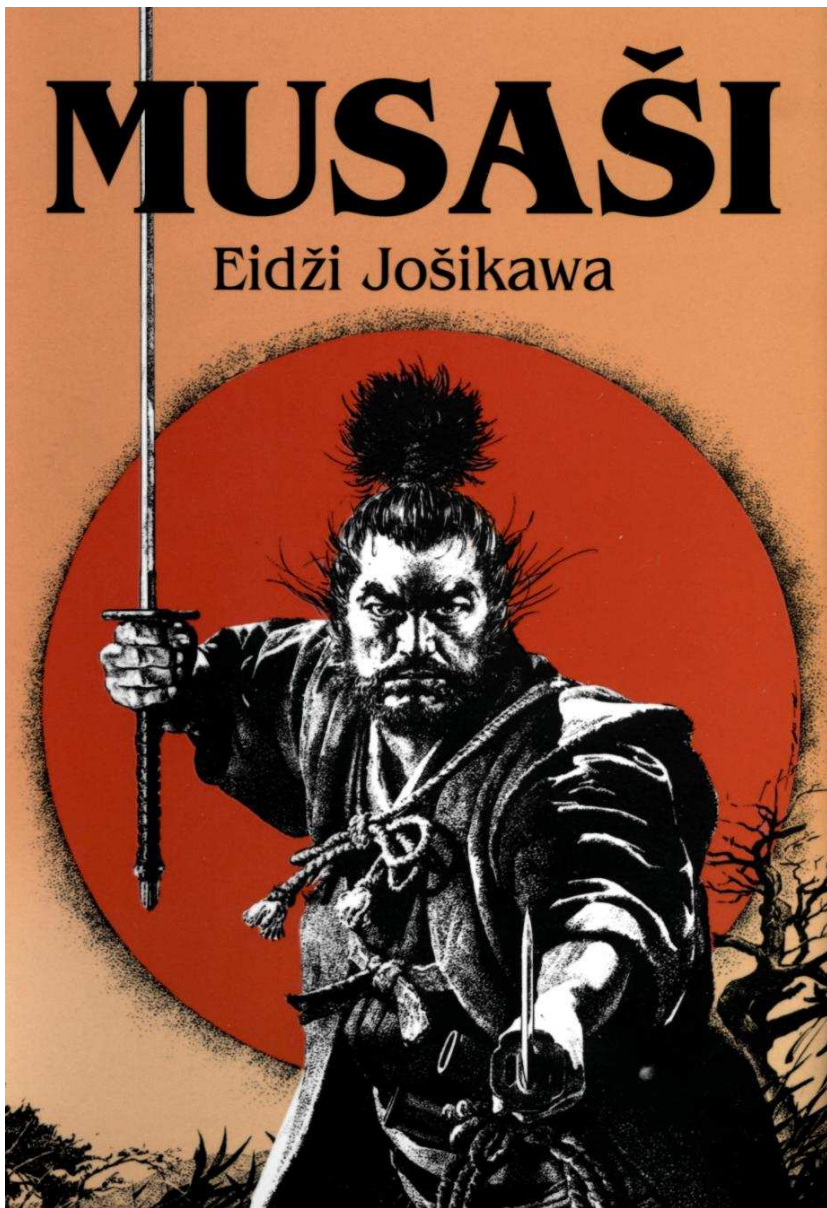


MUSAŠI

Eidži Jošikawa



KNIHA ZEMĚ

Rolníčka

1

- K čemu jen všechny ty obrovské změny světa povedou?

Všechno lidské konání je jak listí unášené podzimním větrem. Nic už nemá smysl.

Takové myšlenky se Takezóovi honily hlavou.

Okolo něj samé mrtvolky, ležel tam bezvládně jako jedna z nich a přemítal.

„I když se zkusím pohnout, nebude to k ničemu.“

Ve skutečnosti však na to, aby se pohnul, neměl dost sil. Takezó si to nejspíš ani neuvědomoval, ale v těle mu vězelo několik zbloudilých kulek.

Včera večer - přesněji řečeno čtrnáctého dne devátého měsíce pátého roku éry Keičó (1600) od půlnoci do svítání - a ani dnes krátce po poledni se těžká mračna nad Sekigaharou nechtěla rozplynout, z oblohy se nadále valil prudký déšť. Bělostné kapky z černých mraků nad hřebeny hor Ibuki a Mino s šuměním omývaly stopy po lité bitvě.

Ten samý déšť dopadal na Takezóovu tvář i na tváře mrtvol ležících vedle něj. Takezó otevíral pusy jako kapr a polykal kapky, které mu stékaly ze špičky nosu na jazyk.

- Poslední doušky vody.

Hlava mu zcepeněla, vše vnímal jen zastřeně.

V této bitvě prohráli naši spojenci. K naprostému zvratu došlo, když střední rada Kingo Hideaki přešel na stranu nepřítelů a své kopí spolu s Východní armádou obrátil proti spojencům, tedy jednotkám Išidy Micunariho, Ukity, Šimazua a Konišiho. O tom, kdo bude vládcem podnebesí, se rozhodlo během necelého půldne. Zároveň tak statisíce lidí ztratily víru v budoucnost, během krátké doby byl na bitevním poli zpečetěn osud mnoha pokolení.

„I můj...“ pomyslel si Takezó. Zničehonic měl před očima obraz své sestry, kterou zanechal v rodné vsi, obraz starců i ostatních

vesničanů. Nebylo mu z toho však vůbec smutno. Zapochoyboval, zda toto má být skutečně jeho smrt. V tu chvíli si ale všiml, že jedna z mrtvol ležících asi deset kroků od něj náhle zvedla hlavu.

„Takezó!“ zavolala na něj. Poulila oči, jako by se probudila z kómatu.

Byl to jeho kamarád Matahači, se kterým vyzbrojen jen kopím uprchnul z vesnice. Přidali se k armádě stejného pána a stejně tak oba plni mladistvého elánu přišli bojovat na toto bitevní pole.

Matahačimu i Takezóovi bylo sedmnáct let.

„To jsi ty, Matahači?“ odpověděl mu.

Za hukotu deště pak zazněla otázka: „Žiješ, Takezó?“

Takezó ze všech sil zaburácel: „Jasně že žiju, mám snad bejt mrtvej? Matahači, ne že chcípneš! Jako bídnej pes!“

„Umírám, nebo co?“

Matahači se mezitím k svému příteli rychle připlazil. Uchopil Takezóa za ruku a nečekaně ho vybědl: „Utečeme!“

Takezó ji z jeho sevření vyškubl a napomenul jej: „Dělej mrtvého, dělej mrtvého! Je to ještě nebezpečný!“

Nestačil to ani dokončit a země, na které spočívaly jejich hlavy, už začala hučet jak rozpálená pec. Šik jezdců na černých koních se s válečným pokřikem prodíral prostředkem pláně Sekigahara a uháněl směrem k nim.

Když Matahači spatřil jejich zástavy, zvolal: „Vidíš je? To je oddíl Fukušimy,“ a chystal se na ně zaútočit. Takezó ho ale chytil za kotník a přitáhl k sobě.

„Hlupáku, chceš bejt mrtvej?“

- Pak to přišlo.

Zablácené nohy nesčíslného množství koní se hnaly vpřed jak tkalcovský stav, v sedlech byli nepřátelští jezdci ve zbroji, nad hlavami mávali meči a kůsami a jeden za druhým se v dlouhých skocích řítili přes jejich hlavy.

Matahači ležel pevně přitisknut na zemi, ale Takezó otevřel své velké oči a pozoroval statná břicha oné dlouhé řady zvířat.

2

Vypadá to, že liják, který se spustil před dvěma dny, byl rozlučkou s podzimními bouřkami. Dnes večer sedmnáctého dne devátého měsíce nebyl na obloze ani mráček a při pohledu na ni shlížel na

člověka jen hrůzostrašný měsíc.

„Můžeš chodit?"

Ruku svého přítele si Takezó ovinul kolem krku a při chůzi jej podpíral, jako by ho nesl na zádech. Jeho nepravidelný dech, který cítil poblíž svého ucha, mu dělal neustále starosti.

„Zvládneš to? Musíš vydržet!" opakoval několikrát.

„Zvládnou!"

Matahači dělal, jako by mu nic nebylo, ale jeho tvář byla bledší než měsíc na obloze.

Dvě noci se skrývali v močálu pod horou Ibuki. Ze syrových kaštanů a trávy, kterou jedli, bolelo Takezóa břicho a Matahači měl pro změnu strašný průjem. Samozřejmě, ti, kteří byli na straně Tokugawů, nepolevili ani po vítězné bitvě, určitě všude pátrali po zbytcích vojsk Išidy, Ukity a Konišiho rozdrčených u Sekigahary. Oběma bylo jasné, že jejich pokus dovléci se dnes v noci do vesnice je riskantní. Ale na Matahačim bylo vidět, že trpí bolestmi. „Klidně si mě zajměte," viselo mu na rtech. Pokud by tam zůstali jen tak sedět, nakonec by je nejspíš stejně chytili, Takezó se proto rozhodl jít dál. S Matahačim na zádech se vydal směrem k místu zvanému Taruinošuku.

Matahači začal konečně hýbat nohama, v ruce svíral kopí, které mu sloužilo jako hůl.

„Nezlob se, Takezó. Je mi to líto," opakoval pateticky několikrát za sebou na rameni svého přítele.

„Co to povídáš?" odvětil Takezó. Po chvilce pokračoval: „To bych spíš měl říkat já. Když střední rada Ukita a Išida Micunari začali válku, ze začátku mě to ohromně vzpružilo. Šinmen Iga Mori, kterému dříve sloužili moji předkové, byl vazalem Ukity, chtěl jsem toho teda využít, a i když jsem jen synem venkovského samuraje, věřil jsem tomu, že když se sem vydám s kopím v ruce, získám, až se přidám k jeho vojsku, samurajskou hodnost stejně jako moji předkové. Měl jsem sen, že když se mi v týhle bitvě podaří ukořistit hlavu nějakýho generála, budu se moci v naší vesnici hrdě postavit před všechny, kteří mě mají jen za lumpa, a překvapit dokonce i svého otce Munisaie, i když je dávno po smrti."

„Já přece... Já přece taky!" přikyvoval Matahači.

„No... A když jsem přišel za tebou, svým starým kamarádem, abych se tě zeptal, zda půjdeš taky, vyhubovala mi tvoje máma, co si to vůbec dovoluju. A potom tvoje snoubenka Ocu z chrámu Šippódži

i moje sestra, obě se mě snažily s pláčem zastavit, že mám zůstat synem venkovského samuraje... Má to svou logiku, já i ty jsme přece jedinými dědici."

„Hm..."

„Nebrali jsme ohledy na to, co nám ženy a starší radili, bezhlavě jsme od nich utekli. Ze začátku to šlo, když jsme ale došli do Šinmenova tábora, řekl, že hned na místě ze mne samuraje udělat nemůže. Bývalé služby mého otce mi v ničem nepomohly. Tvrdohlavě jsem trval na tom, že budu klidně i pěšákem, jen když se budu moct přidat. Když jsme se pak vydali na bojiště, používali nás pořád jako obyčejný slídily, nebo nás nutili pracovat na přípravě cest. Spíš než kopím jsme neustále máchali srpem a sekali travu. Nenaskytla se nám příležitost utnout hlavu ani žádnému samurajovi, natožpak generálovi. A teď jsme tady, jestli tu zdechneš jak prašivej pes, co asi budu říkat Ocu a tvojí mámě?"

„Kdo, prosím tě, tvrdí, že za všechno můžeš jen ty? Prohráli jsme, je to náš osud, všechno je vzhůru nohama. Jestli bych měl někoho vinit, tak je to ten zrádce Kingo Hideaki, toho přímo nenávídím."

3

Po nějaké době došli na okraj zarostlé pláně. Kam až oko dohlédlo, všude jen zválená tráva a stopy po bouři. Nebyla vidět žádná světla, žádná stavení. Určitě netoužili přijít na tak opuštěné místo.

„Kde to jako jsme?"

Ještě jednou si prohlédli, kam to vlastně přišli.

„Moc jsme žvanili, a tak jsme nakonec zabloudili," stěžoval si Takezó.

„Není tamhle řeka Kuze?" zeptal se na jeho rameni Matahači.

„Pak teda především v těchhle místech proběhla zběsilá bitva mezi Ukitou a Fukušimou z Východní armády a mezi Kobajakawou a nepřátelskými vojsky Iiho a Hondy."

„Myslíš?... Taky jsem tudy musel běžet, ale na nic se nepamatuju."

„Dívej, támhle!" ukazoval prstem Takezó.

Na bouři poničené travě a v bělostném proudu řeky, všude se válely mrtvolky nepřátel i spojenců zabitých během bitvy před dvěma dny, nikdo se je zatím nepokusil odklidit. Hlavy zabořené v travě, záda ponořená v proudu říčky, zakleslí do koní, přivaly deště z nich během dvou dnů omyly stopy krve, ale v měsíčním světle měla jejich

kůže mdlou barvu jak tělo leklé ryby. Vidět toto všechno po nedávno prožité bitvě bylo i pro ně tvrdé sousto.

„...Slyšíš ten nářek hmyzu?“ povzdechl si ztěžka na Takezóově rameni nemocný Matahači. Své slzy neronili jen cikády a cvrčci, stékaly i z Matahačiho očí.

„Takezó, jestli umřu, postaráš se mi o Ocu z Šippódži?“

„Neříkej hlouposti... Co tě to najednou napadlo?“

„Možná umřu.“

„Nebud' takovej měkkota. - Je to snad k něčemu dobrý?“

„O mámu se už někdo z rodiny postará. Ale Ocu je úplně sama. Ještě jako nemluvně ji v chrámu nechal jeden samuraj na cestách, co tam jednou přespál. Chudák holka. Takezó, myslím to vážně, jestli umřu, tak to pro mě musíš udělat.“

„Už jsi někdy slyšel, že by někdo umřel kvůli obyčejnému průjmu? Vzchop se.“ Povzbudivě pak: „Vydrž ještě chvílku, nevzdávej to. Až najdeme nějaký statek, seženu pro tebe lék, a pak se v klidu vyspíš.“

Cesta od Sekigahary k Fuwě je lemována domky a usedlostmi. Takezó tedy opatrně pokračoval v chůzi.

Po nějaké době uviděli hromadu mrtvol, které byly původně nejspíše celou vojenskou jednotkou. Zní to možná krutě, ale kdykoli teď spatřili nějakou mrtvolu, nepocítili ani špetku lítosti. Přestože byli už takhle otrlí, Takezó se něčeho lekl a i Matahačimu se podlomila kolena.

„Co to...“ vykřikl slabě Takezó.

Mezi mrtvolami se něco s hbitostí zajíce pohybovalo a krčilo. Měsíc svítil, jako by byl bílý den. Když se podíval pořádně, viděl zřetelně shrbená záda nějaké postavy.

- Lapka?

To jej napadlo jako první, ale pak zjistil, že je to asi tak třináctiletá holka, ušmudlaná, ale kolem pasu měla úzký pás ze zlaceného brokátu a na sobě kimono s vykrajovanými rukávy. - Ta samá holka podezřívavě civěla směrem k nim, panenky jí tékaly rychle z mrtvoly na mrtvolu jako kočce.

4

I když bylo po bitvě, v těchto místech i na okolních stráních pátrali po zbytcích vojsk bojovníci s nabroušenými kopími a vytasenými meči. Všude kolem se válely mrtvoly, bitevní pole čpělo pekelným

zápachem. Proč se mladičká dívka skrývá za měsíčné noci úplně sama mezi nespočtem mrtvol? A co vůbec provádí?

„.....?“

Takezó a Matahači nebyli schopni procitnout z údivu, zadržovali dech a chvíli děvče pozorovali. Takezó pak zničehonic zahlomozil: „Ty jedna...!“

V jejích kulatých panenkách se jasně zrcadlilo překvapení a vše nasvědčovalo tomu, že se dá na útěk.

„Nemusíš utíkat. No tak, chci se jen na něco zeptat.“

Okamžitě se za ní vyřítíl, ale bylo pozdě. Děvče bylo neuvěřitelně rychlé. Na nic se neohlíželo, utíkalo honem pryč. Rolnička, kterou mělo nejspíš připevněnou k pásu nebo rukávu, vydávala během jeho úprku příjemný zvonivý zvuk. Oběma zůstal znít po nějakou dobu v uších.

„Co to bylo?“

Takezó se nepřítomně díval na mlžný opar noci.

„Nebyl to nějaký přízrak?“ otrásl se Matahači.

„Nesmysl,“ zasmál se Takezó, a vzápětí dodal: „Zmizela za tamhletěmi kopci.“

Vypadá to, že poblíž bude nějaká osada. Neměli jsme ji vystrašit, a raději se rovnou zeptat.“

Když vylezli až na vrchol kopce, uviděli konečně světlo lidského obydlí. Na jih od hřebenu hory Fuwa se táhly mokřiny. Od chvíle, kdy spatřili ono světlo, ušli něco přes tisíc metrů, a pak zjistili, že to nebyl obyčejný dům, ale velké stavení obehnané hliněnou zídou a před vchodem stála starobylá brána. Brána sestávala ze ztrouchnivělých sloupů a vrata úplně postrádala. Když jí prošli, spatřili mezi bujným porostem zavřený vchod do obytné budovy.

„Prosím vás,“ zaklepal Takezó zlehka na dveře. „Omlouváme se, že jsme vás přepadli takhle v noci, ale máme na vás prosbu. Chtěl bych jen zachránit život jednoho nemocného člověka, nebudeme vám na obtíž.“

- Delší dobu se nikdo neozýval. Vypadalo to, že uvnitř se někdo o něčem radí s děvčetem, které předtím spatřili. Brzy byl za dveřmi slyšet nějaký zvuk. Oba čekali, že jim někdo otevře, ale nestalo se tak.

„Vy jste poraženci od Sekigahary, že jo?“ řekl někdo rázně.

Byl to hlas toho děvčete.

„Přesně tak, jsme pěšáci Šinmena Igy Moriho a patříme k armádě

pána Ukity."

„Nemůžeme vám pomoci. Když sem pustíme někoho z poražených, staneme se taky zločinci. Říkáte, že nám nebudete na obtíž, ale potíže z toho budeme mít jen my."

„Aha. Tak... to máme teda smůlu."

„Jděte, prosím, jinam."

„Odejdemo, ale můj přítel trpí hroznými průjmy. Asi vás tím obtěžuju, ale nemohli byste nám pro nemocného dát na cestu nějaký lék?"

„Nějaký lék..."

Vypadalo to, že chvíli přemýšlí, a pak byly se zvoněním rolničky slyšet její kroky, jak šla do zadní části domu, nejspíš aby se zeptala, co má dělat.

Nato se ve vedlejším okně objevila něčí tvář. Byla to pravděpodobně paní domu, která už delší dobu okukovala, co se venku děje. Poprvé na ně promluvila.

„Akemi, otevři jim. Stejně mezi poraženými to jsou jen malé ryby, nikdo po nich pátrat nebude. Nemáme se čeho bát, klidně je tu můžeme nechat přespat."

5

Matahači si jako lék vzal prášek z magnoliového uhlí, nasýtil se pažitkovou kaší a mohl klidně ležet. Takezó si pálenkou důkladně vymýval ránu, kterou mu ve stehnu provrtala kulka z pušky. Byli ukryti v kůlně na dříví a stravy se jim dostávalo každý den.

„Jakou má asi tahle rodina živnost?" zeptal se Takezó.

„To je přece jedno. Že nás tu takhle ukryly, to je, jako by se nás ujal sám Buddha uprostřed pekla," liboval si Matahači.

„Panímáma je ještě mladá, je s podivem, že v týhle horský vísc dokáže žít sama s nedospělou holkou."

„Nepodobá se ta holka trochu Ocú z Šippódži?"

„Jo, je roztomilá... Proč se ale holka jako obrázek procházela vprostřed noci na bitevním poli mezi mrtvolama, z kterých ani nám nebylo nejlíp? To nepochopím."

„Bacha, rolnička."

S nastraženými ušima: „Nejspíš už ji tu máme, tu Akemi."

Bylo slyšet, jak se před kůlnou zastavily kroky. Byla to určitě ona. Zlehka zaklepala na dveře jako datel.

„Matahači, Takezó!"

„Kdo je to?" ujišťoval se Takezó.

„To jsem já. Přinesla jsem vám kaši."

„Děkujeme."

Takezó se zvedl z matrace a šel jí otevřít. Akemi jim na tácku nosila léky a jídlo.

„Je vám už lépe?"

„Díky téhle skvělé péči se už oba cítíme dobře."

„Mám vám od mamky vyřídít tohle: I když se už budete cítit líp, nemluvte moc nahlas a nesnažte se ukazovat venku."

„Máte s námi vážně moc starostí."

„Ještě se nepodařilo chytit Išidu Micunariho, Ukitu Hideakiho a další velitele, kteří unikli ze Sekigahary, proto tady v okolí přísně pátrají hlídky."

„Neříkej."

„Jste sice jen obyčejní vojáci, ale kdyby se přišlo na to, že vás tu schováváme, nejspíš by nás taky zatkli."

„Chápu."

„Tak dobrou noc, uvidíme se zítra," usmála se a chystala se odejít, když na ni Matahači zavolal: „Akemi, nezůstaneš tady ještě chvílku?"

„Ne!"

„Proč?"

„Máma by mě hubovala."

„Chtěl jsem se jen zeptat, kolik ti je?"

„Patnáct."

„Patnáct? Takový škvrně."

„Nech si toho."

„A co tatínek?"

„Už nežije."

„Čím se teda živíte?"

„S čím obchodujeme?"

„Jo."

„Připravujeme moxy."

„No jasně, moxy z téhle oblasti jsou přece známý."

„Na jaře posekáme pelyněk na hoře Ibuki, v létě ho vysušíme, přes podzim a zimu z něj vyrobíme moxy, a pak je prodáváme na trhu v Taruinošuku."

„Aha... Moxy tedy umí připravovat i ženy."

„Jen o tohle ti šlo? Proč se ptáš?"

„Ne, ještě něco... Akemi."

„Co?"

„Ten večer... Když jsme sem poprvé přišli... Procházeli jsme plání několik dní po bitvě, všude se válely samé mrtvoly. Cos tam vlastně tenkrát dělala? Tohle bych moc rád věděl."

„O ničem nevím," zavřela Akemi s bouchnutím dveře a utíkala i se svou rolničkou na rukávu pryč do hlavního stavení.

Jedovaté houby

1

Takezó byl na svou dobu vysoký, měřil víc než sto sedmdesát centimetrů a statný byl jak závodní hřebec. Krk i paže měl dlouhé, rudé rty a nízce posazené obočí. Obě obočí byla neúměrně dlouhá, dosahovala daleko za linie jeho očí.

- Dítě hojnosti.

V jeho rodné vesnici Mijamoto mu tak říkali všichni, kdo ho spatřili ještě jako chlapce. Velikostí se od všech lišil - nosem, očima, rukama i nohama -, říkali proto o něm, že je plodem neobvykle úrodného roku.

Matahači patřil také mezi „děti hojnosti". Avšak byl o něco menší než on a spíš baculatější. Měl širokou hrud', zakulacenou tvář a během řeči často koulel svýma velkýma očima.

Matahači nakoukl do kůlny a šeptal: „Ty, Takezó, ta mladá vdova se každé večer pudruje a maluje."

Z obou čišelo mládí. V době, kdy se Takezóova rána konečně zahojila, byl už Matahači v dusné temnotě kůlny neklidný jak cvrček v klínce.

Vlichotil se k ohništi v obytné budově, vdově Okó i její dceři Akemi vyprávěl humorné historky, flirtoval s nimi, rozesmával je, sám se také za břicho popadal. Po velmi krátké době se Matahači v kůlně skoro ani neukázel.

- Přibývaly i noci, kdy v kůlně ani nespál.

Čas od času s dechem páchnoucím po alkoholu říkal: „Měl bys tam jít se mnou, Takezó," a snažil se ho vytáhnout ven.

Ten ho zprvu napomínal: „Blázne, nejsme snad teď zběhové?" Nebo mu odsekával: „Nesnáším alkohol." Nakonec se ale i on

přemožen nudou zeptal: „Vážně nic nehrozí?“

Vyšel z kůlny, po dvaceti dnech spatřil modrou oblohu a se zívnutím se protáhl.

„Matahači, neměli bychom tu už překážet, nevrátíme se už pomalu domů?“ řekl Takezó.

„Taky si to myslím, ale cesta do Ise i do Kjóta je přísně střežená. Vdova i její dcera tvrdí, že bychom se tu raději měli schovat až do prvních sněhů...“

„Pokud budeme jako ty popíjet sake u ohniště, tak asi moc dlouho v utajení nezůstaneme.“

„Co to povídáš? Poslední, koho ještě nechtyli, je střední rada Ukita, nedávno sem přišli pátrat tokugawští samurajové. No a pozdravit se s nima a vyprovodit je jsem šel já. Než se v koutě kůlny pořád strachovat z každého zvuku, který uslyšíme, bude mnohem bezpečnější dělat to jak já.“

„Nevím, přijde mi to ale divný.“

Takezó si říkal, že je to prostě jeho způsob uvažování, nakonec však s ním souhlasil a přestěhoval se s ním do hlavní budovy.

Vypadalo to, že vdova Okó má radost, že je v domě veselo, a nic nenaznačovalo, že jsou na obtíž.

„Matahači, Takezó, bylo by hezké, kdyby se někdo z vás oženil s Akemi a zůstal tady s náma,“ říkala a bavila se tím, jak jsou z toho oba nezkušení mladíci zmatení.

2

Hora hned za domem byla porostlá borovicemi. Akemi pátrala u kořenů borovic s košíkem na předloktí, a když zavětrila vůni hříbků, volala nevinným hláskem: „Tady! Tady jsou! Pojd' sem!“

Pod borovicí, která stála opodál, si dřepnul Takezó také s košíkem: „Tady jsou taky.“

Obě postavy omývaly paprsky podzimního slunce, které se dostaly skrze koruny okolních jehličnanů.

„Tak kdo jich má víc?“

„Určitě já,“ chvástal se Takezó.

Akemi vložila ruku do jeho košíku a se slovy: „Kdepak! To by nešlo! Tohle je holubinka, tohle muchomůrka a tohle je taky jedovatá houba,“ odmítavě vyhazovala jednu houbu za druhou. „Já jich mám mnohem víc,“ chlubila se.

„Bude se stmívat... Nevrátíme se už?“

„To proto, že jsi prohrál,“ škádlila jej Akemi. Zničehonic se jak vyplašený bažant rozběhla dolů z kopce. Náhle však zbledla a zarazila se.

Uprostřed zalesněného svahu si to ztěžka rázoval cizí muž. Svýma očima zíral směrem k nim. Vypadal jako primitiv a působil agresivním dojmem. Měl hustě zarostlé obočí, tlusté, nahoru vypučené rty, v ruce velikánský meč, na sobě kroužkové brnění a kůži z divokého zvířete.

„Akemi,“ obořil se na ni.

Došel až těsně k ní a s hlasitým smíchem na ni cenil své žluté zuby. Avšak Akemi byla bledá jak stěna.

„Je matka doma?“

„Ano,“ odpověděla.

„Až se vrátíš domů, tak jí vyřid', že moc dobře vím, jak za mýma žádama hromadí majetek. Brzy si přijdu vybrat svůj podíl.“

„.....“

„Myslíte si, že o ničem nevím. Když se vám podaří něco prodat, tak se o tom brzy doslechnu. Ty taky chodíš každé večer na Sekigaharu, ne?“

„To není pravda.“

„Každopádně to svý matce vyřid'! Jestli na mě budete zkoušet nějaký triky, tak vás odsud vyženu. - Jasný?“ zíral na ni, a pak své tělo, které bylo pravděpodobně i pro něj příliš těžké, sunul pomalým krokem dolů k mokřinám.

„Co to bylo zač?“ zeptal se jí soucitně Takezó a vyprovázel ho až do konce svým pohledem. Akemi mu s doznívajícím strachem na rtech potichu odvětila:

„To byl Cudžikaze z vesnice Fuwa.“

„Lapka?“

„Ano.“

„Co tě tak vystrašilo?“

„.....“

„Nikomu o tom nepovím. - Nechceš o tom říct ani mně?“

Zpočátku se zdálo, že je zmatená, zda mu to má říct, ale nakonec se znenadání přitiskla na Takezóovu hrud'.

„Nikomu o tom ale nesmíš říct.“

„Dobře.“

„Pořád ještě nevíš, co jsem tenkrát v noci dělala na Sekigahaře?“

„...Nevím."

„Kradla jsem tam."

„Cože?"

„Šla jsem na bojiště, abych mrtvý samuraje obrala o všechno, co se dá zpeněžit - meče, spony, váčky s vonnými esencemi, prostě cokoli. Mám z toho hrůzu, ale jíst přece musíme. A kdybych řekla, že to nebudu dělat, máma by mi hrozně vynadala."

3

Slunce bylo ještě vysoko nad jejich hlavami.

Takezó si po vzoru Akemi sedl do trávy. Mezi větvemi borovic prosvítal výhled na osamělé stavení u mokřiny Ibuki dole pod kopcem.

„Takže to, že trháte v mokřinách pelyněk a živíte se výrobou moxy, byla jedna velká lež?"

„Jo. Moje máma je totiž zvyklá na ohromnej luxus. Sbíráním pelyňku bychom se asi neuživily."

„Takhle je to teda?"

„Dokud byl tatínek naživu, byl náš dům nejvlivnější v celém okolí Ibuki a měli jsme i spousty služebnictva."

„Tvůj táta byl obchodník?"

„Vůdce tlupy lapků," řekla Akemi s pyšným výrazem v očích. „Jenomže tenhle Cudžikaze Tenma, co tu před chvilkou stál, ho prej zavraždil... Všichni říkají, že to byl on."

„Cože? Zavraždil?"

Tiše přitakala a nečekaně začala ronit slzy. Na svých patnáct let měla drobnou postavu a i způsob jejího vyjadřování byl dětinský. Občas jednala až příliš moc zbrkle, tak k ní hned nepojal soucit, ale když uviděl, jak jí zpod dlouhých hustých řas kapou slzy, bylo mu jí najednou líto, že by ji snad vzal i do náruče.

Běžného vzdělání se však téhle holce asi zatím nedostalo. Věřila, že řemeslo takového lapky, které znala od svého otce, je bohuľibou činností. To, že je pro obživu správné udělat cokoli, i to, čeho by se štítíl dokonce i prachsprostý zloděj, ji nepochybně naučila její matka.

Během dlouhotrvajících válek se pro zlotřilé povaleče, kterým nesešlo na životě, stalo loupežnictví jedinečným zdrojem obživy. Ani obyčejní lidé se nad tím nepozastavovali. Lenní pánové je během vleklých válek také využívali. Nechávali je zakládat požáry

na nepřátelských územích, používali je k šíření lživých pomluv, podporovali je v krádežích koní protivníka. Když si jejich služby zrovna nikdo nechtěl koupit, okrádali po skončené bitvě mrtvé, odírali poražené, doručovali useknuté hlavy, zaobírali se spoustou činností. Když už k nějaké bitvě došlo, dokázali z toho žít po dobu šesti měsíců, někdy i celý rok.

Dokonce i poctiví rolníci a dřevorubci, když se nemohli kvůli vleklému válčení v blízkosti svých usedlostí věnovat své práci, poznali velmi záhy, jak výnosné je „sesbírat drobký“ po skončené bitvě.

Opravdoví lapkové si proto svá území přísně střežili. Pokud se na nich pokusil těžit někdo nepovolaný, stihl ho přísný trest. Své nároky dávali najevo tím nejukrutnějším způsobem.

„Co budeme dělat?“ otřásla se strachem Akemi. „Cudžikazeho pochopové k nám určitě přijdou... A jestli přijdou..."

„Neboj, jestli přijdou, tak si s nima popovídám," ujišťoval ji Takezó.

Když scházeli dolů po stráni, začalo se v mokřinách už pomalu stmívat a nažloutlý dým z jejich osamělého domu, jenž dával tušit, že někdo zrovna připravuje večerní lázeň, se táhl při zemi nad vysokou travou. Okó právě dokončila své každodenní líčení a stála u zadní branky. Když konečně zahlédla vracející se postavy Akemi a Takezóa, spustila: „Akemi..., kde se touláš takhle pozdě!"

Její hlas i oči působily nezvykle přísným dojmem. Takezó to nebral příliš na vědomí, ale na dceru její slova platila. Studem zčervenala, oddělila se od něj a uháněla napřed.

4

Když se Okó následujícího dne od Akemi dozvěděla o setkání s Cudžikazem, začala být velmi neklidná a vynadala jí: „Proč jsi mi o tom neřekla rovnou?"

Vytahala z truhel, zásuvek a sousední komory vše, co se dalo, a snesla to na jednu hromadu.

„Matahači, Takezó, pomozte mi to schovat do skříše nad stropem," pobízela je Okó.

„Můžeme," řekl Matahači, když vyšplhal nahoru.

Takezó si vylezl na stoličku a podával Matahačimu všechno, co mu zespod Okó posílala.

Kdyby mu Akemi včera všechno neřekla, nevěděl by dnes asi, co si o tom má myslet. Své pochybné živnosti se ty dvě sice nevěnovaly zas tak moc krátce, ale dokázaly nahromadit neuvěřitelné množství předmětů: krátké meče, hroty kopí, chrániče předloktí, dále pak horní část prilbice, malou přenosnou svatýňku, růžence, vlajkovou žerď a z větších věcí to bylo třeba nádherné, perlami, zlatem a stříbrem zdobené koňské sedlo.

„Je to všechno?“ vystrčil seshora hlavu Matahači.

„Ještě tohle,“ řekla Okó a posílala mu po Takezóovi metr dvacet dlouhý dřevěný meč z černého dubu, který zůstal dole jako poslední. Když si jej Takezó potěžkal a zjistil, jak je pevný a skvěle vyřezaný, nechtěl se s ním už rozloučit.

„Nemohl bych si ho nechat?“ zeptal se Okó.

„Líbí se ti?“

„Hm.“

„.....“

Neřekla, že mu ho dá, ale svým úsměvem dala najevo, že si s ním samozřejmě může dělat, co chce. Když pak slezl dolů Matahači, byla na něm vidět ohromná závist. Okó se tomu smála: „No tak, snad by ses nezlobil,“ věnovala mu kožený váček na peníze zdobený acháty, ale velkou radost z toho neměl.

K večeru se vdova uvyklá zvykům vyšší společnosti stejně jako každý den vykoukala, nalíčila a před spaním si dopřávala trochu sake. Nedělala to tak sama, k témuž nutila i Akemi, měla ráda okázalost a toužila být věčně mladá.

„Tak, a všichni,“ pobízela všechny u ohniště. Nalila Matahačimu a Takezóovi vnutila také jeden šálek. Ten jej odmítal, ale Okó jej chytila za zápěstí a se slovy: „Co to jsi za chlapa, když nedokážeš vypít trochu sake, já tě to naučím,“ prosazovala svou proti jeho vůli.

Matahači ji s nejistým a zachmuřeným obličejem chvílemi upřeně pozoroval. Okó si to dobře uvědomovala, položila Takezóovi svou ruku na koleno a začala svůdným hlasem prozpěvovat píseň, která byla poslední dobou populární.

„Tahle písnička je o tom, co cítím. - Rozumíš mi, Takezó?“ říkala mu pak.

Nebrala ohledy na Akemi, která již odvracela zrak, vnímala moc dobře rozpaky jednoho a žárlivost druhého mladíka.

Matahači to již nemohl vydržet a předstíral, že se nudí: „Takezó, nevyrazíme už?“

„A kam, Matahači?" zeptala se Okó.

„V Mijamotu, naší rodný vsi, na mě čeká moje matka a taky snoubenka."

„Ach tak, to je mi líto, že jsem tě celou dobu zdržovala. - Pokud na tebe čekají, tak si jdi sám napřed. Držet tě tu nebudu."

5

Když jej držel pevně v rukou a pak protáhl mezi prsty, zaplavil ho neobyčejně příjemný pocit z vyváženosti jeho délky a prohnutí. Takezó se dřevěného meče z černého dubu, který dostal od Okó, nevzdal ani na okamžik.

Objímal ho i večer ve spánku. Když si chladivý meč přiložil ke tváři, cítil, jak se mu do žil vrací bouřlivá krev, kterou zdědil po svém otci Munisaiovi během tvrdých tréninků na studených prknech podlahy.

Jeho otec byl nesmírně přísný člověk. Lásku mu projevovala jen jeho matka, s níž se musel rozloučit už v raném dětství. Otec se s ním nikdy nemazlil, cítil z něj pouze chlad a strach. Když mu bylo devět, utekl z domu, aby se dostal za svou matkou do Harimy. Běžel za ní, aby se mu od ní dostalo vlídného slova a pohlázení na duši.

„Tys ale vyrostl," myslel si, že mu řekne.

Nevěděl ale, za jakých okolností se s ní otec rozešel, a že se v provincii Harima provdala za jistého samuraje ze Sajo a měla s ním už dvě děti.

Dodnes si Takezó vybavoval, jak jej v opuštěné svatyni s pláčem tajně objala a se sepjatýma rukama mu říkala: „Musíš se vrátit ke svému otci..."

Chvilí nato dorazil jeden z otcových mužů, přivázal ho na holý koňský hřbet a odvezl z Harimy zpět do vsi Mijamoto v provincii Mimasaka. Otec se strašně zlobil.

„Nevděčníku, nevděčníku," dával mu holí jednu ránu za druhou. Také tento moment se mu vryl hluboce do jeho dětské mysli.

„Ještě jednou se za matkou vypravíš, a nebudu se k tobě znát."

Brzy poté se Takezó doslechl, že jeho matka onemocněla a umřela. Od té doby se ze zasmušilého chlapce náhle stal nezkrtný rváč. Umlčel dokonce i svého otce Munisaie. Když se ho chystal ve vzteku napadnout trojzubcem, postavil se mu Takezó s holí v ruce. Žádný syčák ze vsi si před ním nemohl být jistý, jediný, kdo se mu

vyrovnal, byl Matahači, také syn venkovského samuraje.

Ve dvanácti se svou výškou příliš nelišil od dospělých. Jednoho roku k nim do vesnice přišel potulný samuraj Arima Kihei, zarazil do země zlatem zdobenou vývěsní ceduli, aby vesničany vyzval na souboj. Když ho tehdy Takezó na zápasišti utloukl k smrti, pěli všichni chválu na sílu jeho paží: „Takezó, dítě naše obdařené, to je silák.“ S výtržnostmi však nepřestal.

„Pozor, támhle jde Takezó,“ báli se ho, nenáviděli jej a zachovávali si od něj odstup. Po smrti přísného, bezcitného otce se jeho brutalita jen zvyšovala.

Kdo ví, do jakých šarváték by se s ostatními z vesnice pustil, kdyby nebylo Ogin, jeho starší sestry. Kdykoli spustila pláč, ve všem ji pokorně poslechl.

Když se spolu s Matahačim vydal do války, byl to pro něj světlý okamžik, kdy se mohl alespoň trochu změnit. Někde v jeho mysli klíčila myšlenka na to, stát se opravdovým člověkem. - Ted' však znovu ztratil směr, kudy se ubírat. Jen temná skutečnost.

Na jednu stranu byl zmítán neklidem doby, ale zároveň to v něm vzbuzovalo naprostý klid. Spal klidně jako nevinátko, zítřejší dny ho netížily na mysl.

Nejspíš se mu zdálo o jeho rodné vsi, ve spánku pravidelně oddychoval a objímal svůj dřevěný meč.

„Takezó...” přikradla se Okó tmou s malou lampou v ruce k jeho podušce a posadila se. „Jak klidně spí,“ řekla obdivně a zlehka se prstem dotkla jeho rtů.

6

Okó tiše sfoukla plamínek lampy, zkroutila se do klubíčka jako kočka a pomalu se ze strany přitáhla k Takezóovi.

Její bíle nalíčená tvář a ani pestrá noční košile neladící příliš k jejímu věku nebyly ve tmě vůbec vidět, jen v okapech bylo slyšet, jak zlehka padá rosa.

„Ještě nevíš, že tu jsem?“

Když se mu pokusila odejmout dřevěný meč, který ve spánku tak pevně objímal, vyskočil a zvolal: „Zloděj!“

Okó narazila ramenem a prsy na povalenou lampu, a když jí k tomu ještě zkroutil ruku, zakřičela bolestí: „Jau!“

„To jste vy?“ pustil ji Takezó. „Myslel jsem, že je to nějaký

zloděj..."

„Hrubíáne, hrozně to bolí."

„Nezlobte se, já nevěděl."

„Nemusíš se omlouvat... Takezó."

„Co... co to děláte?"

„Psst... Hlupáku, nemluv tak nahlas. Copak nevíš, jakými pocity se ti snažím vyjádřit svoji přízeň?"

„Vím, nikdy nezapomenu, jak jste se nás ujala."

„Nemyslím tím přece nic formálního, za co bys mi měl být zavázán. Lidské city jsou něco vřelejšího, hlubšího, co nelze jen tak snadno utěšit."

„Počkejte, hned zapálím svíci."

„Nezlob mě."

„Ale... to přece nemůžete."

Takezó cítil, jak se jeho tělo rozklepalo až do morku kostí. Měl z ní mnohem větší strach než z kteréhokoli nepřítele, s nímž se kdy setkal. Nebál se tolik, ani když tehdy na pláni Sekigahara nad jeho hlavou uháněli koně s ozbrojenými bojovníky.

Schouli se ke zdi a prosil ji: „Běžte pryč, do svého pokoje. - Jestli neodejdete, zavolám Matahačiho."

Okó se nehýbala, nenávistně na něj ve tmě zírala svýma neklidnými očima a oddechovala.

„Takezó, neříkej mi, že nevíš, jak se cítím?"

„....."

„Takhle mě zostudit."

„Zostudit?"

„Přesně tak."

Oběma vzkypěla v žilách krev. Ani si nevšimli, že někdo už delší dobu klepe na venkovní dveře. Brzy dotyčný hlasitě volal: „Hej, otevřete už?"

V mezeře mezi posuvnými dveřmi byl vidět plamínek svíčky. Akemi se nejspíš probudila, kromě zpěvu cvrčků bylo slyšet i Matahačiho, jak říká: „Co se děje?"

„Mami..." volala ze spodní chodby Akemi.

Okó pospíchala honem pryč a odpovíděla jí už ze svého pokoje. Bylo slyšet, jak někdo dveře nakonec vypáčil a bez dovolení vstoupil dovnitř. Škvírou v podlaze bylo vidět, že tam stojí sedm postav se širokými rameny.

„To jsem já, Cudžikaze. Honem rozsviňte," křičel jeden z nich.

Zapomenutý hřebínek

1

Celá tlupa se rychle vrátila do domu, aby využili jejich rozespalosti. Zpřehazovali jednu věc za druhou, hledali všude, v truhlách, zásuvkách i pod podlahou.

Cudžikaze Tenma seděl u ohniště a pozoroval své nohsledy, jak dům prohledávají.

„Jak dlouho vám to bude ještě trvat! Něco tu musí být.“

„Nic tu není. Vůbec nic.“

„Nic.“

„Tady taky ne.“

„Vida... No jasně, že tu nic nemají. Nechte toho teda.“

Ve vedlejší místnosti k němu zády seděla Okó. Bylo na ní vidět, že jí už na ničem nesejde.

„Okó.“

„Copak?“

„Nenaleješ mi trochu sake?“

„Támhle je, naliž si sám.“

„Takhle se mnou nemluv. Přišel jsem přece po dlouhý době na návštěvu.“

„Je tohle snad nějaká návštěva?“

„Snad by ses nezlobila, sama si za to můžeš. Kde nic není, ani kuře nehrabe. Nemysli si, že jsem se nedoslechl, že vdova pelyňkářka posílá svou dceru na bitevní pole, aby chudáky nebožtíky připravila o poslední majetek.“

„Chci vidět důkaz... Kde máš důkaz?“

„Když po něm tak toužíš, pohraju si nejprve s Akemi. Naše zásady znáš přece dobře, ještě to tu nechám prohledat, ale protentokrát ti to odpustím. Važ si mojí laskavosti.“

„Jaký laskavosti? Šašku.“

„Pojď sem a nalez mi, Okó.“

„.....“

„Žena se vkusem jako ty... Kdybys pořád nedělala drahoty, mohla bys teď žít úplně jinak. Nechceš si to rozmyslet?“

„S tou laskavostí to přeháníš, je mi z tebe zle.“

„Nezamlouvá se ti to?“

„A kdo asi zabil mého muže?“

„Vždyť jsem ti už několikrát říkal, že jestli se chceš pomstít, můžeš se na mě spolehnout.“

„Nedělej, že nevíš, o čem mluvím.“

„Cože!“

„Nebo ses snad nedoslechl, že vrahem byl prej nějaký Cudžikaze Tenma? Jsem sice vdova po lapkovi, ale ještě jsem neklesla natolik, abych se nechala vydržovat svým nepřítelem.“

„Jak myslíš, Okó,“ zasmál se trpce Tenma a vyprázdnil šálek sake. „Myslím, že byste si s dcerou měly raději dávat pozor na pusu. Je to pro vaše dobro.“

„Až bude Akemi velká, tak se rozhodně pomstím. Dobře si to pamatuj.“

„Chm, chm...“ škubala Tenmova ramena smíchy. Když dopil, co zbylo, opřel si o rameno kopí a jednomu ze svých mužů, který stál v rohu pokoje, poručil: „Vystřč druhou stranou kopí pět nebo šest latěk ze stropu tady nahoře!“

Muž násadou postupně vrážel do latí. Z prostoru nad nimi se během několika okamžiků začaly valit uschované zbraně i další předměty.

„Přesně tohle jsem si myslel,“ vyskočil Tenma na nohy. „Naše zásady jsou jasné. Vdovu přiveďte a popravte.“

2

Nic netušící lapkové se chystali na osamělou ženu, když tu u vchodu do místnosti zcepeněli, jako by polkli tyč. Zdálo se, že se na Okó bojí vztáhnout ruku.

„Co děláte, honem, přiveďte ji sem,“ rozčiloval se Cudžikaze Tenma. Přesto mu neušlo, jak tam jeho muži strnule stojí. Nemělo to konce.

Tenma hlasitě mlasknul a šel se tam taky podívat. Chtěl se vrhnout rovnou na Okó, ale taky se raději zastavil.

Z místností s ohništěm tam neviděl, ale teď si konečně všimnul, že tam kromě Okó stojí ještě dva urostlí mladíci. Takezó třimal v nízkém postoji svůj dřevěný meč z černého dubu a byl připraven srazit vaz každému, kdo by se jen o krok přiblížil. Matahači stál u zdi, svůj meč měl napřažený vysoko nad hlavou a chystal se setnout hlavy všech, kteří se pohnou.

Akemi už tu dávno nebyla. Schovala se nejspíš do komory. Přípravy na nastávající šarvátku byly provedeny už během toho, co

Tenma ve vedlejší místnosti popíjel sake. Také Okó cítila, že má za sebou oporu, mohla si s ním proto v klidu zahrávat.

„Takhle je to,“ povzdechl si Tenma. „Toho jednoho jsem viděl, když jsem na kopci potkal Akemi. Ale kdo je ten druhý?“

„.....“

Matahači ani Takezó neřekli ani slovo. Měly za ně mluvit jejich svaly. Svou nevoli dávali najevo každým coulem.

„V tomhle domě přece žádný mužský nejsou. Během pátrání po zbytcích poraženců od Sekigahary tu taky nikoho nenašli. Jestli na nás budete něco zkoušet, tak se rozlučte se životem.“

„.....“

„Nikdo, o kom bych já, Cudžikaze Tenma, nevěděl, by tu neměl co pohledávat. Já s várna zatočím, lumpové poraženecký! Budete koukat!“

„.....“

Tenma se napřáhl a otočil se na své nohsledy, aby mu trochu ustoupili. Jeden z nich při tom šlápl do ohniště a zakřičel bolestí. Ke stropu se zvedl sloupec dýmu a prachu, který během chvilky zaplnil celou místnost.

Tenma upřeně zíral do vedlejší místnosti, a pak se s výkřikem zběsile vřítíl dovnitř.

Vyčkávající Matahači oběma rukama seknul mečem, ale jeho rychlý pohyb na Tenmovu sílu nestačil. Matahačiho útok byl odražen ostřím jeho meče.

Okó se stáhla do kouta. Na to samé místo nastražil Takezó svůj dřevěný meč a sledoval pohyb Tenmových nohou. Švihnul po nich, jako by do toho chtěl dát celou horní polovinu svého těla.

V temnotě se ozvalo zasvištění.

Hned nato do něj jeho soupeř vrazil svou mohutnou hrudí, která byla tvrdá jak skála. Měl pocit, jako by se srazil s obrovským medvědem. Byl to tlak, s jakým se ještě nikdy nesetkal. Dostal několik ran pěstí na krk, měl pocit, že mu z toho bolestí pukne hlava. Když se ale konečně nadechl, zjistil, že Tenma má nohy nahoře a s ohlušujícím duněním narazil celým svým tělem do zdi.

3

Nesmím ho za žádnou cenu nechat uniknout - porazím ho, i kdyby mě to mělo stát život - nesmím ho nechat jen tak, musím ho úplně

vyřídít.

Takovou měl už Takezó náтуру, od útlého věku mu proudila v žilách krev dávných Japonců, nezkažená, leč nesmírně divoká. Nesetkal se zatím s leskem vyšší kultury, neměl ani žádné hlubší znalosti. To bylo také jednou z příčin, proč mu jeho otec neprojevoval více náklonnosti. Všechn samurajský dril, kterým se jej Munisai snažil ukáznit, byl jak tahání tygra za ocas, jeho chování se jen zhoršovalo. A tohle zvlčilé dítě ulice, které bylo postrachem celé vesnice, vyrostlo a zesílilo. Netoužil už stát se obyčejným venkovským samurajem, zachtělo se mu něčeho většího, vydal se tedy do bitvy u Sekigahary.

Sekigahara byla pro Takezóa prvním krokem k uvědomění si své pozice ve společnosti. Všechna jeho očekávání splaskla dílem okamžiku. - Ale nic neměl už od samého počátku. Jeho první klopýtnutí v něm nevyvolalo beznaděj, nijak jej to nepošramotilo.

Dnes měl však před sebou nečekanou kořist. Byl jí vůdce lapků Cudžikaze Tenma. S takovýmto nepřítelem se toužil utkat už u Sekigahary.

„Bídáku, ty bídáku, jen počkej!“ křičel a vyběhl bleskově za ním na temnou pláň.

Také Tenma o několik kroků napřed uháněl jak s větrem o závod.

Takezóovy vlasy vlály ve větru a ten mu svištěl kolem uší. Měl radost, ohromnou radost. Jak běžel, krev mu v těle vřela jak v těle divoké šelmy.

S obrovským výkřikem přiskočil zezadu k Tenmovi, a pak už bylo jen vidět, jak z něj po dopadu černého dubového meče vytryskl proud krve.

Obrovské tělo Cudžikazeho Tenmy se s duněním svalilo na zem. Jeho lebka teď byla měkkí než rosol, obě oči se mu vyvalily z očních důlků.

Po několika úderech dřevěného meče mu z těla čouhaly jeho bílé zprerážené kosti.

Takezó si rukou utřel pot na čele a řekl: „Tak co, generále?“

Zběžně se na něj podíval a vyrazil zpět k domu. Jako by se vůbec nic nestalo. Prostě kdyby byl silnější jeho protivník, tak by tam teď ležel on, a nic by se tím neměnilo.

„To jsi ty, Takezó?“ volal na něj z dálky Matahači.

„Jo,“ odpověděl líně Takezó.

Když viděl, jak kouká, Matahači k němu přiběhl a ptal se dál: „Co

se stalo?"

„Zabil jsem ho... Co ty?"

„Já taky..." odvětil a ukázal Takezóovi svůj zkrvavený meč.

„Ostatní utekli. Lapkové jsou pěkný slaboši," dmul se pýchou Matahači.

Smáli se a vypadali při tom jak dvě batolata upatlaná od krve. Hned nato se s vytasenými meči celými od krve vraceli zvesela zpět k osvětlenému domu pelyňkářky.

4

Divoký kůň strčil hlavu do okna a rozhlížel se po domě. Protože si odfrkl příliš hlasitě, oba spáče probudil.

„Mrcho!" plácl ho Takezó dlaní po nozdrách. Matahači se protahoval, jako by chtěl pěstmi udeřit do stropu: „Ááá, to jsem se hezky vyspal."

„Už je dávno den."

„Nebude se spíš už stmívat?"

„To snad ne."

Stačilo jim vyspat se jednu noc a ráno se probudili s čistou hlavou. Oba dva žili z dneška na zítřek. Takezó vyběhl ven a svlékl se do půl těla. Vzhlédl k obloze a z plných plic se nadechl, jako by chtěl nasát sluneční paprsky a všechen vzduch na obloze.

Matahači se s ospalou tváří vydal do místnosti s ohništěm a pozdravil optimisticky Okó s Akemi: „Dobrý ráno." Schválně pak dodal: „Přece se po ránu nebudete mračit?"

„Neměla bych?" opětovala mu Okó.

„A proč jo? Cudžikaze Tenma, vrah tvýho manžela, je už mrtvej a jeho poskoky jsme taky rozprášili, nemáš důvod mít špatnou náladu."

Matahači se zlobil právem. Přestože očekával, že Okó i Akemi budou šťastné, když konečně zabili Tenmu, a přestože včera večer Akemi tleskala radostí, na tváři Okó byly vidět obavy.

Když si Matahači u ohniště povšiml, že jí tyto obavy vydržely až do dneška, nemohl to pochopit, a proto se zklamaně zeptal: „Proč? Proč teda?"

Vzal si od Akemi čerstvě nalitý čaj a sedl si do sedu se zkříženýma nohama. Okó se usmála, a jako by mu záviděla jeho mladistvou nerozvážnost, řekla: „Cudžikaze Tenma má přece stovky

následovníků."

„O tohle ti jde... Bojíš se, že se ti pomstí. Máš tu ale mě a Takezóa, zvládneme je."

„Je to marný," pohnula Okó nesouhlasně rukou.

Matahači se rozohnil: „Nic není marný. Ať si těch červů přijde, kolik chce, my jim ukážeme. Nebo si myslíš, že na ně nestačíme?"

„V mých očích jste oba ještě pořád malí kluci. Tenma má bratra, jmenuje se Cudžikaze Kóhei. Mohl by sem přijít úplně sám, stejně byste na něj ve dvou nestačili."

Tohle Matahači nečekal. Ale jak poslouchal, co mu o něm vdova vyprávěla, nepřišly mu už její obavy neoprávněné. Nejenom že má Cudžikaze Kóhei v Kiso pod kontrolou celé povodí řeky Jasu a je mistrem bojových umění, je to zároveň schopný špeh, nindža. Zatím se nenašel nikdo, kdo by dal v sázku svůj život a postavil se mu. V čestném souboji muže proti muži se mu nelze ubránit a překvapit ho ve spánku je také marné.

„Takže ospalec jako já pro něj bude jen obyčejný štěně..."

Zatímco si Matahači zadumaně podpíral bradu, vysvětlovala mu Okó, že se nedá nic dělat, že bude lepší dům opustit a usadit se v jiné provincii. Co tedy budou dělat oni dva?

„Poradím se o tom s Takezóem... Kde jenom vězí?"

Před domem nebyl. Přiložil si ruku k očím, aby lépe viděl, a když se rozhlédl, spatřil v dálce konečně malou postavu Takezóa na hřbetu divokého koně, jak se s ním prohání kolem domu na pláni pod horou Ibuki.

„Ten nemá žádný starosti," řekl si Matahači pro sebe, a pak s rukama u úst hlasitě zavolal: „Hej! Pojed' sem!"

5

Oba leželi vedle sebe v uschlé trávě. Byli to největší kamarádi, odpočívali tam a povídali si.

„Takže chceš, abychom se vrátili zpátky do naší vesnice?" ujišťoval se Matahači.

„Jo... Přece s nima nemůžeme žít věčně."

„Hm."

„Nesnáším ženský," řekl Takezó.

„Dobře, uděláme to, jak říkáš," přetočil se Matahači na záda. Zadíval se na modrou oblohu, pak dodal: „Takže se vrátíme. Hrozně

moc bych chtěl vidět zase svoji Ocú," a kmital nedočkavě nohama. „Ach jo, ty mraky vypadají jak čerstvě umyté vlasy Ocú," ukazoval na oblohu.

Takezó se díval na zadek divokého koně, kterého před chvílí propustil. Stejně jako dobří přátelé mívají i koně výbornou povahu. Jakmile mají všechno za sebou, vydají se bezcílně, kam se jim zlíbí.

Směrem od domu se ozývalo volání Akemi: „Večeře!"

„Večeře," zvedli se oba.

„Dáme si závody, Matahači?"

„Nade mnou nevyhraješ."

Akemi jim tleskala a pozorovala, jak se jim při běhu práší od pat.

- Avšak po večeři náhle posmutněla. Dozvěděla se totiž, že se oba vrátí do své vesnice. Doufala nejspíš, že společně trávené dny plné radostných okamžiků budou trvat mnohem déle.

„Hlupačko, co sis myslela?" plísnila ji vdova Okó, zatímco prováděla své noční líčení. Nato se zadívala do zrcadla na Takezóa, který seděl u ohniště.

Takezó si náhle vzpomněl na Okóino šeptání během včerejší noci, na sladkokyselou vůni jejích vlasů. Otočil hlavu stranou.

Tam seděl Matahači. Ten si vzal z police nádobu se sake a naléval je do lahve, jako by byl ve svém domě. Chtěl toho dnes večer vypít hodně, protože to mělo být na rozloučenou. Okó se dnes líčila obzvláště pečlivě.

„Vypijeme všechno, co tu máme. Přece to tu jen tak nenecháme."

Vypili toho tři nádoby.

Okó se opřela o Matahačiho a podívala se na Takezóa takovým způsobem, že raději odvrátil tvář.

„Já už... nemůžu ani chodit."

Zavěsila se do Matahačiho a nechala se odvést do ložnice. Na odchodu si ještě dobírala Takezóa: „Ty si tady klidně spi sám, Takezó... Jsi přece rád sám."

Lehl si tam, přesně jak mu řekla. Byl hrozně opilý, noc už také pokročila, probudil se proto druhý den až pozdě odpoledne.

- Hned jak se probral, všiml si, že dům zeje prázdnotou. „Je to možný?"

Všechna zavazadla, která včera Akemi s Okó sbalily, byla pryč. Oblečení i boty zmizely. Ale co víc, nezmizela jen vdova a její dcera, nebyl tam ani Matahači.

„Matahači... No tak!"

Nebyl za domem ani v kůlně. Jenom u nezastaveného přívodu vody našel červený hřebínek, kterým si Okó zdobila svůj účes.

„Co?... Matahači!"

Přivoněl si k hřebínku a vzpomněl si na vůni, kterou cítil poprvé především, když ho tehdy vdova nechutně sváděla. Propadl obrovskému smutku, že jí Matahači podlehl.

„Blbečku! Co teď chudák Ocú?" praštil hřebínkem o zem. Bylo mu do breku, ale ne kvůli sobě, nýbrž kvůli Ocú, která určitě na Matahačiho netrpělivě čeká.

Divoký kůň, ten samý jako včera, pozoroval rozhořčeného Takezóa, jak neustále dřepí v kuchyni, ani se nehýbá. Nakonec pomalu strčil hlavu dovnitř. Protože ho však Takezó tentokrát nepraštil přes nozdry, začal olizovat zrnka rýže u vodovodního odpadu.

Květinový oltář

1

O tomto kraji se trefně říká, že je to tu samá hora. Cesta od Tacunoguči v Harimě se vine mezi horami celou dobu až do provincie Mimasaka. I hraniční kůly obou provincií stály na horském hřebenu. Za Sugiitou je horský průsmyk Nakajama a teprve za ním se rozkládá roklina obklopující řeku Aidu. Když poutník dojde až sem, obvykle si při pohledu na ni pomyslí: „Je vůbec možné, aby tu někdo bydlel?"

Domů je tu však nespočet. Lze je nalézt porůznu v údolích u řeky, na horských stráních, vedle kamenitých polí. Ještě před rokem, než došlo k bitvě u Sekigahary, stál asi kilometr proti proudu řeky malý hrad, v němž sídlil rod Šinmena Igy Moriho. O značný kus dál na hranici s provincií Inaba byly stříbrné doly Šidozaka, do nichž se i dnes vypravovaly velké skupiny horníků.

- Každý, kdo se ubíral z Tottori do Himedži, i ten, kdo se prodíral horami stezkami z Tadžimy do provincie Bizen, musel projít touto horskou vískou. Proudilo tudy značné množství lidí z různých míst Japonska. Vesnice byla sice schovaná mezi horami, ale byly v ní hostince, obchůdky a večer v ní bylo možno spatřit služby rozkoše s bílými netopýřími tvářemi, jak pod okny lákají zákazníky.

Taková tedy byla vesnice Mijamoto.

Ocú seděla u vchodu do chrámu Šippódži, z nějž bylo vidět dolů do údolí na střechy domů s pravidelně rozloženými oblázky.

„Ach jo. Už to bude skoro rok," pomyslela si Ocú, zatímco se zasněně dívala na plující oblaka.

Ocú byla sirotek a snad i proto, že byla vychována v buddhistickém chrámu, vypadala osaměle a povadle jak šedý prášek z vyhaslých vonných tyčinek.

Minulý rok jí bylo šestnáct, byla tedy o jeden rok mladší než její snoubenec Matahači.

Matahači se vydal do války se svým kamarádem Takezóem loni v létě, ale ani na sklonku roku se jí o něm nedostalo žádných zpráv.

Pak přišel nový rok, na konci druhého měsíce přestala spoléhat i na mraky na obloze, o nichž kdysi doufala, že jí ho přivedou nazpět. A teď na jaře vstoupil rok už do čtvrtého měsíce.

„O Takezóovi také nikdo nic neví... Nejspíš oba padli," povzdechla si čas od času kolemjdoucím. Všichni jí přitakávali, že o tom není pochyb. Z vazalů zdejšího pána Šinmena Igy Moriho se prý zatím nikdo nevrátil, po prohrané bitvě se na jeho hradě usadili cizí tokugawští samurajové.

„Proč musí muži do války? Přitom jsem se tolik snažila jim to vymluvit..."

Ocú dokázala sedět takto na zápraží i půl dne a se smutným výrazem ve tváři si povídat sama pro sebe, jako by v tom našla zalíbení.

Dnes tam také seděla.

„Ocú, Ocú," volal ji někdo.

Bylo to směrem od mnišské cely. Od studny se k ní blížil nahý muž, vypadal jako starobylá socha arhata. Byl to mladý, asi třicetiletý zenový mnich z Tadžimy, který se sem už čtvrtým rokem čas od času zatoulal, aby pobyl ve zdejším chrámě. Své chlupaté tělo vystavoval slunečním paprskům.

„To jaro," kochal se. „Jaro je nádherné, kdyby jenom nebylo těch vší. Řídí se totiž slovy Fudžiwara no Mičinagy ‚celý svět jen můj jest‘. Tak jsem si musel všechno vyprat... Jenže na čajovníku moje odrbané mnišské roucho neuschne a k těmhle krásným broskvovým květům se taky moc nehodí. Co jsem to za mnicha, když si nevím rady ani s vypraným oblečením, jako bych byl nějaký elegán. Ocú, nemáš tyč na sušení prádla?"

Ocú se začervenala a káravě řekla: „Takuané, co to vyvádíte? Co

budete dělat nahatej, než vám uschnou věci?"

„Lehnu si přece."

„Já už vám nevěřím."

„No jasně, měl jsem to spíš udělat až zítra. Osmého čtvrtý je přeci oslava Buddhových narozenin. Koupal bych se v sladkém čaji z hortenzií a dělal tohle..." tvářil se Takuan vážně a zaujal pozici sedícího Buddhy Šákjamuniho s prsty jedné ruky směrem vzhůru a druhé dolů.

2

„Nahore na nebi i zde na zemi jen já vznešený jsem," opakoval dokola Takuan a i nadále setrval v pozici právě zrozeného Buddhy.

„Cha, cha, cha, cha. Vypadáte úplně jako on," rozesmála se Ocú.

„Že jo. Není se čemu divit, jsem totiž znovuzrozením právě toho samého prince Siddhárthy."

„Počkejte chvilku, hned vám, jak se patří, pokropím hlavu čajem z hortenzií."

„Ne. Jen toho mě ušetři."

Kolem hlavy mu poletovala včela. Šákjamuni se po ní začal oběma rukama ohánět. Když včela zbystřila, že jeho bederní pás není utažený, namířila si to rovnou do vzniklé štěrbině.

Ocú se svalila na zápraží a smála se, až se za břicho popadala: „Áa, já už nemůžu."

Celé jméno tohoto mladého zenového mnicha z provincie Tadžima znělo Šúhó Takuan. Kdykoli tu Takuan pobýval, nebylo dne, aby věčně posmutnělou Ocú nerozesmál.

„Jejda, mám ještě práci," nazula své bílé nožky do střevíců.

„Kam jdeš, Ocú?"

„Zítra je osmého čtvrtý, úplně jsem zapoměla, co mi nakázal představený. Stejně jako každý rok musím natrhat kvítí na výzdobu květinového oltáře na oslavu Buddhových narozenin. Večer pak musím navařit dostatečné množství sladkého čaje z hortenzií."

„Jdeš na květiny? Kam na ně půjdeš?"

„K řece dolů do vesnice."

„Mám jít s tebou?"

„Ať vás ani nenapadne."

„Natrhat květy na výzdobu květinové síně, to není žádná legrace. Já

ti pomůžu."

„Ani náhodou, nemáte přeci nic na sobě."

„Člověk je nahý už od narození, mně to nevaří."

„Já nechci, nechodte za mnou!" Ocú vyběhla rychle za chrám, aby mu utekla.

Když se po chvíli chtěla s nůši na zádech a se srpem v ruce nepozorovaně zadní branou vytratit, objevil se za ní Takuan zabalený do velkého, kdoví odkud vyhrabaného šátku, do něhož by se vešel snad i polštář.

„To už..."

„Takhle snad s tebou můžu, ne?"

„Lidi ve vesnici se vám budou smát."

„Co by se mi smáli?"

„Půjdete ale dostatečně daleko za mnou."

„Nedělej se, máš přece ráda, když jde vedle tebe pořádněj mužskej."

„O tom nic nevím!"

Ocú utíkala napřed. Takuan kráčel pomalu za ní a šátek na něm ve větru povlával jako na vznešeném Šákjamunim, který se právě snesl z věčně zasněžených hor.

„No tak. Ty se zlobíš, Ocú? Nesmíš se zlobit. Jestli budeš pořád takhle napučená, nebudeš se už svému milému líbit."

V řečišti dolního toku řeky Aidy vzdáleného pět set metrů od vesnice kvetlo nepřeborné množství jarního kvítí. Ocú v těch místech složila nůši na zem a obklopena rojem motýlů se tam začala pilně ohánět svým srpem...

„Jaký klid!" povzdechl si vedle ní mladý Takuan. Bylo to mladistvé, ale zároveň dostatečně zbožné povzdechnutí. Ani v nejmenším neměl v úmyslu pomoci Ocú s její vytrvalou prací.

„Ocú, teď z tebe vyzařuje dokonalý klid. Lidé, místo aby takto užívali nádhery květů ráje, jen naříkají, trpí, propadají chtíči a nepravostem, nechají se trávit věčnými plameny pekelnými... Ocú, nechci, abys taky tak dopadla."

3

Zatímco Ocú odsekávala a házela do nůše květy řepky, vavřínu, vlčího máku, plané růže a fialek, zchladila Takuana těmito slovy: „Takuane, co kdybyste si místo kázání druhým dal pozor, aby vás

zase neštípla včela do hlavy."

Takuan se však nedal: „Ty hloupá, já přece nemluvíím o včelách. Snažím se ti předat něco z učení vznešeného Šákjamuniho o údělu ženy."

„Nikdo se vás neprosil."

„Ano, dobře ses ohradila. Práce mnicha je všem na obtíž. Ale jeho práce tu je, protože má stejně jako práce obchodníka s rýží, pláteníka, tesaře nebo samuraje své opodstatnění... Koneckonců, mniši a ženy spolu nevychází dobře už nějaká tři tisíciletí. Podle Buddhova učení totiž je žena démon, ďábel, posel pekla. To, že spolu nevycházíme ani my dva, pramení jistě z našich minulých životů."

„Proč je žena démon?"

„Protože balamutí muže."

„Jsou to přece muži, kdo balamutí ženy."

„Tahle odpověď mě trochu zaskočila, počkej... Jo, už to mám."

„Tak mi tedy odpovězte."

„Šákjamuni byl muž."

„Že se s vámi vůbec bavím."

„Ale ženo!"

„Už toho mám dost."

„Ženo, není proč se škaredit. Když byl vznešený Šákjamuni mladý, pokoušely se o něj pod smokvoní před velkým probuzením ženy z horoucích pekel - žádostivost, rozkoš a svůdnost. Není divu, že na ženy zanevřel. V pokročilém věku však přijal ženu i za svou ženu. Velký Nágárdžuna si v nevoli k ženám s Šákjamunim v ničem nezadal. Přímo se jich bál. Vyzdvihoval však poslušné sestry, láskyplné přítelkyně, konejšivé matky, oddané služebné a ctnostné manželky. Nabádal, ať se muži spolčují jen s takovými ženami, a pěl chválu na ženské ctnosti."

„Takže je to všechno tak, aby to vyhovovalo jen mužům."

„To bylo ve staré Indii, rozdíly v postavení muže a ženy tam byly mnohem větší než v Japonsku, s tím nic nenaděláme... A ženám pak velký Nágárdžuna dal takovou radu."

„Jakou?"

„Ženo, neprovdávej se za muže!"

„Divná rada."

„Neříkej nic, dokud to neuslyšíš až do konce. Pokračoval tedy takto... Ženo, oddej se pravdě."

„.....“
 „Rozumíš?... Oddej se pravdě... Jednoduše řečeno, nezamiluj se do muže, zamiluj se do pravdy.“
 „Co to je pravda?“
 „Abych pravdu řekl, taky to zatím nevím.“
 „Cha, cha, cha.“
 „Řeknu to ještě prostěji. Oddej se pravdě, jednoduše řečeno, nenechej se otěhotněl lehkovážným hejskem z města, dej dobrého syna venkovskému samuraji.“
 „Že vám jednu..." řekla a dělala, že ho plácne. „Takuane, neříkal jste, že mi pomůžete natrhat květiny?“
 „Vypadá to tak.“
 „Tak přestaňte poučovat a chopte se srpu.“
 „To je maličkost.“
 „Já zatím zajdu k Ogin, požádala jsem ji, aby mi na zítřejší svátek ušila nový pás. Možná že už bude hotový.“
 „Ogin? Jednou se s tebou zastavila u nás v chrámě, že jo. Půjdu s tebou.“
 „Takhle oblečenej?“
 „Mám žízeň. Třeba mě pohostí čajem.“

4

Ogin už bylo dvacet pět let. Ošklivá nebyla, pocházela z dobré rodiny, není tedy divu, že se o ni ucházelo mnoho nápadníků.

Její bratr Takezó byl v okolí znám jako velký výtržník. Už od dětství, když hledali vhodného kandidáta na Kazisvěta, všechny hned napadl Hon'iden Matahači nebo Takezó z Mijamota. Ogin se mu skoro v ničem nepodobala, byla zdrženlivá, dobře vychovaná, a tak to už několikrát vypadalo, že konečně padne ruka do rukávu. Jenže potom vždy nápadníka odmítla s následujícím odůvodněním:

„Dokud můj bratr Takezó trochu nezmodrdí a nevyroste, musím se o něj starat jako jeho vlastní matka.“

Munisai, jejich otec, sloužil v rodině Šinmen jako vojenský instruktor. V době největší slávy po svém pánovi mohl přejmout i jeho jméno. Tehdy si u řeky Aida postavil obrovský dům a kolem něj hliněnou zeď s kamennou podezdívkou. Na venkovského samuraje to byl až příliš veliký luxus. Dům to byl rozlehlý, ale dnes chátral, na střeše zapustily kořeny divoké kosatce a prostor mezi vysokým

oknem a okapem tělocvičny, v níž kdysi vyučoval bojovým uměním, byl zaneřáděn bílým vlaštovčím trusem.

Munisai však skončil jako samuraj bez pána, zemřel v naprosté chudobě. Služebnictvo už potom neměli. Protože však všichni bývalí sloužící pocházeli z vesnice Mijamoto, střídali se mnozí pomocníci se starou hospodyní i nadále v údržbě Munisaiova upadajícího domu. Čas od času donesl někdo mlčky do kuchyně čerstvou zeleninu, vysmýčil nevětrané pokoje, doplnil vodu do nádrže a podobně.

I dnes...

Když Ogin zaslechla, jak někdo otevřel zadní branku, pomyslela si, že to je asi jeden z oněch pomocníků, pokračovala tedy ve své zadní místnosti s šitím.

„Dobrý den, Ogin,“ přišla zezadu Ocú a tiše se posadila.

„Já si říkala, kdo to přišel... A ona to je Ocú. Právě dodělávám ten tvůj pás, na zítřejší slavnost ho už budeš mít.“

„Nezlob se, že tě ruším při práci. Měla bych si ho ušít sama, ale v chrámu teď máme hodně práce.“

„To nevadí, stejně bych se jinak nudila... Kdybych neměla nic na práci, musela bych na ně pořád myslet.“

Ocú se podívala nahoru za Ogin. Na podstavci na obětiny tam plápolal malý plamínek. Na buddhistický oltář byly připevněny dvě pamětní destičky s nápisy, které byly pravděpodobně jejím dílem.

DUŠE ŠINMENA TAKEZÓA, ZESNUL VE VĚKU 17 LET

DUŠE HON'IDENA MATAHAČIHO, ROVNĚŽ TAK

Kromě toho tam byly ještě smuteční květiny ve váze s čerstvou vodou.

„Že by už..." svrážtila Ocú obočí, „Ogin, ty ses už odněkud dozvěděla, že jsou po smrti?"

„Ne, ale... Copak to může být jinak? Já už to vzdala. Za den jejich úmrtí považuji patnáctého devátý, den bitvy u Sekigahary. Navíc je to celkem příhodné datum.“

Ocú nesouhlasně zavrtěla hlavou: „Myslíš, že jsou už mrtví? Vždyť se tu můžou každou chvíli objevit.“

„Zdalo se ti o Matahačim?"

„Ano, několikrát.“

„Tak už určitě musí být po smrti. Mně se taky pořád zdá o Takezóovi.“

„Ne, to nesmíš říkat. A tohle taky nepřináší štěstí, musíme se toho zbavit,“ stékaly jí slzy po tváři. Vstala a sfoukla plamínek na oltáři. I

to jí bylo málo, tak vzala do obou rukou vázu s obětovanou květinou, odnesla ji do vedlejší místnosti a vylila z ní všechnu vodu na zápraží. Takuan, který tam celou dobu seděl, zvolal: „To studí," a vyskočil rychle na obě nohy.

5

Takuan si svým velkým šátkem, do něhož byl celou dobu zabalen, utíral kapky vody, které mu před chvilkou vyšplouchly do tváře a na hlavu.

„Oců, ženská jedna bláznivá, co vyvádíš? Říkal jsem sice, že bych si tu dal čaj, o studené vodě jsem se ale ani slovem nezmínil."

Ocůiny slzy se rázem proměnily v smích.

„Nezlobte se, Takuane. Já nechtěla," omlouvala se a smála se. Když mu nalila jeho vytoužený čaj, vrátila se zpět k Ogin.

„Kdo to je?" zeptala se Ogin a nakukovala při tom na verandu.

„To je jeden mnich, věčně na cestách. Přespává u nás v chrámě. Jednou, když ses u nás zastavila, ležel v hlavní síni na sluníčku a dlaní si podpíral hlavu. Když jsem se ho tenkrát zeptala, co dělá, odpověděl mi, že pořádá vši zápasy sumo. Nepamatuješ se na toho ušmudlaného mnicha?"

„Aha, to je on?"

„Ano, jmenuje se Šúhó Takuan."

„To je ale podivín."

„Spíš blázen."

„Co to má vůbec na sobě? Mnišské roucho to není, štolá taky ne."

„Jen velký šátek."

„Vážně?... Vypadá dost mladě."

„Říká, že mu je třicet jedna... Ale podle pana představeného to je velmi vážený mnich."

„Nevypadá na to. Podle vzhledu holt nikoho soudit nelze."

„Narodil se prý ve vsi Izuši v provincii Tadžima. V deseti se stal novicem, ve čtrnácti přestoupil do chrámu Šófukudži k sektě Rinzai, dostalo se mu zasvěcení od mnicha Kisena, pak se přidal k mnichům z chrámu Daitokudži v Jamaširu a pobýval v Kjótu a Naře, učil se u Gudóa z Mjóšindži, mistra Ittóa ze Sennanu, má toho opravdu hodně za sebou."

„To asi ano, vypadá jinak než ostatní."

„Později se stal představeným chrámu Nanšúdži v Izumi, a pak byl

císařským dekretem jmenován dokonce opatem chrámu Daitokudži. Ale své místo v Daitokudži opustil už po třech dnech. Po jeho společnosti toužili i mocní páni jako Tojotomi Hidejori, Asano Jošinaka a Hosokawa Tadaoki, z dvořanů to byl například Karasumaru Micuhiro. Nabízeli, že mu postaví vlastní chrám, že ho poctí donacemi a tak dále, snažili se však marně. Nevím, co o tom soudí on sám, ale prý se raději toulá jen tak po zemi. Jako nějaký žebrák. Společníkem mu jsou jen jeho vši. Není to blázen?"

„Možná že z jeho pohledu to nemáme v hlavě v pořádku my.“

„Přesně tohle říká. Třeba když se rozpláču při vzpomínce na Matahačiho...“

„Je ale zajímavěj, ne?“

„Jo, až moc.“

„Dokdy tu bude?“

„To nevím. Vždycky se tu objeví zničehonic a stejně tak náhle zmizí. Dělá si, co se mu líbí.“ Takuan vykoul ze zápraží a řekl: „Já to slyšel. Já to slyšel.“ „Nebojte, nepomlouvaly jsme vás.“ „Klidně můžete. Nebylo by spíš něco sladkého na zub?“ „Vidíš, takovej je pořád.“

„Jakej takovej? Vypadáš, že bys ani mouchu nezabila, a na mě jsi ošklivá.“ „Na vás?“ „Jo, dáš mi jen horký čaj, hubuješ a neustále naříkáš.“

6

Znějí zvony chrámu Daišódži.

Z Šippódži jsou také slyšet.

Zvonily už brzy po rozednění, odpoledne rovněž tak. Dívky upnuté do červených pásů, manželky kupců, stařenky vedoucí svá vnoučata za ruce, všichni se dnes vydali do chrámu Šippódži.

Mladíci nakukovali do hlavní haly a při pohledu na Ocu si o ní s obdivem šeptali.

„Je tam. Vidíš ji.“

„Dnes jí to vážně sluší.“

Je osmého čtvrtý, oslava Buddhových narozenin. V hlavní hale je připraven květinový oltář se střešou vystlanou listy smokvoně a sloupky zdobenými lučním kvítím. Uvnitř je nádržka plněná hortenziovým čajem a v ní černá asi šedesát centimetrů velká socha stojícího Buddhy s prsty jedné ruky směrem vzhůru a druhé dolů.

Vedle stál Šúhó Takuan. Malou bambusovou naběračkou poléval sladkým hortenziovým čajem Buddhovu hlavu a na přání jednotlivých návštěvníků jim čaj nabíral domů do bambusových kbelíků.

„Tenhle chrám je chudý, nešetřete drobásky. To platí obzvláště pro boháče. Čím více peněz tu za čaj necháte, tím více ulevíte svým strastem a utrpení,“ nabádal Takuan návštěvníky.

Na druhé straně, nalevo od oltáře, seděla u malého lakovaného stolku Ocú. Kolem těla měla svůj nový pás, na stolku zlatem zdobený tušový kámen a na pětibarevný papír psala magickou formuli, kterou rozdávala jednotlivým návštěvníkům.

Tento slavný den osmého čtvrtý dnem šťastným jest.

Hmyz nezdárný nechť stihne krutý trest.

Lidé v tomto kraji věří, že když si tuto báseň pověsí do domu, dokáže odpudit hmyz a zažehnat zlé nemoci.

Ocú již z psaní básně muselo bolet zápěstí, napsala jich už přes stovku. Na jednotlivých tazích štětce v Jukinariho ladném stylu byla znát únava.

„Takuane,“ dívala se na něj ze strany.

„Copak?“

„Přestaňte z lidí vymáhat peníze.“

„Říkám to boháčům. Když jim trochu odlehčíme od jejich bohatství, jenom jim to prospěje.“

„Takže by jim prospělo i to, kdyby je třeba dnes v noci někdo vyloupil?“

„No tak, no tak. Už jsem si říkal, že se to tu trochu uklidnilo, a už se zase tlačí. Netlačte se, netlačte se... Dodržujete pořadí, mládeži.“

„Hej, mnichu,“ ozval se jeden z nich.

„Myslíš mě?“

„O jakým pořadí mluvíš? Pouštíš dopředu jenom ženský.“

„Taky se mi líbí holky.“

„To je ale nestydatej mnich.“

„Jen se moc nedělejte. Taky jste si sem nepřišli pro hortenziový čaj a kouzlo proti hmyzu. Moc dobře do vás vidím. Polovina lidí sem přišla vzdát hold Šákjamunimu a druhá polovina přišla okukovat Ocúinu tvář. Vy patříte určitě k té druhé půlce... Co to má znamenat! Jak to, že tu nenecháte žádné drobásky? Takhle si ženu nezískáte.“

„Takuane, přestaňte už! Co si lidi pomyslí?“ řekla Ocú celá

červená.

Zběžně se podívala směrem dopředu, aby malinko ulevila svým unaveným očím. Náhle si v davu všimla jedné tváře.

„To je..." vyšlo jí mimoděk z úst a upustila štětec.

Než se stačila postavit, zmizel jí obličej z dohledu, jako když se mrštná ryba hbitě ponoří pod hladinu. Ocú byla celá bez sebe.

„Takezó, Takezó..." volala a hnala se za ním chrámovým ochozem.

Vesničané

1

Venkovský samuraj není obyčejným vesničanem, je to napůl rolník, napůl samuraj.

Hlavou rodiny Hon'iden byla Matahačiho tvrdohlavá matka, bábi Osugi. Přestože jí už bylo téměř šedesát, chodila každé ráno s mládenci a děvečkami na pole, okopávala záhony, mlátila obilí, pracovala od rána do setmění. Domů se nikdy nevracela s prázdnou, její záda se vždy hrbila pod tíží morušového listí, aby měla navečer potravu pro mladé bource.

„Bábi," volalo na ni přes pole její usmrkané vnouče.

„Heito, byl jsi v chrámu?" pomalu narovnala svá unavená záda vprostřed morušového pole.

Heita doběhl až k ní a odpověděl: „Byl."

„Byla tam Ocú?"

„Jo. Na dnešní slavnost si Ocú vzala nádhernej pás."

„Přinesl jsi sladký čaj a kouzlo proti hmyzu?"

„Ne."

„Proč ne?"

„Ocú mi řekla, že si s tím nemusím dělat starosti, že se mám honem vrátit domů a vyřídit tu novinu."

„Jakou novinu?"

„O Takezóovi naproti od řeky. Ocú ho prej dneska zahlédla během květinový slavnosti."

„Opravdu?"

„Jo."

„....."

Osugi svrátila obočí a rozhlížela se kolem dokola, zda se náhle odněkud nevynoří její Matahači.

„Heito, teď tady místo mě natrhej moruše, jo?“

„Kam jdeš, babi?“

„Domů. Jestli se Sinmenům vrátil Takezó, musí se Matahači taky každou chvíli vrátit.“

„Já jdu s tebou.“

„Tady zůstaň, hlupáku.“

Dům Osugi byla rozlehlá venkovská stavba s obrovským dubem uprostřed nádvoří. Když doběhla před hospodářské stavení, zakřičela hlasitě na děvečky a pacholky, kteří se zrovna věnovali své práci: „Vrátil se už Matahači?“

„Ne,“ vrtěli překvapeně hlavami.

Ale rozrušená stařena jim hned vyčinila, že se nemají co divit, hlupáci. Vždyť její syn se vrátil zpátky do vesnice. Když se Šinmenů Takezó klidně prochází po vsi, musel se s ním Matahači taky vrátit. Nakázala jim, ať ho najdou a přivedou domů.

Všichni v domě už delší dobu onen den, kdy proběhla bitva u Sekigahary, uctívali jako výročí jeho smrti. Nejvíce však jeho ztráty želela Osugi. Matahačiho sestra již byla vdaná a měla svou vlastní rodinu. Matahači byl tedy jediným dědicem rodiny Hon'iden.

„Našli jste ho?“ opakovala Osugi pokaždé, když vyběhla z domu. Když už se konečně setmělo, posadila se před pamětní destičky zesnulých předků, zapálila svíce a modlila se.

Vyslala za ním úplně všechny, neměli ani čas navečeřet se, avšak ani pozdě večer se jí od nich nedostalo žádných dobrých zpráv. Vyšla opět ven do tmy k hlavní bráně a čekala.

Mdlé světlo měsíce dopadalo na korunu dubu stojícího před stavením, okolní hory byly zahaleny závojem bílé mlhy. Z hrušňového sadu se k ní vinula sladká vůně rozkvetlých stromů.

Cestičkou mezi hrušněmi se k ní někdo blížil. Když Osugi zjistila, že jde o synovu snoubenku, pokynula jí rukou.

„To jsi ty, Ocú?“

„Bábi,“ volala na ni Ocú. Jak k ní honem utíkala, bylo slyšet čvachtání jejích promočených dřeváků.

2

„Ocú... Prý jsi viděla Takezóa, je to pravda?“

„Ano. Byl to určitě Takezó. Viděla jsem ho na květinové slavnosti v Šippódži.“

„Matahačiho jsi neviděla?"

„Když jsem se ho na něj chystala zeptat, tak se mi ztratil z očí. Takezó byl odjakživa podivín, ale nepochopím, proč přede mnou utekl."

„Utekl?" kroutila nechápavě hlavou Osugi.

Bábi proklínala Šinmena Takezóa už od té doby, co jí Matahačiho odlákal do války. Tentokrát v tom však věřila nějakou čertovinu.

„Ten lotr... Matahačiho nechal nejspíš umřít a nestydí se sem vrátit jak smradlavý vítr."

„To snad ne. Kdyby tomu tak bylo, donesl by po něm určitě něco na památku."

„Pochybuju," zavrtěla bábi nesouhlasně hlavou. „Myslíš, že ten bere na někoho ohledy? Matahači se s ním neměl nikdy kamarádit."

„Bábi."

„Co?"

„Co kdybychom se stavily u Ogin? Takezó tam už určitě bude."

„No jo, máš pravdu. Je to přece jeho sestra."

„Zajdeme tam hned teď, bábi?"

„Není to snad jeho sestra? Ví moc dobře, že mi synka odvedl do války, a přesto se u mě ani jednou neukázala, aby se omluvila. Měla by alespoň dát vědět, že se Takezó vrátil. Já za ní chodit nebudu. Ať hezky přijde ona."

„To je sice pravda, ale nebylo by lepší se rychle od Takezóa dozvědět, co se stalo? Všechny formality nechte na mně. Jenom pojd'te se mnou, bábi."

Osugi nakonec souhlasila.

Samozřejmě její zvědavost nebyla o nic menší než Ocúina.

Usedlost rodiny Šinmen byla od jejího domu vzdálena pouhých tři sta metrů přes řeku. V žilách rodiny Hon'iden i Šinmen proudila samurajská krev. Řeka, která tekla mezi jejich domy, rozdělovala v temnotě noci obě rodiny mnohem více než před útekem jejich synů.

Hlavní brána byla zavřená, mezi stromy nebylo vidět, že by se uvnitř svítilo. Když se Ocú chystala dům obejít, aby do něj vstoupila zadem, Osugi se zastavila a prohlásila: „Jako hlava rodiny Hon'iden mám svoji hrdost. Zadním vchodem k Šinmenům chodit nebudu."

Dále tedy pokračovala Ocú sama. Zanedlouho se u vchodu objevila Ogin. Vyšla jim naproti se světlem v ruce.

„Děkuji za uvítání. Omlouvám se, že přicházím vprostřed noci, jedná se však o neodkladnou záležitost," řekla Osugi. Hrubá, na poli

pracující stařena se v tu chvíli změnila v distingovanou dámu s uhlazeným způsobem mluvy. Poté rázně vstoupila do domu.

3

Osugi pokračovala dále mlčky do domu, načež se posadila na nejčestnější místo, jako by byla božským vyslancem. Rezervovaně přijala Ogininu úklonu a nečekaně spustila: „Prý se už vrátil ten váš zlosyn, zavolej mi ho sem!“

„Zlosyn? Koho tím míníte?“ zeptala se Ogin.

„Ha, ha, ha. To mi jen uklouzl jazyk. Ve vesnici mu tak říkají všichni, asi jsem se od nich nakazila. Zlosynem myslím Takezóa. Neskrývá se snad tady?“

„Ne...“ začala pobledlá Ogin zuby. Musela vyslechnout, jak někdo mluví takhle ošklivě o jejím bratrovi. Ocu jí bylo líto, a tak jí pověděla o tom, jak Takezóa zahlédla během oslav Buddhových narozenin. Potom, aby zmírnila vzniklé napětí, dodala: „To je zvláštní? Tak sem taky nepřišel?“

„Nepřišel... Kdyby se tu objevil, dám vám vědět,“ řekla Ogin nešťastně.

Na to Osugi udeřila pěstmi do podlahy a začala ji rozzlobeně osočovat: „Co to je za řeči? Myslíš, že to je jen tak? Nebyl to snad váš zlosyn, kdo pobláznil mého syna a odvedl ho do války? Matahači je pro rodinu Hon'iden nesmírně důležitý. Je to jedinej dědic. Myslíš, že mě můžeš takhle snadno oklamat? A vůbec, jak to, že ses u mě ani jednou neukázala? To v týhle rodině nemá nikdo účtu k mojí osobě? Jestli se Takezó vrátil, tak chci, aby mi přivedl i mého Matahačiho. Pokud ho nedovede, tak chci slyšet rozumný vysvětlení, který by mě dostatečně uspokojilo.“

„Takezó tu ale není.“

„Nelži. Moc dobře víš, kde je!“

„Vždyť vám říkám, že nevím,“ rozplakala se Ogin. Kdyby tu tak byl ještě můj otec, zoufala si v duchu.

V tu chvíli se ode dveří na verandu ozvalo zašramocení. Vítr to nebyl. Zcela zřetelně šlo o lidské kroky.

„Vidíš!“ zablýskly Osugi oči. Ocu byla tou dobou dávno na nohou. Vzápětí se ozval zběsilý výkřik následovaný bolestným zasténáním.

Poté se ozval povel: „No tak, chytěte ho!“

Venku bylo slyšet, jak někdo rychle utíká kolem domu. Potom se

někdo otřel o roští, jako by vyvracel malý stromek. Rozhodně se však nejednalo jenom o jednoho člověka.

„To je Takezō," řekla Osugi a rychle vstala. Nenávistně se podívala na Ogin, která na zemi hořce plakala: „Tak přece tu je! Nevím, proč jsi ho přede mnou schovávala, ale rozhodně ti to jen tak neprojde!"

Osugi si pospíšila ke dveřím na zápraží a otevřela je. Když vykoukla ven, zbledla jak stěna.

Ležel tam na zádech mrtvý mladík celý ve zbroji. Z úst a uší mu tekla čerstvá krev, vše nasvědčovalo tomu, že ho před chvílí někdo zabil jediným úderem do lebky, pravděpodobně dřevěným mečem.

4

„Ně... Někdo... Někoho tu zabili," ječela vylekaně Osugi.

„Cože?" doběhla tam rychle Ocú s lampionem v ruce. I Ogin se přišla podívat na tu hrůznou podívanou.

Oním mrtvým nebyl Takezō ani Matahači. Byl to zcela neznámý samuraj. Osugi si oddechla a už zase hudovala: „Jakej lump má tohle na svědomí?" Poté se rychle otočila směrem k Ocú a řekla jí, ať se spolu raději vrátí, než se tu do něčeho zapletou. Ocú však bylo mnohem víc líto Ogin, která musela od stařeny vyslechnout tolik výtek a hrubostí pramenících ze slepé lásky k jejímu synovi. Tušila, že Oginino chování má své opodstatnění, chtěla jí projevít soucit. Odpověděla tedy Osugi, že tu ještě chvíli setrvá.

„Dobře. Dělej, jak chceš," odsekla jí na to Osugi a razila si cestu předsíní.

„Tady máte lampion," řekla Ogin ohleduplně.

„Ještě nejsem tak stará, abych si na cestu musela svítit lampionem," zněla její odpověď.

Nechtěla, aby si o ní někdo myslel, že v něčem za mladými zaostává. Když vyšla z domu, vyhrnula si malinko spodní lem svých šatů, aby si je nezmáčela svěží rosou, a vyrazila do tmy.

„Paní. Počkejte chvíli," volal na ni někdo, když se právě vydala na cestu domů. Stalo se to, čeho se obávala nejvíce. Byl to po zuby ozbrojený samuraj s dlouhým mečem v ruce, jakého lze v této vesnici spatřit jen málokdy.

„Vyšla jste právě z domu rodiny Šinmen, mám pravdu?"

„Ano, vyšla."

„Patříte k té rodině?"

„Nesmysl," mávla nesouhlasně rukou. „Já mám na starosti svou rodinu, támhle naproti přes řeku."

„Takže budete nejspíš matka Hon'idena Matahačiho, který se vydal spolu s Šinmenem Takezóem do bitvy u Sekigahary."

„Ano... Ale můj synek tam nešel dobrovolně. Nechal se zlákat tím zlosynem odnaproti."

„Zlosynem?"

„Jo, Takezóem."

„To má tady ve vesnici tak špatnou pověst?"

„S takovým bídákem jste se určitě ještě nesetkal. Od té doby, co se s ním můj syn začal stýkat, museli jsme si toho hodně vytrpět."

„Váš syn prý u Sekigahary padl. Ale netrapte se, já vašeho nepřítele dostanu."

„A kdo jste vlastně?"

„Patřím k tokugawské posádce. Po bitvě u Sekigahary jsme obsadili hrad Himedži a dostali za úkol vybudovat na hranicích s provincií Harima dřevěnou hraniční bránu, abychom měli pod kontrolou, kdo tudy prochází. Ale tenhleten..." ukázal směrem na hliněnou obezdívku, „tenhle Takezó bránu prorazil a utekl nám. Měli jsme zjištěno, že patřil k Šinmenovi Morimu a přidal se k Ukitovu vojsku. Pronásledovali jsme ho tedy až sem do vsi Mijamotó... Je ale hrozně vytrvalej. Pronásledujeme ho už několik dní, ale on nepolevuje. Jen tak snadno ho asi nepolapíme."

„Aha... Tak proto..." přikývla Osugi. Pochopila, proč se Takezó nezastavil ani v Šippódži, ani u své sestry. Zároveň se v ní zvedla vlna vzteku, že se její syn nevrátil a jen Takezó z toho ve zdraví vyvázl.

„Pane, něco vám poradím... Je možná silnej, ale chytíte ho snadno."

„Je nás na něj málo. Navíc před chvilkou zabil jednoho z mých mužů..."

„Mám dobrej nápad. Pojd'te sem, ať vám to pošeptám..."

5

Osugi jej seznámila se svým tajným plánem.

„Hm! To je pravda!" přikyvoval souhlasně samuraj z hradu Himedži, pověřený ostrahou hranic zdejší provincie.

„Ať vám štěstí přeje," požehnala jim velitelsky Osugi a vydala se

směrem domů.

Netrvalo dlouho a tentýž samuraj shromáždil za domem rodiny Sinmen asi patnáct mužů. Něco jim potichu rozkázal, načež všichni přelezli hliněnou obezdívku a vnikli do domu.

Obě mladé dívky, Ocú a Ogin, si tam právě naříkaly nad krutostí tohoto světa. Potůčky jejich slz se slévaly pod světlem dohasínající lampy. Znenadání dovnitř vpadlo několik mužů, nebrali ohledy na posuvné zástěny, obklíčili je ze všech stran.

„A...“ vyšlo z úst vystrašené Ocú. Na druhou stranu Ogin, dcera neohroženého Munisaie, si je měřila svýma přísnýma očima.

„Kdo z vás je Takezóova sestra?“ zeptal se jeden z mužů.

„Já,“ odpověděla Ogin. „Co vás však vede k tomu, abyste sem vtrhli takovýmto způsobem? Nemyslete si, že když tady žije samotná ženská, že si můžete dělat, co se vám zlíbí.“

Chystala se jim zpříma postavit, ale jejich velitel, se kterým před chvílí Osugi rozmlouvala, na ni ukázal: „Tohle je Ogin.“

Nastalý zmatek přinesl jen násilí. Světlo zhaslo a dům se oťrásal v základech. Ocú vykřikla, zakopla a skutálela se až na zahradu. Více než deset statných mužů se svalilo na Ogin, aby ji mohli svázat. Ogin se nějakou dobu neohroženě bránila, měla v sobě více energie než obyčejná žena, ale nakonec ji přemohli, a pak do ní ze vzteku kopali.

Ocú propadla panice. Sama nevěděla, jak se odtamtud dostala. Noční temnotou utíkala k Šippódži, nic jí nevadila bolest, kterou vnímala svýma bosýma nohama. Pro dívku, která byla dosud uvyklá jen míru, představovalo násilí útok na její nevinnou duši.

Když doběhla až k úpatí kopce, na němž stál její chrám, přivítala ji vlídná slova: „To jsi ty, Ocú?“

Blížila se k ní tmavá postava, která tam ještě před chvílí seděla pod stromem na velkém balvanu. Byl to Súhó Takuan.

„Říkal jsem si, co se asi stalo, že se tak pozdě nevracíš. Hledal jsem tě... Ale, ale, jsi bosá?“ díval se na její bílé nohy.

Ocú se s pláčem přitiskla na jeho hrud' a naříkala: „Takuan, stala se hrozná věc. Co budeme dělat?“

„Hrozná věc? Copak se v tomto světě může přihodit něco tak strašného? No tak, uklidni se a řekni mi, co se vlastně stalo,“ neztratil Takuan rozvahu.

„Přišli si k Šinmenům pro Ogin... Jak jí mám pomoci?“ zalykala se slzami a tiskla se k Takuanově hrudi.

Trní

1

Z půdy i z rostlin, které z ní vyrůstaly, vycházelo teplo připomínající svůdný dech mladé dívky. Z kapiček potu vyrážejících na tváři šlo usuzovat, že dnes bude opravdové parno. Blížilo se právě poledne.

Takezó kráčel úplně sám. Nervózně zíral na horu, k níž se zatím bez jasnějšího cíle přibližoval. Opíral se při chůzi o svůj černý dubový meč. Bylo vidět, že je už hrozně unavený. Kdykoli se ve větvích pohnul nějaký ptáček, jeho ostrý pohled se k němu okamžitě upřel. Zablácené, rosou zmáčené tělo bylo řízeno zvířecími pudry a instinktem.

„Do hajzlu,“ zanađával si pro sebe a jedinou ranou svého dřevěného meče ve vzteku rozsekl tlustý strom, který mu stál v cestě.

Ze vzniklé praskliny vytékala bílá šťáva. Upřeně na ni zíral, připomínala mu mateřské mléko tekoucí z matčiných prsů. Bez matky mu okolní hory i řeka v rodné vsi připadaly osamělé.

„Proč mě všichni ve vesnici mají za nepřítele? Když mě zahlédnou, hlásí to hned v průsmyku hraniční stráží. Když se se mnou setkají tváří v tvář, zpanikaří, jako by natrefili na hladovýho vlka, a utečou...“

Dnes se na hoře Sanumo skrýval už čtvrtým dnem.

Ve dne viděl v dálce v mlžném oparu dům svého otce, ve stejném domě přebývá i jeho osamělá sestra. Mezi stromy na úpatí hory pak prosvítala střecha chrámu Sippódži.

Ani k jedné z těchto budov se však nemohl přiblížit. V den oslav Buddhových narozenin se mu podařilo vmísit se do davu a zahlédnout Ocúinu tvář, ale Ocú si ho všimla a přede všemi na něj hlasitě zavolala. Protože nechtěl, aby jí z jeho přítomnosti vznikly problémy, a zároveň se nechtěl dát chytit, rychle se před ní schoval.

Večer se vydal navštívit svoji sestru, ale nešťastnou shodou okolností tam byla i Matahačiho matka. Stál venku a celou dobu přemýšlel, co řekne, až se ho zeptá, co se stalo s Matahačim, jakými slovy se má stařeně omluvit za to, že se vrátil bez něj. Skulinkou ve dveřích právě pozoroval svou sestru, když jej našla samurajská hlídka z hradu Himedži. Nestačil si se sestrou říct ani slovo, musel odtamtud rychle uprchnout.

Od té doby pak z hory Sanumo pozoroval, jak po něm samurajové z Himedži den co den bedlivě pátrají, jak k pátrání shromáždili i vesničany, aby prohledávali okolní hory a podařilo se jim ho tak konečně chytit.

„Co si teď o mně Ocú asi myslí?“ začaly se mu hlavou honit chmurné myšlenky. Nevěřil už nikomu, vždyť se proti němu spikli úplně všichni, které ze své rodné vesnice znal.

„Ocú asi jen těžko vysvětlím, proč se Matahači se mnou nevrátil. Jasně, raději to přece jen řeknu jeho matce. Až to udělám, nebude mě tu už nic držet.“

Takezó se rozhodl k činům. Okamžitě se vydal na cestu, ale do vesnice se za světla nedostal. Vzal si kamínek a trefil jím malého ptáka. Oškubal z něj peří, odtrhával teplé kousky masa a syrové je během chůze hned polykal.

„Áa,“ vykřikl překvapený venkovan, když ho zcela nečekaně zpozoroval. Utíkal mezi stromy rychle pryč. Takezóa rozzlobilo, že vůči němu bez jasnějšího důvodu chová nenávisť, a tak na něj křičel, ať počká. Uháněl za ním jak rozzuřený tygr.

2

Oním vesničanem byl zdejší uhlíř, který tudy často procházel. Takezó ho znal od vidění. Chytil ho za límec a přitáhl k sobě.

„Hej, proč utíkáš? Copak si mě nepamatuješ? Jsem Šinmen Takezó tady z Mijamota. Já tě neukousnu. Myslíš, že je normální, když ani nepozdravíš a začneš přede mnou zničehonic utíkat?“

„N... ne.“

„Posaď se!“

Když ho pustil, dal se znovu na úprk. Tentokrát zbabělce skopl k zemi a rozmáchl se nad ním svým dřevěným mečem. Uhlíř si schoval tvář do dlaní a strachy před ním bil hlavou o zem.

„Ušetřete mě,“ žadonil hlasitě.

Takezó nemohl pochopit, proč se jej vesničané tolik bojí.

„Chci se tě jen na něco zeptat, tak mi odpověz, jasný!“

„Povím vám úplně všechno, jen mě nechejte naživu.“

„Nikdo tě přece nechce připravit o život. Na úpatí se to hemží vojáky, že jo?“

„Ano.“

„Jsou i v Šippódži?"

„Jsou."

„Vesničané pročesávají i dneska hory, aby mě chytili?"

„....."

„Ty taky?"

Muž vyskočil na nohy a nesouhlasně vrtěl hlavou, že ne.

„Počkej, počkej," chytil ho za hlavu. „Co je se sestrou?"

„S čím?"

„Mojí sestrou... Šinmenů Ogin. Všichni vesničani a vojáci z Himedži po mně pátrají, mají k tomu nejspíš důvod. Mojí sestře ale nic neudělali, že ne?"

„Nevím. Já nic nevím."

„Krucinál," zvedl nad hlavu svůj meč. „Nedělej, že o ničem nevíš. Určitě se něco stalo. Jestli mi to nepovíš, tak ti rozmlátím makovici!"

„Počkejte, všechno vám povím. Povím vám to," prosil se sepjatýma rukama uhlíř. Pak mu vyprávěl, jak Ogin zatkli a jak je všude ve vesnici vyvěšeno oznámení, podle něhož všichni, kdo mu dají jídlo nebo poskytnou nocleh, budou potrestáni stejně jako on. Z každého druhého stavení vybírají vždy po jednom z nejmladších mužů, aby každý den spolu s vojáky z Himedži prohledávali zdejší hory.

Takezóovi naskočila rozhořčením husí kůže.

„Opravdu?" zvolal. „Jakého zločinu se dopustila moje sestra?" vytřaskly mu z jeho zarudlých očí slzy.

„My nic nevíme. My máme jenom strach z našeho pána."

„Kde je? Kde je moje sestra? Kam ji uvěznili?"

„Vesničani říkají, že do věže pevnosti Hinagura."

„Hinagura..."

Takezó si nenávistně obhlédl lem hraničních hor. Páteř vzdáleného pohoří Čúgoku se již místy černala pod šedými mraky na večerní obloze.

„Dobrá. Dojdu si tam pro sestru... Dojdu tam..." drmolil si pro sebe. Sestupoval směrem k močálu, odkud bylo slyšet zurčení vody, a opíral se o svůj dřevěný meč.

3

Právě doznělo večerní vyzvánění zvonů. Představený chrámu Šippódži se včera konečně vrátil z cest.

Venku byla tma, že by se dala krájet, ale v chrámu bylo vidět

červené světlo svící, v kuchyni svítila lucerna a v obytném přístavku zase lampy. Tam bylo možno matně rozeznat stojící lidskou postavu.

„Kéž by to byla Ocú..." pomyslel si Takezó. Ležel zkroucený pod můstkem spojujícím hlavní síň s obytným přístavkem. Linula se k němu libá vůně připravované večeře. Představoval si, jak z polévky a rýže stoupá horká pára. Několik dnů se mu do žaludku nedostalo nic než maso syrových ptáčat a kořinky různých trav. Trpěl velkými bolestmi.

„Uáa," zvracel ztěžka Takezó žaludeční šťávy.

„Co to bylo?" ozvalo se z obytného přístavku. Jeho zasténání se totiž hlasitě odrazilo od stěn chrámu.

„To byla asi kočka," odpověděla Ocú. Chopila se tácu s dojedanou večeří a vykročila ladně na můstek, pod nímž se krčil Takezó.

Chtěl na ni zavolat, ale bolestmi nebyl schopen ani promluvit. Měl však štěstí, že nepromluvil.

„Kde se můžu vykoupat?" řekl totiž někdo a došel rychle k Ocú.

Měl na sobě jen vypůjčený chrámový šat s úzkým pásem a kolem hlavy jen ležerně ovázaný šátek. Takezó si ho dobře pamatoval, byl to velitel samurajské hlídky z hradu Himedži. Nutil své muže a vesničany, aby od rána do večera prohledávali okolní hory a pátrali ve vsi. Sám se pak večer vracel sem do chrámu, aby tu přenocoval. Dělal, jako by mu to tu všechno patřilo.

„Hledáte koupelnu?" položila Ocú tác na zem. „Dovedu vás tam."

Vedla ho podél okapů na dvůr, když k ní samuraj s řídkým knírkem pod nosem znenadání zezadu přiskočil a sevřel ji do náruče: „Nechceš se vykoupat se mnou?"

„Co to děláte?"

„To ti neuškodí," chytil ji oběma rukama za líce a přitiskl své rty na její tvář.

„To ne! Nikdy!" odpovídala mu bezradná Ocú. Nebyla schopná ani výkřiku, jak ji držel.

Takezó v té chvíli úplně zapomněl na to, že po něm všichni pátrají.

„Co si to dovoluješ!" zakřičel a vyskočil na verandu.

Po prudké ráně pěstí, kterou mu Takezó uštědřil zezadu do hlavy, pustil samuraj Ocú ze sevření a skácel se rovnou dolů na zem.

Ocú hlasitě vykřikla.

Napadený samuraj zaječel: „To je přece Takezó... Je tu Takezó. Takezó je tady. Pojd'te honem sem!"

V chrámu to začalo ihned hučet. Rozezněl se zvon, jako by to byl

smluvený signál, že je Takezó nablízku.

„Poplach!“ bylo slyšet. Ti, kteří byli pověřeni pročešáváním hor, se rychle seběhli do Šippódži. Začali okamžitě pátrat v okolí i na svazích hory Sanumo. Tou dobou se Takezóovi dávno podařilo dostat se až ke vchodu na široký dvůr domu rodiny Hon'iden.

„Bábi, bábi,“ volal Takezó a nakukoval do hlavní místnosti, kde se svítilo.

4

„Kdo je?“ vyšla Osugi v klidu se svíčkou v ruce.

Její tvář plná dolíčků v záři svíce okamžitě zbledla.

„Aha, to jsi ty!“

„Bábi, přišel jsem vám říct jen tohle... Matahači během bitvy nezahynul, je naživu. Žije teď někde s jednou ženskou... To je všechno. Vyříd'te to, prosím, taky Ocu,“ řekl Takezó vše, co měl na srdci. „Konečně se mi ulevilo.“ Opíral se o svůj dřevěný meč a vyrazil zpět do tmy.

„Takezó,“ zavolala na něj Osugi. „Kam půjdeš teď?“

„Já,“ řekl smutně, „já se teď musím probít do Hinagury a získat zpět svoji sestru. Uteču s ní pryč do jiné provincie, takže se s váma už neuvidím... Chtěl jsem jenom vám a taky Ocu vysvětlit, že jsem Matahačiho nenechal zemřít, že jsem se sem nevrátil jako zbabělec. S touhle vesnicí ale už nemám nic společného.“

„Takhle to je...“ Dala si svíčku do druhé ruky a pokynula mu, aby šel dovnitř: „Nemáš hlad?“

„Nejedl jsem už několik dnů.“

„Chudáčku... Právě vařím večeři. Na rozloučenou si dáš alespoň něco teplýho. Můžeš se zatím vedle vykoupat, než to bude hotový.“

„.....“

„No tak, Takezó, naše rodiny přece spolu držely už od dob, kdy v zdejší kraji vládl rod Akamacu. Nemůžu tě přece nechat odejít jen tak.“

„.....“

Takezó si loktem utíral slzy z očí. Nečekaně se mu dostalo vřelého zacházení, a tak po dlouhých dnech věčného podezřívání a neustálé ostrážitosti se náhle rozpomenul na příjemný pocit, který vyvolává teplo vlídného člověka.

„Tak běž už do zadu, ať tě nikdo neuvidí... Zatím se vykoupej,

donesu ti ručník. Jo, a na převlečení ti můžu dát nějaký oblečení po Matahačim. Jdu teda vařit... V klidu si ve vaně odpočiň," podala mu Osugi svíci a zmizela v domě. Zanedlouho bylo vidět, jak z domu někam rychle uhání jedna z jejích snach.

Za zavřenými dveřmi koupelny bylo slyšet šplouchání horké vody, ve světle svíce bylo možné rozlišit pohybující se postavu Takezóa. Osugi na něj z hlavní budovy zavolala: „Jaká je voda?"

„Výborná... Jako bych se znovu narodil," odpověděl jí Takezó z koupelny.

„Jen si v ní ještě chvilku polež, jídlo ještě není hotový."

„Děkuju. Kdybych to věděl, tak jsem se u vás zastavil mnohem dříve. Myslel jsem si, že mě budete určitě proklínat." Bylo slyšet, jak je šťastný. Řekl ještě něco, ale jeho slova se v šplouchání vody ztratila. Osugi neodpovídala.

Brzy se však ke vchodu do domu vrátila Osugina určená snacha. S ní se přihnala i skupina samurajů a ozbrojenců.

Ven jim vyšla vstříc Osugi a něco jim potichu šeptala.

„Cože? Dostala jsi ho do koupelny? Ty jsi ale mazaná... Dobrá, tentokrát ho dostaneme," řekl jejich velitel.

Samurajové se rozdělili do dvou skupin a přibližovali se k němu pomalu jako hlouček ropuch.

V naprosté tmě ozařovala svíce koupelnu doruda.

5

Takezó měl zvláštní tušení, jeho šestý smysl zapracoval.

Když vykoul škvirou ve dveřích ven, zježily se mu všechny chlupy na těle a vykřikl: „Je to past!"

Byl nahý, v těsném prostoru koupelny se neměl kam hnout.

Bylo už pozdě něco dělat, za dveřmi byly spousty vojáků vybavených holemi, kopími a trojzubci. Bylo jich sice jen patnáct, ale v Takezóových očích jich bylo nejméně dvakrát tolik.

Neměl jak utéct. Neměl k dispozici ani kousek oblečení, do kterého by se mohl zahalit. Strach však necítil. Vztek vůči Osugi v Takezóovi spíše probudil divokou zběsilost.

„Však já vám ukážu!"

Nepřemýšlel nad tím, jak se jim ubránit. Stejně jako vždy se soustředil jen na to, jak nepřítele překonat.

Pronásledovatelé se již chystali vpadnout do místnosti, když

Takezó vykopl dveře a s výkřikem „Tak co!“ vyskočil ven.

Byl úplně nahý, rozpletené mokré vlasy mu splývaly dolů podél ramen.

Takezó skřípal zuby. Chňapl po kopí protivníka, který stál zrovna před ním, smetl jej na zem, a když takto zbraň získal pro sebe, zařval na ně: „Šmejdi!“

Začala mela. Máchal kopím ze strany na stranu, nahoru dolů, mlátil je hlava nehlava. Proti přesile to však zabíralo. Bojovat s násadou, bez využití hrotu kopí, se naučil už u Sekigahary během skutečného boje.

Proklouz! Všichni samurajové, kteří ho měli zajmout, se vzájemně osočovali, proč čtyři z nich nevtrhli dovnitř o něco dřív, dokud byl ještě bezbranný.

O desátého protivníka se už kopí zlomilo. Tentokrát se Takezó chopil kamenného víka od sudu na nakládanou zeleninu, který stál pod římsou přístavku, a mrštil jím po skupině zbylých ozbrojenců.

„Pozor, dostal se do hlavní budovy!“ volali všichni, kdo stáli venku. Ve stejnou chvíli vyběhla z domu na zahradu Osugi a také její snacha. Nestačily si ani nazout dřeváky.

Zevnitř se ozýval ohromný lomoz podobný rachotu hromu. Bylo to dunění Takezóových kroků.

„Kam jsi schovala moje oblečení? Dej ho sem!“

Válely se tam pracovní šaty, po ruce měl i prádelník, ale ničemu z toho nevěnoval pozornost.

Konečně svýma neklidnýma očima zpozoroval vzadu v kuchyni své otrhané šaty. Vzal je do ruky, nohama se zapřel o hliněnou pec a světlíkem se protáhl na střechu domu.

Dole panoval zmatek a povyk, jako by se utrhla hráz. Takezó se doplazil doprostřed velké střechy a v klidu se tam oblékl. Potom ze svého pásu pomocí zubů odtrhl tenký proužek látky, kterým si stáhl mokré vlasy. Podvázal si je tak pevně, že to bylo vidět i na jeho očích a obočí.

Nad ním byla jarní hvězdná obloha.

Mistr Sun

1

Když na této hoře někdo zavolá: „Hej!“, ozve se z protější hory v

dálce také: „Hej..." Vesničané takto pročesávají hory každý den. Nemohou se věnovat ani sběru bourců morušových, ani obdělávání svých políček.

V této vesnici již delší dobu probíhá pátrání po Takezóovi, synovi zesnulého Šinmena Munisaie. Objevuje se často na horských cestách, kde vraždí a páchá jiné hrůzné činy. Je proto třeba ho dopadnout. Tomu, komu se podaří Takezóa vypátrat nebo chytit, bude vyplacena odměna, jak je uvedeno níže.

1. Za dopadení 10 stříbrných
 2. Za jeho hlavu 10 hektarů půdy
 3. Za oznámení místa úkrytu 2 hektary půdy
- Šestého roku éry Keičó (1601) Kníže Ikeda Šónjúsai Terumasa*

Tabule s tímto demonstrativním oznámením stála majestátně před branou starostova domu i na jiných důležitých místech ve vesnici. Protože se věřilo, že se Takezó znovu vyskytne v okolí domu Hon'iden, zavřela bábi Osugi spolu s ostatními příslušníky své početné rodiny vstupní bránu a u všech vchodů nechala zbudovat zátaras. Jako podpora tam bylo z hradu Himedži vysláno velké množství vojáků patřících k rodu Ikeda. Pro případ, že by se tam Takezó objevil, měli připravený systém různých troubení na lastury, zvonění na chrámové zvony a dalších způsobů vzájemné signalizace, aby ho mohli konečně lapit.

Nebylo jim to však k ničemu platné.

- Ani dnes ráno tomu nebylo jinak.

„Vidíte, zase někoho zabil."

„Koho tentokrát?"

„Asi to bude samuraj."

Vystrašení a zvědaví vesničané se takto hlasitě dohadovali poté, co za vesnicí našli u cesty mrtvolu muže s podivně zkroucenýma nohama a hlavou zabobenou do travnatého porostu.

Mrtvola měla roztrštěnou lebku, nejspíš cedulí, která stála původně kousek odsud. Celá od krve ležela na zádech mrtvého muže. Po dokonání svého činu ji tam dotýčný nejspíše pohodil.

Když se chtě nechtě podívali na ceduli, zjistili, že věta se slovy o vypsání odměně byla divokým způsobem smazána. Museli se tomu zasmát.

„Přijde vám to snad k smíchu?" napomenul je jeden z nich.

V té chvíli se od skupinky vesničanů odtrhla Ocú z Šippódži, bledá jako stěna. Dokonce i její rty zesinaly.

„Raději jsem se na to neměla dívat..." vyčítala si. Aby co nejrychleji zapomněla na tvář mrtvého, kterého právě spatřila, utíkala pomalu dolů k chrámu.

Seshora se k chrámu blížil také velitel posádky, který si zdejší chrám vybral jako svoje stanoviště a několik dnů zde i přespával. S několika svými muži se právě vracel z obchůzky.

„Jejda, Ocú. Odkud se vracíš?" vyptával se jí přátelsky, když ji konečně zahlédl.

Od onoho večera, kdy jí tento kníratý velitel dělal neslušné návrhy, se jí neskutečně hnusil.

„Z nákupu," odsekla mu a ani se na něj nepodívala. Vyběhla rychle po vysokých kamenných schodech do hlavní chrámové síně.

2

Takuan si před hlavní síní hrál se psem.

Když uviděl Ocú, jak kolem psa rychle uhání, sdělil jí: „Ocú, máš poštu."

„Cože? Já?"

„Převzal jsem ji, když jsi tu nebyla."

Vyndal dopis z rukávu a podal jí ho.

„Co se stalo, žes tak bledá?"

„Udělal se mi nevolno z mrtvého, který ležel tam nahoře u cesty..."

„Na takové věci se raději nedívat... Jenže v těchto časech si můžeš oči zakrývat, jak chceš, a stejně někde na mrtvolu natrefíš. Je to těžký. Říkal jsem si, že alespoň tato vesnice bude všeho toho ušetřena. Mýlil jsem se."

„Proč Takezó pořád někoho zabíjí?"

„Kdyby nezabil, sám by byl zabit... Není důvod, proč by ho měli zabít, nechce proto zbytečně zemřít."

„To je hrůza!" otrásla se a skrčila ramena. „Co budeme dělat, až přijde sem?"

Na horu se z oblohy snášely šedé beránky. Ocú se bezděčně schovala i s dopisem do přádelny vedle kuchyně.

Na tkalcovském stavu bylo nataženo rozpracované plátno na mužský oděv.

Každé ráno a večer zde tkala šaty s nadějí, že je dá svému Matahačimu, až se k ní vrátí. Těšila se na něj a tkala kousek po kousku už od minulého roku.

Sedla si před osnovu a znovu se podívala na dopis: „Kdo mi píše?”

Byla sirota, nikdo jí nikdy nepsal, ani ona nikomu nepsala. Třeba to je nějaký omyl, říkala si. Několikrát za sebou zkontrolovala adresu příjemce.

Dopis urazil nejspíše dlouhou cestu, byl ohmataný a flekatý od deště. Když otevřela obálku, vypadly z ní dva dopisy. Nejprve rozložila ten první.

Byl napsán neznámým ženským písmem, nejspíše rukou postarší ženy...

Vážená Ocú,

tímto potvrzuji jen to, co je napsáno v přiloženém dopise, ušetřím Vás tedy detailů.

Matahači se se mnou oženil a byl do mé rodiny také adoptován. Jelikož mu Vaše osoba leží i nadále na srdci, uznala jsem za vhodné učinit všem nejasnostem konec. Proto Vám Matahači posílá vysvětlení, jehož pravdivost tímto potvrzuji. Pokuste se tedy, prosím, na Matahačiho zapomenout.

S pozdravem

Okó

Druhý dopis byl skutečně od Matahačiho. Podrobně v něm vysvětloval, proč se už nemůže vrátit.

Na závěr zdůraznil, aby na něj už zapoměla a provdala se za někoho jiného. Jelikož ale není schopen napsat dopis své matce, požádal ji, aby jí, až se s ní uvidí, vyřídila, že teď žije v jiné provincii.

Ocú cítila, jak jí hlavu svírá ledový chlad. Neuronila ani slzu. Roztrásla se, nehty na prstech, kterými dopis svírala, teď vypadaly stejně jako nehty onoho mrtvého, jehož před pár okamžiky spatřila u cesty.

3

Všichni vojáci se chodili večer vyspat dolů do údolí pod horou, byli po celodenním trmácení unavení. Kníratý velitel si však užíval pohodlí chrámu, nechal se obsluhovat jako pán. Ohřívali pro něj

lázeň, vařili ryby, nosili mu prvotřídní sake. Toto se opakovalo každý večer.

I když se už pomalu stmívalo, Ocú se v kuchyni ani neukázala. Dnešní večere se trochu opozdila.

Takuan hledal Ocú všude, kde se dalo. Volal na ni jak na zatoulané dítě. Několikrát šel i kolem přádelny, ale protože se odsud klapání tkalcovského stavu neozývalo, ani se nepokoušel dveře dovnitř otevřít.

Představený se čas od času vypravil k spojovacímu můstku a láteřil: „Kde je Ocú?“ Jindy zas: „Musí tu být. Máme tu přece hosta. Požaduje, aby mu sake nalévala právě ona.“

Služebníci se nakonec vydali s lampiony až dolů k úpatí hory.

Takuan v té chvíli náhle otevřel dveře do přádelny.

Ocú v ní byla. Sklíčeně se horní polovinou těla opírala o tkalcovský stav. Byla tam úplně sama v naprosté tmě.

Takuan chvíli mlčel, jako by uviděl něco, co neměl. U nohou jí ležely dva neskutečným způsobem zmuchlané dopisy. Byly rozdupané jako panenka představující toho, kdo má propadnout klatbě.

Takuan je tiše zvedl.

„Ocú, to jsou přece dopisy, které ti přišly dnes odpoledne. Nechceš je někam uklidit?“

„.....“

Ocú se dopisů ani nedotkla. Jenom nepatrně přikývla.

„Všichni tě hledají. No tak, asi ti to nebude zrovna po chuti, ale běž nalít sake pánovi z obytného přístavku, představený si s ním neví rady.“

„Bolí mě hlava... Takuane, prosím, zaříd'te to, ať dneska nemusím.“

„Já přece neříkám, že je správné, abys mu nalévala sake zrovna ty, ale zdejší představený je přízemní člověk. Není to typ mnicha, který by si získal úctu světské vrchnosti svou distingovaností... Myslí si, že si musí kníratého velitele neustále předcházet, starat se o jeho blaho,“ vysvětloval Takuan a pohladil ji po zádech. „Je to přece on, kdo se tě v dětství ujal a vychoval tě. Právě ve chvílích, jako je tato, potřebuje tvou pomoc... Neboj se. Stačí, když se tam ukážeš jen na chvíli.“

„Hm.“

„Tak jdeme.“

Když jí pomohl vstát, zvedla konečně svou uplakanou tvář a řekla mu: „Takuan... Půjdu tam, ale můžete jít, prosím, se mnou?"

„Mně to nevadí, ale ten kníratý samuraj mě nemá rád. A ani já jeho. Když toho knírače vidím, mám nutkání mu vždycky něco říct. Nezní to moc dospěle, ale někdo na mě tak působí."

„Ale já tam sama nepůjdu."

„Je tam přece taky představený."

„Vždy, když tam přijdu, tak se stáhne pryč."

„To se mi nelíbí... Dobrá, půjdu tam s tebou. Přestaň se tedy strachovat a běž se honem upravit."

4

Host obytného přístavku se konečně dočkal přítomnosti Ocú, upravil si tedy pokrývku hlavy a měl zase dobrou náladu, vyprázdnil už několik šálků. Jeho kníry na brunátném obličejí ostře kontrastovaly s povadlými, zúženými linkami jeho očí.

Jeho nálada však měla daleko k dokonalosti. To kvůli jednomu člověku, který tam byl navíc. Dřepěl proti němu, hrbil se u svícnu jako slepec a četl si nějakou knihu, kterou měl položenou na kolenou.

Byl to Takuan. Kníratý velitel si myslel, že je to nějaký chrámový pomocník, tak mu vystrčenou bradou pokynul: „Hej, ty!" Avšak Takuan se na něj ani nepodíval. Poté, co ho upozornila i Ocú, odpověděl: „Co? Voláte mě?"

Když se po něm ohlédl, knírač nabubřele rozkazoval: „Ty, mnichu! S tebou nemám nic do činění. Odejdi odsud!"

„Děkuji, setrvám."

„Když si někdo u sake čte knihy, tak mi pak nechutná. Vstaň!"

„Knížku jsem už zavřel."

„Nic takového tu nechci."

„Rozumím. Ocú, odnes ji do knihovny."

„Nemyslím tím knihu. Tvoje přítomnost mi tu vadí."

„To mě mrzí. Nedokážu se totiž proměnit v kouř nebo hmyz jak vznešený osvícený a skrýt se v rohu vašeho tácu."

„Tak odejdeš už! Nezdvírači!" rozzlobil se velitel.

„Náš host říká, že chce být o samotě. Milovat samotu jest stavem myslí ušlechtilého člověka... Nezlobte se, že jsme vás obtěžovali, odcházíme."

„Hej, počkej!"

„Copak?"

„Říkal ti snad někdo, abys odsud odváděl Ocú? Hnusnej mnichu jeden bláznívej!"

„Je velmi málo mnichů a samurajů, kteří by byli pohlední... Zamyslete se třeba nad svým knírem."

„To odvoláš!" natáhl se velitel po meči vystaveném ve výklenku a vyskočil na nohy. Takuan se na něj díval naprosto vážně: „Co myslíte, že mám odvolat?"

„Ty bídnej poskoku! Ztrestám tě!"

„Useknete hlavu tomuto mnichovi?... Cha, cha, cha, cha. Raději to nedělejte, nestojí vám to za to."

„Cože!"

„Copak jsem pro vás nějaký soupeř? Až mi useknete hlavu, bude se vám jenom smát. Přece si nebudete špinit meč."

„Výborně, tak uvidíme, jestli se bude smát!"

„Ale..."

Takuanovy uštěpačné poznámky knírače jenom ještě více dopálily. Pěstí, jimiž svíral jílec svého meče, se mu třásly vztekem. Ocú se s pláčem postavila před Takuana, aby jej chránila svým tělem: „Takuane, co to říkáte? Na pana samuraje si nemůžete takhle dovolovat. Omluvte se, prosím, omluvte se mu. Zabije vás!"

Takuan však pokračoval.

„Ustup, Ocú... Nic se mi nestane. Nemá ani dost sil na to, aby s tolika lidmi během dvaceti dnů porazil osamoceného Takezóa. A mně bude sekát hlavu! To bych se na to podíval. To bych se moc divil."

5

„Nehýbej se!" zakřičel knírač celý rudý a stáhl z meče pochvu. „Ty, Ocú, ustup! Rozseknu toho drzýho mnicha na dvě půlky."

Ocú chránila Takuana i nadále, padla veliteli k nohám a prosila: „Jste jistě právem rozzloben, ale snažně vás prosím o odpuštění. Mluví takto nehorázně úplně ke všem. Rozhodně si netropí žerty jenom z vás."

Takuan se ale nedal: „Co to povídáš, Ocú. Já si z něj netropím žerty. Myslím na naprosto vážně. Nemá dost sil, tak říkám, že je to neschopný samuraj. Je na tom něco špatného?"

„Ještě toho nenecháš!"

„Nenechám. Možná že samurajům, kteří v horách pátrají po Takezooovi už několik dnů, to nevadí, ale pro rolníky to je obrovská zátěž. Každý den se musí vzdát své práce na poli a zadarmo pročesávat okolí, pachtýři nemají z čeho žít."

„Ty mě, mnichu, budeš poučovat o hospodaření!"

„Nikoli o hospodaření - mluvím o vlastnostech úředníka, který je jen prostředníkem mezi pánem a lidem a chová se doslova jako zloděj jeho příjmů... Například dnes v noci, v klidu si tu odpočíváte, na sobě drahý oděv s dlouhými rukávy a po horké koupeli nutíte krásnou dívku, aby vám nalávala sake na dobrou noc. Kdo vás pověřil tímto výhradním právem?!"

„....."

„Není snad skutečným posláním úředníka věrně sloužit svému pánu a být benevolentní vůči lidu? Avšak vy jste typickým příkladem nezdárného úředníka, jenž ignoruje, jakou překážku představuje jeho přítomnost pro rolníky, nemyslí na své podřízené, honosí se úřady, okrádá všechny o jejich volný čas, nutí je shánět dobré maso a sake, ohání se autoritou svého pána, ale lid nechá skomírat."

„....."

„Jen mi zkuste useknout hlavu a donést ji před svého pána Ikedu Terumasu, knížete hradu Himedži. Bude asi překvapen, že ho ten den navštíví jenom Takuanova hlava. S knížetem Terumasou se dobře znám z čajových dýchánek v klášteře Mjóšindži a vídávali jsme se i v Ósace a v chrámu Daitokudži."

Kníračova neurvalost byla ta tam. Nejspíše také trochu vystřízlivěl a bylo na něm vidět, že nedokáže posoudit, zda to, co Takuan říká, je pravda nebo lež.

„Raději se nejprve posad'te," pomohl mu Takuan. „Pokud si myslíte, že lžu, vezmeme s sebou něco jako dárek a můžeme jít klidně navštívit pana Ikedu do hradu Himedži... Na knížecí bránu však klepu jen nerad... Navíc kdyby během hovoru u čaje přišla řeč na to, co ve vesnici Mijamoto provádíte, musel byste asi okamžitě spáchat seppuku. Od začátku jsem vám říkal, abyste to nedělal, samuraj by měl dopředu zvažovat své činy. Právě v tom se vám nedostává schopností."

„....."

„Vraťte meč do výklenku. A pak bych měl ještě něco. Četl jste Mistra Suna? Není přeci možné, abyste neznal spis o vojenské

strategii od Mistra Suna *O umění válečném*?... Udělám vám přednášku, jak na jeho základě dopadnout mijamotského Takezóa bez ztrát na životech vojáků. Má to co do činění s vaším důležitým úkolem, pozorně tedy poslouchejte... Ocú, taky se posad' a nalij mu ještě jeden šálek."

6

Byl mezi nimi rozdíl deseti let, Takuanovi bylo třicet a knírači čtyřicet. Avšak schopnosti na věku nezávisejí. Jsou lidé, kteří mají jisté kvality, jiní se k nim dopracují. Pokud jde o běžné studium a výcvik, není mezi vládcem a chudásem žádných rozdílů. „Děkuji, nebudu už pít..." zpočátku nabubřelý knírač se změnil v poslušného tvora. „Takhle je to tedy, nevěděl jsem, že ráčíte být přítelem mého pána, Šónjúsaie Terumasy. Nic neospravedlní mé neslušné chování vůči vám," omlouval se a vypadal při tom docela směšně.

Takuan se však proto vůči němu nechoval zbytečně povýšeně.

„Ale to nic, myslím, že na to můžeme zapomenout. Jde spíše o to, jak dopadnout Takezóa. Nezávisí snad vaše samurajská čest na splnění úkolu od vašeho pána?"

„Máte pravdu..."

„Vám ale asi na čase nezáleží. Čím déle bude dopadení Takezóa trvat, tím déle si budete moci užívat pohodlí chrámu, jídla, pití a společnosti Ocú..."

„Prosím, už se k tomu nevracejte... Hlavně ne před pánem Terumasou."

„Nemusíte se bát, nechám si to pro sebe... Ale věčné vyřvávání samurajů po kopcích by se nemělo protahovat donekonečna. Nestrádají jenom rolníci, ale i ostatní vesničané žijí ve strachu, nikdo nemůže v klidu pracovat."

„To asi ano, nemyslete si, také si lámu hlavu dnem i nocí, jak věc urychlit."

„Nemáte prostě žádnou strategii. Jednoduše neznáte knihu *O umění válečném*."

„Zatím jsem se s ní nesetkal."

„Tak to vidíte. Ještě jste se s ní nesetkal. Nemůžete se divit, že jsem o vás řekl, že jste neschopný, marnotratný úředník... Protože by ale ode mne bylo kruté, kdybych vás jen káral, do tří dnů vám Takezóa přivedu v putech."

„Cože?"

„Myslíte si, že si vymýšlím?"

„Jenže..."

„Jenže co?"

„Počítáme-li i několik desítek vojáků z Himedži a rolnické pěšáky, pátrá po něm v horách už kolem dvou set mužů."

„Vím o tom."

„Navíc je zrovna jaro, a tak je Takezó ve výhodě, může si v lese obstarat dostatek potravy. To nám momentálně situaci ztěžuje."

„Tak co kdybyste počkali, až napadá sníh."

„To nemůžeme."

„Tak vidíte. Proto říkám, že ho chytím já. Nepotřebuji k tomu armádu. Zvládl bych to sám, ale můžu s sebou vzít třeba Ocú, ve dvou na něj vystačíme."

„Zase si tropíte žerty."

„Nemluvte nesmysly. Myslíte si, že Šúhó Takuan tráví celé dny vyprávěním vtipů?"

„Ne."

„Právě proto tvrdím, že neznáte knihu *O umění válečném*. Jsem sice jen mnich, ale jádro nauky Mistra Suna jsem si osvojil. Svého úkolu se však zhostím jen pod jednou podmínkou. Pokud nebudete souhlasit, budu se jen, než napadá sníh, dívat, jak to s vámi dopadne."

„Jakou máte tedy podmínku?"

„Pokud se mi podaří Takezóa zajmout, budu si s ním moct naložit po mém."

„Co tím myslíte?" pohrával si velitel se svým knírem a přemýšlel. Je sice mladý a výřečný, ale možná ho jen vodí za nos. Na druhou stranu se tak ale může brzy dozvědět, jak to s ním je doopravdy. Nakonec tedy přikývl. „Dobře. Když se vám ho podaří chytit, můžete si s ním dělat, co chcete... Co ale v případě, že ho do tří dnů v poutech nedovedete?"

„Tak se tohle octne tamhle na stromě," ukázal Takuan, jak se věší, a vyplázl jazyk.

7

„Takuan nejspíš zešlel. Dnes ráno jsem se doslechl, že prý slíbil něco naprosto bláznivého," říkal s obavami v kuchyni jeden z

chrámových služebníků.

„Opravdu?“ ujišťovali se ostatní překvapeně.

„Co ho to jen napadlo?“ dozvěděl se o celé záležitosti představený.

„Ne nadarmo se říká, že ústa jsou branou k dřímajícímu neštěstí,“ povzdychl si vševědoucň.

Nejvíce ze všech si o něj však dělala starosti Ocú. Dopis, kterým jí dal její milý Matahači, jemuž tak oddaně věřila, sbohem, v jejím srdci zanechal větší jizvu, než kdyby se dozvěděla, že padl na bitevním poli. A stejně tak bábi Hon'idenu, matka jejího nastávajícího, se nakonec ukázala jako žena, která se uchyluje k nekalým praktikám. Neměla teď už nikoho, na koho by se mohla spolehnout.

Takuan pro ni představoval jediné světlo a útěchu v strastiplné temnotě.

Když se šla tenkrát vyplakat do přádelny, rozřezala na cáry látku, kterou tkala vytrvale pro Matahačiho už celý rok, a byla rozhodnuta vzít si nožem i život. Rozmluvil jí to tehdy právě Takuan. Přesvědčil ji, ať jde nalévat sake hostu v obytném přístavku, a z ruky, kterou ji tam odváděl, sálalo lidské teplo.

A Takuan se takhle zapletl...

Spíše než o sebe se Ocú strchovala o Takuana. Byla zdrcená a bylo jí smutno, že kvůli jeho hloupému slibu teď přijde i o něj.

Zdravý rozum jí říkal, že když se vojákům nepodařilo Takezoa zatknout za dvacet dnů, těžko ho mohou přivést spoutaného jen oni dva během tří dnů.

Když se Takuan vrátil do hlavní chrámové síně poté, co stvrdil svůj slib s kníračem dokonce i před zraky boha války Hačimana, zahrnula jej Ocú výtkami. Ale Takuan jí vlídně poklepal na rameno a řekl, že nemusí mít žádné obavy. Když skončí obtěžování zdejších vesničanů, cesty mezi provinciemi Inaba, Tadžima, Harima a Bizen budou zase bezpečné, a když se tak navíc podaří zachránit život několika lidem, nezáleží mu na vlastním životě ani trochu. Řekl jí, ať raději do příštího večera v klidu odpočívá, další ať nechá na něm.

Klidu však neměla.

Blížil se již onen večer.

Takuan podřimoval v koutě hlavní síně s kočkou na klíně.

Když představený, služebníci a pomocníci viděli Ocúin nepřítomný výraz, radili jí: „Ocú, dělej honem.“

„Schovej se někam,“ doporučovali jí, aby s Takuanem nikam

nechodila, ale nic podobného neměla Ocú v úmyslu.

Slunce již začalo zapadat.

Řeka Aida, která se pohořím Čúgoku klikatila jako vráska, i vesnice Mijamoto se začaly pomalu nořit do tmy.

Z hlavní chrámové síně vyběhla kočka... Takuan se právě probudil. Vyšel na ochoz a zíval s pusou dokořán.

„Ocú, nepřipravíme se už pomalu na cestu?“

„Už jsem všechno připravila, slaměné sandály, hole na cestu, ovinovačky, léky a taky olejovaný papír.“

„Chci s sebou vzít ještě něco.“

„Kopí? Meč?“

„Co tě nemá... Něco k jídlu.“

„Svačinu?“

„Hrnc, rýži, sůl a sójovou pastu... Možná že se hodí i troška sake, zabal do uzlíku, cokoli ti v kuchyni padne do oka, a přines ho sem. Zavěsíme ho na hůl a ve dvou to nějak odneseme.“

Osudná flétna

1

Blízké hory byly temnější než černý lak, vzdálené hory bledší než slída. Bylo pozdní jaro a váł vlahý větřík.

Bambusové stvoly, liány vistárií, vše u cesty bylo pokryto rosou. Čím dále byli od vesnice, tím více se s postupujícím večerem zdálo, že zde snad muselo před chvílí pršet.

„To je ale příjemný pocit, že jo, Ocú,“ řekl Takuan. Na rameni měl přední konec bambusové tyče a na ní nesl spolu s Ocú uzlíček.

Ocú za ním na druhém konci tyče odpověděla: „Ani trochu. Kam až s tím vlastně chcete jít?“

„To se uvidí,“ řekl na to. Jeho odpověď nezněla moc povzbudivě.

„No, ještě kousek.“

„Chůze mi ani tak nevadí, ale...“

„Jsi už unavená?“

„Ne,“ bylo však vidět, že ji z toho nošení bolí ramena. Co chvíli si hůl přendávala z jednoho ramene na druhé. „Není tu ani živáčka.“

„Náš kníratý velitel se dnes celý den v chrámu neukázal. Nejspíš svolal všechny muže zpět do vesnice a bude tři dny čekat, jak slíbil.“

„Takuane, vy si myslíte, že se vám podaří Takezóa chytit? Proč jste

to vůbec říkal?"

„Však on se brzy objeví.“

„A co, že se objeví, víte přeci, jakou má sílu. Navíc když ho teď celou dobu pronásledují, musí být k smrti šílený. Z Takezóa se teď stal zběsilý démon. Když na to pomyslím, klepou se mi kolena.“

„Pozor! Kam to šlapeš!“

„Uá!... Nemůžete mě takhle strašit.“

„To nebylo kvůli Takezóovi, ale chci, aby sis dávala pozor, u cesty jsou spousty pastí z vistáriových lián a trní.“

„Dali je sem vojáci, aby do nich chytili Takezóa.“

„Když nebudeš dávat pozor, spadneme do nějaké pasti.“

„To jste mi neměl říkat, teď nebudu schopná udělat ani krok.“

„Jestli do ní spadneme, tak do ní jdu první. Že jim to ale vůbec stálo za tu námahu... Nezdá se ti ta rokle čím dál užší?“

„Před chvílí jsme se dostali přes zadní část hory Sanumo. V těchhle místech by měla být Cudžinohara.“

„Tak to budeme bloudit celou noc.“

„Mě se neptejte, já vám neporadím.“

„Na chvilku ten náklad položíme, ano?“

„Co chcete dělat?“

Takuan odešel na okraj strže a odpověděl: „Vyčůrat se.“

Dole asi třicet metrů pod ním se v horním toku řeky Aida tvořily přejeje. Hlasitě zurčící voda se řítila divoce z kamene na kámen.

„Ááá, to je úleva... Jsem součástí všehomíru, nebo je všehomír součástí mne," kropil pod sebe Takuan a vzhlížel k obloze, jako by počítal hvězdy.

Ocú na něj zpovzdálí vystrašeně volala: „Takuane, ještě nejste? Vám to ale trvá.“

„Zkusil jsem při tom věštit podle *Knihy proměn*. Je rozhodnuto, už vím, co budeme dělat dál," oznamoval jí Takuan, když se konečně vrátil.

„*Knihy proměn*?“

„Řekl jsem podle *Knihy proměn*, ale spíš to byla věštba v mém srdci nebo lépe řečeno v duchu. Vzal jsem v úvahu tvar krajiny, vodu a oblohu, na chvíli jsem zavřel oči, a pak mi bylo jasné, že se vydáme na tamten kopec.“

„Na Takateru?“

„Nevím, jak se ta hora jmenuje, ale v polovině je malá nezalesněná planinka.“

„To je pohanková pastvina.“
„Pohanková... Dobré místo na pohanění pohana," smál se zvesela Takuan.

2

Z hory Takateru byl dobrý výhled do okolí. Na jihovýchodě se hora mírně svažovala a v polovině se nacházelo místo, kterému místní říkali pohanková pastvina.

Byla to pastvina, pásli se tam tedy koně a krávy, ale v noci se tam kromě slabého foukání větru nehnulo vůbec nic. Žádné zvíře tam teď nebylo.

„Tak, tady se utáboříme. Náš nepřítel Takezó dopadne stejně jako generál Cchao Cchao ze státu Wej, já v tom případě musím jednat jako Čuke Kchung-ming.“

Ocú položila náklad na zem a zeptala se ho: „Co tady chcete dělat?“

„Sedět.“

„Chytíte Takezóa tím, že budete sedět?“

„Ptáci se taky chytí do sítě sami. Není na tom nic těžkého.“

„Takuane, že vás ošálila liška?“

„Rozděláme oheň, aspoň se těch čarů zbavíme," sbíral Takuan suché větve a připravoval ohniček.

„Oheň dokáže člověka potěšit, že jo?“ ozvala se Ocú po chvilce.

„Něco tě snad trápilo?“

„Nedivte se... Nikomu by se přeci nelíbilo trávit noc vprostřed těchto hor... A vůbec, co budeme dělat, až začne pršet?“

„Cestou sem jsem si všiml, že tady dole u pěšiny je malá jeskyně. Kdyby pršelo, můžeme se schovat tam.“

„Takezó se asi taky skrývá na noc nebo před deštěm na podobných místech... Proč jsou vůbec všichni vesničané vůči Takezóovi tak nepřátelští?“

„To všechno kvůli vrchnosti, prostý lid se bojí moci. To proto, že se bojí vrchnosti, jsou schopni vyhnat z rodné vesnice i své bratry a syny.“

„Znamená to, že si chtějí zachránit jen svoji vlastní kůži?“

„Musíme bezmocným lidem odpustit jejich slabost.“

„Nemůžu ale pochopit samuraje z Himedži. Proč tropí tolik povyku kvůli jedinému muži?“

„Dělají to pro zachování pořádku. To, že Takezó na útěku před pronásledovateli od Sekigahary prorazil na cestě do vesnice dřevěnou hraniční bránu, nebylo rozhodně nic dobrého. Zabil tehdy posádku hraniční stráže a musel pak, aby si uchránil svůj holý život, neustále zabíjet. To nelze na nikoho svést, za vším tím neštěstím stojí Takezóova nerozvážnost.“

„Vy Takezó také nemáte rád?“

„Nemám. Kdybych zde byl pánem já, tvrdě bych s ním zatočil. Nechal bych ho všem pro výstrahu na osm kusů rozčtvrtit. Uchýlil bych se k tomu nejprísnějšímu trestu, který bych vymyslel. Být na pánově místě, neměl bych s Takezóem slitování, už kvůli udržení své autority. Zvláště v těchto neklidných časech.“

„Takuan, na mě jste vždycky laskavý, ale zdá se, že umíte být i krutý.“

„To tedy jsem. Mým posláním je přeci trestat špatné a odměňovat dobré. Právě proto jsem sem přišel.“

„Uá!“ vyskočila Ocu vylekaně od ohně. „Neslyšel jste támhle od toho stromu nějaké šustění nebo kroky?“

3

„Kroky říkáš?“ nastřežil tím směrem ucho i Takuan. Vzápětí se však hlasitě rozesmál: „Ha, ha, ha, ha. To byly opice. Opice... Podívej, leze tam opice s mládětem.“

„To se mi ulevilo,“ říkala si pro sebe Ocu a znovu se posadila.

Dívali se do ohně a mlčky tam seděli ještě tak dobrou půlhodinu.

Takuan lámal větve a přikládal je do vyhasínajícího ohně. „O čem přemýšlíš, Ocu?“ řekl.

„Já?“ odvrátila Ocu své unavené oči od ohně a podívala se na oblohu. „Já teď přemýšlím nad tím, jak je ten svět zvláštní. Když se takhle dívám na nespočetné množství hvězd vprostřed skličující noci - ne, řekla jsem to špatně, noc je přeci všeobjímající -, zdá se mi, že se hvězdy na širé obloze pomalu pohybují. Jako by se hýbal celý svět. Takový mám alespoň pocit. A zároveň jako bych já, která jsem proti tomu ničím, byla ovládána nějakou neviditelnou silou. I teď se každou chvíli rozhoduje o mém budoucím osudu. Ale takhle bych mohla přemýšlet donekonečna.“

„Nelži... Možná že něco takového ti na mysli také vytanulo, ale přemýšlela jsi určitě o něčem mnohem závažnějším.“

„.....“

„Není to ode mě hezký, Ocú, ale já jsem ten dopis, co ti přišel, taky četl.“

„Cože?“

„Když jsem tě viděl v prádelně plakat, tak jsem ten dopis sebral ze země. Takové věci se přeci nezahazují. No a schoval jsem ho do rukávu... Víím, že se to nemá, ale z nudy jsem si ho pak bedlivě přečetl, když jsem seděl na záchodě.“

„Že vám není hanba.“

„Jedno jsem z toho ale pochopil... Není to pro tebe takhle lepší, Ocú?“

„Proč myslíte?“

„Co kdyby ti takový buran, jako je Matahači, předhodil podobný dopis po vaší svatbě? Myslím, že máš kapku štěstí, protože jste ještě nebyli svoji.“

„Ženy ale takhle uvažovat nedokážou.“

„A jak tedy uvažují?“

„Štve je to!“ zakousla se bezděky do konce svého rukávu. „Za každou cenu musím Matahačiho najít a říct mu do očí, co si o něm myslím, jinak nebudu mít klid. To samý platí i pro tu ženskou, Okó.“

Když se Takuan podíval z boku na Ocú, jak láteří a pláče, poznamenal sám pro sebe: „Tak už to začalo...“

„Vypadalo to, Ocú, že se nikdy nesetkáš se zlými lidmi ani se zradou, v klidu se vdáš, budeš mít děti, a pak z tebe bude babička, prostě že strávíš poklidný čistý život. Ale i tobě nejspíš vítr přivál nepřízeň osudu.“

„Takuane! Co mám... Co mám dělat? Štve mě to... Trápí mě to,“ skryla Ocú svou tvář do rukávu a pláčem se jí otřásala ramena.

4

Přes den se ukryli do nedaleké jeskyně a vydatně se vyspali. S jídlem si také nemuseli dělat starosti.

Horší to bylo s jejich nejdůležitějším úkolem, s dopadením Takezóa. Jaký měl asi Takuan plán? Nikde po něm nepátral, a navíc mu to ani trochu nevadilo.

Tak přišel jejich třetí společný večer.

Stejně jako včera a předevčírem spolu seděli u ohně.

„Takuane, dnes večer máte poslední šanci,“ upozorňovala jej Ocú.

„To máš pravdu.“
 „Co budete dělat?“
 „Co jako?“
 „Co jako? Nepřišel jste sem snad proto, že jste se tak hloupě zavázal?“
 „To jo.“
 „Když se vám ho nepodaří dnes v noci chytit, tak...“
 „Já vím. Když to nezvládnou, budu viset na větvi tisíciletého cedru... Není se ale třeba bát, ještě neumírám," přerušil ji Takuan.
 „Nepůjdete ho alespoň hledat?“
 „Najdu ho snad, když ho budu hledat?... V těchhle horách?“
 „Ach jo. Vy jste vážně nemožnej. Já jsem celá bez sebe a vy máte nervy na to v klidu čekat, jak se věci vyvinou.“
 „Přesně tak. Mám nervy na to čekat.“
 „Takuan, takže vy jste se toho úkolu zhostil jen proto, že máte silné nervy?“
 „Tak nějak.“
 „To nedopadne dobře." Ocú v hloubi duše věřila, že má Takuan nějaký jasnější plán, ale teď začala propadat opravdovému zoufalství.
 Začala o něm vážně pochybovat. Nejspíš to nemá v hlavě v pořádku. Jsou případy, kdy si o některých lidech všichni myslí, že jsou v něčem výjimeční, ale ve skutečnosti to jsou tak trochu pomatenci. Možná že Takuan je jedním z nich.
 Takuan však i nadále se svým nic neříkajícím obličejem příkládal do ohně.
 „Už je půlnoc," řekl zničehonic.
 „Přesně tak. Nebude trvat dlouho a začne svítat," dala si Ocú schválně na každém slově záležet.
 „Není to zvláštní?“
 „O čem zase přemýšlíte?“
 „Už by se tu měl každou chvíli objevit.“
 „Myslíte Takezó?“
 „Ano.“
 „Kdo by se nechal dobrovolně chytit do pasti?“
 „Nemysli si. Člověk je ve své podstatě slabý. Nikdo není rád sám, obzvláště když vůči němu všichni projevují nepřátelství a ze všech stran ho ohrožují svými meči... Není to zvláštní? Teplo a světlo našeho ohníčku ho mělo už dávno přilákat.“

„Třeba takhle uvažujete jenom vy, Takuane.“

„To si nemyslím,“ řekl znenadání sebejistě a vrtěl hlavou. Ocú potěšilo, že jí takovýmto způsobem odporuje.

„Myslím, že Šinmenů Takezō už tamhle někde postává. Ještě si ale není jistý, zda jsem na jeho straně nebo nepřítel. V hloubi duše je nejspíš stále ještě na pochybách, nemá dost sil se k nám připojit. Už vidím, jak se mu tamhle v šeru blýskají oči... Už to mám, Ocú, že mě to nenapadlo dřív. Můžeš mi půjčit tu věc, co máš za pasem?“

„Myslíte tuto flétnu?“

„Jo, tu flétnu.“

„Ani náhodou. Tu já nikomu nepůjčím.“

5

„Proč?“ začal být Takuan zničehonic dotěrný.

„Protože,“ zavrtěla Ocú hlavou.

„Půjčit mi ji snad můžeš. Čím více se na flétnu hraje, tím je flétna lepší, neboj, já ji neukousnu.“

„Ale...“ přiložila Ocú ruku na pás, aby ji před ním uchránila.

To, že si flétny Ocú cenila nejvíce ze všech věcí a že bez ní neudělá ani krok, věděl Takuan už dávno. Nečekal však, že se bude takhle zdráhat mu ji půjčit.

„Nebudu s ní zacházet hrubě, tak už ji přece vyndej.“

„Ne.“

„Za žádnou cenu?“

„Ne... Za žádnou cenu.“

„Ty jsi ale tvrdohlavá.“

„Jo, jsem tvrdohlavá.“

„Tak teda...“ vzdal to již Takuan, „na ni zahraj ty, Ocú. Co tě napadne.“

„Nechci.“

„Ani tohle nemůžeš?“

„Ne.“

„A proč?“

„Protože když mi tečou slzy, hrát nemůžu.“

„Hm...“ V Takuanovi sice vyvolávala její tvrdohlavost, tak typická pro sirotky, lítost, ale zároveň věděl, že někde za touto tvrdohlavostí se skrývá nebezpečí propastné prázdnoty. Všichni sirotci touží nejvíce po tom, co nemají.

Touží po nedosažitelném prameni mateřské lásky. Také hluboko v Ocuíně srdci se skrývají její nepoznaní rodiče jako nějaký přelud. Nejspíš po nich neustále touží, stejně jako oni touží po ní, mateřskou lásku však Ocú nikdy nepoznala.

Flétna byla jedinou věcí, která jí po nich zůstala. Představa rodičů se u ní ztotožňovala právě s touto flétnou... Byla ještě malé nemluvně, když ji odložili na verandě chrámu Šippódži jako nějaké kotě. Flétnu měla tehdy zastrčenou za pasem.

Tato flétna pro ni tedy byla jedinečným prostředkem k nalezení někoho své krve. Na první pohled to nebylo zřejmě, ale nejenže plnila zástupnou úlohu jejích rodičů, její zvuk byl i jejich hlasem.

„Takže kdyby ji někomu půjčila, rozbrečela by se," přemítal mlčky Takuan. Dobře chápal, že ji nechce nikomu půjčit ani na ni nechce hrát. Bylo mu jí líto. Neřekl už ani slovo.

Dnes večer se poprvé za tyto tři dny vyhoupl za řídké mraky perleťový měsíc. Občas bylo mezi mraky slyšet kejhání divokých husí, které se v těchto jarních dnech vracely z Japonska do své domoviny.

„Oheň už zase skoro vyhasíná. Ocú, můžeš přiložit tu suchou větev?... Copak? Je ti něco?"

„.....“
„Ty pláčeš?"

„.....“
„Že jsem vůbec něco takovýho říkal. Nemám ani kouska citu."

„Vy ne, Takuane. Na vině jsem spíše já, že jsem byla tak tvrdohlavá. Klidně si ji půjčte," vytáhla zpoza pasu flétnu a podávala mu ji.

Byla zabalena do starobylého brokátového pouzdra. Nitě už mělo trochu popuštěné a i šňůrky byly značně opotřebované, ale spolu s flétnou, která v něm byla zastrčena, působilo nezvykle elegantním dojmem.

„Co? Můžu?"
„Můžete."

„A co kdybys mi na ni zahrála ty, Ocú. Rád si tě poslechnu... Když už toho vím tolik," řekl Takuan a ani se flétny nedotkl. Otočil se stranou a objal si rukama kolena.

6

Takuan, jenž by si z ní za normálních okolností dělal legrácky, dřív než by vůbec začala na flétnu hrát, měl bedlivě nastražené uši a navíc při tom zavíral oči. Oců se o to více styděla, tak se raději ujistila: „Takuane, vy umíte hrát na flétnu určitě moc dobře.“

„Nepatřím mezi nejhorší.“

„Nechcete tedy nejdříve zahrát vy?“

„No, zas tak dobrý nejsem. To spíš ty, Oců. Slyšel jsem, že jsi flétnu docela dlouho studovala.“

„Ano. To proto, že zrovna učitel stylu Kijohara měl náš chrám na starosti celé čtyři roky.“

„To musíš být tedy dobrá, určitě dovedeš zahrát skladby pro zasvěcené, třeba *Čínského lva* nebo *Snadné štěstí*.“

„Nepřehánějte...“

„Zahraj, cokoli máš ráda... Ne, zkus zahrát to, co zrovna cítíš na srdci. To ať rozezní sedm otvorů tvé flétny.“

„Dobrá. Taky si myslím, že bude nejlepší, když na ni rozehraji svůj smutek, žal a své nářky.“

„Přesně tak. Je důležité dát průchod svým pocitům. Říká se, že oněch více než čtyřicet centimetrů flétny je jako člověk, jsou vesmírným všehomírem... Oněch sedm dírek odpovídá pěti lidským vášním a dechu muže a ženy. Četla jsi *Zápisky o nostalgii bambusu*?“

„Nepamatuji se.“

„Na jejím začátku se píše: ‚Flétna je nástrojem pěti hlasů a osmi tónů, je harmonií čtyř ctností a dvou melodií.‘“

„Vy jste jak učitel flétny.“

„Jsem spíš špatný mnich plný knih. Ukaž mi tedy tu flétnu.“

„Prosím.“

Hned jak si ji Takuan vzal do rukou, řekl: „Hm, to není jen tak nějaká flétna. To, že tvoji rodiče zanechali s tebou tenhle skvělý nástroj, vypovídá mnohé o jejich původu.“

„Učitel ji taky chválil. Vážně je tak vzácná?“

„Každá flétna má svůj charakter, svou duši. Pocítíš ji hned, jak si ji vezmeš do ruky. V minulosti byly spousty slovutných fléten, *Cikádí okamžik* excísaře Toby, *Kójamaru* císaře Kókóa nebo slavná flétna Kijohary no Suketaneho, kterou prý zaháněl na útěk hady. Dnes v době neustálých válek to bude asi horší. Nebude to nejspíš žádně

přehánění, když řeknu, že takovou flétnu vidím poprvé v životě. Celý se třesu a to jsem ji ještě ani neslyšel."

„To jste mi neměl říkat, tím spíš na ni teď nebudu schopna zahrát."

„Je na ní nápis... Ale v slabé záři hvězdné oblohy ho asi nepřečtu."

„Malým písmem je na ní napsáno *Zpívající drak*."

„*Zpívající drak*... To jsou věci," řekl a vrátil jí flétnu i s pozdrmem. „Tak... Můžeš tedy?" požádal ji zcela vážně.

Když viděla, s jakou rozhodností to Takuan říká, nechala se Ocú přesvědčit a řekla: „Moc mi to ale nepůjde..." Posadila se znovu do trávy a obřadně, jak káže etiketa, se před flétnou uklonila.

Takuan už nic neříkal. Celý svět byl ponořený do tmy, zdálo se, jako by tam Takuan ani nebyl, jeho temná postava vypadala jako kus skály.

Ocú přiložila flétnu ke rtům.

7

Svou bílou tvář hleděla Ocú do strany a v rukách držela s naprostou jistotou flétnu. Navlhčila rty zobec a nejprve vyzkoušela ladění. Vypadala úplně jinak než obvykle. Působila důstojným dojmem, jako pravá umělkyně. „Tak dobře," oslovila ještě Takuana, „nebude to ale nic světoborného."

Takuan jen mlčky přikývl.

Flétna se konečně rozezněla.

Malinkaté Články jejich drobných bílých prstů začaly jeden po druhém tančit a přimačkávat otvory na flétně jako řada malých človičků.

Nízké tóny se podobaly zurčení potoka, Takuan se přistihl, jak si představuje, že se stal jeho vodou, pospíchá dolů údolím a pohrává si v jeho peřejích. Když zazněly vysoké tony, měl pocit, že se jeho duše vydala k výšinám dovádět mezi mraky. Hlas země a nebeské zvuky splynuly, aby se proměnily v ozvěnu větru, jenž ve větvích borovic krátce truchlí nad pomíjivostí tohoto světa.

Když Takuan zavřel oči a nechal se unášet její hrou, nemohl si nevpomenout na legendu o princí Hiromasovi, který v hlavním městě procházel branou Suzaku a pískal si při tom na flétnu. Zaslechl tehdy, jak v horním patře brány někdo hraje totéž co on. Oslovil jej, vyměnili si flétny a hráli spolu až do časného rána. Teprve později zjistil, že to byl démon proměněný v lidskou bytost.

I démon se nechá unášet melodií. To by bylo, aby k příčné flétně téhle krasavice zůstala lhostejná obyčejná lidská bytost ovládaná pěti druhy vášní. Takuan o tom byl přesvědčen. Chtělo se mu z toho brečet.

Netekly mu sice slzy, ale bořil tvář stále hloub mezi kolena, která bezděčně pevně objímal.

Ohníček, který mezi nimi plápolal, pomalu dohořival. Ocuíny tváře se oproti tomu čím dál víc červenaly. Byla tak zabraná do hry, že nebylo možné rozeznat, zda ona sama je flétnou či naopak flétna je součástí Ocuí.

Kde je moje maminka? Kde je můj otec? Tóny vycházející z flétny jako by volaly její rodiče. Zároveň jako by si stěžovaly na bolest v srdci zrazené dívky, kterou pro jinou opustil bezcitný mládenec.

Hrála dál a dál.

Dívka s bolístkou na srdci, tato opuštěná sirota přemýšlela nad tím, proč žije, proč se jí zhroutil její sen a proč nemůže žít jako každá jiná.

Byla to smutná žaloba jejího zoufalství. Z uměleckého nasazení či z přemíry jejích zmatených citů jí dech začal slábnout. Ve chvíli, kdy jí na čele vyrazily první kapičky potu, začaly jí po tváři stékat slzy tvořící bílé potůčky.

Dlouhá skladba ještě nebyla u konce. Byla teď přerušovaná slabými vzlyky, ale i přesto se zdálo, že snad nikdy neskončí.

Vtom se náhle, několik kroků od jejich dohasínajícího ohýnku, ozvalo šramocení podobné chůzi divé zvěře.

Takuan hned zvedl hlavu a pozoroval, co za černou věc se tam pohybuje. Zvedl v klidu ruku a volal: „Hej, ty tam, v rose ti musí být zima, pojď se ohřát sem k ohni. Neboj se.“

Udivená Ocuí přestala hrát. „Takuane, vy trpíte samomluvou?“

„Ty sis toho nevšimla, Ocuí? Před chvílí se tamhle objevil Takezō a naslouchal tvojí flétně,“ ukazoval na něj prstem.

Ocuí se tím směrem otočila a okamžitě se probrala. „Uá!“ zakřičela a mrštila flétnou do míst, kde se ona postava skrývala.

8

Mnohem víc než vystrašená Ocuí byl jejím výkřikem překvapen člověk, který se tam krčil. Vyskočil z trávy jako vyplašený srnec a uháněl odsud pryč. Takuan, který Ocuín výkřik nečekal, na něj

okamžitě ze všech sil zavolal:

„Takezó!" Bylo to, jako by mu právě někdo vyplašil ryby, které měl už skoro v síti.

„Počkej!" dal si i na tomto slově záležet. Vykřikl je působivým, svazujícím hlasem. Byla v něm síla, které nešlo odporovat. Takezó se zarazil a otočil směrem k nim.

„....."

Svýma blýskavýma očima upřeně hleděl na Takuana a Ocú. Byly to podezřívavé, krvelačné oči odhodlané zabíjet.

Takuan také mlčel. Propletl si v klidu ruce na prsou a díval se na Takezóa, stejně jako na něj zíral on... Dokonce i dýchali v naprosto shodném rytmu.

Po chvíli Takuan, na jehož tváři se u očí objevily vrásky naznačující jeho přátelské úmysly, ruce zas rozpletl a kynul mu: „Pojď sem přece."

Takezó zamrkal a na jeho tmavé tváři se objevil podivný výraz.

„Nechceš k nám jít? Nechceš se k nám přidat?" vybízel jej Takuan.

„....."

„Máme tu sake, dobré jídlo, nejsme tvoji nepřátelé ani protivníci. Nechceš si sednout k ohni a popovídat si?"

„....."

„Takezó... Neděláš nějakou hroznou chybu? Na světě jsou i příjemné věci, jako je teplo rozpáleného ohně, sake, jídlo a také vřelé lidské city. Ty ale z vlastní nerozvážnosti uháníš rovnou do pekla, vidíš celý svět pokřiveně... Nechme však rozumování. V tomhle stavu bys mi stejně nebyl schopen naslouchat. No tak, pojď se ohřát k ohníčku... Ocú, přidej do těch vařených brambor trochu rýže, uvaříme si kaši. Taky jsem už dostal hlad."

Ocú postavila na oheň hrnec a Takuan ohřál sake. Když Takezó viděl, jak se ti dva činí, pojal k nim konečně důvěru a pomalu se k nim přibližoval. Náhle jej však přemohl hrozný stud, a tak zůstal stát, kde byl. Takuan přivilil k ohništi ještě jeden kámen a poklepal jej po rameni: „Tak si sedni."

Takezó se poslušně posadil. Ocú se mu však nedokázala podívat do tváře. Bylo to, jako by seděla před divokým zvířetem zbaveným řetězů.

„Hm, už to bude asi hotovo," zvedl Takuan pokličku a špičkou hůlek píchal do brambor. S foukáním si zvedl sousto k ústům a ochutnal je. „Jo. Brambory jsou uvařené akorát. Dáš si taky?"

Takezó přikývl, poprvé se mu na tváři objevil úsměv.

9

Když Ocu naplnila misku kaší a podala mu ji, Takezó se s hltáním pustil do jídla. Ruce, v nichž držel hůlky, se mu třásly a zuby mu co chvíli zacinkaly o stěnu misky. Bylo by málo, kdybychom řekli, že byl vyhladovělý. Byl to holý instinkt vzbuzující téměř hrůzu. „Chutná ti?“ zeptal se Takuan a odložil hůlky. „Dáš si sake?“ nabízel mu.

„Sake nepiju,“ odpověděl Takezó.

„Nemáš ho rád?“ zeptal se ještě Takuan, načež Takezó jen zavrtěl hlavou. Jeho podrážděný žaludek by po tolika dnech strávených v horách něco takového nesnesl.

„Děkuji za pohostění, zahřálo mě,“ poděkoval Takezó.

„Už ses najedl?“

„Dosyta,“ řekl a vrátil misku Ocu. „Ocu,“ oslovil ji.

„Ano?“ odpověděla potichu, hlavu měla i nadále sklopenou.

„Proč jste tady? Včera večer jsem tu taky viděl oheň.“

Ocu jeho dotaz zaskočil. Když Takuan viděl, že si s odpovědí neví rady, řekl mu omluvně, ale bez vytáček: „Abys věděl, přišli jsme tě sem zatknout.“

Takezóa to ani moc nepřekvapilo a jenom mlčky svěsil hlavu. Úkosem si je však podezřívavě prohlížel.

Takuan se k němu otočil a řekl: „Tak co, Takezó? Nenecháš se raději svázat ode mě? Nařízení lenního pána jsou zákon, Buddhova nauka je však také zákon, jsou to dva stejně vážné zákony, ale ten, pomocí něhož tě spoutám já, je mnohem lidštější než ten jejich.“

„Ne, nenechám,“ kroutil Takezó nazlobeně hlavou.

„Poslouchej, co říkám. Chápu moc dobře, proč se chceš bít, i kdyby tě to mělo stát život. Myslíš ale, že vyhraješ?“ řekl mu Takuan, aby zchladil jeho horkou krev.

„Jestli vyhraju?“

„Myslíš, že dokážeš vyhrát nad těmi, které nenávidíš? Že zlomíš zákony zdejšího pána? Ze dokážeš porazit i sám sebe?“

„Určitě prohraju!“ záupěl Takezó a na tváři se mu objevil ztrápený výraz a v očích slzy. „Nakonec mě asi popraví, ale předtím ještě zabiju bábu Hon'idenů, samuraje z Himedži a všechny, který nenávidím.“

„A co bude s tvojí sestrou?"

„Se sestrou?"

„Co bude s Ogin? Je zavřená ve vězení v pevnosti Hinagura."

„....."

„Co uděláš pro dobrosrdečnou Ogin, která se o tebe vždy starala? Nebo spíš co uděláš, abys očistil jméno Sinmena Munisaie, svého otce? Nebo jsi snad zapomněl, že tvůj rod pochází z rodu Hiraty Šógena, hlavního dědice slovutné rodiny Akamacu z provincie Harima?"

Takezó si zakryl tvář černými prsty s dlouhými nehty. „Já nevím... Co už s tím teď zmůžu," chvěla se mu svěšená ramena, jak propukl v pláč.

Takuan zaťal pěst a nečekaně ze strany Takezóa udeřil vši silou do tváře. „Tupče jeden!" zakřičel na něj.

Když Takuan viděl, jak se rezignovaný Takezó zapotácel, uštědřil mu ihned další ránu a spílal mu: „Hlupáku, ty nevděčníku! Když to nemůžou udělat tvoji rodiče a tví předci, musím tě potrestat já. Tady máš ještě jednu! Tak co? Bolí to nebo ne?"

„Bolí..."

„Jestli to bolí, tak je v tobě ještě špetka člověka... Ocu, podej mi ten provaz... Jsi na pochybách? Takezó se už rozhodl, že se ode mě nechá svázat. To není provaz moci. Můj provaz je provaz hořkosti... Není se čeho bát ani litovat! Honem mi ho podej!"

Takezó byl svázaný a měl zavřené oči. Kdyby se vzepřel, dokázal by Takuana odkopnout jako míč. S nataženými rukama a nohama ale unaveně ležel na trávě a z očí mu nezadržitelně kanul proud slz.

Tisíciletý cedr

1

Bylo ráno. Z kopce, na němž stál chrám Šippódži, se ozývalo dunění zvonu. Nebylo to však jen tak ledajaké zvonění, ohlašovalo třetí den od uzavření onoho slibu. Vesničané se dohadovali, zda to věští něco dobrého nebo ne, a utíkali honem nahoru.

„Chytili ho! Chytili Takezóa!"

„Co? Vážně?"

„Kdo ho lapil?"

„Mistr Takuan!"

Před hlavní chrámovou síní se tlačili lidé jeden na druhého. Civěli na Takezóa, který tam byl přivázaný k zábradlí na schodech jako divoké zvíře.

„Vida," pokřikovali a polykali vystrašeně sliny, jako kdyby viděli samotného arcisatana.

Takuan seděl na schodech a usmíval se: „Tak venkované, konečně se můžete upokojit a obdělávat zase svá pole."

V momentě se pro ně Takuan stal něčím jako ochranným božstvem, hrdinou.

„Dovolíte? Nezlobte se," kroutil Takuan hlavou a snažil se jim jejich slepý obdiv vymluvit. „Venkované, dobře mě poslouvejte. Takezóa se mi nepodařilo chytit proto, že bych byl něčím výjimečný. Šlo to zcela přirozeně. Na světě není nikoho, kdo by se mohl vzepřít zákonu a zvítězit. Pochvalu si zaslouží zákon."

„Taková skromnost, jste vážně výjimečný člověk."

„Když tolik naléháte, klidně si tedy o mně říkejte, co chcete... Chtěl bych se s vámi však poradit o něčem jiném."

„Co? A o čem?"

„To je snad jasné, o tom, jaký vyměřit Takezóovi trest. S dobrým vazalem knížete Ikedy jsme se dohodli, že když Takezóa nechytím do tří dnů, tak se půjdu oběsit, když ho ale chytím, smím s ním naložit, jak se mi zlíbí."

„To jsme slyšeli."

„Ale co s ním mám teď dělat, když jsem ho chytil a dovedl až sem? Mám ho zabít, nebo pustit a nechat žít?"

„To je snad jasný!" křičeli všichni.

„Musí zemřít. K čemu by bylo dobrý nechat žít takovýho lotra. Byl by pro naši vesnici jen prokletím."

„Hm..." přemýšlel zatím Takuan.

„Zabijte ho!" křičeli ti, kteří stáli vzadu. Hned nato se dopředu drala nějaká stařena, nenávistně zírala na Takezóa a došla až k němu. Byla to Osugi, hlava rodiny Hon'iden. V ruce držela morušovou větev a tou do něj začala mlátit. „Zabít je ho málo... Všíváka jednoho proradného!"

„Mistře Takuane," otočila tentokrát své záštiplné oči na něj.

„Copak, bábi?"

„Kvůli tomuhle spratkovi je můj synáček Matahači po smrti, rodina Hon'iden přišla o jediného dědice."

„Říkáte Matahači? Ten se vám moc nevyvedl, raději si někoho

adoptujte, bude to tak pro vás lepší."

„Co to plácáte? Vyvedl, nevyvedl, je to přece můj syn. Takezó je pro mého syna nepřítel, nechejte to na mně, já už mu vyměřím pořádný trest."

Znenadání však někdo zezadu bábinu lamentaci přerušil. „V žádném případě!" zavelel arogantně. Lidé, jako by se ho báli dotknout, se před ním ve strachu rozestoupili. Byl to onen velitel posádky, kníratý samuraj.

2

Očividně nebyl v dobré náladě.

„Hej! Tady nemáte co okukovat! Rolníci a řemeslníci odsud urychleně odejdou!" křičel knírač.

Takuan řekl taky povýšeně: „Ne, venkované nikam nepůjdu. Svolal jsem je sem, abych se s nimi poradil, jak naložit s Takezóem."

„Mlč!" vypnul knírač ramena a začal si počínaje Takuanem a Osugi jednotlivé vesničany prohlížet. „Takezó je zločinec, porušil zákon naší země, navíc patří mezi poražené v bitvě u Sekigahary, v žádném případě nesvolím k tomu, abyste se jeho trestu ujímali vy. O jeho potrestání rozhodne náš pán."

„Tak to teda ne," zakroutil Takuan hlavou a tvrdohlavě prosazoval svou. „Domluvili jsme se na něčem jiném."

Knírač věděl, že jde o všechno, tak začal být nervózní. „Mistře Takuane, vám bude vyplacena odměna, jak ji náš pán slíbil. Takezóa se však ujmu já."

Takuan se však začal z nějakého zvláštního důvodu hlasitě smát. Nic na to neříkal, jen se smál.

Knírač zbledl a zaječel: „Nezdvořáku! Co je tu k smíchu!"

„Kdo z nás je větší nezdvořák, zarostlý pane? Chcete snad porušit slib, který jste mi dal? Dobrá, porušte, ale za to na oplátku Takezóa hned na místě propustím."

Vesničané se polekali a začali pomalu couvat.

„Mám to udělat?"

„....."

„Rozvážu ho a pustím ho rovnou na vás. Můžete se s ním utkat, uvidíme, zda se vám ho podaří znova zatknout."

„Počkejte, počkejte."

„Copak?"

„Když už jste ho spoutal, bylo by škoda ho zase rozvazovat, akorát by napáchal zase nějaké nepříjemnosti... Nechám tedy jeho popravu na vás, ale dostanu pak jeho hlavu.“

„Hlavu? Děláte si legraci? Pohřby obstarávají přeci mniši. Kdybychom vám museli přenechávat všechny umrlce, přišly by naše kláštery zkrátka.“

Zvládl ho hravě jak malé dítě. Zase si z něj dělal žerty.

„Ptal jsem se sice na váš názor, ale nesmíme jednat příliš ukvapeně. Tady bábi tvrdí, že zabít je ho málo, že to není dostatečný trest... No jasně, na čtyři nebo pět dnů ho pověsíme na větev tohoto tisíciletého cedru. Bude tu viset se svázanýma rukama a nohama, ať na něj klidně prší, ať na něj fouká vichr, ať mu třeba havrani oči vyklouvu. Co říkáte?“ obrátil se znovu na vesničany.

Těm to přišlo až příliš kruté. Nikdo neodpovídal, načež se konečně ozvala bábi Osugi: „Mistře Takuane, to je nápad! A ne pět dnů, ať na tom cedru visí za trest třeba deset nebo dvacet dnů, teprve pak ho budu moct s úlevou probodnout.“ „Dobrá, ujednáno,“ řekl prostě Takuan a chytil Takezóa za provaz.

Takezó kráčel se svěšenou hlavou mlčky ke stromu.

Vesničané k němu náhle pocítili lítost, jejich rozhořčení bylo dávno to tam. Pohotově mu však lněným motouzem svázali nohy a vytáhli ho šest metrů nad zem do koruny tisíciletého cedru. Visel tam jako slaměná loutka.

3

Od té doby, co se Ocu vrátila z hor zpět do chrámu, kdykoli vešla do svého pokoje, cítila se vždy hrozně osaměle a bylo jí smutno.

Proč tomu tak asi bylo?

Na samotu byla zvyklá, ale v chrámu jí byl vždy někdo nablízku, vždy se v některé z komůrek svítilo. Navíc celé tři dny strávila spolu s Takuanem v liduprázdném, tklivém tmavém lese... Tak proč, když se konečně vrátila do svého domova, cítila takový smutek?

Ptala se tak sama sebe. Bylo jí teprve sedmnáct a čišelo z ní mládí, půl dne dokázala opřena o stoličku takto přemítat a dívat se z okna.

„Mám to,“ Ocu měla konečně pocit, že matně zahlédla dno svého srdce. Být osamělý znamená, že srdce strádá. Navenek není nic vidět, ale když si to uvědomíme, o to větší osamělost nás přepadne.

V chrámu je pořád hodně lidí, nechybí tam ani ohniště a světlo

typické pro lidský shon, ale ten pravý lék na její osamělost to není.

V horách jsou jen stromy, rosa, tma a mlčení, a přesto se ve společnosti Takuana cítila neobyčejně dobře. Jeho slova dokázala rozehrát krev v jejích žilách, dokázala její srdce ukonejšit mnohem lépe než oheň nebo světlo, které zná z chrámu.

„Je mi smutno bez Takuana," uvědomila si Ocu a postavila se.

Takuan se však zrovna s vojáky z hradu Himedži účastnil v pokoji pro hosty porady o tom, jaký trest vyměřit Takezooovi. Dolů do vesnice to bylo daleko, navíc neměla chuť si s nimi povídat o nedávných událostech.

Když toto vše zvážila, zase se posadila. Toužila být s někým blízkým. Nemuselo by jich být hodně, stačil by jen jeden, někdo, kdo ji zná, o koho by se mohla opřít, komu by mohla věřit... Přesně po někom takovém toužila... Strašně moc po něm toužila!

Flétna... Jediná památka po rodičích... Tu měla sice na dosah, ale bylo jí už sedmnáct, věděla moc dobře, že je to jen chladná bambusová trubice. Chtěla něco opravdovějšího, nedala se už ničím oklamat.

„Ten mizera..." povzddechla si, nemohla zapomenout na to, co jí udělal Hon'idenů Matahači. Slzami zkrápěla stolek a zlostí jí vystoupily žíly na skráních, stále ji to ještě bolelo.

Náhle za sebou zaslechla, jak někdo odsouvá posuvnou zástěnu.

Do chrámové kuchyně se v okamžení vliło světlo zapadajícího slunce. Za odsunutou zástěnou se červenaly plameny rozdělaného ohně.

„Vida, vida, tak tady jsi... Tady jsi byla zašitá," mrmlala bábi Osugi a vešla dovnitř.

„To jste vy, bábi?" podávala jí Ocu chvatně něco na sezení.

Osugi se ani neuklonila a posadila se tam jako doma. „Dcero," oslovila ji obřadně.

„Ano?" pomohla si Ocu rukama, aby se posadila.

„Když jsem se teď ujistila o tvém rozhodnutí být stále mojí dcerou, mám teď něco, o čem bych si s tebou chtěla popovídat. Měla jsem doteď řeč s tím mnichem Takuanem a vojáky z hradu Himedži, ale zdejší posluhové mi nebyli schopni nabídnout ani čaj. Mám hroznou žízeň. Nalij mi nejprve trochu čaje."

4

„Asi víš, o čem chci mluvit," pokračovala, když si vzala od Ocu šálek hořkého čaje. „Těžko můžu uvěřit všemu, co ten lump Takezó říká, ale Matahači se prý usadil někde jinde."

„Neříkejte?" řekla Ocu odměřeně.

„Zdejší představený, tvůj patron, se kdysi zavázal, že si vezmeš Matahačiho a přivdáš se tak do rodiny Hon'iden. Kdybych náhodou, nedej bože, umřela, doufám, že nemáš nějaké postranní úmysly a nerozmyslíš si to."

„Ne."

„Ze nemáš?"

„Nemám," odpověděla potichu.

„To mi spadl alespoň jeden kámen ze srdce. Ale stejně, víš, co dokážou lidi navykládat. Navíc kdo ví, kdy se nám podaří Matahačiho najít, chci proto, aby ses z tohoto chrámu odstěhovala co nejrychleji k nám. Mám teď práce nad hlavu a nemůžu pořád využívat svoje snachy."

„Ale... já..."

„Kdo jiný by se k nám měl přistěhovat než ty?"

„Jenže..."

„Chceš snad říct, že by se ti se mnou žilo špatně?"

„To... To přeci nikdo neříká, ale..."

„Tak si co nejdřív sbal všechny věci."

„Nemohlo by to počkat, až se vrátí Matahači?"

„To nemohlo," odpověděla jí Osugi rezolutně. „Ještě by ses, než se můj syn vrátí, zkazila. Dohlédnout, aby se z tebe stala řádná nevěsta, je můj úkol. Naučím tě zatím, jak pracovat na poli, pěstovat bource, šít a naučím tě správným způsobům. To by ti nemělo vadit."

„Ano," přitakala, protože si už nevěděla rady. Bylo jí skoro do pláče.

„A ještě něco," rozkazovala Osugi. „Jde o Takezóa. Nevím, co s ním Takuan zamýšlí, ale nějak se mi to nezdá. Když už jsi tady, budeš Takezóa, dokud je naživu, bedlivě sřezit... Když na něj nebudeš dávat pozor i v noci, je tenhle mnich schopnej ho snad i pustit na svobodu."

„Takže odsud nemusím odejít hned teď?"

„Nemůžeš být najednou na dvou místech. Přestěhuješ se k nám i se všemi věcmi, až bude Takezó o hlavu kratší. Je to jasný?"

„Rozumím.“

„Spoléhám na tebe,“ ujišťovala se ještě Osugi a odešla.

Ve stejné chvíli, jako by čekala na její odchod, se venku za oknem objevila jakási postava. „Ocú, Ocú,“ volala ji.

Když vykoukla ven, uviděla tam stát kníratého velitele. Okamžitě se natáhl do okna a pevně ji chytil za ruce.

„Byla jste na mě celou dobu moc hodná. Ale nečekaně jsem dostal z hradu rozkaz, že se mám okamžitě vrátit do Himedži.“

„Co je na tom špatného,“ snažila se mu vysmeknout, ale knírač ji tisknul ještě pevněji.

„Nejspíš budu muset podat zprávu o tom, co se tady událo. Kdybych tak měl alespoň Takezóovu hlavu, vyšel bych z toho s čistým štítem, ale teď se asi budu muset ze všeho zpovídat. Snažil jsem se, jak se dalo, ale ten tvrdohlavec Takuan mi ji nechce vydat... Věřím ale, že jste na mojí straně... Přečtěte si, prosím, někde v klidu tenhle dopis, aby vás s ním nikdo neviděl.“

Když ji konečně pustil, odešel knírač rychlými kroky dolů do vesnice.

5

V obálce nebyl jen dopis, skrývalo se v ní i něco těžkého.

Kníračovy úmysly prohlédla Ocú velmi dobře. Nechtělo se jí do toho, ale opatrně obálku otevřela. Třpytil se v ní velký žlutý zlaták.

V dopise pak stálo následující:

Jak jsem již naznačil, prosím, abyste během několika dnů tajně utnula Takezóovi hlavu a neprodleně ji poslala do města pod hradem Himedži.

Nejspíš vám to je dobře známo, ale mezi věrnými vazaly knížete Ikedy jsem znám pod jménem Aoki Tanzaemon. Není samuraje, který by toto jméno neznal. Vás bych z celého srdce rád pojal za svou choť. Budete u mne žít v přepychu a blahobytu. Slibuji před samým Hačimanem, že svému slovu dostojím, tento dopis budiž toho důkazem. Ještě je třeba zdůraznit, že ona záležitost s Takezóovou hlavou musí být bezpodmínečně provedena, je to pro dobro všech.

Omlouvám se, že zde musím svůj list ve spěchu zakončit. Tanzaemon

„Ocú, už jsi jedla?“ zaslechla zvenčí Takuanův hlas. Nazula si sandály a šla za ním.

„Už se mi takhle pozdě jíst nechce. Trochu mě rozbolela hlava.“

„Co to držíš v ruce?“

„Dopis.“

„Od koho?“

„Chcete si ho přečíst?“

„Když ti to nebude vadit.“

„Ani v nejmenším,“ podala mu jej.

Když si ho Takuan přečetl, hlasitě se rozesmál: „Když už neví co by, chce si tě koupit sliby a vmlouváním. Cože? Ten knírač že byl Aoki Tanzaemon? To je naše země obdařena povedenými samuraji. Ale je dobře, že se ten dopis ke mně dostal.“

„To mě tolik netrápí. V obálce byly zabalené peníze. Co s nimi mám dělat?“

„No ne, to je celej zlaták.“

„Co s ním?“

„To nebude problém,“ vzal si ho Takuan a šel s ním před hlavní síň. Chystal se ho vhodit do truhly na milodary, ale v poslední chvíli si to rozmyslel, přiložil si jej k čelu a uklonil se. „Ne, raději si ho nech. Myslím, že se ti ještě může hodit.“

„Nechci ho. Co když se mě pak někdo bude ptát, jak jsem k němu přišla?“

„Teď už si na něj knírač nemůže dělat nároky, chtěl jsem ho darovat Buddhovi, ale dostal jsem ho od něj nazpět. Můžeš ho u sebe nosit jako talisman,“ řekl a strčil jej Ocú za pás. Podíval se na oblohu a prorokoval: „Hm, dnes v noci to bude asi fičet.“

„Dlouho už nezapršelo...“

„Jaro se už chýlí ke konci, všem jenom prospěje, když déšť spláchne opadané kvítí a lidskou otupělost.“

„Co ale bude s Takezóem, jestli bude slejvák?“

„Hm, no jo...“

Oba se otočili v naprosto stejném okamžiku k tisíciletému cedru, který stál za nimi. Seshora se k nim z rozložitého stromu za šumění větru nesl lidský hlas: „Takuane, Takuane!“

„To jsi ty, Takezó?“ odpověděl mu Takuan.

„Ty bídnej mnichu Takuane, falešníku proradnej! Slyšíš mě? Honem mě odsud sundej!“ V šeleštění větru v koruně stromu jeho hlas podivně rezonoval. Poté se na zem i Takuanovu hlavu snesla

záplava cedrového jehličí.

6

„Cha, cha, cha, cha, koukám, že jsi plný síly, Takezó," došoural se Takuan v dřevácích až pod strom, z něhož se hlas ozýval. „Síly máš dost, ale ze strachu z blížící se smrti nevíš co dřív. Doufám, že tě síly neopustí."

Popošel na rovnější místo a podíval se nahoru.

„Drž hubu!" ozval se znovu Takezó. Spíše než plný sil vypadal pořádně nazlobeně. „Nechal bych se snad od tebe takhle v klidu svázat, kdybych se bál smrti?"

„Nechal ses svázat, protože já jsem silný a ty slaboch."

„Co to plácáš, mnichu!"

„Asi jsem to přehnal. Dobrá, řeknu to jinak - já jsem chytrý a ty jsi naprostý hlupák."

„Hm, to nepopírám."

„Podívej se na sebe, visíš tady na stromě jako nějaká opice. Čím víc se budeš kroutit, tím víc se ti provaz zařeže do masa. To bych ti moc neradil."

„Poslouchej, Takuane."

„Copak zase máš?"

„Kdybych se tenkrát chtěl prát, zkopal bych takovýho papriku, jako jsi ty, levou zadní."

„Jo, ale teď už je pozdě."

„Jenže... Tenkrát... Tenkrát jsi mě obalamutil těma svýma mnišskýma řečičkama. To bylo od tebe pěkně podlý. Věřil jsem, že i když mě svážeš, nebudu nikdy vystavenej takovýhle hanbě."

„No a co dál?" předstíral Takuan nevědomost.

„Proč jsi mi to udělal? Proč mi raději neusekneš hlavu, ať je to za námi? Myslel jsem si, že jestli mě už má stihnout jistý trest, tak ať ho vykoná mnich, jako jsi ty, který vypadá, že chápe, jaké to je být samurajem. Nechtěl jsem skončit v rukách vesničanů ani svých nepřátel. Proto jsem se ti vzdal, ale byla to asi chyba."

„Myslíš, že to byla jen chyba? Nemysli si, že vše, co se stane, pramení jen z tvých chyb. Zamysli se spíše nad svou minulostí."

„Je to k vzteku. Před nebesy jsem čistý. Matahačiho matka mě proklela a má mě za nepřitele, ale pronikl jsem dřevěnou hraniční branou, jen abych se dostal do vesnice a podal jí o jejím Matahačim

zprávu, cítil jsem to jako povinnost vůči svému kamarádovi... Je tohle snad proti cestě pravého samuraje?"

„Já nemluvim o takových trivialitách. V zásadě tvůj instinkt, tvá nátura, celý způsob tvého uvažování je jeden velký omyl. V jedné nebo dvou věcech se možná už podobáš samuraji, ale to k ničemu nevede. Právě proto, že se pro údajnou pravdu uchyluješ hned k násilí, vraždíš lidi a způsobuješ všem trable, jsi byl odsouzen k tomu, abys skončil v poutech... Už se ti konečně rozsvítilo, Takezó?"

„Mnichu, tohle ti nedaruju!"

„Než se tam nahoře proměníš v sušenou tresku, dobře se podívej na svět kolem sebe. Jen se dívej, jakými zákony je řízen svět lidí na zemi. A až se dostaneš na onen svět a setkáš se se svými předky, vyříd' jim, co ti před smrtí řekl mnich Takuan. Předkové budou mít dozajista radost, že jsem tě přivedl na správnou cestu."

Ocú, která tam celou dobu vzadu stála jako zkamenělá, se najednou rozeběhla a vzrušeným hlasem zapištěla: „To už snad stačilo! To nejste mnich? Takezó má pravdu. Nechal se přece svázat bez boje jen proto, že vám tolik věřil."

„A co má být tohle? Obrátila ses snad proti mně?"

„Nemáte v sobě kouska citu... Kvůli tomu, co jste teď řekl, vás už nemám ráda. Jestli chcete jeho smrt, proč ho nezabijete, když vás o to prosí?" obořila se na něj Ocú, až z toho zrudla.

7

Ocú byla vznětlivé děvče, dívala se na Takuana nevraživým pohledem a s pláčem se mu přitiskla na prsa.

„Přestaň," zakřičel a podíval se na ni, až z něj šla hrůza. „Tomuhle ženy nerozumí! Mlč už!"

„Ne! Nebudu!" prosazovala svou Ocú a kroutila nesouhlasně hlavou. Chovala se naprosto jinak než obvykle. „Já do toho mám taky právo mluvit. Na pohankové pastvině jsem se taky snažila po tři dny a noci."

„Ne! O Takezóově potrestání tady rozhoduju jenom já!"

„Proto říkám, jestli ho chcete popravit, udělejte to co nejrychleji. Jaký má smysl ho takhle trápit před zraky všech lidí a čekat na to, až se vyčerpá. To je podlost."

„Takový jsem."

„Jste zlý!"

„Odejdi odsud.“

„Neodejdu.“

„Už jsi zase tvrdohlavá? Mám toho dost!“ odstrčil ji silou od sebe. Ocú se dopotácela ke kořenům mohutného cedru. Přitiskla se k jeho kmenu tváří i tělem a rozplakala se.

Nikdy by ji nenapadlo, že i Takuan může být tak krutý. Myslela si, že ho pověsil na strom jen kvůli vesničanům, aby je tak umlčel, a pak pro něj vymyslí nějaký rozumný mírnější trest. Teď se ale dozvěděla, že mu dělá potěšení, když může Takezóa trápit. Při pomýšlení na lidskou krutost se musela otfást.

Když se jí zošklivil i Takuan, jemůž doposud tolik věřila, bylo to pro ni, jako by se jí zošklivili úplně všichni. Když už nemůž nikomu věřit, nezbyvalo jí nic jiného než se hořce zalykat slzami.

Svou uplakanou tvář tiskla i nadále ke kmenu mohutného cedru, ale najednou měla takový zvláštní pocit. Cítila, že Takezóova krev, krev téhož Takezóa, jenž visel vysoko ve větvích a volal seshora svým mocným hlasem, se rozlévá do celého kmenu tisíciletého cedru. Nedokázalo by ho nejspíš obejmout ani deset mužů najednou.

Takezó je opravdový syn samuraje. Čistý. A se smyslem pro pravdu. Když si vzpomněla na chvíli, kdy ho Takuan svazoval, a na slova, která vyslechla před několika okamžiky, poznala, že je to v podstatě také křehká, slabá bytost, že je schopen lidského citu.

Doposud se ve svém mínění o něm pod vlivem okolí mýlila... Co je na něm tak strašného, že ho musí všichni nenávidět jako zlého démona, proč se ho bojí jako divoké šelmy?

Záda i ramena se jí pláčem otřásala, ze všech sil však objímala kmen tisíciletého cedru. Svou uslzenou tvář si otírala o jeho kůru.

Ve větvích foukal silný vítr.

Zničehonic jí začaly stékat za límec velké dešťové kapky, stejně jako na Takuanovu hlavu.

„Vida, to se ale rozpršelo,“ utíral si dlaní hlavu. „Holá, Ocú.“

„.....“

„Holka jedna uplakaná, že ono se rozpršelo, protože tolik brečíš. Fouká vítr, tohle nebude obyčejná přeháňka, pojď se honem schovat, dokud nejsi celá promočená. Nestrachuj se o někoho, kdo zemře, pojď honem,“ vybízel ji Takuan. Přes hlavu si přetáhl své mnišské roucho a jako o závod utíkal do hlavní chrámové síně.

Náhle se rozpršelo ještě víc, v nastalé tmě se zdálo, že jí rukávy v dešti zbělaly. Kapky jí vytrvale bičovaly záda, ale Ocú se ani

nepohnula. O Takezóovi, který visel na stromě, ani nemluvě.

8

Ocú odsud z nějakého důvodu nechtěla odejít.

Kapky deště jí dopadaly na záda a vsakovaly se do jejích šatů, ale když pomyslela na Takezóa, tak si to vlastně ani neuvědomovala. Proč chtěla trpět spolu s Takezóem? O tom neměla čas přemýšlet.

Rozvažovala však nad představou ideálního muže, který se jí tak náhle dostal na dosah. To on je ten pravý muž. Hrozně moc si přála, aby zůstal naživu.

„Chudák," obcházela strom a nevěděla, jak by mu mohla pomoci. Když se podívala nahoru, nemohla ho pro samý déšť a víchr zahlédnout.

„Takezó," zakřičela bezděčně, ale odpovědi se jí nedostávalo. Říkala si, že si o ní Takezó myslí, že je stejně krutá jako ostatní vesničané, jako někdo z rodiny Hon'iden. „V takovémhle dešti může taky do rána zemřít... Copak se v celém širém světě nenajde nikdo, kdo by mu mohl pomoci?" rozběhla se náhle Ocú do deště. Vítr foukal, jako by ji pronásledoval.

Za chrámem, v kuchyni i obytném přístavku byly všechny dveře zavřené. Voda z přetékajících okapů tekla dolů na zem jako vodopád.

„Takuanе, Takuanе," volala. V těch místech byla totiž také Takuanova místnost.

„Kdo je to?"

„Já, Ocú."

„Aha, ty jsi ještě venku?" otevřel rychle dveře. Když viděl, jak z okapu stříkají proudy vody, řekl: „To je slejvák! Hrůza! Ještě sem naprší, pojd' honem dovnitř."

„Ne, mám na vás spíš prosbu. Je to otázka života, Takuanе. Sundejte ho, prosím, z toho stromu."

„Koho?"

„Takezóa přeci."

„V žádném případě."

„Snažně vás prosím," klekla si Ocú v dešti na kolena a sepnula před Takuanem s prosíkem dlaně. „Je to tak, jak vidíte... Na mně nezáleží, pomozte, prosím, jemu, jenom jemu." Její pláč se ztrácel ve zvuku deště, ale její stav a způsob, jakým měla sepnuté ruce, mluvily

samy za sebe. „Prosím. Snažně vás prosím, Takuane. Udělám, co po mně budete chtít... Pomozte mu ale," naříkala. Déšť byl tak silný, že jí pršelo i do žadonicích úst.

Takuan však mlčel jako hrob. Víčka měl pevně zavřená, jako by někdo neprodyšně zavřel dvířka od schránky na Buddhovu sochu. Zhluboka se nadechl a konečně otevřel oči: „Běž už spát. Víš moc dobře, že na tom nejsi nejlépe, chceš si snad v dešti přivodit nějakou nemoc?"

„Ale..." opřela se Ocú o dveře.

„Já jdu spát, ty se taky vyspi," zavřel za sebou okenice.

Ocú to však nevzdávala. Nedala se jen tak odbýt. Skrčila se pod vyvýšenou podlahu a došla až pod místo, kde měl Takuan své lože: „Moc prosím! Je to moje jediná prosba... Posloucháte mě, Takuane? Vy nejste člověk... Jste démon... Copak vám ho není líto?"

Takuan se celou dobu snažil mlčet, ale protože viděl, že se jí nezbaví, vyskočil, jako by už byl dopálený, a zakřičel: „Hej, kde je kdo? Pod mojí podlahou se skrývá zloděj. Chyťte ho!"

Rozprava mezi stromem a kamenem

1

Včerejší déšť a víchr smyly poslední zbytky jara a slunce dnes ráno pálilo do tváře nezvykle silně.

„Mistře Takuane, je Takezó ještě naživu?" ptala se Osugi. Nemohla se dnes ráno dočkat, než se konečně rozední a bude se moci podívat, jak Takezó dopadl.

„To jste vy, bábi?" vyšel Takuan na ochoz. „Včera byl ale pořádný déšť, vidíte."

„Přesně taková bouře byla potřeba."

„Může pršet, jak chce, ale za jednu nebo dvě noci vám člověk jen tak lehce neumře."

„On to dokázal přestát?" zamžourala bábi Osugi svýma pichlavýma očima, které dominovaly jejímu vrásčitému obličejí, do koruny tisíciletého cedru. „Vždyť se už nehýbe, visí tam jak hadr."

„To, že se kolem něj neshlukují havrani, znamená, že Takezó je určitě ještě naživu."

„Tak vám děkuju," uklonila se a nakukovala do místnosti. „Kde je naše nevěsta, nemohl byste mi ji zavolat?"

„Nevěsta?"
„Přece naše Ocú."
„Zatím se k vám přece nepřivdala."
„Brzy ji vezmu pod svou střechu."
„Kdo to kdy slyšel, že by se bez ženicha někdo mohl stát snachou."
„Na to, že jste jen toulavý mnich, si děláte moc velké starosti. Tak kde je Ocú?"

„Nejspíš ještě asi spí."
„Jo aha..." přikyvovala spokojeně hlavou. „Nakázala jsem jí, aby Takezóa v noci hlídala, nedivím se, že je pak přes den ospalá... Takuane, přes den ho musíte hlídat vy."

Osugi došla až pod cedr a chvíli se dívala nahoru, ale pak se s morušovou holí v ruce vydala zpět do vesnice.

Takuan se vrátil do svého pokoje a neukázal se až do večera. Jenom když se sem zatoulaly děti z vesnice a začaly do koruny tisíciletého cedru házet kameny, otevřel posuvné dveře a hlasitě je vyplínil: „Vy usmrkanci! Co to vyvádíte!" Pak dveře zas zavřel a zůstal tam.

Ve stejné budově několik metrů od něj byla také Ocúina komůrka, ale ani její dveře se dnes neotevřely. Pouze chrámový pomocník tam několikrát zanesl bylinkový čaj a jednou tam šel s hliněným hrncem naplněným rýžovou kaší.

Včera večer, když ji za toho velkého deště sluhové našli, odvedli ji proti její vůli dovnitř a dostala náramně vyhubováno od představeného. Protože dostala horečku a skoro se nachladila, zůstala přes den ležet.

Dnes večer byla obloha jako vyměněná a na nebi krásně svítíl měsíc. Když už všichni usnuli, Takuan si v tichosti nazul sandály a vyšel konečně ven.

„Takezó," zavolal nahoru. Koruna stromu se trochu zakymácela. K zemi se snesla sprška rosy. „Nemáš už dost sil mi odpovědět, chudáku? Takezó, Takezó."

Načež mu Takezó odpověděl mocným hlasem bez jakékoliv známky únavy: „Co chceš? Mnichu jeden prašivej!"

„Tak vida," zadíval se Takuan nahoru, „mluvit umíš. To ti vydrží ještě tak pět šest dnů... A co tvůj žaludek? Nekručí ti v něm?"

„Říkej si, co chceš, mnichu. Setni mi už konečně hlavu."

„Kdepak, hlavu ti jen tak useknout nemůžu. Kdybych usekl hlavu takovému vzteklymu bojovníkovi, jako jsi ty, ona by mě pak pronásledovala, aby se do mě mohla zakousnout... Budeme se spolu

raději koukat na měsíc," řekl Takuan a posadil se na kámen, který tam ležel.

2

„Jen počkej! Však já ti ukážu!" začal sebou Takezó v poutech škubat, až rozkymácel celou korunu starého cedru.

Takuanovi začala na hlavu padat cedrová kůra a jehličí. Smetl si je z límce a pohlédl nahoru. „To je ono. Jen tak dál. Pokud se pořádně nerozběsíš, nemůžeš nikdy poznat sílu života, jaké to je být člověkem. Všichni lidé dnes svůj vztek ovládají rozumem, potlačují své lidství. Takové stařecké chování se ale k mladému člověku nehodí. Mladí se musí vztekat. Tak se vztekej, rozzuř se ještě víc."

„Hej! Já ten provaz roztrhám a skočím dolů, zkopu tě, že tě vlastní máma nepozná. Jen počkej!"

„Už se těším. Čekám tady na tebe... Zvládneš to? Nebudeš náhodou dřív, než se ti ho podaří roztrhnout, dávno mrtvej?"

„Uvidíš!"

„Sílu teda máš, kýve se celý strom. Země se ale bohužel ještě nekýve. To proto, že se vztekáš jen kvůli sobě, jsi slaboch. Musíš se vztekat ve jménu všech. Pouze ženy dávají průchod zlobě jen kvůli svým malicherným pocitům."

„Jen si brblej, co chceš... Brzo tě dostanu!"

„Těžko... Už toho nech, Takezó, jenom se unavíš... Můžeš se kroutit, jak dlouho dokážeš, ale na tomhle stromě nedokážeš zlomit ani větev, natožpak zvrátit řád tohoto světa."

„Sakra... Je to k vzteku."

„Neříkám, že bys s touhle silou měl dělat něco hned pro celou zemi, ale alespoň pro druhé, dokážeš pak pohnout i bohy, vlastně celým světem... A samozřejmě také lidmi." Dál už k němu Takuan promlouval kazatelsky: „Je mi tě líto, opravdu líto, že se z tebe zatím nestala lidská bytost a žeš zůstal divoký jako liška nebo divoké prase. Skončíš tady svůj život s tváří celou rudou od vzteku, přestože ses narodil jako člověk."

„Drž už klapačku!" Plivl na něj, ale jeho slina se během pádu z veliké výšky stromu proměnila v rosný poprašek.

„Dobře mě poslouchej, Takezó! Celou dobu jsi spoléhal jen na své svaly, a tak sis začal myslet, že jsi nejsilnější na světě... Ale co tedy děláš tam nahore?"

„Necítím žádnou hanbu. Silou jsi mě neporazil.“

„Prohrát můžeš špatnou taktikou, prohrát můžeš v hádce, prohra je prostě prohra. Můžeš se kvůli tomu vztekat, jak chceš, ale já jsem zvítězil, a proto teď sedím v klidu tady na kameni, ty jsi prohrál, a proto teď visíš na stromě jako ubožák... Vidíš už, jaký je mezi námi rozdíl?“

„.....“

„Co se týče svalů, máš nesporně mnohem více síly než já. V síle se tygrovi žádný člověk nevyrovná. Ale i přesto si stojí člověk mnohem výše než tygr.“

„.....“

„S tvou odvahou je to zrovna tak. To, co doposud předváděl, to nebyla odvaha, ale řádění barbara, který si neumí vážit lidského života. Pravý samuraj tak nejedná. Člověk dokáže být odvážný jen proto, že ví, co je to strach. Cení si svého života coby nejdražšího drahokamu. Skutečný člověk dokáže položit život jen pro pravdu... Když jsem řekl, že mi tě je líto, měl jsem na mysli přesně toto. Od narození sice disponuješ velkou silou a vytrvalostí, ale jsi nevzdělaný. Z bojového umění sis vybral jen to špatné, nikdy ses nesnažil prohloubit znalosti a zdokonalit ctnosti. Mluví se o dvojí cestě učení a válčení, ale ve skutečnosti se nejedná o dvě různé stezky, je to pořád jedna a táž cesta... Rozumíš, Takezó?“

3

Z kamene se už nic dalšího neozývalo, ze stromu také ne. Kolem dokola se rozprostírala je tma osamění. Oba dva nějakou dobu mlčeli.

Takuan se však nakonec z kamene zvednul a řekl: „Takezó, zkus si o tom popřemýšlet ještě jeden večer. Pak tě už budu moct popravit.“ Měl se pomalu k odchodu. Udělal deset, ne, asi dvacet kroků směrem k hlavní síni, byla už vidět jen jeho záda.

„Počkej chvíli!“

„Copak?“ otočil se za ním Takuan z dálky.

„Sundej mě ze stromu zase na zem.“

„Hm... Že by se ti rozsvítilo?“

„Takuane, prosím, pomoz mi,“ volal na něj najednou lítostivě. Koruna stromu se chvěla, jako by se Takezó rozplakal. „Chci se změnit... Už chápu, že narodit se člověkem je obrovské poslání...“

Už tomu rozumím, ale nedokážu to napravit, protože visím tady nahoře, života mi už moc nezbývá... Uch! Provedl jsem tolik věcí, které se nedají vzít zpátky."

„To ti to trvalo. Poprvé jsi začal uvažovat jako normální člověk."

„Já nechci umřít. Chci to zkusit jinak. Já se napravím... Takuane, zachraň mě, ať v příštím životě nemusím trpět."

„To nelze," odmítl ho Takuan rezolutně a zavrtěl hlavou. „Lidský život už nikomu zpátky nevrátíš. Vše na tomto světě se odehrává jako souboj na život a na smrt. Když ti někdo setne hlavu, těžko ji zas někdo přidělá zpátky. Je mi tě líto, ale ten provaz rozvázat nemůžu. Začni raději vzývat Amidu, ať zemřeš s klidem na duši, ať v klidu překleneš hranici mezi životem a smrtí."

Šouraje dřeváky se pak Takuan bez dalšího odsud odebral pryč. Takezó už také přestal bědovat. Vše, co musel vyslechnout, na něj působilo jako velké probuzení. Zavřel oči a už nic nevnímal. Nemyslel na smrt ani na život. Až do morku kostí se stal studenou nehybnou věcí. Kolem něj foukal slabý vítr a na noční obloze zářily drobné hvězdy.

Náhle ale pocítil, že tam je někdo s ním.

Kdosi stál pod stromem a díval se nahoru do větví, pak se k tisíciletému cedru přitiskl a snažil se všemi silami vyhoupnout nahoru na nejnižší větev. Zdálo se, že to je někdo, kdo na takové věci není příliš zvyklý, ujely mu totiž po kůře hned prsty a spadl na zem.

Přestože si musel o kůru pořádně sedřít kůži, nevzdal to a opět se odhodlaně vydal vzhůru. Konečně se zachytil rukama za spodní větev a nohou se vyšvihl na další. Dál už pokračoval bez větších obtíží.

Pak udýchaně volal na Takezóa: „Takezó... Takezó..."

Takezó svůj mrtvolný obličej, v němž zůstaly při životě jen oči, otočil za oním hlasem a zasténal: „Co?"

„To jsem já."

„Ocu?"

„Utečeme... Neříkal jsi snad před chvílí, že ještě nechceš umřít?"

„Utečeme?"

„Ano... Já už v téhle vesnici být nechci... Kdybych tu musela zůstat, nevydržela bych to... Takezó, já tě zachráním. Můžu to pro tebe udělat?"

„Jo, odřízni mě! Odřízni ten provaz!"

„Chvilku počkej." Ocu měla přes rameno cestovní vak, vlastně byla

celá od hlavy až k patě oblečena tak, aby mohli vyrazit rovnou na cestu.

Vytáhla z vaku dýku a přeřízla jí Takezóův provaz. Takezó ale ze začátku ruce ani nohy necítil. Ocú ho tedy objala a snažila se ho dostat dolů. Uklouzly jí ale nohy, a tak oba dopadli tvrdě na zem.

4

Takezó se postavil. Přestože spadl z výšky šesti metrů, dokázal se kupodivu zvednout na nohy.

„Jau," ozvalo se na zemi vedle něj zasténání. V bolestech se tam kroutila Ocú, která si nejspíše při jejich společném pádu narazila nohu.

„Copak?" pomohl jí vstát. „Ocú, Ocú."

„Au... Hrozně to bolí."

„Kam ses uhodila?"

„To přesně nevím... Ale můžu chodit, nedělej si starosti."

„Při pádu jsme se zbrzdili o několik větví, nemělo by to tedy být nic vážného."

„Ale co ty?"

„Já?" přemýšlel Takezó. „Jsem naživu."

„To vidím."

„Mně to ale stačí."

„Musíme utéct! Co nejrychleji... Kdyby nás někdo našel, přijdeme oba i o ten život."

Ocú sice kulhala, ale vyrazila na cestu. Takezó šel hned za ní... Mlčky se pomalu šourali, jako když hmyz s pochroumanými křídly marně klouže po první podzemní jinovatce.

„Podívej, nad mořem u Harimy už začíná svítat," přerušila Ocú jejich mlčení.

„Kde teď jsme?"

„Na vrcholu Nakajamského průsmyku."

„To už jsme ušli takový kus cesty?"

„Všichni se tě bojíš, když se takhle tváříš. Počkej, už jsi nejedl víc jak dva dny, vid'?"

V té chvíli si Takezó uvědomil, že má skutečně hlad.

Ocú rozvázala svůj vak a vyndala z něj buchty z rýžové mouky. Když Takezó pocítil na jazyku sladkou chuť sójové pasty, měl z toho

takovou radost, že se mu až třásly prsty, jimiž buchtu držel. „Já žiju," říkal si v duchu. Zároveň se v něm ale usadilo rozhodnutí, že se určitě změní.

V ranním načervenalém světle mraků se červenaly i jejich tváře. Takezóovi to přišlo jako ve snu, že se může dívat na Ocúinu svěží tvář, že tu jsou takhle spolu. Navíc mu to nepřišlo ani trochu podivné.

„V poledne se už budeme muset mít na pozoru. Jsme jen kousek od hranic," varovala Ocú.

Když Takezó zaslechl slovo hranice, oči se mu znenadání rozšířily a řekl: „No jasně. Musím jít do Hinagury."

„Co? Do Hinagury?"

„Drží tam ve vězení moji sestru. Půjdu ji odsud vysvobodit, tady se naše cesty rozdělí, Ocú."

Ocú mlčela a jen se na něj rozzlobeně dívala, pak to ale už nevydržela a vyčínila mu: „Takovej jsi ty člověk. Kdybych věděla, že se tady se mnou budeš chtít rozejít, nikdy bych Mijamoto neopustila."

„Nic jiného mi přeci nezbývá."

„Takezó," ulpěla na něm pohledem. Chytila ho za ruku, její tvář, celé její tělo doslova hořelo vášní. „Proč nechápeš, co k tobě cítím. Nechci, abys mě tady opustil. Ať půjdeš kamkoli, chci být všude s tebou."

„Jenže..."

„Prosím," nedala se Ocú odbýt, „říkej si klidně, že mě nechceš, ale já od tebe neodejdu. Když si myslíš, že bych ti při vysvobozování Ogin byla na překážku, půjdu sama napřed do Himedži a budu na tebe dole ve městě čekat."

„Tak dobře," zvedal se už Takezó.

„Ale určitě."

„Jo."

„Budu na tebe čekat dole pod hradem u mostu Hanada. Budu tam stát třeba sto, klidně i tisíc dnů, než pro mě přijdeš."

Takezó jen přikývl a už běžel podél hřebenu táhnoucího se od průsmyku až k vzdáleným horám.

Čajovna Mikazuki

1

„Bábi... Bábi..." volal na Osugi její vnuk Heita. Přicupital naboso a jednou rukou si utíral usmrkaný nos. „Stalo se něco strašného. A ty o tom určitě nic nevíš, bábi," povykoval a nakukoval za ní do kuchyně.

Bábi Osugi stála před pecí a bambusovou trubičkou se snažila rozfoukat oheň. „Co se stalo, rozumbrado?" zeptala se ho.

„Všichni ve vsi dělají takový povyk a ty si tady klidně vaříš... Ty nevíš, že utekl Takezó?"

„Cože? Utekl?"

„Dnes ráno ho už nikdo na stromě neviděl."

„Opravdu?"

„A v chrámu jsou zase všichni celí bez sebe, že zmizela i Ocú." Heita nečekal, že jeho zpráva bábi tolik dopálí, samým překvapením se kousl do prstu.

„Heito."

„Co?"

„Utíkej tryskem za svým tátou a řekni mu, ať za mnou přijde. To samý vyříd' taky strejčkovi Gonovi od řeky," třásl se Osugi zlostí hlas.

Ale dřív, než Heita stihl doběhnout k bráně, začali se před jejich domem shlukovat lidé. Mezi nimi byl i Heitův otec a strýc Gon od řeky. Kromě nich tam byli ještě další příbuzní a všelijací pachtýři mající něco společného s rodinou Hon'iden.

„Ocú prej utekla."

„Takuan v chrámu taky není."

„Ty dva se určitě spřáhli."

„Musíme jim to pořádně osolit." Heitův otec a strýc Gon už v rukách třímali kopí, která zdědili po svých předcích, a nervózně čekali před branou do domu.

„Bábi, už jste to slyšela?" zavolal na ni někdo do domu.

Samo sebou Osugi, když se o této hrozné věci dozvěděla, supěla vzteky jako d'as. „Zatím se utište, hned přijdu," ozvala se jim z místnosti, jíž vévodil rodinný buddhistický oltářík.

Pak přešla do vedlejší místnosti a začala tam mlčky všemožně štrchat a rámusit, otevřela truhlu na meče, převlékla se a za chvíli

už stála přímo před nimi.

Za pasem měla zastrčený krátký meč, šňůrky sandálů pevně ovinuté kolem kotníků. Stačilo se na ni jen podívat a všem už bylo jasné, co hodlá tato nezlomná stařena podniknout.

„Nic se nemusíte bát. Však já tu holku jednu nezdárnou najdu a dám jí co proto," vyrazila neohroženě vpřed.

„Jestli jde naše bábi, půjdeme s ní," řekl kdosi. Všichni, kdo byli schopni v ruce držet hůl, bambusové kopí nebo jinou zbraň, se vydali na pochod za rozohněnou stařenou, která před nimi vykračovala jako generál.

Vydali se směrem k Nakajamskému průsmyku, bylo ale už pozdě. Než dorazili na jeho vrchol, bylo právě poledne.

„Upláchli nám," řekl kdosi. Všichni supěli vzteky, že je ti tři doběhli. Navíc úředník, který obstarával nad průsmykem dohled, jim zahradil cestu a řekl: „Je zakázáno pouštět průsmykem velké skupiny lidí."

Strýček Gon k němu přistoupil a začal snažně vysvětlovat: „Bohužel tuto záležitost nemůžeme nechat jen tak, v sázce je čest naší rodiny i všech předků. Nemůžeme být ostatním ve vesnici pro smích, rodina Hon'iden má svou vážnost... Dejte nám, prosím, svolení, ať můžeme ztrestat ony tři zlotřilce, Takezóa, Ocú a Takuana. Buďte nám nakloněn."

Úředník řekl, že chápe jejich důvody, ale zákon to nedovoluje. Pokud se jim podaří získat povolení od správy hradu Himedži, může se uvažovat o zvláštní výjimce, ale jelikož ti, které pronásledují, jsou nejspíš daleko za hranicemi, bylo by to vše zbytečné a navíc zdlouhavé.

„Chápeme," přerušila Osugi na chvíli jejich hovor. Po kratičké poradě se svými příbuznými se zeptala: „Takže když půjdu jenom já a tady Gon, nebudete proti tomu nic namítat, že?"

„Do počtu pěti osob je volný průchod povolen," odpověděl jí úředník.

Osugi potěšené přikývla a přivolala ostatní k sobě na travnatou vyvýšeninu, aby se s nimi mohla jak se patří rozloučit.

2

„Už doma jsem měla tušení, že to takhle nějak dopadne. Byla jsem na to tedy připravená. Ne nadarmo se říká pospíchej pomalu," začala

svou řeč Osugi.

Všichni jí bedlivě naslouchali a pozorovali její úzké rty, za nimiž vykukovaly velké přední zuby s vystouplými dásněmi.

„Už když jsem si dávala za pás tenhle cenný meč, rozloučila jsem se, jak káže zvyk, s našimi předky a zavázala jsem se před nimi k splnění dvou slibů... A sice že ztrestám tu zmiji proradnou, která pošpinila jméno našeho rodu. Dále jsem slíbila, že vypátrám, zda je Matahači stále naživu. Pokud ano, přivedu ho nazpět, i kdybych ho měla přivést s provazem kolem krku, aby náš rod mohl pokračovat dál. Ožením ho s mnohem lepší nevěstou, než byla Ocú, všichni ve vesnici budou žasnout, na naši dnešní potupu si pak už nikdy nevzpomenou.“

„Však oni ještě uvidí,“ utrousil jeden z ohromné skupiny jejích posluchačů.

Osugi se dívala upřeně do tváře svého zetě, který byl otcem jejího oblíbeného vnuka Heity, a pokračovala: „Já i tady strýček Gon máme už svá léta. Celý rok, možná i tři potrvá, než se nám podaří splnit náš úkol. Mám v úmyslu prohledat všechny provincie, proto tak dlouhá doba. V době mé nepřítomnosti bude hlavou rodiny tady můj zeť, tak nezanedbávejte chov bourců a práci na poli. Je vám to všem jasné?“

Strýčkovi Gonovi od řeky bylo skoro padesát tři let a Osugi už také dávno překročila padesátku. Co by se ale stalo, kdyby náhodou potkali Takezóa? Nejspíš by proti němu nic nezmohli... Proto někdo navrhl, ať s nimi jde raději také někdo mladší.

„Nepřipadá v úvahu,“ odpověděla Osugi a vrtěla hlavou, „všichni se pořád klepete před Takezóem. Myslíte, že mám z toho démona strach, ale to se mýlíte, znám ho ještě jako nemluvně, na mě si neprijde. Nemám sice svaly, ale rozumu mám víc než on. S jedním nebo dvěma protivníky si hravě poradím,“ říkala sebevědomě a ukazovala prstem na sebe.

„Nebudeme vás tedy už zdržovat, bábi. Bude lepší, když se zavčasu vydáte na cestu,“ pobídl ji a už se ji nesnažili od jejího plánu odvrátit.

Osugi kráčela vedle strýčka Gona a chystala se s ním překročit Nakajamský průsmyk směrem na východ.

„Ať vám vše vyjde, bábi,“ volalo za ní z průsmyku přibuzenstvo a všichni jí mávali na rozloučenou.

„Kdyby se něco přihodilo, tak nám dejte vědět...“

„A brzy se ve zdraví vraťte..." loučil se s nimi jeden přes druhého.

Když už byli od nich dostatečně daleko, řekla Osugi: „Gone, my se o sebe už nemusíme tolik strachovat jako ti mladí. Moc let nám stejně nezbývá."

„Svatá pravda. Svatá pravda," přitakával jí strýček Gon. Na stará kolena si dnes přivydělával lovem, ale za mladých let to byl statný samuraj, který během nekonečných válek prošel mnoha bitvami. I dnes byly na jeho kostnatém těle vidět na kůži četné jizvy, které v těch dobách utržil. Vlasy také zatím neměl tak bílé jako bábi. Celým jménem se jmenoval Fučikawa Gonroku a Matahači byl jeho synovec. Není proto divu, že ho poslední události značně popudily.

„Bábi," oslovil Osugi.

„Co?"

„Ty ses sice od začátku připravila na cestu, ale já mám na sobě jen věci na doma. Musím si obstarat něco, v čem by se mi lépe chodilo..."

„Pod horou Mikazuki je dobrá čajovna, něco tam snad seženeš."

„No vidíš, zajdeme do čajovny Mikazuki, tam si určitě budu moci koupit slaměné sandály a klobouk proti slunci."

3

Když tam došli, mohli se odsud snadno dostat kamkoli, od Tacuna v Harimě až po Ikarugu. Byli ale překvapeni, že dlouhý letní den se už pomalu chýlí ke konci. Zatím odpočívali v čajovně Mikazuki.

„Do Tacuna se dnes asi nedostaneme, nejspíš budeme muset přespat na smradlavých matracích v té formanské noclehárně Singú," řekla Osugi a položila na stůl útratu za čaj.

„Půjdeme dál," vzal si Gonroku do rukou svůj nový klobouk a vstal. „Můžeš tu chvíli počkat, bábi?"

„Proč?"

„Naberu na dvoře do zásobnice trochu čerstvé vody..." Došel dozadu za čajovnu a naplnil bambusovou zásobnici až po okraj... Když se vracel, nakoukl do okna potemnělé místnosti. Zastavil se u něj. „Někdo tu stoná?" řekl si pro sebe. Na matraci tam někdo ležel přikryt slaměnou dekou. Čpěl odsud zápach nějakého lektvaru. Do tváře nemocné dobře neviděl, protože byla zachumlaná pod dekou, ale na polštář jí splývaly dlouhé černé vlasy.

„Gone, tak už dělej," volala na něj Osugi.

„Jo, jo," běžel rychle za ní.
 „Cos tam dělal?" ptala se Osugi otráveně.
 „No co, koukal jsem, kdo to tam leží nemocnej." Jeho odpověď však vyzněla jako výmluva.
 „Co je na tom tak zvláštního, že je někdo nemocný? Jsi jak malý dítě," vyhubovala mu.
 Ani Gonroku nebyl schopen hlavě rodiny odporovat. „Ha, ha, ha," smál se, aby si ji zase udobřil.
 Od čajovny vedla stezka k cestě do provincie Harima, zvedala se do poměrně strmého svahu. Jezdilo se tudy s nákladem ze stříbrných dolů, cesta proto byla samá díra.
 „Dávej pozor, ať nespadneš, bábi."
 „Co to povídáš, prosím tě. Ještě nejsem tak stará, abych se musela bát udělat pár kroků do kopce."
 Náhle se za nimi ozval něčí hlas: „Jak to jde, přátelé?"
 Když se otočili, zjistili, že to je majitel čajovny. „Děkujeme za optání, ujde to... Kam se ale ubíráte vy?"
 „Do Tacuna."
 „Teď?"
 „Nikde jinde doktora neseženu. I na koni mi to bude trvat spoustu času. Přijedu s ním nejspíš až večer."
 „Stoná vám někdo z rodiny?"
 „Ne," zamračil se majitel čajovny, „kdyby to byla moje žena nebo dítě, tak bych vůbec neváhal, ale jeden host si u nás jenom chvíli odpočinul na lavici a zničehonic se rozstonal. Hotový neštěstí."
 „Když jsem byl na dvorku za domem, tak jsem tam v zadní místnosti zahlédl někoho ležet. Mluvíte o té samé osobě?"
 „Ano, je to mladé pohledné děvče. Když u nás odpočívala, roztrásla ji najednou zimnice, tak jsem ji nemohl vyhodit. Řekl jsem jí, ať si jde na chvíli dozadu lehnout. Měla ale pořád větší teplotu a nakonec teď vypadá takhle."
 Osugi se zastavila a zeptala se ho: „Nebylo tomu děvčeti tak kolem sedmnácti? Taková hubená."
 „Ano... Říkala, že je z vesnice Mijamoto."
 „Gone," mrkla na něj a začala náhle ohledávat svůj pás. „To jsem to vyvedla."
 „Copak se stalo?"
 „Zapomněla jsem si v čajovně na lavici růženec."
 „To mě mrzí. Hned vám pro něj sjedu," řekl majitel a chystal se pro

něj vrátit.

„Co to říkáte? Pospícháte přeci pro doktora, zdraví vašeho hosta je přednější. Jen jeďte, my to už nějak zvládneme.“

Strýček Gon byl už hodný kus napřed, když se konečně Osugi zbavila majitele čajovny a mířila rychlým tempem také zpátky.

„To musí být Ocú," říkali si oba dva. Byli celí udýchaní.

4

Ocú měla stále ještě horečku z onoho večera, kdy se během velkého deště před chrámem nachladila. Do chvíle, než se v průsmyku oddělila od Takezóa, na svou nemoc zcela zapomněla. Když se s ním ale rozloučila a také se vydala na cestu, pocítila znenadání obrovskou malátnost. Na lůžku, které jí poskytli v čajovně Mikazuki, pak prožívala krušné chvíle.

„Pane... Pane..." žádala o vodu, jako by blouznila.

Majitel čajovny zavřel a vydal se pro lékaře. Ocú už měla tak vysokou teplotu, že dávno zapomněla, že majitel nakoukl do místnosti, kde ležela, a řekl jí, ať ještě vydrží, než se vrátí.

Měla sucho v ústech. Olízla se, jako by měla tvář posetou trny. „Pane, prosím vodu..." probrala se a natahovala se k přívodu vody.

Pomalu se dopotácela k venkovní nádrži s vodou. Když se dotkla bambusové naběračky, zaslechla, jak někdo povalil na zem dveře. Zdejší majitel neměl ve zvyku čajovnu zavírat na petlici. Bábi a Gonroku se právě vrátili ze svahu hory Mikazuki a vešli vzniklým otvorem dovnitř.

„Tady je ale tma, Gone," řekla bábi Osugi.

„Počkej chvílku," odpověděl jí strýček Gon a došel v botách až k ohništi. Trochu přiložil a hned tam bylo lépe vidět. „Bábi, není tady.“

„Co?" divila se Osugi, pak si však všimla, že jsou otevřené dveře k místu s přívodem vody. „Tady je!" vykřikla.

Byla to Ocú. Vychrstla bambusovou naběračkou bábi vodu do obličeje a pelášila pryč z čajovny, jako když letí pták na obloze, rukávy za ní jen vlály.

„Krucinál," utíkala za ní Osugi. „Gone, co tam okouníš?"

„Utekla?"

„To se ví, že utekla. Protožeš ji vyplašil, ty starej hlupáku... Tak dělej přeci něco!"

„A co mám dělat?" řekl, zatímco se díval na Ocú uhánějící dolů z

kopce jak vyplašená srna. „Nemusíš se strachovat. Je to přece jenom zchvácená nemocná holka, tu doženeme jako nic," a dal se do běhu. Za ním ztěžka utíkala i bábi Osugi.

„Gone, můžeš ji klidně setnout svým mečem, ale než jí usekneš hlavu, musí poznat, co je to hněv dopálené matky."

Gonroku, který běžel kousek před ní, se otočil: „A sakra!"

„Co se stalo?"

„Podívej se dolů."

„Nebála se pustit tudy?"

„Rokle není moc hluboká, ale už se stmívá. Těžko ji budeme hledat mezi bambusy. Skočím zpátky do čajovny pro pochodeň," díval se dolů do svahu porostlého bambusy a váhal, co má dělat.

„Co tady ještě okouníš!" strčila ho zezadu Osugi.

„Ááa," křičel strýček Gon a utíkal střemhlav dolů ze srázu po bambusových listech. Nakonec se mu přece jen podařilo zastavit. „Bábo jedna. Co vyvádíš! A vůbec, pojď taky honem dolů," volal nahoru ze tmy.

Slabý Takezō

1

Už to zas zahlédli, stejně jako včera. Za velkým kamenem poblíž pevnosti Hinagura, kterému zde všichni říkali *Kámen deseti království*, se mihlo něco černého a posadilo se to. Vypadalo to téměř jako kámen.

„Co to asi je," říkaly si strážé. Svítlo jim ale slunce do očí, takže to nemohly rozeznat.

„Asi zajíc," řekl jeden z nich optimisticky.

„To bude něco většího. Spíš srna," povídá druhý.

„Ne, zajíc ani srna by nevydrželi takhle dlouho na jednom místě. Nejspíš to bude přece jen kámen," ozval se vedle nich další.

„Kámen ani pařez vám ale takhle zničehonic přes noc nevyroste," zaznělo logické vysvětlení.

Načež se do hovoru vmísil ten nejvýřečnější a povídá: „Existují spousty příkladů, kdy se kámen objeví přes jedinou noc. Vezměte si takový meteority, ty přece padají z oblohy."

„Není to snad jedno?" řekl ten, který bral vždy všechno ležérně, a chtěl, aby se nehádali.

„To teda není jedno. Myslíš, že jsme v Hinaguře jen pro parádu? Máme snad bedlivě střežit hranice mezi Tadžimou, Inabou, Mimasakou a provincií Harima, a ne se tu vyhřívat na slunci.“

„To vím taky. Nemusíš se hned rozčilovat.“

„Co když to ale není ani zajíc, ani kámen, nýbrž člověk?“

„Nepřeháněj. To už by snad stačilo, ne?“ snažili se ho uklidnit.

„No jasně, možná to je člověk.“

„Neblázni.“

„Nikdy nevíš. Zkusíme na něj vystřelit lukem,“ odporoval. Přinesl si ze strážnice luk, sebevědomě přiložil k těživě šíp, který vytáhl z toulce na zádech, a vystřelil.

Cíl, ono černé místo, kam mířil, se rýsovalo v dálce, přesně na rozhraní jasné oblohy a mírného svahu, který se zvedal na opačné straně hluboké soutěsky pod jejich pevností.

Šíp prosvístěl nad soutěskou jako slávik.

„Letí moc nízko,“ ozvalo se za střelcem.

Další šíp na sebe nenechal dlouho čekat.

„To už stačilo. Takhle by to nešlo,“ sebral mu luk jeho soused a tentokrát zamířil on. Jeho střela však skončila dole v soutěsce.

„Co tady rámusíte?“ zeptal se jich samuraj, který jim velel. „Dejte to sem,“ vzal si od nich luk. Jeho technika byla na první pohled o stupeň lepší než jejich. Natáhl tětivu a chystal se vystřelit. Na poslední chvíli si to však rozmyslel a řekl: „Nebudu po něm střílet.“

„Proč?“

„Je to člověk... A pokud je to člověk, bude to nějaký poustevník, špeh nebo někdo, kdo chce skokem do soutěsky spáchat sebevraždu. V každém případě ho musíme zatknout.“

„Tak vidíte,“ řekl namyšleně strážný, který předtím obhajoval teorii, že se jedná o člověka.

„Běžte už!“ zavelel samuraj.

„Počkejte. Rádi ho zatkneme, ale jak se máme dostat na druhou stranu?“

„Podél soutěsky?“

„To bychom nezvládli.“

„Tak vám nezbývá než to obejít přes Nakajamu.“

Takezó se mezitím celou dobu díval směrem k pevnosti Hinagura, ruce měl zkřížené na prsou a pozoroval střechy strážních budov. Myslel na to, že pod střechou jedné z budov je uvězněna jeho sestra

Ogin.

Seděl tam tak už druhým dnem, ale ani dnes se ještě neodhodlal k akci.

2

Ale co! Dokážu se postavit padesáti, klidně i stu vojáků, říkal si. Takezó celou dobu hloubal, jak provést svůj plán. Konečně přišla ta chvíle.

Seděl tam a obhlížel okolí pevnosti. Problémem byla hluboká soutěska a zdvojená dřevěná hraniční brána. Kromě toho kolem dokola byla rovina, nemohl se schovat za žádný strom.

Od samého začátku byl rozhodnut, že zaútočí vprostřed noci, ale v noci už bude pozdě, protože večer stráže obě brány zavírají.

„Těma neprojdou," říkal si zoufale Takezó. Seděl zde pod *Kamenem deseti království* už dva dny a stále se mu nepodařilo vymyslet nic kloudného.

„Nedokážu to!" pomyslel si. Myšlenku riskovat holý život zavrhl už dříve. „To je konec, proč se ze mě stal takovej strašpytel," vyčítal si. „Takhle slabej jsem přece nikdy nebyl."

Lámal si nad tím hlavu celý půlden, ale nemohl na nic přijít... Co se jen mohlo stát? Má strach! Báł se k pevnosti přiblížit.

„Já se začal bát. Něco se se mnou muselo stát... Je to ale strach?" ptal se sám sebe. „Ne," zavrtěl hlavou.

Neváhal proto, že by měl strach. Vše způsobilo Takuanovo kázání. Otevřelo mu oči, začínal vidět věci jiným způsobem. Je velký rozdíl mezi lidskou odvahou a zvířecí bezhlavostí. Díky Takuanovi pochopil, že je zásadní rozdíl mezi odvahou pravého samuraje a běsněním bez úcty k vlastnímu životu.

Dosáhl procitnutí... Vnitřní zrak jeho srdce poznal, co to je mít strach. To proto, že se vrátil zpět do stavu, kdy se narodil... Znovuzrozený Takezó nebyl divoké zvíře, byla to lidská bytost.

Ve chvíli, kdy zatoužil stát se lidskou bytostí, začal si konečně svého života, kterým byl obdařen, vážit více než čehokoli jiného... Nakolik se dokáže ve světě, do něhož se právě narodil, zdokonalit a zlepšit? Než toho dosáhne, nechťel o svůj život zbůhdarma přijít.

„Mám to!" narovnal se a vzhlédl k obloze. Sestru však zachránit musel. I kdyby měl zahodit to, k čemu právě dospěl, i kdyby měl překonat svůj strach.

Rozhodl se, že až nastane večer, sestoupí do soutěsky a zdolá protější strmou stěnu. Tato přírodní překážka pro něj může představovat výhodu. Není tam žádná brána a nejspíše není nijak zvlášť strážena.

Ve chvíli, kdy se konečně rozhodl, mu kousek od nohou přistál šíp. Když se zadíval na strážní věž, uviděl tam v dálce prťavé postavy vojáků. Zdálo se, že ho zpozorovali, vládl tam velký shon. Zanedlouho však odsud najednou všichni zmizeli.

„Že by to byl zkušební výstřel?“ pomyslel si a raději zůstal na místě, ani se nepohnul. Netrvalo dlouho a sluneční paprsky se začaly pomalu ztrácet za západním hřebenem pohorí Čúgoku. Konečně se dočkal večera.

Vstal a sebral ze země malý kamínek. Jeho večere totiž ještě létala ve vzduchu. Hodil kamínkem a k zemi spadl malý pták. Odtrhával z jeho těla malé kousky syrového masa a ty pak žvýkal. Najednou se k němu s pokřikem přihnalo asi třicet ozbrojenců a ze všech stran jej obklíčili.

3

„To je Takezó. Takezó ze vsi Mijamoto,“ volal jeden z vojáků, když se k němu přiblížili. Vojáci zvedli znovu bojový pokřik.

„Nepodceňujte ho! Má síly za dvacet,“ varoval je jiný.

Takezó si své nepřátele nenávistně prohlížel, byl připraven k boji. „Tady máte,“ zvedl oběma rukama nad hlavu veliký balvan a mrštíil jím na jedno místo v kruhu, který kolem něho svými těly vytvořili.

Balvan se zbarvil krví dočervena. Hned za balvanem se tím směrem vyřítíl Takezó, kámen přeskočil jako jelen a uháněl odsud pryč. Zdálo se sice, že se snaží uprchnout, ale směřoval na druhou stranu, do pevnosti, vlasy za ním vlály jako lví hříva.

„Kam to běží?“ divili se překvapení vojáci. Takezó běžel s větrem o závod jako splašená vážka.

„Musel se zbláznit,“ utrousil někdo.

Když Takezó pronikl první branou, ozval se za jeho zády již potřetí bojový pokřik jeho pronásledovatelů. Bylo to, jako by vběhl do klece, rovnou do jámy lvové, ale Takezóovy oči už hrozivě zbraně protivníků, úředníky ani další brány nevnímaly.

„Kdo je to?“ volal úředník, který měl bránu na starosti. Takezó ho umlčel jedinou ranou své pěsti, ale příliš pozornosti tomu nevěnoval.

Vypáčil sloup, který podpíral prostřední bránu, a začal jím kolem sebe mávat. Nedělal si starosti s tím, kolik proti němu stojí protivníků. Byli pro něj jen černými beztvářými shluky. Do těch bezhlavě tloukl. Nespočet kopí a mečů se zlomilo, litaly vzduchem a zase padaly.

„Sestřičko," křičel, když běžel do zadní části pevnosti. „Sestro!" volal a podlitýma očima zíral na budovy, které tam stály. „To jsem já, Takezó!" Mohutným sloupem, který ještě stále třímal v rukách, začal vyrážet zamčené dveře do jednotlivých stavení. Členové vylekané posádky zoufale vykřikli a strachy před ním vylezli na střechu. Naříkali, jako kdyby měl nastat konec světa, všichni se odsud chtěli co nejrychleji dostat.

„Sestro," změnil se jeho hlas v nesrozumitelný chrapot. Nemohl Ogin nikde najít. Jeho volání bylo čím dál bezradnější.

Když upozoroval, že z jedné špinavé místnosti, která vypadala jako vězeňská cela, se chystá jako lasice upláchnout jakýsi sluha, mrštil zakrvácenou kládou před jeho nohy, přiskočil k němu a zařval: „Stůj!" Sluha se rozbrečel jako malé dítě, tak ho Takezó praštil do tváře.

„Kde je moje sestra? Kde je její cela? Jestli mi to hned neřekneš, tak tě rozmáčknu jak hada."

„Ne... ne... není tady. Včera byla na knížecí rozkaz převezena na hrad Himedži."

„Cože? Do Himedži?"

„A... a... ano..."

„Nevymýšlíš si?"

„Říkám pravdu."

Vojáci se na něj chystali opětovně zaútočit. Chytil tedy sluhu do rukou a mrštil jím po nich. Pak se před nimi stáhl do tmavé cely. Přiletělo tam za ním asi pět šípů. Jeden dokonce zavadil o spodní lem jeho oblečení.

Takezó si chvíli kousal nehet od palce a pozoroval, jak kolem něj sviští šípy. Náhle se ale rozeběhl k bráně a v momentě ji jako splašený kuň přiskočil. „Prásk!" ozval se za ním výstřel z pušky. Jeho ozvěna se vracela ode dna příkopu.

Takezóvi se však podařilo utéct. Zmizel odsud, jako když se z vrcholu kopce valí dolů obrovský balvan. Utekl jim!

„Poznej, co je opravdový strach... Bezhlavost je dobrá tak akorát pro děti, je to jen bezduchá síla divoké zvěře... Poznej, co je to síla

opravdového samuraje... Lidský život je cenný jako drahokam..." honily se Takezóvi hlavou útržky Takuanových slov.

Utíkal jak s větrem o závod, stejnou rychlostí mu hlavou pobleskovaly i jeho myšlenky.

Čas osvícení

1

Takezó došel až na okraj města pod hradem Himedži. Čekal tam na Ocú. Jednou čekal pod mostem Hanada, jiný den zas na něm.

„Něco se muselo stát," bručel si pro sebe. Ocú se stále neukazovala... Je to už sedm dnů, co se rozloučili. Ocú tehdy slíbila, že na něj bude čekat sto dnů, třeba i tisíc dnů.

Když už jednou slíbil, že se tady s ní setká, nemohl svůj slib nedodržet. Čekání ho už však unavovalo. Jedním z důvodů bylo i to, že chtěl za každou cenu zjistit, kam zavřeli jeho sestru Ogin. Věděl, že ji převezli do Himedži. Když zrovna nestál u mostu Hanada, bloudil po městě s velkým slaměným kloboukem na hlavě a předstíral, že je žebrák.

„Tak jsem tě přece jenom našel," blížil se k němu odkudsi znenadání nějaký mnich. „Takezó."

„Prosím?" odpověděl překvapený Takezó. Myslel si totiž, že ho v přestrojení nikdo nepozná.

„Pojď se mnou," chytil ho mnich za zápěstí, byl to Takuan. „Pojď se mnou a nic nevyváděj."

Chystal se ho někam odvést. Nedokázal se mu vzepřít. Nechal se Takuanem bezvládně vléct. Říkal si, že ho stejně zase vede na nějaký strom nebo snad rovnou do hradního vězení. Ve stejném vězení bude ale nejspíš také jeho sestra. Budou tak alespoň sdílet stejný osud. „Když už máme přijít o život, tak ať jsme spolu," přál si tajně Takezó.

Zanedlouho se před nimi začaly tyčit ohromné hradby a bílé zdi hradu Himedži, ne nadarmo se mu také jinak říká Bílá volavka. Takuan šel napřed a přešel klenutý čínský most. Při pohledu na železnou nýtovanou bránu a řadu vojáků vyzbrojených lesknoucími se kopími Takezó trochu zaváhal.

„Tak pojď už," pokynul mu rukou Takuan.

Prošli systémem palisád a ocitli se před branou za druhým

příkopem. Byl to knížecí hrad, a proto bylo třeba opatrnosti. Nově nabytý mír byl příliš mladý. Na knížecích samurajích bylo vidět, že ho jsou schopni zas kdykoli hájit.

Takuan si nechal zavolat úředníka. „Tak jsem ho přivedl," řekl a předal mu Takezóa. „Dohlédněte na něj," dodal přísně.

„Dohlédneme."

„Dejte si na něj ale pozor. Je to sice lvíče, ale má ostré tesáky. Nejspíš je ještě trochu zdivočelý. Když s ním budete nesprávně zacházet, tak vás hned pokouše." Když je dostatečně varoval, směřoval od druhé brány rovnou k hradu. Nepotřeboval s sebou ani doprovod.

„Prosím," vybídl úředník Takezóa. Ten šel v závěsu za ním a došli poklidně až ke koupelně. Tam se měl Takezó vykoupat. Měl z toho zvláštní pocit. Vždyť se takto už jednou dostal do Osuginy léčky a měl z toho jen samé nepříjemnosti.

Když si zkrříl ruce na prsou a přemýšlel, přišel k němu sluha a informoval ho: „Až se vykoupete, vezměte si na sebe, prosím, toto." Položil na podlahu černé bavlněné kimono a kalhotovou suknici. Kromě toho tam pak Takezó našel papír na psaní veršů, vějíř a k velkému překvapení i sadu mečů.

2

Za horou Himejama se na hlavním nádvoří hradu Himedži tyčily dvě propojené věže, Tenšukaku a Taikómaru. Pán hradu, Ikeda Terumasa, se opíral o stoličku a díval se do zahrady. Byl drobné postavy a hlavu s tváří zjizvenou od neštovic měl čerstvě vyholenou.

„To je on, Takuane?" zeptal se Terumasa.

„Ano, to je on," odpověděl vedle něho sedící Takuan a přikývl.

„Má skutečně odhodlaný výraz. Dobře že jste ho ušetřil."

„Kdepak, život jste mu ráčil darovat vy."

„Co to říkáte? Kdybych měl takové úředníky, jako jste vy, podařilo by se nám takových lidí zachránit mnohem víc. Problém mých mužů spočívá v tom, že by chtěli hned všechny svázat nebo popravít."

Takezó seděl v zahradě kousek od vnějšího ochozu Terumasovy místnosti. Měl na sobě nové černé bavlněné kimono a s rukama na kolenou klopil uctivě zrak.

„Tak ty jsi Šinmen Takezó?" otázal se ho Terumasa.

„Ano," dostalo se mu rychlé odpovědi.

„Šinmenové jsou hlavní větví rodu Akamacu a Akamacu Masanori byl kdysi pánem naší Bílé volavky. To, že jsi tady teď ty, nebude jistě náhodou."

Takezó mlčky myslel na to, že svými činy pošpinil dobré jméno své rodiny. Nikoli kvůli Terumasovi, nýbrž kvůli svým předkům nebyl schopen vztyčit hlavu.

„Ale," změnil tón Terumasa, „tvé činy jsou neomluvitelné!"

„Máte pravdu."

„Zasloužíš si tvrdý trest."

„....."

Terumasa se otočil na Takuana a zeptal se: „Takuane, můj vazal Aoki Tanzaemon prý nedbal mých instrukcí a dohodl se s tebou, že když ho chytíš, smíš s ním naložit, jak chceš. Je to pravda?"

„Myslím, že bude lepší, když se na to raději zeptáte přímo Tanzaemona."

„Už jsem se ho ptal."

„Myslíte snad, že bych vám byl schopen lhát?"

„Nemyslím. To znamená, že se na té věci shodnete. Tanzaemon je mým vazalem, a co slíbí můj vazal, musím dodržet i já. Jsem sice pánem tohoto knížectví, ale právo ztrestat Takezóa není v mé moci... Nedovolím však, aby odsud odešel bez potrestání... Volba vhodného trestu je na vás, Takuane."

„Také to nehodlám nechat jen tak."

„Co s ním tedy provedete?"

„Navrhuji, aby měl domácí vězení." „Domácí vězení?"

„Doslechl jsem se, že v jedné z věží máte místnost, o které se říká, že v ní straší. Je na tom něco pravdy?"

„Je."

„Je ta místnost teď volná?"

„Měla by být. Mí vazalové se jí vyhýbají, tak je prázdná."

„A nemyslíte, že je to i otázka cti, aby na hradě Šónjúsiaie Terumasy, jednoho z nejmocnějších knížat tokugawské říše, nebyla místnost, v jejíž oknech se nikdy nesvítlí?"

„Nikdy mě taková myšlenka nenapadla."

„Poddání však o cti svého pána uvažují i takovýmto způsobem. Nechcete, aby se v té místnosti konečně rozsvítlilo?"

„Hm."

„Pokud bych si tu místnost ve věži mohl půjčit, zavřel bych do ní Takezóa, dokud mu nedám milost... Připrav se, Takezó," otočil se na

něj.

„Ha, ha, ha. Tak dobrá," smál se Terumasa.

Ze způsobu, jakým spolu ti dva hovořili, bylo jasné, že to, co tehdy Takuan kníratému Tanzaemonovi řekl v Šippódži o jejich přátelství, byla bezesporu pravda. Oba dva měli rádi zen a dobře spolu vycházeli.

„Nezastavíte se u mě pak v čajové místnosti?" zeptal se Terumasa.

„Zase mi chcete předvádět, jak neumíte šlehat čaj?"

„Neříkejte nesmysly. Poslední dobou jsem se hodně zlepšil. Dnes vám ukážu, že nejsem jen hrubý válečník. Budu vás čekat," řekl Terumasa. Vstal a odcházel do zadních komnat. Přestože měl sotva metr a půl, jeho postava dokázala vyplnit prostory celého hradu.

3

V neobydlené místnosti vysoko ve věži Tenšukaku byla naprostá tma. Zastavil se v ní čas. Změny ročních období, lidský shon, nic z toho sem nedoléhalo. Bylo v ní možné spatřit jen světlo jediné lampy a u ní pobledlého Takezóa s propadlými tvářemi.

V posledních dnech udeřily největší mrazy. Trámy černého stropu i podlaha byly studené jako led. Ve světle lampy se Takezóiův dech jevil jako bílá pára.

Mistr Sun pravil: „Jsou různé tvary krajiny. Některé jsou přístupné. Některé chráněné. Některé úzké. Některé strmé. Některé vzdálené."

Na stolku měl rozloženou knihu Mistra Suna s kapitolou o tvarech krajiny. Když došel na nějaké místo, které ho obzvláště oslovilo, přečetl si vybranou pasáž několikrát za sebou nahlas.

A potom pravil:

„Proto ten, kdo zná umění války, ve svých pohybech nezaváhá. Útočí a nikdy nebývá v úzkých. Kdo zná nepřítele a zná i sebe, vyhrává a nehrozí mu nic. Kdo zná nebe a zná zemi, vyhrává nade všemi."

Když cítil, že má unavené oči, vzal si misku s vodou a vypláchl si je. Když zjistil, že mu dochází olej v lampě, tak ji zhasnul. Vedle stolku se mu kupily stohy knih. Byly psány jak v japonštině, tak v klasické čínštině. Byly mezi nimi knihy o zenu, knihy o dějinách, byly tam haldy všelijakých knih.

Všechny tyto knihy byly vypůjčené ze soukromé knižecí knihovny.

V onen den, kdy Takezóa sem do věže Tenšukaku zavíral, ho Takuan pořádně poučil: „Přečti třeba všechno. Kdysi se jeden slavný mnich zavřel ve své cele a přečetl tam desetitisíce knih. Když odsud vyšel, tak pravil, že s každou knihou se mu vždy o malý kousek otevřely oči jeho mysli. Považuj tuto tmavou místnost za mateřské lůno. Musíš se ještě připravit, než ho opustíš a narodíš se. Běžnýma očima zde spatříš jen tmavou opuštěnou komoru, ale snaž se koukat víc, přemýšlej. Tyto moudré japonské a čínské knihy jsou plné světla, představují kulturu. Je jenom na tobě, jestli zde budeš žít ve tmě nebo ve světle.“ Poté se už Takuan neukázal.

Od té doby už muselo uplynout několik let. Takezó již zapomněl počítat dny, které tam strávil. Když se udělalo chladno, znamenalo to, že nastala zima, když se oteplilo, tak přišlo jaro. Když se do svého hnízda v těsném pokoji věže Tenšukaku vrátily vlaštovky, uvědomil si, že už je zde třetí jaro.

„Už mi bude dvacet jedna," zaskučel při pomyšlení na to, kolik mu bude let. „A co jsem vlastně dělal do svých jednadvaceti!" Byl zachvácen pocitem hanby. Někdy takto s rozčuchanými vlasy a trudnými myšlenkami dokázal trávit celé dny.

„Čírik, čírik," cvrlikaly vlaštovky pod střechou věže Tenšukaku. Překonal nekonečné širé moře, aby sem přinesly jaro.

Jednoho takového dne se v jeho místnosti objevil po třech letech Takuan a zdravil ho: „Ahoj, Takezó, vede se ti dobře?"

„Konečně," řekl Takezó a samou radostí uchopil Takuana za rukáv jeho mnišského roucha.

„Právě jsem se vrátil z cest. Už to jsou tři roky, že? Říkal jsem si, že ses musel v mateřském lůně už dostatečně vyvinout. Přišel tedy tvůj čas."

„Děkuji mnohokrát... Ani nevíte, jak moc jsem vám zavázán."

„Zavázán?... Ha, ha, ha, vida, jaká slova ses naučil. Mluvíš už jako lidská bytost. Tak pojď, vezmi si své světlo. Půjďme do světa, mezi lidi."

4

Po třech letech konečně opustil věž Tenšukaku a seděl opět před knížetem Terumasou. Před třemi lety seděl na zahradě, dnes však na široké dřevěné podlaze hlavní síně věže Taikómaru.

„Tak co, nechceš se stát mým vazalem?" zeptal se ho Terumasa.

Takezó se uklonil, poděkoval za lákavou nabídku, ale pověděl mu, že momentálně nemá v úmyslu sloužit žádnému pánu. „Kdybych sloužil na tomto hradě, začaly by se ve věži Tenšukaku znovu objevovat přízraky.“

„Proč?“

„Když se na vnitřek oné místnosti podíváte ve světle lampy, všimnete si, že na trámech a dřevěných dveřích jsou drobné skvrny, černé jako uhlí. Když se pak na ně podíváte zblízka, zjistíte, že to jsou stopy lidské krve. Možná že to jsou poslední zbytky krve rodu Akamacu, rodu, který o tento hrad během své poslední bitvy přišel.“

„To je možné.“

„Když jsem to spatřil, zjezily se mi všechny chlupy a vzkypěla ve mně krev. Kam se poděla moc a sláva mých předků z rodu Akamacu, kteří kdysi vládli celému zdejšímu kraji? Zmizela stejně jako loňský vítr, všichni do jednoho byli vyhlazeni. Jejich krev však koluje i v mých žilách. Já, Šinmen Takezó, jsem jedním z nich. Proto kdybych sloužil na tomto hradě, přízraky vaší opuštěné místnosti by se probudily a možná by se pokusily o převrat... A kdyby během převratu získal jejich potomek hrad zpět do svých rukou, objevily by se tu zase jiné přízraky. Bylo by to jen další opakování věčného krveprolití. Nemohu to udělat už kvůli vašim poddaným, kteří se konečně dočkali míru.“

„Chápu,“ přikývl Terumasa. „Takže se vrátíš zpět do Mijamota, abys tam žil jako venkovský samuraj?“

„Chtěl bych se po jistou dobu jen tak toulat.“

„Vida.“ Potom se Terumasa otočil k Takuanovi a řekl: „Dohlédněte na to, aby dostal vhodné oblečení a peníze na cestu.“

„Bude vám vděčný, stejně tak i já vyjadřuji své díky.“

„To je snad poprvé, co jste mi za něco poděkoval.“

„Cha, cha, cha, to máte asi pravdu.“

„Ať se tedy nějakou dobu toulá, dokud je mladý. Aby však jako venkovský samuraj nezapomněl na místo, odkud pochází, nechť je jeho rodové jméno změněno na Mijamoto. Budeme mu říkat Mijamoto. Nyní tedy budeš Mijamoto.“

„Děkuji, pane,“ uklonil se Takezó až k zemi. „Přijímám své nové jméno.“

„A možná že znaky jeho osobního jména bychom už neměli číst jako Takezó, ale jako Musaši. Dnešek je dnem jeho znovuzrození. Je to první den, co se z temných prostor mateřského lůna vyklubal na

světlo tohoto světa. Měl by tedy mít nové úplně všechno," řekl vedle něj usazený Takuan.

„Hm, hm," příkyvoval souhlasně Terumasa. Byl očividně v dobrém rozpoložení. „Mijamoto Musaši? To nezní špatně. Musíme to ale řádně oslavit. Přineste sake!" zavolal na sloužící.

Přemístili se do vedlejší místnosti a bavili se až do noci. Přidalo se k nim i několik dalších vazalů, kterým Takuan předváděl komický tanec sarugaku. Takezó, nyní již Musaši, s obdivem pozoroval čím dál opilejšího Takuana, jak vtipně dokáže pobavit a potěšit všechny kolem sebe. Oba dva opustili Bílou volavku až druhý den ráno.

Takuan se chystal také vydat na cesty, přišel tedy čas jejich rozloučení. Musaši se mu svěřil, že jako první krok k svému zdokonalení se hodlá vydat na cestu cvičení a zocelování v umění válečném.

„Tak tedy sbohem," loučil se Musaši, když vyšli z hradu.

„Počkej ještě," chytil jej Takuan za rukáv, „nechtěl ses snad ještě s někým setkat, Musaši?"

„S kým myslíte?"

„Přece s Ogin."

„Co? Moje sestra žije?" Samozřejmě na ni nezapomněl. Dokonce ani ve spánku. V momentě se mu z toho udělaly mžítiky před očima.

Most Hanada

1

Podle toho, co vyzvěděl od Takuana, byla Ogin před třemi lety během jeho útoku na Hinaguru po převozu do Himedži dávno omilostněna. Z rozličných důvodů se pak už ale do vesnice Mijamoto nevrátila, usadila se u příbuzných v kraji Sajo, kde si žije docela spokojeným životem.

„Nechceš se s ní vidět?" pobízel ho Takuan. „Ogin by se s tebou také ráda setkala. Před třemi lety jsem jí řekl, že by o tobě měla raději uvažovat jako o mrtvém, protože Takezó, kterého znala, bude skutečně dávno po smrti. Co asi bude říkat, až jí tam přivedu tebe..."

„Takže vy jste nezachránil jenom mě, ale i moji sestru? Nevím, jak se vám budu moct odvděčit za vaši dobrotu," řekl Musaši a s úklonou k němu vzepjal ruce jako k Buddhovi.

„Zavedu tě k ní," nabízel Takuan.

„Děkuji, ale jako bychom se setkali. Nepůjdu za ní.“

„A proč?“

„Když se mi konečně podařilo uniknout smrti a znova se narodit, nemůžu se vracet zpět. Už jsem se rozhodl, že teď musím podniknout první krok na cestě k sebezdokonalení.“

„Tak dobrá.“

„Nedokážu to asi říct těmi pravými slovy. Vysvětlete jí to nějak, prosím.“

„Jsem rád, že ses takhle polepšil... Ať ti tvé přesvědčení co nejdéle vydrží.“

„Sbohem tedy... Snad se zase někdy uvidíme, budu-li naživu.“

„Hm. Taky už musím vyrazit. Ne vždy máme před sebou snadnou cestu... Setkáme se, až se setkáme,“ řekl Takuan a měl se k odchodu. Na něco si však ještě vzpomněl: „Ještě něco. Musím tě přece jen před něčím varovat. Bábi Hon'idenů a strýček Gon jsou prý odhodláni nevrátit se do rodné vesnice, dokud se jim nepodaří tebe a Ocu ztrestat smrtí. Možná ti způsobí nějaké nepříjemnosti, nedej se tím ale vyvést z rovnováhy... A ještě něco, jde o toho kníratého velitele, Aokiho Tanzaemona. Ne snad kvůli tomu, že bych ho nějak pomluvil, ale vzhledem k opakovaným neúspěchům byl propuštěn ze služby. Také se teď nejspíš někde potuluje... Na své cestě se setkáš s různými překážkami. Dávej proto na sebe pozor, ať se ti něco zlého nepříhází.“

„Budu.“

„To je všechno, co jsem ti chtěl říct. Tak tedy sbohem,“ vyrazil Takuan směrem na západ.

„Také o sebe pečujte,“ volal za ním Musaši a vyprovázal ho očima, dokud mu nezmizel z dohledu. Poté se z rozcestí vydal na opačnou stranu, směrem na východ.

Byl sám jen se svými dvěma meči za pasem. Položil si na ně ruce a přemýšlel: „Jsou mým životem, mou duší! Uvidíme, nakolik se osvědčí na mé cestě k zdokonalení! Takuan se ubírá cestou zenového mnicha. Já jsem si zvolil cestu meče, musím být jednou lepší než on.“

Byl mladý, ve věku pouhých jednadvaceti let ještě na to nebylo pozdě. V nohách cítil ohromnou sílu. Z jeho očí číselo mládí a ctižádostivost. Nadzvedl si okraj slaměného klobouku a díval se na cestu, která nebude mít konce, která rozhodne o jeho životě.

Na okraji města pod hradem Himedži, zrovna když se chystal přejít

most Hanada, k němu z jeho druhého konce přiběhla dívka. Chytila ho za rukávy a vesele ho zdravila: „No ne! Jsi to ty?“ Tou dívkou byla Ocú.

„Je to možný?“ řekl překvapeně.

„Takezó, žes nezapomněl na jméno tohohle mostu? Nemohls přeci zapomenout na můj slib, že tady na tebe budu čekat třeba i tisíc dní...“ řekla mu vyčítavě.

„Tys tady na mě čekala celé tři roky?“

„Čekala... Bábi Hon'idenů mi usilovala o život, myslela jsem, že to bude můj konec. Taky jsem se těžce roznemohla, ale po dvaceti dnech od našeho rozloučení v Nakajamském průsmyku jsem se dostala sem a od té doby tady čekám.“

Ukázala prstem na košíkářství na kraji mostu, v němž se kolemjdoucím prodávaly různé upomínkové předměty z bambusu, a vysvětlovala: „Pomáhám teď v tamhletom domě. To proto, abych tě odsud mohla vyhlížet. S dneškem je tomu přesně devět set sedmdesát dní. Doufám, že mě tedy konečně vezmeš s sebou, jak jsi slíbil.“

2

Bylo to pro něj jak blesk z čistého nebe. Vždyť zavřel oči i před vlastní sestrou, s kterou by se přitom tak rád viděl, jejíž černé vlasy by zas tak rád spatřil. „Proč!“ pomyslel si Musaši rozhořčeně.

Proč by měl na cestu k zdokonalení s sebou brát ženu? Kromě toho tato žena byla snoubenkou Hon'idenů Matahačiho. Nepovažovala snad bábi Osugi Ocú i bez ženicha za svou snachu? Musaši v sobě nemohl potlačit hořkost, a tak se na ni hrubě obořil: „A kam tě mám s sebou jako brát!“

„Přeci tam, kam půjdeš ty?“

„Cesta, kterou se budu ubírat, bude trpká. Nejdu na výlet za zábavou.“

„Já vím. Nebudu ti překážet v tvém záměru cvičit se, vytrpím kvůli tomu cokoli.“

„Viděl snad někdy někdo, aby si samuraj bral s sebou na cestu zocelení ženu? Byl bych všem jen pro smích. Pusť mě!“

„Nepustím,“ chytila se Ocú jeho rukávu ještě silněji. „Takže ty jsi mi lhal?“

„Kdy jsem ti lhal?“

„Na vrcholu Nakajamského průsmyku jsi přeci učinil slib.“

„Hm... Tenkrát to nebylo moje rozhodnutí. To nebyl můj slib. Přikývl jsem na tvá slova jen proto, že jsi tolik naléhala.“

„Ne! Ne! Tak to nebylo,“ utíkala Ocú v těsném závěsu za Musašim a zatlačila ho až k zábradlí mostu Hanada. „Už tenkrát, když jsem nahore na tisíciletém cedru přerázla provaz, na kterém jsi visel, už tehdy jsem tě prosila, abychom spolu utekli.“

„Pusť mě, ještě nás někdo uvidí.“

„Tak ať, mně to nevadí... Když jsem se tě tehdy zeptala, jestli chceš, abych tě zachránila, tak jsi radostně volal, že ano, ať ho přeřežu, ať ten provaz odřizu! Nekřičel jsi to snad tehdy dvakrát za sebou?“ snažila se ho přesvědčit smysluplnými výčitkami, ale oči měla plné slz, nedokázala potlačit své rozčarování.

Musaši nebyl pod tíhou jejích argumentů schopný odpovědi. Vášnivý způsob, jakým to říkala, a její horečnatost mu vehnaly horkost do tváře. „Pusť... Je právě poledne, všichni lidi se za námi ohlížejí.“

Ocú poslušně uvolnila sevření jeho rukávu. Složila se k zábradlí a podle chvění jejích skrání bylo jasné, že hořce pláče. „Odpusť, že jsem tak naléhala. Zapomeň na to, nechtěla jsem tě tím, co jsem řekla, vydírat.“

„Ocú,“ naklonil se k její tváři obrácené k zábradlí, „až do dneška, oněch víc než devět set dnů, co jsi na mě čekala, jsem byl zavřený na hradě Himedži ve věži Tenšukaku. Byl jsem tam celou dobu v místnosti bez jediného paprsku slunečního svitu.“

„Doslechla jsem se o tom.“

„Tys to věděla?“

„Ano, Takuan mi to pověděl.“

„Takže Takuan ti všechno řekl?“

„Když jsem pod čajovnou Mikazuki v rokli zarostlé bambusy ztratila vědomí, Takuan mě tehdy zachránil. A službu tady v košíkářství mi taky domluvil Takuan... Včera se u nás zastavil na čaj. Řekl mi takovou divnou věc, že to, co se stane mezi mužem a ženou, je jen velkou neznámou.“

„Vážně?“ řekl Musaši a ohlédl se směrem na západ, odkud přišel. Kdy se asi zase s tímhle člověkem, s nímž se rozloučil teprve před malou chvílí, setká?

Znovu si uvědomil, jak dobrotivým člověkem je Takuan. To, že si myslel, že chová dobré úmysly jen k němu, byl velký omyl. Jeho

úmysly byly čisté nejen k jeho sestře, ale také vůči Ocú. Takuan svou lásku k lidem rozděloval rovným dílem mezi všechny.

3

„To, co se stane mezi mužem a ženou, je jen velkou neznámou." Tato slova, která zde před svým odchodem Takuan zanechal, představovala pro Musašiho těžké břímě. Na nic takového nebyla jeho mysl připravena. Více než devět set dnů si v temné místnosti namáhal oči při četbě učených japonských a čínských knih, ale o této pro člověka tak důležité věci se v nich nepsalo. Proč Takuan naznačil, že nemá s problémy mezi muži a ženami nic společného, a jen tak odešel?

Chtěl tím snad říct, že to, co se stane mezi mužem a ženou, je tím hlavním, o čem by měli muži i ženy přemýšlet? Nebo to je snad další zkouška, při níž jej zkouší, zda dokáže na tuto hádanku nalézt odpověď?

Musaši byl ponořen do svých myšlenek a pozoroval tekoucí vodu pod mostem. Ocú se k němu náhle připojila. „Můžu jít s tebou, vid'?" Že jo?" žadonila. „V košíkářství jsem domluvena, že můžu kdykoliv odejít. Jenom jim o tom řeknu, vezmu si svoje věci a hned přijdu. Počkej tady chvíli."

„Prosím!" položil Musaši ruku na její bílou dlaň, kterou se držela zábradlí. „Ještě si to rozmysli."

„Jak bych mohla?"

„Jak už jsem řekl, strávil jsem tři roky ve tmě, kde jsem jen četl knihy, mořil se a mořil. Teprve před chvílí jsem se znovu narodil a pochopil, kterou cestou se má lidská bytost ubírat. Na Mijamota Takezóa, vlastně i jméno mám změněné, takže na Mijamota Musašiho v příštích dnech nečeká nic jiného než tvrdý výcvik a odříkání. S takovým člověkem chceš vstoupit na cestu věčných nesnází? Nemyslím, že bys se mnou byla šťastná."

„Čím víc poslouchám tvá slova, tím víc netoužím po ničem jiném. Vždyť jsem konečně našla jediného opravdového muže, který po tomto světě chodí."

„Říkej si, co chceš, s sebou tě nevezmu."

„Podstoupím s tebou cokoliv. Nebudu ti překážkou v tvém výcviku. Tak můžu jít, ne? Že můžu?"

„....."

„Opravdu ti nebudu v ničem překážet.“

„.....“

„Tak můžu, ne? Počkej tady. Jestli utečeš, budu se zlobit... Hned jsem tady,“ naléhala Ocú a kvapem utíkala ke košíkářství na okraji mostu.

Musaši se však rozhodl, že bude k jejím prosbám slepý a mezitím jí druhou stranou mostu uteče. Jeho mysl již byla na odchodu, ale jeho nohy tam nadále stály jako přibité.

„Nesmíš mi utéct,“ otočila se za ním Ocú s prosíkem. Musaši se zadíval na její dolíčky v běloskvoucí tváři a bezděčně jí přikývl. Ocú jeho gesto zahlédla a konečně v klidu vstoupila do domu.

„Teď je ten pravý okamžik. Jestli máš odejít, tak právě teď,“ popohnal Musašiho jeho vnitřní hlas. Avšak Ocúiny dolíčky ve tváři, její smutné, ale láskyplné oči mu svazovaly celé tělo. Kromě jeho sestry nebylo na světě nikoho, kdo by ho měl tolik rád. Navíc ani jemu nebyla Ocú lhostejná.

Díval se na oblohu, díval se na vodu a pevně svíral zábradlí mostu Hanada. Byl zmatený. Tváří i lokty se naklonil nad zábradlí a za chvíli se začaly do klidného proudu řeky z výšky snášet drobné bílé piliny.

Ocú si na nohy, které chránily světle žluté ovinovačky, nazula nové slaměné sandály a pod bradou si uvázala karmínovou šňůrku velkého cestovního klobouku. Náramně jí to slušelo.

Musaši už ale na mostě nebyl.

„To ne,“ vykřikla zklamaně a rozplakala se. Na místě, kde Musaši ještě před chvílí postával, se na zemi bělaly dřevěné piliny. Podívala se hned nahoru na zábradlí a zjistila, že je tam kratičký, nožikem vyrytý nápis:

ODPUSŤ MI.

ODPUSŤ MI.

KNIHA VODY

Jošiocký kabátek

1

Život, kterým jsme obdařeni dnes, si nemůže být jist tím, že se dočká zítřka.

Tato i následující slova pocházejí z Nobunagových úst.

Padesát let lidského života

v porovnání

se zrození a smrti

koloběhem

bludným snem je jen.

Takovým způsobem uvažovali nejen ti, kdo rozhodovali o velkých věcech, ale i ti, kteří o ničem nerozhodovali... Věčné války skončily a světla měst Kjóta a Ósaka svítila oslnivě jako v době Muromači, když byli ašikagští šógunové na vrcholu své moci. Přesto se tento životní postoj, který se během neustálých nepokojů vryl do jejich myslí, z lidí jen tak nevytratil. I nadále se hrozili představy, že jim zas jejich světla někdo zhasne.

Byl desátý rok éry Keičó (1605). Bitva u Sekigahary, která se odehrála před pěti lety, byla už jen mlhavou vzpomínkou. Iejasu rezignoval na úřad šóguna a na jaře, letos třetího měsíce, předal vládu Hidetadovi, který se tak stal druhým tokugawským šógunem. Ten se v nejbližší době chystal na údajnou zdvořilostní návštěvu Kjóta, v městě tedy bylo živo.

Nikdo však nevěděl, zda budou mít poválečný vzmach a mír dlouhé trvání. I když na Edském hradě seděl již druhý šógun, na Ósackém hradě se stále ještě dařilo Tojotomimu Hidejorimu... Nejenže se mu dařilo, na jeho stranu se přidávala různá knížata a ve zdech svého hradu uvítal i každého zbloudilého samuraje bez pána. Kromě

velkého bohatství, jímž disponoval, měl i značnou autoritu, která vyrůstala z faktu, že byl legitimním synem Hidejošiho, donedávna nejmocnějšího muže v zemi.

„Nejspíš zase propukne válka.“

„Je to jen otázka času.“

„Světla v tomhle městě vyplňují jen krátkou mezeru mezi dvěma válkami. Ne za padesát let, už zítra může zase nastat tma.“

I tito lidé žili stejnými problémy jako jejich předci, i oni uvažovali podobným způsobem jako kdysi Nobunaga. Byla to skupina samurajů, kteří právě přišli na křižovatku Čtvrté ulice a třídy Západní Tóin. Vedle nich stála dlouhá bílá zeď a široká dřevěná brána. Nahoře na bráně byl následující nápis:

JOŠIOKA KENPÓ, KJÓTO

VOJENSKÝ INSTRUKTOR AŠIKAGSKÝCH ŠÓGUNŮ

Nápis byl už celý černý, těžko čitelný, ale i tak neztratil na své imponantnosti.

Ve chvíli, kdy se v ulici začalo s rozsvěcením světel, vyšel z brány mladý samuraj. Kromě něho vyšlo i několik mužů vyzbrojených dvěma meči, a jako by toho bylo málo, měli za pasy vždy ještě i třetí, dřevěný meč. Někteří drželi v rukách ostrá kopí. Byla to skupina neohrožených, nesmlouvavých samurajů, kteří by se v případě propuknutí války nejspíše uchýlili ke krveprolití jako první. Měli v sobě věčný neklid, jeden jak druhý to byli nebezpeční bojovníci.

„Kam si dnes, mladý pane, hodláte vyrazit?“ obklopili svého učitele. Bylo jich celkem devět.

„Kamkoli, jen ne tam, kde jsme byli včera večer. Co navrhuje, přátelé?“

„Nelíbilo se vám tam? Všechny dívky měly přeci oči jen pro vás, mladý pane, a nás si ani nevšimly.“

„Nepůjdeme raději někam, kde nás ani tady našeho učitele nikdo nezná?“

Mluvili tam hlasitě jeden přes druhého a vymýšleli, kam si dnes vyrazí. Podél řeky Kamo svítily lucerny všelijakých podniků jedna vedle druhé. Zdejší pozemky, o něž během věčných válek nikdo neměl zájem a vypadaly v té době jako jedno velké spáleniště, začaly v době míru najednou nabývat na ceně. Postupně se tam začaly těsnat malé chatrče a nové provizorní domky s karmínovými a světle žlutými závěsy. Před nimi se ozývalo pištění tanbských kurtizán s bílými, neuměle nalíčenými tvářemi, hlavně však zpěv prostitutek,

kteře sem byly prodávány ve velkém z provincie Awa. Jejich lascivní písně byly doprovázeny hrou na šamisen, nástroj, který se v Japonsku začal objevovat právě v této době.

„Tódži, kup mi klobouk, potřebuju klobouk,“ otočil se za svými kumpány mladý pán, když se přiblížili ke čtvrti lásky. Všichni mu říkali mladý pán, ale jeho celé jméno znělo Jošioka Seidžúró. Byl vysoké postavy, na sobě měl tmavě hnědé kimono s rodovým znakem květů orlíčku.

„Klobouk? Myslíte slaměný klobouk?“

„Přesně tak.“

„Nemáte přece zapotřebí skrývat svou tvář pod slaměným kloboukem,“ řekl jeho žák Gion Tódži.

„Raději ano. Nechci, aby se po mně všichni ohlíželi a říkali si, že tu viděli nejstaršího syna Jošioky Kenpóa.“

2

„Cha, cha, cha, cha. Chcete tím snad říct, že bez slaměného klobouku do čtvrti lásky nemůžete? To proto, že vždycky přijdete s takovými nápady, přitahujete pozornost všech dívek, mladý pane. Která pak zbude pro nás?“ dobíral si ho Tódži i povzbuzoval zároveň. Jednomu z mužů rozkázal: „Sežeň honem slaměnej klobouk!“

Muž se rozeběhl. Proplétal se mezi opilci a ostatními návštěvníky zdejší čtvrti, koupil klobouk a stejně nesnadnou cestou se vrátil zase zpět. Seidžúró si od něj klobouk vzal, nasadil na hlavu a hned na něm bylo vidět, že se cítí lépe. „S tímhle na hlavě mě nikdo nepozná,“ řekl.

„Teď vypadáte ještě elegantněji než před chvílí, sklídíte jistě úspěch,“ promluvil k němu Tódži zezadu. Pak se otočil k ostatním a dodal: „Nemám snad pravdu? Všechna děvčata po něm teď začala pokukovat.“

Jeho slova však nebyla jen prázdným tlacháním. Seidžúró byl skutečně mladý přitažlivý muž. Bylo mu kolem třiceti let a svou vysokou postavou, dvěma vykládanými meči za pasem a svým uhlazeným vystupováním svědčícím o tom, že pochází z dobré rodiny, upoutával pozornost všech dam. Snažily se ho k sobě přivábit zpoza světla žlutých závěsů a červených mřížkových oken.

„Kampak, fešný pane? Zastavte se u nás.“

„Pojďte sem.“

„Vy s tím kloboukem, nemusíte se před námi stydět,“ lákaly jej jedna za druhou.

Seidžúró raději předstíral, že si jich nevšímá. Bylo to teprve nedávno, co ho jeho žák Gion Tódži poprvé přesvědčil, aby se sem společně vydali. Stále se zde necítil ve své kůži. Jakožto nejstarší syn proslulého mistra Jošioky Kenpóa se nikdy nemusel strachovat o peníze, neměl tedy ani potuchy, jak vypadá svět na samém dně společnosti. Na jednu stranu se styděl, ale snad proto, že mu od útlého dětství byla vždy věnována až přehnaná péče, byl také rád středem pozornosti... Lákavé hlasy lehkých žen a popichování jeho kumpánů na jeho srdce působily jako silný jed.

„No ne? To je přeci mladý pán ze Čtvrté ulice! Nemá smyl, abyste před námi svou tvář ukrýval. Máte to marné,“ volala na něj znenadání jedna z kurtizán svůdným hlasem.

„Tódži, jak je možné, že ta žena ví, kdo jsem?“ otočil se Seidžúró na Tódžiho a předstíral, že se ho to dotklo.

„Kdo se to opovažuje?“ zastavil se Tódži před mřížkováným oknem. Za ním uviděl bílou nalíčenou tvář směřující se ženy. „Pánové, já nevěřím vlastním očím.“

„Copak? Co se stalo?“ ptali se schválně nahlas všichni ostatní.

Tódži, aby je pobavil, naznačil rukou, jak moc je překvapený, a dobíral si svého učitele: „Celou dobu jsem si myslel, že náš mladý pán ještě neokusil první lásky, a zatím ti dva se odsud už dobře znají.“

„To není pravda,“ nedala se kurtizána, když na ni ukazoval prstem.

Seidžúró se chtěl také za každou cenu hájit: „Co to povídáš? V životě jsem do tohoto domu nevstoupil.“

Tódžimu však jeho vysvětlení nestačilo: „Jak je tedy možné, že i když máte tvář schovanou dokonale pod kloboukem, tak vás tahle kurtizána poznala. Nepřijde vám to podezřelé?... Vy si snad nemyslíte, že je to zvláštní, pánové?“

„Něco na tom bude,“ přizvukovali mu ostatní.

Kurtizána se v té chvíli svou bílou tvář přitočila ještě blíže k oknu a řekla: „Milý pane, kdybych vašeho učitele nepoznala, tak bychom to tady mohli rovnou zavřít.“

„Teda! To jsou silná slova... Jak jste ho tedy poznala?“

„Tmavě hnědý kabátek přeci nosí často samurajové, kteří chodí trénovat do školy na Čtvrté ulici. I k nám se doneslo jeho jméno, jak

je teď populární. Říká se mu jošiocký kabátek."

„Jošiocký kabátek dnes ale nosí kdekdo, nejen mladý pán."

„To ano, ale má na něm rodový znak s třemi květy orlíčku."

Seidžúró se zadíval na svůj rodový znak a řekl: „Musím si dávat víc pozor." Z mřížkovaného okna se však po něm natáhla bílá ruka a chytila jej za rukáv.

3

„Tvář si schovává, ale na erb zapomene. To je pak potíží," řekl Tódži a otočil se na Seidžúróa. „Mladý pane, to jste určitě udělal záměrně. Nezbyvá nám nic jiného než jít dovnitř."

„Pro mě za mě. Raději zaříd', ať mě už pustí," tvářil se Seidžúró ustaraně.

„No tak, pusťte ho, neříká snad, že k vám zajde?"

„Skutečně?" radovala se kurtizána a pustila se Seidžúróova rukávu.

Všichni se hned nahrnuli dovnitř. Místnost, do které vstoupili, byla nevkusně vyzdobena vulgárními obrázky a neuměle naaranžovanými květinami, nebyla ani trochu útulná. Ale kromě Seidžúróa a Tódžiho nikdo nic excelentního nečekal.

„Přineste sake, sake!" rozkazoval hned jeden z nich.

„A taky něco k jídlu," řekl jiný, když dostali sake.

Když dostali, co chtěli, ozval se Ueda Rjóhei, který byl s mečem stejně zručný jako Tódži. „A teď přiveďte holky, rychle!" křičel.

„Ha, ha, ha, ha."

„Ua, cha, cha, cha."

„To nebylo špatný. Starej Ueda umí skvěle rozkazovat. A teď přiveďte holky, rychle!" posmívali se mu a snažili se napodobit jeho hlas.

„Nelíbí se mi, když mi někdo říká, že jsem starej," zlobil se na své mladší kolegy Rjóhei. „Jsem sice v Jošiokově škole z vás nejdéle, ale jak se sami můžete přesvědčit, vlasy mám pořád ještě černý."

„Nejspíš si je obarvuješ jako kdysi Saitó Sanemori."

„Kdo to řekl? Pojď sem, tady máš za trest šálek sake!"

„Nechce se mi vstávat, hoď ho sem."

„Tady ho máš," řekl a šálek letěl vzduchem.

„A tady ho máš zpátky," opáčil mu druhý a hodil po něm také šálkem.

„Zatancujte někdo," zvolal najednou Tódži.

Seidžúró se té myšlenky rychle ujal a navrhl: „Třeba ty, Uedo, když jsi tak mladej.“

„Rád! Když mi tak lichotíte.“ Došel na roh verandy, dozadu na hlavu si přivázal červenou dívčí zástěru, do uzlu na čele zastrčil slivoňový květ a chopil se koštěte.

„Koukejte, co vyvádí. Chce nám nejspíš zatancovat *Hidskou pannu*... Tódži, zazpívej mu k tomu.“

„Dobrá, budeme ale zpívat všichni,“ burcoval ostatní Tódži. Ti začali vyklepávat vším, co měli zrovna po ruce, rytmus. Někteří bubnovali do talířů jídelními hůlkami, jeden pak kleštěmi na oharky na vnější stranu ohřívadla.

*Přes křoví, přes křoví
já přes plot
dlouhé rukávy
zahlédl jsem na sněhu.
Rukávy dlouhé,
na sněhu rukávy
zahlédl jsem...*

Píseň byla přerušena nadšeným potleskem, načež se zpěvu ujala děvčata a doprovázela se k tomu hrou na šamisen.

*Dívka, již jsem včera spatřil,
tu dnes není.
Dívka, již vidím dnes,
tu zítra nebude.
Nevím, co bude zítra,
dnes ji musím milovat...*

V rohu místnosti jeden z mužů hlasitě naléhal: „Nemůžeš to vypít? Hod' to do sebe najednou.“

„Nemůžu.“

„To jsi samuraj?“

„Co! Tak dobrá, ale když to vypiju, tak ty taky.“

„Souhlasím.“

Oba dva byli odhodlaní vypít svoje šálky až do dna. Závodili, kdo bude rychlejší. Lili to do sebe, jako když se ke žlabu dostane stádo žíznivých býků. Sake se jim rozlévalo od úst a teklo po bradě.

Brzy se našli i tací, kteří z přemíry alkoholu zvraceli, nebo na ostatní jen v polospánku tupě civěli. Jeden, kterému obvykle s rostoucí opilostí stoupalo i sebevědomí, začal všem tvrdit: „Je na světě vůbec někdo, kdo by ovládal styl Kjóhači líp než tady náš

učitel Jošioka? Jestli jo, tak bych ho teda chtěl vidět... He!"

4

Další kumpán, který měl rovněž škytavku z přejedení a nadměrného požívání sake, seděl hned vedle Seidžúróa. Když slyšel předchozí poznámku, začal se hrozně smát a rozumoval: „Nešetříš chválou jen proto, že tady mladý pán sedí s námi. Kjóhači není jediným stylem boje s mečem pod sluncem a Jošiokova škola nemusí být nutně nejlepší ze všech. Jenom v Kjótu je třeba v Kurotani škola Tody Seigena z ečizenské vesnice Džókjódži, v Kitanu má školu Ogasawara Genšinsai a v Širakawě sídlí Itó Goró Ittósai, který sice nemá žádné žáky, ale jeho styl stojí rozhodně za zmínku." „Co je na nich tak skvělého?"

„Chci jenom říct, že nejsme jediní, kdo tu umí máchat mečem." „Ty šmejde!" zařval našťavaně ten, který se před chvílí holedbal uměním svého mistra. „Pojď ven!" „Chceš?"

„Jsi žákem jeho školy a budeš znevažovat styl Jošioky Kenpóa?" „Nechci ho znevažovat. Věci se ale mají jinak než v dobách, kdy náš mistr učil ašikagské šóguny a byl považován za nejlepšího šermíře v zemi. Těch, kteří se oddali cestě meče a zdokonalují se v ní, je čím dál víc, a to nejenom v Kjótu a Edu, ale i v Hitači, Ečizenu, Centrálních provinciích, v oblasti Čúgoku a taky na Kjúšú. To, že byl kdysi mistr Jošioka Kenpó slavný, neznamená, že tady náš mladý pán nebo my ostatní jsme největšími šermíři. Bylo by velkou chybou si něco takového namlouvat. Mýlím se snad?"

„To teda mylíš. To si říkáš válečník? Jenom se bojíš ostatních škol, srabe."

„Nebojím se jich. Snažím se jen varovat před tím, abychom neusnuli na vavřínech."

„Varovat?... Kdo si myslíš, že jsi, že můžeš jiný varovat!" řekl mistrův obhájce a praštil svého kolegu do prsou. Ten se zapotácel, až zavadil rukama o šálky a talíře.

„Chceš se prát?" rozzlobil se.

„A co když jo?"

Gion Tódži a Ueda Rjóhei, jejich starší kolegové, se je snažili uklidnit.

„Přestaňte vyvádět," odtrhli je oba od sebe.

„Dost už."

„Víme, jak se cítíte, uklidněte se.“

Aby se situace vyřešila, nalévali jim sake a nutili je pít. První se přesto ještě čepýřil a druhý s rukou kolem Uedových ramen se se slzami omlouval: „Říkal jsem to takhle upřímně jen kvůli naší škole. Jestli nás budou lidé pomlouvat, bude dobrá pověst mistra Jošioky Kenpóa zničena... Bude s námi konec.“

Děvčata mezitím utekla, zanechala na zemi pohozené bubínky a povalené láhve sake. „Ženský, ženský!“ křičel na verandě jeden z opilců. Chtěl za nimi do vedlejší místnosti, ale ocitl se omylem na verandě, kde pak poplácával po ramenou svého kamaráda.

Jediný Seidžúró byl relativně střízlivý. Tódži, který si toho všiml, řekl: „Asi vás to tu moc nebaví, že?“

„Hm. Ty si myslíš, že ostatní se baví?“

„Určitě, takhle to vypadá vždycky.“

„Už přece ani pořádně nepijou.“

„Mě to tady taky nebaví. Nezajdeme někam jinam, mladý pane? Někam, kde je větší klid.“

„Chtěl bych zajít tam, kde jsme byli včera,“ reagoval pohotově Seidžúró, jako by ho Tódži svou nabídkou zachránil.

„Myslíte Jomogi?“

„Jo.“

„Tam je to mnohem hezčí. Od začátku jsem si myslel, že tam chcete jít, ale byla by to škoda tam s sebou tahat tuhle bandu ožralů. Proto jsem je zatáhl sem, je to tu levný.“

„Tódži, tak se odsud vytratíme. Ueda se už o ostatní postará.“

„Tak dělejte, jako že jdete na záchod, já za vámi hned přijdu.“

„Dobrá, čekám venku,“ řekl Seidžúró a podařilo se mu všechny kumpány oklamat.

Světlo a stín

1

Venku stála žena a natahovala se na špičky nohou, byly jí vidět bílé paty. Rozsvěcela lampion, který předtím nejspíš sfoukl vítr, propínala tělo až k okapům, na zádech jí splývaly čerstvě umyté vlasy. Nedařilo se jí lampion pověsit zpět na hřebík. Její natažené bílé paže, stíny vrhané zapáleným světlem i černé vlasy se mírně vlnily. Ve vlahém větru druhého měsíce byla cítit vůně slivoňových

květů.

„Okó, my vám to pověšíme," ozvalo se za ní znenadání.

„To jste vy, mladý pane?"

„Počkejte s tím," řekl někdo, a už u ní stál. Nebyl to ale Seidžúró, nýbrž jeho žák Gion Tódži. „Bude to stačit takhle?"

„Ano, děkuji. Jste moc laskavý."

Tódži si však i nadále lampion s nápisem „Jomogi" přeměřoval a trochu ho posunul. Bylo docela běžné, že někteří muži, kteří by doma s odporem odmítli na cokoli sáhnout, byli ve čtvrtích lásky jako vyměnění. Najednou ochotně otvírali okenice, naklepávali polštáře na sezení, byli schopni všemožných prací a úkonů, které jim jinak přišly pod jejich důstojnost.

„Tady se cítím mnohem líp," pochvaloval si Seidžúró, když se už usadili uvnitř podniku. „Je tu ale moc ticho."

„Chcete, abych otevřel dveře?" zeptal se Tódži a šel ke dveřím na verandu. Na těsné verandě bylo zábradlí a pod ním zurčely vody řeky Takase. Na jihu, za malým mostem na Třetí ulici, se rozprostíraly komplex Zuisen'in, čtvrt' Teramači a taky Kajahara. Bylo to kousek od míst, kde Tojotomi Hidejoši nechal zabít ženu, konkubínu a děti svého adoptivního syna, regenta Hidecuga. Všichni měli tuto hrůznou událost ještě v živé paměti.

„Je tu moc ticho. Tak kde jsou ty ženy? Žádné jiné hosty dnes večer nemají... Nechápu, proč to Okó tak trvá. Nedonesla nám ještě ani čaj," mručel Tódži. Když jeho nedočkavost dosáhla takového stavu, že nemohl zůstat na místě, vstal a šel se podívat, co ji tak zdrželo. V kročil na těsnou chodbu, ale tam se téměř srazil s mladou dívkou, která nesla táč z černého laku zdobeného zlatým práškem.

„Áa!" vykřikla překvapením. Na ruce jí zvonila rolnička.

„Akemi," řekl přátelsky Tódži.

„Opatrně! Vylijete mi čaj!"

„Na čaji nezáleží. Je tady mladý pán Seidžúró. Nelíbil se ti snad posledně? Proč jsi nešla rovnou k nám?"

„Tak vidíte, už jsem to rozlila. Doneste mi hadr, stejně je to všechno jenom kvůli vám."

„Kde je Okó?"

„Maluje se."

„Co? Takhle pozdě?"

„Přes den jsme měly hodně práce."

„Přes den... Koho jste tu měly?"

„Do toho vám nic není. Ustupte," řekla Akemi a vstoupila do místnosti.

„Vítejte u nás, pane," pozdravila Seidžúróa.

Ten s předstíranou ležérností otočil hlavu na stranu a stydlivě řekl: „Ach... To jsi ty? Díky za včerejšek."

Akemi sundala z tácu nádobu, která vypadala jako stojan na vonné tyčinky, a položila na ni misku a malou protáhlou dýmku s keramickým náustkem.

„Chcete zapálit, mladý pane?"

„Kouření je v poslední době přece zakázáno."

„To je pravda, ale stejně všichni potajmu kouří."

„Tak to tedy zkusím."

„Zapálím vám ji." Nabrala z vkusného mušlovým vzorem zdobeného váčku ždibec tabáku a svými drobnými bílými prsty jím napěchovala hlavičku dýmky. „Prosím," podala ji Seidžúróovi.

Seidžúró, který dýmku ještě nikdy nezkusil, natáhl trochu kouře a divil se: „Je to hrozně hořký."

„Che, che, che," smála se Akemi.

„A kde je Tódži?"

„Zase vzadu s matkou."

„Nejspíš se mu Okó líbí. Vypadá to tak. Tódži sem určitě chodí často a přede mnou dělá tajnosti."

2

„Není to snad tak?" řekl Seidžúró.

„To nemyslíte vážně... Che, che, che," chichotala se Akemi.

„Co ti na tom přijde divného? Tvojí matce se Tódži určitě taky líbí."

„O tom nic nevím."

„Určitě se nemýlím... Není to tak snad lepší? Jsme tak alespoň rozdělený na páry, Tódži a Okó, já a ty," položil svoji ruku na její a dělal, jako by se nic nestalo.

„Ne," řekla Akemi a prudce ruku odstrčila ze svých kolenou.

Akemin odpor dodal Seidžúróovi ještě více kuráže. Když se pokoušela vstát, sevřel její drobné tělo do náruče. „Kam chceš jít?"

„Ne, nechci... Pusťte mě."

„Dobře, ale musíš tu zůstat."

„Sake... Skočím jen pro sake."

„Já teď nechci sake.“

„Matka se na mě ale bude zlobit, když ho nedonesu.“

„Okó si teď nerušené povídá vedle s Tódžim,“ přibližoval svůj obličej k její tváři, ale Akemi svá hořící líčka se škubnutím odvrátila.

„Pojďte sem někdo! Mami! Mami!“ volala zoufale. Když ji Seidžúró uvolnil ze sevření, vystřelila odsud jak vylekané ptáče. Za zvonění rolničky, kterou měla pevně přidělanou k okraji rukávu, utekla do zadní místnosti, kde se kromě jejího vzlykání brzy ozval i něčí pobavený smích.

„Sakra,“ povzdechl si Seidžúró. Cítil náhlou osamělost a hořkost, jako by ztratil smysl života. S výrazem rozhořčení ve tváři si řekl sám pro sebe: „Jdu domů!“ Když došel až na chodbu, vypadal opravdu nasupeně.

„Copak, pane Seidžúró?“ snažila se ho zastavit svým objetím Okó, která tam rychle přispěchala. Vlasy už měla vyčesané a tvář pečlivě nalíčenou. Držela ho a volala na pomoc Tódžiho.

„No tak, snad byste se nezlobil,“ řekla mu, když ho zase posadili na polštář. Donesla sake a snažila se ho rozveselit. Tódži navíc přivedl z vedlejší místnosti za ruku Akemi.

Akemi viděla, jak je Seidžúró sklíčený, a tak se na něj mile usmála.

„Nalej panu Seidžúróovi sake,“ řekla Okó.

„Hned to bude,“ odpověděla jí Akemi poslušně.

„Tak ji vidíte, pane Seidžúró, chová se pořád, jako kdyby byla malá.“

„To přeci nevadí, je ještě mladičká,“ hájil ji Tódži a přitáhl si blíž svůj polštář na sezení.

„Vždyť jí je už dvacet jedna.“

„Dvacet jedna? Nevypadá na to, hádal bych jí tak šestnáct nebo sedmnáct.“

Akemi najednou ožila, jako když se ocitne ryba ve vodě, a řekla: „Vážně? Děkuju, pane Tódži... Jak moc bych chtěla, aby mi bylo zase šestnáct. V šestnácti jsem zažila tu nejkrásnější věc.“

„Jakou?“

„To nikomu nepovím... Když mi bylo šestnáct,“ dala si ruce na prsa, „víte, kde jsme bydleli? Ve stejném roce proběhla bitva u Sekigahary.“

Okó se na ni ale ošklivě podívala a odvedla řeč jinam: „Přestaň plácát nesmysly, dojdi raději pro šamisen.“

Akemi se trochu zamračila, ale vstala a došla pro šamisen. Když se

pak vrátila a začala na něj hrát, nebylo to ani tak pro pobavení hostů jako spíše pro ni samotnou. Zpívala tuto píseň:

*Když dnes v noci
má se mračit,
tak ať mračí se.
Stejně pro slzy
měsíc svítit nespatřím...*

„Rozumíte mi, Tódži?"

„Hm, moc ne. Zazpívej ještě něco."

„Budu hrát a zpívat třeba celou noc."

*I v té největší tmě
já nikdy nezabloudím.
Jen tys mi
hlavu zamotal.*

„Přece jí asi jenom bude těch jednadvacet," pronesl Tódži.

3

Seidžúró, který seděl celou dobu tiše s hlavou opřenou o ruku, se najednou probral a řekl: „Akemi, nenapijeme se spolu?"

„Ano, ráda," odpověděla Akemi a vzala si od něj šálek. „Tady," vypila ho rychle a hned mu jej zase vracela.

„Ty ale umíš pít," řekl překvapeně Seidžúró a také ho vypil. „Tady máš ještě jeden."

„Děkuju," přijala jej a znovu naráz vypila. Očividně nebyla spokojená s jeho velikostí, tak si nalila sake do většího. Pila pak jeden šálek za druhým.

Jak se do této dívky, která vypadala na šestnáct let, jejíž ústa ještě nebyla pošpiněna mužským polibkem a jejíž oči činily dojem plaché nevinné srnky, jak se do ní všechen ten alkohol mohl vejít?

„Raději to vzdejte. Tahle holka toho může vypít, kolik chce, a stejně se nikdy neopije. Proto je lepší ji nechat hrát na šamisen," vysvětlovala Okó.

„To je zajímavý," smál se Seidžúró, konečně měl zase dobrou náladu.

Tódži, kterého jeho smích trochu překvapil, se zeptal: „Jste v pořádku, mladý pane? Zdá se mi, že jste trochu přebíral."

„To nevdá," odpověděl Seidžúró. „Tódži, dnes v noci se asi domů nevrátím," informoval ho a pokračoval v pití.

„Ano, můžete u nás přespat, kdykoli se vám zlíbí... Vid', Akemi," využívala vhodné příležitosti Okó.

Tódži na Okó mrknul okem a odvedl ji do vedlejší místnosti. Tam jí začal s vážnou tváří vysvětlovat, že když je mladý pán v takové náladě, tak se bude s Akemi nejspíš chtít vyspat. Nebylo by tedy moc dobré, kdyby ho Akemi odmítla. Ale samozřejmě chápe také pocity její matky, takže se bude revanšovat. Čili za kolik?

„No..." přemýšlela v potměšilé místnosti Okó s prstem přiloženým k bíle nalíčené tváři.

„Tak už se rozhodněte," přisunul se k ní Tódži. „To není zas tak špatný nápad, ne? Náš mladý pán je sice učitelem bojových umění, ale má taky peníze. Jeho otec, Jošioka Kenpó, měl jako učitel ašikagských sógunů více studentů než kdokoli jiný. A co víc, je ještě svobodný. Ať o tom přemýšlíte, jak chcete, je to určitě lákavá nabídka."

„Já proti tomu nic nemám, ale..."

„Jestli s tím souhlasíte vy, tak by to snad neměl být žádný problém. A my můžeme strávit noc spolu."

V místnosti nebyla rozsvícena ani jedna lampa. Tódži položil svou ruku zlehka na její rameno, když vtom se za posuvnými dveřmi do další místnosti ozval nějaký hluk.

„Tak přece tady máte ještě jiné hosty."

Okó mlčky přikývla, a pak mu svými vlhkými rty pošeptala do ucha: „Později..."

Když se oba vrátili zpět, ležel už Seidžúró opilý na zemi. Místnost přehradili a ve druhé půlce si lehl Tódži... Oči měl zavřené, ale nemohl usnout, protože čekal návštěvu. Měl však smůlu. Do rozednění se totiž vytouženého šustění Okóiných šatů nedočkal. Navíc vlivem únavy nakonec stejně usnul.

Probudil se až pozdě ráno. Svým přehloupkým ospalým pohledem se rozhlížel po pokoji, ale Seidžúró již seděl v protilehlé místnosti s výhledem na řeku a zase popíjel... Akemi i Okó, které jej tam po ránu obletovaly, vypadaly úplně čerstvě.

„Takže nás tam vezmete s sebou? Opravdu?" snažily se ho k něčemu přimět. Bavili se zrovna o podivném tanci kabuki, který poslední dobou předváděla jistá Okuni na břehu řeky Kamo poblíž Čtvrté ulice.

„Hm, vezmu. Připravte ale něco k jídlu a pití, ať nám nic nechybí."

„Musíme se honem vykoupat," řekla Okó.

„Já se tak těším," radovala se Akemi.
Akemi i Okó byly už od rána příjemně naladěny.

4

O tanci kněžky z Izumi, která si říkala Okuni, si ve městě poslední dobou špitali úplně všichni. Velice záhy se našly spousty napodobitelů tohoto neobvyklého tance doprovázeného slovem a písní. V rušné oblasti podél řeky vznikala vedle sebe provizorní pódia, na kterých jednotlivé tanečnice soupeřily o pozornost diváků novými tanečními prvky a písněmi, které byly zrovna populární, jako třeba tanec óharský, vzývání Amidy nebo pěšácký.

Tanečnice byly většinou obyčejnými nevěstkami, ale honosily se mužskými jmény, jako například velitel pravé gardy Sadogašima, velitel levé gardy Murajama, guvernér Ikušima Tango, pán Sugijama a podobně. Poslední dobou si je do svých rezidencí zvali i mnozí urození páni, aby mohli zhlédnout jejich představení předváděná v mužském přestrojení.

„Ještě nejste připravené?" ptal se Seidžúró, protože už bylo skoro po poledni. Zatímco se Okó s Akemi strojily a malovaly na dnešní představení, začal pociťovat rostoucí únavu a malátnost z věčného popíjení.

Tódži nemohl zapomenout na včerejší příhodu, takže se také necítil nejlépe. „Vzít s sebou někam ženy je sice skvělá věc, ale když už jsou na odchodu, mají najednou starosti, zda mají ten správný účes nebo dostatečně upnutý pás. Je to vážně otrava."

„Už se mi nikam nechce," díval se Seidžúró na řeku. Pod malým mostem na Třetí ulici běhla nějaká žena plátno. Po mostě projelo několik samurajů na koních. Okamžitě si vzpomněl na svoji školu i na trénink, který tam v těchto chvílích nejspíše probíhá. V uších mu znělo třískání dřevěných mečů a rukojetí kopí o sebe. Co asi říkají jeho žáci, když tam dnes není? Jeho mladší bratr Denšičiró musí být určitě vzteky bez sebe. „Tódži, jdeme domů," řekl najednou.

„Není na to už trochu pozdě?"

„Já vím, ale..."

„Okó a Akemi jsou už celé natěšené, akorát se budou zlobit. Já je jdu trochu popohnat," řekl Tódži a odešel směrem k jejich místnosti. Když nakoukl dovnitř, uviděl na zemi jen tak pohozené zrcadlo a šaty. „Ale? Kde jsou?" podivil se.

Ve vedlejší místnosti také nebyly. Za ní byl ještě jeden pokoj. Nevětraný a se zapáchajícími přikrývkami, sluneční svit se do něj očividně dostával jen velmi těžko. Bezděky otevřel dveře i do něj.

„Kdo je!“ zakřičel na něj někdo nečekaně. Ustoupil trochu dozadu a podíval se do tváře muže, který tam ležel na starých, vlhkostí poničených slaměných rohožích - byla to zcela jiná podívaná, než jaká se jim nabízela v pokojích vyhrazených pro hosty. Muži se povalovala rukojet' meče jen tak na břiše, špinavé nohy měl vystrčené zrovna na Tódžiho. Jeho oblečení a celkový zjev nenechávaly Tódžiho na pochybách, že se jedná o jednoho z oněch samurajů bez pána, kterých se teď po ulicích potulovaly spousty.

„Ach!... Omlouvám se. Nevěděl jsem, že je zde host,“ řekl Tódži.

„Nejsem host!“ zařval muž. Nenamáhal se ani postavit, i nadále se díval do stropu.

Tódžiho najednou praštil do nosu strašlivý zápach alkoholu. Nevěděl, kdo to je, ale raději s ním nechtěl mít nic společného. „Nezlobte se,“ řekl a měl se k odchodu.

„Hej,“ ozvalo se za ním ještě z nevymáchaných úst muže, který se najednou prudce posadil. „Zavři!“

„Ano,“ řekl zmateně Tódži a udělal, jak mu bylo nakázáno.

Hned nato tam přišla přepečlivě vyšňořená Okó, očividně se snažila vypadat jako urozená dáma. Ještě před chvílí v malé místnůstce vedle koupelny česala vlasy Akemi.

„Copak se rozčiluješ?“ řekla, jako by hubovala malé dítě.

„Nepůjdeš s námi, Matahači?“ zeptala se odvedle Akemi.

„Kam?“

„Na Okunino kabuki.“

„Co?“ zkřivil Hon'iden Matahači ústa, jako by chtěl zvracet.

„Copak bych to byl za manžela, kdybych dělal křena chlapovi, kterej mi dolejšá za ženou?“

5

Okó, která se doteď na dnešní výlet tolik těšila, měla pocit, jako by jí do jejího pečlivě nalíčeného obličejě někdo vychrstl ledovou vodu a všechna námaha přišla v okamžiku vniveč.

„O čem to mluvíš?“ řekla nazlobeně. „Chceš tím snad naznačit, že s Tódžim spolu něco máme?“

„Nikdo neříká, že spolu něco máte.“

„Neřekl to tak snad před chvílí?"

„.....“

„To si říkáš chlap?" dívala se na mlčícího Matahačiho, který vypadal, jako by mu právě někdo vysypal popel na hlavu. „Musíš pořád tolik žárlit? Už tě začínám mít plný zuby!" Pak se otočila k Akemi a řekla: „Akemi, pojd', nebudeme s tímhle bláznem ztrácet čas."

„Kdo je u tebe blázen? Manželovi se nadává do bláznů?" chytil ji Matahači za spodní lem jejích šatů.

„A co!" vytrhla se mu. „Jestli jsi manžel, tak se podle toho chovej! Kdo myslíš, že tě živí?"

„Co... co máš..."

„Vydělal jsi snad něco od té doby, co jsme se sem přestěhovali z Ómi? Nežiješ snad z toho, co jsme já a tady Akemi vydělaly?... Celý dny se tady válíš a chlastáš! Nevím, na co si teda stěžuješ."

„A neříkal jsem snad, že budu klidně nosit i kameny na stavbě? Ale to se ti nelíbilo, nemohla by sis žít jako dáma, prostě život ti nevoní. To kvůli tobě nemůžu pracovat jako normální člověk. Ty se přitom neštítíš provozovat tuhle smradlavou čajovnu... Brzy s tím ale přestaneš!"

„S čím?"

„S tímhle nechutným řemeslem."

„A co budeme asi jíst, když přestanu?"

„Dokážu ti, že nás nošením kamenů užívím. Dva nebo tři lidi snad uživit dokážu."

„Jestli tolik toužíš po nošení kamenů a kácení stromů na stavbu, tak proč se odsud nesebereš a nejdeš někam jinam? Jsi přeci křupan z Mimasaky, tak táhni, odkud jsi přišel. Nikdo se tě neprosí, abys tu s námi zůstal. Když se ti tu nelíbí, můžeš kdykoli odejít..."

Matahači se celou dobu snažil zadržovat pláč. Konečně byla Okó i s Akemi pryč... Přestože tam už dávno nebyly, Matahači stále civěl směrem, kde předtím stály. Na rohože začaly kapat jeho hořké slzy. Dnes už bylo pozdě si něco vyčítat. Když během bitvy u Sekigahary utrpěl zranění a když ho Okó vzala pod střechu svého domu pod horou Ibuki, myslel si ještě, že měl opravdové štěstí, že našel konečně někoho, kdo ho bude milovat a pečovat o něj. Teď měl však pocit, že to vlastně bylo totéž, jako kdyby padl do spárů nepřítele... Přemýšlel o tom, co je lepší, zda padnout do nepřátelského zajetí nebo se nechat vodit za nos vrtkavou vdovou a přestat být skutečným

mužem. Zda je lepší skončit v šatlavě nebo se trápit tady v této temné místnosti a bezmocně snášet neustálé pohrdání... Měl své plány, a přesto se nechal zlákat touhle napudrovanou ženštinou, která si myslí, že bude věčně mladá, touhle flundrou, která nemá nikdy dost. Zkazila mu život.

„Kurva..." otfásl se Matahači vzteky. „Kurva jedna," vytryskly mu slzy. Brečel z hloubi srdce. Proč? Proč! Proč se jen tenkrát nevrátil zpátky do rodného Mijamota? Zpátky k Ocú. Zpět k Ocú čisté jak holubice. V Mijamotu je taky jeho máma. Švagr, sestra a strýček Gon, ti všichni na něj byli vždycky hodní.

Zvony Ocúina chrámu Šippódži teď určitě zrovna odbíjejí. Řeka Aida určitě teče tak jako dřív, na břehu kvetou květiny a ptáci svým zpěvem vítají jaro.

„Jsem blbec, blbec," mlátil se Matahači pěstí do hlavy. „Takovej blbec!"

6

Vycházeli společně z domu. Okó, Akemi, Seidžúró a Tódži. Jsou spolu už od včerejšího večera, dva zákazníci a matka s dcerou. Vesele si povídali.

„No ne? Venku už je skutečné jaro."

„Brzy se přeci začne třetí měsíc."

„Ano. Ten samý měsíc se má prý tady ve městě ukázat samotný šógun a s ním celé procesí. To si alespoň vydláte, ne?"

„Ale kdepak."

„Copak? Samurajové z Východních provincií se vám nelíbí?"

„Jsou moc hrubí..."

„Mami, není to hudební doprovod ke kabuki?... Slyším zvony. A taky flétnu..."

„Tak ji vidíte, jaká je. Má v hlavě jenom dnešní představení."

„Co je na tom špatného?"

„Nes raději chvíli klobouk pana Seidžúróa."

„Ha, ha, ha, ha, vypadáte spolu zajímavě, mladý pane."

„Nebud'te ošklivej, pane Tódži," otočila se dozadu Akemi. Okó se chvatně pustila ruky, za kterou držela Tódžiho, nechťela, aby je Akemi zahlédla.

Jejich kroky a hlasy byly slyšet i v Jomogi. Matahači se na ně odsud oknem zlostně požíval. Přišlo mu to ale natolik ponižující, že

se raději svalil zpět na rohože temné místnosti, v níž se proklínal.

„Co tady vlastně děláš? Nemáš už žádnou důstojnost? Jaks to mohl nechat dojít tak daleko? Hlupáku! Udělej něco!“ Mluvil k sobě, jeho vztek vůči Okó se změnil v rozhořčení nad vlastní slabostí.

„Řekla, abych se sbalil. Abych odsud táhl,“ říkal si. „Nemá smysl se tu trápit. Je ti teprve dvacet dva. Jsi ještě mladý. Vypadni odsud a udělej něco sám za sebe.“

Cítil, že už v tomto tichém, prázdném domě nemůže vydržet ani minutu, přesto se z nějakého důvodu nemohl odhodlat k odchodu. Třeštila mu z toho hlava. Uvědomil si, že způsob života, který vedl několik posledních let, ho připravil o schopnost jasně uvažovat. Jak se tedy vzepřít? Jeho žena trávila večery s jinými muži, prodávala své vnady, kterými kdysi zahrnovala i jeho. V noci z toho nemohl spát a přes den byl natolik deprimovaný, že odsud raději nevycházel. Jediné, co ho v této tmavé místnosti mohlo utěšit, byl alkohol. A to všechno kvůli té mrše!

Hnusil se sám sobě. Věděl, že jediný způsob, jak uniknout trápení, je útěk pryč a návrat k tomu, co si kdysi předsevzal. Musí najít cestu, kterou kdysi ztratil. A přece... a stejně to nemohl udělat... Něco zvláštního ho tady stále drželo. Jako by ho svazovala nějaká temná síla. Byla snad jeho žena démonem proměněným v lidskou bytost? Přes den na něj křičela, aby odtud táhl, že jí je jen na obtíž, a pak na něj byla v noci sladká jako med a vysvětlovala mu, že to byl jen žert, že to nemyslela vážně. A pak tu ještě byly její rty. Přestože jí bylo už skoro čtyřicet, její rudé rty byly stejně přitažlivé jako rty její o tolik mladší dcery.

Toto však byla jen jedna stránka jeho problému. Matahači totiž nikdy neměl dostatek odvahy ukázat Okó a Akemi, že je schopný taky pracovat. Zlenivěl a zeslábl. Tento mladý muž oblečený v hedvábí, který se věčně utápěl ve vybraných družích sake, byl někdo úplně jiný než Matahači z bitvy u Sekigahary. Nejhorší na tom bylo, že tento podivný život se starší ženou ho připravil o jeho mládí. Co se týče věku, byl mladý, ale uvnitř to byl zpustlý, zlomyslný, líný chlap plný zloby.

„Ale stejně to udělám!“ udeřil se pěsti vzteky ještě jednou do hlavy a vyskočil na nohy. „Mrcho! Pak si mě hledej, kde chceš!“

„Uteču hned teď!“

Když se slyšel, co říká, uvědomil si najednou, že není nic, co by ho tu drželo. Nic, co by ho k tomuto domu poutalo. Jediné, co bylo opravdu jeho, byl jeho meč. Nemohl ho zde nechat, zastrčil si ho tedy rychle za pás. „Jsem přece chlap,“ řekl rozhodně.

Mohl klidně odejít předním vchodem a máchat mečem jako po vítězné bitvě, ale snad silou zvyku si nazul sandály a vyklouzl zadním vchodem přes kuchyň.

Konečně byl venku. Ale co teď? Najednou nemohl udělat ani krok. Stál tam nehybně v svěžím jarním vánku. Nezastavil se proto, že mu svítilo slunce do očí. Nevěděl spíš, kam teď jít.

V tomto okamžiku přišel Matahačimu svět jako širé rozbouřené moře, v němž se neměl čeho zachytit. Kromě Kjóta se jeho zkušenosti omezovaly jen na život v jeho rodné vesnici a jednu jedinou bitvu. Jak tam tak stál a přemýšlel, napadla jej najednou spásná myšlenka, která ho dveřmi kuchyně hnala zpět do domu.

„Potřebuju peníze,“ řekl si sám pro sebe. „Musím najít nějaký peníze.“ Šel rovnou do Okóina pokoje. Hledal všude, ve schránce na toaletní potřeby, ve stojanu na zrcadlo, v truhlách a komodách, ale nic nenašel. Samozřejmě, měl předpokládat, že Okó není typ ženy, která by se proti takovým případům nezabezpečila.

Sklíčeně sebou praštil na šaty, které tam rozházel. Okóina vůně se vznášela jako mlžný opar nad její červenou hedvábnou spodničkou, nišidžinským pásem a momojamskými šaty. Touto dobou už jistě Okó sedí u řeky vedle Tódžiho a dívají se společně na Okunino taneční vystoupení. Vybavila se mu její bělostná plet' a vyzývavá tvář.

„Ta mrcha!“ zakřičel. Dusil v sobě nesmírný vztek a hořkost.

Pak ho nečekaně přepadla bolestná vzpomínka na Ocú, na jeho snoubenku. Čím delší doba uplynula od jejich rozloučení, tím více si uvědomoval, jak čisté a obětavé to bylo děvče, slíbila mu přeci, že na něj bude čekat. Jak rád by před ní poklekl a prosil o odpuštění, ale věděl, že by mu stejně neodpustila. Vždyť to byl on, kdo se s Ocú rozešel. Už by se jí nikdy nemohl podívat do tváře za to, co provedl.

„A to všechno kvůli týhle potvoře,“ vyčítal si. Teprve teď, když už bylo pozdě, pochopil, že Okó neměl o Ocú nikdy říkat. Když se o ní Okó dozvěděla, tak se zprvu jen usmála a dělala, že se jí to ani v

nejmenším netýká. Ve skutečnosti se však dusila žárlivostí. Kdykoli se potom hádali, předhazovala mu jeho vztah s Ocú a nutila ho, ať napíše dopis, kterým jejich vztah ukončí. A když nakonec svolil, přidala k tomu ještě Okó schválně svůj dopis, který okatě napsala zdobným ženským písmem. To vše pak poslala Ocú po poslíčkovi do vesnice.

„Co si o mně asi Ocú myslí? Chudák Ocú..." úpěl nešťastně Matahači. Vybavila se mu její dívčí tvář, tvář plná výčitek. Spolu s ní uviděl také hory a řeku protékající jeho rodným Mijamotem. Tak rád by odsud zavolal na svou matku, na své příbuzné. Vždycky se k němu chovali tak hezky. Dokonce i půda pod nohama tam byla vlídnější než tady.

„Už se tam nemůžu nikdy vrátit... A to všechno kvůli ní!" zaplavila ho další vlna vzteku. Vytahal z truhel všechny její šaty, roztrhal je na kusy a potrháné cáry pak rozházel po celém domě.

Po chvíli se začal pozvolna uvědomovat, že na něj někdo před domem volá.

„Promiňte," říkal hlas, „jsem z Jošiokovy školy na Čtvrté ulici. Není zde Tódži a náš mladý pán?"

„Vím já?" odpověděl hrubě Matahači.

„Musí tady být! Vím, že je ode mě nezdvornilé obtěžovat je, když si sem tajně vyšli za zábavou, ale stalo se něco vážného. V sázce je dobré jméno naší školy."

„Neotravujte tu už!"

„Můžu vám tu pro ně, prosím, zanechat alespoň vzkaz? Vyřídíte mu, prosím, že se u nás objevil tadžimský šermíř jménem Mijamoto Musaši a že ho nikdo z nás nedokáže porazit. Čeká na mladého pána. Odmítá odejít, dokud se s ním neutká. Poproste ho, ať si pospíší." „Kdo že? Mijamoto?"

Nejvzácnější z květů

1

Pro Jošiokovu školu to byl den nesmazatelné potupy. Nikdy předtím neutrpělo toto prestižní centrum výuky bojových umění takovou pohanu.

Oddaní žáci seděli vyrovnaní jeden vedle druhého, v jejich protáhlých, bledých tvářích se odrážel strach, rozhořčení a ponížení.

Většina jich seděla na dřevěné podlaze v předsálí, menší skupinky pak v postranních místnostech. Obvykle se spolu za soumraku vraceli do svých domovů nebo někam na šálek sake. Nikdo z nich se však dnes neměl k odchodu. Hrobové ticho bylo občas přerušeno jen zaduněním vrat čelní brány.

„Už je tady?“

„Už se vrátil náš mladý pán?“

„Ještě ne,“ odpovídal na jejich dotazy muž, který dnes strávil celé odpoledne vyhlížením svého mistra.

Pokaždé, když dostali tuto odpověď, propadli znovu tíživým chmurám. Rozrušením se kousali do jazyků, v očích se jim leskly hořké slzy.

„Co ho mohlo zdržet?“

„Proč zrovna dnes!“

Ze zadní místnosti vyšel lékař a zeptal se muže, který stál u vchodu: „Už je mladý pán zpátky?“

„Ne. Ale pátráme po něm, určitě se tu brzy objeví.“

Lékař nespokojeně zabručel a odešel.

„Zapomněli jste zapálit svíci, tupci!... Honem, zapalte ji někdo!“ řekl jeden z mužů. Svíce na oltáři boha války Hačimana před budovou školy se pak sice rozhořela, ale ani její světlo nevěstilo nic dobrého.

Všichni dobře věděli, že zakladatel a první mistr, Jošioka Kenpó, byl mnohem výraznější postava než Seidžúró a jeho mladší bratr. Kenpó začal kdysi jako obchodník, měl vlastní barvířství. Právě při opakovaných pohybech během namáčení látek v barvířské dílně se zrodila jeho nová technika zacházení s mečem. Poté, co se od nejzručnějšího bojového mnicha v Kuramě naučil, jak zacházet s kúsou, a po dlouhých studiích stylu Kjóhači vytvořil svůj vlastní způsob boje. Jeho specifická technika boje s krátkým mečem se zalíbila představitelům ašikagského šógunátu, a tak se Kenpó stal jejich instruktorem. Kenpó byl velký mistr, jehož znalosti nezaostávaly za jeho dovednostmi.

Přestože jeho synové Seidžúró a Denšičiró podstoupili stejně tvrdý trénink jako on, upadli do osidel bohatství a slávy. To bylo podle některých příčinou jejich slabosti. Seidžúró byl běžně osloven jako „mladý pán“, ale nikdy nedosáhl takové úrovně, aby jeho technika přilákala nové žáky. Všichni se do školy hrnuli jen proto, že za dob Kenpóa si Jošiokův styl vydobyl takové slávy, že už jenom

přijetí mezi jeho žáky se považovalo za úspěch svědčící o bojových dovednostech příslušného adepta.

Po zhroucení ašikagského šógunátu před třiceti lety se zastavil tok oficiálních příjmů do pokladnice školy, ale i tak se Kenpóovi během jeho střídmého života podařilo našetřit ohromné bohatství. Navíc měl k dispozici tento rozlehlý komplex na Čtvrté ulici s největším počtem žáků v celém Kjótu, které bylo tou dobou stále ještě největším městem v zemi. Šermířské umění této školy však bylo již dávno jen prázdným chvástáním.

Svět za bílými stěnami tohoto komplexu se změnil mnohem více, než si jednotliví žáci a jejich učitelé mysleli. Po dlouhá léta se jen chlubili, povalovali nebo předváděli, a mezitím utíkal čas. Dnes je hroznou potupou probudil z jejich snu neznámý křupan s dvěma meči.

2

Událo se to takto. Krátce před polednem přiběhl do tréninkové haly jeden ze služebníků a hlásil, že u dveří čeká jistý Miyamoto Musaši a žádá o dovolení vstoupit. Když se služebníka zeptali, co je to za člověka, odpověděl jim, že je to samuraj bez pána, který sem přišel z Miyamota v provincii Mimasaka. Vypadá tak na jednadvacet nebo dvaadvacet let, měří asi sto osmdesát čísel a tupě kouká. Svě vlasy, neupravené nejméně jeden rok, má vzadu ledabyly stažené něčím červeným, a jeho oblečení je tak špinavé, že se nedá poznat, zda je černé nebo hnědé, se vzorem nebo beze vzoru. Navíc měl služebník dojem, možná se ale mýlil, že ten muž docela dost zapáchá. Na zádech měl vak z proplétané kůže, kterému lidé říkají vak studijní, protože jej často nosili potulní samurajové, kteří se vydali na cestu za zdokonalením svých šermířských dovedností. To by mohlo znamenat, že bude také jedním z nich. Podle služebníka však tento Musaši nebyl hoden pozornosti Jošiokovy školy.

Kdyby jen žádal o jídlo, tak by to nebyl žádný problém, ale když se dozvěděli, že tento vesnický dotěra sem přišel proto, aby vyzval slavného Jošioku Seidžúróa na souboj, tak propukli v hlasitý smích. Někteří navrhovali, aby ho odsud vyhnali, zatímco jiní říkali, ať sluha nejprve zjistí, jakým stylem bojuje a jaké je jméno jeho učitele.

Služebník pobaveně odešel, a když se po chvíli vrátil zpět s odpovědí, tak je informoval o tom, že se jejich návštěvník v dětství

učil od svého otce boji s trojzubcem a později přejal všechno, co pochytil od samurajů, kteří jeho vesnici procházeli. Opustil domov, když mu bylo sedmnáct, a z „osobních důvodů“ strávil svůj osmnáctý, devatenáctý a dvacátý rok studiem učených knih. Následujícího roku odešel do hor, kde jedinými učiteli byly stromy a horští duchové. Proto nemůže jednoznačně prohlásit, že by ovládal nějaký konkrétní styl nebo měl nějakého učitele. V budoucnu by se však rád naučil technikám Kiičiho Hógena, ovládnout jádro stylu Kjóhači a napodobit velkého Jošioku Kenpóa v tom, že by chtěl vytvořit svůj vlastní styl, o němž se již rozhodl, že ho bude nazývat stylem Miyamoto. Přes jeho mnohé osobní nedostatky toto je cíl, jehož by chtěl z celého srdce jednou dosáhnout.

Byla to upřímná a bezelstná odpověď, podotkl služebník, ale říkal to prý podivným vesnickým přízvukem, každou chvíli se zakoktával. Představa tohoto samuraje vyvolala u služebníkových posluchačů opět bouřlivý smích.

Ten člověk musí být nejspíš blázen. Tvrdit, že vytvoří svůj vlastní styl, je naprostá pomatenost. Aby ho trochu probrali, poslali za ním znovu služebníka, tentokrát s dotazem, zda už je dohodnut s někým, kdo se po zápasu postará o jeho mrtvolu.

Na to Musaši odpověděl: „Pokud bych náhodou zemřel, nesejde mi na tom, zda mě pohodíte někam v horách Toribe nebo mě hodíte do řeky Kamo spolu s odpadky. Každopádně slibuji, že vám nic z toho nebudu mít za zlé.“

Podle slov služebníka byla tentokrát jeho odpověď jasná a přesvědčivá, bez předchozí nemotornosti v řeči.

Po menším váhání jeden z žáků řekl: „Dobrá, ať jde dál!“

Žáci si zprvu mysleli, že mu dají pořádně za vyučenou a pak ho odsud vyhodí. V prvním zápase to však byl jejich šampion, kdo dostal co proto. Měl zlomenou ruku, jeho zápěstí viselo na zbytku ruky jen díky kůži.

Jeden za druhým přijímali jeho výzvu na souboj, a jeden za druhým byli stíháni potupnou porážkou. Několik z nich utrpělo vážná zranění, z Musašiho dřevěného meče kapaly kapky krve. Po třetí porážce už adeпти zuřili, rozhodli se ho za každou cenu zabít. I kdyby to mělo stát životy všech jejich mužů, nechťeli tohoto neurvalého šílence pustit živého, aby je nepřipravil o čest jejich školy.

Byl to však Musaši, kdo všechno krveprolití zastavil. Když už jednou přijali jeho výzvu, neměl výčitky kvůli případným ztrátám

nepřítele, ale stejně navrhl: „Nemá smysl dále pokračovat, dokud se nevrátí pan Seidžúró." Odmítl dále bojovat. Nebylo jiné volby, a tak jej na jeho žádost uvedli do samostatného pokoje, kde na něj hodlal čekat. Teprve v té chvíli se rozhlédli po té spoušti a zavolali lékaře.

Krátce poté, co lékař odešel, se ze zadní místnosti, kam byli přeneseni ranění, začaly ozývat rozhořčené a zhrozené výkřiky. Všichni se seběhli kolem dvou samurajů, kteří tam leželi naprosto nehybní. Jejich zsinalé tváře a zástava dechu svědčily o tom, že jsou už mrtví.

3

„Jsou mrtví," volali muži natěsnaní v místnosti, kde leželi ranění. Všichni propadli chmurám, cítili se zbědovaně.

V tu chvíli bylo slyšet, jak několik lidí rychle utíká přes halu, načež vstoupili do místnosti, kde byli ostatní. Byli to Seidžúró a Tódži. Oba byli velmi bledí, jako by se vrátili z ledové sprchy pod vodopádem.

„Co se tu stalo?" ptal se Tódži. „Co má tohle všechno znamenat?" Tón jeho hlasu zněl stejně jako obvykle.

Samuraj, který klečel se zasmušilou tváří u hlavy mrtvého kolegy, se na něj vyčítavě podíval a řekl: „To bys nám měl říct spíš ty. Ty našeho mladého pána taháš věčně za zábavou. Tentokrát to ale překračuje všechny meze!"

„Cos to řekl!"

„Dokud žil mistr Kenpó, neopustil naši školu ani na jediný den."

„A co jako? Mladý pán potřeboval trochu rozptýlení, tak jsme šli na kabuki. Co si to vůbec dovoluješ, takhle mluvit před mistrem! Kdo si myslíš, že jsi?"

„Musel snad být kvůli kabuki pryč i noc předtím? Mistr Kenpó se teď musí obracet v hrobě."

„Tak už dost!" zakřičel Tódži a vrhl se na něj.

Ve chvíli, kdy se ostatní snažili oba rváče od sebe odtrhnout, pronesl někdo těžkým ztrápeným hlasem: „V tenhle okamžik nemá smysl, abychom se tu prali, mladý pán je přeci zpátky. Je to na něm, on musí zachránit čest naší školy. Ten potulný samuraj se odsud živý nedostane."

Na podlaze sténali a naříkali ranění. Pohled na jejich utrpení byl dostatečnou výčitkou těm, kteří se zatím Musašimu nepostavili.

Čest byla pro samuraje těch dob tou nejdůležitější věcí. Navzájem soupeřili o to, kdo z nich pro zachování cti dokáže položit dřív svůj život. Vláda byla donedávna zaneprázdněna až příliš válkami, než aby se starala o nastolení administrativního systému, který by v zemi zaručoval mír. Dokonce i Kjóto bylo spravováno jen snůškou provizorních, nedotažených nařízení. Přesto byl důraz samurajského stavu na osobní čest respektován i mezi rolníky a obyvateli měst. To hrálo významnou roli při udržení pořádku v celém Japonsku. Všeobecný konsensus na tom, co je ještě úctyhodné chování a co ne, umožňoval, aby lidé fungovali ve společnosti i bez přísných zákonů.

Žáci Jošiokovy školy, i když nevzdělaní, nebyli v žádném případě nestoudnými zvrhlíky. Když se probrali z prvního šoku z utržené porážky, první věcí, na kterou pomysleli, bylo zachování jejich cti. Cti jejich školy, cti jejich učitele, a také jejich vlastní osobní cti.

Stranou šla jejich drobná nepřátelství, posadili se kolem Seidžúróa a radili se o tom, co je třeba provést. Nešťastnou shodou okolností však dnes Seidžúró neměl chuť pouštět se do zápasu. Ve chvíli, kdy měl předvést to nejlepší, čeho byl schopen, doléhala na něj kocovina, cítil se slabý a vyčerpaný.

„Kde je?“ řekl a začal si podvazovat rukávy svého kimona.

„Je v předsálí přijímací místnosti,“ řekl jeden z mužů a ukazoval prstem přes zahradu.

4

„Zavolejte ho sem!“ zavelel Seidžúró. Měl sucho v ústech. Posadil se na místo vyhrazené mistrovi a připravoval se Musašiho přijmout. Od jednoho z žáků si vzal dřevěný meč a postavil ho vedle sebe.

Muži, kterým byl povel adresován, se už chystali odejít, ale Tódži a Rjóhei je ještě zastavili.

Mimo doslech Seidžúróových uší se ozývalo vzrušené šeptání. Tódži a ostatní starší žáci se potichu o něčem radili. Brzy se k nim přidali ještě členové rodiny a vazalové. Bylo jich dohromady tolik, že se museli rozdělit do několika skupinek. Vznikla vzrušená debata, ale nakonec se shodli na společném závěru.

Většinu z nich netrápila jen čest jejich školy, ale byli si bohužel i dobře vědomi Seidžúróových nedostatků jako bojovníka. Došli tedy k závěru, že by nebylo příliš rozumné, aby se s Musašim utkal v boji muže proti muži. Kdyby se k dvěma mrtvým a několika raněným

přidala ještě Seidžúróova porážka, blížící se zkáza jejich školy by se už dala jen těžko odvrátit. Bylo by to příliš riskantní.

Všichni byli přesvědčeni o tom, že kdyby zde byl Denšičiró, jeho bratr, nemuseli by se tolik obávat. Všeobecně se věřilo, že by se v pokračování bojové tradice jejich otce určitě osvědčil lépe než Seidžúró. Ale jakožto druhorozený syn neměl ke škole žádné závazky a nikdy si z ničeho nedělal hlavu. Toho rána opustil domov, aby se vydal na cestu do Ise. Neobtěžoval se ostatním ani sdělit, kdy se vrátí.

Tódži došel k připravenému Seidžúróovi a řekl: „Dohodli jsme se na tomto.”

Seidžúró naslouchal Tódžiho vysvětlování a postupně v něm rostlo větší a větší rozhořčení. Nakonec vzteky vybuchl: „Cože? Podvést ho?”

Tódži se ho snažil svým pohledem uklidnit, ale Seidžúró už byl k neutíšení. „S něčím takovým nemůžu souhlasit! Taková podlost! Co budeme dělat, až se po městě roznese, že Jošiokova škola měla z neznámého samuraje takový strach, že ho raději napadla ze zálohy a zavraždila?”

„Upokojte se, prosím,” žádal ho Tódži, ale Seidžúró byl i nadále proti. Nakonec ho Tódži udolal a prohlásil: „Nechejte to na nás, my tu věc hladce vyřídíme.”

Seidžúró se však ohradil i tentokrát. „Myslíš si snad, že já, Jošioka Seidžúró, bych nedokázal porazit nějakýho Musašiho?”

„Ale ne, takhle jsem to nemyslel,” lhal Tódži. „Jde spíš o to, že z jeho porážky vám neplyne žádná sláva. Máte příliš vysoké postavení na to, abyste si špinil ruce takovým tulákem. A navíc není důvod se strachovat, že se o celé věci někdo doví. Důležité je, aby se odsud nedostal živý.”

Už během jejich dohadování se počet mužů v hale snížil na polovinu. Potichu jako kočky mizeli v zahradě, za zadními dveřmi, v okolních pokojích, nebylo je ve tmě ani vidět.

„Už to nemůžeme příliš protahovat, mladý pane,” řekl Tódži rozhodně a sfoukl lampu. Povytáhl v pochvě svůj meč a vyhrnul si rukávy.

Seidžúró zůstal sedět. Přestože se mu trochu ulevilo, že dnes nemusí bojovat, radost z toho neměl. Pochopil celkem jasně, jaké mínění mají žáci o jeho schopnostech. Sám dobře věděl, že od smrti svého otce trénink zanedbával, a tato myšlenka jej nesmírně tížila.

V domě byla zima a ticho jak na dně hluboké studně. Seidžúró už nevydržel sedět na místě, postavil se k oknu. V místnosti, která byla vyhrazena Musašimu, pozoroval pronikavé světlo lampy.

5

Lampa poblikávala za posuvnými papírovými dveřmi pokoje.

Bylo to jediné světlo v celém areálu. Velké množství očí se dívalo stejným směrem jako Seidžúró. Útočníci měli před sebou na zemi své meče, zadržovali dech a napjatě naslouchali, zda nějaký zvuk neprozradí Musašiho úmysly.

Tódži i přes své nedostatky byl dobře vycvičeným samurajem. Zoufale přemýšlel nad tím, čeho by mohl být Musaši schopen. „Nikdo ho zde ve městě nezná, ale je to nepochybně zdatný bojovník. Je vůbec možné, aby tam ještě jen tak seděl? Snažili jsme se mluvit potichu, ale při tom množství lidí si mohl něčeho všimnout. Každý, kdo žije bojovým uměním, by už jistě něco vytušil, jinak by byl dávno synem smrti... Hm, možná že usnul. Vypadá to tak. Čekal tady přeci tak dlouho... Na druhou stranu už předtím ukázal svůj důvtip. Pravděpodobně tam stojí připravený k boji. Nechal rozsvícenou lampu, aby nás zmátl a mohl zaútočit jako první... Jo, to je ono. Určitě tam čeká.”

Muži byli opatrní, protože objekt jejich útoku bude asi stejně odhodlaný jako oni. Vyměňovali si pohledy, jako by se navzájem ptali, kdo dá v sázku svůj život a vpadne dovnitř jako první.

Nakonec lstivý Tódži, jenž stál těsně před Musašiho pokojem, zavolal: „Pane Musaši! Omlouváme se, že jsme vás nechali tak dlouho čekat. Mohu vás na moment vyrušit?”

Jelikož žádná odpověď nepřicházela, Tódži se utvrdil v přesvědčení, že Musaši je skutečně připraven k útoku s mečem nad hlavou. Nechtěl však, aby jim odsud unikl, tak na levou i pravou stranu naznačil posunky, aby vykopli dveře. Prudkým nárazem vyletěly posuvné dveře z kolejnic a převalily se do místnosti. Muži, kteří se měli vřít dovnitř, udělali bezděčně krok zpět, ale hned nato někdo zavelel k útoku a v jediném okamžiku se otevřely i všechny zbývající dveře.

„Jak to?”

„Není tady!”

„Nikdo tu není,” nemohli uvěřit svým očím.

Ještě před chvílí, když mu donesli lampu, tam Musaši poklidně seděl. I nyní tam stále ještě svítila lampa, na zemi ležel polštářek, na němž ještě před chvílí odpočíval, v ohřívadle hořely uhlíky a byl tam i netknutý šálek čaje. Musaši tam však nebyl.

Jeden z mužů běžel na verandu, aby informoval ostatní, že Musaši utekl. Zpod verandy a z temných zákoutí zahrady se začali sbíhat žáci a vazalové. Dupali vzteky do země a proklínali ty, kteří měli jeho místnost hlídat. Stráže však trvaly na tom, že se odsud Musaši nemohl dostat. Asi před hodinou si prý odběhl na záchod, ale hned se vrátil. Nemohl se odsud dostat, aniž by ho spatřili.

„Nemohl přece zmizet jako vítr?“ zeptal se jich pohrdavě jeden z přítomných.

Hned nato další žák, který si bedlivě prohlížel vedlejší komoru, zvolal: „Tady! Pojd'te se podívat!“ Na podlaze byly vytrhané příčky.

„Knot lampy určitě seřizoval teprve před chvílí, nemůže být odsud daleko.“

„Rychle, za ním!“

Pokud utekl, tak je to určitě zbabělec! Tato myšlenka popoháněla jeho pronásledovatele vpřed a dodávala jim bojového ducha, který jim ještě před chvílí scházel. Jejich pokřikování se rozléhalo v celém areálu i za jeho branami.

Najednou někdo zavolal: „Mám ho!“

Ze stínu hlavní brány se vynořila postava muže, který rychle přeběhl ulici a zamířil do postranní uličky.

6

Pelášil jako zajíc. Když se dostal ke zdi na konci uličky, prudce zabočil stranou. Žáci se za ním rozeběhli ze všech stran. Dohnali ho až na tmavé cestě sevřené z obou stran spáleništi chrámů Kújadó a Honnódži.

„Zbabělče!“

„Bídáku!“

„Jako by toho už tak nebylo dost!“ ozývaly se nesmiřitelné výkřiky doprovázené tvrdými ranami a kopáním.

Dopadený muž se vzpamatoval z prvotního otřesu a přešel do protiútoků. Během několika okamžiků se tři muži, kteří ho ještě před chvílí drželi pod krkem, ocitli na zemi. Napadený se už napřahoval, aby je ztrestal svým mečem, když k nim přiběhl další

pronásledovatel a volal: „Počkejte! Spletli jsme se! To není on.“

Matahači dal svůj meč zase dolů a muži se postavili.

„Máš pravdu! Tohle není Musaši.“

Mezitím, co tam tak zmateně postávali, přišel Tódži a zeptal se: „Chytili jste ho?“

„Spletli jsme se, tohle není ten, co nám dneska způsobil tolik problémů.“

Tódži si pronásledovaného prohlédl zblízka a pak překvapeně řekl: „Tohohle člověka jste pronásledovali?“

„Ano. Znáte ho snad?“

„Dneska jsem ho viděl v podniku Jomogi.“

Zatímco si ho podezřívavě prohlíželi, Matahači si upravil rozcuchané vlasy a oprášil si oblečení.

„Pracuje v Jomogi?“

„Ne, majitelka podniku říkala, že ne. Prý je to jenom takový povaleč a příživník.“

„Pravda, vypadá podezřele. Co vůbec dělal u naší brány? Špehoval?“

Tódži se ale už měl k odchodu: „Neztrácejte s ním čas, nebo Musašiho ztratíme. Měli bychom se raději rozdělit a začít rychle pátrat. Musíme alespoň zjistit, kde je dneska ubytovanej.“

Všichni přikývli a už se hnali pryč.

Utíkali kolem zamlklého Matahačiho, který tam stál se svěšenou hlavou čelem k příkopu před Honnódži. Když kolem něj probíhal poslední, Matahači na něj zavolal.

Dotyčný zastavil a zeptal se: „Co je?“

Matahači se k němu přiblížil a vyzvídal: „Kolik bylo asi let tomu Musašimu, co k vám dnes přišel?“

„Jak to mám vědět?“

„Vypadal zhruba tak stejně starý jako já?“

„Možná že jo. Vypadal.“

„A nebyl z Mijamota v provincii Mimasaka?“

„Byl.“

„Píše se Musaši stejnými znaky jako ve jméně Takezó?“

„Proč se mě na to ptáš? Znáš ho snad?“

„Ne, to neříkám.“

„Raději si dej příště pozor, ať se nemotáš tam, kde nemáš. Taky by se ti to mohlo šeredně vymstít,“ varoval jej muž a pospíchal za ostatními.

Matahači šel pomalu podél tmavého příkopu. Co chvíli se zastavil a podíval na hvězdy na obloze. Nezdálo se, že by měl nějaký jasný cíl, kam se ubírá.

„Tak přece to byl on! Určitě si změnil jméno na Musaši a stal se z něj samuraj... Nejspíš to teď už bude úplně jinej člověk," přemýšlel. Zastrčil si ruce za pás a začal špičkou sandálů kopat do kamínku, který před ním ležel na cestě. Pokaždé, když do něj kopl, vybavila se mu tvář bývalého kamaráda. „Teď není ta pravá chvíle se s ním setkat, musel bych se stydět. Mám přece taky svou důstojnost. Nesnesl bych pohrdavý pohled jeho očí... Jestli ho ale ta banda Jošiokových žáků dohoní, tak s ním bude amen... Kdybych věděl, kde je, tak bych ho mohl alespoň varovat."

Na kopci

1

Kamenitá cesta vedoucí do kopce k chrámu Kijomizu byla z jedné strany roubena řadou ubohých chatrčí s prkennými střechami, které vedle sebe vypadaly jako prožrané zuby, byly tak staré, že se v jejich okapech dařilo mechovému porostu. Bylo právě poledne a slunce pražilo. Ulicí se táhl zápach opékaných solených ryb.

Dvěma jednoho z těchto chatrných domků vyletěl na ulici talíř a rozbil se o zem. Hned za talířem odsud vyběhl asi padesátiletý řemeslník. V patách mu uháněla jeho bosá manželka, vlasy měla rozčuchané a prsa vytahaná jak dojnice.

„Co? Ty neřáde!" křičela pronikavě. „Nejprve nás opustíš, necháš mě tu s dětma o hladu, a pak se klidně vrátíš, jako by se nic nestalo?"

Z domu se ozýval dětský pláč a u sousedů se rozštěkal pes. Žena svého muže dohnala, chytila jej za čupřinu a začala ho mlátit.

„Kam zase utíkáš, dědku jeden bláznivej!"

Seběhli se k nim sousedé a snažili se je oba uklidnit.

Musaši se za nimi otočil a pousmál se. Celou dobu, než vypukla tato domácí bitka, stál před hrnčířstvím a zaujatě pozoroval pohyby dvou mužů, kteří tam pracovali. Hrnčíři si jeho přítomnosti nebyli ani vědomi. Soustředili se na svou práci, vypadalo to, jako by do hlíny vstoupili, jako by byli její součástí. Jejich soustředění na vykonávanou činnost bylo dokonalé.

Musaši by si práci s hlínou také rád vyzkoušel. Už od dětství jej

bavilo pracovat rukama. Říkal si, že by se mu mohlo podařit vyrobit alespoň jednoduchý hrnek na čaj. Hned nato začal jeden z hrnčírů, asi šedesátiletý stařec, hrnek na čaj vyrábět. Musaši pozoroval, jak obratně pohyboval prsty a zručně zacházel se špachtlí. Okamžitě si uvědomil, že své schopnosti přece jen trochu přeceňoval. „Vynikající technika! A přitom jde o tak jednoduchou věc,“ žasl Musaši.

Poslední dobou měl obdiv k práci druhých. Vážil si dovedností, umění a dokonce i schopností udělat něco jednoduchého. Obzvláště když on sám něčeho takového nebyl schopen.

V rohu hrnčírství na provizorním pultu ze staré dřevěné desky byly vyrovnány talíře, šálky, misky na sake a džbány. Prodávaly se zde jako suvenýry za pár drobných lidem, kteří byli na cestě do chrámu. Vážnost, s jakou se hrnčíři věnovali své práci, ostře kontrastovala s ubohostí jejich dřevěných chatrčí. Musaši pochyboval, že si dokážou zabezpečit obživu na každý den. Život skutečně není tak snadný, jak se mu zprvu zdálo.

Díky úvahám nad dovednostmi, koncentrací a zanícením při výrobě tak levných věcí, jakou jsou tyto, si Musaši uvědomil, že k dosažení dokonalosti, o kterou usiloval v cestě meče, bude zapotřebí ujit ještě hodně dlouhý kus cesty. Stálo to jistě za zamyšlení. Během posledních tří týdnů navštívil kromě Jošiokovy ještě další tři známé kjótské školy. Začal však pochybovat, zda během svého pobytu na hradě Himedži nebyl vůči sobě příliš přísný. Očekával, že až přijde do Kjóta, najde zde spousty mužů, kteří budou dokonale ovládat bojová umění. Bylo to přece císařské hlavní město a sídlo ašikagských šógunů. Dlouhá léta se zde soustředili slavní vojevůdci a legendární válečníci. Během svého pobytu však nenašel ani jednu školu, v níž by se něčemu přiučil. Místo toho na něj všude čekalo jen zklamání. Přestože zvítězil v každém zápase, nevěděl, zda to bylo proto, že je tak dobrý, nebo proto, že jeho protivníci byli příliš slabí. V každém případě pokud ti, s nimiž se utkal, jsou typičtí samurajové, musí být tato země v žalostném stavu.

Díky neustálým úspěchům v něm dokonce začala růst pycha. Ale nyní si opět uvědomil, jak nebezpečné je podléhat samolibosti. Cítil to jako trest za svou domýšlivost. Pochopil, že nikdy nelze nikoho podceňovat. V duchu se hluboce sklonil před starcem pachtícím se u hrnčírského kruhu a pokračoval nahoru k chrámu Kijomizu.

2

Nestačil ujít ani pár kroků a už za ním někdo volal: „Pane... Pane samuraji.”

„Já?” zeptal se Musaši, když se za ním ohlédl.

Soudě podle jeho vycpávaného bavlněného oděvu, bosých nohou a bambusové hole, kterou držel, šlo nejspíše o nosiče nosítek. Z úst, která byla hustě zarostlá vousy, zazněla další otázka: „Pane, ráčíte být vážený Mijamoto?”

„Ano,”

„Děkuji,” otočil se nosič a mířil dolů k cestě Čawanzaka.

Musaši ho ještě viděl, jak zašel do čajovny. Když kolem ní předtím procházel, všiml si, že tam stojí skupina nosičů vyhřívajících se na slunci. Neměl žádnou představu, kdo za ním poslal nosiče, aby se zeptal na jeho jméno, ale bylo jasné, že se s ním dřív nebo později setká. Chvilí tam stál a čekal, jestli někdo z domu vyjde, ale nakonec pokračoval v cestě nahoru na kopec.

Obcházel všechny známé svatyně a kláštery v okolí, jako třeba Sendžudó nebo Higan'in, a vždycky se u každého z nich zastavil, uklonil a vyslovil dvě motlitby. První zněla: „Prosím, ochraňuj moji sestru, ať se jí nic zlého nestane.” Druhá pak: „Prosím, nechť já, Musaši, zakouším jen těžkosti. Ať je ze mě nejlepší šermíř v zemi, nebo ať raději zemřu.”

Když došel na okraj srázu na vrcholu kopce, odhodil svůj slaměný klobouk na zem a posadil se. Měl odsud výhled na celé Kjóto. Objal si kolena a přemýšlel. Jeho hrud', z níž ještě vyzařovalo mládí, přetékala prostým, ale ambiciózním přáním. „Chci dosáhnout něčeho velkého... Zrodil jsem se přeci jako lidská bytost.”

Kdysi se dočetl, že v desátém století se spolu setkali dva ambiciózní rebelové, Taira no Masakado a Fudžiwara no Sumitomo, a dohodli se, že pokud z nastávajících válek vyjdou vítězně, Japonsko si mezi sebou rozdělí. Nejspíše to byl smyšlený příběh a Musaši si pamatoval, že mu to tehdy přišlo směšné a nerealistické. Těžko by mohli realizovat tak grandiózní plán. Nyní mu to však už tak hloupé nepřipadalo. Jeho sen byl sice trochu jiný, ale v mnohém se jejich ambicím podobal. Kdo jiný by měl uskutečnit své plány, když ne mladý člověk? Musaši si v té chvíli představoval, co by zde na světě mohl dokázat on sám.

Vzpomínal na Odu Nobunagu a Tojotomiho Hidejošiho, na jejich

představu sjednoceného Japonska a na spousty bitev, kterými prošli. Bylo však jasné, že cesta k velikosti se už dávno neodvíjela od počtu vyhraných bitev. Dnes chtěli lidé hlavně mír, po němž celou dobu tak toužili. A když Musaši uvážil, jak dlouhý a vyčerpávající boj musel Tokugawa Iejasu podstoupit, než se mu podařilo svůj sen uskutečnit, pochopil, že za tím vším bylo hlavně silné přesvědčení a věrnost svým ideálům.

„Teď je jiná doba,“ pomyslel si. „Celý život mám ještě před sebou. Je pozdě ubírat se ve stopách Nobunagy nebo Hidejošiho, přesto ale můžu snít o dobytí svého vlastního světa. Nikdo mi v tom nemůže zabránit. A dokonce i ten nosič nosítek musí mít nějaký podobný sen.“

Na chvíli tyto myšlenky opustil a pokusil se na celou věc podívat realisticky. Měl svůj meč a cestu meče, kterou si už zvolil. Možná by bylo skvělé být Hidejošim nebo Iejasuem, ale lidé jejich schopností už v dnešní době nebyli potřeba. Iejasu vše dovršil, nebylo už zapotřebí krvavých válek. Život v Kjótu, jež se pod ním rozprostíralo, už dávno nebyl tak vratký a nejistý jako před bitvou u Sekigahary.

Pro Musašiho odted' bude tou nejdůležitější věcí meč a lidé kolem, meč ve vztahu k lidské bytosti. V okamžiku tohoto prozření cítil sebeuspokojení z toho, že našel spojnicí mezi bojovým uměním a svou vlastní představou o velikosti.

Když seděl takto ponořen do svých úvah, zahlédl dole pod srázem tvář nosiče nosítek. Ukazoval bambusovou holí na Musašiho a křičel: „Vidíte? Tamhle je!“

3

Musaši se podíval dolů na pobíhání a povykování nosičů. Začali se přibližovat k němu nahoře na kopci. Postavil se a snažil se si jich nevšímat, ale brzy zjistil, že mu někdo blokuje cestu. Notný kus od něj se začala v kruhu přibližovat skupina mužů s bambusovými holemi a se zkříženýma rukama na prsou, jako by se chtěli přát. Když se podíval dozadu přes rameno, muži za ním se také zastavili. Jeden z nich se zazubil a řekl ostatním: „Koukejte, dívá se na nějakou ceduli.“

Musaši byl zrovna před schody do Hongandó a prohlížel si poničenou ceduli, která visela dolů z horního trámu nad vchodem do

chrámu. Jejich přítomnost mu nebyla příjemná, a tak přemýšlel, že by je mohl třeba zastrašit pokřikem. I když věděl, že by se s nimi hladce vypořádal, nemělo pro něj žádnou cenu rvát se s bandou nádeníků. Stejně to bude nějaký omyl. A pokud ano, stejně odsud nakonec odejdou sami. Trpělivě tam tedy stál a přeríkával si slova, která stála na ceduli: „Buddhův prvotní slib.“

„Ha, už přichází," křičel jeden z nosičů.

„Paní se blíží."

Začali se mezi sebou o něčem potichu dohadovat. Musašimu přišlo, že jsou pěkně dopálení. Prostor poblíž západní brány Kijomizu byl tou dobou už plný lidí. Mniši, pocestní a prodavači, všichni se dívali, co se bude dít. Na jejich tvářích byla vidět zvědavost. Stáli v kruzích kolem skupiny nosičů soustředěných kolem Musašiho.

Z dálky od kopce Sannen přicházely pravidelné, rytmus udávající pokřiky: „Hej, rup! Hej, hoj! Hej, rup! Hej, hoj..."

Pokřikovali tak nosiči. Jejich hlasy byly slyšet stále blíž, a nakonec se první dva z nich octli na dvoře před chrámem. Na zádech nesli stařenu a unaveně vypadajícího venkovského samuraje.

Osugi ze zad nosiče energicky zamávala rukou a řekla: „Sem to stačí." Nosič se skrčil a stařena čiperně seskočila na zem. Poděkovala mu a pak se otočila na strýčka Gona: „Tentokrát nám nesmí upláchnout." Oba dva byli oblečení a obutí tak, jako by zbytek života měli strávit na cestách.

„Kde je?" ptala se Osugi.

„Tamhle, paní," odpověděl jeden z nosičů a ukázal směrem k chrámu.

Strýček Gon si naslinil ruce, aby se lépe držel meč, a spolu s Osugi se prodíral davem lidí, kteří tam postávali.

„Dávejte na sebe pozor," varoval je jeden z nosičů.

„Vypadá nebezpečně," řekl druhý.

„Jste dostatečně připraveni?" strachoval se další nosič.

Zatímco se je nosiči snažili povzbuzovat a dodávat jim odvahy, přihlížející celý výjev šokoval.

„Ta stará paní chce toho samuraje vážně vyzvat na souboj?"

„Už to tak vypadá."

„Ale je přece stará. I tomu druhému se klepou kolena. Musí za tím být něco opravdu vážného, že se chtějí pustit do takového mladíka."

„O tom není sporu."

„Dívejte, co na toho starého křičí. Někteří staří lidé mají vážně

kuráž."

Jeden z nosičů přiběhl s vodou v bambusové naběračce a podal ji Osugi. Když se z ní pořadně napila, podala ji strýčkovi Gonovi a řekla mu přísně: „Nemusíš se ho bát, není totiž proč. Takezó je slabej jak čaj. Možná že se trochu naučil mávat mečem, ale určitě to nebude nic světoborného. Uklidni se."

Sama se vydala napřed ke schodům před Hongandó a dřepa si na ně několik kroků od Musašiho. Vytáhla růženec, zavřela oči a začala se modlit. Nevšímal si Musašiho ani spousty přihlížejících.

4

Strýček Gon se nechal inspirovat jejím náboženským zaujetím a také sepnul ruce k modlitbě.

Vše to vypadalo až trochu moc přehnaně, tak se jeden z diváků neubrnil smíchu. Hned nato se k němu přitočil jeden z nosičů a řekl nazlobeně: „Nevím, co vám na tom přijde k smíchu! Tohle není žádná legrace! Ta stará paní sem přišla až z Mimasaky, aby chytila tohohle lumpa, který jí utekl s nevěstou jejího syna. Modlila se tady v Kijomizu den co den skoro dva měsíce. Konečně se ho dočkala!"

„Samurajové jsou holt jiní než my," vysvětloval další z nich. „V jejím věku by stará paní mohla žít v klidu a pohodlí domova, hrát si s vnoučaty. Ale ona je tady. Je tu, aby pomstila urážku své rodiny. Když nic jiného, zaslouží si alespoň úctu."

Třetí nosič pak ještě dodal: „Nepomáháme jí proto, že nám dává peníze. Přitahuje nás její odhodlání. Je stará, ale nebojí se bojovat. Všichni bychom jí dnes měli pomoci! Slabším se má pomáhat. Pokud prohraje, tak se tomu samuraji pomstíme za ni."

„Ano!"

„Udělejme to raději rovnou teď. Přece ho nenecháme, aby ji zabil."

Když se dav dozvěděl důvod Osuginy zášti, vzrušení jen vzrostlo. Někteří z přihlížejících začali nosiče popichovat.

„Ale co se stalo s jejím synem?" ptal se někdo.

„S jejím synem?" nevěděl nikdo z nosičů, jak odpovědět. Někteří tvrdili, že je mrtvý, jiní, že po něm stařena pátrá.

Osugi si růženec zastrčila zpět do šatů a všichni se rázem utišili. „Takezó!" zakřičela a levou ruku položila na krátký meč, který měla za pasem.

Musaši tam celou dobu jen tak tiše stál. Dokonce i když ho Osugi

oslovila jménem, dělal, že neslyší. To strýčka Gona, jenž stál vedle Osugi, vyprovokovalo k činům. Rozhodl se zaútočit. Naklonil se k Musašimu a vyzýval ho na souboj.

„Tuž se!“

„.....“

Musaši opět neodpovídal. Nemohl. Nevěděl totiž jak. Vzpomněl si na to, jak jej Takuan pod hradem Himedži varoval, že ho Osugi pronásleduje. Byl rozhodnut ji naprosto ignorovat, ale rozzlobily ho řeči, které tam mezi lidmi šířili nosiči. Zároveň pro něj bylo těžké vzdorovat rozhořčení, jež pramenilo ze zášti, kterou vůči němu členové rodiny Hon'iden celou dobu cítili. Vše bylo jen věcí cti a raněných citů několika lidí v jejich malé vsi Mijamoto. Kdyby tu byl Matahači, podařilo by se celé nedorozumění snadno vysvětlit.

Nicméně teď byl na pochybách, co provést. Jak reagovat na výzvu vetché stařeny a starého třesoucího se venkovského samuraje? Nebyl si jistý, co udělat, jen tam mlčky stál a zíral před sebe.

„Vidíte ho? Má strach!“ zakřičel jeden z nosičů.

„Tak buď trochu chlap! Stará paní tě setne jako nic!“ volal druhý.

Nebylo tam jediného člověka, který by nebyl na Osugině straně.

Stařena zavřela oči a zakroutila hlavou. Pak se otočila na nosiče a zlostně je zpražila: „Buďte zticha! Chci vás tu jenom jako svědky. Jestli tenhle souboj nepřežijeme, tak naše těla pošlete zpět do Mijamota. Vaše hloupý řeči ani žádnou jinou pomoc nepotřebuju!“ Povytáhla svůj meč z pochvy a přiblížila se o pár kroků k Musašimu.

5

„Takezó!“ řekla znovu Osugi. „Ve vesnici ses tak jmenoval celou dobu, tak nevím, proč neodpovídáš? Slyšela jsem, že si teď říkáš jinak, prej Mijamoto Musaši, to je teda něco. Ale u mě budeš pořád bídák Takezó! Cho, cho, cho!“ Smála se, až se jí chvěl celý krk. Očividně doufala, že ho dokáže zabít svými řečmi ještě dřív, než bude muset vytrasit meč.

„Myslíš, že mi tak snadno upláchneš, když si změníš jméno? Hlupáku! Bohové nebes mi naznačili, kam se budeš snažit utéct... Tak pojď! Uvidíme, jestli si domů odnesu tvoji hlavu, nebo se ti podaří přežít!“

Strýček Gon svým stařeckým hlasem také přednesl svou výzvu: „Už je to několik let, co se ti před námi podařilo uprchnout. Celou tu

dobu jsme tě hledali. Naše modlitby tě konečně přivedly sem do Kijomizu. Možná jsem starý, ale Fučikawa Gonroku nad tebou hravě vyhraje! Zemřeš!" Mával svým mečem a křičel na Osugi: „Bábi, ustup! Ať se ti něco nestane!"

Osugi se na něj rozzlobeně podívala. „Co to tu zkoušíš, dědku bláznivá! Sám se tady klepeš jako osika."

„Ať si! Kijomizuvští bódhisattvové nás ochrání!"

„Máš pravdu, Gone. Předci naší rodiny jsou s námi taky. Nemusíme se ničeho bát!"

„Takezó! Tak už bojuj!"

„Na co čekáš?"

Musaši se ani nepohnul. Stál tam jako hluchý a díval se na dva staré lidi, jak na něj míří svými meči.

„Tak co je, Takezó! Máš snad strach?" křičela Osugi.

Ustoupila do strany, aby mohla zaútočit, ale zakopla o kámen a spadla na všechny čtyři k Musašiho nohám.

„Zabije ji!" zvolal jeden z přihlížejících.

„Rychle, musíte ji zachránit!"

Strýček Gon ale dokázal jen zírat Musašimu do tváře, nebyl schopný udělat ani krok.

Stařena se vylekaně zvedla a vrátila se i se svým mečem zpět k strýčkovi Gonovi, kde opětovně zaujala bojový postoj.

„Tak co je s tebou?" rozčilovala se Osugi. „Máš ten meč snad jen pro parádu? Neumíš s ním zacházet?"

Musašiho tvář byla i nadále kamenná jako maska, ale konečně hlasitě zvolal: „Neumím!"

Začal se k nim přibližovat a strýček Gon i bábi Osugi před ním uskočili, každý na jednu stranu.

„Kam jdeš, Takezó?"

„Neumím s ním zacházet."

„Počkej! Postav se tady a bojuj!"

„Neumím to s ním!"

Postupoval stále kupředu, nedíval se ani nalevo, ani napravo. Procházel davem, ani na chvíli nezaváhal.

Když se Osugi probírala z prvního šoku, volala: „Utíká! Nenechte ho utéct!"

Nosiči se za ním rozeběhli, jako když se řítí lavina, ale ve chvíli, kdy si už mysleli, že se jim ho podařilo obklíčit, nemohli ho nikde najít.

„Jak to?“

„Kde je?“ byli z toho zmateni.

Když se pak rozdělili do skupin a vraceli se dolů z kopců Sannen a Čawanzaka, doslechli se od jednoho muže, že na vlastní oči viděl, jak Musaši přiskočil jako kočka metr osmdesát vysokou zídku u západní brány a zmizel odsud. Nikdo tomu nechtěl věřit, obzvláště pak bábi Osugi a strýček Gon. Pátrali po něm tedy až do setmění. Hledali pod podlahami chrámových budov a také v okolních lesích, ale marně.

Vodníček

1

V nevýrazné čtvrti na severozápadně Kjóta se ozývalo dunění palice, kterou někdo z klasů vymlacoval zrnka rýže. Až se z toho otráasala země. Doškové střechy zdejších domů byly promočené a prohnílé věčnými dešti. Bylo to území nikoho mezi městem a venkovem. Vládla tu taková chudoba, že se za soumraku zvedal kouř jen z mála stavení, jen málokdo si mohl připravit něco k večeři.

Pod okapem jednoho takového domku visel slaměný klobouk s nápisem „Ubytování“. Byl jím tak označen zdejší levný hostinec.

Na hliněné podlaze vedle vchodu stál malý chlapec a opíral se rukama o vyvýšenou podlahu sousedního pokoje se slaměnými rohožemi.

„Dobrá večer!... Haló! Je tu někdo?“ volal chlapec. Byl to poslíček ze sousedního hostince, také tak ubohého, jako byl tento.

Volal svěžím pronikavým hlasem. Nemohlo mu být víc než deset nebo jedenáct let. Vlasy měl zmoklé a splývaly mu do očí. Vypadal skoro jako malý vodník. Tento dojem umocňovalo i jeho oblečení: krátký kabátek s oválnými rukávy, tlustý motouz namísto pásu, záda měl celá zabláčená od toho, jak se v dešti proháněl ve svých dřevácích.

„To jsi ty, Džótaró?“ ozval se zevnitř starý hostinský.

„Ano. Chcete, abych vám došel pro sake?“

„Dneska ne. Host se ještě nevrátil, tak ho asi nebude třeba.“

„Ale až se vrátí, tak na ně určitě dostane chuť, nemyslíte? Skočím pro ně.“

„Pokud ho bude chtít, tak si pro ně dojdou sám.“

Chlapci se odsud nechtělo odejít jen tak. Zeptal se tedy ještě: „A co to tam teď vůbec děláte?"

„Píšu dopis, zítra ho chci poslat soumarem do Kuramy. Mám s tím ale potíže, nevybavují se mi znaky. A navíc mě bolí záda. Tak už neruš!"

„To je legrace. Už je vám tolik, že se začínáte hrbít, a ještě jste se nenaučil pořádně psát."

„Už tě mám vážně dost, prcku jeden! Ještě budeš mít nějakou poznámku a přetáhnu tě klackem!"

„Já vám to napíšu."

„Ty? Kde by ses to naučil?"

„Já vážně umím psát," tvrdil a vstoupil do místnosti. Podíval se hostinskému přes rameno na to, co píše, a začal se smát: „Cha, cha, cha, cha. Snažíte se napsat znak pro brambory, že jo? Napsal jste tam ale znak pro hůl."

„Budeš už zticha!"

„Nebudu teda už nic říkat, ale píšete hrozně. Chcete tomu člověku poslat brambory, nebo hole?"

„Brambory."

Chlapec si přečetl zbytek dopisu a řekl: „To není moc dobrý. Tomuhle dopisu asi kromě vás nikdo rozumět nebude."

„A jak to mám napsat, když jsi tak chytřej!"

„Není na tom nic těžkého. Stačí, když mi řeknete, co chcete napsat," posadil se Džótaró a vzal si od něj štětec.

„Pišišvore jeden!" zlobil se hostinský.

„Komu říkáte ‚pišišvore'? Kdybyste se radši naučil psát!"

„Kapou ti soply na papír."

„No jo, promiňte. Tak si ho vezmu místo výplaty, jo?" řekl a do potřísněného papíru se vysmrkal. „Tak co mám tedy napsat?" zeptal se a zaznamenal úhledně vše, co mu starý hostinský nadiktoval.

Ve stejné chvíli, kdy se mu podařilo dopis dokončit, vrátil se zdejší host. Odhodil na stranu pytel na uhlí, který nepochybně někde sebral, aby si jím přikryl hlavu před deštěm.

Vyždímal si vodu z rukávů a stěžoval si: „Se slivoňovými květy je už konec." Za oněch dvacet dnů, co zde Musaši pobýval, se v zdejším hostinci cítil už jako doma. Každé ráno se těšil pohledem na strom před vchodem, který ho vítal svými růžovými květy. V dešti však všechny opadaly.

Když vstoupil dovnitř, byl překvapen, že tam kromě starého

hostinského našel i chlapce z nedaleké nálevny. Byl zvědavý, co tam dělají, přikradl se tedy za hostinského a díval se mu přes rameno.

Když si Džótaró Musašiho všiml, rychle před ním štětec i s papírem schoval. „To se přece nedělá!“ vytýkal mu.

2

„Ukaž mi to,“ trápil ho Musaši.

„Ne,“ kroutil Džótaró vzdorovitě hlavou.

„No tak, ukaž mi to.“

„Jedině když si ode mě koupíte sake.“

„Podívejte se na něho! Dobrá, tak koupím.“

„Litr?“

„Tolik nepotřebuju.“

„Tak půl litru.“

„To bych nevypil.“

„Tak kolik teda? Vy jste šetřílek!“

„Šetřílek? Víš přeci, že jsem jen chudý samuraj. Myslíš snad, že mám peněz na rozhazování?“

„Dobrá. Naměřím vám ho sám a ještě vám dám slevu. Musíte mi za to ale slíbit, že mi něco budete vyprávět.“ Džótaró skončil se smlouváním a vyrazil vesele do deště.

Musaši si vzal dopis a začel se do něj. Po chvíli se otočil na hostinského a zeptal se ho: „Opravdu to napsal on?“

„Ano. To je něco, vidíte. Je to bystřej kluk.“

Musaši šel ke studni, opláchl se studenou vodou a převlékl se do suchého oblečení. Hostinský mezitím pověsil nad oheň kotlík a donesl nakládanou zeleninu a misku rýže. Musaši se vrátil zpátky a posadil se u ohniště.

„Kde se ten kluk toulá?“ hudoval hostinský. „Už tady s tím sake měl dávno být.“

„Kolik mu je roků?“

„Myslím, že jedenáct.“

„Občas se chová tak nějak dospěle, nemyslíte?“

„Hm. Bude to nejspíš tím, že v hostinci pracuje už od sedmi let. Tam vejde do styku s různějma lidma, ať už to jsou formani, pocestní nebo třeba papírník od vedle.“

„Kde se ale naučil tak pěkně psát?“

„Je to vážně tak dobrý?“

„Ano. Píše sice ještě trochu dětsky, ale v jeho písmu je taková podivná přímočarost. Kdybych to přirovnal k umění meče, řekl bych, že jeho duch má hloubku. Z toho kluka něco bude.“

„A co myslíte?“

„Může z něj být opravdová lidská bytost.“

„Cože?“ řekl překvapeně hostinský. Sundal z kotlíku pokličku, aby se podíval, zda je už jídlo hotovo, a zamračil se: „Kde jenom vězí. Určitě se někde toulá.“

Chystal se nazout si sandály, aby pro sake došel sám, ale Džótaró konečně dorazil. „Kde ses toulal?“ ptal se hostinský. „Host kvůli tobě musel tak dlouho čekat!“

„Když já dřív nemohl. Byl tam totiž jeden strašně opilej zákazník. Pořád se na něco vyptával a nechtěl mě pustit.“

„Vyptával? A na co?“

„Na Mijamota Musašiho.“

„A tys pak nemohl samým povídáním zavřít pusy, vid.“

„Stejně je to jedno. O tom, co se stalo tuhle v Kijomizu, už vědí všichni. Naše sousedka a dcera lakýrníka ten den byly v chrámu. Všechno viděly.“

3

Musaši seděl zamyšleně u ohniště a rukama si objímal kolena. „Už o tom raději nemluv, můžeš?“ téměř ho prosil.

Džótaró si chvíli Musašiho přeměřoval, aby zjistil, v jaké je náladě, a pak se zeptal: „Můžu tady dnes zůstat a povídat si s váma?“ Začal si omývat nohy a chystal se vstoupit do místnosti s rohožemi.

„Mně to nevadí, ale co tvůj mistr?“

„Ten mě teď už nepotřebuje.“

„Tak dobře.“

„Ohřeju vám sake. Mám v tom fortel,“ usadil nádobu se sake do horkého popele a brzy hlásil, že je ohřáté.

„Ty jsi ale rychlík,“ chválil ho Musaši.

„Máte rád sake?“

„Mám.“

„Ale když jste tak chudej, tak si ho asi moc často nedopřejete, že jo?“

„Přesně tak.“

„Já jsem si dřív myslel, že když někdo ovládá dobře bojová umění,

tak slouží mocnému knížeti a dostává za to obrovské služné. Jeden zákazník mi vyprávěl, že Cukahara Bokuden měl s sebou vždycky sedmdesát až osmdesát vazalů, několik koní a ještě i sokoly."

„To je pravda."

„A slyšel jsem taky, že pan Jagjú slouží v Edu přímo Tokugawům a dostává služné víc než dva miliony litrů rýže."

„To je taky pravda."

„Proč jste teda tak chudý?"

„Protože se teprve učím."

„A v kolika letech budete mít tolik vazalů jako Cukahara Bokuden?"

„Nevím, jestli vůbec nějaký budu mít."

„A proč? Nejste tak dobřej?"

„Slyšel jsi přeci, co o mně říkají ti, kteří mě viděli v chrámu. To, že jsem odtamtud utekl."

„Všichni říkají, že ten šermíř, co přespává tady v hospodě, je určitě nějaký slaboch. Je to k vzteku, co povídají," rozčiloval se Džótaró.

„Cha, cha, cha. Proč ti to tak vadí? Nemluví přece o tobě."

„Protože mi to přijde nespravedlivý. Papírníkův a bednářův syn a ještě pár dalších spolu občas trénují šerm vzadu za obchodem lakýrníka. Proč se s někým z nich neutkáte a neukážete jim, co umíte?"

„Dobrá, tak jo."

Musaši nedokázal chlapci nic odmítnout. Částečně proto, že i on sám byl duchem stále ještě chlapec a měl pro Džótaróovu národu pochopení. Stále, byť nevědomky, hledal něco, co by mu dokázalo vynahradit nedostatek lásky během jeho dětství a ukonejšit věčný pocit samoty.

„Popovídáme si raději o něčem jiném," řekl. „Teď se pro změnu budu zase chvíli ptát já, jo? Odkud vlastně jsi?"

„Z Himedži."

„Takže ty jsi z provincie Harima?"

„Ano. A vy jste z Mimasaky, že jo? Aspoň to všichni říkají."

„Jsem. Co dělá tvůj otec?"

„Dřív to byl samuraj. Opravdový samuraj!"

Nejprve to Musašiho překvapilo, ale na druhou stranu se tím vysvětlovala spousta věcí. Třeba i to, jak se mohl takový chlapec naučit psát. Zeptal se ho tedy, jak se jeho otec jmenuje.

„Jmenuje se Aoki Tanzaemon. Dřív dostával služné devadesát tisíc

litru rýže, ale když mi bylo sedm, odešel ze služeb svého pána a přišel sem do Kjóta. Když mu došly všechny peníze, co měl, nechal mě v zdejší nálevně, odešel do kláštera a stal se mnichem. Já tam už ale pracovat nechci. Chci se stát samurajem, stejně jako táta. A stejně jako vy se chci naučit bojovat s mečem. Není to snad nejlepší cesta, jak se stát samurajem?"

Za chvíli pokračoval: „Chci se stát vaším žákem. Chci s vámi putovat po zemi a učit se meči. Vemte mě, prosím, za svého žáka. Udělám, cokoli budete chtít."

Když Džótaró vychrlil svou prosbu, byla v jeho tváři vidět nezlomná odhodlanost v žádném případě se nespokojit se zápornou odpovědí. Nemohl v té chvíli tušit, že prosí muže, který způsobil tolik nepříjemností jeho otci. Musaši ho na druhou stranu nebyl schopen odmítnout. V té chvíli však nepřemýšlel nad tím, zda ho má přijmout či ne, trápil ho osud Aokiho Tanzaemona a jeho syna. Soucítit s ním. Cesta samuraje byla cestou nejistoty, samuraj musel být vždy připraven zabít nebo zemřít. Úvahy nad vrtkavostí lidského osudu jej rozesmutnily, účinek sake byl ten tam. Cítil se osaměle.

4

Džótaró byl neodbytný. Když se ho hostinský snažil přimět, aby už Musašiho nechal na pokoji, hrubě mu na to odpověděl a zdvojnásobil své úsilí. Chytil Musašiho za zápěstí, tahal ho za něj a nakonec se rozplakal.

Musaši si už nevěděl rady, a tak mu řekl: „Dobře. Tak dobře. Už se upokoj... Můžeš být můj žák. Nejprve si o tom ale pořádně promluv se svým mistrem."

Džótaró se konečně zklidnil a odklusal do nálevny.

Druhý den ráno si Musaši přivstal.

„Můžete mi, prosím, udělat svačinu na cestu? Děkuji, že jsem u vás mohl tolik dnů nocovat. Rád bych se teď podíval do Nary," oznamoval starému hostinskému.

„Už od nás odcházíte?" ptal se ho hostinský, který nečekal, že se s ním bude muset rozloučit už tak brzy. „To je určitě kvůli tomu, že vás ten kluk tolik obtěžoval, vidíte?"

„Kdepak, s ním to nemá nic společného. Do provincie Jamato se chystám už delší dobu. Chtěl bych se tam v chrámě Hózóin podívat

na proslulé bojovníky s kopím. Doufám, že vám Džótaró neztropí moc potíží, až zjistí, že tu nejsem."

„Nemusíte se bát. Je to ještě dítě. Chvilku bude křičet, vztekat se, ale nakonec na všechno rychle zapomene."

„Myslím, že majitel nálevny by ho stejně nepustil," řekl Musaši a vyrazil na cestu.

Děšť i bouře už ustaly, do tváře mu slabě foukal příjemný vítr. Po včerejším víchru nebylo ani památky. Připomínaly ho jen slivoňové květy, ležely na zemi, v blátě.

V korytu řeky Kamo přibýly po dešti spousty vody, která byla navíc zkalena velkým množstvím bahna. Na konci dřevěného mostu na Třetí ulici stál samuraj a kontroloval všechny průchozí. Když se ho Musaši zeptal na důvod, odpověděl mu, že je to kvůli blížící se návštěvě nového edského šóguna. Předvoj vlivných i menších mocipánů už byl tady a byla podniknuta příslušná opatření, aby se do města nemohly dostat podezřelé osoby. Musaši, který byl také samurajem bez pána, ochotně odpověděl na otázky a bylo mu dovoleno projít.

Tato zkušenost jej přivedla k úvahám nad jeho prapodivným postavením. Putoval po zemi, aniž by slíbil svou věrnost Tokugawům nebo jejich konkurentům v Ósace. To, že utekl z domu, aby se během bitvy u Sekigahary připojil na stranu ósackých, byla jen otázka odkazu jeho předků. Jeho otec byl od samého počátku na straně pána Igy Šinmena. Dva roky před touto bitvou zemřel Tojotomi Hidejoši a jeho stoupenci vytvořili kolem jeho syna ósackou alianci. V Mijamotu byl Hidejoši považován za jednoho z největších hrdinů, Musaši si dobře pamatoval, jak ještě jako kluk sedával u ohniště a dychtivě poslouchal všechno, co se o něm vyprávělo. Tyto vzpomínky a Hidejošiho ideál v něm stále dřímaly. I teď, kdyby si měl vybrat, na čí stranu by se postavil, rozhodl by se nepochybně pro Ósaku.

Musaši se od té doby v mnohém poučil a dobře věděl, že mnoho věcí, které provedl, když mu bylo sedmnáct, bylo neuvážených a nedokonalých. Sloužit věrně svému pánovi přece neznamená, že se vrhne jen tak do boje a bude se ohánět svým kopím. Musí být schopen pro jeho věc i zemřít.

„Jen když samuraj zemře s modlitbou za zdárné vítězství svého pána, teprve tehdy dokázal něco velikého, něco smysluplného," tak by to asi Musaši vyjádřil dnes. Tehdy v sobě s Matahačim neměli ani

špetku vazalské věrnosti. Žíznilo jen po slávě a věhlasu. Anebo ještě jinak, toužili po dobrém bydlu, aniž by pro to museli něco udělat.

Bylo zvláštní, že se dokázali rozhodnout zrovna pro takovouto věc. Takuan Musašiho poučil o tom, že život je tím nejcenějším drahokamem, a tenkrát s Matahačim vlastně nevědomky téměř obětovali to nejdražší, co měli. Oba dva vsadili úplně všechno na to, aby získali mizerné samurajské služné. Jak mohli být tak pošetilí, říkal si Musaši.

Všiml si, že je už u Daiga, na jihu města. Byl celý zpocený, tak se rozhodl, že si na chvíli odpočine.

Z dálky zaslechl volání: „Haló! Počkejte!“ Podíval se dolů ze strmé horské cesty a rozpoznal v dálce vodníčka Džótaró, jak za ním ze všech sil utíká. Oči mu sršely vztekem.

„Vy jste mi lhal!“ křičel Džótaró. „Lhal jste mi!“ Běžel, sotva dechu popadal. Tváře měl rudé, jeho hlas byl trochu útočný, ale bylo na něm vidět, že má na krajíčku.

5

Musaši se musel smát, když viděl, jak je Džótaró na cestu vybavený. Místo pracovního kabátku, který měl na sobě včera, se převlékl do normálního kimona, ale opět mu bylo krátké. Spodní lem mu sahal jen po stehna a rukávy po lokty. Na straně mu visel dřevěný meč, byl o hodně delší než sám Džótaró. Na zádech měl veliký klobouk, který svým tvarem spíš připomínal deštník.

„Vy jste mi lhal!“ vyčítal Musašimu, když k němu doběhl, a rozbřečel se.

„Ale copak?“ objal ho Musaši a snažil se ho ukonejšit. Chlapec však plakal dál, tady v horách se nemusel před nikým stydět.

„Opravdovej chlap přece nebrečí!“ dobíral si ho Musaši.

„Mně je to jedno!“ vzlykal Džótaró. „Vy jste chlap a stejně jste mi lhal. Slíbíte mi, že můžu být vaším žákem, a pak si klidně utečete. Takhle by se opravdovej chlap chovat neměl.“

„Promiň.“

Tato jednoduchá omluva Džótaró rozbřečela ještě víc.

„Přestaň už,“ snažil se ho Musaši utiшит. „Nechtěl jsem ti lhát, ale máš přece svého otce a taky mistra. Nemohl jsem tě s sebou vzít bez jeho souhlasu. Řekl jsem ti přece, aby ses nejprve zeptal mistra, ne? Myslel jsem si ale, že s tím nejspíš nebude souhlasit.“

„Proč jste alespoň nepočkal, než za vámi přijdu s jeho odpovědí?"

„Proto jsem se ti před chvilkou omluvil. Vážně ses ho na to zeptal?"

„Jo," přestal plakat a utrl dva listy ze stromu, aby si s nimi mohl utřít svůj usmrkaný nos.

„A co na to říkal?"

„Řekl mi, ať jdu."

„Hm?"

„Řekl mi, že žádný samuraj nebo škola bojových umění by takovýho kluka, jako jsem já, nepřijala. Ale protože samuraj ze sousedního hostince je takovej slaboch, hodíme se k sobě tak akorát. Řekl, že bych vám třeba mohl nosit věci. Na rozloučenou mi dal tenhle dřevěnej meč."

„Cha, cha, cha, zajímavý výčepní," musel se tomu Musaši zasmát.

„A potom," pokračoval chlapec, „jsem šel do hostince, ale protože tam pan hostinský nebyl, půjčil jsem si ze skoby pod okapem tenhle klobouk."

„Pan hostinský ho ale přece měl místo vývěsního štítu. Je na něm napsáno ‚Ubytování‘."

„To nevádí. Potřeboval jsem něco na hlavu pro případ, že by pršelo."

Džótaró si byl konečně jist, že z nedávného slibu nesejde, a považoval za samozřejmé, že se konečně stal Musašiho žákem. Když Musaši pozoroval jeho radost, nezbyvalo mu nic jiného než se s tímto faktem smířit. Ale možná, že to tak bylo lepší. Zvláště když uvážil, že jeho otec, Tanzaemon, ztratil velkou měrou svůj status kvůli jeho nerozvážnosti. Mohl vlastně i děkovat za to, že mu byla dána šance postarat se o blaho tohoto chlapce. Přišlo mu to tak správné.

Džótaró, když se teď konečně uklidnil, si najednou na něco vzpomněl a sáhl si do kabátku. „Málem bych na to zapomněl. Něco pro vás mám. Vezměte si to," podával mu do ruky dopis.

Musaši si ho podezřívavě prohlížel a zeptal se: „Kdo ti ho dal?"

„Pamatujete si, jak jsem vám včera večer říkal, že u nás byl jeden strašně opilej samuraj a vyptával se na vás?"

„Hm. Mluvil jsi o něm."

„Když jsem se včera vrátil do našeho podniku, ještě tam seděl. Pořád se mě na vás ptal a chlastal. Je to pěkněj násoska, vypil úplně celou láhev sake. Potom napsal tenhle dopis a požádal mě, abych

vám ho předal."

Musaši udiveně naklonil hlavu na stranu a podíval se na zadní stranu obálky.

6

Na obálce stálo: „Hon'iden Matahači."

Když to psal, musel být vskutku opilý. Dokonce i jeho znaky byly trochu přiopilé. Když dopis začal číst, zaplavoval Musašiho smíšený pocit smutku a nostalgie. Nejen písmo, ale i obsah byl poněkud zmatený a plný nepřesností.

V hory Ibuki se mi jen těžko dávalo sbohem mé rodné vsi, těžko se mi loučilo s mým starým kamarádem. Nezapomněl jsem na Tebe. Nedávno jsem čirou náhodou zaslechl Tvoje jméno, když jsem šel kolem Jošiokovy školy. Byl jsem tehdy zmatený a nedokázal jsem se s Tebou setkat. Ted' jsem v hostinci a opíjím se.

Až posud to docela ušlo, ale dál už byl text značně nesrozumitelný.

Od té doby, co jsem Ti utekl, mě drželi v kleci prostopášnosti. Lenost se mi prožrala až do morku kostí. Pět let jsem trávil dny v omámení, nedělal jsem vůbec nic. Tady ve městě Tě všichni znají jako šermíře. Piju na tvoji slávu. Někteří tvrdí, že jsi slaboch a umíš jen utíkat. Někteří zas, že jsi skvělý bojovník. Mně je jedno, co je pravda. Už to, že se tu o Tobě mluví, mi dělá nesmírnou radost.

Dobře děláš. Zvolil sis cestu meče a daří se ti. Když se ale podívám na sebe, tak se můžu jen podívat, co se to se mnou stalo. Jsem hlupák. Může se snad taková nula, jako jsem já, podívat do tváře kamaráda a nepropadat se studem?

Ale ještě počkej. Život je dlouhý, je ještě brzo soudit to, co se stane v budoucnosti. Ted' se před Tebou nemůžu ukázat, ale jednou přijde den, kdy toho budu schopen.

Přeju Ti pevné zdraví.

Musaši si již myslel, že je to konec dopisu, ale následoval ještě dovětek, v němž ho zdlouhavě informoval, že Jošiokovy školy se nedávný incident silně dotkl a žáci po něm všude usilovně pátrají. Měl by se proto před nimi mít na pozoru. Byla by přece škoda hned

umírat, když se o jeho umění meče začínají konečně všichni dovídat. Až i on sám dosáhne něčeho velkého jako Musaši, rád se s ním setká a poklábosí s ním o starých časech. Popřál mu ještě jednou zdraví a ať zůstane naživu, aby mu byl i nadále inspirací.

Matahači to nepochybně myslel dobře, ale i z jeho varování byla cítit podivná závist. Proč Musašiho chválí a hned nato píše o svých nezdarech? „Proč mi prostě nenapsal, že je to dlouho, co se neozval, ale že by se se mnou rád viděl?“ divil se Musaši.

„Džótaró, zeptal ses ho, kde bydlí?“

„Ne.“

„A znal ho někdo z nálevny?“

„Ne, přišel k nám prvně.“

Musaši uvažoval o tom, že kdyby věděl, kde Matahači bydlí, hned teď by se za ním vrátil zpět do města. Moc rád by si popovídal se svým kamarádem z dětství, trochu ho vzpružil a pokusil by se v něm opětovně probudit onen elán, jež kdysi sdíleli. Jelikož to byl stále ještě jeho kamarád, rád by ho dostal z nynější nálady a odvrátil ho od jeho sebezničujících tendencí. Samozřejmě by také Matahačiho rád přiměl k tomu, aby své matce Osugi vysvětlil, že se mýlí.

Musaši kráčel zamlkle před Džótaróem. Dostali se na cestu dolů z Daiga a pod sebou už viděli rozcestí Rokudzizó.

Náhle se Musaši na chlapce otočil a řekl mu: „Džótaró, něco bych potřeboval. Můžeš to pro mě udělat?“

7

„A co?“ „Chtěl bych po tobě něco poslat.“ „A kam?“ „Do Kjóta.“

„To se mám vracet zpátky, odkud jsem přišel?“

„Ano. Potřeboval bych doručit dopis do Jošiokovy školy na Čtvrté ulici.“ Džótaró posmutněl a kopal palcem u nohy do kamínku před sebou. „Nechce se ti?“ ptal se ho Musaši a díval se mu do tváře.

„To ne,“ zakroutil nejednoznačně hlavou Džótaró. „Cesta tam mi nevádí, ale vy se mě určitě chcete zas zbavit, že jo?“

Díval se na něj svýma podezřívavýma očima. Musaši se trochu zastyděl, nebyl to snad on, kdo ho už jednou zklamal?

„Co tě to napadá,“ řekl energicky. „Samuraj nikdy nelže. Za to, co se stalo ráno, se omlouvám, bylo to jen nedorozumění.“

„Dobře, tak teda půjdu.“

Zašli do nedaleké čajovny Rokuamida, objednali si čaj a něco k

jídlu. Musaši pak napsal dopis, který byl určen pro Jošioku Seidžúróa. Stálo v něm toto:

Doslechl jsem se, že po mně se svými žáky pátráte. Momentálně jsem na cestě do Jamata a chtěl bych přibližně jeden rok putovat po krajích Iga a Ise, abych zdokonalil svou techniku meče. Teď už své plány nehodlám měnit. Je mi však líto, že jsem se s Vámi během návštěvy Vaší školy nemohl osobně sejít. Rád bych Vás tímto informoval, že prvního nebo druhého měsíce následujícího roku se určitě vrátím zpět do Kjóta. Doufám, že se během té doby mé umění dostatečně zlepší. Věřím tomu, že ani Vy nebudete cvičení zanedbávat. Bylo by velkou ostudou, kdyby slavná škola Jošioky Kenpóa utrpěla podobnou porážku jako poslední. Závěrem mého dopisu Vám ze srdce přeji dobré zdraví.

Šinmen Mijamoto Musaši

Přestože byl dopis napsán velmi zdvořile, nikoho nenechával na pochybách, že si Musaši skutečně věří. Dopis adresoval nejen Seidžúróovi, ale i celé jeho škole.

„Stačí, když to ve škole na Čtvrté ulici jen tak pohodím, že jo? Alespoň se pak budu moci rychle vrátit za vámi,“ řekl Džótaró, když si od něj vzal dopis.

„Ne. Musíš jít až ke vchodu a dát to někomu ze sloužících.“

„Tak dobře.“

„A ještě něco bych od tebe chtěl, ale možná to nebude lehký.“

„Co? Co?“

„Chtěl bych, aby ses pokusil najít toho pána, co ti dal ten dopis. Jmenuje se Hon'iden Matahači, je to můj kamarád.“

„To nebude problém.“

„Myslíš? A jak ho chceš najít?“

„No, poptám se v ostatních nálevnách.“

„Cha, cha, cha. To není špatnej nápad. Z jeho dopisu jsem ale pochopil, že se nejspíš zná s někým z Jošiokovy školy. Možná že bude lepší, když se optáš tam.“

„A co mám dělat, až zjistím, kde bydlí?“

„Chci, abys mu vyřídil, že na nový rok, od prvního do sedmého, na něj budu každé ráno čekat na mostě u Páté ulice. Ať tam za mnou některý z těchhle dnů přijde.“

„To je všechno?“
„Jo, a vyříd' mu ještě, že bych ho vážně hrozně rád viděl.“
„Dobře, myslím, že si to zapamatuju. Ale kde vás pak najdu?“
„Udělejme to takhle. Já teď půjdu do Nary, ale nechám ti u mnichů v Hózóinu vzkaz, kde mě můžeš najít.“

„Určitě?“

„Cha, cha, cha, cha! Ještě mi pořád nevěříš? Neboj. Jestli svůj slib nedodržím, tak mi můžeš useknout hlavu," smál se Musaši a vyšel z čajovny. Měl namířeno do Nary. Džótaró zase zpět do Kjóta.

Křižovatkou procházeli lidé se slaměnými klobouky, s vlaštovkami v klecích a s řehtajícími koňmi. Mezi nimi se proplétal Džótaró. Když se ohlédl, odkud vyšel, uviděl tam Musašiho, jak jej ještě z dálky vyprovází pohledem. Usmáli se na sebe a každý vyrazil svým směrem.

Jarní vánek

1

*Lásky vánek
tahá mne za rukáv.
Ach, jak ztěžkl!
Je snad lásky vánek
těžký tak?*

Na břehu řeky Takase si za domem prozpěvovala Akemi útržek písničky z Okunina kabuki a prala šaty. Pokaždé, když je k sobě přitáhla, objevil se na látce květinový vzor budící dojem třepotajících se trešňových kvítků.

*Má mě rád,
a dělá, že ne.
Nedá to na sobě znát,
jeho cit však hluboký je.*

Na břehu řeky stál Džótaró. Pozoroval ji svými živými očima a přátelsky se usmíval. „Zpíváte moc hezky, paní," zavolal na Akemi.

„Co?" podivila se. Překvapilo ji, že za ní stál malý chlapec s dlouhým dřevěným mečem a ohromným slaměným kloboukem, vypadal jako trpaslík. „Čípak jsi?" zeptala se ho. „A komu říkáš, paní! Jsem ještě slečna."

„Tak dobře, krásná slečno."

„Přestaň," smála se. „Kdo to kdy viděl, aby takovej prcek, jako jsi ty, laškoval se starší holkou. Raději si utři nudli u nosu."

„Já bych se tě ale chtěl na něco zeptat."

„Tak to vidíš!" zlobila se. „Já si tady s tebou povídám a zatím mi uplavaly šaty."

„Já je vytáhnu."

Džótaró utíkal rychle podél břehu, aby dohonil její šaty, a posléze se mu je mečem podařilo vylovit. Nakonec se mu jeho dlouhý meč přece jen k něčemu hodil. Akemi mu poděkovala a zeptala se ho, co by tedy chtěl vědět.

„Je tady někde podnik, který se jmenuje Jomogi?"

„Samozřejmě, to je náš dům. Tamhle."

„Vážně? Už jsem myslel, že ho nenajdu."

„Proč se ptáš? A odkud jsi přišel?"

„Tamhle odtud," ukazoval ledabyle.

„A kde to asi má být?"

„Já přesně nevím," váhal.

Akemi se zasmála. „To nevádí. Proč se ale zajímáš o náš podnik?"

„Hledám jednoho člověka, Hon'iden a Matahačiho. V Jošiokově škole mi řekli, že ho určitě najdu v Jomogi."

„Není tady."

„Lžeš!"

„Ne, nelžu. Je to pravda. Bydlel tady, ale před nějakým časem odsud odešel."

„A kam?"

„To nevím."

„Někdo by to u vás ale mohl vědět, ne?"

„Ne. Moje matka taky nic neví. Utekl od nás."

„Ach jo!" dřepł si chlapec a ustaraně se díval na řeku. „Co mám teď dělat?" povzdechl si.

„Kdo tě k nám poslal?"

„Můj mistr."

„A kdo je tvůj mistr?"

„Jmenuje se Mijamoto Musaši."

„Poslal po tobě nějaký dopis?"

„Ne," zakroutil Džótaró hlavou.

„To jsi tedy povedený posel. Nevíš, odkud jsi přišel, a nemáš ani žádný dopis."

„Mám jenom něco vyřídit."

„A co? Asi se sem už nikdy nevrátí, ale kdyby ano, tak bych mu to mohla vyřídit.“

„No, já nevím. Můžu?“

„Mě se neptej. Rozhodni se sám.“

„Tak jo. Miyamoto mi řekl, že by se s Matahačim hrozně rád viděl. Řekl, abych mu vyřídl, že na něj bude na nový rok od prvního do sedmého každý ráno čekat na velkém mostě na Páté ulici. Ať tam za ním Matahači zajde.“

Akemi dostala záchvat smíchu: „Che, che, che, che. Něco takového jsem ještě neslyšela. Posílá tě sem, aby se s ním Matahači setkal až za rok? To máš ale podivného mistra! Musí ti být asi podobný. Cha, cha. Cha, cha. Já už nemůžu.“

2

Džótaróem cloumal vztek, až se mu chvěla ramena. „Co ti na tom přijde tak směšného!“

„Ty se zlobíš?“ přestala se Akemi konečně smát.

„A divíš se snad? Slušně jsem tě o něco požádal a ty se mi směješ jak husa.“

„Nezlob se. Já to tak nemyslela. Už se smát nebudu. A když se tady Matahači objeví, tak mu to určitě vyřídím.“

„Slibuješ?“

„Slibuju,“ kousala se do rtů, aby se nesmála. „Akorát, jak že se jmenuje ten, s kým se má setkat?“

„Ty máš ale děravou hlavu. Přece Miyamoto Musaši.“

„A jakými znaky se píše, ten Musaši?“

„Mu je stejný znak jako ve slově válečník,“ řekl Džótaró a začal psát bambusovým klacíkem do písku. „Takhle,“ ukazoval jí jeho jméno.

Akemi se upřeně dívala na oba znaky, které napsal, a zeptala se ho: „Nečte se to spíš jako Takezó?“

„Říkám, že Musaši!“

„Ale dá se to taky číst jako Takezó, ne?“

„Ty jsi ale tvrdohlavá!“ vypěnil Džótaró a zahodil klacík do řeky.

Akemi i nadále zamyšleně zírala na dva znaky, jimiž se psalo jméno Musaši. Nakonec se znovu podívala na Džótaróa a ještě jednou si ho od hlavy až k patě prohlédla. „Není náhodou Musaši z kraje Jošino v provincii Mimasaka?“

„Je. Já jsem z Harimy a můj mistr je z vesnice Mijamoto v sousední Mimasace.“

„Je vysoký a takový mužný, že jo? A nevyholuje si nikdy temeno hlavy.“

„Jo. Jak to víš?“

„Jednou mi říkal, že když byl malý, tak se mu na hlavě udělal hnísavý zánět. Kdyby si temeno vyholil jako samuraj, tak by mu na hlavě byla vidět ošklivá jizva.“

„Tohle ti říkal? A kdy?“

„No, asi před pěti lety.“

„To už znáš mého mistra tak dlouho?“

„.....“

Akemi nebyla schopna odpovědi. Vzpomínka na ty dny v ní evokovala zmatené pocity, které jí bránily promluvit. Z toho, co jí Džótaró řekl, byla přesvědčena, že onen Musaši není nikdo jiný než Takezó. Tak moc by se s ním chtěla setkat. Viděla, jaký život vedla její matka, viděla i to, co se stalo s Matahačim. Od samého počátku padla její volba na Takezóa a byla na svůj správný úsudek náležitě hrdá. Takezó byl přece úplně jiný než Matahači.

Byla ráda, že se ještě neprovdala. Už dávno se rozhodla, že nechce s muži, kteří popíjeli u nich v podniku, mít nic společného. Pohrdala jimi, neustále lpěla jen na představě Takezóa. Hluboko v srdci toužila po tom, aby se jí splnil sen, že se s ním zase shledá. On byl tím milým, o němž zpívala ve své písničce.

„Tak jsme domluvený. Až se někde s Matahačim uvidíš, tak mu všechno vyřídíš, jo?“ řekl Džótaró, který tímto splnil svůj úkol, a vyběhl zase nahoru na břeh řeky.

„Počkej ještě!“ běžela za ním Akemi a chytila ho za ruku. Dívala se mu zblízka do očí a chystala se mu něco říct. Její rudé, rozpálené líce přišly i Džótaróovi nesmírně krásné.

3

„Jak se jmenuješ ty?“ zeptala se ho Akemi.

Džótaróa zaplavil sladký horký dech jejích úst. Odpověděl jí, jak se jmenuje, a podezřívavě se na ni podíval, její utrápený výraz mu přišel podivný.

„Džótaró, takže ty se s Takezóem vídáš každý den?“

„Jmenuje se Musaši.“

„Aha, promiň, tak s Musašim."

„Jo."

„Chtěla bych se s ním moc setkat, kde teď bydlí?"

„Žádný domov nemá."

„Proč ne?"

„Putuje po celé zemi, aby se zdokonalil v šermu."

„A kde teď přespává?"

„To se dovím v Naře od mnichů z Hózóinu."

„Hm... Vráti se ale do Kjóta..."

„Příští rok na začátku prvního měsíce."

Akemi byla na pochybách, co udělat. V tu chvíli však zevnitř domu za jejich zády někdo otevřel okno.

„Akemi, co pořád děláš! Přestaň se tam s tím skřečkem vybavovat a rychle to dodělej!" volala na ni Okó.

Akemi se matčina slova dotkla, proto jí hned ostře opáčila: „Tenhle chlapec se shání po Matahačim, tak se ho jenom ptám na důvod. A nejsem tvoje služka!"

V okně bylo vidět, jak Okó vzteky svraštila obočí a přísně se na ni zadívala, jako by jí vytýkala, co si to dovoluje. Vždyť to byla přece ona, kdo Akemi celou dobu živil a staral se o ni. „Matahači? S tím přece už nemáme nic společného, máš mu říct, že nic nevíš! Stydí se sem vrátit, tak místo sebe poslal tohohle malýho spratka na výzvědy. Vůbec se s ním nebav."

„No dovolte! Kdo je u vás spratek!" zlobil se Džótaró.

„Akemi, pojd' honem domů," řekla Okó, jako by těm dvěma chtěla zabránit v dalším hovoru.

„U řeky mi ale ještě zůstalo prádlo."

„Služka to pak dodělá. Ty se běž raději vykoupat a nalíčit. Zase se tu zničehonic ukáže Seidžúrú a uvidí tě takhle oblečenou. Ještě se o tebe přestane zajímat."

„No a co! Když mě nebude chtít, tak jediň dobře!" reptala Akemi, ale stejně utíkala domů.

Když uvnitř zmizela i Okóina tvář, Džótaró se zadíval na zavřené okno a hudoval: „Pche, taková stará baba a maluje se, jako by jí bylo sedmnáct."

Hned nato se okno otevřelo a Okó křičela: „Cos to řekl? Zkus to říct ještě jednou a uvidíš!"

„A sakra! Slyšela mě," zvolal Džótaró a snažil se rychle utéct, ale Okó už na něj vychrstla kýbl se zbytky polévky ze sójové pasty.

Oklepal se jako pes, shrábl si z límce slizké mořské řasy a s odporem je zahodil. Utíkal odsud pryč a zpíval si posměšnou písničku.

*V uličce na západ
od Honnódži
strašná tma je,
ženská z Azusy
se tam dobíla
napajcuje.
A porodí parchanta,
porodí parchanta,
lalala, lalala,
tralala, lalala.*

Krátké setkání

1

Na povozu taženém volským spřežením a vrchovatě naloženém pytlí rýže byla přidělena cedulka, která označovala, že se jedná o náklad směřující do kláštera Kófukudži. Dokonce i Džótaró znal tento klášter velmi dobře, jeho jméno bylo v mysli tehdejších lidí automaticky spojováno se starým sídelním městem Narou.

„To je parádní povoz," zaradoval se Džótaró při pohledu na nápis, káru dohnal a vylezl si na ni. Otočil se proti směru jízdy a v klidu se posadil. Navíc jako skutečný luxus se mu tam naskýtal pytle, o něž si mohl opřít záda.

Okolní kopce, které po obou stranách lemovaly cestu, byly porostlé úhlednými řadami čajovníků. Všude kvetly třešně a rolníci kypřili půdu na svých obilných polích. Nepochybně se modlili, aby jim je letos zase nepošlapali vojáci se svými koňmi. Ženy klečely na břehu jezera a omývaly zeleninu. Na Jamatské cestě vládl klid a mír.

„To se mám!" říkal si Džótaró, zatímco si pohodlně hověl na káře. Cesta ho uspávala, ale snažil se raději neusnout. Báł se, že dorazí do Nary dřív, než se probudí. Děkoval proto za každý kámen, na nějž kára najela a dokonale ho vždy probudila. Radost neměl jen z toho, že se takto krásně veze, ale i ze skutečnosti, že se současně blíží k cíli své cesty.

Když projeli jednou z vesnic, Džótaró se líně natáhl a utrl si list ze stromu kamélie stojící u cesty. Přiložil si ho ke rtům a začal na něj

pískat následující písničku.

*Je to sice stejný kůň,
když na něm vsak generál sedí,
jak měsíc v jezeře
zlatem se třpytí,
jenom se blýská.
Je to sice stále týž kůň,
když ale na rýžovém poli žije,
sotva se vleče,
sotva jde pod nákladem,
je starý a ubohý,
chudák, žebrák, chudáček.*

Muž, který šel celou cestu podél svého volského spřežení, se ohlédl dozadu, ale nic neviděl. Protože se písnička ozývala i nadále, otáčel se doleva, doprava, ale marně. Nakonec povoz zastavil a šel se podívat za něj. Když spatřil Džótaróa, zasadil mu tvrdý úder pěstí a zařval: „Ty parchante!”

„Jau,” zasténal bolestí Džótaró.

„Co si tady válíš šunky!”

„To se nesmí?”

„To je snad jasný!”

„A proč ne? Vy tu káru přece netáhnete.”

„Ještě budeš drzejší, spratku?” vzkypěl muž a odhodil Džótaróa na zem, jako by to byl míč na házení. Ten se s žuchnutím skutálel ke stromu vedle cesty. Povoz se zase rozjel a jeho kola rachotila a drkotala, jako by se Džótaróovi chtěla vysmát.

Džótaró se konečně zvedl a začal na zemi něco hledat. Zjistil totiž, že u sebe nemá bambusové pouzdro s dopisem, v němž Jošiokova škola odpovídá na Musašiho výzvu. Měl je celou cestu pověšené na šňůrce kolem krku, ale teď je nemohl nikde najít.

Bezradně hledal všude po okolí a propadal téměř beznaději, když vtom se u něj zastavila mladá žena v cestovním šatu a zeptala se ho: „Ztratil jsi něco?”

Podíval se na ni, ale skoro celou tvář měla ukrytou pod velkým kloboukem. Přikývl a pokračoval v hledání.

2

„Peníze?” zeptala se ho.

„Ne," odpověděl ledabyle Džótaró. Otázce nevěnoval příliš pozornosti, byl plně zabrán do svého hledání.

„A nebylo to bambusové pouzdro dlouhé asi třicet čísel s krátkou šňůrkou?"

„Ano. Jak to víte?"

„Tak tos byl ty, na koho u Manpukudži křičeli vozkové, že obtěžuje jejich koně."

„No, asi jo."

„Když jsi před nimi utíkal, tak se ti šňůrka nejspíš přetrhla. Pouzdro spadlo na zem a samuraj, který se tam předtím bavil s vozky, ho sebral. Co kdyby ses vrátil a poptal se tam po něm?"

„Jste si jistá?"

„Jsem."

„Děkuju," řekl Džótaró a už utíkal.

„Počkej! Už se tam nemusíš vracet. Ten samuraj jde tamhle odtud směrem k nám. Ten v té široké kalhotové sukničce," volala na Džótaróa a ukazovala na blížícího se muže.

Džótaró se zastavil a pozoroval ho svýma velkýma očima.

Byl to statný asi čtyřicetiletý samuraj. Všechno na něm bylo o trochu větší než u běžného člověka - jeho postava, černé vousy, široká ramena a mohutná hrud'. Na nohou měl kožené ponožky a slaměné sandály, v nichž si sebejistě, rázně vykračoval. Už od pohledu bylo Džótaróovi jasné, že to bude nejspíš významný vazal ve službách nějakého mocného knížete. Báł se proto na něj promluvit.

Naštěstí samuraj ho oslovil jako první. „Chlapče," řekl.

„Ano," odpověděl poslušně Džótaró.

„Nebyls to náhodou ty, komu před Manpukudži upadlo tohle bambusové pouzdro?"

„Ano! To je moje!"

„Ani mi nepoděkuješ?"

„Promiňte. Mockerát děkuju."

„Řekl bych, že ten dopis uvnitř je nesmírně důležitý. Když tě tvůj mistr pošle něco vyřídit, tak se nemáš cestou zastavovat, trápit koně, vozit se na káře ani se nikde poflakovat."

„Vy jste se díval dovnitř, pane samuraj?"

„To je snad samozřejmost, že když něco najdu, tak si to dobře prohlédnu, abych to mohl vrátit majiteli. Pečeť dopisu jsem ale neporušil. Pořádně si to však zkontroluj, ať víš, že je všechno v

pořádku."

Džótaró sundal z pouzdra víčko a nakouknul dovnitř. Když se přesvědčil, že tam dopis je, pověsil si pouzdro zase na krk a slíbil, že už si dá příště pozor.

Mladá dáma měla téměř stejnou radost jako Džótaró. „Je to od vás velmi laskavé," poděkovala samuraji, aby vyjádřila vděk za chlapce, který toho vlastními slovy nebyl schopen.

Vousatý samuraj se k nim přidal a dál šli společně. „Ten kluk k vám patří, slečno?" zeptal se jí.

„Ne. Vlastně ho vůbec neznám."

„Cha, cha, cha. Hned jsem si říkal, že se k sobě moc nehodíte. Podívejte se na něj, na kluka jednoho, má na klobouku napsáno ‚Ubytování‘."

„Je takový nevinný, vidíte. Kam asi jde?"

Džótaró, který šel mezi nimi, najednou ožil a řekl: „Mluvíte o mně? Já teď jdu do Nary, do Hózóinu." Jeho pohled upoutal podlouhlý předmět zabalený do zlaceného brokátu, který měla zastrčený za pás. Zíral na něj a pak řekl: „Koukám, že máte taky pouzdro s poštou. Dejte si na něj pozor, ať ho taky neztratíte."

„Pouzdro s poštou?"

„Máte ho přece za pasem."

„Che, che, che, che. To není pouzdro na dopisy, to je flétna."

„Flétna?" díval se na ni zvědavě Džótaró. Bez rozpaků se sklonil až k její hrudi a pasu, aby si předmět lépe prohlédl, ale pak, jako by ho něco zarazilo, se od ní zase rychle odtáhl a zkoumavě si ji celou prohlížel.

3

Dokonce i dítě dokáže posoudit ženskou krásu, anebo alespoň instinktivně vycítit, zda je žena čistá či ne. Na Džótaróa zapůsobil její půvab, uměl jej ocenit. Přišlo mu, že má skutečně ohromné štěstí, že může kráčet vedle tak krásné dívky. Bušilo mu srdce a točila se mu z toho hlava.

„No jo, flétna... Umíte na ni hrát, paní?" zeptal se. Pak si však vzpomněl, jak posledně na slovo „paní" reagovala Akemi, a tak následující otázku už položil jinak. „A jak se, slečno, jmenujete?"

Žena se zasmála a pobaveně se přes Džótaróovu hlavu podívala na samuraje. Vousatý samuraj se také rozesmál, až mu blýskaly bílé

zuby.

„To jsi tedy povedené kvítko! Když se někoho ptáš na jméno, tak je slušností představit se nejprve sám," řekl mu.

„Já jsem Džótaró."

„Cha, cha, cha, cha!"

„To není spravedlivý," rozčiloval se Džótaró. „Přinutil jste mě, ať vám řeknu svoje jméno, a sám jste se ještě nepředstavil, pane samuraj."

„Já se jmenuju Šóda."

„Šóda? A jak dál?"

„Jedno jméno ti musí stačit."

Džótaró se nedal odradit a tentokrát se otočil na mladou dámu: „Teď je řada na vás, slečno. My dva jsme se už představili. Bylo by neslušný, kdybyste nám neřekla taky svoje jméno."

„Já jsem Ocú."

„Ocú?" opakoval si Džótaró. Vypadalo to, že je prozatím spokojen, ale hned nato se vyptával dál: „Proč chodíte s flétnou za pasem?"

„Obstarávám si jí živobytí."

„Takže vaše řemeslo je hraní na flétnu?"

„Nevím, zda se to dá nazvat řemeslem, ale díky penězům, které dostanu za své hraní, můžu bez problémů cestovat i takhle daleko. Takže hraní je do jisté míry vlastně také řemeslo."

„Hrajete hudbu, jakou třeba člověk může slyšet v Gionu nebo ve svatyni Kamo? Hudbu k posvátným tancům?"

„Ne."

„Tak hudbu k tanci jako v kabuki?"

„Ne."

„Tak jakou teda?"

„Nic zvláštního, prostě hraju na svoji příčnou flétnu."

Samuraj se mezitím celou dobu podívoval tomu, že má Džótaró tak dlouhý dřevěný meč. „Co to máš zastrčený za pás?" zeptal se ho.

„Nepoznáte snad dřevěný meč? Myslel jsem, že jste samuraj."

„Jsem. Jenom mě překvapuje, že ho máš zrovna ty. Proč ho s sebou vláčíš?"

„Abych se mohl cvičit v šermu."

„Skutečně? A máš už učitele?"

„Mám."

„Je to ten člověk, pro něhož je určen ten dopis?"

„Ano."

„Tak to už musí být nejspíš skutečný mistr.“

„Není moc dobrý.“

„Chceš tím říct, že je slabý?“

„Jo. Všichni o něm říkají, že je to slaboch.“

„A nevádí ti mít takového učitele?“

„Ne. Mně zatím šerm taky moc nejde, tak na tom nesejde.“

Samuraje to opravdu pobavilo, skoro se zase rozesmál, ale pokračoval v kladení otázek: „A už ses s mečem něco naučil?“

„Ne, zatím ještě nic.“

Samuraj tentokrát vyprskl v smích a řekl: „S tebou člověku hnedka cesta utíká rychleji... A kam jdete vy, slečno?“

„Do Nary, ale ještě přesně nevím kam. Měl by tam být jeden samuraj, kterého hledám už celý rok. Slyšela jsem, že v poslední době se samurajové bez pána sbíhají do Nary ve velkém množství. Jdu tam, i když si nejsem jistá, zda tam bude také on.“

4

Most Udži byl na dohled. Před nedalekou čajovnou seděl starý muž a naléval velkou konvicí hostům, kteří seděli kolem dokola na malých stoličkách. Když spatřil Šódu, přátelsky ho přivítal: „To je přeci náš starý dobrý host z Kojagjú, račte dál, panstvo!“

„Rádi bychom si jen na chvilku odpočinuli. Můžete tady chlapci přinést něco sladkého na zub?“

Samuraj i Ocú se posadili, ale Džótaró zůstal stát. Sedět a odpočívat mu přišlo nudné. Když mu starý hostinský donesl pamlsky, rychle je shrábl a utíkal nahoru do kopce za čajovnou.

Ocú upíjela čaj a vyptávala se starého pána: „Je to do Nary ještě daleko?“

„Je. Ani člověk uvyklý rychlému pochodu by se před setměním nedostal dál než ke Kizu. Dívka jako vy by raději měla cestou počítat s noclehem ve vsi Taga nebo Ide.“

Hned nato se ozval Šóda: „Tato slečna už dlouhé měsíce hledá jednoho muže. Myslíte si, že by bylo rozumné, aby se vydala sama do Nary, když ani neví, kde tam bude spát?“

Stařec vyvalil oči. „Ať ji to ani nenapadne!“ řekl rozhodně. Otočil se na Ocú a nesouhlasně mával rukou: „Raději si to rozmyslete. Pokud byste byla domluvena, u koho přespíte, tak by to nebyl problém, ale pokud ne, tak by se vám mohlo v Naře něco stát.“

Starý hostinský nalil čaj také sobě a začal jim vyprávět, jaká je momentálně v Naře situace. Většina lidí prý podléhá dojmu, že bývalé hlavní město je tichým, klidným místem se spoustou krásně zbarvených chrámů a krotkých jelínek, místo, které zůstalo nedotčeno válkami či hladomory, ale ve skutečnosti to už dávno není pravda. Nikdo nedokáže spočítat, kolik samurajů bez pána se sem stáhlo po prohrané bitvě u Sekigahary. Většina z nich stranila Ósace a bojovala na straně Východní armády, byli to teď samurajové bez příjmů a bez špetky naděje, že se jim podaří ještě někdy se uplatnit. Tokugawský šógunát byl rok od roku silnější, byla velmi malá pravděpodobnost, že by se tito poraženci dokázali ještě někdy uživit svými meči.

Odhaduje se, že o svá bývalá místa přišlo více než sto dvacet až sto třicet tisíc samurajů. Jakožto vítězové zkonfiskovali Tokugawové pozemky představující zhruba příjem jedné miliardy a dvou set milionů litrů rýže za rok. Několik poražených feudálních pánů se sice mohlo po válce postavit znovu na vlastní nohy, ale přinejmenším osmdesát knížat bylo připraveno o všechno, úhrnem přišli o pozemky s příjmem šesti set osmdesáti milionů litrů ročně. Za předpokladu, že osmnáct tisíc litrů rýže připadne zhruba na tři samuraje, počet těch, kteří byli připraveni o své zázemí a nyní se musí všude skrývat, nemůže být, započítáme-li do toho i jejich rodiny a služebnictvo, menší než sto tisíc.

Oblast kolem Nary a hory Kója byla plná chrámů, a proto tokugawským hlídkám těžce přístupná. Bylo to tedy ideální místo k úkrytu, sbíhali se sem uprchlíci z celé země.

„Je mezi nimi i slavný Sanada Jukimura, který se skrývá na hoře Kudo, na hoře Kója je Kita Džúzaemon, poblíž Hórijúdzi zas Sengoku Sója a v Kófukudži Ban Dan'emon. Mohl bych jmenovat i další," zdůraznil starý hostinský. Všechno to prý byly hledané osoby. Kdyby ze svých úkrytů vystrčili paty, čekala na ně jistá smrt. Jejich jedinou nadějí byla další válka.

Podle hostinského by to ještě nebylo tak hrozné, kdyby se jednalo jen o tyto slavné samuraje, protože ti měli stále ještě nějaké zásoby a hlavně prestiž, takže dokázali uživit nejen sebe, ale i své rodiny. Mnohem větší potíž představovali zbloudilí samurajové, kteří se toulali po ulicích a byli v takové nouzi, že by byli schopni prodat i své meče. Polovina z nich vyvolává drobné potyčky, hraje hazardní hry a i jinak narušuje pořádek ve městě v naději, že se jim podaří

upoutat pozornost ósackých sil a přimět je k rozhodné akci. Kdysi klidná Nara se změnila v semeniště zločinu. Pro pěknou dívku, jako je Ocú, by cesta do Nary byla totéž, jako kdyby si šaty polila olejem a skočila rovnou do ohně. Starý hostinský, vzrušený svým vlastním vyprávěním, ji snažně prosil, ať od své cesty raději upustí.

5

Ocú mlčela, byla na pochybách, zda se má do Nary skutečně vypravit. Kdyby měla alespoň malou jistotu, že tam Musaši opravdu je, neváhala by ani v nejmenším toto nebezpečí podstoupit. Neměla však nic, co by tomu nasvědčovalo. Vyдалa se na cestu do Nary bez určitějšího cíle, stejně jako tomu bylo i v případě jiných míst, kam se bezcílně zatoulala od doby, co ji před rokem Musaši u mostu Hanada pod hradem Himedži opustil.

Když vousatý Šóda viděl, jak je ztrápená, řekl: „Říkala jste, že se jmenujete Ocú, vidíte?”

„Ano.”

„Nuže, Ocú, chtěl jsem vám to navrhnout už dříve, ale neodvážil jsem se. Nechcete jít namísto do Nary se mnou do Kojagjú?” zeptal se jí. Aby ji ujistil o svých počestných úmyslech, dodal: „Celým jménem se jmenuji Šóda Kizaemon, jsem ve službách rodiny Jagjú. Můj pán, kterému je téměř osmdesát, je už zesláblý a navíc se hrozně nudí. Když jste řekla, že hrajete na flétnu, tak mě hned napadlo, že by starého pána určitě velmi potěšilo, kdyby si čas od času mohl poslechnout vaše melodie. Co myslíte? Nepřijde vám to jako dobrý nápad?”

Starý hostinský hned nadšeně přitakával. „Rozhodně byste s ním měla jít,” doporučoval jí. „Jak jste pravděpodobně pochopila, starý pán z Kojagjú je slovutný Jagjú Munejoši. Uchýlil se již do ústraní a jeho mnišské jméno je teď Sekišúsai. Tadžima Munenori, jeho dědic, byl hned po bitvě u Sekigahary povolán do Eda, aby se stal instruktorem šógunových potomků. Žádný rod v této zemi není slavnější než Jagjúové. Být pozván do Kojagjú je samo o sobě velická pocta. Prosím, rozhodně tuto nabídku neodmítněte.”

Když se Ocú dozvěděla, že Šóda Kizaemon je vazalem slavného válečnického rodu Jagjú, blahopřála si, že už od začátku poznala, že se nejedná o jen tak ledajakého samuraje. Přesto jí bylo zatěžko na tuto nabídku odpovědět.

Když Kizaemon viděl, že mlčí, zeptal se: „Nechcete?"

„Kdepak. Lepší nabídky by se mi ani nemohlo dostat, ale obávám se, že má hra na flétnu nedosahuje takové úrovně, aby s ní tak urozený muž, jakým je Jagjú Munejoši, byl spokojen."

„To vás nesmí ani napadnout. Jagjúové jsou jiní než ostatní knížata. Obzvláště Sekišúšai je jen prostý tichý milovník čajového obřadu. Spíše než vaše nedostatky ve hře ho zcela určitě rozladí vaše ostýchavost."

Ocú si uvědomovala, že cesta do Kojagjú jí skýtá větší, byť stále malou naději než zamýšlené putování do Nary. Od smrti Jošioky Kenpóa byli Jagjúové považováni za největší mistry bojového umění v zemi. Bylo tedy samozřejmé, že se o zápas s jejich žáky ucházeli mnozí adepti cesty meče. Možná že na seznamu vítězů by mohla najít i jméno „Mijamoto Musaši".

„Pokud tedy myslíte, že bych měla jít, tak půjdu," řekla zvesela s myšlenkou na tuto možnost.

„Vážně? To jsem rád... Pochybuji ale, že by tam žena dokázala dojít do setmění. Ocú, umíte jezdit na koni?"

„Umím."

Kizaemon došel až k čajovně a pokynul rukou někomu na mostě. Za chvíli k nim doběhl mladík s koněm, na kterého nechal Kizaemon posadit Ocú, a sám pak kráčel vedle ní.

Džótaró je pozoroval z vrcholu kopce za čajovnou a zavolal na ně: „Už jdete?"

„Ano, už raději vyrazíme."

„Počkejte na mě!"

Když je Džótaró konečně dohnal, byli už v polovině mostu Udži. Kizaemon se ho zeptal, co tam nahoře dělal, a Džótaró odpověděl, že tam v lesíku velká skupina lidí hrála nějakou podivnou hru. Nevěděl, jak se jmenuje, ale byla prý zajímavá.

Mladík vedoucí koně za uzdu se rozesmál: „Zbloudilá samurajská chátra tam nejspíš hrála hazard. Nemají dost peněz na jídlo, tak se snaží do hry nalákat pocestné a obrat je o všechno, co mají. Taková hanebnost!"

6

Na koni seděla kráska v širokém cestovním klobouku, vedle ní kráčeli, každý na jedné straně, Džótaró a vousatý Šóda Kizaemon,

vpředu byl pak mladík, který koně vedl. Když přešli most Udži a vydali se ke břehu řeky Kizu, uvítal je na obloze nad planinou Kawači zpěv skrívana, byl to výjev jak z nějakého obrazu.

„Hm... Takže zbloudilí samurajové teď hrají hazard?“ divil se Kizaemon.

„Hraní hazardu by ještě šlo,“ poznamenal mladík. „Horší jsou ti, z nichž se stali únosci a vyděrači. Jsou tak krvelační, že jim v tom nedokáže nikdo zabránit.“

„Proč je zdejší kníže nepolapí nebo nevyžene?“

„Protože jich je takové obrovské množství, je to nad jeho síly. Kdyby se všichni zběhlí samurajové z Kawači, Jamata a Kii spojili dohromady, byli by proti knížeti v několikanásobné přesile.“

„Slyšel jsem, že v Kóze jsou taky.“

„Ano. Jsou to ti, kteří zbyli po knížeti Cucuiovi. Jsou prý odhodlaní vytrvat až do příští války.“

„Musíte o nich pořád mluvit tak ošklivě?“ vložil se do řeči Džótaró.

„Ne všichni jsou tak špatný.“

„To je pravda,“ přitakal Kizaemon.

„Můj mistr je taky samuraj bez pána!“

Kizaemon se zasmál a řekl: „Tak proto je tak bráníš. To jsi svému učiteli opravdu věrný... Říkal jsi, že máš namířeno do Hózóinu, že ano? Tvůj mistr je tedy teď v Hózóinu?“

„To ještě nevím, ale řekl mi, že se tam dovím, kde právě bude.“

„K jaké škole patří?“

„Nevím.“

„Jsi jeho žák a nevíš, jakým stylem bojuje?“

„Pane,“ přidal se znovu mladík, „umění meče je teď v módě. Studuje ho kdekdo. Na téhle cestě potkáte každý den tak pět nebo deset adeptů.“

„Skutečně?“

„Nejspíš je to proto, že je tu tolik samurajů, kteří dávají soukromé lekce v boji s mečem.“

„No, něco na tom asi bude.“

„Přitahuje je to, protože se někde doslechli, že pokud člověk umí dobře zacházet s mečem, knížata se o něj začnou mezi sebou přetahovat a dotyčnému to může v důsledku přinést příjem devadesáti až sto osmdesáti tisíc litrů rýže ročně.“

„To je rychlá cesta k bohatství.“

„Přesně tak. Naskakuje mi z toho ale husí kůže. Vždyť i tenhle kluk

má u sebe dřevěný meč. Taky nejspíš uvažuje o tom, že když se s ním naučí mlátit do lidí, stane se z něj opravdový muž. Takových je tu hodně a nejmutnější na tom je, že nakonec skoro všichni skončí o hladu."

Džótaró se rozzlobil. „Cože? Zkus to říct ještě jednou a uvidíš!"

„Slyšíte ho? Vypadá jako blecha s párátkem za pasem, ale už si o sobě myslí, že je velký válečník."

Kizaemon se začal smát: „Nerozčiluj se, Džótaró, nebo zase ztratíš bambusové pouzdro i s dopisem."

„Nebojte, neztratím."

„Tak vidíš, došli jsme k přivozu přes Kizu, tady se s tebou musíme rozloučit... Brzy se setmí, tak si raději pospěš. A nikde se zbytečně nezdržuj."

„A co vy, Ocú?" zeptal se Džótaró.

„Zapomněla jsem ti to říct. Půjdu tady s panem Šódou až na hrad Kojagjú... Dávej na sebe pozor," loučila se s ním Ocú.

„Takže nakonec zůstanu zase sám?"

„Určitě se spolu zase někde uvidíme. Žiješ přeci na cestách, stejně jako já."

Džótaróovi se nechtělo odejít. „A koho vlastně hledáte?" zeptal se jí. „Jak se jmenuje?"

Ocú neodpovídala, jen mu zamávala.

Džótaró se rozeběhl po břehu a skočil do přivozu. Když loďka celá rudá v paprscích zapadajícího slunce doplula do poloviny řeky, ještě jednou se ohlédl. Viděl Ocú a Kizaemona, jak se v dálce ubírají cestou k chrámu Kasagi. Byli právě v místech, kde se řeka náhle zužovala a údolí se ztrácelo ve stínu okolních hor.

Miska rýže

1

Hózóin znali všichni adeпти bojových umění. Pokud někdo o sobě tvrdil, že je znamenitý šermíř, a prohlásil, že se jedná jen o obyčejný klášter, byl to dostatečný důvod považovat ho za obyčejného podvodníka. Byla to věc, která byla známá i všem lidem v okolí. Zvláštní bylo, že o mnohem důležitější instituci, o císařském depozitáři Šósóin a jeho pokladech, zde nikdo pořádně nevěděl.

Klášter byl umístěn na kopci Abura v rozlehlém, hustém cedrovém

lese. Byl to přesně ten typ místa, kde by se každou chvíli mohli vyskytnout zlí skřeti. Také zde byly stopy po slavném období Nara, zbytky chrámu Ganrin'in a ohromné veřejné lázně vybudované na příkaz císařovny Kómjō pro chudé. Dnes po tom všem zůstalo jen několik základových kamenů vyčnívajících z mechu a svízele.

S vyhledáním kopce Abura neměl Musaši žádné problémy, ale když na něj vylezl, zmateně se kolem sebe rozhlížel, protože v lese bylo několik dalších chrámů. Cedry přestály zimu a byly zavlažovány prvními jarními sprškami, jehličí bylo nyní z celého roku nejtmavší. Nad nimi se v blízcím se šeru rýsovaly obrysy hory Kasuga. Vzdálené vrcholky hor byly ještě zalité jasným slunečním světlem.

Přestože žádný z chrámů nevypadal jako ten, který hledal, Musaši chodil od jednoho chrámu k druhému a prohlížel si cedulky s jejich jmény. Jeho mysl byla natolik zaujata myšlenkou na Hózóin, že když uviděl cedulku s nápisem Ózóin, spletl se a nejprve četl první znak jako „hó" místo „ó". I když si svůj omyl okamžitě uvědomil, nahlédl dovnitř. Ózóin nejspíše patřil sektě Ničiren. Pokud mu jeho paměť dobře sloužila, byl přesvědčen o tom, že Hózóin byl zenový klášter, s Ničirenovou sektou neměl nic společného.

Když tam tak stál, šel kolem něj mladý mnich, který se zrovna vracel do Ózóinu a Musašiho si bedlivě prohlížel.

Musaši si sundal klobouk a zeptal se: „Mohl bych se vás, prosím, na něco zeptat?"

„Co byste rád věděl?"

„Tenhle chrám se jmenuje Ózóin?"

„Ano. Je to přeci napsáno na ceduli."

„Doslechl jsem se, že je zde na Abuře také Hózóin. Nevíte, kde ho najdu?"

„Je vzadu hned za naším chrámem. Jdete tam na šermířský zápas?"

„Ano."

„Tak vám dám dobrou radu. Raději na to zapomeňte."

„Proč?"

„Je to nebezpečné. Chápu, když někdo, kdo se narodil jako mrzák, se sem vydá, aby mu narovnali nohy, ale nepochopím, proč sem jde někdo se zdravýma rovnýma nohama a nechá se zmrzačit."

Mnich byl statné postavy a celkově vypadal nějak jinak než běžní ničirenští mniši. Počet údajných bojovníků podle něj dosáhl už takového počtu, že je to i mnichům z Hózóinu na obtíž. Byl to přece

jenom klášter, v němž střežili světlo Buddhova zákona, jak napovídal i jeho název. Byl postaven k šíření Buddhova učení. Bojová umění se zde provozovala jen jako vedlejší činnost.

Kakuzenbó In'eí, bývalý opat zdejšího kláštera, často navštěvoval Jagjúa Munejošiho. Přátelstvím s Munejošim a knížetem Kamiizumim z Ise, který byl Munejošiho dobrý přítel, se v něm probudil zájem o bojová umění a boji s mečem zasvětil všechny svůj volný čas. Vyvinul spousty nových technik boje s kopím a právě to, jak už Musaši velmi dobře věděl, zaručovalo vysokou popularitu tohoto kláštera.

In'eiovi již bylo osmdesát čtyři let a trpěl senilitou. Skoro s nikým se nestýkal. I když ho někdo navštívil, nebyl s ním schopen vést konverzaci, dokázal jen sedět a nesrozumitelně žvatlat svými bezzubými ústy. Nejspíš ani on nerozuměl tomu, co mu kdo říká. A na kopí, na to už zcela zapomněl.

„Tudíž," zakončil mladý mnich své vyprávění, „vás tam nic dobrého nečeká. Pravděpodobně se s mistrem nesetkáte, a i kdyby ano, nic se od něj nepřiučíte." Ze strohého způsobu jeho mluvy bylo jasné, že se už chce Musašiho co nejrychleji zbavit.

2

Přestože Musaši cítil, jak o něm mnich smýšlí, zeptal se ho: „O In'eiovi jsem už slyšel. To, co jste o něm říkal, je nejspíš pravda. Ale slyšel jsem také, že je tam místo něj mnich zvaný Inšun. Stále prý ještě studuje, ale ovládá už všechna tajemství stylu Hózóin. Podle toho, co jsem se doslechl, nikdy žádného adepta neodmítne, přestože má už tolik žáků."

„Jo Inšun?" řekl mnich pohrdavě. „To, co se o něm povídá, není pravda. Inšun je ve skutečnosti žák opata Ózóinu. Když na In'eie začalo doléhat stáří, opatovi Ózóinu přišlo líto dobré pověsti Hózóinu, a tak ho zasvětil do tajemství boje s kopím. Kdysi se totiž i on učil u In'eie. Opat dohlédl také na to, aby se z Inšuna stal představený Hózóinu."

„Ach tak," podívoval se Musaši.

„Stále tam ještě chcete jít?"

„Když už jsem kvůli tomu urazil takovou dálku..."

„No, to je pravda."

„Říkal jste, že je to hned tady vzadu. Je to lepší obejít zprava, nebo

zleva?"

„Nemusíte nic obcházet. Mnohem rychleji se tam dostanete, když půjdete rovně přes náš chrám. Najdete to snadno.“

Musaši mu poděkoval a šel kolem chrámové kuchyně směrem dozadu. Tam spatřil kůlnu na dříví, zásobárnu na sójovou pastu a velkou zeleninovou zahradu. Vypadalo to tam jak poblíž nějaké rolnické usedlosti. Za zahradou se tyčil Hózóin.

Kráčel po měkké zemi mezi záhony řepy, ředkvi a cibule, vzadu okopával jeden ze záhonů nějaký starý muž. Hrbil se tam s motykou v ruce a soustředěně se věnoval své činnosti. Musaši z jeho tváře viděl jen sněhobílou obočí a kromě zvuku motyky narážející o drobné kamínky tam bylo naprosté ticho.

Musaši měl za to, že je to mnich z Ózóinu. Chtěl na něj promluvit, ale muž byl natolik zabrán do své práce, že by asi nebylo příliš zdvořilé ho vyrušovat.

Když kolem něj tiše procházel, náhle ucítil, že se stařec upřeně dívá na jeho nohy. I když se ani nepohnul, ani nepromluvil, Musaši měl pocit, že na něj útočí nějaká hrozivá síla, síla podobná blesku protínajícímu mračna na obloze. Nezdálo se mu to. Skutečně cítil, jak tato záhadná síla propichuje jeho tělo. Vystrašeně proto vyskočil do vzduchu. Cítil strašnou horkost, jako kdyby se právě těsně vyhnul smrtelnému bodnutí meče nebo kopí.

Když se po dopadu na zem ohlédl za sebe, uviděl ohnutá záda starce, který v nezměněném rytmu okopával i nadále zeleninový záhon. „Kdo to jenom je?“ divil se. Byl stále ještě ohromen silou, která jej právě zasáhla.

Stál před Hózóinem a jeho zvědavost se ani trochu nezmenšila. Zatímco čekal, než se objeví někdo z obsluhy, přemýšlel: „Inšun musí být ještě mladý. Ničirenský mnich mi sice řekl, že In'ei je senilní a na boj s kopím už úplně zapomněl, ale kdo ví?“

V podvědomí ho stále ještě trápila předchozí zkušenost ze zeleninové zahrady. Aby na ni zapomněl, dvakrát hlasitě zavolał, ale jedinou odpovědí mu byla ozvěna odrážející se od okolních stromů. Z kláštera se mu nikdo neozýval.

3

Všiml si velkého gongu vedle vchodu, tak do něj udeřil. Hned nato dostal zevnitř konečně odpověď.

Ve dveřích se objevil mnich. Byl veliký, zarostlý, vypadal jako jeden z bojovných mnichů z hory Hiei. Mohl být klidně i velitelem celého oddílu mnichů. Podobné návštěvy, jakou představoval Musaši, byl očividně zvyklý vítat každý den. Podíval se na něj a řekl: „Jste student cesty meče?“

„Ano.“

„Co vás sem přivádí?“

„Chtěl bych vidět, jak vypadá vaše hodina.“

„Račte,“ pokynul mu mnich a ukázal doprava, kde si měl Musaši nejprve umýt nohy. Byl tam sud s vodou, která do něj přitékala bambusovým potrubím. Vedle sudu uviděl zhruba deset párů špinavých, sešlapaných sandálů.

Musaši následoval mnicha temnou chodbou a dostal se do předsálí, kde měl prý chvíli počkat. Vzduchem se vznášela vůně vonných tyčinek a oknem viděl široké listy planého banánovníku. Kromě ležérního chování urostlého mnicha, který ho sem přivedl, mu na tomto klášteře nepřišlo nic zvláštního.

Když se mnich znovu objevil, podal mu registrační knihu a tušový kámen se štětcem a řekl: „Napište sem svoje jméno, u koho jste studoval a jakým stylem bojujete.“ Říkal mu to, jako by poučoval malé dítě.

Na obalu registrační knihy stálo: „Seznam osob, které klášter navštívily za účelem studia. Správce Hózóinu.“ Musaši knihu otevřel a letmo přehlédl několik jmen. U každého jména bylo datum, kdy se příslušný student nebo samuraj dostavil. Doplnil tedy také všechny požadované údaje, vynechal však jméno svého učitele.

Mnicha samozřejmě právě toto zajímalo nejvíce.

Musašiho odpověď byla stejná jako v případě Jošiokovy školy. Od svého otce se naučil boji s trojzubcem, „příliš úsilí tomu ale nevěnoval“. Když se rozhodl pro opravdové studium cesty meče, stalo se jeho učitelem veškerenstvo a také jeho dávní předchůdci z celé širé země. „Ještě se však stále učím,“ dokončil své vysvětlování.

„Hm. Pravděpodobně to už dobře víte, ale od časů našeho prvního mistra je Hózóin proslulý bojem s kopím. Souboje, které zde probíhají, jsou tvrdé a nesmiřitelné. Měl byste si předtím, než půjdete dál, přečíst, co je napsáno na začátku naší knihy.“

Musaši si vzal knihu znovu do rukou a přečetl si stanovy, které předtím přeskočil. Stálo tam: „Přišel jsem do kláštera studovat z vlastní iniciativy a v případě nehody nebo smrti zprošťuji klášter

veškeré zodpovědnosti."

„Souhlasím," řekl Musaši s úsměvem na rtech. Pro každého, kdo se rozhodl stát se válečníkem, to přece byla samozřejmá věc.

„Dobře. Račte tudy."

Tréninková hala byla obrovská. Mnichové nejspíše obětovali přednáškovou síň nebo jinou velkou chrámovou budovu, aby mohli vybudovat toto monstrum. Musaši ještě nikdy neseděl v hale s tolika objemnými sloupy. Všiml si též stop po malbách, zlaceném povlaku a bílé čínské barvě na příčných trámech. S něčím takovým se v tréninkové hale ještě nesetkal.

Nebyl zde zdaleka jediným návštěvníkem. Více než deset studentů sedělo v prostoru vymezeném na čekání, byl tam také stejný počet mníšských adeptů. Kromě toho tam sedělo několik samurajů, kteří jen přihlíželi. Všichni upřeně pozorovali cvičný zápas, který zrovna probíhal. Nikdo se na Musašiho ani nepodíval, když se posadil do rohu místnosti.

Nápis na stěně říkal, že pokud si dotýčný zájemce bude přát zápas se skutečným kopím, bude mu vyhověno, ale zápasníci dole na dřevěné podlaze používali dlouhé dubové hole. Každý zásah však i tak mohl být velmi bolestivý, v horším případě i smrtelný.

Jeden ze zápasníků byl nakonec vymrštěn do vzduchu, a když se po dopadu na zem snažil doplazit zpět na své místo, všiml si Musaši, že má už jedno stehno oteklé jak kmen obrovského stromu. Protože se nedokázal posadit, klekl si na jedno koleno a zraněnou nohu natáhl před sebe.

„Další!" vyzýval druhý zápasník ostatní na souboj. Už od pohledu se jednalo o nesmírně arogantního mnicha. Rukávy svého roucha měl zezadu podvázané a celé jeho tělo - nohy, ruce, ramena a dokonce i čelo - vypadalo jako jeden propletenec svalů. Dubová hůl, kterou držel nastojato v ruce, byla dlouhá nejméně tři metry.

4

„Já to tedy zkusím," ozval se jeden z mužů, kteří dorazili také teprve dnes. Podvázal si rukávy koženou šňůrkou a vstoupil do prostoru zápasíště. Zatímco mnich vyčkával, muž došel ke stěně, vzal si ze stojanu kůsu a postavil se do střehu. Vzájemně se uklonili, ale než se stačili narovnat, mnich hlasitě zařval jako divoké psisko a současně praštil svou holí do vyzývatelovy lebky.

„Další!" volal a vracel se na původní místo.

To bylo všechno, vyzývatel byl vyřízený. Nebyl sice mrtvý, ale nebyl schopný z podlahy zvednout ani hlavu. Přišli k němu dva mnišští adepti a odtáhli ho odsud. Na podlaze se za ním táhl potůček slin a krve.

„Další!" křičel opětovně sebejistý mnich.

Zprvu si Musaši myslel, že je to zdejší druhý mistr, Inšun, ale od mužů, kteří seděli vedle něj, se dozvěděl, že je to Agon, jeden ze starších žáků, jimž se říkalo „Sedm pilířů Hózóinu". Inšun se nikdy do soubojů pouštět nemusel, protože těchto sedm se s vyzývateli dokázalo vždy vypořádat.

„Nikdo jiný to už nezkusí?" hulákal Agon. Nyní svou hůl držel vodorovně.

Zarostlý správce si pročetl jména v registrační knize a prohlížel si tváře dotyčných. Na jednoho z nich ukázal.

„Dnes ještě ne... Zkusil bych to někdy příště," vylouval se muž.

„A co vy?" zeptal se správce.

„Dnes se na to jaksi necítím."

Jeden po druhém odmítali výzvu. Nakonec tedy správčův prst spočinul na Musašim. „A vy?"

„Jestli dovolíte."

„Jestli dovolíte? Co tím myslíte?"

„Že se rád utkám."

Všechny pohledy se stočily na Musašiho, který se právě zvedl ze země. Domýšlivý Agon už na zápasišti nebyl, vesele se bavil a žertoval s ostatními mnichy. Když se ukázalo, že se našel další vyzývatel, zatvářil se znuděně a líně řekl: „Vezměte to někdo za mě."

„No tak!" povzbuzovali ho ostatní. „Bude to už určitě poslední."

Agon se nechal přesvědčit a ledabyly se vrátil doprostřed zápasiště. Znovu se chopil své lesklé černé hole, s níž byl dokonale sžit. Zaujal útočnou pozici, otočil se k Musašimu zády a vyrazil rychle opačným směrem.

„Ja, ja, ja, ja, ja!" křičel jak vyplašený pták a utíkal směrem ke stěně, do níž mohutnou silou vrazil svým cvičným kopím, přesně do místa, které bylo vyhrazené pro cvičební účely. Byla tam zcela nová prkna, ale strašlivou ránu nevydržela, Agon je svým dřevěným kopím prorazil.

„Uáá!" ječel vítězoslavně. Jeho hlas se rozléhal po celé hale, když

kopí opět vysunul a začal se skoro tanečními pohyby blížit k Musašimu. Zdálo se, že z jeho svalnatého těla stoupá pára. Držel si dostatečný odstup a zíral na svého nového soupeře. Musaši měl v ruce jen dřevěný meč, stál klidně na podlaze a chvíli na něm bylo vidět překvapení.

„Můžeme!“ zvolal Agon.

Zvenku sem doléhal něčí smích a posměšná slova: „Agone, ty hlupáku! Dívej se pořádně, nemotoro! Tvým protivníkem nejsou prkna!”

5

Agon, aniž by změnil svůj postoj, se podíval k oknu. „Kdo to byl?” hulákal.

Smích nepřestával. Brzy se v okně objevila lesklá holá hlava s párem bílých obočí. Vypadalo to, jako by do okna někdo zavěsil starožitný obraz, aby ho zde prodal.

„Neděláš dobře, Agone. Nevyhraješ... Nechej to na pozítří, až se vrátí Inšun.”

Musaši se otočil k oknu a zahlédl tvář, která zcela nepochybně patřila starci, kterého dnes potkal na zahradě cestou do Hózóinu. Tvář však zmizela dřív, než si to stačil plně uvědomit.

Agon starcovo varování naprosto ignoroval, dokonce i povolil sevření své zbraně, ale když se jeho oči setkaly s Musašiho pohledem, něco směrem k oknu zaklel a chystal se zaútočit.

Když Agon pevně sevřel své kopí, Musaši se ho ohleduplně zeptal: „Tak můžeme?”

Tato ohleduplnost Agona jen o to více dopálila. Jeho svaly byly jak z oceli. Když s obdivuhodnou lehkostí vyskočil, zdálo se, že jeho nohy byly ve stejnou chvíli na zemi i ve vzduchu. Chvěly se jako měsíc na vlnách oceánu.

Musaši stál v naprostém klidu, alespoň tak se to všem jevilo. Na jeho postoji nebylo nic neobvyklého, jednoduše držel svůj meč zpřímá oběma rukama. Protože byl ale mnohem menší a ne tak svalnatý jako jeho protivník, vypadal tak trochu nesměle. Zásadní rozdíl však byl v jejich očích. Musaši měl pohled ostrý jako ostříž, jeho panenky vypadaly jako dva korálky lehce podlité krví.

Agon zatřepal hlavou, pravděpodobně proto, aby z ní setřásl potůčky potu, které mu stékaly dolů po čele, možná také proto, aby

setřásl varování starého mnicha. Trápilo ho? Pokoušel se je vytěsnit ze své mysli? Ať už tomu bylo jakkoli, byl nesmírně vzrušený. Opakovaně změnil postoj, aby Musašiho vyprovokoval, ale ten se ani nehnul.

Agonův výpad byl doprovázen pronikavým výkřikem. V pouhé vteřině, která rozhodla o výsledku zápasu, Musaši jeho útok vykryl a zaútočil.

„Jak to?“ divili se Agonovi soukmenovci a seběhli se kolem něj. V nastalém zmatku někdo zakopl o jeho dřevěné kopí a spadl na zem.

„Léky! Honem, skočte někdo pro léky!“ volal jeden z mnichů, ruce a hrud' měl potřísněné od jeho krve.

„Léky už mu nepomůžou,“ vyhodnotil pohotově situaci starý mnich, který se právě objevil ve vchodu. Tvářil se rozmrzele. „Kdyby se to dalo vyřešit léky, tak bych ho předtím nenapomínal, ať toho nechá... Je to idiot!“

6

Ve všem tom zmatku nevěnoval nikdo Musašimu pozornost. Protože se nemohl jinak zaměstnat, odešel zpět ke vchodu do kláštera a začal si nazouvat sandály.

Starý mnich jej následoval a oslovil ho: „Pane!“

„Prosím? Přejete si?“ odpověděl mu přes rameno Musaši.

„Rád bych si s vámi popovídal. Račte, prosím, ještě jednou dále.“

Uvedl Musašiho do místnosti za tréninkovou halou, byla to prostá, čtvercová mnišská cela, jediným otvorem byly dveře, kterými vešli.

Když se posadili, stařec se omlouval: „Bylo by správné, aby vás zde uvítal náš opat, ale je na cestách a vrátí se až za dva dny. Spokojte se proto, prosím, s mojí maličkostí.“

„Jste velmi laskav,“ řekl Musaši a uklonil se. „Jsem rád, že jsem se mohl zúčastnit vašeho tréninku. Chtěl bych se tímto omluvit za to, jaké jsem vám způsobil potíže.“

„Proč? Takové věci se stávají. Musíte s tím být smířen ještě před zápasem. Jsou to jen zbytečné obavy.“

„Jak vypadá Agonovo zranění?“

„Na místě mrtev,“ odpověděl stařec. Dech, kterým to vyslovoval, Musašiho ledově udeřil do tváře.

„Je mrtvý?“ Už zase svým dřevěným mečem připravil někoho o jeho drahocenný život. Zavřel oči a v duchu se za zemřelého modlil.

Dělal to tak vždycky.

„Pane!”

„Ano?”

„Jmenujete se Mijamoto Musaši?”

„Přesně tak.”

„U koho jste studoval bojové umění?”

„Nemám žádného určitého učitele. Když jsem byl malý, tak mě otec, Munisai, učil zacházet s trojzubcem. Potom jsem se mnohému přiučil od starších samurajů, kteří se k nám zatoulali. Nějaký čas jsem také strávil putováním po různých krajích. Učil jsem se od hor a řek. Jedině ty považuji za své učitele.”

„Jste na dobré cestě, ale jste příliš silný! Příliš silný!”

Musaši si myslel, že ho mnich chválí, tak se začervenal a řekl: „Ale kdepak, stále je ještě na čem pracovat.”

„Tak jsem to nemyslel. Tvrdím, že vaším problémem je vaše síla. Musíte se ji naučit kontrolovat, stát se slabším.”

„Cože?” zeptal se Musaši zmateně.

„Vzpomínáte na to, jak jste šel kolem mě zahradou, když jsem okopával záhony?”

„Ano.”

„Když jste mě uviděl, tak jste přede mnou uskočil.”

„Jo.”

„Proč jste to udělal?”

„Představoval jsem si, že proti mně použijete svou motyku a udeříte jí do mých nohou. A pak ještě, i když to vypadalo, že se plně soustředíte na svou práci, měl jsem pocit, že jsou vaše oči fixovány na každý můj pohyb. Cítil jsem v tom pohledu cosi vražedného, jako byste hledal nějakou slabinu, abyste na mě mohl zaútočit.”

Starý muž se rozesmál. „Bylo to přesně naopak. Už když jste ode mě byl vzdálen zhruba dvacet metrů, cítil jsem ve vzduchu to vaše ‚cosi vražedného‘. Vnímal jsem to i ostrím své motky, tak moc silný je váš bojový duch a vaše ambice jdou vycítit z každého vašeho kroku. Okamžitě jsem si uvědomil, že se musím připravit na obranu... Kdyby kolem mě procházel jenom jeden z místních rolníků, nebyl bych v té chvíli nikým jiným než starým mužem pečujícím o svou zeleninu. Pravda, cítil jste z mé strany nebezpečí, ale to se jednalo jen o odraz vaší vlastní útočnosti.”

Musaši se tedy nemýlil, když si o tomto muži už od začátku myslel, že je něčím výjimečný. Nyní si uvědomoval, že tento mnich je opravdový mistr a on jen nezkušený žák. Cítil k němu nesmírnou úctu. Vždyť vycítil mnohem dřív než on jeho úmysly.

„Děkuji, že jste mi uštědřil pořádnou lekci. Mohu se, prosím, zeptat na vaše ctěné jméno a na vaši pozici zde v klášteře?“

„Já nejsem z Hózóinu. Jsem opatem sousedního Ózóinu a moje jméno je Nikkan.“

„Tak je to tedy.“

„Jsme s In'eiem staří přátelé. Když začal studovat umění boje s kopím, rozhodl jsem se, že budu studovat s ním. Později jsem si to rozmyslel a dnes se kopí ani nedotknu.“

„Takže Inšun, současný opat Hózóinu, je vaším žákem, nemám pravdu?“

„Ano. Dalo by se to tak říct. Mniši by ale neměli mít nic společného s násilím, je škoda, že se Hózoin proslavil jen kvůli bojovým uměním a ne náboženskou vroucností. Přesto byli ale někteří, kterým přišlo líto, že by hózóinský styl upadl v zapomenutí, tak jsem do něj Inšuna jako jediného zasvětil.“

„Mohl bych zde zůstat, než se vrátí Inšun?“

„Chcete se s ním snad utkat?“

„Když už jsem tady, rád bych viděl, jak s kopím dokáže zacházet ten nejlepší.“

Nikkan káravě zakroutil hlavou. „Je to jen ztráta času. Nic se tu už nenaučíte.“

„Myslíte?“

„Hózóinský boj s kopím jste přece viděl, když jste bojoval s Agonem. Co ještě potřebujete vidět? Pokud se ještě chcete něco naučit, tak se dívejte na mě, dívejte se mi do očí.“

Nikkan pokrčil ramena, mírně předklonil hlavu a zpříma se díval na Musašiho. Zdálo se, že mu jeho rozzářené oči každou chvíli vypadnou z důlků. Když se do nich Musaši zadíval, uviděl v Nikkanových panenkách dva svítící korálky, které se postupně měnily v azurovou hloubku. Jejich jas spaloval a ochromoval Musašiho mysl. Musel od nich svůj pohled odvrátit. Nikkan se rozesmál, jako když se na zem zřítí štos dřevěných desek.

Přestal se na něj dívat, teprve když dovnitř vstoupil mladý mnich a

něco mu pošeptal. „Přineste to," přikázal mu stařec.

Chvilí nato se mladý mnich vrátil s tákem a kulatou dřevěnou nádobou na rýži, z níž Nikkan nabral rýži do misky a podal ji Musašimu.

„Zdejší rýži s čajem vám opravdu doporučuji. Jsou tak obslouženi všichni žáci, ne jenom vy, v žádném případě se nezdráhejte. A tohle jsou hózóinské nakládané okurky, zdejší specialita, okurky naložené v bazalce a pálivé paprice. Jsou výtečné."

Když se Musaši chopil hůlek, znovu na sobě ucítil Nikkanovy oči. Nedokázal posoudit, zda jejich pronikavá síla měla původ v Nikkanovi nebo byla jen odrazem něčeho, co bylo uvnitř něho samotného. Když se zakousl do nakládané okurky, měl pocit, jako by ho do obličeje znovu udeřila Takuanova pěst, jako by se do něj každým okamžikem měl ze stojanu zabodnout ostrý hrot kopí.

Poté, co spořádal rýži s čajem a dvě nakládané okurky, zeptal se ho Nikkan: „Mám vám přidat?"

„Ne, děkuji. Jsem už plný."

„Tak co říkáte hózóinským nakládaným okurkám?"

„Jsou výborné."

Avšak i poté, co odsud odešel, jediné, na co si z nakládaných okurek pamatoval, byla ostrá chuť pálivé papriky, která mu pak dlouho zůstala na jazyku.

Narský nocleh

1

„Prohrál jsem! Prohrál!" říkal si Musaši sám pro sebe, když pomalým krokem procházel cedrovým hájem. V temném přítmí zahlédl, že něco přeběhlo přes cestu, bylo to malé stádo jelínek vyplašených jeho kroky.

„Pokud jde o otázku fyzické síly, tak jsem určitě vyhrál, proč mám ale pocit, že jsem prohrál? Proč? Navenek jsem vyhrál, ale uvnitř prohrál."

Náhle si vzpomněl na Džótaróa. Vrátil se zpět do Hózóinu, v němž se stále ještě svítilo. Když se ohlásil, mnich, který stál u dveří, vystrčil ven hlavu a zeptal se: „Copak? Něco jste zapomněl?"

„Ano. Zítra nebo pozítří by se tu po mně měl někdo shánět. Pokud ano, tak mu, prosím, vyřídíte, že budu nocovat poblíž jezera

Sarusawa. Ať se pak poptá v okolních hostincích."

„Rozumím."

Protože jeho odpověď byla tak strohá, byl nucen ještě dodat: „Bude to takový malý chlapec. Jmenuje se Džótaró. Je ještě nezkušený, mohu vás poprosit, abyste mu to vysvětlil co nejsrozumitelněji?"

Znovu se vrátil na cestu, kterou se ubíral před chvílí. „To jen dokazuje, že jsem prohrál. Zapomněl jsem tam nechat zprávu pro Džótaróa. Starý opat mě totálně porazil!" mumlal si pro sebe Musaši. Jeho sklíčená nálada neměla konce. Přestože porazil Agona, jediné, co cítil, byl pocit nevyzrálosti v přítomnosti Nikkana. Jak se tedy stát největším šermířem, nejlepším z nejlepších? To byla otázka, která ho pronásledovala ve dne v noci. Dnešní setkání ho vyvedlo z rovnováhy.

Během posledních dvaceti let se v oblasti mezi jezerem Sarusawa a spodním tokem řeky Sai ustavičně stavělo, těsnaly se tam vedle sebe nové domy, hospůdky a obchody. Teprve nedávno převzal jménem tokugawské vlády správu nad městem Ókubo Nagajasu, jehož sídlo bylo nedaleko odsud. V centru města se usadil jistý Číňan, který tvrdil, že je potomkem Lin Che-t'inga, a jeho plněné knedlíčky se těšily takové oblibě, že svou živnost rozšířoval i směrem k řece.

Musaši se zastavil ve čtvrti, která nejvíce zářila světly lampionů, a přemýšlel, kde bude spát. Byly tam spousty hospůdek, ale nemohl si dovolit nic drahého. Zároveň chtěl najít místo, které nebude příliš daleko od cesty, aby ho Džótaró mohl snadno najít.

Najedl se už v klášteře, ale když ucítil vůni plněných knedlíčků, dostal najednou zase hlad. Vešel do obchodu, posadil se a objednal si celou porci. Naspodu každého knedlíčku se rýsoval znak se jménem Lin. Na rozdíl od hózóinských nakládaných okurek měly knedlíčky výraznou lahodnou chuť.

Mladá dívka, která mu nalévala čaj, se ho zeptala: „Kde hodláte dnes nocovat?"

Musaši využil této vhodné příležitosti, protože se v zdejší čtvrti nevyznal, vysvětlil jí svou situaci a požádal ji o radu. Řekla mu, že jedna z příbuzných majitele obchodu vlastní dům, ve kterém ho určitě rádi uvítají. Nečekala na jeho odpověď a odběhla. Místo ní se objevila mladá žena, jejíž vyholené obočí dávalo tušit, že je už provdaná, pravděpodobně žena majitele obchodu.

2

Dům, v němž měl přespat, byl v tiché uličce nedaleko obchodu s knedlíčky, pravděpodobně běžný obytný dům, který byl jen příležitostně využíván také hosty. Žena s vyholeným obočím mu ukazovala cestu. Zlehka zaklepala na vrata a otočila se na Musašiho: „Je to dům mojí starší sestry, s penězi si nemusíte dělat starosti.“

Z domu vyšla služebná a chvilku si něco s ženou šeptaly, brzy se však upokojila a uvedla Musašiho do prvního patra domu.

Pokoj a jeho vybavení vypadaly na ubytovnu až příliš dobře, cítil se trochu nesvůj. Divil se, proč je tak honosný dům využíván k ubytování pocestných. Zeptal se na to služebné, ale ta se jen usmála a neodpověděla. Protože byl už po jídle, vykoupal se a šel si lehnout, ale i ve spánku mu tato otázka ležela na mysli.

Druhý den ráno řekl služebné: „Někdo se po mně bude shánět. Mohl bych zde ještě jeden nebo dva dny přespat, než mě tady najde?“

„Zcela určitě,“ odpověděla mu, neptala se ani na souhlas své paní, která se s ním za chvíli přišla také pozdravit.

Byla to asi třicetiletá dobře vypadající žena s půvabnou hladkou pletí. Když se jí Musaši zeptal, proč přijímá nocležníky, odpověděla mu: „Po pravdě řečeno, jsem vdova po herci divadla nó z rodiny Kanze a bez muže v domě mám strach, po bitvě u Sekigahary se všude po okolí potulují spousty zlotřilých samurajů.“ Přestože jsou prý ulice plné nálevení a zábavních podniků, některým samurajům to nestačí. Vyzvídají informace na místní mládeži, a pak útočí na domy, v nichž není žádný muž. Říkají tomu „návštěvy vdov“.

„Jinými slovy,“ řekl Musaši, „ubytováváte hosty, jako jsem já, aby vám poskytli ochranu, mám pravdu?“

„Ano,“ odpověděla a smála se. „Jak jsem řekla, žádný muž zde není. Můžete zde zůstat, jak dlouho si budete přát.“

„Rozumím. Doufám, že se během mé přítomnosti budete cítit bezpečně. Chtěl bych vás požádat jen o jednu maličkost. Čekám jednoho hosta, vadilo by vám, kdyby se na venkovní vrata pověsil nápis s mým jménem?“

Vdovu to potěšilo, mohla tak dát všem na vědomí, že v domě je muž. Ochotně napsala na pruh papíru nápis „Mijamoto Musaši“ a přilepila ho na vrata.

Džótaró se toho dne neukázal, ale den nato za Musašim přišla

skupinka tří samurajů. Přes protesty služebné se prodrali rovnou do jeho místnosti. Musaši okamžitě poznal, že patří mezi samuraje, kteří byli v Hózóinu přítomni, když zabil Agona. Sedli si kolem něj, jako by to byli jeho staří známí, a začali mu lichotit.

3

„Něco takovýho jsem ještě v životě neviděl," řekl jeden. „Jsem si jist, že se v Hózóinu ještě nikdy nic podobného nestalo. Není to něco? Neznámý návštěvník, jako jste vy, a hned skolí jeden ze Sedmi pilířů. A ne jen tak ledajakej, samotnýho Agona. Jediná rána a už se válel v krvi. Něco takovýho se jen tak nevidí."

„Jste určitě největší šermíř v zemi."

„A k tomu tak mladej!"

„Máte před sebou určitě skvělou budoucnost."

„Můžu si dovolit položit jednu otázku? Proč člověk s vašima schopnostma je samurajem bez pána? To je plýtvání talentu, mohl byste být klidně ve službách nějakýho knížete!"

Odmlčeli se, jen aby usrkli trochu čaje a spolykali několik koláčků, přičemž si nadrobili do klína i na podlahu.

Musaši cítil rozpaky z tak přehnané chvály, jeho pohled těkal ze strany na stranu. Nějakou dobu je s nezúčastněným výrazem ve tváři poslouchal a doufal, že jim konečně každou chvíli dojde dech, ale když viděl, že své téma změnit nehodlají, vložil se do hovoru a zeptal se jich, jak se jmenují.

„Omlouváme se za nezdvořilost. Jsem Jamazoe Danpači. Byl jsem ve službách pana Gamóa," řekl první.

„Já jsem Ótomo Banrjú. Ovládám styl Bokuden a v budoucnosti bych rád svoje umění někde uplatnil," řekl jeho soused.

„A já jsem Jasukawa Jasubei," představil se třetí. „Stejně jako můj otec jsem celou dobu samuraj bez pána."

Musaši přemýšlel, proč mrhají jeho i svým časem kvůli prázdnému tlachání. Bylo jasné, že na to nepřijde, dokud se jich přímo nezeptá. Vyčkal tedy další pauzy a řekl: „Přišli jste sem pravděpodobně s nějakým záměrem, nemám pravdu?"

Nejprve je jeho otázka zaskočila, ale brzy přitakali, že jsou zde kvůli něčemu nesmírně důležitému. Jasubei se k němu rychle přisunul a vysvětloval: „Rádi bychom se s vámi na něčem dohodli. Rádi bychom na vrcholu hory Kasuga pořádali ‚představení‘ pro

pobavení publika a mysleli jsme si, že se o tom s váma můžeme trochu poradit. Nejde o žádný divadelní představení. Chtěli bychom uspořádat jen sérii zápasů, aby se lidi dozvěděli něco o bojových uměních a mohli si taky trochu zasázet."

Pokračoval ve vysvětlování, že je už všechno připraveno a že mají skvělé vyhlídky. Protože jsou ale jen tři, potřebují ještě někoho, kdo by dokázal porazit i silné protivníky, kdyby se náhodou objevili. Nemohou přece přijít o všechny peníze. Proto jim Musaši přišel jako ideální společník. Pokud se k nim přidá, nejenže se s ním podělí o veškeré příjmy, ale budou mu během zápasů platit i jídlo a ubytování. Vydělá si tak snadno peníze na další cesty.

Musaši pobaveně naslouchal jejich pochlebování, ale postupně ho to začalo unavovat, tak je zarazil: „Pokud je to vše, o čem jste mě chtěli informovat, tak můžeme naši debatu ukončit. Nemám zájem."

„Ale proč?" ptal se Danpači. „Proč nemáte zájem?"

Musaši vybuchl: „Nejsem žádný hazardní hráč! Jím hůlkami a ne mečem!"

„Cože?" protestoval jeden z nich uraženě. „Co tím myslíte?"

„Copak to nechápete, hlupáci? Jsem samuraj a chci samurajem i zůstat. I kdybych měl být o hladu. Klid'te se odsud!"

4

Jeden zkřivil nasupeně ústa a druhý zrudl vzteky a křičel: „Budeš toho litovat!"

Věděli moc dobře, že by je Musaši porazil, i kdyby se na něj vrhli všichni tři najednou, ale aby si alespoň trochu zachovali tvář, hlasitě odsud odkráčeli, trousili nadávky a snažili se dělat dojem, že s ním ještě neskončili.

Toho večera byl stejně jako během několika posledních dnů na obloze bílý zamlžený měsíc. Vdova se s Musašim v domě už nemusela strachovat. Pohostila ho výborným jídlem a v klidu teď v hlavní obytné místnosti popíjel sake, jehož účinkem se dostal trochu do nálady.

Když se vrátil do svého pokoje, lehl si na podlahu. Jeho myšlenky se opět upnuly k Nikkanovi.

„Taková potupa," říkal si pro sebe.

Na všechny protivníky, které porazil, dokonce i na ty, které zabil nebo přizabil, hned zapomenul, ale na ty, kteří byli lepší než on, jen

tak zapomenout nedokázal. Stejně to bylo i v případě těch, z nichž cítil všepronikající sílu. Takoví lidé přetrvávali v jeho mysli jako živoucí přízraky. Neustále myslel na to, jak je jednoho dne dokáže předčít.

„Potupa!“ opakoval.

Držel se za hlavu a přemýšlel, jak být lepší než Nikkan, jak čelit nadpřirozenému pohledu jeho očí. Tato otázka ho pronásledovala již druhým dnem. Nebylo to proto, že mu Nikkan nějak ublížil, spíše byl nespokojený sám se sebou.

„Znamená to snad, že už nic nedokážu?“ ptal se žalostně sám sebe. Umění meče se učil zcela sám, nedokázal tedy objektivně posoudit svou sílu. Pochyboval o svých schopnostech dosáhnout úrovně, jakou disponoval starý mnich.

Nikkan mu řekl, že je příliš silný, že se musí naučit být slabší. Tato věta jej dráždila mnohem víc než cokoli jiného, nedokázal zatím uchopit její pravý smysl. Nebyla snad síla pro válečníka tím nejdůležitějším? Nebyla to snad jeho síla, čím se odlišoval od ostatních? Jak ji tedy Nikkan může nazývat nedostatkem?

„Možná si ze mě ten bláznivý stařec jenom vystřelil,“ pomyslel si Musaši. „Uviděl mé mládí a rozhodl se mluvit v hádankách, aby se pobavil. Když jsem odtamtud odešel, tak se asi určitě pořádně nasmál. To je docela možný.“

V takových chvílích Musaši pochyboval, zda bylo vůbec rozumné číst v Himedži všechny ty knihy. Předtím jej přece podobné myšlenky nikdy netrápily. Avšak nyní, kdykoli se něco podobného přihodilo, neměl klid, dokud nenašel přesvědčivé vysvětlení, které by jeho rozum zcela uspokojilo. Dříve jednal instinktivně, nyní musel všechno pečlivě zvážit, než se s nějakou myšlenkou dokázal smířit. A to se netýkalo jenom umění meče, ale i způsobu, jakým vnímal ostatní lidi a svět kolem sebe.

Je pravda, že barbar, který v něm dlel, byl dávno ochočen, Nikkan mu však i přesto řekl, že je příliš silný. Musaši nabyl přesvědčení, že tím Nikkan nemínil fyzickou sílu, ale divokého bojového ducha, s nímž se narodil. Dokázal ho opravdu prohlédnout, nebo jen hádal?

„Znalosti pramenící z četby knih jsou pro válečníka k ničemu,“ konejšil se. „Když se budu příliš strachovat o to, co si o mně druzí myslí, budu jednat pomalu. I Nikkan, když na chvíli zavře oči, udělá chybný krok a rozpadne se na kousky!“

Z jeho přemítání ho dokázaly probudit teprve kroky, které právě

zaslechl na schodech.

5

Ukázala se služebná, přivedla s sebou Džótaróa. Jeho tmavá pokožka se během cesty ještě více opálila, své vodnické vlasy však měl bílé od prachu. Musaši měl radost, že zas vidí svého malého přítele, přivítal ho s otevřenou náručí.

Džótaró si sedl na podlahu a natáhl špinavé nohy. „Jsem tak unavený!“ postěžoval si.

„Bylo to těžký mě najít?“

„Jo, strašný! Už jsem to skoro vzdal!“

„Neptal ses v Hózóinu?“

„Ptal, ale řekli mi, že nic nevědí. Nezapomněl jste jim to říct?“

„Kdepak, výslovně jsem jim říkal, že budu nocovat poblíž jezera Sarusawa... No, nevadí, hlavně že jsi tady.“

„Tady je odpověď z Jošiokovy školy,“ podal Džótaró Musašimu bambusové pouzdro. „Hon'idena Matahačiho jsem nenašel, ale požádal jsem lidi z jeho domu, aby mu vaši zprávu vyřídili.“

„Děkuju. Teď se už běž honem vykoupat. Dole dostaneš taky něco k jídlu.“

„Tohle je hostinec?“

„Hm, něco na ten způsob.“

Musaši vyjmul dopis z pouzdra a přečetl si ho. Psalo se v něm, že Seidžúró se moc těší na opětovný zápas. Pokud se Musaši příští rok v zimě neukáže, bude to nepochybně projevem jeho strachu. Může si být jist, že Seidžúró zařídí, aby se Musaši stal terčem posměchu všech Kjót'anů. Všechno toto chvástání bylo naškrábáno nemotornou rukou, pravděpodobně to napsal jeden ze Seidžúróových žáků.

Musaši dopis roztřhal na kusy a spálil, hořící chomáčky se vznášely ve vzduchu jako černí motýli.

Seidžúró píše o zápase, ale bylo jasné, že to bude něco mnohem většího. Bude to souboj na život a na smrt. Kdo z nich se po tomto souboji promění v popel stejně jako tento urážlivý dopis?

Musaši považoval za samozřejmé, že samuraj musí žít ze dne na den, žádné ráno si nemůže být jist, že dožije večera. Nicméně myšlenka na to, že příští rok bude možná už po smrti, jej trochu děsila. Jedním z důvodů bylo to, že se chtěl stát skvělým šermířem. To ale nebylo všechno. Neboť kam jeho paměť sahala, neudělal nic,

co lidé během jednoho lidského života dokážou udělat.

Bylo zatím příliš brzy myslet na to, že by mohl mít své vlastní vazaly, kteří by vedli jeho koně a sokoly, jako v případě Bokudena nebo Kamiizumioho z Ise. Také by rád měl svůj vlastní dům, hodnou ženu a věrné služebnictvo. Chtěl jim být dobrým pánem a užívat si tepla a pohodlí rodinného života. A samozřejmě, než by se trvale usadil, měl tajnou touhu zažít opravdovou vášnivou lásku. Během dlouhých let rozvažování nad cestou válečného umění zachovával zcela přirozeně cudnost.

Přesto jeho pozornost občas ženy v ulicích Kjóta a Nary silně přitahovaly, nebylo to jen pouhé estetické zaujetí, přitahovalo ho jejich tělesno.

Jeho myšlenky se zatoulaly ke vzpomínce na Ocú. I když pro něj byla jen vzdálenou minulostí, cítil k ní pevné pouto. Už několikrát, když se cítil osaměle a zbědované, mu pouhá vzpomínka na ni dokázala spravit náladu.

Nakonec se mu podařilo procitnout ze svého zasnění. Vrátil se Džótaró, umytý, najezený a náležitě pyšný, že se mu podařilo splnit úkol od svého mistra. Posadil se se zkříženými nohama, ruce opřel o kolena. Netrvalo dlouho a podlehl únavě. Usnul s otevřenou pusou. Musaši ho uložil na lůžko.

6

Ráno Džótaróa probudilo čimčarání vracbů. Musaši vstal také brzo, protože se chtěl opět vydat na cesty.

Když se oblékal, vešla dovnitř vdova a lítostivě řekla: „Už musíte odejít?" Přinesla nějaké oblečení, které mu laskavě nabízela: „Přešla jsem pro vás tyto šaty jako dárek na rozloučenou, kimono a kabátek. Nevím, zda se vám budou líbit, ale doufám, že se vám hodí."

Musaši se na ni překvapeně otočil. Šaty vypadaly příliš draze, než aby je od ní mohl po dvou strávených nocích přijmout. Snažil se odmítnout, ale vdova naléhala: „Ne, rozhodně si je vezměte. Nemají velkou hodnotu. Po manželovi mi zůstala spousta starých kimon a divadelních kostýmů, nemá je už kdo užít. Myslela jsem si, že by vám mohly slušet. Doufám, že mě neodmítnete. Přešla jsem je speciálně na vaši postavu, byla by škoda je tu jen tak nechat."

Stoupala si za Musašiho a podržela mu kimono, aby zasunul ruce do rukávů. Když si je oblékl, zjistil, že je z kvalitního hedvábí, to ho

uvedlo do ještě větších rozpaků. Obzvláště kabátek bez rukávů byl velmi pěkný, pocházel nejspíš z Číny. Obruba byla ze zlaceného brokátu, podšívka z hedvábného krepu a kožené přezky byly zbarveny do fialova.

„Moc vám sluší!“ zvolala vdova.

Džótaró vše závistivě pozoroval a nakonec jí řekl: „A co dáte mně, paní?“

„Měl bys přece být šťastný, že můžeš kráčet vedle takto pěkně vystrojeného pána,“ smála se vdova.

„Já stejně nechci starý hadry.“

„A copak by sis přál?“

Doběhl do předsíně a sundal ze zdi divadelní masku, která tam visela na skobě. „Můžu si vzít tohle?“ žadonil. Prohlížel si ji potajmu už předchozí večer a nyní ji konečně nasadil na tvář.

Musašiho překvapilo, že má Džótaró tak dobrý vkus. I jemu přišla maska dokonale provedená. Nedalo se už zjistit, kdo ji vyřezal, ale byla určitě stará dvě až tři století a evidentně se jí používalo během skutečných představení divadla nó. Její obličej byl vyřezán s neobyčejnou pečlivostí, byla to maska ženského démona. Obvykle byl tento typ masky groteskně pomalován modrými tečkami, ale toto byla tvář krásné mladé dívky. Hrůzná na ní byla jen její ústa, která byla na jedné straně podivně zkroucena směrem vzhůru. Očividně se nejednalo o uměle vytvořený obličej, umělec zpodobnil skutečnou posedlou ženu, krásnou, ale prokletou.

„Tu ti dát nemůžu,“ řekla vdova rozhodně. Snažila se mu ji vzít.

Džótaró před ní uhýbal, nasadil si masku na vrchol hlavy a začal po pokoji tancovat. Vzдорovitě odmlouval: „Co za ni chcete? Už vám ji nedám. Je moje!“

7

Musašiho jeho nepřístojné chování šokovalo a cítil se trapně. Pokusil se ho chytit, ale Džótaró si masku schoval pod kabátek a utíkal dolů po schodech. „Že si ji můžu nechat? Můžu, že jo?“ volal na mladou vdovu.

Vdova běžela za ním. Smála se. Přestože se nezlobila, neměla v úmyslu se s maskou rozloučit. „Ne, to nejde.“

Džótaró se po chvilce vrátil nahoru sám. Musaši seděl tváří ke dveřím a byl připraven chlapci řádně vyčinit. Když ale Džótaró

vstoupil do místnosti s maskou na hlavě a zahudroval: „Belelele,“ zarazil se, všechny svaly mu ztuhly a kolena škulb trochu dopředu.

Divil se, proč na něj měla Džótaróova rošťárna takový účinek, ale když se v mdlém světle na masku podíval pozorněji, hned to pochopil. Umělec vložil do svého výtvaru něco skutečně ďábelského. Usmívající se rty zkřivené na levé straně směrem vzhůru vypadaly na bílé tváři opravdu strašidelně, byla to tvář posedlá démonem.

„Půjdemě už?“ ptal se Džótaró.

Musaši se ani nepohnul a řekl: „Proč tu masku nevrátíš zpět na místo? K čemu ti taková věc bude?“

„Ale paní říkala, že si ji můžu nechat! Dala mi ji.“

„Nedala! Běž dolů a hezky ji vrať!“

„Ona mi ji ale dala! Když jsem jí masku vracel, řekla mi, že když po ní tolik toužím, tak si ji můžu vzít. Chtěla se jenom ujistit, že se o ni budu dobře starat, tak jsem jí to slíbil.“

„Co mám s tebou dělat!“ řekl Musaši. Nejprve musel od vdovy přijmout krásné šaty a teď tuto masku, po které se jí bude určitě stýskat. Rád by se jí nějak odvděčil, ale o peníze si očividně nedělala starosti, to málo, co si mohl dovolit, by pro ni stejně nic neznamenal. Nic z toho, co měl u sebe, se jako dárek nehodilo. Sestoupil dolů po schodech. Omlouval se za Džótaróovu nezdvořilost a pokoušel se jí masku vrátit.

Vdova však odmítavě řekla: „Děkuji. Čím víc o tom přemýšlím, tím víc jsem přesvědčena o tom, že mi bez ní bude lépe. A chlapec ji přeci tolik chce... Nebud'te na něj tak přísný.“

Musaši měl tušení, že maska má pro ni nějaký zvláštní význam, a tak se ji snažil ještě jednou vrátit, ale Džótaró měl tou dobou už nazuté sandály a čekal venku u vstupní brány. Tvářil se jako vítěz. Musaši chtěl také vyrazit co nejdříve na cestu, poděkoval tedy vdově za laskavost a dar přijal. Vdova mu řekla, že spíš než ztráty masky jí je líto, že se s ním musí rozloučit, a opakovaně ho žádala, aby se u ní, kdykoli přijde do Nary, zastavil a rozhodně zde zase přenocoval.

Musaši si zavazoval řemínky sandálů, když vtom se přiřítla manželka majitele obchodu s knedlíčky. „Uf,“ lapala po dechu, „to jsem ráda, že jsem vás ještě zastihla. Nikam teď nechoďte! Pojd'te zpátky dovnitř, nebo se stane něco strašného!“ Její hlas se chvěl, jako by ji něco hrůzostrašného vylekalo.

8

Musaši si zavázal řemínky slaměných sandálů a poklidně zvedl hlavu. „Co strašného se stane?“

„Mniši z Hózóinu se doslechli, že dnes odcházíte. Víc než deset se jich vyzbrojilo kopími a číhají na vás na pláni Hannja.“

„Cože?“

„Opat Inšun je tam s nimi také. Můj muž se zná s jedním z mnichů, tak se ho dotázal, co mají v úmyslu. Mnich mu odpověděl, že ten muž, který zde několik dnů nocoval, muž zvaný Mijamoto, dnes opouští Naru, a mniši se rozhodli ho na cestě přepadnout.“

Tvář jí cukala strachy. Zapřísahala Musašiho, aby dnes ráno Naru neopouštěl, čekala by ho jistá smrt. Přesvědčovala ho, aby zde raději strávil ještě jednu noc. Bude prý rozumnější se odsud dostat nikým nepozorován až následujícího dne.

„Vida," řekl Musaši bez známky emocí. „Říkáte, že na mě čekají na pláni Hannja?“

„Nevím, kde přesně, ale šli tím směrem. Lidé ve městě povídají, že na vás nečekají jenom mniši. Dali se kvůli vám dohromady i potulní samurajové. Tvrdí, že vás chytí a sami předají mnichům z Hózóinu. Řekl jste snad o jejich klášteře něco špatného nebo jste někoho z mnichů urazil?“

„Ne.“

„No, říká se, že se mniši zlobí, protože jste si někoho najal, aby po městě rozvěsil verše, v nichž Hózóin zesměšňujete. Má to prý být výsměch za to, že se vám podařilo zabít jedno z jejich mužů.“

„Nic takového jsem neudělal. Musí to být nějaký omyl.“

„Pokud je to omyl, tím spíše byste neměl vycházet a vystavovat se nebezpečí.“

„.....“

Musaši měl zpoceně obočí. Zahleděl se na oblohu a vzpomněl si na to, jak rozčilení byli nedávno oni tři samurajové, když se odmítl zapojit do jejich špinavé hry. Možná že toto všechno je jejich práce. Bylo by jim to podobné, rozvěšovat po městě posměšné nápisy a rozhlašovat, že to je jeho dílo.

Prudce vstal a řekl: „Odcházím.“

Připnul si na záda cestovní vak, do ruky si vzal svůj slaměný klobouk. Otočil se a poděkoval oběma ženám za jejich laskavost. Když vyrazil k venkovní bráně, vdova k němu přiběhla a s pláčem

ho prosila, aby přece jen zůstal ještě jednu noc.

„Pokud bych zde přespal ještě jednu noc, hrozilo by tentokrát nebezpečí i vám. Nechci, aby se vám po všem, co jste pro nás udělala, něco stalo.“

„Na mně nesejde.“

„Nezlobte se, ale raději půjdu... Džótaró, rozluč se přeci taky s paní!“

Chlapec se poslušně uklonil a udělal, jak mu bylo řečeno. Také byl skleslý, ale ne proto, že odsud odcházeli. Džótaró vlastně Musašiho pořádně neznal. V Kjótu se doslechl, že jeho mistr je slaboch a strašpytel. Myšlenka na to, že se na něj chystají pověstní kopiníci z Hózóinu, jej skličovala. Jeho mladičké, dětské srdce bylo zaplaveno beznadějí a neblahým tušením konce.

Plán Hannja

1

Džótaró kráčel smutně vedle svého mistra, s obavami, že každý krok je neodvratně přibližuje k jeho smrti. O něco dříve jej na vlhké, stinné cestě poblíž chrámu Tódaidži skoro rozplakala pomíjivá kapka rosy, která mu ukápla ze stromu na límec. Černé vrány poletující u cesty v něm vyvolávaly nepříjemný pocit.

Nara byla už daleko za nimi. Skrz řadu cedrů podél cesty mohli spatřit mírně se svažující plán Hannja, napravo se táhla hora Mikasa a nad hlavami měli klidnou oblohu.

Přišlo mu naprosto nepochopitelné, proč míří rovnou do míst, kde na Musašiho se svými kopími čekají mniši z Hózóinu. Bylo přece tolik míst, kde se mohli schovat, kdyby chtěli. Proč nezašli do jednoho z těch velkých chrámů podél cesty a nevyčkali vhodnější příležitosti k odchodu? Bylo by to určitě mnohem rozumnější.

Přemýšlel o tom, zda se Musaši hodlá mnichům omluvit za to, co rozhodně neudělal. Džótaró byl rozhodnut, že až je Musaši bude prosit o odpuštění, přidá se také se svými prosíky. Nebyl čas přít se o to, kdo má pravdu.

„Džótaró!“

Chlapce vylekalo, že slyší své jméno. Nadzvedl obočí, v každé žilce cítil napětí. Uvědomoval si, že je strachy celý bledý, nechtěl ale vypadat jako malé dítě, a tak oči stočil prudce k obloze. Musaši se

také podíval na oblohu a chlapec se cítil mnohem sklíčeněji než předtím.

Musaši pak pokračoval jako vždy zvesela: „Není to nádhera? Je to, jako by nám do pochodu zpívali slavíci.“

„Co prosím?“ zeptal se chlapec překvapeně.

„Slavíci.“

„Aha, slavíci. Je jich tu hodně, že jo?“

Musaši při pohledu na jeho bledé rty poznal, jak je sklíčený. Bylo mu ho líto. Za několik okamžiků může přece zůstat na tomto světě úplně sám, na místě, kde nikoho nezná.

„Už jsme blízko pláně Hannja,“ řekl Musaši.

„Vypadá to tak.“

„Co teď?“

Džótaró neodpovídal. Zpěv slavíků mu v uších zněl podivuhodně chladně. Nemohl se zbavit předtuchy, že se zanedlouho spolu navždy rozloučí. Oči, které ještě před nějakou chvílí vesele škemraly o masku, byly nyní plné obav a žalu.

„Myslím, že bude lepší, když zůstaneš tady,“ řekl Musaši.

„.....“

„Když půjdeš se mnou, mohl by ses vážně zranit. Není důvod, aby ses vystavoval takovému nebezpečí.“

Džótaró to už nevydržel, po tvářích mu tekly potoky slz. Rukama si mnul oči, lokty se mu chvěly. Hlasitě plakal, jeho pláč se místy měnil v nepravidelné zajíkání, jako by měl škytavku.

„Co je to? Nestuduješ se mnou snad umění války? Když se mi podaří prorazit jejich řady a budu utíkat, utíkej stejným směrem. Kdyby mě zabili, tak se vrať zase do hostince, kde jsi pracoval... Teď ale vyjdi tamhle na kopec a pořádně se dívej. Bedlivě sleduj všechno, co se stane.“

2

„Proč brečíš!“

Džótaró si utřel slzy, chytil Musašiho za rukáv a křičel: „Raději utečeme!“

„Samuraj nikdy neutíká. Nechtěl ses snad taky jednou stát samurajem?“

„Já se bojím! Nechci, abyste umřel!“ Třesoucíma se rukama se Musašiho snažil odtáhnout. „Co bude pak se mnou?“ zkoušel ho

obměkčit. „Prosím. Utečme odsud!“

„Když mi říkáš takový věci, chce se mi taky utéct. Nemáš rodiče, který by se o tebe postarali, stejně jako já, když jsem byl v tvém věku, ale...“

„Tak pojďte se mnou. Dokud je čas!“

„Ne!“ otočil se Musaši. Zešíroka se rozkročil a podíval se chlapci zpříma do tváře. „Jsem samuraj a ty jsi syn samuraje. Před nikým utíkat nebudeme.“

Když Džótaró uslyšel, s jakou rozhodností to řekl, přestal naléhat a posadil se. Po ušmudlané tváři mu tekly slzy, zarudlé oteklé oči si usilovně třel pěstmi.

„Neboj!“ ujišťoval ho Musaši. „Nehodlám prohrát! Vyhraju! Všechno pak zase bude v pořádku.“

Džótaró jeho slova příliš neuklidnila. Nevěřil mu. Věděl, že na něj čeká více než deset hózóinských kopiníků, a pochyboval, že by Musaši, obdařený pověstí slabocha, vůbec dokázal porazit jednoho, natožpak všechny mnichy.

Musaši už začal ztrácet trpělivost. Měl Džótaró rád a bylo mu ho líto, ale teď nebyl čas starat se o děti. Kopiníci tam čekali s jasným cílem, chtěli ho zabít. Musel se na střetnutí s nimi připravit. Džótaró mu byl na obtíž.

„Přestaň už bulet! Jestli budeš pořád takhle fňukat, tak z tebe nikdy samuraj nebude. Vrať se raději rovnou do Kjóta do svého hostince!“ řekl zostra. Tvrdě, nešetrně ho od sebe odstrčil.

Bylo to jak rána do živého masa, Džótaró okamžitě přestal plakat a postavil se. Bylo na něm vidět, že ho to překvapilo. Pozoroval, jak jeho mistr rychlým krokem směřuje ke svahu Hannja. Chtěl na něj něco zavolat, ale odolal. Místo toho se přinutil být několik minut zticha. Posadil se pod nedaleký strom, zabořil tvář do dlaní a začal zuby.

Musaši se za ním neohlížel, ale Džótaróovo vzlykání mu rezonovalo v uších. Měl pocit, jako by ho i tak viděl, jak tam nešťastně a vystrašeně sedí, a litoval, že ho vůbec bral s sebou. Měl přece dost starostí sám se sebou. Sám byl ještě nezralý, spoléhal jen na svůj meč, nemyslel nikdy na to, co přinese zítřek. Potřeboval někdo takový společníka?

Stromy začaly řídnout. Nalézal se na otevřené pláni, která se zvolna zvedala k úpatí vzdálených hor. Na odbočce k hoře Mikasa mu někdo kynul rukou.

„Haló! Pane Musaši! Kam máte namířeno?“

Blížil se k němu a Musaši ho konečně poznal. Byl to Jamazoe Danpači. Přestože Musaši okamžitě zvěřil, že ho chce chytit do pasti, srdečně ho pozdravil.

Danpači řekl: „Jsem rád, že jsem vás tu potkal. Chtěl bych se vám omluvit za ten náš nevydařený obchod.“ Mluvil uctivě a zkoumavě si prohlížel Musašiho tvář. „Doufám, že nám to odpustíte. Byla to naše chyba.“

3

Danpači si nebyl jistý, co si má o Musašim myslet. Velice na něj zapůsobil jeho zápas v Hózóinu, ještě teď jej z toho mrazilo, ale byl to pro něj stejně jen venkovský samuraj, kterému nemohlo být víc než jednadvacet nebo dvaadvacet let. Nedokázal se smířit s tím, že by někdo tak mladý a s tak nízkým postavením mohl být lepší než on.

„Kam máte namířeno?“ zeptal se ho ještě jednou.

„Chtěl bych se přes Igu dostat na cestu do Ise. Co vy?“

„Já mám nějakou práci v Cukigase.“

„To je nedaleko údolí Jagjú, vidíte?“

„Ano, obě místa jsou jenom kousek od sebe.“

„Tam někde má také svůj hrad pan Jagjú, ne?“

„Ano, stojí nedaleko chrámu Kasagí. Rozhodně byste tam měl někdy zajít. Starý pán Munejoši se už uklidil do ústraní a věnuje se jen čajovému obřadu, a jeho syn Munenori je v Edu, ale určitě stojí za to se tam alespoň jednou zastavit.“

„Nemyslím si, že by pan Jagjú dával lekce přivandrovalcům, jako jsem já.“

„Proč by ne? Samozřejmě, doporučení by vám neuškodilo. Shodou okolností znám jednoho zbrojře z Cukigase, který pro Jagjúa pracuje. Jestli budete chtít, můžu se ho zeptat, jestli by vás nedoporučil.“

Plán se rozprostírala do dálky několika kilometrů, jen občas se ve výhledu objevil osamocený cedr nebo tis. Byly tam místy malé vyvýšeniny, takže se cesta každou chvíli vlnila nahoru a dolů. Pod svahem Hannja si Musaši všiml hnědého kouře, který se zvedal z ohně za nízkým kopcem.

„Co je to?“ zeptal se.

„Co myslíte?"

„Ten kouř támhle."

„Co je na kouři tak zvláštního?" přitiskl se Danpači zleva k Musašimu, a když se mu zadíval do tváře, tuhly mu rysy.

„Vidíte ten kouř? Vypadá podezřele," ukazoval Musaši. „Nezdá se vám?"

„Podezřele? Jak to myslíte?"

„Podezřele, stejně jako výraz ve vaší tváři," řekl Musaši přísně a ukázal na něj prstem.

Planinou zaznělo pronikavé zasvištění. Danpači po Musašihó útoku lapal po dechu. Zmátl ho jeho prst, kterým na něj ukazoval, ani si nestačil uvědomit, že Musaši tasí meč. Jeho tělo se propnul a spadl tváří na zem. Už se z ní nikdy nezvedl.

Z dálky se ozvalo volání na poplach a na vrcholu svahu se objevili dva muži. Jeden z nich pokřikoval a oba pobíhali kolem dokola a zběsile rozhazovali rukama.

Meč, kterým Musaši momentálně mířil k zemi, se v paprscích slunce leskl, kapaly z něj kapky čerstvé krve. Musaši zamířil rovnou na vrchol svahu.

4

I když se jeho kůže zlehka dotýkal příjemný jarní větřík, zatínal pevně svaly, jako by mu byla zima. Na vrcholu se rozhlédl a uviděl pod sebou oheň, z něhož ještě před chvílí viděl jen kouř.

„Je tady!" křičel jeden z mužů, který utíkal k ostatním. Bylo jich tam asi třicet. Musaši mezi nimi rozeznal Danpačihó společníky, Jasukawu Jasubeie a Ótoma Banrjúa.

„Už je tady!" opakoval někdo.

Vyvalovali se tam na slunci. Nyní však už byli všichni na nohou. Polovina z nich byli mniši, druhá polovina podezřelá skupina zbloudilých samurajů. Když se před nimi Musaši konečně ukázal, začali všichni vzrušeně hučet. Uviděli jeho zakrvácený meč, pochopili, že bitva začala. Místo aby na Musašihó zaútočili, krčili se u ohně a čekali na to, co udělá.

Jasukawa a Ótomo všem rychle sdělovali, jakým způsobem byl setnut jejich kumpán Jamazoe. Samuraje to nazlobilo, hůžovní mniši se připravovali k boji a nepřátelsky si Musašihó prohlíželi.

Všichni mniši drželi v rukou kopí. Černé rukávy již měli

podvázány, byli připraveni zaútočit, pravděpodobně chtěli pomstít Agonovu smrt a zachovat dobré jméno svého kláštera. Vypadali groteskně jako démoni ze samých pekel.

Samurajové utvořili půlkruh, aby mohli lépe sledovat blížící se podívanou a zároveň Musašimu zabránit v útěku.

Toto opatření však bylo zbytečné, Musaši nejevil známky, že by chtěl utéct nebo se stáhnout. Ve skutečnosti se k nim stále pomalu přibližoval. Krok za krokem postupoval a díval se tak, jako by se na ně každou chvíli chtěl vrhnout.

5

Na okamžik zavládlo zlověstné ticho, obě strany přemítaly nad blížící se smrtí. Musašihu tvář byla mrtvolně bleďá a jeho očima se díval bůh pomsty sršící nenávistí. Vybíral si svou další oběť.

Samurajové ani mniši nebyli tak vzrušení jako Musaši. Jejich početní převaha jim dodávala sebedůvěru, nic nedokázalo pohnout jejich optimismem. Přesto se s ním však nikdo nechtěl utkat jako první.

Mnich na konci řady kopiníků dal ostatním signál a ti, aniž by narušili svou formaci, se seběhli po Musašihu pravici.

„Musaši! Já jsem Inšun," ozval se tentýž mnich. „Doslechl jsem se, že jste během mé nepřítomnosti zabil Agona a pak přede všemi pošpinil čest Hózóinu. Vyvěsil jste všude po městě hanlivé nápisy, ve kterých nás zesměšňujete, je to pravda?"

„Ne!" křičel Musaši. „Pokud jste mnich, tak byste měl vědět víc než to, co vidíte a slyšíte. Měl byste věci zvažovat také svou myslí a duchem."

Bylo to jako přilévání oleje do ohně. Mniši nečekali na to, co jejich velitel odpoví, začali vykřikovat, že není čas na žvásty, je třeba bojovat.

Zlotřilí samurajové jim nadšeně přizvukovali, byli teď po Musašihu levici. Křičeli, nadávali a mávali svými meči. Pobízeli mnichy k akci.

Musaši dopálen tím, že samurajové jen tlachají a nemají se k boji, se na ně otočil a zařval: „Tak dobrá! Kdo z vás si troufne jako první?"

S výjimkou dvou nebo tří samurajů všichni o krok ustoupili, báli se, že Musašihu rozběsněné oči padnou právě na ně. Těch několik, kteří

se nebáli, tam teď stálo připraveno k boji na život a na smrt, mířili na něj svými meči.

Během vteřiny se Musaši na jednoho z nich vrhl jak bojovný kohout při kohoutích zápasech. Ozval se zvuk, jako když vystřelí špunt z láhve, a země se okamžitě zbarvila krví dorada. Pak se ozval strašlivý řev. To nebyl bojový pokřik ani klení, byl to jekot, při kterém tuhla krev v žilách.

Musašiho meč svištěl ze strany na stranu, drobné otřesy, které cítil ve vlastním těle, mu dávaly vědět, že se meč právě dostal do kontaktu s kostmi. Od jeho ostří stříkaly potoky krve a sliz z mozků, prsty a ruce jen létaly vzduchem.

6

Samurajové tiše přihlíželi krveprolití, nechtěli se ho účastnit, ale jejich slabost vyprovokovala Musašiho. Zaútočil na ně jako první. Zpočátku si celkem věřili, protože si mysleli, že jim mniši okamžitě přijdou na pomoc. Mniši tam však stáli v klidu opodál a jenom přihlíželi, jak Musaši rychle zlikvidoval pět nebo šest samurajů a způsobil v jejich řadách ohromný zmatek. Vystrašení samurajové začali před sebou zběsile máchat meči, aby se na ně nemohl dostat.

„Sakra, sakra!”

„Zabte ho někdo!”

„Uáá!”

„Tu máš! Tu máš!”

„Parchante!”

„Uá!” křičeli v nastalém zmatku jeden přes druhého.

Musaši si nebyl plně vědom, co přesně provádí. Byl ve zvláštním transu, jakémsi vražedném snu, v němž se jeho tělo i duše soustředily v ani ne metr dlouhém ostří meče. Všechny jeho zkušenosti - znalosti, které do něj vtloukal otec, když byl ještě malý, to, co se naučil během bitvy u Sekigahary, teorie, s nimiž se setkal v různých školách bojového umění, poznání, které zakusil na horách mezi stromy -, to vše mimoděk řídilo veškeré pohyby jeho těla. Byl jako tornádo řítící se smečkou zbloudilých samurajů, kteří ke svému překvapení nedokázali před jeho mečem žádným způsobem obstát.

Jeden z hózóinských mnichů během Musašiho krvavého masakru počítal, kolikrát se za tu dobu dokáže nadechnout a vydechnout. Všechno bylo skončeno dřív, než stačil napočítat do dvaceti.

Musašiho šaty byly promočené krví jeho obětí. Těch několik málo samurajů, co zůstalo, se také brouzdalo kalužemi krve. Země, tráva, dokonce i vzduch, vše bylo prosyceno krví.

„Uáá," zakřičel vystrašeně jeden ze samurajů a ostatní se rozutekli všemi směry.

Teprve tehdy se vyrovnaná řada kopí hózóinských mnichů dala do pohybu.

7

Džótaró se během celého zápasu úpěnlivě modlil. Spojil ruce a vzhlížel k obloze: „Bohové na nebesích! Přijďte mu na pomoc! Můj mistr je tam dole sám proti strašný přesile. Je slaboch, ale není to špatnej člověk. Prosím, pomozte mu!"

Navzdory Musašiho pokynům, aby odešel, se odtamtud nedokázal odtrhnout. Posadil se na kopec, vedle sebe si položil klobouk a masku. Mohl odsud sledovat všechno, co se v dálce kolem ohně odehrávalo.

„Hačimane! Konpiro! Božstvo svatyně Kasuga! Dívejte se! Můj mistr kráčí rovnou k nepřátelům. Bohové, ochraňujte ho! Takovej nikdy nebyl. Obvykle je hodnej a přívětivej, jenom dnes ráno byl trochu jinej. Muselo mu asi přeskočit, jinak by se přece nepustil proti takový přesile. Prosím, snažně vás prosím, pomozte mu!"

Když už svou modlitbu opakoval více než stokrát a viděl, že jeho úsilí nemá valného účinku, začala v něm narůstat zloba. Nakonec našťavaně vzkřikl: „Copak v týhle zemi nejsou žádný bohové? Necháte zvítězit ty zlý a dobrýho člověka necháte umřít? Pokud ano, tak všechno, co mi říkali o dobru a zlu, když jsem byl malej, je jen jedna velká lež! Nesmíte ho nechat zemřít! Jestli jo, tak vás proklínám!"

Když viděl, jak Musašiho obklíčili, jeho modlitby se změnily v kletby, jež nebyly určeny jenom jeho nepřátelům, ale i všem božstvům. Když si pak uvědomil, že na planině neteče krev jeho mistra, najednou otočil a pyšně zvolal: „Vidíte? Můj mistr není slaboch! Vyhrává nad nima!"

Bylo to poprvé, kdy Džótaró na vlastní oči viděl, jak se lidé mezi sebou perou jak divá zvíř, poprvé viděl stříkat tolik krve najednou. Měl pocit, že je také tam dole, potřísněn krví nepřátel. Srdce mu překotně bušilo, cítil závrať a euforii.

„Koukejte! Já jsem říkal, že to dokáže! To je technika! A koukejte na ty hloupý mnichy. Stojí tam jako stádo volů, bojí se pohnout z místa!"

Jeho radost však byla předčasná, protože než to stačil dopovědět, hůžovníci mniši se dali na pochod směrem k Musašimu.

„To ne! To nevypadá dobře! Chtějí na něj zaútočit všichni najednou. Je s ním konec!" Džótaró zapomněl na svůj strach i na to, co mu jeho mistr přikázal, a z obavy o jeho život vystřelil jako kulový blesk dolů k místu hrozícího nebezpečí.

8

Opat Inšun vydal rozkaz k útoku. Kopiníci okamžitě vyrazili s ohlušujícím křikem vpřed. Když se mniši rozlétli do všech stran jako hejno divokých včel, jejich blyštící zbraně jen svištěly zvukem. Vyholené hlavy jen umocňovaly hrůzostrašnost jejich vzezření.

Každé kopí se něčím od ostatních odlišovalo, každé mělo jiný hrot, kuželovitý, plochý, křížový nebo třeba zahnutý. Každý mnich používal kopí, které mu nejlépe vyhovovalo. Měli dnes příležitost vyzkoušet si, jak se techniky, které dlouhá léta nacvičovali, osvědčí během skutečného zápasu.

Když se mniši rozptýlili do všech stran, myslel si Musaši, že je to nějaká finta, uskočil tedy před nimi a bedlivě je pozoroval. Byl unavený a otupělý předchozím bojem, pevně svíral zakrvavenou rukojeť svého meče. Směsice potu a krve mu zastírala zrak, byl však rozhodnut zemřít se vší důstojností, pokud to ovšem bude zapotřebí.

K svému překvapení však zjistil, že jejich útok nebyl veden na něj. Místo aby provedli předpokládaný výpad proti němu, vrhli se mniši jako smečka šílených psů na své bývalé spojence, kteří proti tomu byli schopni jen marně protestovat.

„Počkejte!"

„Co vyvádíte, mniši bláznivý!"

„Hej! Co děláte? Zbláznili jste se snad? Váš nepřítel je tamhle, nevidíte ho snad?" snažili se je nic netušící samurajové nasměrovat zpět na Musašiho.

Mniši je ale stejně nesmiřitelně podřezávali, propichovali, probodávali jim ústa, rozsekávali je na kusy. Vraždili je všemožnými způsoby, dokud z nich nezůstal ani jeden naživu. Byl to totální masakr, nelítostné krveprolití.

Musaši nevěřil vlastními očima. Proč mniši napadli své spojence? A proč tak surově? Ještě před chvílí sám bojoval jak rozzuřená šelma, ale krutost, s jakou tito lidé v mnišských rouchách vraždili nešťastné samuraje, byla i na něj příliš velká. Na krátkou chvíli se proměnil v hloupé zvíře, nebyl schopen rozumného úsudku, když ale uviděl podobnou proměnu také u mnichů, velmi rychle se probral a začal uvažovat jako obvykle. Byla to zkušenost, která stála za zamyšlení.

Potom si uvědomil, že mu někdo tahá za ruce a za nohy. Když se podíval dolů, uviděl vedle sebe plakat Džótaróa, šťastného, že se jeho mistrovi nic nestalo. Teprve tehdy pocítil úlevu.

9

Přiblížil se k němu opat a důstojně na něj ve vši zdvořilosti promluvil: „Vy tedy ráčíte být Mijamoto Musaši. Jsem rád, že vás poznávám.“ Byl vysoké postavy a měl světlou pleť. Musašiho jeho zjev překvapil, stejně tak způsob držení těla. S rozpaky si otřel meč a zasunul jej do pochvy, nebyl ale zatím schopen slova.

„Dovolte, abych se představil,“ pokračoval mnich. „Jmenuji se Inšun a jsem opatem kláštera Hózóin.“

„Hm, tak vy jste jejich učitel,“ řekl Musaši.

„Je mi líto, že jsem během vaší návštěvy nebyl v klášteře. Mrzí mě též, jak se Agon choval během zápasu.“

„.....“

Mrzí ho, jak se Agon choval při zápase? Musaši si myslel, že se snad musel přeslechnout. Raději ještě mlčel, stále ještě nevěděl, jak na Inšunův zdvořilý tón reagovat. Musel se teprve ujistit. Stále nemohl pochopit, proč mniši najednou zaútočili na samuraje, žádné rozumné vysvětlení jej ale nenapadalo. Mátló jej i to, že je ještě naživu.

„Pojďte,“ vyzval ho opat, „ať se můžete trochu očistit od krve. Potřebujete si trochu odpočinout.“ Inšun ho vedl k ohni a Džótaró cupital za nimi.

Mniši si natrhali velké kousky z široké bavlněné látky, kterou s sebou přinesli, a utírali si do nich svá kopí. Postupně se všichni shromáždili u ohně a sedli si tam spolu s Inšunem a Musašim, jako by se před chvílí nic nestalo. Začali si mezi sebou povídat.

„Koukej na to,“ řekl jeden z nich a ukazoval na oblohu, „Vrány už nejspíš zvětřily zápach krve. Krouží nad mrtvýmá.“

„Proč se na ně nevrhnou?"

„Vrhnou, hned jak odejdeme. Budou se mezi sebou ještě rvát, aby se mohly dostat k hostině."

Z jejich řečí šla hrůza, povídali si, jako by o nic nešlo. Musaši nabyl dojmu, že mu nejspíš nikdo nic nevysvětlí, pokud se na to nezeptá sám. Podíval se na Inšuna a řekl: „Myslel jsem si, že jste sem se svými mnichy přišel, abyste mě ztrestal. Zařekl jsem se, že vás do země mrtvých pošlu tolik, kolik budu schopen zvládnout. Nechápu, proč se mi teď dostává tak vlídného zacházení."

Inšun se zasmál: „Po pravdě řečeno, nepovažujeme vás za spojence, ale chtěli jsme zde dnes trochu poklidit."

„Tomuhle říkáte úklid?"

„Ano," odpověděl Inšun a ukazoval k obzoru. „Možná ale bude lepší, když chvíli počkáme, ať vám to vysvětlí Nikkan. Ta skvrna tam v dálce bude určitě on."

10

Na druhé straně pláně mezitím jezdec na koni řekl Nikkanovi: „Na svůj věk chodíte skutečně rychle."

„Nejsem rychlý, to vy jedete pomalu."

„Jste rychlejší než kůň."

„To je snad samozřejmost."

Shrbený starý mnich kráčet rychle vedle jezdců na koni, mířili společně k ohništi. Jezdců bylo pět, byli to úředníci.

Když dorazili k ohni, mniši si mezi sebou šeptali: „Starý mistr je tady, mistr je tady." Ustoupili náležitě dozadu, vyrovnali se a obřadně Nikkana s jeho doprovodem uvítali.

„Je to vyřízeno?" zeptal se jich Nikkan.

„Přesně podle vašich pokynů," odpověděl mu Inšun. Pak se otočil na úředníky a řekl: „Děkujeme, že jste přišli."

Úředníci seskočili jeden po druhém z koní a jejich velitel řekl: „Nám není za co děkovat. Všechnu práci jste provedli přece vy." Pak se otočil na své muže a pokynul jim: „Tak můžeme!"

Úředníci se vydali na inspekci mrtvých těl, udělali si několik poznámek a pak se jejich velitel vrátil zpět k Inšunovi. „Pošleme lidi z města, aby tu udělali trochu pořádek. Ostatní už můžete nechat na nás." Poté spolu s ostatními muži nasedl na koně a odcválali pryč.

Nikkan vyrozuměl mnichy, že už jich nebude potřeba. Uklonil se

jim a mniši pomalu odcházeli. Také Inšun se rozloučil s Nikkanem a Musašim a odešel.

Hned jak odešli, začalo se po okolí rozléhat hrůzné krákání. Vrány začaly dosedat na zem, vesele mávající křídly.

Nikkan přišel blíže k Musašimu a řekl nenucené: „Odpusťte, že jsem vás posledně urazil.“

„Není třeba. Byl jste na mě velice laskavý. To já bych vám měl poděkovat,“ klekl si Musaši a hluboce se mu uklonil. „Vstaňte,“ nařídil mu Nikkan. „Na této pláni se mi neklaňte.“

Musaši se postavil.

„Přiučil jste se tady něčemu?“ zeptal se ho mnich.

„Nejsem si vlastně ani jistý, co se tu stalo. Nemůžete mi to vysvětlit?“

„To nebude problém,“ odpověděl Nikkan. „Ti úředníci, kteří nás před chvílí opustili, pracují pod Ókubem Nagajasuem. To je nový narský správce. Jsou tady noví, tak zbloudilí samurajové využívali jejich neznalosti zdejšího prostředí a přepadali nevinné pocestné, vydírali, provozovali hazardní hry, zneužívali ženy a přepadávali domy osamělých vdov. Tropili jen samé zvrácenosti. Správcovský úřad s nimi nedokázal nic udělat, ale podařilo se zjistit, že je mezi nimi zhruba patnáct hlavních vůdců, jako byl třeba Jamazoe Danpači a Jasukawa Jasubei.“

„Hm.“

„Jak asi dobře víte, Jamazoe a jeho kumpáni vás neměli v lásce. Protože se báli sami zaútočit, vymysleli ten svůj skvělý plán, že by za ně všechnu špinavou práci udělali mniši z Hózóinu. Urážlivé nápisy, které jste údajně napsal, byly jejich dílem. Postarali se, abych se o nich dozvěděl. Mysleli si nejspíš, že jsem pořádný hlupák.“

Když Musaši poslouchal, jak to říká, Nikkanovi se oči jen smály.

„Chvilku jsem nad tím uvažoval,“ řekl opat, „a pak mě napadlo, že by to mohla být skvělá příležitost, jak toto město konečně uklidit. Prozradil jsem svůj plán Inšunovi a ten souhlasil, že se ho ujme. A teď se radují úplně všichni, mniši, úředníci a taky vrány. Cha, cha, cha, cha, cha!“

11

Ještě jeden člověk se opravdu radoval. Byl to Džótaró, kterého Nikkanovo vyprávění zbavilo konečně všech pochyb a obav. Byl

jako u vytržení. Začal kolem poletovat jako malé ptáče a zpíval si popěvek, který byl nejspíše plodem jeho schopnosti improvizovat.

Velký úklid!

Velký úklid!

Musaši s Nikkanem se za jeho jásavým hlasem otočili. Měl na sobě masku s démonským šklebem a ukazoval svým dřevěným mečem na mrtvá těla. Čas od času se jím ohnal po srocujících se vránách a pokračoval ve zpěvu:

Tak co, vrány?

Nejen v Naře je občas

velkého úklidu potřeba.

Je to přeci zákon přírody,

aby vše začalo odznova.

Aby zas jaro přišlo,

pálí se listí,

pálí se tráva.

Občas toužíme po sněhu,

občas po velkém úklidu.

Tak co, vrány?

Taky máte svou hostinu.

Pochutnejte si na očích,

na rudém sake od bláta.

Ale nepřejezte se!

Neopijte se, ptáčata!

„Pojď sem, chlapče!“ zavolal na něj Nikkan.

„Co?“ řekl Džótaró, když k němu doběhl.

„Přestaň dělat hlouposti a dones mi nějaký kámen.“

„Stačí takový?“ zeptal se Džótaró, když zvedl ze země kámen, který mu ležel u nohou.

„Ano, přesně takový. Hodně mi jich přines!“

„Dobře!“

Když chlapec donesl dostatečný počet kamenů, Nikkan se posadil a na každý z nich napsal: „Vzývám tajemné učení Lotosové sútry.“ Podával je pak zpátky Džótaróvi, aby je rozházel mezi mrtvé. Zatímco Džótaró plnil jeho příkaz, spojil Nikkan ruce k modlitbě a odříkával část Lotosové sútry.

Když ji dorecitoval, řekl: „To by mělo stačit. Teď už zas můžete pokračovat v cestě. Já se vracím do Nary.“ Měl se k odchodu stejně rychle, jako se znenadání objevil, a vzdaloval se opět svým svižným

krokem. Musaši se s ním nestačil ani rozloučit, ani mu cokoli jiného říct.

Chvíli jeho vzdalující se postavu pozoroval, ale pak se za ním rozeběhl a volal: „Velebný mnichu! Nezapomněl jste na něco?“ poplácavaje svůj meč.

„Na co?“ zeptal se Nikkan.

„Nedal jste mi žádnou radu. A protože nevím, kdy se zase uvidíme, rád bych, kdybyste mi alespoň naznačil, co je třeba dělat.“

Opatova bezzubá ústa se jako vždy rozesmála. „Ještě to pořád nechápete?“ zeptal se Musašiho. „Jediné, co vám mohu říct, je, že jste příliš silný. Pokud se nepřestanete pyšnit svojí silou, nedožijete se ani třicítky. I dnes jste mohl snadno přijít o život. Přemýšlejte o tom a poučte se z toho pro budoucnost.“

Musaši nebyl schopen slova.

„Něco jste dnes dokázal, ale neprovedl jste to dobře, ani trochu. Víím, že jste mladý, tak vám to nemohu vyčítat, ale je velikou chybou myslet si, že válečnické umění je založeno pouze na předvádění síly.“

„.....“

„Dělám ale stejnou chybu jako vy, takže nejsem plně oprávněn o těchto věcech mluvit... Měl byste spíš kráčet cestou, kterou se ubíral můj učitel Jagjú Sekišúsai a jeho učitel, pan Kamiizumi z Ise. Osvojte si jejich učení a možná se doberete pravdy.“

Když Nikkan domluvil, Musaši, který se celou dobu díval do země, zvedl hlavu, aby se na něj podíval, ale starý mnich tam už nebyl.

Zdejší kraj

1

Údolí Jagjú leží na úpatí hory Kasagi, severovýchodním směrem od Nary. Bylo to místo, kde prosperovala malá osada, příliš velká, než aby byla jen vesnicí, a na druhou stranu příliš málo osídlená, než aby se o ní dalo mluvit jako o městě. Bylo by celkem přirozené, kdyby se podle zdejší hory jmenovala „vesnice Kasagi“, ale místní obyvatelé jí říkali „kraj Kanbe“. Jméno, které bylo připomínkou časů, kdy se zde dařilo ohromnému šlechtickému velkostatku.

Uprostřed osady stál „hlavní dům“, hrad, který byl symbolem politické stability a kulturním centrem oblasti. Kamenné hradby,

kteře byly upomínkou dob, kdy hrad sloužil jako významná pevnost, obklopovaly „hlavní dům“ ze všech stran. Zdejší lidé, stejně jako předci nynějšího pána, zde sídlili od desátého století. Současný kníže byl příkladným šlechticem, šířil mezi svými poddanými kulturu a pro obranu svého území byl připraven kdykoli položit i vlastní život. Zároveň se opatrně snažil vyhýbat jakýmkoli aktivitám, které by jeho obyvatelstvo přivedly do války s jinými knížaty. Jednoduše to byl poklidný kraj spravovaný prozřetelným feudálním pánem.

Nebyly zde vidět stopy zkaženosti nebo úpadku spojovaného s potulnými samuraji. Nebylo to zde jako v Naře, kde chátraly chrámy kdysi tak oslavované v historii a pověstech. Rušivým elementům jednoduše nebylo dovoleno vstoupit do života této osady.

Samotná poloha kraje nedovolovala, aby sem pronikalo něco nepěkného. Hora Kasagi a okolní kopce ve své kráse nezaostávaly za nádherou zapadajícího slunce a voda zde byla čistá a průzračná, ideální k vaření výborného čaje. Nedaleko Cukigase kvetly slivoně a slavíci zde zpívali od prvního tání sněhu až po čas bouřek, jejich melodie byly stejně čisté jako svěží vody v horských bystřinách.

Jeden básník kdysi napsal, že „hrdina se rodí tam, kde hory a řeky svěží a čisté jsou“. Pokud by se v údolí Jagjú nezrodil žádný hrdina, byla by básníková slova jen prázdným tlacháním, ale zde se skutečně rodili hrdinové. Důkazem toho byli samotní Jagjúové. I vazalové tohoto rodu leckdy byli urozeného původu. Mnoho jich k Jagjúům také přešlo od práce na poli, proslavili se v dávných bitvách a stali se jejich věrnými a spolehlivými spojenci.

Jagjú Munejoši Sekišúsai, který už byl nyní na odpočinku, sídlil v malém stavení vzdáleném značný kus cesty od „hlavního domu“. Již nejevil zájem o místní správu a vlastně ani přesně nevěděl, kdo jí byl za něj pověřen. Měl spoustu schopných synů a vnuků, a stejně tak velký počet důvěryhodných vazalů, kteří jim dokázali dávat cenné rady a pomáhat jim. Mohl si tedy být jist, že o jeho lidi je postaráno stejně dobře jako v dobách, kdy na ně dohlížel on.

Když do zdejšího kraje dorazil Musaši s Džótaróem, uplynulo už deset dnů od šarvátky na pláni Hannja. Cestou navštívili chrámy Kasagi a Džóruři, a také pomník císaře Godaiga. Zašli pak do místního hostince, aby si mohli konečně odpočinout jak na těle, tak na duchu.

Jednoho dne si Musaši převlečený do neformálních šatů vyšel s Džótaróem na procházku. „Je to zvláštní,“ řekl Musaši. Díval se

právě na úrodná pole a plně zaměstnané rolníky. „Opravdu zvláštní," opakoval už poněkolikáté.

„Co je zvláštní?" zeptal se nakonec Džótaró. Pro něj bylo zvláštní spíše to, že si Musaši takto povídá sám se sebou.

2

„Od té doby, co jsem opustil oblast Čúgoku, jsem byl v provinciích Seccu, Kawači, Izumi, v Kjótu a Naře, ale ještě nikdy jsem neviděl místo, jako je tohle."

„Hm. A co je na něm tak jiného?"

„Na horách tu roste spousta stromů."

Džótaró se zesměl: „Stromy? Stromy přece rostou všude. Nebo snad ne?"

„Rostou, ale jsou jiné. Všechny stromy v údolí Jagjú jsou hrozně staré. To znamená, že zde nebyly žádné války a nepřátelé nekáceli a nevypalovali místní lesy. Znamená to taky, že tu nikdy nebyl hladomor."

„To je všechno?"

„Ne. Pole se zelenají a obilí je dobře zaseto, aby mohlo v klidu růst. A poslouvej ten klapot! Slyšíš ten zvuk tkalcovských stavů? Ozývá se ze všech domů. A všiml sis toho, že když kolem procházeli pocestní v pěkných šatech, rolníci se za nimi závistivě neohlíželi?"

„Jenom tohle?"

„Ještě něco. Jak vidíš, na polích pracují mladá děvčata. To znamená, že se lidem v zdejší kraji daří dobře, že zde život plyne úplně normálně. Děti jsou zdravé a se starými se zachází s úctou. Mladí lidé odsud neutíkají a nepodstupují nejistý život v jiných krajích. Dá se z toho taky usoudit, že zdejší pán bude velmi bohatý a kopím a mušketám je v jeho zbrojnici věnována ta největší péče."

„Říkal jsem si, co z vás vyleze, a vy mi povídáte takovýchle hlouposti."

„Hm. Asi tě to moc nezajímá, vid'?"

„Nepřišel jste se sem přece kochat krajinou. Nejste tady kvůli zápasu se samuraji z rodiny Jagjú?"

„Samuraj se nezdokonaluje jenom zápasy. Ti, kdo se neustále perou a stačí jim jen kus žvance a místo na spaní, jsou obyčejní lumpové. Opravdový student cesty meče se koncentruje spíše na cvičení mysli a ukázněný svého ducha, nejenom na zdokonalování se v bojových

dovednostech. Musí se učit spousty věcí, musí poznat ráz krajiny, kdy lidé zavlažují, jaké mají pocity, zvyky a obyčeje, jaké mají vztahy se svým pánem. Musí jít dovnitř hradu a nechodit jen kolem dokola. Měl by jít tam, kam ho to táhne, a poznat všechno, co poznat lze."

Musaši si uvědomoval, že tato lekce pro Džótaróa nic neznamená, ale cítil, že by měl být k chlapci upřímný a nedávat mu jen polovičaté odpovědi. I když se ho chlapec každou chvílí na něco vyptával, Musaši mu vždy na všechno přívětivě odpovídal. Také tentokrát jej Džótaró zahrnoval svými dotazy. Na všechny dostal smysluplné, uvážlivé odpovědi.

Znenadání za sebou uslyšeli dusot koně. Seděl na něm urostlý, asi čtyřicetiletý samuraj. „Pozor! Na stranu!" volal na ně.

Džótaró se mimoděk podíval, kdo sedí v sedle, a překvapeně za ním hned volal: „To jste vy, pane Šódo!"

Šóda Kizaemon, samuraj s medvědí vousatou bradou, na Džótaróa nezapomněl.

Všiml si, že to je ten kluk, který na cestě do Jamata ztratil dopis pro svého mistra. Zbystřil pozornost a otočil se za jeho hlasem: „Zdravím, chlapče." Usmál se na něj a tryskem vjel do hradu.

3

„Kdo to byl, Džótaró? Ten pán, co se na tebe tak usmíval," zeptal se Musaši.

„Pan Šóda, vazal knížete Jagjúa."

„Odkud ho znáš?"

„Seznámil jsem se s ním na cestě do Nary, byl na mě moc hodnej."

„Hm."

„Šla tenkrát s náma ještě mladá dáma, doprovodili mě až k přívozu na řece Kizu."

Když si zvenku prohlédli hrad Kojagjú, jak se oficiálně jmenoval „hlavní dům", a obhlédli celé údolí, vydali se zpět do hostince.

Byl zde jen jeden hostinec, ale zato prostorný. Stál u cesty do Igy, a tak zde často přespávali poutníci, kteří směřovali do chrámů Džóruri a Kasagi. Večer bylo venku u vchodu vždy uvázáno deset až dvanáct soumarů.

Služebná, která je uváděla do jejich pokoje, se jich zeptala: „Byli jste se projít?" Měla na sobě chlapecké kalhoty, nebýt jejího

červeného dívčího pásu, snadno by si ji člověk mohl splést s klukem. Nečekala na odpověď a hned pokračovala: „Můžete se jít vykoupat.“

Musaši šel rovnou do koupelny, ale Džótaró ještě zůstal. Naskytla se mu totiž možnost skamarádit se se stejně starým děvčetem. „Jak se jmenuješ?“ zeptal se jí.

„Já nevím.“

„Jsi blbá? Ty neznáš svoje jméno?“

„Jsem Koča.“

„To je divný jméno,“ smál se Džótaró.

„Co je na něm divného!“ zlobila se Koča a praštila ho.

„Co mě mlátíš?“ řekl Džótaró překvapeně.

Musaši se na chodbě otočil směrem k nim a ptal se: „Kočo, kde je tady koupelna?... Á, dobrý, už vím, vpravo, že jo?“

Na zemi uviděl v místnůstce před koupelnou něčí složené věci, museli tam být aspoň tři lidé. Svlékl se a otevřel dveře, místnost byla zahalena oblakem horké páry. Muži se tam spolu vesele bavili, ale když spatřili jeho opálené tělo, došla jim řeč. Jako kdyby se mezi ně dostal nežádoucí cizí element.

„Ách,“ vklouzl Musaši spokojeně do lázně, a jeho stoosmdesáticentimetrová postava způsobila, že se voda z kádě přelila. Muže to překvapilo a jeden z nich se na Musašiho, jenž se uvelebil do kouta a zavřel oči, zkoumavě podíval.

Za chvíli již zase v klidu pokračovali v načatém hovoru. Nebyli ve vodě, omývali se u stěny vedle kádě. Měli bílá záda a nemnoho svalů. Z jejich způsobu mluvy se dalo usuzovat, že pocházejí z velkého města.

„Jak že se jmenoval ten jagjúský samuraj?“

„Myslím, že Šóda Kizaemon.“

„Když za námi pan Jagjú s odmítnutím zápasu posílá svého vazala, tak asi nebude tak dobrý, jak se říká.“

„Šóda říkal, že Sekišúsai je už na odpočinku, s nikým prý nebojuje. Myslíte, že to je pravda, nebo si to jenom vymyslel?“

„Neřekl bych, že mluvil pravdu. Když se Sekišúsai dozvěděl, že ho vyzývá na souboj mladší syn Jošioky Kenpóa, tak se raději rozhodl hrát tuhle komedii, aby zůstal v bezpečí.“

„Byl ale aspoň taktní. Poslal nám ovoce s přáním, ať si zde naši zastávku příjemně užijeme.“

Jošioka? Musaši zvedl hlavu a otevřel oči.

4

Už v Jošiokově škole zaslechl, že se Denšičiró vydal na cestu do Ise. Nejspíš se tedy odtamtud tito tři muži vraceli zpět do Kjóta. Jeden z nich musí být určitě Denšičiró. Ale který?

„Nemám moc štěstí na lázně," říkal si v duchu Musaši. „Nejprve mě v koupelně podvedla Osugi a teď zase nemám nic na sobě. Jsem přitom jenom kousek od Jošioky. Určitě musel slyšet, k čemu došlo v jejich škole. Kdyby věděl, že se jmenuju Miyamoto, nejspíš by si okamžitě doběhl pro meč, aby se mohl pomstít."

Ani jeden z nich mu však nevěnoval pozornost. Z toho, co si mezi sebou povídali, bylo zřejmé, že svou výzvu poslali do Kojagjú dopisem. Sekišúesai se musel s Jošiokou Kenpóem, který kdysi zastával funkci šógunova instruktora, dobře znát. Nepochybně to byl důvod, proč jeho syna nemohl jen tak poslat pryč, proč vyslal Šódu, aby mu vysvětlil, jak se věci mají.

To nejlepší, co na to mladíci z města dokázali říct, bylo, že je „taktní", že „hraje komedii, aby zůstal v bezpečí", a že „nebude tak dobrý, jak se říká". Zdálo se, že si náramně věří, ale Musašimu jejich poznámky přišly trapné. V porovnání s tím, co viděl u hradu Kojagjú, jak se znamenitě daří zdejšímu obyvatelstvu, mu tito hejskové kromě svého chvástání nedokázali nabídnout nic, co by ho nějakým způsobem obohatilo.

Připomnělo mu to přísloví o žábě na dně studny, která neví nic, co se děje nahoře na zemi. Někdy to ale nejspíš platí také naopak. Tito zhýčkaní mladíci z Kjóta viděli všechno seshora, z centra dění, věděli o všem, co se děje, ale netušili, že zatímco se dívají na širý oceán, je poblíž také hluboká studna, v níž žába stále roste a sílí. Zde v Kojagjú, ve studni daleko od politického a hospodářského centra země, žili po desítky let zdravým vesnickým životem statní samurajové, kteří pevně uchovávali staré ctnosti, napravovali své chyby z minulosti a nabývali na síle.

Postupně se zde v Kojagjú narodili Jagjú Munejoši Sekišúesai, velký mistr bojových umění, a jeho syn Jagjú Tadžima Munenori, jehož schopnosti oceňoval i Iejasu. Dále zde byli Munejošiho starší synové Gorózaemon a Tošikacu, proslulí svou statečností, a vnuk Hjógo Tošitoši, jehož proslulé činy mu zajistily přijetí do služeb mocného knížete Katóa Kijomasy z provincie Higo. Proslulost a prestiž se Jagjúové nemohli Jošiokům rovnat, ale pokud šlo o jejich

schopnosti, byl náskok Jošiokovy školy už dávno jen mlhavou vzpomínkou. Denšičiró a jeho kumpáni byli slepí, neuvědomovali si svou nabubřelost. Musašimu jich však bylo i trochu líto.

Přesunul se k místu, kudy do místnosti přitékala voda. Rozvázal stuhu, kterou měl svázané vlasy, a nabral do ruky jíl, jímž si je začal třít. Po dlouhé době si tak myl hlavu.

Mladíci z Kjóta se mezitím vykoukali.

„To byla paráda.“

„To teda jo. Neobjednáme si nějaká děvčata, ať nám nalijí dobré sake?“

„Výborný nápad!“

Utřeli se do ručníků a odešli.

5

Když se Musaši pořádně umyl a ještě jednou smočil v kádi, také se osušil, svázal si vlasy a vrátil se zpět do pokoje. Tam uviděl mladičkou Koču, jak je celá uslzená.

„Co se ti stalo, Kočo?“

„To ten váš kluk, pane. Vidíte, co mi udělal?“

„Ona lže!“ křičel nazlobeně Džótaró z druhé strany pokoje.

Musaši mu chtěl vynadat, ale Džótaró se bránil: „Ta káča o vás říká, že jste slabej!“

„To není pravda. Neříkala.“

„Ale říkala!“

„Ani o vás, ani o nikom jiném jsem nic takovýho neříkala. To on se začal vytahovat, že jste nejlepší šermíř v zemi, protože jste zabil hromady zlých samurajů na pláni Hannja. Já mu na to jenom řekla, že v Japonsku neumí nikdo zacházet s mečem líp než náš pán, a on mě za to praštil do obličeje.“

Musaši se rozesmál: „To od něj tedy nebylo hezký, však já mu za to ještě vyčiním. Tak už se nezlob, Kočo.“

Džótaróovi se to moc nelíbilo.

„Džótaró!“

„Ano?“

„Mazej se vykoupat!“

„Já nemám horkou vodu rád.“

„Já taky ne,“ lhal Musaši. „Ale jsi hrozně upocenej a smrdíš.“

„Zítra ráno se vykoupu v řece.“

Čím více s Musašim trávil času, tím víc byl tvrdohlavější. Musašimu to ale nevadilo. Vlastně měl takového Džótaróa raději. Nakonec se tedy chlapec koupat nemusel.

Zanedlouho jim Koča přinesla podnosy s jídlem. V klidu se najedli. Džótaró i služebná se na sebe celou dobu zkoumavě dívali.

Musaši byl zamyšlený, přemýšlel, jak se setkat s Sekišúsaie. Vzhledem k jeho nízkému postavení to asi bylo skoro nemožné, ale kdo ví, jak se věci vyvinou.

„Pokud se mám s někým utkat," říkal si Musaši, „tak ať je to někdo silný. Stojí za to riskovat život a zjistit, zda se mi před slavným Munejošim podaří obstát. Nemá smysl kráčet cestou meče, když nevyzkouším svou odvahu.“

Musaši si byl plně vědom, že by se jeho troufalé myšlenky většina lidí vysmála. Přestože Jagjú Munejoši nepatřil mezi nejmocnější knížata, byl to přece jen pán opevněného hradu, jeho syn působil na šógunově dvoře a celý jeho rod byl pevně svázán s tradicemi samurajské třídy. Na úsvitu těchto nových časů to byl on, kdo stanul na výsluní společnosti.

„V žádném případě se nedám," přemítal Musaši. Dokonce i během jídla se soustředěně připravoval na nadcházející setkání.

Posel s pivoňkou

1

Důstojnost starého pána rostla spolu s jeho věkem, vypadal jako letitý majestátní jeřáb, zároveň si ale uchovával vzhled a způsoby urozeného samuraje. Měl zdravé zuby a ostrý zrak. „Dožiju se sta let," říkal s oblibou každému.

Sekišú sai si opravdu věřil. „Jagjúové se vždy dožívali vysokého věku," zdůrazňoval rád. „Ti, kteří zemřeli ve dvaceti nebo třiceti, byli zabiti ve válce, všichni ostatní se dožili více než šedesáti.“ Během nespočetných válek se účastnil vždy jen těch nejdůležitějších, ať už to byla revolta Mijošiho nebo bitvy stojící na začátku a konci slávy rodů Macunaga a Oda.

I kdyby se Sekišú sai nenarodil v této rodině, jeho způsob života a obzvláště to, jak jednal v pokročilém věku, nenechávaly nikoho na pochybách, že stovky se určitě dožije. Když mu bylo čtyřicet sedm, rozhodl se z osobních pohnutek přestat s válčením. Jeho rozhodnutí

pak nedokázalo nic zviklat. Zůstal hluchý k nabídkám šóguna Ašikagy Jošiakiho stejně jako k opakovaným výzvám Nobunagy a Hidejošiho, aby se přidal na jejich stranu. Přestože žil kousek od Kjóta a Ósaky, odmítal se zapojit do věčných bitev těchto dvou center moci a intrik. Rozhodl se zůstat Jagjúem, medvědem v jeskyni, a pečoval o své území s ročním příjmem pěti set čtyřiceti tisíc litrů rýže, takže je mohl v klidu předat do správy svých potomků. Jednou Sekišúsai poznamenal: „Udělal jsem dobře, že jsem se snažil své panství zachovat. V této nejisté době, kdy se jednoho dne rodí noví vůdci a hned druhého dne je čeká pád, je skoro neuvěřitelné, že se mi podařilo náš malý hrad udržet ve skvělém stavu.“

Nebylo to žádné přehánění. Kdyby podpořil Jošiakiho, stal by se obětí Nobunagy, kdyby podpořil Nobunagu, mohl být pohlcen Hidejošim. Kdyby přijal patronát Hidejošiho, přišel by po bitvě u Sekigahary o všechny své pozemky.

Jednou z vlastností, kterou u něj lidé obdivovali, byla právě jeho prozíravost, ale k přežití v těchto převratných časech byl vybaven také svým neochvějným přesvědčením, které samurajové těch dob často postrádali. Velmi snadno se s někým jednoho dne dokázali spojit a následujícího dne ho dokázali beze studu opustit, aby uspokojili své vlastní zájmy, aniž by pomysleli na čest a spravedlnost. Když to bylo ve shodě s jejich ambicemi, byli dokonce schopni obětovat i své příbuzné.

„Něčeho takového nejsem schopen,“ říkal stručně Sekišúsai. A byla to pravda. Na bojová umění však nezanevřel, ve výklenku jeho pokoje visel svitek s touto básní:

*Na světě není ničeho,
čím svůj život řídil bych.
Mou poslední útěchou,
na niž spolehnout se mohu,
jen umění války jest.*

Když ho pozval Iejasu do Kjóta, uvědomoval si Sekišúsai, že jeho nabídku nemůže odmítnout, a tak se po letech života v ústraní vydal k jeho ležení. Vzal si tehdy s sebou svého pátého syna, čtyřiačtyřletého Munenoriho, a svého šestiletého vnuka Hjóga Tošitošiho. Iejasu nejenže starého válečníka obdařil statky, ale požádal ho také, aby příslušníky jeho rodiny vyučoval bojovým uměním. Sekišúsai se vymluvil na své stáří a nabídku odmítl, ale

doporučil za sebe svého syna Munenoriho, s čímž Iejasu na místě souhlasil.

Pověstný Munenori odcházel do Eda nejen se skvělými bojovými dovednostmi, jeho otec mu předal i znalosti toho nejvyššího stupně umění války, které vojevůdci umožňovaly, aby své panství dokázal spravovat co nejlépe.

2

Podle Sekišúsaie však umění války nebylo jen způsobem, jak vládnout lidu, ale též cestou k sebeovládání. To se naučil od pana Kamiizumiho z Ise, o němž tvrdil, že je ochranným božstvem rodiny Jagjú. Osvědčení o dosažení mistrovství v šermu ve stylu Šinkage, které od Kamiizumiho kdysi dávno dostal, měl i teď vystaveno na polici, stejně jako čtyřdílnou příručku vojenských technik, kterou mu jeho učitel také věnoval. V den výročí Kamiizumiho smrti nezapomínal Sekišúesai umístit před tyto cenné relikvie po svém mistrovi řádné obětiny.

Kromě tajných technik stylu Šinkage obsahovala příručka také barevné ilustrace, které byly taktéž dílem pana Kamiizumiho. I když se Sekišúesai dávno válčení nevěnoval, dělalo mu potěšení pročítat si tyto staré drahocenné svitky. Vždy jej dokázalo znovu překvapit, jak dokonale ovládal jeho mistr umění štětce. Na jeho obrázcích byly bojující postavy namalované ze všech možných úhlů a ve všemožných pozicích. Kdykoli se na ně Sekišúesai díval, měl pocit, že namalovaní šermíři každým okamžikem sestoupí z nebes do jeho horského domku.

Pan Kamiizumi z Ise přišel poprvé do hradu Kojagjú, když bylo Sekišúsaiovi třicet sedm let a stále ještě překypoval vojenskými ambicemi. Vydal se prý tehdy se svými synovci Hikidou Bungoróem a Suzukim Ihakuem na pouť po provinciích, aby se během cesty mohli utkat s největšími bojovníky v zemi. Jednoho dne Kamiizumi dorazil do Hózóinu, to bylo v dobách, kdy In'ei pravidelně docházel do Kojagjú. Ten pověděl Sekišúsaiovi o svém návštěvníkovi a tím se jejich dlouhý vztah začal.

Sekišúesai se s Kamiizumim utkal hned tři dny za sebou. Během prvního souboje Kamiizumi jednoduše prohlásil, kam povede útok, a pak to skutečně provedl.

Stejným způsobem proběhl také zápas druhého dne. Sekišúsaiova

pýcha byla raněna, soustředil se tedy na to, jakou techniku zvolit pro následující zápas.

Kamiizumi se ale na něj třetího dne jen podíval a řekl: „Takhle to nepůjde. Jestli se o to pokusíte, udělám tohle.“ Na nic nečekal, zaútočil a porazil ho i potřetí. Od toho dne Sekišúsai od svého egoistického způsobu boje upustil. Teprve tehdy, jak rád vyprávěl, měl poprvé možnost spatřit opravdové válečnické umění.

Na Sekišúsaiovo naléhání zůstal pan Kamiizumi v Kojagjú šest měsíců, během nichž u něj Sekišúsai intenzivně studoval umění meče jako zanícený novic v klášteře. Když se loučili, pan Kamiizumi řekl: „Můj šerm ještě stále není dokonalý. Jste mladý, k dokonalosti byste se ho měl pokusit dovést vy.“ Potom dal Sekišúsaiovi následující zenový kóan: „Co je souboj s mečem bez meče?“

Sekišúsai si nad ním několik let lámal hlavu, uvažoval o něm ze všech možných úhlů pohledu, a teprve po nesmírně dlouhé době došel k řešení, které ho uspokojovalo. Když ho pak pan Kamiizumi přišel navštívit, uvítal jej Sekišúsai svými jasnými, průzračnými očima a vyzval ho opět na souboj. Kamiizumi si ho chvíli prohlížel a nakonec řekl: „Nemělo by to smysl. Už jste došel pravdy!“

Věnoval pak Sekišúsaiovi ono osvědčení a čtyřdílnou příručku vojenských technik. A tak se zrodil styl Jagjú, který pak Sekišúsaie ve stáří přivedl k mírovému způsobu života.

3

Důvodem, proč nyní Sekišúsai žil ve svém horském domku, bylo to, že už impozantní hrad s důmyslným systémem pastí neměl rád. I přes svou taoistickou zálibu žít v ústraní byl šťastný, že mu dělá společnost dívka, kterou Šóda Kizaemon přivedl, aby mu občas hrála na flétnu. Byla ohleduplná, zdvořilá a nikdy mu nebyla na obtíž. Těšila ho nejen její hra na flétnu, její přítomnost dodávala jeho domku příjemný pocit mládí a ženskosti. Několikrát se odsud chtěla vydat zase na cesty, ale pokaždé ji přesvědčil, aby zde zůstala ještě nějaký čas.

Sekišúsai dokončil aranžování pivoňky ve váze z Igy a zeptal se Ocú: „Co říkáte, Ocú? Je moje živá květina skutečně živá?“

Stála hned za ním. „Určitě jste někde aranžování květin pilně studoval,“ řekla Ocú obdivně.

„Vůbec ne. Nejsem šlechtic z Kjóta. Umění aranžování květin,

stejně jako čajový obřad, mě nikdy nikdo neučil."

„Ale vypadá to tak."

„Používám u květin stejnou techniku jako u meče."

„Copak lze aranžovat květiny stejným způsobem, jakým zacházíte se svým mečem?" podívala se na něj překvapeně.

„Ano. Je to jen záležitost ducha. Nespočívá to v práci prstů, které květinu tvarují a přiškrcují. Podstatné je, že do svých pohybů vkládám ducha tak, aby květina vypadala stejně živě, jako když jsem ji utrhnul. Vidíte? Nevypadá, že by v ní nebyl život."

Ocú velmi oceňovala, že ji tento vážený stařec během jejího pobytu mnohému naučil. Měla opravdové štěstí, že se na cestě setkala s Šódou Kizaemonem. Sekišúsai přišel pokaždé s něčím novým. „Naučím vás čajový obřad," řekl jí jednou. Jindy zas: „Skládáte verše? Pokud ano, tak mě trochu potěšte dvorskými básněmi ve stylu *Sbírky starých a nových básní*. *Sbírka deseti tisíc listů* je sice také skvělá antologie, ale když žiju tady v ústraní, slyšel bych raději nějaké básně od Saigjóa."

Na druhou stranu Ocú se mu za jeho starostlivost odvděčovala malými drobnostmi, které jej dokázaly navýsost potěšit. Ušila mu kupříkladu bavlněnou čapku, stejnou, jakou obvykle nosí čajoví mistři. Po většinu dnů ji teď nosil na hlavě a střežil ji, jako by to byla největší cennost na světě. Její hra na flétnu jej také nesmírně těšila. Za měsíčních nocí doléhaly její teskné melodie až do hradu.

Zatímco si Sekišúsai s Ocú povídali o aranžování květin, objevil se u vchodu do domku Kizaemon a zavolal na Ocú. Vyšla mu naproti a zvala jej dovnitř, ale Kizaemon její pozvání s váháním odmítl.

„Mohla byste starému pánovi sdělit, že jsem jeho vzkaz vyřídil?" požádal ji.

4

„To je přeci absurdní."

„Proč?"

„Vazalem starého pána jste vy. Já jsem zde jen proto, abych hrála na flétnu. Jste mu mnohem blíží než já. Nebylo by snad správnější, abyste mu to sdělil osobně?"

„To je sice pravda, ale zde v domku máte výjimečné postavení vy. Vyřídte mu tedy můj vzkaz za mě," žádal ji Kizaemon. Měl také radost, jak se věci postupně vyvinuly. Našel v Ocú společnosti, kterou

si jeho pán opravdu oblíbil.

Za kratičkou chvíli se Ocú vrátila se vzkazem od Sekišúsaie, aby Kizaemon ráčil dál. Starý pán seděl v čajové místnosti a na hlavě měl svou čapku od Ocú.

„Tak už jsi zpátky?“ zeptal se Sekišúsai.

„Ano. Předal jsem jim dopis a ovoce, přesně jak jste žádal,“ odpověděl Kizaemon.

„Odešli odsud?“

„Ne. Cestou k vám mě ještě stihl dohnat jejich posel s dopisem. Psalo se v něm, že když už jsou jednou v Kojagjú, neodejdou, dokud nenavštíví vaši tréninkovou halu. Rádi by se zde zastavili zítra. Říkali také, že by se s vámi chtěli osobně setkat a pozdravit.“

„Hlupáci! Musí takhle dotírat?“ zlobil se Sekišúsai. „Vysvětlil jsi jim, že Munenori je v Edu a Hjógo v Kumamotu, takže tu není nikdo, s kým by se mohli setkat?“

„Vysvětlil.“

„Snaží se sem vetřít, i když jsem k nim poslal posla s vysvětlením, že se s nimi nemůžu setkat. Co si vůbec myslí!“

„Je to nehoráznost.“

„Nejspíš bude asi pravda, že Jošiokovi synové se moc nevydařili.“

„Tenhle se jmenuje Denšičiró, vrací se tudy z Ise a nocuje v hostinci Wataja. Také mi přišlo, že je spíše slabšího charakteru.“

„Vypadá to tak. Jeho otec byl vynikající člověk. Když jsme s panem Kamiizumim byli v Kjótu, několikrát jsme se s ním setkali a popili spolu. S jeho potomky to jde ale asi pěkně z kopce. Ten mladík si myslí, že když je synem Kenpóa, tak ho to opravňuje k nám vstoupit. Nestydatě pak trvá na svojí výzvě. Pro nás to ale přeci nemá smysl, není důvod, abychom ho odsud posílali poraženého.“

„Vypadá to, že si Denšičiró dost věří. Když sem tak touží přijít, možná bych to s ním měl vyřídit já.“

„Ne, ať tě to ani nenapadne. Synkové slavných mají o sobě často vysoké mínění. Navíc rádi všechno změni ve svůj prospěch. Kdybys ho porazil, mohl by sis být jist, že by v Kjótu naše jméno pošpinili. Mně na tom příliš nesejde, ale nechci, aby se do toho pak museli zbytečně zaplést Munenori a Hjógo.“

„Co tedy uděláme?“

„Nejlepší by bylo ho nějak uklidnit, aby měl skutečně pocit, že s ním zacházíme jako se synem ze slavného rodu. Možná jsem za nimi se vzkazem neměl posílat muže.“ Otočil se k Ocú a pokračoval:

„Žena by zapůsobila lépe. Ocu je pro tenhle úkol jako stvořená."

„Dobře," řekla. „Chcete, abych šla hned?"

„Ne, není proč pospíchat. Stačí až zítra ráno."

Sekišúsai rychle napsal jednoduchý dopis, nezapřel v něm, že je čajový mistr. Podal ho Ocu i s pivoňkou, stejnou, jakou před chvílí aranžoval do vázy. „Předejte mu to a řekněte, že jste přišla místo mne, protože jsem nachlazený. Uvidíme, co na to odpoví."

5

Následujícího rána si Ocu přes hlavu nasadila závoj a se slovy „Tak tedy jdu" vyšla z domku směrem k hradu.

Ve stáji, která ležela vně hradního opevnění, si vyžádala koně.

Správce, který stáj právě čistil, se jí zeptal: „Vy někam jedete, Ocu?"

„Ano. Do Wataji, nesu vzkaz od starého pána."

„Mám jít s vámi?"

„Ne, děkuji, to nebude potřeba."

„Zvládnete to?"

„Samozřejmě. Koně mám ráda. Ten, na kterém jsem jezdila u nás v Mimasace, byl pěkný divoch."

Když vyjela, vlál za ní její červenohnědý závoj ve větru. Přestože závoj už mezi kjótskými šlechtičkami nebyl v módě, urozené mladé dámy v provinciích a střední vrstvy jej stále ještě měly v oblibě.

Ocu uměla jezdit na koni velmi dobře, v jedné ruce svírala dopis s pivoňkou a druhou rukou pevně třímala uzdu. Vesničané a rolníci na ni mávali ze svých polí. Během krátké doby ji tu znali skoro všichni, měli totiž ke svému pánovi mnohem blíže, než tomu bývalo v jiných krajích. Všichni věděli, že starému pánovi přišla hrát na flétnu krásná mladá dáma, jejich obdiv a úcta k Sekišúsaiovi se tedy přesunuly i na ni.

Když dojela do Wataji, slezla z koně a přivázala ho ke stromu na zahradě.

„Vítejte, paní," zdravila ji u vchodu Koča. „Ráčíte zde nocovat?"

„Ne, děkuji. Přišla jsem se vzkazem z hradu pro Jošioku Denšičiróa. Je přítomen?"

„Malé strpení, prosím."

Během krátké chvíle, co byla Koča uvnitř hostince, zapůsobila Ocuina přítomnost nemalý rozruch mezi pocestnými, kteří měli před

cestou plné ruce práce s upínáním svých sandálů, ovinovaček a zavazadel.

„Kdo to je?“ ptal se jeden z nich.

„A za kým asi přišla?“

Ocúina krása a elegance, s nimiž se lze na venkově setkat jen zřídka, vyvolávaly dohady. Hosté na odchodu si mezi sebou takto šeptali až do chvíle, kdy ji Koča zdvořile uvedla dovnitř.

Denšičiró se svými společníky popíjel dlouho do noci, nebylo tedy divu, že vstával teprve teď. Když se dozvěděl, že za ním přišel posel, předpokládal, že to bude tentýž člověk jako předchozího dne. Pohled na Ocú s pivoňkou v ruce jej zaskočil.

„Odpusťte, prosím, ten nepořádek.“

Omlouvali se všichni tři, upravili si záhyby svých šatů a obřadně si před ní klekli.

„Prosím, račte dále.“

6

„Posílá mě za vámi pán hradu Kojagjú," řekla Ocú a položila před Denšičiróa dopis i pivoňku. „Mohla bych vás požádat, abyste si přečetl tento dopis?“

„Ano, jistě... Tento dopis..." odpověděl Denšičiró. „Přečtu si ho." V dopise stálo toto:

Vážený pane Denšičiró, velevázení pánové, odpusťte mi, že Vás mohu přivítat jen tímto mrzkým dopisem. Rád bych se toho ujal osobně, ale bohužel jsem momentálně trochu nachlazen. Doufám, že čistá bílá pivoňka Vás potěší více než můj starý usmrkaný nos. Posílám Vám tento květ z rukou krásné květiny s nadějí, že tak přijmete mé omluvy.

Mé staré tělo již nestačí na starosti tohoto světa. Stydím se před Vámi ukázat svou tvář. Mějte, prosím, slitování se starcem, až se mi budete právem smát.

Sekišúsai

„Chm," zafuněl pohrdavě Denšičiró, když dopis zase sroloval. „To je všechno?" zeptal se.

„Nikoli. Říkal také, že přestože by s vámi rád vypil šálek čaje, váhá, zda vás může pozvat do svého domu, protože v něm jsou jen válečníci, kteří nedokážou dostatečně ocenit toto vytríbené umění.

Jelikož je nyní Munenori v Edu, čajový obřad v podání starce by u urozených pánů z císařského města dozajista vzbudil jen smích. Požádal mě, abych vás poprosila o prominutí. Doufá však, že se s vámi bude moct setkat někdy jindy."

„Takže pokud tomu správně rozumím, Sekišúsi si myslí, že jsme tady kvůli čajovému obřadu. My jsme se ale narodili jako samurajové, s čajem nemáme nic společného. Chtěli jsme se jen ujistit, že se mu vede dobře, a požádat ho, aby nám dal lekci šermu," tvářil se Denšičiró podezřívavě.

„Samozřejmě že ví velmi dobře, proč jste tady. Žije ale už delší dobu v ústraní a mnohé myšlenky dokáže vyjádřit jen čajovým obřadem."

„Nemáme tedy jiné volby než od svého úmyslu upustit. Vyříd'te mu ale, že až přijdeme příště, budeme se s ním chtít vidět osobně," řekl Denšičiró znechuceně a podal Ocú pivoňku.

„Nelíbí se vám? Pán myslel, že vás pivoňka potěší. Říkal, že si ji můžete zastrčit do nosítek, případně do sedla, pokud tu jste na koni."

„Tohle má být jako dárek?" sklopil Denšičiró uraženě zrak. Hned nato pak s kyselým obličejem dodal: „Zbláznil se? Vyříd'te mu, že u nás v Kjótu kvetou pivoňky taky!"

Ocú pochopila, že už nemá smysl dále naléhat, a řekla: „Dobře, vyřídím to, jak si přejete..." Uklonila se a odešla odsud tak lehce, jako by sundávala obvaz z nateklé rány. Rozhořčení hosté nebyli schopni ani opřít se její pozdrav.

Na chodbě se Ocú usmála, podívala se stranou na lesklou černou podlahu vedoucí k pokoji, v němž už více než deset dnů pobýval Musaši, a vykročila přesně opačným směrem, k východu z hostince.

V tu chvíli se dveře Musašiho pokoje otevřely a někdo z nich vyběhl na chodbu.

7

„Už odcházíte?" volala Koča a snažila se Ocú co nejrychleji dohnat, aby ji mohla vyprovodit.

„Ano, už jsem všechno vyřídila."

„To jste ale rychlá." Zadávala se dolů na Ocúinu ruku a zeptala se: „To je pivoňka? Nevěděla jsem, že můžou kvést i bíle."

„Ano, bílá pivoňka z hradní zahrady. Jestli chcete, tak vám ji dám."

„Děkuju," řekla potěšené Koča a natáhla po ní ruku.

Když se spolu rozloučily, Koča odešla do pokoje pro služebné a všem pivoňku ukazovala. Protože jí nikdo nevěnoval pozornost, odešla zpět do Musašiho pokoje.

Musaši seděl u okna, rukou si podpíral hlavu a díval se zamyšleně směrem k hradu. Přemýšlel nad tím, jak splnit vytyčený cíl. Jak se setkat se Sekisúsaïem a jak ho svým mečem porazit.

„Máte rád kytky?“ ptala se Koča, když vstoupila dovnitř.

„Kytky?“

Ukázala mu svoji pivoňku.

„Hm, je moc pěkná.“

„Líbí se vám?“

„Jo.“

„To je pivoňka... bílá pivoňka.“

„Výborně. Proč ji nedáš do vázy?“

„Já kytky aranžovat neumím. Udělejte to vy.“

„Ne, ne, udělej to radši ty. Někdy je lepší věci provádět s prázdnou myslí.“

„Tak dobře, skočím ještě pro vodu,“ řekla a vzala si s sebou vázu.

Musašiho pohled sklouzl na spodní část stonku pivoňky. Způsob, jakým byl stonek seříznut, ho doslova šokoval. Nebyl si však zatím jist, co jej na něm tak upoutalo.

Když se Koča vrátila zpět, jeho zájem o květinu se jen prohloubil. Položila vázu do výklenku a chystala se do ní pivoňku zasunout, ale moc se jí to nedařilo.

„Má moc dlouhý stonek,“ řekl Musaši. „Dones ji sem, já ho zkrátím. Uvidíš, že to pak půjde.“

Koča přinesla pivoňku a podávala mu ji. Dřív než si stačila uvědomit, co se děje, květinu upustila a propukla v pláč. Není se čemu divit, protože tou dobou Musaši po hrůzu nahánějícím výkřiku zasouval svůj meč zpět do pochvy. Přeseknutí stonku bylo skutečně jen dílem okamžiku. Koče přišlo, že zablýsknutí ostří meče a svištivý zvuk se odehrály ve stejném momentě jako jeho zasunutí.

Musaši se ji ani neobtěžoval utěšovat, vzal si useknutou část stonku ze země a porovnával oba řezy na jeho koncích. Byl svou činností naprosto fascinován.

8

„Promiň, promiň,“ omlouval se Musaši, když si konečně všiml, jak

je Koča vyplašená, a hladil ji po vlasech.

Když se mu její pláč podařilo utiřit, zeptal se jí: „Nevíš, kdo tuhle kytku usekl?”

„Ne. Já jsem ji dostala.”

„Od koho?”

„Od posla z hradu.”

„Od nějakýho samuraje?”

„Ne, byla to mladá dáma.”

„Hm. Takže ta květina je od někoho z hradu?”

„Ano. Alespoň to říkala.”

„Nezlob se, že jsem tě tak vylekal. Odpustíš mi, když ti koupím něco sladkýho na zub? No, ale teď už je pivoňka akorát. Můžeš ji dát do vázy.”

„Takhle?”

„Jo, to je ono.”

Koča si Musašiho hned oblíbila, ale záblesk jeho meče ji vystrašil až do morku kostí. Odešla z pokoje rozhodnuta nevrátit se sem, dokud jí to někdo vyloženě nenařídí.

Musašiho fascinoval spíše dvacet centimetrů dlouhý stonek, který mu právě ležel u nohou, než pivoňka ve výklenku. Byl si jist, že první řez nebyl proveden ani nožem, ani nůžkami. Protože stonek pivoňky je tolik ohebný a poddajný, musel ho někdo určitě useknout mečem. Jen opravdu zkušený šermíř to mohl udělat tak čistě. To nemohl useknout jen tak obyčejný člověk. Pokusil se sice před chvílí jeho sek napodobit, ale když oba konce porovnal, okamžitě poznal, že jeho sek je mnohem horší než ten první. Bylo to, jako by srovnával sochu Buddhy od opravdového umělce se sochou od průměrného řezbáře.

Ptal se sám sebe, co z toho pro něj vyplývá. „Pokud někdo z hradní posádky dokáže udělat takový sek, schopnosti Jagjúových mužů budou nejspíš mnohem vyšší, než jsem si myslel.”

Rázem ztratil sebedůvěru. „Ještě nejsem připraven.”

Postupně se však začal vzpamatovávat. „Jagjúové jsou protivníci, kteří za to opravdu stojí. I kdybych prohrál, můžu jim padnout k nohám a přijmout svou porážku bez ztráty cti. Jsem připraven na všechno, třeba i na smrt.” Jak seděl na místě a povzbuzoval sám sebe, hned cítil, že mu je mnohem tepleji. Vřela v něm jeho mladistvá bouřlivá krev.

Jak toho ale dosáhnout? Ani se studenty, kteří k branám jeho hradu

přišli s doporučením, se Sekišūsai nechtěl v žádném případě utkat. Aspoň toto Musašimu říkal majitel hostince. Když tu není Munenori ani Hjógo, nezbyvá mu nic jiného než na souboj vyzvat Sekišúsaie.

Opět přemýšlel, jak k tomu získat svolení. Jeho oči se přitom zatoulaly ke květině ve výklenku. Začala mu připomínat osobu, která ho v jeho představách dokázala vždy uklidnit. Nebylo tomu jinak ani teď, představa vlídné Oců byla balzámem na duši.

9

Oců byla na cestě zpět do hradu Kojagjú, když za sebou uslyšela chraplavé volání. Otočila se a uviděla, že se za ní zpod hustě porostlého útesu rítí nějaký chlapec. Blížil se přímo k ní. Zdejší děti byly příliš plaché, než aby ji samy dokázaly oslovit. Jelikož byla překvapená a taky zvědavá, zastavila koně.

Džótaró byl úplně nahý. Měl mokré vlasy a oblečení držel smotané v podpaždí. Vůbec se nestyděl, že nemá nic na sobě, a volal na ni: „Vy jste přece ta slečna s flétnou. Jste pořád ještě tady?“ Znechuceně se podíval na koně, a pak pohlédl Oců zpřímá do očí.

„To jsi ty!“ zvolala překvapeně. „Ten chlapec, co naříkal na cestě do Jamata.“

„Naříkal? Já jsem nenaříkal!“

„Já to tak nemyslela. Jak dlouho už jsi tady?“

„Teprve krátce.“

„Jsi tu sám?“

„Ne, se svým mistrem.“

„A no jo. Říkal jsi, že u něj studuješ cestu meče. Jak to, že nemáš nic na sobě?“

„A měl jsem snad do řeky skočit oblečený?“

„Do řeky? Voda v ní ale musí být hrozně studená. Vesničané by se určitě hrozně smáli, že si někdo jde zaplavat do tak ledové vody.“

„Já jsem si nebyl zaplavat, ale vykoupat se. Mistr mi říkal, že strašně smrdím potem, tak jsem šel k řece.“

Oců se rozesmála: „A kde bydlíš?“

„Ve Wataji.“

„Neříkej, odtamtud se právě vracím.“

„To je škoda, že jste se u nás nezastavila. Nepůjдете zpátky se mnou?“

„Nemůžu. Musím někomu něco vyřídit.“

„Tak se uvidíme někdy jindy," řekl a měl se k odchodu.

„Džótaró, nepřiďeš za mnou na návštěvu do hradu?"

„Myslíte, že bych mohl?"

Ocú v té chvíli už litovala, že jí něco takového vyklouzlo z úst, ale stejně mu řekla: „Mohl, ale doufám, že nebudeš vystrojený jako dnes."

„Jestli jste taková, tak za váma nepřiďu. Nerad chodím tam, kde jsou lidi namyšlený."

Ocú se ulevilo. Celou cestu zpět k hradu jí však hrál úsměv na rtech z jejich nečekaného setkání. Když vrátila koně do stáje, šla rovnou k Sekišúsaiovi a zpravila ho o všem, co se ve Wataji přihodilo.

Sekišúesai se rozesmál a řekl: „Takže se zlobili. Výborně. Ať se vztekají. Nic jiného jim taky nezbyvá." Po chvílce, jako by si na něco vzpomněl, ještě dodal: „Pivoňku jste tedy vyhodila?"

Vysvětlila mu, že ji dala služebné z hostince, Sekišúesai souhlasně přikývl a zeptal se jí: „Vzal si Jošioka pivoňku alespoň na chvíli do ruky a prohlédl si ji?"

„Ano, když četl váš dopis."

„A?"

„A pak mi ji zas podal zpátky."

„Nedíval se na její stonek?"

„Neřekla bych."

„Neprohlížel si ho, ani to nijak nekomentoval?"

„Ne."

„Tak je tedy dobře, že jsem ho odmítl. S takovým nemá smysl se vůbec bavit. Kenpó byl nejspíš poslední skutečný Jošioka."

Čtyři nejlepší žáci

1

Tréninková hala na hradě Kojagjú byla obrovská. Byla umístěna hned za prvními hradbami. Sekišúesai ji nechal přestavět, když mu bylo asi čtyřicet, pevné klády, které na její stavbu využil, působily nezničitelným dojmem. Jejich lesk, který se s přibývajícimi léty jen zvětšoval, jako by byl odrazem přísnosti, s jakou se zde samurajové věnovali svému výcviku. Rozlehlá budova by v případě války mohla snadno sloužit jako kasárna.

„Zlehka! Ne špičkou meče! Musí to jít až z břicha!" Šóda

Kizaemon seděl na vyvýšeném stupínku, na sobě měl spodní kimono a kalhotovou suknici. Přísně křičel své pokyny ke dvěma adeptům boje s mečem. „Znova! Všechno špatně!"

Káral tam dva jagjúovské samuraje, kteří se přes obrovskou únavu a potoky potu snažili ukázat všechno, co v nich bylo. Zaujali bojové postoje, připravili své zbraně a vyrazili proti sobě jako dva plameny v ohništi.

„Ááá!"

„Jááá!"

Nebylo zde povoleno užívat dřevěné meče. Místo toho používali začátečníci zbraň, která byla vytvořena speciálně pro styl Šinkage. Jednalo se o dlouhý, úzký kožený vak, naplněný proužky bambusu, byla to tedy vlastně lehká kožená hůl bez rukojeti a záštity. Přestože nebyla tak nebezpečná jako dřevěný meč, šlo s ní bez problémů připravit protivníka o ucho nebo mu změnit nos v rozmačkané granátové jablko. Nebyla žádná omezení, jakou část těla je možné zasáhnout. Bylo dovoleno sekat vodorovně do nohou a dokonce neexistovalo žádné pravidlo, které by zakazovalo mlátit do toho, kdo se ocitl na zemi.

„No tak! Co to zase bylo? Stejně jako před chvílí!" navážel se do nich opět Kizaemon.

Bylo zde zvykem, že zápasníci nesměli skončit, dokud nepadali únavou. Obzvláště začátečníci to měli nesmírně těžké, nikdo je nikdy nepochválil, museli snášet neustálé nadávání. Proto i průměrný samuraj věděl, že vstup do služeb rodiny Jagjú se nedá brát na lehkou váhu. Nováčci většinou moc dlouho nevydrželi. Ti, kteří tento tvrdý výcvik vydrželi, byli dnes zocelenými válečníky a věrnými vazaly. Dokonce i obyčejní pěšáci a štolbové prošli alespoň základním výcvikem v umění meče.

Šóda Kizaemon byl vynikajícím bojovníkem, zvládl styl Šinkage ještě v raném věku pod vedením samotného Sekišúsaie, který ho zasvětil i do tajů stylu Jagjú. K tomu přidal ještě pár svých vlastních technik a o svém umění se vyjadřoval vždy s hrdostí: „Říkám tomu Šódův opravdový styl."

Kimura Sukekuró, který měl u Jagjúů na starosti výcvik koní, byl také zručným šermířem, stejně jako Murata Jozó, který byl sice správcem skladu, ale byl dostatečně dobrým soupeřem i pro Hjóga. Debuči Magobei, další nižší úředník, studoval šerm už od dětství, takže byl skutečně skvělým válečníkem. Ečizenský kníže se snažil

Debučiho zlákat do svých služeb, stejně jako se Tokugawové z Kii pokoušeli zlanařit Muratu, ale oba dva, přestože si mohli finančně polepšit, zůstali věrni Jagjúům.

Rod Jagjú byl nyní na vrcholu slávy a produkoval nekončící řadu vynikajících šermířů. Na druhou stranu jagjúovští samurajové nebyli považováni zde na hradě za dostatečně dobré, dokud si tento tvrdý výcvik nevytrpěli až do konce.

„Ty tam!“ zavolal Kizaemon na strážného, který právě procházel kolem vstupní brány. Překvapilo ho, že si za ním v klidu vykračuje malý Džótaró.

2

„Dobrý den!“ křičel na Kizaemona přátelsky Džótaró.

„Jak ses dostal do hradu?“ ptal se ho přísně Kizaemon.

„Tehle pán od brány mě pustil,“ odpověděl po pravdě Džótaró.

„Skutečně?“ řekl Kizaemon a otočil se na strážného. „Jak to, že jste ho pustil?“

„Říkal, že se s vámi musí setkat.“

„Chcete říct, že jste sem toho kluka pustil jen na základě toho, co vám namluvil?... Chlapče!“

„Ano.“

„Tohle není místo na hraní. Běž domů!“

„Já jsem si sem ale nepřišel hrát. Přinesl jsem dopis od svého mistra.“

„Od tvého mistra?... Aha, mluvil jsi o tom, že je to jeden z těch potulných samurajů?“

„Přečtete si, prosím, jeho dopis.“

„Není třeba.“

„Proč? Vy neumíte číst?“

„Hlupáku,“ zasmál se Kizaemon.

„Když teda číst umíte, tak si ho přečtete.“

„Ty jsi ale dotěra. Řekl jsem, že ho není třeba číst, protože moc dobře vím, co v něm je.“

„Stejně, není snad slušností, abyste si ho i tak přečetl?“

„Potulnými samuraji se to tady jenom hemží. Je jich tu jak komárů a larev. Kdybych musel být ke všem slušný, nemohl bych už dělat nic jiného. Je mi tě líto, tak ti řeknu, co v dopise stojí. Ano?... Píše se v něm, že by tvůj mistr rád dostal povolení k návštěvě naší slavné

tréninkové haly, že by chtěl dostat možnost setkat se alespoň na minutu s největším mistrem v zemi, a jménem všech, kteří se oddali cestě meče, prosí o to, aby mu byla milostivě udělena lekce šermu. Dokážu si to představit do všech podrobností."

„Říkáte to, jako byste to doopravdy četl," vykulil na něj oči Džótaró.

„Jo. Vždyť říkám, že to číst nepotřebuju. Nemysli si ale, že rod Jagjú žadatele odmítá chladně." Na chvíli se odmlčel, a pak ho začal zkušeně poučovat: „Zeptej se strážného, ať ti všechno vysvětlí. Vždycky, když se u nás octnou potulní samurajové, obvykle projdou hlavní branou, a pak jdou prostřední branou doprava, kde je hala zvaná Šin'indó. Je řádně označena dřevěnou cedulí. Když slušně požádají tamního správce, dovolí jim, aby si tam odpočinuli a jednu nebo dvě noci zde mohou zdarma přespát. Při odchodu dostanou trochu peněz, aby měli na zpáteční cestu. Takže teď musíš zajít se svým dopisem za správcem haly Šin'indó... Je to jasné?"

„Není," kroutil Džótaró hlavou. Pak mírně nadzvedl pravé rameno a řekl: „Víte co?"

„Co?"

„Neměl byste soudit lidi podle toho, jak vypadají. Já nejsem syn žádného žebráka."

„Hm. Musím uznat, že jsi docela mazaný."

„Proč si ten dopis nepřčtete? Možná že je v něm něco úplně jiného, než si myslíte." „Hm."

„Chcete snad, abych vám useknul hlavu?"

„Počkej," smál se Kizaemon, jehož červené rty schované za pichlavými vousy vypadaly jako kaštan ve slupce s Jehlinami.

3

„Hlavu mi, prosím, nesekej," řekl Kizaemon.

„Tak si přečtete ten dopis," naléhal Džótaró.

„Pojď sem, chlapče."

„Proč?"

„Cením si tvou odhodlanosti za každou cenu doručit dopis svého mistra. Přečtu si ho."

„To je snad samozřejmost. Jste přeci Jagjúův vazal, nebo ne?"

„Jazyk máš skutečně obratný. Doufám, že totéž dokážeš i s mečem, až jednou vyrosteš."

Rozlomil pečeť a v tichosti si Musašiho dopis přečetl. Když začal číst, vypadal čím dál víc vážněji. Po přečtení celého dopisu se zeptal: „Donesl jsi s tím dopisem ještě něco?”

„No jo, málem bych zapomněl. Měl jsem vám to předat,” vytáhl Džótaró z kabátku rychle stonek pivoňky.

Kizaemon si oba konce stonku dobře prohlédl, tvářil se při tom trochu zmateně. Obsah Musašiho dopisu mu nešel na rozum.

Psalo se v něm, že mu pivoňku přinesla služebná z jeho hostince. Dostala ji prý od někoho z hradu. Když si stonek dobře prohlédl, zjistil, že ho neuřízl jen tak obyčejný člověk. Dopis pak pokračoval: „Když jsem dal pivoňku do vázy, cítil jsem něco zvláštního. Chtěl bych zjistit, kdo květinu usekl. Možná vám to přijde jako malicherná otázka, ale nemohl byste mi, prosím, prozradit, čím to byla práce? Moc bych oceňoval, kdybyste svou odpověď poslal po chlapci, který vám dopis zanesl.”

To bylo všechno, žádná zmínka o tom, že by dotyčný byl studentem cesty meče, žádná výzva na souboj.

„To je zvláštní,” říkal si Kizaemon. Znovu se zadíval na stonek pivoňky, prohlížel si oba jeho konce, ale nezdálo se mu, že by se konce něčím lišily.

„Murato,” zavolal. „Pojď sem. Vidíš mezi těmito dvěma řezy na stonku nějaký zásadní rozdíl? Přijde ti jeden z nich provedený dokonaleji?”

Murata Jozó si stonek prohlížel ze všech stran, ale musel přiznat, že mezi oběma řezy žádný rozdíl nevidí.

„Ukážeme to Kimurovi.”

Šli do místnosti v zadní části budovy a svěřili se mu se svým problémem, ale nebyl si jistý stejně jako oni. Byl tam též Debuči a řekl: „To je jedna z kyttek, kterou včera v zahradě usekl náš starý pán. Šódo, nebyl jsi tam náhodou s ním?”

„Ne, viděl jsem ho květinu aranžovat, ale sekat ne.”

„No, stejně je to jedna z těch, které usekl. Jednu si dal do vázy a druhou poslal po Ocú s dopisem Jošiokovi Denšičiróovi.”

„Souhlasí. Na to si pamatuju,” řekl Šóda Kizaemon a začal si dopis ještě jednou pročitat. Pak se najednou na všechny zaraženě podíval. „Podepsal se jako Šinmen Musaši,” řekl. „Myslíte, že tenhle Musaši bude tentýž člověk jako Miyamoto Musaši, co pomohl hózóinským mnichům zabít tu zdivočelou chátru na pláni Hannja?”

4

To musí být on!

Debuči a Murata si prohlédli dopis. „Jeho písmo má osobitý styl," řekl Debuči.

„Přesně tak," drmolil Murata. „To nebude jen tak obyčejný člověk."

„Pokud to, co v dopise stojí, je pravda," poznamenal Kizaemon, „a dotyčný opravdu dokázal posoudit, že tu pivoňku usekl skutečný mistr, tak ví víc než my. Usekl ji náš starý pán, to dokáže poznat jen ten, kdo něco doopravdy umí."

Debuči se přidal: „Hm. Rád bych se s ním setkal... Mohli bychom si to ověřit a dozvědět se, co se stalo na pláni Hannja." Protože však nechtěl prosazovat jen svůj názor, zeptal se Kimury, co si o tom myslí. Kimura poukázal na to, že potulné samuraje nepřijímají. Nemohou ho tedy uvést jako hosta do tréninkové haly, nic však nebrání tomu, aby ho pozvali na jídlo a trochu sake do haly Šin'indó. Kosatce tam jsou v plném květu a rododendrony už také brzy pokvetou. Mohou si udělat menší večírek a povídat si o šermířství a podobných věcech. Musaši určitě rád přijde a starý pán proti tomu taky nemůže nic namítat.

Kizaemon se pleskl do kolena a zvolal: „To je skvělý nápad."

„A ještě si to sami můžeme užít," dodal Murata. „Musíme mu hned odepsat."

Kizaemon se posadil, aby napsal odpověď, a řekl: „Chlapec čeká venku. Zavolejte ho dovnitř."

Nějakou chvíli předtím Džótaró zíval a stěžoval si: „To jim to ale trvá." V tom momentě ho zvětřil velký černý pes a přišel si ho očichat. Džótaró si myslel, že to může být jeho nový kamarád, tak na něj mluvil a tahal ho k sobě za uši.

„Pojď se mnou zápasit," navrhl. Objal ho a přehodil ho přes sebe. Pes si to nechal líbit, tak ho Džótaró zase chytil do rukou a dvakrát nebo třikrát přes sebe přehodil.

Potom držel jeho čelisti u sebe a rozkazoval: „Štěkej!"

To už psa rozzuřilo. Vytrhl se mu, zatnul zuby do spodního lemu jeho kimona a se šubáním za něj tahal.

Tentokrát se ale rozzlobil Džótaró: „Co si myslíš, ty hajzle!"

Chopil se svého dřevěného meče a držel ho výhrůžně nad hlavou. Psa to jenom víc vyburcovalo a začal hlasitě štěkat, aby upoutal pozornost stráží. „Mrcho!" zařval Džótaró a praštil ho mečem do

hlavy, až to zadunělo. Pes se mu vrhl na záda, zahryznul se do jeho pásu a srazil ho na zem. Než se Džótaró stačil vzpamatovat, byl už pes na něm. Dokázal si jen rukama chránit obličej.

Snažil se mu utéct, ale pes ho nechtěl pustit, jeho štěkání se odráželo od nedalekých hor. Brzy mu začala mezi prsty, jimiž si chránil tvář, stékat krev. Začal křičet bolestí, přehlušil svým skučením i štěkot rozzuřeného psa.

Na slaměném polštářku

1

Když se Džótaró vrátil zpět do hostince, posadil se před Musašiho a vítězoslavně mu oznámil, že splnil svůj úkol. Na tváři měl několik krvavých šrámů a nos měl červený jak malinu. Nepochybně ho to dost bolelo, ale protože se zranění nesnažil nijak vysvětlit, Musaši se ho na nic neptal.

„Tady je odpověď,“ řekl Džótaró a podal mu dopis od Šódy Kizaemona. Řekl mu, jak vše proběhlo, ale o psovi se ani nezmínil. Jak mluvil, rány mu začaly zas trochu krváčet.

„Stačí to takhle?“ zeptal se ještě Džótaró.

„Děkuju, to je všechno.“

Když Musaši otevřel dopis, Džótaró se chytil dlaněmi za tvář a utíkal pryč z pokoje. Koča ho zahlédla a běžela za ním, starostlivě si prohlížela jeho rány.

„Kdo ti to udělal, Džótaró?“ zeptala se.

„Pokousal mě pes.“

„Čí pes?“

„Jeden z těch, co maj na hradě.“

„Aha, takovej velkej černej? Ty jsou z provincie Kii. Jsou hrozně zlí. I když máš asi dost síly, na ně nestačíš. Cizí lidi dokážou ukousat k smrti.“

Přestože spolu nijak zvlášť dobře nevycházeli, Koča ho zavedla k potoku za domem, aby si umyl obličej. Pak skočila pro léčivou masť, kterou mu rány ošetřila. Džótaró se k ní poprvé choval slušně. Když byla se vším hotová, začal se jí uklánět a zdvořile děkovat.

„Přestaň se mi tolik klanět, Džótaró. Jsi přece kluk, to se k tobě nehodí.“

„Já ti ale chci poděkovat.“

„I když se pořád hádáme, stejně tě mám ráda, Džótaró.“

„Já tebe přece taky.“

„Opravdu?“

Místa, která neměl Džótaró potřena léčivou masťou, se najednou červenala a Kočiny tváře také hořely. Byli tam sami. Teplý vzduch se tetelil nad zaschlými koňskými koblížky. Růžovými broskvovými květy prosvítaly sluneční paprsky.

„Tvůj mistr asi už bude chtít odsud brzy odejít, vid’?“ ptala se ho smutně.

„Myslím, že tu ještě nějakou dobu budeme,“ utěšoval ji.

„Kdybyste tu tak zůstali ještě jeden rok nebo dva...“

Odešli společně do malého přístavku, kde bylo krmivo pro koně, a lehli si vedle sebe na seno. Jejich ruce se dotkly a Džótaró se mírně zachvěl. Zničehonic přitáhl Kočinu ruku k sobě a kousl ji do prstu.

„Jau!“

„Bolelo to? Nezlob se.“

„To nevádí. Můžeš klidně znova.“

„Tobě to vážně nevádí?“

„Ne, kousej mě! Víc mě kousej! Silněji!“

Dělal, jak mu říkala, škubal jí za prsty jako malé štěně. Na tváře se jim začaly sesouvat chomáče sena, v momentě se ocitli v objetí. V té chvíli, když se jen tak nevinně objímali, je tam našel Kočin otec. Zděsilo ho, co viděl, tvářil se nesmírně vážně jako čínský mravokárce. „Zbláznili jste se! Jste přece ještě děti! Co tady vyvádíte?“ Vytahal je oba ze sena za zátylek a Koču několikrát praštil přes zadek.

2

Toho dne už Musaši příliš nemluvil. Seděl s překříženýma rukama a přemýšlel.

I uprostřed noci, když se Džótaró na chvíli probudil a zvedl hlavu, uviděl, že Musaši leží s otevřenýma očima a zamyšleně se dívá na strop.

Následující den byl Musaši také zamlklý. Džótaró měl strach, že se jeho mistr dozvěděl o tom, co dělal s Kočou v přístavku. Nic však neříkal. Pozdě odpoledne si Musaši chlapce zavolał, aby zjistil, kolik jsou dlužni za nocleh, a připravoval se na odchod z hostince. Netrvalo dlouho a dovnitř vešla služebná a ptala se: „Budete si ještě

přát večeři?"

„Ne," odpověděl Musaši.

Koča mezitím postávala v rohu místnosti a nakonec se smutně zeptala: „Vy už tu dnes spát nebudete?"

„Ne. Ale díky, Kočo, žeš na nás byla tak hodná. Musíme už jít."

„Sbohem! A dávejte na sebe pozor!" loučila se s nimi Koča. Rukama si zakrývala tvář, aby nebyly vidět její slzy.

U hlavního vchodu je už čekal správce hostince se služebníky, aby se s nimi mohli rozloučit. Jejich nečekaný odchod těsně před západem slunce jim přišel tak trochu zvláštní.

Když Musaši ušel kousek cesty, otočil se za sebe, ale Džótaró s ním nebyl. Zamířil tedy zpět směrem k hostinci a uviděl Džótaróa, jak se loučí s Kočou u skladiště. Když zpozorovali, že se k nim Musaši blíží, spěšně se od sebe odtáhli.

„Sbohem," řekla Koča.

„Ahoj!" volal za ní Džótaró, který už pelášil k Musašimu. Přestože se bál jeho přísných očí, neubránil se a ohlížel se za sebe, dokud jim nezmizel hostinec z dohledu.

U okolních domků se pomalu začala rozsvěcovat světla. Musaši nadále mlčel, ani jednou se za sebe neotočil, kráčel stále vpřed. Džótaró jej smutně následoval.

Po chvíli se Musaši zeptal: „Ještě tam nejsme?"

„Kde?"

„U hlavní brány do hradu Kojagjú."

„My jdeme do hradu?"

„Jo."

„Budeme tam spát?"

„To netuším. Záleží na tom, jak se věci vyvrbí."

„Tamhle. To je hlavní brána."

Musaši se zastavil před branou. Nad hradbami porostlými mechem skučel vítr ve větvích mohutných stromů. Z hranatého okna k nim svítilo jediné světlo v okolí.

Musaši zavolal strážného, předal mu dopis od Šódy Kizaemona a řekl: „Jmenuji se Musaši, jsem zde na pozvání pana Šódy. Mohl byste mu, prosím, sdělit, že jsem zde?"

Strážný si ho prohlédl a řekl: „Už na vás čeká." Pokynul Musašimu, aby ho následoval.

3

Šin'indó bylo, mimo jiné, místem, kde mladší obyvatelé hradu studovali konfucianismus. Sloužilo také jako knížecí knihovna. Pokoje podél chodby do zadní části budovy byly lemovány policemi s knihami. Přestože se moc rodu Jagjú odvozovala od jejich vojenských schopností, uvědomoval si Musaši, že kladli také veliký důraz na učenost. Všechno v hradě číselo dějinami.

Všechno zde bylo nejspíše dobře spravováno, jak mohl soudit z čistě upravené cesty od hlavní brány k Šin'indó, zdvořilého vystupování stráží a uklidňujícího osvětlení poblíž strážnice.

Někdy má host, když poprvé navštíví nějaké místo, pocit, jako by zde už všechno znal. Přesně takový pocit měl nyní Musaši, když se posadil na dřevěnou podlahu rozlehlé místnosti, do níž ho strážný uvedl. Poté, co mu byl nabídnut kulatý slaměný polštářek na sezení, ho strážný nechal o samotě. Džótaró byl ještě cestou sem uveden do pokoje pro doprovod.

Po chvíli se strážný vrátil a informoval Musašiho, že pan Šóda a ostatní hostitelé se brzy dostaví.

Musaši si svůj polštářek přesunul do rohu místnosti a zády se opřel o sloup. Díval se, jak se v mdlém světle lucerny dole v zahradě krásně táhnou rozkvetlé vistárie, fialové i bílé. Jejich nasládlá vůně visela ve vzduchu. Překvapilo ho zakvákání žáby, první, které toho roku slyšel.

Na zahradě zurčel potůček, nepochybně protékal i pod domem, protože od chvíle, kdy se zde usadil, slyšel hučení vody přímo pod sebou. Brzy mu přišlo, že voda přichází ze zdí, ze stropu, dokonce i z lampy. Cítil příjemný chládek a uvolnění. Přesto hluboko uvnitř měl nepotlačitelný pocit neklidu. Byl to jeho neukojitelný bojový duch, který mu proužil v žilách i v této poklidné atmosféře. Ze svého slaměného polštáře v rohu místnosti se podezřívavě rozhlížel kolem sebe.

„Kdo je vlastně Jagjú?“ říkal si v duchu. „Je to šermíř, stejně jako já. V tomto si jsme rovni. Dnes ale udělám rozhodný krok vpřed a Jagjú se ocitne za mnou.“

„Omlouváme se, že jste musel tak dlouho čekat.“

Do místnosti vstoupil Šóda Kizaemon následovaný Kimurou, Debučim a Muratou.

„Vítejte v Kojagjú,“ řekl Kizaemon přátelsky.

„Já jsem Kimura Sukekuró, mám na starosti výcvik koní."
„Já jsem Murata Jozó, zdejší správce skladu."
„A já Debuči Magobei," pozdravili se s ním i ostatní tři muži.

4

Služebníci donesli sake a občerstvení. Sake bylo husté, skoro až sirupovité, nejspíš domácí výroby. Bylo servírováno ve starobylých vysokých nádobách.

„Jsme zde na venkově, nemáme toho moc k nabídnutí, ale doufám, že se zde budete cítit jako doma," řekl Kizaemon.

Ostatní ho také velice přátelsky vybízeli k tomu, aby si udělal pohodlí, že není třeba se zdráhat.

Musaši na jejich naléhání přijal sake, i když o ně zvláštní zájem nejevil. Nebylo to proto, že ho neměl rád, ale spíše proto, že byl ještě příliš mladý na to, aby ho dokázal ocenit. Tento večer chutnalo sake výborně, ale nemělo na něj hned okamžitý účinek.

„Zdá se, že pít umíte," pochvaloval si Kimura Sukekuró a doléval mu další šálek. „Mimochodem, tu pivoňku, na kterou jste se posledně ptal, usekl samotný pán tohoto hradu."

„Myslel jsem si to," plácl se Musaši do kolena. „Byl to mistrovský sek."

Kimura se k němu přiblížil. „Zajímalo by mě, jak jste na základě seku na tak křehkém, tenkém stonku dokázal poznat, že se jedná o dílo mistra meče? Vaše schopnost na nás všechny velice zapůsobila."

Musaši si nebyl jistý, jakým směrem se jejich hovor ubírá. „Opravdu vás to zajímá?" řekl, aby získal čas.

„Zajímá," odpověděli Kizaemon, Debuči a Murata téměř jedním hlasem.

„My jsme na něm neshledali nic zvláštního," vysvětloval Kizaemon. „Došli jsme tedy k závěru, že jen výjimečný člověk pozná výjimečnost někoho jiného. Mysleli jsme si, že by nám to mohlo pomoci v dalším studiu, kdybyste nám to vysvětlil."

Musaši usrl sake a řekl: „Na tom nebylo nic zvláštního, měl jsem jen štěstí v úsudku."

„No tak, nebuďte tak skromný."

„Já nejsem skromný. Měl jsem prostě takový pocit, když jsem ten sek uviděl."

„Jaký pocit to byl?"

Stejně jako u každého neznámého cizince se tito čtyři nejlepší Jagjúovi žáci pokoušeli zjistit, co je Musaši za člověka, a zároveň ho trochu zkoušeli. Už si dokázali všimnout, jakou má postavu, obdivovali, jakým způsobem sedí a jaký má výraz v očích. Avšak způsob, jakým držel šálek a hůlky, prozrazoval, že vyrostl na vesnici, tak se k němu chovali trochu povýšeně. Musaši vypil jen tři nebo čtyři šálky a už měl tváře celé červené. Několikrát si s rozpaky přiložil ruku na čelo a k tváři. Chlapeckost jeho gest je rozesmála.

„Ještě zpět k vašemu pocitu," opakoval Kizaemon, „nemohl byste nám o něm říct trochu víc? Možná že víte, že tato budova, Šin'indó, byla postavena speciálně pro pana Kamiizumiho z Ise, aby zde mohl pobývat během svých návštěv. Pro historii šermířství to je významná budova. Myslím, že je to vhodné místo, abyste nás zde dnes večer poučil."

Když zjistil, že může jen marně protestovat proti jejich lichotkám, rozhodl se Musaši k výpadu.

„Když mám pocit, tak je to jen pocit," řekl. „Nedá se to vysvětlit. Jestli chcete, abych vám to předvedl, taste své meče a vyzkoušejte si mě."

5

Kouř z lampy stoupal vzhůru, černý jak uhl. Opětovně se ozvalo zakvákání osamělé žáby.

Kizaemon a Debuči, dva nejstarší Jagjúovi žáci, se na sebe podívali a zasmáli se. Přestože Musaši mluvil klidně a potichu, nepochybně se jednalo o výzvu na souboj, dobře si to uvědomovali. Nijak to nekomentovali a pokračovali v klidu v hovoru o mečích, zenu, událostech v jiných provinciích, o bitvě u Sekigahary. Kizaemon, Debuči a Kimura se této krvavé bitvy účastnili a pro Musašiho, který bojoval na druhé straně, měli jejich řeči příchut' hořké pravdy. Hostitelé se svým vyprávěním náramně bavili a Musaši je také se zaujetím poslouchal.

Nicméně byl si dobře vědom, že čas utíká, věděl, že když se se Sekišúsaielem nesetká dnes v noci, tak už nejspíš nikdy.

Kizaemon ohlásil, že je pravá chvíle na pokrm z vařeného ječmene a rýže, obvykle podávaný jako poslední chod. Služebníci odnesli sake.

„Jak se s ním setkat?" přemýšlel Musaši. Bylo stále více zřejmé, že

bude muset přijmout zavedené schéma tohoto domu. Má snad jednoho z hostitelů k něčemu vyprovokovat? To půjde asi těžko, ještě teď se zlobil sám na sebe, že se dopustil takové neslušnosti a hrubosti. Šóda a Debuči na to ale reagovali jen smíchem. Nikdo z nich se nechtěl dát k něčemu vyprovokovat.

Musašiho přepadala beznaděj. Nechtěl odsud odejít, aniž by splnil, co si předsevzal. Toužil po dalším velkém vítězství, chtěl, aby si všichni pamatovali, že zde byl a zanechal skvrnu na slavném rodě Jagjú. Chtěl pomocí svého meče dostat na kolena samotného Sekišúsaie, skutečného mistra bojových umění.

Viděli snad do něj tolik? Seděl v rohu místnosti a zvažoval i tuto možnost. V tu chvíli se však stalo něco nečekaného.

„Slyšeli jste to?“ zeptal se Kimura.

Murata odběhl na verandu, a když se vrátil zpět do místnosti, informoval je: „To štěká náš Taró. Je úplně nepříčetný, něco se muselo stát.“

Taró byl tentýž pes, s kterým se nedávno střetl Džótaró. Jeho štěkot byl hrůzostrašný, ozýval se z druhého nádvoří a rozléhal se hlasitě po okolních horách. Jako by to snad ani nebyl pes, ale něco děsivějšího.

Taró

1

Pes nepřestával zuřit, štěkal jako pominutý.

„Jdu se tam podívat. Omlouvám se, pane Musaši, že přerušuji naši zábavu, ale je to možná naléhavé... Musím jít,“ řekl Debuči.

Chvilku po něm se omluvili i Murata s Kimurou a také se šli podívat, co se děje.

Štěkot byl stále silnější, nepochybně upozorňoval na hrozící nebezpečí. Kdykoli některý z psů na hradě takto štěkal, znamenalo to, že se seběhne něco neobvyklého. V zemi sice vládl mír, ale žádný kníže si zatím nemohl být jist svými sousedy. Stále ještě bylo všude plno válečníků, kteří se nehodlali zastavit před ničím, jen aby ukojili své ambice. Země byla prolezlá špehy, kteří vyhledávali vhodné, ale hlavně zranitelné cíle.

Kizaemon byl velmi rozrušen. Vytrvale se díval do zlověstného světla lampy, jako by počítal každou ozvěnu strašlivého štěkotu.

Nakonec se ozvalo dlouhé, úpěnlivé zaskučení. Kizaemon si

povzdechl a podíval se na Musašiho.

„Je po něm," řekl Musaši.

„Ano, někdo ho zabil," nemohl to již Kizaemon vydržet a postavil se. „Nechápu to."

Chystal se odejít, ale Musaši ho ještě zadržel: „Počkejte. Je Džótaró, ten chlapec, co sem přišel se mnou, ještě v pokoji pro doprovod?"

Zeptali se mladého samuraje před Šin'indó, který se tam šel podívat a vrátil se s odpovědí, že tam chlapec není.

Musaši se zatvářil starostlivě a otočil se na Kizaemona. „Myslím, že vím, co se stalo. Nevadilo by vám, kdybych tam šel s vámi?" zeptal se.

„Vůbec ne."

Asi sto metrů od tréninkové haly na druhém nádvoří se těsnal dav lidí s pochodněmi v rukách. Kromě Muraty, Debučiho a Kimury tam bylo velké množství pěšáků a strážných, stáli v kruhu a hlasitě se překřikovali.

Z vnějšího okraje kruhu se Musaši zadíval na volné prostranství uprostřed. Zhrozil se. Přesně jak se obával, uprostřed stál Džótaró, byl celý od krve a vypadal jako malý démon. V ruce svíral svůj dřevěný meč, zuby měl pevně zaťaté, a jak vzrušeně oddechoval, zvedala se mu a klesala ramena.

Vedle něj ležel Taró, zuby vyceněné, nohy natažené. Jeho vyhaslé oči odrážely světlo pochodní, z tlamy mu vytékal potok krve.

2

„To je pes našeho pána," prohlásil kdosi truchlivě.

Jeden ze samurajů si to namířil rovnou k Džótaróovi a hulákal na něj: „Ty parchante jeden! Cos to udělal? Je to tvoje dílo?" Chtěl ho praštit, ale Džótaróovi se podařilo uskočit.

Džótaró se napřímil a vzdorovitě vzkřikl: „Jo, moje!"

„Proč jsi to udělal?"

„Měl jsem důvod ho zabít."

„Důvod?"

„Musel jsem se pomstít!"

„Pomstít?"

„Pomstil jsem se. Předevčírem, když jsem sem donesl dopis, tak mi takhle pokousal obličej. Rozhodl jsem se, že ho za to musím dnes

večer zabít. Hledal jsem ho všude, ale našel jsem ho ležet tady dole. Vyzval jsem ho na souboj a porazil jsem ho!"

„Cože?" Všechny Džótaróova odpovědi překvapila, celý dav zahučel rozhořčením. Taró byl oblíbeným psem pana Tadžimy Munenoriho. A nejen to, byl to potomek čistokrevné feny Raiko, která patřila pánovi Jorinorimu z Kii. Jorinori ho dal ještě jako štěně Munenorimu, který o něj osobně pečoval. Zavraždění tohoto zvířete bude nejspíše řádně vyšetřováno a osud dvou samurajů, kteří byli pověřeni jeho hlídáním, byl nyní na vázkách.

Muž, který před chvílí došel až k Džótaróovi, byl jedním z nich.

„Drž hubu!" křičel na něj a znovu se po něm ohnal. Tentokrát se Džótaróovi nepodařilo včas uhnout. Dostal pěstí kousek od ucha.

Zvedl ruku, aby si ohmatal ránu, a zlobil se: „Co to děláš?"

„Zabil jsi psa mého pána. Umlátím tě k smrti, protože přesně to si teď zasloužíš!"

„Přišel jsem se jen pomstít! Je snad správný, aby někdo mlátil někoho za pomstu? Jsi přece dospělý, tak bys to měl vědět!"

Džótaró byl přesvědčen, že si svým činem očistil jméno. Riskoval svůj život, protože utrpět viditelné zranění bylo pro samuraje hanbou. Aby zachoval svou čest, musel psa zabít. Ve skutečnosti očekával, že ho všichni za jeho čin pochválí. Stál pevně na svém, nechtěl ucouvnout ani o krok.

„Zavři tu svoji nevymáchanou klapačku!" zuřil samuraj. „Mně je jedno, že jsi dítě. Měl bys už dávno vědět, že mezi člověkem a psem je rozdíl. Kdo to kdy viděl, aby se někdo mstil hloupému zvířeti!"

Chytil Džótaróa za límec. Rozhlédl se po ostatních, aby získal souhlas k ztrestání vraha psa. Dav mu tiše přikývl. Čtyři muži, kteří ještě před chvílí hostili Musašiho, vypadali rozčileně, ale nic neříkali.

Stejně tak Musaši jen mlčky přihlížel.

3

„Tak štěkej, spratku! Štěkej jako pes!" křičel samuraj. Cloumal Džótaróem ze strany na stranu a se strašným výrazem v očích ho povalil na zem. Vzal do ruky dubovou hůl a napřáhl se s ní, aby ho mohl praštit.

„Zabil jsi psa, smrade! Teď je řada na tobě! Postav se, ať tě můžu taky zabít! Tak štěkej! Kousej!"

Džótaró zaťal zuby, zapřel se o jednu ruku a rychle se postavil. V druhé ruce měl svůj dřevěný meč. I teď vypadal jako vodníček, ale výraz v jeho tváři nebyl ani trochu dětský. Zběsile řval jako divoch.

Když se rozzlobí dospělý, později toho často lituje, ale když se rozzuří dítě, nedokáže ho uklidnit ani vlastní matka.

„Tak mě zabij!“ křičel. „Dělej, zabij mě!“

„Chcípni!“ vykřikl samuraj a udeřil.

Kdyby ho byla rána zasáhla, byl by nejspíš na místě mrtvý, ale nezasáhla. Ozvalo se pronikavé křupnutí, Džótaróův dřevěný meč se ocitl ve vzduchu. Neměl to nejspíše ani v úmyslu, ale podařilo se mu vykřýt samurajovu ránu holí.

Teď už byl beze zbraně, zavřel oči a slepě se vrhl na nepřítelovo břicho. Zahryznul se mu zuby do pásu. Ze všech sil bojoval o život, zatínaje nehty do samurajových slabin. Ten se jen marně oháněl holí.

Musaši byl celou dobu zticha, ruce měl zkřížené na prsou. Když se ale objevil další muž s dubovou holí v ruce a chystal se Džótaróa napadnout zezadu, pohnul se konečně Musaši k činu. Spustil ruce a během krátkého okamžiku si prorazil cestu stěnou lidských těl doprostřed prostranství.

„Bídačku!“ zařval na druhého muže.

Dubová hůl a obě nohy dotyčného muže udělaly ve vzduchu oblouk a přistály jako bezvládná hromádka na zemi o několik metrů dál.

„A teď ty, lumpe jeden!“ zlobil se Musaši. Chytil Džótaróa oběma rukama za pás a zvedl ho nad hlavu. Otočil se na prvního samuraje, který se už zas chápal hole, a řekl: „Sledoval jsem to celé od začátku a myslím, že jste to vzal za špatný konec. Tenhle chlapec je můj služebník. Jestli si chcete začít něco s ním, budete mít co dělat taky se mnou!“

Samuraj mu zlostně odsekl: „Jak chcete. Vypořádám se klidně s oběma.“ „Dobře! Budeme proti vám bojovat ve dvou! Tady máte!“ Hodil Džótaróa přímo na samuraje.

4

Dav překvapeně zahučel a ustoupil kousek dozadu. Zbláznil se? Kdo to kdy viděl, použít člověka jako zbraň proti člověku?

Samuraj jen nevěřicně zíral, jak se k němu Džótaró řítí vzduchem. Přistál mu na hrudi. Samuraj se svalil na zem, jako kdyby někdo pod ním náhle podtrhl podpěru, kterou byl zapřený. Bylo těžké určit, zda

si rozbil hlavu o kámen nebo mu prasklo některé z žeber, ale když dopadl na zem, začal zvracet krev. Džótaró poté, co narazil na jeho hrudník, udělal ve vzduchu přemet a skutálel se jako míč několik metrů pryč od jeho nohou.

„Viděli jste to?“ ozval se jeden z mužů, kteří tam stáli.

„Co to je za šílence?“

Rvačka se už dávno netýkala jen samurajů, kteří měli o psa pečovat. I ostatní muži začali Musašiho urážet. Většina z nich nevěděla, že je to pozvaný host, a několik z nich navrhovalo, aby ho hned na místě zabili.

„Teď mě všichni poslouchejte!“ promluvil Musaši.

Všichni bedlivě pozorovali, jak se chopil Džótaróova dřevěného meče a postavil se jim s hrozivým výrazem ve tváři.

„Zločin tohohle dítěte je také zločinem jeho pána. Oba dva jsme připraveni za něj zaplatit. Ale jedno vám ještě řeknu. Nenecháme se zabít jako psi. Budeme se bránit s mečem v ruce jako opravdoví samurajové.“

Místo aby uznal, že se Džótaró dopustil chyby, a přijal náležitý trest, vyzýval je na souboj! Kdyby se teď Musaši za Džótaróa omluvil a zastal se ho, kdyby se pokusil alespoň trochu zklidnit pocuchané nervy jagjúovských samurajů, mohl by celý incident skončit poměrně klidně. Musašiho chování tomu však bránilo. Zdálo se, že chce vyvolat ještě větší nepokoj.

Sódu, Kimuru, Debučiho i Muratu to mrzelo. Podivovali se nad tím, co to sem pozvali za blázna. Pohrdali jeho netaktností, bedlivě jej sledovali a pomalu se přibližovali k davu, který jej obestupoval.

5

Dav se pomalu chystal k akci, Musašiho výzva jen zjitřila jejich vztek.

„Slyšíte ho? Je to bídák!“

„Je to určitě špion, svažte ho!“

„Ne, zabijte ho!“

„Nenechte ho utéct!“

Chvíli se zdálo, že Musaši a Džótaró, který mu už zase stál po boku, budou pohlčeni mořem mečů, ale pak někdo autoritativním hlasem řekl: „Počkejte!“

Byl to Kizaemon, spolu s Debučim a Muratou se snažil dostat dav

pod kontrolu.

„Nejspíš si to celé naplánoval," pokračoval Kizaemon. „Jestli se necháte vyprovokovat a něco se vám stane, budeme se za to muset zodpovídat starému pánovi. Život psa je důležitý, ale ne tolik jako život člověka. Za všechno poneseme zodpovědnost my čtyři. Nechceme, aby se vám kvůli nám něco přihodilo. Uklidněte se a odejděte odsud."

Vzdorně se rozešli všemi směry a nechali je tam o samotě. Čtyři muži, kteří ještě před pár okamžiky dělali Musašimu společnost, už nebyli hostitelé, ale soudci, a on už nebyl hostem, ale zločincem.

„Musaši," řekl Kizaemon, „musím vás zklamat, ale váš plán vám nevyšel. Určitě si vás někdo najal, abyste v Kojagjú špehoval nebo způsobil rozruch, ale nepovedlo se vám to."

Jak se k němu přibližovali, uvědomoval si, že to jsou zkušení válečníci a umějí dobře zacházet s mečem. Stál ale v klidu, jednu ruku položenou na Džótaróově rameni. Byl v obklíčení, nemohl odsud utéct, ani kdyby měl křídla.

„Musaši!" zvolal Debuči a povytáhl trochu meč z pochvy. „Prohrál jste. Jediné, co vám zbývá, je spáchat sebevraždu. Možná jste lump, ale prokázal jste velikou odvalu, když jste sem přišel jen s chlapcem po boku. Dobře jsme si dnes večer popovídali, počkáme tedy, než uděláte seppuku. Jestli jste připraven, můžete dokázat, že jste opravdový samuraj."

Bylo by to ideální řešení. O ničem se se Sekišúsaie neradili, a kdyby teď Musaši zemřel, celá věc by mohla být pohřbena i s jeho tělem.

Musaši byl ale jiného názoru. „Myslíte, že se chci zabít? To je hloupost! Nemám v úmyslu umřít, alespoň ne tak brzy," smál se, až se mu otřásala ramena.

6

„Dobrá," řekl Debuči. Mluvil potichu, ale význam slov byl víc než jasný. „Snažili jsme se k vám chovat slušně, ale vy jste naší dobroty jen zneužíval..."

„Slov už bylo dost!" skočil mu do řeči Kimura.

Přistoupil k Musašimu zezadu a strčil do něj. „Jděte!" zavelel.

„Kam?"

„Do šatlavy."

Musaši přikývl a šel, ale směrem, který si zvolil on sám, rovnou ke strážnici.

„Kam myslíte, že jdete?“ zakřičel Kimura. Skočil před Musašiho a snažil se mu rukama zabránit v cestě. „Tohle není cesta do šatlavy. Ta je za vámi. Otočte se a pojd'te!“

„Ne!“ zvolal Musaši. Podíval se dolů na Džótaróa, jenž se ho celou dobu pevně držel, a řekl mu, ať si jde sednout pod borovici v zahradě před strážnicí. Prostranství kolem bylo vysypáno bílým pískem.

Džótaró vystřelil zpod Musašiho rukávu a schoval se za strom. Přemýšlel, co má Musaši za lubem. Vzpomněl si, jak byl jeho mistr statečný na pláni Hannja. Nedokázal potlačit vzrušení.

Kizaemon a Debuči se postavili k Musašimu každý z jedné strany a snažili se ho odvléct dozadu za ruce. Musaši se ale ani nehnul.

„Jdeme!“

„Nepůjdu!“

„Chcete snad vzdorovat?“

„Jo!“

Kimura ztratil trpělivost a chystal se tasit meč, ale Kizaemon a Debuči ho ještě včas zastavili.

„Tak co tedy? Kam teda chcete jít?“

„Chci se setkat s Jagjúem Sekišúsaiem.“

„Cože?“

Ani ve snu je nenapadlo, že by tento bláznivý mladík mohl myslet na něco tak absurdního.

„A proč se s ním chcete setkat?“ zeptal se ho Kizaemon.

„Jsem ještě mladý a studuji bojová umění. Jedním z mých cílů je podstoupit lekci s mistrem stylu Jagjú.“

„Proč jste o to prostě nepožádal?“

„Není snad pravda, že se Sekišúsai s nikým neschází a nikomu žádné lekce nedává?“

„Je.“

„Co mi tedy zbývá jiného než ho vyzvat na souboj? Dokonce i kdybych ho vyzval, nejspíš by mě odmítl s tím, že je už na odpočinku. Proto místo toho vyzývám k bitvě celý jeho hrad.“

„K bitvě?“ zahučeli všichni čtyři najednou.

Kimura a Debuči drželi Musašiho stále za ruce. Ten se v klidu zadíval na oblohu. Bylo slyšet mávání křídel, z temnoty nad horou Kasagi se k nim blížil orel. Vypadal jako obrovský rubáš, jeho temná silueta zakrývala hvězdy na obloze. Hlasitě přistál na střeše skladiště

s rýží.

Planoucí hněv

1

Slovo „bitva“ znělo čtyřem vazalům příliš melodramaticky, ale Musaši jím vyjádřil přesně to, k čemu se chtěl uchýlit. Nemluvil o šermířském zápase, jehož výsledek by byl rozhodnut díky dobré technice boje. Měl na mysli skutečnou válku, do níž bojovníci investují všechny své schopnosti a celého ducha, o osudu všech je předem rozhodnuto. Bitva mezi dvěma armádami se může lišit po stránce formální, ale v podstatě se jedná o tutéž věc. Bylo to tak prosté, bitva jednoho muže proti celému hradu. Jeho nezdolná vůle se projevovala v rozhodnosti, s jakou patami srostl se zemí. Právě toto jeho skálopevné rozhodnutí způsobilo, že mu slovo „bitva“ vyšlo z úst tak přirozeně.

Všichni čtyři muži si prohlíželi jeho tvář. Přemýšleli, zda se nezbáznili.

Kimura však přijal jeho výzvu. Odkopl své slaměné sandály do vzduchu a vykasal si kalhotovou suknici. „Výborně! Když bitvu, tak bitvu! Nemůžu vám nabídnout dunění bubnů a zvučení gongů, ale zápas vám poskytnout můžu. Šódo, Debuči, pošlete mi ho sem,“ řekl. Kimura byl první, kdo navrhl, aby Musašiho potrestali, držel se však celou dobu stranou, trpělivě vyčkával. Teď už toho měl dost.

„Tak dělejte!“ naléhal. „Pošlete ho sem!“

Ve stejném okamžiku Kizaemon a Debuči postrčili Musašiho dopředu. Zaklopýtal několik kroků směrem ke Kimurovi. Kimura ukročil a zvedl lokty nad svou tvář. Nadechl se a prudce švihl mečem dolů na klopýtajícího Musašiho. Když meč svištěl vzduchem, ozval se podivný zvuk, jako by se drolil písek.

Ve stejné chvíli se ozval výkřik. Ne Musašiho, ale Džótaróův, který vyskočil ze svého úkrytu za stromem. Zdrojem onoho podivného zvuku byla hrst písku, již mrštil po Kimurovi.

Protože Musaši věděl, že Kimura si přesně odměřuje vzdálenost, aby byl jeho sek co nejúčinnější, přidal během svého klopýtání úmyslně do kroku a v momentě útoku byl k němu mnohem blíže, než si Kimura myslel. Jeho meč se nedotkl ničeho jiného než vzduchu a písku.

2

Oba muži od sebe rychle odskočili na vzdálenost asi jednoho metru. Stáli proti sobě, zlostně na sebe v napjatém klidu zírali.

„Tohle bude skvělá podívaná," řekl Kizaemon.

Debuči a Murata, přestože nebyli přímo v prostoru probíhajícího souboje, zaujali obranné postoje. Podle toho, co doposud mohli spatřit, byl Musaši nepochybně schopný válečník. Jeho úhyb a znovunabytí výhodné pozice je přesvědčily, že je pro Kimuru dobrým soupeřem.

Kimura držel svůj meč kousek pod hrudníkem. Ani se nehnul. Musaši stál také v klidu, ruku měl položenou na rukojeti svého meče a pravé rameno měl vytrčené trochu dopředu a loket zdvižený. Jeho oči vypadaly v tmavém obličejí jako dva bílé lesklé oblázky.

Značnou chvíli se jednalo jen o bitvu nervů, ale dřív než se odhodlali k akci, usadil se nad Kimurou stín temnoty. Brzy bylo všem zřejmé, že oddechuje mnohem rychleji a vzrušeněji než Musaši.

Debuči potichu zamružel. Věděl, že co začalo jako docela triviální věc, se mění v opravdovou katastrofu. Byl si jist, že Kizaemon a Murata to vnímají stejně jako on. Nebude snadné celou záležitost rychle ukončit.

Výsledek souboje mezi Musašim a Kimurou byl v podstatě rozhodnut, pokud ovšem neudělají něco, co jej zvrátí. Nechtěli podnikat nic podlého, ale museli zabránit neodvratitelné katastrofě. Nejlepším řešením by bylo, kdyby se tohoto pomateného vetřelce zbavili sami co nejrychleji a vyvázli z toho bez zranění. Nepotřebovali si nic říkat. Všichni tři spolu dokázali komunikovat jen očima.

V jediném momentě se začali přibližovat k Musašimu. Ve stejné chvíli zasvištěl vzduchem Musašiho ostrý meč a ticho naplnil strašlivý výkřik. Válečný pokřik nevycházel jen z jeho úst, ale z celého těla, jako nečekané zadunění chrámového zvonu, které se rozléhá po okolí všemi směry.

„Neřád!" zabručeli zlostně. Stáli z obou stran vyrovnaní vedle Musašiho.

Musaši cítil, jak v něm koluje život. Přišlo mu, jako by jeho krev měla každou chvíli vytrysknout všemi póry ven z těla. Hlavu měl však ledově klidnou. Byl toto snad onen plamenný lotos, o němž

hovoří buddhisté? Nesmírný žár v symbióze s obrovským chladem. Spojení ohně a vody?

3

Tentokrát vzduchem písek nepřiletěl. Džótaró tu už nebyl. Z vrcholu hory Kasagi foukal silný vítr a vytasené meče se v něm jen blýskaly.

Čtyři proti jednomu, ale Musaši se necítil v nevýhodě. Byl si vědom, jak mají napětím nateklé žíly. V takové chvíli by obvykle každého napadla myšlenka na smrt, ale Musaši na ni ani nepomyslel. Zároveň si však nebyl zcela jist, zda nad nimi dokáže zvítězit.

Měl pocit, že mu vítr fouká skrz hlavu, chladí mozek a čistí zrak, přestože se jeho tělo čím dál víc potilo a potůčky potu mu vyrazily i na čele.

Ozvalo se slabé zašustění. Meč Musašimu napověděl, jako včelí tykadla, že muž po levici pohnul malinko nohou. Zareagoval na to změnou postoje a stejně vnímavý nepřítel už také neudělal další pohyb, který by byl znamením útoku. Všech pět vypadalo jako nehybné sousoší.

Musaši moc dobře věděl, že čím déle to bude trvat, tím to pro něj bude nevýhodnější. Toužil po tom, aby jeho nepřátelé stáli v řadě před ním a ne kolem dokola, pak by se s nimi mohl vypořádat s jedním po druhém. Nebyli to však žádní začátečníci. Pravdou bylo, že dokud někdo z nich nezaútočí, Musaši nemůže naprosto nic podniknout. Jediné, v co doufal, bylo, že aspoň jeden z nich udělá chybu a otevře se mu.

Jeho nepřátelům však početní převaha nedávala pocit jistoty. Věděli moc dobře, že stačí, aby jeden z nich jen trochu zakolísal, a Musaši zaútočí. Pochopili, že to je neobvyklý člověk. S takovým se v tomto světě jen tak neshledají.

Ani Kizaemon nebyl schopen pohybu. „Co to je za člověka?“ ptal se v duchu sám sebe.

Muži i jejich meče, země i nebe, všechno vypadalo jak v zamrzlé řece. Pak se ale ozval naprosto nečekaný zvuk, byl to zvuk flétny, jež sem zavál vítr.

4

Když se melodie přikradla k Musašiho uším, zapomněl na sebe,

zapomněl na nepřátele, zapomněl, co je to život, co je smrt. Hluboko ve své mysli věděl, že ji zná. Byla to táž melodie, která ho vylákala z úkrytu na hoře Takateru a dovedla ho do rukou mnicha Takuana. Musela to být Ocúina flétna, zcela určitě na ni hrála Ocú.

Uvnitř se cítil bezvládný. Navenek však nebylo nic poznat, přesto to stačilo. Kimura proti němu s bojovým pokřikem vyrazil. Musaši měl pocit, že se Kimurův meč prodloužil na délku dvou metrů.

Musaši napjal svaly, krev v něm proudila tak rychle, že měl pocit, že na místě vykrvácí. Byl si jist, že ho meč zasáhl. Levý rukáv mu sklouzl z ramena až k zápěstí. Když spatřil svoji holou ruku, přišlo mu, že vidí svoje přetáté šlachy.

V momentě se však sebral a zvolal jméno boha války Hačimana. Vyskočil a prudce se otočil. Uviděl, že Kimura míří přesně k místu, kde před chvílí stál on sám.

„Musaši!“ vzkřikl Debuči Magobei.

„Lépe povídáte, než bojujete!“ urážel ho Murata, když se mu spolu s Kizaemonem snažili odříznout cestu.

Musaši se však odrazil od země a vyskočil nahoru na spodní větev borovice. Pak skočil znovu, a znovu, až zmizel v černé tmě noci. Ani se neohlédl.

„Bídáku!“

„Musaši!“

„Styď se!“

Když Musaši dosáhl hradby kolem vnitřního nádvoří, ozvalo se praskání větví, a pak už jen ticho. Jediný zvuk, který se po okolí rozléhal, byla vzdálená, líbezná melodie flétny.

Slavíci

1

Musaši neměl možnost zjistit hloubku stojaté vody pod téměř devět metrů vysokými hradbami. Když se schoval do živého plotu na jejich vrcholu, sklouzl se zhruba do poloviny srázu a odsud hodil dolů kámen. Když se žádné šplouchnutí neozývalo, skočil rovnou dolů. Dolehl přitom v naprosté tichosti na záda do trávy.

Po chvíli se jeho žebra přestala vzdouvat a tep se mu vrátil zpět k normálu. Když jeho pot vychladl, začal opět dýchat pravidelně.

„Ocú přeci nemůže být v Kojagjú!“ říkal si pro sebe. „Musel mě

jenom šálit sluch... Ale vlastně to není tak nemožný. Možná že to byla ona."

Když takto nahlas uvažoval, představoval si Ocuíny oči mezi hvězdami na obloze. Brzy se nechal unášet svými vzpomínkami. Vybavovala se mu Ocú v průsmyku mezi provinciemi Mimasaka a Harima, jak mu říká, že už bez něj nemůže žít. A potom na mostě Hanada v Himedži, kde mu zas řekla, jak na něj čekala bezmála tisíc dnů a čekala by tam klidně deset nebo i dvacet let, až by z ní byla šedovlasá stařena. Jak moc ho prosila, aby ji vzal s sebou. Vzpomínal na její přesvědčování, že je schopna přestát jakékoli těžkosti.

Jeho útěk z Himedži byl skutečná zrada. Jak moc ho teď musela nenávidět. Jak ho teď musela proklínat a nejspíš už přestala důvěřovat mužskému pokolení.

„Odpusť mi!" vyšla mu z úst slova, která vyryl do zábradlí na mostě Hanada. Z koutků očí mu vytryskly slzy.

Vzpamatovalo ho však volání na vrcholu hradeb. „Není tady," ozývalo se. Mezi větvemi zahlédl na chvíli světla borových loučí, ale hned zase zmizela. Nenašli ho.

Rozčilovalo ho, že pláče. „K čemu mi bude ženská?" řekl pohrdavě a utíral si rukama slzy. Vyskočil na nohy a znovu se ohlédl, aby si prohlédl temné hradby hradu Kojagjú.

„Nadávali mi do bídáků a říkali, že líp povídám než bojuju! Ještě jsem se ale nevzdal, ani v nejmenším! Neutekl jsem. Provedl jsem jenom taktický ústup."

Uplynula téměř hodina. Začal pomalu s obchůzkou kolem hradeb. „S těmi čtyřmi stejně nemělo smysl bojovat. Nechtěl jsem si s nimi začít. Opravdová bitva propukne, až najdu Sekišúsaie."

Zastavil se a začal sbírat popadané větve, které lámal přes koleno na malé klacíky. Jeden po druhém je zasouval do mezer mezi kameny a použil je jako stupátka pro výstup na hradby.

2

Už neslyšel hraní na flétnu. Na malou chvíli měl pocit, že ho volá Džótaró, ale když se zastavil, aby se lépe zaposlouchal, nic neslyšel. Ve skutečnosti si o chlapce příliš starostí nedělal. Věděl, že se dokáže postarat sám o sebe. Touto dobou bude asi pěkně daleko odsud. Kam až dohlédl, neviděl nikde světla borových loučí.

Znamenalo to, že pátrání už bylo odvoláno, alespoň pro dnešní noc.

Myšlenka na to, že najde a porazí Sekišúsaie, v něm opět probudila vášně, bylo to chvilkové zformování jeho nezdolné touhy po uznání a respektu.

Od majitele hostince se doslechl, že Sekišúsaieův domek není přímo na hradě, ale kousek od něj ve vnějších prostorách komplexu. Procházel lesem a malými roklinkami, občas měl pocit, že se zatoulal mimo prostory hradního systému. Potom ho hned příkop, kamenná hradba nebo rýžová sýpka přesvědčily, že je stále uvnitř.

Hledal ho celou noc popoháněn jakýmsi ďábelským nutkáním. Měl v úmyslu, hned jak jeho horský domek najde, vpadnout dovnitř a okamžitě vyslovit svoji výzvu. Jak ale hodiny uplývaly, uvítal by i pohled na ducha se Sekišúsaiovou podobou.

Schylovalo se téměř k rozbřesku, když se ocitl u zadní hradní brány. Za ní se zvedal strmý svah a nad ním hora Kasagi. Chtělo se mu křičet beznadějí. Stočil se ale k jihu. Konečně na úpatí kopce svažujícího se k jihovýchodní části hradního komplexu prozrazovaly pečlivě udržované stromy a přistřižená tráva, že našel, co hledal. Jeho úsudek byl zanedlouho potvrzen, když spatřil bránu s drnovou střechou přesně ve stylu, který upřednostňoval mistr čajového obřadu Sen no Rikjú. Uvnitř uviděl bambusový háj zahalený do závoje ranní mlhy.

Když se podíval škvírou v bráně do zahrady, uviděl cestičku, která se klikatila nahoru na kopec, zřejmě k horské chýši zenového mistra. Jistou chvíli cítil nutkání přeskóčit plot, ale překonal je. Něco mu v tom bránilo. Byla to péče, se kterou se někdo staral o zahradu, nebo to byly bílé květy na zemi? Ať už to bylo cokoli, bylo to prostoupeno vkusem zdejšího pána. Musašiho vzrušení ihned opadlo. Zamyslel se nad svým vlastním zjevem. Musel vypadat jako nějaký pobuda s rozčuchanými vlasy a neupravenými šaty.

„Není třeba pospíchat," říkal si. Byl si vědom svého vyčerpání. Než uvnitř předstoupí před mistra, musí se dát do pořádku.

„Dříve nebo později," pomyslel si, „určitě někdo k bráně přijde. Do té doby mám dost času. Jestli se nechce setkat se samurajem na cestách, použiju jiné taktiky." Posadil se k bráně pod stříšku, zády se opřel o sloup a usnul.

Světlo hvězd sláblo a bílé chudobky se kymácely v slabém větru.

3

Probudila ho studená kapka rosy, která mu spadla za krk. Byl už bílý den, když se probouzel ze svého krátkého spánku, hlavu mu ovíval čerstvý ranní větřík a v novém dni ho vítal zpěv slavíků. Nebylo ani stopy po včerejší únavě, cítil se jako znovuzrozený. Promnul si oči a podíval se nahoru, uviděl, jak nad horu vystupuje jasné rudé slunce. Vyskočil na nohy. Sluneční žár v něm znovu probudil jeho vášeň, síla nahromaděná přes noc v jeho odpočatých údech volala po činech. Protáhl se a řekl: „Dnes je ten den!“

Měl hlad a z nějakého důvodu si hned vzpomněl na Džótaróa. Včera se k němu možná choval trochu hrubě, ale byl to dobře promyšlený tah, součást jeho výchovy. Musaši se znovu ujišťoval, že ať už je Džótaró kdekoli, je určitě mimo nebezpečí.

Zaposlouchal se do zurčení potůčku, který stékal dolů podél hory, stácel se dovnitř za plot, tekł kolem bambusového háje a vycházel opět zpod plotu do níže položeného hradního okrsku. Musaši si opláchl obličej a pořádně se namísto snídaně napil. Voda byla lahodná, tak lahodná, že si Musaši dokázal představit, že hlavním důvodem, proč si Sekišúsai pro svůj domek zvolil zrovna toto místo, byla právě tato voda. Stále však nevěděl nic o čajovém obřadu, netušil, že voda takovéto čistoty byla tou nejlepší odpovědí čajovému mistru na jeho modlitby.

Vypral si v potůčku svůj ručník a pořádně si jím utřel krk. Vyčistil si nehty a pak si jehlicí ze svého meče upravil vlasy. Musaši chtěl vypadat co nejlépe, protože Sekišúsai nebyl jenom mistrem stylu Jagjú, ale také jedním z nejvýznačnějších mužů v zemi. Na rozdíl od Sekišúsaie byl jen bezejmenným samurajem, byl mezi nimi rozdíl jako mezi drobnou hvězdou na obloze a obrovitým zářícím měsícem.

Ohmatal si svůj účes a narovnal límeček kabátku. Cítil v sobě vnitřní klid. Jeho mysl byla čistá. Rozhodl se na bránu zaklepat jako návštěvník, který na to má právo.

Domek stál kousek dál na kopci a bylo jasné, že běžné klepání vevnitř nejspíš nikdo neuslyší. Hledal, čím by na bránu zaklepal, když zpozoroval dvě destičky s nápisy po obou stranách vstupní brány. Byly napsány zdobným písmem a vyryté písmo bylo vyplněno modravou hlínou, která nápisu dodávala bronzovou patinu. Na pravé straně stála tato slova:

Úředníci, přestaňte podezřívát toho, kdo má rád

zavřenou bránu do svého hradu.

Nalevo pak stálo:

*Nenaleznete zde žádného šermíře, jen mladé slavíky, jak
pějí na pláni.*

Musaši zíral na báseň... Vnímál zpěv slavíků, jak všude kolem pějí na stromech.

4

Báseň byla adresována zdejšími úředníkům, ale její smysl byl mnohem hlubší. Starý pán nezavřel bránu jen před potulnými samuraji, ale před všemi starostmi a radostmi tohoto světa. Už nebyl zapleten do pozemských tužeb, svých ani těch druhých.

„Jsem ještě mladý!“ pomyslel si Musaši. „Příliš mladý! Tento muž je zcela mimo můj dosah.“

Jeho touha zaklepat na bránu v okamžení povadla. Dokonce i jeho původní myšlenka, vpadnout do tohoto starobylého útočiště, mu nyní přišla jako barbarská, cítil ohromný stud.

Jen květiny, ptáci, vítr a měsíc měli dovoleno vstoupit do jeho zahrady. Sekišúsai už nebyl největším šermířem v zemi, nebyl pánem svého knížectví, nýbrž mužem, který se vrátil zpět k přírodě a zřekl se marnosti pozemského života. Narušit klid tohoto útulku by bylo svatokrádeží. Jakou čest, co skvělého by získal na muži, pro kterého už čest a sláva neměly pražádného smyslu?

„Je dobře, že jsem si to přečetl,“ říkal si Musaši sám pro sebe. „Kdybych si toho nevšiml, udělal bych ze sebe jen obyčejného hlupáka!“

Slunce bylo už vysoko na obloze, zpěv slavíků ustal. Z dálky bylo slyšet, jak někdo rychle sbíhá z kopce. Hejno ptáků vyrušené náhlým klapotem dřeváků vzlétlo vzhůru k nebi. Musaši nakoukl dovnitř, aby zjistil, kdo se sem tak rychle řítí.

Byla to Oců.

Tak přece jen to byla její flétna! Má na ni počkat a setkat se s ní? Nebo by měl raději odejít? „Chci si s ní promluvit,“ rozvažoval. „Musím to udělat!“

Stal se zajatcem nerozhodnosti. Srdce mu bušilo a ztrácel odvahu.

Oců se zastavila jen několik kroků od místa, kde právě stál. Pak se otočila a řekla: „Jak to?“

„Myslela jsem si, že běží za mnou,“ poznamenala. Rozhlédla se

kolem dokola. Potom vyběhla zpět na kopec a volala: „Džótaró! Kde jsi?“

Když Musaši zaslechl její hlas, zčervenal rozpaky a začal se potit. Jeho nedostatek odvahy ho znechucoval. Nedokázal se z místa za stromem, kde se schovával, ani pohnout.

5

Za chvilku volala Ocú znova. Tentokrát dostala na své volání odpověď.

„Tady jsem. Kde jste vy?“ křičel Džótaró z horní části bambusového háje.

„Tady,“ odpověděla mu. „Říkala jsem ti, abys mi nikam neutíkal.“

Džótaró doběhl až k ní a zvolal: „Aha, tak tady jste!“

„Neříkala jsem ti, abys šel přímo za mnou?“

„Nejprve jsem šel, ale pak jsem uviděl bažanta, tak jsem ho chtěl chytit.“

„Co tě to napadá, prohánět bažanty! Zapomněl jsi snad na to, že máš dnes ráno hledat svého mistra?“

„Já se o něj už nebojím. Tomu se hned tak něco nestane.“

„Když jsi za mnou včera večer přiběhl do pokoje, tak jsi mluvil jinak. Měl jsi slzy na krajíčku.“

„Neměl! Když se všechno seběhlo tak rychle, nevěděl jsem v tu chvíli, co dělat.“

„To já taky ne, když jsi mi řekl, jak se tvůj mistr jmenuje.“

„Jak to, že se s Musašim znáte?“

„Pocházíme ze stejné vesnice.“

„A nic víc?“

„Samozřejmě že nic víc.“

„To je zvláštní. Pak teda nechápu, proč jste tolik brečela, když jsem vám o něm pověděl.“

„To jsem tolik brečela?“

„Jak si můžete pamatovat, co jsem dělal já, když si ani nepamatujete, co jste dělala vy? Stejně jsem ale byl pořádně vystrašený. Kdyby proti němu stáli jen čtyři obyčejní chlapi, tak bych si o něj takový starosti nedělal, ale všichni to prej byli zkušený válečníci. Když jsem uslyšel flétnu, vzpomněl jsem si, že jste tady na hradě, tak jsem si myslel, že bych se mohl panu knížeti omluvit...“

„Jestli jsi mě slyšel, musel mě Musaši slyšet taky. Určitě poznal, že

to jsem já." Její hlas zjhl: „Když jsem hrála, tak jsem na něj myslela."

„Nevím, jakej je v tom rozdíl, ale po zvuku flétny jsem věděl, kde vás mám hledat."

„A udělat takový představení. Vletěl jsi dovnitř a křičel, že se někde odehrává strašná bitva. Úplně jsi starého pána vyděsil."

„Je ale moc hodnej. Když jsem mu řekl, že jsem zabil Taróa, tak se na mě hned nezlobil jako ostatní."

Ocú si náhle uvědomila, že jen maří čas, a rychle se rozběhla směrem k bráně. „Popovídáme si až potom," volala. „Teď máme před sebou důležitější úkol. Musíme najít Musašiho. Sekišú sai dokonce porušil svoje zásady, když řekl, že se chce s člověkem, o kterém jsi mu vyprávěl, setkat." Otevřela bránu a vyšla ven. Před branou ve stylu Sen no Rikjúa plovávaly ve větru její rukávy.

6

Ocú vypadala vesele jako květina. V jasném letním slunečním světle jí tváře zářily jak čerstvé zralé plody na ovocném stromě. Přičichla si k svěžím lístkům a nasála jejich čerstvou vůni hluboko do plic.

Musaši se skrýval za stromem a upřeně ji pozoroval. Překvapovalo ho, jak překypovala zdravím a energií. Ocú, kterou mohl vidět teď, byla někdo jiný než ono děvče, které vždy sedělo smutně na ochozu před chrámem Šippódži a prázdně zíralo do dálky. Rozdíl spočíval v tom, že tehdy neměla nikoho, koho by skutečně milovala. Láska, kterou cítila tehdy, měla jen nejasné obrysy, nedokázala ji ještě plně popsat. Od dětství byla velice citlivá, věděla, že je sama, osiřelá, nechtěla se však s tímto faktem nikdy smířit.

Když zjistila, že Musaši je tím pravým mužem, ke kterému může vzhlížet, zrodila se v ní láska, která jí byla smyslem života. Dlouhá léta strávila hledáním svého milého, zesílila na těle i na duchu, dokázala čelit všemu, co jí osud přinese.

Když Musaši upozoroval její nečekanou vitalitu, která ji činila neskonalé krásnou, zatoužil po tom, aby spolu mohli odejít někam, kde by byli jen oni dva a on jí mohl říct všechno, co cítil, jak moc ji chtěl, jak toužil po jejím těle. Chtěl jí sdělit, že za jeho neoblomným srdcem se skrývá také slabost. Chtěl vzít zpět slova, která vyryl na zábradlí mostu Hanada. Jenom jí toužil ukázat, že dokáže být také

něžný. Řekl by jí, že ji má rád stejně jako ona jeho. Objal by ji, jejich tváře by se dotýkaly a vyplakal by tolik slz, kolik se jich v něm nashromažďovalo. Byl teď dostatečně silný, aby si přiznal, že jeho city jsou skutečné.

Vybavoval si všechno, co mu kdy Ocú řekla, a konečně viděl, jak kruté a zlé bylo odmítat prostou, upřímnou lásku, kterou mu nabízela.

Byl zkroušený, ale přesto v něm bylo něco, co mu bránilo poddat se citům, něco, co mu říkalo, že to není správné. Jako by v něm byly dvě osobnosti, jedna toužila po Ocú a druhá mu říkala, že ze sebe udělá akorát hlupáka. Nebyl si jist, která z nich je jeho pravým já. Zíral na ni zpoza stromu, naprosto bezradný. Přišlo mu, jako by před sebou viděl dvě cesty, jednu prosvětlenou, druhou temnou.

Ocú neuvědomujíc si jeho přítomnost ušla několik kroků ven z brány. Otočila se a uviděla za sebou Džótaróa, jak něco sbírá ze země. „Džótaró, tak co pořád děláš? Pojď už!“ „Počkejte!“ zavolal na ni. „Podívejte se na tohle.“ „Je to jen špinavý kus hadru. K čemu ti bude?“

7

„To je ručník mýho mistra.“

„Musašiho?“ podivila se a běžela zpátky k němu.

„Jo, je to jeho,“ odpověděl Džótaró, když si ručník pořádně prohlédl. „Pamatuju si na něj. Ten je z domu tý vdovy v Naře, co jsme u ní přespávali. Vidíte? Je zdobený vzorem javorovýho listí a tady je nápis ‚Lin‘. To je jméno tamějšího majitele obchodu s knedlíčky.“

„Ty si myslíš, že tady Musaši byl?“ zeptala se Ocú a horečně se kolem sebe rozhlížela.

Džótaró se napřímil, byl skoro stejně vysoký jako ona. Hlasitě zakřičel: „Mistře!“

V nedalekém háji se ozvalo šustění. Ocú se okamžitě otočila a vyrazila směrem ke stromům, chlapec hned za ní.

„Kam běžíte?“ volal.

„Musaši utekl!“

„Kam?“

„Tamhle!“

„Nikoho nevidím.“

„Tamhle mezi stromy!"

Na chvíli zahlédla Musašiho postavu, ale chvilková radost, kterou pocítila, byla ta tam, vystřídala ji zlá předtucha, že ji zase nechá samotnou, protože se od nich začal vzdalovat šílenou rychlostí. Běžela za ním, jak nejrychleji dovedla. Džótaró běžel vedle ní, nevěřil, že skutečně viděla Musašiho.

„Musela jste se splést," oddechoval. „Určitě to byl někdo jiný. Proč by před námi Musaši utíkal?"

„Tak se podívej!"

„Kam?"

„Tamhle!" Zhluboka se nadechla a ze všech sil zakřičela: „Musaši!" Hned nato však zakopla a spadla na zem. Když jí Džótaró pomáhal na nohy, rozcílovala se: „Proč ho taky nezavoláš? Zavolej ho! Zavolej na něj!"

Místo aby udělal, co mu říkala, začal na ni překvapeně zírat. Tuto tvář už někde viděl. Zarudlé oči, tenké obočí, mrtvolně bledý nos a bradu. Byla to tvář jeho masky! Masky posedlé ženy, kterou v Naře dostal od vdovy. Ocu postrádala ona zkřivená ústa, ale jinak jí teď byla hrozně podobná. Rychle se jí pustil a strachy ucukl.

Ocu ho ale i nadále napomínala: „Nesmíme to vzdát! Jestli ho teď nezastavíme, nikdy ho už nedohoníme! Zavolej ho! Přivolej ho zpátky!"

Chťel se jí vzepřít, ale výraz její tváře mu říkal, že je zbytečné se s ní hádat. Znovu se rozeběhli a Džótaró také křičel, co mu síly stačily.

Za lesíkem byl nízký kopec a pod ním vedla cesta z Cukigase do Igy. „Je to on!"

řekl Džótaró. Když se dostali až k cestě, dokázal chlapec svého mistra rozeznat naprosto zřetelně. Musaši však byl příliš daleko před nimi, jejich volání k němu nemohlo dolehnout.

8

Ocu a Džótaró běželi, co jim nohy stačily. Ze všech sil volali Musašiho. Jejich volání se rozléhalo po polích. Na okraji údolí Musašiho ztratili z dohledu. Zmizel v hustém lese v dálce před nimi.

Zastavili se a stáli tam jako dvě zoufalé opuštěné děti. Nad jejich hlavami se táhly bílé mraky. Zurčení nedalekého potoka jen umocňovalo jejich samotu.

„Zbláznil se! Je to blbec! Proč mě tady musel nechat?" křičel

Džótaró a vzteky dupal do země.

Ocú se opřela o vysoký kaštan a rozplakala se. Dokonce ani její láska, pro kterou by dokázala obětovat úplně všechno na světě, nedokázala Musašiho zastavit. Byla zmatená, zhrzená a současně nazlobená. Věděla moc dobře, co je jeho životním cílem, věděla, proč se jí vyhýbá. Věděla to už od jejich setkání u mostu Hanada. Přesto nedokázala pochopit, proč by mu její přítomnost měla bránit v uskutečnění jeho cíle. Proč by mu měla být překážkou v jeho odhodlání?

Nebo to byla jen obyčejná výmluva? Bylo skutečným důvodem, že ji nemá rád? Dávalo by to mnohem více smysl. A přece... a přece... Ocú prohlédla Musašiho, když byl spoután na stromě před Šippódži. Nechtěla věřit, že by jí dokázal lhát. Kdyby mu na ní nezáleželo, tak by jí to u mostu Hanada řekl, ale pověděl jí, že ji má taky rád. Smutně vzpomínala na jeho slova.

Protože byla sirotek, neměla k lidem příliš velkou důvěru. Když někomu ale jednou uvěřila, věřila mu celým svým srdcem. V tomto momentě neexistoval kromě Musašiho nikdo, pro koho by dokázala žít a spoléhat na něj. Matahačiho zrada ji naučila, jak si má na muže dávat pozor. Ale Musaši nebyl Matahači. Nejenže se rozhodla, že bude žít jen pro něj, ať se stane, co se stane, ale rozhodla se též, že nebude nikdy ničeho litovat.

Proč s ní ale alespoň jedním slovem nepromluvil? Bylo toho na ni víc, než dokázala vydržet. Listí kaštanu se třásl, jako by jí celý strom rozuměl a soucítil s ní.

Čím více se zlobila, tím více byla posedlá láskou k němu. Nedokázala posoudit, zda to byl její osud či ne, ale její zhrzená duše jí napovídala, že bez Musašiho nedokáže žít.

Džótaró se zadíval na cestu a poznamenal: „Jde sem nějaký mnich.“ Ocú mu nevěnovala pozornost.

S příchodem poledne byla obloha krásně modrá. Mnich kráčel v dálce dolů ze svahu, vypadalo to, jako by sestupoval z oblaků, jako by neměl s tímto světem nic společného. Když došel až ke kaštanu, spatřil Ocú.

„Copak se stalo?“ oslovil ji. Ocú jeho hlas donutil, aby se na něj podívala.

Na jejích oteklých očích bylo vidět překvapení. „Takuane!“ zvolala. V této situaci jí přišel Takuan Šúhó jako spasitel. Nevěřila svým očím.

9

Když zde Ocu spatřila Takuana, bylo to pro ni velké překvapení, ale pro Takuana se jednalo jen o potvrzení toho, co předpokládal. Jeho příchod sem nebyl vůbec náhodný, nebyl to ani žádný nečekaný zázrak.

Takuan se s rodinou Jagjú přátelil už dlouhá léta. Jejich známost se započala v dobách, kdy sloužil jako mladý mnich v Sangen'inu v Daitokudži. Mezi jeho povinnosti tehdy patřily úklid kuchyně a výroba sójové pasty.

V té době byl Sangen'in znám jako severní sektor komplexu Daitokudži. Vyznačoval se tím, že se v něm scházeli „neobvyklí“ samurajové, tedy samurajové, kteří zde přemýšleli o tajemných záhadách života a smrti, muži, kteří cítili potřebu rozvíjet duševní schopnosti stejně jako dovednosti v bojových uměních. Bylo jich tam víc než zenových mnichů. Výsledkem bylo, že se chrám stal známým střediskem, v němž se tehdy rodily opravdové vzpoury.

Mezi samuraji, kteří tam často docházeli, byl Suzuki Ihaku, bratr pana Kamiizumioho z Ise, Jagjú Gorózaemon, dědic rodiny Jagjú, a Gorózaemonův bratr Munenori. Munenori si velice záhy Takuana oblíbil a oba dva od té doby byli dobrými přáteli. Během svých návštěv hradu Kojagjú se seznámil se Sekišúsaiem, který si získal jeho obdiv. Sekišúsai si mladého mnicha také oblíbil, přišlo mu, že má skutečně něco do sebe.

Nedávno se Takuan zastavil v Nansódži v provincii Izumi, odkud poslal dopis, ve kterém se vyptával, jak se Sekišúsaiovi a Munenorimu vede. Sekišúsai na to zareagoval vyčerpávající odpovědí, ve které mimo jiné stálo:

Poslední dobou mě provázelo samé štěstí. Munenori získal své místo v Edu u Tokugawů a můj vnuk, který odešel do služeb pana Katóa z Higa, aby mohl rozvinout své schopnosti, si vede také velmi dobře. V mých službách je teď krásná mladá dívka, která nejenže mi hraje na flétnu, ale často si se mnou povídá, učí se čajovému obřadu, aranžuje květiny a skládá básně. Je potěšením mého stáří, rozkvetlou květinou v studené, sešlé chýši. Protože říkála, že pochází z Mimasaky blízko vašeho rodiště a byla vychována v chrámu Šippódži, myslím, že můžete mít mnoho společného. Je

*opravdu příjemné navečer popíjet sake za zvuku její
flétny. Protože jste teď tak blízko, doufám, že přijdete a
užijete si aspoň trochu té radosti se mnou.*

Takové pozvání Takuan nemohl jen tak odmítnout. Navíc pochopil, že onou dívkou je Ocú, proto Sekišúsaiovu nabídku okamžitě přijal.

Když se od ní dozvěděl, že Musaši právě utekl po cestě do Igy, nahlas si Povzdechl: „To je škoda...”

Cesta ženy

1

Všichni tři se teď vraceli zpět k Sekišúsaiovi. Takuan kladl Ocú spoustu otázek, na které mu bez zdráhání odpovídala. Řekla mu, co všechno prožila od jejich posledního setkání v Himedži, co se přihodilo dnes ráno, a také to, co cítí k Musašimu.

Přikyvoval a pozorně poslouchal její srdceryvné vyprávění. Když skončila, řekl: „Myslím, že žena si dokáže zvolit takový způsob života, který by byl pro muže nemožný. Zdá se, že po mně chceš, abych ti poradil, kterou cestou se máš v životě ubírat.”

„Ne, tak jsem to nemyslela?”

„Tak jak tedy?”

„Už jsem se rozhodla.”

Takuan se na ni zahleděl. Ocú se zastavila a zadívala se do země. Zdálo se, že je na pokraji zoufalství, ale v jejím hlase byla síla, která Takuana donutila, aby své stanovisko raději ještě jednou přehodnotil.

„Kdybych byla na pochybách, kdybych to chtěla vzdát,” řekla, „nikdy bych z Šippódži neodešla. Rozhodně se chci s Musašim zase vidět. Jediným problémem je, zda mu to nezpůsobí potíže, zda ho mé naléhání nepřivede do neštěstí. Pokud ano, tak s tím musím něco udělat!”

„Co tím myslíš?”

„To vám nemůžu říct.”

„Dej si pozor, Ocú!”

„Na co?”

„Pod tímto jasným, usměvavým sluncem tě pokouší samotný bůh smrti.”

„Mě? Nevím, o čem mluvíte.”

„Nemyslím, že to jsi ty, to ti bůh smrti propůjčil svou sílu. Ocú,

byla bys hloupá, kdyby sis vzala život kvůli neopětované lásce," řekl Takuan a rozesmál se.

Ocú to dopálilo. To tady mohla celou dobu mluvit spíš do stromu než s Takuanem, který v životě nepoznal, co je to láska. Kdo neví, co je láska, nemůže její trable pochopit. Její pokus vysvětlit, co k Musašimu cítí, byl totéž jako vykládat o zenu naprostému idiotovi. Ale stejně jako existuje dharma bez ohledu na to, zda idioti zenu rozumějí či ne, jsou na světě také lidé, kteří by pro lásku umřeli, ať tomu Takuan rozumí nebo ne. Pro ženu byla láska mnohem důležitější než zenové kóany. Když je někdo zmítán pocitem lásky, je to pro něj otázka života i smrti, tlesknutí jedné ruky na tom nic nezmění. Ocú se kousala do rtů a zařekla se, že už mu nic nepoví.

Takuan však závažně: „Ocú, měla ses raději narodit jako muž. Muž s tvou vůlí by pro tuto zemi dokázal něco velikého."

„Je snad špatné, že jsou na světě ženy jako já? To proto, že můžeme Musašimu uškodit?"

„Nepřekrucuj to. Nic takového jsem neříkal. Ale bez ohledu na velkou sílu tvé lásky ti Musaši stejně pořád utíká, nebo snad ne? Troufám si tvrdit, že ho nikdy nedostihneš!"

„Nedělám to proto, že mě to těší. Nemůžu si prostě pomoci. Miluju ho!"

„Chvilku se s tebou nevidím a nakonec musím zjistit, že se chováš stejně jako všechny ostatní ženy."

„Copak to nechápete? Je to marný, nebudeme se o tom už raději bavit. Slovný mnich, jako jste vy, přece nikdy nemůže pochopit, co žena prožívá!"

„Nevím, jak bych na to měl odpovědět. Možná je pravda, že se v ženách nevyznám."

Ocú se od něj odvrátila a řekla: „Jdeme, Džótaró!"

2

Takuan tam zůstal stát a pozoroval, jak se od něj ubírají dolů na cestu. Na jeho obočí byl vidět smutek, došel k závěru, že víc už nedokáže. „Nechceš se nejprve se Sekišúsaieem rozloučit?" zavolal na ni ještě.

„Rozloučím se s ním ve svém srdci. Dobře ví, že jsem neměla v úmyslu u něj zůstat takhle dlouho."

„Nechceš si to rozmyslet?"

„A co si mám rozmyslet?"

„V Mimasace se ti žilo docela dobře, tady by se ti taky líbilo. Jsou tu také hory, vládne tu klid a mír, určitě se tu žije hezky. Raději bych tě viděl tady mezi horami a potůčky, abys tu žila v klidu jako zdejší slavíci, než abych se musel dívat, jak se vydáváš do širého světa plného útrap a strádání."

„Cha, cha, cha. Děkuji, Takuane!"

Takuan si povzdechl, uvědomil si, že u této cílevědomé mladé dívky, která se rozhodla slepě pro svou cestu, jsou všechny jeho snahy marné. „Jen se směj, Ocú. Ale cesta, kterou sis zvolila, je cestou temnoty."

„Temnoty?"

„Vyrostla jsi přeci v klášteře. Měla bys vědět, že cesta temnoty a ulpívání vede k zoufalství a utrpení. K zoufalství a utrpení, které oddálí tvé probuzení."

„Stejně přede mnou žádná cesta světla neležela, už od narození."

„Ale je tady, máš ji na dosah!" vložil Takuan do svých slov poslední kapky energie. Došel až k ní a chytil ji za ruku. Hrozně moc chtěl, aby mu uvěřila.

„Promluvím o tom se Sekišúsaïem," nabízel svou pomoc. „Určitě vymyslíme způsob, abys tady byla šťastná. Můžeš si v Kojagjú najít dobrého manžela, mít s ním děti a stát se úplně normální ženou. Tohle je pro tebe lepší místo. Určitě tady najdeš svoje štěstí."

„Vím, že se mi snažíte pomoci, ale..."

„Prosím! Rozmysli si to!"

Tahal ji za ruku. Podíval se na Džótaróa a řekl mu: „Ty pojď taky, chlapče."

Džótaró zakroutil odmítavě hlavou. „Já s váma nepůjdu. Musím najít svého mistra."

„Dobře, dělej, jak chceš, ale pojď se alespoň rozloučit se Sekišúsaïem."

„Sakra, já ji tam zapomněl!" řekl Džótaró. „Zapomněl jsem tam masku. Skočím pro ni." Hned nato se rychle rozeběhl. Otázka, zda je lepší cesta světla nebo temnoty, ho nezajímala ani v nejmenším.

Ocú zůstala stát na rozcestí. Takuan přestal naléhat, byl z něj zas její starý dobrý přítel jako dřív. Varoval ji před nebezpečím, které na ni čekalo, pokud se rozhodla zvolit takovýto způsob života. Snažil se ji přesvědčit, že svého štěstí může dosáhnout i jinak. S Ocú to však nehnulo.

Po chvíli se k nim vracel Džótaró s maskou na obličej. Takuan se zhrozil, měl pocit, že vidí budoucí Ocúinu tvář, poté co projde mnohým utrpením na své cestě temnotou.

„Musím už jít," řekla Ocú a vykročila směrem od něj.

Džótaró se jí chytil za rukáv a volal: „Ano, půjdeme! Nesmíme ztrácet čas!"

Takuan vzhlédl k obloze, díval se na plující oblaka a litoval svého neúspěchu. „Víc už pro ni udělat nedokážu," řekl. „Dokonce i Buddha si zoufal, když chtěl spasit také ženy."

„Sbohem, Takuane," rozloučila se s ním Ocú. „Loučím se zde i se Sekišúsaie. Mohl byste mu to sdělit a vyřídit taky, že mu za všechno moc děkuju?"

„Jo, už si začínám pomalu myslet, že mniši jsou nejspíš blázni. Kamkoli přijdu, setkávám samé lidi, kteří uhánějí rovnou do pekla." Takuan zvedl ruku a zamával jim. Pak ještě dodal: „Ocú, až se jednou budeš trápit na dně šesteru utrpení nebo topit v řece mrtvých, volej moje jméno. Mysli na mě a volej mě!... Do té doby putuj, jak daleko dokážeš, a dávej na sebe pozor."

KNIHA OHNĚ

Meloun

1

Na jihu Kjóta se řeka Jodo stáčí kolem čtvrti Momojama, kde stojí mocný hrad Fušimi, a dále pak protéká pánví Jamaširo až ke hradbám Ósackého hradu, který od Fušimi leží jen několik desítek kilometrů jihozápadním směrem. Částečně díky přímému vodnímu spojení každé zčeření politické situace v Kjótu našlo ihned odezvu v Ósace. Cokoli se zas špitlo v Ósace, nemohlo nikdy uniknout sluchu obyvatel Fušimi.

V Momojamě bylo poslední dobou celkem rušno, protože se Tokugawa Iejasu rozhodl radikálně změnit způsob života, který zde panoval za dob Hidejošiho. Na Ósackém hradě sídlil Hidejori se svou matkou Jodogimi. Stále ještě ulpívali na své upadající autoritě, připomínali zapadající slunce, které si vždy ještě dlouho uchovává svou krásu. Opravdovým sídlem moci však byl momojamský hrad Fušimi, který si Iejasu zvolil jako místo svých zastávek v oblasti Kjóta a Ósaky. Sřet starého a nového byl vidět na každém kroku. Bylo to vidět na lodích, které se plavily po řece, na způsobu, jakým se lidé pohybovali po cestách, v písních a na tvářích potulných samurajů, kteří si hledali práci.

Dva nádeníci si v tomto parném odpoledni mohli konečně na půl hodiny udělat pauzu, aby si odpočinuli od své otrocké práce. Natáhli se zády na široký kámen a povídali si.

„Myslíš, že bude zase válka?“

„A proč by nebyla? Zatím tu není nikdo, kdo by měl vládu v celé zemi pod kontrolou.“

„Asi máš pravdu. Ósačí generálové prej najímají všechny potulný samuraje, na který narazí.“

„Dobře dělají. Raději bych to asi neměl říkat příliš nahlas, ale

Tokugawové prej nakupují od cizinců zbraně a munici."

„Proč teda nechává Iejasu svojí dceru Senhime provdat za Hidejoriho?"

„Jak to mám vědět? Určitě má něco za lubem. Obyčejný lidi jako my asi nikdy nepochopí, co má Iejasu v úmyslu."

Hrad Fušimi právě procházel opravami, obrovské balvany vyložené z lodí na břehu řeky tvořily skutečnou horu. Většinou šlo o masivní, beztvaré kameny, pražily se teď v paprscích žhavého slunce. Přestože byl už podzim, přetrvávala ještě vedra, která připomínala dusna ze začátku období dešťů.

Vrby nedaleko mostu kývaly do stran svými bělostnými větvemi a cikády se mezi sebou předháněly v ohlušivém zpěvu. Střechy zdejších domů, bez jemných barev, které jim jinak za soumraku dodávala světla luceren, byly jak usušené, pokryté šedavým prachem.

Nad nádeníky bzučely mouchy. Celý roj doslova pokryl těla opodál stojících volů. Byli zapřaženi do prázdných kár, nehybně postávali v parném poledním slunci. Byli naprosto apatičtí, z tlam jim na zem kapaly sliny.

Opravdový důvod, proč se hrad opravoval, nebyl nikomu z nádeníků znám. Mysleli si, že se zde Iejasu chce usídlit. Ve skutečnosti se však jednalo o první fázi Iejasuova velkolepého plánu. Stavební práce probíhaly také v Edu, Nagoji, Suruze, Hikone, Ócu a dalších místech, která se pyšnila svými hrady. Důvod byl převážně politický, Tokugawové takto zaměstnali jednotlivá knížata a díky práci na velkých stavebních projektech je mohli lépe dostat pod kontrolu. Protože Iejasuovu příkazu nemohl nikdo odporovat, spřátelená knížata se stavebními pracemi udržovala v pohotovosti a knížatům, která během bitvy u Sekigahary bojovala na opačné straně, odčerpávaly stavby značnou část jejich příjmů. Dalším důvodem pak bylo, že se tak vláda snažila získat podporu lidí nesamurajského původu, kteří z veřejných prací přímo či nepřímo profitovali.

2

Ve Fušimi pracovalo téměř tisíc nádeníků na zpevňování kamenných cimbuří. V souvislosti s tím prožívalo okolí hradu nebývalý příliv podomních obchodníků, prostitutek a ovádů, tedy

symbolů opravdové prosperity. Lid nově nastolené časy těšily a obchodníci si pohrávali s myšlenkou, že přijde další velká válka, která jim přinese odpovídající zisky. Docházelo k velkým přesunům zboží, jehož značnou část představovalo i vojenské zásobování. Poté, co si vše dobře propočítali, poznali větší podnikavci, že Fušimi je to správné místo, kde si mohou opravdu polepšit.

Obyvatelé měst velmi rychle zapomínali na mírnost Hidejošiho režimu a spekulovali, jak by nové prostředí mohli využít co nejlépe. Příliš je nezajímalo, kdo je zrovna u moci. Dokud byly uspokojovány jejich malicherné potřeby, nebylo důvodu si stěžovat. Ani Iejasu je v tomto ohledu nijak nezklamal, protože rozhazoval peníze, jako by rozdával dětem cukrátky. Samozřejmě se nejednalo o jeho vlastní peníze, ale peníze jeho potenciálních nepřátel.

V zemědělství ustavil také nový systém dohledu. Místní mocipáni už nemohli vládnout, jak se jim zlíbilo, nemohli jen tak zneužívat rolníky k jiným pracím. Odted' měli rolníci dovoleno pracovat na svých polích, ale kromě toho téměř nic jiného. Neměli se zajímat o politiku a ve všem měli spoléhat na svou vrchnost.

Ctnostný vládce byl podle Iejasua ten, kdo nenechal rolníky nikdy hladovět, na druhou stranu se však staral o to, aby se nemohli vymanit ze svého postavení. Tato politika měla zajistit trvání tokugawské vlády. Měšťané, rolníci ani knížata si neuvědomovali, že jsou pomalu zaplétáni do osidel feudálního systému, který je jednou bude svazovat. Nikdo nepřemýšlel o tom, co bude za sto let. Nikdo kromě Iejasua.

Stejně tak nádeníci ve Fušimi nepřemýšleli o tom, co přinese zítřek. Doufali jen v to, že dnešní den už brzy skončí, čím dříve, tím lépe. Přestože mluvili o válce a o tom, kdy asi vypukne, velké plány, jak zachovat mír a přivést zemi k rozkvětu, jim nic neřikaly. Ať už se stane cokoli, nemůže jim být hůř než teď.

„Melouny! Chce někdo meloun?“ volala rolnická dcerka, která sem docházela každý den. Hned jak se zde objevila, prodala jich pár mužům, kteří se věnovali ve stínu velikého balvanu hazardní hře. Vesele se pohybovala od jedné skupinky ke druhé a nabízela své zboží: „Nekoupíte si meloun?“

„Blázníš? Myslíš, že máme peníze na melouny?“

„Pojď sem. Rád si ho dám, jestli je zadarmo.“

Byla zklamaná, počáteční úspěch ji až příliš navnadil. Došla k muži, který seděl mezi dvěma kameny. Zády se opíral o jeden,

nohama o druhý a rukama si objímal kolena. „Meloun?“ zeptala se ho bez větší naděje na úspěch.

Byl hubený, měl zapadlé oči a dohněda opálený obličej. Bylo na něm vidět, jak je přes své mládí unavený. Vypadal docela jinak než dřív, ale kdo ho znal, poznal by v něm okamžitě Hon'ideny Matahačiho.

3

Těžkopádně v ruce spočítal pár drobných a podal je děvčeti.

Když se opřel opět o skálu, svěsil zasmušile hlavu. I tento nenáročný pohyb ho vyčerpával. Stočil se na stranu a odplivl do trávy hleny, které snad vytáhl až z paty. Neměl dost sil, aby se chopil melounu, který se mu skutálel z kolen. Tupě na něj zíral, jeho černé oči neprozrazovaly ani špetku naděje, ani trošku energie.

„Kurvy!“ drmolil si pro sebe. Tím myslel ty, kterým se chtěl pomstít. Ať už to byla Okó se svou bílou tváří nebo Takezó s dřevěným mečem. První chybou bylo to, že se vydal k Sekigahaře, druhou, že se nechal svést tou chlípnou vdovou. Věřil tomu, že nebýt těchto dvou věcí, mohl by teď být doma v Mijamotu jako hlava rodiny, jako manžel krásné ženy a všichni ve vesnici by mu záviděli.

„Ocu mě teď musí určitě nenávidět... Kdo ví, jak se jí vede?“

Myšlenky na jeho bývalou snoubenku ho v takovýchto chvílích vždy uklidňovaly. Když konečně zjistil, co je Okó zač, začal znovu toužit po Ocu. Od toho dne, kdy se mu podařilo utéct z Jomogi, na ni myslel čím dál víc.

Ve stejný den, kdy odsud utekl, zjistil, že Mijamoto Musaši, který si v Kjótu získal pověst jako šermíř, je jeho starý kamarád Takezó. Byl to pro něj ohromný šok, od té doby ho ovládala nezvladatelná závist.

S myšlenkou na Ocu přestal s pitím a pokusil se zbavit svých špatných zvyků a lenosti. Ze začátku se mu však nedařilo najít vhodnou práci. Proklínal sám sebe, že se přes pět let nezajímal o to, co se kolem děje, a nechal se jen živit starší ženskou. Po nějakém čase mu přišlo, že je na změnu příliš pozdě.

„Ne, není pozdě,“ ujišťoval se. „Je mi teprve dvacet dva. Když to zkusím, dovedu úplně všechno, co si zámánu!“ Přestože takový pocit mohl zažít v podstatě každý, pro Matahačiho to znamenalo pouze zavřít oči, překlenout propast pěti let a nechat se najmout jako

nádeník ve Fušimi.

Tvrdě zde pracoval, dřel den co den od léta až do podzimu, zatímco mu žhavé slunce pražilo do zátylku. Byl však příliš pyšný, než aby u toho vydržel.

„Já jim ještě ukážu!“ říkal si, přestože se cítil na dně. „Není důvod, proč bych se taky nemohl proslavit. To, co umí Takezó, taky dovedu! Dokážu toho mnohem víc. A pak se pomstím Okó. Potřebuju k tomu tak deset let.“

Deset let? Začal počítat, kolik v té době bude Ocú. Třicet jedna! Vydrží na něj čekat a neprovdá se? Nejspíš asi ne. Matahači neměl tušení, co se odehrálo v Mimasace, že představy jsou jen nejistým snem. Deset let je moc! Musí to dokázat během pěti nebo šesti let. Do té doby se musí vzchopit. To je to jediné, co je třeba udělat. Pak se bude moci vrátit do vesnice, omluvit se Ocú a přesvědčit ji, aby si ho vzala. „Nemám na výběr!“ zvolal. „Nanejvýš šest let!“ Zíral na meloun a do očí se mu vrátil lesk.

V té chvíli se za kamenem, o který měl opřené nohy, zvedl jeden z jeho kolegů, opřel se o balvan lokty a řekl: „Hele, Matahači. Co si to tady mumláš? Jsi celej zelenej. Copak, snědl jsi shnilej meloun a máš z toho sračku?“

4

Přestože se Matahači snažil o úsměv, začala se mu znovu točit hlava. Zakroutil hlavou a z úst mu tekly sliny. „To nic není,“ stačil poznamenat. „Asi jsem byl moc dlouho na sluníčku. Hodinku si tady odpočinu a budu v pořádku.“

Statní nosiči kamene si ho dobírali, že nemá dost sil, mysleli to ale v dobrém. Jeden z nich se zeptal: „Proč sis teda koupil meloun, když nemůžeš ani jíst?“

„Koupil jsem ho pro vás,“ odpověděl Matahači. „Když nemůžu pořádně zastat svůj díl práce, tak jsem to chtěl alespoň takhle odčinit.“

„To je docela dobrej nápad. Hej, chlapi! Meloun! Od Matahačiho.“

Rozkrájeli meloun na okraji kamene a vrhli se na něj jako mravenci. Všichni se sáпали po sladkých kouscích červené dužiny. Stačili ho spořádat dřív, než na týž kámen vyskočil samuraj a zakřičel: „Všichni zpátky do práce!“

Samuraj, který na ně dohlížel, se k nim přihnál z nedaleké boudy, v

ruce držel bič. Během chvíle zas z mužů stékal pot. Po okolí se začala rozléhat píseň, která měla nosiče kamenů pobízet k práci. Současně s ní muži zapřeli ohromné sochory a začali pomoci silných provazů tahat balvany po kulatinách. Sunoucí se balvany vypadaly jako obrovité hory.

Rytmické písně tohoto typu se začaly objevovat v souvislosti s těmito náročnými stavebními pracemi. Přestože je nikdy nikdo nezaznamenal, uváděli někdy jejich úryvky ve svých dopisech i takoví páni, jako byl třeba Hačisuka Jošišige z Awy, jenž byl pověřen stavbou Nagojského hradu. Hačisuka se pravděpodobně v místě stavby nikdy příliš nezdržoval, spíš se s tímto druhem písní mohl seznámit na nějakém večírku. Tyto jednoduché popěvky byly totiž populární nejen mezi nádeníky, ale i mezi ostatními vrstvami společnosti.

*Pro našeho pána,
pro Tógoróa
až z Awataguči jsme je přitáhli,
přitáhli kámen po kameni.
Hej rup, hej rup!
Když náš pán
k nám promluví,
celí se třese,
třebas i na smrt
následovat ho budeme.*

V dopise, kde tento úryvek uvedl, pak Hačisuka poznamenal: „Zpívají to úplně všichni, mladí i staří. Také to je součást prchavého světa, v němž žijeme.”

Nádeníci ve Fušimi si nebyli vědomi společenských změn, které právě probíhaly, jejich písně však odrážely celkové klima té doby. Popěvky, které byly populární v době úpadku šógunátu Ašikaga, byly vesměs dekadentní a zpívaly se jen v soukromí, ale s nástupem Hidejošiho moci se mezi lidmi zpívaly šťastné, veselé písně. Později, když se vše dostalo pod kontrolu Iejasuovy přísné ruky, ztratily melodie skotačivý náboj. Jak Tokugawové začali nabývat na moci, ustupovaly lidové popěvky hudbě, kterou skládali hudebníci ve službách šógunátu.

Matahači měl tvář opřenou o ruce, měl horečku. Neustálé opakování popěvku mu hučelo v uších jak včelí roj. Nadto upadl do deprese.

„K čemu mi to bude?“ zasténal. „Těch šest let! I když budu dřít jako blbec, co z toho budu mít? Za den si sotva stačím vydělat na jídlo. A když jeden den vynechám, nebudu mít co jíst.“

Ucítil, že kousek od něj někdo stojí. Zvedl hlavu a uviděl mladého muže. Na hlavě měl tmavý slaměný klobouk posazený tak, aby mu nebylo vidět do očí, a na rameni měl vak, který s sebou obyčejně nosili samurajové na cestě k zdokonalení. Přední stranu klobouku měl zdobenou emblémem s napůl rozevřeným železným vějířem. Se zaujetím pozoroval stavební práce, hrad a jeho okolí.

Sasaki Kodžiró

1

Po chvíli se mladík posadil k plochému širokému kameni, který mu posloužil jako psací stůl. Sfoukl z něj písek a pochodující mravence, položil na něj lokty a dlaněmi si podepřel hlavu. Znovu začal se zkoumáním okolního terénu. Přestože mu pražilo slunce do tváře, neuhýbal před ním, jako by mu jeho žár ani trochu nevadil. Nevšiml si Matahačiho, který nebyl v stavu, aby se staral o to, zda tam někdo je nebo není. Mladý samuraj pro něj nic neznamenal. Seděl k němu zády a co chvíli se mu zvedal žaludek.

Po chvíli se samuraj všiml jeho potíží. „Hej, ty,“ oslovil jej. „Co ti je?“

„Nejspíš mám úpal,“ odpověděl Matahači.

„Nevypadáš moc dobře.“

„Je to už lepší, ale pořád se cítím slabej.“

„Dám ti nějaký lék,“ řekl samuraj. Otevřel malou černou lakovanou krabičku na léky, vysypal z ní do dlaně několik černých pilulek a došel až k Matahačimu, aby mu je mohl vložit do úst.

„Za chvíli ti bude dobře,“ řekl.

„Děkuju.“

„Budeš tady ještě chvíliku odpočívat?“

„Jo.“

„A mohl bys pro mě něco udělat? Dej mi vědět, pokud někdo přijde, třeba hod' kamínkem.“

Odešel zpět ke svému kameni, posadil se, vytáhl z psací soupravy štětec a ze záhradní nějakou knížečku. Otevřel ji a začal do ní cosi zakreslovat. Jeho oči pod slaměným kloboukem těkaly sem a tam, od

hradu k jeho bezprostřednímu okolí, od hlavní věže k opevnění, od hor v pozadí k řece a nedalekému potoku.

Před bitvou u Sekigahary byl tento hrad napaden Západní armádou, dvě budovy a část hradeb byly značně poničeny. Ted' neprobíhala jen obyčejná oprava, docházelo též k zpevňování hradních zdí, aby hrad předčil Hidejoriho pevnost v Ósace.

Mladému samurajovi se podařilo ve velké rychlosti načrtnout nákres hradu z ptačí perspektivy, a to do všech podrobností. Na další stranu knížečky začal zakreslovat, jak se dá k hradu dostat zezadu.

„Ehm, ehm!“ upozornil ho potichu Matahači. Zničehonic se tam totiž objevil inspektor pověřený dohledem nad probíhajícími pracemi a postavil se těsně za mladíka. Do zbroje byl oblečen jen částečně, na nohou měl slaměné sandály. Stál tam tiše, jako by čekal, než si ho mladík všimne. Matahači měl pocit viny, že ho neupozornil včas. Ted' už bylo pozdě.

2

Mladík se ohnal štětcem po mouše, která mu seděla na upoceném límci. Teprve v té chvíli za sebou zpozoroval stojícího samuraje. Když se k němu otočil, samuraj na něj chvilku zlostně zíral a chystal se mu sebrat jeho knížečku. Mladík ho chytil za ruku a rychle vyskočil.

„Co děláte?“ vzkřikl.

Inspektor pevně sevřel knížečku a držel ji vysoko ve vzduchu. „Chci si to prohlédnout!“ vyštěkl na něj.

„Na to nemáte právo.“

„Je to moje práce!“

„Vaší prací je plést se do cizích záležitostí?“

„Co? Nemůžu se na to snad podívat?“

„Takový křupan jako vy by tomu stejně nerozuměl.“

„Zabavuje se!“

„Ne, to nesmíte!“ křičel mladík a snažil se získat zpět svoji knížečku. Tahali se o ni, až ji roztrhli vejpůl.

„Dávejte si pozor!“ zlobil se samuraj. „Raději všechno vysvětlete, nebo vás dám zavíít.“

„Na čí příkaz? Jste snad úřední autorita?“

„Přesně tak.“

„Kdo jste? Kdo je váš velitel?“

„To není vaše starost. Vězte však, že jsem pověřen vyslechnout každého, kdo vzbudí podezření. Kdo vám dal povolení k pořízení těchto nákresů?"

„Pracuji na studii o hradech a geografickém rázu krajiny, co je na tom špatného?"

„Je to tady samý špeh! Mají stejné výmluvy jako vy. Nezáleží mi na tom, kdo jste. Pojd'te se mnou, budete mi muset pár věcí zodpovědět."

„Myslíte si snad, že jsem zločinec?"

„Mlčte už a pojd'te!"

„Úředníci jedni zavšivený! Myslíte si, že každěj začne zpívat, jak se vám zamane!"

„Sklapněte a pojd'te!"

„Zkuste mě k tomu přinutit!" odporoval mladý samuraj.

Inspektorovi naběhly vzteky žíly na čele, zahodil knížečku na zem a chopil se svého trojzubce. Mladík před ním uskočil dozadu, aby zaujal bojový postoj.

„Jestli nepůjdete po dobrém, budu vás muset svázat a odvléct násilím," řekl inspektor.

Než to stačil doříct, jeho protivník se na něj vrhl. S hrozným řevem chytil inspektora jednou rukou pod krkem, druhou ho podebral za spodní část jeho brnění a mrštil jím o kámen.

„Bídnej červe!" zaječel, ale inspektor už jeho slova nevnímал, protože se mu hlava roztříštila o kámen jako zralý meloun. Matahači si s hrůzou oběma rukama zakryl obličej, aby ho nepocákala červená kašovitá hmota, která se rozprskla z inspektorovy hlavy na všechny strany. Mladý samuraj však byl v naprostém klidu.

Matahači se zhrozil. Je mladík na takovýto brutální způsob zabíjení zvyklý? Anebo byl jeho momentální klid zapříčiněn předešlým výbuchem hněvu? Matahači nevěřil svým očím, začal se nesmírně potit. Z toho, co zatím mohl vypozerovat, nemohlo být samurajovi ani třicet let. Jeho vyhublá opálená tvář byla pokryta důlky po neštovicích, vypadal, jako by neměl bradu, ale ten dojem nejspíš vyvolával zvláštní tvar několika hlubokých jizev po zraněních způsobených mečem.

3

Na samuraji zprvu nebylo vidět, že má naspěch. Sesbíral jednotlivé

části své knížečky a potom začal hledat klobouk, který mu během jeho mocného chvatu sletěl z hlavy. Když ho našel, nasadil si ho a zase pod ním ukryl svůj podivný obličej. Teprve pak se odsud tryskem rozeběhl, letěl jak s větrem o závod.

Všechno se seběhlo tak rychle, že si toho nikdo z nádeníků ani nevšiml. Vytrvale pokračovali v práci, dřeli jako mezci a bez odmlouvání poslouchali pokyny dozorců vyzbrojených biči a trojzubci.

Jedny oči to však viděly. Patřily vrchnímu dohlížiteli tesařských prací, který měl ze svého místa výhled do celého okolí. Když uviděl, že se mladý samuraj dal na útěk, zavelel a uvedl do pohybu skupinu pěšáků, kteří dole pod lešením popíjeli čaj.

„Co se stalo?“

„Zase se někdo popral?“

Ostatní vojáci zaslechli také povel „Do zbraně!“ Během chvilky se u dřevěné brány, která oddělovala staveniště od města, zvedala žlutá oblaka prachu. Z davu se ozývaly rozhořčené výkřiky.

„Je to špion z Ósaky!“

„Musíte ho chytit!“

„Chyťte ho! Zabijte ho!“

Nosiči kamenů, přepravci zeminy a další nádeníci překřikovali jeden druhého, jako by údajný špion byl jejich osobním nepřítelem, a rozeběhli se za ním. Bezbradý samuraj kličkoval mezi volskými kárami a pokusil se proniknout branou. Strážný jej však zpozoroval a koncem hole s hákem ho srazil k zemi.

Z lešení se ozývaly rozhořčené výkřiky: „Nenechte ho utéct!“

S jistým váháním dav na samuraje zaútočil, ale ten se bránil jako polapená šelma.

Vyrval strážnému hůl z rukou, namířil na něj hák a zlikvidoval ho. Poté, co takto zneškodnil dalších pět mužů, vytasil obrovský meč a zaujal bojový postoj. Muži se ho zalekli, ale když se chystal prosekát ven z kruhu, začaly na něj ze všech stran dopadat kameny.

Rozvášněný dav dával průchod svému rozhořčení, nesmiřitelnost nádeníků byla zapříčiněna jejich zakořeněnou nenávistí ke všem potulným samurajům. Stejně jako většina obyčejných lidí považovali i tito nádeníci potulné samuraje za neužitečnou, namyšlenou chátru.

„Zabte ho!“

„Zabít!“ volali.

„Jste banda buranů!“ křičel na ně bezbradý samuraj, který se je

snažil přivést k rozumu a zdrženlivosti. Přestože se bránil, vypadalo to, jako by se soustředil víc na jejich napomínání než na kameny, které po něm útočníci házeli.

4

Pak najednou všechno ustalo. Přestože byla spousta raněných a mrtvých, rozvášněné výkřiky byly ty tam a nádeníci se vraceli zpět na svá místa. Neuplynulo ani pět minut a staveniště vypadalo jako předtím, jako by se nic nestalo. Opět se rozléhalo drnění a dunění jednotlivých náradí, ržání sluncem udolaných koní. Vše včetně spalujícího vedra se vrátilo k normálu.

Dva strážní stáli nad umláceným mužem, který byl pro jistotu svázán provazem. „Určitě umírá," řekl jeden z nich. „Než sem dojde někdo z úřadu, můžeme ho tady klidně nechat." Všiml si Matahačiho a řekl mu: „Hej, ty tam! Pohlídej tady toho chlapa... Nevadí, když chcípne."

Matahači jeho slova sice vnímal, ale jejich smysl mu unikal stejně jako to, čeho byl před chvílí svědkem. Přišlo mu to všechno jako noční můra. Očima vše sledoval, uši mu také sloužily, ale mozek se s tím nedokázal vypořádat.

„Život je na nic," pomyslel si. „Ještě před chvílí tady maloval a teď je po smrti. Byl ještě mladej."

Bylo mu bezbradého samuraje líto. Jeho hlava ležela bezvládně na zemi, celá černá od špíny a zaschlé krve, ve tváři přetrvával nasupený výraz. Provazem byl přivázaný k obrovskému balvanu. Matahači marně dumal nad tím, proč skoro mrtvého muže museli ještě svazovat. Možná že už je mrtvý. Jedna noha mu vykukovala z rozřízlé kalhotové suknice a z rudého masa trčela bílá kost. Z hlavy mu tekla krev, vosy se už začaly slétat kolem jeho rozčuchaných vlasů. Po rukou a nohou mu pochodovaly kolonie mravenců.

„Chudák," říkal si Matahači. „Určitě měl před sebou skvělou budoucnost, když tak pilně studoval. Odkud asi je? A co jeho rodiče?" Matahači byl na pochybách. Hořekoval nad jeho osudem, nebo ho jenom trápila jeho vlastní nejistá budoucnost? „Člověk, který má ambice," přemítal, „by měl být chytřejší než on."

Mnoho mladíků se v těchto časech upínalo na sen, že se jim jednou podaří zlepšit své postavení. Dokonce i člověk jako Matahači mohl snít o tom, že se jednou stane pánem nějakého hradu. Průměrně

talentovaný válečník mohl cestovat od chrámu k chrámu a žít z milodarů, které mu tamější mniši byli ochotni poskytnout.

Když měl štěstí, mohl být přijat do služeb mocného vazala. Těm nejšťastnějším se pak mohlo podařit získat stálý příjem od některého z knížat.

Ovšem pouze dva nebo tři z deseti tisíc dokázali realizovat svůj sen a dobýt si pravidelné služné. Ostatní se museli na konci života smířit jen s tím, že jejich cesta za zdokonalením byla tvrdá a plná odříkání.

Matahači přemýšlel nad osudem samuraje, který ležel před ním. Najednou mu všechny podobné ambice přišly absurdní. K čemu cesta, kterou se ubíral Musaši, může vést? Matahačiho touha, aby se v něčem kamarádovi z dětství vyrovnal nebo ho předčil, nezmizela, ale při pohledu na zakrváceného samuraje mu cesta meče přišla marná a nesmyslná.

Náhle si však s překvapením uvědomil, že se muž pohnul. Jeho myšlenky byly v tu ránu ty tam. Samurajova ruka se pomalu posunovala dopředu a prsty se začaly do země. Trochu zaklonil trup, nadzvedl hlavu a napnul provaz, kterým byl přivázán ke kameni.

5

Matahači nevěřil svým očím. Samuraj se pomalu sunul po zemi a táhl za sebou balvan. Kousek po kousku, byl to téměř nadlidský výkon. Žádný svalovec ani skupinka nosičů by něco takového nedokázali, přestože se někteří nádeníci chvástali, že mají síly za dvacet. Samuraj ležící na prahu smrti byl nejspíš posednut nějakou d'ábelskou mocí, která mu umožňovala předčit běžné smrtelníky.

Z úst mu vycházelo nesrozumitelné sténání. Pokoušel se zoufale něco říct, ale měl zapadlý jazyk a sucho v krku. Nedokázal vyslovit ani slovo. Jeho dech se změnil v přerývané sípění. Vyvalenýma očima zíral na Matahačiho.

„Pr... pro... pro... ím...”

Matahači po chvilce pochopil, že mu říká „Prosím”. Potom začal vyluzovat další zvuky, které nejspíše znamenaly: „Je to na tobě.” Ve skutečnosti za něj však mluvily jeho oči. Byly v nich poslední slzy a nevyhnutelná smrt. Hlava mu bezvládně klesla a dodýchal. Z trávy se začalo sbíhat čím dál větší množství mravenců, kteří zkoumali jeho zaprášené vlasy, a někteří zalézali do jeho zkrvavených nosních dírek. Matahači pozoroval, jak mrtvému začíná plet' pod límcem

rychle modrat.

Co po něm vlastně chtěl? Matahačiho pronásledovala představa, že mu je něčím povinován. Byl to přece tento samuraj, kdo mu podal lék, když se cítil nejhůř. Proč měl před očima tmu, když mohl mladého samuraje před inspektorem varovat? Bylo to tak od začátku předurčeno?

Matahači se opatrně dotknul uzlíku, který měl mrtvý pevně připevněn k pásu. Jeho obsah mu jistě prozradí, kdo to byl a odkud pocházel. Matahači měl nejasné tušení, že po něm muž chtěl, aby něco doručil jeho rodině. Shrnul z pásu uzlík i s lakovanou krabičkou na léky a vše rychle schoval do svého kimona.

Přemýšlel, zda má pro jeho matku uříznout pramen vlasů, ale ve chvíli, kdy se díval do jeho zjizvené tváře, uslyšel něčí kroky. Nakoukl za kámen a uviděl samuraje, kteří nejspíše šli odnést tělo mrtvého. Kdyby ho tu našli s jeho věcmi, dostal by se do problémů. Přikrčil se a schovávaje se za kameny vyklouzl odsud potichu jako myš.

6

O dvě hodiny později dorazil do obchodu se sladkostmi, kde přespával. Manželka majitele obchodu stála vedle domu a právě se omývala vlažnou vodou z nádržky. Když zaslechla z domu šramot, nakoukla zadními dveřmi dovnitř a volala: „Kdo to je? To jsi ty, Matahači?“ odhalujíc značnou část svého nahého bílého těla.

Matahači zamručel na znamení souhlasu a utíkal rychle do svého pokoje. Vzal si z šatníku kimono a meč. Potom si kolem hlavy ovázal smotaný ručník a chystal se znovu vklouznout do sandálů.

„Není tam moc tma?“ zeptala se žena.

„Ne, je to dobrý.“

„Donesu ti lampu.“

„Není potřeba. Jdu ven.“

„Ani se neopláchněš?“

„Ne, později.“

Vyběhl na louku a rychle utíkal pryč ze zchátralého domu. Po chvíli se ohlédl a přes vysokou travu uviděl v dálce skupinku samurajů, bezpochyby přicházeli z hradu Fušimi. Vešli do domu náraz předním i zadním vchodem.

„To bylo o chlup!“ pomyslel si Matahači. „Ale není to tak, že bych

něco ukradl. Je to u mě jenom schovaný. Musel jsem to udělat. Prosil mě přece o to."

Byl přesvědčen, že se nejednalo o krádež, protože si byl vědom toho, že mu ty věci nepatří. Zároveň si však uvědomoval, že se už na stavbě nesmí nikdy ukázat.

Tráva mu sahala až po ramena, vznášel se na ní lehký závoj večerní mlhy. Z dálky ho nikdo nemohl vidět. Mohl odsud snadno utéct. Nevěděl však, kam má jít. Zvláště proto, že podléhal představě, že jedním směrem ho čeká štěstí a druhým neštěstí.

Do Ósaky? Do Kjóta? Do Nagoji? Do Eda? V žádném z těchto míst neměl přátele. Mohl si klidně hodit kostkou, aby rozhodla, kterým směrem se vydá. Všechno bylo otázkou štěstí, vrhání kostkou i Matahačiho osud. Kdyby zafoukal silný vítr, nechal by se jím odnést.

Zdálo se mu, že čím větší kus cesty ušel, tím vyšší byla stébla trávy. Kolem uší mu bzučel hmyz a padající mlha mu zmáčela šaty. Nasáklé stonky se mu omotávaly kolem nohou. Semínka trávy se mu zachytávala o rukávy. Holeně ho už svědily. Odpolední nevolnost byla dávno pryč, ale zato teď cítil obrovský hlad. Když už měl pocit, že svým pronásledovatelům unikl, stala se pro něj další chůze utrpením.

Cítil nutkání najít místo, kde by složil hlavu a odpočinul si. Nakonec došel na okraj louky a uviděl střechu nějakého domu. Když se k němu přiblížil, zjistil, že okolní plot a brána jsou nakřivo, pravděpodobně je takto poničila nedávná bouře. Střecha potřebovala opravit. Přesto bylo zřejmé, že tento dům kdysi patřil nějaké bohaté rodině, protože si i teď uchovával patinu elegance. Představoval si, jak se k domu majestátně blíží zdobný kočár s krásnou dvorní dámou.

Když prošel opuštěně vypadající branou, zjistil, že hlavní budova i postranní křídla jsou hustě zarostlé plevelem. Připomínalo mu to výjev z básně od Saigjóa ze *Sbírky listí a drahokamů*.

Doslechl jsem se, že jeden známý žije ve Fušimi, tak jsem ho šel navštívit. Zahrada však byla tak zarostlá, že jsem nemohl najít cestu. Za zpěvu cikád jsem složil tuto báseň:

Prodirám se býlím

a v záhybech rukávů

potlačuji své dojetí.

V zahradě rosou zahalené

dokonce i hmyz nařiká.

Matahači se otrásl při vzpomínce na báseň, kterou se naučil ještě jako malý chlapec. Když už si myslel, že v domě nikdo není, zahlédl uvnitř načervenalé světlo ohniště. Za chvíli pak zaslechl teskné tóny flétny šakuhači.

7

Když nahlédl dovnitř, uviděl mnicha sekty Fuke. Podobní mniši putovali po cestách s proutěným košíkem na hlavě a vydělávali si na živobytí hrou na flétnu šakuhači. Oheň se právě dočervena rozhořel a vrhal na stěny obrovité stíny. Mnich seděl vedle ohniště a hrál smutnou melodii, byl to nářek samoty a melancholie podzimu. Hrál jenom pro sebe. Jeho hra byla jednoduchá, bez zbytečných ozdob, zdálo se, že do hraní nevkládá ani trochu pýchy na své umění.

Když melodie dozněla, mnich si dlouze povzdechl a začal bédovat: „Říká se, že když muž dosáhne čtyřicítky, nemůže už nic vyvést. Bylo mi o sedm let víc a stejně jsem pošpinil dobré jméno své rodiny. I tak jsem zaváhal a přišel úplně o všechno. Opustil jsem svého jediného syna, musí se teď chudák sám protloukat světem... A proč? Kvůli poblouznění! Taková hanba! Nikdy už nemůžu předstoupit před svoji zesnulou manželku ani před syna, ať už jsou kdekoli. Když mluvili o někom, komu je čtyřicet, museli mít na mysli někoho silného a ne mě, takového hlupáka. Myslel jsem si, že jsem už moudrý, ale místo počítání let jsem si měl spíš dávat větší pozor, abych nepodlehł svodům cizí ženy.”

Postavil šakuhači před sebe a opřel se o ni prsty obou rukou. „Teď už mi nikdo neodpustí, po tom, co jsem provedl. Zapletl jsem se. Teď už je pozdě něco měnit. Příliš pozdě.”

Matahači se vkradl do vedlejší místnosti. Poslouchal, co mnich povídá, ale nechtěl se na něj dívat. Tváře měl povadlé, trčela mu ramena, vypadal jak zatoulaný pes a vlasy postrádaly jakýkoli lesk. Matahači byl raději potichu, v odraze světla, které ohniště vrhalo do všech stran, vypadal mnich jak nějaký noční přízrak.

„Co mám teď dělat?“ nařikal mnich a stočil oči ke stropu. Měl na sobě obyčejný ošuntělý kabátek, ale černé mnišské roucho dávalo tušit, že je příslušníkem sekty Fuke, kterou před dávnými lety založil v Číně mistr Pchu-chua. Srolovatelná slaměná rohož, na které seděl, byla nejspíše jeho jediným kusem nábytku. Sloužila mu jako postel,

zástěna a za špatného počasí i jako střecha.

„Povídáním se ale nic nespraví," pokračoval. „Proč jsem se neměl na pozor! Myslel jsem si, že vím, jak žít. Nevěděl jsem ale vůbec nic. Moje postavení mi stouplo do hlavy. Nic neomluví moje chování k té dívce. Není divu, že mě bohové opustili. Jaká potupa!"

Mnich se uklonil, jako by se někomu omlouval, a pak se sklonil až k zemi. „Na mém životě už nezáleží. To, co mám teď, mi stačí. Je v pořádku, že činím pokání a snažím se žít bez cizí pomoci... Co ale chudák Džótaró? Musí teď kvůli mně trpět víc než já. Kdybych byl ještě ve službách pana Ikedy, byl by synem samuraje s příjmem devět set tisíc litrů rýže ročně. Kvůli mé pošetilosti ale nebude mít nic. A nejhorší je, že jednou vyroste a dozví se celou pravdu."

Chvíli seděl s tváří zabořenou do dlaní a pak se náhle postavil. „Musím s tím přestat. Přestat se litovat! Vyšel měsíc. Půjdu se projít na pláž. Určitě se tak zbavím svého trápení a příznaků minulosti."

Mnich se chopil své šakuhači a tiše vyšel ven z domu.

8

Matahači si všiml, že mnich má pod vyzáblým nosem hustý knír. „To je divná osoba," pomyslel si. „Není zas tak starej, ale má dost vratkou chůzi." Podezřívá ho, že to bude nejspíš nějaký blázen, a bylo mu ho líto.

Byl už večer a foukal vítr, který zanesl pár uhlíků z ohniště na podlahu. Matahači vstoupil do místnosti, chopil se džbánu, který tam stál, a nalil na oheň trochu vody. Přemýšlel nad mnichovou nezodpovědností.

Nejspíš by nevadilo, kdyby tento starý, opuštěný dům vyhořel, ale co kdyby se jednalo o starý chrám z období Asuka nebo Kamakura? „Přesně kvůli takovýmhle lidem dochází k požárům ve starobylých chrámech v Naře a na hoře Kója," rozčiloval se Matahači. „Tihle blázniví mniši nemají žádný majetek ani rodinu. Vůbec nepřemýšlí, jak nebezpečnej může oheň být. Jeden ho zapálí v hlavní hale kláštera, druhý hned vedle zdi, aby si ohřáli svoje starý kosti, který jsou stejně k ničemu."

Podíval se do výklenku a zamumlal si pro sebe: „To se podívejme." Jeho pozornost neupoutala vkusná výzdoba pokoje ani torzo cenné vázy, ale černý železný hrnec, vedle něhož stála nádoba na sake s otlučeným hrdlem. V hrnci byla trocha rýžové kaše, a když zatřepal

nádobou na sake, ozvalo se příjemné šplouchání. Usmíval se, měl radost, že se mu takto poštěstilo. Měl hlad a nezajímalo ho, komu to patří.

Několika mocnými loky vyprázdnil nádobu na sake, snědl všechnu rýži a pochvaloval si svůj úlovek.

Ospale si lehl vedle ohniště. V uších mu znělo pobíhání, poletování a bzучení hmyzu, který se hemžil nejen venku na pláni, ale i uvnitř domu. Byl všude, na stěnách, na stropě i na starých prohnílých rohožích.

Předtím, než usnul, si ještě vzpomněl na uzlíček, který sebral mrtvému samuraji. Zvedl se a uzlík rozvázal. Šátek, do něhož bylo vše zabaleno, měl tmavočervenou barvu a obsahoval vyprané spodní prádlo spolu s dalšími předměty, které si lidé většinou berou na cesty. V oblečení našel zamotaný svitek, pečlivě zabalený do olejového papíru.

9

Byl tam také vak s penězi, tak těžký, že z šátku hned vypadl. Byl vyroben z fialově zbarvené kůže a obsahoval dost zlatých a stříbrných, aby se z toho Matahačimu strachem rozklepaly ruce. „To nejsou moje peníze, patří někomu jinému," napomínal se raději. Když sundal olejový papír, objevil se uvnitř svitek namotaný na válečku z čínské kdoule zdobeném zlaceným brokátem. Bylo mu hned jasné, že svitek obsahuje něco důležitého. Se zvědavostí položil svitek před sebe a pomalu si ho začal pročitat. Stálo v něm toto:

OSVĚDČENÍ

Tímto před všemi bohy potvrzuji, že jsem níže uvedeného zasvětil do těchto sedmi technik boje s dlouhým mečem ve stylu Čúdžó:

- 1. Techniky otevřené: oslnivé světlo blesku, technika kola, kruhová technika, plující loďka*
- 2. Techniky tajné: diamant, osvětlení, nekonečno*

Místo vydání: ves Džókjódži, kraj Usaka, provincie Ečizen

Den:..... Měsíc:.....

Jméno adepta: Sasaki Kodžiró

Kanemaki Džisai, žák Tody Seigena

Na kousku papíru, který byl pravděpodobně připojen až později,
byla napsána následující báseň:

Ve vodě, jíž není naplněna

nevykopaná studna,

měsíční svit se odráží.

Člověk bez tvaru i stínu

z ní džber svůj zvedá.

Matahači pochopil, že má před sebou diplom někoho, kdo se od svého mistra naučil všem technikám. Jméno Kanemaki Džisai mu však nic neříkalo. Znal ale určitě Itóa Jagoróa, který vytvořil v té době velmi oblíbený styl Ittósai. Nevěděl, že Džisai byl Itóovým učitelem. Nevěděl také, že Džisai byl samurajem vynikajících vlastností, který se do všech detailů naučil opravdovému stylu Tody Seigena a uchýlil se do ústraní, aby mohl trávit své stáří v klidu na venkově a předávat Seigenův styl jen několika vybraným studentům.

Matahači se vrátil zpět ke jménu adepta. „Sasaki Kodžiró byl určitě ten mladý samuraj, co ho dneska ve Fušimi tak zručně zabili,” pomyslel si. „To musel být ale pořádný šermíř, když dostal tohle osvědčení, že ovládá styl Čúdžó, ať to znamená, co chce. Škoda že zemřel takhle bídně... Teď mi to je konečně jasné. Je to přesně, jak jsem si myslel. Určitě po mně chtěl, abych tyhle věci někam doručil, nejspíš do jeho rodiště.”

Matahači se za Sasakiho Kodžiróa pomodlil a pak sám sobě slíbil, že svůj nový úkol dotáhne až do konce.

Aby mu nebyla taková zima, přiložil do ohniště, pak si vedle něj lehnul a usnul.

Z dálky se ozývaly táhlé tóny mnichovy hry na šakuhači. Jako by svými trudnými melodiemi něco hledal, jako by někoho volal. Jeho bolestná litanie se vznášela donekonečna nad travnatou plání. Teskné tóny šakuhači se prolínaly s naříkáním všudypřítomného hmyzu.

Přehánka

1

Plán byla zahalena šedavým závojem mlhy a ranní chlad dával vědět, že pozdím je už skutečně tady. Veverky vesele hopsaly sem a

tam a v kuchyni byly na hliněné podlaze vidět stopy po lišce, která se pravděpodobně v opuštěném domě zabydlela.

Potulný mnich se vrátil zpět brzy před rozbřeskem, unaveně se natáhl na podlahu ve spižárně, v ruce měl svoji šakuhači. Špinavý kabátek a mnišské roucho měl mokré od rosy a umazané od trávy, jak celou noc bloudil po pláni. Když se probudil, posadil se, zkřivil nos a nosní dírky i oči se mu ohromně rozšířily, jak se nadechl. Kýchnul, až se celý zakymácel. Vůbec se neměl k tomu, aby si utřel nudli, která mu kapala na jeho huňaté kníry.

Chvilku tam seděl jen tak, a pak si vzpomněl, že mu ze včerejší noci muselo zbýt ještě trochu sake. Mručel si něco pod vousy a šel poklidně do místnosti s ohništěm, která byla v zadní části domu. Za denního světla bylo zřejmé, že je zde mnohem více místností, než se zdálo ve tmě. Cestu si však našel snadno. K jeho překvapení nádoba na sake nebyla tam, kde ji včera večer odložil.

Místo toho uviděl u ohniště ležet cizího člověka s rukama pod hlavou. Z úst mu tekly sliny a spal jako zabitý. Mnichovi bylo jasné, kde sake skončilo.

Sake nebylo jediné, co zde scházelo. Letmým pohledem rychle zjistil, že mu nezbyla ani trocha kaše, kterou si připravil na dnešní ráno. Mnich zrudnul vzteky. Bez sake by se obešel, ale na rýži závisel celý jeho život. Zuřivě zakřičel a vši silou do spáče kopl. Matahači ale jen něco ospale zamumlal, vyndal si ruku zpod hlavy a malinko se nadzvedl.

„Ty... ty jeden..." koktal mnich a kopl ho ještě jednou.

„Co je?" vykřikl Matahači. Okamžitě mu naběhly žíly na čele a vyskočil hbitě na nohy. „Proč do mě kopete!"

„Zkopat tě je málo! Kdo ti dovolil sem přilézt a ukrást mi moji kaši a sake!"

„To bylo vaše?"

„To teda bylo!"

„To je mi líto."

„Je ti to líto? A co z toho budu mít!"

„Co mám teda udělat?"

„Vrátit to zpátky!"

„Neblázněte, všechno je tady uvnitř. Už jsem to přes noc všechno strávil. To už vrátit nemůžu."

„Taky se musím najíst. Jediný, co od lidí za svoje hraní dostanu, je pár zrněk rýže nebo několik kapek sake. Jsi padlej na hlavu? Myslíš,

že to můžu nechat jen tak, když mi někdo krade moje jediný jídlo? Chci všechno zpátky! Vrat' to zpátky!" Svůj nesmyslný požadavek vykřikoval skoro až panovačně. Matahačimu přišlo, že na něj ječí hladový démon přímo z horoucích pekel.

2

„Nebud'te takovej lakota," řekl Matahači lehkovážně. „Proč se kvůli trošce rýžový kaše a pár kapkám podřadného sake tolik rozčilujete?"

„Ty neřáde! Tobě to možná přijde jako zbytky, ale pro mě to je jídlo na celý den!" zavrčel mnich a chytil Matahačiho za zápěstí. „Tohle ti jen tak neprojde!"

„Zbláznil jste se!" bránil se Matahači. Vysmekl se mu ze sevření a chytil mnicha za vlasy. Snažil se ho stáhnout na zem, ale mnichovo tělo se ani nehnu. Tentokrát chytil Matahačiho pod krkem a cloumal jím.

„Ty zmetku!" vykřikl Matahači a snažil se za každou cenu ubránit.

Byl už ale pozdě. Mnich zapřel nohy pevně do země a strčil Matahačiho tak, že stačil jen bezvládně pozadu klopýtat. Byl to rafinovaný chvat, využíval Matahačiho vlastní energii. Ten skončil ve vedlejší místnosti, kde narazil na stěnu. Zeď byla už značně prohnílá, takže se do půli zbortila a Matahačiho zasypala notná dávka prachu. Plival, co se mu dostalo do úst. Zvedl se, vytasil meč a vyřítíl se zpět na mnicha.

Mnich se ho chystal napadnout flétnou šakuhači, ale ztěžka lupal po dechu.

„Teď teprve uvidíš!" vychrlil ze sebe Matahači, když po něm sekl. Minul, ale začal mečem zběsile švihat sem a tam, nedal mnichovi ani chvíli, aby se mohl nadechnout. Mnich vypadal jako přízrak, uskakoval mrštně před mečem, ale docházely mu síly. Pokaždé, když uskočil, vydal ze sebe žalostný sten, jako když umírá starý člověk. Jeho vytrvalé úhyby však Matahačimu znemožňovaly, aby jej zasáhl.

Nakonec byla všechna jeho snaha zmařena vlastní nepozorností. Když mnich skočil do zahrady, Matahači ho slepě následoval. Na verandě se mu však jedna noha propadla do shnilé podlahy. V momentě ležel na zemi s nohou zaháknutou v díře.

Mnich k němu přiskočil, aby zaútočil. Chytil Matahačiho za kimono a začal ho mlátit do hlavy, do skrání, prostě všude, kam jeho

šakuhači zrovna přiletěla. Matahači byl naprosto bezmocný. Hlavu už měl nateklou jako špalek, ale měl štěstí, že se mu začaly z kimona sypat zlaté a stříbrné. Každý úder byl následován veselým cinkáním mincí, které padaly na podlahu.

„Co to..." řekl překvapeně mnich a nechal svou oběť na pokoji. Matahači rychle vytáhl nohu z díry a připravil se k dalšímu boji, ale z mnicha už vztek vyprchal. Jeho bolavá ruka a problémy s dýcháním mu nebránily v údivu nad tolika penězi.

Matahači se držel za hlavu a křičel: „Vidíš, hlupáku? Neměls důvod se rozčilovat kvůli trošce rýže a sake. Mám peněz dost. Vem si nějaký, jestli chceš! Už ses probral? Za tvoje žrádlo a chlast ti můžu zaplatit i s úrokama, tak pojď sem! Dělej!"

3

Mnich místo toho, aby se nějak ohradil, padl na zem a rozbřečel se. Matahači už nebyl tak rozhořčený, ale přesto ještě škodolibě poznamenal: „Podívej se na sebe! Uvidíš peníze a jsi úplně mimo!"

„Taková hanba!" naříkal mnich. „Proč jsem takový hlupák?" Síla, s níž před chvílí bojoval proti Matahačimu, se změnila v ještě silnější vyčítky svědomí. „Jsem vůl!" pokračoval. „Copak ještě nemám rozum? Ani v tomhle věku? Ani po tom, co se mi stalo? Jak jsem mohl takhle klesnout?"

Otočil se k černému sloupu, který stál těsně vedle něj, a začal do něj bušit hlavou. „Proč vlastně hraju na šakuhači? Proto, abych jejími otvory zapudil hloupost, žádostivost, chtíč, sobeckost a lačnost. Jak jsem se mohl zaplést do hádky na život a na smrt kvůli kusu žvance a pití? A ještě k tomu s klukem, který by mohl být klidně můj syn?"

Matahači nikdy nic podobného neviděl. Mnich chvíli naříkal a pak začal zase bušit hlavou o sloup. Vypadalo to, že si ji chce mermomocí rozbít. Byly to mnohem silnější rány, než když mlátil flétnou Matahačiho. Brzy mu z obočí začala téct krev.

Matahači mu chtěl v jeho sebetrýznění zabránit. „No tak," řekl. „Přestaň už. Nedělej hlouposti."

„Nech mě být," opáčil mu mnich.

„Co se ti stalo?"

„Nic."

„Určitě ti něco je. Jsi nemocnej?"

„Ne.“

„Tak co ti je?“

„Hnusím se sám sobě. Chci tohle tělo umlátit k smrti a nakrmit jím vrány, ale nechci zemřít jako hlupák. Než odsud odejdu, chtěl bych se stát silným, čestným člověkem. Štve mě, že se nedokážu ovládat. Vlastně tomu můžeš klidně říkat i nemoc.“

Matahačimu ho bylo líto, sebral ze země několik mincí a snažil se mu je vtisknout do ruky. „Je to i moje chyba,“ omlouval se. „Odpustíš mi, když ti je dám?“

„Nechci je!“ zvolal mnich a odtáhl ruku. „Nechci peníze. Nechci je!“ Přestože se ještě před chvílí rozčiloval kvůli trošce rýžové kaše, díval se nyní na peníze s odporem. Zavrtěl odmítavě hlavou a odsunul se od něj po kolenou.

„Ty jsi zvláštní,“ řekl Matahači.

„To si nemyslím.“

„Něco na tobě ale je divného.“

„Do toho ti nic není.“

„Ten tvůj přízvuk. Nejsi náhodou z oblasti Čúgoku?“

„To bych řekl. Jsem z Himedži.“

„Vážně? Já jsem taky odtamtud, z Mimasaky.“

„Z Mimasaky?“ opakoval si mnich a prohlížel si ho. „Odkud z Mimasaky?“

„Z kraje Jošino.“

Mnich trochu pookřál, posadil se na zápraží a potichu řekl: „Z Jošina? Na to si pamatuju. Měl jsem jeden čas na starosti obranu pevnosti Hinagura. Znáám to tam moc dobře.“

„To znamená, že jsi na Himedži sloužil jako samuraj?“

„Jo. Ted' na to asi nevypadám, ale dřív jsem byl slavný bojovník. Jmenuju se Aoki Tan...“

Nedořekl to. „Není to pravda. Lhal jsem. Zapomeň na to,“ vymýšlel si. Vstal a oznámil: „Jdu do města, musím si s šakuhači vykoledovat rýži.“ Otočil se a rychlým tempem se vydal směrem k louce zarostlé vysokou trávou.

Umění klamu

1

Matahači zíral na peníze a přemýšlel, zda bylo správné je nabízet

starému mnichovi, když mu vlastně nepatřily. Brzy však své dilema rozřešil. Řekl si, že přece nikomu nemůže vadit, když si jich trochu vypůjčí. „Pokud mám věci toho mrtvého dopravit až do jeho domu, abych mohl splnit jeho přání," uvažoval Matahači, „potřebuju taky nějaký peníze na pokrytí nákladů. Nezbyvá mi nic jiného než použít tyhle zlatý a stříbrný." Toto zdůvodnění ho uklidnilo natolik, že od toho dne začal peníze po troškách utrácet.

Zůstala ještě otázka, co provést s osvědčením Sasakiho Kodžiróa. Vypadal jako potulný samuraj, ale nemohl být třeba ve službách nějakého knížete? Matahači nevěděl, odkud pocházel, neměl představu, kam by měl osvědčení donést. Jeho jedinou nadějí byl mistr Kanemaki Džisai, který přece musel Sasakiho dobře znát.

Cestou z Fušimi do Ósaky se Matahači v každé čajovně, každém hostinci nebo noclehárně vyptával, zda Džisaie někdo nezná. Dostávalo se mu však jen záporných odpovědí. Ani informace, že Džisai byl slovutným žákem Tody Seigena, nevedla k rozřešení záhady.

Teprve samuraj, s nímž se Matahači setkal na cestě, mu poskytl alespoň nějakou stopu. „O Džisaiovi jsem slyšel, ale jestli ještě žije, musí být hrozně starý. Povídá se, že odešel na východ a uchýlil se k životu v ústraní někde v horách v provincii Kózuke. Pokud se o něm chcete dozvědět víc, zajděte do Ósackého hradu a zeptejte se na něj Tomity Mondonošóa." Mondonošó byl údajně Hidejoriho učitelem bojových umění a zcela jistě patřil k Seigenově rodině.

Přestože Matahačiho neúplnost samurajovy odpovědi zklamala, rozhodl se po této první stopě vydat. Po příchodu do Ósaky si pronajal pokoj v levném hostinci na jedné z rušných ulic v centru města, a hned jak se ubytoval, zeptal se hostinského, zda nezná Tomitu Mondonošóa z Ósackého hradu.

„Ale jistě, to jméno znám," odpověděl hostinský. „Je to prý vnuk Tody Seigena. Není přímo Hidejoriho instruktorem, ale šermířskému umění na hradě vyučoval. Myslím ale, že se před několika lety vrátil do Ečizenu. Vsadil bych na to krk... Můžete se za ním do Ečizenu vypravit, ale nemáte záruku, že tam ještě bude. Místo toho, abyste podnikal tak dlouhou cestu s nejistým koncem, nebude lepší, když vyhledáte Itóa Jagoróa? Ještě předtím, než vytvořil svůj vlastní styl, určitě studoval u Džisaie styl Čúdžó."

Hostinského rada dávala celkem smysl, když ale Matahači začal po Jagoróovi neboli Ittósaiovi pátrat, octl se v další slepé uličce.

Podářilo se mu zjistit, že Ittósai žil až donedávna v malé chýši v Širakawě na východě Kjóta, ale delší dobu ho nikdo v Kjótu ani Ósace neviděl.

„Není to k ničemu!“ řekl rozhořčeně Matahači. Jeho odhodlání opadlo, nejraději by svoje hledání na místě vzdal.

2

Neustálý ruch a shon tohoto města znovu rozdmýchaly Matahačiho ambice a probudily v něm jeho mladického ducha. Proč by měl v tak velkém městě mrhat čas hledáním rodiny mrtvého člověka? Dalo se tady dělat mnoho jiných věcí. Po mladých mužích, jako byl on, zde byla poptávka. Ve Fušimi autority slepě prosazovaly politiku tokugawské vlády. Zde však generálové, kteří dohlíželi na správu Ósackého hradu, hledali nezaopatřené samuraje, aby z nich mohli vybudovat silnou armádu. Samozřejmě to nedělali oficiálně, ale ne zas tak tajně, aby se o tom lidé nedozvěděli. Bylo pravdou, že se zde potulným samurajům vedlo mnohem lépe než v ostatních městech v zemi.

Mezi Ósačany se šířily různé zvěsti. Říkalo se například, že Hidejori finančně podporoval i poražená knížata Gotóa Matabeie, Sanadu Jukimuru, Akašiho Kamona a dokonce i obávaného Čósokabeho Moričiku, který žil v pronajatém domě v úzké uličce na okraji města.

Čósokabe si i přes svoje mládí vyholil hlavu jako buddhistický mnich a změnil jméno, říkal si teď Ičimusai neboli Muž jednoho snu. Prohlásil, že už ho nezajímají záležitosti tohoto světa, a věnoval se od té doby jen svým elegantním zálibám. Bylo však všeobecně známo, že má ve svých službách sedm set nebo osm set potulných samurajů, kteří jsou do jednoho přesvědčeni, že až přijde ten správný čas, Čósokabe povstane a očistí jméno svého zesnulého pána Hidejošiho. Povídalo se, že všechny náklady na živobytí včetně peněz pro potulné samuraje šly přímo z Hidejoriho kapsy.

Matahači putoval po Ósace dva měsíce, den ode dne si byl jistější, že je to místo stvořené přesně pro něj. Zde našel záchrané stěblo, jehož pomocí se domůže úspěchu. Po dlouhé době v sobě zas cítil odvahu a neohroženost, jako když šel do války. Byl zdravý a opět plný života. Byl si jist, že na své cestě zakopne o kámen, pod nímž najde hromadu peněz. Štěstěna mu přece byla nakloněna.

Nové šaty! To je to, co potřebuje. Koupil si tedy všechno zcela nové, při výběru dbal na to, aby jeho oblečení bylo z materiálu, v němž snáze přestojí blížící se zimu. Protože mu pobyt v hostinci přišel příliš drahý, pronajal si malý pokoj v domě sedláře poblíž příkopu Džunkei a jídlo si zaopatřoval jinde. Chodil, kam se mu zachtělo, vracel se domů, kdy se mu zlíbilo, a občas zůstal venku i přes noc, když na to měl náladu. Během svých bezstarostných pochůzek se snažil seznámit s někým, jehož prostřednictvím by mohl získat dobře placené místo u mocného knížete.

Matahači si i při tomto způsobu života musel mnohé odepřít, ale vedlo se mu určitě lépe než dřív. Vždy ho uvedlo do varu vyprávění, že ten nebo onen samuraj se už neprohýbá na staveništi pod tíhou nákladu, ale projíždí se teď městem na koni s dvaceti vazaly a několika koňmi v záloze.

Jindy ho zas přepadala smutná nálada. „Svět je jako stěna z kamenů," říkal si. „Kameny jsou v ní tak blízko u sebe, že se mezi nima nenajde skulinka, kterou by se člověk mohl protáhnout." Pocit marnosti však vždy velmi rychle opadl. „Co to povídám? Takhle to vypadá jen pro ty, kdo se o nic nepokusili. Vždycky je těžký prorazit, ale až jednou tu skulinku najdu..."

Když se zeptal sedláře, zda by o nějakém místě nevěděl, dostal optimistickou odpověď: „Jste mladý a silný. Když o ně požádáte na hradě, určitě se pro vás něco najde."

Avšak najít správné místo nebylo vůbec snadné. I poslední měsíc v roce byl Matahači bez práce, z peněz mu už zbývala jen polovina.

3

Zástupy lidí, kteří chodili ulicemi sem a tam, nevypadaly za slunečného zimního dne ani trochu vzrušeně. Dvanáctý měsíc však byl i tak nejrušnějším měsícem v roce. V centru města byla místy prázdná zákoutí, kde bylo možné spatřit stébla trávy pokrytá ranní jinovatkou. S postupem dne se však ulice stávala čím dál špinavější, a zimní atmosféra byla vypuzena voláním trhovců, kteří tloukli do gongů a bubínků, aby jimi přilákali zákazníky. Šest nebo sedm stánků obehnaných otrhanými slaměnými rohožemi, aby do nich zvenčí nikdo nenakukoval, bylo vyzdobeno papírovými vlaječkami a kopími s peřím. Vyvolávači lákali kolemjdoucí dovnitř na představení pochybné úrovně.

Ve vzduchu visel zápach nekvalitní sójové omáčky. V obchůdcích rozvalovali zákazníci svoje chlupaté nohy, cpali se všelijakými špízy a hlasitě řihali. Se setměním se po ulici začaly procházet skupinky štěbetajících žen s dlouhými rukávy a bíle nalíčenými tvářemi, pochutnávaly si zde na pamlskách ze sójových bobů. Vypadaly jako ovce vypuštěné po dlouhé době na pastvu.

Jednoho večera se před jedním stánkem s lihovinami strhla mezi zákazníky rvačka. Seděli u stolků, které majitel postavil směrem do ulice. Avšak dříve než se stačilo rozhodnout, kdo z nich je vítěz, rozutekli se odsud honem pryč, zůstaly tu po nich jen kapky krve.

„Děkuji, pane,“ řekl prodáváč Matahačimu. Na útěk je totiž dokázal zahnat právě on. „Kdybyste tu nebyl, všechno by mi tady rozbili.“ Několikrát se Matahačimu děkovně uklonil a donesl mu další láhev sake. Ujistil ho, že je dobře ohřáté. Na důkaz vděku ho pak ještě pohostil pochutinou ze sušené ryby.

Matahači byl se sebou spokojený. Když se před stánkem začali ti dva nádeníci hádat a potom i prát, vynadal jim a pohrozil, že je zabije, jestli tu něco rozbijí. Oba dva se okamžitě dali na útěk.

„Chodí sem hodně lidí, vidíte?“ poznamenal Matahači přátelsky.

„Je konec roku. To hnedka lidí přibude,“ odpověděl mu prodáváč.

„Kdyby nám tak počasí chtělo vydržet.“

Matahači měl už od pití červené tváře. Když pozvedl další šálek, vzpomněl si na to, jak si před odchodem do Fušimi slíbil, že už nebude nikdy pít. „No a co?“ řekl si. „Copak se nemůžu trochu napít?“

„Doneste mi ještě jednu láhev,“ poručil si hlasitě Matahači.

Muž, který seděl tiše u vedlejšího stolků, byl také samuraj bez pána. Jeho dva meče vypadaly působivě, nejspíše před ním ve městě všichni raději uhýbali. Na sobě měl jen kimono, neměl přes ně žádný kabátek, a límec měl celý ušmudlaný.

„Taky mi ještě jednu doneste, a rychle!“ zavelel samuraj. Opřel si pravou nohu přes levé koleno a zkoumavě si Matahačiho prohlédl od hlavy až k patě. Když se jejich pohledy setkaly, řekl: „Zdravíčko.“

„Taky zdravím,“ odpověděl mu Matahači. „Nenapijete se zatím z mojí lahve, než vám donesou tu vaší?“

„Děkuju,“ řekl samuraj se šálkem v ruce. „Je to zkáza, když má člověk rád sake, vidíte. Uviděl jsem vás tady s tou lahví, a pak jsem ucítil tu libou vůni. Doslova mě sem za vámi přitáhla, skoro mě dovlekla za rukáv.“ Vypil svůj šálek na jeden lok.

Matahačimu přišel sympatický. Choval se velmi přátelsky a měl spoustu elánu. Pít opravdu dovedl.

4

Samuraj pokořil dobrých pět lahví během několika minut, zatímco Matahači se ještě stále loudal jen s jednou. Navíc ani po takovém množství nevypadal podnapile.

„Kolik jich tak dokážete vypít?“ zeptal se Matahači.

„Já ani nevím,“ odpověděl samuraj ledabyle. „Deset nebo dvanáct lahví, podle toho, jak mi to sedne.“

Začali se spolu bavit o politické situaci a po nějaké chvíli se samuraj napřímil a řekl: „Co je vůbec Iejasu zač? Klidně si dovoří ignorovat Hidejoriho nástupnický právo a nechá si ještě říkat ‚ctěný šógun‘. Bez Hondy Masazumiho a dalších dobrých spojenců by byl úplná nula. Chladnokrevnost, vychytralost a trochu politického umu, to je všechno, co má. Dokáže ale pletichařit jako žádný jiný válečník... Škoda že u Sekigahary nezvítězil Išida Micunari. Byl ale příliš velkomyslný, nesnažil se přesvědčovat knížata. Navíc neměl dostatečně vysoký postavení.“

Když dokončil svoje úvahy, zeptal se: „Na čí stranu byste se připojil, kdyby došlo k dalšímu střetu Ósaky s Edem?“

„Na stranu Ósaky,“ odpověděl Matahači bez většího rozmýšlení.

„Výborně!“ postavil se samuraj i s lahví sake. „Patříte tedy mezi nás. Na to se napijeme! Z jaký provincie... Pardon, nejprve bych se měl asi představit jako první, vidíte? Jmenuju se Akakabe Jasoma. Pocházím z Gamó. Možná jste slyšel o Banovi Dan'emonovi. Je to můj dobrý přítel. Za pár dnů se máme spolu setkat. Zná se taky se Susukidou Kanesukem, patří na Ósackém hradě mezi přední generály. Taky jsem se několikrát setkal s Ónem Šurinosukem, ale přijde mi moc pesimistický, i když má mnohem vyšší postavení než Kanesuke.“

Ustoupil o krok dozadu a na chvíli se odmlčel. Zdálo se, že má trochu výčitky, že toho řekl až příliš. Nakonec se ale zeptal: „A kdo jste vy?“

Matahači samozřejmě nevěřil všemu, co mu napovídal, ale cítil se jeho chvástáním zastíněn. „Znáte Todu Seigena?“ zeptal se. „Zakladatele stylu Tomita?“

„Slyšel jsem už o něm.“

„Tak můj učitel nebyl nikdo jiný než slovný Šermíř Kanemaki Džisai. Přejal od Seigena pravý styl Tomita, a pak vytvořil svůj vlastní styl Cúdžó.“

„Pak tedy musíte být výborný šermíř.“

„To nepopírám,“ opověděl Matahači. Nová hra se mu začínala líbit.

„Víte co?“ povídal Jasoma. „Já jsem si hnedka říkal, že budete něco víc. Vypadáte tak vyrovnaně a působíte jako člověk, co něco dokáže. A jak vám v době studií u Džisaie říkali? Doufám, že nejsem moc troufalý, když se takhle ptám.“

„Jmenuji se Sasaki Kodžiró,“ prohlásil Matahači s vážným výrazem ve tváři. „Itó Jigoró, zakladatel stylu Ittó, pochází ze stejné školy jako já.“

„Vážně?“ řekl překvapeně Jasoma.

Malou chvíli Matahači uvažoval, že svá slova vezme zpět, ale bylo příliš pozdě. Jasoma už před ním klečel na zemi a ukláněl se. Nebylo už možné udělat krok zpátky.

5

„Odpusťte,“ opakoval několikrát. „O neobyčejných schopnostech mistra Sasakiho Kodžiróa jsem samozřejmě slyšel. Odpusťte, pokud jsem k vám byl nezdvořilý. Nevěděl jsem, že to ráčíte být vy.“

Matahačimu se ulevilo. Kdyby Jasoma byl Kodžiróův přítel nebo známý, musel by si teď už asi hájit mečem holý život. „Nemusíte se mi klanět,“ řekl Matahači velkoryse. „Když si ode mne budete zachovávat odstup, nebudeme si spolu moc přátelsky popovídat.“

„Moje řeči vás ale musely určitě urážet.“

„Proč? Nemám žádnou hodnost. Jsem jenom mladý muž, o světě toho zatím moc nevím.“

„Jste ale slavný šermíř. Hodně se o vás mluví. Když teď na vás koukám, tak už vás poznávám. Vy musíte být zcela určitě Sasaki Kodžiró,“ prohlížel si Matahačiho. „A vůbec, myslím, že je to nespravedlnost, že nezastáváte žádný úřad.“

„Věnoval jsem se celou dobu studiu meče, neměl jsem čas si udělat ty správné přátele,“ řekl Matahači nevinně.

„Znamená to snad, že žádné místo ani nehledáte?“

„Ne, vždycky jsem si říkal, že se mi jednou služba u nějakého pána naskytne. Zatím jsem ale žádného nenašel.“

„To by přeci neměl být problém. Všichni vás znají jako dobrého

šermíře. S tím se dá určitě prorazit. Samozřejmě, když budete pořád potichu, můžete být dobrý, jak chcete, a stejně si vás nikdo nemusí všimnout. Podívejte se na mě. Dokud jste mi to neprozradil, tak jsem vás ani nepoznal. Úplně jste mě překvapil."

Jasoma se na chvíli odmlčel, a pak pokračoval: „Bude mi ctí, pokud vám budu moct nějak pomoci. Po pravdě řečeno jsem požádal přítele Susukidu Kanesukeho, jestli by pro mě taky nebylo nějaké volné místo. Chtěl bych sloužit na Ósackém hradě, i když asi nebudu dostávat vysokou rentu. Myslím ale, že vás Kanesuke doporučí nadřízeným s radostí. Pokud nebudete proti, promluví s ním o tom."

Jak před ním Jasoma rýsoval skvělé plány, měl Matahači postupně silnější a silnější pocit, že se zapletl do něčeho, z čeho se jen tak nevyvlékne. Po dobré pozici samozřejmě toužil, ale vydávat se za Sasakiho Kodžiróa asi byla chyba. Na druhou stranu kdyby řekl, že je Hon'iden Matahači, venkovský samuraj z Mimasaky, Jasoma by mu pravděpodobně pomoc nenabídl. Nejspíš by nad ním ohrnoval nos. Nebylo jiné cesty. Jméno Sasaki Kodžiró skutečně zapůsobilo.

A vůbec, měl důvod se strachovat? Skutečný Kodžiró už byl mrtvý a tento fakt znal jenom Matahači, protože jediný dokument, kterým se mohl Kodžiró prokázat, měl Matahači u sebe. Bez něj nemohl nikdo totožnost mrtvého zjistit. Bylo velmi nepravděpodobné, že by to nějak hlouběji vyšetřovali. Byl to přece jen špión, kterého nádeníci na místě ukamenovali. Když se Matahači postupně utvrdil v tom, že se na jeho tajemství nikdy nepřijde, nabyly jeho plány definitivní podoby. Bude se odtěd' vydávat za Sasakiho Kodžiróa. Stejně jako nyní.

„Účet prosím," zavolal a vyndal z měšce několik mincí.

Když Jasoma uviděl, že se chystá k odchodu, upadl do rozpaků a vyhrkl: „A co moje nabídka?"

„Hm, skutečně bych ocenil, kdybyste se o mně před svým přítelem zmínil, ale promluvíme si o tom raději někde jinde. Nezajdeme někam, kde budeme mít víc soukromí?" navrhl Matahači.

„Ale proč ne," oddechl si Jasoma. Tvářil se však, že je naprosto samozřejmě, že Matahači zaplatí účet i za něj.

6

Vydali se pryč z rušných ulic uprostřed města. Matahači měl v

úmyslu pozvat svého nového přítele do nějakého dražšího podniku, ale Jasoma ho přesvědčil, že by to bylo jen zbytečné vyhazování peněz. Navrhl zajít někam, kde je to levnější a mnohem zábavnější. Nakonec Matahačiho zavedl do čtvrti neřesti, které se nadsazeně říkalo Čtvrť velebných mnišek. Nebylo však velkým přeháněním, když se tvrdilo, že je zde kolem tisíce nevěstinců. Bylo jich zde opravdu tolik, že za jednu noc se zde na svícení vypoťovalo tolik oleje, že by se za něj dalo pořídit tisíc osm set litrů rýže. Matahači zprvu trochu váhal, ale nechal se velmi rychle přesvědčit.

Čtvrť velebných mnišek byla v blízkosti jedné z větví kanálu, který se napojoval na hradní příkop. Během přílivu se zaplňoval vodou ze zátoky. Kdyby se člověk zahleděl do vody pod okny a červenými lampiony, uviděl by zblízka stinky a říční kraby. Matahači to udělal a měl z toho špatný pocit, připadali mu jako škorpioni.

Z jednotlivých podniků vykukovaly ženy s bíle nalíčenými tvářemi. Občas se mezi nimi našla i nějaká hezká, ale většinou jim bylo víc než čtyřicet, smutně koukaly do ulice. Na hlavách měly šátky, aby se nenastydly, zuby načerněné a jejich jediným úkolem bylo navnadit kolemjdoucí muže.

„Jejich tu opravdu hodně," poznamenal Matahači.

„Vždyť jsem vám to říkal," reagoval na to Jasoma, jenž chtěl zdejší ženy mermomocí vychvalovat. „A jsou mnohem lepší než společnice a kurtizány z čajoven. Lidi často prodejnou lásku odsuzují, ale když s nějakou z nich strávíte pěkný zimní večer a popovídáte si o jejich původu a tak podobně, zjistíte, že jsou stejné jako ostatní ženy. Přestanete je hned odsuzovat... Některé byly konkubínami ašikagských šógunů, mnohé z nich jsou dcery bývalých knížat a mocných vazalů, kteří teď přišli o své postavení. Je to naprosto stejné jako v minulosti, když Tairové podlehli Minamotům. Brzy zjistíte, že ve stoce na samém dně tohoto prchavého světa často plave odváte, leč krásné kvítí."

Vstoupili do jednoho z podniků a Matahači nechal všechno na Jasomovi, který v těchto záležitostech prokazoval značné zkušenosti. Věděl, jak objednat sake, jak jednat s děvčaty, nic ho nezaskočilo. Matahači si dnešní večer dokonale užíval.

Strávili v podniku celou noc a byli v něm až do poledne druhého dne. Jasoma nejevil známky únavy. Matahači měl pocit zadostiučinění za všechen ten čas, který strávil sám v zadním pokoji v Jomogi, ale začala mu už docházet energie.

„Už nechci pít. Raději půjdeme," řekl nakonec.
„Zůstaňte tu se mnou do večera," nedal se Jasoma.
„Proč do večera?"
„To mám tu schůzku se Susukidou Kanesukem. Na to, abych ho šel teď navštívit, je příliš brzo. A stejně mu o vás nemůžu nic říct, dokud mi neřeknete, jaké jsou vaše požadavky."
„Asi bych si pro začátek neměl říkat o moc velké služné."
„Není důvod se podceňovat. Samuraj jako vy si může říct, kolik se mu líbí. Když jim povíte, že přijmete, cokoli vám nabídnou, akorát se shodíte. Co kdybych mu řekl, že chcete služné devadesát tisíc litrů rýže? Samuraji, který si věří, se dostane vždy většího služného a slušnějšího zacházení. Nesmíte budit dojem, že se spokojíte úplně se vším."

7

Protože zdejší uličky ležely ve stínu mohutného Ósackého hradu, byla zde za soumraku tma o trochu dřív než v ostatních částech města. Když Matahači a Jasoma opustili nevěstinec, zamířili do drahé rezidenční samurajské čtvrti. Stáli zády k vodnímu příkopu, studený zimní vítr z nich rychle vyháněl sake, které už od rána popíjeli.

„To je dům Susukidy," oznámil Jasoma.
„Ten s lomenou stříškou nad bránou?"
„Ne, ten na rohu vedle něj."
„Hm, je dost velkéj."
„Kanesuke se dost proslavil. Do třiceti ho nikdo neznal, ale teď..."
Matahači předstíral, že Jasomově poznámce nevěnuje pozornost. Ne proto, že by mu nevěřil, naopak, věřil mu už tolik, že ho již přestal podezřívat. Měl však pocit, že je dobré předstírat lhostejnost. Když se díval na knížecí rezidenci vedle hradu, jeho ambice ryzího mládí mu našeptávala: „Taky budu jednou bydlet v něčem takovém."
„Jdu tedy za Kanesukem a řeknu mu o vás. Jak to ale uděláme s penězi?"
„Jistě," řekl Matahači, byl si vědom, že dát úplatek je v tomto případě běžná záležitost. Vytáhl si ze zánadří měšec, zmenšil se už na třetinu svého původního objemu. Vysypal si jeho obsah na ruku a řekl: „To je všechno, co mám. Bude to stačit?"
„Zcela určitě."

„Nemám je do něčeho zabalit?"

„Ne, to není třeba. Kanesuke není jediný v okolí, kdo vybírá za své zprostředkovatelské služby poplatky. Dělají to všichni a docela veřejně. Není se přeci za co stydět."

Matahači si trochu peněz ponechal, ale když mu obnos podal, neměl příliš dobrý pocit. Jasoma se už měl k odchodu, ale Matahači šel ještě několik kroků za ním. „Spoléhám na vás," řekl.

„Nebojte, když to nebude vypadat dobře, peníze si nechám u sebe a vrátím vám je. Není jediným vlivným mužem v Ósace. Můžu klidně požádat o pomoc Óna nebo Gotóa. Mám spoustu kontaktů."

„Kdy se dovím, jak to dopadlo?"

„No, mohl byste tu na mě počkat, ale přece byste nestál v takové zimě? Ještě by vás lidi mohli podezřívat, že máte za lubem něco nekalého. Co kdybychom se setkali zase zítra?"

„Kde?"

„Můžeme se sejít na prázdném prostranství u stánků, kde se pořádají ta podivná představení."

„Dobře."

„Nejlepší by bylo, kdybyste na mě počkal u toho obchodu s lihovinami, kde jsme se seznámili."

Když si ještě dohodli čas schůzky, pokynul mu Jasoma rukou a vešel hlavní bránou přímo do domu. Šel rázným krokem, ani trochu nezaváhal. To na Matahačiho zapůsobilo, Jasoma musel určitě Kanesukeho znát z dob, kdy se mu ještě nedařilo. Dodalo mu to potřebnou dávku jistoty a večer se mu zdálo o vlastní skvělé budoucnosti.

Ve stanovený čas se vydal tající jinovatkou na jmenované volné prostranství. Stejně jako předchozího dne vál chladný vítr a ulice se hemžila davy lidí.

8

Matahači tam čekal až do setmění, ale Akakabe Jasoma nikde.

Den nato tam šel znovu. „Něco ho muselo zdržet," myslel si, když tam tak seděl a prohlížel si tváře kolemjdoucích. „Dneska se určitě ukáže." Slunce však opět zapadlo, aniž by Jasoma dal o sobě byť slovem vědět.

Třetího dne řekl Matahači bezradně prodavači z obchodu s lihovinami: „Tak jsem zas tady."

„Čekáte na někoho?“

„Ano, mám se tu setkat s Akakabem Jasomou. Onehdy jsme se tady u vás seznámili,“ řekl Matahači a obeznámil ho s podrobnostmi.

„Ten neřád!“ zvolal prodavač. „Takže vám slíbil najít místo a okradl vás o peníze?“

„Neokradl mě. Dal jsem mu ty peníze pro Susukidu Kanesukeho. Čekám tady, jak jeho přímluva dopadla.“

„Zlatej pane! To tady můžete čekat třeba sto let a stejně se tu už nikdy neukáže.“

„Cože? Co tím myslíte?“

„Je to totiž známý podvodník! Tahle čtvrt' je plná parazitů, jako je on. Když uvidí někoho, kdo vypadá alespoň trochu nevinně, hned se na něj přilepí. Pomyslel jsem na to, že bych vás měl varovat, ale nechťel jsem se vměšovat do hovoru. Myslel jsem, že na to přijdete sám z jeho vizáže a řečí, které vedl. A teď je pryč a obral vás o peníze. Je mi to líto.“

Prodavač s ním skutečně soucítit. Snažil se ho přesvědčovat, že být napálen takovýmto typem zlodějů není žádná ostuda. Matahačiho ale netrápil stud, krev mu v žilách vřela spíše proto, že přišel o skoro všechny peníze a o naději na lepší budoucnost. Sklesle zíral na davy kolemjdoucích lidí.

„Nevím, zda to nějak pomůže,“ řekl prodavač, „ale mohl byste se po něm zkusit zeptat v kouzelnickém stánku. Zdejší sebranka se za ním schází, aby si mohli zasázet. Jestli Jasoma přišel k penězům, bude se je určitě snažit rozmnožit o další.“

„Děkuji,“ řekl Matahači a rychle vstal. „Kde najdu kouzelnický stánek?“ Prodavač ukázal na stánek oklopený plotem ze zašpičatělých bambusových holí. Před vchodem stáli vyvolávači, kteří se snažili přilákat diváky svým bubnováním, a na vlaječkách vedle dřevěné branky byla vyvěšena jména několika slavných čarodějů. Zpoza závěsu a obložení tvořeného převážně slaměnými rohožemi se ozývala zvláštní hudba, která se prolínala s hlasitým brebentěním účinkujících a potleskem diváků.

9

Když obešel stánek dozadu, našel tam další vchod. Byl tam zvláštní stan postrádající střešní část. Uvnitř sedělo v kruhu asi dvacet odporných chlapů a hráli nějakou hru. Všichni se naráz na

Matahačiho podívali a jeden z mužů mu bez řečí udělal místo vedle sebe.

„Je tu Akakabe Jasoma?" zeptal se Matahači.

„Jasoma?" opakoval zmateně jeden z hráčů. „Ten se tu už delší dobu neukázal. Proč?"

„Myslíš, že sem ještě někdy přijde?"

„Jak to mám vědět? Sedni si a hraj."

„Nepřišel jsem hrát."

„Tak co tady teda děláš?"

„Hledám Jasomu. Omlouvám se za vyrušení."

„Tak běž někam jinam, jasný!"

„Ještě jednou se omlouvám," vychrlil ze sebe rychle Matahači.

„Počkej!" vzkřikl jeden z hráčů. Zvedl se a šel za ním. „Omluva nám nestačí. Za uvolněný místo musíš zaplatit, i kdybys nehrál!"

„Nemám peníze."

„Nemáš peníze? To se podívejme! Určitě jsi nás chtěl okrást, čekal jsi jen na vhodnou příležitost, co? Jsi sprostěj zloděj!"

„Cos to řekl?!" posunul Matahači dopředu jílec svého meče, ale hráče to nevylekalo.

„Kreténe!" vyštěkl na Matahačiho. „Kdybych se měl bát někoho, jako jsi ty, tak bych v Ósace nevydržel ani jeden den. Tak tas, jestli si troufáš!"

„Varuju tě, myslím to vážně!"

„Opravdu, opravdu?"

„Víš, kdo jsem?"

„Jak to mám vědět?"

„Jsem Sasaki Kodžiró, následovník tradice Tody Seigena z Ečizenu, zakladatele stylu Tomita," pyšnil se Matahači. Myslel si, že na ně jeho slova zapůsobí, ale nebylo tomu tak. Hráč si odplivl a otočil se směrem do stanu.

„Pojďte sem všichni! Ten chlapík se kasá nějakým jménem a chce si to s náma rozdat. Mrknem se teda, jak umí zacházet s mečem. Ještě bude sranda."

Matahači si všiml, že muž se nemá na pozoru, tak rychle tasil a sekl ho přes záda.

Muž bolestí nadskočil a vykřikl: „Kurva!"

Matahači se rychle ztratil v davu. Odbíhal od jedné skupinky k druhé, a mohl se tudíž před pronásledovateli dokonale skrýt. Avšak každá tvář, kterou uviděl, mu vždy připomínala někoho z hráčů.

Když zvažil, že se takhle nemůže ukrývat donekonečna, poohlédl se po lepším úkrytu.

Přímo před sebou uviděl závěs s obrázkem tygra. Byla tam také pověšena zástava s rodovým znakem ve tvaru vidlicovitého kopí a hadího oka. Vyvolávač u vchodu hlasitě vykřikoval: „Pojďte se podívat na tygra! Pojďte dovnitř a uvidíte opravdového tygra! Uvidíte tygra, kterého po překonání tisíce kilometrů do daleké Koreje chytil vlastníma rukama sám generál Kató Kijomasa! Nenechte si ujít jedinečnou příležitost!“ Jeho křik byl plný vzrušení, ale jednotlivá slova frázoval v pravidelném rytmu.

Matahači mu hodil minci a rychle vběhl dovnitř. Zde se cítil mnohem bezpečněji. Rozhlížel se po tygrovi, ale našel jen ohromnou tygří kůži roztaženou na dřevěném panelu na druhé straně stanu.

10

Diváci si kůži zkoumavě prohlíželi, aniž by jim vadilo, že zvíře není živé a že není celé.

„Tak takhle vypadá tygr,“ řekl jeden z diváků.

„Ten je velkej, co?“ poznamenal druhý.

Matahači stál kousek od tygří kůže a poslouchal, co kdo říká. Jeden hlas mu však přišel povědomý. Nevěřil svým uším.

„Strýčku Gone,“ řekla stařena, „ten tygr je nejspíš mrtvej, že jo?“

Starý samuraj natáhl ruku před bambusové hrazení, sáhl si na kůži a odpověděl: „Samozřejmě že je mrtvej, je to jen kůže.“

„Ale ten chlap o něm venku mluvil, jako by byl ještě živěj.“

„Ne nadarmo si nechají říkat kouzelníci. Očarovali nás svýma řečma,“ řekl s úsměvem strýček Gon.

Osugi si to však nechtěla nechat líbit. Našpulila rty a protestovala: „Nebud' hlupák! Jestli nežije, tak to tam měli napsat. Kdybych věděla, že mě tady čeká jen tygří kůže, tak jsem sem nechodila. To jsem se už rovnou mohla podívat jen na jeho obrázek. Pojď, musí nám vrátit peníze!“

„Neblázni, bábi. Budeme lidem pro smích.“

„No a co? Nemáme se za co stydět. Jestli nechceš, jdu tam sama.“

Když si začala razit cestičku mezi diváky, Matahači se raději skrčil, ale bylo už pozdě. Strýček Gon si ho všiml.

„Hej, to jsi ty, Matahači?“ zavolal na něj.

Osugi, která už neměla tak dobré oči, se otočila a řekla: „Co jsi

řikal, Gone?"

„Nevidělas ho? Stál tady Matahači, hned za tebou."

„To není možný."

„Říkám, že tu byl, a utekl."

„Kudy? Kam?"

Oba vyběhli dřevěnou brankou ven do ulice. Byl už skoro večer. Matahači utíkal a vrážel do lidí.

„Počkej, synu! Tak počkej!" křičela Osugi.

Matahači se ohlédl a uviděl svou starou matku, jak za ním uhání jako pominutá. Strýček Gon také zběsile mával rukama.

„Matahači!" křičel. „Proč utíkáš? Co se ti stalo? Matahači! Matahači!"

Když si uvědomila, že ho už nedohoní, napíjala Osugi svůj vrásčitý krk a ze všech sil ječela: „Zloděj! Chyťte ho! Chyťte ho, zloděje!"

Hned nato se přihlížející za Matahačim rozeběhli a ti, kteří byli před ním, se mu postavili s bambusovými holemi v ruku.

„Zastavte ho!"

„Parchant!"

„Dáme mu co proto!"

Rozvášněný dav zatlačil Matahačiho do rohu, dostal pár ran a několik kopanců, někteří po něm i plivali. Když k nim Osugi a strýček Gon dorazili, Osugi se na útočníky rozzuřila. Odstrčila je od něj, položila ruku na jílec svého meče a vycenila na ně zuby.

„Co vyvádíte?" vztekala se. „Proč ho mlátíte?"

„Je to zloděj!"

„Není, to je můj syn!"

„Váš syn?"

„Jo, můj syn, je to syn samuraje a vy nemáte právo ho takhle mlátit. Jste jenom obyčejný měšťani. Jestli se ho ještě někdo dotkne, tak vám teprve něco ukážu!"

„Děláte si legraci? Kdo tady před chvílí křičel, ať chytíme zloděje?"

„Ano, byla jsem to já, to nepopírám. Jsem milující matka, a když jsem křičela, abyste chytili zloděje, myslela jsem, že se můj syn konečně zastaví. Nikdo vám ale vy hovada neřikal, abyste ho mlátili! Mohli jste mu ublížit!"

Úhlavní nepřítel

1

Osugi vlekla svého syna za límec k lesíku u svatyně, která stála uprostřed města.

Když se zastavili u vstupní brány do svatyně, řekl strýček Gon: „Bábi, takhle se k Matahačimu chovat nemůžeš. Už to není dítě." Pokusil se z jeho límce sundat její ruku, ale stařena ho ostrým úderem lokte odstrčila.

„Ty se do toho neplet! Je to můj syn a potrestám ho, jak uznám za vhodné. Tvoji pomoc nepotřebuju. Buď zticha a starej se o sebe... Matahači, ty jeden nevděčníku!... Však já ti ukážu!"

Stáhla Matahačiho k zemi a mlátila mu o ni hlavou.

„Co tě to napadlo, utíkat před vlastní matkou! Kdo myslíš, že ti dal život? Jsi přece můj syn!" nadávala mu, jako by to byl malý chlapec. „Už jsem přestala věřit, že jsi naživu, a ty se najednou objevíš tady v Ósace! Styď se! Spratku jeden mizernej!... Proč ses nevrátil domů a nepoklonil se svým předkům? Proč ses před svojí starou matkou alespoň jednou neukázal? Copak nevíš, že se o tebe všichni strachovali?"

„Prosím, mami," žadonil Matahači a brečel jako malé dítě. „Odpusť mi to. Prosím, odpusť mi! Lituju toho, vím, že jsem se nezachoval správně. Nedokázal jsem se vrátit, protože jsem neuspěl. Nechtěl jsem před tebou utíkat. Byl jsem tak překvapený, že se mi nohy samy rozutíkaly. Styděl jsem se za to, jak teď žiju. Nemohl jsem se strýčkovi Gonovi ani podívat do tváře," řekl a přikryl si rukama obličej.

Osugi pokrčila nos a taky jí bylo do pláče, ale celkem rychle se ovládla. Byla příliš pyšná, než aby dala znát svou slabost. Znovu přešla do útoku a sarkasticky si ho dobírala: „Když se tak stydíš a cítíš, že jsi zneuctil památku předků, musel jsi nejspíš celou dobu páchat samý nepravosti."

Strýček Gon se na to již nemohl dívat, a tak ji prosil: „To už snad stačí. Jestli ho budeš pořád takhle sekýrovat, akorát můžeš všechno zhoršit."

„Řekla jsem, aby sis své rady nechal pro sebe. Jsi snad chlap, nebuď takovej měkkota. Když nemá otce, musím na něj být přísná já. Musím ho potrestat, ještě jsem s ním neskončila!... Matahači!"

Posad' se pořádně a dívej se mi do tváře!"

Osugi se posadila se vši vážností na zem a naznačila mu, že se má narovnat.

„Ano, mami," řekl poslušně Matahači, narovnal svůj špinavý hřbet a posadil se na paty.

2

Měl ze své matky strach. Dokázala být shovívavá, ale zmínka o jejich společných předcích ho vyvedla z rovnováhy.

„Nesmíš přede mnou nic tajit," řekla Osugi. „Co všechno jsi dělal od doby, kdy jsi utekl k Sekigahare? Hezky povídej a ne že budeš zatloukat!"

„Nemusíš mít strach, nechci nic zamlčovat," začal Matahači, jenž ztratil veškerou sílu odporovat. A skutečně, po pravdě jí všechno vyličil. Jak utekli do bitvy u Sekigahary, jak se skrývali v Ibuki, jak se zapletl s Okó, jak s ní několik let žil, přestože ji nenáviděl. A samozřejmě se zmínil, jak toho teď nesmírně lituje. Byla to pro něj úleva, jako by právě vyzvracel žluč, která ho delší dobu trápila v břiše. Hned se cítil lépe, když se jí se vším přiznal.

„Hm..." podívoval se chvílemi strýček Gon.

Osugi zamlaskla a řekla: „Nad tvým chováním zůstává rozum stát. A co děláš teď? Máš docela pěkný šaty. Našel sis snad nějaký slušný, dobře placený místo?"

„Ano," vyklouzla Matahačimu z úst odpověď, ale snažil se ji honem opravit. „Vlastně ne, žádné místo ještě nemám."

„Kde teda bereš peníze na živobytí?"

„Učím boji s mečem," řekl tak přesvědčivě, že se jeho slova neminula účinkem.

„Skutečně?" podivila se Osugi s očividným zájmem. Poprvé na ní bylo vidět, že se jí trochu zlepšila nálada. „Boji s mečem, říkáš? No, vlastně mě ani nepřekvapuje, že se můj syn věnuje šermu, přestože jsi vedl tak strašný způsob života. Slyšíš to, strýčku Gone? Přece jen je to můj syn."

Strýček Gon nadšeně přikývl, měl radost, že se stařeně vrátila její dobrá nálada. „To se dalo předpokládat," řekl. „To je důkaz toho, že mu v žilách koluje krev předků rodiny Hon'iden. A že se na chvíli trochu zjančil? Je jasný, že duch naší rodiny se v něm zase probudil."

„Matahači!" řekla Osugi.

„Ano?“

„U koho ses učil šermovat?“

„U Kanemakiho Džisaie.“

„No ne? Ten je přeci slavný!“ tvářila se Osugi šťastně. Matahači ji chtěl potěšit ještě víc, tak vytáhl osvědčení a roztáhl je před ní, ale palcem se snažil zakrýt jméno jeho držitele.

„Podívej,“ chlubil se.

„Ukaž,“ řekla Osugi a chtěla si vzít osvědčení do ruky, ale Matahači ho držel pevně.

„Tak vidíš, mami, že si o mě nemusíš dělat starosti.“

Osugi přikývla. „Vypadá to skutečně dobře. Strýčku Gone, pojď se taky podívat. To je něco! Už když se narodil, jsem si celou dobu říkala, že je chytřejší než Takezó a ostatní děcka.“ Měla takovou radost, že při řeči popraskala všechno kolem.

V té chvíli však Matahačimu palec sklouzl z papíru a objevilo se jméno.

„Počkej,“ divila se Osugi, „Proč je tam napsáno Sasaki Kodžiró?“

„Jo tohle? No, to je totiž můj pseudonym.“

„Pseudonym? K čemu ti to je? Hon'iden Matahači se ti snad nelíbí?“

„Líbí,“ odpověděl Matahači pohotově. „Když jsem ale všechno zvažoval kolem a kolem, rozhodl jsem se nepoužívat pravé jméno. Se svou nečistou minulostí bych akorát pošpinil čest našich předků.“

„Aha. To byl vlastně dobrý nápad. Asi nevíš, co se stalo u nás ve vesnici, tak ti to musím všechno povědět. Dávej bedlivý pozor, je to důležitý.“

Osugi mu začala zeširoka popisovat události, ke kterým došlo před lety v Mijamotu. Volila slova záměrně tak, aby Matahačiho vyprovokovala k činům. Vysvětlila mu, jak bylo zneuctěno dobré jméno rodiny Hon'iden, jak se spolu se strýčkem Gonem vydali hledat Ocú s Takezóem. Přestože nechtěla dát najevo, jak ji to trápí, tekly jí chvilkami slzy a mluvila vzrušeným hlasem.

3

Matahači jí naslouchal se sklopenou hlavou, všechno si živě představoval. Dokázal být oddaným synem, ale spíše než Osugino vyprávění o otázkách cti jejich rodiny a o samurajském duchu ho trápila zcela jiná věc. Pokud bylo její vyprávění pravdivé, znamenalo

to, že ho už Ocú nemá ráda. Bylo to vůbec poprvé, co to slyšel z něčích úst. „Je to pravda?“ zeptal se.

Osugi uviděla jeho změněný výraz ve tváři a došla k mylnému závěru, že její lekce o cti a samurajském duchu zapůsobila. „Jestli si myslíš, že neříkám pravdu, tak se zeptej strýčka Gona. Ta mrcha tě opustila a utekla s Takezóem. Dalo by se to říct i jinak. Takezó věděl, že se delší dobu nevrátíš, tak Ocú svedl a spráhnul se s ní. Mám pravdu, strýčku Gone?“

„Jo. Když byl Takezó přivázaný na stromě, přesvědčil Ocú, aby mu pomohla, a společně pak uprchli. Všichni tehdy říkali, že mezi nima něco muselo být.“

To probudilo v Matahačim to nejhorší a podnítilo ještě větší zášť k jeho příteli z dětství.

Osugi to vycítila a dodala jen další olej na oheň: „Vidíš, Matahači! Už chápeš, proč jsme se strýčkem Gonem opustili rodný kraj? Chceme se jim oběma pomstít. Dokud je nezabiju, nebudu se moct nikdy vrátit zpět do vesnice a postavit se s čistým svědomím před náš rodinný oltář.“

„Chápu.“

„A je ti jasný, že se taky nemůžeš vrátit do Mijamota, dokud se nepomstíme?“

„Už se tam nikdy nevrátím. Zpátky už nejdu.“

„Tak jsem to nemyslela. Musíš ty dva zabít. Jsou to naši úhlavní nepřátelé.“

„Ano, máš pravdu.“

„Nezní to moc přesvědčivě, co je s tebou? Máš snad strach, že nemáš dost sil porazit Takezó?“

„Nemám strach,“ protestoval.

„To je dobrý, Matahači. Budu ti stát po boku,“ přidal se strýček Gon.

„A tvoje matka bude taky na tvý straně,“ dodala Osugi. „Odneseme si jejich hlavy zpátky do vesnice jako trofej. Budeme je všem ukazovat. Co tomu říkáš, synku? Až to bude za námi, můžeš si najít ženu a konečně se usadit. Proslavíš se jako opravdový samuraj a získáš si náležitou vážnost. V celém Jošinu není slavnějšího rodu než rodina Hon'iden, musíš všem ukázat, že to stále platí. Zvládneš to, Matahači? Dokážeš to?“

„Ano, mami,“

„To je slovo syna! Strýčku Gone, nepostávej tam a pojď mu

poblahopřát. Právě slíbil, že se pomstí Takezóovi a Ocú." Ted' už byla Osugi spokojená. Pokusila se vstát, ale dělalo jí to potíže. „Au, to je bolest!“ povzdechla si.

„Co ti je?“ zeptal se strýček Gon.

„Asi jsem se od země nachladila. Bolí mě břicho a píchá mě v zádech.“

„To není dobrá zpráva. Zase budeš nemocná.“

Matahači, aby předvedl svou synovskou oddanost, se nabídl: „Vezmu tě na záda, mami.“

„Máš o mě starost? To je hezký,“ chytila se ho za ramena a z očí jí radost vytryskly slzy. „Kolik to už je let, strýčku Gone, co mě Matahači takhle nesl na zádech?“

Matahačimu kapaly její horké slzy za krk, měl z toho podivnou radost. „Kde jste ubytovaný, strýčku Gone?“

„Ještě jsme si nic nenašli, ale smíříme se klidně se vším. Pojd'me se po něčem podívat.“

„Dobře,“ řekl Matahači a trochu si ji na zádech posunul. „Teda mami, ty jsi hrozně lehká. Úplně lehoučká! Mnohem lehčí než kamení!“

Pohledný mladík

1

V dálce se ztrácel sluncem zalitý ostrov Awadží, v poledne jej však postupně zahaloval studený zimní opar nad mořem. Třepotání napnutých lodních plachet přehlušilo i hlasité šplouchání vln. Loď, která plula pravidelně několikrát do měsíce na trase mezi Ósakou a provincií Awa na Šikoku, právě brázdila vlny Vnitřního japonského moře směrem do Ósaky. Přestože její náklad sestával převážně z papíru a indiga, nezaměnitelný zápach dával tušit, že je na ní převáženo i zakázané zboží, tabák. Tokugawská vláda zakázala užívání tabáku v jakékoli podobě, nesměl se kouřit, šňupat ani žvýkat. Na palubě bylo také několik cestujících, převážně obchodníků, kteří se do města vraceli, nebo hodlali využít možností velkých zisků před koncem roku.

„Tak co? Určitě máte velké tržby.“

„Ale kdepak! Každý si myslí, že v Sakai všichni prosperujeme, ale mně se pořád štěstí nějak vyhýbá.“

„Slyšel jsem, že je tam nedostatek řemeslníků. Prý je tam poptávka po výrobcích zbraní.“

Rozhovor u sousední skupinky se nesl ve stejném duchu.

„Já dodávám válečný materiál, stojany na vlajky, brnění a podobně. Už to ale nenese tolik co dřív.“

„Vážně?“

„Nejspíš se samurajové naučili taky počítat.“

„Cha, cha, cha!“

„Dřív je okrádali lapkové. Všechno, co uloupili, přebarvili a upravili tak, aby jim to mohli zase prodat zpátky. Po každý bitvě si přilepšili, nalezený zbraně a brnění opravili a mohli jim je opět v klidu prodat.“

Jeden z mužů se díval do dálky a pěl chválu na bohatství za mořem. „Doma si člověk moc nevydělá. Jestli toužíte po pořádném zisku, musíte jít ve stopách luzonského Naji Sukezaemona nebo Čaji Sukežiróa. Je lepší obchodovat s cizinou. Je to nebezpečné, ale když se vám poštěstí, skutečně se to vyplatí.“

„I když se nám nevede, jak bychom zrovna chtěli, z hlediska samurajů jsme na tom až moc dobře. Většina z nich ani neměla možnost okusit opravdu dobré jídlo. Povídáme pořád o luxusu, který si dopřávají mocná knížata, ale dříve nebo později se stejně musí obléct do zbroje a nechat se někde zabít. Je mi jich líto. Myslí jenom na čest a samurajskou morálku, nemůžou si v klidu užít skutečného života.“

„To je vlastně pravda. Stěžujeme si, že se nám nevede, ale jediný, co má cenu v týhle době, je být obchodníkem.“

„To asi jo. Můžeme alespoň dělat, co se nám líbí.“

„Jediný, co je potřeba, je trochu sklopit hlavu před samurajem, a peníze se nám jenom posypou.“

„Také to tak vidím. Někdy si říkám, co vlastně samurajové od života očekávají.“

Vlněný koberec, který si tato skupinka obchodníků rozprostřela pod sebe, byl z dovozu, očividně se jim dařilo mnohem lépe než většině tehdejších lidí. Po Hidejošiho smrti se luxusní předměty z období Momojama dostaly převážně do rukou obchodníků, nikoli samurajů. V těchto dobách vlastnili bohatí měšťané často elegantní sady šálků na sake i s příslušenstvím a krásné drahé vybavení, které se jim hodilo na cestách. I drobnějším obchodníkům se vedlo lépe než samuraji s ročním příjmem sto osmdesát tisíc litrů rýže, což bylo

považováno za skutečně vysoké služné.

„Na lodi je taková nuda!"

„Myslíte? Nezahrajeme si karty?"

„Proč ne? Pověsíme kolem sebe závěs."

Konkubíny a učedníci nosili sake a muži se pustili do umsumma, karetní hry, kterou do Japonska přinesli portugalsí obchodníci. Jejich sázky byly neuvěřitelné, ze zlatých, které se válely na stolku, by dokázaly žít celé vesnice, ale hráči s nimi nakládali, jako by to bylo jen kamení.

Mezi cestujícími bylo také několik lidí, kterých by se obchodníci asi nejraději zeptali, pro co žijí. Byl tam horský mnich, několik bezprizorních samurajů, jeden konfuciánský učenec a několik málo samurajů ve službě. Když viděli, jakým způsobem obchodníci rozhazují peníze, sedli si ke svým zavazadlům a nevěřicně zírali na moře.

2

Byl mezi nimi i jeden mladý muž. Na klíně mu sedělo něco kulatého, chlupatého. „Sed' klidně!" napomínal to čas od času.

„To je ale pěkná opička! Je ochočená, vidíte?" zeptal se jeden z cestujících.

„Je."

„Asi ji už máte delší dobu."

„Ne, našel jsem ji teprve nedávno v horách mezi Tosou a Awou."

„To jste ji chytil úplně sám?"

„Ano, ale ostatní opice mě hrozně poškrábaly, nemohl jsem odtamtud ani utéct."

Když hovořil, vybíral opici soustředěně blechy. Avšak i bez opice by upoutal pozornost, protože měl na sobě pestré kimono a výstřední, krátký červený kabátek. Nevyholené přední vlasy měl vzadu stažené fialovou stuhou. Z jeho oblečení bylo možné usuzovat, že je to ještě chlapec, ale v těchto dobách už nešlo soudit člověka jen podle toho, co má na sobě. S nástupem Hidejošiho se všeobecně začalo nosit mnohem barevnější oblečení. Nebylo zas tak úplně neobvyklé, aby se pětadvacetiletý muž oblékal, jako kdyby mu bylo šestnáct, a přední vlasy si nikdy nenechal vyholit.

Jeho pleť zářila mládím, měl plné rudé rty a jasné oči. Na druhou stranu na něm bylo vidět, že je statné postavy, a jeho husté černé

obočí spolu s nahoru stočenými koutky očí budilo dojem, že je už dospělý.

„Přestaň se kroutit!“ řekl netrpělivě a praštil opici po hlavě. Nevinnost, s jakou se věnoval vybírání blech z její kůže, mu dodávala auru mladistvosti.

Jeho společenské postavení se také nedalo příliš dobře určit. Byl na cestách, takže měl na nohou stejné slaměné sandály a kožené ponožky jako všichni ostatní. Nebylo snadné ho někam zařadit. Zdálo se, že se ve společnosti potulného mnicha, kejklíře, hladových a nemytých samurajů cítí celkem dobře. Mohl to dost možná být potulný samuraj, ale něco vyvolávalo dojem, že má spíš vyšší postavení. To něco byla jeho zbraň, kterou měl pověšenou šikmo na zádech pomocí koženého popruhu. Byl to dlouhý bitevní meč, vypadal opravdu majestátně. Téměř každý, kdo si s ním začal povídat, měl vždy na adresu jeho dlouhého meče nějakou pochvalnou poznámku.

Gion Tódži stál kousek od něj, byl jeho zbraní naprosto fascinován. Zívál a myslel na to, že tak kvalitní meč není k vidění ani v Kjótu. Vzbuzoval v něm zvědavost, chtěl zjistit, odkud jeho majitel pochází.

3

Tódži se opravdu nudil. Jeho cesta, která trvala celých čtrnáct dnů, ho rozčilovala, unavovala a přišla mu docela zbytečná. Chtěl se co nejrychleji dostat mezi lidi, které dobře znal. „Doufám jenom, že to posel stihl,“ dumal Tódži. „Jestli ano, tak mě Okó přijde do Ósaky určitě přivítat.“ Snažil se vybavit Okóinu tvář, aby tak alespoň trochu zahnal nudu.

Důvod jeho cesty byla neutěšená finanční situace Jošiokovy školy zapříčiněná Seidžúróovým nestřídmdým způsobem života. Jeho rodina už dávno nebyla bohatá. Rozsáhlý komplex na Čtvrté ulici byl zatížen hypotékou a hrozilo, že skončí v rukou věřitele. Situaci zhoršovaly různé jiné závazky, které bylo nutné vyřídit do konce roku. Ani kdyby prodali všechn rodinný majetek, nestačily by získané peníze na splacení všech pohledávek, které se jim za celý rok naskládaly. Seidžúró se dokázal nad celou záležitostí pozastavit poznámkou, že nechápe, jak je to možné.

Tódži měl výčitky, že mladého pána nabádal k rozmařilému

způsobu života, řekl mu tedy, ať to nechá na něm. Slíbil, že celý problém nějak vyřeší.

Po dlouhém přemýšlení přišel s nápadem vybudovat novou, větší školu na třídě Západní Tóin, která by pojala větší počet studentů. Dle jeho názoru by neměli se stavbou příliš otálet. Když se uváží, kolik lidí se chce věnovat bojovým uměním a jak moc volají knížata po schopných bojovnících, bude v zájmu všech, aby vznikla větší škola a z jejích bran vycházelo stále více schopných šermířů.

Seidžúró napsal oběžník, ve kterém přesně toto zmiňoval, a Tódži se vydal sbírat příspěvky od bývalých studentů v západním Honšú, na Kjúšú a Šikoku. Mnozí z nich studovali ještě za Kenpóa a nyní se v jednotlivých knížectvích honosili vysokými úřady. Avšak přes všechnu argumentaci a Tódžeho prosby se jich jen málo uvolilo k finančnímu příspěvku nebo připsu jen na základě obyčejného oběžníku. Mnohem více se mu dostávalo stereotypních odpovědí „Ozvěme se vám později“, „Popovídáme si o tom, až přijedu do Kjóta“, nebo jiných podobných výmluv. Příspěvky, s nimiž se teď Tódži vracel domů, byly jen zlomkem toho, co očekával.

Nebezpečí však nehrozilo jeho vlastní rodině, snad proto mu teď přišla na mysl opět Okó a ne Seidžúró. Ale ani to mu příliš nepomohlo a brzy se začal zase nudit. Závídel mladíkovi, že může vybírat opici blechy. Musel taky něco dělat, aby zabil dlouhou chvíli. Došel až k němu a pokusil se s ním zavést hovor.

„Tak jak, mladý pane? Do Ósaky?“

Mladík se ani neobtěžoval zvednout hlavu, jenom po něm zašilhal očima a řekl: „Ano.“

„Sídlí tam vaše rodina?“

„Ne.“

„Pak musíte být z Awy.“

„Ne, ani z Awy,“ odpověděl, jako by chtěl dát najevo, že je hovor ukončen.

4

Tódži se na chvíli odmlčel, ale zkusil to znova. „Máte skvělý meč,“ řekl mladíkovi.

Na mladíkovi bylo vidět, že má z chvály radost. Tentokrát se na Tódžeho podíval pořádně a zareagoval vlídněji: „Děkuji, předává se v naší rodině už po několik generací. Je to bitevní meč, ale chtěl

bych v Ósace požádat jednoho kovářského mistra, aby mi ho upravil tak, abych ho mohl nosit na boku."

„Není na to moc dlouhý?"

„Neřekl bych. Má jenom devadesát centimetrů."

„To je teda macek."

Mladík se usmál. „Takový meč by snad měl zvládnout každý, ne?" řekl sebejistě.

„Meč může být dlouhý třeba devadesát nebo i sto deset centimetrů, ale jen opravdový mistr s ním dokáže zacházet s lehkostí. Poslední dobou vídám hodně chlapíků s dlouhými meči. Vypadají impozantně, ale když jde do tuhého, dají se hned na útěk. Jaký styl jste studoval?" Když došlo na řeč o šermířství, cítil Tódži, že má nad mladíkem navrch.

Mladík se podezřívavě zahleděl do Tódžihovo samolibé tváře a odpověděl: „Styl Tomita."

„Styl Tomita přece upřednostňuje kratší meče," řekl Tódži chytrácky.

„To, že jsem studoval styl Tomita, ještě neznamená, že musím používat krátký meč. Nechci nikoho napodobovat. Můj učitel používal krátký meč, tak jsem se rozhodl pro dlouhý. A kvůli tomu jsem ze školy musel odejít."

„Zdá se, že se vy mladí rádi bouříte. Co se s vámi pak dělo dál?"

„Odešel jsem z ečizenské vsi Džókjódži do učení k mistrovi Kanemakimu Džisaiovi. Taky zanechal stylu Tomita a vytvořil svůj vlastní styl Čúdžó. Byl mi nakloněný a vzal mě za svého žáka. Když jsem u něho studoval už čtyři roky, řekl mi, že jsem připraven osamostatnit se."

„Na venkově se asi vydávají osvědčení na počkání."

„To na Džisaie moc nesedí. Ve skutečnosti jediný člověk, který od něj dostal osvědčení, je Itó Jagoró Ittósai. Rozhodl jsem se ho získat jako druhý, tvrdě jsem cvičil, ale než jsem svého cíle dosáhl, musel jsem se vrátit domů, protože mi umírala matka."

„Odkud vlastně jste?"

„Z Iwakuni v provincii Suó... Když jsem se tedy vrátil domů, trénoval jsem každý den poblíž mostu Kintai. Naučil jsem se sekat v letu křídla vlaštovek a púlit vrbové mláží. Vytvořil jsem si pár vlastních technik. Před smrtí mi matka darovala tenhle meč. Řekla mi, ať o něj dobře pečuji, protože ho vytvořil samotný Nagamicu."

„Nagamicu? To nemyslíte vážně!"

„Nenese na stopce jeho podpis, ale traduje se, že to je jeho dílo. V místě, odkud pocházím, je tenhle meč velmi slavný. Je známý pod jménem Dlouhé bidlo." Přestože se ještě před chvílí choval rezervovaně, když došlo na téma, které mu vyhovovalo, dokázal o něm sáhodlouze povídat, aniž by si všímal reakcí svého posluchače. Z toho a ze zkušeností, o nichž vyprávěl, vysvítilo, že je mnohem větší osobnost, než by člověk mohl usuzovat z jeho podivného vkusu v odívání.

5

Mladík se na chvíli odmlčel. Zahleděl se do dálky a s vážným výrazem v očích řekl: „Během doby, co jsem pobýval v Suó, Džisai náhle onemocněl. Když jsem se to od Kusanagiho Tenkiho dozvěděl, hrozně mě to sebralo, rozbrečel jsem se. Tenki byl ve škole déle než já a staral se o mistra i v době, když onemocněl. Tenki byl jeho synovec, ale Džisai ani nepomyslel na to, že by mu mohl vystavit osvědčení. Místo toho mu řekl, že chce svoje osvědčení věnovat mojí maličkosti spolu s knihou svých tajných technik. Nejenže mi je chtěl dát, přál si, abychom se ještě setkali a on mi mohl vše předat osobně." V očích se mu při vzpomínce na jeho učitele objevily slzy. Tódzího však vyprávění pohledného, citově založeného mladíka ani trochu nedojímalo. Povídat si s ním bylo ale mnohem lepší než se kousat nudou. „Skutečně?" předstíral, že ho to opravdu zajímá. „Takže umřel, aniž byste se ještě setkali?"

„Škoda že jsem se za ním nevypravil hned, jak jsem se o jeho nemoci dozvěděl. Byl ale až v Kózuke, to je od Suó vzdáleno stovky kilometrů. Ve stejné době mi umřela i matka, takže jsem s ním nemohl strávit poslední chvíle."

Slunce se schovalo za mraky, obloha byla zbarvena došeda. Loď se začala kymáčet a přes okraje paluby stříkala bílá pěna.

Mladík pokračoval v sentimentálním vyprávění. Řekl zhruba následující. Po smrti matky dům v Suó zavřel a pomocí několika dopisů se s přítelem Tenkim domluvil, že se s ním setká přesně v den jarní rovnodennosti. Bylo nepravděpodobné, že by Džisai po sobě zanechal větší majetek, ale svěčil Tenkimu určitý obnos i s certifikátem a knihou tajných technik. Než se spolu ve stanovený den setkají na hoře Hóraidži v provincii Mikawa, tedy přesně v polovině cesty mezi Awou a Kózuke, rozhodl se Tenki po nějakou dobu

cestovat a studovat. Mladík samotný se chystal do Kjóta, také za studiem, ale i za památkami.

Když dokončil svůj příběh, zeptal se Tódžiho: „Vy jste z Ósaky?”

„Ne. Z Kjóta.”

Oba se odmlčeli, hukot valících se vln a šustění plachet odvedly na chvíli jejich pozornost.

„Takže se chcete proslavit svým šermířským uměním?” řekl Tódži. Přestože jeho poznámka byla sama o sobě nevinná, výraz v jeho tváři prozrazoval povýšenost hraničící s pohrdáním. Už delší dobu nemohl vystát všechny ty namyšlené mladé šermíře, kteří se věčně oháněli svými osvědčeními a tajnými knihami. Nevěřil tomu, že by po zemi cestovalo tolik skvělých mistrů meče. Byl přece v Jošiokově škole už dvacet let a stále byl ještě jenom studentem, i když studentem s výsadním postavením.

Mladík si přitáhl kolena a zadíval se do šedavého moře. „Kjóto?” opakoval si pro sebe. Pak se podíval znovu na Tódžiho a zeptal se: „Slyšel jsem, že tam žije jistý Jošioka Seidžúró, je to nejstarší syn Jošioky Kenpóa. Věnuje se ještě bojovým uměním?”

6

Tódži ho chtěl trochu potrápit.

„Věnuje,” odpověděl stručně. „Jošiokově škole se prý vede velmi dobře. Už jste ji někdy navštívil?”

„Ne, ale až přijdu do Kjóta, rád bych se s tím Seidžúróem utkal, abych zjistil, jak je dobrý.”

Tódži si odkašlal, aby se nemusel smát. Mladíkova neomalenost a přehnané sebevědomí se mu začaly protivit. Nemohl samozřejmě vědět, jakou má ve škole Tódži pozici, ale až to zjistí, bude určitě svých slov litovat. „A vy si myslíte, že z toho vyváznete bez zranění?” zeptal se ho Tódži pohrdavě.

„Proč bych neměl?” odpověděl mu mladík. Teď to byl on, kdo se chtěl zasmát, a také tak učinil. „Jošiokově mají velkou školu a nesmírnou prestiž, Kenpó musel být neobyčejně dobrým šermířem. Povídá se ale, že jeho synové za moc nestojí.”

„Jak si můžete být tolik jistý, když jste je ještě nevyzkoušel?”

„Říkám jen to, co si mezi sebou šeptají samurajové v provinciích. Nejsem z těch, kteří uvěří všemu, co se kde špitne, ale skoro všichni si myslí, že Seidžúró a Denšičiró přivedou Jošiokovu školu k

záhubě."

Tódži by mu nejraději řekl, ať zavře tu svoji nevymáchanou hubu. Chvilí dokonce uvažoval, že mu řekne, kdo je, ale nebyla na to ta správná chvíle, vypadal by před ním jako slaboch. S velkým sebezapřením mu odpověděl: „V provinciích jsou poslední dobou spousty všeználků, vůbec mě nepřekvapuje, že se mluví o Jošiokově škole se závistí. Povězte mi ale něco víc o sobě. Před malou chvílí jste říkal, že jste vyvinul způsob, jak zasáhnout do křídla letící vlaštovku, mám pravdu?"

„Ano, zmínil jsem se o tom."

„Tímhle dlouhým mečem?"

„Přesně tak."

„Pokud to skutečně dokázete, tak určitě bez potíží trefíte i racka na obloze. Létají jich tady nad námi spousty."

Mladík chvíli neodpovídal. Konečně si uvědomil Tódžeho nečistě úmysly. Zahleděl se na jeho tmavé rty a řekl: „Dokázal bych to, ale nevím, proč bych měl takovou hloupost dělat... Co vás vede mě nutit dělat něco takového?"

„Chci vidět, jak se oháníte mečem, když si troufáte na Jošioky..."

„Ale copak? Urazilo vás, že jsem mluvil ošklivě o Jošiocích? Vy k nim snad patříte?"

„To ne, ale žádný Kjót'an nemá rád, když někdo mluví ošklivě o Jošiokově škole."

„Cha, cha, cha. Říkal jsem přeci jen to, co se povídá. Moje slova to nebyla."

„Poslyšte!" řekl Tódži přísně.

„Copak?"

„Říká vám něco výraz ‚nedomrlý samuraj'? Dám vám dobrou radu propříště! Podceňováním druhých se daleko nedostanete. Vychloubáte se sekáním vlaštovek a oháníte se osvědčením stylu Čúdžó, ale měl byste vědět, že ne všichni vám na to naletí. Raději se dobře podívejte, s kým mluvíte, než se zas příště začnete vytahovat."

7

„Myslíte, že se jenom vytahuju?"

„Přesně tak," vypnul Tódži hrud' a šel k mladíkovi trochu blíž.

„Nikomu nevadí, když se mladý muž chlubí tím, co všechno dokázal, ale nesmí se to přehánět!"

„.....“

„Ze začátku jsem vás ještě vydržel poslouchat, nechtěl jsem nic namítat. Ale jmenuji se Gion Tódži a jsem přední žák Jošioky Seidžúroa. Ještě jedno nehezské slovo o Jošiokově škole a budete mít co dělat se mnou!“

Tou dobou se už na ně dívali všichni cestující. Poté, co prozradil své jméno a postavení ve škole, Tódži odkráčel nasupeně na zád' a rozčiloval se nad drzostí dnešní mládeže. Mladík ho mlčky následoval a ostatní cestující na oba zpovzdálí tupě zírali.

Tódžihovo vzniklá situace příliš netěšila. V přístavu na něj čekala Okó, a kdyby se teď pustil do šarvátky, bude mít po přistání problémy s úředníky. Předstíral nezájem a s lokty opřenými o zábradlí se upřeně díval na modročerné víry, které se tvořily za zádí.

Mladík mu zlehka poklepal na rameno. „Pane,“ oslovil ho potichu, na jeho hlase nebyl znát ani vztek, ani rozhořčení.

Tódži neodpovídal.

„Pane,“ opakoval mladík.

Tódži to již nevydržel a zeptal se: „Co chcete?“

„Řekl jste před tolika lidmi, že jsem chvástal, mám však také svou hrdost. Musím tedy udělat to, k čemu jste mě předtím vyzval. Chci, abyste byl mým svědkem.“

„K čemu jsem vás vyzval?“

„Už jste zapomněl? Vysmíval jste se mi, když jsem řekl, že dokážu zasáhnout křídlo letící vlaštovky, a nutil jste mě, abych svým mečem trefil alespoň racka.“

„Hm, to jsem říkal.“

„Když ho tedy trefím, přesvědčím vás, že si nevymýšlím?“

„No... Asi ano.“

„Dobře, tak to udělám.“

„Výborně, tak račte,“ řekl Tódži sarkasticky. „Nezapomeňte ale, že pokud to děláte jen z hrdosti a neuspějete, budete všem pro smích.“

„Dokážu to.“

„Nebudu vám v tom tedy bránit.“

„A můžete zde zůstat jako svědek?“

„Zůstanu tu rád!“

Mladík se postavil doprostřed zadní paluby, posunul ruku na meč a zavolal: „Pane Tódži! Pane Tódži!“ Tódži se na něj zkoumavě podíval a zeptal se, co chce. Mladík mu s vážnou tváří odpověděl: „Pošlete přede mě několik racků, rozsekám jich tolik, kolik si budete

přát."

8

Tódžimu tato situace okamžitě připomněla scénu z jednoho humorného příběhu, který bývá připisován Ikkjúovi. Mladík si z Tódžiho očividně tropil legraci. Není divu, že to Tódžiho dopálilo: „Dost! Co je to za nesmysl? Mám vám nahánět racky? To by zvládl každý, zasáhnout racka z bezprostřední vzdálenosti!"

„Moře je široké, rozprostírá se na tisíce kilometrů do dále, můj meč má však jen devadesát centimetrů. Jestli se ti ptáci nepřiblíží až ke mně, nebudu je moct zasáhnout," řekl mladík.

Tódži udělal několik kroků vpřed a řekl posměšně: „Snažíte se z toho vyvléknout? Jestli nedokážete zasáhnout letícího racka do křídla, tak to řekněte a omluvte se."

„Kdybych měl něco takového v úmyslu, tak bych tady nestál. Když raci ke mně nepřiletí blíž, useknu pro vás něco jiného."

„A to jako co?"

„Udělejte pět kroků a uvidíte."

Tódži se k němu přiblížil a vzkřikl: „A co teď?"

„Teď bych rád použil vaši hlavu, když jste po mně požadoval, abych dokázal, že se nevychloubám. Mnohem logičtější by bylo useknout vaši hlavu než zabíjet nevinné racky."

„Pomátl jste se?" zvolal Tódži. Instinktivně hlavou ucukl, protože v té chvíli mladík tasil meč a švihl jím. Byl to tak rychlý pohyb, že devadesát centimetrů dlouhý meč vypadal jak kratičká jehla.

„Co děláte?" stěžoval si Tódži, když se zapotácel dozadu a ohmatával si límec. Naštěstí mu hlava zůstala sedět na krku a vyvázl z toho bez šrámu.

„Už rozumíte?" řekl mladík. Otočil se k němu zády a odešel k hromadě zavazadel.

Tódži rozpaky zčervenal, nedokázal nic udělat. Když se podíval na sluncem zalitou palubu, uviděl na ní něco podivného, vypadalo to jako štětky. Zmocnila se ho hrozivá předtucha. Sáhl si na hlavu a zjistil, že přišel o svůj culík. Krátký, dopředu stočený culík, který byl opravdovou chloubou samurajů. Tvářil se vyděšeně, snažil se jej na vrcholu hlavy nahmatat, ale páska, kterou měl vlasy sepnuty, byla rozvázána. Vlasy mu visely zplihle dolů, čímž zvýraznily jeho vyholené temeno.

„Ten hajzl!“ Zmocnil se ho nesmírný vztek. Konečně pochopil, že mladík nelhal, že se nejednalo o prázdné tlachání. Byl sice mladý, ale s mečem zacházel jako mistr. Tódži žasl, že někdo tak mladý může ovládat tak dokonalou techniku. Obdivoval jeho nadání, ale rozhořčení mu zaslepilo srdce.

Když se zadíval na před, spatřil, že se mladík vrátil na své místo a něco tam hledá. Očividně si teď nedával pozor. Tódži zjistil, že se mu naskytla vhodná příležitost k vykonání pomsty. Plivl si do dlaní, položil ruce na jílec meče a přikradl se za svým sokem. Nebyl si jist, zda mu chce useknout jen culík nebo celou hlavu. V té chvíli jej to nezajímalo. Byl úplně rudý a těžce dýchal, chystal se na něj zaútočit.

Najednou se mezi obchodníky, kteří hráli karty, strhl povyk.

„Co to má znamenat? Některý karty chybí!“

„Kde můžou být?“

„Podívejte se tamhle.“

„Tam už jsem se díval.“

Zatímco tam takto pokřikovali a třepali kobercem, podíval se jeden z nich jen tak mimoděk na oblohu.

„Tamhle! Má je ta opice!“

9

Ostatní cestující s radostí přivítali další rozptýlení, všichni se zahleděli na vrchol devítimetrového stěžně. Skutečně, byla tam opice.

„Cha, cha. To je ale opice, ukradla jim karty,“ smál se jeden z cestujících.

„Žvýká je!“

„Ne, vypadá to, jako by je rozdávala.“

Jedna karta se v té chvíli snesla dolů. Rozzlobený obchodník ji sebral z paluby a řekl: „Má určitě ještě tři nebo čtyři karty.“

„Vylezte tam někdo a seberte jí je! Nemůžeme bez nich hrát.“

„Kdo by tam lezl? Je to vysoko.“

„A co třeba kapitán?“

„Ten by to mohl zvládnout.“

„Dáme mu nějaký peníze, když to pro nás udělá.“

Kapitán jejich nabídku vyslechl a souhlasil. Přijal od nich peníze, ale rozhodl se k tomu spíše z pocitu zodpovědnosti, kterou za všechno na lodi cítil. Vylezl na náklad a zeptal se cestujících: „Čí je

ta opice? Mohl by se přihlásit její majitel?"

Nikdo neodpovídal, ale ti, kteří věděli, že opice patří tomu pohlednému mladíkovi, se na něj s očekáváním dívali. Kapitán to také věděl, a proto se ještě víc rozzlobil. Zavolal tedy ještě hlasitěji: „Není tady snad její majitel?... Pokud nikomu nepatří, vyřídím to s ní, ale nechci pak slyšet žádné stížnosti."

Majitel opičky se opíral o zavazadla, byl očividně zamyšlený. Několik cestujících si začalo nesouhlasně šeptat a kapitán probodával mladíka pohledem. Hráči trousili nenávistné poznámky a ostatní přemýšleli, zda je mladík hluchý či hloupý, nebo jenom drzý. Mladík se však jenom otočil nepatrně stranou a dělal, jako by se nic nestalo.

„Jak se zdá, opicím se daří na moři stejně jako na zemi. Jedna taková se přikradla mezi nás. Protože nikomu nepatří, můžeme s ní udělat, co se nám zlíbí. Jste mými svědky, vážení cestující! Jako kapitán této lodi jsem vyzval majitele, aby se přihlásil, ale nikdo tak neučinil. Až se pak bude rozčilovat, že mě neslyšel, doufám, že budete stát na mojí straně."

„Dovšvědčíme vám to!" volali obchodníci, kteří již supěli vzteky.

Kapitán sešel po žebříku dolů do podpalubí. Když z něj opět vylezl, měl v ruce mušketu se zapáleným doutnákem. Nikdo nepochyboval, že ji použije. Všechny pohledy se stočily zpět na mladíka.

10

Opice byla v naprostém klidu. Hrála si nahoře na stěžni s kartami a dělala všechno možné, aby lidi dole na palubě pořádně dopálila. Náhle vycenila zuby, něco zavřeštěla a utíkala k ráhnu, ale nevěděla jak dál.

Kapitán zvedl mušketu a zamířil na ni. Avšak ve chvíli, kdy ho jeden z obchodníků tahal za rukáv a vybízel, aby už honem vystřelil, vykřikl mladík: „Zastavte, kapitáne!"

Tentokrát to byl kapitán, kdo dělal, že neslyší. Zmáčkl spoušť a ozval se ohlušující výstřel. Cestující se sklonili a zacpali si uši. Střela však mířila příliš vysoko. Mladík totiž stačil v poslední chvíli hlavěň muškety odklonit.

Kapitán křičel vzteky a chytil mladíka za límec. Chvíli to vypadalo, jako by za ním visel ve vzduchu. Byl sice urostlé postavy, ale v porovnání s pohledným mladíkem byl střízlík.

„Co to vyvádíte?" rozkřikl se na něj mladík. „Vy jste chtěl touhle hračkou sestřelit tu nevinnou opici?"

„To teda chtěl."

„Přijde vám to správné?"

„Varoval jsem vás."

„A jak jste mě varoval?"

„Máte snad oči a uši!"

„Držte hubu! Já jsem váš zákazník a navíc samuraj! Myslíte snad, že mám povinnost odpovídat, když se postaví kapitán obyčejné lodi před cestující a začne hulákat, jako by byl jejich pánem?"

„Nebud'te drzý! Opakoval jsem svoje varování nejmíň třikrát. Určitě jste mě slyšel. A i kdyby se vám nelíbil způsob, jakým jsem to říkal, mohl jste aspoň vzít v potaz, že je vaše opice ostatním cestujícím na obtíž."

„Kterým cestujícím? Myslíte jimi snad tu bandu šejdírů, kteří hráli za závěsem karty?"

„Moc se nenaparujte! Zaplatili mi za cestu třikrát víc než vy." „To z nich nedělá nic víc, než jsou. Je to tlupa mizerných kšeftařů. Rozhazují tu peníze, chlastají a dělají, jako by jim patřila celá loď. Sledoval jsem je celou dobu, hnusí se mi. A co má být, že jim moje opice utekla s kartami? Já jsem jí to nenakázal. Napodobovala jen to, co dělali oni. Nemám se za co omlouvat."

Mladík se upřeně zadíval na bohaté obchodníky a častoval je svým hlasitým, cynickým smíchem.

Mušle zapomnění

1

Když loď dorazila do přístavu u řeky Kizu, byl už večer. Přivítal je silný zápach ryby. Na břehu blikala červená světýlka a v pozadí se ozývalo přerušované šumění vln. Hlasy těch, kteří stáli na břehu, a těch, kteří byli na lodi, začaly postupně splývat. Se šplouchnutím byla vyhozena kotva a loď byla spojena se břehem pomocí lan a můstku.

Po celém přístavišti se rozléhaly vzrušené výkřiky.

„Je na palubě syn kněze ze svatyně Sumijoši?"

„Je tu někde posel?"

„Pane! Tady jsem, tady!"

K lodi se blížily jak obrovská vlna lampiony nesoucí názvy jednotlivých hostinců, které soupeřily o přízeň cestujících.

„Přeje si někdo přespat v hostinci Kašiwaja?“

Mladík s opicí na rameni si také razil cestu davem.

„Pojďte k nám, pane. Nebudete za opici muset platit žádné příplatky.“

„Sídlíme přímo před svatyní Sumijoši. Pro poutníky to je ideální místo. Můžete si pronajmout pokoj s nádherným výhledem.“

Mladíkovi nepřišel nikdo naproti, aby ho uvítal. Odcházel pryč z přístaviště a nabídkám nevěnoval ani trochu pozornosti.

„Co si o sobě myslí?“ poznamenal jeden z cestujících. „Co má být, že se naučil trochu zacházet s mečem!“

„Zkazil nám celý zbytek dne.“

„Kdybych nebyl jen obyčejný měšťan, tak by teď se mnou měl co dělat!“

„Uklidni se. Ať si samurajové klidně myslí, že jsou lepší než ostatní. Stačí jim ke štěstí, když se před námi můžou naparovat. Úkolem nás měšťanů je přenechávat jim květy, ale sklízet šťavnaté plody. Proč se rozčilovat kvůli takovému malichernostem?“

Zatímco se takto bavili, dohlíželi obchodníci bedlivě na to, aby dostali všechna zavazadla a zboží na jednu hromadu. Když vystupovali z lodi, vítaly je skupinky lidí s lampiony a povozy. Nebyl mezi nimi nikdo, koho by hned v přístavu neobklopile hlouček ustaraných žen.

Poslední vystoupil z lodi Gion Tódži. Na jeho tváři bylo vidět, že se necítí ve své kůži. Byl to nejhorší den, jaký kdy prožil. Přes hlavu měl uvázaný šátek, aby nikdo nespatřil, jaké potupy se mu dostalo. Látka však nezakrývala jeho sklíčené obočí a rozmrzelé rty.

„Tódži! Tady jsem!“ volala na něj Okó. Přestože měla přes hlavu také šátek, její obličej byl po celou dobu čekání vystaven foukání ledového větru. Přes silnou vrstvu pudru byly vidět vrásky, které se jí marně snažila zakrýt.

„Okó! Tak přece jsi tady.“

„Nečekal jsi mě snad? Poslal jsi mi dopis, abych tu na tebe čekala, nebo se snad pletu?“

„Ne, ale říkal jsem si, co kdyby k tobě nedošel včas.“

„Stalo se něco? Vypadáš ustaraně.“

„To nic není. Měl jsem jen mořskou nemoc. Pojď, zajdeme do Sumijoši a najdeme si nějaký hostinec.“

„Pojď tudy. Čekají už na nás nosítka.“
„Děkuju. Zamluvila jsi i pokoj?“
„Ano. Všichni na tebe v hostinci čekají.“
Tódži se zhrozil. „Všichni? Koho tím myslíš? Myslel jsem si, že tady strávíme několik dnů jen my dva. Jestli je tam hodně lidí, tak nikam nejdu.“

2

Odmítl nosítka a šel našťvaně napřed. Když se mu Okó snažila všechno vysvětlit, prudce ji odstrčil a vynadal jí. Byl to výbuch hněvu, který se v něm nahromadil během plavby.

„Ubytuju se někde sám!“ vyštěkl na ni. „Pošli ta nosítka pryč! Jak můžeš být tak pošetilá? Copak mě nechápeš?“ Vytrhl se jí a pospíchal pryč.

Byli kousek od rybího trhu na břehu moře. Všechny obchůdky byly zavřené, váhy, které visely u každého vchodu, se třpytily jak stříbrné mušle. Protože tu skoro nikdo nebyl, Okó Tódžihovo objala a snažila se ho ukonejšit.

„Běž pryč!“ zakřičel.

„Jestli se ubytuješ někde jinde, můžou si to ostatní špatně vykládat.“

„Ať si myslí, co chtějí!“

„Takhle přece nemůžeš mluvit,“ přesvědčovala ho a opřela své promrzlé tváře o jeho. Naslédla vůně jejího pudru a vlasů začala pronikat celou jeho bytostí, postupně z něj všechn vztek a rozhořčení opadly.

„Prosím,“ žadonila Okó.

„Hrozně mě to zklamalo,“ řekl.

„Já vím, ale budeme spolu přeci ještě mockrát.“

„Já jsem se ale vážně moc těšil, že tyhle dva tři dny budeme úplně sami.“

„Já ti rozumím.“

„Když mi rozumíš, tak proč jsi s sebou přivedla tolik lidí? Je to snad proto, že ke mně necítíš to samé co já k tobě?“

„Co má zas být tohle...“ řekla Okó vyčítavě. Dívala se na něj, jako by jí každou chvíli měly vytrysknout slzy. Avšak místo pláče učinila další pokus o vysvětlení, co se přihodilo. Když za ní přišel posel s Tódžihovým dopisem, také pomyslela na to, že by si mohli nějaký čas v

Ósace užít jen sami ve dvou, ale shodou okolností byl toho večera v Jomogi také Seidžúró se sedmi dalšími studenty. Akemi při té příležitosti nechtěně vyklouzlo z úst, že má Tódži brzy dorazit. Všichni se bez většího rozmýšlení dohodli, že Okó do Ósaky doprovodí a že s nimi půjde i Akemi. Nakonec to tedy dopadlo tak, že se v sumijošském hostinci ubytovali v deseti.

Přestože Tódži uznal, že za takové situace se nedalo nic jiného dělat, zůstal i nadále mrzutý. Dnes očividně nebyl jeho den, a byl si jist, že bude ještě hůř. První věc, na kterou se ho budou všichni vyptávat, je to, jak dopadla jeho agitace v provinciích. Protivila se mu myšlenka, že je bude muset informovat o svém neúspěchu. Nejvíce se však obával představy, že před nimi bude muset sundat svůj šátek. Jak jim má vysvětlit ztrátu culíku? Uvědomil si ale, že nemá jiné východisko, a tak mu nezbylo nic jiného než se smířit s osudem. „Tak dobře," řekl. „Půjdu s tebou. Zavolej nosítka." „Opravdu?" radovala se Okó, a rozběhla se zpět do přístaviště.

3

V hostinci se zatím Seidžúró a ostatní vykoukali a oblékli si příjemná kimona s bavlněnými vycpávkami. Seděli a čekali, až Tódži s Okó dorazí do hostince. Když tam už seděli delší dobu, poznamenal kdosi: „Však oni dorazí, nemá smysl tu čekat jen tak se založenýma rukama."

Smyslem této poznámky samozřejmě bylo, že si objednájí sake. Zpočátku pili jen proto, aby si zkrátili čekání, ale brzy se jim po těle rozlil příjemný pocit opojení a šálky začaly kolovat mnohem rychleji. Za chvíli na Okó a Tódžiho úplně zapomněli.

„Jsou tady v Sumijoši nějaký pěkný holky?"

„To je dobrý nápad! Měli bychom si jich pár zavolat."

Seidžúró chvíli váhal, ale když ho pobídli, aby vzal Akemi do jiného pokoje, aby na sebe měli víc klidu, malinko se ušklíbl nad jejich nevybíravým způsobem, jak se ho zbavit, ale odešel rád. Bude určitě mnohem příjemnější být o samotě s Akemi v místnosti vybavené stolkem s ohřívadlem než trávit večer s bandou opilých rváčů.

Hned jak odešel, nabrala jejich zábava větší obrátky. Netrvalo dlouho a na zahradě před hostincem se objevilo několik mladých společnic, kterým se zde říkalo „pýcha řeky Tosama". Měly v rukou

flétny a šamiseny, samé staré, nekvalitní a opotřebované nástroje.

„Proč musíte dělat tolik rámusu?“ zeptala se provokativně jedna z nich. „Jste tady kvůli pití, nebo jste se sem přišli rvát?“

Muž, který se považoval za jejich předáka, dívce hned odpověděl: „Co to je za hloupou otázku? Neplatíme peníze kvůli rvaní. Zavolali jsme vás, abychom trochu popili a pobavili se.“

„To ráda slyším, ale nemohli byste se trochu utišit?“ řekla dívka opatrně.

„Pokud jde jenom o tohle, tak se nemusíte bát. Zazpíváme si, ne?“

Přítomnost dívek přiměla samuraje, aby schovali své chlupaté údy pod kimona, a několik z nich se přestalo válet na zemi a způsobně se posadili. Hudba spustila, všem se zvedla nálada a večírek nabral spád. Byli právě v nejlepším, když se ve dveřích objevila mladičká služebná, která je informovala, že přišel muž, který dnes připlul lodí ze Šikoku.

„Cože? Někdo přišel?“

„Jo, říkala, že dorazil nějaký pan Tódži.“

„Paráda! Výborně! Tódži je tady... Kde je Tódži?“

Tódžiho příchod s Okó zábavu ani trochu nenarušil. Ve skutečnosti jim nikdo nevěnoval pozornost. Tódži byl znechucen, všichni tu přece byli kvůli němu.

Zavolal ještě jednou služebnou, která ohlásila jejich příchod, a zeptal se, kde najde Seidžúróa. Avšak když vešli do haly, připotácel se k nim brunátný, značně podnapilý předák skupiny a chytil Tódžiho kolem krku.

„Ahoj, Tódži!“ drmolil. „Tak už jsi zpátky? My tady na vás čekáme, a ty sis to zatím někde s Okó užíval. To se přece nedělá.“

Tódži se ho marně snažil setřást. Muž ho však přitáhl až do pokoje. Cestou šlápl na tác, kopl do několika lahví a spadl na podlahu. Tódžiho stáhl s sebou.

„Můj šátek!“ zvolal Tódži. Sáhl si na hlavu, ale bylo pozdě. Když padali na zem, předák mu po šátku chňapl a teď ho měl v ruce.

4

Všichni vzdychli údivem a dívali se tam, kde Tódži míval svůj culík.

„Co máš s hlavou?“

„Cha, cha, cha. Co to je za účes?“

„Kdes k tomu přišel?"

Tódži byl úplně rudý. Popadl šátek a dal ho zpět na původní místo.
„To nic, udělal se mi jenom malej vrídek," vylouval se.

To je rozesmálo ještě víc.

„Dovezl si jako suvenýr vrídek!"

„Raději si to zakryj!"

„Žádný takový. Hezky nám ho ukaž!"

Z nejasných žertů bylo jasné, že mu nikdo nevěří, ale zábava pokračovala dál a nikdo se už o culíku nezmínil.

Druhý den ráno tomu bylo jinak. V deset hodin seděli všichni na pláži za hostincem, tentokrát byli střízliví a zaujatě se o něčem radili. Seděli v kruhu, rameno vedle ramena. Někteří měli zkřížené ruce, ale úplně všichni se tvářili zasmušile.

„Ať se na to díváme jakkoli, je to vážné."

„Otázka je, zda to je pravda."

„Slyšel jsem to na vlastní uši. Chceš říct, že si vymýšlím?"

„Tohle mu nemůže projít jen tak. Je v sázce čest Jošiokovy školy. Musíme jednat!"

„To jistě, ale co uděláme?"

„Stále ještě není pozdě. Najdeme toho chlapa s opicí a tentokrát usekneme culík jemu. Ukážeme mu, že se to netýká jenom cti Giona Tódžiho. Je to problém týkající se celé Jošiokovy školy! Nějaké námitky?" Předák byl nyní jako vyměněný, působil dojmem udatného velitele, který své muže vybízí k bitvě.

Po probuzení si muži poručili ohřát lázeň, aby spláchli ranní kocovinu. Zatímco se koupali, přišel k nim jeden obchodník. Nevěděl, co jsou zač, a tak jim řekl o včerejším incidentu na lodi. Častoval je humorným vyprávěním, jak Tódži přišel o culík, a na závěr dodal: „Ten samuraj, co přišel o vlasy, tvrdil, že je předním žákem kjótské Jošiokovy školy. Pokud říkal pravdu, tak na tom musí být Jošiokové hůř, než by si kdo dokázal představit."

To samuraje dokonale probudilo a jali se hledat svého staršího kolegu. Zjistili, že si dnes ráno přivstal, prohodil pár slov se Seidžúróem a vyrazil s Okó hned po snídani do Kjóta. To je ujistilo, že se vyprávění zakládalo na pravdě, avšak místo toho, aby se pokusili dohnat zbabělého Tódžiho, rozhodli, že bude lepší co nejrychleji najít mladíka s opicí a očistit dobré jméno Jošiokovy školy.

Poté, co se na pláži dohodli na dalším postupu, rychle vstali,

vyklepali si z kalhotových sukní písek a vyrazili.

5

Byla to pláž v zálivu Sumijoši. Akemi se tam procházela po břehu bosýma nohama. Sbírala mušle a hned je zahazovala. Přestože byla zima, sluneční paprsky hřály a z vysokých vln, které se táhly do dálky jako řetězy z bílých růží, byla cítit vůně moře.

Akemi s překvapením pozorovala, jak se samurajové rozeběhli všemi směry, až jim pochvy jejich mečů plandaly ve vzduchu. Když poslední z nich běžel kolem ní, zeptala se ho: „Co vyvádíte?”

„To jsi ty, Akemi?” řekl. „Můžeš nám klidně pomoci. Každý z nás dostal za úkol prohledat část území.”

„Co hledáte?”

„Mladého samuraje s dlouhými předními vlasy. Má s sebou opici.”

„A co udělal?”

„Něco, co by zostudilo pověst našeho mladého pána, pokud nebudeme rychle jednat.”

Řekl jí, co se stalo, ale neprobudil v ní ani trochu zájmu.

„Vy se pořád jenom musíte prát!” odsuzovala je.

„Neděláme to, protože se rádi pereme, ale když to necháme bez odezvy, bude to hanba pro celou školu, největší centrum bojových umění v zemi.”

„Záleží na tom snad?”

„Zbláznila ses?”

„Vy chlapi se pořád honíte za nějakými nesmysly.”

„Hm?” podivil se a podezřívavě si ji prohlédl. „Cos tady teda celou dobu dělala ty?”

„Já?” Sklopila zrak k nádhernému písku kolem svých nohou a odpověděla: „Hledám mušle.”

„Proč je hledáš? Je jich tady jak hvězd na obloze. Tady to vidíš, vy ženy mrháte časem mnohem šílenějším způsobem než muži.”

„Hledám jednu vzácnou mušli. Jmenuje se mušle zapomnění.”

„Hm? Opravdu taková mušle existuje?”

„Ano, ale dá se najít jenom tady na břehu Sumijoši.”

„Vsadil bych se, že tu žádnou nenajdeš.”

„Určitě tu je! Jestli mi nevěříš, tak pojď se mnou. Něco ti ukážu.”

Odtáhla mladého zdráhavého samuraje k řadě borovic a ukázala na kámen, na němž byla vytesána tato starobylá báseň:

*Kdybych měl čas,
šel bych ji hledat
na břeh Sumijoši,
kam prý přichází
mušle lásky zapomnění.*

„Vidíš? Žádný další důkaz nepotřebuju!“ řekla vítězoslavně Akemi.

„Je to jenom pověst, jedna z báchorek, co se objevuje v básních.“

„Ale v Sumijoši je ještě květina, která dá zapomenout, a taky taková voda.“

„Kdyby tedy něco takovýho existovalo, jak to má působit?“

„To je jednoduchý. Stačí si jednu mušli strčit za pás nebo do rukávu a všechno zapomeněš.“

Samuraj se zasmál. „Takže budeš ještě víc duchem nepřítomná než teď?“

„Jo, chci úplně všechno zapomenout. Některé věci mi nejdou vymazat z paměti, tak jsem přes den nešťastná a večer nemůžu spát. Proto ji tedy hledám. Nepomůžeš mi trochu?“

„Nemám teď čas na hraní,“ řekl samuraj pohrdavě, připomněl si svůj naléhavý úkol a utíkal pryč.

6

Kdykoli byla Akemi smutná, myslela si, že by se její problémy daly vyřešit, kdyby mohla zapomenout na minulost a užívat si jenom přítomnosti. Právě teď však váhala a potácela se mezi lpěním na několika hezkých vzpomínkách z minulosti a jejich nezvratitelným zahazením do moře. Rozhodla se, že kdyby mušle zapomnění skutečně existovala, nenosila by ji u sebe, ale strčila by ji tajně do Seidžúróa rukávu. Povzdechla si a opájela se představou, jak by na světě bylo hezky, kdyby na ni zapomněl.

Pouhá myšlenka na Seidžúróa jí do srdce zanášela chlad. Začínala věřit, že jediným smyslem jeho existence je připravit ji o její mládí. Když na ni dotíral svými sliby neskonale lásky, utěšovala se myšlenkou na Musašiho. Musašiho přítomnost v jejím srdci byla příležitostnou spásou, ale zároveň častým zdrojem neštěstí, protože ji nutila k úniku do světa snů. Avšak váhala oddat se zcela říší snů, jelikož věděla, že na ni Musaši nejspíš dávno zapomněl.

„Kéž bych na něj taky mohla zapomenout,“ pomyslela si.

Modré vody Vnitřního japonského moře ji najednou začaly k sobě

lákat. Zírala na ně a začala z nich mít strach. Jak snadné by bylo se do nich rozeběhnout a ztratit se.

Její matka neměla ani potuchy, že se Akemi oddává takovýmto myšlenkám, o to míň mohl něco takového tušit Seidžúrô. Všichni si o ní mysleli, že je veselá, i když trochu prostofeká. Byla však pro ně nerozvitým poupětem, které ještě není schopno přijmout mužskou lásku.

Pro Akemi byla její matka a muži, kteří k nim chodili, něčím, co je vně jejího světa. V jejich přítomnosti se smála a žertovala, zvonila svou rolničkou a v případě potřeby se uměla i pořádně uškĺbnout. Když ale byla sama, soužila se a propadala chmurám.

Její myšlenky přerušilo volání poslíčka z hostince. Uviděl ji u kamene s vytesanou básní, běžel za ní a volal: „Slečno, kde jste byla? Mladý pán vás hledá, dělá si o vás starosti.“

V hostinci našla Akemi Seidžúrôa o samotě, jak si hřeje ruce u stolku s ohřívadlem. V pokoji bylo ticho. Jen v zahradě se proháněl vítr uschlými borovicemi.

„Ty jsi byla venku v takové zimě?“ zeptal se jí. „Co vás nemá? Venku není zima. Na pláži hřeje krásně sluníčko.“ „Cos tam dělala?“ „Hledala mušle.“ „Chováš se jak dítě.“ „Já jsem dítě.“ „Víš, kolik ti už bude?“

„Na tom nesejde. Jsem ještě dítě. Co je na tom špatného?“ „Skoro všechno. Měla bys mít na mysli, jaké s tebou má maminka plány.“ „Moje matka? Ta na mě nemyslí. Je přesvědčená, že je sama ještě mladá.“ „Pojď si sem sednout.“

„Nechci. Bude mi horko. Víte přeci, že jsem ještě moc mladá.“ „Akemi!“ chytil ji za zápěstí a přitáhl k sobě. „Dnes tu nikdo není. Tvoje matka měla tolik taktu, že už šla do Kjóta...“

7

Akemi se podívala do Seidžúrôových planoucích očí a celé tělo jí ztuhlo. Podvědomě se mu snažila uniknout, ale držel ji příliš pevně.

„Proč se snažíš utéct?“ zeptal se jí vyčítavě.

„Nesnažím se utéct.“

„Kromě nás tu nikdo není. To je skvělá příležitost, nemyslíš, Akemi?“

„Příležitost?“

„Nebud' tak tvrdohlavá! Scházíme se už skoro celej rok. Víš přeci,

co k tobě cítím. Už dávno jsem dostal svolení od Okó. Říkala mi, že se nechceš podvolit, protože na to nejdu tím správným způsobem. Ale dneska..."

„Přestaňte! Pust'te mě!" zkroutila se najednou Akemi.

„Tolik ti vadím?"

„Nechte mě! Ne, nechci!"

Přestože měla od jeho sevření už ruku celou zarudlou, odmítal ji pustit. Dívka mohla jen stěžít vzdorovat zápasnickým chvatům stylu Kjóhači.

Seidžúró byl dnes jiný než obvykle. Většinou hledal útěchu v alkoholu, ale dnes se ani nenapil. „Proč se ke mně takhle chováš, Akemi? Chceš mě zostudit?"

„Co po mně chcete? Jestli mě nepustíte, tak budu křičet!"

„Klidně si křič, stejně tě nikdo neuslyší. Hlavní hala je moc daleko, a i kdyby, řekl jsem jim, ať nás nikdo nevyrušuje."

„Chci odejít!"

„Nepustím tě."

„Moje tělo vám stejně nepatří."

„Tak ty takhle? Stěžuj si svojí mamince! Už jsem jí za tebe dostatečně zaplatil."

„Moje matka mě možná prodala, ale já se prodat nenechám. Rozhodně ne muži, kterého nenávidím víc než smrt!"

„Cos to řekla?" vykřikl Seidžúró a hodil jí přes hlavu červenou prošivanou deku patřící ke stolku s ohřívadlem.

Akemi křičela, co jí síly stačily.

„Klidně si křič, nikdo tě neuslyší! Nikdo ti nepřijde na pomoc!"

Na posuvných papírových dveřích se slabé sluneční světlo prolínalo s neklidným stínem borovic. Jako by se ani nic nestalo. Klid venku podmalovávalo šplouchání vzdálených vln a cvrlikání ptáčků.

Ticho bylo vystřídáno tlumeným vzlykáním Akemi. Po chvílce se na vnějším ochozu objevil Seidžúró, byl mrtvolně bledý, pravačkou si držel svoji poškrábanou, krvácející levou ruku.

Krátce nato se otevřely dveře ještě jednou a vyšla z nich Akemi.

„Á!" vykřikl Seidžúró překvapením. Kolem ruky už měl omotaný ručník. Rozeběhl se za ní, jako by ji chtěl zastavit, ale vzdal to. Akemi běžela jak splašená.

Seidžúró se sice tvářil ustaraně, ale když viděl, jak přeběhla zahradu a zašla do protějšího křídla hostince, nechal ji být. Za chvíli se na jeho tváři objevil potutelný úsměv. Konečně měl pocít

opravdové satisfakce.

Pomíjivost

1

„Strýčku Gone!"

„Co je?"

„Jsi unavenej?"

„Trochu jo."

„Myslela jsem si to. Měla jsem jít raději sama. Že je to ale nádhera, tahle svatyně? Není náhodou tohle ten oranžovník, kterému říkají posvátný strom Wakamiji Hačimana?"

„To bude asi on."

„Je to prej první věc z nákladu osmdesáti lodí, kterou poslal po dobytí tří korejských království císařovně Džingú král státu Silla jako tribut."

„Podívej, tamhle je posvátná stáj. Není to krásný zvíře? Tenhle kůň by určitě vyhrál závody v Kamo."

„Myslíš toho bílýho?"

„Jo... Hm? Co je tady napsáno?"

„Stojí tady, že pokud boby z krmiva těchto koní uvaříte a vzniklý nápoj vypijete, pomůže vám to proti pláči a skřípání zubů během spánku. Chceš nějaký nabrat?"

Strýček Gon se zasmál. „Taková blbost!" Ohlédl se za sebe a zeptal se: „Kde vězí Matahači?"

„Nejspíš se někam zatoulal."

„Ne, tamhle je, odpočívá dole u pódia."

Sařena zvedla ruku a zavolala na něj: „Hej, Matahači! Jestli půjdeme tudy, čeká nás původní hlavní brána, ale nejprve raději zajdeme k Vysoké lucerně."

Matahači šel líně za nimi. Od té doby, co ho matka v Ósace chytila za límec, musel s nimi pořád chodit, chodit a chodit. Docházela mu už trpělivost. Pět nebo deset dnů chození po památných místech by mu ani tak nevadilo, ale hrozil se toho, že se bude muset podílet na jejich pomstě. Pokoušel se je přesvědčit, že když budou všude cestovat spolu, k ničemu to nepovede. Lepší by bylo, kdyby po Musašim mohl pátrat sám. To však bylo pro jeho matku naprosto nepřijatelné.

„Bude už brzy Nový rok," zdůraznila. „Chci, abychom byli zase jednou spolu. Neslavili jsme ho dohromady už několik let. Možná k tomu máme poslední příležitost."

Přestože Matahači věděl, že jí nemůže odporovat, rozhodl se, že je oba po Novém roce opustí. Osugi a strýček Gon byli nejspíš přesvědčeni, že už jim moc života nezbyvá, oddávali se tedy horlivě náboženským aktivitám a zastavovali se u každé svatyně nebo chrámu, kde zanechávali hojné obětiny a snažně vzývali jednotlivá božstva a buddhy. Strávili tak dnes ve svatyni Sumijoši téměř celý den.

Matahači se nudil, šoupal nohama a tvářil se znechuceně.

„Nemůžeš jít trochu rychleji?" zeptala se ho zostra Osugi.

Matahači však své tempo nezměnil. Matka ho rozčilovala stejně jako on ji. „Pořád mě honíš, a pak na vás mám zase čekat! Z toho by se jeden zbláznil!" zlobil se.

„Co já mám s takovým synem dělat? Když jednou dojdu na posvátný místo, tak je snad normální, že se tam zastavím a pomodlím se. Nikdy jsem tě neviděla, aby ses sklonil před nějakým božstvem nebo Buddhou. To se dělá, odmlouvat matce? Navíc kdyby ses modlil s námi, nemusel bys tak dlouho čekat."

„Jsi s tím už otravná!" zabručel Matahači.

„Já že jsem otravná?" zaječela nasupeně Osugi.

První tři dny na sebe byli hodní a sladcí jako med, ale když si Matahači na přítomnost své matky zase zvykl, začal jí ve všem odmlouvat, a jak mohl, hned si z ní tropil blázny. Když se pak večer vrátili do hostince, pokaždé ho přinutila, aby si před ní sedl a vyslechl pořádné kázání. Tomu se však vysmíval ještě víc.

„To je dvojka!" povzdechl si strýček Gon.

2

Premýšlel, jak by utišil vztek stařeny a vrátil klid do tváře svého rozzlobeného synovce. Snažil se předejít další hádce, ke které už nebylo příliš daleko. „Cítíte to?" zvolal zvesela. „To bude nějaká добрota. V čajovně dole na pláži prodávají pečené slávky. Nezajdeme si na ně?"

Ani matka, ani syn neprojevovali příliš velké nadšení, ale strýčkovi se je podařilo přesvědčit, aby šli s ním. Čajovna byla vybavena tenkými rákosovými roletami. Zatímco se ti dva posadili pohodlně

na lavičku před vchodem, šel dovnitř a přinesl sake.

Podal Osugi šálek a řekl přátelsky: „Tohle Matahačiho povzbudí. Možná jsi na něj moc přísná.“

Osugi k němu otočila hlavu a odsekla: „Já nic pít nebudu!“

Strýček Gon se chytil do své vlastní sítě. Nabídl šálek nabručenému Matahačimu, který stačil v rychlém tempu vyprázdnit tři láhve za sebou. Věděl moc dobře, že to jeho matku dopálí ještě víc. Když požádal strýčka Gona o čtvrtou, měla toho Osugi akorát tak dost.

„To už ti stačí!“ vynadala mu. „Nejsme na pikniku, nepřišli jsme se sem opít! A ty bys měl mít taky rozum, Gona! Jsi o tolik starší než Matahači a děláš takový hlouposti.“

Strýčka Gona se to dotklo, jako kdyby pil jenom on, a snažil se své rozpaky skrýt tím, že si rukama třel obličej. „Máš pravdu,“ řekl pokorně. Vstal a poodešel o kousek dál.

Pak začalo jít do tuhého, protože Matahačiho chování vyprovokovalo Osugi natolik, že nemohla se svým káráním čekat až do návratu do hostince. Začala ho vztekle mlátit, nedbala nic lidí kolem sebe. Matahači se na ni jen vzpurně díval, dokud neskončila.

„Dobře,“ řekl. „Takže jsem u tebe jen nevděčný klacek bez kouska cti v těle. Je to tak?“

„Jo! Podařilo se ti snad do dnešního dne dokázat, že máš nějakou hrdost?“

„Nejsem taková nula, jak si myslíš! Ale to už se nejspíš nikdy nedovíš!“

„Jak nedovím? Nikdo přece nezná svoje dítě lépe než rodiče. Den, kdy ses nám narodil, byl pro rodinu Hon'iden tím nejhorším, co ji mohlo potkat.“

„Však uvidíš! Já jsem ještě mladej, ale ty, až budeš po smrti, ještě budeš litovat, žeš něco takovýho kdy řekla!“

„Cha! Ráda se toho dočkám, ale nejdřív tak za sto let. Je mi z toho smutno.“

„Když ti je tedy tolik líto, že máš syna, jako jsem já, nemá smysl, abych tu ještě setrval. Odcházím!“ Nasupeně vstal a dlouhými, ráznými kroky mířil pryč.

Stařenu to překvapilo, marně se ho snažila třesoucím se hlasem zastavit. Matahači se ani neotočil. Strýček Gon, který se za ním mohl rozeběhnout a přivést ho zpět, zíral upřeně na moře. Pravděpodobně myslel na něco úplně jiného.

Osugi vstala, ale hned se zase posadila. „Nesnaž se ho zastavit,“

řekla strnulému strýčkovi Gonovi. „Je to zbytečný."

3

Strýček Gon se k ní otočil a místo toho, aby jí odpověděl, řekl: „Ta holka tam vyvádí něco podivného. Počkej tady chvíli!" Odložil svůj klobouk pod střechu čajovny a vystřelil k vodě jako šíp.

„Hlupáku!" křičela Osugi. „Kam běžíš? Matahači je..."

Běžela za ním, ale kousek od čajovny se jí nohy zamotaly do mořských řas a upadla. Zaklela a s námahou se postavila. Tvář i ramena měla od písku. Když se však podívala znovu za strýčkem Gonem, vyvalila překvapením oči.

„Ty starej blázne! Kam to běžíš? Přeskočilo ti snad?" křičela za ním.

Byla tak rozrušená, že to vypadalo, jako by zešílela. Rychle se rozeběhla v Gonových stopách. Bylo však už pozdě. Strýček Gon byl po kolena ve vodě a pokračoval stále dál.

V bělostných vlnách vypadal, jako by upadl do transu. O značný kus dál byla dívka, která horečně postupovala do moře. Když si jí prvně všiml, stála pod borovicemi a prázdně zírala na hladinu. Pak se najednou po písku rozeběhla rovnou do vody. Její černé vlasy vlály ve větru. Voda jí teď už dosahovala po pás a rychle mířila k místu, kde dno spadalo prudce dolů.

Strýček Gon se k ní rychle přibližoval a zoufale na ni volal, ale dívka šla stále vpřed. Náhle se ozval zvláštní zvuk a její tělo zmizelo, zůstal po něm jen drobný vír na hladině.

„Holka bláznivá!" zvolal strýček Gon. „Chceš snad skončit se životem?" Potom s loknutím zmizel pod hladinou i on.

Osugi pobíhala po břehu sem a tam. Když viděla, že už pod vodou zmizeli oba dva, změnil se její křik v pronikavé volání o pomoc.

Rozhazovala rukama, utíkala, tu a tam zakopla, ale rozkazovala lidem na pláži, aby je zachránili, jako by to byli oni, kdo způsobil to neštěstí. „Zachraňte je, idioti! Dělejte, nebo se utopí!"

O několik minut později vyneslo několik rybářů jejich těla na břeh a položili je na písek.

4

„Sebevražda milenců?" řekl jeden z rybářů.

„Zbláznil ses?" smál se druhý.

Strýček Gon chytil dívku ve vodě za pás, držel se ho i teď, ale ani jeden z nich nedýchal. Dívka vypadala zvláštně, protože vlasy měla špinavé a rozcuchané, ale pudr a rtěnka se jí v moři nesmyly. Vypadala jako živá. Zdálo se, že se kouše do spodního rtu, že se její nafialovělá tvář směje.

„Už jsem ji tady dneska viděl.“

„Není to ta holka, co hledala před chvílí na pláži mušle?“

„Jo, je to ona! Nocovala tady vedle v hostinci.“

Od hostince se v té chvíli už blížilo několik mužů. Byl mezi nimi i Seidžúró, který se udýchaně protlačoval davem přihlížejících.

„Akemi!“ volal na ni. Byl celý bledý, ale dokázal se ovládnout.

„To je vaše přítelkyně?“ zeptal se jeden z rybářů.

„Ano.“

„Měl byste se z ní rychle pokusit dostat vodu.“

„Můžeme ji ještě zachránit?“

„Ne když tady budete jenom stát a koukat.“

Rybáři z ní sundali Gonovu ruku, položili je vedle sebe a začali je poklepávat po zádech a mačkat jim břicha. Akemi oživil celkem rychle a Seidžúró, který nechtěl být ostatním na očích, řekl svým mužům, aby ji odnesli zpět do hostince.

„Strýčku Gone, Gone!“ volala usazená Osugi, měla ústa těsně u jeho ucha. Akemi se podařilo přivést zpět k životu, protože byla mladá, ale strýček Gon... Nejenže byl starý, ale měl i vypito poměrně velké množství sake, když se rozhodl zachránit tonoucí dívku. Dodýchal už jednou provždy. Osugi na něj mohla křičet, co chtěla, ale oči už neotevřel.

Rybáři to už také vzdali: „Je mrtvý.“

Osugi přestala naříkat jen proto, aby se na ně podívala, jako by to byli její nepřátelé a ne ti, kteří se ho snažili zachránit. „Co tím myslíte? Jak to, že je mrtvej, když ta holka žije?“ Bylo na ní vidět, že je schopná je napadnout i fyzicky. Odstrčila muže a s vážnou tváří jim řekla: „Já ho oživím! Budete koukat.“

Snažila se ho zachránit všemi způsoby, na které si dokázala vzpomenout. Její odhodlanost dojímala přihlížející k slzám, ale zůstalo s ní už jen málo pomocníků. Místo toho, aby ocenila jejich pomoc, dávala jim rozkazy, jako by to byli její sluhové.

Nadávala jim, že netlačí správným způsobem, že všechno dělají špatně, přikázala jim, aby rozdělali oheň, poslala je pro léky. Chovala se k nim tím nejhrubším způsobem.

Muži s ní nebyli nijak spřízněni, ani se nějak blíže neznali, byla pro ně jen cizí člověk, a tak se brzy většina z nich rozzlobila.

„Co je to vůbec za babu?“ řekl jeden z nich.

„Přesně! Nedokáže rozeznat člověka v bezvědomí od mrtvého. Jestli ho teda dokáže oživit, tak ať to dělá sama.“

Zanedlouho zůstala Osugi s utopencem na pláži sama. Začalo se stmívat a nad mořem se zvedal mlžný opar. Jediné, co připomínalo, že je ještě den, byl pruh oranžových mraků nad obzorem. Osugi rozdělala oheň a držela strýčka Gona v náručí.

„Strýčku Gone! Ach, Gone!“ naříkala.

Vlny na moři ztmavly. Stále znovu a znovu se pokoušela přivést k životu jeho studené tělo. Bylo na ní vidět, že každou chvíli očekává, že Gon otevře ústa a promluví. Rozkousala pilulky z krabičky na léky, kterou měl za pásem, a přesunula je ze svých úst do jeho. Pevně ho držela a kolíbala.

„Otevři oči, strýčku Gone!“ prosila ho. „Řekni něco! Nemůžeš si jen tak odejít a nechat mě samotnou! Ještě jsme nezabili Musašiho a nepomstili se Ocú.“

Starý slib

1

Akemi ležela znovu v hostinci, ale měla neklidný spánek. Když se jí Seidžúró pokusil položit hlavu zpět na podušku, něco blouznivě zamumlala. Chvilí vedle ní seděl v naprosté tichosti, jeho tvář byla bledší než její. Když uviděl, jaké utrpení jí způsobil, trápil se i on.

Byl to přece on, kdo se jí zmocnil animální silou a uspokojil svůj chtíč. Nyní seděl vážně, zadumaně vedle ní a strachoval se o její puls i dech. Modlil se, aby se život, který ji na chvíli opustil, vrátil zase zpět. Během jediného dne se projevil jako surovec a citlivý člověk zároveň. Přestože Seidžúró disponoval tak protichůdnými vlastnostmi, v jeho osobnosti proti sobě nestály v opozici.

V očích měl smutek a na rtech mu byly vidět výčitky. Díval se na ni a šeptal: „Prosím, utiš se, Akemi. To nejsem jenom já, většina mužů se chová úplně stejně... Brzy to sama pochopíš, i když tě asi naléhavost mojí lásky vyděsila.“ Bylo těžké posoudit, zda tato slova byla určena Akemi, nebo je pronesl, aby uklidnil sám sebe, ale v podobném duchu mluvil stále dokola.

V pokoji byla černočerná tma. Posuvné papírové dveře tlumily foukání větru a hukot mořských vln.

Akemi se zavrtěla a ruce jí vypadly zpod příkrývky. Když se jí je Seidžúró snažil Přikrýt, zamumlala: „Co je... za den?"

„Co?"

„Kolik zbývá... dnů do... Nového roku?"

„Jenom sedm. Do té doby budeš zase v pořádku, vrátíme se zpět do Kjóta." Přiblížil k ní svou tvář, ale odstrčila ho dlaní.

„Běžte pryč! Nemám vás ráda."

Seidžúró se odtáhl, ale Akemi mluvit nepřestala.

„Blbče! Surovce!"

Seidžúró mlčel.

„Jste odporný zvíře. Nechci... nechci vás už ani vidět."

„Prosím, Akemi, odpusť mi!"

„Běžte pryč! Nemluvte na mě," oháněla se po něm ve tmě rukou. Seidžúró smutně polkl, ale díval se na ni i nadále.

„Co... co je dnes za den?"

Tentokrát jí neodpověděl.

„Ještě není Nový rok?... Od Nového roku, sedm dnů... každý den... Říkal, že bude čekat na mostě... Vzkaz od Musašiho... každý den... na mostě na Páté ulici... Do Nového roku... Musím se vrátit do Kjóta... Když půjdu na most, setkám se s ním."

„Musašiho?" opakoval Seidžúró překvapeně.

„.....“

„Musaši? Mijamoto Musaši?"

Seidžúró jí zíral do tváře, ale Akemi už víc neřekla. Zmodralá víčka měla zavřená, konečně tvrdě usnula.

Ušlé borové snítky ťukaly do posuvných papírových dveří. Venku zaržál kuň. Za dveřmi vedlejšího pokoje se objevilo světlo a ozval se hlas služebné: „Mladý pán je tady."

2

Seidžúró se rychle odebral vedle a zavřel za sebou dveře. „Kdo je to?" zeptal se. „Najdete mě tady."

„Ueda Rjóhei," zazněla odpověď. Rjóhei vešel dovnitř a posadil se, měl na sobě zaprášený cestovní oděv.

Když se navzájem pozdravili, zeptal se Seidžúró, co ho sem přivádí. Protože Rjóhei patřil stejně jako Tódži mezi jeho přední

žáky, bylo potřeba, aby je ve škole někdo zastoupil. Seidžúróa by ani nenapadlo zdržovat ho nesmyslnými pochůzkami.

„Proč jsi přišel? Stalo se snad něco během mé nepřítomnosti?“ zeptal se Seidžúró.

„Ano, musím vás požádat, abyste se urychleně vrátil zpět.“

„Cože?“

Když se Rjóhei chystal sáhnout pro něco do zádňadří, ozval se z vedlejšího pokoje Akemin hlas. „Nemám vás ráda!... Surovče!... Běžte ode mě!“ Slova byla vyslovena zřetelně, a bylo možné vycítit, že má z něčeho strach. Každého by hned napadlo, že je ve vážném ohrožení.

Rjóhei se překvapeně zeptal: „Kdo to byl?“

„To je Akemi, onemocněla tady. Má horečku. Občas trochu blouzní.“

„Akemi?“

„Jo, ale není to nic vážného. Raději mi řekni, proč jsi přišel.“

Rjóhei konečně vytáhl zpod kimona dopis a podal ho Seidžúróovi do rukou. „Tady,“ řekl bez dalšího vysvětlování a přesunul k Seidžúróovi lampu, kterou tam zanechala služebná.

„Hm? Je to od Mijamota Musašiho.“

„Ano,“ řekl Rjóhei.

„Už jsi ho otevřel?“

„Ano. Probral jsem to s ostatními, usoudili jsme, že to může být něco důležitého, tak jsme ho otevřeli.“

Místo toho, aby si Seidžúró dopis přečetl, váhavě se zeptal: „Co se v něm píše?“ Přestože mu ho nikdo nepřipomínal, zůstala mu myšlenka na Musašiho zaryta hluboko v podvědomí. Myslel si však, že se s ním už nikdy nesetká. Při pomýšlení na to, že mu od něj přišel dopis chvilku poté, co Akemi zmínila jeho jméno, cítil mrazení v zádech.

Rjóhei se rozčilením kousal do rtů. „Tak je to tady. Když na jaře ztropil tolik povyku u nás ve škole a odešel pryč, byl jsem si jistý, že se už do Kjóta nikdy nevrátí, ale je opravdu domýšlivý. Podívejte se na to! Je to výzva na souboj a adresuje ji celé naší škole. Podepsal se tam jen svým jménem. Myslí si, že nás zvládne úplně sám!“

3

Musaši nenapsal zpáteční adresu ani v dopise nenaznačil, kde

pobývá. Nezapomněl však na svůj slib, kterým se Seidžúróovi a jeho žákům zavázal. Tímto dopisem už byly kostky vrženy. Vyhlašoval Jošiokové škole válku. Šlo o bitvu, které se nedalo vyhnout, bitvu až do posledního dechu, samurajové při ní budou bojovat na smrt, aby si zachovali čest a prokázali umění meče. Musaši zde dával v sázku život a doufal, že Jošiokové udělají totéž. Až ten čas nadejde, nebude prostor pro prázdná slova a taktické manévry.

Pro Seidžúróa bylo tím největším nebezpečím právě to, že si nic z toho ještě neuvědomoval. Netušil, že den, během něhož se všechno rozhodne, se nezadržitelně blíží, že není čas na to, aby lelkoval a oddával se prchavým radovánkám.

Když dopis dorazil do Kjóta, několik věrných studentů znechucených nezřízeným způsobem života mladého pána se rozčilovalo nad jeho nepřítomností v tak klíčovém okamžiku. Přivandrovalý samuraj jim doslova pil krev, litovali, že už Kenpó není naživu. Po kratší diskusi se rozhodli o věci Seidžúróa informovat a přivést ho hned zpět do Kjóta. Když však byl dopis konečně doručen, Seidžúró si ho jen položil na kolena a nepokusil se ho ani otevřít.

Rjóhei se ho podrážděně zeptal: „Nemyslíte, že byste si ho měl přečíst?“

„Hm... Aha, dopis," řekl Seidžúró nepřítomně. Rozbalil psaní a začal ho číst. Brzy se mu začaly třást prsty. Nebylo to kvůli rezolutnosti slov Musašiho výzvy, ale spíše z vědomí vlastní slabosti a zranitelnosti. Už Akemino nevybíravé odmítnutí narušilo jeho vyrovnanost, jeho samurajská pýcha byla pošramocena. Ještě nikdy se necítil tak bezmocný.

Musašiho dopis byl stručný a přímočarý. Stálo v něm toto:

Jak se Vám daří? Doufám, že dobře.

Ve shodě s tím, k čemu jsem se zavázal, Vám píšu, abych se zeptal na místo a den našeho setkání. Z mé strany nejsou žádné zvláštní požadavky, utkám se s Vámi na místě a v den, které uznáte za vhodné. Žádám Vás jen, abyste svou odpověď vyvěsil na mostě na Páté ulici, pokud možno před sedmým dnem po Novém roce.

Věřím, že jste se věnoval pilování své šermířské techniky tak jako obvykle. Osobně myslím, že jsem se také trochu zlepšil.

Měsíc.....Den.....

Šinmen Mijamoto Musaši

Seidžúró si zastrčil dopis za kimono a vstal. „Vracím se okamžitě do Kjóta," řekl.

Něfekl to ani tak z přesvědčení jako spíš kvůli zmateným pocitům, které ho trápily. Nedokázal zde setrvat ani o minutu déle. Musel odsud co nejrychleji odejít a zahodit za sebe vše, co se dnes přihodilo.

Ve velkém zmatku zavolal správce hostince a požádal ho, ať se postará o Akemi. Správce svůj úkol přijal jen se zdráháním, přestože mu Seidžúró nabízel značný finanční obnos.

„Půjčím si tvýho koně," řekl Rjóheiovi. Vyskočil do sedla jako zloděj na útěku a odjížděl pryč pod řadou temných stromů. Rjóheiovi nezbývalo nic jiného než se za ním rozeběhnout.

Dlouhé bidlo

1

„Muž s opicí? No jistě, před chvílí šel kolem."

„Všiml jste si, jakým směrem?"

„Tudy, k mostu Nódžin. Ale nepřešel ho, přišlo mi, jako by zašel tamhle do mečířské dílny."

Jošiokovi studenti se krátce poradili a vystřelili naznačeným směrem. Muž, kterého se zeptali, na ně vyvaleně zíral a divil se, proč tak vyvádějí.

Přestože už byly všechny obchody podél Východního příkopu zavřené, u mečíře bylo ještě otevřeno. Jeden ze studentů šel dovnitř, na něco se zeptal učedníka a vyběhl rychle ven. „Do Tenmy! Šel prej do Tenmy!" zakřičel a všichni se dali zase do běhu.

Učedník vypověděl, že ve chvíli, kdy se snažil na noc zavřít, hodil samuraj s dlouhými předními vlasy svoji opici před dveře a posadil se na stoličku. Zeptal se, kde může najít mistra mečíře. Když se dozvěděl, že si vyšel ven, řekl učedníkovi, že potřebuje nabrousit meč, ale je moc drahocenný, může ho svěřit jen do rukou mistra. Chtěl také vidět pár jeho vlastnoručních děl.

Učedník mu zdvořile ukázal několik čepelí, ale samuraj se na ně se znechucením podíval a řekl: „Vypadá to, že zde vyrábíte jen obyčejné zbraně. Raději vám svůj meč nesvěřím. Je na vás příliš dobrý, je to práce bizenského mistra. Nese jméno Dlouhé bidlo.

Vidíte? Je dokonalý." Držel ho před ním s očividnou pýchou.

Učedníka mladíkovo vychloubání pobavilo, poznamenal tedy, že jedinými pozoruhodnými rysy jeho meče jsou jeho délka a nezakřivenost. To však mladého samuraje urazilo, prudce vstal a zeptal se, kudy se dostane k lodi, která vyplouvá z Tenmy do Kjóta.

„Nechám si svůj meč nabrousit v Kjótu," řekl mladík. „Všichni ósačí mečíři, které jsem navštívil, se umí postarat jen o párátka určená pro obyčejné pěšáky. Sbohem." Chladně se na učedníka zadíval a odešel.

Učedníkovu vyprávění Jošiokovy samuraje pobouřilo o to víc, že se vlastně jednalo o další důkaz mladíkovy nesmírné namyšlenosti. Byli si teď naprosto jisti, že useknutý culík Giona Tódžiho byla skutečně jeho práce.

„To je určitě on!"

„Teď už ho dostaneme. Máme ho!"

Muži okamžitě pokračovali v mladíkově pronásledování, nezastavili se, aby si alespoň na chvíli odpočinuli, dokonce ani když slunce začalo zapadat.

2

Když už byli blízko přístaviště Tenma, zakřičel jeden z mužů: „Ujela nám." Myslel tím poslední dnešní lodní spojení.

„To není možný."

„Proč myslíš, že jsme ji nestihli?"

„Copak to nevidíš? Tamhle dole," řekl muž a ukazoval na přístavní hráz. „Čajovny už sklízejí lavice. Poslední loď už musí být dávno pryč."

Chvilku tam všichni stáli na místě jako zkamenělí a dívali se na řeku. Když se pak vyptali v okolí, zjistili, že jejich mladík skutečně nastoupil na palubu poslední lodi. Dozvěděli se také, že vyplula teprve před malou chvílí. Nějakou dobu však potvrzuje, než se dostane do příští zastávky v Tojosaki. Lodě, které se vracely proti proudu řeky do Kjóta, pluly hrozně pomalu. Měli tedy spoustu času, aby se dostali do Tojosaki a počkali si na něj.

Když se to dozvěděli, odpočinuli si krátce u čaje a rýžových koláčků, a pak rychle vyrazili na cestu, která se vinula podél řeky. Řeky Nakacu a Tenma se vlévaly do řeky Jodo a blízko jejich soutoku bylo na vodě vidět blikající světlo.

„To je ta loď!“

Protože samurajové utíkali tak rychle, doslova zapomněli na třesutý mráz. U holých polí vedle cesty rostlo suché rákosí, bylo pokryté jinovatkou, vypadalo jako řada tenkých ocelových mečů. Do tváří jim foukal ledový zimní vítr.

Když se ke světélku dostatečně přiblížili, viděli už naprosto zřetelně, že se jedná o jejich loď. Jeden z nich bez rozmyšlení zakřičel: „Hej, vy tam! Zpomalte!“

„Proč?“ zazněla z lodi odpověď.

Ostatní samuraje rozzlobilo, že kvůli němu na sebe upoutali pozornost. Hned ho za to okřikli. Loď přece stejně zastavovala na příští zastávce, byla tedy hloupost ho zbytečně varovat. Když už se ale věci vyvinuly takovýmto způsobem, nezbývalo jim nic jiného než trvat na požadavku vydat hledaného cestujícího.

„Je proti nám sám. Jestli ho přede všemi nevyzvěme, mohl by zatím něco vytušit a utéct.“

Běželi vedle lodi a volali na cestující. Ozval se jim autoritativní hlas, pravděpodobně kapitán, který chtěl vědět, co od nich chtějí.

„Přirazte lodí ke břehu!“

„Cože? Zbláznili jste se?“ odpověděl jim a hlasitě se zasmál.

„Zastavte loď!“

„Ani mě nenapadne!“

„V tom případě na vás počkáme na příští zastávce. Máme nějaké vyřizování s tím mladíkem, co máte na palubě. Ten s dlouhými předními vlasy a opicí. Vyříd'te mu, že jestli má nějakou hrdost, tak ať se před nás postaví. Jestli nám ho nevydáte, vytaháme vás na břeh úplně všechny.“

3

„Kapitáne, neodpovídejte jim!“ řekl jeden z cestujících.

„Nevšímejte si jich, ať si říkají, co chtějí,“ radil druhý.

„Pokračujme až do Morioky, tam jsou strážé.“

Většina cestujících však měla strach a raději mluvili jen potichu. Dokonce i muž, který měl před chvílí nejvíc odvahy se s nimi přít, zmlkl. Jeho bezpečnost stejně jako bezpečnost ostatních na palubě závisela jen na dostatečné vzdálenosti od břehu.

Šedm samurajů si podvázalo rukávy a v rukou třímali meče, běželi kousek od nich podél řeky. Na chvíli se zastavili, zřejmě v

domnění, že se jim na jejich výzvu dostane odpovědi, ale nikdo se neozýval.

„Jste hluchý?“ rozčiloval se jeden z nich. „Řekli jsme vám, abyste sem dovedli toho parchanta s opicí!“

„Tím myslíte mě?“ zahřmělo z lodi.

Zatímco muži ukazovali prsty na loď a mhouřili oči, aby se mohli pořádně podívat, mezi cestujícími to začalo hučet. „Na palubě kromě mě nikdo jiný opici nemá, usuzuji z toho tedy, že hledáte moji maličkost. Co jste zač, lapkové na cestě za štěstím? Nebo snad banda hladových herců?“

„Ještě nevíte, s kým máte tu čest, opičí muži! Dávejte si pozor na jazyk, když mluvíte se studenty Jošiokovy školy!“

Když jejich vzájemné osočování nabralo na intenzitě, přiblížila se loď k hrázi v Kemě, která byla vybavena jak uvazovacími kruhy, tak malým přístřeškem pro loď. Sedm mužů seběhlo rychle dolů, aby jim mohli zablokovat cestu, ale v té chvíli se loď uprostřed řeky zastavila a začala se otáčet kolem dokola.

Samuraje to rozzuřilo ještě víc.

„Co to tam vyvádíte?“

„Věčně se tam točit nemůžete!“

„Připlujte sem, nebo půjdeme my k vám!“

Častovali je jednou hrozbou za druhou. Po chvilce se však loď začala přibližovat ke břehu. V studeném vzduchu se z lodi ozvalo: „Sklapněte už, idioti! Za chvíli jsem tam! Raději si dejte pozor, aby se vám něco nestalo!“

Přes prosby ostatních cestujících se mladík chopil bidla a směřoval s lodí ke břehu.

4

„Už se blíží!“

„Hajzl!“

Samurajové se okamžitě shlukli kolem místa, kam mělo plavidlo přirazit, a pozorovali, jak se postava muže s bidlem postupně zvětšuje. Loď však najednou zrychlila a mladík se před nimi ocitnul dřív, než si to stačili uvědomit. Když trup lodi zaskřípal o dno řeky, malinko uskočili. Přes zábradlí se vyřítilo něco černého a chytilo se to krku jednoho z nich. Než zjistili, že se jedná jen o malou opici, tasili meče a začali jimi kolem sebe švihat. Aby zakryli své rozpaky,

navzájem na sebe pokřikovali.

Cestující se chtěli vzniklé šarvátce vyhnout, a tak se raději skryli do kouta. Zloba mužů na břehu dostoupila vrcholu, ale nikdo z nich se neodvažoval promluvit. Vzápětí však samozvaný lodivod zarazil bidlo do dna řeky a přehoupl se jeho pomocí přes zamrzlé rákosí rovnou na břeh. Dokonce se zdálo, že vyskočil mnohem lehčeji než jeho opice.

To způsobilo ještě větší zmatek, muži se nestačili ani přeskupit do kruhu a vyrazili bez rozmyslu rovnou na nepřítele, jenž tak získal malou výhodu, protože se mohl lépe bránit.

První muž byl už příliš blízko. Když si uvědomil neuváženost svého kroku, bylo už pozdě. Nemohl si vzpomenout na žádnou bojovou techniku, kterou se kdy naučil. Dokázal na protivníka jen cenit zuby a máchat před sebou zběsile mečem.

Mladík si byl dobře vědom své psychologické převahy. Vypadalo to, jako by se před nimi ještě zvětšil. Pravou ruku měl vzadu na rukojeti meče, loket mu trčel vzhůru nad ramenem.

„Takže vy jste z Jošiokovy školy? Výborně. Mám pocit, jako bychom se dobře znali. Jeden z vašich kolegů byl tak laskav, že mi dovolil vzít si jeho culík. Zdá se však, že vám to bylo málo. Jste tu snad všichni kvůli změně účesu? Pokud ano, rád vašemu požadavku vyhovím. Stejně si musím nechat svůj meč přebrousit, nebude vadit, když ho ještě trochu ozkouším.“

Když to dořekl, zasvištělo jeho Dlouhé bidlo vzduchem a hned nato se začalo tělo nejbližšího protivníka kácet k zemi. Rozsekl ho jako hrušku.

5

Při pohledu na to, s jakou snadností připravil jejich kamaráda o život, se zděsili. Začali před ním ustupovat, ale vráželi do sebe jako kuželky. Mladík využil jejich nepozornosti a ťal svým mečem dalšího muže, který stál vedle něj. Dal do toho takovou sílu, že zasažený muž s křikem odletěl dolů k řece do zmrzlého rákosí.

Mladý samuraj si teď prohlížel zbýlých pět útočníků, kteří se kolem něj shlukli do kruhu jako okvětní lístky. Byli si jisti, že jim tato taktika zaručí definitivní vítězství. Znovu nabyli sebevědomí, a dokonce mladíka začali popichovat. V jejich hlasech však zazníval strach, bylo to spíš zoufalství než skutečná odvaha.

Nakonec se jeden z nich proti mladíkovi vyřítil a máchl dopředu mečem. Byl si jist, že ho zasáhl. Ve skutečnosti však svůj cíl minul a ostří meče drnčivě sklouzlo po kameni. Muž se svalil na zem, chránil si obličej jen rukama.

Avšak místo toho, aby se mladý samuraj vypořádal s touto snadnou kořistí, uskočil do strany a sekl po dalším. Když se po okolí rozlehl jeho smrtelný výkřik, dali se zbylí tři na útěk.

Mladík se za nimi nevraživě díval, stál na místě a držel svůj dlouhý meč oběma rukama. „Zbabělci!“ volal na ně. „Vraťte se a pojďte bojovat! Tak tohle je tedy ten Jošiokův styl? Vyzvete někoho na souboj a utečete! Není divu, že jsou Jošiokové všem pro smích!”

Pro každého samuraje, kterému záleželo na jeho cti, by jeho urážlivá slova byla horší než rána pěstí, ale jeho bývalí pronásledovatelé měli co dělat, aby se odsud ve zdraví dostali. Jejich čest šla stranou.

Vzápětí se přístavištěm začal rozléhat dusot koňských kopyt. Od řeky a jinovatky na polích se odráželo dostatečné množství světla, takže mladík mohl v dálce rozeznat jezdce na koni a dalšího muže kousek za ním. Přestože byl takový mráz, že jim z úst a nosních dírek stoupala bílá pára, nezdálo se, že by jim při jejich tempu dělala zima větší starosti. Tři utíkající samurajové se s koněm skoro srazili.

6

Muž zabránil srážce tím, že koni prudce přitáhl uzdu.

Byl to Seidžúró, hned své muže poznal. „Co tady děláte?“ zařval na ně nazlobeně. „Kam běžíte?”

„Ha!... To je přece náš mladý pán,” zajíkal se jeden z nich.

Za koněm se objevil Ueda Rjóhei, který se na ně okamžitě osopil: „Co má tohle znamenat? Máte snad mladému pánovi dělat doprovod, tupci! Nejspíš jste na to ale kvůli věčnému chlastání neměli čas!”

Samurajové se ještě třáslí, ale jeho slova je oprávněně rozčílila. Vysvětlovali, co se všechno semlelo, že se nejednalo o opileckou rvačku, ale že hájili čest Jošiokovy školy a jejího mistra. Vypověděli, jak se utkali s mladým, ale nesmírně silným samurajem.

„Vidíte?” vykřikl jeden z nich. „Jde sem k nám.”

Vystrašenýma očima sledovali, jak se k nim blíží jejich nepřítel.

„Ticho!” zavelel Rjóhei znechuceně. „Máte huby plný řečí a nic nedokážete. Tohle je podle vás hájení cti naší školy? To by to s námi

pěkně dopadlo. Uhněte! Já se o něj postarám." Zaujal bojový postoj a vyčkával.

Mladík se k nim řítíl závratnou rychlostí. „Zastavte se a bojujte! Je snad útěk Jošiokovou verzí válečného umění? Nechci vás zabít, ale moje Dlouhé bidlo je ještě lačné po krvi. Jestli chcete utéct, můžete, ale nenechte tu svoje hlavy." Pohyboval se po hrázi ohromnými, sebejistými skoky, vypadalo to, jako by chtěl skočit Rjóheiovi rovnou na hlavu. Ten si plívl do rukou a chopil se meče.

Ve chvíli, kdy mladík prolétl kolem, vydal ze sebe Rjóhei ohlušující řev. Zvedl meč nad mladíkův barevný kabátek a prudce sekl dolů. Netrefil.

Mladík se okamžitě zastavil a otočil se. „Copak? Další útočník?"

Když Rjóhei po svém seku trochu klopýtal, ohnal se po něm mladík mečem. Byla to ta nejtvrďší rána, se kterou se Rjóhei kdy setkal. Přestože se mu podařilo závčas uskočit, spadl po hlavě dolů do pole. Naštěstí pro něj byla hráz relativně nízko a pole zamrzlé, nebylo plné vody jako v létě. Spolu se zbraní však ztratil i odvahu k dalšímu boji.

Než se Rjóhei vyškralab zpět na hráz, utíkal mladík jak rozzuřený tygr za ostatními muži a oháněl se svým dlouhým mečem. Brzy se začal blížít k Seidžúróovi.

7

Seidžúró zpočátku neměl strach. Věřil, že se mladíka podaří zneškodnit dřív, než se k němu dostane. Teď se však řítíl přímo na něj i se svým neukojitelným mečem.

Náhle, jako by si na něco vzpomněl, zvolal: „Ganrjú! Zadržte!" Vytáhl jednu nohu z třmenu, dal ji na sedlo a prudce se na ni postavil. Kůň se vzepjal na zadní a mladíka přeskočil. Seidžúró letěl vzduchem přesně na opačnou stranu, dopadl o několik metrů dál rovnou na nohy.

„Bravo!" zvolal mladík obdivně, když došel k Seidžúróovi. „Jste sice můj protivník, ale musím uznat, že to bylo dokonalé. Vy musíte určitě být sám Jošioka Seidžúró... Tužte se!"

Ostří jeho dlouhého meče bylo ztělesněním mladíkova bojového ducha. Pomalu se k Seidžúróovi přibližovalo, ale Seidžúró byl i přes všechny své nedostatky přece jen Kenpóovým synem. Dokázal se postavit hrožícímu nebezpečí s naprostým klidem.

Sebejistě mladíkovi řekl: „Vy jste nepochybně Sasaki Kodžiró z

Iwakuni, že? Nemýlíte se, jsem skutečně Jošioka Seidžúró. Nemám však v úmyslu s vámi bojovat. Raději bych od vás slyšel, co se zde přihodilo. Dejte pryč svou zbraň."

Když na něj Seidžúró zavolal jménem Ganrjú, mladík je pravděpodobně přeslechl, ale když jej oslovil jménem Sasaki Kodžiró, byl značně překvapen. „Jak víte, kdo jsem?" zeptal se.

Seidžúró se plácl do stehna. „Poznal jsem vás! Pouze jsem hádal, ale uhodl jsem!" Popošel blíže k němu a řekl: „Těší mě, že mám tu čest vás poznat. Mnoho jsem o vás slyšel."

„Od koho?" divil se Kodžiró.

„Od vašeho staršího kolegy Itóa Jagoróa."

„Vy se spolu přátelíte?"

„Ano. Do loňského podzimu měl v Širakawě na hoře Kagura svou chýši, často jsem ho tam navštěvoval. On se taktéž několikrát zastavil v naší škole."

Kodžiró se zasmál. „V tom případě se tedy nesetkáváme úplně poprvé, vidíte?"

„Ne. Ittósai se o vás několikrát zmiňoval. Říkal mi o jistém Sasaki z Iwakuni, který se učil stylu Tody Seigena a pak studoval u Kanemakiho Džisaie. Řekl mi také, že Sasaki je sice u Džisaie nejmladší, ale jednou z něj bude šermíř, který jako jediný bude moci Ittósai vyzvat na souboj."

„Stále nechápu, jak jste na to mohl přijít tak rychle."

„Jste mladý a dokonale odpovídáte jeho popisu. Když jsem viděl, jak držíte svůj dlouhý meč, vzpomněl jsem si, že se vám také říká Ganrjú, Skála v proudu řeky. Měl jsem pocit, že to musíte být právě vy, a měl jsem pravdu."

„To je obdivuhodné. Skutečně."

Když se Kodžiró vesele zasmál, podíval se na svůj zakrvácený meč, který mu připomněl, že ještě před chvílí se zde odehrával lýtý zápas.

8

K souboji nemuselo vůbec dojít, mohli se přece v klidu domluvit. Kodžiró i Seidžúró však na celou věc velmi rychle zapomněli a za několik minut už spolu šli po hrázi vedle sebe jako starí přátelé. Za nimi kráčel Rjóhei a tři deprimovaní samurajové. Celá skupinka mířila směrem do Kjóta.

„Ze začátku jsem ani nevěděl, kvůli čemu se chtějí bít. Nic

osobního jsem proti nim neměl," řekl Kodžiró.

Seidžúróa trápil nedávný incident Giona Tódžiho. „Tódžiho chování je neomluvitelné. Až se vrátíme domů, bude se mi z toho muset zodpovídat... Nemyslete si, že proti vám něco mám. Mrzí mě však zjištění, že studenti mé školy mají nedostatek kázně."

„Vidíte přeci, co jsem za člověka," reagoval na to Kodžiró. „Příliš mluvím a hned se s každým pustím do rvačky. Nemůžete vinit jen vaše studenty. Ve skutečnosti byste měl spíše ocenit, že se pokusili hájit dobré jméno vaší školy. Je jen škoda, že nebyli lepšími bojovníky. Alespoň to však zkusili. Je mi jich trochu líto."

„Zavinil jsem to já," řekl Seidžúróa. Na jeho tváři bylo vidět, že ho věc opravdu trápí.

„Zapomeňme na to."

„Byl bych tomu jenom rád."

Při pohledu, jak jdou vedle sebe, se všem nesmírně ulevilo. Koho by mohlo napadnout, že tento pohledný vysoký mladík je slavný Sasaki Kodžiró, o němž pěl chválu samotný Ittósai. Mluvil o něm jako o zázračném chlapci z Iwakuni. Není divu, že ho Tódži ve své nevědomosti vyprovokoval. Nelze se ani divit, že se tím jenom zesměšnil.

Rjóheie i ostatní tři samuraje zamrazilo při pomýšlení, že moc nechybělo a Dlouhé bidlo je připravilo o život. Nyní, když si zezadu pořádně prohlédli Kodžiróova statná ramena a široká záda, žasli nad tím, jak mohli být tak hloupí a podceňovat jeho schopnosti.

Zanedlouho dorazili zpět k místu, kde loď přirazila ke břehu. Mrtvoly byly již úplně zmrzlé. Tři samurajové je dostali za úkol pohrbit a Rjóhei šel chytit svého koně. Kodžiró párkrát zapískal, načež se k němu odkudsi přihnala jeho opice a vyskočila mu na rameno.

Seidžúróa naléhal, aby s nimi Kodžiró šel do jejich školy na Čtvrté ulici a nějakou dobu u nich pobyl. Když mu však nabídl i svého koně, mladík odmítl.

„To se přece nepatří," řekl s neobvyklou zdrženlivostí. „Jsem jenom potulný samuraj bez pána a vy mistr slavné školy, syn slavného válečníka se stovkami přívrženců." Chytil koně za uzdu a pokračoval: „Jeďte na něm, prosím, vy. Raději ho jen povedu. Půjde se mi tak lépe. Pokud vaše nabídka platí, rád ji přijímám a na několik dnů využiji vaší pohostinnosti."

„Dobrá tedy, teď na něm pojedou já, ale až vás budou bolet nohy,

tak se vyměníme," opáčil mu srdečně Seidžúró.

Když uvážil, že mu na začátku nového roku hrozí souboj s Mijamotem Musašim, nebyla přítomnost tak dobrého šermíře, jakým byl Sasaki Kodžiró, rozhodně k zahození.

Hluboko v horách

1

V době Eiroku (1558-1570) patřili mezi nejslavnější šermířské mistry ve východních provinciích Cukahara Bokuden a pan Kamiizumi z Ise. V oblasti kolem hlavního města jim konkurovali Jošioka Kenpó z Kjóta a jamatský Jagjú Munejoši. Kromě nich byl známý i pan Kitabatake Tomonori z Kuwany, který byl mistrem bojových umění a vynikajícím guvernérem. Ještě dlouho po jeho smrti na něj lidé v Kuwaně vzpomínali s láskou, protože pro ně byl opravdovým symbolem dobré vlády a rozkvětu.

Když Kitabatake studoval u Bokudena, naučil se od něj jeho Jedinečnému umění meče, nejtajnějším šermířským technikám. Bokudenův syn Cukahara Hikoširó zdědil po otci jméno a všechny majetek, ale do svých tajných technik ho Bokuden nezasvětil. Právě z tohoto důvodu se Bokudenův styl nerozšířil na východě, kde pobýval Hikoširó, ale v kraji Kuwana, v němž vládl Kitabatake.

Vyprávělo se, že po Bokudenově smrti Hikoširó přišel do Kuwany a podvodem se chtěl od Kitabatakeho tajným technikám naučit. Řekl mu: „Můj otec mě do nich kdysi dávno zasvětil, doslechl jsem se ale, že vás také. Poslední dobou přemýšlím, zda to, co jsme se od něj naučili, je totéž. Jelikož se Jedinečné umění meče týká nás obou, myslím, že by bylo docela dobré, kdybychom porovnali, co jsme se naučili.“

Přestože Kitabatake okamžitě rozpoznal, že nemá čisté úmysly, s jeho návrhem souhlasil. Avšak to, co se tehdy Hikoširó naučil, byla jen vnější forma Jedinečného umění meče, nikoli jeho nejtajnější techniky. Z toho důvodu zůstal jediným mistrem pravého Bokudenova stylu pouze Kitabatake, a kdo se mu chtěl naučit, musel do Kuwany. Na východě učil Hikoširó jen prázdnou schránku umění svého otce, byla to jen forma bez duše.

Toto si alespoň většinou vyslechl každý poutník, který se do kraje Kuwana zatoulal. Nebyl to špatný příběh, a jak už to bývá, nejspíše

na něm bylo i hodně pravdy. Byl mnohem věrohodnější a zajímavější než většina lidových pověstí, které lidé vyprávěli, aby zdůraznili jedinečnost jejich milovaného města nebo provincie.

Musaši jej vyslechl od pacholka, který vedl koně za uzdu přes hory Tarusaka na cestě z hradního města Kuwana. Přikývl a obdivně řekl: „Opravdu? To je zajímavé.“ Byla polovina dvanáctého měsíce, a přestože je v provincii Ise obvykle teplo, ze zátoky Nako foukal průsmykem štiplavý studený vítr.

Musaši měl na sobě jen tenké kimono, spodní prádlo a kabátek bez rukávů. Na tuto roční dobu to bylo příliš skrovné oblečení, navíc velmi špinavé. Obličej už neměl opálen dobronzo, ale dočerna. Na hlavě měl ošuntělý, otrhaný klobouk, který už neplnil svůj účel. Kdyby ho zahodil u cesty, nikdo by se ani nenamáhal ho zvednout. Několik dnů nemyté vlasy si sice vzadu sepnul, ale i tak to vypadalo, jako by měl na hlavě vrabčí hnízdo. Během posledních šesti měsíců byl neustále vystaven účinkům slunečních paprsků a větru, oči mu teď z tmavého obličeje zářily jak dvě bílé perly.

Pacholek měl při pohledu na svého zanedbaného zákazníka obavy už od začátku, kdy si Musaši jeho koně a služby najal. Pochyboval, zda vůbec dostane zapláceno, a byl si téměř jist, že nedostane provizi na zpáteční cestu ze vzdáleného místa hluboko v horách.

„Pane,“ řekl trochu nesměle.

„Hm?“

„Do Jokkaiči dorazíme chvilku před polednem a do Kamejamy k večeru. Do vesnice Udžii se dostaneme nejdříve tak o půlnoci.“

„Hm.“

„Nevadí vám to?“

„Hm.“ Musašiho spíše zajímal výhled na zátoku než jeho řeči, a pacholek, přestože se snažil, z něj nedokázal dostat nic než pouhé zamručení.

2

Pacholek to však zkusil znovu: „Udžii je jen malá zapadlá osada, sedm kilometrů od hory Suzuka. Co vás přivádí na takové místo?“

„Jdu navštívit jednoho člověka.“

„Žije tam jen několik rolníků a dřevorubců.“

„V Kuwaně jsem se doslechl, že tam najdu muže, který je dobrý v boji se srpem.“

„Myslíte Šišida?"

„Ano. Myslím, že se jmenuje Šišido."

„Šišido Baiken."

„Přesně tak."

„Je to kovář, vyrábí kosy a srpy. Taky jsem slyšel, že to s tou zbraní skutečně umí. Vy tedy studujete bojová umění?"

„Hm."

„V tom případě bych vám místo za Baikenem doporučoval zajít do Macuzaky. Jsou tam nejlepší šermíři provincie Ise."

„A kdo třeba?"

„Například Mikogami Tenzen."

Musaši přikývl. „Hm, Mikogami." Víc už nedodal, jeho věta působila dojmem, že Mikogamiho velmi dobře zná.

Když došli do městečka Jokkaiči, dobelhal se bolestivě ke stánku s občerstvením, objednal si oběd a posadil se k němu. Jednu nohu měl kolem nártu zavázanou obvazem. Na spodní straně chodidla měl totiž hnisavou ránu, která vysvětlovala, proč si na cestu najal koně. Přestože si vždy dával dobrý pozor na své zdraví, před několika dny šlápl v zalidněném přístavu Narumi na prkno s hřebíkem. Jeho zarudlá, nateklá noha vypadala jako nakládaný tomel, a od včerejška měl i horečku.

Podle jeho způsobu uvažování se jednalo o souboj s hřebíkem, v němž nad ním hřebík jednoznačně zvítězil. Jako studenta bojových umění ho nesmírně pokořovalo, že byl tak nepozorný. „Je snad tak těžké postavit se tak slabému protivníkovi?" ptal se několikrát sám sebe. „Hřebík trčel přímo vzhůru, měl jsem ho vidět. Šlápl jsem na něj, protože jsem napůl spal. Ne, byl jsem slepý, protože mi duch ještě neprostupuje celým tělem. To, že jsem nechal hřebík proniknout tak hluboko, je důkazem mých pomalých reflexů. Kdybych měl svého ducha dokonale pod kontrolou, všiml bych si hřebíku hned, jak by se ho podrážka mých sandálů dotkla."

Došel k závěru, že jeho potíže spočívá v nedostatečné zralosti. Jeho tělo a meč dosud netvořily jedno. Přestože mu paže sílily den ode dne, jeho duch a zbytek těla nebyly v dokonalé rovnováze. Pro jeho sebekritickou mysl to byl nedostatek, který ho musel ochromovat.

Přesto neměl pocit, že by uplynulých šest měsíců bylo zcela promarněno. Poté, co utekl z Kojagjú, odešel do Igy, potom se vydal na cestu do Ómi a skrz provincie Mino a Owari. V každém městě, v každé horské strži se snažil dosáhnout mistrovství opravdové cesty

meče. Někdy měl pocit, že je má na dosah, ale jeho tajemství mu zůstávalo i nadále utajeno, bylo to něco, co se nedalo najít v žádném městě ani strži.

Nevzpomínal si už, s kolika bojovníky se utkal. Byly jich celé desítky, všichni to byli zkušené válečníci, výborní šermíři. Najít dobrého šermíře nebylo těžké.

3

Obtížné bylo najít skutečného muže. Přestože byl svět plný všelijakých lidí, vlastně až příliš plný, najít ryzí lidskou bytost nebyl snadný úkol. Během svých cest se o tom Musaši několikrát přesvědčil. Došlo to až tak daleko, že ho to odrazovalo od dalšího hledání. Potom si však vždy vzpomněl na Takuana, to byla zcela určitě opravdová, jedinečná lidská bytost.

„Mám vlastně štěstí," pomyslel si Musaši. „Znám alespoň jednoho ryzího muže. Uvidíme, zda mi tato zkušenost někdy přinese plody."

Kdykoli pomyslel na Takuana, rozlévala se mu od zápěstí po celém těle podivná fyzická bolest. Byl to zvláštní pocit, psychologická paměť na chvíle, kdy byl ve vesnici přivázán nahoře na tisíciletém cedru. „Jen počkej!" přísahal Musaši. „Jednou pověším na ten strom tebe a budu pod ním sedět, abych tě mohl poučovat o opravdovém životě!" Nebylo to proto, že by proti Takuanovi něco měl nebo se mu chtěl pomstít. Chtěl mu jen ukázat, že úroveň bytí, kterou může dosáhnout cestou meče, je mnohem vyšší než ta, ke které lze dojít praktikováním zenu. Musel se smát, když si představil, jak budou jejich role vyměněny.

Možná že se věci nevyvinou přesně tak, jak si plánoval, ale co by mu Takuan řekl, kdyby se dokázal výrazně zlepšit a dosáhl by takové úrovně, že by Takuana skutečně přivázal na strom a učinil mu kázání? Možná by se radoval a provolával: „Výborně! Mám z tebe radost!"

Takuan by však nikdy nebyl tak přímočarý. Nejspíš by se mu smál a říkal: „Hlupáku! Ničemu ses nenaučil!"

Nezáleželo ale na tom, co mu Takuan řekne. Musaši měl pocit, že jednou musí tomuto mnichovi dát najevo svou duchovní převahu, bylo to něco, co mu dlužil. Byla to jen nevinná představa. Musaši se vydal na svou dlouhou cestu zcela sám a postupně zjišťoval, že dojít opravdového lidství je nesmírně obtížné. Když mu prakticky

rozvažující část jeho mysli připomněla, že Takuan už na své cestě ušel mnohem dál, jeho představa se rázem vytratila.

Mnohem více ho však znepokojovalo, jak nezralý a neschopný je v porovnání se Sekišúsaie. Myšlenka na starého mistra stylu Jagjú jej doháněla k šílenství, bylo mu z toho smutno. Připomínala mu, že ještě nemá právo mluvit povýšeně ani o cestě meče, ani o žádné jiné.

V takových chvílích mu přišel svět plný hlupáků ještě větší než jindy. V tom případě tedy život postrádá logiku. Ale cesta meče nepodléhá logice. Důležitá nejsou slova a spekulace, ale skutečné jednání. Možná že je na světě mnoho lidí, kteří jsou lepší než on, ale jednou bude i on veliký.

Kdykoli hrozilo, že ho jeho vnitřní pochyby zcela pohltní, měl Musaši ve zvyku odejít do hor a nějaký čas žít o samotě. Jakým způsobem tam žil, bylo po návratu zpět k civilizaci zjevné z toho, jak vždy vypadal. Tváře měl propadlé jako hladový srnec, tělo pokryté jizvami a škrábanci a vlasy tuhé a vyschlé z dlouhého stání pod vodopády. Celé tělo měl špinavé a zamazané od hlíny a prachu, jen zuby v jeho tmavé tváři zářily neskutečnou bělostí. To ale nebylo tak podstatné. Uvnitř hořel sebejistotou hraničící s arogancí a byl odhodlaný utkat se s jakýmkoli protivníkem, který za to stál. Byla to právě jeho odhodlanost, co ho vždy přivedlo zpět z hor.

Tentokrát se vydal na cestu, protože chtěl zjistit, zda obstojí v souboji s mistrem umění srpů s řetězem, o němž se doslechl v Kuwaně. Deset dnů před začátkem nového roku chtěl na cestě do Kjóta jen tak mimochodem zjistit, zda je Šišido Baiken opravdovým mužem nebo zas jedním z mnoha darmojedů, kterých byla plná země.

4

Cíle své cesty hluboko v horách dosáhl až pozdě v noci. Poděkoval pacholkovi a řekl, že se může klidně vrátit, ale pacholek mu vysvětlil, že je už příliš pozdě, a tak by raději Musašiho doprovodil až do hledaného domu a strávil noc pod střechou. Druhý den ráno by pak mohl sejít průsmykem Suzuka, a když bude mít štěstí, může se dostat domů zpáteční lodí. Každopádně už byla tma a zima, stejně by se nedostal zpět dřív než před rozbřeskem.

Musaši ho chápal. Byli v malém údolí obklopeném ze tří stran horami a pacholek by se na zpáteční cestě musel brodit po kolena

sněhem. „Můžeš jít teda se mnou," nabídl mu Musaši.

„Do domu Šišida Baikena?"

„Ano."

„Děkuji, pane. Doufám, že ho najdeme."

Jelikož Baiken provozoval místní kovárnu, dokázal by je k němu zavést každý rolník, ale v tuto noční hodinu už celá vesnice spala. Jedinou známkou života bylo vytrvalé bouchání paličky, kterou se během praní tlouklo do prádla. Šli mrazivou uličkou rovnou za zvukem a brzy zpozorovali světlo.

Poznali, že se jedná o kovárnu. Před domem byla hromada starého železa a prostor pod okapem byl celý černý od kouře. Na Musašiho pokyn pacholek otevřel dveře a vešel dovnitř. Ve výhni hořel oheň a nějaká žena zády k plamenům tloukla do prádla.

„Dobrý večer! Jé, vy tu máte oheň, to je skvělé!" řekl pacholek a šel rovnou k výhni.

Žena ihned zanechala práce a rychle se narovнала. „Co tady chcete?" zeptala se.

„Nezlobte se, hned všechno vysvětlím," řekl pacholek a hřál si ruce. „Přivedl jsem sem jednoho pána, kterej by se rád setkal s vaším mužem. Právě jsme dorazili. Dovezl jsem ho sem na svém koni až z Kuwany."

„Cože?" řekla žena a s kyselým výrazem v obličeji se zadívala na Musašiho, který stál ve dveřích. To, jak se na něj mračila, svědčilo o tom, že už má dost potulných samurajů a že si s nimi umí poradit. S jistou arogancí mu řekla: „Zavřete ty dveře! Ještě se mi z té zimy nastydne dítě."

Musaši se uklonil a vyhověl jejímu přání. Potom se posadil na špalek vedle výhně a prohlížel si vnitřek domu, od začerněného prostoru kolem výhně až po třípokojový obytný prostor. Na zdi byla přibitá velká deska a na ní viselo asi deset srpů s řetězy. Alespoň doufal, že to jsou srpy s řetězy, protože, jak tvrdil, na vlastní oči je ještě nikdy nespatrił. Byl studentem bojových umění a považoval za samozřejmé, že by se měl seznámit se všemi typy zbraní. Oči mu zářily zvědavostí.

Ženě bylo zhruba třicet let a byla docela pěkná. Odložila paličku a odešla do zadního obytného prostoru. Musaši si myslel, že jim nabídne čaj, ale šla k matraci, kde leželo její malé dítě. Vzala ho do náruče a začala ho kojit.

„Předpokládám, že patříte mezi ty mladé samuraje, kteří sem chodí

dát se od mého manžela zabít. Pokud ano, tak máte štěstí. Není tady, takže se nemusíte bát, že přijdete o život," řekla žena Musašimu a hlasitě se zasmála.

5

Musaši se nesmál, byla to pro něj urážka. Nepřišel přece do této zastrčené vesnice, aby si z něj tropila legraci nějaká ženská, která navíc zbytečně přeceňovala společenské postavení svého muže. Byla to ta nejhorší žena, s jakou se setkal. Myslela si, že její manžel je největším mužem v zemi.

Nechtěl ji však urazit, a tak řekl: „To mě mrzí, že tu váš manžel není. Kde ho můžu hledat?"

„U Arakidy."

„Kde to je?"

„Cha, cha, cha! Přišel jste do Ise a ani nevíte, kdo jsou Arakidové?"

Dítě u jejích prsů se začalo kroutit. Žena okamžitě zapomněla na své hosty a začala dítěti zpívat ukolébavku:

Hajej, dadej,

spi děťátko, sladce spi.

Uplakané děti nemám ráda,

i maminku rozbřečí.

Musašiho napadlo, že by se mohl něčemu přiučit, kdyby si zbraně kovářského mistra mohl alespoň prohlédnout. Zeptal se: „To jsou ty zbraně, s kterými se váš manžel umí tak dobře ohánět?"

Žena přitakala, a když se zeptal, jestli si je může prohlédnout, přikývla i tentokrát.

Sundal jednu ze skoby. „Takhle to tedy vypadá," řekl si spíše pro sebe. „Slyšel jsem, že se poslední dobou hodně užívají." Zbraň, kterou měl v ruce, sestávala ze čtyřiceticentimetrové železné násady, která se dala dobře nosit za pásem, zakončené malým kroužkem. Ke kroužku byl připojen dlouhý řetěz a na jeho konci viselo těžké ocelové závaží. Bylo dostatečně masivní, aby se jím dala prorazit lidská lebka.

V hluboké drážce na druhé straně násady spatřil zasunuté ostří. Když se ho pokusil nehty vytáhnout, ostří vystřelilo s cvaknutím do strany a spolu s železnou násadou utvořilo ostrý srp. Nejspíš by jím nebyl problém useknout protivníkovu hlavu jediným pohybem.

„Drží se to asi nějak takhle, vidíte?" řekl Musaši. Chytil srp do

levačky a pravou rukou držel řetěz. Představil si před sebou imaginárního nepřítele, postavil se a přemýšlel, jakými pohyby se s touto zbraní bojuje.

Žena se přestala věnovat dítěti a pozorovala ho. „Takhle ne! To je hrůza!“ kritizovala ho. Zastrčila si prs zpět do kimona a šla k němu. „Takhle byste se meči nikdy neubránil. Musíte takhle.“

Sebrala mu zbraň z rukou a předvedla, jak se s ní má postavit. Při pohledu na bojový postoj, který žena se smrtící zbraní zaujala, se mu zatmělo před očima. Zíral na ni s otevřenou pusou. Když před chvílí kojila své dítě, tak mu přišla trochu natvrdlá, ale teď se srpem v ruce byla jako vyměněná, vypadala důstojně, připadala mu doopravdy krásná. Když se na ni Musaši díval, všiml si, že na černomodrém ostří je vyrytý nápis „Styl Šišida Jaegakiho“.

6

Žena zůstala v bojovém postoji jen chvíli. „No, prostě nějak takhle,“ řekla. Sklopila ostří do násady a pověsila srp s řetězem zpět na zeď.

Musaši by byl rád, kdyby mu toho se srpem ukázala víc, ale to žena zcela očividně neměla v úmyslu. Vyprala zbytek prádla a odešla do kuchyně, kde umyla hrnce a pustila se do vaření.

„Pokud se tahle žena dokáže postavit se zbraní v ruce tak impozantním způsobem,“ pomyslel si Musaši, „jaký bojovník bude asi její manžel, Šišido Baiken?“ Teď už byl téměř posedlý myšlenkou, že se s Baikenem musí setkat co nejdříve. Jeho žena mu před chvílí řekla, že je u Arakidů, a vysmála se mu, že je nezná. Zeptal se tedy potichu pacholka, kdo to ti Arakidové jsou. Pacholek, jenž se opíral o stěnu a vyhříval se kousek od ohně, mu řekl, že Arakidové mají na starost svatyni Ise.

Pokud to byla pravda, neměl by být problém zjistit, kde sídlí. Rozhodl se, že se tam hned zítra musí vydat, a v klidu ulehl.

Brzy ráno se tam objevil učedník, který otevřel venkovní dveře do kovárny. Musaši se probudil a požádal pacholka, aby ho vzal do Jamady, města, z kterého se mohl do svatyně Ise dostat nejsnáze. Pacholek bez váhání souhlasil, protože za včerejší cestu dostal řádně zapláceno.

Večer došli k dlouhé, po obou stranách stromy lemované cestě, která vedla rovnou ke svatyni. U cesty stálo několik čajoven, ale

byly většinou v dezolátním stavu, přestože už byla zima. Několik stromů, které popadaly během podzimních bouří, leželo tam, kam se svalily.

Z hostince v Jamadě vyslal Musaši sluhu, aby se u Arakidů vyptal, zda je u nich ještě Šišido Baiken. Dostalo se mu odpovědi, že se zřejmě musí jednat o nějaký omyl, protože žádný takový člověk u nich prý nebyl.

Musašiho to nesmírně zklamalo. Začal se však víc strachovat o svoji nohu, která přes noc značně otekla.

Zlobilo ho to, protože mu na cestu do Kjóta zbývalo jen několik dnů. V dopise, v němž z Nagoji poslal svou výzvu Jošiokově škole, uvedl, že si mohou vybrat kterýkoli den v prvním týdnu po Novém roce. Nemohl to přece teď odvolat kvůli bolavé noze. Kromě toho si u mostu na Páté ulici domluvil schůzku s Matahačim.

Celý následující den strávil aplikováním léku, o němž se kdysi dávno doslechl. Použil sedlinu, která vzniká při výrobě tófu, vložil ji do šátku a vymáčkal z ní všechnu vodu. Do té pak namáčel bolavou nohu. Žádné zlepšení se však nedostavilo a z hnilobného zápachu sedliny se mu dělalo nevolno. Když měl teď tolik starostí se svou nohou, nadával si, že vůbec odbočku do Ise udělal. Měl jít rovnou do Kjóta.

7

Přestože měl nohu zabalenou a schovanou pod přikrývkou, měl toho večera vysokou horečku a bodavá bolest byla k nevydržení. Ráno se zoufale snažil vyzkoušet i jiné metody včetně potírání podivným olejčkem, který dostal od hostinského. Ten mu přísahal, že ho jeho rodina používá už po celé generace, ale otok se přesto nezmenšil. Vlastní noha teď Musašimu připadala jako velká rosolovitá hromada tófu a přišla mu těžká jak dřevěný špalek.

Tato zkušenost ho nutila k zamyšlení. Ještě nikdy nezůstal ležet na lůžku celé tři dny. Kromě hnisavého zánětu, který se mu udělal na hlavě jako malému, si nevzpomínal, že by byl kdy nemocný.

„Nemoc je ten nejhorší nepřítel," uvažoval. „V jejích spárech jsem úplně bezmocný." Ještě donedávna si myslel, že ho nepřátelé mohou napadnout jen zvenčí. Skutečnost, že má co dělat s nepřitelem, který je uvnitř jeho těla, pro něj byla naprostou novinkou a nutila ho k dalším úvahám.

„Kolik dní ještě zbývá do konce roku? Nemůžu tu zůstat jen tak a nic nedělat," přemýšlel. Byl podrážděný, měl pocit, že ho žebra tlačí na srdce a svírají mu hrudník jako krunýř. Odkopl z oteklé nohy teplou přikrývku a řekl si: „Jestli se s tím teď nedokážu poprat, jak můžu doufat, že porazím celou Jošiokovu školu?"

Chťel toho démona nemoci, který ho uvnitř sužoval, jednou provždy zadusit. Posadil se, rovně, paty přímo pod sebe. Byla to mučivá, nesnesitelná bolest. Téměř z toho omdlel. Seděl čelem k oknu, ale oči měl zavřené. Zanedlouho začala horkost ve tváři ustupovat. Přemýšlel, zda se démon v konfrontaci s jeho tvrdohlavostí a silnou vůlí skutečně vzdává.

Když otevřel oči, uviděl před sebou les kolem svatyně Ise. Za lesem mohl spatřit horu Mae a trochu na východ horu Asama. Mezi těmito dvěma vrcholy se tyčila majestátní hora, která svýmnosem shlížela na sousedy a nestoudně zírala na Musašiho.

„Je jako orel," pomyslel si Musaši. Nevěděl, že se skutečně jmenuje Wašigatake neboli Orlí hora. Její arogantní vzhled ho urážel. Její domýšlivá póza se mu vysmívala, probudila v něm však opět jeho bojového ducha. Něčím mu připomínala Jagjúa Sekišúsaie. Postupně nabyl přesvědčení, že ta hora je skutečně Sekišúsai. Měl pocit, že se na něj dívá z výšky nad mraky a vysmívá se jeho slabosti a bezvýznamnosti.

Když se díval na horu, úplně zapomněl na svoji nohu, ale bolest se postupně dostavovala, ucházela se o jeho pozornost. Kdyby nohu strčil do kovářské výhně, už by ho nikdy nebolela. Bezděčně vytáhl tu oteklou kulatou věc zpod sebe a podíval se na ni. Nemohl pochopit, že je součástí jeho těla.

Hlasitě zavolal na služebnou. Když hned nepřicházela, začal tlouct pěstí do slaměné rohože, na níž seděl, a křičel: „Kde jste kdo?... Odcháším! Přineste mi účet! Připravte mi nějaké jídlo na cestu a tři páry nových sandálů!"

Posvátný pramen

1

Musaši se belhal starým tržištěm, kde se podle legendy narodil slavný válečník Taira no Tadakijo, hrdina *Příběhu války Hógen*. Dnes však už nic nenasvědčovalo, že by se zde mohli rodit hrdinové.

Staré tržiště spíš vypadalo jako dlouhá ulička lásky lemovaná čajovnými a plná lehkých žen. Bylo jich tam víc než stromů u cesty, volaly na pocestné a tahaly je za rukávy, flirtovaly, škemraly a provokovaly. Aby se Musaši dostal do svatyně, musel se jimi doslova prodrat, mračil se a vyhýbal jejich nestydatým pohledům.

„Copak máte s nohou?“

„Nechcete trochu ulevit?“

„Já vám ji pohladím.“

Tahaly ho za věci, chytaly za ruce a za zápěstí.

„Takovej pěkněj mužskej by se přece neměl tak mračit!“

Musaši byl úplně rudý a s obtížemi kulhal stále vpřed. Nemohl se jim ani nijak bránit, občas se jen omluvil nebo zdvořile vymluvil, což je rozesmálo ještě víc. Když jedna z nich řekla, že je „roztomilej jak leopardí mládě“, útok bílých dlaní ještě zesílil. Nakonec šla stranou všechna důstojnost, začal utíkat a nezastavil se, ani aby sebral ze země klobouk, který mu uletěl. Jejich chechtavé hlasy ho pronásledovaly až za město.

Musaši nedokázal ženy ignorovat, rozčilení, které v něm dotyky jejich rukou vyvolaly, šlo jen těžko potlačit. Pouhá vzpomínka na nasládlou vůni jejich bílého pudru mu okamžitě rozbušila srdce, nedokázal je žádným způsobem utišit. Bylo to horší, než kdyby stál proti nepřátelům s tasenými meči, nevěděl, jak se s tím vypořádat. Po večerech se v něm často rozhořel oheň sexuální vášně, převracel se ze strany na stranu, nemohl spát. Dokonce i nevinná Ocu se stávala někdy předmětem jeho smyslných fantazií.

Dnes to byla jeho noha, co dokázalo odpoutat jeho mysl od žen, ale utíkat ve chvíli, kdy mohl sotva chodit, bylo, jako by se snažil přejít po roztaveném železe. Každý krok byl pichlavým bodnutím, které mu z bolavé nohy vystřelovalo až do hlavy. Zrudly mu rty, měl ulepené ruce a vlasy mu čpěly kyselým potem. Pouhé zvednutí poraněné nohy ho stálo všechny síly, které měl. V jednu chvíli měl pocit, že se snad rozpadne na tisíce kusů. Nedělal si žádné iluze. Už když opouštěl hostinec, věděl, že to bude utrpení, měl však v úmyslu ho přestat. Postupně se dokázal zklidnit, ale pokaždé, když posunul nohu dopředu, hlasitě zaklel: „Sakra! Do prdele!“

Po překročení řeky Isuzu a po vstupu na území Vnitřní svatyně jej přivítala náhlá změna atmosféry. Vnímál ono posvátno všude kolem, cítil je v keřích, stromech a dokonce i v ptačím zpěvu. Nevěděl, co to je, ale vnímál to.

Zasténal a svalil se ke kořenům velkého cedru. Potichu sténal a držel se oběma rukama za nohu.

2

Nějakou dobu tam zůstal sedět, nehybný jak kámen. Celé tělo mu hořelo, přestože byl studeným větrem prokřehlý až na kost.

Proč tak náhle vstal ze svého lůžka a opustil hostinec? Každý normální člověk by přece zůstal, dokud by se noha nezahojila. Nebylo to dětské, ba přímo idiotské, nechat se vyprovokovat svou vlastní netrpělivostí?

Neodhodlal se však k tomu jen z netrpělivosti. Byla to spíše hluboká duchovní potřeba. Přes všechnu bolest a tělesné utrpení byl jeho duch čilý a tepal životem. Zvedl hlavu a nadšenýma očima obhlédl nicotu kolem sebe.

Kromě deprimujícího sténání vysokých stromů v posvátném lese zaslechl Musaši ještě něco jiného. Nedaleko odsud se ozývala hra na píšťaly a ústní varhánky. Byla to starodávná hudba zasvěcená samotným božstvům. Nadpozemské dětské hlásky ji doprovázely posvátným zpěvem. Klidná melodie Musašiho přitahovala, pokusil se vstát. Kousal se vypětím do rtů, aby zas dokázal stát. Jeho odpočívající tělo se vzpíralo každému pohybu. Když došel ke špinavé stěně svatyně, opřel se o ni rukama a snažil se jít podél ní. Vypadal při tom jako krab.

Božská hudba přicházela z budovy, která stála o kousek dál, mřížkovaným oknem z ní svítilo jasné světlo. Byl to Dům panen, obývaný mladými dívkami zasvěcenými zdejšímu božstvu. Procvičovaly zde hru na starobylé nástroje a učily se posvátným tancům.

Musaši se dostal k zadnímu vchodu. Chvilí tam zůstal stát a nakoukl dovnitř. Nikoho však neviděl. Oddychl si, že nemusí vysvětlovat, co tam pohledává. Vysunul zpoza pásu své meče, sundal si ze zad cestovní vak, přivázal jej k mečům a pověsil uvnitř na kolík trčící ze zdi. Když se takto zbavil přebytečné zátěže, položil si ruce na boky a dobelhal se zpět k řece Isuzu.

Později úplně nahý rozbil led na hladině a ponořil se do ledové vody. Stál tam, cákal a šplouchal kolem sebe, ponořoval si hlavu pod hladinu. Prováděl velkou očistu. Naštěstí tam nikdo jiný nebyl. Kdyby ho cestou kolem spatřil kněz, nejspíš by si myslel, že se

zbláznil, a vyhnal by ho odsud.

V *Kronice velkého míru* se psalo, že lukostřelec Nikki Jošinaga kdysi napadl a obsadil západní část svatyně Ise. Poté, co se tam usadil, rybařil v řece Isuzu a pomocí sokolů lovil ptactvo v posvátném lese. Legenda praví, že ho svatokrádežné drancování dovedlo k naprostému šílenství. Musašiho si teď lidé mohli snadno splést s šilencovým posmrtným duchem.

Na skalnatý břeh vyskočil s neobyčejnou lehkostí. Zatímco se utíral a oblékal, změnily se mu vlasy na čele v stříbrné ledové jehlice.

3

Pro Musašiho byla ledová lázeň v posvátné řece nesmírně důležitá. Byl by vůbec schopný přestát velká nebezpečí, která ho ještě v životě čekala, kdyby nedokázal vydržet chvilku chladu? Nejednalo se jen o mlhavou představu vzdálené budoucnosti, měl se přece utkat s Jošiokou Seidžúróem a celou jeho školou. Pravděpodobně do zápasu vloží všechny síly, které mají k dispozici. Musí, protože v sázce je dobré jméno jejich školy. Určitě dobře vědí, že nemají jinou volbu než ho zabít, a Musaši si už delší dobu uvědomoval, že uhájit vlastní život bude opravdu těžké.

Každý samuraj, kterého by čekal tak obtížný souboj, by řekl, že „bude bojovat až do vyčerpání“ nebo že „je připravený zemřít“, ale Musašimu takové řeči přišly naprosto nesmyslné. Bojovat během souboje na život a na smrt až do vyčerpání nebylo nic jiného než se poddat zvířecím instinktům. Nenechat se vyvést z rovnováhy hrozící smrtí je sice vyšší duchovní stav, ale čelit smrti s vědomím, že je ztráta vlastního života nevyhnutelná, by dokázal přece každý.

Musaši se nebál zemřít, ale jeho cílem bylo vyhrát, ne jenom přežít. Musel si věřit. Ať si klidně všichni umírají hrdinskou smrtí, když po tom touží. Musašiho však nedokázalo uspokojit nic jiného než opravdové vítězství.

Kjóto nebylo daleko, dělilo ho od něj pouhých sto šedesát kilometrů. Kdyby si pospíšil, mohl by tuto vzdálenost urazit během tří dnů. Kolik času ale bude třeba na psychickou přípravu? Byl už opravdu vnitřně připraven? Tvořily už jeho mysl a duch jedno?

Na tyto otázky Musaši nedokázal odpovědět kladně. Cítil onu slabost někde uvnitř sebe, uvědomoval si svou nezralost. Věděl, že ještě nedosáhl duševního stavu opravdového mistra, že se ještě nestal

ryzí lidskou bytostí. V porovnání s Nikkanem, Sekišúsaie nebo Takuanem se nemohl vyhnout prosté pravdě, že je ještě příliš mladý a nezkušený. Jeho analýza vlastních schopností a možností odhalila nejen všechny jeho slabosti, ale také nedostatky v mnoha jiných ohledech.

Pokud svůj život nekorunuje vítězstvím a nezanechá v tomto světě jasnou, nesmazatelnou stopu, nebude se nikdy moci považovat za mistra válečného umění.

Otřásl se a zvolal: „Zvítězím!“ Vyškrabal se trochu výš nad řeku Isuzu a volal znovu, aby ho slyšely všechny stromy v posvátném lese: „Zvítězím!“ Prošel kolem tichého zamrzlého vodopádu, prodíral se škvírami a plazil přes kameny jako divoch,razil si cestu podél řeky hustě zarostlými roklinami, do kterých by se odvážil jen málokdo.

4

Kam mířil? Co ho k sobě tak táhlo? Nač vynakládal Musaši takové úsilí? Byla to snad forma trestu za to, že se vykoupal zcela nahý v posvátném prameni? Zešílel jako kdysi Jošinaga?

Tvář měl rudou jak běsnící démon. Chytil se za skalní výstupky a táhlé liány vistárií, každý krok ho stál nesmírné vypětí energie.

Dostal se až k místu zvanému Ičinoše, kde se řeka měnila v kilometr a půl dlouhou rokli plnou skalních převisů a peřejí, kterými by se neodvážili proplout ani pstruzi. Na jejím konci se zvedala holá skalní stěna. Vyprávělo se o ní, že ji dokážou zdolat jenom opice a lesní skřeti. Musaši se na ni zahleděl a pronesl: „Konečně! To je cesta na Orlí horu.“

Dostal se do takového stavu, že před sebou neviděl žádné překážky. Chytil se silné vistářiové liány a začal šplhat na vrchol skalní stěny. Zdálo se, že ho nahoru vynáší nějaká podivná síla, vesmírná přitažlivost, která byla mnohem mocnější než gravitace země.

„Jsem tady!“ zakřičel, když se dostal až nahoru. Viděl, jak se pod ním klikatí bělostný tok řeky Isuzu, a v dálce mohl spatřit stříbrnou pláž podél břehu Futamigaury. V nočním mlžném oparu, který zahaloval řídký lesík, uviděl přímo před sebou úpatí Orlí hory.

„Ta hora je Sekišúsaie,“ pomyslel si znovu. Vysmívala se mu teď úplně stejně, jako když ležel s bolavou nohou ve svém pokoji. Sekišúsaiova převaha doslova útočila na jeho nezdolného ducha.

Utiskovala ho, bránila mu v cestě vpřed.

Jeho cíl začal postupně nabývat tvar. Rozhodl se vylézt na vrchol hory a dát průchod své zlobě, rozdupe Sekišúsaiovu nabubřelost přímo na jeho hlavě. Ukáže mu, že dokáže zvítězit, že vítězství je jen jeho.

Musel vzdorovat lesnímu podrostu, stromům i ledu. To vše byli jeho nepřátelé, kteří mu bránili v cestě. Každý krok, každý nádech a výdech představovaly další novou výzvu. Jeho krev, která v mrazivé vodě posvátného pramene ještě před chvílí tuhla chladem, mu teď v žilách jen vřela. Kolem jeho těla, jak se pot ze všech pórů stýkal s ledovým vzduchem, stoupala bílá pára. Tiskl se k červenému povrchu kopce a hledal opory pro nohy. Pokaždé, když nějakou nahmatál, přesunul na ni s vypětím všech sil nohu a uslyšel, jak se dole pod ním v rokli tříští drobné kameny, které svou neopatrností uvolnil. Třicet metrů, šedesát, devadesát, konečně se dostal na úroveň mraků. Když se mraky trochu rozestoupily, vypadalo to, jako by se vznášel na obloze. Vrcholek hory, onen orlí zobák, na něj seshora zíral naprosto chladnokrevně.

5

Nyní, když byl kousek od vrcholu, mu šlo opravdu o život. Jeden špatný pohyb a sletí dolů v utržené kamenné lavině. Těžce stoupal a lapal po dechu. Bylo to tak velké vypětí, že měl pocit, že mu srdce každou chvíli exploduje. Dokázal teď vždy ujít jen několik kroků, odpočinout si, trochu se posunout nahoru a zase si odpočinout.

Ležel pod ním celý svět. Obrovský les kolem svatyně Ise, bílá vlnka, která byla nejspíše řekou Isuzu, hory Asama a Mae, rybářská vesnice Toba a nezměrné širé moře. „Už tam budu!“ pomyslel si. „Ještě kousek!“

„Ještě kousek!“ To se snadno řekne, ale jen s obtížemi dosáhne. Neboť onen „kousek“ dokázal velmi snadno rozhodnout, který meč zvítězí a který ne.

V nosních dírkách cítil vlastní pot, nechal se opájet pocitem, že se tiskne k matčiným nadrhům. Hrubý povrch hory mu přišel jako její jemná pokožka, začal ho pomalu přepadat spánek. Pod nohou se mu však uvolnil kámen. Okamžitě se probral a nahmatál další oporu.

„Jsem tam! Už tam budu!“ Ruce i nohy se mu třáslы bolestí, znovu se začal škrabat nahoru na vrchol. Pokud teď jeho tělo nebo vůle

selžou, může hned na místě se šermem přestat. Musaši věděl, že se o jeho zápase rozhoduje právě teď a tady.

„Sekišúsaii! Ty mrzáku!" S každým pohybem vpřed proklel jednoho z velikánů, které respektoval a kteří ho sem vlastně přivedli. Musí je za každou cenu pokořit. „Nikkane! Takuane!"

Šlapal po hlavách svých idolů, dupal na ně a dával jim najevo, kdo je tady pánem. Musaši i hora splynuli v jedno, ale hora, jako by byla překvapená, že se na ni někdo škrábe, na něj plivala a prskala laviny šterku a písku. Zadržel dech, bylo to, jako by mu někdo uštědřil políček přímo do tváře. Tiskl se ke skále a kolem něj fičel silný vítr, který hrozil, že ho odfoukne do nenávratna.

Pak se najednou ocitl na břiše, oči dokořán, neodvažoval se ani pohnout. Jeho srdce však plesalo radostí. V momentě, kdy se takto položil, jej objala obloha ze všech stran. V bílém moři mraků pod sebou spatřil ranní svítání.

„Dokázal jsem to! Zvítězil jsem!"

V okamžiku, kdy si uvědomil, že se konečně dostal až na vrchol, jeho silná vůle vystřelila jak tětiva. Vítr mu sprchoval záda pískem a kamínky. Zde, na hranici nebe a země, měl Musaši nepopsatelný pocit štěstí, které prostupovalo celou jeho bytostí. Jeho upoceně tělo splynulo s povrchem hory. Jeho duch a duše hory se spolu podílely na tvoření nezměrné přírody za úsvitu. S pocitem nadpozemské extáze Musaši usnul, byl to klidný, ničím nerušený spánek.

Když se probрал, jeho mysl byla čistá a průzračná jako křišťál. Cítil se svěží, plný energie.

„Nic výš už nade mnou není! Stojím na hlavě orla!" zakřičel.

Čerstvé ranní slunce se o Musašiho a horu opíralo svými načervenalými paprsky. Natáhl své svalnaté, divošské ruce nahoru k obloze a pak se podíval na nohy, které měl pevně opřené o vrcholek hory. Spatřil, že mu ze zraněného chodidla vyteklo celé vědro nažloutlého hnisu. Nebeská čistota, která ho obklopovala, byla narušena pachem člověka, nasládlým zápachem sklíčenosti, jíž se nadobro zbavil.

Jako jepice

1

Každé ráno po dokončení svých povinností ve svatyni se kněžky,

mladé dívky, které žily v Domě panen, vydaly do školy v domě pana Arakidy, kde se učily starému jazyku a skládání japonských básní. Když předváděly posvátné tance, převlékaly se do bílých hedvábných kimon a karminových kalhotových suknic, ale teď měly na sobě kimono s krátkými rukávy a bílé bavlněné suknice. Ty si oblékaly, když studovaly nebo se věnovaly domácím pracím.

Malá skupinka kněžek vycházela právě zadním vchodem. Jedna z nich náhle zvolala: „Co to je?“ Ukazovala na vak se dvěma meči, který visel na stejném místě, kam jej předešlého večera Musaši pověsil.

„Čí to asi je?“

„To bude nějakého samuraje.“

„To vím taky, ale kterého?“

„Mohl to tady třeba nechat zloděj.“

Koukaly na sebe s vyvalenýma očima a lapaly po dechu, jako kdyby zloděje viděly spát na zemi přímo před sebou.

„Měly bychom o tom říct Ocú," navrhla jedna z dívek. Všechny přikývly a běžely zpět do dormitáře. Zastavily se až pod zábradlím před Ocúiným pokojem.

„Paní učitelko! Paní učitelko! Je tady něco podezřelého, pojd'te se, prosím, podívat.“

Ocú odložila štětec na stůl a podívala se z okna. „Copak se stalo?“ zeptala se.

„Nějaký zloděj tady nechal svoje meče a vak. Visí vzadu na zdi.“

„Opravdu? Měly byste to raději odnést do domu pana Arakidy.“

„Jenže my se na to bojíme sáhnout.“

„Nedělejte si z toho takovou hlavu. Běžte raději honem do školy, ať nemámíte čas.“

Když Ocú sešla dolů ze svého pokoje, byly už dívky dávno pryč. Jediný, kdo v dormitáři zůstal, byla stará kuchařka a s ní jedna nemocná dívka. „Nevíte, čí jsou ty věci, co tady visí?“ zeptala se Ocú kuchařky.

Kuchařka samozřejmě odpověděla, že neví.

„Odnesu je tedy ukázat panu Arakidovi," řekla Ocú. Když sundávala vak a meče dolů ze stěny, skoro jí upadly na zem, tak byly těžké. Vzala je do obou rukou a podívovala se, jak se mohou muži po světě vláčet s takovým nákladem.

Ocú sem přišla s Džótaróem před dvěma měsíci poté, co se za Musašim vydali po cestě do Igy, Ómi a Mina. Když dorazili do Ise,

rozhodli se, že zde přečkají zimu, protože by se jen těžko prodírali sněhem na horských stezkách. Zpočátku vyučovala Ocú hře na flétnu v kraji Toba, ale její schopnosti upoutaly pozornost pana Arakidy, jenž byl oficiálním ohraďníkem a druhou nejdůležitější osobou ve svatyni Ise.

Když Arakida Ocú požádal, aby ve svatyni učila mladé kněžky, ihned souhlasila, avšak ani ne tak proto, že by toužila učit, ale proto, že by se ráda sama naučila starodávným posvátným skladbám. Líbil se jí také klid okolního lesa a skutečnost, že bude po nějakou dobu žít s mladými kněžkami, z nichž nejmladší bylo třináct a nejstarší kolem dvaceti.

Jediným problémem bylo, co s Džótaróem, protože muži měli do dormitáře přístup zakázán, dokonce i chlapci v jeho věku. Nakonec se ale dohodli, že Džótaró bude přes den zametat cestičky v zahradách kolem svatyně a přes noc spát v dřevníku u Arakidova domu.

2

Když Ocú procházela zahradou, skučel v holých větvích stromů silný mrazivý vítr. Ve chvíli, kdy spatřila, jak z nedalekého háje stoupá k obloze tenký sloupec dýmu, vzpomněla si na Džótaróa, který v těch místech pravděpodobně zametal cestu svým bambusovým koštětem. Zastavila se a usmála, měla radost z toho, že se ten malý nezbeda věnuje tak pečlivě svým denním povinnostem, přestože jiní chlapci v jeho věku se ještě věnují bezstarostným hrám.

Vtom však zaslechla hlasité praskání, jako když někdo ze stromu ulomí větev. Když se týž zvuk ozval podruhé, utíkala Ocú i se svým nákladem do lesíka a volala: „Džótaró!“

„Ano?“ zazněla jeho odpověď. Hned nato zaslechla dupání jeho nohou. Když se před ní objevil, řekl jen: „Aha, to jste vy?“

„Nemáš náhodou pracovat?“ řekla Ocú přísně. „Co děláš s tím dřevěným mečem? A ještě k tomu oblečený do bílých pracovních šatů?“

„Cvičil jsem. Trénoval jsem na stromech.“

„Nikdo ti nebrání ve cvičení, Džótaró, ale nedělej to tady. Zapomněl jsi snad, kde jsi? Tahle zahrada je symbolem čistoty a klidu. Je to posvátné místo zasvěcené bohyni, která je společným předkem všech Japonců... Podívej se tamhle. Nevidíš snad ten nápis,

který říká, že je zde zakázáno ničit stromy a ubližovat zvířatům nebo je zabíjet? Je ostuda, že člověk, který zde má pracovat, láme dřevěným mečem větve."

„Já vím," zabručel Džótaró, ale bylo na něm vidět, že se s ní chce přít.

„Když to víš, tak proč to děláš? Kdyby tě tu přistihl pan Arakida, tak bys s ním měl co dělat."

„Nevím, co je špatného na lámání suchých větví. Když už jsou mrtvé, tak to přece nevádí."

„Ale vadí, tady ano."

„Vy toho naděláte! Na něco se vás teda zeptám."

„Na co?"

„Když je tahle zahrada tolik důležitá, tak proč se o ni lidi víc nestarají?"

„Je to ostuda. Nechat ji takhle zanedbanou je totéž jako nechat zarůst vlastní duši plevelem."

„Tady nejde jenom o plevel. Podívejte se na stromy. Ty, co do nich udeřil blesk, nechali jen tak uhynout a ty, který vyvrátil vítr během víchřice, tu leží tak, jak spadly. Podívejte se na tu spoušť. Ptáci vyklovali do střech díry a teď tam zatejká. A nikdo se nesnaží opravit lucerny, když se převrhnou... Proč si tedy myslet, že je to důležitý místo? Ocu, není snad při pohledu z moře u Seccu Ósacký hrad krásně bílý? Nestaví snad Tokugawa Iejasu ve Fušimi a na dalších místech mnohem větší hrady? Neblýskají se v Kjótu a Ósace nové paláce knížat a bohatých obchodníků zlatými ozdobami? Netvrdí snad mistři čajového obřadu Rikjú a Kobori Enšú, že i malá nečistota v zahradě u čajového domku dokáže zkazit chuť čaje?... Tyhle zahrady ale chátrají. Proč tady kromě mě a několika starců nepomáhá ještě někdo jinej? Vidíte přece, jak je to tady veliký."

3

Ocu uchopila Džótaróa za bradu a nadzvedla jeho obličej. „Džótaró! Papouškujes tady jenom to, o čem nedávno přednášel pan Arakida."

„Vy jste to tenkrát taky poslouchala?"

„Poslouchala," řekla Ocu přisně.

„Tak jste mě dostala."

„Opakováním toho, co řekl někdo jiný, mě neoslíš. Já s panem

Arakidou úplně ve všem nesouhlasím, i když to, co říká, je možná pravda."

„Určitě má pravdu. Když ho občas poslouchám, tak začínám pochybovat, jestli Nobunaga, Hidejoši a Iejasu byli opravdu tak skvělí muži, jak se říká. Já vím, že si o nich všichni myslí, že byli hrozně důležitý, ale je to vážně tak skvělý vládnout celý zemi a rozhodovat sám úplně o všem?"

„Nobunaga a Hidejoši nebyli tak špatní. Přinejmenším opravili císařský palác v Kjótu a snažili se, aby se lidem žilo dobře. A i když to nejspíš dělali jen proto, aby před sebou a ostatními ospravedlnili svoje skutky, zaslouží si i tak skutečný obdiv. Ašikagští šógunové byli mnohem horší."

„V čem?"

„Slyšel jsi o válce Ónin?"

„Hm."

„Ašikagský šógunát byl naprosto neschopný, začala proti sobě bojovat všechna knížectví. Jednotliví vojevůdci se snažili dobýt další a další území jen pro sebe. Obyčejní lidé neměli ani chvilku klidu a nikdo se nestaral o osud celé země."

„Myslíte ty bitvy mezi rody Jamana a Hosokawa?"

„Ano... Právě v těch těžkých časech, před více než sto lety, se hlavním knězem svatyně Ise stal Arakida Udžicune. Neměl k dispozici dostatek peněz, aby mohl pokračovat se starobylými obřady a posvátnými rituály. Udžicune žádal sedmadvacetkrát vládu o finanční pomoc na opravu budov zdejší svatyně, ale císařský dvůr byl příliš chudý, šógunát moc slabý a válečníci až příliš zaměstnaní svými krvavými válkami, než aby se starali o nějakou svatyni. Přesto se Udžicunemu po dlouhých letech věčného putování a doprošování podařilo uspět a postavil konečně novou svatyni, jak zde bývá každých dvacet let zvykem... Není to smutný příběh? Zanedbáváme vlastně naši víru v bohyni Amaterasu úplně stejně, jako když v dospělosti zapomínáme na to, čím krev nám v žilách koluje."

Džótaró měl radost, že se Ocú nechala vyprovokovat k tak dlouhé řeči. Poskakoval, smál se a tleskal rukama. „Cha, cha, cha, cha. A pak kdo tady papouškuje po Arakidovi? Myslíte, že jsem ho o tomhle neslyšel přednášet?"

„Ty jsi vážně strašnej!" řekla Ocú a smála se. Nejraději by mu jednu vlepila, ale bránil jí v tom její těžký náklad. Jak tam tak stála a usmívala se, Džótaró si konečně všiml, co drží v rukách.

„Čí to je?" zeptal se Džótaró a už se natahoval po meči.
„Nesahej na to! Ještě nevíme, komu to patří."
„Já ho přece nerozbiju, chtěl jsem si to jenom prohlédnout. Vsadím se, že je hrozně těžkej. Ten delší meč je opravdu velikej."
„No tak! Co jsem ti říkala!"

4

„Paní učitelko! Paní učitelko!" ozvalo se volání a plácání sandálů. Běžela k nim jedna z mladičkových kněžek. „Pan Arakida se po vás shání. Chtěl by vás o něco požádat." Dívka se ani nezastavila a už běžela zase zpátky.

Džótaró se rozhlížel kolem sebe, tvářil se trochu překvapeně. Stromy prosvítalo zimní slunce, větve se zmítaly ve větru jak vlny na moři. Džótaróovy oči měly výraz, jako by v záplavě světla mezi stromy spatřil něčí přízrak.

„Copak je ti?" zeptala se Ocú. „Na co se tam díváš?"

„To nic," odpověděl chlapec smutně a kousal se do ukazováčku. „Když ta holka zavolala ‚paní učitelko‘, tak jsem si vzpomněl na svého učitele."

„Na Musašiho?"

„Jo..."

Ocú přepadl také smutek a zároveň ji to i rozhořčilo. Přestože to Džótaró nemyslel nijak špatně, proč jí musel připomenout milovaného Musašiho?

Navzdory Takuanovým radám nemohla cítit, který chovala k Musašimu, ze svého srdce vytěsnit. Takuan byl tak bezcitný, v jistém smyslu ho i trochu litovala, protože nepoznal, co to je opravdová láska.

Její láska byla jako bolest zubů. Když byla zaneprázdněna nějakou činností, v ničem jí nevadila, když ji ale vzpomínka na něj zasáhla plnou silou, cítila potřebu znovu vyrazit na cesty, aby ho mohla najít. Aby se, až ho najde, mohla přitisknout na jeho hrud' a štěstím se vyplakat.

Ocú mlčky vykročila. Kde jenom může být? Ze všech trápení, která mohou člověka postihnout, je tím nejmučivějším a nejbolestnějšíším nemít možnost se shledat s tím, po kom bezmezně toužíme. Pomalu kráčela a po tvářích jí stékaly slzy.

Těžké meče s opotřebenými šňůrkami pro ni nic neznamenal. Jak

mohla vědět, že nese věci, které patřily jejímu Musašimu?

Džótaró vycítil, že mu uklouzlo, co nemělo. Šel s odstupem za Ocú. Když došla až k vstupní bráně do Arakidova domu, tak ji rychle doběhl a zeptal se: „Vy se zlobíte? Kvůli tomu, co jsem řekl?“

„Nezlobím.“

„Je mi to líto. Vážně mě to mrzí, Ocú.“

„Ty za to přece nemůžeš. Je mi jen trochu smutno. To se poddá. Jdu teď za panem Arakidou, musím zjistit, proč mě zavolał. A ty se vrať pěkně ke své práci.“

5

Arakida Udžitomi nazýval svůj dům Velkou studovnou. Část domu přebudoval na školu, do které nechodily jen mladé kněžky, ale také kolem padesáti dětí ze tří krajů, které ke svatyni patřily. Snažil se dětem všítipit vzdělání, které v té době nebylo příliš populární. Učil je nejstarší japonské historii, na niž se ve velkých městech pohlíželo jako na nedůležitou. Počátky dějin byly úzce spjaty se svatyní Ise a přilehlými kraji, avšak v těchto časech si lidé pletli osudy vlastního národa s peripetemi jednotlivých vojenských rodů. To, co se událo v dávné minulosti, pro ně nic neznamenaló. Udžitomi vedl osamělou bitvu, snažil se zasadit semínka znalostí dávné minulosti alespoň u mladé generace z okolí svatyně. Mnozí si sice mysleli, že provinční oblasti nemají s osudem národa nic společného, ale Udžitomi byl jiného názoru. Byl přesvědčen, že když bude učit dějinám alespoň zdejší mládež, může roznítit ducha, který se jednoho dne rozroste jako stromy v posvátném lese.

Každý den vyprávěl dětem vytrvale a s opravdovým zanícením o *Záznamech o starých věcech*, nejstarší japonské kronice, nebo o čínských klasicích. Doufal, že jeho svěřenci jednou docení hodnotu těchto významných knih. Věnoval se této činnosti už deset let. Podle jeho způsobu uvažování mohl Hidejoši ovládnout celou zemi a prohlásit se regentem, Iejasu se mohl klidně stát mocným šógunem, který podmaňuje barbary, ale dnešní děti by si neměly rozhodně plést šťastnou hvězdu nějakého válečníka s nádherou slunce, jak to činili jejich rodiče. Když bude trpělivý, mladí jednou pochopí, že touhu národa nesymbolizují hrubí vojenští diktátoři, ale bohyně slunce, jíž je zasvěcena zdejší svatyně.

Arakida vyšel z prostorné učebny, trochu se potil ve tváři. Když

děti vylétěly z místnosti jako včelí roj a zamířily k domovům, ohlásila mu jedna z mladých kněžek, že na něj čeká Ocú. Trochu nervózně řekl: „No jo, vždyť jsem pro ni poslal. Úplně jsem na to zapomněl. Kde je?“

Ocú stála před domem, poslouchala chvilku, co Arakida přednáší. „Tady jsem. Potřeboval jste něco?“ ozvala se mu.

6

„To jste vy, Ocú? Nezlobte se, že jsem vás nechal tak dlouho čekat. Račte dál,“ řekl Arakida.

Šel s ní do své soukromé studovny, ale ještě než se posadili, upoutaly jeho pozornost předměty, které měla Ocú v ruce. Zeptal se jí, o co se jedná, a když mu vysvětlila, jak k nim přišla, podezřívavě si meče prohlížel. „Běžní věřící by si něco takového do svatyně nevzali. Včera večer tu ještě nebyly. Někdo se musel dostat dovnitř uprostřed noci.“

Potom se znechuceným výrazem ve tváři řekl: „Možná že to bude nějaký samurajský žertík, ale mě tedy nepobavil.“

„Myslíte? Napadá vás snad někdo, kdo by chtěl třeba naznačit, že v Domě panen byl muž?“

„Ano, napadá. Mimochodem, to je ten důvod, proč jsem vás zavolał.“

„Mám s tím snad něco společného?“

„Nejedná se o nic, co by vás mělo nějak zneklidňovat. Je to však fakt. Víte, co dokážou lidi napovídat. Nechci se vás dotknout, ale prostě nejste v pravém slova smyslu panna. Stýkala jste se s muži, a lidé si myslí, že váš společný pobyt s dívkami v Domě panen pošpiňuje naši svatyni.“

Přestože Arakida mluvil zcela klidně, Ocú začaly po tváři stékat slzy rozhořčení. Byla pravda, že velmi často cestovala a byla zvyklá stýkat se s lidmi, že putovala životem se svou láskou hluboko v srdci. Možná že nebylo ani tak překvapující, že ji lidé považují za jinou, než ve skutečnosti je. Nicméně zjištění, že ji obviňují z necudnosti, přestože cudná byla, pro ni představovalo zdrcující zkušenost.

Zdálo se, že Arakida celé záležitosti nepřikládá velkou důležitost. Jednoduše ho jen rozčilovalo, co se mezi lidmi povídá. A protože byl konec roku, napadlo ho, že by bylo nejlepší, kdyby zde vyučování

hře na flétnu zanechala a vystěhovala se z Domu panen.

Ocú pohotově souhlasila, ani ne tak z pocitu viny, ale proto, že zde stejně neměla v úmyslu zůstat příliš dlouho a nechtěla nikomu dělat zbytečné potíže, obzvláště ne panu Arakidovi. Bez ohledu na rozčilení, které v ní falešné obvinění vyvolalo, Arakidovi náležitě poděkovala za laskavost, kterou jí během jejího pobytu prokazoval, a řekla, že odejde ještě dnes.

„Není třeba tak pospíchat," ujišťoval ji Arakida. Došel k malé knihovně, vyndal z ní trochu peněz a zabalil je do papíru.

Džótaró, který šel potichu za Ocú celou cestu až sem, využil příležitosti a z ochozu jí navrhl: „Jestli odcházíte, půjdu s váma. Už mám toho věčného zametání akorát tak plný zuby."

7

„Tady máte něco na rozloučenou," řekl Arakida. „Na cestách vám určitě přijdou vhod." V ruce držel balíček s několika zlatými mincemi.

Ocú se ho však nechtěla ani dotknout. S konsternovaným výrazem ve tváři mu řekla, že si za své lekce, během nichž učila jen hře na flétnu, nic nezaslouží. Je to přece ona, kdo by měl zaplatit za stravu a ubytování.

„Ale kdepak," odpověděl jí. „Za to málo bych od vás rozhodně peníze přijmout nemohl. Pokud jdete do Kjóta, rád bych vás o něco požádal. Můžete tedy tyto peníze brát jako malý dárek za to, co po vás chci."

„Ráda pro vás udělám, co si přejete, ale platit mi za to by už bylo příliš."

Arakida se otočil k Džótaróovi a řekl: „Tak je dám tedy jemu. Když budete něco potřebovat, může vám to za ně koupit."

„Děkuju," řekl Džótaró. Bez zaváhání natáhl ruku a peníze přijal. Pak se ale otočil k Ocú a pro jistotu se zeptal: „Můžu si je vzít, ne?"

Jelikož ji postavil před hotovou věc, nezbývalo jí než souhlasit a poděkovat za Arakidovu laskavost.

„Chtěl bych vás požádat, abyste doručila tento balíček panu Karasumaruovi Micuhirovi do kjótské Horikawy." Zatímco mluvil, vytáhl z vestavěné skříně dva svitky. „Pan Karasumaru si je u mě objednal už před dvěma roky. Konečně se mi je podařilo domalovat. Má v úmyslu obrázky doplnit ještě svými komentáři a oba svitky pak

darovat císaři. Právě proto je nechci svěřit jen tak obyčejnému poslovi. Můžete mu je, prosím, doručit a dát přitom pozor, aby se nijak nesmočily nebo neumazaly?"

Byl to úkol neočekávaně velké důležitosti a Ocú zprvu váhala. Avšak těžko mohla odmítnout, když už to jednou slíbila. Arakida pak vytáhl krabičku a olejovaný papír, ale ještě než svitky zabalil a zapečetil, řekl: „Možná že bych vám je měl nejprve ukázat." Posadil se a začal před nimi svitky rozbalovat na podlaze. Očividně byl na své dílo náležitě hrdý a chtěl si ho ještě jednou, naposledy prohlédnout.

Ocú vzdychla údivem a Džótaró doslova vykulil oči nad jejich krásou, když si je začali prohlížet. Protože k ilustracím ještě chyběly komentáře, nevěděli, o jaký příběh se jedná, ale jak Arakida odvíjel jednu scénu za druhou, uviděli před sebou obrázky ze života heianského císařského dvora vyvedené v pestrých barvách a zdobené zlatým práškem. Byly namalovány ve stylu Tosa, který se vyvinul z klasického japonského malířství.

Přestože Džótaró neměl žádné znalosti o umění, byl naprosto šokován tím, co viděl. „Vidíte ten oheň?" zvolal. „Vypadá, jako kdyby doopravdy hořel."

„Nesahej na to, můžeš se jenom dívat," napomenula ho Ocú.

Zatímco si s obdivem prohlíželi Arakidovy svitky, vstoupil do místnosti služebník a potichu něco panu Arakidovi sdělil. Ten mu na to přikývl a řekl: „Hm... Rozumím. Nejspíš bude mluvit pravdu. Pro jistotu ho ale požádejte, ať napíše potvrzení, že je převzal." Poté podal služebníkovi vak a meče, které sem před chvílí donesla Ocú.

8

Když se dívky z Domu panen dověděly, že se budou muset se svou učitelkou hry na flétnu rozloučit, velmi je to zarmoutilo. Během oněch dvou měsíců, co s nimi strávila, si na ni zvykly jako na svou starší sestru. Shlukly se kolem ní a na tvářích jim byl vidět opravdový smutek.

„Je to pravda?"

„Vážně odsud odcházíte?"

„Už se k nám nikdy nevrátíte?"

Zpoza dormitáře se ozvalo Džótaróovo volání: „Já už jsem. Co vám tak trvá?" Sundal ze sebe bílé šaty a měl na sobě zase své krátké

kimono a dřevěný meč za pasem. Krabičku se svitky měl zabalenou do látky a pověšenou na šňůrce šikmo přes záda.

„Ty jsi ale rychlý," zavolala na něj Ocú z okna.

„Já jsem vždycky rychlej," oznamoval Džótaró. „Vy ještě nejste? Nechápu, proč ženskéjm převlíkání a balení věcí na cestu vždycky tolik trvá." Slunil se na dvorku a líně zíval. Protože však nevydržel dlouho na jednom místě, začal se brzy nudit. „Ještě pořád nejste?" zavolal znovu.

„Ještě minutku," odpověděla mu Ocú. Měla už sbaleno, ale dívky ji nechťely pustit. Aby se odsud konečně dostala, řekla dívkám konejšivě: „Nebud'te smutné. Přijdu vás zase někdy navštívit. Do té doby se mějte moc hezky." Měla však nepříjemný pocit, že to, co říká, není pravda, protože se věci seběhly tak, že se sem asi už nikdy nebude moci vrátit.

Děvčata to pravděpodobně vycítila, nedala se utiшит. Nakonec jedna z nich navrhla, že by měly Ocú vyprovodit až k posvátnému mostu přes řeku Isuzu. Držely se pak těsně u ní a společně vyšly z domu. Když se octly venku, nemohly nikde najít Džótaróa, tak si přiložily ruce k ústům a volaly ho. Žádné odpovědi se jim však nedostávalo. Ocú, která dobře věděla, jaký je, rozčileně řekla: „Nejspíš už nevydržel čekat a šel napřed."

„To je ale protivnej kluk," řekla jedna z dívek.

Další se hned nato podívala na Ocú a zeptala se: „To je váš syn?"

„Můj syn? Jak vás to mohlo napadnout? Vždyť mi bude teprve dvacet jedna. To vypadám tak staře, že bych mohla mít tak velké dítě?"

„To ne, ale někdo říkal, že je váš."

Ocú si rázem vzpomněla na to, co dnes vyslechla od pana Arakidy, a celá zčervenala, ale pak se hned utěšila myšlenkou, že pranic nezáleží na tom, co se mezi lidmi povídá, hlavní je, aby jí věřil její vyvolený.

Chvilku nato je doběhl Džótaró. „Co to má bejt?" řekl nakvašeně. „Nejprve tu na vás celou dobu čekám, a pak mi klidně utečete?"

„Nebyl jsi ale tam, kdes měl být," zdůraznila Ocú.

„Tak jste mě měla začít hledat. Uviděl jsem na cestě do Toby nějakýho muže, vypadal jako můj mistr. Běžel jsem kousek za ním, abych zjistil, jestli to je doopravdy on."

„Někdo, kdo vypadal jako Musaši?"

„Jo, ale nebyl to on. Doběhl jsem až k támhleť řadě stromů a dobře

si ho zezadu prohlédl, ale Musaši to nejspíš nebyl, protože kulhal."

9

Ocú a Džótaró podléhali na svých cestách podobným klamům často. Neuplynul ani den, aby nebyl jejich chvilkový záblesk naděje vystřídán zklamáním. Kamkoli došli, uviděli někoho, kdo jim připomínal Musašiho, ať už to byl muž procházející kolem okna, samuraj v lodi, která zrovna vyplula, potulný samuraj na koni nebo cestující v nosítkách. Naděje je vždy hnala vpřed, aby Musašiho dostihli, ale nakonec se na sebe jen zlobili. Stalo se to už nesčetněkrát.

Právě z tohoto důvodu nebyla Ocú tak nazlobená, jak bývala dřív, avšak Džótaró byl hodně sklíčený. Aby rozptýlila vzniklé chmury, řekla: „Je škoda, že ses mýlil, ale nesmíš se rozčilovat, že jsem šla napřed. Myslela jsem si, že tě najdu u mostu. Víš přeci, že když se cesta nezačne v dobrém, čekají nás pak celou dobu jen sváry. Tak už se nemrač."

Přestože se zdálo, že mu její odpověď jako vysvětlení stačila, podíval se ošklivě na děvčata, která šla za nimi. „Co tady všechny dělají? Půjdou snad s náma?"

„Samozřejmě že ne. Je jim jenom líto, že od nich odcházím, tak mě doprovázejí až k mostu."

„Ty jsou ale hodný," řekl Džótaró, přičemž napodobil Ocuin hlas i mimiku. Děvčata to samozřejmě rozesmálo. Když se k nim teď připojil, smutek z loučení byl hned mnohem menší, a dívky dostaly opět veselou náladu.

„Ocú, jdete nesprávným směrem, tohle není cesta k mostu," řekla jedna z nich.

„Já vím," odpověděla tiše Ocú. Zabočila k bráně Tamaguši, aby se mohla ve Vnitřní svatyni pomodlit. S tlesknutím sepjala ruce, uklonila se a chvíli setrvala v tiché modlitbě.

„Jo, aha! Před odchodem se ještě musela rozloučit s bohyní," poznamenal Džótaró. Díval se na ni zpovzdálí, ale děvčata ho začala postrkovat dopředu a ptala se ho, proč se k ní nepřidá. „Já? Já se nechci uklánět před žádnou starou svatyní," odpověděl jim skepticky Džótaró.

„Takhle nesmíš mluvit. Jednou tě za to stihne trest."

„Přišel bych si jako hlupák, kdybych se měl takhle uklánět."

„Co je hloupýho na prokazování úcty bohyni slunce? Není jako ty malý božstva, který se uctívají ve městech.“

„To vím.“

„Proč se jí teda nejdeš uklonit?“

„Protože nechci.“

„Ty jsi ale tvrdohlavej.“

„Držte už pusy, slepice bláznivý!“

„No teda!“ řekla děvčata, očividně překvapená, jak dokáže být hrubý.

„To je bubák!“ vykřikla jedna z nich.

Tou dobou už Ocú dokončila modlitbu a vracela se zpátky k nim.

„Copak se stalo? Vypadáte rozčileně,“ zeptala se jich.

Jedna z dívek si hned stěžovala: „Nadával nám, že jsme bláznivý slepice, jenom proto, že jsme chtěly, aby se šel taky poklonit před bohyní.“

„To od tebe nebylo hezký, Džótaró. Taky by ses měl jít raději pomodlit,“ napomínala ho Ocú.

„A proč?“

„Neříkal jsi snad sám, že když Musašimu hrozilo, že ho zabijou hůžovní mniši, tak sis dal ruce k sobě a modlil ses, jak nejhlasitěji jsi dovedl? Proč se nepomodlíš taky tady?“

„Jenomže... Ony na mě koukaj.“

„Dobře, tak my se otočíme, abychom tě neviděly.“

Všechny se otočily k Džótaróovi zády, ale Ocú se za ním přece jen ohlédl. Běžel poslušně k bráně Tamaguši, kde se otočil směrem ke svatyni a ve spěchu se hluboce uklonil.

Větrník

1

Musaši seděl na těsné verandě malého obchůdku s mořskými plody obrácené k moři. Specialitou obchodu byly terčovky vařené ve vlastních lasturách. Dvě lovkyně mušlí měly v rukou košíky s čerstvě vylovenými donkami a vedle verandy stál majitel loďky. Zatímco majitel loďky Musašiho nutil k projíždce na lodi kolem pobřeží, lovkyně se ho snažily přesvědčit, že mu po cestě určitě přijdou k chuti vařené terčovky.

Musaši byl plně zaneprázdněn odstraňováním hnisem ztvrdlého

obvazu ze svého chodidla. Protože ještě donedávna tolik trpěl, nemohl ani uvěřit, že zanícení a otok jsou konečně pryč. Noha měla opět normální velikost, a přestože její pokožka byla bílá a scvrklá, bolela ho jen malinko.

Když se zbavil lovyň a majitele lodi, došlápl svou citlivou nohou na zem a odešel si ji umýt ke břehu. Po návratu na verandu počkal na mladou prodavačku, kterou požádal, aby mu došla koupit nové kožené ponožky a sandály. Když se vrátila, nasadil si je a udělal několik opatrných kroků vpřed. Ještě trochu kulhal, ale už ne tolik jako dřív.

Stařec, který kousek od něj vařil terčovky, se na něj zadíval a řekl: „Volá vás převozník. Nechtěl jste se přeplavit do Óminata?“

„Ano. Měly by odsud vyplouvat lodě do Cu.“

„To vyplouvají a směřují odsud taky do Jokkaiči a do Kuwany.“

„Kolik dní zbývá do konce roku?“

Stařec se zasmál. „Vy jste šťastnej člověk. Všichni teď mají plnou hlavu starostí, jak do konce roku splatí své dluhy, ale vás asi něco takového netrápí. Dnes je dvacátého čtvrtého.“

„Vážně? Myslel jsem, že do konce roku zbývá už jen pár dnů.“

„Ach vy mladí! Vy se máte nejlíp.“

Cestou k přívozu se Musašimu najednou chtělo strašně běžet, co nejdál odsud a co možná nejrychleji. Proměna invalidy ve zdravého muže mu pozvedla náladu, avšak mnohem větší potěšení mu přinesl duchovní zážitek, jímž byl obdařen dnes ráno na vrcholu hory.

Lod' už byla téměř plná, ale podařilo se mu na ni vtěsnat. Na druhé straně zátoky, v Óminato, přestoupil na větší lod', která měla namířeno do Owari. Plachty se napjaly a lod' klouzala po průzračné hladině zátoky Ise. Musaši se mačkal s ostatními cestujícími a tiše se díval doleva přes vodu na starou tržnici, Jamadu a na cestu do Macuzaky.

2

Kdyby zašel do Macuzaky, mohl se setkat se slavným šermířem Mikogamim Tenzenem, ale raději si ho nechá na později. Vystoupil v Cu, přesně jak měl v plánu.

Hned jak vystoupil z lodi, všiml si před sebou muže s krátkou tyčkou za pasem. Kolem tyčky byl omotaný řetěz a na jeho konci závaží. Kromě toho byl ještě vybaven krátkým mečem v kožené

pochvě. Vypadal tak na něco přes čtyřicet, obličej měl tmavý stejně jako Musaši, ale zjizvený od neštovic, a načervenalé vlasy měl stažené dozadu do culíku.

Kdyby u sebe neměl mladého chlapce, mohl by si ho každý splést s nějakým lapkou. Chlapec měl tváře umouněné od sazí a v ruce držel veliké kladivo, byl to nejspíš kovářský učeň.

„Počkejte na mě, prosím.“

„Dělej!“

„Zapomněl jsem na lodi kladivo.“

„Jak se chceš uživit, když všude zapomínáš svoje náčiní?“

„Vždyť jsem pro ně hnedka doběhnul.“

„A na to jsi pyšnej? Ještě někdy něco zapomeneš a rozmlátím ti palici.“

„Mistře...“

„Sklapni už!“

„Nemůžeme dneska přespat tady v Cu?“

„Je ještě bílej den. Domů se můžeme dostat ještě před soumrakem.“

„Vážně tu nemůžeme zůstat? Jsme přece na výletě, tak bychom si to měli pořádně užít.“

„Neplácej hlouposti!“

Ulice do města byla lemována obchůdky se suvenýry a stejně jako v každém přístavním městě v ní bylo plno lidí, kteří se snažili nalákat cestující do svých hostinců. Učeň zas na chvíli ztratil svého mistra z dohledu a ustaraně se v davu rozhlížel na všechny strany. Nakonec ho ale uviděl, jak vychází z obchodu s hračkami, v ruce držel barevný větrník.

„Iwo!“ zavolal na chlapce.

„Ano?“

„Vem si to k sobě. Dávej ale pozor, ať se s tím nic nestane! Zastrč si ho třeba za límec.“

„Dárek pro vaše dítě?“

„Hm,“ zabručel muž. Byl na cestách pracovně už několik dnů, těšil se, jak se na něj bude jeho děťátko smát, až mu dá tuto pěknou hračku.

Vypadalo to, jako by ti dva Musašiho vedli. Kdykoli se chystal zahrnout, zabočili před ním i oni. Musaši měl tušení, že kovář bude pravděpodobně Šišido Baiken, ale nebyl si jist, a tak vymyslel jednoduchý způsob, jak se o tom přesvědčit. Chvilku šel před nimi, aby si ho nevšimli, a pak se jimi nechal zase předejít. Celou dobu

tiše poslouchal, co si povídají. Prošli podhradím a zamířili na horskou cestu k Suzuce, tedy na cestu, kterou by se měl Baiken dostat nejsnáze ke svému domu. Když si to všechno spojil s úryvky z jejich rozhovoru, došel Musaši k závěru, že se skutečně jedná o Baikena.

Měl v úmyslu jít rovnou do Kjóta, ale toto náhodné setkání bylo až příliš lákavé. Přistoupil k Baikenovi a přátelsky se ho zeptal: „Vracíte se do Umehaty?”

„Ano, jdu do Umehaty. Proč se ptáte?”

„Říkal jsem si, zda nejste náhodou Šišido Baiken.”

„To jsem. A kdo jste vy?”

3

„Jmenuji se Miyamoto Musaši a studuji bojová umění. Nedávno jsem se vypravil do vašeho domu v Udžii, ale byla tam jen vaše manželka. Zdá se však, že nám přeci jenom bylo souzeno, abychom se setkali.”

„Myslíte?” řekl Baiken. Pak se náhle s chápavým výrazem ve tváři zeptal: „To jste vy, kdo se mě pokoušel z hostince v Jamadě vyzvat na souboj?”

„Jak jste se o tom doslechl?”

„Poslal jste někoho za mnou k Arakidům. Nebo se pletu?”

„Poslal.”

„Měl jsem u Arakidy nějakou práci, ale nebydlel jsem u něj. Pronajal jsem si malou dílnu ve vesnici. Tu práci by nikdo jiný nedokázal.”

„Aha. Slyšel jsem, že umíte dobře bojovat se srpem opatřeným řetězem.”

„Cha, cha, cha, cha! Setkal jste se s mojí ženou, ne?”

„Ano. Ukázala mi několik postojů ve stylu Jaegaki.”

„To by vám snad mělo stačit. Není důvod, abyste za mnou chodil. Samozřejmě bych vám toho se srpem mohl ukázat mnohem víc než ona, ale vězte, že ve chvíli, kdy byste moji techniku spatřil, octnul byste se rovnou na onom světě.”

Baikanova žena přišla Musašimu hrozně arogantní, ale to, co slyšel teď, byl vrchol namyšlenosti. Už v této chvíli mu bylo jasné, že si s ním dokáže poradit, ale nechtěl se zbytečně ukvapovat. Takuan mu udělil první životní lekci, naučil ho, že na světě je spousta lidí, kteří

mohou být lepší než on. V tomto přesvědčení ho utvrdila zkušenost z Hózóinu a Kojagjú. Nenechal se ovládnout svou pýchou a samolibostí, nezačal soupeře podceňovat, chtěl ho nejdříve poznat ze všech možných úhlů. Aby uskutečnil to, co si vytyčil, dokázal se chovat přátelsky, i když to mohlo jeho oponenta zarazit a on sám vypadat jako zbabělec nebo bezpátevní patolízal.

„To bych nerad," reagoval Musaši na Baikenovu urážlivou poznámku se vší zdvořilostí, která odpovídala jeho mládí a postavení. „Od vaší paní jsem se toho naučil skutečně dost, ale když mám to štěstí se s vámi vidět osobně, byl bych vám opravdu vděčný, kdybyste mi toho o vaší zbrani mohl říct trochu víc."

„Pokud si chcete jenom povídat, tak proti tomu nic nemám. Máte v úmyslu dnes přenocovat v hostinci u průsmyku?"

„Tak jsem to skutečně plánoval. Ovšem pouze v případě, že by se mi nedostalo vaší laskavosti a nemohl bych u vás strávit ještě jednu noc."

„Jestli chcete, tak se u nás klidně vyspěte, třeba v kovárně s Iwou. Nejsme ale žádná ubytovna, takže nemám navíc žádné příkrývky."

4

Za soumraku se dostali k úpatí hory Suzuka. Malá vesnice vypadala pod načervenalými mraky jako klidné jezero. Iwa běžel napřed, aby ohlásil jejich příchod. Když došli až k domu, čekala je u vchodu Baikenova manželka a na rukou měla malé děťátko s větrníkem.

„Vidíš? Koukej," mluvila mazlivě s děťátkem, „tatínek je zpátky, už se nám zase vrátil."

V tom okamžiku se z muže, který byl ztělesněním arogance, najednou stal laskavý, mile se usmívající otec. „Tady, synáčku, tady je tvůj tatínek," mával na něj a kmítal prsty.

Manželé zmizeli uvnitř domu, posadili se a povídali si o svém dítěti. Musašiho si ani nevšíмали.

Když byla hotová večeře, vzpomněl si konečně Baiken na svého hosta a řekl ženě: „Dej mu taky něco k jídlu."

Musaši seděl na špinavé podlaze kovárny a vyhříval se u výhně. Ani si nezul sandály.

„Ten už tu jednou byl, přespal u nás," řekla žena podrážděně. Dala na ohniště před mužem ohřát sake.

„Mladíku, pijete sake?" zeptal se Baiken.

„Nevadí mi.“
„Tak si dejte se mnou.“
„Děkuji.“ Musaši došel na práh místnosti s ohništěm, přijal šálek sake místní výroby a napil se. Chutnalo kysele. Když ho dopil, vrátil šálek Baikenovi a řekl: „Mohu vám dolít?“
„To je dobrý, už mám nalito.“ Na chvíli se na Musašiho zadíval a zeptal se: „Kolik vám je roků?“
„Dvacet dva.“
„A odkud pocházíte?“
„Z Mimasaky.“
Baikenovy oči, které se během jeho odpovědi dívaly jinam, se vrátily zpět k Musašimu a prohlédly si ho od hlavy až k patě.
„Jak jste říkal, že se jmenujete?“
„Mijamoto Musaši.“
„Jakými znaky se píše Musaši?“
„Stejně jako ve jméně Takezó.“
Žena přinesla polévku, nakládanou zeleninu, hůlky a misku rýže. Položila jídlo na slaměnou rohož před Musašiho a pobídla ho:
„Jezte!“
„Děkuji,“ odpověděl Musaši.
Baiken chvíli počkal, a pak napůl pro sebe řekl: „Teď už je snad teplý.“ Nalil Musašimu další šálek. „Znamená to tedy, že jste se dřív jmenoval Takezó?“ zeptal se jakoby mimochodem.
„Ano.“
„Jmenoval jste se tak ještě v sedmnácti?“
„Jmenoval.“
„A neúčastnil jste se v tom věku náhodou ještě s jedním stejně starým mládencem bitvy u Sekigahary?“
Tentokrát to byl Musaši, na kom bylo vidět překvapení. „Jak to víte?“ zeptal se opatrně.

5

„Já vím spoustu věcí. Taky jsem tam byl,“ odpověděl mu Baiken.
Když Musaši zaslechl takovouto odpověď, přišel mu jeho hostitel najednou sympatičtější. Baiken se také začal chovat mnohem přátelštěji.
„Říkal jsem si, že jsem vás už někde viděl,“ dušoval se kovář.
„Určitě jsme se museli vidět na bojišti.“

„Byl jste také v táboře Ukity?“

„Žil jsem tou dobou u řeky Jasu a vydal jsem se do války s několika známými samuraji. Byli jsme v první linii.“

„Opravdu? To jsme se potom skutečně museli vidět.“

„Co se stalo s vaším přítelem?“

„Už jsem ho od té doby nikdy neviděl.“

„Od bitvy u Sekigahary?“

„Ne tak docela. Nějakou dobu jsme bydleli v jednom domě v Ibuki, dokud se nám nezahojily rány. Tam jsme se ale rozloučili. Bylo to naposled, co jsem ho viděl.“

Baiken pověděl ženě, že jim došlo sake. Ta už ležela v posteli s dítětem. „Už žádný nemáme,“ odpověděla mu.

„Říkám, že chci ještě sake. Hned teď!“

„Proč musíš tolik pít zrovna dneska v noci?“

„Dobře si povídáme. Potřebuju další sake.“

„Žádný už nemáme.“

„Iwo!“ zavolal Baiken skrz chatrnou prkennou stěnu v rohu kovárny.

„Přejete si něco?“ odpověděl mu učeň, odsunul dveře a ukázal obličej. Hrbil se, protože dveřní zárubeň byla příliš nízká.

„Zajdi k Onosakovi, ať nám půjčí láhev sake.“

Musaši měl pití už dost. „Jestli se nebudete zlobit, tak se raději pustím do jídla,“ řekl a chopil se hůlek.

„Ne, ještě počkejte,“ chytil ho Baiken hbitě za zápěstí. „Nebudete přece teď jíst. Když už jsem poslal pro sake, musíte se se mnou ještě trochu napít, ne?“

„Pokud jste pro něj poslal jenom kvůli mně, tak jste nemusel. Jste hodný, ale už si nedám.“

„Ale no tak?“ naléhal Baiken. „Neříkal jste snad, že se chcete něco dozvědět o srpu s řetězem? Řeknu vám o něm všechno, co vím, ale musíme spolu ještě trochu popít, jo?“

Když se Iwa vrátil se sake, Baiken ho přelil trochu do ohřívací lahve a postavil na ohniště. Potom se zešíroka rozpovídal o srpu s řetězem a jeho výhodách během skutečného boje. Nejlepší věcí na něm prý je to, že na rozdíl od meče nedává soupeři možnost bránit se. Navíc před samotným útokem lze pomocí řetězu vyrvat nepříteli zbraň z rukou. Stačí řetězem správně hodit, prudce šknout a protivník je bez meče.

Baiken demonstroval vsedě jednotlivé pozice. „Takhle, levou rukou

se drží srp a pravou závaží. Když na vás vyrazí nepřítel, zaútočíte na něj ostřím a pak mu mrštíte závaží rovnou do tváře. To je jeden způsob."

Změnil pozici a pokračoval: „V tomhle případě, když je mezi vámi větší prostor, připravíte ho řetězem o jeho zbraň. Nezáleží na tom, o jakou zbraň se jedná, může to být meč, kopí, dřevěná hůl, prostě cokoli."

Baiken vysvětloval dál a dál. Poučil Musašiho o různých způsobech házení závažím, o více než deseti tajných technikách, které se týkaly této zbraně, o tom, že řetěz reaguje jako had, že změnami pohybů řetězu a srpů lze vyvolat optický klam a tím změnit protivníkům útok v nevýhodu. Pověděl mu všechna tajemství boje se srpem opatřeným řetězem.

Musašiho jeho výklad fascinoval. Kdykoli slyšel takovéto vyprávění, naslouchal mu celým tělem, aby mu neunikl ani ten nejmenší detail.

Řetěz. Srp. Dvě ruce...

Zatímco Baikenovi bedlivě naslouchal, začala v jeho mysli klíčit docela jiná myšlenka. „Meč lze používat jednou rukou, ale člověk má přece dvě ruce..."

6

Druhá láhev sake byla už také prázdná. Baiken dnes pil opravdu hodně, ale o to více nutil pít Musašiho, který již dávno překročil svou obvyklou míru a opil se snad nejvíc v životě.

„Vstávej!" volal Baiken na svou ženu. „Nech tam vyspat našeho hosta. Lehneme si v zadní místnosti. Běž tam ustlat."

Žena se nenechala vyburcovat.

„Vstaň už!" řekl Baiken ještě hlasitěji. „Náš host je unavený. Nech ho tam lehnout."

Ženě teď bylo příjemné teplo, nechtělo se jí vstávat. „Neříkal jsi snad, že se vyspíš s Iwou v kovárně?" reptala.

„Přestaň odmlouvat! Dělej, co říkám!"

Rychle vstala a odpochodovala do zadní místnosti. Baiken si vzal do rukou dítě a řekl: „Pokrývky jsou trochu rozdrbané, ale hned za sebou budete mít oheň. Jestli budete mít žízeň, tak na něm najdete horkou vodu na čaj. Běžte si lehnout a udělejte si pohodlí." Odešel také do zadní místnosti.

Když se žena vrátila zpět, aby vyměnila podušky, její nevlídnost byla ta tam. „Manžel je taky dost opilý. Je unavený z cesty. Říkal, že bude spát dlouho, tak se také pořádně vyspěte. Zítra vám udělám teplou snídani,“ řekla Musašimu.

„Děkuju,“ dokázal jí odpovědět jen takto jednoduše. Nevydržel to a rychle se vyzul z kožených ponožek a vysvlékl z kabátku. „Mockrát děkuju.“

Zabořil se pod teplou přikrývku, ale mnohem větší teplo mu bylo z množství sake, které dnes vypil.

Žena stála u dveří a chvíli se na něj dívala, potom sfoukla svíci a řekla: „Dobrou noc.“

Musaši měl pocit, jako by měl kolem hlavy těsnou ocelovou pásku, skráně jej bolely ze všeho nejvíc. Přemýšlel, proč toho musel tolik vypít. Cítil se hrozně, ale nepřestával myslet na Baikena. Proč se kovář, který zpočátku nejevil žádné známky slušnosti, začal najednou chovat tak přátelsky a poslal pro další láhev sake? Proč se jeho protivná žena zničehonic začala chovat tak mile a starostlivě? Proč mu nabídl své vlastní vyhřáté lože?

Všechno mu to přišlo skoro neřešitelné, a než se mu tuto záhadu podařilo rozluštit, přepadl ho spánek. Zavřel oči, párkrát se zhluboka nadechl a přitáhl si přikrývku. Koukalo mu z ní jenom čelo, co chvíli se zalesklo ve světle příležitostné jiskry z nedalekého ohniště. Postupně se začalo ozývat i pravidelné oddechování, svědčící o tom, že už usnul.

Baikenova žena se potichu vytratila do zadní místnosti, bylo slyšet jen pleskání jejích bosých chodidel na slaměných rohožích, po nichž šla.

7

Musašimu se zdál sen, nebo spíše fragment snu, který se mu opakovaně vracel. Vzpomínka na dětství poletovala jeho myslí jako okřídlený hmyz. Snažila se mu zdobným písmem něco napsat. Dobře slyšel jednotlivá slova dětské ukolébavky.

*Hajej, dadej,
spi děťátko, sladce spi.
Uplakané děti nemám ráda,
i maminku rozbřečí.*

Byl zpět v Mimasace a poslouchal ukolébavku kovářovy ženy

zpívanou v místním dialektu. Byl malým dítětem v náručí asi třicetileté ženy s bílou pletí... V náručí své matky... Tato žena musela být určitě jeho matka. Od matčiných prsů se podíval nahoru na její bělostnou tvář.

„Uplakané děti nemám ráda, i maminku rozbřečí..." zpívala něžně jeho matka a houpala ho na rukou. Její štíhlá, nádherně tvarovaná tvář byla zbarvena trochu domodra jako květy hrušní. Byla tam také stěna, dlouhá kamenná stěna, po které se táhl jaterník. A ještě jedna špinavá stěna, nad níž se tyčily větve tmavnoucí v šeru blížící se noci. Z domu k němu doléhalo jasné světlo lampy. Po matčiných tvářích stékaly lesknoucí se slzy. Dítě s údivem slzy pozorovalo.

„Zmiz! Vrať se domů!"

Tak na něj přísným hlasem volal Munisai, který se k nim blížil zevnitř domu. Musašiho matka se pomalu zvedla. Utíkala podél dlouhého kamenného nábřeží. S pláčem vběhla do řeky a brodila se do jejího prostředku.

Dítě ještě nedokázalo mluvit, kroutilo se a snažilo se dát matce najevo, že je v nebezpečí. Čím více sebou škubalo, tím pevněji ho objímala. Otréla své tváře o jeho a řekla: „Takezó, jsi tatínkovo dítě nebo maminčino?"

Munisai na ně ze břehu volal. Matka se potopila pod hladinu. Dítě bylo vyvrženo na kamenitý břeh, kde pak hlasitě naříkalo mezi květy prvosenek.

Musaši otevřel oči. Když začal zase podřimovat, vloudila se do jeho snu žena, jeho matka nebo někdo jiný, a opětovně ho probudila. Musaši si nemohl vybavit, jak jeho matka vypadala. Myslel na ni často, ale nedokázal si nikdy přivolat obrysy její tváře. Kdykoli uviděl matku někoho jiného, představoval si, že tak nějak mohla vypadat i jeho vlastní matka.

„Proč ale dnes v noci?" pomyslel si.

Opojení ze sake už bylo pryč. Otevřel oči a díval se do stropu. Mezi černými čmouhami od sazí dokázal rozlišit načervenalé světlo, odraz řeřavých uhlíků v ohništi. Jeho pohled pak spočinul na větrníku zavěšeném ze stropu přímo nad ním. Uvědomil si také, že z lůžka je ještě cítit vůně prsů kovářovy ženy a jejich dítěte. S neurčitým pocitem nostalgie ležel v polospánku na zádech a zíral na větrník.

8

Větrník se začal pomalu otáčet. Nebylo na tom vůbec nic zvláštního, byl přece určen k otáčení.

Ale... Ale ne v případě bezvětrí! Musaši se už začal zvedat, pak se však zarazil a napjatě naslouchal, co se děje. Uslyšel, jak někdo tiše zavřel dveře. Větrník se přestal otáčet.

Položil hlavu zpět na podušku a snažil se přijít na kloub tomu, co se v domě vlastně děje. Byl jako hmyz pod listem, který se snaží vytušit, jaké je venku počasí. Celým tělem se soustředil na všechno kolem sebe, jeho citlivé nervy byly ve stavu absolutního napětí. Musaši tušil, že mu jde o život, nevěděl však proč.

„Je to snad loupežnické doupě?“ položil si první otázku, ale zavrhl ji. Kdyby to byli profesionální zloději, věděli by moc dobře, že u sebe nemá nic, co by stálo za uloupení.

„Nebo vůči mně chová zášť?“ To mu také nedávalo příliš smyslu. Musaši si byl jist, že nikdy předtím Baikena nespátřil.

Nedokázal odhalit proč, ale cítil až do morku kostí, že někdo nebo něco usiluje o jeho život. Věděl, že ať už je to kdokoli či cokoli, je to nesmírně blízko. Musel se rychle rozhodnout, zda zůstat ležet na lůžku a vyčkat, kdy to přijde, anebo odsud závčas uniknout.

Natáhl ruku přes práh dolů do kovárný a nahmatat své sandály. Pod pokrývkou si nasadil nejprve první, pak druhý sandál.

Větrník se znovu roztočil. Ve světle ohniště vypadal jako čarovná květina. Uvnitř domu i venku byly slyšet lidské kroky. Musaši mezitím stočil pokrývku tak, aby se tvarem podobala tělu člověka.

Pod krátkým závěsem u vchodu se objevily dvě oči, které patřily opatrně nakračujícímu muži s vytaseným mečem. Další muž držel kopí a plazil se těsně při zdi, dostal se až k nohám lehátka. Oba dva si zkoumavě prohlíželi příkrývku a naslouchali, zda dotyčný spí. V té chvíli se v místnosti objevil zničehonic, jako oblak kouře, třetí muž. Byl to Baiken, v levé ruce držel srp a v pravačce třímал závaží.

Všichni tři se na sebe podívali a sjednotili dech. Muž u hlavy odkopl podušku do vzduchu a muž u nohou seskočil dolů do kovárný s napřaženým kopím.

„Vstávej, Musaši!“ zakřičel Baiken a schoval srp za záda.

9

Z lůžka se nikdo neozýval ani se na něm nikdo nepohnul.

Muž s kopím rozhrnul příkrývku a překvapeně zvolal: „Není tady!"

Baiken se zmateně rozhlížel po místnosti, jeho pozornost upoutal rychle se otáčející větrník. „Někdo otevřel dveře!" hulákal.

Brzy se začal rozčilovat i další z mužů. Dveře vedoucí z kovářny do ulice byly otevřeny dokořán a foukal jimi dovnitř mrazivý zimní víchř.

„Utekl odsud!"

„Co tam dělají ti debilové?" křičel Baiken a utíkal rychle ven. Zpod okapů a z okolního přítmí se vynořily temné postavy.

„Vydařilo se to, mistře?" zeptala se ho hlubokým hlasem jedna z postav.

Baiken zuřil. „Co to plácáš, kreténe? Proč myslíš, že jsem vás tady nechal hlídkovat? Je pryč! Musel vám uniknout přímo před nosem!"

„Pryč? Jak se mohl dostat ven?"

„To se ptáš mě? Blbouně tupá!" Baiken šel zpět do domu a nervózně chodil sem a tam. „Jsou jenom dvě cesty, jak by se odsud mohl dostat. Buď šel nahoru k Suzuce, nebo se vrátil zpátky na cestu do Cu. Ať už se vydal kamkoli, nemůže být daleko. Běžte a chyťte ho!"

„Kudy myslíte, že šel?"

„Nevím. Já jdu k Suzuce. Vy prohledejte druhou cestu!"

Muži z domu se připojili k těm venku, dohromady tvořili pestrá směsice deseti ozbrojenců. Jeden měl mušketu a vypadal jako lovec, jiný, vybavený dlouhým bitevním mečem, byl nejspíše dřevorubec.

Když se rozdělili, Baiken zavelel: „Až ho najdete, tak vystřelte, ať se můžeme co nejrychleji spojit dohromady."

Rychle vyrazili, ale asi po hodině se vrátili zpátky, vypadali sklesle a vzájemně jeden druhého osočovali. Očekávali, že jim jejich náčelník bude strašně nadávat, ale když přišli k domu, uviděli Baikena sedět na zemi uprostřed kovářny se sklíčenými očima a deprimovaného.

Když se ho snažili rozveselit, řekl: „Nedá se nic dělat." Aby dal volný průchod svému vzteku, vzal do ruky kus ohořelého dřeva a prudce ho zlomil o koleno.

„Ženo, dones nějaký sake! Chci se napít!" Opětovně rozdmýchal oheň a přiložil trochu dříví.

10

Baikenova žena, snažící se ukonejšit plačící dítě, připomněla manželovi, že už žádné sake nemají. Jeden z mužů se tedy nabídl, že ho přinese ze svého domu, a skutečně pro ně rychle doběhl. Brzy se sake na ohništi ohřálo a muži si rozebrali šálky.

Jejich hovor vázl a vládla ponurá nálada.

„Hrozně mě to štve.“

„Parchant jeden!“

„Ten zmetek má víc štěstí než rozumu.“

„Už se tím netrapte, mistře. Udělal jste všechno, co bylo ve vašich silách. Svoji práci odflákli ti venku.“

Ti, kterých se to týkalo, se zahanbeně omlouvali.

Pokusili se Baikena opít, aby už usnul, ale on tam jen tiše seděl a při každém loku se zašklebil, jak bylo sake trpké. Nikoho však za dnešní selhání nevinil.

„Neměl jsem s tím dělat takové ciráty a zvát vás na pomoc tolik najednou. Vyřídil bych to s ním sám, ale říkal jsem si, že bych se měl mít raději na pozoru. Zabil přece mého bratra, Cudžikazeho Tenmu, a to byl nějaký bojovník,“ dal se konečně do hovoru.

„Myslíte, že ten samuraj byl doopravdy ten kluk, co se skrýval před čtyřmi lety u Okó?“

„Určitě. Jsem si jistě, že ho sem přivedl duch mého mrtvého bratra. Zprvu by mě to ani nenapadlo, ale pak mi řekl, že bojoval u Sekigahary a jmenoval se dřív Takezó. Věk taky souhlasí a je to přesně ten typ člověka, kterej zabil mého bráchu. Byl to on.“

„Už na to nemyslete, mistře. Lehněte si a trochu se prospěte.“

Pomohli mu na lože, sebrali ze země odkopnutou podušku a podložili mu jí hlavu. V momentě, kdy Baiken zavřel oči, zmizel z jeho tváře všechen vztek, který byl vystřídán hlasitým chrápáním.

Muži se na sebe podívali.

„Jdeme domů.“

„Taky se vyspíme.“

Odešli odsud a rychle se ztratili v ranním mlžném oparu. Byli to všichni lapkové, stejně jako Cudžikaze Tenma z Ibuki a Cudžikaze Kóhei od řeky Jasu, který si teď říkal Šišido Baiken a byl jejich náčelníkem. Stáli na samém dně tehdejší společnosti. Změna poměrů je donutila, aby se z nich stali rolníci, řemeslníci nebo lovci, ale měli stále ještě ostré tesáky, které byly připravené zakousnout se do

jakékoli kořisti, byla-li k tomu vhodná příležitost.

11

Jediné zvuky, které se rozléhaly po domě, bylo oddechování a chrápání jeho obyvatel a hryzáni polních krys.

V rohu spojovací chodby propojující kovárnu s kuchyní stála vedle obrovské hliněné pece halda dříví. Nad ní visel deštník a několik těžkých slaměných pláštěnek. Ve stínu mezi pecí a stěnou se jedna z pláštěnek pohnula. Pomalu, kousek po kousku se zvedala nahoru podél zdi, až se ocitla zpět na hřebíku.

Objevila se začouzená postava, jako by se vynořila přímo z komína. Musaši zde celou dobu čekal, nevyšel z domu ani na krok. Když předtím vyklouzl zpod příkrývky, otevřel venkovní dveře, přehodil přes sebe slaměnou pláštěnku a splynul s hromadou dříví.

Nyní tiše prošel kovárnou a zadíval se na Baikena. Asi bude mít nemocné mandle, pomyslel si Musaši, protože jeho chrápání bylo přímo ohlušující. Přišlo mu to trochu směšné, na tváři se mu hned objevil úsměv.

Chvíli tam stál a přemýšlel. Ve všech ohledech svůj zápas s Baikenem vyhrál. Bylo to čisté vítězství. Ale přesto, ten muž byl bratr mrtvého Cudžikazeho Tenmy a snažil se ho zabít, aby ukonejšil jeho ducha. Na obyčejného lapku to byl vsutku vznešený motiv.

Měl by ho Musaši zabít? Když ho nechá naživu, bude stále vyhledávat příležitost, aby se mu mohl pomstít, nejbezpečnějším opatřením by tudíž bylo vyřídít to s ním hned na místě. Zůstávalo však otázkou, zda mu za to Baiken stojí.

Nějakou dobu rozvažoval, než přišel na nejlepší možné řešení. Došel ke stěně u Baikenových nohou a sundal z ní jednu z kovářových zbraní. Když vysunoval ostří z drážky, podíval se spícímu do tváře. Omotal kolem ostří kus navlhlého papíru a opatrně je přiložil Baikenovi na hrdlo.

Ustoupil kousek dozadu a v duchu zaplesal: „Výborně!”

Také větrník se ani nepohnul. Nebýt vlhkého papíru kolem ostří, asi by se ráno, až by zjistil, že jeho majitel leží na podušce bez hlavy, zběsile roztočil.

Když Musaši zabil Cudžikazeho Tenmu, měl k tomu důvod, bylo to v zápalu boje. Odstraněním kováře by ale nezískal vůbec nic. A kdo ví, co by se ještě mohlo stát? Kdyby Baikena nakonec přece jen

zabil, jeho malý syn by pak možná celý život netoužil po ničem jiném než po pomstě za svého otce.

Musaši si té noci znovu vzpomněl na své rodiče. Cítil trochu závist, když tam tiše stál kousek od spokojené, spící rodiny, a cítil kolem sebe nasládlou vůni mateřského mléka. Dokonce se mu odsud ani moc nechtělo.

„Nezlobte se, že jsem vás obtěžoval. Sladké sny," rozloučil se s nimi v duchu. Opatrně otevřel venkovní dveře a odešel.

Splašený kuň

1

Ocú a Džótaró dorazili k mýtní bráně až pozdě v noci, přenocovali v hostinci a v cestě pokračovali hned ráno, jakmile se rozplynul mlžný opar. Z hory Fudesute sestoupili k jedné z čajoven v Jonkendžaji, kde v zádech konečně pocítili hřejivé paprsky slunce.

„To je nádhera!" zvolala Ocú, zatímco se dívala na zlatý sluneční kotouč. Zdálo se, že je plná naděje a optimismu. Byl to jeden z těch překrásných momentů, kdy všechny živé bytosti, rostliny i zvířata, musely cítit opravdové uspokojení a pýchu z toho, že jsou zde na zemi.

„Jsme na cestě úplně první. Před námi ani živáčka," řekl Džótaró radostně.

„Co je na tom k chlubení? Není to snad jedno?"

„To teda není."

„Myslíš, že se tím cesta zkrátí?"

„Tak jsem to nemyslel. Být někde první je prostě skvělejší pocit. Musíte uznat, že je to mnohem lepší než se plahočit za nosítky a koňmi."

„To máš pravdu."

„Když jsem na cestě úplně sám, mám pocit, jako by mi patřila."

„Proč si tedy nezahrát na to, že jsi slovatný samuraj na koni, který obhlíží své statky? Budu ti dělat služebníka." Pozvedla svoji bambusovou hůl a obřadně s ní mávajíc začala zpěvně vyvolávat: „Všichni uklonit! Skloňte hlavy před vaším pánem!"

Z čajovny si je zkoumavě prohlížel nějaký muž. Když si Ocú všimla, že je přistižena, jak si hraje, zčervenala a přidala do kroku.

„To nemůžete," protestoval Džótaró. „Pánovi se nesmí utíkat."

Ztrestám vás smrtí!"

„Už si nechci hrát."

„Hrála jste si přeci vy, ne já."

„To jo, ale ty jsi začal. Co teď? Ten muž před čajovnou se na nás pořád dívá. Určitě si myslí, že nám přeskočilo."

„Tak se tam vrátíme."

„Proč?"

„Dostal jsem hlad."

„Tak brzy?"

„Nemůžeme si dát aspoň polovinu z rýžových hnětenek, co máme k obědu?"

„Vydrž ještě. Neušli jsme ani osm kilometrů. Kdyby bylo po tvém, tak bys jedl pětkrát denně."

„Možná. Ale na rozdíl od vás se nevozím v nosítkách ani si nepůjčuju na cestu koně."

„To jsem přece udělala jenom včera večer, byla už tma a museli jsme si pospíšet. Pokud ti jde jen o tohle, tak budu dneska chodit celý den pěšky."

„Dneska bych se měl nechat vézt já."

„Děti se vozit nepotřebují."

„Já bych to chtěl ale zkusit. Můžu? Prosím."

„Dobře, ale jednomu dneska."

„Viděl jsem u čajovny uvázanýho koně. Můžeme si ho pronajmout."

„Ne, je ještě moc brzy."

„Takže jste si vymýšlela, když jste říkala, že si to můžu vyzkoušet?"

„Nevymýšlela, ale ještě nejsi unavený. Bylo by to zbytečné vyhazování peněz."

„Víte přece moc dobře, že se nikdy neunavím. Nebudu toho mít dost, ani když ujdeme třeba tisíc kilometrů. Jestli mám čekat, až se unavím, tak si na koni nikdy nezajezdím. No tak, Ocú, půjčme si toho koně, dokud ještě před námi nikdo není. Bude to mnohem bezpečnější, než když budou na cestě spousty lidí. Prosím!"

Ocú si uvědomovala, že zbytečným protahováním sporu by mohli přijít o náskok, který dnes ráno získali. Nakonec tedy souhlasila. Když Džótaró viděl, jak přikyvuje, hned utíkal zpět k čajovně.

2

Jméno Jonkendžaja prozrazovalo, že se jedná o místo se čtyřmi čajovny, ale ve skutečnosti byly jednotlivé čajovny rozesety na různých místech svahů Fudesuke a Kucukake. Ta, kolem níž prošli, byla jediná v dohledu.

Džótaró běžel rovnou k jejímu majiteli, prudce se zastavil a volal na něj: „Hej, pane, připravte mi koně!"

Majitel právě sundával okenice a chlapcovo volání ho doslova probudilo. S kyselým výrazem ve tváři mu opáčil: „Co je? Proč tak křičíš?"

„Potřebuju koně. Osedlejte mi ho. Kolik to bude stát do Minakuči? Jestli to nebude drahý, mohl bych si ho půjčit až do Kusacu."

„Čí jsi dítě?"

„Něčí."

„Řekl bych, že jsi nezvedené dítě boha bouře."

„Nasupenej bůh bouře jste spíš vy."

„Hubo nevymáchaná."

„Doved'te mi toho koně."

„Nejspíš si myslíš, že ten kůň je k pronajmutí, ale to se pleteš. Obávám se, že nebudu mít tu čest vám ho půjčit, vážený pane."

Džótaró napodobil způsob jeho mluvy a odpověděl mu: „Takže nebudu mít to potěšení pronajmout si vašeho koně?"

„Drzouně jeden!" zakřičel muž, vytáhl z ohniště hořící kus dřeva a hodil ho po Džótaróvi. Hořící větev však chlapce minula a zasáhla starého koně přivázaného k domu pod okapem. Kůň hlasitě zarehtal, uskočil dozadu a narazil hřbetem do trámu.

„Ty parchante!" křičel vztekle majitel čajovny. Vyběhl z domu, nadával a utíkal rychle k neklidnému zvířeti.

Když koně odvázal a dovedl na dvorek, Džótaró začal opět žadonit: „Prosím, půjčte mi ho."

„Nemůžu."

„A proč?"

„Nemám pacholka, abych ho s tebou poslal."

Nyní už stála vedle Džótaróa Ocú a navrhla, že pokud nemá pacholka, tak mu může zaplatit předem a poslat koně zpět z Minakuči po nějakém pocestném, který sem bude mít namířeno. Její uhlazené vystupování muze obměkčilo, byl přesvědčen, že se jí dá věřit. Podal jí uzdu a řekl: „V tom případě si ho můžete vzít do

Minakuči, nebo až do Kusacu, pokud chcete. Hlavně mi slibte, že mi ho pošlete zpátky."

Džótaró se to hluboce dotklo. „Je tohle možný? Se mnou zacházet jako s kusem hadru, ale jak uviděl hezkou tvář..." stěžoval si Džótaró, když vyrazili na cestu.

„Raději si dávej pozor, co o něm před koněm říkáš. Poslouchá tě. Mohl by se nazlobit a shodit tě."

„Myslíte, že se touhle starou herkou nechám shodit?"

„Ty umíš jezdit?"

„Jasně že umím... Akorát na něj nedosáhnou."

„Proč na něj lezeš zezadu? Tak se to nedělá."

„Tak mi pomozte."

„S tebou je trápení!" Dala mu ruce do podpaždí a vyzvedla ho na koňský hřbet.

Džótaró se majestátně rozhlédl na svět kolem sebe a řekl: „Můžeme jít, Ocú."

„Sedíš špatně."

„Takhle je to dobrý."

„Dobře, tak tedy jdeme," řekla Ocú. Jednou rukou se chopila uzdy, druhou zamávala majiteli čajovny a vyrazili na cestu.

Neušli ani sto kroků, když zaslechli hlasité volání, které vycházelo z mlhy za nimi, a čísi dusot.

3

„Kdo to je?" podívoval se Džótaró.

„Myslíš, že volá na nás?" uvažovala Ocú.

Zastavili koně a ohlédli se. Temná postava začala v bělostném oparu postupně nabírat tvar. Zpočátku dokázali rozlišit jenom její kontury, potom barvy, brzy se k nim však přiblížila natolik, že konečně spatřili, jak ten muž vypadá a kolik mu je asi let. Za pasem měl dlouhý meč a složený srp s řetězem. Utíkal směrem k nim a vypadal jak rozzuřený démon, zdálo se, že kolem něj zuří zběsilý víchř. Doběhl k Ocú a hbitě jí vyrval z rukou uzdu.

„Slez!" zavelel a zíral na Džótaró.

Kůň ucouvl dozadu. Džótaró se chytil jeho hřívý a bránil se: „Co to děláte? Mám toho koně přece pronajatýho!"

Muž zasupěl, otočil se na Ocú a řekl: „Poslouchej, ženo!"

„Ano?" odpověděla Ocú.

„Jmenuju se Šišido Baiken a žiju v horách za průsmykem ve vesnici Udžii. Musím dostihnout muže, který si říká Mijamoto Musaši. Musel tudy projít brzy po rozednění. Prošel tudy asi tak před dvěma hodinami, a jestli ho mám dostihnout u řeky Jasu na hranicích s Ómi, musím si pospíšit. Přenech mi toho koně.“ Mluvil velmi rychle a udýchaně. V mrazivém vzduchu mlha vytvářela na větvích ledové květy, ale jeho krk se leskl potem jak hadí kůže.

Ocú stála na místě, tvář jí mrtvolně zbledla, jako by jí země pod chodidly vysála z těla všechnu krev. Chtěla se ujistit, zda se nepřeslechla, ale rty se jí roztráslly. Nebyla schopna slova.

„Řekl jste Musaši?“ vyhrkl Džótaró. Stále se ještě pevně držel koňské hřívy, ale ruce i nohy se mu rozklepaly.

Baiken měl až příliš naspěch, než aby si všiml jejich překvapivé reakce.

„Tak dělej už!“ rozkazoval. „Slez rychle z toho koně, nebo tě seřežu.“ Mával uzdou jako bičem.

Džótaró neústupně zakroutil hlavou a řekl: „Neslezu.“

„Že neslezeš?“

„Je to můj kůň. Nedám vám ho. Nezajímá mě, že pospícháte.“

„Cože! Vysvětlil jsem vám dvěma svůj důvod jenom proto, že jsem na vás bral ohledy, ale vy...“

„Že ne, Ocú?“ přerušil ho Džótaró. „Že mu ho nemusíme dávat?“

Ocú by ho za jeho slova nejraději objala. Avšak nešlo ani tak o jejich koně, spíš o to, jak zabránit tomuto netvorovi v rychlejšímu postupu. „Máš pravdu,“ řekla Ocú Džótaróovi. „Vás, pane, chápu, je mi jasné, že máte naspěch, ale my také pospícháme. Můžete si pronajmout jednoho z těch koní, kteří tudy pravidelně putují přes kopec. Je to přesně tak, jak chlapec říká, není spravedlivé brát nám našeho koně.“

„Za žádnou cenu neslezu. Jen přes moji mrtvolu!“ trval na svém Džótaró.

4

„Takže mi toho koně nedáte?“ zeptal se drsným hlasem Baiken.

„To vám snad bylo jasné od začátku,“ odpověděl mu nebojácně Džótaró.

„Smrade jeden!“ vyštěkl Baiken, kterého tón chlapcovy řeči rozlítíl.

Džótaró zatínající křečovitě prsty do hřívy vypadal na koni jako

trochu přerostlá blecha. Baiken ho chytil za nohu a začal ho stahovat dolů. Právě teď byla pro Džótaróa ta správná chvíle, aby použil svůj dřevěný meč, ale v nastalém zmatku na zbraň úplně zapomněl. Tváří v tvář mnohem silnějšímu nepříteli ho napadla jediná obrana. Začal na něj znovu a znovu plivat.

Ocú se vyděsila. Ze strachu, že jí tento muž může ublížit nebo ji zabít, pocítila v ústech kyselou, natrpklou pachut'. Nechtěla se však vzdát a nechat Baikenovi jejich koně. Vždyť pronásledoval Musašiho. Čím déle ho zdrží, tím více času bude mít Musaši na únik. Nevadilo jí, že se tím zase jen zvětší vzdálenost mezi nimi, stačil jí pocit, že krácejí po stejné cestě. Kousla se do rtů a zakřičela: „To přece nemůžete!“ Udeřila Baikena do hrudi takovou silou, až ji to samotnou překvapilo.

Baiken, jenž si právě utíral z tváře plivance, ztratil rovnováhu. V té chvíli Ocú uchopila jílec jeho meče.

„Mrcho!“ vykřikl a natáhl se po jejím zápěstí. Vzápětí zavyl bolestí, protože meč byl už částečně venku z pochvy a Baiken místo Ocúiny ruky sevřel jeho ostří. Malíček a prsteníček mu upadly na zem. Chytil se za krvavenou ruku a zapotácel se dozadu, čímž bezděčně napomohl k úplnému vytasení meče. Napříč prostorem se mihl oslnivý třpyt čepele prodlužující Ocúinu ruku. Čepel škrtla o zem a spočinula bezpečně za jejími zády.

Baiken udělal ještě větší chybu než včera večer. Nadával si, že se neměl víc na pozoru, a snažil se opět pevně postavit. Ocú, z níž nyní spadl strach, po něm sekla obloukem ze strany. Byl to ale těžký, dlouhý meč a i silný muž by s ním měl co dělat. Když Baiken před její ránou uhnul, Ocú poklesly ruce a zavrávala směrem dopředu. Pocítila v rukách zabrnění, jako by sekla do stromu, a do tváře jí vystříkla tmavě červená krev. Brzy zjistila, že se meč zasekl do zadku jejich vypůjčeného koně.

5

Nebyla to hluboká rána, ale kůň strašlivě zaržál, vzpínal se a zběsile kolem sebe kopal. Baiken našťavaně zakřičel, chytil Ocú za zápěstí a snažil se získat zpět svůj meč, ale v té chvíli je kůň nakopl takovou silou, že se oba ocitli ve vzduchu. Splašený kůň se pak postavil na zadní, hlasitě zařehotal a vystřelil rychle jako šíp dolů po cestě. Na hřbetu se k němu tisknul Džótaró a po zadních nohou koně

stékala krev.

Baiken se potácel sem a tam, kolem se ještě zvedala oblaka prachu. Věděl, že splašené zvíře už nikdy nechytí, a tak jeho oči spočinuly na místě, kde ještě před chvílí byla Ocu, ale nenašel ji tam.

Brzy našel svůj meč ležet pod vysokým modřínem a ohromně se mu ulevilo. Když ho zvedl ze země, probleskla mu hlavou náhlá myšlenka. Mezi touto ženou a Musašim musí něco být. Jestli to je jeho přítelkyně, může posloužit jako výborná návnada. Každopádně by alespoň mohla vědět, kam má namířeno.

Napůl seběhl a napůl sklouzl dolů po náspu vedle cesty a utíkal k rolnickému stavení s doškovou střechou. Nakoukl pod dům a do skladiště, zatímco na něj z domu vystrašeně zírala stařena shrbená nad tkalcovským stavem.

Potom ale zahlédl, jak Ocu utíká hustým cedrovým hájem směrem k rokli, kde byly ještě zbytky sněhu.

Rozběhl se obrovskou rychlostí dolů z kopce a brzy ji měl na dosah.

„Mrcho!“ zakřičel na ni. Natáhl po ní levou ruku, ale dotkl se jen jejích vlasů.

Ocu spadla a chytila se kořenů nejbližšího stromu, ale uklouzla jí noha, a tak nakonec zůstala viset na okraji útesu, kde se kymácela jak kyvadlo. Podívala se nahoru do Baikenových velkých očí a na jeho lesknoucí se meč. Prach a kamínky jí přitom padaly do tváře.

„Hlupačko... Myslíš, že mi můžeš utéct?“ řekl pohrdavě.

Ocu pohlédla dolů pod sebe, několik metrů pod ní se mezi zbytky sněhu na dně rokle klikatil modravý vodní proud. Ocu však neměla strach, považovala rokli za jedinou možnou spásu. Mohla by se každým okamžikem od něj osvobodit, stačilo se pustit a vydat se napospas otevřenému prostoru pod sebou. Cítila, že je jí smrt nablízku, ale spíše než na ni se její mysl upřela na jedinou představu, na Musašiho. Zdálo se jí, že ho vidí, jeho tvář jak měsíc v úplňku na obloze věštící bouří.

Baiken ji ale chytil za zápěstí, vytáhl nahoru a odvedl pryč od okraje srázu.

Potom na něj znenadání od cesty zavolal jeden z jeho mužů: „Mistře, mistře!“

6

„Mistře! Co tam dole děláte? Měli bychom si raději pospíšet. Starý hostinský z tamty čajovny říkal, že ho dnes ráno před úsvitem probudil nějaký samuraj, objednal si jídlo na cestu, a pak vyrazil směrem do údolí Kóga.“

„Do údolí Kóga?“

„Aspoň tak to říkal. Nezáleží ale na tom, jestli jde touhle cestou nebo přes horu Cuči do Minakuči. V Išibe se zas obě cesty spojují. Když si na něj u řeky Jasu počítáme, tak ho určitě dostaneme.“

Baiken se otočil k muži zády a očima spočinul na Ocu, která se před ním krčila bolestí. Nedokázala uniknout jeho zuřivému pohledu.

„Hej! Pojd'te sem všichni!“ zaburácel Baiken.

„Proč?“

„Dělejte!“

„Jestli se tu budeme zbytečně zdržovat, tak nám Musaši uteče přes řeku a bude pozdě!“

„Říkám, abyste šli sem dolů!“

„Tak dobře.“

Muži patřili ke skupině, která po Musašim pátrala bezvysledně včerejší noci. Protože byli zvyklí prodírat se lesním podrostem, seběhli dolů ze svahu rychle jako divocí kanci. Když dorazili ke skalnímu převisu, na němž stál Baiken, všimli si konečně Ocu. Baiken jim situaci okamžitě vysvětlil.

„Teď ji svažte a vemte s sebou,“ řekl Baiken, než se vydal na úprk zarostlým lesem.

Ostatní tři muži ji svázali, ale bylo jim jí líto. Ležela bezbranně na zemi, s obličejem otočeným do strany. Rozpačitě se dívali na profil její pobledlé tváře.

Baiken mířil do údolí Kóga. Zastavil se, otočil se dozadu směrem k útesu a hlasitě zakřičel: „Setkáme se u řeky Jasu. Vezmu to zkratkou, a vy se držte hlavní silnice. Dávejte ale pozor.“

„Provedeme,“ odpověděli mu jeho muži.

Baiken utíkal mezi skalami jako tetřev, netrvalo dlouho a ztratili ho z dohledu.

Džótaró se řítí dolů po cestě. Kůň navzdory svému stáří uháněl šílenou rychlostí. Byl splašený a nešlo ho zastavit ani pomocí uzdy, i kdyby Džótaró věděl, jak to provést. Čerstvá rána ho páčila jako louč,

a tak utíkal slepě nahoru do kopců a zase dolů, prolétal vesnicemi.

Bylo jen dílem štěstěny, že z něj Džótaró ještě nespadl. „Stůj! Stůj! Stůj!“ volal pořád dokola. Brzy jeho slova zněla jako nějaké zaklínadlo.

Už se nedokázal držet za jeho hřívu, tak ho objal pevně kolem krku. Oči měl zavřené.

Když zadek zvířete vyskočil nahoru, vznesl se s ním i Džótaró. Postupně začalo být zřejmé, že jeho volání nemá smysl.

„Stůj! Stůj! Stůj!“ měnila se jeho úpěnlivá prosba v bezradný nářek.

Když prosil Ocu, aby se směl svézt na koni, myslel si, jak to bude skvělé, cválat krajinou na statném hřebci, ale po několika minutách skutečné jízdy toho už měl vážně dost.

7

Na cestě se začali postupně objevovat lidé. Džótaró doufal, že někdo z nich chytí jeho koně za uzdu a zastaví ho. V tomto však pocestné a vesničany trochu přeceňoval, protože nikdo nebyl ochoten riskovat kvůli něčemu, co se jich netýkalo. Místo toho, aby se mu pokusili pomoci, uhýbali do bezpečí na kraj cesty a nadávali, co je to za nezodpovědného jezdce.

Projel vesnicí Mikumo a ocítl se v městečku Nacumi. Kdyby byl zkušeným jezdcem a měl svého koně plně pod kontrolou, mohl by se v klidu kochat krásou hor a údolí provincie Iga. Spatřil by horu Nunobiki, řeku Jokotu a v dálce by možná mohl spatřit lesklou hladinu jezera Biwa.

„Zastav! Zastav! Zastav!“ Slova jeho zaklínadla se změnila a pronášel je mnohem sklíčenějším hlasem. Když kůň začal uhánět dolů ze svahu Kódži, Džótaróovo volání se opět proměnilo. „Pomoc!“ křičel teď ze všech sil.

Kůň uháněl dolů po prudkém svahu, Džótaró na něm hopsal jak malý míček.

Zhruba v jedné třetině svahu trčel ze skály po levé straně cesty velký dub. Jedna z jeho menších větví se vypínala přímo nad cestou. Když Džótaró ucítl ve tváři listí, hmátl oběma rukama nad sebe. Věřil, že bohové vyslyšeli jeho zaklínadlo a natáhli před něj tuto větev. Možná že se ani nemýlil. Vyskočil jako žába a v příštím okamžiku už visel ve vzduchu, rukama pevně objímal větev nad hlavou. Kůň běžel dál, bez jezdce teď uháněl mnohem rychleji než s

Džótaróem na hřbetu.

Větev se prostírala sotva tři metry nad zemí, ale Džótaró nedokázal uvolnit svoje sevření. Ve stavu, v jakém byl, mu tato krátká vzdálenost přišla jako nezměrná výška, jako by pod ním byla zející propast a celý život závisel jen na větvi, na níž právě visel. Zachytil se jí nohama křížem, změnil úchop rukou a usilovně přemýšlel, co dělat. Problém byl však záhy vyřešen, když se slabá větev pod jeho tíhou zlomila. Zprvu si Džótaró myslel, že je s ním konec, ale v příštím okamžiku už seděl bezpečně na zemi.

„Jau," dokázal jen zasténat.

Nějakou chvíli tam zůstal jen tak sedět, jeho duch byl otupen, pokud ne přímo zlomen. Na koně si už nikdy nesedne. Záhy si však vzpomněl na Ocú a rychle vyskočil na nohy.

„Ocú!" volal nahoru do svahu.

Rozeběhl se a jednou rukou pevně svíral svůj dřevěný meč. „Co je s vámi? Ocú? Ocú!" křičel.

Vtom uviděl na cestě muže v šedočerveném kimonu. Měl na sobě koženou kalhotovou suknici, za pasem dva meče, ale byl bez svrchního kabátku.

8

Muž prošel kolem Džótaróa, ale pak se ohlédl a řekl: „Chlapče!" Džótaró se k němu otočil a muž pokračoval: „Copak se ti stalo?"

„Vy jdete seshora, vidíte?" zeptal se Džótaró.

„Áno."

„Neviděl jste cestou takovou pěknou, asi dvacetiletou slečnu?"

„Viděl."

„A kde?"

„V Nacumi. Viděl jsem, jak ji vedou nějakí lapkové. Ruce měla svázané za zády. To mě samozřejmě zarazilo, ale neměl jsem důvod se mezi ně vměšovat. Nejspíš patřili k tlupě Cudžikazeho Kóheie. Celá vesnice těchto darmošlapů se před několika lety přestěhovala od řeky Jasu do údolí Suzuka."

„To byla určitě ona." Džótaró se měl už k odchodu, ale muž ho zastavil.

„Počkej. Ta dívka patří k tobě?"

„Áno. Jmenuje se Ocú."

„Jestli uděláš nějakou hloupost, tak tě zabijou a už jí nepomůžeš."

Bude lepší si tady na ně počkat. Dříve nebo později tudy projdou. Raději mi zatím řekni, co se vlastně stalo. Třeba ti můžu nějak pomoci."

Chlapec pojal okamžitě k muži důvěru a řekl mu všechno, co se od rána seběhlo. Muž pod svým slaměným kloboukem během jeho vyprávění chápavě přikyvoval. Když vše vyslechl, řekl: „Chápu moc dobře tvoje odhodlání, ale ani při tvé odvaze asi na Kóheiovy muže sám se slabou dívkou stačit nebudeš. Bude asi lepší, když tu Ocú zachráním já. Jmenuje se tak, ne?"

„Myslíte, že vám ji vydají?"

„Jenom tak asi ne, ale však já už něco vymyslím. Schovej se zatím do křoví a nehybej se."

Zatímco Džótaró hledal vhodný keř, za který by se schoval, muž pokračoval rychlým tempem dolů po cestě. Jednu chvíli si Džótaró říkal, zda ho ten samuraj nepodvedl. Neřekl to všechno jen proto, aby ho povzbudil, a pak odsud utekl, aby si zachránil vlastní krk? S obavami vystrčil hlavu z křoví, ale zaslechl něčí hlasy, a tak si zase dřepl.

9

Zanedlouho uviděl Ocú obklopenou třemi muži. Ruce měla svázané pevně za zády. Na bělostné noze měla krvavý šrám.

Jeden z hrubiánů strčil Ocú do ramena a zanádal: „Co se pořád rozhlížíš? Přidej do kroku!"

„Dělej!"

„Hledám svého společníka. Co když se mu něco stalo? Džótaró!"

„Sklapni!"

Džótaró se na ni už chystal zavolat a vyskočit ze svého úkrytu, ale v té chvíli se na místě objevil onen samuraj, tentokrát bez slaměného klobouku. Bylo mu kolem sedmadvaceti let, tvář měl tmavě opálenou. V očích měl odhodlaný pohled, ani trochu jím neuhýbal do stran. Jak stoupal do svahu, říkal si sám pro sebe: „To je strašný..."

Když prošel kolem Ocú a jejích únosců, zamumlal pozdrav a pospíchal pryč. Jeden z mužů ho však zastavil a zeptal se: „Poslyš! Nejsi ty náhodou Watanabeho synovec? Co se stalo tak strašného?"

Starobylý rod Watanabe byl v této oblasti velmi známý, jeho hlavou byl Watanabe Hanzó, uznávaný mistr umění nindžů.

„Vy jste to neslyšeli?"

„Co?"

„Dole pod kopcem čeká nějaký Miyamoto Musaši a je odhodlaný se s kýmisi utkat. Stojí uprostřed cesty s vytaseným mečem a s hrozivým výrazem v očích prověřuje všechny kolemjdoucí."

„Cože? Musaši?"

„Přesně tak. Přišel rovnou ke mně a zeptal se mě na jméno. Odpověděl jsem mu, že jsem Cuge Sannodžó, synovec Watanabeho Hanzóa, a že přicházím z Igy. On se omluvil, že mě obtěžoval, a nechal mě projít. Po pravdě řečeno se choval velmi zdvořile. Řekl mi, že pokud nemám nic společného s Cudžikazem Kóheiem, tak proti mé osobě nic nemá."

„Vážně?"

„Když jsem se Musašiho zeptal, co se stalo, řekl mi, že ho pronásleduje Kóhei a jeho banda, chystají se ho prý přepadnout a zamordovat. Rozhodl se tedy pro výhodné místo pod kopcem, kde může lépe čelit jejich útoku. Vypadal dost nazlobeně."

„Je to pravda, Sannodžó?"

„Myslíte, že bych vám lhal? Nemám k tomu důvod."

Všichni tři muži zbledli. Nervózně se po sobě dívali, protože nevěděli, jak si počínat dál.

„Dávejte na sebe pozor," řekl Sannodžó a pokračoval v cestě do svahu.

„Sannodžó!"

„Co je?"

„Co teď máme dělat? Dokonce i náš mistr říkal, že Musaši je hrozně silnej."

„Taky mi přišlo, že si dost věří. Když se ke mně blížil se svým mečem, tak jsem neměl zrovna nejlepší pocit."

„Co myslíš, že by bylo nejlepší udělat? Mistr nám nakázal, abychom tuhle ženu přivedli k řece Jasu."

„Copak já vím?"

„Takhle nemluv. Raději nám nějak pomoz."

„Ani mě nenapadne! Kdybych vám pomohl a můj strýc se o tom dozvěděl, tak by mě vydědil. Můžu vám samozřejmě trochu poradit."

„Tak mluv! Co máme teda dělat?"

„Hm... Mohli byste ji třeba přivázat ke stromu a nechat ji tady. Budete se pak moci pohybovat rychleji."

„A co ještě?"

„Neměli byste chodit touhle cestou. Je to trochu oklika, ale bude

lepší, když se vrátíte nahoru a půjdete k řece Jasu cestou přes údolí, abyste o všem mohli informovat ostatní. Potom můžete Musašiho obklíčit a zaútočit na něj."

„To není špatnej nápad."

„Bud'ťe ale opatrní. Musaši se bude bít jak lev, několik duší si na onen svět vezme určitě s sebou. Mějte se na pozoru, ať to nepotká zrovna vás."

Se Sannodžóovým nápadem souhlasili všichni tři. Odvlekli Ocú do lesíka a přivázali jí provazem ke stromu. Potom odešli, ale po chvílce se ještě vrátili, aby jí dali do úst roubík.

„Takhle to bude stačit," řekl jeden z nich.

„Jdeme!"

Zmizeli mezi stromy. Džótaró se krčil za svou křovinatou oponou a nějakou dobu opatrně čekal, než vystrčil hlavu a rozhlédl se kolem dokola.

10

Nikdo tam nebyl - ani lapkové, ani pocestní, ani Sannodžó.

„Ocú!" zavolal Džótaró a vyběhl z křoví. Když ji našel, rozvázal jí pouta a chytil za ruku. Utíkali spolu na cestu. „Musíme odsud utéct!" popoháněl ji.

„Proč ses skrýval v křoví?"

„To je jedno. Honem, jdeme!"

„Počkej ještě," řekla Ocú. Zastavila se, aby si upravila účes, narovнала límeček a utáhla pás.

Džótaró nervózně mlaskl. „Teď není na parádění čas. Nemůžete to nechat napotom?"

„Ale ten samuraj přeci říkal, že dole pod kopcem je Musaši."

„A proto musíte zdržovat a fíťkat se?"

„Ne, to není kvůli tomu," bránila se Ocú s téměř komickou vážností. „Když je ale Musaši tak blízko, tak se nemusíme ničeho obávat. A jelikož už nejsme v nesnázích, cítím takový klid a bezpečí, že mi zas začalo záležet na tom, jak vypadám."

„Vy tomu potulnému samuraji skutečně věříte, že viděl Musašiho?"

„Samozřejmě že věřím. Kde vůbec je?"

„Prostě zmizel. Je dost divnej, nemyslíte?"

„Tak půjdeme?" zeptala se Ocú.

„Myslíte, že už vypadáte dostatečně hezky?"

„Džótaró!"

„Jenom vás zlobím, protože se tváříte tak šťastně."

„Ty se taky tváříš šťastně."

„Tvářím, ale nesnažím se to skrývat jako vy. Klidně to i zakřičím, ať to všichni slyší. Jsem šťastnej!" Poskakoval kolem dokola, mával rukama a kopal nohama. „Bylo by to zklamání, kdyby tam Musaši nebyl. Raději poběžím napřed, abych to zjistil," řekl Džótaró.

Ocú běžela pomalu za ním. Myšlenkami byla již dole pod kopcem, mnohem dříve, než tam byl schopen Džótaró doběhnout.

„Vypadám strašně," říkala si v duchu Ocú, když se podívala na svou poraněnou nohu a na špinavé, umazané rukávy.

„Tak dělejte!" volal na ni Džótaró. „Co se tak loudáte?" Z tónu jeho hlasu Ocú usuzovala, že našel Musašiho.

„Konečně," pomyslela si. Až do této chvíle musela všechny své pocity skrývat v hloubi duše, už ji to však unavovalo. Nyní cítila náležitou hrdost, a to jak na sebe, tak na pomocná božstva, která dostála svému určení. Zaplavovala ji nesmírná radost z toho, že se konečně setká se svým drahým Musašim. Věděla však, že její povznesená nálada je jen pouhým očekáváním, nedokázala předpovědět, zda ji Musaši pro její věrnost a oddanost přijme. Její radost z vytouženého setkání byla tedy mírně umenšována mučivou předtuchou, že ji čeká jen další zklamání.

11

Svah Kódži byl ponořen do stínu a země promrzlá, ale na čajovnu na jeho úpatí dopadaly po většinu dne sluneční paprsky. Bylo tam takové teplo, že i v tomto zimním čase poletovaly kolem mouchy. V čajovně se neprodával pouze čaj poutníkům, bylo zde k dispozici i různé zboží, které si žádali místní rolníci, od laciných laskominek až po slaměné návleky pro jejich zvířectvo. Džótaró stál před obchodem, malý chlapec sám ve velkém hlučném davu.

„Kde je Musaši?" rozhlížela se zkoumavě Ocú.

„Není tady," odpověděl Džótaró sklesle.

„Není? Musí tu být!"

„Nikde ho tu nevidím a všichni v čajovně tvrdí, že tu taky žádnýho samuraje neviděli. Nejspíš to bude nějaký omyl." Džótaró byl zklamaný, ale nepropadal chmurám.

Ocú musela sama uznat, že si neměla dělat tak velké naděje, ale

lhostejnost, s jakou jí Džótaró odpovídal, ji rozzlobila. Překvapena a dopálena jeho nezájmem mu řekla: „Díval ses i tamhle?"

„Jo."

„A co za kóšinským kopcem?"

„Taky jsem se tam díval, ale nebyl tam."

„Není za čajovnou?"

„Říkám, že tu není!" Když před ním Ocú skryla tvář, zeptal se: „Pláčete?"

„Do toho ti nic není," řekla nabroušeně.

„Já vám už nerozumím. Většinu času zachováváte chladnou hlavu, a pak se najednou začnete chovat jak malý dítě. Nemůžeme přece vědět, jestli Sannodžó říkal pravdu. Uvěřila jste, že to je pravda, a když vidíte, že ne, hned se rozbrečíte. Ženský jsou vážně trhlý," vychrlil ze sebe Džótaró a rozesmál se.

Ocú by se nejraději posadila a všechno vzdala. V jediném okamžiku přišla o světlo svého života, cítila stejnou beznaděj jako předtím. Bylo to však mnohem horší. Zkažené mléčné zuby v Džótaróových smějících se ústech se jí hnusily. Rozhořčeně se sama sebe ptala, proč s sebou musí vláčet takové hrozné dítě. Měla nutkání ho hned na místě opustit.

Také hledal Musašiho, ale měl ho rád jen jako svého učitele. Pro ni byl Musaši celým jejím životem. Džótaróovi stačilo zasmát se, a byl zase v pořádku, ale Ocú byla na několik dnů zbavena energie. Někde v Džótaróově mladistvé mysli byla bezstarostná jistota, že dřív nebo později svého mistra zase znovu najde. Ocú takovou víru ve šťastný konec neměla. Jelikož byla původně naplněna přehnaným optimismem, že se dnes shledá s Musašim, upadla okamžitě do druhého extrému. Říkala si, zda její život poplyne pořád dál, aniž kdy spatří muže, kterého miluje, a popovídá si s ním.

Ti, kteří milují, mají zálibu v přemýšlení, a proto jim vyhovuje samota. V případě Ocú převládal navíc pocit izolace od druhých, snad proto, že byla sirotek. Na Džótaróovu lhostejnost reagovala zamračením a pochodovala tiše pryč od čajovny.

„Ocú!" volal na ni někdo. Byl to Sannodžó. Vynořil se zpoza kóšinského kopce a kráčel přímo k ní skrz uschlý podrost. Pochvy jeho dvou mečů byly zmáčené od rosy.

12

„Vy jste lhal!“ řekl mu Džótaró vyčítavě.

„Proč myslíš?“

„Řekl jste, že Musaši čeká dole pod kopcem, ale byla to lež!“

„Nepovídej hlouposti,“ pokáral ho Sannodžó. „Nepodařilo se snad Ocu díky té lži osvobodit? Na co si tedy stěžuješ? Neměl bys mi spíš být trochu vděčný?“

„Vy jste si to vymyslel, abyste je zmátl?“

„Samozřejmě.“

Džótaró se vítězně otočil k Ocu a řekl: „Vidíte? Měl jsem pravdu!“

Ocu měla pocit, že se na Džótaróa zlobila právem, ale proti Sannodžóovi nic neměla. Několikrát se mu uklonila a poděkovala za záchranu.

„Tihle lapkové ze Suzuki jsou mnohem krotší, než bývali,“ poznamenal Sannodžó. „Když se ale rozhodnou někoho přepadnout, tak ten touhle cestou jen tak bezpečně neprojde. Ovšem z toho, co jsem zatím o vašem Musašim slyšel, mi je už teď jasné, že je příliš chytrý, než aby padl přímo do jejich pastí.“

„Jsou tady ještě jiné cesty do Ómi?“ zeptala se Ocu.

„Jistěže jsou,“ odpověděl Sannodžó a zvedl pohled k horským hřebenům, přes něž zářilo oslnivé polední slunce. „Když půjdete do údolí Iga, najdete cestu do Uena, a z údolí Ano vede další do Jokkaiči a Kuwany. Určitě tu jsou ještě další tři nebo čtyři horské stezky a zkratky. Řekl bych, že Musaši sešel z hlavní cesty už brzy ráno.“

„Myslíte tedy, že je v bezpečí?“

„S největší pravděpodobností ano. Přinejmenším je v menším nebezpečí než vy dva. Jednou se vám dnes podařilo uniknout, ale jestli zůstanete na této cestě, Cudžikazeho muži si na vás počíhají u řeky Jasu. Pokud vydržíte trochu strmější výstup, pojdte se mnou, ukážu vám cestu, kterou prakticky nikdo nezná.“

Okamžitě s jeho nabídkou souhlasili. Dovedl je horem přes vesnici Kóga k průsmyku Makado, odkud vedla cesta dolů do Seta v provincii Ócu.

Když jim Sannodžó podrobně vysvětlil, kudy se ubírat, dodal ještě: „Teď vám už nic nehrozí. Když budete mít oči otevřené a uši nastražené, dostanete se na bezpečné místo ještě před soumrakem.“

Ocu poděkovala za všechno, co pro ně udělal, a chystala se vyrazit

na cestu. Sannodžó se však na ni zadíval a řekl: „Zde se musíme rozloučit, Ocú." Jeho slova zněla, jako by jimi myslel ještě něco jiného, a v jeho očích bylo vidět, že se ho něco dotklo. „Celou dobu jsem si říkal, že se mě na to konečně zeptáte, ale neučinila jste tak."

„Na co jsem se měla zeptat?"

„Na moje jméno."

„Slyšela jsem ho přece, když jsme byli na svahu Kódži."

„Vy si ho pamatujete?"

„Samozřejmě. Jste Cuge Sannodžó, synovec Watanabeho Hanzóa."

„Nevíte, jak moc jste mě tím potěšila. Nechci, abyste mi byla navěky zavázaná nebo vděčná, byl bych akorát rád, kdybyste si mě zapamatovala."

„Ano, jsem vám nesmírně vděčná."

„Tak jsem to nemyslel. Chtěl jsem jenom říct, že jsem ještě svobodný. Kdyby můj strýc nebyl tak přísný, odvedl bych vás s radostí k nám domů... Je mi ale jasné, že máte naspěch. Každopádně několik kilometrů odtud najdete malý hostinec, kde můžete přenocovat. Hostinský je můj dobrý známý, stačí, když se mu o mně zmíníte. Sbohem!"

13

Když odešel, přepadl Ocú divný pocit. Od samého začátku nevěděla, co si má o Sannodžóovi myslet, a když se s ním rozloučili, měla pocit, jako by unikla drápům nebezpečné šelmy. Navenek mu za všechno děkovala, ale v hloubi duše téměř žádný vděk nepocítovala.

Přestože si Džótaró většinou dokázal cizího člověka hned oblíbit, choval se v tomto případě stejně jako ona. Když sestupovali dolů průsmykem, Džótaró řekl: „Ten byl ale divnej."

Ocú o Sannodžóovi nechtěla mluvit nehezky za jeho zády, ale nakonec musela přikývnout: „To teda byl. Proč mi musel říkat, že je ještě svobodný?"

„Určitě tím myslel, že by vás jednou rád požádal o ruku."

„To snad ne!"

Od průsmyku se pak dostali bezpečně až do Kjóta, i když byli zklamáni tím, že na žádném místě, kde ho doufali najít, Musaši nebyl. Nenašli ho ani u jezera v Ómi, ani na mostě Kara v Setě, ani u mýta Setkání.

V Keage se připojili k davům lidí, které před koncem roku proudily Třetí ulicí do města. Vchody všech domů v hlavním městě byly vyzdobeny borovicovými ozdobami na uvítání Nového roku. Pohled na ně Ocú rozveselil. Místo toho, aby neustále nafíkala nad promarněnými šancemi, se upnula na budoucnost a na další příležitost setkat se s Musašim. Byl jí velký most na Páté ulici a první den nového roku. Když se tam neukáže prvního, pak přijde druhého rána nebo třetího... Věděla od Džótaróa, že se určitě ukáže. Neměl tam sice přijít kvůli ní, ale Ocú by stačilo, kdyby ho alespoň uviděla a trochu si s ním zase promluvila.

Nejtemnějším mrakem, který zastiňoval její sen, byla představa, že se setká i s Matahačim. Avšak podle toho, co tvrdil Džótaró, Musašiho zprávu vyslechla jen Akemi, k Matahačimu se nemusela vůbec dostat. Ocú se modlila, aby tomu tak bylo, aby přišel Musaši, ale bez Matahačiho.

Ocú zpomalila, pomyslela na to, že Musaši může být přímo v tomto davu. Potom jí přešel mráz po zádech a přidala zase do kroku. Každou chvíli se totiž odněkud mohla vynořit i Matahačiho strašlivá matka.

Džótaróa netížily žádné obavy. Světla a hluk hlavního města, do něhož se vrátil po tak dlouhé době, na něj působily jako vzpruha. „Půjdem rovnou do hostince?“ zeptal se.

„Ne, ještě ne.“

„To je dobře. Byla by hloupost zavítat se do pokoje, když je venku tolik světla. Ještě se trochu projdeme, ne? Tamhle je nějaký trh.“

„Nemáme čas se zastavovat na trhu. Máme přece důležitý úkol.“

„Úkol? Jakej?“

„Zapomněl jsi snad na krabičku, co neseš na zádech?“

„Jo tohle!“

„Ano. Nebudu mít klid, dokud nezjistíme, kde bydlí pan Karasumaru Micuhiro, a nepředáme mu jeho svítky.“

„Budeme spát přes noc u něho?“

„Samozřejmě že ne,“ rozesmála se Ocú a otočila se směrem k řece Kamo. „Myslíš, že by dvořan jako on, vrchní císařský rada, mohl spát pod jednou střechou s takovým špinavým, zavšiveným klukem, jako jsi ty?“

Motýl v zimě

1

Akemi vyklouzla z hostince v Sumijoši, aniž by o tom někomu řekla. Cítila se jako ptáček, který právě vyletěl z klece, ale po setkání se smrtí se ještě nezotavila natolik, aby mohla vyletět dostatečně vysoko. Jizvy po Seidžúróově násilí se nemohly zhojit tak rychle. Seidžúró rozdrtil její toužebný sen, že se jednou vydá bez poskvrny muži, kterého doopravdy miluje.

Na lodi, která se plavila po řece Jodo do Kjóta, měla pocit, že okolní vody se množstvím nevyrovnaných slzám, jež chtěla ještě uronit. Když ostatní lodě, naložené stejně jako ta jejich ozdobami a zásobami na novoroční oslavy, proplouvaly kolem, zírала na ně a myslela si: „I kdybych teď našla Musašiho, stejně..." Její ztrápené oči se okamžitě zalily slzami. Nikdo netušil, jak dychtivě čekala na Nový rok, aby se mohla na mostě na Páté ulici konečně setkat s Musašim.

Její toužení po Musašim bylo den ode dne silnější. Červená nit lásky, kterou se k němu upínala, se v jejím srdci navíjela do klubíčka. Během dlouhých let předla Akemi svou nit ze svých dávných vzpomínek a útržků toho, co zaslechla, a klubíčko se stále zvětšovalo. Ještě do nedávné doby si svůj dívčí cit bedlivě sřežila a nosila s sebou jako svěží kvítí ze svahu hory Ibuki. Nyní bylo toto kvítí rozdupáno. Přestože bylo nepravděpodobné, aby někdo věděl, co se stalo, měla pocit, že na ni všichni koukají vědoucíma očima.

V Kjótu se Akemi procházela v posledních paprscích zapadajícího slunce mezi bezlistými vrbami a malými pagodami ve čtvrti Teramači poblíž Páté ulice. Vypadala promrzle a opuštěně jako motýl v zimě.

„Hej, krásko! Děvenko!" oslovil ji kdosi. „Máš rozvázanej pás. Nechceš, abych ti ho utáhl?" Byl pohublý, špatně oblečený a mluvil dost neomaleně, ale za pasem měl dva meče jako samuraj.

Akemi ho ještě nikdy neviděla, ale pravidelní návštěvníci okolních náleven by jí nesporně řekli, že se jmenuje Akakabe Jasoma a že se za dlouhých zimních nocí potuluje v postranních uličkách. Jak utíkal za Akemi, klapal svými opotřebovanými sandály. Doběhl ji a chytil jeden konec uvolněného pásu.

„Co tady děláš takhle sama? Neřekl bych, že jsi jedna z těch

šílených žen, které vystupují ve fraškách kjógen. Máš pěknou tvář. Proč si neupravíš vlasy a neprocházíš se jako ostatní děvčata?"

2

Akemi šla dál, předstírala, že nic neslyší. Jasoma si to však vyložil jako stydlivost. „Vypadáš jako holka z města. Co se ti stalo? Utekla jsi z domova? Nebo se snažíš utéct od svého manžela?"

Akemi neodpovídala.

„Měla bys být opatrná. Taková pěkná holka jako ty a procházíš se tu úplně sama, jako by tě něco trápilo. Nikdy nevíš, co se ti může stát. Nejsou tu už zloději a loupežníci, jaký se potulovali kolem brány Rašó, ale potulují se tu spousty lapků, kteří hned začnou slintat, když uvidí osamělou ženu. Jsou tu taky tuláci a lidi, co se živí obchodem s bílým masem."

Přestože Akemi neřekla ani slovo, Jasoma nepřestával, dokonce si na své dotazy podle potřeby i odpovídal.

„Je to vážně moc nebezpečný. Říká se, že ženy z Kjóta se teď prodávají v Edu za velký peníze. V minulosti odtud odvlékali ženy do severovýchodních provincií, třeba k Fudžiwarům do Hiraizumi, ale dnes je to Edo. To všechno proto, že druhý tokugawský šógun, Hidetada, buduje nové sídelní město tak rychle. Kjótské nevěstince si tam teď otvírají svoje pobočky."

„.....“

„Každě si tě hned všimne, raději buď opatrná. Jestli se nebudeš mít na pozoru, můžeš se dostat do rukou nějakýho mizery. Je to opravdu nebezpečný!"

Akemi toho už měla dost. Přehodila si našťavaně své široké rukávy přes ramena, otočila se a hlasitě na něj zasyčela.

Jasoma se jen zasmál. „Vida, tak přeci jsi bláznivá."

„Zmlkni už!"

„Nemám snad pravdu?"

„Blázen jsi ty!"

„Cha, cha, cha! Tím to jen potvrzuješ. Jsi bláznivá. Chudinko."

„Jestli odsud nevypadneš, tak po tobě hodím kámen."

„To bys přeci neudělala, děvenko."

„Zmiz, parchante!" Chovala se neohroženě, ale ve skutečnosti měla strach. Zakřičela na něj a utíkala na pláň do vysoké trávy, kde měl kdysi své sídlo a zahradu s kamennými lucernami pan Taira no

Šigemori. Vypadalo to, jako by mezi jednotlivými stébly plavala.

„Počkej!“ volal Jasoma a hnal se za ní rychlostí loveckého psa.

Nad horou Toribe svítil večerní měsíc, šklebil se seshora jako démon v podobě ženy.

V nejbližším okolí nebylo ani živáčka. Zhruba dvě stě metrů od nich se z kopce blížila skupinka lidí. Ti by jí však nepomohli, ani kdyby její volání zaslechli, protože se právě vraceli ze smutečního obřadu. Byli oblečení do bílého formálního oděvu, klobouky měly přivázané bílými stuhami, v rukách drželi růžence a několik z nich ještě naříkalo.

3

Jasoma Akemi dohnal, a když do ní nečekaně strčil, zapotácela se a spadla na zem.

„Ach, promiň, promiň,“ omlouval se Jasoma a svalil se na ni. „Nebilelo to?“ zeptal se starostlivě. Začal ji objímat.

Akemi supěla vzteky. Udeřila ho dlaní do jeho vousaté tváře, ale to ho nedokázalo vyvést z míry. Zdálo se, že se mu to spíše líbí. Přimhouřil jen oči a zazubil se. Potom ji přitáhl k sobě ještě těsněji a začal o její líce otírat své tváře. Tvrdé vousy ji bodaly do tváře jak tisíce jehel. Sotva dýchala. Ze zoufalství ho začala škrábat. Nehtem jednoho prstu se mu zaryla do nosní dírky, z níž okamžitě vytryskl proud krve, avšak Jasoma ji přesto ze svého sevření nepustil.

Zvon z Amidovy síně na hoře Toribe vyzváněl svůj žalozpěv, nářek nad pomíjivostí lidského života. Tyto dvě smrtelné duše mu ale v zápalu boje nevěnovaly ani trochu pozornosti. Vysoká tráva se divoce vlnila, jak spolu zápasily.

„Uklidni se a přestaň se prát,“ přesvědčoval ji Jasoma. „Nemáš se čeho bát. Udělám z tebe svoji nevěstu. To by se ti mohlo zamlouvat, ne?“

„Chci jenom umřít!“ zakřičela Akemi. Ztrápenost, s jakou to řekla, Jasomu zarazila.

„Proč? Copak se stalo?“ zeptal se.

Akemi byla skrčená, ruce a kolena měla přitažené k hrudi, podobala se zavřené sasance. Jasoma ji začal utěšovat a přemlouvat v naději, že se vzdá jeho chťiči. Vypadalo to, že se v takové situaci neocitl poprvé. Naopak se zdálo, že to je něco, co mu činí potěšení, protože jeho obličej zářil rozkoší, aniž by ztratil něco ze své hrozivosti.

Nepospíchal, hrál si se svou obětí jako kočka s myší.

„Neplač," říkal jí. „Nemáš přece proč brečet." Políbil ji na ucho a pokračoval: „Určitě jsi už někdy měla muže. V tomhle věku přece nemůžeš být panna."

Seidžúró! Akemi si okamžitě vzpomněla, jakého příkoří a potupy se jí dostalo, před očima se jí vybavoval rám posuvných papírových dveří, na něž tehdy koukala.

„Počkej!" řekla.

„Počkej? Dobře, počkám," ujistil ji Jasoma. Teplo jejího rozpáleného těla si totiž mylně vykládal jako rozvášněnost. „Nesnaž se mi ale utéct, nebo budu zlej."

„Pche!" Prudce zatřepala rameny a setřásla ze sebe jeho ruku. Pomalu vstala a zírala mu do tváře. „Co mi chceš udělat?"

„Však víš, co chci," řekl sebejistě.

„Myslíš, že si z ženy můžeš dělat blázný? Všichni chlapi jsou stejný! Jsem sice žena, ale mám svoji hrdost." Ze rtu, do něhož se řízla o travu, jí tekla krev. Kousala se do něj a rozplakala se.

„Povídáš naprostý nesmysl. Určitě jsi pošahaná."

„No a co!" vykřikla. Vší silou ho od sebe odstrčila a dala se na útěk vysokou travou. V měsíčním světle se zarostlá pláň táhla do dálky, kam až oko dohlédlo.

„Vrah! Pomoc! Vrah!"

4

Jasoma se hnal hned za ní. Akemi neuběhla ani deset kroků a už ji zase povalil na zem. Zpod kimona vykukovaly její bílé nohy, vlasy měla omotané kolem obličeje a tváře zabořené do země. Kimono měla napůl rozevřené, na bílých nadrech cítila chlad zimního větru. To Jasomovi dodalo ještě větší kuráž.

Ve chvíli, kdy se na ni Jasoma chystal skočit, mu v blízkosti ucha přistálo něco tvrdého. Z hlavy se mu řinula krev.

„Jau!" zakřičel bolestí. „Do prdele!"

Když se otočil, aby se podíval, co se přihodilo, roztříštil mu onen tvrdý předmět temeno hlavy. Tentokrát ale bolest necítil, protože ihned ztratil vědomí. Hlava se mu zakymácela ze strany na stranu jako papírový drak na obloze a svalil se s otevřenými ústy na zem. Nad něj se postavil útočník, mnich sekty Fuke, v ruce držel flétanu šakuhači, kterou mu předtím zasadil ony dva tvrdé údery.

„Padouch jeden!" řekl mnich. Chvíli si Jasomu prohlížel a přemýšlel, zda by ho nebylo lepší dorazit. Bylo pravděpodobné, že i když se probere, nebude už nikdy normální.

Akemi nepřítomně zírала na svého zachránce. Kromě jeho šakuhači nic nenaznačovalo, že se jedná o mnicha. Soudě podle jeho špinavých šatů a meče za pasem to mohl také být zchudlý samuraj nebo nějaký žebrák.

„Už je to dobrý," utěšoval ji. „Už se nemusíš bát."

Akemi se vzpamatovala a poděkovala mu, načež si začala upravovat účes a kimono. Avšak rozhlížela se ve tmě kolem sebe očima plnými strachu.

„Odkud jsi?" zeptal se mnich.

„Odkud? Hm... Myslíte, kde bydlím?" ujišťovala se rozpačitě a zakryla si dlaněmi obličej. V slzách se mu snažila odpovědět na jeho otázky, ale nedokázala k němu být upřímná. Část toho, co mu řekla, byla pravda - že její matka byla jiná než ona, že se ji pokusila prodat, nebo že sem utekla ze Sumijoši. Zbytek si však v té chvíli vymyslela.

„Než se vrátit zpátky domů, to raději umřu," naříkala. „Musela jsem si toho od matky tolik vytrpět. Hrozně mě ponižovala. Ještě jako malou mě nutila chodit na bitevní pole a okrádat mrtvý vojáky."

Z averze ke své matce se celá roztřásla. Mnohem víc než Seidžúróa a Jasomu nenáviděla svou matku. Znovu se rozvzlykala.

Neklidné srdce

1

Aoki Tanzaemon zavedl Akemi do malého dolíku obklopeného horami Utanonaka a Toribe. Bylo tam ticho a nefoukal tak studený vítr. Když došli k nevelkému zchátralému chrámu, vycenil v úsměvu zuby a řekl: „Tady bydlím. Není to nic moc, ale mně se tu líbí."

Akemi si byla vědoma toho, že je to nezdvořilé, ale přesto poznamenala: „Vážně tady bydlíte?"

Tanzaemon odsunul mřížkované dveře a pokynul jí, ať vstoupí. Akemi váhala.

„Uvnitř je tepleji, než si myslíš," řekl. „Musím si sice vystačit jen s touhle slaměnou rohoží, ale je to pořád lepší než nic. Bojiš se, že se k tobě budu chovat jako ten padouch?"

Akemi zavrtěla hlavou. Tanzaemon jí hrůzu nenaháněl. Byla si

jistá, že to je dobrý člověk, a navíc mu bylo už hodně let, víc než padesát, odhadovala Akemi. Spíše ji odrazovalo, že v chrámu byla špína, a vadil jí zápach Tanzaemonova těla a oblečení. Neměla ale kam jít. Nadto nevěděla, co si počít, kdyby natrefila znovu na Jasomu nebo někoho podobného. A čelo měla rozpálené horečkou.

„Opravdu vám nebudu na obtíž?“ ujišťovala se, když vylezla nahoru po schodech.

„Ani v nejmenším. Můžeš tady zůstat klidně i několik měsíců.“

Uvnitř byla úplná tma, prostředí, které vyhovovalo netopýrům.

„Počkej chvíli,“ řekl Tanzaemon.

Uslyšela zvuky křesadla, a pak se rozsvítilo slabé světlo lampy, kterou musel najít někde na smetišti. Rozhlédla se po místnosti a zjistila, že si tento zvláštní muž nashromáždil základní vybavení do domácnosti: hrnec, několik misek, dřevěný podhlavník, matraci a pár dalších věcí. Řekl, že pro ni uvaří pohankovou kaši, a začal se motat kolem poškozeného ohřívadla. Nejprve do něj vložil dřevěné uhlíky, potom přidal pár klacíků, vykřesal oheň a rozfoukal ho.

„Je moc laskavej,“ pomyslela si Akemi. Když se trochu uklidnila, už jí to tam nepřišlo tak špinavé.

„Vypadá to, že máš horečku, a říkála jsi, že se cítíš unavená. Nejspíš ses nachladila. Nechceš si zatím lehnout, než připravím jídlo?“ navrhl jí. Ukazoval při tom do kouta na slaměnou rohož a pytel na rýži.

Akemi rozložila na podhlavník papír a ulehla. „Tak tedy využiji vaší laskavosti.“

„Jen si lehni, nedělej si starosti.“

„Nezlobte se.“

Jako příkrývku použila děravou moskytiéru. Když se s ní chystala přikrýt, vyskočilo zpod ní nějaké zvířátko a přeběhlo jí po hlavě. Akemi vykřikla a zabořila hlavu do matrace.

2

Tanzaemon se vylekal ještě víc než Akemi. Upustil pytel, z něhož sypal mouku, do hrnce a dobrá polovina vody mu vyšplíchla na kolena. „Co se stalo?“ zeptal se překvapeně.

Akemi s tváří stále zabořenou do matrace odpověděla: „Nevím... Vyskočilo na mě nějaký zvíře, bylo větší než myš...“

„Mohla to být veverka. Občas sem chodí, když cítí jídlo. Nikde ji

ale nevidím."

Akemi nadzvedla hlavu a řekla: „Tamhle je!"

„Kde?"

Tanzaemon se narovnal a otočil. Na zábradlí kolem oltáře, z něhož zmizela už dávno socha Buddhy, seděla malá opice. Krčila se pod Tanzaemonovým přísným pohledem.

Tanzaemon vypadal zmateně, ale opice očividně přestala mít strach. Několikrát se prošla sem a tam po rumělkovém zábradlí, posadila se, vytrčila svou broskvi podobnou tvář s dlouhými chlupy a zamrkala očima.

„Odkud se tu jenom vzala?... Aha! Už je mi to jasný. Hned jsem si říkal, že tu někdo musel rozsypat rýži." Šel směrem k opici, ale ta jeho pohyb předem vycítila a schovala se za oltář.

„Cha, cha, cha... To je roztomilá potvůrka," smál se Tanzaemon. „Když jí dáme něco k jídlu, tak určitě žádnou neplechu tropit nebude. Ať si dělá, co chce." Oprášil si z kolen mouku a posadil se zpět k ohřívadlu. „Nemusíš se bát, Akemi. Raději si už odpočiň."

„Myslíte?"

„Jo. Není divoká. Nejspíš utekla svému pánovi. Tak se už neboj. Je ti teplo?"

„Ano."

„Tak si konečně lehni. To je nejlepší lék proti nachlazení."

Přidal do vody mouku a hůlkami míchal vznikající kaši. Oheň už hořel jasným plamenem, a zatímco se jídlo ohřívalo, Tanzaemon začal krájet cibuli. Jako prkýnko mu sloužila vrchní deska ze starého stolku a místo nože používal malou rezavou dýku. Nemytýma rukama shrnul cibuli do dřevěné misky, a potom prkýnko řádně utřel, aby mu posloužilo jako táč.

Bublání vřícího hrnce pozvolna prohřálo celou místnost. Bývalý samuraj seděl s rukama kolem vystouplých kolen a hladovýma očima zíral na jídlo. Vypadal nadšeně a nedočkavě, jako by bublající hrnec obsahoval všechno štěstí lidstva.

Stejně jako každý večer se rozezněl zvon chrámu Kijomizu. Období zimního půstu bylo u konce a Nový rok byl již za dveřmi. Ale stejně jako vždy, když se blížil konec roku, se zdálo, že bříme jednotlivých duší jsou čím dál těžší. Pozdě do noci se nad vchodem do chrámu rozléhalo dunění malého gongu, jak se zástupy prosebníků chodili modlit a prosit o Buddhovu pomoc.

Tanzaemon pečlivě míchal kaši, aby se nepřipálila, a začal

přemítat. „Přijal jsem trest a odčinil své hříchy, ale co chudák Džótaró?... To dítě přeci neudělalo nic špatného. Prosím, slitovná Kannon, potrestej nehodného rodiče, ale měj soucit s mým synem...”

Jeho modlitba však byla náhle přerušena nečekaným výkřikem. „Ty surovče!” Akemi měla ještě zavřené oči a tvář pevně přitisknutou na dřevěný podhlavník, ale srdceryvně se rozplakala.

3

Naříkala tak úpěnlivě, až ji její vlastní hlas probudil.

„Mluvila jsem ze spaní?” zeptala se.

„Jo. Skoro jsem se lekl,” řekl Tanzaemon. Šel k ní a otřel jí čelo. „Strašně se potíš. Máš určitě horečku.”

„A... co jsem říkala?”

„Hodně věcí.”

„Co třeba?” Akemin horečnatý obličej rozpaky zčervenal. Přetáhla si přes něj přikrývku.

„Akemi, ty někoho ze srdce proklínáš?”

„Tohle že jsem říkala?”

„Hm... Co se stalo? Opustil tě?”

„Ne.”

„Chápu,” udělal si Tanzaemon ze všeho vlastní závěry.

Akemi se prudce posadila a řekla: „Co mám teď dělat? Poradíte mi.” Zařekla se, že o své hanbě nikdy nikomu nepoví, ale zlost a smutek, pocit, že ztratila něco cenného, to vše bylo nad její síly. Svalila se Tanzaemonovi na kolena a vzlykajíc a naříkajíc ze sebe vychrlila vše, co se přihodilo.

„Raději umřu. Chci umřít!” zasténala na konci svého vyprávění.

Tanzaemonův dech byl horký. Po dlouhé době se ocitl takto blízko ženy. Její vůně ho pálila v nose i očích. Tělesné tužby, o kterých si myslel, že je dávno překonal, se v něm přívalem horké krve začaly vzdouvat a jeho tělo, které bylo podobné starému seschlému stromu, znovu ožilo. Uvědomil si, že se pod jeho žebry skrývají plíce a srdce.

„Hm,” poznamenal, „takže Jošioka Seidžúró je takovejhle padouch.” Zvedla se v něm vlna nenávisti vůči Seidžúróovi. Nebylo to pouhé rozhořčení, byla to forma žárlivosti, vypínal ramena, jako by byla zneuctěna jeho vlastní dcera. Jak se Akemi svíjela v slzách na jeho kolenu, měl pocit intimity. Na tváři mu byly vidět rozpaky.

„No tak, neplač. Tvé srdce je stále čisté. Nedovolila jsi mu přeci,

aby se s tebou miloval, ani jsi neopětovala jeho city. Srdce je u ženy mnohem důležitější než tělo a cudnost je vždy niterná záležitost. I když se žena muži neodevzdá, ale myslí na něj s chutí, stává se, přinejmenším po dobu, co její myšlenky trvají, necudnou a nečistou."

Akemi tato prázdná slova příliš neutěšila. Mnichovým kimonem prosakovaly její horké slzy. Znovu opakovala, že chce raději zemřít.

„No tak, přestaň už brečet," řekl Tanzaemon a hladil ji po vlasech. Její chvějící se bílá šíje jej ale nepohnula k ryzímu citu. Její jemnou pleť, tu sladkou vůni, mu už ukradl jiný muž.

Když upozoroval, že se opice mezitím prikradla k hrnci a něčím se krmí, odstrčil bez větších cavyků Akeminu hlavu z kolen, zahrozil opici pěstí a vzkřikl: „Ty mrcho!"

Tanzaemon se přece jen strachoval víc o jídlo než o dívčí slzy.

4

Druhý den ráno Tanzaemon Akemi oznámil, že jde do města s miskou na almužny. „Ty tady zatím zůstaň," řekl jí. „Musím sehnat nějaký peníze na léky. Potřebujeme taky trochu rýže a olej, abychom se najedli něčeho teplého."

Na hlavě neměl rákosový klobouk, jaký nosili potulní mniši, ale jen obyčejný bambusový. Slaměné sandály měl sešlapané a na patách rozdrbané věčným putováním. Vypadal opravdu zanedbaně, nešlo jen o jeho hustý knír. Přesto, pokud zrovna nepršelo, chodil ven takto neupraveně každý den.

Protože se pořádně nevyspal, měl dnes ráno mimořádně kalný zrak. Akemi poté, co se v noci probudila svým vlastním nářkem, pojedla trochu kaše, ale začala se nesmírně potit a nakonec upadla do těžkého spánku. Tanzaemon až do rána oka nezamhouřil. I když kráčel pod oslnivými paprsky ranního slunce, příčina jeho nevyspalosti byla stále s ním. Nedokázal ji vytěsnit ze své mysli.

„Je stejně stará jako Ocú, ale mají úplně jinou náтуру. Ocú disponuje šarmem a vytríbeností, je z ní však cítit chlad. Akemi je přitažlivá, ať už se zrovna směje, brečí nebo šklebí," uvažoval Tanzaemon.

Mladistvý pocit vybuzený v Tanzaemonových vyschlých buňkách neodolatelnými paprsky Akemina půvabu způsobil, že si ještě více uvědomil svůj pokročilý věk. Když se během noci ohlížel soucitně

po Akemi při každém jejím zavrtění, zlobila ho jiná věc. „Co jsem to za hlupáka! Stále jsem ještě nedostal rozum? I když nosím mnišské roucho a hraju na šakuhači, mám pořád ještě hodně daleko k dosažení dokonalého probuzení jako mistr Pchu-chua. Copak nikdy nedojdu poznání a nezbavím se tělesných pout?“

Poté, co se takto pokáral, se přinutil zavřít oči a pokusil se usnout, ale nešlo to.

Za rozbřesku se znovu ujistil ve svém rozhodnutí. „Chci, musím zapudit všechny špatné myšlenky!“ Akemi byla velmi půvabné děvče a tolik trpěla. Musí jí poskytnout útěchu. Musí jí ukázat, že ne všichni muži jsou démony v zajetí vášně.

Kromě léků myslel také na vhodný dárek, který by jí večer mohl přinést. Při celodenním získávání almužny bude jeho duch posilován touhou udělat něco, co Akemi učiní šťastnější. To bylo vše, po čem toužil, o nic víc mu nešlo.

Když se trochu zmátožil a do tváří se mu vrátila barva, zaslechl nad útesem, který se tyčil za jeho zády, mávání křídel. Kolem se mihl stín letícího sokola a Tanzaemon zahlédl, jak se nad ním z dubové větve z bezlistého háje snáší šedavé pírkó nějakého malého ptáčka. Sokol stoupal vzhůru se svou obětí v pařátech a ukazoval Tanzaemonovi spodní stranu svých křídel.

„Výborně,“ řekl kdosi a sokolník na svého ptáka zapískal.

5

Za malou chvíli uviděl Tanzaemon, jak od kláštera Ennendži sestupují dva muži v loveckém oděvu. Sokol seděl na levé ruce jednoho z nich. Přes druhé rameno měl dotyčný ještě síťovaný uzlík na úlovek a za pasem dva meče. Za nimi utíkal hnědý, inteligentně vypadající lovecký pes. Kodžiró se zastavil a rozhlížel po okolí. „Stalo se to včera večer někde tady,“

vysvětloval. „Moje opice se prala se psem a ten ji kousl do ocasu. Někam se schovala a už nevylezla. Možná že bude na některém z těchto stromů.“

Seidžúrō vypadal poněkud rozladěně. Posadil se na kámen a řekl: „Co by tam teď ještě dělala? Má přece nohy. Stejně nechápu, proč musíte tahat opici na lov se sokolem?“

Kodžiró se uvelebil na širokém pařezu. „Já ji s sebou nechtěl, ale co jsem měl dělat, když je na mě pořád přilepená. A navíc jsem si na ni

zvykl, je mi bez ní smutno."

„Myslel jsem si, že jenom ženy a lidé, kteří nemají co na práci, si dokážou zamilovat opici či malého psíka jako domácího mazlíčka. Nejspíš jsem se ale mýlil. Těžko by ale někoho mohlo napadnout, že šermíř vašeho ražení přílně k opici." Když Seidžúró spatřil na hrázi Kema, co Kodžiró dokáže, pojal k jeho šermířskému umění respekt, ale jeho vkus a celkový způsob života mu přišly dětinské. Několik dnů, které strávil v jeho přítomnosti, přesvědčilo Seidžúróa o tom, že vyzrállost přichází až s věkem. I když si nedokázal Kodžiróa vážit jako člověka, právě to mu v jistém ohledu usnadnilo spolčit se s ním.

Kodžiró na jeho poznámku odpověděl smíchem: „Cha, cha, cha, cha. To jenom proto, že jsem ještě mladý. Jednou se naučím mít rád i ženy a na opici dozajista zapomenou."

Kodžiró konverzoval nezávazně, ve veselém duchu, ale na Seidžúróově tváři se jevila čím dál větší ustaranost. V jeho očích byl vidět neklid, stejný, jaký čísel z očí jeho sokola. Zničehonic řekl podrážděně: „Co tam ten žebráček mnich celou dobu dělá? Zírá na nás od chvíle, co jsme sem přišli." Seidžúró si podezřívavě prohlížel Tanzaemona a Kodžiró se za ním také ohlédl.

Tanzaemon se k nim otočil zády a odešel.

Seidžúró prudce vstal a pronesl: „Kodžiró, chci domů. Teď není vhodný čas na to, abych si dopřával loveckých kratochvílí. Je už dvacátého devátého."

Kodžiró se pohrdavě zasmál a dobíral si ho: „Nevyjeli jsme si snad na lov? Chytili jsme přeci jenom jednu hrdličku a několik drozdů. Měli bychom to zkusit výš na kopci."

„Ne, dnes už toho raději necháme. Nemám tu správnou loveckou náladu, můj sokol pak nelétá, jak by měl. Vraťme se domů, musím trénovat." Pak ještě jakoby pro sebe dodal: „To je to, co teď hlavně musím, cvičit."

6

„Jestli musíte, tak tedy půjdu s vámi." Kodžiró kráčel vedle Seidžúróa, ale nezdálo se, že by z toho byl příliš šťastný. „Asi jsem to ani neměl navrhopovat."

„Navrhovat co?"

„Abychom si dnes stejně jako včera vyrazili na lov."

„S tím se netrapte. Víím, že jste to myslel dobře. Jde spíš o to, že

rok se nachýlil ke konci, a souboj s Musašim se teď blíží nezadržitelnou rychlostí."

„Právě proto jsem si myslel, že by pro vás bylo dobré vyjet si na lov. Mohl byste si odpočinout a dostat se do lepší nálady. Ale asi jsem se ve vás v tomto ohledu zmýlil."

„Hm. Čím víc se toho o Musašim dovídám, tím víc mi je jasné, že ho nesmím podceňovat."

„Není snad toto správný důvod, abyste se vyhnul zbytečným obavám nebo panice? Měl byste ukáznit svou mysl."

„Já nepropadám panice. Jednou z hlavních zásad umění války je nezlehčovat schopnosti nepřítele. Je přeci jen věcí zdravého rozumu věnovat podstatnou část času před zápasem důkladnému tréninku. Pokud prohraju, tak ať je to s vědomím, že jsem udělal vše, co bylo v mých silách. Pokud je ovšem silnější než já..."

Přestože Kodžiró obdivoval jeho upřímnost, cítil, že Seidžúró má příliš slabého ducha, než aby uhájil čest Jošiokovy školy. Kodžiróovi jej bylo líto, protože postrádal osobní kvality a rozhled nutné k tomu, aby mohl kráčet v otcových stopách a řídit svou obrovskou školu. Jeho bratr, Denšičiró, podle Kodžiróa disponoval mnohem silnějším charakterem, ale byl to nenapravitelný flamendr. A přestože byl mnohem schopnějším šermířem než Seidžúró, na jménu jejich školy mu příliš nesešlo.

Kodžiró chtěl, aby Seidžúró na blížící se zápas s Musašim příliš nemyslel, protože věřil, že by to pro něj byla ta nejlepší možná příprava. Otázka, kterou by rád položil, ale nechal si ji pro sebe, zněla: Co se může v tak krátké době do zápasu naučit? „Je holt takový, nejspíš mu už asi nepomůžu," pomyslel si.

Pes od nich odběhl a v dálce se zběsile rozštěkal.

„Zdá se, že zvětřil nějaké zvíře," svítily Kodžiróovi oči.

„Nechme ho být. Však on nás pak doběhne."

„Jdu se za ním podívat. Vy tady můžete počkat."

Kodžiró se rozeběhl směrem, odkud se ozýval štěkot, a za několik minut spatřil psa na verandě starého zchátralého chrámu. Skákal na opotřeбенé mřížkované dveře a dopadal zase na zem. Pak začal drásat oprýskané, rumělkou natřené sloupy a stěny budovy.

7

Kodžiró přemýšlel, co jen mohlo psa zaujmout, že tak vyvádí, a

došel k jiným dveřím. Když nakoukl dovnitř skrze mřížkování, bylo to, jako by se díval na dno černé lakované vazy.

Rachocení dveří, když je odsunoval, mu přilákalo psa k nohám. Vrtěl nedočkavě ocasem. Kodžiró se jej snažil odkopnout na stranu, ale marně. Když se chystal vejít, pes se kolem něj protáhl a vřítel se dovnitř.

Zevnitř se ozval ohlušující ženský křik podobný tříštění skla. Pak začal štěkat pes, a započal zápas mezi ním a ječící dívkou, kdo vydá pronikavější řev. Kodžiró dumal, zda stropní trámy takový nápor vydrží. Když vběhl dovnitř, našel Akemi ležící pod moskytiérou a opici, která vyskočila před psem na okno a skrývala se za Akeminými zády.

Akemi byla přesně uprostřed mezi psem a opicí. Snažila se psovi zabránit v cestě, a tak ji napadl. Když se překulila na stranu, jeho štěkot se změnil ve skučení.

„Au! Jau!“ Akemi už nekřičela strachy, ale bolestí. Pes se jí zakousl do předloktí. Kodžiró psa za doprovodu nevybíravých slov nemilosrdně nakopl do žeber. Již první rána ho zabila, ale ani po druhém kopanci nepustil její ruku ze sevření svých čelistí.

„Pust' mě! Pust'!“ křičela Akemi a svíjela se na podlaze.

Kodžiró si vedle ní klekl a psí čelisti rozevřel. Vydaly zvuk, který připomínal skřípění páčených kusů sklíženého dřeva. Podařilo se je otevřít tak akorát, stačilo, aby Kodžiró zabral o trochu víc, a roztrhl by psí hlavu vedví. Mrtvolu vyhodil ven dveřmi a vrátil se zpět k Akemi.

„Už je to dobrý,“ řekl konejšivě, ale Akemina paže svědčila o pravém opaku. Krev, jež se řinula z jejího bělostného předloktí, způsobila, že psí kousnutí vypadalo jako velká karmínová pivoňka.

Kodžiró se při pohledu na ránu otřásl. „Není tu nějaké sake? Měli bychom to vymýt pomocí sake... Ne, tady bych asi něco podobného jen těžko hledal.“ Teplá krev jí stékala z předloktí na zápěstí. „Něco s tím ale musíme udělat. Jinak by ses z jedu na jeho zubech mohla pomátnout. Několik posledních dnů se ten pes choval dost divně.“

Zatímco se Kodžiró pokoušel přijít na to, čím by jí co nejrychleji pomohl, Akemi svraštila obočí, vypjala svůj svůdný bílý krk a zvolala: „Co? Pomátnout?... Přesně po tom toužím. Pomátnout se! Zbláznit se!“

„Neplá... neplácej hlouposti,“ vyhrkl Kodžiró. Bez dalších řečí se sklonil k její ruce a začal z rány sát krev. Když měl ústa plná, tak

krev vyplivl, přiložil rty zpět k její bílé pokožce a znovu začal sát.

8

Večer se vrátil Tanzaemon ze své celodenní pochůzky. „Tak jsem tady, Akemi," hlásil, když vcházel do chrámu. „Stýskalo se ti, když jsem tu nebyl?"

Odložil do rohu místnosti léky spolu s jídlem a sklenicí oleje, který se mu podařilo zakoupit. „Počkej chvílku, hned rozsvítím."

Když rozsvítil svíci, uviděl, že je v místnosti sám. „Co?... Kdepak jsi? Akemi! Akemi!"

Jeho jednostranná láska se náhle proměnila v zlobu, jež byla vzápětí vystřídána pocitem osamělosti. Tanzaemon - připomněl, stejně jako kdysi, že už nikdy neomládne, že už nemá nárok na čest ani na naději. Pomyslel na to, jak je starý, a škulbl sebou.

„Zachránil jsem ji a postaral se o ni," mumlal si pro sebe. „A ona si bez jediného slova zmizí. Musí tomu tak být vždycky? Je vážně taková? Nebo si nebyla jista mými úmysly?"

Na lůžku našel kousek látky, pravděpodobně utržený z konce jejího pásu. Krvavá skvrna v něm probudila zvířecí instinkt. Kopl do slaměné matrace a léky vyhodil oknem.

Trápil ho hlad, ale neměl dost vůle, aby si něco uvařil. Chopil se své šakuhači a s povzdechem se odebral na verandu. Více než hodinu na ni bez ustání hrál, pokoušeje se zahnat své tužby a představy. Bylo mu však jasné, že se svých vášní nikdy nezbaví, zůstanou s ním až do smrti.

„Určitě ji s sebou odvedl nějaký muž. Proč jsem byl tak slušný a poctivý? Neměl jsem tu ležet tak sám a celou noc po ní jen tajně toužit," honilo se mu hlavou.

Jedna polovina jeho já mu vyčítala, že se té noci neměl k činům. Ta druhá odsuzovala jeho chlípné tužby. Tento konflikt emocí, které neustále vřely v jeho žilách, přesně odpovídal tomu, čemu Buddha říkal mámení. Pokoušel se očistit od svých necudných představ, ale čím více o to usiloval, tím ošklivější tóny z jeho šakuhači vycházely.

Zpod verandy vystřčil hlavu žebrák, který spával dole pod chrámem. „Mnichu, proč tady sedíš tak dlouho a vyhráváš na flétnu?" zeptal se. „Měl jsi dnes štěstí? Jestli sis vydělal hodně peněz a koupil sake, tak bys mi mohl dát napít, ne?" Byl to mrzák a v jeho očích si Tanzaemon žil jako král.

„Nevíš náhodou, kam odešla ta holka, co jsem sem přivedl včera večer?“

„Je to hřích, nechat utéct takovej drahokam. Chvilku potom, co jsi odešel, se tady objevil takovej mladej samuraj s dlouhýma předníma vlasama a ohromným mečem. Odnese si tu dívku odsud na rameni, na druhým mu seděla malá opice.“

„Co? Samuraj s dlouhými předními vlasy?“

„Jo, a vypadal moc dobře, mnohem líp než ty nebo já.“

Žebrák pod verandou z toho dostal záchvat smíchu.

Otevřená výzva

1

Seidžúró se vrátil do školy na Čtvrté ulici ve špatné náladě. „Zavři ho zpátky do voliéry,“ zavelel a podal sokola jednomu z mužů u vchodu. Rozvázal si sandály a ostatní žáci si od něj vzali slaměný klobouk a podali mu nádobu s vodou na omytí nohou.

„Pan Kodžiró se s vámi nevrátil?“ zeptal se jeden z nich opatrně.

„Dorazí trochu později,“ odpověděl Seidžúró.

„Určitě v loveckém zápalu někde zabloudil.“

„Ale ne, nechal mě moc dlouho čekat, tak jsem se vrátil sám.“

Seidžúró se převlékl, a pak se usadil v přijímací místnosti. Na protější straně dvora byla velká tréninková hala. Od posledního tréninku dvacátého pátého byla hala zavřena. Za celý rok se v ní vystřídalo přibližně tisíc žáků. Nyní však zůstane zavřena až do prvního tréninku po Novém roce. Dřevěné meče ve stojanech teď působily tichým dojmem, celý dům vypadal nesmírně opuštěně.

Seidžúró se co chvíli nedočkavě vyptával, zda se už Kodžiró vrátil. Chtěl cvičit jenom s ním. Kodžiró se ale nevracel, ani toho večera, ani následujícího dne.

Vnutili se však jiní návštěvníci. Byl poslední den v roce, den, kdy se splácují dluhy a dávají účty do pořádku. Pro učitele to znamenalo vybrat peníze hned toho dne, nebo počkat do svátku zesnulých v polovině léta příštího roku. Do poledne se přední místnost zaplnila výběrčími poplatků. Za normálních okolností se před samuraji tito lidé chovali s přehnanou úslužností, ale teď, když jejich pohár trpělivosti přetekl, dávali svou nespokojenost neskrývaně najevo.

„Nemůžete, prosím, splatit alespoň část vašeho dluhu?“

„Pořád nám jen říkáte, že člověk, který to má na starosti, není přítomen, nebo že je váš pán na cestách. Už to trvá celé měsíce. Myslíte, že nás můžete takto odbývat věčně?“

„Kolikrát sem máme ještě chodit?“

„Starý pán byl skvělý zákazník. Nenamítal bych nic, kdyby šlo jen o poslední půlrok, ale v polovině roku jste také nezaplatili. Nemám od vás proplacené účty dokonce ani za minulý rok!“

Několik věřitelů netrpělivě poklepávalo na své účetní knihy a strkali je pod nos Seidžúróovým žákům. Byli to tesaři, štukatěři, obchodník s rýží, prodavač sake, krejčí a drobní dodavatelé předmětů denní potřeby. Nad ně se vyvyšovali majitelé různých čajoven, kam Seidžúró chodil jíst a pít na dluh. Byly to však stále malé ryby v porovnání s lichváři, od nichž si Denšičiró bez vědomí svého bratra půjčoval rovnou peníze v hotovosti.

Asi pět jich tam zůstalo i nadále sedět a nechtělo se nechat jen tak odbýt.

„Chceme mluvit s mistrem Seidžúróem osobně. S vámi stejně nic nedojednáme.“

Seidžúró byl o samotě v zadní části domu. „Povězte jim, že nejsem doma,“ nakázal žákům. A jeho bratr Denšičiró se samozřejmě touto dobou v domě raději neukazoval. Hlavně zde však chyběl člověk, který měl na starosti všechny účty a finance Jošiokovy školy a domácnosti. Byl jím Gion Tódži. Před několika dny někam zmizel spolu s Okó i všemi penězi, které vybral na své cestě po západních knížectvích.

Do přední místnosti se přiřítilo sedm mužů vedených Uedou Rjóheiem, který i za těchto ponižujících okolností překypoval pýchou, že je jedním z deseti nejlepších šermířů Jošiokovy školy. S hrozným pohledem v očích se zeptal: „Co se tu děje?“

Jeden z mužů dal svým pohledem najevo, že je snad všechno jasné, ale krátce jej o celé záležitosti zpravit.

„Jenom tohle?“ rozohnil se Rjóhei. „Vy bando hamižná. Co na tom sejde? Zaplacení přece dostanete. Počkejte, až se nám bude dařit líp. Komu se nechce čekat, tak s tím si to vyřídím jinak. Tak pojďte! Uvidíme, co zmůžete v tréninkové hale.“

2

Když jim Ueda Rjóhei tak nehorázně vyhrožoval, zrudli všichni

věřitelé vzteky. Díky poctivosti Jošioky Kenpóa ve finančních záležitostech a také díky tomu, že působil jako instruktor ašikagských šógunů, se lidé před Jošioky pokorně klaněli a plazili, půjčovali jim vše, o co si řekli. Přicházeli, kdykoli je povolali, odcházeli, kdykoli jim tak bylo nakázáno, dokázali přikývnout na všechno, co jim nařídili. Jejich úslužnost však měla také své meze. V momentě, kdy jim někdo začal vyhrožovat, jako teď Rjóhei, byli schopni nadobro přerušit všechny samurajům prospěšné aktivity. Co by si samurajové bez obchodníků počali? Napadlo je vůbec někdy, že by chod svých domácností mohli řídit vlastními silami?

Zatímco jeden přes druhého dotčeně reptali, dal jim Rjóhei jasně najevo, že je považuje za obyčejnou špinu. „Tak už dost! Zmizte odsud! Nemá smysl, abyste tu nadále okouněli.“

Věřitelé zmlkli, ale k odchodu se neměli.

„Vyhod'te je!“ zaječel Rjóhei.

„Pane, to už zacházíte daleko!“

„V čem zacházím daleko?“

„To odporuje zdravému rozumu.“

„Proč by to odporovalo zdravému rozumu?“

„To nás musíte vyhazovat?“

„Proč teda neodejdete v klidu sami? Je přece poslední den v roce.“

„Kdyby nebyl poslední den v roce, tak bychom tu neprosili. Potřebujeme peníze, abychom mohli do večera splatit svoje vlastní dluhy.“

„To mě mrzí, ale my teď máme svých problémů až nad hlavu.“

„Takhle byste s námi jednat neměli.“

„Myslím, že jsme si vašich stížností už vyslechli dost,“ řekl Rjóhei znovu nazlobeně.

„Nikdo by si na nic nestěžoval, kdybyste řádně platili své účty.“

„Pojďte sem!“ zavelel Rjóhei.

„Kd... kdo?“

„Každej, komu se něco nelíbí!“

„Tady někomu přeskočilo.“

„Komu že přeskočilo?“

„Já jsem tím nemyslel vás, pane. Jde spíš o celou tuhle situaci.“

„Drž už zobák!“ Rjóhei chytil dotyčného za zátylek a vyhodil ho postranním vchodem ven z domu. Dva obchodníci, kteří tam zrovna stáli, nestačili před letícím mužem uhnout a svalili se s ním na jednu hromadu.

„Ještě se někomu něco nelíbí?" zavrčel Rjóhei. „Nedopustím, aby si taková chátra, jako jste vy, dovolovala v našem domě říkat o nějaký mizerný peníze. V žádném případě! Nedovolím to, ani kdyby vám chtěl zaplatit mladý pán."

Při pohledu na Rjóheiovu napřaženou pěst zakopávali věřitelé jeden přes druhého, jak uháněli pryč k bráně. Když se však konečně ocitli venku, jejich zášť vůči Jošiokům se jenom umocnila.

„Už se těším na to, jak se budu smát, až na jejich hlavní bráně bude nápis ‚Na prodej‘. Určitě to nebude zas tak dlouho trvat."

„Říká se, že nejspíš nebude."

„O tom není pochyb."

Rjóheie celá záležitost pobavila, a když se ubíral do zadní části domu, smíchy se popadal za břicho. I ostatní žáci s ním vešli do místnosti, kde se osamocený Seidžúró v tichosti krčil u ohřívadla.

„Mladý pane," oslovil ho Rjóhei, „co že jste tak zamlklý? Stalo se něco?"

„Ne, nic," odpověděl Seidžúró. Bylo na něm vidět, že jej pohled na nejvěrnější žáky těší. „Že ale ten čas letí, vidíte?"

„To tedy letí," souhlasil Rjóhei. „Právě proto jsme za vámi přišli. Neměli bychom se dohodnout na datu a místo souboje, abychom mohli Musašiho s dostatečným předstihem informovat?"

„Ale jistě," řekl Seidžúró zadumaně.

3

Již dříve přišel od Musašiho dopis, ve kterém chtěl, aby datum a místo souboje určili oni, a ceduli s těmito údaji vyvěsili začátkem prvního měsíce na mostě na Páté ulici.

„Nejprve místo..." říkal si Seidžúró jakoby sám pro sebe. „Co třeba pláň Rendaidži v severní části města?"

„To by šlo. A kdy?"

„Má to být ještě před odstraněním novoroční výzdoby, nebo až později?"

„Čím dříve, tím lépe. Nesmíme tomu bídákovi dát šanci se z toho zase nějak vyvléct."

„Co takhle osmého?"

„Není to výroční den úmrtí mistra Kenpóa?"

„A no jo. V tom případě tedy devátého. V sedm hodin ráno? To je přijatelný, ne?"

„Dobře. Vyvěsíme ceduli na mostě ještě dnes večer.“

„Výborně.“

„Jste připravený?“ zeptal se Rjóhei.

„Není chvíle, kdy bych nebyl,“ odvětil Seidžúró, jemuž jeho pozice nedovolovala odpovédět jiným způsobem. Ve skutečnosti o možnosti porážky ani neuvažoval. Trénoval u svého otce už od raného dětství a ve škole žádný zápas nikdy neprohrál, dokonce ani se staršími a nejlépe cvičenými žáky, a tak si jen těžko mohl představit, že nad ním vyhraje nějaký mladý, nezkušený venkovan.

Přesto si tak úplně nevěřil. Pociťoval příchod nejistoty, a typické pro něj bylo, že za její příčinu nepokládal zanedbávání studia cesty meče, ale vykládal si ji jako důsledek osobních problémů, kterým byl v poslední době vystaven. Jednou z potíží, pravděpodobně tou největší, byla Akemi. Necítil se dobře už od onoho incidentu v Sumijoši, a když zmizel Gion Tódži, zjistil, že finanční rakovina Jošiokovy školy dosáhla kritického bodu.

Rjóhei se vrátil s ostatními se zprávou pro Musašiho, která byla napsaná na čerstvě uříznuté dřevěné desce.

„Chtěl jste to nějak takhle?“ zeptal se Rjóhei.

Nezaschlá tuš se ještě leskla, ve zprávě stálo následující:

MIJAMOTU MUSAŠIMU, POTULNÉMU SAMURAJI Z
MIMASAKY

Odpověď: Ve věci zápasu, kterýžto jste si přál.

Místo: Pláň Rendaidži na severu.

*Datum: Devátého dne prvního měsíce o sedmé hodině
ranní.*

Přísahám na svou čest, že se v uvedenou dobu dostavím.

*V případě, že nepřijdete, budu mít právo vás veřejně
zostudit. Pokud tuto přísahu poruším, nechť mě stihne
trest boží.*

V Kjótu, poslední den devátého roku éry Keičó (1605)

Jošioka Kenpó II. Seidžúró

„To docela ujde,“ řekl Seidžúró, když si přečetl text na ceduli. Sepsaná výzva v něm vyvolala pocit klidu, pravděpodobně i proto, že si poprvé uvědomil nezvratnost svého rozhodnutí.

Se západem slunce si Rjóhei strčil ceduli pod paži a s několika dalšími muži si naposled v roce pyšně vykračoval ulicí k mostu na

Páté ulici.

Zcela sám

1

Muž, kterému byla výzva určena, se na úpatí hory Jošida procházel čtvrtí, kde sídlili převážně samurajové urozeného původu, leč nevalného majetku. Měli spíše konzervativní sklony, vedli obyčejný život, nikdy neudělali nic, co by lidi ve městě nějakým způsobem zaujalo.

Musaši šel od brány k bráně a prohlížel si cedulky se jmény. Nakonec se zastavil uprostřed ulice, a bylo zjevné, že se mu už nechce dál pokračovat. Hledal svou tetu, matčinu sestru a zároveň jedinou žijící příbuznou kromě Ogin.

Tetin manžel byl samurajem, který za nízké služné působil v rodině Konoe. Nejprve si Musaši myslel, že najít ho bude v blízkosti hory Jošida snadné, ale brzy zjistil, že jednotlivé domy se od sebe příliš neliší. Většinou byly malé, kolem dokola obklopeny stromy, a brány měly zavřené na petlici. Několik vstupních bran dokonce postrádalo cedulky.

Nebyl si dostatečně jistý, kde bydleli, ale zdráhal se někoho vyptávat. „Nejspíš se odstěhovali. Bude lepší, když to vzdám,” pomyslel si.

Otočil se zpět k centru města, které leželo pod mlžným oparem, odrážejícím červená světla lampionů z posledních letošních trhů. Byl poslední den v roce, ulice se proto hemžily zástupy hlučících lidí.

Musaši se otočil za ženou, která kolem něj právě prošla. Neviděl svou tetu více než sedm nebo osm let, ale byl si jistý, že to byla ona, protože se podobala jeho matce, jak si ji pamatoval. Chvilku ji následoval, a pak na ni zavolal: „Teto!”

Když se na něj podezřívavě zadívala, v očích lemovaných vráskami utvořenými letitým strádáním se jí zračilo velké překvapení. „Nejsi ty Munisaiův syn Musaši?” zeptala se ho konečně.

Přišlo mu zvláštní, že ho oslovila jménem Musaši a ne Takezó, mnohem více jej však překvapil způsob, jakým ho uvítala.

„Ano, jsem Šinmen Takezó,” odpověděl jí.

Zkoumavě si ho prohlížela, obešlo se to ovšem bez jakýchkoli slov údivu. Nepozastavila se nad tím, jak vyrostl nebo jak se změnil.

„Proč jsi tady?“ zeptala se ho odměřeně a tak trochu káravě.

„Žádný zvláštní důvod k tomu nemám. Když už jsem tady v Kjótu, tak se mi s vámi zachtělo setkat.“ Prohlížel si její oči a linii vlasů, připomínaly mu jeho matku. Kdyby byla ještě naživu, byla by nejspíš stejně vysoká a měla by pravděpodobně podobný hlas jako ona.

„To jsi přišel za mnou?“ zeptala se podezřívavě.

„Ano. Omlouvám se, že přicházím tak najednou bez ohlášení.“

Teta mu však dávala rukou najevo, aby se odsud klidil. „Tak jsi mě viděl a můžeš zas jít. Jdi už!“

2

Je toto snad způsob, jakým vítá teta svého pokrevního příbuzného?

Chovala se k Musašimu mnohem odměřeněji než k cizímu. Očekával laskavé přijetí, které se nebude příliš lišit od něžné vlídnosti jeho zesnulé matky. Bylo mu to líto, a tak bezmyšlenkovitě vyhrkl: „Proč jste na mě taková? Jestli chcete, abych odešel, tak odejdu, ale nevím, proč bych měl. Udělal jsem snad něco, co vás rozzlobilo? Pokud ano, tak mi to aspoň řekněte.“

Teta na jeho výčitky odpověděla s očividnými rozpaky: „Tak dobrá, pojd' k nám, když už jsi tady. Pozdrav se aspoň se strýčkem... Víš ale, jakej je. Chtěla jsem tě toho ušetřit. Potom si na nic nestěžuj.“

Musašiho to trochu uklidnilo. Vešel s ní do domu, a zatímco čekal v přední místnosti, teta strýčka zpravila o jeho příchodu. Přes posuvné dveře slyšel astmatický, chraptavý hlas svého strýce, Macua Kanameho.

„Cože?“ vyštěkl Kaname podrážděně. „Munisaiův syn?... Vždycky jsem se bál, že se tu jednou ukáže. Říkáš, že je tady, u nás v domě? Tys ho bez mého svolení vpustila dovnitř?“

Musaši toho měl už tak akorát dost, ale zrovna když se chystal s tetou rozloučit, ozval se z vedlejší místnosti Kaname. „Jsi tady?“ řekl a odsunul dveře. Nemračil se na něj, ale v obličejí se mu zračilo naprosté pohrdání. Byl to pohled člověka z města vyhrazený nemytým venkovským příbuzným. Tvářil se, jako by mu do domu vnikla z pole kráva a zašpinila svými kopyty čisté slaměné matrace.

„Proč jsi přišel?“ zeptal se Kaname.

„Zastavil jsem se náhodou tady ve městě, tak jsem se chtěl vyptat

na vaše zdraví."

„To je lež."

„Prosím?"

„Můžeš lhát, jak chceš, ale já vím moc dobře, cos provedl. Natropil jsi v Mimasace jen samý potíže a hodně lidí tě teď za to nenávidí. Zostudil jsi jméno celé rodiny, a pak utekl. Není to snad pravda?"

„....."

„Jak můžeš mít takovou drzost a přijít na návštěvu k příbuzným?"

„Je mi líto, co jsem způsobil, ale mám v úmyslu vše odčinit, jak svým předkům, tak vesnici."

„Řekl bych, že domů se už vrátit nemůžeš. Každý vždy sklídí to, co si sám zaseje. Munisai teď musí v hrobě ronit slzy."

„Zdržel jsem vás příliš dlouho. Musím už jít," řekl Musaši.

„Tak to teda ne!" rozzlobil se Kaname. „Tady zůstaneš! Jestli se budeš toulat po okolí, nejspíš se hned dostaneš do problémů. Asi před půl rokem se tady ukázala ta hašteřivá stařena z rodiny Hon'iden. Poslední dobou sem přišla několikrát za sebou. Pokaždý se vyptává, zda ses u nás nezastavil, a snaží se z nás dostat, kde tě může najít. Jde po tobě, to je jistý, a je pěkně nazlobená."

„Co? Osugi? Byla tady?"

„To se ví, že byla. Všechno nám o tobě řekla. Kdybys nebyl z rodiny, tak bych tě svázal a předal do jejích rukou, ale takhle... Raději tady zůstaň. Lepší bude, když odsud odejdeš až pozdě v noci, aby z toho tvojí tetě ani mně nevznikly nějaký nepříjemnosti."

Bylo ponižující, že jeho teta i strýc uvěřili všemu, co jim Osugi navykládala. Cítil se hrozně osamělý. Mlčky seděl a zíral na podlahu. Nakonec se nad ním jeho teta slitovala a řekla mu, aby šel do vedlejší místnosti a trochu se vyspal.

Musaši si vedle lehl na podlahu a odložil zbraně. Opětovně jej přepadl pocit, že na světě není nikoho, o koho by se mohl opřít.

3

Musaši si myslel, že se k němu strýc s tetou chovali otevřeně a přísně jen kvůli jejich pokrevní spřízněnosti. Ještě před chvílí v něm kypěl vztek, který stačil na to, aby se sebral a okamžitě odsud odešel, nyní však jejich postoj vnímal jako shovívavost. Došel k závěru, že by neměl udělat nic, co by umocnilo jejich pochyby.

Byl příliš nezralý, nedokázal ještě posoudit, jaké lidi má kolem

sebe. Kdyby byl bohatý a slavný, dokázal by se před své příbuzné postavit ve vší důstojnosti, ale tentokrát se u nich objevil zničenoníc uprostřed zimy, na sobě měl jen špinavé hadry, a nadto přišel ve sváteční poslední den v roce. Nebylo překvapivé, že za těchto okolností mu strýc s tetou neprojevovali patřičnou náklonnost.

Brzy však pochopil, že je tomu jinak. Ležel hladový na zemi a naivně předpokládal, že mu nabídnou něco k jídlu. Přestože se k němu linula z kuchyně vůně čerstvě uvařeného jídla a bylo slyšet rachocení hrnců a pánví, do jeho místnosti, kde se plamínek v ohřívadle podobal slabému poblikávání světlušky, se nikdo neobtěžoval vejít. Usoudil tedy, že hlad a chlad jsou vedlejší, že nejdůležitější je, aby se trochu vyspal, což také učinil.

Probudil se asi za čtyři hodiny. Dunění chrámových zvonů právě ohlašovalo konec roku. Spánek mu prospěl. Vyskočil na nohy a cítil, že z něj všechna únava vyprchala. Jeho mysl byl svěží a čistá.

Po celém městě vyzváněly v pomalém, majestátním rytmu zvony, které připomínaly konec temnoty a začátek světla. Sto osm úderů do zvonů za sto osm iluzí života, každé zadunění připomínalo všem mužům a ženám pomíjivost jejich konání.

Musaši uvažoval o tom, kolik lidí si dnes v noci může říct: „Měl jsem pravdu... Udělal jsem to, jak jsem měl... Nemám čeho litovat...“ Každý ohlušující úder v něm probouzel další a další výčitky svědomí. Dokázal si vzpomenout jen na to, co během uplynulého roku udělal špatně. Netýkalo se to však pouze právě odcházejícího roku, ale i roku předchozího a také toho před ním. Všechny roky jej naplňovaly lítostí. Nebylo jediného roku, který by se bez ní obešel. Stěží by před ním obstál byť jediný den.

Z toho mála, co o světě věděl, bylo jasné, že ať člověk udělá cokoli, brzy toho bude litovat. Například muži se žení s úmyslem strávit se svou ženou zbytek života, později však své rozhodnutí často změní. Ženám lze snadno odpustit jejich vrtkavé myšlenky, ale jsou to muži, kdo dává svoji nespokojenost najevo, ženy jen málokdy. Kolikrát jen slyšel, že ten a ten muž se své manželky zbavil jako páru starých obnošených sandálů?

Musašiho samozřejmě netížily manželské problémy, ale byl obětí falešných představ, a výčitky svědomí mu nebyly cizí. Momentálně mu bylo líto, že sem za tetou vůbec přišel. „Dokonce ani teď nedokážu být nezávislý. Stále si připomínám, že se musím postavit na vlastní nohy a postarat se sám o sebe, a pak se zas začnu na

někoho upínat. Taková ubohost! Taková hloupost!" lál si v duchu.

„Už mi je jasný, co musím udělat," pomyslel si. „Měl bych si dát nějaký předsevzetí a zapsat si ho!"

Začal hned rozvazovat svůj cestovní vak, který měl vždycky u sebe.

Tou dobou se před domem objevila stařena v cestovním šatu a zaklepala na vstupní bránu.

4

Musaši vytáhl z vaku sešit utvořený z několika papírů složených do čtverců, které byly svázané svinutými papírovými proužky. Zaznamenával si do něj myšlenky, které jej během jeho cest napadly, zenové výroky, geografické údaje, výtky, jež adresoval sám sobě, a někdy také neumělé nákresy zajímavostí, s nimiž se setkal. Když otevřel sešit, rozdělal tuš a zíral na prázdnou stránku.

„Nebudu mít žádné výčitky," napsal.

Jelikož si podobná předsevzetí zapisoval poměrně často, věděl, že je nestačí jenom zapsat. Musel si je každé ráno a každý večer recitovat, jako se předčítají texty súter. Proto se vždy snažil volit taková slova, která šla snadno zapamatovat a recitovat jako slova nějaké básně.

Chvilí se díval na to, co napsal, ale změnil to a četl: „Nebudu mít ze svého konání žádné výčitky."

Několikrát si ta slova pro sebe opakoval, ale stále s nimi nebyl spokojen. Provedl další úpravu, tentokrát na větu: „Neudělám nic, z čeho bych měl výčitky."

S třetím pokusem již byl spokojen, mohl konečně odložit štetec. Přestože všechny tři věty napsal se stejným úmyslem, první dvě věty mohly případně znamenat, že nebude mít výčitky, ať bude jednat správně nebo špatně, kdežto třetí předsevzetí zdůrazňovalo jeho rozhodnutí jednat tak, aby později nemusel ničeho litovat.

Musaši si své předsevzetí několikrát opakoval a uvědomil si, že to je ideál, k jehož dosažení bude muset maximálně možným způsobem ukáznit své srdce a mysl. Nicméně byla to ta správná cesta, kterou by se měl ubírat. „Jednou toho stavu dosáhnu!" slíbil si. Byla to přísaha, již si snažil vrýt hluboko do svého srdce.

Posuvné dveře za ním se náhle otevřely a dovnitř nahlédla jeho teta. Třesoucím se hlasem mu řekla: „Já to věděla! Něco mi říkalo, že tě tu nemám nechávat, a teď došlo na to, čeho jsem se nejvíc obávala.

Osugi zaklepala u našich dveří, a všimla si tvých sandálů v předsíni. Je přesvědčená, že jsi tady, a trvá na tom, abychom tě přivedli! Slyšíš? Je slyšet až sem. No tak, Musaši, udělej něco!"

„Osugi? Tady?“ ujišťoval se Musaši, který nevěřil vlastním uším. O žádný omyl se však nejednalo. Slyšel její skřípavý hlas. Pronikal k němu mezerou ve dveřích jak ledový víchr. Ječela na Kanameho tím nejnabubřelejším, nejdomýšlivějším způsobem.

Osugi dorazila brzy poté, co dozněly zvony. Musašiho teta se právě chystala dojít pro první novoroční vědro čerstvé vody. Hrozila se představy, že první den v roce bude znečištěn prolitou krví, a tak se před Musašim ani nesnažila skrývat své rozhořčení.

„Uteč odsud, jak nejrychleji dovedeš,“ pobízela ho. „Strýček se ji snaží zadržet. Tvrdí jí, že ses tu ještě neukázal. Odejdi, dokud je čas.“ Sebrala ze země jeho klobouk i vak a vedla ho k zadním dveřím, kde už byly připraveny manželovy kožené ponožky a slaměné sandály.

Zatímco si uvazoval sandály, zeptal se rozpačitě: „Omlouvám se, že vás tím obtěžuji, ale nemohl bych, prosím, dostat misku rýžové kaše?... Ještě jsem dnes večer nic nejedl.“

„Cože? Teď myslíš na jídlo? Ale co, vem si tohle. A honem už utíkej!“ podala mu pět rýžových koláčků na bílém papíru.

Musaši je nadšeně přijal, pozvedl je k čelu, čímž vyjádřil své díky, a řekl: „Nechť se vám daří.“

Během své cesty zamrzlou uličkou se na Nový rok cítil hrozně osaměle. Byl jako opelichané ptáče, které vprostřed zimy vzlétlo k černé obloze.

5

Vlasy a nehty měl promrzlé. Viděl před sebou jen svůj bílý dech, který mu kolem úst okamžitě zamrzal. „To je zima!“ řekl hlasitě. V Osmeru ledových peklech určitě nebude taková zima jako tady! Jak je možné, že dnes ráno pocítuje chlad tak ostře, když normálně je schopen pocit zimy potlačit?

Na svoji otázku si také sám odpověděl. „To se netýká jen mého těla. Je mi zima i v duši. Nejsem dostatečně ukázněný. To je ten problém. Stále toužím po lidském teple jako malé dítě a snadno propadám sentimentalitě. Lituji se a závidím druhým teplo jejich domovů, protože jsem sám. V srdci jsem nízký a podlý! Proč

nedokážu být vděčný za svou volnost a svobodu jít, kamkoli se mi zachce? Proč nejsem věrný svým ideálům a své cti?"

Když si uvědomil výhody své svobody, začal v prokřehlých nohách cítit zase teplo, které se šířilo dolů k prstům. Jeho dech se brzy proměnil v horkou páru. „Poutník, který nemá žádné ideály, který není vděčný za svou nezávislost, ten není ničím než pouhým žebrákem. Rozdíl mezi žebrákem a slovutným mnichem Saigjóm spočívá v jejich srdcích."

Náhle si všiml bělostného třpytu pod svýma nohama. Kráčel po křehkém ledě. Bezděčně došel až na zamrzlý okraj řeky Kamo. Reka i obloha byly ponořeny do černé tmy a na východě nebylo zatím ani stopy po prvních ranních paprscích slunce. Zastavil se. Nohy jej donesly bezpečně od úpatí hory Jošida až sem, ale teď už odmítaly jít dál.

Sesbíral na náspu několik větví, úlomků dřeva a vše, co mohlo hořet, a začal křesadlem rozdělovat oheň. Bylo zapotřebí značné dávky úsilí a trpělivosti, než se objevil první plamínek, ale nakonec několik suchých listů chytilo. Opatrně jako člověk navyklý práci se dřevem začal přikládat klacíky a větévky. Od určitého momentu nabyl oheň na intenzitě, a jak se vzedmul vítr, obrátil se proti svému stvořiteli, div že ho nepopálil na obličej.

Musaši vyndal rýžové koláčky, které dostal od tety, a jeden po druhém je nad ohněm opekl. Zhnědly a nafoukly se jako bubliny, připomněly mu novoroční oslavy z dob dětství. Rýžové koláčky neměly žádnou specifickou chuť, nebyly ani sladké, ani slané. Když je žvýkal, napadlo ho, že chuť samotné rýže je chutí celého světa, který jej právě obklopuje. „Slavím svůj vlastní Nový rok," pomyslel si povzneseně. Jak si vyhříval tvář v teple plamenů a ústa měl plná jídla, přišlo mu to k smíchu a ve tvářích se mu udělaly dolíčky.

„To je dobrá novoroční oslava! Když i takový tulák jako já si může pochutnat na pěti rýžových koláčcích, je to dozajista známkou toho, že nebesa svolují, aby příchod Nového roku mohl oslavit úplně každý. Můžu si na to připít s řekou Kamo a místo borovicové novoroční výzdoby mám třicet šest vrcholů Východních hor! Musím se očistit a vyčkat prvních ranních paprsků slunce."

Vstoupil na zamrzlý okraj řeky, rozvázal si pás, vysvlékl se z kimona a spodního prádla, pak se ponořil do vody a začal se v ní šplouchat jako vodní pták. Důkladně se omyl.

Když se pak na břehu utíral, dopadaly mu na záda hřejivé paprsky

vycházejícího slunce, které se prodíraly mezi mraky. Podíval se směrem k ohni a uviděl, že na náspu někdo stojí. Byl to také poutník, leč jiného věku a vzezření než on. Nebyl to nikdo jiný než Hon'idenu bábi Osugi.

Jehly

1

Stařena jej také zahlédla a v duchu zaplesala: „Mám ho! Neřáda jednoho!" Rozrušením a strachy téměř upadla do mdlob. Chtěla na něj zavolat, ale hlas jí vypověděl službu. Celá se chvěla, žádná část jejího těla ji nechťela poslouchat. Bezvádně si sedla ve stínu malé borovice.

„Konečně!" radovala se. „Konečně jsem ho našla! Duch strýčka Gona mě k němu zavedl." V pytlíku, který jí visel u pasu, s sebou nosila několik úlomků Gonových kostí a pramen jeho vlasů.

Po jeho smrti k němu promlouvala den co den. „Strýčku Gone," říkala mu, „necítím se sama, i když už nejsi mezi námi. Byl jsi při mně, když jsem se zapřísáhla, že se nevrátím domů, dokud Musašiho s Ocú nepotrestám. Jsí pořád se mnou. Můžeš být mrtvý, ale tvůj duch stojí stále při mně. Je nám souzeno zůstat navěky spolu. Dívej se, jak s nimi zatočím! Nikdy nedopustím, aby z toho Musaši vyvázl bez potrestání..."

Strýček Gon zemřel teprve před týdnem, ale Osugi byla odhodlána usilovat o dodržení slova, které mu dala, dokud z ní samotné nezbude jen prach. Během několika posledních dnů po Musašim zuřivě pátrala jako strašlivá Kišimodžin, která před svým obrácením na Buddhovo učení nemilosrdně vraždila malé děti, aby jejich masem nasýtila stovky svých vlastních potomků.

První skutečnou stopu pro Osugi představovaly pouliční zvěsti o tom, že se uskuteční souboj mezi Musašim a Jošiokou Seidžúróem. Pak byla předchozího večera čirou náhodou svědkem toho, jak na mostě na Páté ulici Jošiokovi žáci vztyčili ceduli s výzvou. Jaká to zpráva! Četla ji několikrát za sebou a říkala si sama pro sebe: „Tak teď se Musaši pěkně přecenil. Bude všem jenom pro smích. Jošioka ho ztrestá. Co ale řeknu lidem v naší vesnici, když k tomu skutečně dojde? Zapřísáhla jsem se přeci, že ho zabiju vlastníma rukama. Musím se k němu dostat dřív než Jošioka. Musím tomu bídákovi

useknout hlavu, chytit ji za pačesy a ukázat všem příbuzným!" Poté se začala modlit ke všem božstvům, bódhisattvům a předkům, aby jí byli nápomocni.

V domě Macua Kanameho se pouze rozčilila a odcházela odtud velmi zklamaná. Když se vracela cestou podél řeky Kamo, myslela si nejprve, že oheň, který spatřila, rozdělal nějaký žebrák. Zastavila se na náspu a bezděky se tím směrem zadívala. Když uviděla, jak se z řeky vynořil statný nahý muž, jemuž ledová voda očividně nevadí, věděla hned, že to nemůže být nikdo jiný než Musaši.

Byla to skvělá šance, jak ho překvapit a konečně setnout, protože byl ve své nahotě bezbranný. Její zahořklé srdce by se však k něčemu tak hanebnému nikdy nesnížilo.

Spojila ruce k děkovné modlitbě, jako by se jí už Musašiho hlavu podařilo získat. „Takové štěstí! Díky přízni bohů a buddhů vidím konečně Musašiho přímo před sebou. To nemůže být jen náhoda. To je odměna za moji nezlomnou víru. To bohové přivedli nepřítele až ke mně!" Děkovala nebesům naplněna vírou, že konečně dosáhne vytčeného cíle.

2

Jak na jednotlivé kameny na okraji řeky postupně dopadalo světlo, vypadalo to, že se vznášejí nad hladinou. Musaši si oblékl kimono, uvázal pás a zasunul za něj své dva meče. Klekl si a mlčky se uklonil nebesům a zemi. Osugi zašeptala: „Teď!“ a srdce jí poskočilo.

V té chvíli Musaši vyskočil na nohy. Přeskočil kaluž vody a rychle se rozeběhl podél říčního břehu. Osugi se dala do běhu po náspu. Dávala si však pozor, aby si jí nevšiml.

Střechy a mosty ve městě začaly v bílé ranní mlze nabývat jasnějších obrysů, ale na obloze ještě zářily hvězdy a celé úpatí Higašijamských hor bylo zahaleno černočernou tmou. Když Musaši doběhl k dřevěnému mostu na Třetí ulici, zmizel pod ním a objevil se až v dálce na náspu. Kráčel rázným dlouhým krokem. Osugi na něj už několikrát málem zavolala, ale vždy se ovládla.

Musaši věděl, že je za ním. Věděl však také, že když se otočí, bábi se na něj vyřítí a on se jí pak bude muset bránit. Zároveň jí ale nebude moci nijak ublížit. „Opravdu strašný protivník!“ říkal si v duchu Musaši. Kdyby byl ještě Takezōem, tím klukem u nich ve vesnici, nic by mu nebránilo, aby ji zmlátil tak, až by plivala krev,

ale teď si samozřejmě nic takového dovolit nemohl.

Ve skutečnosti měl mnohem více důvodů ji nenávidět než ona jeho, ale chtěl jí ukázat, že její nenávist je založena na strašlivém nedorozumění. Byl si jistý, že když jí vysvětlí, jak se věci mají, přestane jej jednou provždy považovat za úhlavního nepřítele. Protože však její zášť trvala už tolik let, bylo velmi nepravděpodobné, že by ji dokázal přesvědčit, i kdyby to zkoušel třeba tisíckrát. Existovala jen jedna možnost - bábi byla sice tvrdohlavá, ale Matahačimu určitě uvěří. Kdyby jí její vlastní syn dopodrobna popsal, co všechno se stalo před bitvou u Sekigahary a co následovalo po ní, určitě by už Musašiho nepovažovala za nepřítele rodiny Hon'idenu, natož pak za únosce synovy nevěsty.

Blížil se k mostu na Páté ulici. Nacházel se v oblasti, která zažila největší rozkvět koncem dvanáctého století, kdy byl na vrcholu moci slavný rod Taira. Dokonce i po vleklých válkách patnáctého století zůstala tato oblast jednou z nejzáludnějších částí Kjóta. Sluneční paprsky začaly dopadat na průčelí domů a do zahrad, v nichž bylo možno ještě spatřit stopy po včerejším důkladném úklidu. V tuto brzkou hodinu však byly ještě všechny dveře zavřené.

Osugi rozeznávala na zemi Musašiho stopy. Proklínala dokonce i je.

Tak ušla asi sto metrů, a pak dalších padesát.

„Musaši!“ zavolala stařena. Zaťala ruce v pěst, vysunula hlavu dopředu a rozeběhla se za ním.

3

„Ty mizero prašivej! Neslyšíš, nebo co?“ zakřičela Osugi.

Musaši se ale neotácel.

Osugi ještě zrychlila. Byla sice stará, ale její odhodlání k činu jejím krokům přidalo na ráznosti a odvaze. Musaši k ní zůstával otočen zády, přičemž usilovně rozvažoval, co udělat.

Zničehonic se zjevila před ním a vzkřikla: „Stůj!“ Její hubená, kostnatá ramena a vystouplá žebra se chvěla. Chvilí tam stála lapajíc po dechu a zbavujíc se sucha v ústech.

Musaši se zatvářil rezignovaně a nakonec promluvil jako první: „No ne, to je přeci panímáma Hon'idenu? Co tady děláte?“

„Ty drzoune! Proč bych tu neměla být? To bych se spíš měla zeptat já tebe. Z kopce Sannen jsem tě nechala uniknout, ale dneska

ti tu tvou namyšlenou hlavu useknu!" Osugina shrbená záda připomínala načepýřeného kohouta. Její uječený hlas, jehož intenzita vyvolávala dojem, že jí vyláme z úst všechny křivé zuby, byl pro Musašiho hrozivější než válečný pokřik.

Jeho strach pramenil ze vzpomínek z dětství, kdy jej občas přistihla, jak společně s Matahačim tropí nějakou neplechu na morušovém poli nebo u Hon'idenů v kuchyni. Musašimu bylo zhruba osm let a s Matahačim v té době vyváděli neustále nějaké lumpárny. Ještě i dnes si Musaši živě vybavoval, jak na ně v takových chvílích Osugi ječela. Obvykle pak s hrůzou utekl, dělalo se mu zle od žaludku a dokázal se roztřást jen při pouhé vzpomínce na její hlas. Považoval ji od té doby za zlou, odpornou čarodějnici. I teď na ni měl vztek, protože ho tehdy, když se po bitvě u Sekigahary vrátil zpět do vesnice, zákeřně zradila. Z nějakého důvodu začal jako chlapec věřit tomu, že ji nikdy nedokáže porazit. Postupem let však jeho nenávisť notně ochabla.

Osugi na tom byla úplně opačně. Nedokázala se zbavit představy Takezóa, vzpurného zlobivého uličníka, kterého znala už jako malé dítě, usmrkaného kluka se skvrnou na hlavě a s neobvykle dlouhými rukama a nohama. Samozřejmě si uvědomovala, že od té doby uplynulo drahně času. Byla teď stará a Musaši mezitím vyrostl. Nedokázala však překonat nutkání jednat s ním jako s nějakým ničemným spratkem. Při pomyšlení na to, jak ji tento protivný kluk zostudil, netoužila po ničem jiném než po pomstě. Nešlo jen o to, že chtěla očistit své jméno před celou vesnicí. Toužila po tom, aby se Musaši ocitl v hrobě dříve než ona.

„Dost řečí!" zavřeštěla. „Buď mi dej svou hlavu dobrovolně, nebo se připrav na ostří mého meče! Tuž se, Musaši!" Přejela si prsty přes rty, plivla si do dlaní a položila levou ruku na jílec svého krátkého meče.

4

Existovalo přísloví o kudlance nábožné, která útočí na císařský kočár. Toto přísloví muselo určitě vzniknout pro tuto situaci. Vyzáblá Osugi s dlouhými tenkými nohama chystající se zaútočit na Musašiho vypadala úplně jako kudlanka - ať už šlo o její oči, kůži nebo její směšný postoj. Na druhou stranu Musaši, který se měl na pozoru a v klidu ji sledoval, jako by šlo o nějakou hru, připomínal

svou statnou hrudí a mohutnými rameny nedobytný kočár z masivní oceli.

Přes absurdnost celé situace se tomu Musaši nedokázal smát, protože k ní náhle pojal lítost. „No tak, bábi, počkejte přece!“ uklidňoval ji, zatímco ji jemně, ale dostatečně pevně chytil za loket.

„Co děláš?“ zaječela Osugi. Její zuby i bezmocná paže se trásly údivem. „Neřáde!“ křičela. „Myslíš, že mi takhle můžeš odmlouvat? Viděla jsem o čtyřicet Nových roků víc než ty, mě jen tak neoblažneš. Trest tě nemine!“ Osugina kůže měla barvu rudé hlíny a její hlas svědčil o naprostém zoufalství.

Musaši energicky přikývl a řekl: „Já vám rozumím. Vím, co cítíte. Je ve vás bojový duch prvních Hon'idenů, kteří s odvahou sloužili pod Šinmenem Munecurou.“

„Přestaň, ty jeden... Nebudu poslouchat pochlebování od někoho, kdo by mohl být mým vnukem.“

„Uklidněte se. Nehodí se, aby se někdo tak starý jako vy choval neuvážlivě. Mám ještě něco na srdci.“

„Poslední přání před smrtí?“

„Ne. Chtěl bych vám něco vysvětlit.“

„Od tebe nic vysvětlovat nechci,“ řekla stařena odmítavě a uraženě se napřímila.

„Potom vám tedy ten váš meč budu muset vzít. Až se tu pak ukáže Matahači, vysvětlí vám to osobně.“

„Matahači?“

„Ano. Na jaře jsem mu poslal zprávu.“

„Vážně?“

„Vzkázal jsem mu, aby sem ráno na Nový rok přišel.“

„Lžeš!“ zakřičela Osugi a zavrtěla hlavou na znamení nesouhlasu. „Měl by ses stydět, Musaši! Nejsi snad Munisaiův syn? Neučil tě snad, že až nastane chvíle tvé smrti, tak máš zemřít jako chlap? Ted' není čas na hloupý výmluvy. Za tímhle mečem je celý můj život a taky všichni bohové a bódhisattvové stojí na mojí straně. Jestli tomu dokážeš nějak čelit, tak se předved'!“ Vyšklubla se z jeho sevření a zvolala: „Ve jménu slitovné bódhisattvy!“ Tasila meč, uchopila ho oběma rukama a udělala výpad proti jeho hrudi.

Musaši uskočil. „Bábi, no tak, uklidněte se přeci!“

Když jí zlehka poklepal na záda, vykřikla a znovu se k němu prudce otočila. Hotovila se k dalšímu útoku a opětovně vzývala jméno bódhisattvy milosrdenství: „Ve jménu slitovné bódhisattvy.“

Ve jménu Kannon!" Provedla další výpad.

Ve chvíli, kdy jej mýjela, ji Musaši chytil za zápěstí. „Akorát se unavíte. Vidíte? Most je hned tamhle. Pojd'te tam se mnou."

Osugi se k němu otočila přes rameno, vycenila zuby a sešpulila rty. Se vši energií, která v ní byla nahromaděná, na něj plivla.

Musaši ji pustil, ukročil do strany a mnul si levé oko.

5

Oko jej páliło, jako by mu do něj vletěla žhavá jiskra. Podíval se na ruku, kterou si oko promnul. Nebyla od krve, ale oko otevřít nedokázal. Osugi si všimla, že se nemá na pozoru, tak na něj znovu zaútočila, vzývajíć opět jméno slitovné bohyně Kannon. Několikrát po Musašim sekla svým mečem.

Musaši měl dost starostí se svým okem. Při třetím výpadu dokázal jen taktak uhnout do strany horní polovinou těla. Meč projel rukávem a škrábl ho na předloktí.

Kousek rukávu odpadl a Osugi zahlédla na bílé podšívce krev. „Zranila jsem ho!" volala u vytržení a divoce máchala mečem. Čísela z ní pýcha, jako by porazila mohutný strom jediným sekutím, a skutečnost, že se Musaši vůbec nebránil, nijak nezkalila její radostné vzrušení. Hlasitě provolávala slávu slitovné bódhisattvé z chrámu Kijomizu.

Rozvášněně pobíhala kolem Musašiho a útočila na něj ze všech stran. Musaši před ní pouze uhýbal.

Trápilo ho nejen nevidoucí oko, ale i škrábnutí na předloktí. Přestože její útok zpozoroval včas, nedokázal před ním rychle uhnout. Ještě nikdy předtím jej nikdo nedokázal zaskočit nebo dokonce zranit. Protože nebral Osugin útok s odpovídající vážností, ani jej nenapadlo, že se jedná o skutečný zápas.

Nebylo však dostatečně zřejmé, že utrpěl zranění jen proto, že ji nebral vážně? Podle knihy *O umění válečném*, bez ohledu na to, o jak nepatrné zranění se jednalo, zcela jasně prohrál. Stařenina víra a ostří jejího meče odhalily jeho nevyspělost.

„Udělal jsem chybu," prolétlo mu hlavou. Když si uvědomil, jak lehkomyšlné bylo jeho jednání, uskočil v pravý čas před útočícím mečem a praštil Osugi silně do zad, až upadla na všechny čtyři a meč jí vyletěl z rukou.

Levou rukou sebral meč ze země a pravou zvedl Osugi nahoru,

svíraje ji pevně pod paží.

„Pusť mě!“ křičela Osugi a máchala marně svými končetinami. „Copak na světě nejsou žádní bohové? Žádní bódhisattvové? Už jsem ho přeci zranila! Co teď? Musaši! Ušetři mě tý pohany! Usekni mi hlavu! Zabij mě!“

Zatímco se Musaši mlčky ubíral dál pěšinou se vzdorujícím nákladem pod paží, stařena jej nepřestávala zahrnovat svými protesty. „Tohle je válečný osud. Je to můj úděl! Jestli je to přání bohů, nebudu zbabělá... Až se Matahači doslechne, že strýček Gon zemřel a já byla zabita při pokusu o dokonání odplaty, vzplane hněvem a oba nás pomstí. Konečně prohlédne... Musaši, zabij mě! Udělej to hned... Kam mě to vlečeš? Chceš mě snad před mojí smrtí ještě víc zostudit? Zastav se konečně a usekni mi už hlavu!“

6

Musaši si Osuginých poznámek nevšímal. Když ale dorazil k mostu na Páté ulici, začal přemýšlet, co s ní udělat.

Konečně dostal nápad. Sešel dolů k řece, kde byla u jednoho z mostních pilířů uvázaná malá loďka. Opatrně ji do ní položil. „Teď tady v klidu vydržte. Matahači tu bude každou chvíli.“

„Co to provádíš?“ protestovala Osugi. Pokoušela se zbavit jeho ruky a zároveň odstrčit slaměnou matraci na dně loďky. „Co to má znamenat? Proč si vůbec myslíš, že sem Matahači dorazí? Ale mně je jasný, o co ti jde. Moje smrt ti nestačí, chceš mě předtím ještě ponížit! Chceš, aby mě takhle všichni viděli.“

„Myslete si, co chcete. Za chvíli se dozvíte pravdu.“

„Zabij mě!“

„Cha, cha, cha, cha, cha.“

„Co je ti k smíchu? Proklát mečem můj starej krk by ti snad nemělo dělat problémy.“

„Nedokázal bych to.“

Protože nebyla jiná možnost, jak ji tam udržet, přivázel ji k vypouklému kýlu loďky. Potom zasunul její meč zpět do pochvy a položil ho způsobně hned vedle ní.

Když se chystal k odchodu, Osugi se mu vysmívala: „Musaši, Musaši! Neřekla bych, že rozumíš cestě válečníka! Pojď sem, já tě o ní poučím.“

„Až později.“

Mířil už nahoru na násep, ale Osugi dělala takový randál, že se musel vrátit zpátky a přikrýt ji několika slaměnými matracemi.

Nad Higašijamskými kopci se zvedal obrovský rudý sluneční kotouč. Musaši fascinovaně pozoroval, jak pomalu stoupá vzhůru.

Sluneční paprsky pronikaly celou jeho bytostí. Začal rozjímat nad tím, že pouze jednou do roka, když na oblohu vychází nové slunce, má ego, jež člověka poutá k jeho malicherným myšlenkám, konečně šanci rozplynout se a zmizet v nádheře sluneční záře. Musašiho zaplavovala radost z toho, že je naživu.

„Jsem stále ještě mladý," křičel rozjásaně vstříc novému dni.

Díky pěti rýžovým koláčkům, na nichž si předtím pochutnal u ohniště, byl plný energie a cítil, že má dostatek sil.

„Matahači tady asi ještě není," zabručel si sám pro sebe a rozhlédl se po mostě. „Že by?" poznamenal ještě, ale ani Matahači, ani nikdo jiný na něj nečekal. Našel jen onu ceduli, kterou tam předchozího dne zatloukl Ueda Rjóhei se svými muži.

„Pláň Rendaidži... devátého dne prvního měsíce o sedmé hodině ranní..." prohlížel si Musaši nápis na ceduli. Stačilo jen, aby si přečetl tato slova, a už mu v těle vřela jeho horká krev lačná souboje.

Jeho pozornost však od cedule odvrátila ostrá, bodavá bolest v levém oku. Když zvedl ruku k víčku, všiml si, že má v rukávu zapíchnutou malou jehlu. Při bližším ohledání zjistil, že jich má v kimonu zabodnuto dalších pět. Zářily v ranních paprscích světla jako lesknoucí se jinovatka.

7

„Tak proto..." zvolal a jednu jehlu vytáhl, aby si ji lépe prohlédl. Byla velká asi jako běžná jehla na šití, ale neměla ouško a byla trojhranná, nikoli zakulacená. „Ta stará mrcha!" zachvěl se a pohlédl dolů k loďce. „Už jsem slyšel o vrhacích jehlicích, ale ani ve snu by mě nenapadlo, že to s nimi ta čarodějnice taky dokáže. To bylo o fous."

Z čiré zvědavosti jehly jednu po druhé vytahal a opatrně si je připíchl k lemu kimona, aby je pak mohl v klidu prozkoumat. Kdysi se doslechl, že mezi válečníky existují dva názory na tyto drobné zbraně. Podle jednoho z nich se jich dá účinně užít jako odstrašujícího prostředku pouhým plivnutím do tváře nepřítele, podle druhého to je holý nesmysl.

Zastánci této zbraně tvrdili, že technika využití jehel v boji byla vyvinuta z hry, již se bavily přadleny a švadleny, které se během šestého a sedmého století přistěhovaly z Číny do Japonska. Přestože se nejednalo o útok jako takový, cvičila se prý tato technika až do konce období Ašikaga jakožto pomocný prostředek k odvracení útoků nepřítele.

Ti, kteří s touto teorií nesouhlasili, šli až tak daleko, že existenci zmíněné techniky popírali. Autor strategické knihy *Pojednání o správné cestě* přijímal názor, že plivání jehel se kdysi cvičilo pro použití ve hře. Ženy se možná tímto způsobem bavily, plivání jehel se však podle něj nemohlo zdokonalit na techniku, kterou by bylo možné zranit nepřítele. Zdůraznil také, že sliny sice dokážou absorbovat jistou dávku žáru, mrazu nebo kyselosti, ale k utišení bolesti v ústech způsobené ostrými jehlami příliš nepřispějí.

Reakcí na tento názor bylo samozřejmě tvrzení, že při dostatečném tréninku je možné naučit se zacházet s jehlami v ústech bezbolestně a manipulovat s nimi jazykem tak, aby bylo dosaženo maximální síly a přesnosti. Na oslepení útočníka by tato technika dostačovala.

Oponenti této teorie namítali, že i když by se někdo naučil plivat jehly rychle a razantně, pravděpodobnost zranění protivníka by zůstala minimální. Jediné, co v obličejí stojí za útok, jsou oči a naděje, že se je podaří zasáhnout, není příliš velká, dokonce ani za těch nejpříznivějších podmínek. Pokud by jehla nezasáhla panenku, újma protivníka by byla bezvýznamná.

Když se Musaši seznámil se všemi argumenty, přiklonil se na stranu pochybovačů o této technice. Po nynější zkušenosti si však uvědomil, jak předčasné byly jeho závěry a jakého užitku mohou někdy dojít náhodně získané střípky znalostí nějakého problému.

Jehly minuly panenku, ale oko mu neustále slzelo. Když v záhadě pátral po něčem, čím by si je utřel, zaslechl, jak někdo trhá kus látky. Otočil se a zahlédl nějakou dívku, která právě zuby odtrhovala proužek červené látky z rukávu svého spodního kimona. Běžela k Musašimu.

Úsměv

1

Byla to Akemi. Vlasy neměla upravené do řádného účesu, jak se na

Nový rok slušelo, a kimono měla celé ousané. Na nohách měla nazuty sandály, ale byla naboso. Musaši si ji přivřenýma očima prohlížel. Přestože mu byla její tvář povědomá, nedokázal ji nikam zařadit.

„To jsem já, Takezó... Totiž Musaši," řekla váhavě a podala mu utržený kus látky. „Stalo se ti něco s okem? Neměl by sis je mnout. Bude to pak jenom horší. Na, vezmi si tohle."

Musaši mlčky přijal její přátelskou službu a přiložil si látku na oko. Potom si začal její tvář pozorně prohlížet.

„Nepamatuješ se na mě?" řekla nevěřicně. „Na mě?"

„.....“

„To jsem přeci já..."

Jeho mlčení prolomilo hráz zadržující její dlouho potlačované emoce. Její duše uvyklá neštěstí a krutostem se až do tohoto okamžiku upínala k této poslední naději. Teď však bylo nad slunce jasné, že to všechno byly jen její představy. Pociťovala ohromný tlak na prsou. Marně se snažila dlaní potlačit vzlykot, třesoucí se ramena prozrazovala vše.

Způsob, jakým plakala, připomněl Musašimu její nevinná dívčí léta v Ibuki, kdy měla věčně u pasu zavěšenou rolničku. Vzal ji kolem jejích štíhlých, měkkých ramen.

„To jsi ty, Akemi? Samozřejmě že se na tebe pamatuju. Kde ses tu vzala? To je ale překvapení! Ty už nebydlíš v Ibuki? A jak se má tvoje matka?" Jeho otázky bodaly jak ostny. Tím nejhorším byla zmínka o Okó, což samozřejmě vedlo k zmínce o jeho starém kamarádovi. „Ještě pořád žijete s Matahačim? Měl sem dnes za mnou přijít. Neviděla jsi ho náhodou?"

Každé slovo pro ni bylo větším a větším utrpením. Zachumlaná na jeho hrudi nedokázala nic víc než kroutit hlavou na znamení nesouhlasu.

„Matahači nepřijde?" nevzdával se Musaši. „Stalo se mu snad něco? Jak se mám něco dozvědět, když pořád brečíš?"

„Nepřijde... Matahači nepřijde... Ta zpráva se k němu nedostala." Akemi opětovně zabořila tvář do Musašiho kimona a znovu se horečnatě rozplakala.

Chtěla mu toho tolik povědět, ale každá myšlenka byla pohřbena hned v zárodku. Jak by mu mohla říct o tom, co všechno musela kvůli své matce vytrpět? Je snad schopna mluvit o tom, co se přihodilo v Sumijoši a k čemu došlo později?

Most na Páté ulici byl vystaven záři novoročních paprsků slunce a přecházelo přes něj stále více lidí, ať už dívky v pestrých kimonech na cestě do chrámu Kijomizu nebo muži ve formálních kimonech vykonávající první novoroční zdvořilostní pochůzky. Byl mezi nimi také Džótaró. Vypadal se svými neupravenými vlasy jako vodník, nic nedbal faktu, že nastal Nový rok. Byl skoro uprostřed mostu, když zahlédl Musašiho s Akemi.

„No tohle?“ říkal si v duchu. „Nejprve jsem si říkal, že to je Ocu, ale není to ona.“ Zastavil se a podezřívavě si oba prohlížel.

2

Byl hluboce otřesen. Možná by to tolik nevadilo, kdyby nebyli nikomu na očích, ale oni se tiskli k sobě a objímali na rušné dopravní tepně. Muž a žena a takto se k sobě mít na veřejnosti! Taková ostuda. Džótaró nedokázal přenést přes srdce, že se dospělí dokážou chovat tak nepřístojně. A navíc jeho vážený mistr. Džótaróovi bušilo divoce srdce, bylo mu smutno a zároveň trochu žárlil. Navíc byl našťvaný, tak našťvaný, že po nich chtěl hodit kamenem.

„Tu ženskou jsem už někde viděl,“ říkal si. „No jasně! Převzala ode mě Musašiho zprávu pro Matahačiho. No, je to holka z čajovny, tak co od ní asi čekat? Jak se ale ti dva seznámili? Musím o tom říct Ocu.“

Rozhlédl se kolem dokola, koukl se i přes zábradlí, ale nebyla tam.

Předchozí noci Ocu pevně věřila, že se druhého dne setká s Musašim, a tak si pečlivě umyla vlasy a až do časných hodin pečovala o svůj zevnějšek. Potom se oblékla do kimona, které dostala od pana Karasumarua, a před úsvitem se vydala složit poklonu ve svatyni Gion a v chrámu Kijomizu. Džótaró ji chtěl doprovodit, ale Ocu to odmítla.

Vysvětlila mu, že za normálních okolností by jí to nevadilo, ale dnes by jen překážel. „Zůstaň tady,“ řekla. „Nejprve si chci s Musašim promluvit o samotě. Přijď k mostu, až se úplně rozední, ale moc nepospíchej. Neboj, slibuji, že tam na tebe s Musašim počkám.“

Džótaró se to nemálo dotklo. Nejenže byl dost velký, aby věděl, co Ocu cítí, ale chápal již také, proč chtějí být zamilovaní spolu. Zážitek z Kojagjú, jak spolu s Kočou váleli v seníku sudy, mu z paměti jen tak nevymizí. Přesto pro něj zůstalo záhadou, proč dospělá žena jako Ocu musí tropit tolik povyku a naříkat kvůli

jednomu jedinému muži.

Pátral po Ocú, ale nemohl ji nikde najít. Mezitím se Musaši s Akemi přesunuli na konec mostu, pravděpodobně proto, aby nebyli lidem tolik na očích. Musaši si zkřížil ruce na prsou a opřel se o zábradlí. Akemi stála vedle něj a dívala se na řeku. Džótaró, který zmizel na druhém konci mostu, si ani nevšiml.

„Proč jí to tak trvá? Jak se někdo může tak dlouho modlit ke Kannon?“ říkal si Džótaró otráveně. Stál na špičkách a pozoroval, zda se Ocú neobjeví nahoře na svahu, kterým Pátá ulice končila.

Přibližně deset kroků od místa, kde stál, se tyčilo asi pět holých vrb. Často se sem slétaly volavky a chytaly v řece ryby. Dnes tu však po nich nebylo ani památky. O kmen jedné z vrb, jejíž dlouhé větve se skláněly k zemi jako hlavy spícího draka, se opíral jakýsi mladý muž s dlouhými předními vlasy.

3

Na mostě přikyvoval Musaši Akeminu vyprávění. Hrdost ji opustila, a tak mu povídala úplně o všem v naději, že ho může přesvědčit, aby s ní zůstal navždy. Bylo velmi těžké rozpoznat, zda její slova vnímá. Přitakával jí, to ano, ale nevypadal jako člověk, který opětuje city své milé. Jeho zorničky byly naopak nezaujaté, nevyzařovaly něhu, dívaly se bez přestání jen jedním směrem.

Akemi si toho nevšimla. Byla plně zabraná do svého vyprávění a skoro se zalykala, jak se snažila rozebrat své pocity.

„Ták...” povzdechla si. „Teď jsem ti vyžvanila úplně všechno. Nic jsem před tebou nezatajila.“ Přisunula se k němu blíž a roztouženě pokračovala: „Od Sekigahary uběhly už víc než čtyři roky. Za tu dobu jsem se změnila, na těle i na duchu.“ Pak najednou s pláčem řekla: „Není to pravda! Nic se nezměnilo. Cítím k tobě pořád totéž co dřív. Jsem si tím jistá! Rozumiš, Musaši? Chápeš, co cítím?“

„Hm.“

„Snaž se mě trochu pochopit! Řekla jsem ti úplně všechno. Nejsem ten nevinný kvítek, jako když jsme se poprvé setkali pod horou Ibuki. Jsem jenom obyčejná žena, kterou někdo zneuctil... Je cudnost záležitostí těla, nebo duše? Je snad panna s hříšnými myšlenkami opravdu cudnou? Přišla jsem kvůli někomu o panenství... Nemůžu prozradit kvůli komu, ale jistě je, že moje srdce je čisté.“

„Hm, hm.“

„Copak ke mně vůbec nic necítíš? Před tím, koho mám ráda, nedokážu nic skrývat. Celou dobu jsem přemýšlela, co ti mám říct. Zda o tom mluvit nebo ne. Pak ale bylo všechno jasný. Nedokázala jsem ti lhát, i když jsem chtěla. Pochop mě přeci! Tak řekni něco! Řekni, že mi odpouštíš. Nebo mnou opovrhuješ?“

„Hm, no...“

„Jak teď před tebou asi vypadám?... Když si na ten den vzpomenu, nedokážu potlačit vztek!“ Sklonila hlavu dolů k zábradlí. „Vidíš? Stydím se ti říct, abys mě miloval. Nemám na to právo. Ale... ale v srdci jsem stále panna. Stále si v něm střezím svou první lásku jako perlu. O svůj poklad jsem nepřišla, nikdy o něj nepřijdu, ať už povedu jakýkoli život, ať už skončím s kýmkoli!“

Vzlykala tak, že se třásla po celém těle. Pod mostem, kam její slzy dopadaly, tekla řeka, která se třpytila v paprscích novoročního slunce. Stejně jako Akeminy sny směřovala k věčné naději.

„Hm,“ přizvukoval Musaši. Přestože její teskný příběh doprovázel častým přikyvováním a mručením, jeho oči zůstaly fixovány na jeden vzdálený bod. Jeho pohled směřoval k určitému místu kousek od druhého konce mostu. Stál tam Sasaki Kodžiró. Postával tam už delší dobu a opíral se o kmen staré vrby.

4

Musašiho otec jednou poznamenal: „Vůbec se mi nepodobáš. Já mám černé oči, ale ty je máš tmavě hnědé. Zato tvůj prastrýc, Hirata Šógen, ten měl prý stejně hnědé a vzdorovitě oči jako ty. Možná že je máš po něm.“ Ve sklánějících se paprscích slunce teď Musašiho panenky vypadaly jako dokonalé, čisté korálky.

„To musí být určitě on,“ pomyslel si Sasaki Kodžiró. Slyšel toho o Musašim už hodně, ale toto bylo poprvé, co ho spatřil na vlastní oči.

Musaši byl na pochybách: „Kdo to jen může být?“

Od chvíle, kdy se jejich oči setkaly, snažili se navzájem prozkoumat hlubiny duše toho druhého. Z hlediska válečného umění to bylo, jako když proti sobě stojí dva protivníci a z držení meče svého oponenta se snaží poznat jeho schopnosti. Přesně toto se teď mezi nimi dělo. Byli jako dva zápasníci, kteří se vzájemně poměřují pohledem, než se do sebe zaklesnou. Oba dva měli důvod toho druhého podezřívat.

„Co to má být?“ říkal si v duchu Kodžiró. Poté, co Akemi zachránil z opuštěné Amidovy síně, se o ni celou dobu staral. Očividně intimní rozhovor, který spolu právě vedli ti dva, jej rozčilloval. „Možná že je to jeden z těch, co si troufnou jen na nevinná děvčata. A ona? Ani mi neřekne, kam jde, a teď se mu vyplakává na rameni!“ Stál teď kousek od mostu, protože ji celou cestu sledoval.

Kodžiróův nenávistný pohled Musašiho pozornosti neušel. Byl si dobře vědom onoho prazvláštního střetu myslí, ke kterému docházelo vždy, když jeden samuraj potkal druhého samuraje na cestě za sebezdokonalením. Nebylo pochyb o tom, že Kodžiró cítil vzdor vyzařující z Musašiho očí.

„Kdo to jenom může být?“ pomyslel si znovu Musaši. „Vypadá jako schopný bojovník. Proč ale ten nepřátelský výraz v očích? Raději si na něj musím dát pozor.“

Intenzivní energie těchto dvou mužů nevycházela jen z jejich očí, ale zevnitř jejich srdcí. Vypadalo to, jako by jim měly z panenek každou chvíli vyšlehnout plameny. Co se jejich vzhledu týče, Musaši mohl být tak o dva roky mladší než Kodžiró, ale mohlo to být i přesně naopak. V každém případě si byli v jednom naprosto podobní. Oba byli v onom věku, kdy si člověk drze myslí, že ví naprosto všechno včetně politiky, mezilidských vztahů, umění války a dalších věcí. Stejně jako zlý pes začne vrčet, když uvidí jiného zlého psa, i Musaši a Kodžiró instinktivně vycítili, že mají co do činění s nebezpečným bojovníkem.

Kodžiró odvrátil oči jako první. Učinil to s tichým zamručením. Musaši měl navzdory pohrdavému výrazu v Kodžiróově tváři pocit, že to je on, kdo vyhrál. Protivník vzdal souboj jejich očí, nedokázal vydržet útok jeho mysli. To pozvedlo Musašimu náladu.

„Akemi,“ řekl a položil jí ruku na rameno.

Akemi měla nadále tvář skloněnou k zábradlí a vzlykala. Neodpověděla mu.

„Co je to za člověka? Vy se znáte, že jo? Myslím tamtoho muže, co vypadá jako student bojových umění. Kdo to je?“

Akemi si až doposud Kodžiróa nevšimla. Když se na něj nyní zadívala, objevil se na její uplakané tváři rozpačitý výraz. „Myslíš jeho?“

„Jo. Kdo to je?“

„No... to je... to je...“ Akemi nebyla schopna odpovědi.

5

„Má na zádech dlouhatánský meč a na sobě dost výstřední oblečení. To si musí pěkně věřit. Co spolu máte společného?" zeptal se Musaši.

„Já ho zas tak dobře neznám," odpověděla Akemi.

„Ale znáš se s ním, ne?"

„Jo, to jo." Chvíli váhala, ale s vysvětlením si raději pospíšila, aby si to Musaši nevyložil nesprávně. „Před několika dny mě pokousal pes a ta rána mi nechtěla přestat krváčet. Šla jsem s tím k doktorovi. Shodou okolností to bylo stejné místo, kde bydlí tenhle muž. Na několik dnů se mě ujal."

„Jinými slovy řečeno s ním teď bydlíš."

„Ano. Bydlím, ale nic víc. K ničemu mezi námi nedošlo," zdůraznila Akemi.

„Takže toho o něm asi moc vědět nebudeš. Víš alespoň, jak se jmenuje?"

„Jmenuje se Sasaki Kodžiró. Říkají mu taky Ganrjú."

„Ganrjú?" To jméno už slyšel. Zas tak proslulé jméno to nebylo, ale mezi samuraji v provinciích bylo známé. Byl tedy mladší, než si zprvu Musaši myslel. Znovu se na něj zahleděl.

Hned nato došlo k podivuhodné změně. V Kodžiróových tvářích se objevily dolíčky.

Musaši jeho úsměv opětoval. Přesto se v této tiché komunikaci neodrážel smír ani přátelství. Nebylo to, jako když se na sebe usmívali Buddha a jeho žák Ananda, když mezi prsty třeli voňavé květy. Kodžiróův úsměv byl vyzývavý a zároveň plný ironie.

Musaši svým úsměvem Kodžiróovu výzvu přijímal, navíc tak dával najevo svou neskonalou touhu po boji.

Akemi se ocitla mezi dvěma muži se silnou vůlí. Chtěla opětovně dát průchod svým citům, ale dřív než stačila cokoli říct, Musaši pravil: „Akemi, myslím, že by ses s ním teď měla raději vrátit. Já se za tebou stavím... Ještě se uvidíme."

„Vážně za mnou přijdeš?"

„Hm, přijdu."

„Tak ti musím říct, kde teď bydlím. Je to hostinec Zuzuja na Šesté ulici."

„Hm, dobře."

Musašiho ledabylá odpověď Akemi neuspokojovala. Chopila se

jeho ruky na zábradlí a vášnivě ji stiskla. „Opravdu?... Vážně přijdeš?”

V té chvíli se ozval hlasitý smích.

„Cha, cha, cha, cha! Ha, cha, cha, cha!” smál se Kodžiró, až se za břicho popadal. Otočil se vzad a pobaveně odsud odcházel.

Džótaró, který stál poblíž na konci mostu, si pomyslel: „Nevím, čemu se tak směje!” Hnusil se mu celý svět, obzvláště pak jeho nezodpovědný mistr a Ocú.

„Kde se jenom toulá?” říkal si znovu Džótaró a naštvane vyrazil směrem do města. Učinil jen několik kroků, když skrze kola volského povozu, který stál před první křižovatkou, spatřil Ocúinu bělostnou tvář.

Znamení ryby

1

„Mám ji!” vykřikl Džótaró, jako kdyby našel kdoví co.

Ocú seděla v podřepu za volským povozem s rukama kolem kolenou.

Dnes si Ocú výjimečně namalovala rty rtěnkou. Bylo vidět, že s líčením nemá příliš velké zkušenosti, ale i tak mělo jistý půvab. Na sobě měla nádherné kimono v barvách jara, vyšíváné bílou a zelenou nití na tmavě růžovém pozadí. Prozradil ji její bílý límec a rudé rty. Džótaró se za ní hned rozeběhl. Otřel se při tom o nozdry zvířete, které stálo před povozem.

„Co tady vyvádíte, Ocú? Ocú! Co se stalo?” ptal se Džótaró. Přiblížil se k ní zezadu a objal ji. Nezajímalo ho, že jí při tom maličko rozcuchal účes a rozmazal bílý pudr na krku. „Proč se tu schováváte? Celou dobu jsem tam na vás čekal! Tak pojďte, jdeme!”

„.....“

„Pojďte už, honem!” třásl jí rameny. „Musaši je tady. Vidíte? Tamhle! Jsem na něj dost naštvanej, ale musíme za ním. No tak, Ocú! Pojďte už!” Když ji chytil za zápěstí a pokusil se ji zvednout na nohy, všiml si, že má celou ruku zmáčenou. „Ocú... Ale, ale... Vy pláčete?”

„Džótaró.”

„Ano?”

„Schovej se taky za vůz, ať nás Musaši nevidí... Prosím...”

„A proč?"

„Proto."

„Taková hloupost!" neskrýval Džótaró své rozhořčení. „Právě proto nemám ženský rád! Děláte pořád samý nesmysly. Nejprve jste tvrdila, že se chcete s Musašim vidět, a kdykoli jste si na něj při jeho hledání vzpomněla, tak jste se rozplakala. Teď ho vidíte přímo před sebou a pro změnu se zas schováváte. Navíc chcete, abych se před ním schoval i já! Není to šílený? Cha... Ani se tomu nemůžu smát."

Jeho slova ji bolela jak rány bičem. Zvedla k němu své zarudlé uplakané oči a řekla: „Džótaró... Džótaró, nebuď takovej. Prosím. Alespoň ty na mě nebuď zlej!"

„Proč bych měl být zlej? Dělám snad něco špatnýho?"

„Buď potichu a sedni si vedle mě..."

„Nemůžu. Tamhle na zemi je volský hovno. Vy jste snad neslyšela, že když někdo brečí na Nový rok, tak se mu i vrány vysmějou?"

„Ať si... Mně už na ničem nezáleží."

„Tak se vám tedy budu smát já! Budu se smát jako před chvílí ten samuraj. Můj první smích v novém roce. To chcete?"

„Klidně se mi směj. Kolik budeš chtít..."

„Nemůžu," utíral si nudli u nosu. „Už vím, proč jste tady. Určitě žárlíte, že se tam Musaši vybavuje s tou holkou."

„Tak to není, není to tak..."

„Ale je! Ne že ne! Mě to taky pěkně dopálilo. Vůbec se vám nedivím, ale není to konečně důvod za ním jít a promluvit si o tom? Vy vážně nic nechápete!"

2

Ocú byla tvrdohlavá, nechtěla za žádnou cenu vstát. Džótaró jí však škubl rukou takovou silou, že se nakonec postavila. „Přestaň!" bránila se. „To bolí! Nebuď ošklivej! Říkáš, že nic nechápu, a sám nemáš ani ponětí, co teď prožívám."

„Ale mám! Žárlíte!"

„To není pravda."

„Už nic neříkejte a pojd'te!"

Vynořila se s ním ze svého úkrytu za povozem. Bylo to ale proti její vůli. Džótaró ji za sebou táhl. Ocú se při tom vzdorovitě vzpírala nohama. Džótaró pokračoval ve svém úsilí a natahoval krk dopředu, aby dobře viděl na most.

„Vidíte?" zvolal. „Akemi tam už není."

„Akemi? Kdo je Akemi?"

„Ta holka, co si s ní Musaši celou dobu povídal... To ne! Musaši taky odchází. Jestli si nepospíšíte, tak nám zase zmizí." Džótaró pustil Ocúinu ruku a utíkal na most.

„Počkej!" volala za ním Ocú. Přehlédla pohledem prostor kolem mostu, aby se přesvědčila, že tam už Akemi opravdu není. Když se ujistila, že je její sokyně skutečně pryč, byla na ní vidět okamžitá úleva a z tváře jí zmizel zamračený výraz. Vrátila se však zpátky za volské spřežení, aby si utřela do rukávů své uplakané oči, opravila účes a upravila kimono.

„Ocú, dělejte přeci!" volal netrpělivě Džótaró. „Musaši sešel dolů k řece. Teď není čas na parádění!"

„K řece?"

„Jo, k řece. Nevím, proč zrovna tam, ale určitě sešel dolů."

Oba dva se rozeběhli na druhý konec mostu.

„Pardon, pardon," omlouval se ledabyle Džótaró arazil jim průchod mezi spilajícími chodci.

Musaši od Akemi zjistil, co potřeboval. Dověděl se, že Matahači dnes nepřijde, a tak nebylo důvodu, aby se nadále na mostě zdržoval. Teď už stál u loďky, v níž se stále ještě kroutila Osugi. Marně se snažila dostat ze svých pout.

„Je mi to líto, bábi," začal Musaši, „ale vypadá to, že Matahači už dnes nepřijde. Rád bych se s ním v budoucnu zase někdy setkal a pokusil se mu vlít do žil trochu odvahy. Vy byste se měla taky snažit ho najít, abyste se spolu mohli vrátit zpět do vesnice a žít, jak se patří. Vyjádříte tak mnohem lépe díky svým předkům, bude to mnohem lepší než se pokoušet získat moji hlavu."

Strčil ruku pod slaměné matrace a nožíkem přerázl provaz, kterým byla Osugi svázaná.

„Moc ti to mluvím, Musaši! Tvoje rady nemám zapotřebí. Raději se už konečně rozhodni, co dál. Zabiješ mě, nebo se necháš zabít?"

V obličejí jí vystoupily modré žíly, jak se ze všech sil snažila dostat zpod matrací, ale když se konečně postavila, Musaši už byl uprostřed řeky. Přeskakoval hbitě z jednoho kamene na druhý a během několika okamžiků se ocitl na vrcholu náspu na druhém břehu.

3

Džótaró Musašiho zpozoroval a hned volal na Ocú: „Vidíte, Ocú? Tamhle je!“ Rozeběhl se z náspu dolů k řece a Ocú v závěsu za ním.

Pro Džótaróovy čiperné nohy nebyly řeky ani hory žádnou překážkou, ale Ocú ve svém drahém kimonu měla potíže. Když doběhla k řece, byla u konce svých sil. Musaši byl už v nedohlednu, tak na něj alespoň hlasitě volala: „Musaši!“

„Ocú!“ dostalo se jí nečekaně odpovědi z opačného směru. Několik kroků od ní stála bábi Osugi, jíž se právě podařilo vylézt z loďky.

Když ji Ocú zpozorovala, vyděšeně vykřikla, dlaněmi si zakryla tvář a dala se na útěk.

Stařena se za ní okamžitě rozeběhla a bílé vlasy jí vlály ve větru. „Ocú!“ ječela. Její hlas doslova pronikal vodami řeky Kamo. „Počkej! Mám s tebou nějaké vyřizování!“

V Osugině podezřívavé mysli již nabývalo obrysů vysvětlení Ocúiny přítomnosti. Byla si jistá, že ji Musaši svázal jen proto, že měl dnes s Ocú domluvenou schůzku, a nechtěl, aby se o tom dozvěděla. Pak mu Ocú nejspíš řekla něco, co ho dopálilo, tak od ní odešel. To byl nepochybně důvod, proč na něj teď volala.

„To je ale mrcha!“ říkala si v duchu Osugi. Chovala k ní totiž ještě větší nenávist než k Musašimu. Podle Osugi byla Ocú její snachou, a to bez ohledu na to, zda se svatba konala či ne. Jednou si byli s jejím synem zaslíbeni, a tak nebylo pochyb o tom, že když Ocú začala nenávidět Matahačiho, nenávidí taky ji samotnou.

„Počkej!“ vyštěkla znovu, otvírajíc ústa téměř od ucha k uchu.

Její jekot vyděsil i Džótaróa, který stál těsně za ní. Popadl ji za ruku a hlasem plným zášti řekl: „Co to tady zkoušíš, ty stará čarodějnice?“

„Nepřekážej, holomku!“ obořila se na něj Osugi a odstrčila ho.

Džótaró nevěděl, kdo to je, ani proč před ní Ocú utíkala, ale cítil, že je nebezpečná. Jakožto syn Aokiho Tanzaemona a jako jediný žák Mijamota Musašiho nedokázal přenést přes srdce, že jej stařena odstrčila svým kostnatým loktem.

„Co si to dovoluješ!“ nedal se jen tak odbýt. Nazlobeně jí skočil na záda.

Osugi jej hbitě setřásla, zahákla mu krk levou paží a uštědřila mu několik pádných pohlavků. „Ty sprátku! Tohle tě naučí!“

Džótaró se jí pokoušel vyškubnout. Podařilo se mu však jen jediné, udržet ruku na jílci svého dřevěného meče.

4

Zatímco se Džótaró snažil dostat z Osugina sevření, utíkala Ocú zmateně pryč. Byla mladá a stejně jako většina mladých lidí byla plná nadějí. Neměla ve zvyku naříkat nad svým nešťastným údělem. Ráda si s potěšením přivoněla ke každému novému dni jako ke květům na prosluněné zahrádce. Smutek a zklamání byly každodenní realitou, ale nedokázaly jí zkazit náladu na příliš dlouho. Koneckonců, špetka utrpení tak nějak ke štěstí patřila.

Dnes však byla připravena o všechn svůj optimismus, a to hned dvakrát. Proč jen sem dnes ráno chodila?

Ani slzy, ani zloba nedokázaly zažehnat ono šokujícího překvapení. Poté, co chvíli uvažovala i o sebevraždě, zatratila všechny muže jako sprosté lháře. Střídaly se v ní pocity vzteku a soužení, nenáviděla celý svět, nenáviděla sama sebe. Ani pláč pro ni nebyl dostatečným vysvobozením. Nebyla schopna racionálně uvažovat. Krev jí v žilách vířila žárlivostí. Nejistota, která ji postupně pohlcovala, měla za následek to, že si začala vyčítat své nedostatky, včetně toho, že se nedokázala ovládnout. Opakovaně si říkala, že musí zachovat klid. Snažila se tedy postupně potlačit emoce a skrýt je pod maskou důstojnosti, kterou měly ženy v takových chvílích zachovávat.

Po celou dobu, co stála ta cizí dívka po Musašiho boku, nebyla Ocú schopna jediného pohybu. Když ale Akemi odešla, neexistovalo již nic, co by Ocú bránilo se s ním sejít. Cítila ohromnou potřebu se za ním rozběhnout a vypovědět mu všechno, co před všemi lidmi tajila v srdci.

Život je však plný drobných zvratů. Stačí jen nepatrné šlápnutí vedle, okamžik nepozornosti, a často pak dojde ke změnám, které vychýlí lidské osudy zcela jiným směrem. Jen proto, že Ocú nechala Musašiho na několik okamžiků z dohledu, byla teď vystavena zášti Osugi. Tohoto svátečního novoročního rána byla Ocúina prosluněná zahrádka poničena hadími stvůrami.

Noční můra se změnila ve skutečnost. Mnohokrát se ve svých snech setkala s Osuginou potměšilou tváří. Tentokrát to však byla neúprosná realita.

Po uběhnutí pár stovek metrů byla Ocú u konce s dechem. Když se zastavila a ohlédla za sebe, přestala na moment dýchat úplně. Osugi byla od ní vzdálena asi padesát metrů. Mlátila Džótaróa a vláčela jím ze strany na stranu.

Džótaró se samozřejmě bránil. Kopal kolem sebe, jak jen mohl. Kopal do země, do vzduchu a občas se mu podařilo zasáhnout i Osugi.

Ocú chápala, že je jen otázkou času, kdy se do ní Džótaró pustí svým dřevěným mečem. Jestli to udělá, není pochyb o tom, že stařena vytasí meč také a s jeho užitím asi příliš váhat nebude. Ve chvílích, jako byla tato, nebyla Osugi z těch, kdo mají s někým slitování. Džótaró by mohl snadno přijít o život.

Ocú měla nepříjemné dilema. Musela zachránit Džótaróa, ale neodvažovala se k Osugi přiblížit.

5

„Bábo jedna blbá!“ Džótaróovi se podařilo vytáhnout svůj dřevěný meč zpod pásu. Z Osugina pevného sevření se mu však hlavu dostat nedařilo. Všechno kopání a kroucení nemělo smysl, protože stařeně tím jen stoupalo sebevědomí.

„Spratku!“ dobírala si ho. „O co se snažíš? Hraješ si na žabu, nebo co?“ Se svými vyčnívajícími předními zuby vypadala skoro směšně, ale v jejím triumfálním výrazu se zrcadlilo cosi nechutného. Krok za krokem se přibližovala k Ocú.

Jak tak vyděšenou dívku pozorovala, vrchu v ní nabyla přirozená úskočnost. Blesklo jí hlavou, že na to nejde tím správným způsobem. Kdyby se jednalo o Musašiho, žádná lest by nezabrala, ale nepřítelem, kterého má teď před sebou, je Ocú, jemná, nevinná dívka, jež nejspíš uvěří úplně všemu. Musí se to ovšem provést nenásilně, musí nejprve získat její důvěru. „Nejprve ji musím svázat slovy,“ pomyslela si Osugi, „a teprve pak si ji upéct k obědu.“

„Ocú!“ zavolala na ni skoro plačtivě. „Proč přede mnou utíkáš? Proč vždycky, když mě vidíš, musíš hned brát nohy na ramena? Jako bych byla zjevením z pekel. U čajovny Mikazuki tomu bylo taky tak. Vůbec to nechápu. Nevím, co ti kdo namluvil. Já ti přeci nechci ublížit.“

V Ocúině tváři se objevily známky pochybností, ale Džótaró, který byl stále v Osugině sevření, se zeptal: „To myslíte vážně, bábi? Opravdu?“

„No samo sebou. Ocú vůbec nechápe, co ve skutečnosti cítím. Nevím, proč se mě bojí.“

„Jestli je to pravda, tak mě pusťte. Já vám ji přivedu.“

„Ne tak rychle! Když tě pustím, jak můžu vědět, že mě tím svým dřevěným mečem nepraštíš a neutečeš?“

„Myslíte, že jsem takovej padouch? Nikdy bych něco tak podlýho neudělal. Teď už vím, že jsme se prali úplně zbytečně. Bylo to jen nedorozumění.“

„Tak dobře. Běž za Ocú a řekni jí, že už se na ni nezlobím. Jednu dobu jsem na ni byla našťvaná, ale to už je pryč. Když umřel strýček Gon, putovala jsem všude sama. Jeho popel jsem měla stále u sebe, ale i tak mi bylo pořád smutno. Jsem stará ženská, která už nemá kam jít. Vysvětlí jí, že to, co si myslím o Musašim, se jí netýká, že ji považuji stále za svou dceru. Nežádám ji, aby se vrátila a provdala za Matahačiho. Doufám jen v to, že se jí mě zželí a vyslechne si, co jí chci říct...“

„To stačí. Víc si toho nezapamatuju.“

„Dobře. Tak jí pověz aspoň to.“

Zatímco chlapec pelášil za Ocú a opakoval si v duchu, co mu Osugi řekla, stařena předstírala, že se nedívá. Posadila se na kámen a zírala do mělké vody na břehu řeky, kde se drobné rybky seskupovaly do roztodivných obrazců. Přijde Ocú, nebo ne? Osugi po ní blýskla pohledem, který byl rychlejší než mihající se rybky v řece.

6

Ocúiny pochyby nešlo tak snadno rozptýlit, ale nakonec ji Džótaró přece jen přesvědčil, že žádné nebezpečí nehrozí. Bázlivě se vydala směrem k Osugi, která ji vítala širokým úsměvem, v němž se zrcadlilo její vítězství.

„Ocú, dcero moje,“ oslovila ji mateřsky.

„Bábi,“ uklonila se Ocú stařeně až k zemi. „Odpusťte mi... Prosím, odpusťte mi... Nevím, jak se vám omluvit...“

„Není proč se omlouvat. Stejně za všechno může Matahači. Určitě se na tebe za tvou náhlou změnu citu zlobí. Přiznávám, že jsem na tebe tehdy byla taky pěkně našťvaná. Ale to už je dávno pryč.“

„Takže mi všechno odpouštíte?“

„Jo, ale...“ řekla Osugi nejednoznačně a dřepla si na zem vedle Ocú. Ocúiny prsty se probíraly studeným pískem. Podařilo se jí vyhrabat malou jamku, kterou začala na povrch prosakovat vlažná voda.

„Jakožto Matahačiho matka ti odpouštím, ale je tu ještě Matahači.“

Nechceš se s ním ještě jednou setkat a o všem si promluvit? Utekl tehdy s cizí ženskou, takže si nemyslím, že by po tobě chtěl, aby ses k němu vrátila. Ve skutečnosti bych mu něco tak sobeckýho ani nedovolila, ale..."

„Ale?"

„Nesejdeš se s ním? Když vás uvidím pohromadě bok po boku, budu mu konečně moct vysvětlit, jak se věci mají. Budu tak moct dostát svému závazku jako matka. Budu pak mít klid, že jsem udělala vše, co bylo v mých silách."

„No..." odvětila Ocú nejistě. Z písku vedle ní vylezl malinkatý krab, který se okamžitě schoval za veliký kámen. Džótaró ho chytil, přistoupil zezadu k Osugi a položil jí ho na hlavu.

„Já si ale stejně myslím, že po tak dlouhé době bych se s ním raději vidět neměla," dodala Ocú.

„Budu přeci u toho. Nebudeš se cítit líp, až se s ním uvidíš a jednou provždy se rozejdete?"

„To ano, ale..."

„Tak to tak udělej. Je to jen pro tvoje dobro."

„I kdybych souhlasila... Jak najdeme Matahačiho? Vy víte, kde je?"

„Najdu ho. Dokážu ho najít. To zas tak dlouho trvat nebude. Uvidíš. Nedávno jsem se s ním setkala v Ósace. Byl tehdy hrozně umíněnej a utekl ode mě. Nechal mě v Sumijoši samotnou. Ale vždycky když něco takovýho udělá, tak mu je to potom líto. Určitě mě tady v Kjótu bude hledat."

Přestože měla Ocú nepříjemný pocit, že Osugi neříká pravdu, nechala se zvíkat bábinou bezmeznou vírou v jejího nehodného syna. To, co ji však skutečně udolalo, bylo přesvědčení, že vše, co stařena navrhla, dává smysl a jeví se jako správné. „Co kdybych vám Matahačiho pomohla najít?" zeptala se Ocú.

„Vážně by ses přidala?" zvolala Osugi a uchopila ji za ruku.

„Ano. Myslím, že by bylo správné, abych vám pomohla."

„Dobře, tak se mnou teď pojd' do mého hostince. Jau! Co to..." vykřikla Osugi. Vstala, zamířila rukou dozadu pod límec a vytáhla odsud kraba.

7

„Co má tohle znamenat?" vyštěkla se zachvěním Osugi. Natáhla

ruku a setřásla kraba z prstů.

Džótaró, který stál za ní, se snažil potlačit smích, ale Osugi se nenechala ošálit. S blyskajícíma se očima se k němu otočila a nenávisťně se na něj podívala. „To byla určitě tvoje práce, vid'!”

„Ne. To jsem nebyl já,” bránil se Džótaró. Pro jistotu však vyběhl nahoru na násep a volal na Ocú: „Ocú, vy s ní vážně půjdete do hostince?”

Než stačila Ocú odpovědět, ujala se Osugi slova: „Jo, půjde se mnou. Jsem ubytovaná v hostinci na úpatí svahu Sannen. Bydlím tam vždycky, když jsem v Kjótu. Nebudeme tě už potřebovat. Můžeš se klidně vrátit domů.”

„Dobře, budu v domě pana Karasumarua. Až všechno vyřídíte, Ocú, tak se tam taky vraťte.”

Ocú náhle přepadl strach. „Džótaró, počkej!” Vyběhla rychle na násep, nechtěla, aby od ní tak najednou odešel. Osugi měla obavy, aby si Ocú vše nerozmyslela a neutekla. Běžela tedy hned za ní, ale několik okamžiků měli Ocú s Džótaróem jen pro sebe.

„Myslím, že bych s ní měla jít,” řekla Ocú. „Zastavím se ale u pana Karasumarua, kdykoli se mi naskytne příležitost. Všechno mu vysvětlí a požádej ho, zda bys u něj mohl zůstat, dokud celou záležitost nevyřídím.”

„Nebojte. Budu čekat, jak jen bude potřeba.”

„Najdi mezitím Musašiho, ano?”

„A už je to tady zas! Když jsme ho už konečně našli, tak jste se před ním schovala. A teď si to vyčítáte. Neříkal jsem vám to snad?”

„Bylo to ode mě hloupý.”

Osugi je doběhla a vklínila se mezi ně. Ve třech pak kráčeli zpět k mostu. Osugin bodavý pohled se co chvíli stáčel na Ocú, v níž se neodvažovala mít důvěru. Přestože Ocú nemohla tušit, jaké nástrahy jí osud připravil, měla pocit, jako by padla do nějaké pasti.

Když došli až na most, slunce bylo již vysoko nad vrby a borovicemi. Novoročními ulicemi proudily davy lidí. Velká skupina se shlukla před cedulí umístěnou uprostřed mostu.

„Musaši? Kdo to je?”

„Zná někdo šermíře s tímhle jménem?”

„Ne, nikdy jsem o něm neslyšel.”

„To si musí dost věřit, když si troufá na samotnýho Jošioku. To bude stát určitě za to.”

Ocú se zastavila a zadívala se na ně. Osugi s Džótaróem se také

zastavili a přihlíželi, jak se mezi lidmi ozývá tichý šepot. Musašeho jméno se šířilo davem sem a tam jako drobné vlnky způsobené neklidným pohybem malých rybek u břehu.

KNIHA VĚTRU

Na suché pláni

1

Byl odsud skvělý výhled na Nagasaku, odkud se vinula cesta do Tanby. Za skupinou stromů byly na severozápad od Kjóta vidět sněhem pokryté hory. Jejich bělost byla přímo oslnující.

„Rozdělte oheň," zavelel jeden z Jošiokových žáků.

Byl začátek nového roku, devátý den prvního měsíce. Od hory Kinugasa vál mrazivý vítr. Dokonce i ptačí štěbetání znělo nešťastně. Mráz se opeřencům dostával až na kůži. Samurajové měli pocit, že jim chlad z jejich mečů proniká od pasu přes oblečení rovnou do těla.

„Pěkně to hoří."

„Hm. Měli bychom ale být opatrní, aby nezačalo hořet taky křoví."

Více než čtyřicet mužů si hrálo ruce a tváře u ohně rozdělaného na okraji suché pláně.

„Hoří to až moc!" stěžoval si Ueda Rjóhei a mával si před očima rukou, aby mu do nich nevníkl kouř. Otočil se na muže, který se chystal hodit do ohně další listí, a okřikl ho: „Už nepřikládej!"

Uplynula celá hodina, aniž se cokoli přihodilo.

„Určitě je už dávno po šestý," řekl jeden z mužů. Všichni se bezděky zadívali na oblohu.

„Spíš bude skoro sedm."

„Mladý pán by tu už měl být."

„Hm. Určitě se tu každou chvíli objeví."

S napjatým výrazem ve tváři sledovali cestu z města. Několik jich nervózně polklo.

„Co ho asi zdrželo?"

Nastalé ticho prolomilo náhlé zabučení krávy. Tato pláň byla kdysi využívána jako pastvina pro císařské krávy a ještě dnes se jich tu po

okolí několik bez dozoru potulovalo. Slunce vylezlo o trochu výše nad obzor. Přineslo s sebou teplo a zápach hnoje a suché trávy.

„Myslíte, že je Musaši už na pláni Rendaidži?“

„Možná že už dorazil.“

„Běžte se tam někdo podívat... Je to odsud jen pět set metrů.“

„Za Musašim?“

„Jo.“

Nikomu se do toho nechtělo. Ve stínu, který vrhal kouř z ohniště, bylo vidět, jak všichni sklopili hlavy. Opět zavládlo mlčení.

„Byli jsme ale s mladým pánem domluveni, že sem máme jít napřed, ne? Ještě chvilku počkejme.“

„Určitě to bylo takhle?“

„Hm, Ueda se na tom včera večer s mladým pánem domluvil. O omyl se tedy jednat nemůže.“

Ueda Rjóhei vše potvrdil. „Bylo to přesně takhle. Nedivil bych se, kdyby tady už Musaši byl. Možná že si mladý pán dává schválně na čas, aby Musašiho znervóznil. Počkejme ještě. Jestli se dopustíme nějaký ukvapenosti a lidi nabudou dojmu, že se snažíme mladému pánovi pomoci, bude pošpiněno jméno naší školy. A Musaši je jen prachobyčejnej samuraj bez pána. Není se čeho obávat. Dokud mladý pán nepřijde, nemůžeme nic dělat. Nezbyvá nám než v klidu čekat.“

2

Navzdory Seidžúrovým jednoznačným instrukcím, že se mu nemají za žádnou cenu snažit pomoci, se zde na pláni pro jistotu shromáždilo více než čtyřicet mužů. Jednalo se sice jen o zlomek žáků Jošiokovy školy, ale kromě Rjóheie mezi nimi bylo ještě dalších pět z deseti nejlepších šermířů školy.

Žáci, kteří byli svědky Musašiho výkonu v tréninkové hale Jošiokovy školy, měli jisté pochyby, ale i tak byli všichni do jednoho přesvědčeni, že vítězem dnešního zápasu nemůže být nikdo jiný než Seidžúró. Přesto se však rovněž shodli na tom, že i když je předurčeno, že zvítězí Seidžúró, dějí se občas i nepředpokládané věci. Navíc, jelikož bylo uskutečnění tohoto zápasu veřejně oznámeno, přijdou na něj jistě spousty diváků, jejichž přítomnost by mohla nejen zvýšit prestiž jejich školy, ale vylepšit i pověst jejich učitele.

Bylo již po sedmé hodině. Klid, jenž se rozhostil po Rjóheiově ujištění, že je vše v pořádku, se brzy proměnil v nudu. Muži začali nespokojeně reptat.

Diváci, kteří se pomalu blížili k místu střetnutí, se ptali, zdali nedošlo k nějakému omylu.

„Ještě pořád nic?“

„Přišel už konečně Jošioka Seidžúró?“

„Nikde ho nevidím.“

„A co Musaši?“

„Taky tu není.“

„Co to tam stojí za samuraje?“

„Nejspíš přišli jedné ze stran sekundovat.“

„To je ale divnej zápas! Sekundami jsou už na místě, ale duelanti nikde.“

Přestože byl dav čím dál větší a hlucení čím dál hlasitější, nikdo z přihlížejících se neodvážil zeptat přímo Jošiokových žáků.

„Ještě ne?“

„Pořád nic?“

„Kterej je Musaši?“

„Kterej Seidžúró?“

Lidé se navzájem překřikovali, ale žáci Jošiokovy školy jim nevěnovali pozornost. Byly jim lhostejné všechny ty zvědavé hlavy vykukující z vysoké trávy, ignorovali zvědavce sedící vysoko na větvích okolních stromů.

Džótaró mezi diváky kličkoval, až se mu od nohou zvedala oblaka prachu. Jako vždy držel v ruce svůj dlouhý dřevěný meč a na nohou měl slaměné sandály, které mu byly příliš velké. Chodil od jedné ženy k druhé a prohlížel si jejich tváře. „To není ona, tahle taky ne,“ drmolil si pro sebe. „Kde ta Ocu jenom vězí? Ví přece, že ten zápas je dneska... Navíc se za mnou u pana Karasumarua ani jednou nezastavila.“ Byl přesvědčen, že sem dnes přijde. Musaši byl v ohrožení, přece nemohla zapomenout na tak důležitou událost.

3

Ženy sice i po sebemenším poranění malíčku hned omdlévají, ale násilí a krev je z nějakého záhadného důvodu přitahuje, byť jiným způsobem než muže. Každopádně o dnešním zápasu se mezi obyvateli Kjóta povídalo velmi vzrušeně. Mezi těmi, kteří se na něj

přišli podívat, bylo i velké množství žen. Přicházely dokonce v malých skupinkách a držely se za ruce. Ať Džótaró hledal jak hledal, Ocu mezi nimi nenašel.

„To je divný," pomyslel si. „Neviděl jsem se s ní od Novýho roku. Že by byla nemocná?... Ta stará čarodějnice, co ji odvedla, mluvila sice hezky, ale možná že to byla past. Možná že jí provedla něco ošklivýho."

Tyto myšlenky jej trápily mnohem víc než výsledek dnešního souboje. O Musašiho si starosti dělat nemusel. Mezi stovkami přihlížejících nebyl asi nikdo, kdo by pochyboval o Seidžúróově vítězství. Džótaróova víra v Musašiho však byla neochvějná. Stále měl ještě před očima svého mistra, jak čelí kopím hózóinských mnichů na pláni Hannja.

Nakonec se zastavil uprostřed pláně. „Ještě něco tu nehraje," rozvažoval Džótaró. „Proč jsou všichni ty lidi tady? Na ceduli přeci stálo, že se souboj odehraje na pláni u Rendaidži." Vypadalo to, že je jediný, kdo se nad tím pozastavuje. Z hlučícího davu se ozval nepřívětivý hlas: „Hej, chlapče! Na moment!" Džótaró hned věděl, o koho jde. Byl to tentýž muž, který ráno na Nový rok pozoroval Musašiho s Akemi, jak si povídají na mostě na Páté ulici.

4

„Co chcete, pane?" zeptal se Džótaró.

Sasaki Kodžiró došel až k němu, ale než mu odpověděl, tak si ho stačil od hlavy až k patě pořádně prohlédnout. „Neviděli jsme se tuhle na Páté ulici?"

„Vy si mě pamatujete?"

„Byl jsi tam s takovou mladou ženou."

„Jo. S Ocu."

„Tak se tedy jmenuje! Pověz mi, má něco společného s Musašim?"

„To bych řekl."

„Je to jeho sestřenice?"

„Ne."

„Sestra?"

„Ne."

„Tak co tedy?"

„Má ho ráda."

„Jsou to milenci?"

„To nevím. Jsem jen jeho žák," potrásal Džótaró pyšně hlavou.
„Proto jsi tedy tady. Lidé jsou už dost neklidní. Ty určitě moc dobře víš, kde je teď Musaši. Vyrazil už z hostince?"
„Proč se mě na to ptáte? Delší dobu jsem se s ním neviděl."
Skupinka několika mužů si razila cestu davem směrem ke Kodžiróovi.
Ten se na ně zadíval svým jestřábím pohledem.
„Tak tady jste, pane Sasaki."
„Vida, pan Rjóhei."
„Kde jste byl celou dobu?" ptal se Rjóhei a chytil Kodžiróa za ruku jako zločince. „Nezastavil jste se v naší tréninkové hale už přes deset dnů. Mladý pán chtěl s vámi cvičit."
„Co na tom, že jsem se neukázal? Teď jsem tady."
Rjóhei a jeho kumpáni Kodžiróa diskrétně obstoupili a odvedli ho k ohni.

Ti, kteří spatřili Kodžiróův dlouhý meč a výstřední oblečení, si začali mezi sebou šeptat. „To je určitě Musaši!"
„Myslíte?"

„Beze všech pochyb."
„To je pěkně výstřední oblečení. Ale slabej asi nebude."
„To není Musaši!" obořil se na ně opovržlivě Džótaró. „Musaši takovej není! Ten by se nikdy neoblíkl jako herec divadla kabuki!"

Tou dobou už i ti, kteří přeslechli chlapcovy námitky, pochopili, že se mýlili, a znovu se vrátili k přemítání o tom, co se ještě seběhne.

Na Kodžiróovi, který stál vedle Jošiokových žáků, bylo vidět, že jimi pohrdá. Tiše mu naslouchali, ale tvářili se podrážděně.

5

„To, že ani Seidžúró, ani Musaši nepřišli včas, je jen štěstí pro Jošiokovu školu," řekl Kodžiró. „Raději byste se měli rozdělit do skupin, odvést odsud Seidžúróa a vrátit se s ním domů, dřív než se mu něco stane."

Tento sprostý návrh je popudil ještě víc, Kodžiró však pokračoval. „To, co vám radím, by Seidžúróovi prospělo mnohem víc než vaše pomoc." Potom nabubřele dodal: „Nebesa mě sem poslala jako posla přinášejícího spásu Jošiokově škole. Zde je má předpověď: Jestli dojde k zápasu, Seidžúró prohraje. Mrzí mě, že to musím říct, ale Musaši ho zcela určitě porazí, možná i zabije."

Miike Džúrózaemon do něj vrazil svou hrudí a zaječel: „To je urážka!" Pravý loket měl vytrčený nahoru mezi svou a Kodžiróovou tváří, byl připraven tasit meč.

Kodžiró se na něj zadíval a ušklíbl se: „Vidím, že se vám má rada nelíbila."

„Hm!"

„V tom případě mi je líto," řekl Kodžiró bezstarostně. „Už se vám nebudu pokoušet pomáhat."

„Nikdo se o vaši pomoc neprosil."

„To není tak úplně pravda. Pokud byste nepotřebovali moji pomoc, proč byste naléhali, abych šel z Kemy až do vašeho domu? Proč jste se mě snažili za každou cenu obveselit? Vy, Seidžúró i všichni ostatní!"

„Byli jsme jen slušní ke svému hostu. Moc si o sobě myslíte!" „Cha, cha, cha, cha! Raději s tím přestaňme dřív, než vám všem budu muset ušetřit pořádnou lekci. Ale varuji vás, pokud nebudete dbát mé předpovědi, budete toho litovat! Viděl jsem oba na vlastní oči a tvrdím, že pravděpodobnost, že Seidžúró prohraje, je velmi vysoká. Musaši stál ráno na Nový rok na mostě na Páté ulici. Hned jak jsem ho spatřil, cítil jsem ohromné nebezpečí. Ta cedule s výzvou vypadá na mostě spíš jako smuteční oznámení o konci Jošiokovy školy. Je to smutné, ale na světě to zřejmě chodí tak, že lidé nikdy nepoznají, kdy je s nimi konec." „To už by stačilo! Proč jste sem tedy chodil, když dokážete mluvit jen takhle?" Kodžiróův hlas zněl tentokrát uštěpačně: „Je také typické, že lidé, které čeká rychlý pád, nedokážou rozpoznat laskavost, která je jim nabízena. Jen do toho! Dělejte, co chcete! Nebudete muset ani dlouho čekat! Nepotrvá ani hodinu a poznáte, jak moc se mýlíte."

„Pche!" plivl na něj Džúrózaemon. Čtyřicet mužů vykročilo naráz vpřed, jejich vztek výhrůžně sálal nad temnou plání.

Kodžiró reagoval sebejistě. Rychle uskočil do strany a svým postojem demonstroval, že pokud chtějí souboj, je na něj připraven. Dobrá vůle, kterou se ještě před chvílí zaštiťoval, byla ta tam. Ten, kdo to celé pozoroval, si mohl myslet, že jeho chování byla jen taktika, jak odvrátit pozornost davu od očekávaného Musašiho a Seidžúróova souboje a strhnout ji na sebe.

6

Mezi těmi, kteří stáli poblíž, se šířila vlna vzrušení. Nebyl to sice souboj, na který se přišli podívat, ale i tento se jevil velmi slibně.

Do této napjaté atmosféry vběhla jakási mladá dívka. Za patami jí hopsala jako kutálející se míč malá opice. Dívka se postavila mezi Kodžiróa a Jošiokovy žáky a volala: „Kodžiró! Kde je Musaši? Není tady?”

Kodžiró se na ni nasupeně obořil: „Co to má znamenat?”

„Akemi!” řekl překvapeně jeden ze samurajů. „Co tady dělá?”

„Proč jsi tady?” paskoval ji Kodžiró. „Neřikal jsem ti snad, abys sem nechodila?”

„Nejsem tvůj majetek! Proč bych sem nemohla?”

„Sklapni a mazej odsud! Běž zpátky do Zuzuji,” křičel Kodžiró a snažil se ji jemně odstrčit.

Akemi prudce oddechovala a rezolutně zakroutila hlavou. „Přestaň mi poroučet! Zůstala jsem u tebe, ale nepatřím ti. Já...” nedořekla větu a začala hlasitě vzlykat. „Jak mi můžeš po tom, cos mi udělal, poroučet? Potom, cos mě svázal a nechal zavřenou nahoře v hostinci! Potom, cos mě trápil a mučil, když jsem řekla, že se bojím o Musašiho!”

Kodžiró otevřel ústa, aby na to něco řekl, ale Akemi mu k tomu nedala příležitost. „Jeden ze sousedů mě slyšel křičet a přišel mě rozvázat. Jsem tady, abych se mohla vidět s Musašim!”

„Zbláznila ses? Nevidíš snad, kolik je tu kolem nás lidí? Zmlkni už!”

„Nezmlknu! Je mi jedno, kdo mě slyší. Říkal jsi, že Musaši dnes zemře. Když ho nezvládne Seidžúró, zastoupíš ho a budeš to ty sám, kdo Musašiho zabije. Možná jsem bláznivá, ale Musaši je jediný muž mého srdce! Musím ho vidět. Kde je?”

Kodžiró chtěl něco říct, ale Akemin sžiravý útok jej připravil o všechna slova.

Jošiokovým žákům přišla Akemi příliš rozrušená, než aby jí uvěřili. Ale možná, že na tom, co řekla, bylo něco pravdy. A pokud bylo, tak ji svedl svou laskavostí, a pak ji mučil pro vlastní potěšení.

Kodžiró byl v rozpacích, zíral na Akemi s neskrývanou nenávistí.

Náhle však jejich pozornost upoutal jeden ze Seidžúróových pobočníků, mladík jménem Tamihači. Utíkal jako pomatený, mával rukama a volal: „Pomozte! Náš mladý pán! Střetl se s Musašim! Je

raněný! Je to vážný! Moc vážný!"

7

„O čem to blábolíš?"

„Mladý pán? Nebo Musaši?"

„Kde? A kdy?"

„Tamihači, je to pravda?"

Tváře překřikujících se mužů mrtvolně zbledly.

Tamihači začal neartikulovaně něco vykřikovat. Neodpovídal na jejich otázky, ani se nezastavil, aby si vydechl. Utíkal zpět směrem na silnici do Tanby. Ueda, Džúrózaemon a rovněž tak ostatní žáci nevěděli, zda tomu mají věřit či ne. Rozeběhli se za ním jak divoká zvěř uhánějící hořící plání.

Běželi pěkný kus cesty směrem na sever, až dorazili na suchou pláň, jež se rozprostírala za stromy po jejich pravici. Dopadaly na ni paprsky jarního slunce, všude klid a pokoj. Drozdi a t'uhýci štěbetali, jako by se nic nestalo, a když se sem přičítal Tamihači, poplašeně se vznesli k obloze. Tamihači vylezl na vršek, který svým tvarem připomínal starověkou hrobku, a padl na kolena. Zarýval prsty do hlíny a bědoval: „Mladý pane!"

Ostatní jej konečně dohonili, ale když spatřili svého mistra, zůstali stát jako přibití. Seidžúró měl na sobě modré květované kimono, rukávy podvázané koženými šňůrkami, a kolem hlavy měl omotaný bílý šátek. Ležel na břiše s tváří zabořenou do trávy.

„Mladý pane!"

„Jsme u vás! Co se tu přihodilo?"

Na bílém šátku nebyla ani kapka krve, stejně tak ani na jeho rukávech nebo na okolní trávě. Avšak v jeho očích a na obočí bylo vidět, že trpí nesmírnými bolestmi. Jeho rty měly barvu planých hroznů.

„Dýchá?"

„Jen s obtížemi."

„Dělejte, zvedněte ho!"

Jeden z mužů si klekl a vzal Seidžúróa za pravou ruku, aby ho mohl podepřít. Seidžúró zařval bolestí.

„Najděte něco, na čem bychom ho mohli odnést! Cokoli!"

Čtyři muži na sebe zmateně pokřikovali a utíkali dolů po cestě k rolnické usedlosti. Vrátili se s velkou okenicí. Opatrně na ni

Seidžúróa přetočili, ale přestože to vypadalo, že se mu trochu ulevilo, i nadále se kroutil v bolestech. Aby jim nespádl, rozvázalo si několik žáků pásy a přivázali ho jimi k okenici.

Po jednom chytili okenici za všechny čtyři rohy, zvedli ji a dali se tiše jak pohřební průvod na cestu.

Seidžúró šíleně kopal nohama, div že okenici nerozbil. „Co Musaši?... Už je pryč? Taková bolest! Pravá ruka... rameno! Moje kost... Jau! Au! Už to nevydržím! Usekněte mi ji!... Neslyšíte? Usekněte mi tu ruku!”

8

Utrpení, které Seidžúróovi působila ta hrozná bolest, přinutilo muže, kteří nesli improvizovaná nosítka, odvrátit zrak. Byl to muž, kterého si vážili jako svého učitele, přišlo jim nepatřičné dívat se na něj v tomto stavu.

Na chvíli zastavili a zavolali dozadu na Uedu a Džúróaemona: „Má hrozná bolest, chce po nás, abychom mu usekli ruku. Nebude lepší, když to pro něj uděláme?”

„Neplácejte hlouposti,” odpověděl jim hlasitě Ueda Rjóhei. „Samozřejmě že má bolesti, ale na to se neumírá. Jestli mu usekneme ruku a nepodaří se nám zastavit krváčení, tak s ním bude konec. Musíme ho odnést co nejrychleji domů a zjistit, jak na tom doopravdy je. Pokud mu budeme muset amputovat ruku, uděláme to, až budeme mít jistotu, že nám nevykrvácí. Běžte někdo napřed a zavolejte do školy doktora.”

Kolem bylo stále ještě hodně lidí, stáli tiše za borovicemi podél cesty. Rjóhei se dopáleně zamračil a otočil se dozadu na své muže. „Vyžente odsud ty lidi!” zavelel. „Mladý pán není žádná atrakce.”

Většina samurajů měla radost, že mohou dát průchod svému rozhořčení. Rozeběhli se a dělali na přihlížející hrozná gesta, která je rozprášila jak hejno cikád.

„Tamihači, pojď sem!” zvolal nazlobeně Rjóhei, jako by za všechno mohl jen Seidžúróův mladý pobočník.

Mladíka, jenž celou dobu plačky kráčel vedle nosítek, v té chvíli jala hrůza. „Co... co... co si přejete?” vykoktal ze sebe.

„Byl jsi s mladým pánem, když odcházel z domu?”

„A... a... ano.”

„Kde se rozcvičoval?”

„Tady, když jsme sem dorazili.“
 „Věděl moc dobře, kde na něj čekáme. Proč se nezastavil nejprve tam?“
 „To nevím.“
 „Byl Musaši už na místě?“
 „Stál na tom vršku, kde... kde...“
 „Byl sám?“
 „Ano.“
 „Jak to probíhalo? Jenom jsi tam tak stál a přihlížel?“
 „Mladý pán se na mě zpřímá podíval a řekl... Řekl, že kdyby náhodou prohrál, mám vzít jeho tělo a přenést ho na spodní pláň. Řekl, že tam na něj čekáte už od úsvitu, ale že o všem musím mlčet, dokud zápas neskončí. Řekl, že jsou chvíle, kdy adept válečného umění nemá jinou možnost než riskovat svou vlastní porážku. Nechtěl vyhrát nečestným, podlým způsobem. Potom šel rovnou k Musašimu.“ Tamihači mluvil rychle, ulevilo se mu, že může konečně o všem promluvit.
 „Co bylo dál?“
 „Viděl jsem Musašiho tvář. Zdálo se, že se trochu usmívá. Oba dva se pozdravili, a pak... A pak jsem uslyšel výkřik. Rozléhal se od jednoho konce pláně ke druhému. Viděl jsem, jak dřevěný meč mladého pána vyletěl do vzduchu a potom... jenom Musašiho, jak tam stojí. Měl kolem hlavy oranžový šátek, ale trčely mu z něj vlasy.“

9

Cesta byla vyčištěna od zvědavců. Muži, kteří nesli okenici, postupovali zasmušile vpřed, ale dávali pozor na každý krok, aby zraněnému nezpůsobili ještě další bolest.

„Co to má znamenat?“

Zastavili se a jeden z mužů, jenž držel přední část nosítek, si přiložil volnou ruku na krk. Druhý vzhledl k obloze. Na Seidžúróa dopadalo suché borové jehličí. Nahoře na větvi seděla Kodžiróova opice. Tupě na ně zírala a dělala obscenní gesta.

„Jau!“ zakřičel jeden z mužů, když ho do tváře zasáhla borová šiška. „Krucinál!“ zaklel a hodil po opici svým nožikem z pochvy meče. Minul ji však.

Když opice zaslechla zahvízdání svého pána, udělala salto a přistála

Kodžiróovi měkce na rameni. Sasaki Kodžiró stál ve stínu stromu, Akemi vedle něj. Jošiokovi studenti se na něj nazlobeně mračili. Kodžiró jim však nevěnoval pozornost a prohlížel si raněného na okenici. Pohrdavý úsměv v jeho tváři vystřídal výraz úcty. Tvářil se vážně, když slyšel, jak Seidžúró úpěnlivě naříká. Jošiokovi studenti si v té chvíli vzpomněli na Kodžiróovo varování.

Rjóhei popohnal muže, kteří nesli nosítka, kupředu. „Je to jen opice. To není člověk. Zapomeňte na ni a pokračujte dál.”

„Počkejte,” řekl Kodžiró. Došel až k Seidžúróovi a promluvil přímo k němu. „Co se stalo?” Nečekal na odpověď a hned pokračoval: „Musaši vás nakonec dostal? Kam vás zasáhl? Do pravého ramene? To nevypadá dobře. Kost je celá roztříštěná. Vaše ruka je teď jako pytel šterku. Neměl byste ležet na zádech a nechat se vláčet na okenici. Krev se vám může dostat až do mozku.”

Otočil se na ostatní a povýšeně všem zavelel: „Položte ho na zem! Dělejte, položte ho!... Na co čekáte? Dělejte, co říkám!”

Seidžúró vypadal, jako by byl na pokraji smrti, ale Kodžiró ho nutil postavit se. „Dokážete to. Musíte to jen zkusit. To zranění není zas tak vážné. Je to jen vaše pravá ruka. Zkuste chodit, uvidíte, že to půjde. Máte stále ještě levou ruku. Zapomeňte na sebe! Myslete na svého zesnulého otce. Zaslouží si mnohem větší úctu, než jakou mu prokazujete teď. Mnohem větší. Co by to bylo za ostudu, nechat se vláčet ulicemi Kjóta. Pomyslete na to, jak by to pošpinilo památku vašeho otce!”

Seidžúró na něj zíral, oči měl celé bílé, mrtvolné. Potom se rychlým pohybem postavil zcela sám na nohy. Jeho nepoužitelná pravá ruka vypadala o něco delší než levá.

„Miike!” zavolal Seidžúró.

„Ano, pane.”

„Usekni mi ji!”

„Prosím?”

„Nestůj tam jen tak a usekni mi ruku!”

„Ale...”

„Ty tupče zbabělej! Tak ty, Uedo, usekni ji! Dělej!”

„A... a... ano, pane.”

Než se však Ueda stačil pohnout, Kodžiró řekl: „Já to udělám, když si to přejete.”

„Prosím!” odvětil mu Seidžúró.

Kodžiró se k němu přiblížil, uchopil ho pevně za paži, zvedl ji a ve

stejnou chvíli tasil svůj krátký meč. Ozval se krátký, pronikavý zvuk, po němž paže spadla na zem a z pahýlu vytryskla krev.

10

Když Seidžúró zavrával, jeho žáci pospíchali, aby ho rychle podepřeli a kusem látky zastavili krváčení.

„Dál už půjdu po svých," řekl Seidžúró. „Domů mě donesou moje dvě nohy." Měl mrtvolně bledý obličej, ale udělal deset kroků. Z rány mu kapala krev a zanechávala za ním černou stopu, jak se vsakovala do země.

„Mladý pane, buďte opatrný!"

Jeho žáci se k němu tiskli jako obruče k sudu, v jejich hlasech zaznívala starostlivost, která se brzy proměňovala ve vztek.

Jeden z nich proklínal Kodžiróa: „Proč se do toho musel ten povýšenej nádiva plést? Měl jste zůstat ležet!"

Ale Seidžúró zahanben Kodžiróovými slovy řekl: „Půjdu po svých!" Po kratičké přestávce ušel dalších dvacet kroků. Nesla ho spíše nezdolná odhodlanost než jeho nohy. Nedokázal však jít dlouho. Po padesáti metrech se složil na zem.

„Rychle! Musíme ho odnést k doktorovi."

Sebrali ho ze země a pospíšili si na Sedmou ulici. Seidžúró už neměl sílu jim odporovat.

Kodžiró stál chvíli pod jedním stromem a s úšklebkem vše tiše pozoroval. Potom se otočil k Akemi a samolibě poznamenal: „Vidělas to? Věřím, že teď se cítíš dobře." Pobledlá Akemi přešla jeho ironickou poznámku jen výrazem znechucení ve tváři, ale Kodžiró pokračoval: „Pořád jsi mluvila o tom, jak moc se chceš vrátit k Musašimu. Jsi teď spokojená? Je to dostatečná pomsta za ztrátu tvého panenství?"

Akemi byla příliš zmatená, než aby mu na to byla schopna něco říct. Kodžiró jí teď naháněl mnohem větší hrůzu, přišel jí mnohem zlejší a odpornější než Seidžúró. Seidžúró byl sice příčinou jejího utrpení, ale nebyl to zlý člověk. Nebyl tak zlomyslný, nebyl to skutečný padouch. Na druhou stranu Kodžiró byl ztělesněním zla, nebyl to ten typ ničemy, kterého hned všichni prohlédnou, ale typ zvráceného, zrůdného zloducha, který se nedokáže těšit z radosti druhých, ale zálibně pozoruje, jak někdo trpí. Nikdy nekradl ani nepodváděl, ale i přesto byl mnohem nebezpečnější než běžný

darebák.

„Jdeme domů," řekl a nechal si opici vylézt na rameno. Akemi si přála utéct, ale neměla k tomu dost odvahy. „Shánět se po Musašim ti v ničem nepomůže," mumlal si pro sebe Kodžiró. Tato slova však patřila stejně tak jemu jako Akemi. „Nemá důvod, proč by tu měl zůstat."

Akemi se ptala sama sebe, proč této chvíli nevyužila k úprku na svobodu, proč nedokázala opustit tohoto surovce. Ale i když proklínala svou hloupost, neuměla zabránit tomu, aby s ním šla.

Opice otočila hlavu a zadívala se na ni. Akemi cítila, že je obě váže stejný osud. Vzpomněla si na to, jak uboze vypadal Seidžúró, a přesto mu její srdce bilo vstříc. Muži jako Seidžúró a Kodžiró pohrdala, ale navzdory tomu ji k nim něco přitahovalo. Všechno se jí tím jen zkomplikovalo.

11

„Vyhrál jsem," říkal si v duchu Musaši, když opouštěl pláž. „Porazil jsem Jošioku Seidžúróa, skolil jsem nositele tradice slavné kjótské školy!"

Avšak věděl, že to nebylo od srdce. Pohled měl sklopený k zemi a nohy se mu jakoby propadávaly do zetlelého listí. Malý ptáček, který tam přilétl, si protřepával křídla a odhaloval své břicho. Připomínal mu rybu.

Když se ohlédl dozadu, uviděl na vršku, na němž se před chvílí utkal se Seidžúróem, pouze několik borovic. „Zasadil jsem jen jednu ránu," přemítal Musaši. „Možná jsem ho nezabil." Prohlédl si svůj dřevěný meč, aby se ujistil, že na něm nejsou žádné stopy krve.

Dnes ráno cestou na místo souboje očekával, že Seidžúró bude obklopen svými žáky, kteří se dost možná uchýlí k nějakému nekalému úskoku. Byl připraven i na to, že může přijít o život - aby po případné porážce nevypadal příliš zanedbaně, vyčistil si solí zuby a umyl si vlasy.

Seidžúró nedosahoval ani zdaleka kvalit, které u něj Musaši předpokládal. Ptal se sám sebe, zda to doopravdy je syn Jošioky Kenpóa. Nemohl si ztotožnit tohoto uhlazeného, dobře vychovaného mladého muže se Seidžúróem, mistrem kjótské školy. Byl příliš útlý, příliš tichý a zdvořilý, než aby to mohl být onen slovutný šermíř.

Když se vzájemně pozdravili, Musaši si celý nesvůj pomyslel:

„Nikdy jsem ho neměl vyzývat na souboj.“

Jeho výčitky byly upřímné, protože jeho cílem bylo porážet protivníky, kteří byli lepší než on. Jeden pohled na něj mu stačil. Na tento zápas nebylo potřeba tvrdě trénovat celý rok. Seidžúróovy oči prozrazovaly, že mu schází sebedůvěra. Chyběl mu onen nepostradatelný oheň, nejen ve tváři, ale v celém těle.

„Proč sem dnes ráno přišel,“ divil se Musaši, „když si vůbec nevěří?“ Musaši si však uvědomoval protivnickovu obtížnou situaci a soucítit s ním. Seidžúró nemohl tento zápas odvolat, ani kdyby chtěl. Žáci, které zdědil po otci, k němu vzhlíželi jako k svému učiteli a rádci. Nebylo jiné volby než zápas podstoupit. Když stáli proti sobě, Musaši byl připraven omluvit se a souboj odvolat, ale nedostal k tomu příležitost.

Ted', když už bylo po všem, si Musaši pomyslel: „Je mi to líto! Neměl jsem to dělat!“ V duchu se modlil, aby se Seidžúróovi rána brzy zahojila.

12

Bylo však už pozdě něco řešit, vyzrálý válečník by neměl trávit čas výčitkami nad tím, co se stalo v minulosti.

Když přidal do kroku, vynořila se z travnatého porostu vylekaná tvář postarší ženy. Byla skloněná až k zemi, pravděpodobně něco hledala. Dusot jeho kroků ji vyplašil. Měla na sobě obyčejné, lehké kimono, byla k nerozeznání od okolní trávy. Jedinou výjimkou byla fialová šňůrka, kterou měla připevněný kabátek. Přestože vypadala jako obyčejná žena, šátek, který jí zakrýval oblou hlavu, prozrazoval, že se jedná o mnišku. Byla malého vzrůstu a vypadala velmi elegantně.

Musaši byl stejně překvapený jako ona. Stačilo pár kroků a málem na ni šlápl.

„Co hledáte?“ zeptal se vlídně. Zahlédl šňůru korálků růžence na její ruce, který ukrývala pod rukávem. Ve druhé ruce držela košík plný všemožných rostlin. Prsty s korálky se jí malinko chvěly.

Musaši ji chtěl uklidnit, a tak nenuceně řekl: „Nikdy by mě nenapadlo, že se byliny začnou zelenat tak brzy. To už doopravdy začalo jaro. Hm, vidím, že tam máte petržel, řepku a protnici. To všechno jste nasbírala úplně sama?“

Mniška zahodila košík, dala se na útěk a vykřikovala. „Kóecu,

Kóecu!"

Musaši zmateně pozoroval, jak se její malá postava ztrácí ve svahu na jinak rovné pláni. Za svahem se zvedal obláček dýmu.

Pomyslel si, že by byla škoda, kdyby přišla o všechny ty byliny, když si s jejich hledáním dala tolik práce. Zvedl košík, naložil vše zpět a rozběhl se za ní. Po chvílce kromě ní spatřil dva muže.

Na prosluněné jižní straně svahu měli rozprostřený koberec, na němž leželo různé náčiní, kterého je zapotřebí při čajovém obřadu. Nad ohništěm byl zavěšen železný kotlík a vedle stál džbán s vodou. Okolní příroda jim posloužila jako zahrada, vytvořili si čajovou místnost pod širým nebem. Vše vypadalo velmi vytríbeně a elegantně.

Živoucí mistr

1

Jeden z mužů vypadal jako sluha. Bílá plet', hladká tvář a vznešené rysy toho druhého připomínaly loutku kjótského dvořana, ovšem v životní velikosti. Měl velké břicho a v jeho tvářích i postoji se zračila sebejistota.

„Kóecu." To jméno upoutalo Musašiho pozornost, protože tou dobou žil v Kjótu proslulý Hon'ami Kóecu. Se značnou závistí se o něm povídalo, že dostává od mocného knížete Maedy Tošiieho z Kagy služné třicet šest tisíc litrů rýže ročně. Jako obyčejný měšťan by mohl s takovým příjmem nádherně vystačit, ale kromě toho požíval zvláštní přízně Tokugawy Iejasua a byl často zván do sídel urozených dvořanů. Velcí válečníci z celé země byli prý nuceni sesedat z koní a chodit kolem jeho obchodu pěšky, aby nevyvolali dojem, že na něj shlížejí spatra.

Kóecuovo rodové jméno mělo původ ve skutečnosti, že jeho sídlo bylo umístěno na třídě Hon'ami, a jeho hlavní činností bylo čištění, leštění a oceňování mečů. Rodina Hon'ami si vydobyla dobrou pověst už ve čtrnáctém století a prosperovala po celé období Ašikaga. Později se dostala pod ochranu takových velikánů, jakými byli Imagawa Jošimoto, Oda Nobunaga nebo Tojotomi Hidejoši.

Kóecu byl znám jako muž obdařený mnoha talenty. Maloval, vynikal jako hrnčír a mistr laků, byl uznáván jako velký znalec umění. Sám o sobě tvrdil, že jeho silnou stránkou je kaligrafie. V

tomto oboru byl řazen hned vedle uznávaných mistrů, jakými byli Šókadó Šódžó, Karasumaru Micuhiro a Konoe Nobutada, zakladatel proslulého stylu Sanmjakuin, který byl tou dobou velmi populární.

Přestože byl Kóecu tolik slavný, měl pocit, že se mu nedostává náležitého uznání, soudě podle toho, co se o něm povídá. Říkalo se, že často navštěvuje sídlo svého přítele Konoeho Nobutady, který není jen běžným šlechticem, ale současně zastává úřad ministra zleva. Během těchto častých návštěv se řeč často stáčela na kaligrafii a Nobutada se prý jednou zeptal: „Kóecu, koho bys vybral jako tři největší kaligrafy naší země?" Kóecu bez zaváhání odpověděl: „Druhým bys byl ty a třetím asi Šókadó Šódžó." Nobutadu to trochu zmátlo, a tak se zeptal: „Začal jsi tím, kdo je druhý, ale kdo je první?" Kóecu se ani neusmál a podíval se mu zpřímá do očí: „Samozřejmě že já." Musaši, ponořený do myšlenek o Kóecuovi, se zastavil kousek před ním a jeho společníky. Nebyl si stále jist, zda to je skutečně on.

2

Kóecu držel v ruce štětec a na kolenou mu leželo několik listů papíru. Pečlivě se tahy štětce snažil zachytit plynoucí vodu v nedalekém potůčku. Na jeho posledním výtvoru, stejně jako na předchozích pokusech roztroušených kolem na zemi, bylo jen několik čar, které by dle Musašiho soudu zvládl i úplný začátečník.

Kóecu zvedl zrak a pokojně se zeptal: „Stalo se něco?" Teprve potom se rozhlédl a uviděl, jak se naproti Musašimu za sluhovými zády třese strachy jeho matka.

Musaši se v přítomnosti tohoto muže cítil mnohem klidněji než před chvílí. Nebyl to typ člověka, které běžně potkával. Měl v sobě jiskru. V jeho očích bylo pronikavé světlo. Netrvalo dlouho a začal se na Musašiho usmívat jako na starého známého.

„Vítejte, mladý muži. Dopustila se má matka něčeho špatného? Je mi už čtyřicet osm let, takže si asi dovedete představit, kolik je jí. Těší se dobrému zdraví, ale občas si stěžuje na svůj zrak. Pokud udělala něco, co neměla, tak doufám, že přijmete mou omluvu." Odložil štětec a podložku na koberec, opřel si dlaně o zem a chystal se mu uklonit.

Musaši spěšně poklekl a zabránil Kóecuovi, aby se mu klaněl. „Vy jste její syn?" zeptal se zmateně.

„Ano.“

„Omluvit se musím já. Opravdu nevím, co vaši maminku tolik vystrašilo. Když mě spatřila, upustila košík a rychle utekla. Cítil jsem se hrozně provinile, když jsem viděl, jak se obsah košíku vysypal. Proto jsem ho sem přinesl. O nic víc nešlo. Není důvod, abyste se mi klaněl.“

Kóecu se pobaveně rozesmál. Otočil se k mnišce a řekl: „Slyšela jste to, matko? Zbytečně jste se polekala.“

Mnišce se konečně ulevilo, odvážila se vyjít ze svého úkrytu za sluhou. „Myslíš, že mi ten samuraj nechtěl nijak ublížit?“

„Ublížit? Co vás to jenom napadá! Vidíte, donesl vám dokonce i košík. Není to od něj laskavé?“

„Moc se vám omlouvám,“ řekla mniška. Hluboce se Musašimu uklonila, přičemž se čelem dotkla růžence na zápěstí. Zvesela se zasmála a otočila se ke svému synovi. „Hrozně se stydím,“ řekla, „ale když jsem tady mladého pána spatřila, přišlo mi, že cítím pach krve. Strašně mě to vylekalo! Naskočila mi husí kůže. Teď už vidím, jak jsem byla hloupá.“

3

Stařenin postřeh Musašiho ohromil. Prohlédla ho skrz naskrz a bezelstně mu to dala najevo. Měla velmi jemné smysly, není divu, že jí musel připadat jako hrůzné, krvavé stvoření.

Kóecu si určitě také všiml intenzivního, probodávajícího pohledu jeho očí, jeho hustých černých vlasů a hlavně meče, který naznačoval, že jeho majitel při sebemenší provokaci zaútočí. Avšak zdálo se, že Kóecu se snaží najít v něm to dobré.

„Jestli nemáte naspěch,“ řekl Kóecu, „můžete si u nás chvilku odpočinout. Je tu takový klid a mír. Stačí tu jen tiše sedět a ucítíte, jak vás to vyčistí a osvěží.“

„Když natrhám ještě trochu bylin, můžu vám nabídnout dobrou kaši,“ dodala mniška. „A trochu čaje. Nebo nemáte rád čaj?“

Ve společnosti těch dvou pocítil Musaši soulad s okolním světem. Zasunul svůj bojový duch do pochvy, podobně jako kočka zatahuje drápky. V této příjemné atmosféře bylo těžké uvěřit, že jsou si úplně cizí. Než si to Musaši stačil uvědomit, vyzul si sandály a zaujal místo na koberci.

Dovolil si položit několik otázek a dozvěděl se, že matka, jejíž

mnišské jméno znělo Mjóšú, byla před nastoupením Buddhovy cesty dobrou a věrnou manželkou svému manželovi, a že její syn je skutečně oním slavným umělcem a řemeslníkem. Mezi opravdovými šermíři nebylo nikoho, kdo by neznal jméno Hon'ami - natolik bylo ceněno renomé této rodiny v souvislosti se samurajskými meči.

Musaši si jen těžko dokázal spojit představu o tom, jak by tito slavní lidé měli vypadat, s tím, jací Kóecu a jeho matka ve skutečnosti jsou. Přišli mu jako obyčejní lidé, které jen tak náhodou potkal na opuštěné pláni. Chtěl, aby to tak zůstalo, protože jinak by mohl začít být upjatý a celé dostaveníčko pokazit.

Mjóšú přinesla kotlík na čaj a zeptala se svého syna: „Kolik myslíš, že mu asi je?“

Pohlédl na Musašiho a odpověděl: „Řekl bych takových dvacet šest.“

Musaši zakroutil hlavou. „Ne, je mi jen dvacet tři.“

„Jen dvacet tři,“ zvolala Mjóšú. Potom mu pokládala běžné otázky: odkud je, zda jsou jeho rodiče ještě naživu, u koho se učil umění meče, a tak dále.

Oslovovala jej přátelsky, jako by byl jejím vnukem, a to způsobilo, že se Musaši rázem proměnil v chlapce. Začal mluvit jako jinoch, neformálně. Byl zvyklý na tvrdý výcvik a disciplínu, stále koval svého ducha v dokonalé ocelové ostří, o vytříbenějších stránkách života neměl ani potuchy.

4

Jak s ním stará mniška mluvila, šířil se jeho tělem příjemný hřejivý pocit.

Mjóšú, Kóecu, věci na koberci a dokonce i čajová miska, to vše svým dílem přispívalo k znamenité atmosféře a dokonale zapadalo do okolní přírody. Avšak Musaši byl netrpělivý a jeho tělo neklidné, nedokázal sedět příliš dlouho na místě. Dokud si povídali, bylo mu to příjemné, ale jakmile Mjóšú začala tiše zírat na čajový kotlík a Kóecu se vrátil ke svému malování, propadl Musaši nudě. „Co jim tu přijde tak zajímavého, že se sem museli vypravit? Jaro je teprve na samém začátku. Je ještě chladno,“ říkal si v duchu.

Když si chtějí natrhat bylinky, proč s tím nepočkají, až bude tepleji a všude kolem bude chodit víc lidí? Poroste pak mnohem víc květů a svěžích bylinek. Pokud si chtějí užít čajový obřad, proč se namáhají

nosit všechny ty propriety až sem? Taková slavná, vzkvétající rodina má určitě ve svém domě elegantní čajovou místnost.

Nebo přišli kvůli malování?

Zadíval se na Kóecuova záda. Když se zkroutil trochu do strany, měl najednou před očima i pohyb jeho štětce. Kóecu maloval jen čáry a pohledem vytrvale spočíval na úzkém potoku, který si razil cestu suchou trávou. Soustředil se jen na pohyb vody, znovu a znovu se jej snažil zachytit, ale stále mu unikal. Nevzdával se, maloval tenké čáry zase od začátku.

„Hm,“ pomyslel si Musaši, „malování není tak jednoduché, jak vypadá.“ Nuda jej na chvíli opustila a se zaujetím pozoroval Kóecuovy tahy štětce. Kóecu zakouší nejspíš totéž co on, když stojí s mečem proti nepříteli. Avšak Musaši se v takových chvílích obvykle povznese a cítí, že je zajedno s přírodou - ne, nikoli „cítí“, protože všechno cítění je v momentě, kdy zasadí ránu protivníkovi, odstraněno. Tento magický okamžik transcendentna byl vším.

„Kóecu se ještě pořád dívá na vodu jako na protivníka,“ rozvažoval. „Proto ji nedokáže namalovat. Aby mohl uspět, musí se s ní sjednotit.“

Jelikož neměl co dělat, začala se jeho znuďenost proměňovat v netečnost, ale tak daleko nechtěl dojít. Nemohl si dovolit zahálku, ani na chvíli. Musel odsud odejít.

„Promiňte, že jsem využil vaší laskavosti,“ řekl stroze a začal si uvazovat sandály.

„To už nás opouštíte?“ zeptala se Mjóšú.

Kóecu se tiše otočil a řekl: „Nemůžete zůstat ještě chvíli? Matka by teď ráda připravila čaj. Jste to určitě vy, kdo měl dnes ráno souboj s mistrem Jošiokovy školy, nemýlím se? Trochu čaje po boji vám prospěje, alespoň tak to říkají kníže Maeda a Tokugawa Iejasu. Čaj povzbuzuje ducha. Těžko najdete něco lepšího. Podle mého názoru každý pohyb pramení z klidu. Zůstaňte a popovídejme si. Přidám se k vám.“

5

Takže Kóecu o dnešním souboji věděl! Zas tak zvláštní to ale nebylo, pláň Rendaidži nebyla odsud daleko, rozkládala se hned vedle. Podivnější spíš bylo, proč se o souboji celou dobu ani slůvkem nezminil. Bylo to snad proto, že takové věci patří do zcela

jiného světa, než je ten jeho? Musaši se znovu na mnišku a jejího syna zadíval a posadil se.

„Dovolím si tedy znovu využít vaší pohostinnosti," řekl.

„Můžeme vám toho nabídnout jen málo, ale jsme rádi, že s námi setrváte," odvětil mu Kóecu. Zavřel víko své psací soupravy a položil ji na své skici, aby je neodnesl vítr. V rukách se mu víko třpytilo jako světlušky. Bylo celé pozlacené a vykládané stříbrem a perletí.

Musaši se předklonil, aby si je pořádně prohlédl. Teď, když leželo na koberci, se už tolik nelesklo. Viděl, že na něm nebylo nic křiklavého. Oplývalo stejnou krásou jako barevné malby prokládané zlatem, jaké lze spatřit v hradech z doby Momojama, i když jeho rozměry byly mnohem menší. Zároveň rozpoznal nádech starobylosti, utlumenou patinu starých slavných časů. Musaši si krabici s psací soupravou soustředěně prohlížel. Nalezl v ní něco uklidňujícího.

„Tu jsem vyrobil já," řekl Kóecu neokázale. „Líbí se vám?"

„Vy vyrábíte i předměty z laku?"

Kóecu se jen usmál. Když se díval na tohoto mladíka, který jevil větší zájem o uměleckou dovednost než o krásy přírody, pomyslně si pobaveně: „Přece jen pochází z venkova."

Musaši, který si nebyl vědom Kóecuovy povznesenosti, vyhrkl s nefalšovanou upřímností: „Je opravdu nádherná." Nedokázal od krabice odtrhnout oči.

„Řekl jsem, že jsem ji vyrobil já, ale ta báseň na ní je ve skutečnosti dílem Konoeho Nobutady, takže bych vlastně měl říct, že jsme ji vyrobili spolu."

„Je to ten rod Konoe, z něhož pocházejí císařští regenti?"

„Ano. Nobutada je syn bývalého regenta."

„Manžel mé tety taky slouží po dlouhá léta u rodiny Konoe."

„Jak se jmenuje?"

„Macuo Kaname."

„Vážně? Kanameho dobře znám. Vídám se s ním, kdykoli jsem u Konoeho na návštěvě, a občas chodí i on k nám."

„Opravdu?"

„Matko, svět je vážně malý. Je to synovec Macua Kanameho."

„Skutečně?" zvolala Mjóšú.

Vrátila se k nim od ohniště a položila před ně vše potřebné. Nebylo pochyb, že čajový obřad je její doménou, zvládla jej naprosto

dokonale. Její pohyby byly elegantní, leč přirozené, její jemné ruce působily nesmírně ladně. Přestože jí už bylo skoro sedmdesát, vypadala jako zosobnění ženského půvabu a krásy.

Musaši se necítil uvolněně, způsobně seděl a doufal, že zaujal tutéž pozici jako Kóecu. Před sebou měl čajové pečivo, běžný sladký rýžový koláček z Jodo, který byl však půvabně položen na zeleném listu, jenž zcela určitě nepocházel ze zdejší pláně.

6

Musaši věděl, že existují pravidla podávání čaje, stejně jako existovala pravidla užití meče, a když pozoroval Mjóšú, obdivoval se jejímu čajovému mistrovství. Posuzoval její techniku v termínech umění šermu. „Je dokonalá! Nemá žádné odkryté místo!“ říkal si v duchu. Když šlehala čaj, cítil u ní stejnou nadpozemskou dokonalost, jakou může člověk pozorovat u mistra šermíře přichystaného k útoku. „To je pravá cesta,“ pomyslel si, „to je podstata umění. Jen cesta vede k dokonalosti v čemkoli.“ Soustředil se na čajovou misku, která stála před ním. Bylo to poprvé, co se účastnil čajového obřadu, a tak nevěděl, co má dělat. Čajová miska jej zaskočila, protože se podobala nádobě, kterou by dokázalo uplácat z hlíny i malé dítě. Přesto zbarvení misky dokonale ladilo s tmavě zelenou čajovou pěnou, jež působila klidněji a éteričtěji než obloha nad nimi.

Bezradně se podíval na Kóecua, který už svůj rýžový koláček snědl a láskyplně držel čajovou misku oběma rukama, asi tak jako tiskneme dlaně k něčemu hřejivému za chladného večera. Čaj vypil dvěma doušky.

„Pane,“ oslovil jej Musaši váhavě, „jsem jen hloupý mladík z vesnice a nevím o čajovém obřadu ani to nejzákladnější. Nejsem si ani jistý, jak mám čaj vypít.“

Mjóšú jej laskavě napomenula. „Ale prosím vás, na tom přece nesejde. Na pití čaje není nic komplikovaného ani esoterického. Pokud jste chlapec z vesnice, tak se napijte stejně, jako byste se napil u vás ve vesnici.“

„Opravdu to nevdává?“

„Samozřejmě že nevdává. Dobré způsoby nejsou otázkou pravidel. Pramení z lidského srdce. Je tomu stejně jako s šermem, mylím se snad?“

„Máte naprostou pravdu.“

„Když budete příliš dbát na správný způsob pití, vůbec si čaj nevychutnáte. Když používáte meč, tak také nemůžete být příliš upjatý. Narušilo by to harmonii mezi mečem a vaším duchem. Mám pravdu?“

„Ano, ve všem.“ Musaši se bezděčně uklonil a čekal na její další výklad.

Stará mniška se rozesmála, byl to ladný zvonivý smích. „Tak to vidíte! Povídám vám tady o šermu a přitom o něm nic nevím.“

„Tak já se tedy napiju,“ řekl Musaši, jemuž se očividně vrátila sebedůvěra. Formální způsob sezení jej už unavoval, a tak natáhl nohy pohodlně před sebe a dal si je křížem. Rychle vyprázdnil misku a odložil ji. Čaj byl velmi hořký. Ani zdvořilost jej nedonutila, aby řekl, že mu chutná.

„Dáte si ještě?“

„Ne, děkuji, už mi to stačí.“

Co jenom těm lidem mohlo na tak hořkém nápoji chutnat? Proč mluví s takovou vážností o prosté čistotě jeho chuti a tak podobně? Přestože mu unikal hlubší smysl, byl nucen k svému hostiteli cítit obdiv. Neboť v čaji musí být něco, co zatím sám nerozpoznal. Jinak by se nestal ústředním bodem tehdejší estetiky a životní filosofie. Jinak by přece o něj neprojevovali zájem takoví velikáni jako Hidejoši a Iejasu.

Musaši si vzpomněl, že Jagjú Sekišúsai zasvětil celé stáří cestě čaje, a Takuan také hovořil o jejích přednostech.

7

Když se zadíval na čajovou misku a ubrousek pod ní, vybavila se mu bílá pivoňka z Sekišúsaiovy zahrady a znovu pocítil ono vzrušení jako tehdy. Nyní jej z nepochopitelného důvodu zasáhla stejně naléhavě tato čajová miska. Přemýšlel, zda mu neuniklo hlasité povzdechnutí.

Natáhl ruku, uchopil něžně misku a položil si ji na kolena. Oči mu jen zářily, když si ji prohlížel. Pociťoval rozechvění, jaké doposud nezažil. Když zkoumavě zíral na dno nádoby a na stopy po hrnčířské stěrce, uvědomil si, že našel stejné linie, jaké byly na stonku Sekišúsaiovy bílé pivoňky. Tato neokázalá miska byla rovněž stvořena géníem. Byl na ní znát dotek ducha, tajemný vhléd do všehomíru.

Nebyl skoro schopen dýchat. Nevěděl proč, ale cítil, jak na něj působí síla samotného mistra hrnčíře. Blížila se k němu tiše, ale nezadržitelně. Na působení latentních sil byl Musaši mnohem citlivější než většina lidí. Otřel misku, nechtěl ji dát hned tak rychle z rukou.

„Pane Kóecu," řekl. „O čajovém náčiní toho vím stejně málo jako o čaji, ale řekl bych, že tuhle misku vyrobil velmi zručný hrnčíř."

„Proč si to myslíte?" Umělcova slova byla stejně jemná jako rysy jeho tváře s příjemnými očima a dobře tvarovanými ústy. Koutky jeho očí se mírně stočily dolů, což mu dodalo na důstojnosti, ale kolem nich se objevily vějířky vrásek.

„Nevím, jak bych to vysvětlil, ale cítím to."

„Co přesně cítíte? Popište to."

Musaši se na chvíli zamyslel a řekl: „Nedokážu to přesně vyjádřit, ale v téhle ostré rýze v hlíně je něco nadpozemského."

„Hm." Kóecu se choval jako pravý umělec. Ani na moment by jej nenapadlo, že někdo rozumí jeho umění, a byl si z pochopitelných důvodů jistý, že ani Musaši není výjimkou. Rty se mu zúžily. „Co je na té rýze tak zvláštního, Musaši?"

„Je nesmírně čistá."

„To je všechno?"

„Ne, ne... Je to mnohem složitější. Na muži, který tuto misku stvořil, je něco velkého, až troufalého."

„A dále?"

„Hrnčíř sám byl určitě stejně ostrý jako meč ze Sagami. Přesto dokázal vše vytvarovat do naprosté krásy. Tahle čajová miska vypadá velmi prostě, ale je z ní cítit domýšlivost, urozenost a arogance, jako by její tvůrce nepovažoval ostatní lidi za stejné lidské bytosti."

„Hm."

„Řekl bych, že takového člověka si lze jen těžko představit. Ale ať je to kdokoli, bude to někdo slavný. Můžete mi prozradit, kdo to je?"

Kóecuovy plné rty vypukly v smích. „Jmenuje se Kóecu. Byl jsem to já, ale tu misku jsem udělal jen tak pro zábavu."

8

Musaši nevěděl, že byl vystaven zkoušce. Překvapilo ho a ohromilo, že Kóecu dokáže tvořit vlastní keramiku. Mnohem více

než jeho všestrannost na něj však zapůsobila lidská hloubka ukrytá v zdánlivě prosté čajové misce. Uvědomění si rozsahu Kóecuova duchovního zázemí jej rozrušilo. Byl zvyklý posuzovat ostatní z hlediska umění meče, teď ale náhle pochopil, že toto měřítko není dostatečné. Tato myšlenka jej nesmírně pokořovala, opět se našel muž, před nímž musel přiznat porážku. Přestože ještě ráno dosáhl skvělého vítězství, teď byl jen nesmělý mladý muž.

„Vy máte v keramice zálibu, vidíte?“ zeptal se Kóecu. „Vypadá to, že máte pro hrnčířské umění cit.“

„To snad ani ne,“ odpověděl mu skromně Musaši. „Řekl jsem jen to, co mi zrovna přišlo na mysl. Omlouvám se, pokud jsem řekl nějakou hloupost.“

„No, samozřejmě jsem nepředpokládal, že byste se v tomto oboru nějak hlouběji vyznal, protože i výroba jediné dobré čajové misky vyžaduje dlouhé životní zkušenosti. Ale máte smysl pro estetiku, dokážete jí porozumět zcela instinktivně. Nejspíše vás k tomu dovedlo důkladné studium cesty meče.“ V této poznámce byl cítit jistý obdiv, ale k výraznější mladíkově chvále se Kóecu jako starší nedokázal přimět. Nejenže by to bylo pod jeho důstojnost, ale Musašimu by to mohlo stoupnout do hlavy.

Hned nato se vrátil sluha s dalšími bylinami a Mjóšú připravila kaši. Když ji nabrala na malé talířky, které byly zřejmě také Kóecuovým výtvozem, ohřáli si láhev sake a pustili se do hodování.

Jídlo servírované při čajovém obřadu bylo na Musašiho vkus příliš lehké a jemné. Jeho tělo toužilo po hutnější a výraznější stravě. Přesto se poctivě snažil vychutnat si jemnou vůni bylinkové kaše, protože uznal, že se toho od Kóecua a jeho půvabné matky může hodně naučit.

Jak plynul čas, začal se nervózně rozhlížet po pláni. Nakonec se otočil k svému hostiteli a řekl: „Bylo to velice příjemné, ale už musím jít. Rád bych zůstal, ale obávám se, že sem mohou přijít muži mého protivníka a způsobit nějaké problémy. Nerad bych vás do něčeho zapletl. Doufám, že budu mít příležitost se s vámi znovu sejít.“

Mjóšú vstala, aby jej vyprovodila. „Pokud se někdy objevíte v okolí třídy Hon'amí, nezapomeňte se u nás zastavit.“

„Áno, určitě nás přijďte navštívit. Popovídáme si pak mnohem déle,“ dodal Kóecu.

Přes Musašiho obavy nebylo po Jošiokových žácích ani stopy.

Když odcházel, zastavil se, aby se znovu podíval na své nové přátele, jak sedí na koberci. Ano, jejich svět mu byl na hony vzdálený. Jeho dlouhá, úzká stezka jej nikdy nedoveče do Kóecuovy sféry mírumilovných radostí. Směřoval tiše k okraji pláně, s hlavou skloněnou v zamyšlení.

Noční cesta

1

„S Jošiokou Seidžúroem je konec," řekl jeden z obchodníků. „Nic mě nedokázalo tak potěšit jako zpráva o jeho porážce! Na to si musíme připít!"

Malou nálevnou na okraji města se vznášela vůně vařeného jídla a hořícího dřeva z ohniště. Byla to jen obyčejná chatrč, bez podlahy, s obyčejným prknem místo stolu a několika stoličkami. Venku poslední sluneční paprsky vzbuzovaly dojem, že v dálece hoří nějaká budova, a vrány kroužící kolem pagody chrámu Tódži vypadaly jako černé saze stoupající z plamenů.

U provizorního stolu seděli tři obchodníci a jeden potulný mnich, zatímco v rohu místnosti hrálo několik nádeníků o to, kdo zaplatí další pití. Vlček, jež roztáčeli, byla obyčejná měděná mince s otvorem uprostřed, do kterého zasunuli krátký kolíček.

„Tak na to se taky napiju," řekl druhý obchodník.

„Doneste nám sake," zavolal třetí na majitele nálevny.

Obchodníci pili neměnným, rychlým tempem. Když už zpod vstupního závěsu pronikalo dovnitř jen slaboulinké světlo, zahulákal jeden z nich: „Je tu taková tma, že si nejsem jistě, jestli svůj šálek zvedám k ústům nebo k nosu. Co takhle přiložit!"

„Malý moment, hned to zařídím," řekl na to unaveně majitel.

Za chvílku už místnost osvětlovaly plameny vyšlehnuvší z otevřeného ohniště. Čím více se venku stmívalo, tím byly červenější.

„Kdykoli si na to vzpomenu, tak mě popadne hroznej vztek," řekl první obchodník. „Kolik peněz mi dluží za ryby a dřevěné uhlí! To není malá částka, to vám povídám. Stačí se jen podívat, jak je ta jeho škola velká! Myslel jsem, že všechno dostanu zpátky na konci roku, ale co mě tam čekalo? Jošiokovi hulváci zatarasili vchod, vztekali se a všem vyhrožovali. Všechny věřitele vyhodili, nás obchodníky, kteří jsme k nim byli po celá léta shovívaví!"

„Teď už nad tím nemá smysl naříkat. Co se stalo, to se stalo. A navíc po tom souboji na pláni Rendaidži by si měli naříkat oni, ne my.“

„Už jsem klidný. Dostali, co si zasloužili.“

„Seidžúró se během souboje ani k ničemu nedostal.“

„Tys to viděl?“

„Ne, ale vyprávěl mi to člověk, kterej to viděl na vlastní oči. Musaši ho srazil k zemi jedinou ranou. A to měl jen obyčejnej dřevěnej meč. Seidžúró teď bude nadosmrti mrzák.“

„A jak to bude dál s jeho školou?“

„Moc dobře bych to neviděl. Seidžúróovi žáci touží po Musašihovo krvi. Jestli ho nezabijou, tak už vážně před všemi ztratí tvář. S Jošioky bude konec. Musaši je tak silnej protivník, že si všichni myslí, že jedinej, kdo by se mu mohl postavit, je Denšičiró, Seidžúróův mladší bratr. Všichni po něm pátrají.“

„To jsem nevěděl, že má mladšího bratra.“

„To asi skoro nikdo. Podle toho, co jsem slyšel, to je ale mnohem lepší šermíř. Je to černá ovce rodiny. Ve škole se ukáže, jen když potřebuje peníze. Většinu času tráví tím, že se cpe a opíjí na bratrův účet. Všichni ho teď hledají. Parazituje na lidech, kteří si vážili jeho otce.“

„To jsou pěkní synáčkové. Jak mohl někdo tak skvělý jako Jošioka Kenpó zplodit takové darmošlapy?“

„To dokazuje, že pokrevní příbuzenost není všechno.“

Těsně vedle ohniště se v polospánku hrbil jakýsi potulný samuraj. Byl tu už delší dobu a majitel nálevny si jej zbytečně nevšímal, ale nyní na něj byl nucen promluvit. „Pane, posuňte se trochu dál,“ řekl, když přiložil dříví. „Oheň by vám mohl propálit kimono.“

Matahači otevřel pomalu oči, celé zarudlé od pití. „Hm, hm. Jasně, já vím. Nechte mě na pokoji.“

2

Tato nálevna nebyla jediným místem, kde Matahači slyšel vyprávět o souboji na pláni Rendaidži. Mluvili o něm všichni, a čím se Musaši stával slavnějším, tím se jeho dávný přítel cítil mizerněji.

„Přineste mi další,“ volal na majitele. „Nemusíte ho ohřívát, prostě mi jenom nalejte.“

„Jste v pořádku, pane? Jste strašně bledý.“

„Co je vám po tom? Je to přece můj obličej, nebo není?"

Znovu se opřel zády o stěnu a složil ruce na prsou.

„Však já jim jednou ukážu," honilo se mu hlavou. „Umění meče není jediná cesta ke slávě. Nezáleží na tom, zda se k ní člověk dopravuje díky bohatství či vysoké hodnosti, nebo že se z něj stane zločinec. Při cestě na vrchol na tom nesejde. Musašimu je stejně jako mně dvacet tři let. Málokdo z těch, kteří se proslavili v tomhle věku, pak ještě něčeho dosáhl. Kolem třicátky z nich jsou stárnoucí, potácející se trosky."

Zpráva o souboji na pláni Rendaidži se dostala až do Ósaky, odkud se Matahači okamžitě vypravil do Kjóta. Nevěděl, co tím přesně sleduje, ale Musašiho vítězství jej tížilo na duši, musel se přesvědčit, jak se doopravdy věci mají. „Musaši míří rychle nahoru," říkal si v duchu podrážděný Matahači, „ale čeká ho stejně rychlý pád. V Jošiokově škole je celá řada výborných bojovníků - jeho deset nejlepších šermířů, Denšičiró a mnoho dalších." Nemohl se dočkat dne, kdy Musašiho stihne zasloužený trest. Do té doby se i on musí chopit své šance.

„Mám žízeň!" zvolal hlasitě. Sunul se zády vzhůru po zdi a jakžtakž se mu podařilo postavit se na nohy. Všichni pozorovali, jak se nahnul nad sudem v rohu místnosti a skoro si v něm namočil hlavu. Nabral vodu do naběračky a žíznivě ji vypil. Mrskl naběračkou na stranu, odhrnul závěs před nálevnou a vypotácel se ven.

Majitel se probral z chvilkového překvapení a rozeběhl se za ním. „Pane, ještě jste nezaplatil," volal.

„Cožeee?" zeptal se Matahači, který byl sotva schopen mluvit.

„Myslím, že jste na něco zapomněl, pane."

„Něco jsem zapomněl?"

„Zaplatit za sake. Cha, cha!"

„Vážně?"

„Je mi líto."

„Nemám žádný peníze."

„Nemáte peníze?"

„Hm, ani vindru. Ještě před několika dny jsem nějaký měl, ale pak se mi nějak..."

„Chcete říct, že jste u mě posedával a pil jen tak? Vy, vy, vy jeden..."

„Zavři zobák!" Matahači chvilku lovil ve svém kimonu a pak z něj

vytáhl krabičku na léky po mrtvém samuraji a hodil jí po majiteli nálevny. „Přestaň dělat kravál! Jsem samuraj, jak se patří. Vidiš snad moje meče. Ještě na tom nejsem tak bídně, abych nezaplatil. Tohle je mnohem cennější než sake, co jsem vypil. Drobný si můžeš nechat!"

3

Krabička na léky zasáhla majitele rovnou do obličeje. Vyjekl bolesti a přiložil si dlaně k očím. Ostatní zákazníci, kteří vystrkovali hlavy zpoza závěsu, začali nazlobeně pokřikovat. Byli také opilí, ale nesmírně je dopálilo, že se ten pobuda ani neobtěžuje zaplatit účet.

„Parchant!"

„Podvodník jeden!"

„Pojďte, dáme mu za vyučenou!"

Vyběhli ven a obklopili Matahačiho.

„Neřáde! Zaplat'! Bez placení se odsud nedostaneš!"

„Darebáku! Nejspíš to tak děláš vždycky! Jestli nezaplatíš, tak tě pověsíme na větev za krk!"

Matahači položil ruku na meč, aby je zastrašil.

„Myslíte, že to zvládnete?" zavrčel. „Koukám, že ještě bude zábava. Jen to zkuste! Víte vy vůbec, kdo jsem?"

„Víme to moc dobře: špinavej pobuda ze smradlavýho hnojiště, kterej má míň cti než obyčejnej žebrák a víc drzosti než zloděj!"

„Říkáte si o to sami!" vykřikl Matahači, svraštil nenávistně obočí a zadíval se na ně. „Budete mluvit jinak, až zjistíte, jak se jmenuju."

„Jak se jmenuješ? Co je na tvým jménu tak zvláštního?"

„Jsem Sasaki Kodžiró, žák Kanemakiho Džisaie, u kterého se učil i Itó Ittósai. Určitě jste už o mně slyšeli!"

„Nenech se vysmát! Vymejšlej si jména, jaký chceš, ale hlavně zaplat'!"

Jeden z mužů natáhl ruku, aby Matahačiho popadl. Matahači však v té chvíli vyštěkl: „Když vám nestačí krabička na léky, tak vám dám kus svýho meče!" Rychle tasil a čistým sekem připravil muže o nataženou ruku.

Ostatní, když viděli, že svého protivníka podcenili, na to reagovali, jako by byla prolita jejich krev. Rozutekli se pryč do tmy.

V Matahačiho tváři se zračilo vítězství, když na ně vyzývavě křičel: „Vraťte se, vy červi! Ukážu vám, jak zachází s mečem Kodžiró, když to myslí vážně. Tak pojd'te, ať si odnesu vaše hlavy!"

Zadíval se na oblohu a rozřehtal se, ve tmě svítily jeho bílé zuby, jak se radoval. Pak se náhle jeho nálada změnila. Ve tváři se mu objevil smutek, skoro se rozplakal. Neobratně strčil meč zpět do pochvy a vrávoravě odcházal pryč.

Lakovaná krabička na léky se na zemi pod hvězdnou oblohou nádherně leskla. Byla vyrobena z černého santálového dřeva vykládaného lasturami a nezdálo se, že je příliš cenná, ale zář modré perleti jí dodávala jemnou krásu rojících se světlušek.

Ven z nálevny vyšel potulný mnich. Když spatřil krabičku na léky, okamžitě ji zvedl. Dal se na cestu, ale pak se s krabičkou vrátil k podniku. Ve slabém světle vycházejícím škvírou ve zdi si zkoumavě prohlížel její výzdobu a připevněnou šňůrku. „Hm," říkal si v duchu, „ta určitě patří pánovi. Zcela jistě ji měl u sebe, když ho zabili u Fušimského hradu. Je to ona, vespod je napsáno jeho jméno, Tenki."

Mnich se rozeběhl za Matahačim.

4

„Sasaki!" volal na něj mnich. „Sasaki Kodžiró!"

Matahači volání slyšel, ale v podroušeném stavu si jméno Sasaki nedokázal spojit se svou osobou. Vypotácel se z Deváté ulice na Horikawu.

Mnich jej dohonil a uchopil konec pochvy jeho meče. „Počkejte, Kodžiró," oslovil jej. „Počkejte, prosím!"

„He?" škytl Matahači. „Myslíte mě?"

„Říkal jste, že se jmenujete Sasaki Kodžiró, mylím se snad?" Z mnichových očí zářila vážnost.

Matahači malinko vystřízlivěl. „Ne, jsem skutečně Kodžiró. Proč vás to zajímá?"

„Chtěl bych se vás na něco zeptat."

„Dobře, a na co?"

„Kde jste přišel k téhle krabičce na léky?"

„Krabičce na léky?" zeptal se Matahači nejistě.

„Ano, kde jste k ní přišel? Chci vědět jen toto. Tak jak jste ji získal?" Mnich mluvil dosti odměřeně. Byl ještě mladý, tak kolem dvaceti šesti let, a nevypadal jako jeden z těch bezduchých žebrových mnichů, kteří putují od chrámu k chrámu závislí na milodarech. V jedné ruce držel zakulacenou dubovou hůl.

„Kdo vůbec jste?" dožadoval se Matahači, na němž bylo vidět, že

jej celá věc začíná zajímat.

„Na tom nesejde. Raději mi řekněte, jak jste k ní přišel.”

„Jak bych k ní přišel? Je moje, odjakživa.”

„Lžete! Chci slyšet pravdu!”

„Pravdu jsem vám už řekl.”

„Odmítáte se přiznat?”

„Přiznat? A k čemu?” zeptal se nevinně Matahači.

„Že nejste Kodžiró!” Vzápětí zasvištěl vzduchem konec mnichovy hole.

Matahači sice instinktivně uhnul dozadu, ale byl příliš opilý, než aby dokázal zareagovat dostatečně rychle. Když hůl dopadla, zaječel bolestí, udělal několik kroků dozadu a svalil se na záda. Rychle se zvedl a dal se na útěk.

Mnich jej pronásledoval. Po několika krocích po něm svou dubovou hůl hodil. Matahači ji závčas uslyšel a sklonil hlavu. Letící hůl mu proplula kolem ucha. To jej vyděsilo ještě víc, a tak zdvojnásobil svou rychlost.

Když mnich doběhl ke své zbrani, sebral ji, pečlivě zamířil a znovu ji po něm hodil. Matahači opět uhnul.

5

Matahači utíkal, co mu síly stačily. Minul Šestou ulici, a když se dostal až na Pátou, byl si jistý, že svého pronásledovatele setřásl, a konečně se zastavil. Poklepával si na prsa a lapal po dechu: „Ta hůl... to je strašná zbraň! Člověk si teď musí dávat pozor.”

Byl už střízlivý, měl však obrovskou žízeň. Na konci úzké uličky našel studnu. Vytáhl z ní vědro a pořádně se napil, potom ho položil na zem a opláchl si upocený obličej.

„Kdo to jen mohl být?” přemýšlel. „A co vlastně chtěl?” Když mu už teď nehrozilo nebezpečí a opravdu vystřízlivěl, přepadl jej tíživý splín. Před očima se mu vybavil bezbradý obličej mrtvého z Fušimi.

Hryzalo jej svědomí, že utratil všechny jeho peníze. Nebylo to poprvé, co pocítil potřebu své skutky odčinit. „Až budu mít peníze,” sliboval si, „tak nejprve vrátím, co jsem si půjčil. Až dosáhnu úspěchu, mohl bych pro něj třeba postavit pamětní sloup.

Jediný, co mi zůstalo, je ten certifikát. Možná že bych se ho měl zbavit. Jestli se dostane do špatných rukou, mohly by z toho být akorát problémy.” Nahmatal v kimonu tenký svitek, který měl

neustále schovaný v bederní roušce na břiše, i když to nebylo zrovna pohodlné.

Nepodařilo se mu osvědčení vyměnit za větší peněžitou částku, ale mohlo mu otevřít dveře, mohlo by vést k prvnímu stupínku na pomyslném žebříku slávy. Nešťastná zkušenost s Akakabem Jasomou jej z jeho snění nijak nevyléčila.

Certifikát mu už několikrát přišel vhod. Zjistil, že jej stačí ukázat v nějaké malé, bezvýznamné tréninkové hale, nebo někomu, kdo se touží učit umění meče, a získá si nejen kýžený respekt, ale i jídlo zdarma a místo na spaní, aniž by o to musel prosit. Takto dokázal přežít posledních šest měsíců.

„Byla by hloupost ho zahazovat. Jak mě to jen mohlo napadnout? Je ze mě čím dál větší strašpytel. Možná že to je ten důvod, proč se k ničemu nemám. Musím se změnit. Budu stejně silnej a odvážnej jako Musaši! Ještě všem ukážu!“

Zahleděl se na chatrče kolem studny. Záviděl lidem, kteří v nich bydleli. Jejich domy se sesedaly pod vahou střech z hlíny a trávy, ale alespoň se měli kde schovat.

Dva Kodžiróové

1

Matahači nahlížel škvírami v dřevěných zdech do okolních domů. V jednom z nich uviděl, jak dva manželé sedí hezky proti sobě, nahýbají se nad společnou mísou a pochutnávají si na skrovném jídle. Kousek vedle nich seděli jejich syn a dcera, a spolu s babičkou se věnovali nějaké ruční práci.

Duch rodinné sounáležitosti existoval i přes nedostatek hmotných statků, byl to poklad, který se nedostával ani takovým velikanům, jakými byli Hidejoši a Iejasu. Matahači pochopil, že čím jsou lidé chudší, tím silnější je jejich vzájemná láska. I ten nejchudší člověk má možnost poznat, co je to radost ze života.

Zahanbeně vzpomínal na onu hádku, která jej v Sumijoši přiměla vztekle opustit vlastní matku. „To jsem neměl,“ říkal si v duchu. „Ať už má jakékoli chyby, nikdo mě nemá tak rád jako ona.“

Během týdne, který spolu k jeho zlosti strávili putováním po chrámech a svatyních, mu Osugi stále dokola vyprávěla o zázračné moci Kannon z chrámu Kijomizu. „Žádný bódhisattva není schopen

větších skutků," ujišťovala jej. „Ani ne tři týdny poté, co jsem se u ní pomodlila, Kannon ke mně přivedla Takezóa, rovnou do chrámu. Víím, že tě náboženství moc nezajímá, ale v Kannon bys věřit měl."

Když na to teď vzpomínal, uvědomil si, že mluvila o tom, že má začátkem roku v plánu znovu chrám Kijomizu navštívit, aby si u Kannon vyprosila ochranu rodiny Hon'iden. Měl by se tam taky vypravit! Stejně dnes večer neměl kde spát. Mohl strávit noc na chrámovém ochozu a zvětšit tak pravděpodobnost, že se s matkou znovu shledá.

Když se ubíral potměnými uličkami dolů směrem na Pátou ulici, nalepila se na něj štěkající smečka toulavých psísek. Nejspíš by je asi nešlo utiшит několika kameny. Na štěkání psů však byl zvyklý, takže mu jejich vrčení a cenění zubů nijak nevadilo.

U Macubary, kousek od Páté ulice, uviděl další smečku rozestavenou kolem jednoho stromu. Psi, kteří jej celou cestu doprovázeli, se k této smečce přidali. Bylo jich víc, než mohl spočítat, a tropili strašný povyk, někteří vyskakovali vysoko na kmen stromu.

2

Když se na strom pozorněji zadíval, zpozoroval, jak se na tlusté větvi strachy třese nějaká dívka. Nebyl si však úplně jistý, zda se jedná o dívku.

Začal mávat pěstmi a křičel, aby psy odehnal. Když to nezabralo, hodil po nich několik kamenů, ale ani to nemělo větší účinek. Potom si vzpomněl, že nejlepším způsobem, jak zahnat psy, je skrčít se na všechny čtyři a hlasitě štěkat, tak to vyzkoušel. Avšak ani toto nezabralo, nejspíš proto, že jich tu bylo tolik a mrskali sebou jako ryby v síti, vrtěli ocasy, škrábali do kůry stromu a nenávistně skučeli.

Pak si náhle uvědomil, že té dívce může přijít směšné vidět muže se dvěma meči, jak leze po všech čtyřech a chová se jako zvíře. Se zaklením se postavil na nohy. Hned nato jeden ze psů naposledy zakňučel a padl k zemi. Když ostatní psi viděli Matahačiho zkrvavený meč, shlukli se k sobě a jejich vychrtlé hřbety se vzdouvaly nahoru a dolů jako vlny na moři.

„Tak co? Chcete ještě?"

Psi dobře vycítili, že meč pro ně představuje nezdolné nebezpečí, a proto se rozprchli všemi směry.

„Hej, ty tam!“ zavolal. „Už můžeš slézt.“
 Seshora z jehličí se ozval milý zvonivý hlásek.
 „Akemi!“ řekl nejistě Matahači. „To jsi ty, Akemi?“
 A byl to skutečně Akemin hlas, který se seshora ptal: „Kdo jste?“
 „Matahači. Copak mě nepoznáš po hlase?“
 „To není možný! Matahači?“
 „Co děláš tam nahore? Tebe přece psi jen tak nevylekají.“
 „Nejsem tady kvůli psům.“
 „Ať už je to kvůli komukoli, slez dolů.“
 Akemi se z bidýlka na větvi rozhlédla do ticha ve tmě. „Matahači!“
 řekla naléhavě. „Odejdi odsud. Určitě si už pro mě jde.“
 „A kdo?“
 „Ted' není čas ti to vysvětlovat. Je to jeden takovej mužskej. Na konci roku mi trochu pomohl, ale je to netvor. Nejprve jsem si myslela, že je hodnej, ale pak mi udělal spoustu krutejch věcí. Dnes se konečně naskytla příležitost od něj utéct.“
 „Takže to není Okó, kdo tě pronásleduje?“
 „Ne, matka ne, je to chlap!“
 „Gion Tódži?“
 „Neplácej hlouposti. Toho bych se nebála... Pozor, je už tamhle. Jestli tu zůstaneš, tak mě vyslídí. A tobě udělá taky něco ošklivýho! Honem se schovej!“
 „Myslíš, že hned tak před někým uteču?“ Zůstal stát, kde byl, a nervózně se ošíval.

3

Byl napůl rozhodnut provést něco udatného. Byl muž a musel se postarat o ženu v nesnázích. Zároveň toužil odčinit onen potupný moment, kdy klečel na všech čtyřech, aby zastrašil psí smečku. Čím více Akemi naléhala, aby se schoval, tím více si přál předvést svou mužnou sílu, nejen jí, ale i sám sobě.

„Kdo je to?“ řekl Matahači téměř současně s Kodžiróem. Kodžiró se díval na Matahačiho meč a na krev, která z něj kapala. „Co jste zač?“ dožadoval se útočně Kodžiró.

Matahači neodpovídal. Když před chvílí slyšel Akemin vystrašený hlas, cítil se nesvůj. Ted' však už byl klidný. Muž, který jej oslovil, byl vysoký a dobře stavěný, ale rozhodně nebyl starší než on. Z jeho chlapeckého účesu a oblečení Matahači usuzoval, že je to ještě

zelenáč, a proto se v jeho očích objevilo pohrdání. Onen mnich, který jej dnes pronásledoval, mu vážně nahnal strach, ale tentokrát si byl jistý, že neprohraje.

„Je tohle snad ten surovec, co trápí Akemi?“ přemýšlel. „Vždyť je to ještě cucák! Nevím, co za tím vším vězí, ale jestli jí dělá potíže, tak mu musím dát pořádnou lekci.“

„Co jste zač?“ zeptal se znovu Kodžiró. Naléhavost otázky by mohla odvalit všezahalující tmu kolem nich.

„Já?“ dobíral si ho Matahači. „Obyčejná lidská bytost.“ Schválně se zeširoka zasmál.

Kodžiróova tvář zbrunátněla. „Takže nemáte žádné jméno? Anebo se za něj stydíte?“

To Matahačiho popudilo, ale nezastrašilo jej to. „Nevím, proč bych měl říkat jméno někomu, kdo ho nejspíš stejně nezná.“

„Dávejte si pozor na to, co říkáte!“ pronesl zostra Kodžiró. „Ale nechme naši rozepři na později. Sundám tu dívku ze stromu a odvedu ji tam, kam patří. Počkejte tady.“

„Přeskočilo vám? Myslíte, že vám ji nechám?“

„Proč by vám na ní mělo záležet?“

„Matka té dívky byla mojí ženou a nedovolím, aby jí někdo ubližoval. Jestli se jí dotknete, tak vás rozsekám na kousky.“

4

Matahači věděl, že to nebude tak lehké jako v případě psí smečky, ale myslel si, že jeho slova mladíka zastraší.

„No vida, to zní zajímavě,“ řekl Kodžiró. „Zdá se, že podléháte představě, že jste samuraj. Musím přiznat, že takového střízlíka jsem už vážně dlouho neviděl. Tady Dlouhé bidlo na mých zádech už ve spánku nařiká, protože od té doby, co mi bylo předáno jako rodinné dědictví, se ani jednou dostatečně nenasytilo krve. Začíná trochu rezivět, tak si ho vyleštím o vychrtlou mršinu, která z vás zbude. A nesnažte se utéct!“

Matahači, který nepochopil, že se nejedná o pouhé chvástání, řekl pohrdavě: „Dost vychloubání! Jestli si to ještě chcete rozmyslet, tak to udělejte hned teď. Odejděte, dokud jste toho ještě schopen. Daruji vám život!“

„Totéž platí pro vás. Ale poslouchajte dobře, vy lidská bytosti, chvástali jste se, že vaše jméno není hodno mého ucha. Co je to za tak

skvělé jméno? Před soubojem se patří soupeři představit. Nebo to snad nevíte?"

„Nemám nic proti tomu vám je prozradit, ale nebud'te příliš zaskočen, až je uslyšíte."

„Budu se snažit zůstat klidný. Nejprve mi ale povězte, jakým stylem bojujete?"

Matahači si pomyslel, že člověk, který toho tolik namluví, nebude příliš dobrým šermířem, o to více protivník v jeho očích klesl.

„Já," chlubil se Kodžiróovi, „vlastním osvědčení stylu Čúdžó, odnože stylu Tody Seigena."

Kodžiró nebyl schopen skrýt své překvapení.

Matahači věřil, že má navrch, a myslel si, že by bylo hloupé vše nechat jen tak. Zeptal se stejně jako jeho protivník: „Mohl byste mi říct, jakým stylem bojujete vy? Před soubojem se to patří, to snad víte."

„To počká. Spíš bych chtěl vědět, u koho jste se učil stylu Čúdžó?"

„Samozřejmě že u Kanemakiho Džisaie," odpověděl nenuceně Matahači. „U koho jiného?"

„Cože?" zvolal Kodžiró zmateně. „A znáte Itóa Ittósai?"

„Samozřejmě." Matahači, který si Kodžiróovy otázky vykládal jako důkaz toho, že jeho historka zabírá, si byl jist, že mladík každou chvíli požádá o smírné řešení. Pokusil se tedy vše ještě víc nafouknout: „Není důvod skrývat své spojení s Itóem Ittósaiem, byl to můj předchůdce. Tím chci říct, že jsme oba studovali u Kanemakiho Džisaie. Proč se ptáte?"

Kodžiró jeho otázku ignoroval. „V tom případě bych se rád ještě jednou zeptal, jak se jmenujete."

„Jsem Sasaki Kodžiró."

„Řekněte to ještě jednou!"

„Jsem Sasaki Kodžiró," opakoval ve vší slušnosti Matahači.

Nebylo divu, že byl Kodžiró překvapený.

5

„Hmm?" zamružel Kodžiró a ve tvářích se mu objevily dolíčky.

Matahači mu zíral do očí. „Proč se tak tváříte? Tolik vás moje jméno překvapilo?"

„Musím říct, že ano."

„Dobře, v tom případě odsud rychle zmizte!" zavelel Matahači

hrozivě a vytrčil bradu vzhůru.

„Cha, cha, cha, cha, cha! Chm! Cha, cha, cha!“ Kodžiró se popadal smíchy za břicho. Když se konečně ovládl, řekl: „Na svých cestách jsem se setkal se spoustou lidí, ale s někým takovým, jako jste vy, ještě ne. A teď, pane Sasaki Kodžiró, teď mi laskavě řekněte, kdo jsem já.“

„Jak to mám vědět?“

„To byste ale měl! Nechci být nezdvořilý, ale pro jistotu, že jsem se nepřeslechl, mohl byste mi ještě jednou zopakovat vaše jméno?“

„Jste snad nahluchlej? Řekl jsem Sasaki Kodžiró.“

„A kdo jsem já?“

„Prostě nějaký člověk.“

„O tom není sporu, ale jak se jmenuju?“

„Už toho mám dost! Děláte si ze mě legraci?“

„Ne, ani v nejmenším. Myslím to naprosto vážně. Ještě nikdy jsem to nemyslel vážněji než teď. Tak odpovězte, Kodžiró, jak se jmenuju?“

„Musíte tak dotírat? Odpovězte si sám.“

„Dobrá. Zeptám se sám sebe, jak se jmenuju, a pak, ačkoli riskuju, že vám budu připadat příliš domýšlivý, vám to jméno prozradím.“

„Dobře, tak mluvejte!“

„Nebud'te ale překvapený!“

„Proč bych měl být!“

„Jmenuju se Sasaki Kodžiró, známý též jako Ganrjú.“

„Co... co... cože?“

„Už od dob mých předků žije naše rodina v Iwakuni. Jméno Kodžiró mi dali moji rodiče. Mezi šermíři jsem znám jako Ganrjú. Teď mi vysvětlíte, jak je možné, že jsou tu najednou dva Sasaki Kodžiróové?“

„Potom... budete...“

„Ano, i když jsem na svých cestách potkal celé zástupy různých lidí, jste první člověk, který nese stejné jméno jako já. Úplně první. Jaká náhoda, že jsme se takto setkali.“

Matahači usilovně přemýšlel, co na to říct.

„Copak se stalo? Zdá se, že se třesete?“

Matahači byl vydešený.

Kodžiró k němu přistoupil a poplácal jej po rameni. „Budou z nás kamarádi,“ řekl.

Matahači bledý jak stěna se mu vytrhl a strachy vyjekl.

„Jestli se pokusíš utéct, tak tě zabiju.“ Kodžiróův hlas Matahačiho zasáhl do tváře jako kopí.

Dlouhé bidlo zasyčelo nad Kodžiróovým ramenem jako stříbrný had. Stačil jeden úder, nic víc. Byla to jen jedna rána, ale Matahači po ní odletěl několik kroků daleko. Vypadal jako brouk, kterého sfoukne vítr z listu, třikrát se ve vzduchu obrátil a na zem už dopadl v bezvědomí.

6

Kodžiró se za ním ani neohlédl. Jeho dlouhý meč, jehož touha po krvi nebyla znovu ukojena, vklouzl zpět do pochvy.

„Akemi!“ zavelel Kodžiró. „Slez dolů! Už ti nebudu ubližovat, pojď se mnou zpátky do hostince. Pokud jde o tvého přítele, dal jsem mu pořádnou ránu, ale není to nic vážného. Pojď dolů a postarej se o něj.“

Odpovědí mu bylo ticho.

Když ve tmě na větvi nikoho neviděl, vylezl nahoru, ale byl tam sám. Akemi se podařilo opět utéct.

Borovým jehličím profukoval slabý větřík. Kodžiró se posadil na větev a ptal se sám sebe, kam jen to jeho ptáče mohlo odlétnout. Nedokázal pochopit, proč se jej tolik bojí. Nedával jí snad najevo svou lásku, jak nejlépe dovedl? Byl nucen přiznat, že způsob, jakým svou náklonnost projevoval, byl trochu drsnější, ale nebyl schopen posoudit, nakolik se jeho způsob milování liší od ostatních.

Vysvětlení by bylo možné nalézt v jeho přístupu k šermu. Když ještě jako dítě vstoupil do školy Kanemakiho Džisaie, vyznačoval se ohromným nadáním a jako k zázračnému dítěti se k němu také přistupovalo. Způsob, jakým zacházel s mečem, byl mimořádný. Ještě neobvyklejší byla jeho houževnatost. Nikdy se nechtěl vzdát. Tato vlastnost se projevovala obzvláště tehdy, když se utkal se silnějším protivníkem.

V té době bylo samotné vítězství mnohem důležitější než způsob, jakým kdo vyhrál. Po způsobu boje se nikdo nepídil, a tak Kodžiróův zvyk bojovat za každou cenu, dokud nevyhraje, nebyl považován za špinavost. Protivníci si stěžovali na to, jak je neustále napadá ve chvílích, kdy by ostatní dávno přijali porážku, ale nikdo to nepokládal za projev ne mužnosti.

Jednou, když byl ještě malý, jej skupina starších žáků, jimiž

otevřeně opovrhoval, ztloukla do bezvědomí dřevěnými meči. Jednomu z nich jej bylo líto, a tak mu dal napít a zůstal u něj, dokud se plně neprobral. Kodžiró ale tomuto dobrodinci sebral jeho meč a zmlátil ho tak, že zemřel.

Žádnou porážku nikdy nikomu neodpustil. Číhal, až jeho nepřítel nebude ve střehu, ať už na nějakém temném místě, v posteli nebo na záchodě, a vši silou na něj zaútočil. Porazit Kodžiróa znamenalo udělat si nesmiřitelného nepřítele.

Když už byl starší, tak o sobě mluvil jako o géniovi. Nebylo to však jen plané chvástání, Džisai i Ittósai uznávali, že je to pravda. Stejně tak si nevymýšlel, když tvrdil, že se naučil přesekávat letící vlaštovky a vytvořil si vlastní styl. Proto jej lidé ze sousedství začali považovat za „čaroděje“. Toto hodnocení bral jako poctu.

Nikdo nevěděl, jak se Kodžiróova neústupnost projevuje v lásce k ženám. Nebylo však pochyb, že si musí vždy prosadit svou. On sám si však nebyl vědom žádné souvislosti mezi tím, jak miluje a jak šermuje. Nedokázal pochopit, proč jej Akemi nenávidí, když ji má tak rád.

7

Jak rozvažoval nad svými milostnými problémy, zpozoroval, jak se někdo blíží ke stromu, očividně nevěda, že ve větvích sedí Kodžiró.

„No ne, někdo tu leží,“ řekl ten člověk. Zastavil se a podíval se pořádně na ležící postavu. „To je přece ten neřád z nálevny!“

Pod stromem stál onen mnich, který téhož dne pronásledoval Matahačiho. Sundal si ze zad svůj vak a řekl: „Nevypadá to, že by byl raněný. A tělo je teplé.“ Zašmátral ve tmě a pod Matahačiho pásem našel šňůrku. Odmotal ji a svázal jí Matahačimu ruce za zády. Potom se koleno zapřel o Matahačiho hřbet a škulbl mu rameno dozadu, což vyvolalo obrovský tlak na jeho solární pletěň. Matahači se se záupněm probral. Mnich jej dovedl jak pytel brambor ke stromu a opřel ho o něj.

„Vstaň!“ řekl břitce a nakopl jej. „Zvedej se!“

Matahači, který byl už napůl cesty do pekel, konečně začal vnímat, ale vůbec nechápal, co se kolem něj děje. V bolestech se vysoukal do vzprímené polohy.

„Výborně,“ řekl mnich. „A takhle zůstaň.“ Potom přivázal Matahačiho nohy a trup ke stromu.

Matahači pootevřel oči a udiveně hlesl.

„Ty mizero jeden," obořil se na něj jeho sužovatel, „pěkně jsi mě prohnal, ale s tím je teď konec." Začal ho bít, několikrát ho udeřil do čela, až mu hlava žuchla o strom. „Kde jsi přišel k té krabičce na léky?" dožadoval se. „Mluv ale pravdu! Dělej!"

Matahači neodpovídal.

„Nedělej, že o ničem nevíš!" Mnich popadl Matahačiho nasupeně za nos a zacloumal mu hlavou.

Matahači lapal po dechu, a protože to vypadalo, že chce něco říct, mnich své sevření uvolnil.

„Budu mluvit!" vzlykal zoufale Matahači. „Všechno vám povím." Z očí mu tekly slzy. „Stalo se to loni v létě," začal, a pak mu pověděl, jak se všechno seběhlo. Vyprávění zakončil žadoněním o milost: „Ty peníze nemůžu vrátit hned teď, ale slibuju, pokud mne nezabijete, že budu pilně pracovat a všechno vrátím. Zavážu se klidně písemným slibem s podpisem a osobním razítkem."

Přiznání mu ulevilo podobně, jako když se z rány odstraní hnis. Už zde nebylo co skrývat, čeho se bát. Alespoň si to v té chvíli myslel.

8

„Je tohle všechno vážně pravda?" ujišťoval se mnich.

„Ano," bil Matahači kajícíně hlavou o strom.

Po chvíli přemýšlení mnich vytasil svůj krátký meč a namířil jím na Matahačiho tvář.

Matahači bleskurychle uhnul hlavou na stranu a vykřikl: „Chystáte se mě zabít?"

„Ano, myslím, že si zasloužíš jenom smrt."

„Všechno jsem vám přece podle pravdy řekl. Vrátil jsem vám krabičku na léky. Dám vám i to osvědčení. A jednou vám vrátím i ty peníze. Slibuji! Proč mě chcete zabít?"

„Věřím ti, ale nic jiného mi nezbyvá. Pocházím z Šimonidy v Kózuke, byl jsem vazalem Kusanagiho Tenkiho. To byl ten samuraj, který zemřel tehdy ve Fušimském hradě. Jsem sice oblečený jako mnich, ale ve skutečnosti jsem samuraj. Mé jméno je Ičinomija Genpači."

Matahači, který se pokoušel vyvléct z pout a utéct, nic z toho, co mu Genpači řekl, nevnímál. „Omlouvám se," skuhral. „Vím, že jsem se nezachoval správně, ale nechtěl jsem nic z toho ukrást. Chtěl jsem

vše doručit jeho rodině. Pak mi ale došly peníze, a přestože jsem věděl, že bych neměl, použil jsem peníze mrtvého. Budu se vám omlouvat, jak dlouho budete chtít, ale hlavně mě, prosím, nechte naživu."

„Raději bych, aby ses mi neomlouval," řekl Genpači, jímž v té chvíli zmítaly vlastní protichůdné pocity. Smutně zakroutil hlavou a pokračoval: „Byl jsem ve Fušimi, abych vše vyšetřil. Všechno, cos mi pověděl, souhlasí s tím, co jsem zjistil. Ale musím Tenkiho rodině přinést nějakou útěchu. Nemyslím tím peníze. Potřebuju něco, čím bych dokázal, že byl pomstěn. Jenomže nemám žádného zlosyna, Tenkiho nezabil žádný konkrétní člověk. Jak jim mám tedy donést hlavu jeho vraha?"

„Já, já... já jsem ho nezabil. Nemám s tím nic společného."

„Já vím, že ne. Ale jeho rodina a přátelé neví, že ho utloukl dav obyčejných nádeníků. Navíc by to neprospělo jeho cti. Nedokázal bych jim říct pravdu. Je mi tě líto, ale myslím, že mi dokonale posloužíš jako viník. Hrozně by mi pomohlo, kdyby ses smířil se smrtí."

Matahači se vzpínal v provazech a křičel: „Rozvažte mě! Já nechci umřít!"

„To je celkem pochopitelné, ale zkus se na věc podívat z jiné strany. Nedokážeš zaplatit ani za sake, kteréš vypil. To znamená, že nejsi schopný se o sebe postarat. Nebylo by lepší než hladovět a vést bídný život v tomhle krutém světě odpočívat v klidu na onom světě? Pokud tě trápí peníze, nějaké mám. Mohl bych je poslat tvým rodičům na usmířenou jako příspěvek na tvůj pohřeb. Nebo jestli chceš, můžu je poslat jako vzpomínkový dar do chrámu tvých předků. Slibuji, že budou v pořádku doručeny."

„Jste blázen! Já nechci peníze! Já chci žít!... Pomoc!"

„Všechno jsem ti přeci vysvětlil. Ať s tím souhlasíš nebo ne, posloužíš mi jako vrah mého pána. Vzdej to, příteli. Ber to jako svůj osud, příteli." Pevně sevřel jílec meče a ustoupil kousek dozadu, aby mohl zasadit smrtící ránu.

9

„Počkejte, Genpači!" vykřikl Kodžiró.

Genpači se podíval nahoru a zeptal se: „Kdo je to?"

„Sasaki Kodžiró."

„Sasaki Kodžiró?" opakoval podezřívavě Genpači. Objeví se před ním z nebe jako zjevení další falešný Kodžiró? Ten hlas byl ale příliš lidský, nemohlo se jednat o přízrak. Uskočil od stromu a napřáhl svůj meč vysoko nad hlavu.

„Tady už zůstává rozum stát," smál se Genpači. „Vypadá to, že si dnes všichni nechají říkat Sasaki Kodžiró. Tady dole je taky jeden, to se mi nelíbí. Vy jste určitě jeho kumpán, mám pravdu?"

„Ne, jsem Kodžiró. Tak co, Genpači? Chcete mě přeci rozseknout vejprůl, hned jak seskočím dolů ze stromu, ne?"

„Jo. Pošlete na mě klidně všechny Kodžiróy najednou. Zvládnu je všechny!"

„To zní rozumně. Pokud mě porazíte, budete vědět, že jsem falešný, ale pokud se proberete jako mrtvý, můžete si být jistý, že jsem skutečný Kodžiró. Jdu dolů. Ale varuji vás, jestli mě nerozseknete ještě ve vzduchu, Dlouhé bidlo vás rozcupuje na tenké proužky jak bambusový stvol."

„Počkejte! Ten hlas jsem někde slyšel. Pokud se váš meč jmenuje Dlouhé bidlo, tak nemůžete být nikdo jiný než Kodžiró."

„Už mi konečně věříte?"

„Ano, ale co tam nahore děláte?"

„To si povíme později."

Kodžiró přiskočil Genpačiho nahoru obrácenou tvář a přistál za jeho zády v dešti borového jehličí. Ona proměna Genpačiho překvapila. Kodžiró, tak jak si jej pamatoval z Džisaiovy školy, býval nemotorný klučina s tmavou pletí. Jeho jedinou prací bylo čerpat vodu ze studny a ve shodě s Džisaiovou zálibou v jednoduchosti na sobě nosil to nejobyčejnější oblečení.

Kodžiró se posadil u paty stromu a pokynul Genpačimu, aby učinil totéž. Genpači pak vyprávěl, jak si Tenkiho spletli s ósackým špehem a ukamenovali ho, a jak se do Matahačiho rukou dostalo jeho osvědčení.

10

Přestože Kodžiróa pobavilo, jakým způsobem se na světě objevil jeho jmenovec, řekl, že by zabitím muže, který je takový slaboch, že se za něj vydává, nic nezískali.

Existují i jiné způsoby, jak Matahačiho potrestat. A pokud má Genpači obavy o dobré jméno Tenkiho rodiny, Kodžiró se sám vydá

do Kózuke, aby dohlédl na to, že jeho pán bude přede všemi uznán za statečného a čestného bojovníka. Není potřeba dělat z Matahačiho obětího beránka.

„Souhlasíte, Genpači?" uzavřel vše Kodžiró.

„Za těchto okolností ano," odpověděl Genpači.

„Tak tedy dobře. Teď už musím jít, ale vy byste se měl také rychle vrátit do Kózuke."

„Také že vrátím. Jdu tam hned teď."

„Já si však musím pospíšet. Hledám jednu dívku. Nečekaně ode mě utekla."

„Nezapomněl jste na něco?"

„O ničem nevím."

„A co vaše osvědčení?"

„Ach to."

Genpači vklouzl rukou do Matahačiho kimona a vytáhl z něj zmíněný svitek. Matahači se cítil hned lehčeji a jistěji. Nyní, když vše nasvědčovalo tomu, že jeho život bude ušetřen, byl rád, že se toho dokumentu zbavil.

„Hm," zabručel Genpači. „Když o tom tak přemýšlím, možná že dnešní setkání bylo zosnováno duchy Džisaie a Tenkiho, abych získal zpět toto osvědčení a předal vám ho."

„Nechci ho," řekl Kodžiró.

„Proč?" nechápal Genpači.

„Nepotřebuji ho."

„Tomu nerozumím."

„Ten kus papíru mi k ničemu nebude."

„Jak to mluvíte! Copak nemáte ani trochu úcty ke svému učiteli? Mistrovi Džisaiovi trvalo léta, než se rozhodl vám to osvědčení věnovat. Ke konečnému rozhodnutí došel až na smrtelném loži. Pověřil Tenkiho, aby vám ho doručil. A jaký osud Tenkiho cestou potkal! Copak vám není hanba?"

„Jak se choval Džisai, to je jeho věc. Já mám také svoji představu, co chci dokázat."

„Takhle nemluvte."

„Nevykládejte si to špatně."

„Chcete urazit muže, který vás učil?"

„Samozřejmě že ne. Ale narodil jsem se s větším talentem, a chtěl bych to proto dotáhnout dál než on. Nechci skončit jako neznámý šermíř někde na konci světa."

„To myslíte vážně?"

„Naprosto." Kodžiró se svými ambicemi nijak netajil. Bylo to šokující, ale nikoli nepochopitelné. „Jsem Džisaiovi vděčný, ale kdybych se měl honosit certifikátem z málo známé vesnické školy, mohlo by mi to být spíš ke škodě. Itó Ittósai jej přijal, ale ve stylu Čúdžó nepokračoval. Vytvořil si svůj vlastní styl. Mám v úmyslu totéž. Teď už mě zajímá jen styl Ganrjú, ne Čúdžó. Jednoho dne se jméno Ganrjú stane opravdu slavným. Tudíž chápete, že pro mě tento dokument nic neznamená. Odneste ho zpět do Kózuke a požádejte v chrámu, ať ho uchovají spolu se záznamy o narozeních a úmrtích."

11

V Kodžiróových slovech nebyl nejmenší náznak pokory či skromnosti.

Genpači na něj rozzlobeně zíral.

„A pozdravujte ode mne, prosím, rodinu Kusanagi," požádal jej zdvořile Kodžiró. „Brzy se také vydám na východ a navštívím je, a své slovo dodržím." Když skončil, dal širokým úsměvem najevo, že se s ním loučí.

Zdvořilá vlídnost na závěr jeho vychloubání přišla Genpačimu spíše jako projev povýšenosti. Zcela vážně uvažoval o tom, že si Kodžiró za jeho nevděčné a nepřístojné chování k Džisaiově památce podá, ale po chvíli usoudil, že by to byla jen ztráta času. Přešel ke svému vaku, zastrčil do něj certifikát a po strohém rozloučení odešel.

Když už byl pryč, Kodžiró se hlasitě rozesmál. „Ten byl pěkně dopálenej, co? Cha, cha, cha, cha, cha!" Otočil se k Matahačimu a řekl: „Co mi povíš teď, ty bídnej pse?"

Matahači pochopitelně nebyl schopen odpovědi.

„Odpověz! Přiznáváš, že ses za mě vydával?"

„Ano."

„Vím už, že se jmenuješ Matahači, ale jak ti říkají celým jménem?"

„Hon'iden Matahači."

„Jsi samuraj bez pána?"

„Ano."

„Vem si ze mě příklad, neřáde! Doufám, žeš viděl, jak jsem vrátil to osvědčení. Dokud muž nebude mít dost hrdosti na něco takového,

tak nikdy sám za sebe nic nedokáže. Podívej se ale na sebe! Vystupuješ pod cizím jménem, kradeš osvědčení, chlubíš se cizím peřím. Může být snad ještě něco horšího? Doufám, že ses z dnešní zkušenosti dostatečně poučil. Kočka se sice může obléct do tygří kůže, ale pořád to bude jen kočka."

„Už to nikdy neudělám."

„Nechám tě naživu, ale osvobodit se musíš sám, pokud to ovšem svedeš." Zničehonic Kodžiró vytáhl z pochvy meče nožík a začal jím nad Matahačiho hlavou odloupávat ze stromu kůru. „Potřebuju něco na psaní."

„Za pásem mám zastrčenou psací soupřavu," řekl úslužně Matahači.

„Výborně! Na chvilku si ji tedy půjčím."

Kodžiró namočil štětec do tuše a začal psát na bílé místo na stromě, z něhož před chvílí seškrabal kůru. Potom kousek poodstoupil, aby si prohlédl své dílo. Na stromě bylo napsáno:

„Tento muž je podvodník, který se honosil mým jménem a páchal po kraji různé hanebnosti. Chytil jsem ho a zanechávám jej zde všem pro smích. Pod nebem se prochází jen jeden Sasaki Kodžiró, jen jeden mistr stylu Ganrjú."

„To by mohlo stačit," řekl spokojeně Kodžiró.

Vítr v temném lese hučel jako příliv. Kodžiró přestal snít o tom, čeho by chtěl v budoucnosti dosáhnout, a vrátil se zpět k svému původnímu záměru. Oči mu doslova zazářily, když vyrazil jako leopard na cestu mezi stromy. Pravděpodobně v té chvíli zpozoroval Akemi.

Mladší bratr

1

Už od dávných dob směli v nosítkách cestovat pouze příslušníci vyšších tříd, ale v těchto časech se začala používat i nosítka jednodušší, v kterých cestovali obyčejní lidé. Jednalo se vlastně o veliký košík s nízkými stěnami zavěšený na vodorovně drženou hůl. Aby zákazník nevypadl ven, musel se vpředu a vzadu držet za třmeny. Nosiči, kteří se celou cestu rytmicky povzbuzovali do kroku, často zacházeli s cestujícími jako s obyčejným nákladem. Těm, kteří

se pro tento dopravní prostředek rozhodli, se radilo, aby svůj dech sladili s dechem nosičů, obzvláště v případech, kdy nosiči běželi.

Takováto nosítka v doprovodu asi osmi mužů se velkou rychlostí blížila směrem k borovému háji na Páté ulici. Nosiči i doprovod zhluboka oddechovali, jako by měli každou chvíli vypustit duši. „Jsme na Páté ulici.“

„To není Macubara?“

„Ne, ta je o něco dál.“

Přestože v rukou drželi lampiony, které svědčily o tom, že pocházejí z nějakého domu v ósacké zábavní čtvrti, v nosítkách se nevezla kurtizána.

„Denšičiró!“ zavolal jeden z mužů. „Už jsme skoro na Čtvrté ulici.“

Denšičiró ho však neslyšel, protože spal. Hlava se mu kymácela dopředu a dozadu jak hadrový panák. Potom se nosítka prudce naklonila a jeden z nosičů musel nastavit ruku, aby z nich cestující nevypadl na zem.

Denšičiró otevřel oči a řekl: „Mám žízeň. Dejte mi sake!“

Nosiči, kteří byli vděční za každou chvíli odpočinku, položili nosítka na zem a začali si ručníky utírat upoceně obličje a prsa.

„Moc už ho tam není,“ řekl jeden z mužů, kteří nosítka doprovázeli, a podal Denšičiróvi bambusovou zásobnici na sake.

Vyprázdnil ji jediným lokem a pak si postěžoval: „Je to hrozně studený! Och, moje zuby!“ Probralo ho to však alespoň natolik, aby pronesl: „Je ještě tma. To jsme si museli šíleně pospíšet.“

„Vašemu bratrovi to ale může připadat jako nekonečně dlouhá doba. Tolik se s vámi chce vidět, že mu každá minuta přijde jako celý rok.“

„Jen doufám, že je ještě naživu.“

„Doktor říkal, že se z toho dostane. Nechce ale vydržet v klidu, tak mu rána dost krvácí. Mohlo by jej to ohrozit.“

Denšičiró přiložil prázdnou zásobnici k ústům a otočil ji dnem vzhůru. „Musaši...“ řekl znechuceně a zahodil ji. „Jdeme!“ zavelel. „Pospěšte si!“

2

Denšičiró byl velký pijan a ještě větší rváč, a na rozdíl od svého bratra to byl člověk mimořádně výbušný. Dokonce ještě za Kenpóova života si někteří lidé dovolili tvrdit, že je mnohem

schopnější než jeho slovatný otec. Mladý Denšičiró s nimi ve všem souhlasil. Dokud byl otec naživu, působili ve škole oba bratři najednou a jakžtakž spolu vycházeli, ale brzy po otcově smrti se Denšičiró přestal na všech aktivitách podílet a šel až tak daleko, že jednou svému bratřovi řekl, aby z vedení školy odstoupil a vše, co se týká šermu, nechal na něm.

Po jeho loňském odchodu do Ise se povídalo, že si příjemně krátí čas v provincii Jamato. Poslali pro něj teprve po té hrozné pohromě na pláni Rendaidži. Denšičiróovi se sice Seidžúró hnusil, ale okamžitě s návratem do školy souhlasil.

Během zběsilého úprku zpět do Kjóta doháněl nosiče k takovému výkonu, že je už museli zhruba třikrát vyměnit. Vždycky si však u každé stanice našel čas na nakoupení zásob sake. Snad alkohol potřeboval na zklidnění nervů. Čerstvé zprávy ho totiž nenechávaly ani chvíli v klidu.

Když začali znovu nabírat tempo, upoutali jejich pozornost štěkající psi v nedalekém háji.

„Co se tam děje?“

„To jsou jenom toulaví psi.“

Denšičiró na své kumpány zařval, ať přestanou žvanit, ale jeden z nich řekl: „Počkejte! Děje se tam něco podivného!“

3

Město bylo plné toulavých psů, celé smečky přicházely z odlehlých oblastí, kde už nebylo válek, které by jim poskytly čerstvé zásoby lidského masa.

„Jdeme se tam podívat,“ řekl Denšičiró, v kterém se také probudila zvědavost.

Poté, co odešel Kodžiró, se na místo vrátili psi. Vytvořili kolem Matahačiho a jeho stromu několik soustředných kruhů a vztekle štěkali. Kdyby byli psi schopni jemnějších citů, mohlo by někoho napadnout, že se přišli pomstít za smrt psa z jejich smečky. Bylo však mnohem pravděpodobnější, že pouze mučili bezbrannou oběť, protože měli hlad jako vlci. Břicha měli vyhublá, páteře jim ze hřbetů vystupovaly jako ostří nože a nesmiřitelně cenili své tesáky, natěšené na kus masa.

Matahači se jich bál mnohem víc než Kodžiró nebo Genpačiho. Nemohl se bránit rukama a nohama, a tak jeho zbraněmi byly jen

tvář a hlas.

Nejprve se s nimi naivně snažil domluvit, ale svou taktiku byl nucen rychle změnit. Začal výt jak divoké zvíře. Psi se trochu zklidnili a nepatrně ustoupili dozadu. Pak mu ale začalo téct z nosu a všechno úsilí přišlo vniveč.

Nato otevřel doširoka ústa, vykulil oči a zíral na něj snažil se při tom nemrkat. Zkroutil obličej a vyplázl jazyk tak, že se jím téměř dotýkal nosu. Toto úsilí jej však také brzy vyčerpalo. Byl v koncích, začal tedy znovu předstírat, že je jedním z nich, že proti nim nic nemá. Štěkal a dokonce si představoval, že kroucí ocasem jako oni.

Vytí a skučení bylo čím dál hlasitější, psi, kteří stáli nejblíže, na něj cenili zuby a olizovali mu nohy.

Matahači doufal, že je dokáže ukonejšit alespoň písní, a začal zpívat známou pasáž z *Příběhu rodu Taira*. Napodoboval při tom potulné mnichy, kteří recitovali celý příběh za doprovodu loutny biwa.

*Nadešlo jaro druhého roku éry Bundži
a Zaslíbený excísař jal se
navštívit paní Kenreimon
v jejím horském příbytku v Ohaře.
Avšak třetího dne druhého měsíce
mohutný vítr zvedl se,
chladno stále bylo.
Z vrcholků hor sněh neslezl...*

Oči měl zavřené, ve tváři bolestný výraz. Zpíval tak hlasitě, jako by chtěl sám sebe ohlušit.

4

Když Denšičiró a jeho druhové dorazili na místo, psi se rozutekli. Nic netušící Matahači nadále pokračoval ve zpěvu.

Beznadějně začal hlasitě volat: „Pomoc! Pomozte mi!”

„Toho jsem jednou viděl v Jomogi,” řekl jeden ze samurajů.

„No jasně, to je Okóin manžel.”

„Manžel? Byla přece svobodná!”

„To říkala jenom Tódžimu.”

Denšičiróovi bylo Matahačiho líto. Okřikl muže, aby přestali tlachat a rozvázali ho.

Na jejich dotazy si Matahači vymyslel barvitý příběh, ve kterém

zazářily jeho skvělé vlastnosti, o svých prohřešcích se samozřejmě ani slovem nezmínil. Využil příležitosti, že má tu čest mluvit s Jošiokovými spřízněnci, a zmínil Musašiho jméno. Řekl jim, že se kamarádili už od dětství, dokud Musaši neunesl jeho snoubenku a nepošpinil čest jeho rodiny. Stejně jako jeho odvážná matka se rozhodl nevrátit se domů, dokud Musašiho nenajde a nezabije ho. Co se jeho vztahu s Okó týče, nic není pravdě vzdálenější než pověst, že byl jejím manželem. Nepobýval dlouhodobě v čajovně Jomogi proto, že by s její majitelkou měl nějaký bližší vztah. Důkazem je i to, že se zamilovala do Giona Tódžiho.

Potom jim vysvětlil, proč byl uvázan ke stromu. Přepadla ho banda lupičů, kteří jej okradli o všechny peníze. Nekladl jim samozřejmě žádný odpor, protože aby mohl dostat závazku ke své matce, nemůže se nechat zranit.

Matahači doufaje, že mu všechno uvěřili, ještě dodal: „Děkuji vám. Mám pocit, že je mezi námi nějaké hlubší osudové pouto. Máme stejného nepřítele, člověka, s nímž nedokážeme žít pod stejným nebem. Přišli jste sem v pravý čas. Jsem vám nesmírně zavázán.

Dle vašeho vzezření, pane, bych soudil, že jste pan Denšičiró. Určitě máte v úmyslu utkat se s Musašim. Nevím, kdo z nás jej zabije dřív, ale doufám, že budeme mít příležitost se ještě setkat.”

Nechtěl jim dát žádný prostor k otázkám, tak hned pokračoval: „Osugi, moje matka, je na pouti do chrámu Kijomizu, aby se pomodlila za úspěch v naší bitvě proti Musašimu. Jsem teď na cestě za ní. Brzy se u vás na Čtvrté ulici zastavím, abych vám složil poklonu. Dovolte mi, abych se alespoň teď omluvil za to, že jsem vás zdržel, když máte tolik naspěch.”

Hned nato odsud rychle odešel a zanechal v myslích Denšičiróovy družiny pochyby, zda vše, co řekl, je pravda.

„Co to, sakra, bylo za kašpara?“ vyhrkl Denšičiró a několikrát mlaskl z rozčarování nad tím, kolik času kvůli němu ztratili.

5

Přesně jak pravil lékař, nejhorší to bylo první dva dny. Od souboje uplynuly čtyři dny a už od včerejší noci se Seidžúró cítil o trochu lépe.

Pomalů otevřel oči a přemýšlel, zda je den nebo noc. Lampa s papírovým stínítkem vedle jeho podušky téměř zhasínala. Z

vedlejšího pokoje slyšel chrápání. Muži, kteří měli držet stráž, nejspíš tvrdě usnuli.

„Jsem naživu," pomyslel si. „Naživu a naprosto zostuzen!" Stáhl si třesoucími se prsty příkrývku přes hlavu. „Jak se teď budu moct podívat ostatním do očí?" Těžce polykal, aby potlačil pláč. „Je konec," bědoval. „Je to můj konec, konec Jošiokovy školy."

Kohout zakokrhál a lampa se zasyčením zhasla. Jak se do místnosti začal pomalu plížit úsvit, vracel se Seidžúró v myšlenkách zpět na plán Rendaidži. Vzpomínal na výraz v Musašihových očích. Otrásl se. Byl nucen přiznat, že na něj nestačil. Proč tenkrát svůj dřevěný meč neodhodil a nepřijal porážku? Mohl tak zachránit čest své rodiny.

„Byl jsem příliš namyšlený," bědoval. „Jsem sice syn Jošioky Kenpóa, ale co jsem vlastně v životě sám za sebe dokázal?"

Začal si uvědomovat, že pokud bude mít na starosti Jošiokovu školu stále jen on, dříve či později dojde k její zkáze. V době převratných změn nemohla mít jeho škola dlouhého trvání.

„Můj souboj s Musašim jen celou zkázu urychlil. Proč jsem tehdy nezemřel? Proč musím ještě žít?"

Zamračil se. Jeho bezruké rameno zachvátila bolest.

Několik vteřin nato se od vstupní brány ozvalo klepání. Do vedlejší místnosti někdo vstoupil, aby probudil spící muže.

„Denšičiró?" zvolal jeden z nich překvapeně.

„Ano, právě dorazil."

Dva muži mu vyrazili naproti, třetí vběhl do Seidžúróova pokoje.

„Mladý pane! Dobré zprávy! Denšičiró je tady!"

Žáci otevřeli okenice, přidali uhlí do ohřívadla a pro hosta byl na podlahu připraven polštář. Za chvíli byl zpoza posuvných dveří slyšet Denšičiróův hlas: „Je tam můj bratr?"

Seidžúró si řekl nostalgicky sám pro sebe: „To už je dlouho, co jsme se viděli naposled." Přestože si setkání s Denšičiróem přál, hrozil se, že ho v tomto žalostném stavu uvidí i jeho mladší bratr - vlastně to byl hlavně vlastní bratr, před kým se styděl. Když Denšičiró vstoupil dovnitř, Seidžúró se na něj unaveně podíval a pokusil se, byť neúspěšně, o úsměv.

6

Denšičiró se energicky rozhovořil. „Vidíš?" zasmál se. „Když máš problémy, tak ti tvůj nezdárný bratr přijde na pomoc. Všeho jsem

zanechal a přišel jsem sem, jak nejrychleji jsem mohl. Zastavili jsme se jen v Ósace pro zásoby, ale pak jsme šli v kuse celou noc. Jsem konečně tady, tak se už nemusíš strachovat. Nikomu cizímu nedovolím, aby si s naší školou něco začínal, i kdyby se mělo stát cokoli..."

„Co je tohle?“ řekl přísně služebníkovvi, který mu donesl čaj. „Čaj nepotřebuju! Dones mi raději nějaký sake!“ Potom zařval na kohosi, aby zavřel venkovní dveře. „Copak vám všem přeskočilo? Nevidíte, že je bratrovi zima?“

Posadil se na polštář, opřel se o ohřívadlo a tiše zíral do očí nemocného. „Jaký postoj jsi při zápasu zvolil?“ zeptal se ho. „Jak to, žes prohrál? Mijamoto Musaši usiluje o slávu, ale je to přece jen nováček! Jak ses mohl nechat vyvést z rovnováhy takovou nulou?“

Od dveří na Denšičiróa zavolal jeden z žáků.

„Co je?“ odpověděl mu Denšičiró.

„Sake je připraveno.“

„Tak sem s ním!“

„Připravil jsem vám vše ve vedlejší místnosti. Budete se přece chtít i vykoupat, ne?“

„Nechci se koupat! Dones to sake sem!“

„Vedle lůžka mladého pána?“

„A proč ne? Několik měsíců jsem se s ním neviděl, chci si s ním popovídat. Přiznávám, že jsme spolu nikdy moc nevycházeli, ale když je nejhuř, bratři si rozumí nejlépe. Budu pít tady.“

Nalil si šálek, poté další, a pak ještě jeden. „To je lahoda! Kdyby ses cítil líp, taky bych ti nalil.“

Seidžúró to nějakou dobu vydržel snášet, pak se na něj ale zahleděl a řekl. „Mohl bys tu přestat pít?“

„Cože?“

„Vyvolává to ve mně spoustu nepříjemných vzpomínek.“

„Jakých?“

„Říkám to kvůli otci. Neměl by radost, kdyby viděl, jak jsme oba pořád nasávali. A přineslo nám to snad něco dobrého?“

„Co je s tebou?“

„Možná že tak daleko jsi ještě nedošel, ale jak tu tak ležím, připadá mě lítost nad promarněným časem.“

„Cha, cha, cha, cha,“ zasmál se Denšičiró. „Mluv za sebe! Vždycky jsi byl nevyrovnanej a moc přecitlivělej. Proto se z tebe nikdy nestal opravdový šermíř. Jestli chceš slyšet pravdu, tak ti povím, žes udělal

obrovskou chybu, že ses utkal s Musašim. Ale je celkem jedno, jestli to byl Musaši nebo někdo jinej. Nemáš meč v krvi. Měl by ses z téhle porážky poučit a na cestu meče jednou provždy zapomenout. Už dávno jsem ti říkal, abys odstoupil. Můžeš i nadále řídit Jošiokovu školu, ale pokud se objeví vyzývatel, na kterýho nebudeš stačit, tak já si to s ním už vyřídím.

Nech teď výcvik na mně. Dokážu ti, že škola bude mnohem úspěšnější než za dob našeho otce. Když mě přestaneš podezřívat z toho, že ti chci celou školu sebrat, tak uvidíš, co všechno ve mně je." Dolil si do šálku poslední zbytky sake.

7

„Denšičiró!" vykřikl Seidžúró. Pokusil se zvednout, ale nedokázal ze sebe odhrnout ani přikrývku. Složil se zpět na záda, natáhl ruku a chytil bratra za zápěstí.

„Dávej pozor!" vyprskl Denšičiró. „Chceš, abych to vylil?" Přendal si šálek do druhé ruky.

„Denšičiró, rád ti školu přenechám, ale musíš si s ní vzít i moje postavení hlavy rodiny."

„Dobře, pokud chceš."

„Neměl bys k tomu přistupovat tak lehkomyšlně. Raději si to rozmysli. Raději... to tu zavřu, než abych tě nechal udělat stejný omyl, jakého jsem se dopustil já, a zneuctít ještě víc památku našeho otce."

„Neříkej hlouposti! Já nejsem ty."

„Slibuješ, že se trochu změníš?"

„Počkat! Budu si pít, kdy se mi zachce! Myslel jsi tím snad tohle?"

„Nejde mi o pití. Když to nebudeš přehánět, tak je to jedno. Za moje chyby sake koneckonců nemůže."

„Aha, myslíš tím ženský? Nikdy jsi na ně nedal dopustit. Měl by ses konečně oženit a trochu se usadit."

„Ne, vzdávám se sice šermu, ale na ženění teď nepomýšlím. I když je jedna dívka, pro kterou bych něco udělat měl. Stačilo by mi jenom, kdybych věděl, že je šťastná. Budu klidně žít úplně sám někde v lese v obyčejné chýši."

„Kdo je to?"

„To je jedno, to se tě netýká. Jako samuraj vím, že bych měl vydržet a pokusit se očistit, ale moje pýcha jde stranou. Osud školy

ted' bude na tvých bedrech."

„Neboj se. Slibuju, že se o ni postarám. Zároveň slibuju, že nebude trvat dlouho a tvoje jméno taky očistím. Kde je ale Musaši ted'?"

„Musaši?" polkl Seidžúró. „Snad nepomýšlíš na zápas s Musašim! Právě jsem tě varoval, abys neudělal stejnou chybu jako já."

„Na co jinýho bych asi měl myslet? Neposlal jsi snad pro mě právě kvůli tomu? Musíme Musašiho najít dřív, než uprchne. Proč myslíš, že jsem sem pospíchal tak rychle?"

„Nevíš, co říkáš," kroutil hlavou Seidžúró. „Zápas s Musašim ti zakazují!"

Denšičiró se rozzlobil. Bratrovy příkazy jej dokázaly vždycky naštvat. „A proč?"

Na Seidžúróových tvářích se objevil nádech červeně. „Nevyhraješ nad ním!" řekl úsečně.

„Kdo že nevyhraje?" rozlítil se Denšičiró.

„Ty! Nad Musašim ne!"

„Proč bych nevyhrál?"

„Nejsi dost dobrý!"

„Nesmysl!" Denšičiró se schválně rozesmál, až se mu otřásala ramena. Vytrhl ruku ze Seidžúróova sevření a otočil nádobu se sake dnem vzhůru. „Doneste mi další sake," zahlasil. „Už žádný nemám!"

8

Když vstoupil žák s další lahví sake, Denšičiró už dávno nebyl v pokoji a Seidžúró ležel pod přikrývkou s tváří zabořenou do podušky.

„Mladý pane, mladý pane!" volal na něj.

Když ho přetočil na záda a podložil mu hlavu, řekl Seidžúró měkce: „Zavolej ho zpátky. Musím mu ještě něco říct."

„Ano, jdu pro něj." Žák měl radost, že mu Seidžúró odpověděl, a utíkal rychle pro Denšičiróa. Našel ho na podlaze tréninkové haly, seděl tam spolu s Uedou Rjóheiem, Miikem Džúrózaemonem, Nanpóem Joičibeiem, Ótagurem Hjósukem a dalšími staršími žáky.

Jeden z nich se Denšičiróa zeptal: „Viděl jste se s mladým pánem?"

„Hm. Právě jsem se od něj vrátil."

„Musel mít radost, že vás vidí."

„Nepřišlo mi to tak. Dokud jsem nevešel dovnitř, hrozně jsem se na

něj těšil. Ale byl sklíčený a podrážděný, tak jsem mu řekl, co jsem měl na srdci, a zase jsme se pohádali."

„Vy jste se s ním hádal? To jste neměl. Vždyť se teprve začíná zotavovat."

„Raději si poslechněte, co mi říkal."

Denšičiró si se staršími žáky rozuměl. Položil káravému Rjóheiovi ruku na rameno a přátelsky jím zatřásl.

„Poslouchejte, co mi bratr řekl," začal. „Řekl, abych se nepokoušel očistit jeho jméno soubojem s Musašim, protože nad ním nikdy nevyhraju. Pokud prohraju, tak prý zničím celou školu. Pověděl mi, že odstoupí a všechnu zodpovědnost za tu potupu vezme na sebe. Očekává ode mě, že se ujmu jeho místa a pokusím se postavit školu znovu na nohy."

„No jasně."

„Co tím myslíš?"

Rjóhei neodpověděl.

Když žák se vzkazem dorazil až k nim, všichni jen mlčky seděli. „Mladý pán si přeje, abyste se vrátil do jeho pokoje," řekl žák Denšičiróovi.

Denšičiró se zamračil. „Kde je moje sake?"

„Nechal jsem ho v pokoji mladého pána."

„Tak ho dones sem!"

„Ale co váš bratr?"

„Zdá se, že je teď trochu vyplašený. Dělej a dones to sake!"

Ostatní žáci protestovali, že teď není vhodná chvíle na popíjení, že by neměli pít. To Denšičiróa rozzlobilo, a tak se na ně obořil: „Co je to s vámi se všemi? Taky se snad Musašiho bojíte?"

9

V jejich tvářích bylo vidět hořkost, bolest a rozčarování. Do smrti si budou pamatovat, jak byl jejich mistr zmrzačen jediným úderem dřevěného meče a jak byla jejich škola zostuzena. Nedokázali se však dohodnout na žádné společné akci. V posledních třech dnech je každá diskuse na toto téma rozdělila do dvou táborů. Na ty, kteří upřednostňovali další výzvu, a na ty, kteří byli proti dalšímu pokoušení osudu. Několik starších žáků nyní souhlasilo s Denšičiróem, ale zbytek, včetně Rjóheie, se klonil k poraženému mistrovi. Naneštěstí Seidžúróova výzva k opatrnosti stála proti

nutkání k boji, které cítili obzvláště v přítomnosti jeho prchlivého mladšího bratra.

Denšičiró při pohledu na jejich váhání řekl: „Bratr je sice raněný, ale nemá právo se chovat jako zbabělec. Jako nějaká ženská! Jak mám někoho takového poslouchat, jak s ním mám souhlasit?"

Žák donesl sake a Denšičiró začal všem nalévat. Když měl teď vše pod kontrolou, chtěl všem ukázat, z jaké oceli je ukován - že je opravdový muž.

„Uděláme to takhle!" oznámil všem. „Vyzvu Musašiho na souboj a porazím ho! Ať si bratr říká, co chce. Jestli si myslí, že Musašiho po tom, co udělal, můžeme nechat jen tak jít, tak se nedivím, že prohrál. Nemyslete si, že jsem taková padavka jako on."

Slova se ujal Nanpó Joičibei: „Nikdo o vašich schopnostech nepochybuje. Věříme vám, ale..."

„Ale co? Co chceš říct?"

„No, vypadá to, že váš bratr si myslí, že Musaši není důležitý. Nemá snad pravdu? Myslete na nebezpečí, kdyby..."

„Nebezpečí?" zaburácel Denšičiró.

„Tak jsem to nemyslel! Omlouvám se!" zajíkal se Joičibei.

Bylo však už pozdě. Denšičiró vyskočil, popadl ho za zátylek a vztekle jím mrštil o zeď.

„Zmiz odsud! Zbabělče!"

„Jenom jsem se překl. Já to tak nemyslel..."

„Drž hubu a vypadni! Slaboši se mnou pít nebudou!"

Joičibei zbledl, potichu se sesul na kolena a otočil se směrem k ostatním. „Děkuji vám, že jsem zde mezi vámi mohl zůstat tak dlouho," řekl jen. Došel k šintoistickému oltáříku na konci místnosti, uklonil se před ním a odešel.

Denšičiró se za ním ani neohlédl a řekl: „Tak a teď se spolu napijeme. Potom zjistíte, kde je Musaši. Pochybuju, že by z Kjóta odešel tak rychle. Nejspíš se potuluje po městě a vychloubá se svým vítězstvím.

A ještě jednu věc. Naše škola musí znovu ožít. Chci, abyste teď tvrdě trénovali a dohlédli, aby tak činili i vaši mladší kolegové. Až si odpočinu, začnu taky cvičit. A jednu věc si dobře zapamatujte. Nejsem měkkota jako můj bratr. I ti nejmladší musí ze sebe vydat všechno."

10

Přesně o týden později vběhl do tréninkové haly jeden z mladších žáků s čerstvými zprávami: „Našel jsem ho!"

Denšičiró dostal svému slovu a trénoval skutečně každý den. Jeho zdánlivě nevyčerpatelná energie všechny překvapovala, a skupina cvičenců právě pozorovala, jak se s Ótagurem, jedním z nejzkušenějších žáků, vypořádal jako s malým dítětem.

„Dáme si přestávku," řekl Denšičiró, odložil meč a posadil se na kraj prostoru vyhrazeného k výcviku. „Říkáš, žeš ho našel?"

„Ano," řekl žák Denšičiróovi a klekl si před ním.

„Kde?"

„Východně od Džissóinu, v ulici Hon'ami. Musaši teď bydlí v domě Hon'amihó Kóecua. Jsem si tím jistý."

„To je zvláštní. Jak by se buran jako Musaši seznámil s Kóecuem?"

„Nevím, ale je u něj."

„Dobře, jdeme za ním. Hned!" zavelel Denšičiró a odešel, aby se náležitě připravil. Ótaguro a Ueda Rjóhei šli za ním, snažili se ho od toho odradit.

„Přepadnout ho jen tak bez ohlášení by mohlo vypadat jako obyčejná rvačka. Lidi by nás pak odsuzovali, i kdybychom uspěli."

„To mi je jedno. Etiketa patří na trénink. Ve skutečné bitvě je vítězem ten, kdo vyhraje!"

„Máte pravdu, ale ten křupan vašeho bratra neporazil takovýmto barbarským způsobem. Nemyslíte, že by bylo hodno opravdového šermíře poslat mu dopis, v němž by stálo, kdy a kde k zápasu dojde, a pak ho porazit přede všemi v čestném souboji?"

„Hm, možná máš pravdu. Uděláme to, jak říkáš. Do té doby si ale nepřēju, aby se někdo z vás nechal ovlivnit mým bratrem. Budu s Musašim bojovat, ať si o tom Seidžúró a ostatní myslí, co chtějí."

„Všech, kteří s vámi nesouhlasili, jsme se zbavili, stejně tak nevděčníků, kteří chtěli odejít."

„Dobře! Jsme tak mnohem silnější. Nepotřebujeme podrazáky jako Giona Tódžiho ani padavky typu Nanpóa Joičibeie."

„Máme před odesláním dopisu informovat vašeho bratra?"

„Ne, ať vás to ani nenapadne! Řeknu mu o tom sám."

Když zmizel v Seidžúróově pokoji, ostatní se modlili, aby nedošlo k další bratrské hádce. Ani jeden z bratrů nechtěl v otázce souboje s Musašim ustoupit byť jen o píd'. Když se z místnosti neozývaly

žádné vzrušené hlasy, mohli žáci konečně soustředit své myšlenky na nový souboj s jejich úhlavním nepřítelem.

Potom se z pokoje ozval Denšičiróův silný hlas: „Uedo! Miike! Ótaguro... vy všichni! Pojd'te sem!"

Denšičiró stál uprostřed místnosti se zachmuřeným obličejem a se slzami v očích. Nikdo jej takhle ještě neviděl.

„Podívejte se na to!"

V ruce držel dlouhý dopis a přemáhaje lítost vztekle řekl: „Vidíte, co ten hlupák udělal? Měl zase potřebu říct mi svůj názor, ale je nadobro pryč... Nenapsal ani, kam odešel."

Postranní ulička

1

Ocú odložila šití a zeptala se: „Kdo je to?"

Odsunula posuvné dveře na verandu, ale nikdo tam nebyl. Posmutněla. Přála si, aby tam stál Džótaró. Potřebovala ho teď víc než kdy jindy.

Uběhl další den její samoty. Nedokázala se soustředit na šití.

Zde, pod chrámem Kijomizu na úpatí svahu Sannen, byly jen špinavé uličky, ale za domy a obchůdky se skrýval bambusový háj a malá políčka. Právě kvetly kamélie a začaly opadávat květy slivoní. Osugi si tento hostinec oblíbila. Přespávala zde, kdykoli pobývala v Kjótu. Majitel jí pokaždé pronajal tento malý, tichý domek stranou hlavního domu. Stála za ním řada stromů, část sousední zahrady. Vepředu byly zeleninové záhony a za nimi bylo slyšet hemžení v kuchyni hlavního domu.

„Ocú!" ozvalo se z kuchyně. „Oběd je nachystaný. Mám vám ho donést?"

„Oběd?" řekla zamyšleně Ocú. „Najím se později s bábi, až se vrátí."

„Říkala, že dnes přijde pozdě. Ukáže se tady asi až navečer."

„Nemám hlad."

„Nevím, jak to můžete vydržet, jíte hrozně málo."

Směrem k hostinci a přístavku se začal valit borový dým z nedalekých hrnčířských pecí. Kdykoli se v nich zatopilo, bylo hned všude hrozně moc dýmu. Když se však vzduch trochu vyčistil, byla zas vidět modrá jarní obloha.

Z ulice do domku doléhal dusot koňských kopyt a hlasy pocestných na pouť do chrámu. Zpráva o Musašiho vítězství nad Seidžúróem se k Ocú dostala také od kolemjdoucích. Okamžitě se jí vybavila Musašiho tvář. „Džótaró byl určitě toho dne také na pláni Rendaidži," pomyslela si. „Kdyby se tak tady zastavil a o všem mi vyprávěl!"

Nemohla uvěřit tomu, že by ji Džótaró nemohl najít. Uběhlo už dvacet dnů, a on moc dobře věděl, že bude bydlet na úpatí svahu Sannen. Možná že onemocněl, ale tomu také příliš nevěřila. Džótaró nebyl z těch, kteří snadno onemocní. „Určitě někde pouští draky, nejspíš se moc dobře baví," řekla si. Byla z té myšlenky mrzutá.

2

Možná že tím, kdo čeká, je Džótaró. Nevrátila se zpět do domu pana Karasumarua, i když chlapci slíbila, že se tam zastaví co nejdřív.

Nikam jít ale nemohla, protože bez Osugina dovolení nesměla hostinec opustit. Osugi zřejmě řekla majiteli hostince a služebným, aby ji hlídali. Kdykoli jen vykoukla na ulici, už se jí ptali: „Někam jdete, Ocú?" Otázka i tón, jakým se jí ptali, zněly nevinně, ale význam chápala velmi dobře. A jediným způsobem, jak z hostince poslat dopis, bylo využít služebných, ale ty měly nakázáno každou Ocúinu zprávu zadržet.

Osugi byla v této části města velmi známá, a lidé jí proto poměrně ochotně vycházeli vstříc. Nemalý počet prodavačů, nosičů nosítek a vozků ji před rokem viděl v akci, když u chrámu Kijomizu vyzvala na souboj Musašiho. Její neohroženost jim imponovala a od té doby si jí vážili.

Ocú se znovu pokusila došít zbylou část Osuginých cestovních šatů, které musela před vypráním ve švech rozpárat. V té chvíli se venku objevil něčí stín. Zaslechla neznámý ženský hlas: „Nejsem si jistá, zda jsem na správném místě."

Postranní uličkou z hlavní ulice přišla mladá dívka a postavila se pod slivoň mezi cibulové záhony. Vypadala nervózně, očividně se necítila ve své kůži, ale zpátky se jí už nechťelo.

„Copak to není hostinec? Na lampionu u vstupu do uličky stojí, že je," oslovila Ocú.

Ocú neodpověděla, jen se na ni zadívala.

Akemi, jež si nebyla jistá, zda se nespletla, se rozpačitě zeptala: „Která z těch budov je hostinec?" Pak se rozhlédla kolem dokola. Když zpozorovala slivoňové květy, zvolala: „Panečku, to je nádhera!"

Ocú nechtěla věřit svým očím, natolik bolestná byla vzpomínka na jejich první setkání. Byla to táž dívka, která se bavila s Musašim na mostě na Páté ulici. Od té doby nebylo dne, aby si na ni nevzpomněla.

3

Na zavolání děvčat z kuchyně se uličkou vedle hostince přihnul podomek. „Hledáte vchod?" zeptal se.

„Ano."

„Je napravo hned vedle uličky, kterou jste sem přišla."

„Hostinec je obrácen do ulice?"

„Ano, ale v pokojích není nic slyšet."

„Přála bych si ubytovat se na místě, kde bych nebyla lidem příliš na očích. Myslela jsem, že je váš hostinec trochu stranou. Patří vám i ten malý domek?"

„Ano."

„Líbí se mi. Vypadá útulně."

„Několik pěkných pokojů máme i v hlavní budově."

„Je tam nějaká dívka. Myslíte, že bych tam mohla bydlet taky?"

„Přebývá tam ještě jedna žena. Je stará a hodně nervózní."

„To mi nevadí, stačí, když nebude proti."

„Zeptám se jí, až se večer vrátí. Někam odešla."

„Můžete mi zatím poskytnout nějaký pokoj, abych si mohla odpočinout?"

„Samozřejmě."

Podomek odvedl Akemi cestičkou do hlavní budovy. Ocú si vyčítala, že nevyužila příležitosti, aby jí položila několik otázek. Kéž by se naučila být trochu průbojnější, posteskla si.

Abyste zmírnila svou žárlivost, ujišťovala se Ocú stále znovu, že Musaši není typ muže, který by si něco začínal s jinými ženami. Od onoho osudného dne však svou bezmeznou víru ztrácela. „Má určitě mnohem víc příležitostí být Musašimu nablízku... Je určitě mnohem chytřejší než já. Ví, jak si získat mužské srdce."

Do onoho dne ji nikdy nenapadlo, že by se mohla objevit jiná žena.

Nyní se užírala tím, co podle ní bylo její slabostí. „Nejsem hezká... Nejsem ani chytrá... Nemám rodiče ani žádné příbuzné, kteří by mě v manželství podpořili.“ Při srovnání s jinými ženami cítila, že její velká životní naděje je mimo její dosah, že bylo dost troufalé myslet si na Musašiho. Nedokázala v sobě najít onu odvahu, s níž vyšplhala na starý cedr během hrozitánské bouřky.

„Kdyby mi alespoň pomohl Džótaró!“ naříkala. Představovala si dokonce, že přišla i o svůj mladistvý vzhled. „V Šippódži jsem ještě oplývala nevinností, kterou lze dnes vidět u Džótaróa. Jenom díky ní jsem byla schopna osvobodit Musašiho.“ Rozplakala se do rozešitých šatů.

„Jsi tady, Ocú?“ zeptala se panovačně Osugi. „Co děláš? Proč sedíš potmě?“

4

Setmělo se dřív, než si toho Ocú stačila všimnout. „Hned rozsvítím lampu,“ omlouvala se. Zvedla se a šla do malé zadní místnosti.

Když se vrátila a posadila, Osugi se na Ocú chladně zadívala.

Ocú položila lampu vedle Osugi a uklonila se. „Musíte být unavená,“ řekla. „Co jste dnes dělala?“

„To bys snad měla vědět i bez ptaní!“

„Mám vám namasírovat nohy?“

„Nohy mám v pořádku, ale už několik dní mám ztuhlá ramena. To bude asi počasím. Jestli chceš, můžeš mi je trochu namasírovat.“ V duchu si říkala, že se s tou hroznou holkou bude muset potýkat už jen krátce, než najde Matahačiho a přinutí ho, aby napravil, co v minulosti natropil.

Ocú si sedla za ni a začala jí hníst ramena. „Máte je doopravdy ztuhlá. Určitě se vám musí špatně dýchat.“

„Někdy mám pocit, jako bych měla ucpané plíce. Ale to je proto, že jsem už stará. Nebude to trvat dlouho a dostanu záchvat a umřu.“

„To se vám určitě nestane. Máte větší vitalitu než většina mladých.“

„Možná, ale vzpomeň si na strýčka Gona. Taky byl plný energie, a zemřel dřív, než se kdo nadál. Člověk nikdy neví, co se mu může stát. Jedno je ale jisté. Při životě mě dokáže udržet jedině myšlenka na Musašiho.“

„Musaši není takový, jak si myslíte. Není to zlý člověk.“

„No ano, máš pravdu," řekla stařena a trochu si odkašlala. „Koneckonců je to muž, kterého máš tak ráda, že ses kvůli němu vykašlala na mého syna. Neměla bych o něm před tebou mluvit ošklivě."

„Tak to přeci není!"

„Že není? Máš snad Musašiho raději než Matahačiho, ne? Proč to nepřiznáš?"

Ocú nebyla schopna odpovědi.

Stařena pokračovala: „Až najdeme Matahačiho, promluví s ním a přesvědčím ho, ať je všechno po tvém. Jsem si ale jistá, že hned potom poběžíš za Musašim a budete nás pomlouvat až do konce života."

„Proč vás něco takového napadá? Nejsem taková. Nikdy nezapomenu, co všechno jste pro mě kdysi udělala."

„Jak vy mladý holky dneska umíte mluvit! Nechápu, jak můžete být tak roztomilý. Já jsem čestná ženská. Nedokážu skrýt svoje pocity za chytrá slovíčka. Víš dobře, že až se provdáš za Musašiho, budeš mým nepřitelem i ty. Cha, cha, cha! Musí to být otravný masírovat mi ramena."

Ocú mlčela.

„Proč brečíš?"

„Já nebrečím."

„A co mi to kape za krk?"

„Nezlobte se. Nemohla jsem to vydržet."

„Přestaň s tím! Je to, jako by mi po zádech lezli brouci. Přestaň naříkat nad Musašim a pořádně přitlač!"

V zahradě se objevilo světlo. Ocú si myslela, že je to dívka, která jim v tuto dobu obvykle nosila večeři, ale byl to nějaký mnich.

„Moc se omlouvám," řekl mnich, když vystoupil na verandu. „Je zde pokoj paní Hon'idenové? Ach, tady jste." V ruce držel lampion s nápisem „Chrám Kijomizu na hoře Otowa".

5

„Dovolte mi, abych vše vysvětlil," začal. „Jsem mnich z Šiandó, nahoře v kopcích." Položil lampion na zem a vytáhl z kimona dopis. „Nevím, kdo to přesně byl, ale dnes večer, než se setmělo, přišel do chrámu jeden potulný samuraj a ptal se, zda se k nám každý den chodí modlit nějaká stará paní z Mimasaky. Řekl jsem, že ne, ale že

osoba odpovídající jeho popisu se u nás zastavuje příležitostně. Požádal mě o štětec a napsal tento dopis. Chtěl, abych vám ho při nejbližší příležitosti předal. Doslechl jsem se, že přespáváte tady, a protože jsem na cestě na Pátou ulici, tak jsem se tu stavil, abych vám ho předal."

„To je od vás moc hezké," řekla srdečně Osugi. Nabídla mu polštář, aby se posadil, ale vydal se hned na cestu.

„Co tam asi stojí?" pomyslela si Osugi. Rozložila dopis, a jak jej četla, měnila barvu.

„Ocú!" zvolala.

„Co se stalo?" odpověděla jí Ocú za zadní místnosti.

„Čaj už vařit nemusíš. Odešel."

„Odešel? Tak si ho dejte vy."

„Jak se opovažuješ mi nabízet čaj, který jsi udělala pro někoho cizího! Nejsem odpadní roura. Zapomeň na čaj a oblíkej se!"

„Někam jdeme?"

„Jo. Dnes večer dosáhneme toho, po čem toužíš."

„Takže ten dopis je od Matahačiho?"

„Do toho ti nic není."

„Tak dobře. Dojdu do kuchyně, aby nám rychle donesli večeři."

„Ty jsi ještě nejedla?"

„Ne. Čekala jsem, až se vrátíte."

„Proč děláš takový hlouposti? Já jsem se najedla venku. No dobře, vezmi si trochu rýže a nakládané zeleniny. Ale pospěš si!"

Když se Ocú chystala jít do kuchyně, stařena poznamenala: „Dnes v noci bude nahoře pěkná zima. Dokončila jsi už můj svrchník?"

„Ještě musím něco dodělat na kimonu."

„Nemluvím o kimonu, ale o svrchníku. Ten jsi měla taky zašít. A vyprala jsi moje ponožky? Provázký na sandálech jsou už opotřebované. Řekni, ať mi nějaké koupí."

Rozkazy se na Ocú hrnuly tak rychle, že ani nestačila odpovídat, natož je hned vykonat, ale neměla dost sil odporovat. Před touto starou nabručenou semetrikou se její dušička cítila úplně maličká, měla z ní strach.

Na jídlo nebylo ani pomyšlení. Během několika minut Osugi řekla, že je připravena k odchodu.

Ocú položila na verandu nové sandály a řekla: „Jděte napřed. Dohoním vás."

„Přinesla jsi lampion?"

„Ne...”

„Huso! Chceš snad, abych se do kopce škrabala potmě? Běž nám půjčit nějaké do hostince.”

„Nezlobte se. Nenapadlo mě to.”

Ocú chtěla vědět, kam jdou, ale nezeptala se. Věděla, že by to Osugi popudilo ještě víc. Chopila se lampionu a kráčela před ní do svahu Sannen. Měla radost, přestože ji Osugi tak trýznila. Ten dopis byl určitě od Matahačiho, a to znamenalo, že ona věc, která ji před léty tolik rozzlobila, se dnes konečně vyřeší. „Až všechno probereme,” říkala si v duchu, „vrátím se do domu pana Karasumarua. Musím se vidět s Džótaróem.”

Nebyl to snadný výstup. Musely jít opatrně, aby se vyhnuly uvolněnému kamení a dírák v cestě.

Láskyplná matka

1

Vprostřed noci hučel vodopád mnohem hlasitěji než za bílého dne.

„Jsem si jistá, že tohle je místo zasvěcené ochrannému božstvu. Vida! Píše se tu, že to je třešeň ochranného božstva,” řekla Osugi.

„Synku!” zvolala do tmy. „Synku! Tady jsem.” Třesoucí se hlas a tvář překypující mateřskou láskou přišly Ocú jako zjevení. Nikdy by nečekala, že by se Osugi mohla kvůli svému synovi tak rozněžnit.

„Nenech ten lampion vyhasnout,” zavrčela Osugi.

„Dám na něj pozor,” odpověděla Ocú poslušně.

Stařena udýchaně žehrala: „Není tady. Prostě tu není.” Už svatyni obešla kolem dokola, ale udělala to raději ještě jednou. „Psal v dopise, abych přišla ke svatyni ochranného božstva.”

„Mělo to být dnes v noci?”

„Nenapsal, jestli dnes v noci, zítra nebo jiný den. Zajímalo by mě, kdy ten holomek konečně dostane rozum. Nechápu, proč nepřišel rovnou do hostince. Ale možná, že se stydí za to, co se stalo tenkrát v Ósace.”

Ocú ji zatahala za rukáv a zašeptala: „Psst! Možná to je on. Někdo se sem blíží.”

„Synku, jsi to ty?” zavolala Osugi.

Muž kolem nich prošel, aniž by se na ně podíval. Pokračoval rovnou do zadní části svatyně. Po chvilce se vrátil a zastavil se u

nich. Směle se zadíval do Ocúiných očí.

Když šel prvně kolem, tak ho nepoznala, ale teď ano - byl to onen samuraj, který seděl na Nový rok u mostu.

„Přišly jste ze zdola?“ zeptal se Kodžiró.

Otázka přišla tak nečekaně, že Ocú ani Osugi nebyly schopny odpovědi. Jejich překvapení bylo umocněno pohledem na Kodžiróovo výstřední oblečení.

Ukázal prstem na Ocú a pokračoval v dotazování: „Hledám dívku asi vašeho věku. Jmenuje se Akemi. Je o něco menší než vy a má kulatější obličej. Má za sebou výcvik z čajovny, mohla vám proto připadat trochu starší, než ve skutečnosti je. Neviděli jste ji tu?“

Obě mlčky zavrtěly hlavami.

„To je zvláštní. Doslechl jsem se, že ji tady v sousedství někdo viděl. Předpokládal jsem proto, že přespí v jedné z chrámových budov.“ Díval se na ně, ale stejně dobře mohl mluvit sám k sobě. Něco zamumlal a odešel.

Osugi mlaskla jazykem. „To byl ale hejsek. Měl dva meče, nejspíš to byl samuraj. Ale vidělas, co měl na sobě? A proč tu takhle pozdě hledá nějakou ženskou? No, snad viděl, že to není ani jedna z nás!“

Přestože se o tom Ocú Osugi nezmínila, měla silné podezření, že hledá dívku, která se odpoledne zatoulala k nim do hostince. Co měla společného s Musašim, a v jakém vztahu byla s tímto mužem?

„Vrátíme se domů,“ řekla Osugi. V jejím hlase bylo cítit jak zklamání, tak smíření s osudem.

2

Před Hongandó, kde se Osugi utkala s Musašim, na Kodžiróa narazily znovu. Podíval se na ně a ony na něho, nic si však neřekli. Osugi sledovala, jak jde nahoru k Šiandó, mění směr cesty a kráčí dolů ze svahu Sannen.

„Ten má ale strašidelný oči,“ poznamenala Osugi, „zrovna jako Musaši.“ Potom zahlédla nějaký nejasný pohyb a ramena jí doslova povyskočila. „Hů!“ zahoukala jako sova. Zpoza velkého cedru jí kynula nějaká ruka. „Matahači,“ zašeptala Osugi, dojatá tím, že syn nechtěl, aby jej viděl někdo jiný kromě ní.

Zavolala na Ocú, která byla už několik metrů před ní na cestě ze svahu. „Jdi napřed, Ocú. Ale ne moc. Počkej na mě u Čirimazuky. Za chvíli tě doženu.“

„Dobře," řekla Ocí.
 „Ne že se budeš o něco pokoušet! Budu tě sledovat. Ať tě ani nenapadne mi utíkat!"
 Osugi běžela rychle ke stromu. „Matahači, jsi to ty?"
 „Ano, mami." Ve tmě se objevily jeho ruce a stiskly její, jako by na ni čekal celá léta.
 „Co děláš za tím stromem? Panečku, ty máš ale studený ruce!" Její vlastní starostlivost ji téměř dojala k slzám.
 „Musím se schovávat," vysvětloval Matahači a nervózně těkal očima. „Před tím chlapem, co tu před chvílí prošel. Vidělas ho, ne?"
 „Ten s tím dlouhým mečem na zádech?"
 „Jo."
 „Ty se s ním znáš?"
 „Trošku. Je to Sasaki Kodžiró."
 „Cože? Myslela jsem si, že Sasaki Kodžiró jsi ty!"
 „Hm?"
 „V Ósace jsi mi ukazoval svoje osvědčení. Tohle jméno jsi tam měl napsaný. Říkal jsi, že ses tak nechal přejmenovat. Nebo ne?"
 „Vážně? Hm, to nebyla pravda... Dneska jsem si cestou sem všiml, že tu slídí. Před několika dny mě Kodžiró dost potrápil, tak se raději schovávám, abych se s ním nemusel setkat. Jestli sem přijde, tak bude zle."
 Osugi to tak šokovalo, že nebyla schopna slova. Všimla si však, že Matahači hrozně zhubl. Tato skutečnost a jeho vystrašenost způsobily, že ho měla ještě raději než dřív, alespoň pro tuto chvíli.

3

S pohledem, kterým dávala najevo, že jí nemusí vysvětlovat žádné další podrobnosti, mu řekla: „Na tom teď nesejde. Pověz mi, synku, víš ty vůbec, že strýček Gon je už po smrti?"
 „Strýček Gon?"
 „Ano, strýček Gon. Zemřel tenkrát na pláži v Sumijoši, chvilku nato, cos nás opustil."
 „Nikdo mi o tom neřekl."
 „Vidíš, ale stalo se to. Otázkou je, zda chápeš, proč zemřel tak tragicky a proč já i přes svůj věk nadále pokračuju v této dlouhé, nešťastné cestě."
 „Ano. Vrylo se mi to tenkrát hluboko do srdce, té noci v Ósace,

když jsi mi... připomněla, jaké mám nedostatky."

„Tak si to přece jen pamatuješ! Potom pro tebe mám zprávy, ze kterých budeš mít radost."

„A jaké?"

„Týká se to Ocú."

„Aha! Tak to byla ta dívka, s kterou jsi sem přišla."

Matahači se chystal kolem ní projít, ale Osugi mu zatarasila cestu a zeptala se vyčítavě: „Kam si myslíš, že jdeš?"

„Jestli to byla Ocú, tak bych se s ní rád viděl. Je to už dlouho, co jsme se viděli naposled."

Osugi přikývla. „Přivedla jsem ji sem, aby ses s ní mohl setkat. Ale můžeš svojí matce říct, co s ní máš v plánu?"

„Omluvím se jí za to, co jsem jí udělal. Doufám, že mi odpustí."

„A pak?"

„Pak... pak jí slíbím, že už nikdy nic takovýho neudělám. Povíš jí to taky, že ano, mami?"

„A potom?"

„A potom to bude jako dřív."

„Co bude jako dřív?"

„Já a Ocú. Chci s ní zase chodit. Chci si ji vzít. Ach mami, myslíš, že mě má ještě..."

„Pitomče!" dala mu facku.

Zapotácel se dozadu a dal si ruku na pálicí tvář. „P... p... proč? Co děláš, mami?" zajíkal se.

Osugi se na něj zadívala mnohem našťavaněji, než ji kdy spatřil, a nasupeně na něj vyštěkla: „A to že má být ujištění, žes nezapomněl na to, co jsem ti řekla v Ósace?"

Matahači svěsil hlavu.

„Říkala jsem ti snad, aby ses tý mizerný děvce omlouval? Jak můžeš prosit o odpuštění stvůru, která se na tebe vykašlala a klidně si odešla s jiným? Setkáš se s ní, ale omlouvat se jí nebudeš! Teď mě dobře poslouchej!" Osugi ho chytila oběma rukama a zatřepala jím několikrát dopředu dozadu. Matahači, jemuž se hlava jen kymácela, zavřel oči a trpělivě snášel proud jejích zlobných výčitek.

„Co má být zas tohle?" vykřikla. „Ty brečíš? Bulíš, protože tu couru ještě miluješ? Jestli ano, tak už nejsi můj syn!" Povalila ho na zem a spadla přes něj.

Několik minut seděli oba na zemi a ronili slzy.

4

Osugi však zahořkllost nedopřávala klidu. Prudce se narovnala a řekla: „Došlo to tak daleko, že musíš konečně učinit různé rozhodnutí. Já už dlouho živá nebudu. Až budu po smrti, tak si se mnou nebudeš moci promluvit tak jako teď, i kdybys chtěl sebevíc.

No tak, Matahači, Ocu není jediná holka na světě," řekla o něco mírnějším hlasem. „Nesmíš lpět na někom, kdo se zachoval jako ona. Najdi si dívku, která se ti bude doopravdy líbit, a já ji pro tebe získám, i kdybych měla stokrát navštívit její rodiče, i kdyby mě to mělo stát všechny síly a umořit mě k smrti."

Matahači nadále zarytě mlčel.

„Zapomeň na Ocu, už kvůli našemu jménu Hon'iden. Ať si o ní myslíš cokoli, pro naši rodinu je nepřijatelná. Jestli bez ní vážně nemůžeš být, tak usekni moji starou hlavu. Pak si budeš moci dělat, co se ti zlíbí. Ale dokud jsem naživu..."

„Přestaň, matko!"

Tón, jakým to řekl, ji dopálil. „Jak si dovoluješ na mě křičet?"

„Tak mi tedy pověz: Bude snad žena, kterou si vezmu, tvojí manželkou?"

„Co to plácáš za nesmysly!"

„Proč si nemůžu vybrat sám?"

„Tak to vidíš. Ta tvoje tvrdohlavost! Kolik si myslíš, že ti je? Už nejsi dítě, nebo jsi na to zapomněl?"

„Ale... Dobře, jsi moje matka, ale nechceš toho po mně trochu moc? To není fér."

Jejich neshody probíhaly podobným způsobem často. Začaly vždy divokým střetem emocí, které je vedly až k nesmiřitelnému nepřátelství. Vzájemné porozumění bylo podkopáno dřív, než stačilo zapustit kořínky.

„To není fér?" vyprskla Osugi. „Čí myslíš, že jsi syn? Z jakého břicha pocházíš?"

„O tom nemá smysl mluvit. Chci se oženit s Ocu! Miluju ji!" Protože nedokázal vydržet Osugin zakaboněný pohled, raději se při těch slovech díval na oblohu.

„Synu, to myslíš vážně?" Osugi vytasila svůj krátký meč a přiložila si ostří ke krku.

„Matko, co to děláš?"

„Už toho mám dost. Nesnaž se mě zastavit! Měj alespoň tu slušnost

a zasad' mi pak ránu z milosti."

„Kvůli mně to nedělej! Jsem tvůj syn! Nemůžu tu jen tak stát a nechat tě udělat takovouhle věc!"

„Dobrá. Vzdáš se tedy Ocú? Hned teď?"

„Pokud jsi to od začátku chtěla, tak proč jsi ji sem přivedla? Proč mě týráš tím, že mi ji schválně ukazuješ? To nechápu."

„Mohla jsem ji bez problémů zabít sama, ale bezpráví se dopustila na tobě. Jako tvá matka jsem si myslela, že by bylo lepší přenechat její potrestání tobě. Měl bys mi za to být vděčný."

5

„Ty chceš, abych zabil Ocú?"

„Nechceš to snad udělat? Jestli ne, tak to řekni! Ale buď připraven na nejhorsí!"

„Ale... Ale mami..."

„Pořád na ni nemůžeš zapomenout? Pokud tomu tak je, nejsi už můj syn a já nejsem tvoje matka. Jestli nedokážeš tý potvoře useknout hlavu, tak ji usekni alespoň mně! Musíš mě setnout v pravý čas!"

Děti, přemýšlel Matahači, mají ve zvyku dělat svým rodičům jen samé potíže, ale někdy je tomu naopak. Osugi se ho nesnažila pouze zastrašit, vystavila ho nejsložitější situaci v jeho životě. Její zběsilý výraz ve tváři jej přímo děsil.

„Zadrž, mami! Nedělej to! Dobrá, udělám, co si přeješ. Zapomenu na Ocú!"

„Jen to?"

„Potrestám ji. Slibuji, že ji vlastníma rukama potrestám."

„Zabiješ ji?"

„Hm, ano, zabiju."

Osugi vítězně propukla v radostný pláč. Dala meč stranou a chytla syna za ruku. „To je dobře! Takhle mluví budoucí hlava rodiny Hon'iden. Naši předci na tebe budou pyšní."

„To si vážně myslíš?"

„Jdi, udělej to hned teď! Ocú čeká dole u Čirimazuky. Pospěš si!"

„Hm."

„Napíšeme dopis a pošleme ho i s její hlavou do Šippódži. Všichni ve vesnici se pak doví, že naše potupa byla napůl odčiněna. Až se o její smrti doví Musaši, jeho pýcha ho donutí přijít za námi. Jaká

sláva!... Matahači, honem, dělej!"

„Ty na mě počkáš tady?"

„Ne. Půjdu taky, ale zůstanu z dohledu. Kdyby mě Ocú uviděla, začala by hned kňourat, že jsem nedodržela slib. To by bylo nepříjemný."

„Je to jen bezbranná dívka," řekl Matahači a pomalu se zvedl. „Vyřídít to s ní nebude žádný problém. Proč nepočkáš raději tady? Přinesu ti její hlavu. Nemusíš se obávat. Nenechám ji uniknout."

„Měl bys raději být opatrný. Je to sice jenom žena, ale až uvidí ostří meče, začne se prát."

„Přestaň se strachovat. Nic mi nehrozí."

Konečně se odhodlal a vyrazil na cestu ze svahu. Jeho matka mu šla v patách s úzkostným výrazem ve tváři. „Pamatuj," řekla mu, „musíš být stále ve střehu."

„To chceš jít celou cestu se mnou? Myslel jsem, že nechceš, aby tě viděla."

„Čirimazuka je o hodně níž."

„Mami, já vím! Jestli chceš jít, tak můžeš. Já tu počkám."

„Proč se tak zdráháš?"

„Je to lidská bytost. Je těžký na ni zaútočit, když mám pocit, jako bych měl zabít nevinný koťátko."

„Vím, co myslíš. Byla ti sice nevěrná, ale byla to přece jen tvoje snoubenka. No dobrá, když nechceš, abych se na to dívala, jdi sám. Zůstanu tady."

Matahači už nic neříkal a šel dolů z kopce sám.

6

Ocú nejprve myslela na útěk, ale kdyby to učinila, všechno čekání a snášení příkoří za posledních dvacet dnů by přišlo vniveč. Rozhodla se ještě chvíli vydržet. Během čekání si krátila čas myšlenkami na Musašiho a na Džótaróa. Její láska k Musašimu rozzářila v jejím srdci miliony hvězd. Jako ve snu počítala všechny své naděje na jejich společnou budoucnost a vzpomínala na sliby, které jí kdy dal - v Nakajamském průsmyku, na mostě Hanada. Přestože už od té doby uplynulo mnoho let, ze srdce věřila, že nakonec ji neopustí.

Pak se jí vybavila Akemi a všechny její naděje rázem zčernaly, přepadly ji chmury. Ale jen krátce. Její strach z Akemi nebyl ničím v porovnání s její bezmeznou vírou v Musašiho. Vzpomněla si také na

to, jak jí Takuan jednou řekl, že ji lituje, ale přišlo jí to jako hloupost. Naprosto nechápal, co cítí.

Dokonce i teď, když čekala na tomto tmavém, osamoceném místě na člověka, s kterým se ani nechtěla vidět, jí její šťastná vize budoucnosti pomáhala přestát všechno utrpení.

„Ocú!“

„Kdo je... to?“ odpověděla.

„Hon'iden Matahači.“

„Matahači?“ zalapala po dechu.

„Copak si už nepamatuješ můj hlas?“

„Teď už tě poznávám. Viděl ses s matkou?“

„Ano, čeká teď na mě. Vůbec ses nezměnila. Vypadáš úplně stejně jako tenkrát v Mimasace.“

„Kde jsi? Je taková tma, že tě není vidět.“

„Mám jít blíž? Stojím tady už delší dobu. Stydím se před tebou ukázat. Na co jsi teď myslela?“

„Ale na nic, na nic vážného.“

„Myslela jsi na mě? Neuplynul ani den, abych si na tebe nevzpomněl.“

Když se k ní pomalu přibližoval, Ocú začala mít trochu strach. „Matahači, vysvětlila ti matka, jak se věci mají?“

„Hm, hm.“

„Když už tedy všechno víš,“ řekla s úlevou, „tak chápeš, jak mi asi je. Chtěla bych ale, aby ses nad tím zamyslel ty sám. Zapomeňme na minulost. Mezi námi nikdy nemělo nic být.“

7

Přestože Matahači nevěděl, co jeho matka Ocú napovídala, byl si jistý, že to bylo řečeno proto, aby ji oklamala.

„No tak, Ocú, nebuď taková,“ vrtěl hlavou. „Bolí mě u srdce, když mluvíš o minulosti. Je pro mě těžké držet před tebou hlavu zpříma. Kdyby se na to dalo zapomenout, nebesa mi jsou svědkem, že bych to rád udělal. Ale cítím, že se tě nemohu vzdát.“

„Matahači, měj trochu soudnosti. Naše srdce nemají nic společného. Je mezi nimi hluboká propast.“

„To je pravda. A tou propastí proplulo víc než pět let.“

„Přesně tak. Ta léta už nejde vrátit zpět. Není cesty, jak znovu nabýt citu, který jsme k sobě chovali.“

„To ne! Ještě to dokážeme! Dokážeme to!"

„Ne, všechno je už pryč."

Matahači na ni zíral, zaražen její chladnou tváří a rozhodností jejích slov. Ptal se sám sebe, zda je to skutečně ta dívka, která, když kdysi odhalila své city, zářila jak jarní slunce. Měl pocit, jako by leštil sněhobílý alabastr. Kde se jen v ní ta strohost vzala?

Vzpomínal na ochoz chrámu Šippódži a na to, jak na něm často déle než půl dne sedávala s průzračnými, zasněnými očima, mlčky se dívající na oblohu, jako by v oblacích viděla své rodiče a sourozence.

Prisunul se blíž a nesměle, jako kdyby se natahoval mezi trny pro bílý květ růže, zašeptal: „Zkusme to znovu, Ocú. Pět let už zpátky nevrátíme, ale začneme nanovo, od teď, jen my dva."

„Matahači," řekla zklamaně, „nepodléháš falešným představám? Nejde o promarněný čas, mluvila jsem o propasti, která odděluje naše srdce, naše životy."

„Já vím. Ale když teď začneme od začátku, získám si znovu tvou lásku. Možná bych to neměl říkat, ale není chyba, které jsem se dopustil, chybou, které by se mohl dopustit v mládí každý?"

„Říkej si, co chceš, ale už nikdy ti nebudu moct uvěřit."

„Ale Ocú, já vím, že ten špatnej jsem byl já! Jsem muž, ale jak vidíš, dokážu se omluvit i ženě. Copak nechápeš, jak těžký to pro mě je?"

„Přestaň! Pokud jsi muž, tak se tak chovej."

„Ale pro mě na světě neexistuje nic důležitějšího nežli ty. Jestli chceš, tak si před tebou i kleknu, abys mi odpustila. Složím třeba i slib. Zavážu se ke všemu, co budeš ode mě chtít."

„Tvoje slova už nic neznamenají!"

„Prosím, nebud' tak zlá. Vidíš, tady si moc nepopovídáme. Pojd'me někam jinam."

„Ne."

„Nechci, aby nás tu matka našla. Tak pojd', jdeme odsud. Já tě nemůžu zabít. Nedokážu to!"

Chytil ji za ruku, ale Ocú se mu vykroutila. „Nedotýkej se mě!" vykřikla nazlobeně. „Raději umřu, než bych strávila celý život s tebou!"

8

„Tak ty se mnou nepůjdeš?“

„Ne!“

„Tvoje konečný rozhodnutí?“

„Jo!“

„Znamená to, že jsi pořád zamilovaná do Musašiho?“

„Ano, miluji ho. Budu ho milovat až do konce života i v životě příštím.“

Matahačiho tělo se začalo chvět. „To je zlý, Ocú.“

„Tvoje matka o tom dobře ví. Řekla mi, že ti o tom poví. Slíbila mi, že si o tom budeme moc promluvit a udělat tečku za minulostí.“

„No jasně. Ale nejspíš to byl Musašiho nápad, abys mě našla a tohle mi řekla. Je to tak?“

„Ne, ani trochu! Musaši mi nic říkat nemusí.“

„Abys věděla, já mám taky svou hrdost! Všichni muži mají hrdost. Když to tedy se mnou myslíš takhle...“

„Co to děláš?“ zvolala.

„Jsem muž stejně jako Musaši. I kdyby mě to mělo stát život, dohlédnu na to, aby ses k němu nikdy nedostala. Nikdy ti to nedovolím, slyšíš? Nedovolím!“

„A kdo vůbec jsi, abys mi dával nějaké svolení?“

„Nedovolím, aby ses provdala za Musašiho! Pamatuji, Ocú, to nebyl Musaši, s kým jsi byla zasnoubená.“

„To říká ten pravý!“

„Ale říkám to! Byla jsi moje snoubenka. Dokud ti nedám souhlas, nikoho jiného si vzít nemůžeš.“

„Jsi zbabělec, Matahači! Je mi tě líto. Jak se můžeš k něčemu takovému snížit? Už je to dost dávno, co jsem dostala od tebe a ženy jménem Okó dopisy, v nichž bylo naše zasnoubení zrušeno.“

„O tom nic nevím. Já jsem žádný dopis neposílal. To všechno musela být Okóina práce.“

„To není pravda. Jeden z těch dopisů byl napsán tvou rukou a stálo v něm, že na tebe mám zapomenout a raději se vdát za někoho jiného.“

„Kde je ten dopis? Ukaž mi ho.“

„Už ho nemám. Když si ho přečetl Takuan, zasmál se, vysmrkal se do něj a zahodil ho.“

„Jednoduše nemáš žádný důkaz, tohle ti nikdo neuvěří. Všichni ve

vesnici vědí, že jsi zasnoubená se mnou. Já mám svědky, ty ne. Rozmysli si to, Ocú. Když přerušíš všechna pouta s ostatními, abys byla s Musašim, nikdy nebudeš šťastná. Ta záležitost s Okó tě možná rozzlobila, ale přísahám, že s ní už nic nemám."

„Vše, co říkáš, je marné."

„Takže mě nevyslechneš, ani když se omlouvám?"

„Matahači, nevychloubal ses snad před chvílí, že jsi muž? Proč se tak nezachováš? Žádná žena nedá svoje srdce slabému, nestoudnému, prolhanému zbabělci. Ženy nemají rády slabochy."

„Dávej si pozor, co říkáš!" „Pusť mě! Utrhneš mi rukáv." „Ty... mrcho proradná!" „Přestaň!"

„Jestli mě nevyslechneš, tak za sebe neručím." „Matahači!"

„Jestli chceš žít, slib mi, že se vzdáš Musašiho."

Pustil její rukáv, aby vytasil meč. Když jej třimal v ruce, zdálo se, že zbraň má nad ním převahu. Vypadal jako posedlý, z očí mu plála zběsilost.

9

Ocú vykřikla, ani ne tak kvůli jeho zbrani, ale kvůli tomu, jak se na ni díval.

„Děvko!" zakřičel, když před ním začala utíkat. Meč zasvištěl do prázdná a škrábl o zdobný uzel na jejích zádech. „Nesmí mi utéct!" problesklo mu hlavou a vyrazil za ní, volaje přes rameno matku.

Osugi pádila dolů ze svahu. „Zpackal to?" přemýšlela, když tasila svůj krátký meč.

„Tamhle je. Chyť ji, mami!" volal Matahači. Zanedlouho se však rozutíkal zpátky a zarazil se těsně před starou ženou, která mu běžela v ústrety. S vykulenýma očima se ho zeptala: „Kde je? Tys ji nezabil?"

„Ne, utekla mi."

„Pitomče!"

„Koukej, je tamhle dole. To je ona. Tamhle!"

Ocú utíkala dolů po strmé stráni, náhle se ale zastavila, musela vyprostit rukáv, který se jí zachytil o větev. Věděla, že je někde blízko vodopádu, protože hukot řítící se vody byl teď mnohem hlasitější než předtím. Znovu se rozeběhla, roztržený rukáv si musela držet druhou rukou. Matahači a Osugi ji však tou dobou už začali dobíhat. Když Osugi zakřičela: „A je v pasti," slyšela její hlas již

těsně za sebou.

Na dně strže měla Ocú pocit, jako by ji obklopovala neproniknutelná stěna temnoty.

„Matahači, zabij ji! Tamhle je, leží na zemi.“

Matahači cele propadl svému meči. Skočil dopředu, napřáhl se jím na temnou postavu a divoce po ní sekl. „Mrcho!“ zařval.

Spolu se zvukem lámaných větví se ozval smrtelný výkřik.

„Tu máš, tu máš!“ Matahači sekl třikrát, čtyřikrát - znovu a znovu, až se zdálo, že se jeho meč musí každou chvíli zlomit. Byl opilý touhou po krvi, oči mu sršely ohněm.

Pak to naráz skončilo. Bylo ticho.

Netečně držel zakrvácený meč. Pak se probral, byl ve tváři úplně bílý. Díval se na svoje ruce a na krev, kterou byly potřísněny. Osahal si svou tvář a ta byla také od krve, stejně tak jeho oblečení. Zbledl ještě víc a pocítil malátnost, bylo mu zle z toho, že každá kapka krve patřila Ocú.

„Výborně, synku! Konečně jsi to udělal.“ Osugi lapala po dechu, spíš vyčerpáním než radostí. Stála za ním, nakláněla se mu přes rameno a civěla na opadané, roztroušené listí. „Jaká radostná podívaná,“ jásala. „Dokázali jsme to, synku. Jedna část mého břimě je konečně dole. Teď už zas v naší vesnici můžu chodit s hlavou vzhůru. Co je s tebou? Dělej! Uřízni jí hlavu!“

10

Když viděla, v jakém je stavu, rozesmála se: „Cho, cho, cho, cho! Nemáš žádnou odvalu. Jestli to nesvedeš, tak jí tu hlavu uříznu já. Udělám to za tebe. Uhní!“

Zůstal stát na místě. Když se ale stařena chystala kolem něj projít ke křoví, pozvedl svůj meč a praštil ji jílcem do ramene.

„Dávej pozor, co děláš!“ zaječela Osugi, když klopýtla směrem dopředu. „Přeskočilo ti?“

„Matko!“

„Co?“

Z Matahačiho hrdla se ozvalo podivné zachrčení. Utíral si oči zakrvácenou rukou. „Já jsem ji... já jsem ji zabil. Zabil jsem Ocú!“

„A to je čin hodný opravdové chvály. Cože? Ty brečíš!“

„Nemůžu si pomoci. Taková šílenost. Jsi šílená, posedlá, blbá bába!“

„Lituješ toho?"

„Jo... jo! Nebýt tebe - mrtvá bys teď měla být ty - tak jsem získal Ocu zpátky. Ty a ta tvoje rodinná čest!"

„Přestaň blouznit. Když pro tebe tolik znamenala, tak proč jsi místo ní nezabil mě?"

„Kdybych to dokázal, tak bych... Může být snad ještě něco horšího než mít za matku tvrdohlavýho maniaka?"

„Přestaň s tím už. A jak se opovažuješ se mnou takhle mluvit!"

„Od teď budu žít, jak chci já. Jestli si svůj život zpackám, tak do toho nikomu nic není."

„To byla vždycky tvoje slabá stránka, Matahači. Rozčílíš se a pak začneš dělat scény. Jen proto, abys mi dělal problémy."

„To si piš, že ti budu dělat problémy, ty jedna čarodějnice! Nenávidím tě!"

„Ale, ale! Pěkně ses navztekal... Uhni mi z cesty. Vezmu si Ocúinu hlavu, a pak tě naučím!"

„Jen si říkej, co chceš. Poslouchat tě ale nebudu."

„Chci jenom, aby ses na její hlavu dobře podíval. Uvidíš, jak moc je hezká. Chci, aby ses na vlastní oči přesvědčil, jak vypadá ženská po smrti. Nic než hromada kostí. Chci, abys poznal, jak hloupá je tělesná touha."

„Drž už hubu!" zatřepal Matahači nasupeně hlavou. „Když o tom přemýšlím, tak vlastně vše, po čem jsem kdy toužil, byla právě Ocú. Když jsem si řekl, že už nemůžu dál pokračovat v tom, co jsem dělal, a pokusil se v životě uspět, začít nanovo, bylo to všechno proto, že jsem si ji chtěl vzít. To nebylo kvůli rodinné cti, a ani kvůli tobě, babizno!"

„Jak dlouho budeš lpět na tom, co už dávno skončilo? Udělal bys líp, kdybys odříkával sůtry. Vzývej buddhu Amidu!"

Neobratně se dostala přes polámané větve a suchou trávu, která byla doslova zalita krví. Potom jeden chuchvalec trávy odhrnula a klekla si. „Ocú," řekla, „neměj mi to za zlé. Teď, když jsi mrtvá, už vůči tobě nechovám nenávist. Bylo to takhle nutný. Odpočívej v pokoji."

Hmatala před sebou levou rukou a uchopila chomáč černých vlasů.

„Ocú!" volal kdosi. Jeho hlas se rozléhal po okolí nesen temným víchrem, a zdálo se, že to volají samotné stromy a hvězdy na nebi.

Motyka

1

Tím, kdo volal, nebyl nikdo jiný než Takuan.

Působil vždy přirozeným, vyrovnaným dojmem, avšak dnes tomu tak nebylo. Bylo na něm vidět, že si o někoho dělá veliké starosti.

„Našli jste ji?“ zeptal se. V jeho hlase bylo cítit napětí.

„Ne, není tu,“ utřel si pot z obočí majitel hostince, ve kterém přespávaly Osugi a Ocú.

„Jste si jistý, že jste se nepřeslechl?“

„Jsem. Poté, co se tu večer zastavil mnich z chrámu Kijomizu, stará paní nečekaně odešla. Říkala, že jde do svatyně ochranného božstva. To děvče šlo s ní.“

Oba dva si zamyšleně založili ruce na prsou.

„Možná že šly nahoru na kopec, nebo někam stranou z cesty,“ řekl Takuan.

„Proč si děláte takové starosti?“

„Mám dojem, že ta stařena Ocú oklamala.“

„Je stará paní opravdu tak zlá?“

„Ne,“ řekl tajemně Takuan. „Je to dobrá žena.“

„Podle toho, co jste povídal, to tak nevypadá. Ha! Na něco jsem si vzpomněl.“

„Na co?“

„Dneska jsem tu dívku viděl v pokoji plakat.“

„To ještě nemusí nic znamenat.“

„Stará paní nám řekla, že je to nevěsta jejího syna.“

„To říká často.“

„Z toho, co jste říkal, vyplývá, že tu starou paní musí trápit strašlivá zášť.“

„To je jen jedna věc, a to, že ji vprostřed černé noci odvedla na kopec, je zase jiná věc. Obávám se, že ji chce zabít.“

„Zabít? Proč tedy říkáte, že je to dobrá žena?“

„Protože je přesně tím, co se na tomto světě nazývá dobrem. Chodí se často modlit do chrámu Kijomizu, mám pravdu? A když sedí při modlitbě před Kannon s růžencem v rukou, je v duchu Kannon velmi blízko.“

„Slyšel jsem, že se modlí i k buddhovi Amidovi.“

„Takových buddhistů jsou na světě spousty. Jsou považováni za

věrné stoupence. Udělají něco, co neměli, a pak jdou do chrámu a modlí se k Amidovi. Mají představu, že jim jejich d'ábelské činy Amida odpustí. S klidem praští člověka po hlavě a jsou si jisti, že když potom budou vzývat Amidu, budou zproštěni svých hříchů, a až zemřou, vstoupí do Západního ráje. S takovýmito dobrými lidmi je vážně potíže."

Hned jak to dopověděl, zavolal znovu do tmy: „Ocú!"

2

Matahači se vystrašeně rozhlédl kolem sebe, nechápal, odkud ten hlas přichází.

„Slyšelas to, mami?" zeptal se rozrušeně.

„Je ti ten hlas povědomý?" zvedla Osugi hlavu, ale netrvalo dlouho a vrátila se k tomu, co chtěla udělat. Její ruka ještě stále držela chomáč vlasů. Ve druhé ruce měla připravený svůj krátký meč.

„Slyšíš? Už zase."

„To je divný. Pokud někdo Ocú hledá, tak jedině ten kluk Džótaró."

„To byl mužský hlas."

„No ano, jasně, někde jsem ho už slyšela."

„To nevypadá dobře. Matko, zapomeň na hlavu. Dones sem lampion. Někdo se k nám blíží."

„Sem?"

„Jo, dva muži. Pojd' už, utečeme!"

Nebezpečí dalo v mžiku matku a syna opět dohromady, ale Osugi se od svého hrůzného činu nemohla odtrhnout.

„Ještě chvilku," řekla. „Když už to zašlo tak daleko, přece odsud neodejdu bez její hlavy. Bez hlavy bych nemohla prokázat, že jsme se Ocú pomstili. To bude hned."

„Uh!" zasténal s odporem.

Z Osuginých rtů vyšel výkřik překvapení. Hlavu upustila, napůl vstala, zavrávala a složila se na zem.

„To není ona!" křičela. Bušila rukama do země a snažila se vstát, ale opět upadla.

Matahači k ní přiskočil, aby se podíval, a začal koktat: „Ja... ja... jak to?"

„Vidíš, to není Ocú! Je to chlap, nějaký žebrák, mrzák..."

„To není možný," zvolal Matahači. „Toho znám."

„Cože? Je to tvůj kamarád?"

„To teda ne! Oklamal mě, abych mu dal všechny svoje peníze," vyhrkl. „Co tenhle špinavej šejdř, Akakabe Jasoma, dělal tady u chrámu?"

„Kdo je tam?" zavolal Takuan. „Ocú, jsi to ty?" Zničehonic stál přímo za nimi.

Matahači měl hbitější nohy než jeho matka. Zmizel z dohledu, ale Osugi stačil Takuan dohnat a chytil ji pevně za límec kimona.

„Přesně to jsem si myslel. Jste to vy, bábi, co?" řekl.

3

„Vsadím se, že ten, co utekl, byl váš milovaný synáček," poznamenal Takuan. „Matahači! Co to má znamenat, takhle utéct a nechat tady svou matku jen tak! Nevděčníku! Vrať se!"

Přestože se Osugi pod tlakem Takuanových kolen kroutila zbytečně, kuráž ji neopouštěla. „Co jsi zač?" zeptala se zlostně. „Co ode mě chceš?"

Takuan ji pustil a řekl: „Copak se na mě nepamatujete, bábi? Asi už začínáte být senilní."

„Takuan!"

„Překvapuje vás to?"

„Nevím, proč by mělo. Žebrák jako ty si chodí, kam se mu zlíbí. Dřív nebo později ses v Kjótu musel stejně ukázat."

„Máte pravdu," souhlasil a trochu se usmál. „Je to přesně tak, jak říkáte. Putoval jsem údolím Kojagjú a provincií Izumi, ale přišel jsem do hlavního města a včera večer jsem se v domě svého přítele dozvěděl několik zneklidňujících novinek. Rozhodl jsem se, že se přestanu držet svých zásad."

„Co s tím mám společného já?"

„Myslel jsem si, že je Ocú s vámi, hledám ji."

„Hm?"

„Bábi."

„Co?"

„Kde je Ocú?"

„Nevím."

„Nevěřím vám."

„Pane," ozval se majitel hostince. „Je tu všude krev. Je ještě čerstvá." Přiblížil lampion k mrtvole.

Takuanova tvář v tu chvíli zkameněla. Osugi pochopila, že je to ten

správný okamžik, vyskočila a utíkala pryč. Mnich se ani nepohnul, jen na ni zavolal: „Počkejte! Odešla jste z domu, abyste očistila svoje jméno. Vráťte se domů, když je teď potřísněné ještě víc? Říkala jste, že svého syna milujete. Opustíte ho snad teď, když se kvůli vám cítí úplně nejhůř?“ Síla jeho hřímajícího hlasu Osugi spoutala, náhle se zastavila.

S tváří svráštělou vzdorem vykřikla: „Že je jméno mojí rodiny potřísněné? Že je můj syn kvůli mně nešťastný? Co tím myslíš?“

„Přesně to, co říkám.“

„Hlupáku! Cha, cha, cha, cha!“ zasmála se pohrdavě. „Kdo si myslíš, že jsi? Touláš se po světě a živíš se jídlem druhých, přespáváš v cizích chrámech, vyprazdňuješ svoje střeva přede všemi na cizích polích. Co ty můžeš vědět o rodinné cti? Co můžeš vědět o lásce matky k vlastnímu synovi? Poznals někdy těžkosti, které snáší obyčejní lidé? Dřív než začneš někomu radit, co má dělat, by sis měl zkusit pracovat a uživit sám sebe, jako to dělá každý jiný.“

„Zasáhla jste pravé místo, a bolí to. Jsou na světě mniši, kterým jsem chtěl říct přesně totéž. Vždycky jsem si říkal, že když dojde na slovní při, tak na vás nemám. Je vidět, že váš jazyk je stále stejně ostrý.“

„A přesto toho mám na světě ještě hodně co dělat. Nemysli si, že povídání je jedinou věcí, kterou dovedu.“

„No, nevdá. Ale chtěl bych si s vámi popovídat o něčem jiném.“

„A o čem?“

„Přinutila jste Matahačiho, aby zabil Ocú, mám pravdu? Bojím se, že jste ji vy dva zavraždili.“

Osugi natáhla svůj vrásčitý krk a namyšleně se zasmála. „Takuanе, můžeš při sobě vláčet životem rozsvícený lampion, ale nebude ti k ničemu, dokud neotevřeš oči. Na co je máš? Na ozdobu? Abys neměl v hlavě jen dva otvory navíc?“

4

Takuanovi nebylo zrovna příjemně. Na takovýto útok neměl co říct. S někým, kdo se pyšnil věděním, přestože se topil v nevědomosti, nemělo smysl mluvit. Konečně si ale pozorněji prohlédl místo činu.

Když s úlevou zvedl hlavu, řekla stařena zahořkle: „Koukám, že se ti ulevilo, že to není Ocú, ale nemysli si, že jsem zapomněla, žeš to byl hlavně ty, špinavej dohazovači, kdo ji dal dohromady s Musašim

a způsobil všechny tyhle problémy."

„Pokud si to myslíte, tak se nedá nic dělat. Vím ale, že jste nábožensky založená žena. Neměla byste odsud odejít a nechat tu to tělo ležet jen tak."

„Stejně se tu už válel, neměl ke smrti daleko. Matahači ho zabil, ale nebyla to jeho vina."

„Tenhle potulný samuraj," vložil se do řeči majitel hostince, „měl nejspíš v hlavě trochu zmatek. Posledních pár dnů se potácel po městě a z pusy mu pořád tekly sliny. Měl na hlavě obrovitou bouli."

Osugi nejevila zájem, odcházela pryč. Takuan požádal majitele hostince, aby se o mrtvého postaral, a k Osuginu rozčarování šel za ní. Ale ve chvíli, kdy se chystala použít svůj jedovatý jazyk, na ni měkce zavolal Matahači: „Mami!"

Šla šťastně rovnou za hlasem. Přece jen to byl dobrý syn, zůstal nablízku, aby se přesvědčil, že je jeho matka v bezpečí. Vzájemně si pošeptali několik slov, a jelikož se očividně v mnichově přítomnosti necítili příliš bezpečně, dali se co nejrychleji na úprk dolů k úpatí svahu.

„Nedá se nic dělat," zamručel si pro sebe Takuan. „Soudě podle toho, jak se chovají, se nedá předpokládat, že by mě chtěli vyslechnout. Kdyby tak ze světa zmizela všechna nedorozumění, o kolik méně lidí by trpělo."

Avšak teď bylo jeho úkolem najít Ocú. Nějakým způsobem se jí podařilo uniknout. Bylo mu o trochu lépe, ale nebude si moct skutečně oddechnout, dokud se neujistí, že je Ocú v bezpečí. Rozhodl se pokračovat v hledání, navzdory husté tmě.

Majitel hostince se mezitím vydal znovu na kopec. Vrátil se z něj v doprovodu osmi mužů s lampiony. Noční chrámová hlídka souhlasila, že mu pomůže s pohřbením mrtvého. Nesli lopaty a motyky. Zanedlouho Takuan zaslechl, jak se po okolí rozléhá nepříjemné kopání hrobu.

Ve chvíli, kdy byla díra dostatečně hluboká, někdo vykřikl: „Podívejte se tamhle, je tam další tělo. Tentokrát je to pěkná mladá dívka." Muž stál jen několik metrů od hrobu, na okraji mokřiny.

„Je mrtvá?"

„Ne, jen v bezvědomí."

Měšť'an

1

Je opravdu málo domů, ve kterých se voda využívá tak důmyslným způsobem jako zde.

Toto si říkal v duchu Musaši, když naslouchal zurčení vody, přiváděné do domu, v němž se právě nacházel.

Dům byl sídlem Hon'amiho Kóecua.

Hon'amiho dům nebyl zas tak daleko od pláně Rendaidži, na niž měl ještě čerstvé vzpomínky. Stál na rohu ulice, jihozápadně od zbytků chrámu Džissóin.

V ulici Hon'ami nebyl pouze Kóecuův dům se svou záměrně neokázalou branou, v sousedství stálo několik domů, které patřily Kóecuovým bratrancům a synovcům, případně jiným rodinám, které se nějakým způsobem angažovaly v jejich profesi. Rodina Hon'ami zde žila a pracovala podobně jako kdysi dávno velké rody v provinciích.

„Tak to přece jen byla pravda,“ podívoval se Musaši. Bez drobných řemeslníků by si lidé jeho třídy nedovedli už život ani představit, ale nečekal, že se bude stýkat s někým z tak mocných měšť'anů, jakým byl v Kjótu Kóecu.

Rodina Hon'ami pocházela z poměrně významného vojenského rodu a její příslušníci byli vazaly ašikagských šógunů. Z hlediska současné společenské hierarchie patřila tato rodina k třídě řemeslníků, ale co se týče bohatství a prestiže, Kóecu se mohl radit mezi přední samuraje. Přátelil se s nejurozenějšími dvořany a čas od času byl zván Tokugawou Iejasuem do Fušimského hradu.

Pozice rodiny Hon'ami nebyla nijak výjimečná, většina bohatých řemeslníků a obchodníků té doby - mezi jinými Suminokura Soan, Čaja Širodžiró a Haija Šójú - byla samurajského původu. Za ašikagských šógunů se jejich předci začali věnovat výrobě nebo obchodu. Úspěchy v těchto odvětvích vedly k postupnému přerušení vztahů s vojenskou třídou, a jak jejich soukromé podnikání začalo čím dál víc vynášet, přestali být závislí na feudálních požitcích. Ačkoliv bylo jejich společenské postavení technicky vzato nižší než pozice válečníků, měli obrovskou moc.

Když dojde na obchod, nejen že je samurajský status spíše na překážku než k prospěchu, ale být obyčejným člověkem skýtá i jisté

výhody. Tou hlavní výhodou byla stabilita. Když propukla válka, významní obchodníci byli podporováni oběma znepřátelenými stranami. Pravda, někdy byli nuceni poskytnout vojenské zásoby za velmi nízké ceny nebo i zadarmo, ale zvykli si na tuto praxi pohlížet jako na daň za to, že během války nebyl zničen jejich majetek.

Během války Ónin, v letech 1467 až 1477, byla celá oblast kolem chrámu Džissóin srovnána se zemí. Dokonce i dnes, když lidé sázejí stromky, vykopou často ze země zrezivělé úlomky mečů a přileb. Sídlo rodiny Hon'ami patřilo mezi první budovy, které zde byly po této válce postaveny.

Pozemkem protékalo jedno rameno řeky Arisu. Nejprve se klikatilo velkou zeleninovou zahradou, pak mizelo v malém hájku, aby se zas vynořilo vedle studny u vchodu do hlavní budovy. Jedno z dalších ramen odtékalo směrem ke kuchyni, další k lázni a ještě jedno k prostému čajovému domku, kde se její čistá voda používala při čajovém obřadu. Řeka byla zdrojem vody pro malou dílnu, v níž se brousily meče ukované takovými slavnými mistry, jakými byli Masamune, Muramasa nebo Osafune. Protože byla tato dílna pro rodinu Hon'ami posvátnou, byl nad jejím vchodem prověšen provaz, podobně jako tomu bývá v šintoistických svatyních.

Musaši sem přišel jen na krátkou návštěvu, ale od chvíle, co vysvlékl své cestovní šaty, zde trávil už čtvrtý den.

2

Onoho dne, když se Musaši na pláni setkal s Kóecuem a jeho matkou Mjóšú, zatoužil se s nimi zase někdy vidět a lépe je poznat.

Nejspíš to bylo díky poutu z minulých životů, že se s nimi setkal dřív, než si myslel.

Vydal se navštívit chrám Rakandži, v jehož blízkosti stál kdysi dům patřící rodu Akamacu. Tento rod už dávno zanikl, ale stále zde byla pravděpodobnost, že v chrámu najde nějaké záznamy o svých předcích z větve Hirata. A i kdyby ne, tak mohl alespoň na jejich památku zapálit několik vonných tyčinek.

Otec Musašimu až do konce života neustále připomínal jeho původ. „Já jsem jenom venkovský samuraj," říkával, „ale nikdy nezapomeň, že rod Akamacu byl kdysi slavný a mocný. Mělo by to pro tebe být zdrojem síly a pýchy." Otec Munisai se kdysi do chrámu Rakandži také vypravil. Když už byl Musaši v Kjótu, zachtělo se mu rovněž do

těch míst podívat.

Když došel na most Rakan nad Horní Kogawou, domníval se, že je už blízko chrámu, protože ten se měl nacházet kousek na východ od místa, kde Horní Kogawa přechází v Dolní Kogawu. Vypτάval se po okolí, ale nic kloudného se nedozvěděl. Nikdo o chrámu nikdy neslyšel.

Vrátil se na most, stál tam a díval se na čistou, mělkou vodu pod sebou. Přestože od Munisaiovy smrti uplynulo jen málo let, vypadalo to, že chrám byl buď přemístěn, nebo zničen a nikomu nezůstal v paměti.

Prázdně zíral, jak se jeden za druhým tvoří a mizí bělostné víry. Zpozoroval, že z travnatého místa na levém břehu teče kalná voda. Usoudil, že to bude z nějaké dílny brusiče mečů.

„Jste to vy, pane Musaši?“

Rozhlédl se kolem sebe a spatřil staříčkou mnišku Mjóšú, která se právě vracela z nějaké pochůzky.

„To je od vás hezké, že jste přišel,“ vítala jej, myslela si, že vyslyšel jejich pozvání. „Kóecu je dnes doma. Bude mít radost, až vás uvidí.“ Zavedla ho branou do jejich domu a poslala služebníka, aby došel pro jejího syna.

Po vřelém uvítání Kóecu řekl: „Teď musím dobrousit jeden meč, je to důležitá zakázka, pak si ale určitě popovídáme.“

Musaši měl radost, že jsou k němu oba stejně přívětiví a nenucení, jako když se spolu viděli poprvé. Strávil s nimi v bujarém hovoru celé odpoledne a celý večer, a když naléhali, aby u nich zůstal na noc, neodmítl. Nazítří mu Kóecu ukázal svoji dílnu a vysvětlil techniku broušení mečů, přičemž Musašiho přesvědčoval, aby u nich zůstal, jak dlouho se mu zlíbí.

3

Musaši, který strávil u Kóecua už čtyři dny, nechtěl zneužívat jeho laskavosti, a proto se rozhodl odejít. Než se o tom ale stačil zmínit, Kóecu řekl: „Příliš se nestaráme o vaši zábavu, ale pokud se zde nenudíte, můžete zůstat, jak dlouho budete chtít. V mé studovně je několik starých knih a různých kuriozit. Pokud si je budete chtít prohlédnout, vůbec se nerozpakujte. Zítra nebo pozítří se chystám vypálit několik misek a talířků. Můžete celý proces pozorovat. Uvidíte, že keramika je stejně zajímavá jako cesta meče. Mohl byste

třeba pár kousků vyrobit sám."

Musaši byl dojat vlnivostí, s jakou jej jeho hostitel přesvědčoval, a potěšila ho taktnost, s níž jej utvrzoval, že se na něj nebudou hněvat, pokud bude muset z nějakého důvodu najednou odejít. Rozhodl se tedy zůstat, cítil se zde velmi dobře, líbila se mu poklidná atmosféra domu. Kóecu měl obavy, zda se jeho host v domě nenudí, ale takové myšlenky Musašiho ani nenapadly. Ve studovně byly knihy v čínštině a japonštině, kolorované svitky z období Kamakura, kopie kaligrafických nápisů od starých čínských mistrů a řada dalších děl. Na žádné z nich by mu nestačil ani jeden den, aby se ho plně nabažil. Nejvíce jej ale přitahoval obrázek zavěšený ve výklenku. Jmenoval se *Kaštan* a namaloval jej sunský malíř Liang Kchaj. Byl poměrně malý, asi šedesát centimetrů na výšku a sedmdesát na šířku, a byl tak starý, že se nedalo poznat, na jakém druhu papíru je namalován.

Musaši před ním dokázal prosedět i celý půlden. Nakonec ale Kóecuovi řekl: „Jsem si jistý, že obrázky, jaké malujete vy, jen tak nějaký amatér namalovat nedovede, ale říkám si, zda bych tak jednoduchý obrázek, jako je tento, nesvedl i já."

„Je to přesně naopak," poučil ho Kóecu. „Malovat jako já se dokáže naučit každý, ale z obrázku Liang Kchaje je cítit hloubka a duchovní ušlechtilost, kterých nelze nabýt jen studiem umění."

„To myslíte vážně?" ptal se překvapeně Musaši, načež byl ujištěn, že ano.

Na obrázku byla jen veverka, která se dívá na dva spadané kaštany, jeden puklý a druhý pevně zavřený. Vypadalo to, že veverka by si ráda na kaštanech pochutnala, ale váhá, protože se bojí jejich bodlinek. Jelikož byl obrázek namalován tuší velmi uvolněným stylem, myslel si Musaši, že by jej zvládl každý. Avšak čím více se na něj po rozhovoru s Kóecuem díval, tím více mu bylo zřejmější, že mistr má pravdu.

4

Jednoho odpoledne se Musaši opět díval na obrázek. Když to Kóecu viděl, řekl: „Zase se díváte na ten Liang Kchajův obrázek? Vypadá to, že se vám opravdu líbí. Až budete odcházet, tak si ho srolujte a vezměte s sebou. Rád bych vám ho věnoval."

Musaši se ostýchal: „To nemohu přijmout. Jako by nestačilo, že tu jsem už takovou dobu. Je to určitě vaše rodinná památka."

„Nelíbí se vám snad?“ smál se Kóecu. „Byl bych rád, kdybyste si ho vzal. Já ho nepotřebuji. Obraz by měl vždy patřit tomu, kdo ho doopravdy miluje a umí ho ocenit. Jsem si jistý, že malíř by si to tak přál.“

„V tom případě by neměl skončit u mě. Po pravdě řečeno, už několikrát jsem pomyslel na to, že by bylo hezké ho vlastnit, ale kdybych ho měl, co bych s ním dělal? Jsem jenom potulný samuraj. Nikdy nezůstanu dlouho na jednom místě.“

„Chápu, nejspíš by vám byl na cestách na překážku. Ve vašem věku asi ještě netoužíte po vlastním domě, ale myslím si, že každý člověk by měl mít místo, které bude považovat za svůj domov, i kdyby to měla být jen malá chatrč. Bez domova je člověku smutno, cítí se být ztracen. Proč si nenajdete několik trámů a nepostavíte si boudu v nějaké tiché čtvrti na okraji města?“

„Nikdy jsem o tom nepřemýšlel. Rád bych se vydal do spousty vzdálených míst, šel až na konec Kjúšů a viděl, jak žijí lidé pod cizím vlivem v Nagasaki. A rád bych se podíval na nové sídelní město, které si šógun buduje v Edu, a na obrovské hory a řeky na severu Honšú. Možná že mé srdce je srdcem věčného tuláka.“

„V žádném případě nejste jediný. Je to celkem přirozené, ale nesmíte podlehnout svůdné myšlence, že vaše sny mohou být realizovány jen ve vzdálených provinciích. Jestli budete uvažovat takto, utečou vám možnosti, které máte na dosah. Obávám se, že to dělá většina mladých lidí, a pak jsou z toho nešťastní,“ zasmál se Kóecu. „Ale zlenivělý starý muž jako já vás nemá co poučovat. A vůbec, kvůli tomu jsem za vámi nepřišel. Jsem tady, abych vás někam pozval. Už jste někdy byl ve čtvrti lásky?“

„Máte na mysli gejši a podobně?“

„Ano. Mám přítele, jmenuje se Haija Šójú. I přes svůj vysoký věk má stále něco za lubem. Právě jsem od něj dostal vzkaz, abych s ním dnes večer zašel do jednoho podniku poblíž Šesté ulice, tak jsem si říkal, zda byste se k nám nepřipojil.“

„Ne, myslím, že ne.“

„Pokud opravdu nechcete, tak nebudu naléhat, ale myslím, že by to pro vás mohlo být zajímavé.“

Mjóšú, která mezitím tiše vešla do místnosti a se zájmem naslouchala, se přidala na stranu svého syna: „Řekla bych, že byste s ním měl jít, pane Musaši. Je to příležitost vidět něco, co jste ještě neviděl. Haija Šójú není typ člověka, s nímž byste musel být příliš

upjatý a přehnaně formální, a věřím, že to pro vás bude zajímavá zkušenost. Rozhodně se přidejte!"

Stará mniška šla k truhle s oblečením a vytahovala z ní kimona a zdobné pásy.

5

Obvykle se staří lidé usilovně snažili mladým mužům bránit v mrhání časem a penězi v domech kurtizán, avšak Mjóšú projevovala takové nadšení, jako by to byla ona, kdo se na takové místo chystá.

„Pojďte se podívat. Které z těch kimon se vám líbí?" ptala se nadšeně. „Stačí vám tenhle pás?" Byla celá zabraná do příprav věcí pro Musašiho, jako kdyby to byl její syn. Vybrala lakovanou krabičku na pilulky, zdobený krátký meč a brokátovou peněženku, do které vložila z pokladny několik zlatých mincí.

„Tak tedy dobře," řekl Musaši s nepatrným zdráháním, „když tolik naléháte, půjdu, ale v téhle nádheře se nebudu cítit dobře. Nechám si na sobě své staré kimono. Když jsem ve volné přírodě, tak jsem v něm zvyklý i spát."

„Ať vás to ani nenapadne!" řekla přísně Mjóšú. „Vám to možná vadit nebude, ale myslete také na druhé. V těch nádherných místnostech byste nevypadal o nic lépe než starý, špinavý hadr. Muži tam chodí proto, aby si užili a zapomněli na všechny starosti. Chtějí být obklopeni krásnými věcmi. Není to tak, že byste v těch šatech měl předstírat, že jste někdo jiný. A vůbec, v porovnání s šaty, které tam někteří muži nosí, nejsou tyhle vůbec noblesní. Jsou jenom čistě vyprané. Tak si je oblečte!"

Musaši jí musel vyhovět.

Když se do nich převlékl, Mjóšú radostně poznamenala: „Vidíte, jak vám to sluší."

Před odchodem z domu zašel Kóecu k domácímu buddhistickému oltáři a zapálil na něm svíci. On i jeho matka byli oddanými stoupenci sekty Ničiren.

Před domovní vchod položila Mjóšú dva páry sandálů s novými řemínky. Zatímco si je nazouvali, Mjóšú si něco šeptala s jedním ze služebníků, kteří měli po jejich odchodu zavřít vstupní bránu.

Kóecu se s matkou rozloučil, ale ta se na něj zadívala a řekla: „Počkejte ještě chvíli." Ve tváři jí byly vidět obavy.

6

„Co se stalo?" zeptal se Kóecu.

„Prý tu před chvílí byli tři obhroublí samurajové a mluvil moc ošklivě. Myslíš, že to něco znamená?" řekla Mjóšú.

Kóecu se nejistě podíval na Musašiho.

„Není důvod k obavám," ujistil ho Musaši. „Nejspíš to byli žáci z Jošiokovy školy. Mohou se pokusit na mě zaútočit, ale proti vám nic nemají."

„Jeden z našich řemeslníků říkal, že něco podobného se stalo také před několika dny. Byl to jenom jeden samuraj, ale klidně vešel branou dovnitř, aniž by se koho ptal, a díval se přes živý plot vedoucí k čajovému domku do míst, která teď obýváte vy."

„Potom si jsem jistý, že to budou Jošiokovi muži."

„Také si to myslím," souhlasil Kóecu. Otočil se na třesoucího se hlídače brány a zeptal se: „Co říkali?"

„Všichni řemeslníci už odešli, tak jsem za nimi zavíral bránu. Zničehonic mě obstoupili ti tři samurajové. Jeden z nich, vypadal jako ničema, vytáhl z kimona dopis a nařídil mi, abych ho předal zdejšímu hostu."

„Neřekl Musašimu?"

„Ano, později ještě dodal, abych to dal Mijamotu Musašimu. A řekl, že Musaši je tu už určitě několik dnů."

„Co jste mu na to pověděl?"

„Řekl jste, abychom se o Musašim nikomu nezmiňovali, tak jsem zavrtěl hlavou a řekl, že tu nikdo takový není. Samuraj se hrozně rozzlobil, osočil mě, že lžu, ale ten nejstarší z nich, celou dobu se samolibě usmíval, ho uklidnil a řekl, že najdou cestu, jak dopis doručit přímo. Nejsem si jistý, co tím myslel, ale přišlo mi to jako výhrůžka. Odešli pak tamhle dolů, zmizeli za rohem."

„Kóecu, jděte kousek přede mnou," řekl Musaši. „Nechci, abyste se kvůli mně do toho musel zaplést, nebo aby se vám snad něco stalo."

Kóecu odpověděl se smíchem: „O mě si nemusíte dělat starosti, obzvláště když jste přesvědčen, že to jsou Jošiokovi muži. Ti mi strach nenaženou. Pojďme."

Když už byli na ulici, Kóecu nakoukl malými dveřmi vstupní brány dovnitř a zavolal: „Matko!"

„Zapomněl jsi něco?" zeptala se.

„Ne, jenom jsem si říkal, že jestli se o mě bojíte, mohl bych

Šójúovi klidně poslat vzkaz, že dnes večer nemůžu přijít."

„Ale kdepak. Mnohem větší strach mám při pomyslení, co se může stát panu Musašimu. Ale stejně si nemyslím, že bys ho teď dokázal zastavit. Jen běž a hezky se bavte!"

Kóecu dohnal Musašiho, a když už kráčeli poklidně podél říčky, řekl: „Šójúův dům je kousek dál na téhle cestě, na křižovatce První ulice a Horikawy. Nejspíš je už připravený odejít, zastavíme se pro něj. Máme to při cestě."

7

Bylo ještě světlo a procházka podél říčky byla příjemná, tím spíš, že si dopřávali oddychu v době, kdy většina lidí měla zrovna nejvíc práce.

Musaši řekl: „Jméno Haija Šójú sice znám, ale nic víc o něm nevím."

„To bych se divil, že kdybyste o něm neslyšel. Je uznávaný mistr ve skládání řazených básní."

„Aha! Takže je to básník."

„Ano, ale psaní básní ho samozřejmě neživí. Pochází ze staré kjótské obchodnické rodiny."

„Jak získal jméno Haija?"

„To je název jeho živnosti."

„A co prodává?"

„Jeho jméno doslova znamená ‚Obchod popelem‘. Prodává skutečně popel."

„Popel?"

„Ano, používá se při barvení látek. Ohromně to vynáší. Prodává ho barvířům po celé zemi. Na počátku období Ašikaga byl obchod s popelem pod správou šógunova zmocněnce, ale později přešel do rukou soukromých obchodníků. V Kjótu jsou tři takovéto obchodnické rodiny, Šójúova je jednou z nich. Samozřejmě on sám pracovat nemusí. Je už na odpočinku, žije si moc hezky. Podívejte, tamhle je jeho dům. Ten s tou moderní branou."

Musaši poslouchal a přikyvoval, ale jelikož mu přišlo něco divného na rukávech, plně se nesoustředil. Pravý rukáv povlával ve větru, kdežto levý se ani nepohnul. Zasunul ruku dovnitř a vytáhl z něj věc, která vše vysvětlovala. Byl to fialový kožený řemínek, jímž si válečníci obvykle před bojem podvazovali rukávy. „Mjóšú,"

pomyslel si. „To tam mohla dát jediné ona.“

Otočil se za sebe a usmál se na muže, o nichž věděl, že se za nimi táhnou v bezpečné vzdálenosti už od ulice Hon'ami.

Jeho úsměv tyto tři muže očividně uklidnil. Něco si pošeptali a přidali do kroku.

Když došel Kóecu s Musašim k Haijovu domu, zaklepal Kóecu madlem na bránu. Vyšel jim naproti služebník s koštětem v ruce. Kóecu vešel dovnitř, ale na zahradě si všiml, že Musaši s ním není. Otočil se zpět k bráně a zavolal: „Pojďte dál, Musaši. Není třeba se rozpakovat.“

8

Tři samurajové mezitím Musašiho dohonili, lokty měli vytrčené dopředu, dlaně položené na svých mečích. Kóecu nestačil zachytit, co říkali, stejně tak neslyšel Musašiho odpověď.

Musaši řekl, ať na něj nečeká. Kóecu na to zareagoval s naprostým klidem: „Dobře, budu uvnitř. Až to vyřídíte, tak přijďte za mnou.“

„Nejsme tady proto,“ řekl jeden ze samurajů, „abychom se s vámi přeli o tom, zda jste utekl nebo ne. Já jsem Ótaguro Hjósuke. Patřím mezi deset nejlepších šermířů Jošiokovy školy. Přinesl jsem dopis od pana Denšičiróa, Seidžúróova mladšího bratra.“ Vytáhl dopis z kimona a držel jej před sebou, aby si ho Musaši prohlédl. „Chci, abyste si ho přečetl a okamžitě na něj odpověděl.“

Musaši jej ležérně rozbálil a rychle si ho přečetl. „Přijímám,“ řekl.

Hjósuke se na něj podezřívavě zadíval: „Jste si jistý?“

„Naprosto,“ přikývl Musaši.

Musašiho nenucené chování samuraje vyvedlo z míry.

„Jestli nedodržíte slovo, nebudete se moci už nikdy v Kjótu ukázat. O to se postaráme!“

Musaši se na ně zahleděl a trochu se usmál, ale nic neříkal.

„Vyhovují vám všechny podmínky? Moc času na přípravu vám nezbývá.“

„Jsem připravený,“ odpověděl Musaši chladně.

„Pak se tedy uvidíme dnes večer.“

Když Musaši opět vykročil k bráně, přišel k němu Hjósuke zezadu a zeptal se: „Budete do stanoveného času v tomto domě?“

„Ne. Můj hostitel mě bere s sebou do čtvrti lásky u Šesté ulice.“

„Do čtvrti lásky?“ vyhrkl překvapeně Hjósuke. „Nevadí, buď

budete tam, nebo tady. Jestli se opozdíte, tak pro vás někoho pošleme. Věřím, že na nás nehdláte nic zkoušet."

Musaši se k němu otočil zády a vešel na zahradu před domem. Jediným krokem se ocitl ve zcela jiném světě.

Nepřavidelně tvarované, umně umístěné nášlapné kameny v zahradní cestičce vypadaly, jako by je tam zasadila sama příroda. Po obou stranách byly navlhle shluky nízkých bambusů připomínajících kapradí, mezi nimi byly tu a tam vyšší bambusové stvolky, ne o moc širší než štětec na psaní. Jak pokračoval v chůzi, zahlédl střechu hlavní budovy, potom vchod do domu, malý domek opodál a zahradní altánek. Vše přispívalo k navození atmosféry úctyhodného stáří a dlouhé tradice. Vysoké borovice obklopující budovy svědčily o bohatství a pohodlí.

9

Slyšel tlumené rány, jako by si někdo kopal s míčem. Šlo určitě o dvorskou kopanou, jednu z her urozených, kterou lze slyšet i zpoza zdí jejich paláců. Překvapilo ho, že tyto zvuky slyší zrovna v domě obchodníka.

Když se ocitl v domě, byl uveden do místnosti s výhledem do zahrady. Vešli dva služebníci s čajem a koláčky, a jeden z nich Musašimu a Kóecuovi sdělil, že pán se jim bude hned věnovat. Z vybraného chování služebníků Musaši soudil, že mají za sebou důkladný výcvik v etiketě.

Kóecu poznamenal: „Je už docela chladno, když se stmívá, co?" Chtěl nechat zavřít venkovní posuvné dveře, ale nepožádal o to, protože viděl, že se Musaši kochá pohledem na slivoňové květy. Také se na květy zahleděl. „Koukám, že nad horou Hiei se kupí mračna," řekl. „Nejspíš přišla od severu. Není vám chladno?"

„Ne, nijak zvlášť," odpověděl Musaši po pravdě. Nepochopil, co mu tím jeho společník naznačuje.

Služebník přinesl svícen a Kóecu využil příležitosti, aby nechal konečně zavřít posuvné dveře. Musaši začal vnímat atmosféru domu, v němž mu vše přišlo pokojné a vlídné. Zaposlouchal se do smějících se hlasů přicházejících z vnitřní části domu a v ničem neshledal ani špetku přehnané okázalosti. Všechna výzdoba a vybavení byly zřejmě udělány záměrně co nejprostěji. Připadal si téměř jako v pokoji pro hosty ve velkém rolnickém stavení na venkově.

Haija Šójú vstoupil dovnitř a řekl: „Omlouvám se, že jsem vás nechal tak dlouho čekat.“ Jeho hlas, ryčný, žoviální, mladistvý, byl pravým opakem Kóecuova měkkého, táhlého způsobu mluvy. Byl hubený jako jeřáb a nejspíš o deset let starší než jeho přítel, ale oplýval mnohem většími zásobami energie. Když mu Kóecu vysvětlil, kdo Musaši vlastně je, řekl: „Aha, tak vy jste synovec Macua Kanameho? Známe se s ním moc dobře.“

Musašiho napadlo, že se Šójú musel s jeho strýcem seznámit prostřednictvím urozené rodiny Konoe. Začal si uvědomovat těsné vazby mezi bohatými obchodníky a urozenými dvořany.

Bez dalších zbytečných řečí pak tento čiperný starý obchodník řekl: „Raději už pojďme. Chtěl jsem vyrazit ještě za světla, abychom se pěkně prošli, ale je už tma, tak bychom si měli nechat zavolat nosítka. Předpokládám, že tady mladý pán půjde s námi.“

Nosiči s nosítky dorazili, a tak se všichni tři mohli vydat na cestu, Šójú s Kóecuem vpředu, Musaši vzadu. Bylo to poprvé, co se v nějakých nosítkách nechal nést.

Jarní sníh

1

Když dorazili do míst, kde bylo jezdecké cvičiště Janagi, šla už nosičům z úst bílá pára.

„Brrr, to je zima,“ stěžoval si jeden.

„Vítr proniká až na kost!“

„A to že má být jaro?“

Jejich tři lampiony se kývaly ze strany na stranu v silném větru. Temné mraky nad městem věštily, že než nastane noc, počasí se může jen zhoršit. Za jezdeckým cvičištěm nádherně zářila oslnivá světla města. Musaši měl dojem, že v té zimě a studeném větru vesele svítí obrovský roj světlušek.

„Musaši!“ ozval se z prostřední části nosítek Kóecu. „Přesně tam teď směřujeme. Takhle si najednou vyrazit je docela zážitek, nemám pravdu?“ Vysvětlil mu, že ještě před třemi lety byla čtvrt lásky na Druhé ulici, poblíž tamějšího paláce, potom ji ale městský správce Itakura Kacušige nechal přemístit, protože noční ruch a zpěv se mu nezamlouvaly. Nová čtvrt teď náramně vzkvétá a mezi řadami luceren, na něž se právě dívají, se zrodil zcela nový svět módy.

„Dalo by se říct, že zde vznikla úplně nová kultura.“ Na chvíli se odmlčel, zaposlouchal se do vzdáleného zpěvu a dodal: „Slyšíte to taky? Tu hudbu a zpěv?“

Musaši takovouto hudbu ještě nikdy neslyšel.

„To je šamisen. Je to vylepšená verze třístrunné loutny ze souostroví Rjúkjú. Byla pro něj složena spousta písní, právě v téhle čtvrti. Písně se pak šíří mezi prostý lid. Takže vidíte, jaký vliv tato čtvrť má a proč v ní musí být dodržována jistá pravidla slušnosti, i když je od města trochu stranou.“

Zabočili do jedné z uliček, světlo z nespočtu lampionů a luceren zavěšených na vrbových větvích se odráželo v Musašiho očích. Oblast si i po přestěhování z Druhé ulice podržela své staré jméno - Janagimači, Vrbové městečko. Vrby byly již po mnoho let spojovány s milostnými radovánkami a popíjením.

2

Kóecu a Šójú byli v podniku, do něhož vstoupili, dobře známí. Víтали je servilními, leč trochu šibalskými pozdravy, a brzy vyšlo najevo, že zde používají přezdívky, slovní hříčky. Kóecu byl znám jako pan Mizuoči neboli pan Padajících vod, protože jeho sídlem protéká tolik potůčků, a Šójú jako pan Funabaši neboli pan Pontonový most, podle mostu, který byl postaven v blízkosti jeho domu.

Pokud by se Musaši stal pravidelným hostem, jistě by také brzy získal nějakou přezdívku, protože v této zemi nikoho jen málokdo užíval pravého jména. Hajašija Jodžibei byl jen pseudonym majitele domu, v němž se právě nacházeli. Mnohem častěji mu však všichni říkali Ógija, což bylo jméno jeho podniku. Spolu s Kikójou to byl jeden z nejslavnějších domů této čtvrti. Pouze tyto dva podniky patřily mezi skutečnou špičku. Největší krasavici v Ógiji byla kurtizána Jošino a jejím protějškem v Kikóji kurtizána Murogimi. Obě dámy měly ve městě takový vėhlas, že se jim mohla slávou rovnat jen ta nejmocnější kněžata.

Přestože se Musaši snažil nedávat na sobě znát překvapení, uchvátila jej elegance domu překypujícího luxusem. Sítovaný strop, bohatě vyřezávané trámy, dokonale tvarovaná zábradlí, pečlivě udržované vnitřní zahrady - vše bylo hotovou pastvou pro oči. Musaši se zadíval na malbu na dřevěném dveřním panelu a ani si

neuvědomoval, že jeho společníci šli dávno napřed. Kóecu se pro něj musel vrátit.

Stříbrem zdobené dveře v pokoji, do něhož vstoupili, se ve světle lamp proměnily v zamřené vody na řece. Část místnosti se otevírala do zahrady ve stylu Koboriho Enšúa, s uhrabaným pískem a rozestavěnými kameny. Zahrada připomínala čínskou horskou krajinu, jakou může člověk spatřit na sungských tušových malbách.

Šójú si stěžoval, že mu je zima, posadil se na polštář a zimomřivě schoulil ramena. Kóecu se také posadil a vybídl Musašiho, aby udělal totéž. Brzy přišly dívky s teplým sake.

3

V rohu sousední místnosti se vedle pece vesele bavily dvě mladičké dívky.

„A co je tohle?“

„Holubice.“

„A tohle?“

„Zajíc.“

„A co tohle?“

„Člověk se slamákem.“

Vytvářely spojenými prsty různé figury, jejichž stín byl vidět na zástěně za jejich zády, a ostatní se snažili uhodnout, o jaké zvíře či postavu se zrovna jedná.

Pec byla samozřejmě postavena ve stylu čajového domku a z kotlíku stoupala pára, která malinko ohřívala obě místnosti. Netrvalo dlouho a společnost se rozrostla o další dívky a společnice. Brzy všichni zapomněli na mrazivý venkovní chlad.

Největší měrou k tomu ovšem přispíval alkohol v krvi, která jim bouřlivě kolovala v těle. Hlavně proto bylo všem tak příjemně teplo.

„Já nejsem z těch, kteří by mohli někoho poučovat, mladíku, ale myslím si, že na světě není nic lepšího než sake. Všichni říkají, že v sake se skrývá zlo, že je to pekelný jed. Ale sake za nic nemůže. Sake je dobré, špatní můžou být ti, kteří ho pijí. Lidé rádi vše svádějí na druhé, sake je pro ně nápoj bláznů. Mám už takových řečí dost," řekl Haija Šójú. Právě on byl v místnosti nejhluchnější a nejopilejší.

Šójú takto opakovaně poučoval Musašiho, který od jejich příchodu vypil teprve dva šálky a další odmítal.

„Pan Funabaši je zase v náladě!" myslely si všechny dívky a

kurtizány, které se ke společnosti postupně přidaly. Ani dáma Karakoto, ani Sumigiku, ani Kobosacu sice nic neříkaly, ale bylo jim to vidět ve tvářích.

Pan Šójú alias Funabaši si toho však nebyl vědom ani trochu.

„Pokud by sake bylo špatné, tak by ho neměli v lásce ani bohové, ale všem je dobře známo, že je spíš milejší bohům než démonům. V dávných dobách se sake vyrábělo z rýže, kterou předem nažvýkaly čisté panny svými bělostnými zuby. Natolik si tehdy cenili jeho čistoty, jeho neposkvrněnosti," pokračoval Šójú.

„Chi, chi, chi, fuj, taková nechutnost," zasmála se jedna z kurtizán.

„Co je na tom nechutného?"

„Jak můžete mluvit o čistotě, když ho vyráběli z nažvýkané rýže?"

„Hlupačko! Kdybyste tu rýži nažvýkaly vy, tak by to bylo skutečně nechutné, takového sake by se nikdo nenapil. Dělalý to ještě neposkvrněné panny. Je to stejné, jako když včelky zpracovávají nektar z rozkvetlých květin... Takovým sake, takovým sake bych se rád nechal opít!" zvolal už tak dost podnapilý Šójú. Vzal kolem krku čtrnáctileté děvče, které sedělo vedle něj, a snažil se z něj vyloudit polibek na vyzáblou stařeckou tvář.

„Uáá! Já nechci!" křičela dívka vylekaně.

Šójú v tu chvíli stočil oči doprava. „Cha, cha, cha. Snad byste na mě nežárlila, ženuško moje," řekl. Chytil Sumigiku za ruku a položil si ji na koleno. To by ještě šlo snést, ale pak se začal tvářit otírat o její líce a nalil do sebe na dvakrát další šálek. Lísal se ke kurtizáně a předstíral, že v místnosti už nikdo jiný není.

Kóecu se po celou dobu vesele bavil, tu s dívkami, tu s Šójúem, užíval si radostného šprýmování. Pouze Musaši se necítil příliš ve své kůži. Neměl v úmyslu působit přehnaně strohým dojmem, ale snad proto, že se jej bály, si k němu ani jedna dívka nesedla.

4

Kóecu Musašiho do ničeho zbytečně nenutil. Šójú měl však jiné představy o zábavě. „Musaši, copak už nebudete?" vybízel ho, aby se napil. Když viděl, že poslední šálek už Musašimu skoro vychladl, začal být Šójú neodbytný. „Jen to vypijte, mladý muži," řekl, „a dejte si ještě jeden, teplý."

Opakoval tu větu ještě dvakrát nebo třikrát, ale potom už Šójúovo chování začalo hraničit s hrubostí. „Kobosacu!" zavolal na jednu z

dívek. „Donuťte ho, ať to vypije! Musaši! Co je s vámi? Proč nepijete?"

„Piju," bránil se Musaši.

Stařec byl už notně opilý. „Moc vám to ale nejde. Nemáte žádného ducha!"

„Nejsem v pití příliš zdatný."

„Chcete tím říct, že nejste příliš zdatný šermíř, nemám pravdu?"

„Možná že máte pravdu," odpověděl Musaši přívětivě a zasmál se, aby dal najevo, že to nebere jako urážku.

„Pokud se bojíte, že vám pití může překážet ve studiu, vyvede vás z rovnováhy, oslabí vaši vůli nebo vám bude stát v cestě, abyste se stal slavným, tak byste neměl mít tu odvalu o sobě tvrdit, že jste bojovník."

„To ne, takhle neuvažuji. Je tu jen jeden malý problém."

„A jaký?"

„Chce se mi pak hrozně spát."

„Co vám brání? Můžete se klidně vyspat tady nebo kdekoli jinde v tomto domě." Otočil se na dívky a řekl: „Tady mladý pán se bojí, že se mu bude chtít spát, když se napije. Až bude ospalý, tak ho uložte do postele!"

„Bude nám potěšením," řekly dívky unisono s potlačovaným smíchem.

„Až si půjde lehnout, tak by ho měl někdo zahřát. Koho doporučujete, Kóecu?"

„Která se na to bude hodit nejlépe?" řekl Kóecu nerozhodně.

„Sumigiku to být nemůže, to je moje ženuška. A vy se bez Kobosacu taky neobejdete. Ještě tu je Karakoto. Hm, ale ta se na to nehodí. S tou je těžké pořízení."

„Nepřijde za námi dnes Jošino?" zeptal se Kóecu.

„To je ono. To je ta pravá! S ní by mohl být i náš zdráhavý host spokojený. Nevím, proč tady ještě není. Dojděte pro ni někdo. Rád bych ji ukázal tady mladému samuraji."

Sumigiku namítla: „Jošino není jako my. Má mnoho zákazníků, nepřijde za vámi, hned jak se vám zlíbí."

„Ale přijde, za mnou ano! Řekněte jí, že jsem tady. Přijde, ať už je teď s kýmkoliv. Běžte pro ni!" Šójú vstal, rozhlédl se a zavolal na mladičké dívky, jejichž úkolem bylo asistovat kurtizánám. Hrály si právě ve vedlejších pokojích. „Je tam Rin'ja?"

Rin'ja mu sama odpověděla.

„Pojď sem na chvíli. Ty pomáháš dámě Jošino, vid’? Proč tady není? Běž jí říct, že je tu pan Funabaši, ať sem hned přijde. Když ji přivedeš, tak ode mě dostaneš dárek.“

5

Rin’ja vypadala zmateně. Nejprve vykulila oči, ale hned kývla na znamení souhlasu. Bylo jí teprve deset, ale vše nasvědčovalo tomu, že z ní vyroste skutečná krasavice. Určitě se jednou stane nástupkyní kurtizány Jošino.

Sotva se však ocitla na venkovním ochozu a zavřela za sebou dveře, bylo slyšet, jak radostně tleská rukama a hlasitě volá: „Uneme, Tamami, Itonosuke! Pojd’te se podívat!“

Dívky vyběhly ven a začaly také tleskat rukama a vesele povykovat radostí, že sněží.

„Vidíte to?“

„Jé!“

„To je nádhera!“

Dospělých, kteří se oddávali popíjení sake, se rovněž zmocnila zvědavost. „Co je to za povyk, otevřete někdo dveře,“ řekl Šójú.

„Hned je otevřeme,“ odpověděly pomocnice a odsunuly papírové dveře, které dělily hosty od venkovní podívané.

„Sněží!“ řekly všechny téměř naráz.

„Není divu, že je tu taková zima,“ prohlásil Kóecu s šálkem před ústy, z nichž mu stoupala bílá pára.

„To tedy je,“ přitakal mu Musaši.

Venku padal v neproniknutelné tmě drobný jarní sníh, kromě něho byly vidět jen zdobné uzly na zádech malých děvčátek, která hlasitě projevovala své nadšení.

„Pojd’te zpátky,“ volaly na ně kurtizány.

„Já mám takovou radost,“ řekla jedna z dívenek, které docela zapomněly, že mají veškerou péči věnovat hostům. Začaly se mezi sebou bavit, jako by se dočkaly svého milého.

„Napadá ho hodně?“

„Napadá.“

„Jak bude asi město vypadat zítra?“

„Východní hory budou celé zasněžené.“

„A chrám Tódži?“

„Ten taky.“

„A Zlatý pavilon?"

„Taky."

„A havrani?"

„Taky."

„S tebou se nedá mluvit vážně."

V tu chvíli se jedna z dívek svalila dolů pod ochoz. Všichni čekali, že se rozpláče, ale sněhová lázeň ji jen roz dováděla. Vstala a vyběhla rovnou do zahrady, aby se mohla vystavit ještě většímu počtu sněhových vloček. Začala si hlasitě prozpěvovat:

Sníh, snížek,

kde je Hónen, náš mníšek?

Proč nikde ho nevidím?

Nejspíš si přečetl sútru

a napapal se sněhu.

Polykala padající sníh, ohrnula si límec kimona a začala tancovat. Tou dívenkou nebyl nikdo jiný než Rin'ja.

Ty, které zůstaly uvnitř, si dělaly starosti, zda si nějak neublížila. Když ale spatřily její čilý taneček, volaly na ni jedna přes druhou.

„To už stačí. To stačí."

„Pojď už nahoru," smály se.

S výjimkou Šójú všechny těšil pohled na rozkošné brebentění mladých děvčátek. Rin'ja zjevně zcela zapomněla na svůj úkol. O tom, že měla jít za Jošino, nevěděla už vůbec nic.

6

Šójú byl už velmi netrpělivý, poslal tedy za Jošino jednu z kurtizán.

Když se vrátila, pošeptala mu do ucha: „Jošino říká, že by se k vám moc ráda přidala, ale její zákazník ji prý nechce pustit."

„Nechce ji pustit? Co to je za nesmysl! Ostatní kurtizány možná musí dbát přání zákazníků, ale Jošino si přeci může dělat, co chce. Nebo jí jsou snad přednější peníze?"

„To ne. Ale její dnešní zákazník je obzvláště neodbytný. Kdykoli mu dá najevo, že by ráda odešla, trvá na tom, aby zůstala."

„Hm, nikdo by nechtěl, aby od něj zničehonic odešla. Kdo je to?"

„Pan Kangan."

„Pan Kangan?" opakoval Šójú s ironickým úsměvem na rtech. „Je sám?"

„Ne."

„Je tam zase se svými přáteli?"

„Ano."

Šójú se plácl přes koleno. „To ještě může být zajímavé. Padá sníh, sake chutná dobře, a kdyby tu s námi byla ještě Jošina, bylo by to tu dokonalé. Kóecu, napíšeme urozenému pánovi dopis. A vy nám, mladá dámo, přineste štětec a třecí kámen."

Když dívka před Kóecuem rozložila psací potřeby, zeptal se: „Co mám napsat?"

„Hodila by se nějaká báseň. Mohl by stačit obyčejný dopis, ale verše jsou lepší. Pan Kangan je jedním z předních básníků."

„Nejsem si úplně jistý, co v ní mám vyjádřit. Jestli jsem to správně pochopil, má to být báseň, která by jej přesvědčila, aby nám přenechal Jošino. Je to tak?"

„Přesně."

„Pokud ta báseň nebude dobrá, jen tak ho nepřesvědčíme. Napsat dobrou báseň bez přemýšlení není jen tak. Co kdybyste ji začal a já dopsal zbytek?"

„Hm. Můžeme to zkusit." Šójú se chopil štětce a napsal:

Jen pošli

sakuru z Jošina

do naší skromné chýše.

„To není špatné," řekl Kóecu a napsal:

Květy se jistě chvějí chladem

tam v mracích nad kopcem.

Šójú byl s výsledkem spokojený. „Báječné," řekl. „Tohle by je mělo odzbrojit, pana Kangana i jeho urozené přátele, dvořany, kteří odedávna žijí vysoko nad mraky." Úhledně papír složil a podal ho Sumigiku. „Ostatní dívky neoplývají důstojností jako vy, svěřím své poselství pro pana Kangana vám," řekl vážně. Jméno Kangan bylo přezdívkou a znamenalo „Studený horský převis", bylo narážkou na Karasumaruovo vysoké postavení.

7

Sumigiku se od Karasumaru vrátila až po delší době. „Račte, tady je odpověď pana Kangana," řekla a s téměř posvátnou úctou položila před Šójúa a Kóecu bohatě zdobenou schránku na dopisy. Oba se nejprve zahleděli na schránku, která svědčila o formálnosti celého úkonu, a pak se podívali na sebe. To, co začalo jako pouhá zábava,

nabíralo náhle vážnějšího tónu.

„Panečku," řekl Šójú. „Příště musíme být opatrnější. Muselo je to dost překvapit. To, že jsme dnes večer tady, nemohli vědět."

Šójú, stále ještě doufaje, že jej čeká příznivá odpověď, otevřel schránku a rozbalil dopis. K jeho velkému rozčarování se jednalo jen o prázdný list papíru krémové barvy, nebylo na něm napsáno vůbec nic.

Nechtěl věřit, že je to všechno, tak se znovu podíval do schránky, zda tam nenajde ještě jeden list.

„Sumigiku, co to má znamenat?"

„Nemám tušení. Pan Kangan mi podal jenom tuto schránku a řekl, abych vám ji předala."

„Dělá si z nás snad legraci? Anebo byla naše báseň natolik rafinovaná, že se raději vzdává?" Šójú dokázal vše interpretovat ve svůj prospěch, ale tentokrát si nebyl příliš jistý. Podal papír Kóecuovi a zeptal se ho: „Co si o tom myslíte?"

„Myslím, že chce, abychom si dopis přečetli."

„Přečíst prázdný list papíru?"

„Řekl bych, že se to přece jen dá nějak vyložit."

„Myslíte? A co tím tedy chce vyjádřit?"

Kóecu se na chvilku zamyslel. „Sníh... Vše je ukryto pod sněhem."

„Hm. Možná máte pravdu."

„Jako odpověď na naši žádost o strom sakury z Jošina by to mohlo znamenat následující:

*Když na sníh se díváš
a sake popíjíš,
i bez květů se obejdeš.*

Jinými slovy řečeno, protože dnes večer sněží, měli bychom zapomenout na lásku, odsunout dveře a kochat se sněhem při popíjení sake. Alespoň tak to na mě působí."

„Taková zlomyslnost," zvolal znechuceně Šójú. „Rozhodně nemám v úmyslu pít tak ubohým způsobem. Nebudu tu jen tak potichu sedět. Ať to půjde nebo ne, strom z Jošina přesadíme do našeho pokoje a budeme se obdivovat jeho květům." Byl téměř u vytržení a olízl si suché rty.

Kóecu se jej snažil zabavit doufaje, že se uklidní, ale Šójú nadále naléhal na dívky, aby přivedly Jošino, a odmítal dlouhou dobu změnit téma hovoru. Ačkoli mu jeho vytrvalost k naplnění kýženého přání nepomohla, začala být nakonec komická a děvčata se brzy

válela smíchy po zemi.

Musaši se tiše zvedl ze svého místa. Udělal to v tu nejpříhodnější chvíli. Nikdo si jeho odchodu ani nevšiml.

Ozvěna ve sněhu

1

Musaši prošel řadou prostorných místností, přičemž se vyhýbal silně osvětleným salonkům. Ocítl se v temné místnosti, kde se skladovaly podušky a spousta dalšího vybavení. Stěny sálaly hřejivou vůni připravovaného jídla, ale stále ještě nevěděl, kde najde kuchyni.

Z jednoho pokoje vyšla dívka a zahradila mu cestu rukama. „Pane, hosté by do této části domu neměli chodit,” řekla přesvědčivě. V jejím hlase nebylo ani stopy po dětské roztomilosti, kterou jinak okouzlovala hosty jejich podniku.

„Vážně? Jsem tu špatně?”

„To tedy jste!” Popostrčila jej dopředu a stejným směrem se vydala i ona.

„Nejsi náhodou ta dívka, co před chvílí spadla do sněhu? Rin'ja, pokud se nepletu.”

„Ano, jsem Rin'ja. Nejspíš jste zabloudil cestou na toaletu. Ukážu vám, kudy se tam dostanete.” Uchopila ho za ruku a táhla za sebou.

„Pleteš se. Já nejsem opilý. Chtěl bych tě spíš o něco požádat. Zaveď mě do nějakého prázdného pokoje a přines mi něco k jídlu.”

„K jídlu? Pokud máte hlad, tak vás odvedu do místnosti k vašim společníkům.”

„Ne, tam nechci. Všichni se teď výborně baví. Na večeři teď nemají ani pomyšlení.”

Rin'ja napřímila hlavu. „Asi máte pravdu. Donesu vám něco sem. Jaké jídlo si přejete?”

„Nic náročného. Stačí mi dvě rýžové hněténky.”

Během několika minut se vrátila s rýžovými hněténkami a položila je před něj na ták v neosvětlené místnosti.

Když se Musaši nasytil, řekl: „Vnitřní zahradou se můžu dostat taky ven, že jo?” Nečekal na odpověď, vstal a šel na vnější ochoz.

„Kam jdete, pane?”

„Neboj se, za chvíli jsem zpátky.”

„Proč odcházíte zadním vchodem?"

„Kdybych odcházel předním, tak by všichni tropili zbytečný povyk. A kdyby mě zahlédli moji hostitelé, rozzlobilo by je to a bylo by po zábavě."

„Otevřu vám branku, ale musíte se brzy vrátit. Pokud ne, tak bude všechno na mně."

„Rozumím. Kdyby se pan Mizuoči po mně ptal, tak mu řekni, že jsem šel k Rengeóinu za jedním známým, že se hned vrátím."

„Musíte se vrátit co nejdříve. Vaší společníci na dnešní večer bude dáma Jošino." Otevřela vyklápěcí dřevěná dvířka pokrytá sněhem a pustila jej ven.

2

Přímo naproti hlavnímu vchodu do čtvrti lásky byla čajovna Amigasadžaja. Musaši se tam zastavil a požádal o nové slaměné sandály, ale žádné neměli. Jak jméno čajovny naznačuje, hlavní činností podniku byl prodej slaměných klobouků těm, kteří chtěli před vstupem do čtvrti utajit svou totožnost.

Poslal prodavačku koupit sandály jinam, posadil se na kraj lavičky a upravil si pás a šňůrku ukrytou pod ním. Sundal si volný kabátek a pečlivě ho složil. Potom si půjčil papír a štětec, napsal krátký vzkaz, úhledně jej přeložil a zastrčil do rukávu kabátku. Zavolal starého muže, který se krčil v koutě u ohniště. Usoudil, že to nejspíš bude majitel podniku. „Mohl bych si zde nechat kabátek? Pokud se nevrátím do jedenácti, pošlete ho, prosím, do Ógiji panu Kóecuovi. V rukávu je tam pro něj dopis."

Muž přikývl, že rád pomůže, a když se ho Musaši zeptal, kolik je hodin, dozvěděl se, že je teprve sedm, jelikož osoba pověřená hlášením času právě prošla kolem.

Když se mladinka prodavačka vrátila se sandály, zkontroloval Musaši, zda pletence šňůrek nejsou příliš těsné, a pak si je uvázal na nohy, na nichž měl kožené ponožky. Dal majiteli víc peněz, než bylo třeba, vzal si jeden slaměný klobouk a pokračoval v cestě. Místo toho, aby si klobouk uvázal pod bradou, držel ho nad hlavou a vykrýval jím padající sněhové vločky, které byly měkčí než sakurové kvítky.

Na říčním břehu u Čtvrté ulice byla vidět světla, ale na východě, v okolí gionského háje, byla úplná tma. Jen tu a tam bylo možné

zahlédnout světlo z kamenných lucerniček. Hrobové ticho bylo přerušováno jen sporadicky, když se z větví občas sesula nahromaděná vrstva sněhu.

Před vstupní branou do svatyně klečelo asi dvacet mužů, modlili se tváří k opuštěným budovám. Chrámové zvony z nedalekých kopců právě pětkrát odbily, bylo osm hodin. Tento nenadálý, pronikavý zvuk působil této noci téměř strašidelným dojmem.

„Dost modlení," řekl Denšičiró. „Jdeme."

Když se zvedli, zeptal se jeden z mužů Denšičiróa, zda má dobře zavázané sandály. „Za mrazivé noci, jako je tahle, by neměly být šňůrky příliš utažené, mohly by se snadno přetrhnout."

„Bez problémů. Když je takhle chladno, tak jsou nejlepší dřeváky. To byste měli vědět."

Ve svatyni Denšičiró dokončil přípravy na souboj včetně pásky kolem hlavy a koženého řemínku, kterým si podvázal rukávy. Obklopen zasmušilým doprovodem si vykračoval sněhem, zhluboka dýchal a každým vydechnutím vypouštěl oblaka bílé páry.

3

Ve výzvě, kterou Musaši obdržel, bylo stanoveno, že se souboj odehraje v devět hodin za chrámem Rengeóin. Ze strachu, aby Musaši neměl čas uniknout a už se nikdy nevrátit, se žáci Jošiokovy školy rozhodli jednat co nejrychleji. Hjósuke zůstal u Šójúova domu, ale poslal své dva kolegy, aby ohlásili situaci.

Když se Denšičiró a jeho muži přiblížili k Rengeóinu, uviděli poblíž chrámu ohniště.

„Kdo je to?" zeptal se Denšičiró.

„To bude Rjóhei a Džúrózaemon."

„Cože, ti jsou tu taky?" řekl Denšičiró trochu nazlobeně. „Je vás tu zbytečně moc. Nechci, aby pak lidé povídali, že Musaši prohrál jenom proto, že jsme byli v přesile."

„Až se přiblíží smluvená hodina, stáhneme se."

Hlavní chrámová budova, Sandžúsangendó, byla dlouhá necelých šedesát metrů. Za ní se rozprostíral prázdný prostor ideální pro nácvik lukostřelby a také se k těmto účelům využíval. Právě asociační spojení s jedním z bojových umění Denšičiróa přivedlo k volbě Rengeóinu jako místa souboje s Musašim. Denšičiró i jeho muži byli s volbou spokojeni. Bylo tam několik borovic, dost na to,

aby zdejší okolí nevypadalo příliš prázdné, a nebyly tam žádné trsy trávy a křoviska, které by mohly bránit v boji.

Rjóhei a Džúrózaemon se zvedli, aby se pozdravili s Denšičiróem. „Člověk docela prokřehne, než sem dojde, vidíte. Máme ještě spoustu času. Posad'te se a ohřejte se," řekl Rjóhei.

Denšičiró se tiše posadil na místo, které mu Rjóhei uvolnil. Natáhl si ruce nad oheň a protáhl si klouby. Jeden prst za druhým. „Jsem tady příliš brzy," poznamenal. Jeho tvář, rozpálená teplem sálajícím z ohniště, vypadala krvežíznivě. Mrzutě se zeptal: „Nešli jsme cestou kolem čajovny?"

„Ano, ale měli zavřeno."

„Dojděte mi někdo pro sake. Když na ně hlasitě zaboucháte, oni už otevřou."

„Sake? Ted'?"

„Jo, ted'. Je mi zima." Denšičiró se posunul blíž k ohni, vypadalo to, jako by ho v podřepu objímal.

Protože si nikdo nepamatoval, že by se kdy Denšičiró objevil v tréninkové hale, aniž by páchl alkoholem, ať už to bylo ráno, v poledne nebo večer, brali všichni jeho pití jako samozřejmost. Přestože byl v sázce osud celé Jošiokovy školy, nikdo se neměl k tomu, aby mu v tom zabránil.

4

„Možná bude lepší, když se přece jen zahřeje trochou sake, než aby pak bojoval s prokřehlýma rukama a nohama," řekl jeden z mužů.

„Měli bychom ho raději poslechnout, ať se zbytečně nerozčiluje," řekl jiný.

Několik mužů tedy rychle utíkalo do zmíněné čajovny. Sake, které donesli, bylo ještě vřelé.

„Výborně!" pochvaloval si Denšičiró. „To je můj nejlepší přítel a spojenec."

S obavami pozorovali, jak popíjí. Modlili se, aby toho nevypil tolik jako obvykle.

Denšičiró však přestal dřív, než měl ve zvyku. Přestože to na sobě nedal znát, věděl, že mu jde o život.

„Slyšíte? To bude Musaši!"

Všichni nastražili uši.

Ve chvíli, kdy se všichni muži u ohniště rychle postavili na nohy,

vyšla zpoza rohu budovy temná postava. Mávala na ně a volala: „Nebojte se, to jsem já.“

Přestože byl oblečen do boje a kalhotovou suknici měl vykasanou, aby se mu lépe běželo, nemohl zastřít svůj věk. Záda měl shrbená jak propnutý luk. Když ho muži konečně poznali, začali si mezi sebou říkat: „To je přeci starý pán z Mibu,“ a všechno vzrušení bylo to tam. Starým pánem z Mibu byl Jošioka Genzaemon, Kenpóův bratr a Denšičiróův strýc.

„To jste vy, strýčku Gene? Co vás sem přivádí?“ zvolal Denšičiró.

Nepomyslel na to, že by mu jeho strýc mohl dnes přijít na pomoc.

„Denšičiró,“ řekl Genzaemon, „vážně se toho zhostíš? Jsem rád, že jsem to stihl.“

„Chtěl jsem to nejdřív s vámi probrat, ale nějak...“

„Probrat? Co bys chtěl probírat? V sázce je čest celé rodiny Jošioka, z tvého bratra je přeci mrzák! Kdybys nic nepodnikl, musel by ses pak zodpovídat mně!“

„Není třeba mít obavy. Nejsem takový slaboch jako můj bratr.“

„Spoléhám na tebe. Víím, že vyhraješ, ale říkal jsem si, že by bylo lepší, abych přišel taky a pořádně tě podpořil. Běžel jsem celou cestu až z Mibu. Denšičiró, musíš si ale dávat pozor. Podle toho, co jsem slyšel, bys svého protivníka neměl podceňovat.“

„Jsem si toho vědom.“

„Nesnaž se rychle vyhrát. Musíš být klidný, nechat to na bozích. Pokud prohraješ, tak se už o tvoje tělo postarám.“

„Cha, cha, cha, cha! Pojd'te, strýčku, pojd'te se ohrát k ohni.“

Starý pán mlčky vypil šálek sake, a pak vynadal ostatním. „Co tady děláte? Doufám, že nemáte v úmyslu se do toho taky zapojit svými meči! Tenhle souboj je soubojem jednoho proti jednomu. Nevypadá to dobře, když je v záloze tolik lidí. Rozhodující chvíle se už pomalu blíží. Pojd'te všichni za mnou. Musíme být v dostatečné vzdálenosti, aby to nevypadalo, že plánujeme hromadný útok.“

5

Muži udělali, co jim nařídil. Denšičiró zůstal osamocen. Posadil se blíž k ohni a přemýšlel: „Když odbíjely zvony, bylo osm hodin. Teď už musí být dávno devět. Kde je Musaši? Má zpoždění.“

Jediné, co připomínalo jeho žáky, byly stopy ve sněhu. Jediným zvukem v okolí bylo praskání rampouchů na chrámovém okapu.

Vystřelila též jedna větev pod tíží sněhu. Pokaždé, když bylo ticho narušeno, Denšičiróovy oči se na místo, odkud zvuk přicházel, zahleděly jako oči jestřába.

A rychle jako jestřáb se k němu prodíral sněhem také jeden z mužů.

Hjósuke byl nervózní a sotva popadal dech. „Už jde," vykoktal mezi dvěma nadechnutími.

Denšičiró, který to vycítil dřív, než mu to Hjósuke stačil říct, byl už na nohou. „Už jde?" opakoval po něm a začal instinktivně zadupávat poslední zbytky ohně.

Hjósuke mu sdělil, že po odchodu z Ógiji Musaši příliš nespíchal, jako by věděl, že bude hustě sněžit. „Před několika minutami šel nahoru po kamenných schodech gionské svatyně. Já jsem přiběhl co nejrychleji jinou cestou, aby mě neviděl. Musaši se sice loudal, ale určitě nebude příliš pozadu. Doufám, že jste připravený."

„Hm, dobře... Ted' už ale odsud zmiz, Hjósuke."

„Kde jsou ostatní?"

„Nevím, ale ted' tě tu nechci. Znervózňuješ mě."

„Rozumím." Hjósukeho odpověď zněla poslušně, jenže se mu nechtělo odejít, a rozhodl se, že to neudělá. Poté, co Denšičiró udusil oheň v sněhové kaši a otočil se vzrušeně ke dvoru, se Hjósuke skrčil pod chrámovou podlahu a dřepěl tam ve tmě. Když byl ještě na čerstvém vzduchu, ani si neuvědomoval foukání větru, avšak pod budovou cítil jeho mrazivý chlad. Promrzlý na kost si objal kolena a snažil se sám sobě namluvit, že drkotání zubů a mrazení v zádech je způsobeno pouze zimou a nemá co dělat s jeho strachem.

Denšičiró poodešel asi sto kroků od chrámu a zaujal pevný postoj. Jednou nohou se zapřel o kořen vysoké borovice a netrpělivě vyhlížel svého protivníka. Hřejivé teplo ze sake bylo dávno pryč a Denšičiró cítil, jak mu mráz proniká pod kůži. To, že postupně ztrácí trpělivost, bylo zřejmé i Hjósukemu, který viděl na dvůr, kde stál Denšičiró, jako za bílého dne.

Z větve jednoho stromu se sesypala hromada sněhu. Denšičiró okamžitě vystartoval k útoku.

Musaši však stále nepřicházel.

6

Hjósuke už nevydržel jen tak sedět a nakonec vylezl ze svého

úkrytu. „Co je s tím Musašim?" zvolal.

„Ty jsi ještě tady?" zlobil se Denšičiró, ale myslel si totéž co Hjósuke a nenařídil mu, aby odešel. Oba si šli naproti, jako by se vzájemně mlčky dohodli. Potom zůstali stát, rozhlíželi se všemi směry, a co chvíli buď jeden, nebo druhý poznamenal: „Nevídím ho." Pokaždé to řekli našťavaněji a podezřívavěji.

„Ten parchant! Určitě utekl!" vyštěkl Denšičiró.

„To si nemyslím," trval na svém Hjósuke. Znovu dopodrobně rekapituloval vše, co viděl, a proč si je jistý, že Musaši nakonec dorazí.

Denšičiró ho přerušil. „Co je tamhleto?" zeptal se. Díval se na vzdálený konec chrámové budovy.

Z kuchyňské budovy za dlouhou chrámovou halou se vynořila svíčka s třesoucím se plamínkem. Nesl ji mnich, to bylo zřejmé, ale nedokázali rozeznat temnou postavu za ním.

Dva stíny a slabé světlo svíčky prošly brankou mezi kuchyní a hlavní budovou, a pak vystoupily na dlouhý ochoz haly Sandžúsangendó.

Mnich řekl tlumeným hlasem: „Všechno je zde v noci zavřeno, takže nevím. Dnes večer se tu hrálo několik samurajů u ohýnku na dvoře. Možná se ptáte právě na ně, ale jak vidíte, jsou už dávno pryč."

Druhý muž mluvil potichu. „Omlouvám se, že jsem vás vzbudil. Vida! Vidíte ty dva muže pod stromem? Třeba mi vzkaz, že tady na mě budou čekat, poslali zrovna oni."

„Každopádně se nic nestane, když se jich optáme."

„Udělám to sám. Cestu už znám, takže se můžete bez obav vrátit do své cely."

„Hodláte se svými přáteli uspořádat sněhový dýchánek?"

„Něco takového," řekl druhý muž s nepatrným úsměvem na rtech.

Mnich sfoukl svíčku a řekl: „Asi to není třeba zdůrazňovat, ale pokud si rozděláte oheň jako ti před vámi, buďte tak hodní a před odchodem ho řádně uhaste."

„Můžete se na mě spolehnout."

„Dobře. Tak já se tedy poroučím."

Mnich se vrátil zpět brankou, kterou za sebou pevně zavřel. Muž na ochozu chvíli nehybně stál, dívaje se upřeně na Denšičiróa.

„Hjósuke, kdo to je?"

„Nevím, ale přišel z kuchyně."

„Nevypadá jako někdo z chrámu.“

Denšičiró s Hjósukem popošli několik kroků k budově. Záhadný muž došel doprostřed ochozu. Tam se zastavil a podvázal si rukávy. Muži na dvoře se nevědomky přiblížili dostatečně blízko, aby na něj viděli, ale jejich nohy odmítaly jít dál.

Denšičiró se ještě dvakrát nadechl a vydechl, a pak vzkřikl: „Musaši!“

7

Denšičiró si byl dobře vědom, že muž stojící nahoře na ochozu je ve výhodnějším postavení. Nejenže byl dokonale chráněn zezadu, ale kdokoli by se pokoušel zaútočit zprava nebo zleva, musel by nejprve vylézt nahoru na ochoz. Mohl tedy veškerou pozornost soustředit na nepřítele před sebou.

Za Denšičiróem bylo volné prostranství, sníh a vítr. Dobře věděl, že si Musaši s sebou nikoho nepřivedl, ale nemohl ignorovat prázdný prostor za sebou. Udělal pohyb, jako by chtěl smést něco ze svého kimona, a řekl rázně Hjósukemu: „Zmiz odsud!“ Hjósuke se stáhl do zadní části dvora.

„Jste připraven?“ Musašiho otázka byla klidná, ale působila značně energickým dojmem. Zchladila vzrušeného protivníka jako ledová sprcha.

Denšičiró si Musašiho prohlédl až teď. „Tak to je ten parchant!“ pomyslel si. Byl plný nenávisti. Měl vztek, že mu zmrzačil bratra, mučilo ho, když ho s Musašim porovnávali obyčejní lidé, hluboce v něm bylo zakořeněno pohrdání venkovskými přivandrovalci, kteří se vydávají za samuraje.

„Jestli jsem připraven? Co je to za otázku, Musaši? Už bylo dávno devět!“

„Řekl jsem snad, že přijdu přesně v devět?“

„Žádný výmluvy! Čekám tady už dost dlouho. Jak vidíte, připraven jsem dostatečně. Slezte tedy dolů!“ Nepodceňoval svého nepřítele natolik, aby se na něj odvážil zaútočit ze stávajícího postavení.

„Hned to bude,“ odpověděl Musaši a pousmál se.

Mezi Musašiho představou o připravenosti k boji a představou jeho protivníka byl zásadní rozdíl. Denšičiró, přestože měl za sebou fyzickou přípravu, se teprve teď začínal připravovat po stránce psychické. Na rozdíl od něj Musaši začal boj dávno předtím, než se s

nepřítelem setkal. Pro něj teď bitva vstupovala do druhé, nejdůležitější fáze. U gionské svatyně spatřil ve sněhu stopy, a v té chvíli se probudil jeho válečnický instinkt. Protože věděl, že stín muže, který jej sledoval, je už delší dobu pryč, neohroženě vstoupil do Rengeóinu hlavní branou a zamířil rychle do kuchyně. Probudil tamního mnicha, zapřel s ním řeč a pomocí nevinných otázek se dozvěděl, co všechno se během večera přihodilo. Bez ohledu na skutečnost, že má zpoždění, si dal čaj a trochu se ohřál. Když se potom objevil, bylo to náhlé a navíc v relativním bezpečí na ochozu. Zcela převzal iniciativu v boji.

Druhou možnost získat výhodu mu poskytl Denšičiróův pokus vylákat jej z jeho postavení. Jedním způsobem boje mohlo být přijetí výzvy, druhým pak její ignorování a prosazení vlastní představy. Opatrnost byla na místě. V případě, jako byl tento, se vítězství podobá odrazu měsíce na jezeře. Jestliže po něm člověk bez rozmyslu skočí, může se snadno utopit.

8

Denšičiróův vztek neznal mezí. „Nejenže tu jste pozdě," řval, „ale nejste ani připravený. Mně se tu nestojí zrovna nejlépe."

Musaši byl nadále naprosto klidný. „Hned to bude. Počkejte."

Denšičiró nepotřeboval od nikoho slyšet, že vztek může snadno vést k porážce, ale tváří v tvář úmyslné snaze jej vyprovokovat se nedokázal ovládat. Všechny lekce strategie byly ty tam.

„Slezte už!" zaječel. „Sem, na dvůr! Dost podrazů, bojujte jako muž! Jsem Jošioka Denšičiró! Zákeřné taktizování a podlé praktiky nejsou mým zvykem. Jestli máte strach dřív, než souboj vůbec začal, tak nejste hoden, abyste se mnou bojoval. Slezte odtamtud!"

Musaši se zasmál. „Jste Jošioka Denšičiró. Proč bych se měl bát zrovna vás? Rozsekl jsem vás vedví už loni na jaře. Pokud to udělám znovu dnes večer, tak to bude jen opakování toho, co se už dávno stalo."

„Co to žvaníte? Kde? A kdy?"

„V Kojagjú, v Jamatu."

„Jamatu?"

„Přesněji řečeno v lázních hostince Wataja."

„Vy jste tam byl?"

„Ano. Samozřejmě jsme byli oba nazí. Měřil jsem si vás očima, zda

vás můžu porazit nebo ne. A moje oči vás tehdy roztály opravdu nádherně, pokud to tak mohu říct. Pravděpodobně jste si toho ani nevšiml, protože to na vašem těle nezanechalo žádný šrám, ale porazil jsem vás. O tom není pochyb. Jiní lidé jsou možná ochotní poslouchat vaše chvástání o vašich šermířských schopnostech, ale ode mě se nedočkáte ničeho než výsměchu."

„Byl jsem zvědavý, jakým způsobem mluvíte. Teď už vím, že žvaníte jako idiot. Vašich řečí mám už dost. Slezte dolů a já už ty vaše namyšlené oči otevřu!"

„Jakou volíte zbraň? Skutečný meč? Nebo dřevěný?"

„Proč se ptáte, když dřevěný meč nemáte? Hodláte snad použít opravdový, nebo ne?"

„Chtěl jsem, ale napadlo mě, že pokud byste se chtěl utkat s dřevěným, vezmu si ho od vás a budu bojovat s ním."

„Žádný nemám, hlupáku! Dost řečí! Bojujte!"

„Jste připravený?"

„Ne!"

Jak Denšičiró vytvářel prostor pro Musašiho seskok dolů, jeho paty vykreslily ve sněhu černou, dva a půl metru dlouhou křivku. Musaši na ochozu udělal několik kroků do strany, seskočil a pomalu se se svým protivníkem vzdalovali od hlavní haly. Avšak Denšičiró soubor pohledů jejich očí nevydržel, zničehonic tasil svůj dlouhý meč a sekl jím po Musašim. Meč odpovídal přesně jeho postavě. Nádherně se zaleskl a tiše prosvíštl vzduchem do místa, kde stál Musaši.

Musašiho úhybný manévř byl ale rychlejší než Denšičiróova zbraň. A ještě rychleji zareagovala Musašiho třpytivá čepel.

9

Vypadalo to, že jsou u sebe příliš blízko, než aby z toho mohli vyvážnout bez zranění, ale po chvíli hry světla na holých čepelích jejich mečů od sebe ustoupili.

Uplynulo několik minut napětí. Oba bojovníci mlčeli a stáli nehybně na místě, meče před sebou, dělily je od sebe necelé tři metry. Sníh, který se pomalu nakupil na Denšičiróově obočí, mu padal na řasy. Aby ho setřásl, snažil se všemožně zkroutit obličej, až to vypadalo, že má čelo samou bouli. Jeho vypoulené oční bulvy zářily jako rozžhavená dvířka rozpálené pece. V pravidelném rytmu

zhluboka oddechoval, jeho dech byl horký a silný jako proud vzduchu z měchu.

Začal propadat bezradnosti, protože si uvědomil, v jak nevýhodné pozici se ocitl. „Proč držím meč v úrovni očí, když ho vždycky při útoku držím nad hlavou?“ ptal se sám sebe. Neuvažoval v běžných dimenzích tohoto světa. Pověděla mu to jeho vařící se krev, která mu divoce tepala v žilách. Avšak celé tělo, až dolů po prsty u nohou, se soustředilo na úsilí působit na soupeře dojemem neohroženosti.

Vědomí, že držení meče v úrovni očí není technikou, v níž by zrovna vynikal, jej trápilo. Několikrát neměl daleko k tomu, aby zvedl lokty a dostal meč nad hlavu, ale bylo to příliš riskantní. Musaši přesně na tuto chvíli čekal, na onen zlomek vteřiny, kdy si Denšičiró zakryje rukama výhled.

Musaši držel meč rovněž v úrovni očí, ale jeho lokty měly volnost, byly ohebné, byly připravené na jakoukoli změnu pohybu. Denšičiróovy paže, které se ocitly v nezvyklé pozici, byly ztuhlé, nepoddajné, a jeho meč se chvěl. Musašiho meč byl v naprostém klidu, na jeho horní hraně se začal vrstvit sníl.

10

Zatímco Musaši čekal jako ostříž na sebemenší protivníkův pohyb, počítal jednotlivé nádechy a výdechy. Nechtěl jenom vyhrát, on musel vyhrát. Byl si dobře vědom, že se znovu ocitl na oné tenké hranici mezi životem a smrtí. Viděl Denšičiróa jako gigantický balvan, jako nesmírnou sílu. V myšlenkách se mu vybavilo jméno boha války, Hačimana. „Má lepší techniku než já," pomyslel si. Měl stejný pocit méněcennosti jako na hradě v Kojagjú, když byl obklíčen čtyřmi z nejlepších šermířů školy Jagjú. Bylo tomu tak vždy, když stál proti šermíři nějaké staré školy, protože jeho vlastní technika neměla formu ani systém, nebyla opravdu ničím než obyčejným bojem o přežití. Když se díval na Denšičiróa, viděl, že styl, který vytvořil a celý život rozvíjel Jošioka Kenpó, je současně prostý i komplikovaný, je systematický a má svůj řád. Nešlo ho překonat jen hrubou silou nebo samotným duchem.

Musaši si dával pozor, aby neudělal nějaký zbytečný pohyb. Jeho primitivní technika se nechtěla zapojit do hry. Byl překvapen, že se jeho pokrčené ruce odmítají napnout. To nejlepší, čeho byl v té chvíli schopen, bylo nepouštět se do ničeho nového, zůstat v

obránném postoji a vyčkávat. Oči mu postupně rudly, jak čekal na vhodný okamžik. Modlil se k Hačimanovi za vítězství.

Se zvyšujícím se napětím mu začalo divoce tlouct srdce. Kdyby to byl někdo jiný, nechal by se unést vírem zmatených pocitů a poddal by se jim. Zůstal však klidný, setřásl ze sebe pocit nedostatečnosti jako sněh z ramen. Jeho schopnost vypořádat se s tímto novým tlakem pramenila ze skutečnosti, že podobných situací, kdy mu šlo o život, přestál už více. Bylo to, jako kdyby mu někdo konečně sundal tmavou pásku z očí.

Kolem bylo hrobové ticho. Jen sněh padal na Musašiho hlavu a Denšičiróova ramena.

Musaši už před sebou neviděl onen obrovský balvan. Ani on sám už neexistoval jako jedinec. Vůle zvítězit byla zapomenuta. Viděl jen bílý sněh, který padal do prostoru mezi nimi, a jako sněh měl v té chvíli stejnou lehkost i jeho duch. Celý prostor najednou vypadal jako prodloužení jeho vlastního těla. Stal se vesmírem, nebo se vesmír stal jím. Byl tam, a přece tam nebyl.

Denšičiró nepatrně posunul nohu vpřed. Na hrotu jeho meče se zachvěla síla vůle udělat rozhodující pohyb.

Dva životy byly zmařeny dvěma seký jediného meče. Nejprve Musaši zaútočil dozadu. Hlava Ótagura Hjósukeho, nebo jen její část, proletěla kolem Musašiho jako velký karmínový květ sakury, a jeho tělo se skácelo směrem k Denšičiróovi. Druhý strašlivý výkřik - Denšičiróův bojový pokřik - byl přerušen v polovině, zůstala po něm jen slabá ozvěna. Musaši vyskočil tak vysoko, že to vypadalo, jako by se odrazil od protivníkovy hrudi.

11

Denšičiróova vysoká postava se zapotácela dozadu a dopadla na zem ve spršce bělostného sněhu.

Tělo měl žalostně zkřiveno a tvář zabořenou do sněhu. „Počkejte! Počkejte!“ volal umírající muž.

Musaši byl ale dávno pryč.

„Slyšíte to?“

„To volá Denšičiró!“

„Je raněný!“

Černé postavy, Genzaemon a žáci Jošiokovy školy, přeběhly přes dvůr jako jedna velká vlna.

„Vidíte to? Hjósuke je mrtvý!"

„Denšičiró!"

„Denšičiró!" volali všichni. Věděli však, že jejich volání je už zbytečné, stejně jako myšlenka na lékařskou pomoc. Hjósukeho hlava byla odseknuta podélně od pravého ucha po prostředek úst, a Denšičiróova hlava byla rozetnuta seshora až po pravou lícní kost. To vše během několika vteřin.

„Právě proto... Právě proto jsem tě přišel varovat," zajíkal se Genzaemon. „Proto jsem ti říkal, abys ho nepodceňoval. Ach Denšičiró! Denšičiró!" Stařec objímal tělo svého synovce a marně se jej snažil probudit.

Genzaemon se tiskl k Denšičiróovu mrtvému tělu, rozzlobilo ho však, když viděl, jak všichni chodí sem a tam v zakrváceném sněhu.

„Kde je Musaši?" zahřměl.

Někteří po něm už začali pátrat. Nikde ho ale nenašli.

„Není tady," odpověděl kdosi nešťastně.

„Někde tu musí být," vyštěkl Genzaemon. „Nemá přece křídla. Pokud se nebudu moci pomstít, nikdy se už nebudu smět považovat za člena rodiny Jošioka. Najděte ho!"

Jeden muž zalapal po dechu a ukázal prstem. Ostatní ustoupili krok dozadu a zírali naznačeným směrem.

„Je to Musaši?"

„Musaši?"

Když se tato myšlenka vynořila, rozhostilo se ticho. Nejednalo se o klid při rozjímání, bylo to hrozivé, démonické ticho, jako by uši, oči a mozky všech zúčastněných přestaly najednou fungovat.

Ať už viděli kohokoli, Musaši to nebyl, protože ten stál pod vyčnívající střechou nejbližší budovy. Oči měl upřené na Jošiokovy muže, zády se opíral o zeď a sunul se podél ní, dokud nedosáhl jihozápadního rohu haly Sandžúsangendó. Vylezl na ochoz a tiše se pomalu plížil k jejímu středu.

„Zaútočí na mě?" zvažoval. Když neučinili žádný pohyb jeho směrem, pokračoval pokradmu k severní straně budovy a skokem zmizel ve tmě.

Šest géniů poezie v moderním stylu

1

„Žádný namyšlený dvořan se nade mě nebude povyšovat! Jestli si myslí, že mě může odbýt prázdným listem papíru, tak si s ním musím pořádně promluvit. Jošino musím získat pro nás, to je otázka cti.“

Říká se, že člověk nemusí být dítě, aby si doopravdy užil hry. Když byl Haija Šójú v náladě, tak ho nedokázalo nic zadržet.

„Zaveďte mě do jejich pokoje!“ nařídil Sumigiku. Položil jí ruku na rameno, aby se mohl zvednout.

Kóecu jej napomínal, ale marně.

„Ne! Jdu pro Jošino... Praporečnice, jdeme! Váš generál jde do útoku! Kdo má odvahu, půjde se mnou!“

Podivnou skutečností v případech opilých je, že přestože vypadají, jako by měli každou chvíli upadnout nebo si jiným způsobem přivodit zranění, když je necháte o samotě, obvykle se jim nic nestane. Pokud by se však nikdo nesnažil je chránit, byl by náš svět světem samých necitů. Šójú se svými letitými zkušenostmi byl schopen jasně vymezovat hranice mezi tím, kdy se baví on sám a kdy baví druhé. Když si všichni mysleli, že je dostatečně opilý, a tudíž dobře zvladatelný, začal tropit potíže. Potácel se a vrávoral, dokud mu někdo nepřišel na pomoc. V takových chvílích vyvolává opilost v druhých spíše soucit.

„Upadnete,“ zvolala Sumigiku a běžela mu na pomoc.

„Co blázníte? Nohy se mi možná podlamují, ale můj duch se jen tak zlomit nedá!“ řekl naoko podrážděně.

„Tak zkuste jít sám.“

Nechala ho jít, ale okamžitě se svalil na podlahu.

„Asi jsem se trochu unavil. Někdo mě tam bude muset dovést.“

Na cestě do místnosti pana Kangana dělal, že si není ničeho vědom, ale byl plně při smyslech. Od začátku jedné chodby ke druhé se potácel, vrávoral, kroutil a všelijakými jinými způsoby zaměstnával svůj doprovod.

V sázce nebylo to, zda si nějací „namyšlení, nedopečení dvořané“ hodlají dělat nároky na Jošino. Velcí obchodníci, kteří v té době byli jen bohatými neurozenými lidmi, nestáli dvořanům z císařského paláce za pozornost. Pravda, ti si byli dobře vědomi svého postavení,

ale to bez peněz nic neznamenal. Dostatečným množstvím zlatých mincí, pořádáním vytríbených radovánek, prokazováním úcty jejich statusu a poskytnutím prostoru jejich pýše jimi bylo možno manipulovat jako loutkami. Nikdo to nevěděl lépe než Šójú.

Papírovými posuvnými dveřmi od předpokoje před místností pana Karasumarua prosvítalo jasné světlo. Šójú se je pokoušel otevřít.

Náhle někdo otevřel dveře zevnitř. „No vida, to je přeci pan Šójú!“ ozvalo se odsud.

2

Šójú vyvalil oči, nejprve překvapením, poté radostí. „Takuaně,“ řekl vzrušeně. „Jaké překvapení! Vy jste tu taky?“

„A vy taky?“ napodoboval jej Takuan. Dal Šójúovi ruku kolem krku a oba se opilecky objali jako dva milenci a třeli o sebe zarostlé tváře.

„Daří se vám dobře?“

„Ano. A vám?“

„Chtěl jsem se s vámi zase vidět.“

„Já taky, mnichu.“

Na závěr svého sentimentálního uvítání se plácali po hlavách a jeden druhému olizoval špičku nosu.

Pan Karasumaru obrátil pozornost z předpokoje na Konoeho Nobutadu, který seděl naproti němu. „Cha! Přesně jak jsem čekal. Přišel dělat rozruch až k nám.“

Karasumaru Micuhiro byl ještě mladý, mohlo mu být tak třicet. I kdyby nebyl dokonale oblečen, každý by díky jeho pěkné, světlé pleti, hustému obočí, rudým rtům a inteligentním očím poznal, že je urozeného původu. Ačkoli působil dojmem jemného, uhlazeného muže, uvnitř pod pozlátkem se skrýval silný temperament živený potlačovanou záští k vojenské třídě. Často říkal: „Proč jsem se v době, kdy jen válečníkům je souzeno být opravdovými lidskými bytostmi, musel narodit jako dvořan?“

Podle jeho názoru by se válečnická třída měla zabývat pouze vojenstvím a neplést se do ničeho jiného. Inteligentní mladý dvořan, který by byl spokojen se současným stavem věcí, by musel být hlupák. Vojenská uzurpace moci odporovala starodávným principům vlády vykonávané císařským dvorem za pomoci vojska. Samurajové se už dávno nepokoušeli o udržení harmonie s šlechtou. Řídili

všechno sami, zacházeli s dvořany jako s obyčejnou ozdobou. Nejenže zdobné čepice, které mohli nosit jen dvořané, ztratily smysl, dokonce i rozhodnutí, která jim byla dovolena udělat, by zvládly i obyčejné loutky.

Podle pana Karasumarua udělali bohové obrovskou chybu, když učinili muže, jako je on, dvořanem. Přestože sloužil císaři, viděl pro sebe jen dva způsoby existence. Buď věčně strádat, anebo veškerý čas prohrát. Jeho volbou bylo spočinout hlavou na kolenou krásné ženy, obdivovat se bledému světlu luny, na jaře se kochat sakurovými květy a zemřít s šálkem sake v ruce.

Z hodnosti komorníka to přes kontrolora zprava dotáhl až na císařského rádce. V systému bezmocné císařské byrokracie měl velmi vysoké postavení, ale mnoho času raději trávil ve čtvrti lásky, jejíž atmosféra mu dávala zapomenout na potupy, kterých se mu dostávalo, když musel vykonávat svůj úřad. Mezi jeho pravidelnými společníky bylo několik dalších významných dvořanů. Všichni byli v porovnání s vojenskými vládci chudí, ale peníze na své časté noční návštěvy Ógiji se jim podařilo vždy obstarat. Bylo to jediné místo, kde se cítili jako skuteční lidé.

Dnes večer byl hostem pana Karasumarua zamlklý, působný Konoe Nobutada, jemuž bylo asi o deset let více. Nobutada měl také aristokratické vychování a navíc vážný pohled v očích. Měl plnou tvář a husté obočí. Plet' měl sice tmavší, posetou pihami, ale jeho příjemné vystupování tyto nedostatky plně kompenzovalo. V podniku, jakým byla Ógija, by nikdy nikdo neuhodl, že patří mezi nejvyšší kjótské dvořany. Byl hlavou rodiny, ze které se vybírali císařští regenti.

3

Seděl vedle Jošino a usmíval se. Otočil se k ní a řekl: „To je pan Funabaši, vidíte?“

Jošino se jemně kousla do rtů, které byly červenější než slivoňové květy, a v očích jí byly vidět rozpaky způsobené trapnou situací. „Co mám dělat, když půjde dovnitř?“ dělala si starosti.

„Nevstávejte!“ poručil jí pan Karasumaru a chytil cíp jejího kimona.

„Takuane, co tam děláte? Použítte sem zimu. Jestli jdete ven, tak jděte, pokud ne, tak pojd'te dovnitř, ale hlavně zavřete dveře.“

Takuan mu sedl na lep. „Pojďte dál," řekl Šójúovi a zatáhl starého muže do pokoje.

Šójú došel k oběma dvořanům a posadil se přímo naproti nim.

„Takové překvapení," vítal jej Karasumaru s předstíranou vlídností.

Šójú se po kolenou přisunul blíže. Natáhl ruku směrem k Nobutadovi a poručil si: „Nalijte mi sake." Když dostal žádaný šálek, s přehnanou zdvořilostí se uklonil.

„Rád vás vidím, pane Funabaši," řekl Nobutada s úsměvem. „Vy máte vždy dobrou náladu."

Šójú vyprázdnil šálek a vrátil mu jej. „Nenapadlo by mě, že dnešním společníkem pana Kangana bude právě Vaše Jasnost." Nadále předstíral, že je opilejší, než ve skutečnosti byl. Rytmicky pohyboval vyhublým, vrásčitým krkem jako starý sluha a simuloval nesmírnou bázeň: „Odpusťte, Vaše Jasnosti!" Pak změnil tón a řekl: „Proč bych měl být tak uctivý? Cha, cha, cha! Co říkáte, Takuane?" Vzal Takuana kolem krku, přitáhl ho k sobě a ukázal prstem na oba dvořany. „Takuane," řekl, „nejvíc lituji dvořany. Honosí se vznešenými tituly jako císařský rádce nebo regent, ale nic z toho nemají. Dokonce i obchodníci jsou na tom lépe, nemyslíte?"

„Máte pravdu," odpověděl Takuan a pokusil se vyprostit krk.

„Poslyšte," dal Šójú mnichovi šálek rovnou před nos. „Ještě jste mi ani nenalil."

Takuan mu nalil sake a starý muž pil.

„Jste pěkně mazaný, Takuane. Veездеjším světě jsou mniši jako vy prohnání, obchodníci chytří, válečníci silní a dvořané hloupí. Cha, cha! Nemám pravdu?"

„Máte, máte," souhlasil Takuan.

„Dvořané nemohou dělat, co se jim zlíbí, kvůli svému postavení, a jsou odříznuti od politiky a skutečné vlády. Takže jim nezbyvá nic jiného než skládat verše a vynikat v kaligrafii. Nemám pravdu?" smál se.

Přestože měli Karasumaru Micuhiro i Konoe Nobutada zálibu v drobných žertech, Šójúovo zesměšňování je uvedlo do rozpaků. Reagovali na ně zarytým mlčením.

Šójú využil jejich rozpaků a pokračoval v nátlaku: „Jak smýšlíte vy, Jošino? Máte raději dvořany, nebo vám jsou milejší obchodníci?"

„Chi, chi," chichotala se Jošino. „Proč mi kladete tak podivné otázky, pane Funabaši?"

„Já si nedělám legraci. Snažím se jen nahlédnout hlouběji do

ženského srdce. Teď už vím, co v něm ukrýváte. Ve skutečnosti máte raději obchodníky, vidíte? Měl bych vás odsud odvést. Pojdte do našeho pokoje." Chytil ji za ruku a vstal s poťouchlým výrazem ve tváři.

4

Karasumaru se polekal, až mu vyšpláchlo sake z pohárku. „Vtipy se nesmí přehánět," řekl. Vyrval Jošininu ruku ze Šójúova sevření a přitáhl ji k sobě.

Jošino se ocitla mezi nimi. Zasmála se a pokusila se celou věc nějak vyřešit. Pravou rukou uchopila Karasumaru a levou Šójú. Tvářila se velmi ustaraně, když říkala: „Co já s vámi mám dělat?"

Přestože proti sobě nic neměli ani nebyli skutečnými rivaly v lásce, pravidla hry oběma mužům přikazovala, aby přivedli kurtizánu Jošino do ještě větších rozpaků.

„Nuže, má paní," řekl Šójú. „Sama se musíte rozhodnout. Musíte si vybrat muže, jehož pokoj pocítíte svou přítomností, toho, kterému dáte své srdce."

„To je zajímavé dilema. Povězte, Jošino, koho z nich si vyberete?" přidal se Takuan.

Jediný, kdo se hovoru neúčastnil, byl pan Nobutada. Po určité době jej však jeho smysl pro dekorum přiměl říct: „No tak, přátelé, nebuďte takoví. Podle toho, co vidím, si troufám tvrdit, že Jošino by se nejraději zbavila vás obou. Proč se nemůžeme bavit společně a přestat se hádat? Chudák Kóecu je teď sám. Dívky, dojděte některá pro něj, že je tu vítán."

Šójú mávl rukou. „Nemá smysl pro něj chodit. Vrátím se do svého pokoje s Jošino."

„To tedy ne," řekl Karasumaru a sevřel ji ještě pevněji.

„Ach ta šlechta namyšlená!" vykřikl Šójú. S jiskřícíma očima podal Karasumaruovi šálek a řekl: „Rozhodněme to soutěží v popíjení. Přímo před jejíma očima."

„Proč ne! Může z toho být docela dobrá zábava." Karasumaru vzal velkou misku a položil ji na malý stolek před sebou. „Jste si jistý, že ještě máte věk na to, abyste to zvládl?" zeptal se žertovně.

„Na to, abych porazil vyzáblého dvořana, přece nepotřebuju být mladík."

„Podle čeho budeme rozhodovat, kdo je na řadě? Samotné popíjení

není žádná zábava. Měli bychom si zahrát nějakou hru. Ten, kdo prohraje, bude muset vypít jeden šálek. Jakou hru navrhuje?"

„Co třeba zkusit, kdo na druhého vydrží déle zírat?"

„To bych se musel dívat na ten váš ošklivý obchodnický obličej. To by nebyla hra, ale mučení."

„Neurážejte! Hm, a co si zahrát kámen, nůžky, papír?"

„Dobrá."

„Takuane, budete nám dělat rozhodčího."

„Rád."

S vážným výrazem ve tváři začali. Po každé hře se ten, kdo prohrál, notně rozčiloval. Všichni se tomu smáli.

Jošino tiše vyklouzla z pokoje a vzosnou chůzí se ubírala chodbou, přičemž spodní část dlouhého kimona jí elegantně splývala za zády.

5

Zdálo se, že soutěž v pití sake nebude mít nikdy konce. Nedlouho po odchodu Jošino řekl Nobutada: „Musím už domů," a také nepozorovaně odešel.

Takuan neslušně zíval, a aniž by se dovolil, spočinul hlavou na kolenou Sumigiku. Přestože se mu na nich leželo moc dobře, pocítil osten viny. „Už bych se měl vrátit," pomyslel si. „Beze mě jim bude určitě smutno." Myslel tím Džótaróa a Ocú, kteří se v domě pana Karasumarua znovu setkali. Takuan tam Ocú odvedl po jejím zlém zážitku u chrámu Kijomizu.

Takuan a pan Karasumaru byli dobrými přáteli s mnoha společnými zájmy - poezií, zenem, sake a dokonce i politikou. Na sklonku předcházejícího roku dostal Takuan dopis s pozváním, aby novoroční svátky strávil v Kjótu. „Prý stále přespáváte v malých venkovských chrámech," psal mu Karasumaru. „Nestýská se vám po hlavním městě, dobrém sake z Nady, po společnosti krásných žen, po kulících na břehu řeky Kamo? Pokud chcete jen vyspávat, tak věřím, že vám praktikování zenu na venkově stačí, ale pokud toužíte po něčem živějším, tak přijďte sem mezi lidi. Je-li vám vzpomínka na hlavní město alespoň trochu milá, rozhodně ke mně zavítejte."

Krátce po svém příchodu, brzy po Novém roce, Takuana dost překvapilo, když uviděl Džótaróa, jak si u pana Karasumarua hraje na dvorku. Vyzvěděl na Karasumaruovi okolnosti chlapcovy

přítomnosti, a od Džótaróa se pak dozvěděl, že od Nového roku, kdy se dostala do Osuginých pařátů, nemá o Ocu žádné zprávy.

Ráno po svém bezpečném návratu do Karasumaruova domu ulehla Ocu s horečkou. Ještě se plně nezotavila. Džótaró o ni každý den starostlivě pečoval, celou dobu u ní seděl, přikládal jí na čelo studené obklady a ve stanovený čas odměřoval předepsanou dávku léků.

Takuan se k nim chtěl co nejdříve vrátit, ale kvůli svému hostiteli to udělat nemohl, a Karasumaru byl čím dál víc zabrán do soutěže v pití.

Oba soupeři byli velmi zkušení, vypadalo to, že soutěž skončí remízou, a také to tak skutečně dopadlo. Pokračovali v popíjení i pak, seděli vedle sebe a vzrušeně rozprávěli. Takuan by nedokázal říct, zda mluvili o politice vojenské šlechty, o pradávnmém významu dvořanů nebo o obchodnících, kteří se věnují rozvíjení zahraničního obchodu, ale očividně se jednalo o něco velmi vážného. Zvedl hlavu z kolen dámy Sumigiku, a aniž by se namáhal otevřít oči, opřel se o trám vedle výklenku a občas se smál útržkům jejich rozhovoru.

Zanedlouho se Karasumaru zeptal dotčeným tónem. „Kde je Nobutada? To už šel domů?”

„Na něm nesejde. Ale kde je Jošino?” řekl Šójú, který najednou vypadal docela střízlivě.

Karasumaru řekl Rin'je, aby Jošino našla a přivedla ji zpět.

Když procházela kolem pokoje, ve kterém Šójú s Kóecuem dnešní večer zahájili, nakoukla dovnitř. Uvnitř seděl osamocený Musaši s tváří kousek od světla lampy.

6

„Nevěděla jsem, že jste už zpátky,” řekla Rin'ja.

„Nejsem tu zas tak dlouho.”

„Přišel jste zadním vchodem?”

„Ano.”

„Kde jste byl?”

„Hm, venku z této čtvrti.”

„Určitě jste měl schůzku s nějakou krásnou dívkou. Že vám není hanba! Styďte se! Povím to mojí paní,” hubovala jej.

Musaši se tomu smál. „Nikdo tu není,” řekl. „Kde jsou všichni?”

„Jsou v jiné místnosti, baví se s panem Kanganem a mnichem.”

„Kóecu taky?”

„Ne. Kde je on, nevím."
„Možná už šel domů. Pokud ano, tak půjdu taky."
„To nemůžete. Bez dovolení dámy Jošino odsud odejít nemůžete. Pokud to uděláte, všichni se vám vysmějí. A já dostanu vyhubováno."

Musaši nebyl uvyklý vrtochům kurtizán, bral tedy tuto informaci s krajní vážností. „Tak takhle to tady chodí," myslel si.

„Rozhodně nemůžete odejít bez náležitého rozloučení. Počkejte tu, za chvíli se vrátím."

O několik minut později se v místnosti objevil Takuan. „Odkud jsi přišel?" zeptal se a poklepal přitom Musašimu na rameno.

„Prosím?" řekl překvapeně Musaši. Sklouzl ze svého polštáře na sezení, položil obě ruce na podlahu a hluboce se uklonil. „Uplynula dlouhá doba, co jsme se neviděli."

Takuan zvedl Musašiho ruce z podlahy a řekl: „Zde se mají všichni cítit co nejvolněji. Není důvod, abys mě zdravil tak formálně... Řekli mi, že je tu Kóecu, ale nikde ho nevidím."

„Kam myslíte, že odešel?"

„Zkusme ho najít. Je toho hodně, o čem bych si s tebou chtěl popovídat, ale to můžeme udělat při vhodnější příležitosti."

Takuan otevřel dveře do sousedního pokoje. Tam ležel pod přikrývkou Kóecu s nohama u ohřívadla. Od zbytku místnosti byl izolován malou zlacenou zástěnou. Poklidně spal. Takuan se neměl k tomu jej vzbudit.

7

Kóecu otevřel oči sám. Chvíli zíral na mnichovu tvář, pak na Musašiho, nevěda, co si má myslet.

Když mu vše vysvětlili, řekl: „Pokud jste v tom pokoji jen vy a pan Karasumaru, tak tam rád půjdu."

Našli Karasumarua a Šójúa ve chvíli, kdy už se dostatečně vypovídali a propadli melancholii. Dosáhli stadia, kdy sake začne chutnat hořce, rty jsou najednou suché a jediný doušek vody evokuje myšlenky na domov. Dnes to bylo ještě horší, protože je opustila Jošino.

„Proč nejdeme domů?" navrhl kdosi.

„To bychom mohli," souhlasili ostatní.

Přestože se jim domů příliš nechtělo, měli obavy, že kdyby zůstali

déle, z uvolněné nálady by nic nezůstalo. Avšak když se zvedli k odchodu, přiběhla do pokoje Rin'ja se dvěma mladšími dívkami. Rin'ja uchopila pana Karasumarua za ruce a řekla: „Omlouváme se za zdržení. Prosím, neodcházejte. Jošino je připravena vás přijmout ve svých soukromých pokojích. Vím, že je už pozdě, ale venku je díky sněhu světlo. Bylo by dobré, než nasednete do svých nosítek, abyste se pořádně ohřáli. Poďte, prosím, s námi.“

Nikdo z nich už neměl tu pravou náladu. Zkažená zábava se nedala tak lehce oživit.

Při pohledu na jejich váhání jedna z dívek řekla: „Jošino si je jistá, že si o ní musíte myslet, že je nezdvořilá, když vás opustila, ale jinak to prý nešlo. Kdyby zůstala s panem Kanganem, ublížila by panu Funabašimu, a kdyby odešla s panem Funabašim, bylo by panu Kanganovi smutno. Nechce, abyste si o ní mysleli, že vás přehlízí, tak vás zve k sobě. Pochopte, prosím, její situaci a zůstaňte ještě o trochu déle.“

Věděli, že odmítnout ji by bylo nezdvořilé, a navíc je lákala i představa vidět nejznámější kurtizánu v jejích soukromých pokojích. Nechali se tedy přesvědčit. Dívky je dovedly ke schodům do zahrady, na nichž bylo připraveno pět párů prostých slaměných sandálů. Obuli si je a vydali se potichu na cestu měkoučkým sněhem. Musaši neměl nejmenší představu, co se bude dít, ale ostatní si domýšleli, že se nejspíš zúčastní čajového obřadu, protože o Jošino bylo známo, že se s ohromnou horlivostí věnuje cestě čaje. Jelikož si po všem tom bezuzdém pití sake budou moci alespoň v klidu popovídat nad miskou čaje, nikdo nebyl proti. K jejich rozčarování však kolem čajového domku jen prošli a pokračovali dál v cestě přerostlou zahradou.

„Kam nás to vedete?“ zeptal se pan Karasumaru vyčítavě. „To jsou přeci morušové záhony!“

Dívky se zachichotaly a Rin'ja si pospíšila s vysvětlením. „Ale kdepak! To je naše pivoňková zahrada. Na začátku léta sem vždy doneseme stoličky a všichni sem chodí pít a obdivovat se kráse květů.“

„Ať už to jsou morušové záhony nebo pivoňková zahrada, v tomhle sněhu to tu není příliš příjemné. Chce snad Jošino, abychom se nachladili?“

„Je mi to líto. Je to ještě kousek.“

V rohu zahrady stál malý dům s doškovou střechou. Původně to

pravděpodobně byl rolnický dům z dob před vybudováním této čtvrti. Za domem byl háj a dvůr před domem byl výrazně oddělen od dobře udržované zahrady Ógiji.

„Tudy,“ kynula jim děvčata a uvedla je do místnosti s hliněnou podlahou a stěnami a sloupy začernalými sazemi.

Rin'ja ohlásila jejich příchod. Zevnitř se ozval hlas Jošino: „Vítejte! Račte dál!“

Papírovými posuvnými dveřmi prosvítala z ohniště měkká, načervenalá záře. Byla to zcela jiná atmosféra, než na jakou byli zvyklí z města. Když se hosté rozhlédli po kuchyni, zpozorovali na stěně viset slaměné pláštěnky. Přemýšleli, jakou zábavu pro ně asi Jošino přichystala. Odsunuly se posuvné dveře a jeden po druhém vstoupili do místnosti s ohništěm.

Oheň z pivoněk

1

Jošino měla na sobě pevné světle žluté kimono a pás z černého saténu. Použila jen minimum líčení a na hlavě měla prostý domácí účes. Hosté na ni obdivně zírali.

„Jak neobvyklé!“

„Okouzluje!“

Ve svém jednoduchém oděvu na pozadí černých stěn vypadala ještě krásněji než ve vyšíváných kimonech v momojamském stylu, které nosila obvykle. Pestrá kimona, na něž byli muži zvyklí, výrazně namalované rty, prostředím se zlacenými zástěnami a stříbrnými svícny, to vše bylo pro ženy tohoto řemesla nezbytné. Avšak Jošino neměla zapotřebí zvětšovat účinek své krásy.

„Hm,“ poznamenal Šójú, „tohle je opravdu něco!“ Starý muž se nikdy neměl k chvále, ale tentokrát byl i on uchvácen.

Aniž by pro ně připravila polštáře na sezení, pozvala Jošino všechny, aby si sedli k ohništi.

„Jak vidíte, bydlím zde. Nemohu vám toho moc nabídnout, ale alespoň tu je oheň. Doufám, že se mnou budete souhlasit, že oheň je za takovéto studené noci tím nejlepším pohoštěním. Ať je hostem kníže nebo chudáš. Máme zde velkou zásobu dříví, takže si můžeme v klidu povídat celou noc. Nemusím do ohně pro vůni přidávat sušené květiny. Udělejte si, prosím, pohodlí.“

Dvořan, obchodník, umělec a mnich seděli se zkříženýma nohama u ohniště s rukama nad ohněm. Kóecu přemýšlel o studené procházce z Ógiji a příjemném pozvání k ohni. Bylo to skutečně výborné pohoštění, vyvěrající ze samé podstaty péče o hosty.

„Pojďte také k ohni,“ řekla Jošino. Usmála se hezky na Musašiho a udělala mu místo vedle sebe.

Musaši byl zmaten, do jaké společnosti se dostal. Jošino byla patrně hned po Tojotomim Hidejošim a Tokugawovi Iejasuovi nejslavnější postavou Japonska. Samozřejmě zde byla Okuni se svým kabuki a Hidejošiho žena Jodogimi, ale o Jošino se tvrdilo, že má více šarmu než Okuni a více důvtipu, krásy a dobrosrdečnosti než Jodogimi. Mužům, kteří se s Jošino stýkali, se říkalo „velevážení zákazníci“ a jí říkali „vrchní kurtizána“. Tímto titulem se honosila každá kurtizána její třídy, ale když se v té době řeklo „vrchní kurtizána“, přišla všem na mysl pouze Jošino. Musaši slyšel, že má pět pomocnic na koupání a dvě na stříhání nehtů.

Toho večera se Musaši poprvé v životě ocitl ve společnosti nalíčených, uhlazených dam a reagoval na to trochu toporně. Bylo to částečně proto, že nechápal, co ostatním připadá na Jošino tak zvláštní.

„Udělejte si pohodlí,“ řekla mu. „Pojďte si sem sednout.“

Když jej takto vyzvala ještě několikrát, byl nucen poslechnout. Posadil se vedle ní a napodobil ostatní. Nemotorně natáhl ruce nad oheň.

Jošino se podívala na jeho rukáv a spatřila malou červenou skvrnu. Zatímco ostatní byli ponořeni do rozhovoru, vytáhla ze svého rukávu kousek papíru a skvrnu utřela.

„Děkuji,“ řekl Musaši. Kdyby zůstal potichu, nikdo by si ničeho nevšiml, ale ve chvíli, kdy promluvil, se pohledy všech stočily na karmínovou skvrnu na papíře, který držela v ruce Jošino.

Karasumaru vypouklil oči a řekl: „To je přece krev!“

„Ale co vás nemá? To je jen kvítek z červené pivoňky,“ usmála se Jošino.

2

V ohništi měkce hořely čtyři dřevěné klacíky, vydávaly příjemnou vůni a osvětlovaly malou místnost, jako by byl bílý den. Jemný kouř neštípál v očích, podobal se obláčku bílých pivoňkových květů tu a

tam posázených nafialovělými a karmínovými jiskrami. Kdykoli to vypadalo, že oheň uhasne, přiložila Jošino do ohniště další klacíky.

Muži byli natolik uchvázeni krásou plamenů, že neměli čas zeptat se, čím přikládá. Karasumaru to ale nakonec udělal. „Co je to za dřevo? Borovice to není.“

„Ne,“ odpověděla Jošino. „Jsou to pivoňky.“

Všechny to překvapilo, protože pivoňka se svými útlými větvičkami podobnými křoví by se jen těžko dala použít na zátop. Jošino vzala jeden nepatrně ohořelý klacík a podala jej Karasumaruovi.

Vysvětlila všem, že pivoňky se ve zdejší zahradě pěstují už sto let. Začátkem zimy je zahradníci prořezávali, odřezávali vrchní části, které byly prolezlé červy. Odřezky pak zůstaly na zátop. Nebylo jich mnoho, ale Jošino to stačilo.

Pivoňka, připomenula Jošino, je královnou květin. Je tedy jen přirozené, že její uschlé větévky jsou obdařeny kvalitou, kterou nelze najít nikde jinde, stejně jako někteří lidé mají vlastnosti, které by šlo jen těžko hledat u jiných. „Kolik je na světě lidí,“ přemítala, „jejichž čtnosti přetrvají i poté, co oni uvadli a zemřeli?“ S melancholickým úsměvem na rtech si sama odpověděla: „My lidé kveteme, jen dokud jsme mladí. Zůstanou z nás ale seschlé, vyčpělé mrtvoly, někdy i dřív než umřeme.“

3

Chvilí nato Jošino řekla: „Omlouvám se, že vám nemohu nabídnout víc než sake a tento oheň. Ale aspoň máme do rozbřesku dost dříví.“

„Nemusíte se omlouvat. Tohle je opravdu královské pohoštění.“ Šójú, uvyklý přepychu, tuto chválu myslel naprosto upřímně.

„Chtěla bych vás však o něco požádat,“ řekla Jošino. „Mohli byste, prosím, tento večer zvěčnit poezii?“

Zatímco roztírala tuš, dívky roztáhly ve vedlejší místnosti vlněný koberec a rozprostřely na něj několik čínských papírů na psaní. Byly vyrobeny z vláken bambusu a moruše. Byly pevné a měly výbornou savost, ideální pro kaligrafii.

Pan Karasumaru se ujal role hostitele. Otočil se k Takuanovi a řekl: „Dobrý mnichu, můžete něco případného napsat, když si to dáma přeje? Nebo bych snad měl nejprve požádat Kóecua?“

Kóecu se tiše přisunul k papíru. Chopil se štětce, chvilí přemýšlel a

pak namaloval pivoňkový květ.

Takuan nad to napsal:

*Proč ulpívat na životě
kráse a vášni
tak vzdáleném?
Přívabné jsou pivoňky,
leč přijdou o své květy a uvadnou.*

Takuanova báseň byla psána japonsky. Karasumaru se tedy rozhodl pro klasickou čínštinu. Napsal několik veršů z jedné Taj Wenovy básně:

*Když snažím se, hory na mě shlíží.
Když odpočívám, vzhlížím já na ně.
Může to vypadat stejně, ale tak to není,
neboť snažení nepředčí zahálení.*

Pod Takuanovu báseň připsala svou báseň Jošino:

*I když zrovna kvetou,
smutek visí
nad květy.
Myslí snad na to,
že také jednou opadají?*

Šójú s Musašim tiše přihlíželi. Musašimu se velmi ulevilo, když nikdo nenaléhal, aby také něco napsal.

Vrátili se k ohništi a znovu si povídali. Šójú si však najednou všiml loutny biwa ve výklenku vnitřního pokoje. Požádal Jošino, ať jim na ni zahraje. Ostatní jej v jeho žádosti podpořili.

Jošino bez ostychu uchopila nástroj a posadila se doprostřed spoře osvětlené vnitřní místnosti. Nehrála jako profesionální hudebnice hrdá na své umění ani se nepokoušela o přehnanou střídmost. Muži se oprostili od zbytečných myšlenek, aby si mohli lépe vychutnat, jak hraje úryvek z *Příběhu rodu Taira*. Měkké, jemné tóny byly vystřídané vášnivější pasáží, která přešla do rychlého sledu akordů. Oheň zhasínal a pokoj potemněl. Všichni byli natolik fascinováni hudbou, že se nikdo ani nepohnul, dokud je malá exploze jisker nepřivedla zpátky na zem.

Když skladba skončila, řekla Jošino s mírným úsměvem: „Obávám se, že jsem to nezahrála příliš dobře.“ Odložila loutnu a vrátila se zpět k ohni. Když se muži zvedli k odchodu, byl Musaši šťastný, že je konečně vysvobozen, a mířil ke dveřím jako první. Jošino se rozloučila s každým zvlášť, kromě Musašiho. Když se otočil a

chystal se odejít, chytila jej Jošino tiše za rukáv.

„Musaši, vy tu dnes zůstaňte. Něco mi říká... Ještě vás nemůžu propustit.“

4

Tváře se mu studem červenaly jako panně. Předstíral, že nic neslyšel, ale ostatním bylo jasné, že tone v rozpacích a nedokáže nic říct.

Jošino se otočila k Šójúovi a zeptala se: „Nebude vám doufám vadit, když ho tady necháte, že ne?“

Musaši vyprostil rukáv z jejího sevření a řekl: „Bohužel, odcházím z Kóecuem.“

Když pospíchal ke dveřím, Kóecu jej zastavil. „Nebud'te takový, Musaši. Proč byste tu dnes nezůstal? Můžete k nám přijít až zítra. Koneckonců, dáma byla tak laskavá a dala najevo, že o vás má zájem," řekl a dohnal ostatní.

Opatrnost Musašimu říkala, že chtějí, aby zůstal jen proto, aby se mu pak druhý den vysmáli. Ale vážnost vepsaná ve tváři Jošino a Kóecua svědčila o tom, že se nejedná o pouhý žert.

Šójú a Karasumaru, pobaveni jeho rozpaky, si nemohli odpustit, aby k tomu něco nepoznamenali. „Jste nejšťastnější muž v celé zemi," řekl jeden, a druhý se nabízel, že hrozně rád zůstane místo něj.

Všechno žertování skončilo ve chvíli, kdy přišel muž, kterého Jošino poslala zkontrolovat situaci. Ztěžka oddechoval a zuby mu drkotaly strachem.

„Ostatní pánové mohou odejít," řekl, „ale Musaši by se o to raději pokoušet neměl. Je otevřena pouze hlavní brána a za ní, v okolí čajovny Amigasadžaja a na ulici, jsou houfy samurajů, jsou po zuby ozbrojení a chodí kolem v malých skupinách. Jsou z Jošiokovy školy. Obchodníci se bojí, že se něco ošklivého semele, tak raději zavřeli dřív své obchody. Za branou čtvrti směrem k jezdeckému cvičišti je prý přinejmenším tak sto mužů.“

Všichni muži byli překvapeni, nejen samotnou zprávou, ale i tím, že Jošino učinila takovéto bezpečnostní opatření. Pouze Kóecu tušil, že se dnes něco stane.

Jošino pochopila, že se něco děje, hned jak si všimla krvavé skvrnky na Musašiho rukávu.

„Musaši," řekla, „když jste teď toto všechno slyšel, tak si jistě myslíte, že odsud musíte odejít, abyste dokázal, že se nebojíte. Nedopustíte se však žádné unáhlenosti. Pokud si vaši nepřátelé myslí, že jste zbabělec, můžete jim dokázat, že jím nejste, až zítra. Dnes večer jste si sem přišel odpočinout. Je známkou opravdového muže umět se dobře pobavit. Jošiové vás chtějí zabít. Rozhodně není ostudou se tomu vyhnout. Po pravdě, mnoho lidí by vás odsoudilo pro nedostatek důvtipu, pokud byste trval na tom, že padnete do jejich pastí.

Jde samozřejmě i o vaši čest, ale myslete také na potíže, které můžete svým jednáním způsobit lidem ve čtvrti. Ohrozil byste i životy svých přátel. Za těchto okolností bude nejrozumnější zůstat zde."

Jošino nečekala na odpověď. Otočila se k ostatním a řekla: „Věřím, že vy se dostanete bezpečně domů. Dávejte na sebe pozor."

Rozbitá loutna

1

O několik hodin později odbily zvony čtvrtou. Vzdálená ozvěna zpěvu a hudby postupně utichla. Musaši seděl na prahu místnosti s ohništěm, osamělý vězeň čekající na úsvit. Jošino seděla u ohně.

„Není vám tam chladno?" zeptala se. „Pojďte sem, ať se zahřejete."

„To je dobrý. Můžete si jít lehnout. Až ráno vyjde slunce, dostanu se ven i sám."

Stejná slova si za tu dobu vyměnili už několikrát, ale bez většího účinku.

Přes nedostatek vytríbenosti Musaši Jošino přitahoval. Ačkoli se říkalo, že žena, která má raději muže jako muže a ne zdroj příjmů, by ve čtvrti lásky neměla co pohledávat, bylo to pouze klišé opakované klienty nevěstinců, muži, kteří poznali jen obyčejné prostitutky, kteří nepřišli nikdy do styku s velkými kurtizánami. Ženy stejného původu a vychování jako Jošino se mohly zamilovat docela snadno. Jošino byla jen o dva roky starší než Musaši, ale rozdíl v jejich zkušenostech s láskou byl obrovský. Když viděla, jak je upjatý, jak potlačuje své emoce a vyhýbá se její tváři, jako by pohled na ni byl oslepující, cítila se znovu jako dobře střežená panna zažívající první záchvěvy lásky.

Pomocnice, které si nebyly vědomy jejich napětí, rozprostřely ve vedlejší místnosti přepychové matrace, za které by se nemuseli stydět ani knížecí synové a dcery. Na rozích saténových podušek se blýskaly malé zlaté rolničky.

Když se ze střechy sesunula vrstva sněhu, bylo to, jako by někdo seskočil z plotu do zahrady. Pokaždé, když k tomu došlo, se Musaši napřímil jako bodliny na ježkovi. Zdálo se, že nervy mu dosahují až ke konečkům chlupů a vlasů.

Jošino proběhlo drobné zachvění. Byla právě nejstudenější část noci, hodina před rozedněním. Netřásla se však zimou. Způsobil to pohled na divokého muže, který ji tolik přitahoval.

Konvice nad ohněm začala vřít, byl to příjemný, konejšivý zvuk. Poklidně mu nalila trochu čaje.

„Už bude svítat. Dejte si šálek čaje a ohřejte se u ohně.“

2

„Děkuju,“ řekl Musaši, aniž se pohnul.

„Máte ho zde,“ řekla znovu, ale přestala dále naléhat. Nechtěla být zbytečně dotěrná. Přesto se jí trochu dotklo, že čaj tam leží jen tak. Když už byl studený, že se nedal pít, vylila ho do malého kbelíčku určeného právě pro tyto účely. „Jaký smysl má nabízet čaj vesničanovi, který neumí docenit smysl pití čaje?“ pomyslela si.

Přestože k ní seděl zády, viděla, že má celé tělo napjaté jako ocelovou zbroj. V očích se jí zračilo porozumění.

„Musaši.“

„Ano?“

„Proč jste stále tak napružený?“

„Nejsem. Jenom se snažím nebýt příliš uvolněný.“

„Kvůli vašim nepřítelům?“

„Samozřejmě.“

„Pokud byste byl v tomto stavu znenadání napaden, byl byste na místě mrtev. Jsem si tím jistá a je mi z toho smutno.“

Musaši neodpovídal.

„Jsem jenom žena a o válečném umění toho moc nevím, ale z toho, co jsem dnes viděla, mám strašný pocit, že jsem se celý večer dívala na muže, kterého zabijí. Visí nad vámi stín smrti. Je to pro válečníka, který má každou chvíli čelit stovce mečů, bezpečné? Může takový muž zvítězit?“

Otázka sice zněla soucitně, ale rozčilila jej. Prudce se otočil, došel k ohništi a sedl si naproti ní.

„Chcete tím říct, že ještě nejsem dostatečně vyzrálý?"

„Vy se na mě zlobíte?"

„Žádná žena mě rozzlobit nedokáže. Spíš bych chtěl vědět, proč si myslíte, že jednám jako muž, kterému je souzeno zemřít."

Byl si bolestně vědom sítě mečů, nekalých úmyslů a proklínání, oné sítě, kterou právě spřádali Jošiokovi žáci. Očekával jejich pomstu, a na dvoře chrámu Rengeóin zvažoval, že se někde ukryje. Bylo by to ale nezdvorné vůči Kóecuovi a nedodržel by slib, který dal při odchodu Rin'je. Mnohem důležitější pro něj však bylo, aby si o něm nemysleli, že utekl ze strachu.

Myslel si, že po návratu do Ógiji ukázal obdivuhodnou dávku vyrovnanosti a klidu. A teď se Jošino vysmívala jeho nezralosti. Nevadilo by mu to, kdyby to řekla žertem jako ostatní kurtizány. Jošino to však myslela naprosto vážně.

3

Tvrdil, že se nezlobí, ale z očí mu šlehalý blesky. Díval se jí zpřímá do tváře. „Vysvětlete mi, co jste tím chtěla říct." Když se neměla k okamžité odpovědi, dodal: „Nebo jste to myslela žertem?"

Ve tvářích se jí znovu objevily dolíčky, které předtím na chvíli zmizely. „Jak můžete něco takového říct?" smála se a vrtěla hlavou. „Myslíte, že bych o něčem tak vážném dokázala žertovat před bojovníkem?"

„Tak co jste tím myslela? Povězte mi to."

„Dobře. Povím vám to, když to tolik chcete vědět. Poslouchal jste, když jsem hrála na biwu?"

„Co to s tím má společného?"

„Možná to byla hloupá otázka. Takto napjatý jste nemohl vnímat jemné, prchavé tóny hudby."

„To není pravda. Poslouchal jsem."

„Napadlo vás, jak je možné všechny ty kombinace měkkých a hlasitých, slabých a silných tónů vyloudit z těla jediného nástroje?"

„Poslouchal jsem melodii. Co jsem ještě měl slyšet?"

„Dělá to tak mnoho lidí, ale já bych ráda ukázala, že loutna a lidské bytosti si jsou podobné. Nebudu vás zatěžovat podrobnostmi o technice hry, raději vám zarecituji báseň od Po Ťú-iho, v níž jsou

jednotlivé tóny loutny popsány. Jsem si jistá, že ji znáte."

Trochu svařila obočí a začala tichým hlasem odříkávat báseň, některé verše zpívala:

*Silné struny duní jako déšť
a tenké jen tiše šeptají si.
Dunění, šeptání - vše dohromady,
jako zvonění malých a velkých perel
v nefritové míse.
Slyšeli jsme žluvu, drobnou mezi květy,
zurčení potoka, jak písčinou prodírá se.
Tu zima vodu spoutá
a ztuhlé struny se až k prasknutí napínají.
Pak znovu bolest a nařikání
i ve chvíli, kdy už hudba dávno nezní.
Tu stříbrná váza rozbila se a voda vytekla,
ven jezdci vyskočili, za hlasitého řinčení zbraní.
A než plektrum odložila,
jediným úderem píseň zakončila.
Všechny struny vydaly tón,
jako když roztrhne se hedvábí.*

„A tak obyčejná loutna může vyloudit nekonečné množství tónů. V době, kdy mě dali do učení ke kurtizánám, jsem to nemohla pochopit. Nakonec jsem loutnu rozbila, abych se podívala, co se v ní ukrývá. Potom jsem se pokoušela nástroj také vyrobit. Po několika pokusech jsem zjistila, že tajemství loutny spočívá v jejím srdci."

Vstala a došla do vedlejšího pokoje pro biwu. Znovu se posadila, uchopila nástroj za krk a postavila jej před něj.

„Když se podíváte na její srdce, zjistíte, v čem spočívá tajemství bohatosti jejích tónů." Vzala do ruky ostrý nůž a rychlými, silnými ranami jej zabodávala do hruškovité zadní desky loutny. Čtyři bodnutí a bylo dokonáno. Udělala to tak rychle a přesvědčivě, že Musaši napůl očekával, že z nástroje poteče krev. Pociťl dokonce bodavou bolest, jako kdyby nůž pronikal do něj. Jošino odložila nůž za sebe a zvedla loutnu tak, aby byla vidět její konstrukce.

4

Musaši, dívaje se střídavě na Jošino a na rozbitou loutnu, přemítal, odkud se v ní vzala ta dravá energie, s níž dokázala tak zručně

zacházet se zbraní. Bodavá bolest ho neopouštěla.

„Podívejte se," řekla, „vnitřek loutny je téměř prázdný. Všechny variace tónů pocházejí tady z té prostřední příčky. Tento jediný kus dřeva tvoří kosti nástroje, životně důležité orgány, jeho srdce. Kdyby byla příčka rovná a pevná, zněla by loutna stále stejně, ale byla vytvarována takto zakřiveně. Tohle samotné by ještě k nekonečné rozmanitosti tónů nestačilo. Ta pochází z toho, že je příčce ponechána jistá volnost, aby se na obou koncích mohla chvět. Jinými slovy, tónová bohatost pramení z jisté svobody pohybu, volnosti obou konců příčky.

S lidmi je to také tak. Musíme mít v životě trochu volnosti. Náš duch se musí svobodně pohybovat. Být strnulý a napnutý je totéž jako být křehký a neschopný zavčas reagovat."

Musaši nedokázal odpoutat od loutny oči, nebyl schopen ani slova.

„Toto," pokračovala, „by mělo být zřejmé každému, ale nejsou nakonec všichni lidé strnulí? Jediným drnkutím plektrem dokážu, aby loutna zněla jako kopí, meč, jako rozpolcená mračna, a to vše díky rovnováze mezi pevností a pohyblivostí dřevěné příčky. Dnes večer, když jsem vás poprvé uviděla, jsem ve vás nenašla ani stopu volnosti, jenom strohou, nepoddajnou napjatost. Kdyby byla příčka tak tuhá a neohebná jako vy, stačil by jediný úder plektra a struna by praskla. Možná by tak dopadla i ozvučnice. Asi bylo ode mě troufalé vám to tak říkat, ale dělala jsem si o vás starosti. Nic z toho nebylo řečeno žertem, v žádném případě jsem si vás nechtěla dobírat. Chápete?"

V dále zakokrhával kohout. Mezerami okenic začaly dovnitř pronikat sluneční paprsky odrážené sněhem. Musaši seděl a zíral na znetvořené tělo loutny a dřevěné úlomky na podlaze. Nevnímal ranní kokrhání. Nevšímal si slunečního svitu.

„Tak vida," řekla Jošino. „Je už světlo." Bylo na ní vidět, že je jí líto, že se noc nachýlila ke konci. Sáhla po dalším klacíku, aby mohla přiložit, ale žádný už nezůstal.

Otvírání dveří, štěbetání ptáčků - zvuky, které provázejí každé ráno, pronikaly do pokoje, ale Jošino se nechystala otevřít okenice. Přestože oheň už vyhasl, v žilách jí proudila horká krev.

Její mladičké pomocnice věděly, že dokud je nezavolá, nemají dveře jejího domku otevírat.

Jarní churavění

1

Během dvou dnů roztál sníh a teplý jarní vánek probudil nesčetné množství nových pupat k rozkvětu. Slunce páliło tak silně, že už ani bavlněné oděvy nebyly příjemné na nošení.

Před vchodem do domu pana Karasumarua stál mladý zenový mnich. Kimono měl až do výše boků zašpiněné od bláta. Poté, co nedostal žádnou odpověď na opakovanou žádost, aby mu někdo otevřel, obešel dům a dostal se k obydlí pro služebnictvo. Postavil se na špičky, aby mohl nahlédnout oknem dovnitř.

„Kdo jste? Mnich?“ zeptal se Džótaró.

Mnich se otočil a otevřel ústa údivem. Nechápal, jak se takový pobuda mohl dostat až na dvorek Karasumaruova domu.

„Jestli žebraíte, tak budete muset jít dozadu ke kuchyni,“ řekl Džótaró.

„Nejsem tu kvůli almužně,“ odpověděl mnich. Vytáhl z kimona pouzdro na dopisy. „Jsem z klášteře Nansódži v provincii Izumi. Tento dopis je pro Takuana Šúhóa a doslechl jsem se, že teď pobývá zde. Ty jsi poslíček?“

„To je snad jasné, že nejsem. Jsem tu hostem stejně jako Takuan.“

„Opravdu? Mohl bys v tom případě říct Takuanovi, že jsem tady?“

„Počkejte tu, zavolám ho.“

Když se Džótaró přiřítíl do vstupní haly, zakopl o okraj paravánu a mandarinky v jeho kimonu se rozkutálely po podlaze.

Rychle je posbíral a pospíchal k vnitřním komnatám.

Po chvíli se vrátil zpátky, aby mnichovi sdělil, že Takuan je pryč. „Říkají, že je v klášteře Daitokudži.“

„Víš, kdy se vrátí?“

„Nejspíš brzy.“

„Mohl bych počkat někde, kde nebudu nikomu na obtíž?“

Džótaró vyskočil na dvorek a zavedl mnicha přímo do stodoly. „Můžete počkat tady,“ řekl. „Sem nikdo nechodí.“

Stodola byla plná slámy, těžných vozíků, kravského hnoje a spousty jiných věcí, ale než byl mnich schopen něco namítnout, Džótaró uháněl přes zahradu k domku na západním konci areálu.

„Ocú!“ zavolal. „Přinesl jsem vám nějaké mandarinky.“

2

Lékař pana Karasumarua přesvědčoval Ocú, že nejde o nic vážného. Věřila mu, i když věděla, že je příliš vyhublá. Stačilo si položit ruku na tvář. Horečka nepřestávala a ani chuť k jídlu se jí nevracela. Dnes ráno ale pošeptala Džótaróovi, že by si dala mandarinku.

Džótaró ji zanechal na lůžku a pospíchal do kuchyně, kde se dozvěděl, že nikde v celém domě mandarinky nenajde. Neměli je ani u zelináře, ani v ostatních obchodech, vydal se tedy na tržiště v Kjógoku.

Bylo tam množství různého zboží - hedvábné nitě, výrobky z bavlny, olejové lampy, kožešiny a podobně. Jen mandarinky neměli. Když opustil tržiště, jeho naděje vzrostly, kdykoli spatřil nějaké oranžové plody u někoho na zahradě. Jak se však ukázalo, byly to pokračé hořké pomeranče a kdoule.

Proslídil skoro polovinu města a nakonec si musel dopomocť drobnou krádeží. Před šintoistickou svatyní byly navršeny jako obětiny hromádky brambor, mrkve a mandarinek. Naplnil si kimono ovocem a rozhlédl se kolem, aby se ujistil, že ho nikdo nepozoruje. Strachoval se, že se každou chvíli musí objevit nasupené božstvo, a tak se celou cestu zpátky do domu pana Karasumarua raději modlil: „Prosím, netreštěj mě. Nejsou pro mě.“

Vyrovnal mandarinky do řady. Nabídl jednu Ocú a oloupal ji. Obrátila se k němu zády, odmítala si ji vzít.

„Co se děje?“

Když se k ní naklonil, aby jí viděl do tváře, zabořila hlavu hlouběji do podušky. „Nic,“ vzlykala.

„Už zase brečíte?“ řekl Džótaró a mlaskl jazykem.

„Promiň.“

„Neomlouvajte se. Raději si vezměte mandarinku.“

„Později.“

„Dobře, tak alespoň snězte tu, kterou jsem oloupal.“

„Džótaró, vážím si tvojí starostlivosti, ale teď nic nemůžu.“

„To je tím, že pořád pláčete. Proč jste tak smutná?“

„Pláču, protože jsem šťastná. Protože jsi na mě tak hodný.“

„Takhle se mi nelíbíte. Chce se mi pak taky brečet.“

„Slibuji, že přestanu. Teď mi už odpustíš?“

„Jen když sníte tu mandarinku. Jestli nebudete nic jíst, umřete.“

„Později. Sněž ji ty."
„Já nemůžu." Těžce polkl, když si představil hněvivý pohled božstva.

3

„Nemáš snad mandarinky rád?"
„Mám."
„Tak proč si nedáš?"
„Nemůžu."
„Proč?"
„Prostě nemůžu."
„Protože nic nejím?"
„Hm... Jo."
„No dobrá, tak sníme každý jednu, ano?" řekla Ocú. Otočila se k němu a začala svými jemnými prsty z dužiny odstraňovat nitkovitá bílá vlákna.
„Já jsem se už najedl mandarinek cestou."
„A kde je Takuan?" zeptala se nepřítomně.
„V Daitokudži."
„Je pravda, že se viděl včera v noci s Musašim?"
„Vy jste to slyšela?"
„Ano, zajímalo by mě, jestli Musašimu pověděl, že jsem tady."
„Předpokládám, že jo."
„Takuan mi slíbil, že sem Musašiho pozve. Řekl ti o tom něco?"
„Ne."
„Jen aby na to nezapomněl."
„Mám se ho zeptat?"
„Udělej to, prosím tě." Poprvé se usmála. „Ale neptej se ho přede mnou."
„Proč ne?"
„Takuan je strašný. Pořád mi říká, že trpím Musašiho nemocí."
„Kdyby Musaši přišel, tak by vás to rozveselilo a vstala byste hned z postele, vidíte?"
„Ty jsi už jak Takuan!" řekla, ale vypadala opravdu šťastně.
„Je tu Džótaró?" zavolal jeden z Karasumaruových mužů.
„Tady jsem."
„Takuan tě chce vidět. Pojď se mnou."
„Běž a zjisti, co chce," nabádala ho Ocú. „A nezapomeň, o čem

jsme teď mluvili. Zeptej se ho na to, ano?" Její bledé tváře lehce zrudověly, jak si přitáhla pokrývku až do půlky obličeje.

4

Takuan byl v pokoji pro hosty a právě hovořil s panem Karasumaruem. Džótaró prudce odsunul dveře a zahučel: „Volal jste mě?“

„Ano. Pojd' dál.“

Karasumaru se na chlapce shovívavě podíval, nevšímaje si jeho nevychovanosti.

Džótaró se posadil a řekl Takuanovi: „Před chvílí za vámi přišel jeden mnich. Říkal, že je z Nansódži. Mám pro něj zajít?“

„Neobtěžuj se. Už o něm vím. Stěžoval si na tebe, jaký jsi darebák.“

„Já?“

„Myslíš, že je vhodné uvést hosta do stodoly a nechat ho tam jen tak?“

„Řekl, že chce počkat někde, kde nebude nikomu překážet.“

Karasumaru se rozesmál, až se mu třásla kolena. Rychle se však utišil a zeptal se Takuana: „Nevrátíte se do Izumi? Půjďte rovnou do Tadžimy?“

Mnich přikývl. „Ten dopis mě trochu znepokojuje, musím tam. Nepotřebuji dělat žádné velké přípravy. Odejdu ještě dnes.“

„Odcházíte?“ zeptal se Džótaró.

„Ano, musím se co nejrychleji vrátit domů.“

„Proč?“

„Právě jsem se dozvěděl, že je na tom moje matka moc špatně.“

„Vy máte matku?“ nemohl chlapec uvěřit svým uším.

„Samozřejmě.“

„A kdy se vrátíte?“

„To záleží na jejím zdraví.“

„A co... A co si tu bez vás počneme?“ zabručel Džótaró. „Znamená to, že vás už neuvidíme?“

„Toho se bát nemusíš. Brzy se zase uvidíme. Zařídil jsem, abyste tu oba mohli zůstat. Spoléhám na tebe, že se postaráš o Ocú. Zkus nějak udělat, aby přestala pořád hloubat, a hned se uzdraví. Spíš než léky potřebuje pevnou mysl.“

„Takovou sílu jí dodat nedokážu. Neuzdraví se, dokud neuvidí

Musašiho."

„Je to těžký pacient, to ti povím. Takovou společnici ti opravdu nezávidím."

„Takuan, kde jste potkal Musašiho?"

„No, jak to říct," podíval se Takuan ostýchavě na Karasumarua a zasmál se.

„Kdy sem přijde? Řekl jste, že ho sem přivedete, a od té doby Ocú na nic jinýho nemyslí."

„Musaši?" řekl nevinně Karasumaru. „Není to ten potulný samuraj, co s námi byl v Ógiji?"

Takuan řekl Džótaróovi: „Na svůj slib Ocú jsem nezapomněl. Cestou z Daitokudži jsem se zastavil v Kóecuově domě, abych se podíval, zda tam náhodou Musaši není. Kóecu ho ale neviděl. Myslí si, že je ještě pořád v Ógiji. Jeho matka dokonce napsala kurtizáně Jošino dopis, ať jej co nejrychleji pošle zpátky domů."

5

„Cože?" divil se Karasumaru. Zvedl obočí napůl překvapením, napůl závistí. „Takže je stále ještě s Jošino?"

„Zdá se, že Musaši je taky jenom muž jako každý jiný. I když se v mládí zdají být jiní, nakonec se vždy ukáže, že jsou stejní jako ostatní."

„Jošino je zvláštní žena. Co na tom neotesaném šermíři vidí?"

„Nechci předstírat, že jí rozumím. Nerozumím ani Ocú. Když na to tak přijde, nerozumím vlastně žádné ženě. Všechny mi připadají trochu bláznivé. A co se Musašiho týče, tak si myslím, že na něj prostě přišla jarní touha. Jeho cesta za zdokonalením začíná teprve teď. Doufejme, že pochopí, že ženy jsou mnohem nebezpečnější než meč. Ale jeho trable nikdo jiný nevyřeší, jediný způsob, jak mu můžu pomoci, je nechat ho na pokoji."

Nebylo mu příjemné říkat takové věci před Džótaróem, a tak si pospíšil s poděkováním hostiteli. Při loučení ho opětovně požádal, aby dovolil Ocú a Džótaróovi zůstat o něco déle.

Staré přísloví, že každá cesta se má začít ráno, Takuanovi nic neříkalo. Byl připraven ihned vyrazit. Když odcházel, slunce se klonilo k západu a jeho záře pomalu skomírala.

Džótaró běžel dlouho vedle něj a tahal ho za rukáv. „Prosím, prosím vás, vraťte se a promluvte s Ocú. Zase pláče a neumím ji

nijak povzbudit."

„Mluvíli jste spolu o Musašim?"

„Řekla mi, abych se vás zeptal, kdy přijde. Bojím se, že jestli nepřijde, tak umře."

„Neboj. Bude zas dobře."

„Takuane, kdo je Jošino?"

„Proč to chceš vědět?"

„Řekl jste, že je Musaši u ní, ne?"

„Hm. Teď se už vrátit nemůžu, s jejím vyléčením ti nepomůžu, ale chci, abys jí něco vyřídil."

„A co?"

„Řekni jí, ať pořádně jí."

„To už jsem jí říkal stokrát."

„Opravdu? Tos jí tedy řekl to nejlepší, cos mohl. Když tě ale neposlechne, můžeš jí říct celou pravdu."

„Jakou?"

„Musaši je poblázněný do jedné kurtizány jménem Jošino. Neopustil její dům už dvě noci a dva dny. Řekni jí, že je hloupá, jestli zůstane zamilovaná do muže, jako je on!"

„To není pravda!" zlobil se Džótaró. „Je to můj mistr! Samuraj! To by nikdy neudělal! Kdybych tohle řekl Ocu, tak spáchá sebevraždu. Hlupák jste vy, Takuane. Starý bláznivý mnich!"

6

„Cha, cha, cha! Ty se na mě zlobíš?"

„Nemáte právo říkat o Musašim takový ošklivý věci ani prohlašovat, že je Ocu hloupá."

„Jsi vážně hodný kluk, Džótaró," řekl mnich a pohladil ho po hlavě.

Džótaró se mu vyškubl zpod ruky. „Už vás mám dost, Takuane. Nikdy vás už o pomoc nepožádám. Najdu Musašiho sám a přivedu ho zpět k Ocu!"

„A víš, kde ho hledat?"

„Ne, ale najdu ho."

„Klidně si trucuj, ale Jošinin dům tak snadno nenajdeš. Mám ti povědět, kde to je?"

„Není třeba."

„Džótaró, já nejsem Ocuin nepřítel ani nemám nic proti Musašimu. Zdaleka ne! Léta se modlím za to, aby ti dva mohli žít spolu."

„Tak proč o nich mluvíte tak ošklivě?"

„Připadá ti to tak?... Asi máš pravdu. Ale ti dva jsou teď nemocní. Musašiho stačí nechat na pokoji, ona ho už ta nemoc přejde, ale Ocú potřebuje pomoc. Snažil jsem se jí pomoci jako mnich. Očekává se od nás, že dovedeme léčit neduhy srdce, jako lékaři dovedou léčit nemoci těla. Nepodařilo se mi s ní ale nic udělat, vzdávám to. Dokud si neuvědomí, že její láska je neopětovaná, nejlepší věc, co jí můžu poradit, je, aby pravidelně jedla."

„Nemějte strach. Ocú od takovýho falešníka, jako jste vy, pomoc nepotřebuje."

„Jestli mi nevěříš, tak zajdi do Ógiji v Janagimači a uvidíš sám, jaký je Musaši. Pak se můžeš vrátit a říct Ocú, cos tam viděl. Načas bude mít zlomené srdce, ale právě to jí může otevřít oči."

Džótaró si zacpal uši. „Mlčte už, lháři jeden plešatej!"

„Nejsi to snad ty, kdo se mě pořád drží? Nebo jsi už zapomněl?"

Když Takuan odcházel, zůstal Džótaró stát uprostřed ulice a opakoval nahlas neslušné popěvky, jakými uličníci častovali žebravé mnichy. Jakmile však Takuan zmizel z dohledu, Džótaró se zajíkl, vyhrkly mu slzy a zoufale se rozplakal. Když se uklidnil, otřel si oči a bezmyšlenkovitě, jako když štěně hledá cestu domů, se vydal pátrat po podniku Ógija.

První, na koho narazil, byla žena. Měla hlavu pod závojem, vypadala jako obyčejná hospodyně. Džótaró k ní přiběhl a zeptal se: „Jak se dostanu do Janagimači?" „To je, myslím, čtvrt' lásky." „Co to je čtvrt' lásky?" „Panečku!"

„Tak mi alespoň řekněte, co se tam dělá?"

„Ty lumpe jeden!" podívala se na něj nazlobeně, ale hned pospíchala pryč. Džótaró však pokračoval nebojácně dál a všech se vyptával na cestu do Ógiji.

Vůně aloe

1

Světla v oknech domů lásky už svítila, pro většinu zákazníků však bylo na procházku třemi hlavními ulicemi této čtvrti příliš brzy.

V domě Ógija se jeden mladý sluha zcela náhodou podíval ke vchodu, kde ho překvapily zvláštní oči, které nakukovaly dovnitř šterbinou v závěsu, pod nímž byly vidět špinavé nohy v slaměných

sandálech a hrot dřevěného meče. Mladík překvapeně uskočil, ale než stačil otevřít ústa, dovnitř vstoupil Džótaró a přednesl svoji záležitost.

„Mijamoto Musaši je ještě pořád tady, vidíte? Je to můj učitel. Řekl byste mu, prosím, že za ním přišel Džótaró? Mohl byste ho požádat, aby vyšel ven?" Udivený výraz ve tváři sluhy se změnil v přísný podmrčený pohled. „Co jsi zač, žebráku?" zavrčel. „Nikdo takový tu není. Co se tu ometáš, když zrovna otvíráme? Ven!" Popadl Džótaróa za límec a hrubě ho odstrčil.

Džótaró byl rozčilený jak podrážděný ježík. „Přestaňte! Přišel jsem za svým učitelem," zakřičel.

„Nezajímá mě, proč jsi tu, skřečku malej! Musaši nám už nadělal potíží dost. Není tady."

„Jestli tu není, tak proč to neřeknete rovnou? A sundejte ze mě ty ruce!"

„Vypadáš jako donašeč. Jak mám vědět, že nejsi špeh z Jošiokovy školy?"

„S těma nemám nic společného. Kdy Musaši odešel? A kam?"

„Nejdřív tu otravuješ a teď po mně ještě něco chceš. Měl by ses naučit slušnému chování. Jak mám vědět, kde je?"

„Jestli to nevíte, tak se nedá nic dělat, ale pusťte mě!"

„Dobrá, pustím tě, ale takhle!" Chytil Džótaróa pevně za ucho, pořádně mu jím zakroutil a vyhodil ho ze dveří.

„Jau!" zaječel Džótaró. Přikrčil se, vytáhl svůj dřevěný meč a praštil sluhu přes ústa. Vrazil mu přední zuby.

„Au!" zakryl si mladík jednou rukou zakrvácená ústa a druhou srazil Džótaróa k zemi.

„Pomoc! Vrah!" křičel Džótaró.

Sebral v sobě sílu jako tenkrát v Kojagjú, když zabil velkého psa, a praštil sluhu mečem do hlavy. Mladík, jemuž se řinula krev z nosu, se s tichým záupěním skácel na zem vedle vrby. Jedna prostitutka, vystavená na odív za mřížovaným oknem na protější straně ulice, zvedla hlavu a zavolala do vedlejšího okna: „Vražda! Viděli jste to? Ten kluk právě zabil dřevěným mečem sluhu z Ógiji! Utíká pryč!"

2

Ulice se v mžiku zaplnila lidmi, kteří pobíhali sem a tam, a všude zaznívaly nepřátelské výkřiky.

„Kudy běžel?"

„Jak vypadal?"

Veškerý zmatek utichl stejně náhle, jako začal. A než se začali sjíždět zákazníci, nikdo si na tu událost ani nevzpomněl. Rvačky zde byly na denním pořádku. Obyvatelé čtvrti dokázali velmi rychle urovnat nebo zatajit i mnohem krvavější případy, aby se vyhnuli vyšetřování policie.

Na hlavních ulicích bylo vidět jako ve dne, avšak v postranních uličkách a na opuštěných místech byla naprostá tma. Džótaró si našel skryš a chvíli nato další. Myslel si naivně, že se mu odsud podaří dostat, ale celá čtvrť byla ve skutečnosti obehnána tři metry vysokou zdí z opálených klád se zašpičatělými konci. Snažil se najít způsob, jak se přes ni dostat, ale nemohl najít žádnou větší průrvu, natož vrátka. Když se vracel stejnou cestou zpět, aby se vyhnul hlavní ulici, všiml si pohledu jedné dívky. Když se jejich oči setkaly, potichu na něj zavolala a pokynula mu jemnou bílou ručkou.

„To voláš mě?" zeptal se opatrně. Nepostřehl v její hustě napudrované tváři žádný zlý úmysl, a tak přikročil o něco blíž. „Copak je?" zeptal se.

„Nejsi náhodou ten chlapec, co přišel dnes do Ógiji a ptal se po Mijamotu Musašim?" zeptala se vlídně.

„Jsem."

„Jmenuješ se Džótaró, vid'?"

„Hm."

„Tak pojd se mnou. Zavedu tě k Musašimu."

„Kde je?" zeptal se Džótaró nedůvěřivě.

Dívka se zastavila a vysvětlila mu, že kurtizána Jošino byla vážně znepokojena tím, co se přihodilo sluhovi. Dostala od ní za úkol, aby Džótaróa našla a zavedla jej do Musašiho úkrytu.

Džótaró se jí s vděčným výrazem ve tváři otázel: „Ty jsi pomocnice dámy Jošino?"

„Ano. Ale můžeš být v klidu. Když jsi teď pod její ochranou, nikdo ze čtvrti ti neublíží."

„Můj mistr je vážně tam?"

„Proč bych ti ukazovala cestu, kdyby tam nebyl?"

„A co na takovém místě dělá?"

„Až otevřeš dveře tamhletoho malého stavení přímo před tebou, uvidíš sám. Já se musím vrátit zpět do podniku," řekla a tiše zmizela v sousední zahradě za křovím.

3

Domek vypadal až příliš skromně, než aby to bylo místo, po kterém pátral, ale nemohl odejít, dokud se o tom neujistí. Aby mohl nakouknout dovnitř postranním oknem, přikutálem si ze zahrady kámen, stoupl si na něj a přitiskl nos na bambusovou mřížku.

„Je tam!“ zvolal tlumeně a jen s obtížemi potlačil jásot. Toužil se natáhnout a sáhnout si na svého mistra. Jak dlouho už se neviděli!

Musaši spal u ohniště s rukou pod hlavou. Džótaró ho nikdy předtím neviděl v tak podivném oblečení. Měl na sobě hedvábné kimono s velkými figurálními vzory, takové, jaké bylo v módě mezi mladíky ve městě. Na podlaze byla rozprostřena červená vlněná látka, na které ležel malířský štětec, tušový kámen a několik listů papíru. Na jednom listě se Musaši pokoušel namalovat lilek a na jiném zas hlavu kuřete.

Džótaró se otřásl. „Jak může ztrácet čas kreslením obrázků?“ pomyslel si hněvivě. „Copak neví, že je Ocú nemocná?“

Musašiho ramena částečně zakrýval bohatě vyšíváný plášť. Byl to bezpochyby ženský oděv, a to vyšňořené kimono! Hrůza! Džótaró věřil atmosféru neřesti, za níž se může skrývat jen zlo. Vlna rozhořčení vůči dospělým a jejich zkaženosti jej zasáhla stejně jako tehdy na Nový rok. „Něco s ním není v pořádku,“ pomyslel si. „To není on!“

Jak se jeho vztek pomalu měnil v zlomyslnost, chtěl mu něco provést. „Pořádně ho vystraším,“ pomyslel si a chystal se potichu sestoupit z kamene.

„Džótaró,“ zavolal Musaši. „Kdo tě sem přivedl?“

Chlapec sebou trhl a podíval se znovu do okna. Musaši sice ještě ležel, ale oči měl naplň otevřené a usmíval se.

Džótaró přispěchal k průčelí domku, proběhl vchodovými dveřmi a objal Musašiho kolem ramen.

„Mistře!“ řekl šťastně.

„Tak jsi přišel?“ napřáhl ležící Musaši paže a přitáhl si chlapcovu špinavou hlavu na prsa. „Jak ses dozvěděl, že jsem tady? To ti řekl Takuan? Už je to tak dávno, co jsme se neviděli.“ Musaši se posadil, ale nepřestával držet chlapce v objetí. Džótaró na jeho teplé hrudi pozapomněl na svůj hněv a vrtěl radostně hlavou jako psík.

Džótaró sehnul hlavu k Musašiho kolenům a zůstal nehybně ležet.

4

„Ocú leží nemocná na lůžku. Nedovedete si ani představit, jak moc by se s vámi chtěla vidět. Pořád dokola opakuje, že až se s vámi zase uvidí, bude opět zdravá jako rybička. Stačilo by jí jen jedno shledání."

„Ubohá Ocú."

„Viděla vás na mostě tenkrát na Nový rok, jak mluvíte s tou potrhlou dívkou. Ocú to rozčílilo a uzavřela se do ulity jako šnek. Zkoušel jsem ji dovést k tomu mostu, ale nešla."

„Nedívím se jí. Taky jsem se tehdy na Akemi dost rozzlobil."

„Musíte jít za ní. Je v domě pana Karasumarua. Stačí jen vejít dovnitř a říct: 'Tak jsem tady, Ocú.' Uvidíte, jak jí hned bude dobře."

Džótaró toho pověděl mnohem víc, ale toto bylo to hlavní. Musaši čas od času přikyvoval a jednou nebo dvakrát řekl: „Skutečně?“, ale z nějakého důvodu, který chlapec nedokázal prohlédnout, ho navzdory opakovaným prosbám jednoznačně neujistil, že vážně udělá, oč je žádán. Džótaró přes všechnu oddanost žáka k učiteli začal k Musašimu pociťovat odpor. Zbývalo jen málo, aby se s ním popral.

Jeho vztek byl na hranici únosnosti. Dokázal ho držet pod kontrolou jen díky úctě ke svému mistrovi. Umlkl a jeho zklamání mu bylo vidět i ve tváři. Tvářil se zasmušile, rty měl zkřivené, jako kdyby právě vypil hrnek octa.

Musaši pozvedl svůj malířský manuál a štětec, a začal přidávat tahy na jednu ze svých skic. Džótaró hleděl s odporem na kresbu lilku. „Proč si myslí, že umí malovat? Je vážně hroznej!" pomyslel si.

Musašiho zájem brzy opadl a začal omývat štětec. Džótaró se ho chystal ještě jednou poprosit, aby s ním šel za Ocú, když na kamenných venkovních schodech uslyšeli klapání dřeváků.

„Vaše prádlo je suché," řekl dívčí hlas. Dvorní vešla tatáž dívka, která předtím doprovodila Džótaróa, v rukách nesla pečlivě složené kimono a kabátek. Položila je před Musašiho a vyzvala jej, ať si oblečení prohlédne.

„Děkuji," řekl. „Vypadají jako nové."

„Skrvny od krve nejdou jen tak snadno vyčistit. Musí se hrozně moc drhnout."

„Zdá se, že už po nich nezůstaly žádné stopy. Moc děkuji... Kde je Jošino?"

„Má teď moc práce s hosty. Nenechají ji ani chvilku odpočinout.“

„Bylo to zde příjemné, ale kdybych zůstal déle, byl bych jen na obtíž. Mám v úmyslu odejít, hned jak se rozední. Řekla byste to Jošino a vyřídila jí mé upřímné díky?“

Džótaró si oddychl. Musaši teď určitě půjde za Ocú. Byl to zas jeho mistr, jaký má být, dobrý, čestný člověk. Radostí se rozesmál.

Jakmile dívka odešla, Musaši položil šaty před Džótaróa a řekl: „Přišel jsi v pravou chvíli. Ty šaty se musí vrátit ženě, která mi je půjčila. Chci, abys je zanesl do domu Hon'amioho Kóecua, je to na severu města. A přines mi moje kimono. Budeš tak hodný a uděláš to pro mě?“

5

„Rád,“ řekl Džótaró. Dal Musašimu pohledem najevo, že vše zařídí. „Půjdu hned.“

Zabalil šaty do kusu látky spolu s Musašiho dopisem Kóecuovi a hodil si balíček na záda.

V ten moment vešla do pokoje pomocnice dámy Jošino s večerí a rozhodila s hrůzou ruce.

„Co se to chystáte provést?“ lapala po dechu. Když jí Musaši vysvětlil, kam hodlá chlapce poslat, vykřikla: „To ne, to nemůžete!“ a pověděla mu, co Džótaró provedl. Naštěstí nebyla Džótaróova rána přesná, tak to sluha přežil. Ujistila Musašiho, že to byla jen jedna z mnoha potyček, ke kterým zde dochází denně, takže se nejspíš na celou věc zapomnělo. Jošino také osobně varovala majitele Ógiji a ostatní z jejich podniku, aby o všem mlčeli. Zmínila se také, že Džótaró u vchodu mimoděk pronesl, že je žákem Mijamota Musašiho, a tím dal nechtěně podnět k fámám, že se Musaši stále ještě schovává v Ógiji.

„Rozumím,“ řekl jen Musaši. Pátravě se podíval na Džótaróa, který se drbal na hlavě a schovával v koutě, aby na něj nebylo vidět.

Dívka pokračovala: „Nemusím vám říkat, co by následovalo, kdyby odsud odešel. Muži z Jošiokovy školy tu stále slídí a čekají, až se ukážete. Je to velmi těžké jak pro Jošino, tak pro majitele podniku, kterého Kóecu poprosil, abychom se o vás postarali. Ógija vás nemůže nechat vejít přímo do jejich spárů. Jošino se rozhodla vás ochránit.“

Jošiokovi samurajové jsou nesmírně vytrvalí. Stále nás sledují a

posílají sem často své muže, kteří nás pak obviňují, že vás zde skrýváme. Zatím jsme se jich pokaždé zbavili, ale stále se nám je nepodařilo přesvědčit. Nemůžu to pochopit. Chovají se, jako by byli na válečném tažení. Za branou do čtvrti jsou tři nebo čtyři jejich šiky a dále po zuby ozbrojení zvědové.

Jošino si myslí, že byste tu měl zůstat ještě tak čtyři nebo pět dnů, nebo přinejmenším dokud je čekání nepřestane bavit."

Musaši jí poděkoval za její laskavost a starostlivost, a pak tajemně dodal: „Mám svůj vlastní plán."

Souhlasil, aby místo Džótaróa do Kóecuova domu poslali sluhu.

6

Netrvalo dlouho a sluha se vrátil se vzkazem od Kóecu: „Setkáme se zase příště, až se naskytne jiná příležitost. Život se může zdát dlouhý, ale je až příliš krátký. Snažně vás prosím, dejte na sebe veliký pozor. Přeji vám hodně štěstí... Kóecu." Bylo to jen pár slov, ale zahřála u srdce a svědčila o charakteru pisatele. „Váš oděv je tady v tomto balíčku," řekl sluha. „Kóecuova matka mi obzvláště kladla na srdce, abych vás od ní upřímně pozdravoval." Poklonil se a odešel.

Musaši pohlédl na své bavlněné kimono, staré, prodřené, tak často vystavené rose a dešti, se skvrnami od potu. Cítil se v něm lépe než ve skvělém hedvábí zapůjčeném z Ógiji. Byl to bezpochyby oděv pro muže, který je vážně pohroužen do studia cesty meče. Musaši nepotřeboval ani nechtěl nic lepšího.

Čekal, že poté, co byl jeho oděv několik dní zabalený, bude páchnout, ale když strčil ruce do rukávů, shledal, že je čistý. Byl vypraný a dokonale vyhlazený. Napadlo ho, že to bude asi práce Mjóšú, a zatoužil mít také takovou matku. Uvažoval o svém dlouhém osamělém životě, který jej ještě čeká. Neměl žádné příbuzné kromě sestry, která žila vysoko v horách a k níž se nemohl vrátit. Dlouze se zadíval do ohně.

„Pojďme," řekl. Utáhl si pás a zasunul pod něj svůj milovaný meč. Jeho pocit osamělosti opadl stejně rychle, jak přišel. Uvědomil si, že tento meč mu musí být matkou, otcem, bratrem i sestrou. To si před několika lety přísahal a tak to také mělo zůstat.

Džótaró již čekal venku, díval se na hvězdy a přemýšlel, že nezáleží na tom, jak pozdě přijdou do Karasumaruova domu, protože

Ocú bude stejně vzhůru.

„Bude tak překvapená," říkal si sám pro sebe. „Bude tak šťastná, že se zase rozpláče."

„Džótaró," oslovil jej Musaši, „vešel jsi sem tou dřevěnou bránou, co je vzadu?"

„Nevím, jestli je vzadu. Přišel jsem tamhle odtud."

„Jdi a počkej tam na mě."

„My najdeme spolu?"

„Ano, ale chci se ještě rozloučit s Jošino. Nebude to dlouho trvat."

„Dobře. Budu teda u brány." Pocítil úzkost, že ho Musaši opustí, byť na pár chvil, dnes v noci však byl ochoten udělat cokoli, oč jej jeho mistr požádá.

7

Ógija byla příjemným, ale jen dočasným útočištěm. Musaši si uvědomil, že udělal dobře, že se zde nechal zavřít před okolním světem, protože až dosud byly jeho tělo i mysl jako led, jako silná chladná hmota necitlivá ke kráse měsíce, nepozorná ke květinám, neschopná vnímat hřejivé teplo slunce. Nepochyboval o morální bezúhonnosti svého asketického života, ale pochopil, jak jej sebezapření může učinit úzkoprsým, malicherným a umíněným. Takuan mu před lety řekl, že jeho síla se neliší od síly divokého zvířete. Nikkan ho varoval, že je příliš silný. Po střetu s Denšičiróem byly jeho tělo i duše příliš napjaté a strnulé. Během posledních dvou dnů se uvolnil a obohatil svého ducha. Trochu popíjel, spal, kdy se mu zachtělo, četl, maloval, zíval si nebo se kdykoli jen tak natáhl. Docenil konečně význam odpočinku. Uvědomil si, že by to tak měl dělat i v budoucnu, občas si dva tři dny naplno užít bezstarostného nicnedělání.

Stál v zahradě a pozoroval hru světél a stínů v přední místnosti. „Musím jen Jošino poděkovat za to, co pro mě udělala," pomyslel si, ale pak si to rozmyslel. Dobře slyšel drnkání na šamisen a chraptivý zpěv zákazníků. Nevěděl o žádném způsobu, jak se k ní dostat. Raději jí poděkoval jen v srdci a doufal, že to pochopí. Uklonil se směrem k průčelí domu a odešel.

Venku zamával na Džótaróa. Když k němu chlapec přiběhl, spatřili Rin'ju, která za nimi přišla se vzkazem od Jošino. Podala ho Musašimu do ruky a zase odešla.

Dopisní papír byl malý, ale krásně barevně zdobený. Když ho rozložil, vnikla mu do nosu vůně aloe. Vzkaz zněl:

„Mnohem více než ubohé květy, jež uvadají a noc za nocí chřadnou, utkví v paměti jediný záblesk měsíčního svitu skrz stromy. Ačkoli se mi smějí, že zbytečně roním slzy nad dalším šálkem, posílám tento pozdrav k upomnění... Jošino.“

„Od koho je ten vzkaz?“ zeptal se Džótaró.

„Od nikoho zvláštního.“

„Od ženy?“

„Záleží snad na tom?“

„Co se tam píše?“

„To tě nemusí zajímat,“ složil zase Musaši dopis.

Džótaró se k němu naklonil a řekl: „Pěkně voní. To je aloe.“ Vypadalo to, že i Džótaró ví, jak voní aloe.

Brána

1

Džótaró si myslel, že jejich dalším krokem bude dostat se nepozorovaně pryč ze čtvrti.

„Když půjdeme tudy, tak se dostaneme k hlavní bráně,“ řekl. „To by bylo ale nebezpečný.“

„Hm.“

„Musí existovat jiná cesta ven.“

„Nejsou v noci všechny ostatní vchody kromě hlavní brány zavřené?“

„Mohli bychom přelézt palisádu.“

„To by byla zbabělost. Chci si zachovat čest i dobrou pověst. Ve správný okamžik projdu přímo hlavním vchodem.“

„Opravdu?“ zeptal se chlapec. Přestože ho to zneklidnilo, neodporoval, protože si byl dobře vědom, že samuraj bez cti už není opravdovým mužem.

„Samozřejmě,“ odpověděl Musaši. „Ale ty ne. Jsi ještě dítě. Můžeš jít bezpečnější cestou.“

„Jak?“

„Přes palisádu.“

„Sám?“

„Sám."
 „To nemůžu."
 „Proč ne?"
 „Budou o mně říkat, že jsem zbabělec."
 „Neříkej hlouposti. Chtějí dostat mě, ne tebe."
 „Ale kde se znovu sejdem?"
 „Na jezdeckém cvičišti Janagi."
 „Jste si jist, že přijdete?"
 „Naprosto."
 „Slibujete, že mi zas neutečete?"
 „Neuteču. Jedna z věcí, které se hodlám vyvarovat, je lhaní. Řekl jsem, že se s tebou setkám, a také to udělám. Teď, když tu nikdo není, ti pomůžu přes palisádu."
 Než se Džótaró rozběhl k palisádě, opatrně se rozhlédl. Stál u ní a zíral toužebně nahoru. Palisáda byla dvakrát vyšší než on. Musaši, který se k němu přidal, nesl pytel uhlí. Postavil pytel na zem a díval se skrz škvíru mezi kládami.
 „Vidíte někoho venku?" zeptal se Džótaró.
 „Ne, jenom křoví. Tam dole může být voda, tak musíš dát pozor, až budeš skákat."
 „Voda mi nevádí. Jak se ale dostanu nahoru?"
 Musaši jeho otázku přešel. „Je pravděpodobné, že rozestavili hlídky na strategických místech mimo hlavní bránu. Pozorně se rozhlédni, než skočíš, zda tam dole na tebe nečeká žádný meč."
 „Rozumím."
 „Vyhodím teď tohle uhlí dolů jako návnadu. Pokud se nic nestane, budeš moci jít."
 Sehnul se a Džótaró mu vyskočil na záda. „Postav se mi na ramena."
 „Mám špinavý sandály."
 „To nevádí."
 Džótaró se na ně tedy postavil.

2

„Dosáhneš nahoru?"
 „Ne."
 „Zvládneš to, když povyskočíš?"
 „Myslím, že ne."

„Dobrá, opři si nohy o moje ruce," řekl a dal paže nad hlavu.

„Jsem tu!" zašeptal vzrušeně Džótaró.

Musaši vzal jednou rukou pytel s uhlím a hodil jej vši silou přes palisádu. Pytel dopadl s žuchnutím na zem. Nic se nedělo.

„Žádná voda tu není," volal Džótaró poté, co skočil dolů.

„Dávej na sebe pozor."

Musaši se díval škvírou v palisádě za odcházejícím Džótaróem, dokud slyšel jeho kroky. Potom se rychle vydal k nejrůšnější hlavní třídě. Žádný z mnoha hýřilů, kteří se tam potulovali, si jej nevšímal.

Když se objevil v hlavní bráně, všichni Jošiokovi muži zalapali po dechu a spočinuli na něm svými pohledy. S výjimkou stráží u brány se samurajové shlukovali kolem ohňů, kde postávali nosiči nosítek. Strídající stráž byla v čajovně Amigasadžaja a v nálevně naproti přes ulici. Jejich bdělost nepolevovala. Každému bez okolků nadzvedli jeho široký slaměný klobouk a prohlédli si jeho tvář. Zastavovali nosítka a kontrolovali cestující.

Několikrát se pokusili s podnikem Ógija dohodnout, že prohledají prostory jejich domu, ale neúspěšně. Vedení tvrdilo, že pokud jim je známo, Musaši zde není. Jošiokovi muži ovšem nemohli jednat pouze na základě domněnky, že Jošino Musašiho ukrývá. Byla v příliš velké oblibě, jak ve čtvrti, tak v celém městě, než aby ji mohli bez udání příčiny jen tak napadnout.

Jošiokovi muži byli proto nuceni zavést taktiku vyčkávání, kroužili raději kolem čtvrti zpovzdálí. Nevyloučili možnost, že by se Musaši mohl pokusit dostat přes palisádu, ale byli si téměř jisti, že se bude snažit projít branou v přestrojení nebo v uzavřených nosítkách. Na nepředvídanou skutečnost, které čelili teď, však nebyli připraveni.

3

Nikdo se neměl k tomu, aby Musašimu zastoupil cestu. Ani Musaši nedával najevo, že si jich všiml. Ušel dlouhými kroky asi sto metrů od brány, než jeden samuraj zavelel: „Zadržte ho!"

„Za ním!"

Osm nebo devět mužů se s křikem vyřítlo za Musašim, začali ho pronásledovat.

„Musaši! Stůj!" zařval jeden z nich.

„Co je?" ozval se okamžitě a překvapil všechny svým silným hlasem.

Ustoupil ke kraji cesty a postavil se zády ke zdi jakési chatrče. Bouda byla součástí pily a spalo v ní několik dělníků. Jeden z nich pootevřel dveře, ale když se podíval šterbinou ven, dveře zas rychle zabouchl a dal je na závoru.

Jošiokovi muži, ječící a vyjící jako smečka toulavých psů, postupně před Musašim vytvořili temný půlkruh. Musaši se na ně upřeně díval, odhadoval jejich sílu, zvažoval jejich postavení a předjímal, odkud může přijít útok. Třicet mužů přestávalo postupně samostatně uvažovat a pro Musašiho nebylo těžké číst v jejich společném mozku.

Jak předvídal, sám se ho nikdo vyzvat nepokusil. Mluvili nesouvisle a jeden přes druhého chrlili nadávky, které tehdy byly běžné mezi obyčejnými pobudy.

„Parchante!”

„Srabe!”

„Břídile!”

Neuvědomovali si, že jejich hlasité pokřikování odhalilo jejich slabé stránky. Než se banda stačila semknout, měl ji Musaši dávno pod kontrolou. Zkoumal jejich tváře, vytřídil si ty, kteří mohli být nebezpeční, rozpoznal slabá místa v uskupení a připravil se k boji.

Chvilí počkal a poté, co si pomalu prohlédl jejich obličeje, pronesl: „Jsem Mijamoto Musaši. Kdo volal, abych počkal?”

„My všichni.”

„Pak tedy pocházíte z Jošiokovy školy.”

„Přesně tak.”

„Co mi chcete?”

„Však ty víš! Připrav se!”

4

„Mám se připravit?” zkroutily se Musašiho rty do cynického úšklebku a jejich vzrušení opadlo. „Opravdový bojovník je připraven i ve spánku. Dobře, tak pojdte, když chcete! Snažíte se vyvolat zbytečnou šarvátku. Proč bych se tedy s vámi měl bavit jako člověk? Proč bych měl při potyčce s vámi dodržovat pravidla, kterými se řídí opravdové souboje? Jedno mi ale řekněte. Je vaším cílem jen vidět mě mrtvého? Nebo se chcete bít jako opravdoví muži?” Nikdo mu neodpověděl.

„Jste tady, abyste ukojili svou zášť, nebo mě chcete vyzvat na

souboj?" Stačilo, aby Musaši udělal sebemenší pohyb očima nebo tělem, a začala by divoká řež. Jejich meče by se k němu přiřítily jako víchř do vzduchoprázdna. Zůstal však stát v naprostém klidu. Nikdo se ani nepohnul. Celá skupina stála nepohnutě a tiše jako korálky růžence. Vtom se ozvalo hlasité zvolání: „Odpověď bys měl znát sám." Musaši pohlédl na muže, který promluvil. Byl to Miike Džúrózaemon, soudě podle jeho vzhledu samuraj hodný vrátit zpět čest škole Jošioky Kenpóa. Zdálo se, že je ochoten tak učinit hned na místě, chtěl zaútočit jako první. Jeho nohy se pomalu šinuly dopředu.

„Zmrzačil jsi mladého pána a zabil jeho bratra Denšičiróa. Můžeme snad, dokud chodíš po světě živý, nosit hrdě hlavu vzhůru? Stovky z nás, kteří zachováváme věrnost našemu učiteli, přísahaly, že odstraní příčinu jeho potupy a očistí jméno Jošiokovy školy. Nejde o pouhou nenávist ani o zločinnou zvůli. Chceme jen pomstít našeho mistra a utěšit ducha jeho zavražděného bratra. Tvé postavení ti nezávidím, ale chceme tvou hlavu. Tuž se!"

„Tvá výzva je hodna samuraje," odpověděl Musaši. „Pokud je váš cíl opravdu takový, je možné, že prohrají. Mluvíte však o vykonání své povinnosti a o pomstě podle cesty meče. Proč mě tedy nevyzvete podle všech pravidel, jako to udělali Seidžúró a Denšičiró? Proč zbaběle útočíte všichni najednou?" „Zbabělec jsi ty. Schovával ses před námi!"

„Plácáte hlouposti! Ne nadarmo se říká, že potrefená husa se ozve vždycky první. Nestojím snad teď před vámi?"

„To jenom proto, že ses bál, abychom tě nechtyli na útěku!"

„Nesmysl! Kdybych chtěl utéct, tak jsem to mohl udělat už dávno, a jinak."

„Myslel sis, že můžeš jen tak projít kolem žáků Jošiokovy školy?"

„To, že na mě budete dorážet, jsem předpokládal. Ale nebylo by pod naši úroveň, nejen moji a vaši, ale pod úroveň všech samurajů, hádat se zrovna tady? Je nutné, abychom obtěžovali zdejší obyvatele jako divoká zvířata či tlupa vandráků? Mluvíte o povinnosti k svému mistrovi, ale nepřinesl by tento souboj jen další hanbu jménu Jošioka? Pokud toužíte právě po tom, máte to mít! Pokud jste se rozhodli zničit práci vašeho mistra, tak jednoduše školu rozpusťte a cesty meče se jednou provždy vzdejte. Víc k tomu už nemám co říct. Ale pamatujte! Dokud mi zůstanou všechny údy pohromadě, budu se bít jako lev."

„Zabijte ho!" zakřičel muž vedle Džúrózaemona a máchal svým

mečem.

„Pozor! Itakura!“ ozvalo se zpovzdálí.

5

Městský správce Itakura Kacušige byl velice mocným mužem, a ačkoli svou funkci vykonával velmi dobře, bylo o něm známo, že tak činí železnou pěstí. Dokonce i děti o něm zpívaly:

*Čí je ten hnědák,
co ulici se řítí?
Sedí na něm Itakura,
a kdo mu neuteče,
toho chytí.*

V jiném popěvku se zas říkalo:

*Itakura, pán z Igy!
Ten víc rukou má
než Kannon tisíciruká.
Ten víc očí má
než trojoký Tenmoku.
Ten na každém místě
své biřice schovává.*

Dohled nad tehdejšími Kjótem nebyl vůbec snadný. Edo sice začalo postupně nahrazovat Kjóto v postavení největšího města v zemi, ale staré hlavní město bylo i nadále centrem ekonomického, politického a vojenského života. A jako místo, kde kultura a vzdělanost byly nejvyspělejší, bylo rovněž místem, kde se hlasy, které kritizovaly šógunát, ozývaly nejhlasitěji. Měšťané se počínaje čtrnáctým stoletím vzdali všech vojenských ambicí a začali se plně věnovat obchodu a řemeslům. Byli považováni za samostatnou společenskou třídu, a to dosti konzervativní.

Mezi obyvateli bylo také mnoho samurajů. Seděli doma na zápraží a čekali na chvíli, kdy si Tokugawové začnou vyrovnávat účty s rodem Tojotomi. Byli zde také nabubřelí vojenští velitelé, kteří se sice nemohli chlubit slavnou minulostí ani nepatřili k žádnému urozenému rodu, ale přesto si pro případ, že by se něco semlelo, zachovávali poměrně velké ozbrojené síly. A samozřejmě stejně jako v Naře zde bylo rovněž nezanedbatelné množství potulných samurajů.

Prostopášníků a povalečů bylo hojně v každé společenské vrstvě,

takže počet náleven a nevěstinců ve městě byl neúměrný velikosti města.

Rozhodnutí, na kterou stranu se přidat, vyvěralo spíše z úvah o vlastním prospěchu než z politického přesvědčení. Prospěcháři se nechávali nést proudem a chopili se jakékoli příležitosti, která se jim zdála být výhodná.

V roce 1601, když byl Itakura jmenován správcem Kjóta, se šířila mezi lidmi ve městě historka, že ještě než svoji funkci přijal, se zeptal Iejasua, zda to smí nejprve probrat se svou ženou. Vrátil se domů a řekl jí: „V minulosti už bylo hodně mužů, kteří svůj čestný úřad vykonávali opravdu svědomitě, ale přesto nakonec se svými rodinami skončili v nemilosti. Příčinou jejich pádu byly většinou jejich manželky nebo rodinné známosti. Proto musím toto jmenování probrat nejprve s tebou. Pokud mi odpřisáhneš, že do mých úředních záležitostí nebudeš zasahovat, tak ten úřad přijmu.“

Jeho žena mu to ochotně slíbila a dodala: „Do takovýchto věcí nemají manželky co zasahovat.“ Nazítří, když se Itakura chystal odejít do Edského paláce, si všimla, že její muž má pokroucený límec spodního kimona. Sotva se ho dotkla, muž ji napomenul: „Už jsi zapomněla na svoji přísahu?“ Musela pak znovu odpřisáhnout, že už se nikdy do ničeho vkládat nebude. Většina lidí se shodovala, že Itakura je schopným úředníkem, sice přísným, ale spravedlivým, a že Iejasu byl moudrý, když si vybral právě jeho.

Když zaznělo jeho jméno, samurajové se ohlédlí. Itakurovi muži v této čtvrti hlídkovali pravidelně a každý se jim raději zdaleka vyhýbal.

6

Do prázdného prostoru před Musašim se prodrál jakýsi mladík. „Počkejte!“ zahromoval. Byl to Sasaki Kodžiró, a právě on je varoval před Itakurou.

Sasaki Kodžiró se samolibě usmál a řekl: „Zrovna jsem vystupoval z nosítek, když jsem zaslechl, jak se chystáte k souboji. Že by k něčemu podobnému mohlo dojít, to mě napadlo už dřív. Ale děsí mě, že to hodláte provést zrovna teď na tomto místě. Nejsem přívržencem Jošiokovy školy ani nemám v úmyslu podporovat Musašiho. Ale jsem přesvědčen, že jako válečník a šermíř, který byl hostem vašeho učitele, mám právo zasáhnout ve jménu

samurajského kodexu a válečnické cti." Hovořil působivě a výmluvně, v jeho hlase se však ozývala arogance a nezlomná zpučnost.

„Chci se vás zeptat, co budete dělat, až se tu objeví hlídka. Nestyděli byste se, kdyby vás sebrali za běžnou pouliční výtržnost? Aby to nebylo posuzováno jen jako obyčejná rvačka lidí z města, tak o tom musíte uvědomit úřady. Ale o to teď nejde.

Jak čas, tak místo jsou nevhodné. Jako jeden z vás vám přikazují, abyste s tímto nepřístojným chováním okamžitě přestali. Pokud k urovnání vašeho sporu musíte zkřížit meče, tak dodržujte pravidla. Zvolte si čas a místo!"

„Dobrá!" řekl Džúróaemon. „Ale když určíme čas a místo, můžete zaručit, že se tam Musaši objeví?"

„Rád bych, ale..."

„Můžete to zaručit?"

„Proč bych měl mluvit já? Musaši se vám může zaručit sám."

„Možná mu hodláte pomoci uprchnout!"

„Neříkejte nesmysly! Kdybych stranil Musašimu, chtěli byste pak bojovat i proti mně. Není to můj přítel. Nemám důvod ho chránit. A pokud opustí Kjóto, tak bude stačit, když všude ve městě vyvěsíte oznámení, že je to obyčejný zbabělec."

„To nám nestačí. Dnes večer odsud neodejdeme, dokud se nezaručíte, že na něj až do souboje budete dávat pozor." Kodžiró se prudce otočil. Vypjal hrud' a vykročil blíž k Musašimu, který mu dosud hleděl jen na záda.

7

Jejich pohledy se do sebe zaklesly, jako když na sebe zírají dvě divoké šelmy. V těch pohledech se střetla ega dvou mladých lidí, bylo v nich rovněž ocenění schopností toho druhého a nejspíš i trocha strachu.

„Musaši, souhlasíte s tím, co jsem navrhl?"

„Ano."

„Dobře."

„Jsem ale proti vaší účasti."

„Nejste ochoten být pod mým dohledem?"

„Něco takového nemohu přijmout. V souboji se Seidžúróem ani při střetu s Denšičiróem jsem se nedopustil ničeho zbabělého. Proč by se

měli jejich následovníci obávat, že před jejich výzvou prchnu?"

„To je dobrý argument, Musaši. Vyřídím to. Teď nechme mou záruku stranou. Určíte hodinu a místo souboje?"

„Souhlasím s jakoukoli hodinou i místem, které vyberou."

„Chvályhodná odpověď. Kde se budete až do souboje zdržovat?"

„Nemám žádné stálé místo."

„Pokud vaši protivníci nebudou vědět, kde jste, tak jak vám mají doručit písemnou výzvu?"

„Ať místo a čas stanoví hned teď a já tam dorazím."

Kodžiró přikývl. Poté, co se poradil s Džúrózaemonem a ostatními žáky, se vrátil zpět k Musašimu a řekl: „Chtějí, aby to bylo pozítří v pět hodin ráno."

„Přijímám."

„Místem setkání je velká borovice na úpatí kopce Ičidžódži na cestě k hoře Hiei. Nominálním zástupcem domu Jošioka bude Gendžiró, nejstarší syn Jošioky Genzaemona, který je strýcem Seidžúróa a Denšičiróa. Gendžiró je novou hlavou rodiny Jošioka, a proto tento souboj bude veden jeho jménem. Je to však ještě dítě, a proto si vyhrazuji, aby mu smělo asistovat několik zástupců Jošiokovy školy. Říkám to proto, aby se předešlo případnému nedorozumění." Když si formálně stvrdil své sliby, Kodžiró zaklepal na dveře chatrče, u níž právě stáli. Dveře se opatrně otevřely a z nich vykoukl vystrašení nádeníci. „Určitě máte nějaké dřevo, které nepotřebujete," řekl drsně Kodžiró. „Chci vyvěsit ceduli. Najděte mi vhodné prkno a přibijte ho na dvoumetrový kůl." Zatímco hledali prkno, poslal Kodžiró jednoho muže pro štetec a tuš. Když měl vše pohromadě, napsal zkušenou rukou hodinu, místo a další podrobnosti týkající se chystaného souboje. Oznámení bude stejně jako předtím zveřejněno, protože to byla lepší záruka než vzájemná výměna přísah. Porušení slibu by znamenalo veřejný výsměch. Musaši sledoval, jak Jošiokovi muži vztyčili oznamovací tabuli na nejnápadnějším rohu čtvrti. Nenucené se otočil a rychle odkráčel k jezdeckému cvičišti Janagi.

8

Osamocený Džótaró byl ve tmě neklidný. Oči i uši měl nastražené, ale viděl jen občasné světlo z nosítek a slyšel jen příležitostné zpívání navrátilců na cestě k jejich domovům. Děsila ho představa, že by Musaši mohl být zraněn nebo dokonce zabit.

Nakonec ztratil trpělivost a rozběhl se směrem k Janagimači.

Neuběhl ani sto metrů a z temnoty se ozval Musašiho hlas. „No tak! Kam uháníš?”

„Ach, tady jste!” zvolal s úlevou chlapec. „Trvalo vám to moc dlouho, tak jsem se rozhodl, že se po vás podívám.”

„To nebylo příliš moudré. Mohli jsme se navzájem minout.”

„Bylo tam před bránou hodně Jošiokových mužů?”

„Hm, docela dost.”

„Snažili se vás dostat?” podíval se Džótaró tázavě Musašimu do tváře. „Nebo k ničemu nedošlo?”

„Přesně tak.”

„A kam chcete jít teď? Dům pana Karasumarua je tímhle směrem. Vsadím se, že se už nemůžete dočkat, až spatříte Ocú, vidíte?”

„Hrozně moc se s ní chci vidět.”

„Ta bude koukat, až se tam objevíte takhle pozdě v noci.”

Nastalo rozpačité ticho.

„Džótaró, pamatuješ se na tu nálevnu, kde jsme se poprvé setkali? Jak se to tam jmenovalo?”

„Dům pana Karasumarua je mnohem hezčí než ta stará putyka.”

„O tom nepochybují.”

„Teď v noci budou všechny vchody zavřeny, ale když půjdeme kolem k bráně pro služebnictvo, tak nás určitě vpustí dovnitř. A až pan Karasumaru zjistí, že jsem vás přivedl, tak vás určitě přijde přivítat osobně. Vidíte, chtěl jsem se vás zeptat, co se stalo tomu bláznivému Takuanovi? Mluvil tak ošklivě, až mě úplně otrávil. Řekl mi, že udělám nejlíp, když vás nechám na pokoji. A nechtěl mi prozradit, kde jste, i když to moc dobře věděl.”

Musaši na to nic neřekl. Jak šli, Džótaró měl neustále co říct.

„Tady to je,” řekl Džótaró a ukázal na zadní bránu. Musaši se zastavil, ale nic neřekl. „Vidíte to světlo nad plotem? To je severní křídlo, kde bydlí Ocú. Určitě je vzhůru a čeká na mě.”

Džótaró se rychle pohnul směrem k bráně, ale Musaši ho popadl pevně za zápěstí a řekl: „Ještě ne. Nepůjdu dovnitř. Chci, abys Ocú předal můj vzkaz.”

„Nejdete dovnitř? Proto jste přece tady, ne?”

„Ne. Chtěl jsem jen dohlédnout, abys dorazil v pořádku.”

9

„Musíte jít dovnitř! Teď nemůžete odejít!“ tahal Musašiho nešťastně za rukáv.

„Utiš se,“ řekl Musaši, „a poslouvej.“

„Nebudu vás poslouchat! Nebudu! Slíbil jste mi, že půjdete se mnou!“

„A šel jsem, ne?“

„Nepozval jsem vás, abyste se přišel podívat jen k bráně. Prosil jsem vás, abyste navštívil Ocu.“

„Uklidni se... Nejspíš mě velmi brzy čeká jistá smrt.“

„To není nic nového. To říkáte pořád, že samuraj musí být připraven kdykoli zemřít.“

„To je pravda, a je to pro mě velkým ponaučením, když svoje vlastní slova slyším z tvých úst. Tentokrát je to ale jinak. Vím totiž, že moje šance na přežití je jedna ku deseti. To je důvod, proč bych Ocu raději neměl navštěvovat.“

„To nedává smysl.“

„Kdybych ti to teď vysvětloval, tak bys tomu stejně nerozuměl. Pochopíš, až vyrosteš.“

„Říkáte pravdu? Opravdu si myslíte, že zemřete?“

„Ano. Ale to Ocu povědět nemůžeš, ne dokud je nemocná. Řekni jí, ať je silná, aby se mohla vydat cestou, která ji přivede v budoucnu ke štěstí. To je můj vzkaz, to jí vyříd'. O tom, že budu zabít, se za žádnou cenu nezmiňuj.“

„Řeknu jí to! Povím jí všechno! Jak bych mohl Ocu lhát? Prosím, prosím, pojd'te se mnou.“

Musaši ho odstrčil. „Vůbec neposloucháš, co ti říkám.“

Džótaró už nedokázal zadržet slzy. „Ale... ale mně je jí hrozně líto. Když jí povím, že jste ji odmítl navštívit, tak se její stav jenom zhorší. Vím to.“

„Proto jí musíš předat můj vzkaz. Pověz jí, že by ani pro jednoho z nás nebylo dobré, kdybychom se viděli teď, kdy ještě pořád usiluji o to stát se skutečným válečníkem. Cesta, kterou jsem si zvolil, vyžaduje disciplínu. Musím potlačovat svoje pocity, vést vyrovnaný život a překonávat mnohá utrpení. Kdybych to tak nedělal, světlo, které hledám, se mi navždy vytratí. Mysli, Džótaró. Ty sám se budeš muset vydat stejnou cestou, jestli se chceš stát válečníkem, který si chce vážit sám sebe.“

Chlapec byl zticha, až na jeho pláč. Musaši ho objal.

„Nikdo neví, kde má cesta samuraje konce. Až tu nebudu, musíš si najít dobrého učitele. Oců teď navštívit nemůžu, protože vím, že pokud se nesetkáme, tak bude později mnohem šťastnější. Až najde svoje štěstí, tak mě pochopí. Jsi si jistý, že tamhleto světlo vychází z jejího pokoje? Musí jí být smutno. Raději už běž a trochu se vyspi.”

10

Džótaró už začínal chápat Musašiho těžké rozhodnutí, ale když stál ke svému učiteli zády, bylo na něm jeho zasmušilost stále vidět. Pochopil, že už na Musašiho dál naléhat nemůže.

Zvedl svou uplakanou tvář a pokusil se sáhnout po posledním vyhasínajícím paprsku naděje. „Až dokončíte svoje studium, navštívíte pak Oců a usmíříte se s ní? Uděláte to, že jo? Až budete vědět, že jste studoval dostatečně dlouho...”

„Ano, až ten den přijde.”

„A kdy to bude?”

„To lze těžko říct.”

„Asi za dva roky?”

Musaši neodpověděl.

„Tři roky?”

„Cesta výcviku nekončí nikdy.”

„Znamená to tedy, že se s Oců neuvidíte až do konce života?”

„Jestli jsem se narodil s náležitým nadáním, tak možná jednou svého cíle dosáhnu. Pokud ne, tak zůstanu stejným hlupákem, jako jsem teď. Momentálně ale čelím možnosti, že brzy zemřu. Jak může člověk s takovou vyhlídkou přísahat budoucnost tak mladé dívce, jako je Oců?”

Řekl toho víc, než chtěl. Džótaró vypadal zmateně, ale pak vítězoslavně pronesl: „Nemusíte Oců nic slibovat. Chci jen, abyste ji navštívil.”

„To nejde tak jednoduše. Oců je mladá žena. A já mladý muž. Nerad to přiznávám, ale kdybych se s ní setkal, tak by mě její slzy zničily. Nebyl bych s to ve svém rozhodnutí vytrvat.”

Musaši už dávno nebyl tím impulsivním mladíkem, který utíkal před Oců na mostě Hanada. Nebyl už tak sebestředný a bezohledný, byl mnohem trpělivější a citlivější. Působení Jošino v něm mohl znovu probudit vášeň, kdyby nezapudil lásku, stejně jako voda zahání oheň.

Ale v případě Ocú si svou schopností cvičit se v sebeovládání příliš jistý nebyl. Věděl, že na ni nedokáže myslet, aniž by uvažoval, jakým způsobem jeho chování může zasáhnout do jejího života.

Džótaró ještě zaslechl, jak mu Musaši pošeptal do ucha. „Už to chápeš?“

Chlapec si utřel slzy, ale když sundal ruku z tváře a rozhlédl se, uviděl kolem sebe jen hustou černou tmou.

„Mistře!“ volal a utíkal podél dlouhé hliněné zdi.

11

Doběhl až na roh, ale věděl, že jeho volání Musašiho zpátky nepřivede. Přitiskl obličej ke zdi a znovu se rozplakal. Uvažování dospělých jej opět naprosto zdeptalo. Ze sevřeného hrdla nevydal ani hlásku. Ramena se mu otřásala křečovitými vzlyky.

Všiml si nějaké ženy před bránou pro služebnictvo a pomyslel si, že to bude jedna z dívek z kuchyně, která se právě vrací z pozdní pochůzky. Přemýšlel, zda ho slyšela.

Nezřetelná postava si odhrnula závoj a přišla pomalu až k němu.

„Džótaró, Džótaró, jsi to ty?“

„Ocú! Co tady venku děláte? Jste nemocná.“

„Měla jsem o tebe strach. Proč jsi odešel a nikomu o tom neřekl? Kde jsi celou tu dobu byl? V domě se už svítilo, brána zavřená, a ty stále nikde. Ani nevíš, jak moc jsem se o tebe bála.“

„Máte rozum? Chcete, aby vám znovu stoupla teplota? Běžte hned zpátky do postele!“

„Proč jsi plakal?“

„Povím vám to později.“

„Chci to vědět hned. Něco tě muselo rozčítit. Běžel jsi za Takuanem, že jo?“

„Jo, běžel.“

„Zjistil jsi, kde je Musaši?“

„Takuan je zlý. Nenávidím ho!“

„Neřekl ti to?“

„Hm... Ne.“

„Něco přede mnou skrýváš.“

„Už vás mám obou dost!“ zakvílel Džótaró. „Vás i mého pitomého mistra. Nic vám neřeknu, dokud si nelehnete a nedáte studený obklad na hlavu. Jestli se teď nevrátíte dovnitř, tak vás tam dovedu!“

Uchopil ji jednou rukou za zápěstí a druhou zabušil na bránu. „Otevřete!“ křičel zuřivě. „Ta nemocná holka je venku. Jestli si nepospíšíte, tak tu zase prochladne!“

Přípitek na zítřejší den

1

Matahači se na chvíli zastavil, aby si setřel pot z čela. Utíkal celou cestu od Páté ulice až ke kopci Sannen. Jeho obličej byl úplně rudý, ale bylo to spíše kvůli vypitému sake než tělesným vyčerpáním. Protáhl se polorozpadlými vraty a klusal k domku za zeleninovou zahrádkou.

„Matko!“ zavolal naléhavě. Pak nakoukl do domku a zamumlal: „Už zase spí?“

Potom se zastavil u studny, aby si umyl ruce a nohy, a nakonec vešel do domku.

Osugi přestala chrápat, pootevřela jedno oko a zvedla se. „Proč děláš takovej rámus?“ zeptala se nevrle.

„Konečně ses probudila?“

„Co tím myslíš?“

„Stačí, abych se jen na chvíli posadil, a ty hned začneš nadávat, jakej jsem lenoch, a sekýruješ mě, abych šel hledat Musašiho.“

„Tak tedy promiň,“ řekla Osugi rozhořčeně, „že jsem stará. Musím hodně spát kvůli zdraví, ale moje mysl je ještě v pořádku. Od té noci, co Ocu zmizela, se necítím dobře. A zápěstí, za který mě popadl Takuan, mě taky bolí.“

„Proč mi je vždycky líp, když si začneš na něco stěžovat?“

Osugi se na něj nasupeně podívala. „Kromě stárí si zas na tolik věcí nestěžuju. Zjistil jsi něco o Ocu a Musašim?“

„Jenom stařeny, které spí i přes den, ještě neslyšely, co se povídá.“

„A co se povídá?“ Osugi byla vzápětí na kolenou a sunula se blíž k svému synovi.

„Musaši bude mít už třetí souboj s Jošiokovou školou.“

„Kdy? Kde?“

„V Janagimači je cedule se všemi podrobnostmi. Odehraje se to v Ičidžódži zítra časně ráno.“

„Janagimači! To je přece čtvrt lásky,“ přivřela Osugi oči. „Jak to, že ses uprostřed dne potloukal na takovém místě?“

„Nepotloukal jsem se tam," bránil se Matahači. „Pokaždý si všechno špatně vykládáš. Byl jsem tam, protože to je nejlepší místo, kde se dá zjistit, co je nového."

„Nevadí! Jen jsem si tě dobírala. Jsem ráda, že ses konečně usadil a nehodláš se vrátit k zhýralému způsobu života, jakýs vedl předtím. Ale nepřeslechla jsem se? Řekl jsi zítra ráno?"

„Ano, v pět hodin."

Osugi se zamyslela. „Neříkal jsi, že znáš někoho z Jošiokovy školy?"

„Ano, ale nesetkal jsem se s nimi za příznivých okolností. Proč?"

„Chci, abys mě do tý školy ihned zavedl. Půjdem hned teď."

2

Matahači byl znovu překvapen, jak impulsivně dokážou staří lidé jednat. Aniž by se pohnul, suše řekl: „Proč tak najednou? Hoří snad? Co chceš dělat v Jošiokově škole?"

„Přihlásit se jako dobrovolnice."

„Cože?"

„Zítra zabijí Musašiho. Požádám je, a bychom je mohli doprovázet. Nebudeme sice moc nápomocní, ale můžeme mu zasadit alespoň jednu ránu."

„Děláš si legraci, matko?" zasmál se Matahači.

„Co ti na tom přijde směšného?"

„Jsi tak naivní."

„Jak se opovažuješ se mnou takhle mluvit! Ty jsi naivní!"

„Přestaň se hádat a běž se raději podívat ven. Jošiokové lační po krvi a tohle je jejich poslední šance. Nebudou dbát na pravidla boje. Jediný možný způsob, jak zachránit rod Jošioka, je zabít Musašiho. Nebudou se štitit ničeho. Není žádným tajemstvím, že zaútočí v plném počtu."

„Opravdu?" zabručela Osugi. „Pak tedy Musaši určitě zemře... Nemám pravdu?"

„Nejsem si moc jistý. Možná že si přivede někoho na pomoc. A pokud to udělá, bude z toho opravdová bitva. Spousta lidí to tak alespoň říká."

„Možná mají pravdu, ale nelíbí se mi to. Nemůžeme jen tak sedět s rukama v klíně a nechat ho zabít někým jiným. Hledali jsme ho už moc dlouho."

„Souhlasím a mám plán," řekl Matahači vzrušeně. „Pokud bychom tam zašli před bitvou, mohli bychom se Jošiokovým mužům představit a povědět jim, proč je Musaši naším nepřítelem. Jsem si jistý, že nás pak nechají, ať mu zasadíme jednu ránu do těla. Můžeme si potom vzít jeho vlasy nebo rukáv nebo něco podobného, abychom měli důkaz, že jsme ho zabili. Tím by jméno našeho rodu bylo konečně očištěno."

„To je dobrý plán, synku. Nenapadlo by mě nic lepšího." Zřejmě zapoměla, že mu předtím navrhovala v podstatě totéž. Zpřítomně se posadila a narovnála ramena. „Nejenže to očistí naše jméno, ale bez Musašiho bude Ocú jako ryba bez vody."

Matka se uklidnila a Matahači si oddechl. Dostal znovu chuť napít se.

„Tak domluveno. Musíme pár hodin počkat. Nemyslíš, že bychom si mohli před večeří dát trochu sake?"

„Hm, dobrá. Nech ho sem trochu přinést. Dám si taky, abych si připila na naše vítězství."

Když si položil ruce na kolena a chystal se vstát, pohlédl letmo do strany.

3

Překvapeně zamžoural očima.

„Akemi!" zakřičel a běžel k oknu.

Akemi se venku krčila za stromem jako provinilá kočka, když se jí nepodaří utéct.

Nevěřicně na něj civěla. „Jsi to ty, Matahači?" řekla ztěžka.

„Co tady děláš?"

„Jsem tu už delší dobu."

„To jsem netušil. Jsi tady s Okó?"

„Ne."

„Ty už u ní nežiješ?"

„Ne. Znáš muže jménem Gion Tódži, ne?"

„Slyšel jsem o něm."

„On a matka spolu utekli." Když zvedla rukáv, aby skryla slzy, zazvonila na něm rolnička.

Světlo ve stínu stromu mělo namodralý nádech. Její šíje, jemné ruce i vše ostatní se lišilo od Akemi, kterou znal předtím. Její dívčí žár, který ho tak okouzluje v Ibuki a zbavoval smutku v Jomogi, byl

nenávratně pryč.

„Matahači," řekla Osugi podezíravě, „s kým to mluvíš?"

„To je ta dívka, o které jsem ti předtím povídal. Dcera Okó."

„Ta? Poslouchala, co si říkáme?"

Matahači se otočil a nasupeně řekl: „Proč vždycky děláš ukvapený závěry? Bydlí tady. Jen šla náhodou kolem. Nemám pravdu, Akemi?"

„Ano. Nevěděla jsem, že jsi tady. Ale jednou jsem tu viděla tu dívku, Ocú se jmenuje."

„Mluvila jsi s ní?"

„Ani ne, ale později jsem si s tím lámala hlavu. Není to ta dívka, s kterou jsi byl zasnouben?"

„Je."

„Myslela jsem si to. Moje matka ti hrozně ublížila."

Matahači její poznámku přešel otázkou: „Jsi pořád ještě svobodná? Jsi celá jinačí."

„Poté, co jsi odešel, mi matka dělala ze života peklo. Snažila jsem se s tím smířit, jak to šlo, protože je to přece jen moje matka, ale vloni, když jsme byli v Sumijoši, jsem nakonec utekla."

„Zpackala nám oběma život. Ale já jí ještě ukážu. Nakonec dostane, co si zaslouží."

„Mně je to už celkem jedno. Jenom bych ráda věděla, co se mnou bude dál."

„To bych taky rád věděl. Budoucnost nevypadá nijak růžově. Rád bych se vypořádal s Okó, ale stejně nakonec zůstane jen u přání."

Zatímco žehrali na svá trápení, vrhla se Osugi do příprav na cestu. Mlaskla jazykem a řekla ostře: „Matahači! Proč tam tak postáváš a stěžuješ si někomu, kdo s námi nemá nic společného? Pojd' mi pomoci balit!"

„Ano, matko."

4

„Tak zatím, Matahači. Doufám, že se brzy uvidíme." Akemi, která vypadala sklíčeně a celá nesvá, spěchala rychle pryč.

Za chvílku se ve tmě objevilo světlo lampy, služka jim nesla na tácu večeři a sake. Matka a syn si přitukli, aniž by se podívali na účet, který také ležel na tácu. Sloužící se jim přišli jeden po druhém poklonit, a nakonec je pozdravil sám majitel hostince.

„Takže dnes večer odjíždíte?" řekl. „Jsme rádi, že jste u nás pobyli tak dlouho. Je mi jen líto, že jsme vám nevěnovali takovou pozornost, jakou si zasloužíte. Doufám, že se uvidíme, až budete příště zase v Kjótu."

„Děkujeme," odpověděla Osugi. „Možná se tu zastavím znovu. Jsou to už tři měsíce, vidíte? Od konce roku?"

„Ano, přesně tak. Budete nám moc chybět."

„Nechcete si dát s námi trochu sake?"

„To je od vás milé... Není obvyklé cestovat na noc. Co vás k tomu vede?"

„Po pravdě řečeno, musíme něco neodkladně zařídit. Mimochodem, nemáte náhodou mapu Ičidžódži?"

„Počkejte, to je to místo na druhé straně řeky Širakawa na cestě k vrcholu hory Hiei. Myslím, že byste tam raději v noci chodit neměli. Je tam úplné pusto a..."

„To nevadí," přerušil ho Matahači. „Mohl byste nám nakreslit pláněk?"

„Rád. Jeden z našich sluhů odtamtud pochází. Určitě poskytne všechny potřebné informace. V Ičidžódži nežije mnoho lidí, ale rozkládá se na docela rozlehlé ploše."

Podnapilý Matahači řekl prudce: „Nestarejte se, kam jdeme. Chceme jen vědět, jak se tam dostat."

„Ach, odpusťte. Nepospíchejte s vašimi přípravami." Mnul si úslužně ruce a odporoučel se na verandu.

Když se chystal vkročit dolů na zahradu, přiběhlo k němu několik zaměstnanců. Hlavní správce se jej vzrušeně zeptal: „Nešla tudy?"

„Kdo?"

„Ta dívka, která byla ubytovaná v zadní místnosti."

„A co je s ní?"

„Jsem si jist, že jsem ji viděl ještě v podvečer, ale když jsem pak nahlédl do jejího pokoje, tak..."

„K věci!"

„Nemůžeme ji najít."

„Hlupáci!" zařval hostinský a z jeho rozzuřené tváře rázem zmizela lichotivá podlézavost, kterou prokazoval ještě před chvílí. „Jaký má význam tady pobíhat, když už je pryč? Měli jste vyčíst z jejího pohledu, že je něco v nepořádku. Nechali jste uplynout celý týden, aniž byste se přesvědčili, že má peníze! Jak mám prosperovat, když děláte takový pitomosti?"

„Je nám to moc líto, pane. Vypadala slušně.“
„No, teď je už pozdě. Raději se podívejte, jestli něco nezmizelo z ostatních pokojů pro hosty. Jste banda hlupáků!“ zařval a vyřítel se před hostinec.

5

Osugi a Matahači vypili ještě trochu sake. Potom ho stařena vyměnila za čaj a synovi poradila, aby udělat totéž.

„Jenom dopiju ten zbytek,“ řekl a hodil do sebe další šálek. „Jíst nechci.“

„Jíst bys měl. Dej si aspoň trochu rýže a naloženou zeleninu.“

Příručí a sluhové běhali s lampiony po zahradě a pěšinkách.

„Vypadá to, že ji nechtyli,“ řekla Osugi. „Nechtěla jsem se do toho plést, tak jsem před hostinským mlčela, ale není ta dívka, kterou teď hledají, ta samá, se kterou ses vybavoval před chvílí?“

„To by mě nepřekvapilo.“

„Od někoho, kdo má takovou matku, se nedá očekávat nic jiného. Proč jsi u všech všudy byl na ni tak hodnej?“

„Trochu ji lituju. Měla krušný život.“

„Dobře, ale dávej si pozor. Nikdo se nesmí dozvědět, že se s ní znáš. Jestli si bude hostinský myslet, že má s námi něco společného, tak po nás bude chtít, abychom vyrovnali její útratu.“

Matahači měl teď v hlavě jiné starosti. Dal si ruce za hlavu, znovu si lehl a řekl: „Měl bych tu děvku zabít! Úplně ji mám před očima. To nebyl Musaši, kdo mě svedl z pravé cesty. Byla to Okó!“

Osugi ho ostře pokárala. „Nebud' hlupák! Myslíš, že by nějak prospělo naší pověsti, kdybys Okó zabil? Nikdo ve vesnici ji nezná a ani se o ni nezajímá.“

Ve dvě hodiny přišel hostinský s lampionem na verandu, aby jim sdělil přesný čas.

Matahači se protáhl a zeptal se: „Chytili jste tu dívku?“

„Ne, nezůstala po ní ani stopa,“ vzdychl. „Byla pěkná, a tak si příručí říkali, že i když nemohla zaplatit účet, mohla nám to splatit alespoň tím, že by tu nějakou dobu zůstala. Víte, co tím myslím. Bohužel nám ufrnkla.“

Matahači seděl na kraji verandy a utahoval si sandály. Po chvíli čekání popudlivě zavolal: „Co tam pořád děláš, matko? Vždycky mě honíš, a pak nejsi sama nikdy hotova!“

„Ještě počkej! Matahači, dala jsem ti měšec s penězi, co ho vždycky nosím v cestovním vaku? Zaplatila jsem účet penězi, které jsem měla za pásem, ale peníze na cestu byly v tom měšci."

„Neviděl jsem ho."

„Pojď sem ještě. Je tady nějaký papír a s tvým jménem. Cože?... Taková drzost! Stojí tu... Stojí tu, že vzhledem k dlouholeté známosti s tebou doufá, že jí promineš, když si od tebe půjčila peníze. Půjčila... Prý půjčila!"

„To je rukopis Akemi!"

Osugi se obrátila k hostinskému. „Podívejte! Pokud je majetek hosta odcizen, tak za to nesete odpovědnost vy. Budete s tím muset něco udělat."

„Opravdu?" usmál se zeširoka. „Obyčejně tomu tak bývá, ale protože vychází najevo, že jste tu dívku znali, tak se obávám, že vás budu muset požádat, abyste nejdřív vyrovnali její účet."

Osugi, divoce těkajíc očima ze strany na stranu, koktala: „O... o... o čem to mluvíte? Proč? Nikdy jsem tu zlodějskou mrchu neviděla. Matahači! Přestaň se poflakovat! Jestli rychle nevyrazíme, tak začnou kokrhat kohouti."

Léčka

1

Bylo brzy ráno, měsíc stál ještě vysoko na obloze a stíny mužů stoupajících po bílé stezce se podivně prolínaly. Ve vzduchu visel neklid.

„Tohle jsem nečekal," řekl jeden z mužů.

„Já také ne. Spousta nás chybí. Myslel jsem, že nás bude přinejmenším tak sto padesát."

„Hm. Vypadá to na slabou polovinu."

„Tipoval bych, že až Genzaemon dorazí se svými muži, bude nás dohromady kolem sedmdesáti."

„To je dost špatné. Rod Jošioka už není tím, čím býval."

Od jiné skupinky zaznělo: „Co je nám do těch, co tu nejsou? Když se v naší škole už necvičí, přemýšlí spousta mužů spíš o tom, jak se uživit. Jsou zde jen ti nejodvážnější, ti nejvěrnější. To je mnohem důležitější než počet!"

„Správně! Kdyby nás tu byla stovka nebo dvě, jen bychom se

navzájem pletli do cesty."

„Cha, cha, cha! To zas promluvil někdo chytrý. Vzpomeň si na Rengeóin. Dvacet mužů stálo kolem dokola, a i přesto se Musašimu podařilo upláchnout!"

Hora Hiei byla i s okolními vrcholky ponořena do spánku a zahalena v oblacích. Muži se shromáždili na rozcestí jedné menší cesty, odkud vedla jedna pěšina na vrchol hory Hiei a další se stáčela směrem k Ičidžódži. Cesta byl strmá a kamenitá, hluboce zbrázděná přívaly vody. Skupina starších žáků byla u nejnápadnějšího orientačního bodu, obrovské, doširoka rozvětvené borovice připomínající velikánský deštník. Seděli na zemi jako krabi hemžící se nocí a probírali výhody či nevýhody terénu.

„Cesta se větví do tri pěšin, takže je otázka, po které z nich Musaši přijde. Nejlepší bude rozdělit žáky do tří oddílů a rozestavit je ke každému přístupu. Gendžiró s otcem můžou zůstat tady se skupinou deseti našich nejsilnějších mužů - Miikem, Uedou a ostatními."

„Ne, terén je příliš rozeklaný, než aby mohl být větší počet mužů na jednom místě. Měli bychom je rozmístit podél cest a nechat v úkrytu, dokud se Musaši nedostane do poloviny kopce. Pak budou moc zautočit současně zepředu i zezadu."

Skupiny přecházely stále sem a tam, takže to vypadalo, jako by pohybuující se stíny byly nabodnuté na kopích a kúsách. Měli tendenci svého nepřítele podceňovat, ale nebyl mezi nimi žádný zbabělec.

„Už přichází!" zakřičel jeden muž na vnějším okraji.

Stíny se ani nepohnuly. Svíravá bolest projela tělem každého samuraje. „Uklidněte se. To je Gendžiró." „Proč je v nosítkách?" „Je to přece ještě dítě!"

Pomalou se přibližující lampiony se v chladném větru vanoucím od hory Hiei pohupovaly sem a tam. V porovnání s měsíční září vypadaly mdle.

2

O malou chvíli později Genzaemon vystoupil z nosítek a pronesl: „Zdá se, že jsme tu už všichni."

Gendžiró, asi třináctiletý chlapec, vystoupil z dalších nosítek. Otec i syn měli pevně utažené bílé čelní pásky a vysoko vykasané kalhotové suknice.

Genzaemon přikázal synovi, aby se šel postavit pod borovici. Chlapec mlčky přikývl a otec ho povzbudivě pohládl po hlavě. „Tato bitva bude provedena tvým jménem, ale bojovat budou tvoji žáci. Jsi příliš mladý, než aby ses toho sám zúčastnil. Nebudeš muset nic dělat, jen stát a dívat se.“

Gendžiró běžel rovnou ke stromu, kde zaujal strnulou, důstojnou pózu jako figurka samuraje vystavovaná v den svátku chlapců.

„Přišli jsme o něco dřív,“ řekl Genzaemon. „Slunce vyjde až za chvíli.“

Zastrčil ruku do svého pásu a vytáhl dlouhou dýmku s velikou hlavičkou. „Má někdo oheň?“ zeptal se a dal ostatním najevo, že tím, kdo tu velí, je on.

Jeden muž vystoupil dopředu a řekl: „Pane, než si zapálíte dýmku, neměli bychom rozhodnout, jak rozdělit muže?“

„Ano, myslím, že bychom měli. Pojdme je rychle rozmístit, ať jsme připraveni. Jaký je váš plán?“

„Hlavní síla se soustředí tady u stromu. Ostatní muži se schovají v rozestupech asi dvaceti kroků po obou stranách všech tří přístupových cest.“

„Kdo bude tady u stromu?“

„Vy, já a asi deset dalších mužů. Když budeme tady, můžeme chránit pana Gendžiróa a budeme připraveni se přidat, až zaslecheme signál, že Musaši dorazil.“

„Počkejte ještě,“ řekl Genzaemon a zamyslel se kriticky nad jejich strategií. „Pokud jsou muži takto rozmístěni, bude jich ze začátku schopna zaútočit vždy jen dvacítká.“

„To je pravda, ale bude obklíčen.“

„Ne tak nezbytně. Můžeme si být jisti, že si nepřivede pomoc? A nesmíme zapomenout, že je schopen se probojovat ze sebelepšího sevření. Víte přeci, jak to bylo v Rengeóinu. Mohl by zaútočit tam, kde je našich mužů nejméně, zranit tři nebo čtyři a zmizet. A pak by se všude mohl chvástat tím, že bojoval proti sedmdesáti mužům Jošiokovy školy a zvítězil nad nimi.“

„Nepřipustíme, aby se odsud dostal.“

„Jeho slovo by stálo proti našemu. Dokonce i kdyby si přivedl někoho na pomoc, lidé to budou považovat za souboj mezi ním a celou Jošiokovou školou. A jejich sympatie si získá osamělý šermíř, jako je on.“

„Myslím,“ řekl Miike Džúróaemon, „že je jasné, že pokud znovu

unikne, tak to bude náš konec, bez ohledu na to, co pak budeme říkat. Jsme tu proto, abychom Musašiho zabili. Nemáme čas a prostor zabývat se tím, jak to provést. Mrtvý už nic neřekne."

3

Džúróaemon vyzval čtyři muže z nejbližší skupiny, aby přistoupili. Tři z nich nesli malé luky a čtvrtý měl mušketu. Nechal je postavit čelem ke Genzaemonovi. „Asi byste rád znal opatření, která jsme učinili."

„Cože? Střelné zbraně!"

„Můžeme je rozmístit na vyvýšená místa nebo na stromy."

„Nebudou pak lidé říkat, že jsme se uchýlili ke špinavým praktikám?"

„Důležitější než to, co tomu budou lidé říkat, je zajistit, aby byl Musaši skutečně mrtvý."

„V pořádku. Pokud jste připraveni čelit kritice, nemám, co bych dodal," řekl starý muž pokorně. „I kdyby si Musaši přivedl pět nebo šest mužů, teď už neuprchne, když máme luky a mušketu. Jestli tu ale zůstaneme jen tak stát, mohl by nás zaskočit. Přenechám rozestavení mužů na vás, ale zařídte, ať jsou okamžitě na svých místech."

Tmavé stíny se vytratily jako divoké husy v bažinách. Někteří se rozdělili v bambusovém podrostu, ostatní zmizeli za stromy nebo zalehli na terasách mezi rýžovými políčky. Tri lukostřelci vystoupili na vyvýšené místo, odkud měli výhled na bojiště. Muž s mušketou vylezl do horních větví košaté borovice. Jak se všelijak kroutil, aby se tam ukryl, na Gendžiróa padalo jehličí a kůra.

Genzaemon si všiml, jak se chlapec vrtí, a řekl mu káravě: „Doufám, že nemáš strach? Nesmíš být takový zbabělec!"

„To není tím. Mám za krkem jehličí."

„Stůj klidně a vydrž to. Bude to pro tebe výborná zkušenost. Dívej se pozorně, až začne opravdový boj."

Od nejvýchodnějšího přístupu se ozvalo hlasité zahromování: „Přestaň s tím, hlupáku!"

Bambusy hluchně zašelestily, takže každý, kdo nebyl hluchý, musel poznat, kde se všichni muži rozestavení podél cesty skrývají.

Gendžiró vykřikl: „Mám strach!" Chytil se otce kolem pasu.

Džúróaemon okamžitě vyrazil směrem, odkud ten hlas přišel, i

když měl tušení, že se jedná o planý poplach.

4

Sasaki Kodžiró nadával jednomu z Jošiokových mužů. „Copak nemáš oči? To je nápad, splést si mě s Musašim! Přišel jsem sem v roli svědka a ty na mě vyběhneš s kopím. Pitomče!“

Jošiokovi muži byli rovněž rozčilení a někteří ho podezírali, že je přišel špehovat. Drželi se zpátky, ale zastoupili mu cestu.

Když se Džúrózaemon prodral skrz obklíčení, Kodžiró na něj posvítíl lampionem. „Přišel jsem jako svědek, ale vaši muži se ke mně chovají jako k nepříteli. Jestli jednájí z vašeho příkazu, tak mi bude potěšením vás, mizerného šermíře, vyzvat na souboj. Nemám důvod pomáhat Musašimu, ale v sázce je také moje čest. Uvítám příležitost smočit svoje Dlouhé bidlo v čerstvé krvi. Delší dobu jsem to opomíjel.“ Vypadal jako tygr dštící oheň. Ti z Jošiokových mužů, které oklamal jeho uhlazený zjev, se stáhli zpátky před jeho ryzí odvahou.

Džúrózaemon chtěl ukázat, že se Kodžiróových řečí nezalekl. Zasmál se a řekl: „Pěkně jste se rozohnil, jen co je pravda. Povězte mi, kdo vás vlastně požádal, abyste byl svědkem? Na nic podobného se nepamatuji. Požádal vás snad Musaši?“

„Neříkejte nesmysly. Po vyvěšení toho oznámení v Janagimači jsem oběma stranám řekl, že budu přihlížet jako svědek.“

„Chápu. Řekl jste si o to sám! Jinými slovy, nepožádal vás o to ani Musaši, ani nikdo z nás. Sám jste na sebe vzal úlohu pozorovatele. Svět je vážně plný lidí, kteří strkají nos do věcí, do kterých jim nic není.“

„To je urážka!“ protestoval Kodžiró.

Džúrózaemon zařval, až mu odletěla slina z úst: „Běžte pryč! Nejsme tady, abychom tu hráli nějaké divadlo!“

Kodžiró zesinal vzteky, obratně se prodral z obklíčení a uskočil kousek dozadu. „Dejte si pozor, vy bídáci!“ zařval a připravil se k útoku.

Genzaemon, který si proklestil cestu za Džúrózaemonem, zvolal: „Počkejte, mladíku!“

„Vy počkejte!“ zařval Kodžiró. „Vás se to netýká. Ukážu vám, co se stane s lidmi, kteří mě urazí!“

Starý muž k němu přiběhl. „Prosím, neberte to tak vážně! Naši

muži jsou velmi podráždění. Jsem Seidžúróův strýc a slyšel jsem o vás, že jste vynikající šermíř. Jsem si jist, že vše je jen nedorozumění. Doufám, že mi prominete chování našich mužů."

„Jsem rád, že jste se ujal slova vy. Jsem se Seidžúróem zadobře a přeji domu Jošioka jen to nejlepší, i když nemám v úmyslu vás podpořit. To ale neznamená, že mě mohou vaši lidé urážet."

Genzaemon poklekl a obřadně se uklonil. „Máte naprostou pravdu. Doufám, že na to, co se stalo, zapomenete kvůli Seidžúróovi a Denšičiróovi." Starý muž volil taktně svá slova v obavě, aby uražený Kodžiró všude nerozhlásil, jak zbabělý plán si na Musašiho vymysleli.

5

Kodžiró se zklidnil. „Vstaňte, prosím. Není správné, aby přede mnou klečel starý muž jako vy." Obrátil se a máchl svým Dlouhým bidlem, bylo to výmluvné gesto, které povzbudilo Jošiokovy muže v naději, že nad Musašim konečně vyhrají. „Se Seidžúróem udržuji přátelské vztahy již nějakou dobu, a jak jsem před chvílí řekl, s Musašim mě nic nespojuje. Je jen přirozené, že přeji Jošiokově škole vítězství.

Viděl jsem již mnoho střetů mezi válečníky, ale nikdy jsem nebyl svědkem takové tragédie, která zasáhla vás. Je neuvěřitelné, že by rod, jehož členové sloužili ašikagským šógunům jako instruktoři bojových umění, měl být uvržen do hanby pouhým vesnickým samurajem."

Slova, která pronesl záměrně tak, aby jim zvonila v uších, vzbudila pozornost. V Džúrózaemonově tváři byla vidět upřímná lítost, že mluvil tak nehezky k muži, který chová náklonnost k rodu Jošioka.

Kodžiróovi jeho reakce neunikla. Využil příležitosti, aby pronesl: „V budoucnu plánuji založit svou vlastní školu. Není proto nic zvláštního, že pozoruji souboje a studuji taktiky jiných bojovníků. Je to součástí mého výcviku. Přesto si dovolím tvrdit, že jsem ještě nezažil souboj, ani o žádném takovém neslyšel, který by mne dokázal tak popudit jako vaše dva střety s Musašim. Když vás bylo tolik v Rengeóinu a ještě víc předtím na pláni Rendaidži, jak jste mohli dovolit, aby vám Musaši unikl a pyšně si vykračoval v ulicích Kjóta? Nedokážu to pochopit."

Olízl si suché rty a pokračoval: „Není pochyb o tom, že Musaši je

na potulného šermíře opravdu houževnatý bojovník. Vím to, protože jsem ho již párkrát viděl. Možná se vám budu jevit přehnaně všetečný, ale přesto vám povím, co jsem zatím o Musašim zjistil." Podrobně se o tom rozhovořil, aniž by zmínil jméno Akemi. „První informaci jsem získal, když jsem náhodou potkal jistou ženu, která ho zná od jeho sedmnácti let. Když spojím to, co mi řekla, s útržkovitými zprávami, které jsem zaslechl jinde, tak si můžete udělat docela ucelený obraz o jeho životě.

Narodil se jako syn venkovského samuraje v provincii Mimasaka. Utekl z bitvy u Sekigahary a poté, co se vrátil domů, spáchal tolik ohavností, že ho z vesnice vyhnali. Od té doby se potuluje po kraji.

I když je to bezcharakterní člověk, má v sobě nadání pro meč a je fyzicky velmi zdatný. Navíc bojuje bez ohledu na svůj vlastní život. Proto jsou tradiční techniky meče proti němu neúčinné, stejně jako si rozum nedokáže poradit s šílenstvím. Musíte ho lapit jako divoké zvíře, nebo neuspějete. Rozvažte dobře, co je váš nepřítel zač, a zachovejte se podle toho!"

Genzaemon Kodžiróvi velmi uctivě poděkoval a popsal mu všechna opatření, která přijali.

Kodžiró souhlasně přikývl. „Pokud jste to udělali takto důkladně, nemá šanci uniknout živý. Přesto se mi zdá, že byste mohli zkusit mnohem účinnější trik."

6

„Trik?" opakoval Genzaemon a pohlédl znovu, tentokrát už s menším obdivem, na Kodžiróův domýšlivý obličej. „Děkuji, ale domnívám se, že jsme již učinili dost."

„Ne, příteli, neučinili. Pokud Musaši přijde sem nahoru po pěšině čestným a poctivým způsobem, nemá skutečně šanci uprchnout. Ale co když vaši taktiku předem prohlédl a neukáže se tu? Pak přijdou vaše plány vniveč, nemám pravdu?"

„Pokud to udělá, tak nám stačí rozvěsit po městě náležitá oznámení, abychom z něj učinili terč posměchu celého Kjóta."

„To by samozřejmě do určité míry vaši reputaci napravilo, ale nezapomeňte, že by všude volně chodil a rozhlašoval, že vaše taktika nebyla čistá. V tom případě by se jméno vašeho učitele očistit nepodařilo. Když tady dnes Musašiho nezabijete, vaše přípravy ztratí veškerý smysl. Aby se vám to podařilo, musíte postupovat tak, že

zajistíte, aby sem Musaši skutečně přišel a skončil ve vaší pasti mrtvý."

„Existuje nějaký způsob, jak to udělat?"

„Zajisté. Ve skutečnosti mě napadá celá řada možností." Kodžiróův hlas zněl sebejistě. S přátelským pohledem, který se v jeho pyšné tváři příliš často neobjevoval, se naklonil dopředu, aby Genzaemonovi pošeptal do ucha několik slov. „A co tohle?" zeptal se nahlas.

„Hm. Chápu, co tím myslíte." Starý muž několikrát pokývl, pak se otočil k Džúrózaemonovi a šeptem mu plán sdělil.

Setkání za svitu luny

1

Bylo už po půlnoci, když Musaši dorazil do malého hostince severně od Kitana, kde se poprvé setkal s Džótaróem. Překvapený hostinský ho srdečně uvítal a přichystal mu rychle místo na spaní.

Druhý den Musaši vyrazil brzy ráno a vrátil se až pozdě večer. Podaroval starého hostinského pytlím sladkých brambor z Kuramy. Předal mu také štuček plátna z narské bavlny, který koupil v nedalekém obchodě, a poprosil ho, jestli by mu z něj mohl dát udělat nátehlík, pás kolem břicha a bederní roušku.

Hospodský ochotně odnesl plátno do sousedství ke švadleně a cestou zpátky koupil sake. Ze sladkých brambor udělal jednoduchý pokrm, a pak rozmlouval s Musašim u jídla a pití až do půlnoci, kdy švadlena přinesla hotové oblečení. Musaši ho před spaním pečlivě složil a položil vedle polštáře.

Ráno, ještě dlouho před rozbřeskem, starce probudilo šplouchání vody. Když vyhlédl z okna, uviděl Musašiho, který právě dokončil koupel ve studené vodě a stál ve svitu měsíce v novém spodním prádle, přes které si oblékal své staré kimono.

Musaši mu pak řekl, že je už trochu unaven Kjótem a že se rozhodl vydat do Eda. Slíbil však, že až se příště, tak za tři čtyři roky, do Kjóta vrátí, určitě se v jeho hostinci zastaví.

Hospodský mu pomohl uvázat pás a Musaši vyrazil ostrým tempem z hostince. Vydal se úzkou pěšinou, která vedla mezi poli směrem k cestě do Kitana, opatrně se vyhýbaje hromádám kravského trusu.

Jeho mysl byla čistá jako obloha nad jeho hlavou. Cítil se svěží a s

každým krokem naplněnější životem.

„Není důvod pospíchat," prohlásil nahlas a zpomalil tempo. „Je docela možné, že tohle byla moje poslední noc mezi živými." To nebylo ani postesknutí, ani naříkání, jen pouhé konstatování, které mu bezděky přešlo přes rty. Ještě nikdy tolik necítil, že stojí skutečně tvář v tvář smrti.

Předchozí den strávil meditací pod borovicí ve vnitřním chrámu v Kuramě a doufal, že dosáhne stavu probuzení, kdy tělo a duše splynou v jedno. Jelikož se mu nepovedlo zbavit se myšlenek na smrt, styděl se nyní za to, že zbytečně marnil čas.

Noční vzduch byl osvěžující. Příjemné posezení u sake, krátký, ale hluboký spánek, koupel ve studené vodě, nové šaty - to všechno mělo za následek, že se necítil jako člověk, kterého čeká smrt. Vzpomněl si na tu noc, uprostřed nejtušší zimy, kdy se donutil vylézt na vrcholek Orlí hory. I tehdy se hvězdy třpytily, a stromy byly ověnceny rampouchy. Ty teď ale uvolnily místo rašícím květům.

Hlavu měl plnou těkavých myšlenek, nedokázal se soustředit na to podstatné, co jej čekalo. Jaký účel, říkal si, má přemítat nad otázkami, které by nevyřešilo ani sto let uvažování? Jaký je smysl smrti, jaká je bolest při umírání, co je život a co po něm?

Čtvrť, ve které se právě nacházel, byla obydlena dvořany a jejich poddanými. Zaslechl truchlivé tóny malé flétny, doprovázené pomalou melodií rákosových ústních varhánků. Svým vnitřním zrakem viděl truchlící usazené kolem rakve, jak čekají na úsvit. Donesl se k jeho uším žalozpěv dřív, než si jej plně uvědomil? Možná právě to vyvolalo v jeho podvědomí vzpomínku na tančící kněžky z Ise a jeho zážitek z Orlí hory. Jeho duši hryzaly pochybnosti.

Když se zastavil, aby nad tím trochu zapřemýšlel, všiml si, že už přešel chrám Šókokudži a je už jen pár set metrů od stříbřité řeky Kamo. Ve slabém světle u hliněné zdi si všiml jakési tmavé postavy. Muže, který šel proti němu, doprovázel menší stín, pes na vodítku. Přítomnost psa ho přesvědčila, že ten muž není jedním z jeho nepřátel, a tak se upokojil a pokračoval v chůzi.

2

Neznámý ušel několik kroků, otočil se a váhavě řekl: „Mohl bych se vás na něco zeptat, pane?"

„Mě?“

„Ano, pokud vás mohu obtěžovat.“ Měl na sobě čepici a kalhotovou sukni, jakou nosili řemeslníci.

„O co jde?“ zeptal se Musaši.

„Odpusťte mi tu podivnou otázku, ale nevšiml jste si v této ulici domu, který by byl celý osvětlen?“

„Nedával jsem příliš pozor, ale myslím, že ne.“

„Pak jsem tedy opět ve špatné ulici.“

„Co hledáte?“

„Dům, který právě navštívila smrt.“

„Dům jsem neviděl, ale slyšel jsem, jak někdo hraje na píšťalu a ústní varhánky.“

„To musí být ono. Šintoistický kněz dorazil patrně přede mnou a započal už vigiliu u mrtvého.“

„Vy se jí jdete také zúčastnit?“

„Ne tak docela. Jsem bednář z Toribe. Byl jsem požádán, abych zašel do domu pana Macua. Šel jsem tedy na úpatí hory Jošida, ale už tam prý nebydlí.“

„Jde o rodinu Macuo z úpatí hory Jošida?“

„Ano, nevěděl jsem, že se přestěhovali. Trmácel jsem se celou tu dlouhou cestu úplně zbytečně. Děkuji vám.“

„Počkejte,“ zastavil ho Musaši. „Jde o Macua Kanameho, toho, co slouží panu Konoemu?“

„Ano, přesně tak. Onemocněl pouhých deset dní předtím, než zemřel.“

Musaši se otočil a pokračoval v cestě, bednář běžel opačným směrem.

„Takže můj strýc je mrtev,“ pomyslel si Musaši bez emocí. Vzpomněl si, jak si strýc utrhl od úst a věčně šetřil, aby nashromáždil malou sumičku peněz. Vzpomněl si na rýžové koláčky, které dostal od tety a spořádal je na Nový rok na břehu zamrzlé řeky. Přemýšlel, jak se teď tetě povede, když zůstala sama.

3

Stál na břehu Horní Kamo a upřeně pozoroval vynořivší se temné panoráma třiceti šesti hor a kopců pohoří Higašijama. Zdálo se, že každý vrchol na něj nepřátelsky shlíží. Potom seběhl dolů k pontonovému mostu. Aby se člověk dostal ze severní části města na

cestu vedoucí k hoře Hiei nebo k průsmyku vedoucímu do provincie Ómi, musel přejít právě tento most.

Byl už v půli mostu, když zaslechl hlas. Zvučný, ale ne příliš zřetelný. Zastavil se a naslouchal. Rychle proudící voda radostně zurčela a studený vítr se proháněl údolím. Nedokázal určit, odkud volání přišlo, a když se po několika krocích ozval hlas znovu, zastavil se ještě jednou. Stále nedokázal říct, odkud hlas přichází, a tak si pospíšil na druhý břeh. Když opouštěl most, spatřil nějakého muže, jak mává pažemi a běží od severu rovnou k němu. Ta postava mu byla povědomá.

Byl to Sasaki Kodžiró, onen všudypřítomný prostředník mezi ním a Jošioky.

Když se přiblížil, nezvykle přátelsky Musašiho pozdravil. Podíval se přes most a zeptal se: „Jste sám?”

„Samozřejmě že jsem.”

„Doufám, že mi odpustíte naše poslední setkání,” řekl Kodžiró.

„Děkuji, že jste snesl moje vměšování.”

„Myslím, že bych vám naopak měl poděkovat já,” odpověděl Musaši stejně zdvořile.

„Jdete na souboj?”

„Ano.”

„Zcela sám?” zeptal se znovu Kodžiró.

„Samozřejmě že sám.”

„Hm. Nejsem si jist, Musaši, zda jste výzvu v Janagimači nepochopil špatně.”

„Myslím, že nikoliv.”

„Uvědomujete si plně všechny okolnosti? Tohle nebude obyčejný souboj muže proti muži, jako když jste bojoval proti Seidžúróovi nebo Denšičiróovi.”

„To je mi naprosto jasné.”

„Celý souboj bude veden jménem Gendžiróa, ale budou mu pomáhat členové Jošiokovy školy. Chápete, že to může znamenat deset, sto, ale také tisíc mužů?”

„Ano, proč se ptáte?”

„Někteří slabší žáci školu sice opustili, ale ti silnější a odvážnější se všichni vydali ke košaté borovici. Právě teď jsou rozmístěni po celém svahu a čekají na vás.”

„Byl jste se tam podívat?”

„Ano. Rozhodl jsem se, že se raději vrátím a varuji vás. Věděl

jsem, že budete přecházet přes pontonový most, a proto jsem zde čekal. Považuji to za svoji povinnost, protože právě já jsem tu výzvu napsal."

„To je od vás hezké."

„Taková je situace. Opravdu hodláte jít sám, nebo máte nějaké společníky, kteří jdou jinou cestou?"

„Budu mít jen jednoho společníka."

„Opravdu? A kde je teď?"

„Právě zde!" zazubil se Musaši a ukázal v zářii měsíce na svůj stín.

4

Kodžiró se rozzlobil: „To není k smíchu."

„Nemyslel jsem to jako vtip."

„Jste si jistý? Znělo to, jako byste si z mé rady tropil žerty."

Musaši zaujal ještě vážnější postoj než Kodžiró a řekl: „Domníváte se snad, že veliký Šinran žertoval, když pravil, že každý, kdo věří, má dvojnásobnou sílu, neboť buddha Amida kráčí vždy s ním?"

Kodžiró neodpověděl.

„Podle všech indicií jsou Jošiokové ve výhodě. Je jich hodně. Já jsem sám. Bezpochyby předpokládáte, že mě porazí. Ale žádám vás, abyste se kvůli mně nestrachoval. Předpokládejme, že bych věděl, že mají deset mužů, a vzal si jich s sebou také deset. Co by se stalo? Postavili by jich dvacet místo deseti. Kdybych jich vzal dvacet, postavili by třicet nebo čtyřicet, a bitva by měla za následek veřejné pohoršení. Mnoho lidí by bylo zabito nebo zraněno, což by znamenalo závažné porušení zákonů, a přitom by to bylo bezvýznamné pro posouzení stupně šermířského umění. Jinými slovy, kdybych si povolal pomoc, dalo by se tím víc ztratit než získat."

„To je sice pravda, ale pouštět se do předem prohrané bitvy není v souladu se zásadami válečného umění."

„Jsou chvíle, kdy je to nezbytné."

„Ne! Nikoliv podle válečného umění. Nechat se unést vlastními pocity je ovšem něco jiného."

„Ať už je či není má volba v souladu s principy umění války, vím, co je důležité pro mě."

„Porušujete všechna pravidla."

Musaši se zasmál.

„Pokud trváte na porušování pravidel," oponoval mu Kodžiró,
„proč si aspoň ne zvolíte cestu, která by vám dala šanci přežít?"

„Cesta, kterou kráčím, je cestou k plnějšimu životu."

„Budete mít opravdové štěstí, když vás nezavede rovnou do pekla!"

„Tato řeka může být řekou do pekla. Tato cesta cestou k ztracení.
A kopec, na který se teď chystám, jehlovou horou, na kterou jsou
napichováni hříšníci. Nicméně je to jediná cesta, jež vede k plnému
životu."

„Podle toho, jak mluvíte, jste už možná dávno v moci boha smrti."

„Myslete si, co chcete. Jsou lidé, kteří umírají tím, že zůstávají
naživu, a jiní, kteří získávají život umíráním."

„Jste jako démon," opáčil Kodžiró napůl posměšně.

„Kodžiró, kam mě dovede tato cesta?"

„Do vesnice Hananoki, a pak ke košaté borovici v Ičidžódži. Na
místo, kde jste se rozhodl zemřít."

„Jak je to daleko?"

„Asi dva kilometry. Máte spoustu času."

„Děkuji. Uvidíme se později," odpověděl Musaši bezstarostně.
Otočil se a vykročil postranní cestou.

„To není ta cesta!"

Musaši přikývl.

5

„Říkám, že to je jiná cesta."

„Já vím," řekl Musaši a sešel dolů ze svahu. Za stromy byla po
obou stranách cesty spojitá řada rýžových polí, v dálce bylo vidět
domy s doškovými střechami. Kodžiró sledoval, jak se Musaši
zastavil, podíval vzhůru na měsíc a zůstal chvíli nehybně stát.

Kodžiró se rozesmál, když mu došlo, že Musaši močí. Pohlédl na
měsíc a pomyslel na to, kolik mužů asi dnes zemře, než zmizí z
oblohy.

Musaši se nevracel. Kodžiró se posadil na kořen stromu a
přemýšlel o nadcházejícím souboji naplněn pocitem, který hraničil se
škodolibou radostí. „Soudě podle jeho klidu se už Musaši přichystal
na smrt. Bude to ale vynikající boj. Čím více jich poseká, tím větší
podívaná to bude. Jošiokové však mají stříelné zbraně. Stačí jeden
zásah a bude po představení. To by všechno pokazilo. Měl bych ho
raději varovat."

Začala padat ranní mlha a bylo chladno.

Kodžiró vstal a zavola: „Musaši, co tam tak dlouho děláte?“

Měl pocit, že něco není v pořádku, a to v něm vzbudilo neklid. Sešel rychle po svahu a zavola znovu. Jediný zvuk, který slyšel, bylo otáčení vodního kola.

„Ten prevít!“

Vyběhl zpět na hlavní cestu a rozhlížel se všemi směry. Ale viděl jen střechy chrámů, širakawské lesy, které se táhly do daleka po svazích Higašijamských hor, a měsíc na obloze. Dospěl k názoru, že Musaši vzal nohy na ramena, a vyčinił sám sobě, že neprohlédl jeho předstíraný klid. Rozeběhl se rychle směrem k Ičidžódži.

Mezi stromy

1

Musaši se s úšklebkem vynořil zpoza stromu a postavil se na místo, na němž stál předtím Kodžiró. Byl rád, že se ho zbavil. Nechtěl mít nic společného s mužem, který si liboval v pozorování toho, jak jiní umírají. Mužem, který je v klidu schopen sledovat, jak jiní muži riskují své životy pro něco, o čem jsou přesvědčeni, že je nesmírně důležité. Kodžiró nebyl žádným nevinným divákem. Jeho touhou bylo naučit se něco nového. Byl to prolhaný pletichář, vždy připravený vlichotit se oběma stranám a vystupovat jako skvělý muž, který chce každému pomoci.

Kodžiró si možná myslel, že když mu poví, jak silný je nepřítel, Musaši padne na všechny čtyři a bude ho prosit, aby mu pomohl. A samozřejmě, pokud by Musašiho prvořadým cílem bylo zůstat naživu, určitě by jeho pomoc uvítal. Ale o tom, že bude možná muset čelit stovce mužů, věděl už dávno předtím, než se před ním ukázal Kodžiró.

Nezapomněl na lekci, kterou mu dal kdysi Takuan. Opravdu statečný je ten, kdo má rád život a váží si ho jako pokladu, který, když ho jednou ztratí, nemůže už nikdy získat zpět. Věděl, že žít znamená mnohem více než pouhé přežívání. Otázkou bylo, jakým způsobem dát svému životu smysl, jak zaručit, že život bude zářit jasnými paprsky světla do budoucnosti, i kdyby bylo nutné se kvůli tomu života vzdát. Pokud by to dokázal, pak na délce trvání života, ať by to bylo dvacet nebo sedmdesát let, nesejde. Délka jednoho

života byla jen bezvýznamným okamžikem v nekonečném proudu času.

Podle Musašiho byl jeden způsob života pro obyčejného člověka, a druhý pro válečníka. Pro něj bylo důležité, aby žil jako samuraj a jako samuraj zemřel. Z cesty, kterou si zvolil, nebylo návratu. I kdyby byl rozsekán na kusy, nepřítel nebude moci zakrýt skutečnost, že na výzvu odpověděl čestně a beze strachu.

2

Začal uvažovat o tom, jakou cestou se vydat. Nejkratší, a zároveň i nejširší a nej pohodlnější byla ta, kterou se vydal Kodžiró. Jiná, ne tak přímá a pohodlná, vedla kolem řeky Takano, přítoku řeky Kama, pak k silnici do Óhary a potom kolem císařské vily Šúgakuin k Ičidžódži. Třetí cesta vedla kousek na východ, potom na sever k úpatí svahu Urjú a nakonec přes cestu do vesnice Ičidžódži.

Všechny tři cesty se potkávaly u velké borovice, rozdíl ve vzdálenosti nehrál žádnou roli. Přesto, z hlediska malé síly, která útočí na sílu mnohem větší, byla volba správné cesty nesmírně důležitá. Samotná volba totiž mohla rozhodnout o vítězství nebo porážce.

Místo toho, aby rozmyšlení věnoval nějaký čas, rozeběhl se skoro opačným směrem, než ležela vesnice Ičidžódži. Nejdříve běžel podél úpatí hory Kagura k hrobce císaře Goičidžóa. Prodral se hustým bambusovým hájem a dorazil k horskému potoku, který vytékal z vesnice na severozápadě. Před ním se vynořila severní část hory Daimondži. Potichu začal šplhat nahoru.

Mezi stromy po své pravé ruce viděl zeď zahrady, patrně Stříbrného pavilonu. Přímě pod ním zářil jako zrcadlo rybník ve tvaru datle. Jak stoupal vzhůru, ztratil se rybník mezi stromy a před jeho zraky se v dálce vynořila řeka Kamo. Zdálo se mu, že má celé město na dlani.

Na okamžik se zastavil, aby zkontroloval svoji polohu. Pokud by postupoval dál přímo přes svahy čtyř kopců, dostal by se na vyvýšené místo za rozložitou borovicí, odkud by mohl z ptačí perspektivy zjistit postavení nepřítele. Podobně jako Oda Nobunaga v bitvě u Okehazamy si i on zvolil místo snadné cesty obtížnou okliku.

„Kdo je to tam?“

Musaši se zarazil a čekal. Kroky se k němu blížily velmi opatrně.

3

Když Musaši spatřil muže, který vypadal jako samuraj ve službách dvorského šlechtice, usoudil velmi rychle, že nejde o žáka Jošiokovy školy.

Muž měl špinavý nos od dýmu z pochodně, kterou držel v ruce, kimono měl celé promočené a zablácené. Vyjekl překvapením.

Musaši se na něj podezřívavě zadíval.

„Nejste Mijamoto Musaši?“ zeptal se ho muž s hlubokou úklonou a strachem v očích.

Musašiho oči se ve světle pochodně podivně leskly.

„Jste Mijamoto Musaši?“ třásl se vyděšený samuraj. Divokost v Musašiho očích byla něco, s čím se člověk jen tak nesetká.

„Kdo jste vy?“ zeptal se Musaši.

„Co? Já?... Já...”

„Přestaňte koktat a řekněte, kdo jste.”

„Já... já jsem z domu pana Karasumarua Micuhira.”

„Jsem Mijamoto Musaši, ale co tady uprostřed noci pohledává vazal pana Karasumarua?”

„Takže jste Musaši!” ulevilo se mu. Poté se otočil a pádil dolů z kopce, až za ním plamen pochodně jen vlál. Musaši se otočil a pokračoval v cestě přes horské úbočí.

Když samuraj doběhl ke Stříbrnému pavilonu, zakřičel: „Kuro, kde jsi?”

„Tady jsme. A kde jste vy?” Nebyl to hlas Kury, dalšího vazala pana Karasumarua, ale hlas Džótaróův.

„Džótaró! To jsi ty?”

„Ano!”

„Pojď rychle sem!”

„Nejde to. Ocú už dál nemůže.”

Samuraj potichu zaklel a potom zvolal: „Rychle pojd'! Našel jsem Musašiho! Slyšíš? Musašiho! Jestli si nespíšíš, tak ho zase ztratíme!”

Džótaró a Ocú byli asi dvě stě metrů níž na téže cestě. Chvíli to trvalo, než jejich dva dlouhé stíny, zdánlivě propletené dohromady, doklopýtaly k samurajovi. Máchal pochodní, aby si pospíšili. Netrvalo dlouho a mohl sám slyšet Ocúino těžké oddechování. Její

tvář byla bledší než měsíc. Ale když na ni dopadlo měsíční světlo, její tváře měly brunátný nádech.

„Je to pravda?“ zalapala po dechu.

„Ano, právě jsem ho potkal.“ Potom naléhavě dodal: „Když si pospíšíte, tak byste ho měli dohonit. Když tu ale budete zbytečně ztrácet čas, tak...”

„Kudy máme jít?“ zeptal se Džótaró, podrážděný tím, že se musí bavit s nervózním mužem a nemocnou ženou.

4

Ocúin tělesný stav se ani trochu nezlepšil, ale když jí Džótaró prozradil tu novinku o Musašiho nastávající bitvě, nedokázalo ji na lůžku udržet už nic, i kdyby jí to mělo prodloužit život. Nedbala naléhavých proseb, svázala si vlasy, nazula slaměné sandály a vyklopýtala ven z domu pana Karasumarua. Když už bylo jasné, že ji nic nezastaví, udělal pan Karasumaru vše, co mohl, aby jí pomohl. Celou záležitost si vzal sám na starost, a zatímco se pomalu šinula ke Stříbrnému pavilonu, vyslal své muže, aby proslídili všechny přístupové cesty k vesnici Ičidžódži. Chodili tak dlouho, až je bolely nohy, a pátrání už skoro vzdali, když byl hledaný konečně objeven. Samuraj ukázal směr a Ocú se odhodlaně vydala do kopce.

Džótaró v obavě, že se zhroutí, se jí při každém druhém kroku ptal: „Jste v pořádku? Zvládnete to?”

Neodpovídala. Po pravdě řečeno ho nevnímala. Její vyčerpané tělo držela při životě jen touha najít Musašiho. Měla vyprahlá ústa a po zsinalém čele jí stékal studený pot.

„Bude to určitě tudy,“ řekl Džótaró, aby ji povzbudil. „Tahle cesta vede na horu Hiei. Odsud už je to po rovině. Žádné další šplhání do kopce. Chcete si na chvíli odpočinout?”

MLčky zavrtěla hlavou, pevně svírajíc hůl, za kterou se oba drželi, a lapajíc po dechu, jako by odstranění všech životních potíží záviselo na tomto putování.

Když ušli asi kilometr, Džótaró zakřičel: „Musaši! Mistře!“ A zvolání několikrát zopakoval.

Jeho silný hlas jí dodal odvahy, ale zanedlouho ji síly opustily úplně. „Džótaró,“ zašeptala slabě. Pustila se hole a sesula se do trávy u cesty. Ležela tvář k zemi, jemnými prsty si svírala ústa. Ramena se jí křečovitě třásla.

„Ocú! To je krev! Kašlete krev! Ocú!“ Skoro se rozplakal. Objal ji rukama kolem pasu a zvedl.

5

Hlava se jí pomalu kývala ze strany na stranu. Džótaró nevěděl, jak jí pomoci. Pohladil ji soucitně po zádech a zeptal se: „Chcete něco?“ Nedokázala odpovědět.

„Už vím. Vodu! Je to tak?“

Sotva znatelně přikývla.

„Počkejte tu. Hned ji donesu.“

Vstal a rozhlédl se kolem. Chvilí poslouchal, a pak se vydal do nedaleké rokle, odkud uslyšel tekoucí vodu. Po chvíli hledání našel malý pramen, bublající po kamenech. Když se chystal rukama nabrat vodu, zarazil se. Jeho oči zůstaly civět na malé ráčky na dně průzračné tůňky. Měsíc nesvítíl přímo na vodu, ale odraz noční oblohy byl ještě krásnější než stříbřité mraky nad jeho hlavou. Rozhodl se, že se nejdříve napije sám a teprve pak splní svůj úkol. Poodešel kousek stranou, klekl si na všechny čtyři a natahoval krk jako labuť.

Zalupal po dechu. Je to přízrak? Tělo se naježilo jako ostnatý obal kaštanu. V malé tůňce se odrážely bílé mraky, na druhé straně několik stromů, a hned vedle se skvěl obraz Musašiho.

Džótaró si myslel, že je to jen výplod jeho představivosti a že obraz brzy zmizí. Když se však neztrácel, pomalu zvedl oči.

„Vy jste tady!“ zakřičel. „Opravdu jste tady!“ Mírumilovný obraz oblohy se rázem proměnil v obyčejné bahno, když se brodil na druhou stranu. Kimono si namočil až po ramena.

„Jste tady!“ objal Musašiho kolem nohou.

„Tiše,“ řekl Musaši tlumeně. „Je to tu nebezpečné. Přijď později.“

„Ne! Našel jsem vás a zůstanu už s vámi.“

„Tiše. Slyšel jsem, jak voláš. Počkal jsem tu na tebe. Ted’ odnes Ocú tu vodu.“

„Je to zabahněný.“

„Támhle je další potok. Vidiš? Tu máš, vezmi si tohle.“ V ruce držel bambusovou zásobnici na vodu. Džótaró zvedl hlavu a řekl: „Ne! Vy jí to odnese.“

6

Několik vteřin stáli bez hnutí, pak Musaši přikývl a přešel k druhému potoku. Naplnil zásobnici vodou a odnesl ji Ocú. Jemně ji objal kolem ramen a přidržel ji nádobu u rtů.

Džótaró stál vedle nich. „Podívejte, Ocú! To je Musaši. Slyšíte? Musaši!”

Když se Ocú napila studené vody, dech se jí trochu zklidnil, ale bezvládně ležela v Musašiho náruči a zdálo se, že její oči jsou soustředěny na něco velmi vzdáleného.

„Copak to nevidíte, Ocú? Ne, to nejsem já, ale Musaši. Objímají vás jeho ruce, ne moje.”

Z jejích nepřítomných očí vyhrkly palčivé slzy, vypadaly jako skleněné perly. Na tvářích se jí leskly dva pramínky. Konečně přikývla.

Džótaró byl blahem bez sebe. „Jste teď šťastná? Celou dobu jste si přála jenom tohle, vidíte?” Potom řekl Musašimu: „Říkala pořád dokola, že ať se stane cokoli, tak vás musí rozhodně vidět. Nikoho nechtěla poslouchat. Prosím, vysvětlete jí, že jestli se neumoudří, tak umře. Na mě vůbec nedá. Vás možná poslechne.”

„Je to všechno moje chyba,” řekl Musaši. „Omluvím se a řeknu jí, aby se o sebe lépe starala. Džótaró...”

„Ano?”

„Nechal bys nás prosím na chvíli o samotě?”

„Proč? Proč tu nemůžu taky zůstat?”

„Džótaró, prosím,” přidala se Ocú. „Jen na pár minut. Prosím tě o to.”

„Tak dobře.” Nerozuměl jim, ale Ocú odmítnout nemohl. „Budu nahoře na kopci. Zavolejte mě, až skončíte.”

Ocú, jejíž přirozená ostýchavost byla ještě umocněna nemocí, nevěděla, co má říct.

7

Ocú nebyla jediná, kdo se styděl. Také Musaši se v rozpacích raději odvrátil. Ocú se zády k němu dívala do země. Musaši zíral na oblohu.

Obával se, že neexistují slova, kterými by mohl vyjádřit, co k ní cítí. Hlavou mu proběhlo všechno, co se stalo od té noci, kdy ho osvobodila z cedru u nich ve vesnici. Uvědomil si čistotu lásky, která

ji přinutila pátrat po něm celých pět let.

Kdo byl silnější a kdo víc trpěl? Byla to Ocú se svým nesnadným, složitým životem, s planoucí láskou, kterou nedokázala skrývat? Nebo on, skrývající své pocity za kamennou tvář, on, který pohrřbával doutnající uhlíky své vášně pod vrstvou studeného popela? Dříve si myslel, a myslel si to i teď, že jeho cesta byla bolestivější. Ale v Ocúině vytrvalosti byly síla a odhodlanost. Břímě, které nesla ona, by pro většinu mužů bylo příliš těžké, než aby je byli schopni nést sami.

„Za chvíli budu muset jít," pomyslel si Musaši.

Měsíc byl nízko nad obzorem, jeho světlo zbělelo. Úsvit byl na dosah. Nebude trvat dlouho a měsíc i on zmizí za horou smrti. Musí v tom krátkém čase, co mu zbývá, povědět Ocú pravdu. Dlužil jí to přinejmenším za její oddanost a věrnost. Ale tolik potřebná slova se nedostavovala. Čím více se snažil promluvit, tím dřevěnější měl jazyk. Bezmocně hleděl na nebe, jako by v něm mohl najít inspiraci.

Ocú zírala do země a vzlykala. V srdci hořela láskou, láskou tak silnou, že vytěsnila vše ostatní. Morální zásady, náboženské cítění, zájem o vlastní blaho, hrdost - to vše bledlo vedle této spalující vášně. Věřila, že jednou musí tato láska překonat Musašiho vzdor. I přes všechno trápení se přece musí najít cesta, která jim umožní, aby žili spolu, stranou světa obyčejných lidí. Ale teď, když byla s ním, byla bezmocná. Nedokázala mu popsat, jak se trápí, že s ním nemůže být, nedokázala mu vylíčit trýzeň osamělé pouti životem, ona muka, jež zažívala z nedostatku jeho citu. Kdyby tak měla matku, u které by se mohla ze všeho soužení vyplakat...

Dlouhé mlčení bylo přerušeno kejháním hejna divokých husí. Blížící se svítání je přimělo vzlétnout nad stromy a zmizet za vrcholky hor.

8

„Husy... Divoké husy letí na sever," řekl Musaši, i když věděl, že to nejsou slova, která od něj chtěla slyšet.

„Musaši..."

Jejich oči se setkaly ve společné vzpomínce na roky strávené v jejich vesnici, nad níž každé jaro a podzim přelétávaly vysoko na obloze husy.

Tehdy bylo všechno tak jednoduché. Ona se přátelila s Matahačim.

Musašiho neměla ráda, kvůli jeho hrubosti, ale nikdy se nebála se mu postavit, když ji urážel. Oba vzpomínali na kopec, na němž stál chrám Šippódži, a na břehy řeky Jošino dole pod ním. A oba věděli, že to jsou drahocenné prchavé okamžiky - okamžiky, které se nikdy nevrátí.

„Džótaró říkal, že jsi byla nemocná. Je to vážné?“

„To nic není.“

„Cítíš se už lépe?“

„Ano, ale na tom nezáleží. Opravdu si myslíš, že dnes zemřeš?“

„Bohužel ano.“

„Pokud zemřeš, tak už dál žít nemohu. Možná právě kvůli tomu teď dokážu tak snadno zapomenout na svou nemoc.“

V očích měla zvláštní světlo, a on v té chvíli pocítil slabost svého vlastního odhodlání v porovnání s jejím. Aby dosáhl jistého stupně sebeovládání, musel přemítat nad otázkami života a smrti po mnoho let, cvičit se na každém kroku, podstoupit přísný samurajský výcvik. Avšak tato žena byla schopna, bez jakéhokoli výcviku či vědomého sebeovládání, říci bez sebemenšího zaváhání, že i ona je připravena zemřít, jestliže zemře on. Její tvář vyjadřovala dokonalou vyrovnanost, její oči mu říkaly, že to není lež, že nemluví neuváženě. S palčivým pocitem studu nechápal, jak mohou být ženy tak silné.

„Neblázní, Ocú!“ vyhrkl. „Není důvod, proč bys měla umírat.“ Síla jeho hlasu a hloubka jeho citů překvapily i jeho. „Jiná věc je umřít v boji proti Jošiokům. Pro muže, který žije mečem, je smrt v boji přirozená. Musím těm zbabělcům připomenout, co je to cesta samuraje. Tvoje ochota následovat mě ve smrti je dojemná, ale k čemu to bude dobré? Nebude to mít o nic větší smysl než bídná smrt hmyzu.“

Když viděl, že se znovu rozplakala, zalitoval, že to řekl tak hrubě.

„Ted' chápu, jak jsem ti celé ty roky lhal, a jak jsem lhal sám sobě. Nechtěl jsem tě oklamat, když jsme utekli z vesnice, nebo když jsem tě nechal tehdy na mostě Hanada, ale udělal jsem to, protože jsem chtěl předstírat, že k tobě nic necítím, že jsi mi lhostejná. Ale to nebylo to, co jsem ve skutečnosti cítil.“

Za malou chvíli budu mrtvý. A to, co říkám, je pravda. Miluji tě, Ocú. Hned na místě bych vše zahodil a žil jenom s tebou, jen kdyby nebylo cesty meče.“

Po malé odmlce pokračoval ještě naléhavějším tónem: „Musíš věřit každému slovu, které ti říkám, protože už nikdy nebudu mít další příležitost. Nemluví ze mě ani pýcha, ani přetvářka. Byly dny, kdy jsem se nemohl soustředit kvůli myšlenkám na tebe, noci, kdy jsem nemohl usnout kvůli snům o tobě. Žhavým, vášnivým snům, Ocú, snům, které mě málem přivedly k šílenství. Často jsem objímal svou matraci v představě, že jsi to ty.

Ale kdykoli mě přepadly tyto pocity, když jsem vytáhl svůj meč a pohlédl na něj, šílenství se vytratilo a krev se mi zklidnila."

Pozvedla k němu tvář, celou usazenou, ale rozzářenou jak květ svačce, a chystala se promluvit. Když ale uviděla vážnost v jeho očích, zadrhla se jí slova v hrdle a opět sklopila zrak k zemi.

„Meč je moje útěcha. Kdykoli hrozí, že mě přemůže vášeň, přinutím se vrátit zpět do světa šermu. Je to můj osud, Ocú. Můj život je rozpolcený mezi láskou a sebekázní. Vypadá to, jako bych putoval po dvou cestách zároveň. Kdykoli se ty cesty oddělí, lpím na té cestě, kterou považuji za pravou.

Znám se lépe, než mě zná kdokoli jiný. Nejsem ani génius, ani velký muž."

Opět se odmlčel. Navzdory touze vyjádřit své pocity co nejupřímněji se mu zdálo, že jeho slova pravdu zakrývají. Srdce mu řeklo, aby byl ještě upřímnější.

„Jsem už takový. Co jiného k tomu říct? Pomyslím na svůj meč a ty se ztratíš v nějakém temném koutě mé mysli. Ne, zmizíš úplně, nezanecháš za sebou žádnou stopu. V takovýchto okamžicích jsem nejšťastnější a spokojený se svým životem. Rozumíš? Celou tu dobu jsi trpěla, riskovala své tělo a duši pro muže, který miluje svůj meč víc než tebe. Zemřu, abych obhájil čest svého meč, ale nezemřu pro lásku ženy. Ani pro tvoji. A jakkoliv moc bych chtěl padnout na kolena a prosit tě o odpuštění, nemůžu to udělat.

Copak nevidíš, jaký by byl nesmysl kvůli mně zemřít? V tuhle chvíli patřím tobě, moje duše i moje tělo. Ale až tě opustím... Nesmíš umřít pro lásku k muži, jako jsem já. Určitě existuje způsob, vhodný způsob, i pro ženu, jak má žít. Ocú, musíš ji nalézt a být šťastná. Tohle jsou moje slova na rozloučenou. Musím už jít."

Něžně sundal její ruku ze svého zápěstí a vstal.

10

Ocú ho chytila za rukáv a zvolala: „Musaši, počkej ještě!”

Bylo tolik věcí, které mu chtěla říci. Nezáleželo jí na tom, že na ni zapomíná, když není s ní, nevadilo jí, když říkal, že její smrt by byla nesmyslná jako smrt hmyzu. Pátrala pohledem po jeho očích, snažila se prodloužit jejich poslední společný okamžik, chtěla zabránit, aby kdy skončil.

Její mlčenlivá prosba ho skoro odzbrojila. Krása se zračila i v její slabosti, která jí bránila promluvit. Přemožen svou vlastní slabostí a strachem měl pocit, že je jako strom s křehkými kořeny zmítaný burácejícím větrem. Přemýšlel, zda se jeho čistá oddanost cestě meče rozpadne jako hrad z písku pod tíží jejích slz.

Aby přerušil ticho, zeptal se: „Rozumíš mi?”

„Ano,” odpověděla slabě. „Rozumím, ale pokud zemřeš, zemřu taky. Moje smrt bude mít pro mě smysl, stejně jako ta tvá pro tebe. Jestli dokážeš čelit svému konci vyrovnaně, dokážu to i já. Nebudu zašlápnuta jako hmyz nebo se utápět v žalu. Je to moje vlastní rozhodnutí. Nikdo jiný ho za mě udělat nemůže, ani ty.”

S obrovskou rozhodností a dokonalým klidem pokračovala: „Bude mi stačit, když mě ve svém srdci budeš považovat za svou nevěstu. Bude to radost a štěstí, které budou patřit jenom mně, jediné ze všech žen na světě. Říkal jsi, že mě nechceš učinit nešťastnou. Ubezpečuji tě, že neumřu nešťastná. Jsou lidé, kteří mě považují za nešťastnici, ale já se tak v žádném případě necítím. Těším se na den, kdy zemřu. Bude to jako nádherné ráno, kdy zpívají ptáci. Půjdu na onen svět šťastná, jako bych šla na svoji svatbu.”

Byla skoro u konce s dechem, složila si ruce na prsou a zírala spokojeně vzhůru, jakoby v zajetí nádherného snu.

Měsíc se rychle skláněl za obzor. Ačkoliv se ještě nerozsběsklo, mlha mezi stromy se začala rozplývat.

Ticho narušil děsivý výkřik, který se šířil vzduchem jako zaječení bájného ptáka. Přicházel od útesu, na který předtím vyšplhal Džótaró. Ocú, vyrušena ze svého snění, pohlédla na vrchol útesu.

11

Musaši využil tohoto okamžiku k odchodu. Beze slova od ní odstoupil a odcházel pryč, vstříc své schůzce se smrtí. Ocú za ním s přidušeným výkřikem udělala několik kroků.

Musaši popoběhl, pak se otočil a řekl: „Chápu tvé pocity, Ocú, ale prosím, neumírej zbytečně. Nedopuť, abys kvůli svému zármutku klesla do údolí smrti a podlehla mu jako nějaký slaboch. Nejdříve se uzdrav, a pak o tom popřemýšlej. Já nezahazuji svůj život bez příčiny. Rozhodl jsem se k tomu, protože smrtí mohu dosáhnout opravdového života. Jednou věcí si však buď jista. Moje tělo se může obrátit v prach, ale já budu žít věčně.“

Nadechl se a dodal varování: „Posloucháš mě? To, že se mě pokusíš následovat ve smrti, může vést k tomu, že zjistíš, že umíráš sama. Budeš mě hledat na druhé straně jenom proto, abys zjistila, že tam nebudu. Mám v úmyslu žít stovky, tisíce let. Žít v srdcích svých soukmenovců, jako duch japonského šermu.“

Než stačila Ocú znovu promluvit, byl už daleko. Měla pocit, že ji opouští duše, ale nevěřila, že to je jejich poslední setkání. Bylo to spíše, jako kdyby je oba dva zachvátila velká vlna života a smrti.

Na úpatí kopce se zastavil vodopád hlíny a kamení, a hned po něm Džótaró. Měl na obličejí onu masku, kterou dostal od vdovy v Naře.

Rozhodil rukama a řekl: „Nikdy v životě mě nic tak nevylekalo!“

„Co se stalo?“ zašeptala Ocú, která se ještě plně nevzpamatovala z úleku, když spatřila jeho masku.

„Neslyšela jste to? Zničehonic se zezdola ozval hrozitánský výkřik.“

„Kde jsi byl? Měl jsi nasazenou masku?“

„Byl jsem nad útesem. Vede tam pěšinka široká asi jako tahle. Když jsem vylezl trochu výš, našel jsem tam takovej pěkně velké kámen. Posadil jsem se na něj a pozoroval měsíc.“

„Měl jsi nasazenou masku?“

„Ano. Slyšel jsem štěkot lišek a taky jsem slyšel, jak se kolem mě prohánějí jezevci nebo nějaká podobná havěť. Myslel jsem si, že by je moje maska mohla zahnat. Pak jsem zaslechl výkřik tak hrůzostrašný, jako by pocházel od nějakého pekelného ducha.“

Zatoulaná housata

1

Až k úpatí hory Daimondži kráčeli po cestě do vesnice Ičidžódži, ale teď, hluboko v horách, byli naprosto ztraceni.

„Počkej na mě, Matahači. Musíš jít tak rychle?“ Osugi šla pozadu a

byla hrozně zadýchaná, ztratila veškerou vůli a odhodlání.

Matahači řekl tak, aby ho bylo slyšet: „Když jsme odcházeli z hostince, tak hrozně spěchala. A podívejte se na ni teď. Mluvení jí jde líp než chození.“

Osugi se nevzdávala. „Vypadá to,“ zasípala, „že ke své matce chováš hroznou zášť.“ Než si setřela pot z vráscitého obličeje, byl Matahači už zase pryč.

„Nemůžeš trochu zpomalit?“ naříkala. „Pojďme se tu na chvíli posadit.“

„Jestli budeš každou chvíli odpočívat, před svítáním se tam nedostaneme.“

„Slunce ještě dlouho nevyjde. Normálně bych na takovýhle obyčejný horský cestě problémy neměla, ale trochu jsem se nachladila.“

„Nikdy si nechceš připustit, že nemáš pravdu. Když jsem probudil hostinského, aby sis mohla odpočinout, nemohlas chvilku posedět. Nechtělaš nic pít a začalas hned mluvit o tom, že přijdeme pozdě. Nedal jsem si ani dva loky, a už jsi mě táhla ven. Víím, že jsi moje matka, ale opravid se s tebou vychází špatně.“

„Aha. Pořád tě ještě štvě, že jsem tě nenechala opít se do němoty. Je to tak? Proč se nemůžeš trochu ovládat? Dnes máme na práci něco jiného.“

„Děláš, jako bychom měli tasit meče a udělat všechno sami. Přitom vše, co musíme, je dostat chomáč Musašiho vlasů nebo jinou část jeho těla. Na tom není nic těžkého.“

„Jak chceš. Nemá cenu se s tebou dohadovat. Jdeme.“

Když znovu vykročili, Matahači pokračoval ve své samomluvě: „Celý je to postavený úplně na hlavu. Vrátime se do vesnice s trochou vlasů jako důkazem o úspěšnosti naší mise. Ti hlupáci nikdy nevyšli z hor, budou jen zírat! Jak já tu vesnici nenávidím!“

Nejenomže neztratil zálibu v sake z Nady, v hezkých kjótských dívkách a spoustě dalších věcí, ale stále věřil, že se mu ve městě konečně podaří prorazit. Mohl mu snad někdo vyvrátit víru, že se jednoho dne probudí a bude mít vše, po čem toužil? „Nikdy se už do tý naší pitomý vesnice nevrátím,“ zařekl se potichu.

Osugi, už zase pěkný kus cesty pozadu, zapomněla na svou pýchu. „Matahači,“ přemlouvala ho, „nes mě na zádech. Prosím. Jen chvilku.“

Jen zabručel a nic neřekl, ale zastavil se, aby ho mohla dohnat.

Zrovna když k němu došla, zaslechli strašlivý výkřik, který tak otrásl Ocu a Džótaróem. Stáli tiše, tvářili se udiveně a napjatě naslouchali.

2

Vzápětí vykřikla vyděšeně i Osugi, a to ve chvíli, kdy Matahači vyrazil na okraj svahu.

„Kam si myslíš, že jdeš?“

„Bylo to určitě tam dole,“ řekl, a zmizel jí z dohledu. „Zůstaň tady. Podívám se, kdo to byl.“

Osugi se okamžitě vzpamatovala. „Pitomče!“ vykřikla. „Kam to běžíš?“

„Jsi hluchá? Neslyšelas snad ten výkřik?“

„Co to má s námi společného? Vrať se! Hned se vrať!“

Bylo mu jedno, co říká. Rychle skákal z kořene na kořen až na dno malé rokle.

„Ty jeden blázne!“ vzlykala, ale bylo to marné.

Matahači na Osugi znova křikl, aby zůstala na místě, ale byl tak hluboko, že jej téměř neslyšela. „Co teď?“ zamyslel se, a začal litovat své unáhlenosti. „Jestli jsem špatně odhadl směr, odkud ten výkřik přišel, tak tu akorát plýtvám časem a silami.“

I když světlo měsíce nemohlo proniknout hustým porostem, jeho oči si postupně zvykly na tmou. Objevil jednu z mnoha zkratk křížujících hory východně od Kjóta a vedoucích do Sakamota a Ócu. U potoka s malými vodopády a peřejemi našel chýši, nejspíš to byl přístřešek pro ty, kteří sem chodili chytat horské pstruhy. Chatrč byla příliš malá, než aby v ní mohl přebývat víc než jeden člověk, a rozhodně byla prázdná. Ale za ní uviděl schýlenou postavu, jejíž obličej a ruce byly dočista bílé.

„Je to žena,“ pomyslel si spokojeně a schoval se za velkým kamenem.

Po několika minutách se žena vyplížila zpoza chatrče, došla na břeh potůčku a napila se vody.

3

Matahači udělal krok vpřed. Dívka, jako by ji varoval zvířecí instinkt, se kradmo rozhlédla a dala se do běhu.

„Akemi!“

„Teda tys mě vyděsil!“ V jejím hlase byla patrná úleva. Spolkla

vodu, která jí zůstala v hrdle, a zhluboka si oddychla.

Poté, co si ji prohlédl od hlavy k patě, se Matahači zeptal: „Co se stalo? Co tu děláš tak pozdě oblečená v cestovních šatech?”

„Kde máš matku?”

„Nahore,” zamával rukou.

„Je určitě pěkně nazlobená.”

„Kvůli těm penězům?”

„Ano. Moc se omlouvám, Matahači. Musela jsem odejít rychle a neměla jsem dost na zaplacení ani na cestu. Věděla jsem, že bych to neměla dělat, ale zpanikařila jsem. Odpuť mi to, prosím! Nezlob se na mě! Slibuji, že ty peníze jednou vrátím,” propukla v pláč.

„Proč se tak omlouváš?... Aha! Ty si myslíš, že jsme tě příliš chytit?”

„Nevyčítám vám to. I když to bylo jen z náhlého popudu, utekla jsem se spoustou peněz. Pokud mě chytíte jako zlodějku, nemám co namítat.”

„Tak by se na to asi dívala matka, ale já takovej nejsem. Navíc to zas tolik peněz nebylo. Pokud jsi je opravdu potřebovala, tak bych ti je rád dal. Nezlobím se. Spíš by mě zajímalo, proč jsi tak najednou odešla a co tu hledáš.”

„Slyšela jsem tě dnes v noci mluvit s matkou.”

„O Musašiho souboji?”

„Ano.”

„A ty ses najednou rozhodla jít do Ičidžódži?”

Neodpověděla.

„Málem bych zapomněl!” zvolal. Vzpomněl si, proč vlastně seběhl dolů do rokle. „Před chvílí jsi křičela ty?”

Přikývla a vyděšeně pohlédla na svah nad nimi.

4

Uklidnila se, když tam nic neviděla. Začala mu vyprávěla, jak přešla přes potok, a když vylézala do prudkého svahu, uviděla nad sebou neuvěřitelně odpudivého ducha sedícího na vysokém útesu, jak se dívá na měsíc. Měl zakrslé tělo, ale ten obličej, obličej strašlivé ženské, měl barvu, která naháněla hrůzu. Byl neuvěřitelně bledý, a ústa měl na jedné straně rozpáraná až k uchu. Zdálo se, že se na ni pitvorně směje. Vyděsila se tak, že z toho málem zešílela. Než se stačila vzpamatovat, sklouzla zase dolů do rokle.

I když to znělo tak absurdně, mluvila smrtelně vážně. Matahači se snažil zdvořile poslouchat, ale brzy ho přemohl smích.

„Cha, cha, cha! Celé sis to vymyslela! Toho ducha jsi musela spíš vyděsit ty. Chodila jsi dřív přeci po bojištích a nikdy jsi nečekala na to, až odejdou duchové mrtvých. Při okrádání mrtvol jsi na nic nebrala ohledy.”

„To jsem byla ještě dítě. Ještě jsem nevěděla, co to je strach.”

„Zas tak mladá jsi nebyla... Tak se mi zdá, že pořád teskniš po Musašim.”

„Ne... Byla to moje první láska, ale...”

„Tak proč míříš do Ičidžódži?”

„Sama vlastně nevím. Jen jsem si říkala, že ho třeba uvidím, když tam zajdu.”

„Ztrácíš zbytečně čas,” řekl rázně a vysvětlil jí, že Musaši nemá šanci ani jedna ku tisíci, že vyjde z bitvy živý.

Po tom, co jí udělali Seidžúró a Kodžiró, nemohly už vzpomínky na Musašiho vyvolat onen šťastný obraz, který si kdysi tak často představovala. Protože ani nezemřela, ani nenašla uspokojivý život, cítila se jako opuštěná duše - jako house odloučené od svého hejna a zcela ztracené.

Když se zadíval na její profil, udeřila Matahačiho do očí podobnost jejich osudů. Oba dva byli odříznuti od svého kotviště. Něco v jejím napudrovaném obličejí napovídalo, že hledá někoho, s kým by mohla svůj osud sdílet.

Ovinul jí ruku kolem pasu, otřel svou tvář o její a zašeptal: „Akemi, neutečeš se mnou do Eda?”

5

„Co?... Do Eda? To myslíš vážně?” řekla. Jeho nápad ji vytrhl ze snění.

Sevřel ji pevně kolem ramen a dodal: „Nemusí to být zrovna Edo, ale každý říká, že je to město budoucnosti. Ósaka a Kjóto jsou už staré. Možná proto staví šógun svoje sídelní město na východě. Zkusme to tam. Najde se tam určitě dost zajímavé práce i pro dvě zatoulaná housata, jako jsme my. No tak, Akemi, řekni, že souhlasíš.” Povzbuzen vzrůstající jiskrou zájmu v jejích očích pokračoval ještě vášnivěji.

„Mohli bychom si užívat, Akemi. Mohli bychom dělat všechno, co

budeme chtít. Proč nežít naplno, když máme možnost? Jsme mladí. Musíme být smělejší a chytřejší. Ani jeden z nás nic nedokáže, když se budeme chovat jako slaboši. Čím víc se snažíš být hodná, upřímná a zásadová, tím tvrději ti osud dává do zubů a směje se ti. Nakonec se akorát rozpláčeš, a k čemu to bude?

Zatím to tak s tebou vždycky dopadlo, nebo se mýlím? Nechala ses akorát využít svojí matkou a těmi neřády. Od teďka to budeš ty, kdo má navrch, nebudeš už ta, s kterou si každý dělá, co se mu zachce."

Nechávala se ukolébávat jeho slovy. Čajovna její matky byla klecí, ze které oba utekli. Od té doby jí svět ukazoval jen samou surovost. Cítila, že Matahači je silnější a umí se se životem poprat lépe než ona. Přece jen je to muž.

„Půjdeš se mnou?" zeptal se.

I když věděla, že se snaží znovu vystavět shořelý dům z jeho popela, vyžadovalo značné úsilí setrást ze sebe onen přelud, úchvatný sen za bílého dne, v němž patřil Musaši jen jí. Nakonec beze slova přikývla.

„Tak rozhodnuto. Pojďme!"

„A co tvá matka?"

„Matka?" odfrkl si a podíval se do svahu. „Až dostane do ruky něco, čím dokáže Musašiho smrt, vrátí se zpátky do vesnice. Určitě bude zuřit jako sršeň, až zjistí, že jsem jí utekl. Už ji slyším, jak každému vypráví, jak jsem ji nechal zemřít v horách, stejně jako se dřív v některých částech země zanechávaly napospas smrti stařeny. Jestli ale budu úspěšný, tak jí to vynahradím. Už jsme se rozhodli. Jdeme!"

Vyrazil napřed, ale ona zůstala nehybně stát.

„Matahači, tudy ne!"

„Proč?"

„Musíme jít zase kolem toho skaliska."

„Ha, ha, ha! A uvidíme tam zase zakrslíka s ženským obličejem? Zapomeň na to! Teď jsem s tebou. Slyšíš to? Není to moje matka? Pospěš si, ať nás tu nenajde. Ta je mnohem strašlivější než malý duch s děsivým obličejem."

Cesta života a smrti

1

Bambusovou houštinou profukoval slabý vítr. Přestože byla ještě tma, ptáci již byli vzhůru a hlasitě švitořili.

„Neútočit! To jsem já, Kodžiró!" řekl udýchaně Kodžiró, když po kilometrovém běhu, při němž uháněl jako nějaký démon, doběhl k velké borovici. Tváře mužů, kteří se vynořili ze svých úkrytů a shlukli se kolem něj, byly otupělé únavou z čekání.

„Nenašel jste ho?" zeptal se Genzaemon netrpělivě.

„Našel, nebyl to žádný problém," odpověděl Kodžiró způsobem, který upoutal pozornost všech kolem. Rozhlédl se a řekl: „Našel jsem ho a šli jsme spolu kus cesty podél řeky Takano, ale pak..."

„Utekl!" vykřikl Miike Džúrózaemon.

„Ne!" řekl rázně Kodžiró. „Soudě podle jeho klidu a podle toho, co říkal, si to nemyslím. Nejdřív to tak vypadalo, ale když jsem se nad tím zamyslel ještě jednou, dospěl jsem k názoru, že se mě chtěl jenom zbavit. Nejspíš měl v plánu nějakou strategii, kterou chtěl přede mnou utajit. Raději se mějte na pozoru."

„Strategii? Jakou strategii?"

Všichni se snažili protlačit dopředu, aby jim nic neuniklo.

„Myslím, že si opatřil sekundanty. Řekl bych, že šel na schůzku s nimi, aby mohli zaútočit společně."

„No jistě!" vyhekl Genzaemon. „To by mohlo být ono. Lze z toho taky usuzovat, že sem dorazí každou chvíli."

Džúrózaemon se od skupiny oddělil a přikázal mužům vzadu: „Jestli Musaši zaútočí teď, když jste takhle roztroušení, tak první kolo bitvy zaručeně prohrájeme. Nevíme, kolik mužů bude mít s sebou, ale příliš mnoho jich asi nebude. Držme se původního plánu."

„Má pravdu. Nesmí se stát, aby na nás zaútočil v nestřežené chvíli."

„Když člověk moc dlouho čeká, je unavený a udělá snadno chybu. Buďte opatrní!"

„Na místa!"

Pozvolna se rozptýlili na své pozice. Střelec s mušketou se znovu uvelebil nahoře na borovici.

Kodžiró si všiml Gendžiróa, jak strnule stojí zády ke stromu, a zeptal se ho: „Jsi ospalý?"

„Ne!" odpověděl chlapec kurážně.

Kodžiró ho přátelsky poplácal po hlavě. „Rty máš celé modré. Určitě ti je zima. Jako představitel rodiny Jošioka musíš být statečný a silný. Vydrž ještě chvíli a uvidíš, co se dnes všechno bude dít.“ Když odcházel, tak ještě dodal: „Musím si najít nějaké dobré místočko pro sebe.“

2

Měsíc provázel Musašiho celou cestu z dolíku mezi kopci Šiga a Urjú, kde opustil Ocú. Nyní však už zmizel za horami. Pozvolné stoupání mraků, které odpočívaly na třiceti šesti horských vrcholcích, dávalo tušit, že už brzy začne nový den.

Přidal do kroku. Přímě před ním se objevila střecha chrámu. „Už to není daleko,“ pomyslel si. Pohlédl vzhůru a uvědomil si, že za malou chvíli, za několik nadechnutí, se jeho duše přidá k mrakům v jejich pohybu vzhůru. Pro vesmír se smrt jednoho člověka v ničem neliší od smrti motýla, ale ve světě lidí může jediná smrt změnit vše, ať už k lepšímu či horšímu. Jeho jedinou starostí teď bylo, aby zemřel důstojnou smrtí.

K uším mu pronikl příjemný zvuk tekoucí vody. Zastavil se a poklekl u vysokého kamene, aby nabral trochu vody z potoka a napil se. Na jazyku jej páčila její svěžest, znamení, jak doufal, že jeho duše je klidná a vyrovnaná, že ho neopustila odvaha. Chvilí si odpočinul. Zdálo se mu, že na něj někdo volá. Že by Ocú? Nebo Džótaró? Věděl, že Ocú to být nemůže, nebyla typem ženy, která v takové situaci ztratí schopnost sebeovládání a rozeběhne se za ním. Na to jej znala příliš dobře. Přesto se stále nemohl zbavit pocitu, že jej něco k sobě volá. Myšlenka na to, že by mohl mít vidiny, byla rozčilující.

Už si ale nemohl dovolit ztrácet čas. Kdyby se opozdil, znamenalo by to nejen porušení dohody, ale také značnou nevýhodu. Musaši byl přesvědčen, že pro osamělého válečníka, který hodlá překonat velkou armádu protivníků, je ideální zahájit útok krátce poté, co zmizí měsíc za obzorem, kdy obloha ještě není zcela prosvětlená.

3

Vybavil si dávné rčení: „Je snadné porazit nepřítele, ale nad nepřítelem uvnitř sebe zvítězit nelze.“ Zařekl se, že vypudí Ocú ze svých myšlenek, a dokonce jí to, když mu visela na rukávu, bez obalu řekl. Její hlas však z mysli setřást nedovedl.

Napomenul se: „Chovám se jako ženská! Muž na cestě za splněním vytčeného cíle nesmí myslet na něco tak lehkovážného, jako je láska.“

Rozeběhl se a utíkal, jak nejrychleji dovedl. Pak najednou pod sebou zahlédl bílý pruh stoupající od úpatí hory přes bambusové háje, lesy a pole. Byla to jedna z cest k Ičidžódži. Byl jen kousek od místa, kde se křížila s dvěma ostatními cestami. Skrz mlhu hustou jako mléko mohl zahlédnout větve velké košaté borovice.

Padl na kolena a pocítil obrovské napětí. I stromy okolo něj se v té chvíli proměnily v potenciální nepřátele. Hbitě jako ještěrka opustil stezku a vydal se k bodu přímo nad borovicí. Od vrcholu hory zavanul prudký vítr, tlačil před sebou mlhu jako obrovskou vlnu, která se valila přes stromy a bambusy. Větve velké borovice se chvěly, jako by varovaly svět před hrozící pohromou.

Zaostřil zrak a rozeznal postavy deseti mužů, jak stojí naprosto nehybně kolem borovice s kopími v rukách. Vycítil i přítomnost ostatních, kteří byli rozestaveni po celém úbočí hory, i když je neviděl. Věděl, že vstoupil na cestu smrti. Z pocitu úzkosti mu naskočila husí kůže i na hřbetech rukou, ale dýchal zhluboka a pravidelně. Celým tělem se soustředil na nadcházející bitvu. Jak se pomalu šinul kupředu, prsty na nohou se zatínal do země s takovou silou a jistotou, jako by to byly prsty na rukou.

Kousek od něj se zvedal kamenný násep, který býval kdysi součástí pevnosti. Musaši se z náhlého popudu vydal nahoru cestou mezi kameny. Našel tam kamennou bránu, která shlížela přímo na onu osudovou borovici. Za branou stály posvátné prostory chráněné řadou vysokých stromů a uprostřed nich malá svatyně.

Ačkoliv neměl ponětí, které božstvo je zde uctíváno, proběhl mezi stromy až ke svatyni a poklekl před ní. Při pomyšlení na blízkou smrt se mu v přítomnosti posvátna chvělo srdce. Vnitřek svatyně byl temný, kromě posvátné lampy, která se pohupovala ve větru. Vypadalo to, jako by chvílemi zhasínala, ale pak se zas vždy znovu rozzářila do plného jasu. Na destičce nad vstupem bylo napsáno „Svatyně Hačidai“.

Uklidnilo ho, že má tak mocného spojence, že kdyby se teď rozeběhl dolů z kopce, bude za ním stát přímo bůh války Hačiman. Věděl, že bohové stojí vždy na té správné straně. Vzpomněl si na to, že i velký Nobunaga se před bitvou u Okejamy zastavil ve svatyni Acuta. Objevení se tohoto posvátného místa mu přišlo jako štěstí.

Hned za branou byla kamenná nádržka, u níž se věřící mohli před svou modlitbou očistit. Vypláchl si ústa, a pak postříkal vodou jílec svého meče a pásky, jimiž měl upnuty sandály. Takto očištěn si koženým řemínkem podvázal rukávy a nasadil si čelní bavlněnou pásku. Když stoupal po schodech do svatyně, protahoval si svaly na nohou. Potom se chopil provazu, který visel od gongu nad vchodem. Podle starodávné tradice se jej chystal rozeznít a odříkat k božstvu modlitbu.

4

Náhle se zarazil a rychle stáhl ruku zpět. „Co to provádím?“ pomyslel si s úděsem. Provaz spletený z červených a bílých bavlněných šňůrek ho lákal. Zdálo se, že ho vyzývá, aby se jej chopil, rozezněl gong a přednesl svou žádost. Musaši na něj tupě zíral. „A co mám žádat?“ ptal se sám sebe. „Jakou pomoc potřebuji od bohů? Nejsem snad už v dostatečné shodě s vesmírem? Neříkal jsem snad vždy, že musím být kdykoli připraven čelit smrti? Necvičil jsem celou dobu právě proto, abych stanul tváří v tvář smrti klidně a sebejistě?“

Zděsil se. Moc nechybělo a požádal o pomoc nadpřirozeno, jako by nebylo jeho výcviku a schopnosti ovládat se. Něco nebylo v pořádku, protože hluboko uvnitř cítil, že opravdovým spojencem samuraje nejsou bohové, ale sama smrt. Minulou noc a ještě ráno byl přesvědčen, že se vyrovnal se svým osudem. A přesto moc nechybělo, aby zapomněl na vše, co se kdy naučil, a doprošoval se pomoci od božstva. Zahanbením svěsil hlavu, stál tam nehnutě jako kámen.

„Jsem hlupák! Myslel jsem si, že jsem dosáhl ryzosti a probuzení, ale hluboko ve mně je stále ještě něco, co touží po životě. Přeludné myšlenky na Ocú a moji sestru. Falešné naděje, které mě nutí chytat se každého stébka. Dábelská touha, která se mě snaží zlákat, abych si vymodlil pomoc bohů.“

Byl znechucen při pomýšlení na své tělo, na svou duši, na neschopnost plně ovládnout vytyčenou cestu. Z očí mu vyhrkly slzy, jež v Ocúině přítomnosti celou dobu zadržoval.

„Udělal jsem to nevědomky. Neměl jsem v úmyslu se pomodlit, ani jsem neměl jasno, oč bych žádal. Ale možná, že o to je to horší.“

Sžírán pochybnostmi měl pocit, že je hlupák, že je neschopný.

Může se z něj vůbec kdy stát opravdový válečník? Kdyby dosáhl stavu klidné mysli, o který usiloval, neměl by potřebu, ani podvědomou, se modlit či žádat o pomoc. V jediném okamžiku, několik minut před bitvou, ve svém srdci objevil zárodky své porážky. Nedokázal už na smrt pohlížet jako na vyvrcholení života samuraje!

S dalším nádechem jej však zalila vlna vděčnosti. Pocítil přítomnost božstva. Bitva ještě nezačala, opravdová zkouška ho teprve čeká. Byl zavčasu varován. Tím, že si uvědomil svou neschopnost, ji překonal. Pochyby byly ty tam. Božstvo jej přivedlo na toto místo, aby ho poučilo.

Ačkoliv v jednotlivá božstva upřímně věřil, vyhledávání jejich pomoci nepovažoval za slučitelné s cestou samuraje. Ta byla totiž opravdovou ryzostí, jež přesahovala všechna božstva a buddhy. Udělal krok dozadu, sepal ruce a místo toho, aby božstvo požádal o ochranu, poděkoval mu za včasné varování.

Po krátké úkloně spěchal ze svatyně, naprosto vyrovnaný se svým osudem. Pustil se dolů úzkou, strmou stezkou.

5

Stezku by vydatný déšť dokázal během krátké chvíle proměnit v prudký říční proud. Kameny a drobné kusy hlíny mu odletovaly od nohou a rušily ticho. Když se před ním znovu objevila velká košatá borovice, seskočil ze stezky a plížil se příkrčeno mezi keři. Na jejich listech byla rosa, a tak měl brzy kolena i hrud' celé promočené. Borovice se tyčila jen několik desítek kroků pod ním. Dokázal již rozeznat muže s mušketou v její koruně.

Zalil ho vztek. „Zbabělci!“ pronesl málem nahlas. „Tolik mužů proti jednomu.“

Do jisté míry pocítil lítost nad nepřítelem, který musel zajít až tak daleko. Nicméně něco podobného očekával a byl na to v rámci možností připraven. Jelikož přirozeně předpokládali, že nebude sám, prozíravost jim velela, aby se vybavili aspoň jednou stříelnou zbraní. Pokud měli i krátké luky, lučištníci jsou patrně schovaní za kameny nebo v trávě.

Musaši měl jednu velkou výhodu. Jak muž na stromě, tak ti, kteří stáli pod ním, byli k Musašimu zády. Sehnul se tak nížko, že měl jílec svého meče nad hlavou, a šinul se, téměř plazil, vpřed. Pak se

asi na dvacet kroků zběsile rozeběhl.

Střelec se otočil, a když ho spatřil, vykřikl: „Je tady!"

Musaši běžel dalších deset kroků, protože věděl, že střelec se bude muset celý přetočit, aby po něm mohl vystřelit.

„Kde?" volali muži pod stromem.

„Za vámi!" zařval střelec a namířil mušketu na Musašiho hlavu. Ve chvíli, kdy zapaloval doutňákový zámek, opsal Musašiho pravý loket ve vzduchu oblouk. Vymrštěný kámen zasáhl ohromnou silou mušketu přímo do zámku. Střelcův výkřik splynul s lomozem praskajících větví, kterými se řítíl dolů na zem.

6

„Musaši!"

„Je tu Musaši!" ozývalo se ze všech stran.

Nikoho z nich by nikdy nenapadlo, že Musašiho strategií by mohl být přímý útok na jejich velení. Propadli naprostému zmatku. Když se deset mužů snažilo překotně změnit postavení, vráželi jeden do druhého, zbraně se jim zaklesávaly do sebe, překázeli si kopími a vůbec dělali všechno proto, aby předvedli, co je to skutečný zmatek, přičemž na sebe křičeli, ať nenechají Musašiho utéct.

Když se konečně uspořádali a začali kolem něj vytvářet půlkruh, Musaši přednesl svou výzvu: „Jsem Mijamoto Musaši, syn Šinmena Munisaie z provincie Mimasaka. Přišel jsem přesně, jak jsme se dohodli předevčírem v Janagimači.

Gendžiró, jsi tady? Prosím, nebuď tak neopatrný jako Seidžúró a Denšičiró před tebou. Je mi jasné, že vzhledem k tvému mládí tě přišlo podpořit několik mužů. Já jsem zde sám. Tví muži mohou útočit jednotlivě i ve skupinách, záleží jen na nich.

Nuže, do boje!"

Znovu je překvapil. Nikdo nepředpokládal, že se Musaši pokusí o formální výzvu. I ti, kteří by mu na ni rádi nějak odpověděli, postrádali potřebnou vyrovnanost.

„Musaši, jdeš pozdě!" zazněl ochraptělý hlas.

Mnoho z nich Musašiho prohlášení, že přišel sám, povzbudilo, ale Genzaemon a Džúróaemon si mysleli, že je to jen lest, a nějakou chvíli se kolem dokola rozhlíželi.

Ozvalo se zadrnčení tětiny a vzápětí se vzduchem zablýskl Musašiho meč. Šíp mířící na jeho obličej se zlomil. Jedna polovina

skončila za jeho zády, druhá u hrotu jeho svěšeného meče.

Meč však už dávno na onom místě nebyl, Musaši vyrazil k útoku. Jeho vlasy byly naježené jako koňská hříva, mířil k šedé postavě za velkou borovicí.

Gendžiró objal její kmen a křičel: „Pomoc! Já mám strach!”

Genzaemon skočil dopředu. Zavyl, jako by mocná rána zasáhla jeho, ale bylo pozdě. Musašiho meč odsekl od kmenu půlmetrový pás kůry. Spolu s ní dopadla na zem Gendžiróova zkrvavená hlava.

Závoje mlhy

1

Byl to čin zuřivého démona. Musaši si nevšímal ostatních, podnikl útok rovnou na chlapce. A zdálo se, že to měl v úmyslu od samého počátku.

Útok tohoto druhu a takové intenzity nikdo neočekával. Gendžiróova smrt neredukovala bojový potenciál Jošioků ani v nejmenším. Počáteční rozčilení se proměnilo ve vražednou zuřivost.

„Ty bestie!” zakřičel Genzaemon, tvář měl zsinanou zahořklostí a vztekem. Rozeběhl se proti Musašimu a nad hlavou třímal meč, který byl příliš těžký pro muže jeho věku. Musaši přesunul pravou nohu o krok dozadu, uhnul stranou a sekl mečem vzhůru. Jeho hrot přejel přes Genzaemonův loket a obličej. Bylo těžké určit, kdo zasténal, protože v témž okamžiku se muž, který útočil na Musašiho kopím zezadu, zapotácel dopředu a dopadl na starce. Vzápětí skončil muž, který na něj útočil zepředu, rozetnut od ramena až po břicho. Hlava mu klesla dolů, a když jeho zmrzačené tělo udělalo ještě několik kroků, klimbaly se mu bezvládně ruce.

Ostatní muži u stromu začali ze všech sil volat posily, ale jejich výkřiky se ztratily ve větru a mezi stromy. Jejich kolegové byli příliš daleko, než aby je mohli slyšet, a i kdyby odvrátili zraky od přístupových cest, terén nedovoloval, aby mohli vidět, co se zrovna pod borovicí odehrává.

Velká borovice tam stála již stovky let. Během válek na konci dvanáctého století byla svědkem ústupu poražených Tairů z Kjóta do Ómi. Nedalo by se spočítat, kolikrát kolem ní sestupovali bojovní mniši z hory Hiei se zlými úmysly do hlavního města. Ať už to bylo z vděčnosti za čerstvou krev, která stékala k jejím kořenům, nebo

trápením nad novým krveprolitím, její větve se kývaly v mlžném oparu a setřásaly na muže pod sebou kapky rosy. Vítr skučel ve větvích, v bambusovém háji, v mlze, ve vysoké trávě.

Musaši zaujal pozici zády ke kmeni stromu, který by nedokázali obejmut kolem dokola ani dva muži. Strom plnil funkci ideálního štítu zezadu, ale na Musašim bylo vidět, že delší setrvávání na tomto místě považuje za nebezpečné. Zadíval se na hrot svého meče a přeměřil si pohledem nepřítele. Zvažoval nevýhody terénu, hledal lepší místo.

„Utíkejte k velké borovici! K borovici! Už se tam bojuje!“ Volání se ozvalo z vrcholu vyvýšeniny, kterou si vybral Sasaki Kodžiró jako místo, odkud vše pozoroval.

2

Ozvala se ohlušující rána z muškety a samurajové z Jošiokovy školy konečně pochopili, k čemu došlo. Rojili se jako včely ze svých úkrytů a utíkali směrem k rozcestí.

Musaši hbitě uhnul do strany. Kulka se zavrtala do kmenu, několik centimetrů od jeho hlavy. Sedm mužů se v reakci na jeho změnu pozice také pohnulo.

Musaši bez varování prudce vyrazil proti muži, který stál úplně nalevo, s mečem v úrovni očí. Kohaši Kurando, jeden z deseti nejlepších šermířů Jošiokovy školy, tím byl naprosto zaskočen. S dlouhým výkřikem beznaděje se otočil na jedné noze, ale seku ze strany už uhnout nedokázal. Musaši pokračoval s vytrčeným mečem v úprku stále vpřed.

„Nesmíme ho nechat utéct!“

Ostatních šest samurajů se rozeběhlo za ním. Ale útok je opět uvedl ve zmatek, postrádali jakoukoli koordinaci. Musaši se bleskově otočil a udeřil ze strany na nejbližšího muže, Miikeho Džúrózaemona. Jelikož to byl zkušený šermíř, něco takového předpokládal a zůstal ve střehu, aby mohl provést rychlý úhyb dozadu. Hrot meče stěží škrtl o jeho hrud'

Musašiho způsob používání meče byl zcela odlišný od jiných šermířů tehdejších časů. V případě standardní techniky, když první rána nezasáhla, veškerá energie meče skončila ve vzduchu. Před dalším sekem bylo zapotřebí dostat čepel zpět do náprahu. Pro Musašiho to však bylo příliš pomalé. Kdykoli zaútočil ze strany,

následoval okamžitě zpětný sek. Po seku doprava přišlo zpětné švihnutí doleva zhruba po stejné dráze. Čepel jeho meče stvořila dvojitý záblesk, velmi podobný dvěma na jednom konci spojeným borovicovým jehlicím.

Neočekávané zpětné švihnutí projelo zesponu Džúrózaemonovou tváří a jeho hlava se v okamžení změnila ve velké rozmáčkľé rajče.

3

Musaši nestudoval u žádného učitele a někdy to pro něj představovalo nevýhodu, ale byly často chvíle, kdy z toho mohl profitovat. Jedna z jeho silných stránek bylo to, že nebyl omezován limitujícími hranicemi žádné školy. Z pohledu ortodoxních škol jeho styl postrádal jasnou formu, neměl pravidla, žádné tajné techniky. Vznikl na základě jeho vlastní představivosti a z vnitřních potřeb, proto bylo těžké jej nějak definovat či kategorizovat. Pokud by byl jeho oponent dostatečně silný, mohl pro Musašiho představovat jistou hrozbu. Džúrózaemon však Musašiho taktiku nečekal. Každý adept Jošiokova stylu, a vlastně kteréhokoli jiného kjótského stylu, by byl podobným způsobem zaskočen.

Kdyby Musaši po Džúrózaemonově nečekaném skonu zaútočil na zbytek samurajů, kteří zůstali u stromu, nepochybně by jich během krátké chvíle zabil několik za sebou. Místo toho se však rozeběhl směrem k rozcestí. Ale když už si mysleli, že hodlá utéct, tak se prudce otočil a znovu zaútočil. Ve chvíli, kdy se opětovně uspořádali, byl zase pryč.

„Musaši!"

„Ty zbabělče!"

„Bojuj jako muž!"

„Ještě jsme spolu neskončili!"

Vzduchem se nesla záplava obvyklých nadávek, přičemž jim zuřivé oči málem vypadly z důlků. Byli zmámeni pohledem na krev a jejím pachem, jako by právě vypili hektolitry sake. Pohled na krev, který dokáže zchladit i odvážné, měl na tyto nebožáky zcela opačný účinek. Vypadali jako přízraky vynořující se z krvavé lázně.

Musaši jejich výkřiky ignoroval, doběhl až na rozcestí a pustil se okamžitě nejužší ze tří únikových cest směrem k Šúgakuinu. Z opačné strany proti němu vyrazili muži, kteří byli rozmístěni podél ní. Neuběhl ani čtyřicet kroků a už před sebou viděl, jak se srocují.

Za normální situace by jej tito muži spolu s těmi, kteří jej pronásledovali, dostali snadno do pasti. Když se ale obě skupiny setkaly, Musaši tam nebyl.

„Musaši! Kde jsi?”

„Běžel tudy! Viděl jsem ho!”

„Musí tu být!”

„Jenže tu není!”

Vtom se ozval Musašiho silný hlas: „Tady jsem!”

Vyskočil ze stínu skalnatého výstupku přímo doprostřed cesty za samuraje, kteří za ním předtím vyrazili od Šúgakuinu. Obě skupiny měl teď na jedné straně. Ohromeni touto nečekanou změnou se za ním všichni Jošiokovi muži rychle rozeběhli, ale na úzké cestě nemohli útočit všichni najednou. Postupovat vpřed mohli jen po jednom, ve dvou by to již vzhledem k omezenému prostoru bylo riskantní.

Muž, který byl Musašimu nejbližší, uklouzl dozadu a přitom odstrčil samuraje za sebou proti zbytku skupiny. Všichni se bezmocně zapotáceli a všelijak mezi sebou propletli.

4

Ničemové se však nikdy nevzdávají snadno. Přestože se báli Musašiho rychlosti a divokosti, výhoda přesily jim zas brzy dodala odvahu. S ohlušujícím řevem vyrazili vpřed, opětovně přesvědčení, že proti nim žádný šermíř nic nezmůže.

Musaši bojoval jako plavec proti mocné síle vzdouvajících se vln. Po každém výpadu udělal jeden nebo dva kroky zpět, musel se soustředit více na obranu než na útok. Dokonce ani neútočil na muže, kteří zakopli a dostali se na dosah jeho meče, protože by tím příliš nezískal, a kdyby minul, tak by byl vystaven bodnutí nepřátelských kopí. Bylo snadné odhadnout dosah meče, ale kopí nikoli.

Jak pokračoval v pomalém ústupu, útočníci neúnavně obnovovali své výpady. Musaši byl mrtvolně bledý, zdálo se, že mu schází vzduch. Jošiokovi muži doufali, že konečně zakopne o kořen stromu nebo o kámen. Zároveň se nikdo příliš neměl k tomu, dostat se blíž k muži, jenž zběsile bojoval o holý život. Meče a kopí, které byly nejbližší, vždy svůj cíl minuly o několik centimetrů.

5

Rozruch byl umocněn ržáním soumarů a povykováním lidí z přilehlé vesnice. V tuto ranní hodinu jako obvykle kolem procházeli mniši na své cestě na horu Hiei nebo dolů z ní. Ozývalo se klapání jejich dřeváků, jak šli vyrovnaně v zástupu za sebou. S postupující bitvou se k mnichům přidali dřevorubci a rolníci, aby byli také svědky této podívané. Vzrušené výkřiky měly odezvu i u slepic a koní ve vesnici. Skupina přihlížejících se shromáždila u svatyně, v níž se předtím Musaši připravoval na souboj. Vítr se utišil a mlha znovu vše přikryla bílým závojem. Pak se náhle zvedla a poskytla divákům jasný výhled.

Během těch několika minut se Musašiho vzezření změnilo k nepoznání. Měl rozčuchané vlasy, celé od krve, krev se smísila s potem a zbarvila jeho čelní pásku do růžova. Vypadal jako ztělesnění démona, který se právě přiřítíl ze samotného pekla. Dýchal celým tělem, mocná hrud' se mu vzdouvala jako sopka. Na kalhotové sukničce měl díru po meči, již bylo vidět, že je zraněn na levém kolenu. Bílé vazivo ve spodní části rány vypadalo jako jadýrka rozpůleného granátového jablka. Měl rovněž šrám na předloktí, a přestože nešlo o nic vážného, kapající krev ho potřísnila od hrudi až po krátký meč zastrčený za pásem. Jeho kimono vypadalo, jako by na něm byl otištěn vzor v karmínové barvě. Přihlížející, kteří na něj viděli dostatečně dobře, si hrůzou zakrývali oči.

Mnohem děsivější však byl pohled na mrtvé a raněné, kteří zůstali v jeho stopách. Jak Musaši pokračoval ve svém taktickém ústupu, dospěl až na otevřené prostranství, kde se na něj jeho pronásledovatelé vrhli ve skupině. Během několika vteřin leželo pět mužů rozsekáno na zemi. Leželi tam roztroušeni na velké ploše, jako hrůzný důkaz Musašiho rychlosti, s níž se s nimi vypořádal. Vypadalo to, jako by se ocitl na několika místech najednou.

Ale i přes všechny mrštné přesuny a úhyby se Musaši držel stále jedné strategie.

Nikdy neútočil na skupinu čelně nebo ze strany, vždy šikmo na nechráněný okraj uskupení. Kdykoli se na něj vrhla větší skupina samurajů, vždy se ohromnou rychlostí přesunul k okraji formace, kde pak musel čelit jenom jednomu nebo dvěma protivníkům. Tímto způsobem je dokázal udržet prakticky na stejném místě. Nakonec se ale Musaši musel unavit. A jeho protivníci museli zákonitě najít

způsob, jak na něj úspěšně zaútočit. Aby to dokázali, bylo nutné, aby se zformovali do dvou velkých skupin. Jedna musela být před ním a druhá za ním. Tím by se octl v ještě větším nebezpečí. Musaši zmobilizoval veškeré síly, aby jim v tom zabránil.

V určitém okamžiku Musaši tasil i svůj krátký meč a začal bojovat oběma rukama. Zatímco delší meč v jeho pravici byl celý od krve, až po jilec a ruku, která jej držela, krátký meč v levé ruce zářil čistotou. Přestože na něm po prvním seku uvízlo něco masa, blyštěl se celou dobu, lačný po krvi. Musaši si ještě nebyl plně vědom, že jej tasil, přestože se s ním oháněl stejně zručně jako s delším mečem.

6

Když s ním neútočil, držel ho tak, aby mířil přímo na protivníkovy oči. Meč v pravé ruce měl natažený do strany, aby tvořil s loktem a ramenem vodorovný oblouk a útočník na něj neviděl. Kdykoli protivník zaútočil zprava, zhynul Musašiho pravicí. Zaútočil-li z druhé strany, přesunul Musaši krátký meč doleva a dostal útočníka do pasti mezi oba dva meče. Bodnutím vpřed mohl ohrozit nepřítele na jednom místě, a než ten stačil cokoli udělat, zaútočil větším mečem. Později se této technice začalo formálně říkat „Technika dvou mečů proti velké skupině“.

Podle soudobých standardů nebyla Musašiho technika boje s mečem příliš dobrá. Ale školy, styly, teorie a tradice pro něj nic neznamenaly. Jeho způsob boje byl čistě pragmatický. Vše, co znal, pocházelo z jeho zkušeností. Neuplatňoval teorii v praxi, vždy nejprve bojoval, a teprve pak měl čas o tom teoretizovat.

Jošiokovi muži, od oněch nejlepších deseti až po ty nejméně zkušené, měli do hlav vtlačeny teorie stylu Kjóhači. Někteří z nich si vytvořili i vlastní stylové variace. Přestože byli opravdu výborně vycvičení a nescházela jim potřebná míra sebekázně, nemohli se rovnat Musašimu, který strávil tolik času asketickými cvičeními v horách a byl vystavován nebezpečím, jež hrozila od přírody stejně často jako od lidí. Jošiokové nedokázali pochopit, jak je možné, že Musaši, který trhaně dýchal, měl popelavou tvář, potem zkalené oči a zkrvavené tělo, dokáže vládnout dvěma meči a vypořádat se s každým, kdo se k němu přiblíží. Bojoval jako bůh ohně a běsu. Oni sami byli smrtelně unaveni a jejich pokusy o zdolání tohoto krvavého přízraku se postupně měnily v pouhou hysterii.

„Uteč!“ křičeli přihlížející.

„Ty, co bojuješ sám proti všem...“

„Uteč! Uteč, dokud je čas!“

Volání se ozývalo z hor, stromů i bílých mraků na obloze. Diváci na všech stranách viděli, jak se k Musašimu stahuje mocná síla Jošioků. Hrozící nebezpečí všechny přimělo k pokusu jej zachránit, i kdyby to mělo být jen pomocí jejich hlasů.

Varování však nemělo žádný účinek. Musaši by v té chvíli nevěnoval pozornost ani tomu, kdyby se náhle roztoupila země nebo kdyby se z nebes snesl oslnivý blesk. Křik nabýval na intenzitě, třicet šest okolních hor a kopců se otřásalo jako při zemětřesení. Pocházel jak od přihlížejících, tak od tlačících se zástupů Jošiokových samurajů.

Musaši se konečně rychlostí divokého kance rozeběhl do horského úbočí. Hned za ním vyrazilo asi pět mužů, kteří se po něm zoufale snažili seknout.

Musaši se náhle se strašlivým zavytím překulil, přihrbil a švihl mečem do strany ve výšce holení, čímž se rázem zbavil jednoho pronásledovatele. Další z mužů se po něm ohnal seshora kopím, ale to se po tvrdém Musašiho protiútku ocitlo ve vzduchu. Raději se tedy stáhli. Musaši máchl mocně levým mečem, potom pravým, a pak se dal znovu na útek. Pohyboval se jako voda, a hned nato jako oheň. Nutil své protivníky, aby se potáceli a hrbili, vrávorali a škobrtali v jeho stopách.

Podařilo se mu uniknout. Seskočil z otevřeného prostranství, na němž se tato bitva odehrávala, na obilné pole, které bylo o něco níž.

„Stůj!“

„Vrať se a bojuj!“

Dva muži slepě skočili dolů za Musašim. Hned nato se ozvaly dva smrtelné výkřiky a do vzduchu se vznesla dvě kopí, která pak zůstala kolmo zabodnuta uprostřed pole. Musaši byl už o sto metrů dál a svůj náskok rychlým úprkem ještě zvyšoval.

„Utíká do vesnice.“

„Utíká na hlavní cestu.“

Ve skutečnosti se ale spěšně a kradmo odpízl na vzdálenější konec pole a skryl se v sousedním lesíku. Pozoroval, jak se jeho pronásledovatelé rozdělují, aby mohli pokračovat v jeho stíhání

několika směry.

Tou dobou se už rozednilo, bylo slunné ráno jako každé jiné.

Na hoře Hiei

1

Když Oda Nobunaga konečně ztratil trpělivost s politickými machinacemi mnichů, zaútočil na starou buddhistickou instituci na hoře Hiei a během jediné strašlivé noci skončily v plamenech téměř všechny z jejích tří tisíc chrámů a svatyní. Ačkoli od té doby uplynula již čtyři desetiletí a hlavní budova a početné vedlejší chrámy byly znovu postaveny, vzpomínka na onu noc visela nad horou jako temný stín. Instituce již byla zbavena své někdejší moci a mniši se opět věnovali náboženským povinnostem.

V ústraní na nejjižnějším vrcholu, odkud se otvíral výhled na ostatní chrámy a Kjóto, stál chrám zvaný Mudódži. Jen málokdy byl jeho klid rušen něčím jiným než tichým zurčením potůčku či švitořením ptáků.

Z vnitřních zákoutí chrámu se ozýval mužský hlas pronášející modlitbu k milosrdné Kannon, tak jak je zaznamenána v *Lotosové sůtře*. Monotónní hlas čas od času zesílil, aby se opět ztišil, když se přednášeč náhle vzpamatoval.

Po tmavé podlaze chodby kráčel novic v bílém hávu a v úrovni očí nesl podnos se skromným, bezmasým pokrmem, který se dle zvyku podával v náboženských institucích. Vstoupil do místnosti, ze které vycházel hlas, položil podnos do rohu, poklekl a pravil: „Dobrý den, pane.“

V mírném předklonu, pohroužen do své činnosti, host přeslechl chlapcův pozdrav.

„Pane,“ ozval se poněkud silnějším hlasem novic, „přinesl jsem váš oběd. Ponechám ho zde, v rohu místnosti, jestli si to přejete.“

„Ach děkuji,“ odvětil Musaši a protáhl si záda. „Jsi moc hodný,“ řekl a uklonil se směrem k novicovi.

„Budete teď jíst?“

„Ano.“

„Pak vám naberu rýži.“

Musaši přijal misku rýže a dal se do jídla. Novic se nejprve zadíval na špalek dřeva po Musašiho boku, a potom na malý nůž za ním.

Odřezky a třísky vonného bílého santálového dřeva ležely rozptýleny všude kolem.

„Co to vyřezáváte?“ zeptal se.

„Bude to posvátná socha.“

„Buddhy Amidy?“

„Nikoli. Kannon. Bohužel o sochařství nevím zhola nic. Zdá se, že řežu víc do svých prstů než do dřeva.“ Na důkaz napřáhl ruku s několika čerstvými ranami na prstech, ale chlapce zřejmě více zajímal bílý obvaz na jeho předloktí.

„Co vaše zranění?“ zeptal se.

„Díky dobré péči, které se mi zde dostává, se vše skoro zahojilo. Prosím, vyřiďte představenému kláštera, že jsem mu velice vděčný.“

„Jestli vyřezáváte sochu Kannon, měl byste se podívat do hlavní síně. Je tam socha Kannon od velmi proslulého sochaře. Budete-li chtít, můžu tam jít s vámi. Není to daleko, jen asi kilometr odsud.“

2

Musaši, potěšen nabídkou, dojedl a vydal se spolu s chlapcem do hlavní síně. Musaši nebyl od chvíle, co sem přišel celý od krve a opíraje se o meč jako o hůl, venku už celých deset dní. Sotva udělal pár kroků, poznal, že jeho rány ještě nejsou zahojeny tak dobře, jak si myslel. Bolelo ho levé koleno a měl pocit, jako by se mu slabý vítr, přestože byl lehký a chladivý, zařezával přímo do rány na ruce. Ale venku bylo příjemně. Květy z lehce se kymácejících třešňových stromů tančily ve větru jako sněhové vločky. Na oblohu se již vkrádala azurová modř brzkého léta. Musašiho svaly naběhly, jako by to byly pupeny, které mají každou chvíli rozpuknout.

„Pane, vy studujete bojová umění, že ano?“

„Správně.“

„Proč tedy vyřezáváte sochu Kannon?“

Musaši hned neodpověděl.

„Nebylo by lepší trávit čas spíš tréninkem šermu než vyřezáváním?“

Ta otázka Musašiho zabořila víc než jeho zranění. Novic byl asi stejně starý jako Gendžiró a měl podobnou postavu.

Kolik mužů zabil nebo zranil onoho osudového dne? Mohl se o tom jen dohadovat. Příliš si nepamatoval ani to, jak se dostal z bojiště a našel úkryt. Jediné dvě věci, které mu pevně utkvěly v paměti a

budily ho ze spánku, byl Gendžiróův vyděšený výkřik a pohled na jeho zohavené tělo. Již poněkolikáté pomyslel na předsevzetí ve svém zápisníku: nedělat nic, čeho by později litoval. Pokud by došel k závěru, že to, co učinil, je neodmyslitelné od cesty meče, že je to trní na cestě, kterou si zvolil, pak by musel přiznat, že jeho budoucnost bude bezútešná a krutá.

Jeho mysl se v poklidné atmosféře chrámu pročistila. A jakmile začala blednout vzpomínka na prolitou krev a násilí, přemohl jej zármutek nad chlapcem, kterého zavraždil.

3

Musaši se vrátil zpět k novicově otázce. „Není pravda, že velcí mniši jako Kúkai nebo Genšin zhotovili mnoho vyobrazení buddhů a bódhisattvů? Myslím, že celou řadu soch zde na hoře Hiei vytvořili mniši. Co si o tom myslíš?“

Chlapec potřásl hlavou a nejistým hlasem odpověděl: „Nejsem si jistý. Ale duchovní opravdu tvoří náboženské malby a sochy.“

„Řeknu ti proč. Je to proto, že vytvořením obrazu či sochy Buddhy se k němu přibližují. Šermíř může stejným způsobem očistit svého ducha. My, lidské bytosti, hledíme na stejný měsíc, ale je mnoho cest, po kterých můžeme kráčet, abychom se mu co nejvíce přiblížili. Někdy, když ztratíme cestu, rozhodneme se jít cestou jinou, ale konečným cílem je nalézt naplnění svého života.“

Musaši se odmlčel. Zdálo se, že má ještě co říci, ale novic se rozběhl a ukázal na kámen téměř ukrytý v trávě. „Podívejte se,“ řekl. „Tento nápis vytvořil Džičín. Byl to velice slavný mnich.“

Musaši četl slova vyrytá do kamene pokrytého mechem:

*Vody zákona
potečou mělkým korytem.
Na samém konci
bude vát jen studený vítr
na holém vrcholku hory Hiei.*

Byl unesen autorovou schopností předvídat běh věcí. Vítr na hoře Hiei byl vskutku studený a bezútešný od doby Nobunagova nelítostného útoku. Proslýchalo se, že se některým z duchovních stýská po starých časech, po mocné armádě, politickém vlivu a mimořádných privilegiích, a bylo pravdou, že nikdy nevybrali nového opata bez intrik a podlých roztržek. Ačkoli byla posvátná

hora zasvěcena vykoupení hříšníků, ve skutečnosti život na jejím vrcholu závisel právě na almužnách a darech hříšníků. Celkem vzato nepříliš šťastné poměry, přemítal Musaši.

„Pojďme," řekl chlapec netrpělivě.

Sotva vyrazili, doběhl je jeden z mnichů z Mudódži. „Seinene!" křikl na chlapce. „Kam jdeš?"

„Do hlavní síně. Chce vidět sochu Kannon."

„To jsi ho nemohl vzít někudy jinudy?"

„Promiňte, že jsem vzal chlapce s sebou, když má jistě své povinnosti," řekl Musaši. „Klidně si ho odveďte. Můžu se do hlavní síně podívat někdy jindy."

„Nepřišel jsem pro něj. Nebudete-li proti, chtěl bych, abyste šel se mnou zpět do Mudódži."

„Já?"

„Ano, nezlobte se, ale..."

„Shání se po mně někdo?" zeptal se Musaši. Nebyl ani trochu překvapen.

„Ano. Řekl jsem jim, že tu nejste, ale oni tvrdili, že vás viděli tady se Seinenem. Trvali na tom, abych vás přivedl."

Na cestě zpět do Mudódži se Musaši optal, kdože jsou oni návštěvníci, a dozvěděl se, že pocházejí ze Sannóinu, dalšího z přidružených chrámů.

4

Bylo jich asi deset, měli černá roucha a hnědé čelní pásky. Jejich zlostné tváře mohly klidně patřit obávaným bojovným mnichům ze starých časů, byl to onen zpupný druh rváčů v mnišských róbách, jimž byla zastřižena křídla, ale kteří zjevně již přebudovali svá hnízda. Ti, kteří se z Nobunagovy lekce nepoučili, se chvástali velkými meči u pasu, hrozili ostatním a nazývali se šířiteli Buddhova zákona, přestože byli ve skutečnosti jen trochu vzdělanými mizery.

„Tamhle je," zvolal jeden z nich.

„To je on?" zeptal se opovržlivě druhý.

Neskrývali své nepřátelství.

Urostlý mnich s kopím v ruce se vydal směrem k Musašiho průvodcům se slovy: „Děkuju. Už vás nepotřebuji. Můžete se vrátit do chrámu!" Potom spustil velmi nevrle na Musašiho: „Vy jste

Mijamoto Musaši?"

V jeho slovech nebylo ani stopy slušnosti. Musaši odpověděl břitce, bez úklony.

Do popředí vystoupil jiný mnich a jal se přednášet, jako by četl z papíru: „Předávám vám rozhodnutí svěšené mi tribunálem z chrámu Enrjakudži. Stojí v něm toto: Hora Hiei je čistá a posvátná, nemohou ji využívat jako útočiště ti, kteří v sobě chovají nepřátelství a zášť. Stejně tak zde nesmí být nabízen azyl těm, kdo se účastnili nečestných střetů. Klášteru Mudódži bylo nařízeno, abyste byl okamžitě vykázan z hory. Pokud neuposlechnete, budete přísně potrestán v souladu se zákony kláštera."

„Udělám, co mi klášter nařizuje," odpověděl mírným tónem Musaši. „Ale protože je poměrně dlouho po poledni a nestačil bych se připravit, žádám vás, abyste mi dovolili zůstat do zítřejšího rána. Také bych rád věděl, zda to je rozhodnutí civilních orgánů nebo přímo duchovenstva. Chrám Mudódži podal zprávu o mém příchodu. Bylo mi řečeno, že vůči mému pobytu nejsou žádné námitky. Nechápu, proč najednou došlo k takovému obratu."

„Jestli to chcete opravdu vědět," ozval se první mnich, „tak já vám to povím. Zprvu jsme byli rádi, že vás zde můžeme hostit, protože jste bojoval sám proti velké přesile. Později jsme se však o vás dozvěděli nehezké zprávy, které nás donutily náš přístup přehodnotit. Rozhodli jsme se, že vám už dále nemůžeme poskytovat útočiště."

„Nehezké zprávy?" přemýšlel usilovně Musaši. Mohl to čekat. Nepotřeboval příliš fantazie, aby si domyslel, že jej Jošiokova škola pomlouvá po celém Kjótu.

Neměl však zapotřebí se obhajovat. „Dobrá tedy," řekl chladně. „Vyrážím zítra ráno, můžete se spolehnout."

Když se chystal projít branou do chrámu, mniši jej začali hanět.

„Podívejte se na něj! Je to ničema!"

„Je to zrůda!"

„Zrůda? Spíš hlupák!"

5

Musaši se otočil, změřil si mnichy pohledem a ostře se zeptal: „Co jste to řekli?"

„Slyšel jste sám, nebo snad ne?" odsekl mu jeden z mnichů arogantně.

„Ano. A chci, abyste věděli jednu věc. Podrobím se přáním duchovenstva, ale nenechám si líbit nadávky od takových, jako jste vy. Chcete se snad bít?"

„Jako Buddhovi služebníci nevyhledáváme šarvátky," zazněla pokrytecká odpověď. „Otevřel jsem jenom ústa a ta slova ze mne sama vypadla."

„To bude určitě hlas nebes," přidal se další mnich.

Vzápětí Musašiho obstoupili a začali jej proklínat, vysmívat se mu a dokonce na něj i plivali. Nebyl si jist, jak dlouho se dokáže krotit. Přestože bojovní mniši ztratili svou moc, jejich pozdější ztělesnění neztratilo nic z jejich arogance.

„Podívejte se na něj!" posmíval se jeden z mnichů. „Podle toho, co říkali vesničané, jsem myslel, že je to samuraj se sebeúctou. Teď vidím, že to je pouze hloupý otrapa! Nerozčílí se, ani nedokáže nic říct."

Čím déle Musaši mlčel, tím zlomyslněji mniši pokřikovali. Nakonec, již poněkud rudý ve tváři, pronesl: „Neříkali jste něco o hlasu nebes promlouvajícím skrze člověka?"

„Ano, a co má být?"

„Naznačujete, že nebesa promluvila proti mně?"

„Slyšel jste snad jasně, co jsme vám řekli. Pořád to nechápete?"

„Ne."

„Asi ani nemůžete. Pokud máte tak málo rozumu, nezbyvá než vás litovat. Troufám si však tvrdit, že v příštím životě už k rozumu přijdete!"

Protože Musaši nic neříkal, mnich pokračoval: „Měl byste si dávat pozor, až půjdete z hory. Vaše pověst není nic, na co by mohl být člověk hrdý."

„Záleží snad na tom, co lidé říkají?"

„Slyšíte ho? Ještě si myslí, že má pravdu!"

„Co jsem udělal, bylo správné! Během boje s Jošioky jsem neudělal nic podlého ani zbabělého."

„Plácáte nesmysly!"

„Udělal jsem snad něco, za co bych se měl stydět? Jmenujte jedinou věc!"

„Vy máte ještě tu drzost se ptát?"

„Varuji vás! Dokážu vše přehlédnout, ale nikomu nedovolím, aby znevažoval můj meč!"

„Dobře, uvidíme tedy, co odpovíte na tohle. Víme, že jste svou kůži

nedal proti velké přesile lacino. Obdivujeme vaši ohromnou sílu. Chválíme vaši statečnost, s níž jste odolal tolika mužům. Ale proč jste zavraždil teprve třináctiletého chlapce? Jak jste mohl být tak nelidský a popravít ubohé dítě?"

Musaši zbledl a jeho tělo najednou ztratilo sílu.

Mnich pokračoval. „Seidžúró se poté, co přišel o ruku, stal mnichem. Zabil jste Denšičiróa. A Gendžiró byl jediný, kdo ho měl následovat. Tím, že jste ho zabil, jste zničil celý rod Jošioků. I když jste to učinil ve jménu cesty samuraje, bylo to kruté a podlé. Není ve vás ani tolik dobroty, abyste se mohl nazývat netvorem či démonem. Patříte vy vůbec do tohoto světa sakurových květů?"

6

„Ne! A to je ten důvod, proč vás duchovenstvo vypovídá. Ať vás k tomu vedlo cokoli, zabít dítě je neodpustitelné. Skutečný samuraj by nikdy nespáchal takový zločin. Čím je samuraj silnější, tím je laskavější a ohleduplnější k slabým. Samuraj ví, co je to soucit, a soucitem se i řídí.

Ted' odsud odejděte, Mijamoto Musaši! Tak rychle, jak jen dovedete. Hora Hiei vás zatracuje!"

Když si mniši vybili vztek, odpochodovali jako jeden muž.

Ačkoli Musaši tento poslední příval urážek přestál beze slova, nebylo to proto, že by neměl odpověď na jejich obvinění. „Ať říkají cokoli, jednal jsem správně," myslel si. „Udělal jsem jedinou věc, kterou jsem mohl udělat, abych uhájil své přesvědčení, za kterým si stojím."

Upřímně věřil v opodstatněnost svého jednání a v nutnost jeho obhajoby. Ve chvíli, kdy Jošiokové ustavili Gendžiróa hlavou rodu, nezbyvalo než jej zabít. Byl jejich velitelem. Pokud by zůstal naživu, Jošiokova škola by zůstala neporažena. Musaši mohl zabít deset, dvacet nebo třicet mužů, ale dokud by byl Gendžiró naživu, ti, kteří by přežili, by tvrdili, že zvítězili oni. Zabití tohoto chlapce učinilo Musašiho vítězem, i kdyby později padl v boji.

Tato úvaha nebyla proti pravidlům vedení boje. A pro Musašiho byla tato pravidla absolutní.

Nicméně vzpomínka na Gendžiróa jej hluboce znepokojovala a probouzela v něm pochyby, zármutek a bolest. Krutost toho činu byla odpudivá i pro něho samotného.

„Měl bych snad zahodit svůj meč a žít jako obyčejný člověk?" ptal se sám sebe, a nebylo to poprvé. Na pozadí průzračné podvečerní oblohy před ním poletovaly jako sněhové vločky bílé okvětní lístky sakurových květů, a odkvetlé stromy působily stejně zranitelně jako on. Sužovaly jej pochyby, zda by neměl změnit způsob života. „Kdybych se vzdal meče, mohl bych žít s Ocú," přemýšlel. Ale pak si vzpomněl na lehkovážný život kjótských měšťanů a na svět, v němž žili Kóecu a Šójú.

„To není nic pro mě," řekl rozhodně.

Prošel branou a vstoupil do svého pokoje. Posadil se vedle lampy, znovu se chopil své napůl dokončené práce a začal pilně vyřezávat. Dokončení sochy pro něj bylo věcí zásadní důležitosti. Ať již byla jeho řezbářská technika dokonalá či nikoli, zoufale zde chtěl zanechat něco, co by utěšilo duši mrtvého Gendžiróa.

Lampa potemněla, musel přistihnout knot. V mrtvolném tichu večera bylo slyšet jen dopadání dřevěných odřezků na slaměnou rohož. Jeho činnost ho zcela pohltila, celou bytostí se s maximální intenzitou soustředil na místo, kde se jeho prsty setkávaly se dřevem. Jakmile si předsevzal nějaký úkol, bylo v jeho povaze se do něj plně pohroužit, dokud jej nesplní, bez ohledu na jeho jednodušnost a únavnost.

Hlas odříkávající sútru se zvyšoval a ztišoval.

Pokaždé, když zkrátil knot lampy, pokračoval v práci v ovzduší oddanosti a úcty, stejně jako staří sochaři, o nichž se říkalo, že se třikrát poklonili Buddhovi, než se chopili dláta a začali opracovávat dřevo. Musašiho socha Kannon byla modlitbou za Gendžiróovo štěstí v příštím životě a v jistém smyslu také skromnou omluvou pro jeho vlastní duši.

Nakonec si pro sebe zabručel: „Myslím, že je to hotovo." Když se narovnal a prohlížel si sochu, zvon z východní pagody právě odbíjel desátou hodinu večerní. „Je dost pozdě," pomyslel si a okamžitě vyrazil, aby složil poklonu představenému kláštera a požádal ho, aby se ujal jeho sochy. Socha byla opracována hrubě, ale dal do ní svou duši, a když se modlil za chlapcovu duši, ronil slzy lítosti.

Hned jak opustil místnost, přišel Seinen, aby zamezl podlahu. Když bylo vše uklizeno, rozložil Musašimu lůžko a s koštětem přes rameno se líně vydal zpět do kuchyně. Když Musaši ještě vyřezával, do Mudódži se jako kočka vplížila temná postava dveřmi, které se nikdy nezamykaly, a pokračovala dále na vnější ochoz. Když Seinen

zmizel z dohledu, posuvné dveře na vnějším ochozu se neslyšně pootevřely a stejně tiše se zase zavřely.

7

Musaši se vrátil do svého pokoje s dary na rozloučenou, slaměným kloboukem a párem slaměných sandálů. Položil je vedle polštáře, zhasil lampu a vlezl si pod příkrývku. Vnější dveře byly otevřeny a vánek jemně profukoval chodbami. Papírové výplně posuvných dveří získaly v měsíčním svitu naředlý odstín. Venkovní stíny se pohupovaly jako vlny na klidném, otevřeném moři.

Musaši zvolna pochrupeval, a jeho oddechování se ještě zvolnilo, když upadl do hlubšího spánku. Po chvíli se potichu odsunul okraj malé zástěny v rohu místnosti a dovnitř se po čtyřech kradmo vplížila temná postava. Pochrupování utichlo. Černá silueta se přitiskla k podlaze. Jakmile se opět ozvalo, vetřelec se trpělivě kousek po kousku přibližoval k Musašihu lůžku opatrnými pohyby, sladěnými s jeho pravidelným oddechováním.

Náhle se stín zlověstně napřímil a sklonil se nad Musašiho s výkřikem: „Ted' ti ukážu!“ Krátký meč mířil na Musašiho krk. Avšak zbraň s řinkotem dopadla na podlahu vedle lůžka a černá postava se ocitla ve vzduchu a s žuchnutím přistála na posuvných dveřích. Než se vetřelec rozbitou výplní dveří skutálel ven do tmy, hlasitě zaúpěl.

Když se Musaši opřel do těla vetřelce, blesko mu hlavou, že ten člověk je lehký jak kotě. Přestože měl tvář zakrytou pruhem látky, Musašimu přišlo, že pod ním zahlédl pramen bílých vlasů. Více o tom ale nepřemýšlel, chopil se meče a vyběhl na ochoz.

„Stůj!“ zařval. „Když už jsi sem vážil takovou cestu, dej mi alespoň možnost přivítat tě, jak se sluší!“ Seskočil z ochozu a rychle se rozběhl za zvukem vzdalujících se kroků. Ale nebyl to ten, kdo si na něj políčil. Po pár vteřinách se zastavil a s úsměvem sledoval, jak několik mnichů zmizelo rychle ve tmě.

8

Poté, co Osugi přistála tvrdě na zemi, ležela a sténala bolestí.

„Cože? Bábi, to jste vy?“ zvolal v úžasu, že útočníkem nebyl nikdo z Jošiokových mužů ani nikdo z rozzlobených mnichů. Podal jí ruku, aby jí pomohl na nohy.

„Ted' tomu začínám rozumět," řekl. „To jste byla vy, kdo o mně řekl mnichům tolik špatností. Mám pravdu? A protože to řekla odvážná, poctivá matka, lze předpokládat, že uvěřili každému vašemu slovu."

„Au, bolí mě hrozně záda!" Osugi toto obvinění ani nepotvrdila, ani nevyvrátila. Vypadalo to, že je trochu dotčena, ale neměla sílu klást odpor. „Musaši, když už k tomu došlo, nemá cenu hádat se, co je správné a co špatné. Rodu Hon'iden ve válce nebylo přáno, tak mi jednoduše setni hlavu," zasípala.

Musašimu se zdálo nepravděpodobné, že by chtěla být teatrální. Znělo to jako slova ženy, která zašla nejdále, kam mohla, a chtěla všemu učinit rázný konec.

„Bolí vás to hodně?" zeptal se, aby se vyhnul vážnosti jejích slov. „Kde to bolí? Můžete tu zůstat přes noc, nemusíte se ničeho bát." Zvedl ji do náruče, odnesl dovnitř a položil na své lůžko. Seděl pak vedle ní a celou noc ji ošetřoval.

Když se rozednilo, přinesl Seinen krabičku s jídlem spolu se vzkazem od představeného, který, přestože se moc omlouval za svou nezdvořilost, na Musašiho naléhal, aby se na cestu vydal co nejdříve.

Musaši poslal odpověď, že se nyní stará o starou, churavou ženu. Představený Osugi v klášteře nechtěl, a tak nabídl jiné řešení. Do kláštera údajně přišel obchodník z města, přivedl s sebou krávu, kterou nechal v péči představeného, a sám se vydal na kratší cestu za obchodem. Představený Musašimu nabídl, že si může krávu půjčit a svézt na ní ženu dolů z hory. V Ócu pak může zvíře nechat v přístavišti nebo v jednom z přilehlých obchodů.

Musaši nabídku vděčně přijal.

Doušek mléka

1

Cesta klesající z vrcholu hory Hiei dospěla do provincie Ómi, do místa kousek za klášteřem Miidera.

Musaši vedl na provaze krávu. Ohlédl se přes rameno a řekl: „Jestli chcete, můžeme se zastavit a odpočinout si. Ani vy, ani já přeci nepospícháme." Ale jsme alespoň na cestě, pomyslel si. Osugi nebyla na krávy zvyklá a zprvu odmítla vézt se na takovém zvířeti. Vyžadovalo hodně energie přesvědčit ji. Argumentem, který zabral,

bylo, když jí řekl, že přece nemůže zůstat navěky v baště duchovního odříkání.

Osugi, jejíž obličej se octl na krku krávy, bolestně zanaříkala a poposedla si. Při každé známce Musašiho starostlivosti si připomněla svou nenávist a tiše projevila své opovržení nad tím, že se o ni stará její úhlavní nepřítel.

Ačkoli dobře věděl, že Osugi nežila ničím jiným než touhou se mu pomstít, zjistil, že ji není schopen vnímat jako ryzího nepřítele. Nikdo, ani nepřátelé mnohem silnější než ona, mu nikdy nezpůsobil tolik potíží či rozpaků. Její lstivost jej přivedla na pokraj katastrofy v jeho vlastní vesnici, kvůli ní se mu vysmívali a nadávali v chrámu Kijomizu. Čas od času mu podrazila nohy a zkržila jeho plány. Byly okamžiky, jako třeba minulou noc, kdy ji proklínal a nechybělo málo, aby ji rozsekl vedví.

Přesto na ni nikdy nedovedl vztáhnout ruku, obzvláště teď, když byla zraněná a zbavená své obvyklé energie. Bylo to naopak, její mlčení ho deprimovalo, toužil po tom, aby ji viděl opět v plné síle, i kdyby to pro něj zas mělo znamenat problémy.

„Cestovat takovýmto způsobem je asi dost nepohodlné," ozval se. „Zkuste to ještě chvíli vydržet. Až se dostaneme do Ócu, vymyslím něco lepšího."

Pohled severovýchodním směrem byl úchvatný. Pod nimi se mírumilovně rozprostíralo jezero Biwa, za ním byla hora Ibuki a v dálce se zvedaly vrcholky provincie Ečizen. Na přivrácené straně jezera mohl Musaši přehlédnout všech osm vyhlášených vyhlídek Karasaki vesnice Seta.

„Zastavme se tu na chvíli," řekl. „Budete se cítit lépe, až slezete a pár minut si odpočinete." Uvázal zvíře ke stromu a chystal se jí pomoci.

2

Osugi tváří k zemi odstrčila jeho ruce a zasténala. Její čelo bylo horečnaté a vlasy měla rozčuchané jako roští.

„Nechcete se napít vody?" zeptal se Musaši už poněkolkáté, zatímco jí masíroval záda. „Měla byste také něco sníst." Tvrdohlavě zavrtěla hlavou. „Od včerejší noci jste nevypila ani kapku vody," naléhal. „Jestli to bude takhle pokračovat, tak se váš stav jenom zhorší. Chtěl bych pro vás sehnat nějaké léky, ale tady v okolí není

žádný dům. Dejte si alespoň polovinu mého oběda."

„Taková nehoráznost!"

„Prosím?"

„To raději zemřu někde na poli a nechám se sežrat ptáky. Nikdy neklesnu tak hluboko, abych přijala jídlo od nepřítele!" Setřásla ze zad jeho ruku a zachytila se trsu trávy. Byl by rád věděl, zda se Osugi dokáže přenést přes ono věčné nepřátelství, které stejně vzniklo jen z nedorozumění. Staral se o ni velmi pečlivě, jako by to byla jeho vlastní matka. Pokaždé, když se na něj obořila, trpělivě ji uklidňoval.

„No tak, bábi, přece nechcete zemřít. Musíte žít. Copak nechcete vidět, jak se jednou začne dařit Matahačimu?"

Vycenila zuby a zavrčela: „Do toho ti nic není! Matahači jednou dosáhne úspěchu, a to i bez tvé pomoci."

„Jsem si jist, že máte pravdu. Ale musíte se uzdravit, abyste mu mohla dodávat kuráž."

„Ty pokrytče!" vykřikla stařena. „Plýtváš časem, jestli si myslíš, že svými lichotkami dokážeš, abych zapoměla, jak moc tě nenávídím."

Musaši pochopil, že ať řekne cokoli, Osugi to obrátí proti němu, a proto vstal a šel kousek dál. Našel si místo za velikým kamenem a pustil se do oběda sestávajícího z rýžových hnětének plněných tmavou, nasládlou bobovou pastou, z nichž každá byla zabalena v dubovém listu. Půlku jich nechal pro Osugi.

Zaslechl nějaké hlasy, a když se podíval přes kámen, uviděl, že s Osugi rozpráví jakási venkovanka. Měla na sobě kalhotovou suknici, jakou nosily ženy z Óhary, a vlasy jí volně splývaly přes ramena. Pevným hlasem vykládala: „Mám doma jednu nemocnou. Už je jí lépe, ale uzdravila by se rychleji, kdybych jí přinesla trochu mléka. Mohla bych si podojit vaši krávu?"

Osugi zvedla obličej a zvědavě se na ženu zadívala. „Tam, odkud pocházím, mnoho krav nemáme. Vážně ji umíte podojit?"

Ještě si vyměnily pár slov, načež si žena dřepla a začala dojit mléko do džbánu na sake. Když byl plný, žena se postavila, sevřela jej pevně v ruku a řekla: „Mockrát děkuji a na shledanou."

3

„Počkejte!" zavolala Osugi chraplavým hlasem. Natáhla ruce a podívala se, zda se Musaši náhodou nedívá. „Dejte mi taky trochu

mléka. Stačí jeden nebo dva doušky."

Užaslá žena pozorovala, jak se Osugi chopila džbánu, zavřela oči a začala hltavě polykat, až jí mléko teklo po bradě.

Když dopila, otrásla se, a pak se ušklíbla, jako by chtěla zvracet. „To je ale odporná chuť!" zaskučela. „Ale třeba mi to udělá dobře. I tak je to vážně hnus, horší než léky."

„Copak? Jste nemocná?"

„Není to nic vážného. Jenom nachlazení a trochu zvýšená teplota." Hbitě vyskočila, jako by její neduhy byly ty tam, a když se znovu ujistila, že se Musaši neřádí, naklonila se k ženě blíž a šeptem se zeptala: „Kam mě dovede tahle cesta, když po ní půjdu pořád dolů?"

„Přímo nad chrám Miidera."

„To je v Ócu, že? Není tu ještě nějaká jiná cesta, kudy bych se mohla vydat?"

„To víte, že ano, ale kam se chcete dostat?"

„To je mi jedno. Chci se jen dostat pryč od tamhletoho neřáda!"

„Asi tak po osmi stech metrech je dole odbočka, kterou se dostanete na sever. Půjdete-li po ní, dostanete se na rozcestí mezi Sakamotem a Ócu."

„Jestli potkáte muže, který se po mně bude ptát," pošeptala jí Osugi, „tak mu řekněte, že jste mě viděla." Proklouzla nemotorně kolem ženy a odvrávorala jako kulhavá kudlanka nábožná.

Musaši se usmál a vystoupil ze svého úkrytu za kamenem. „Vy zřejmě žijete někde zde v okolí, vidíte?" pronesl přátelsky. „Váš manžel je asi rolník, dřevorubec, nebo něco podobného, že?"

Žena se přikrčila, ale odpověděla: „Ach ne. Já jsem z hostince na vrcholu průsmyku."

„Tím lépe. Kdybych vám zaplatil, doručila byste pro mne něco?"

„Ráda bych, ale v hostinci teď máme nemocného hosta."

„Můžu tam mléko odnést místo vás a počkat tam. Co vy na to? Když vyrazíte teď, mohla byste být do setmění zpátky."

„V tom případě ano, ale..."

„Nemusíte se ničeho bát. Nejsem žádný ničema, jak říkala ta stařena. Jen jsem jí chtěl pomoci. Pokud je schopna jít po svých, nemusím si o ni už dělat starosti. Teď jen napíšu ten vzkaz. Chci, abyste ho doručila do domu pana Karasumarua Micuhira. Je to v severní části Kjóta."

4

Štětcem z psací soupravy rychle načrtl slova, která toužil napsat. Ocu už během svého pobytu v Mudódži. Svěřil ženě svůj dopis, vylezl na krávu a cestou na jejím hřbetu si opakoval slova, která napsal. Přemýšlel, co asi Ocu bude říkat, až si je přečte. „A já si myslel, že už ji nikdy neuvidím," mumlal si pro sebe. Do jeho těla náhle vstoupil nový život.

„Vzhledem k tomu, jak byla slabá," přemítal, „bude asi znovu na lůžku. Ale až dostane můj dopis, vstane a přijde rychle za mnou. Stejně tak Džótaró."

Nechal krávu, aby šla svým vlastním tempem. Čas od času zastavil, aby jí dovolil spást něco trávy u cesty. Jeho dopis Ocu byl prostý, ale byl s ním docela spokojený: „Na mostě Hanada jsi čekala ty na mě. Tentokrát budu čekat já. Vypravil jsem se napřed a čekám tě v Ócu, na mostě Kara ve vsi Seta. Až budeme zase spolu, v klidu si všechno povíme." Snažil se dát věcnému dopisu poetický nádech. Znova si ho pro sebe odříkal a přitom uvažoval o tom „všem", co si navzájem poví.

Když dorazil do hostince, slezl z krávy a se džbánem mléka v náručí zavolal: „Je tu někdo?"

Jak bylo zvykem v podobných podnicích, před vchodem do hostince byl pod převisem střechy prostor pro poutníky, kteří se zastavili na čaj nebo něco malého k jídlu. Uvnitř byla čajovna, jejíž část sloužila také jako kuchyň. Pokoje pro hosty byly v zadní části budovy. Stará žena zrovna přikládala dřevo do hliněného ohniště, nad kterým byla zavěšena dřevěná napařovací mísa.

Musaši se uvelebil na lavičce před vchodem a žena mu hned nalila šálek vlažného čaje. Pak vysvětlil účel své návštěvy a předal jí džbán.

„Co je to?" zeptala se ho nedůvěřivě.

Myslel si, že je možná nahluchlá, tak pomalu zopakoval, co právě řekl.

„Mléko, říkáte? Mléko? K čemu je dobré?" Stále nevěděla, co si o tom má myslet, tak se obrátila ke dveřím a zavolala: „Pane, můžete sem na chvílku? Nechápu, co se tady děje."

5

„Prosím?" Z hostince se přiloudal muž a zeptal se: „Tak copak vás

trápí, paní?"

Vrazila mu džbán do rukou, ale on se na něj ani nepodíval a ani neposlouchal, co mu říká. Zůstal civět na Musašiho.

Musaši, stejně překvapený, zvolal: „Matahači!"

„Takezó!"

Rozběhli se k sobě, až do sebe málem vrazili. Musaši rozpráhl ruce. Matahači udělal totéž, nehledě na džbán, který spadl na zem.

„Kolik je to už let?"

„Naposled jsme se viděli u Sekigahary."

„To je už pět let. Máš pravdu. Je mi dvaadvacet."

Objali se a zahalila je sladká vůně mléka z rozbitého džbánu, připomínala jim dobu, kdy byli ještě oba malými dětmi v náručí svých matek.

„Jsi teď slavný, Takezó. Ale teď už bych ti vlastně neměl říkat Takezó. Měl bych ti říkat Musaši, jako všichni ostatní. Slyšel jsem mnoho historek o tvém úspěchu u velké borovice a taky o všem, čeho jsi dosáhl předtím."

„Nezahanbuj mě. Stále ještě nic neumím. Ale svět je plný lidí, kteří jsou na tom očividně hůř než já. Ale raději mi řekni něco o sobě. Nocuješ tady?"

„Ano, jsem tu už asi deset dní. Opustil jsem Kjóto s tím, že půjdu do Eda, ale objevilo se něco jiného."

„Slyšel jsem, že je tu někdo nemocný. Přinesl jsem pro něj to mléko, ale teď už mu ho asi nedám."

„Nemocný? Aha, jasně... Je to můj spolucestující."

„To je mi líto. V každém případě jsem moc rád, že tě vidím. Naposled jsi o sobě dal vědět v tom dopise. Doručil mi ho tehdy Džótaró, když jsem byl na cestě do Nary."

Matahači svěsil hlavu, protože čekal, že se Musaši zmíní o jeho vychloubavých poznámkách, které tenkrát učinil.

Musaši položil Matahačimu ruku na rameno. „Říkal jsi, jak by bylo skvělé, kdybychom se znovu setkali, a jak rád by sis se mnou pořádně popovídal. Kdo s tebou cestuje?" zeptal se nevinně.

„Ale nikdo. Nikdo, kdo by tě zajímal. Je to jen..."

„To je jedno. Pojd'me někam, kde si budeme moct popovídat."

Motýl a vánek

1

Jak se vzdalovali od hostince, zeptal se Musaši: „Čím se teď živíš?"

„Máš na mysli práci?"

„Ano."

„Nemám žádné zvláštní nadání ani schopnosti, takže sehnat službu u nějakého knížete je dost těžký. Vlastně bude pravda, když řeknu, že nic nedělám."

„Chceš tím říct, že ses celé ty roky potloukal od ničeho k ničemu?" zeptal se Musaši, začínaje tušit celou pravdu.

„Nech toho. Když takhle mluvíš, vybavují se mi jen samé nepříjemné vzpomínky." Zdálo se, že se v myšlenkách vrací zpět do oněch dnů ve stínu hory Ibuki. „Mojí největší chybou bylo, že jsem se dal dohromady s Okó."

„Posadíme se tady," řekl Musaši, zkrřížil nohy a usadil se do trávy. Trochu se na Matahačiho zlobil. Proč se pořád považuje za méněcenného? A proč přisuzuje své problémy jiným? „Všechno shazuješ na Okó," řekl přísně, „ale copak takhle mluví dospělý muž? Nikdo ti nemůže zařídit důstojný život, nikdo, kromě tebe samého."

„Připouštím, že jsem se mýlil, ale... Co mám dělat? Prostě mám pocit, že svůj osud změnit nedokážu."

„Nikdy se nikam nedostaneš, když budeš uvažovat takhle. Běž do Eda, když chceš, ale až se tam dostaneš, najdeš jenom zástupy lidí toužících po penězích a dobrém bydle. Nikdy nevynikneš, když budeš dělat totéž co druzí. Musíš se nějak odlišit."

„Měl jsem se učit šermu, dokud jsem byl ještě dost mladý."

„Když už o tom mluvíš, zajímalo by mě, zda si myslíš, že je to pro tebe to pravé. Na cestu života se můžeš vydat i jiným způsobem. Možná by ses mohl stát třeba učencem. To je dnes ta nejlepší cesta, jak si najít místo u dobrého knížete."

„Neboj. Něco vymyslím." Matahači utrl stéblo trávy a skousl je mezi zuby. Mučila jej obrovská hanba. Bylo ponižující teď vidět, co způsobilo pět let zahálení. Když o Musašim slyšel jen z vyprávění, tak to nebylo zas tak hrozné. Když ho ale teď viděl, bolest při pohledu na propast, která se mezi nimi rozvírala, jej bodala až do morku kostí. Ve stínu Musašiho silné osobnosti se Matahači jen těžko rozpomínal, že byli kdysi nejlepšími přáteli. I jeho důstojné

vystupování na něj doléhalo plnou vahou. Ani závist, ani nutkání s ním soutěžit ho nemohly zbavit bolestivého vědomí vlastní zaostalosti.

„Hlavu vzhůru!“ povzbudil ho Musaši. Když ale Matahačiho poplácal po rameni, pocítil znovu jeho slabost. „Co se stalo, stalo se. Zapomeň na minulost,“ přesvědčoval jej. „Zabil jsi nicneděláním pět let, no a co! Znamená to jen, že začínáš o pět let později. Těch pět let tě svým způsobem mohlo v mnohém poučit.“

„Těch pět let nestálo vůbec za nic.“

„Málem bych zapomněl! Před chvílí jsem se rozloučil s tvou matkou.“

„Tys viděl moji mámu?“

„Ano. Nechápu, jak je možný, že jsi po ní nezdědil víc síly a odvahy.“

2

Nemohl také pochopit, jak je možné, že Osugi má tak neschopného syna, který se pořád jenom lituje. Nejradši by jím zatřásl a řekl mu, jaké má štěstí, že vůbec nějakou matku má. Při pohledu na Matahačiho přemýšlel, jak umenšit Osugin hněv. Odpověď přišla sama. Šlo by to za předpokladu, že by Matahači se sebou něco udělal...

„Matahači,“ řekl vážným tónem, „když máš takovou matku, proč se trochu nesnažíš? Udělej něco, aby měla taky jednou radost. Já rodiče nemám, takže pro ně už nic nedokážu, ale mám pocit, že jí nejsem dostatečně vděčný. Ne že bys jí nikdy neprojevoval úctu. Ale i když se ti dostalo toho nejlepšího, co může člověk mít, mám pocit, že si toho vůbec nevážíš. Kdybych měl matku jako ty, snažil bych se mnohem víc, abych se zlepšil a udělal něco kloudného, už prostě jen proto, že bych měl někoho, s kým bych mohl svou radost sdílet. Nikdo se netěší z úspěchů druhého tolik jako rodiče.“

Možná že ti přijde, že tu chrlím samé ořepané fráze. Ale od takového pobudy, jako jsem já, bys to měl brát jinak. Ani ti nebudu vyprávět, jak osaměle se cítím, když přijdu na krásnou vyhlídku a vím, že není nikoho, kdo by se o ten zážitek se mnou podělil.“

Musaši se odmlčel, aby se nadechl, a chytil přítele za ruku. „Víš moc dobře, že říkám pravdu. Víš, že ti to říkám jako tvůj starý kamarád, kluk ze stejné vesnice. Zkus znovu získat to odhodlání, s

kterým jsme vyrazili do bitvy u Sekigahary. Dnes už se neválčí, ale boj o přežití v době míru není o nic lehčí. Musíš bojovat, musíš si vytyčit nějaký cíl. Když se o to alespoň pokusíš, udělám všechno, co bude v mých silách, abych ti pomohl."

Na ruce jim kapaly Matahačiho slzy. I když se Musašiho slova v jádru podobala některému z matčiných nudných kázání, Matahači byl hluboce dojat přítelovou účastí.

3

„Máš pravdu," vzchopil se Matahači a utřel si slzy. „Děkuju ti. Udělám to, jak říkáš. Bude ze mě nový člověk, a začnu hned teď. Přiznávám, že nejsem ten typ, který by vynikal v šermířství. Půjdu do Eda, najdu si učitele a budu usilovně studovat. Přísahám, že to udělám přesně tak."

„Pomůžu ti najít dobrého učitele a také pána, pro kterého bys mohl pracovat. Můžeš studovat a pracovat zároveň."

„Bude to začátek nového života. Ale je tu ještě něco, co mě trápí."

„Jak jsem řekl, udělám, co bude v mých silách, abych ti pomohl. To je to nejmenší, co můžu udělat, abych odčinil to, za co mě tvoje matka nenávidí."

„Je mi to trochu trapný. Tím mým spolucestujícím je totiž žena... A ne nějaká žena, ale... Nemůžu to říct."

„No tak, buď přece chlap."

„Nesmíš se zlobit. Je to totiž někdo, koho znáš."

„Kdo je to?"

„Akemi."

Musaši si překvapeně pomyslel: „Mohl si snad vybrat ještě někoho horšího?" Ale ovládl se, aby to neřekl nahlas.

Pravda, Akemi nebyla tak sexuálně zvrácená jako její matka, alespoň zatím ne, ale byla k tomu na nejlepší cestě. Byla jako letící pták s ničivou pochodní v zobáku. Musaši měl silné podezření, že kromě známosti se Seidžúróem měla něco i s Kodžiróem. Divil se, jak mohl zlý osud svést Matahačiho dohromady s takovými ženami, jakými byly Okó a její dcera.

Matahači si vyložil Musašiho mlčení jako projev žárlivosti. „Zlobíš se na mě? Řekl jsem ti o tom, protože jsem před tebou nechtěl nic skrývat."

„Hlupáku, copak nechápeš, že si o tebe dělám obavy? Jsi od

narození prokletý, nebo snad toužíš jen po neštěstí? Myslel jsem, že ses po zkušenosti s Okó dostatečně poučil."

Místo odpovědi na Musašiho otázku začal Matahači vysvětlovat, jak se dal s Akemi dohromady. „Možná je to trest za to, že jsem opustil svoji matku," usoudil. „Akemi si zranila nohu, když spadla do rokle, a zranění se jí začalo zhoršovat, tak jsme..."

4

„Tady jste, pane!" řekla stařena z hostince v místním dialektu. Byla už dost senilní. Dala si ruce za záda a podívala se na oblohu, jako by chtěla zjistit, jaké bude počasí. „Ta nemocná dívka tam už není," dodala, přičemž z její intonace nebylo zřejmé, zda se ptá či konstatuje.

Matahači se znepokojeně zeptal: „Akemi? Stalo se jí něco?"

„Není už na lůžku."

„Jste si jistá?"

„Před chvílí tam ještě byla, ale je pryč."

Přestože šestý smysl Musašimu napovídal, co se asi stalo, řekl jen: „Pojďme se tam raději podívat."

Lůžko Akemi bylo stále rozloženo na podlaze, ale jinak byla místnost prázdná.

Matahači zaklel a marně obešel pokoj. Rozčilil se, tvář měl rudou vzteky. „Nezůstal po ní ani pás a peníze jsou taky pryč! Nenechala tu ani obyčejný hřeben nebo jehlici do vlasů! Copak se zbláznila? Co ji to popadlo? Takhle mě opustit!"

Stařena postávala ve dveřích. „Taková hanebnost," řekla, jakoby pro sebe. „Ta dívka, možná bych to neměla říkat, ale ta dívka nebyla nemocná. Myslím, že to jen hrála, aby mohla zůstat v posteli. Možná jsem stará, ale takové věci já prokouknu."

Matahači vyběhl ven a zůstal zírat na bílou cestu, jak se klikatí po svahu dolů. Ticho proťalo jen dlouhé, ospalé zabučení krávy, která ležela uvelebens pod broskvoní. Její květy už dávno odkvetly a opadaly.

„Matahači," ozval se Musaši, „proč tu stát tak sklesle? Přejme jí, ať najde místo, kde se bude moct usadit a v klidu žít. A víc bych se tím nezabýval."

Zvřený vánek vynesl vzhůru žlutého motýla a snesl jej za okraj srázu.

„Tvůj slib mi udělal velkou radost," řekl Musaši. „Není teď čas skutečně s tím něco udělat, pokusit se opravdu něčeho dosáhnout?"

„Hm, myslím, že máš pravdu," řekl Matahači bez známky nadšení. Kousal se do spodního rtu, aby na něm nebylo znát, že se chvěje rozčilením.

Musaši ho vzal za ramena a otočil, aby se už Matahači přestal dívat na opuštěnou cestu. „Podívej se sem," řekl optimisticky. „Otevřela se ti cesta jenom pro tebe. Kamkoli má Akemi namířeno, není to nic, co by ti prospělo. A teď běž, dokud není pozdě. Jdi po cestě, která vede na rozcestí mezi Sakamotem a Ócu. Do setmění bys měl svoji matku dohnat. Až ji najdeš, už z ní nikdy nespouštěj oči."

Aby své řeči dodal na důrazu, přinesl Matahačimu sandály a kalhoty. Potom vešel do hostince a přinesl mu i ostatní věci.

„Máš nějaké peníze?" zeptal se. „Sám mnoho nemám, ale část ti jich můžu dát. Pokud si myslíš, že Edo je tím pravým místem pro tebe, půjdu s tebou. Dnes večer budu na mostě Kara ve vesnici Seta. Až najdeš matku, zastav se tam pro mě. Doufám, že ji s sebou přivedeš."

Pokřivený výklad

1

Když Matahači odešel, čekal Musaši, až se setmí, a na odpověď na svůj dopis. Natáhl se na lavici v zadní části čajovny, zavřel oči a rychle usnul. Zdálo se mu o dvou motýlech unášených větrem, skotačících mezi propletenými větvemi stromů. V jednom z motýlů rozpoznal Ócu.

Když se probudil, dopadaly už šikmé sluneční paprsky na zadní stěnu čajovny. Slyšel nějakého muže, jak říká: „Ať se na to díváš, jak chceš, bylo to ubohé představení."

„Myslíš tím Jošioky?"

„Přesně tak."

„Lidé si té školy tolik považují jen kvůli Kenpóově pověsti. Zdá se, že v každém oboru stojí za něco jen první generace. Další generace už není tak výrazná a ve třetí všechno zaniká. Není příliš časté, aby hlava čtvrté generace skončila pohřbena po boku zakladatele."

„To já bych rád, aby mě pohřbili hned vedle pradědečka."

„Protože jsi jen obyčejný kameník. Já tím mám na mysli někoho

slavného. Jestli si myslíš, že se pletu, tak se podívej na Hidejošiho dědice."

Kameníci pracovali v lomu dole v údolí a každý den kolem třetí hodiny odpolední chodili do hostince na šálek čaje. Předtím jeden z nich, který žil v blízkosti Ičidžódži, tvrdil, že viděl celou bitvu od začátku až do konce. Protože svůj příběh vyprávěl už mnohokrát, dokázal ho podat velmi živě, všechna fakta dovedně přibarvoval a napodoboval Musašiho pohyby.

Zatímco kameníci zaujatě naslouchali jeho vyprávění, přišli do čajovny další čtyři muži. Usadili se před vchodem. Byl to Sasaki Kodžiró a tři samurajové z hory Hiei. Při pohledu na jejich zamračené tváře kameníci znejistěli. Vzali si své šálky a přesunuli se raději dovnitř hostince. Ale jak příběh nabíral na obrátcích, začali se smát a všemožně jej komentovat. Často se zjevným obdivem opakovali Musašiho jméno.

Když pohár Kodžiróovy trpělivosti přetekl, zařval: „Hej, ty tam!"

2

„Ano, pane," ozvali se všichni se skloněnými hlavami.

„Co to tu provádíš? Ty!" Vějířem s ocelovými žebry ukázal na muže, který vše vyprávěl. „Mluvíš, jako bys snědl veškerou moudrost. Pojď sem k nám! Ostatní také! Neublízíme vám."

Když se přišourali opět ven, Kodžiró pokračoval: „Poslouchal jsem, jak pějete ódy na Mijamota Musašiho, a mám toho dost. Říkáte samé nesmysly!"

Muži se tázavě podívali jeden na druhého a zmateně si cosi šeptali.

„Proč považujete Musašiho za velkého šermíře? Říkáš, že jsi tenkrát tu bitvu viděl. Ale dovol mi, abych tě ujistil, že já, Sasaki Kodžiró, jsem ji viděl taky. Jako oficiální svědek jsem zhlédl každý její detail. Později jsem odešel na horu Hiei a vyprávěl tamním mnichům, co jsem viděl. Navíc jsem na pozvání jistých slavných učenců několikrát navštívil i přidružené chrámy, kde jsem rovněž přednášel o tom, co jsem viděl."

Do Kodžiróova hlasu se vkrádala povýšenost. „Vy, na rozdíl ode mne, nevíte o šermu vůbec nic. Vidíte jenom, kdo vyhrál a kdo byl poražen. A pak se přidáte k davu a chválíte Mijamota Musašiho, jako by to byl největší šermíř pod sluncem.

Obvykle nemám zapotřebí vyvracet žvásty několika hlupáků, ale

zdá se mi, že teď je to nutné, protože vaše pomýlené názory jsou nebezpečné společnosti jako celku. Navíc bych chtěl ukázat tady učeným mužům, že vaše představy jsou klamně. Nastražte uši a bedlivě poslouchejte! Povím vám, co se vlastně tenkrát u velké borovice událo a co za člověka je ten váš Musaši."

Nedobrovolné publikum poslušně přikývlo.

„V první řadě," spustil Kodžiró, „se zamysleme nad tím, o co Musašimu ve skutečnosti jde, jaké jsou jeho skryté úmysly. Z toho, jakým způsobem vyprovokoval tento poslední střet, mohu pouze vyvodit, že se zoufale snažil prodat své jméno, aby si udělal renomé. Aby toho dosáhl, vybral si rod Jošioka, nejznámější šermířskou školu v Kjótu, a chytrě jej vyprovokoval k boji. Jošiokové padli za oběť této léčce a stali se Musašimu prostředkem k dosažení slávy a úspěchu.

To, co udělal, bylo nečestné. Bylo všeobecně známo, že dny Jošioky Kenpóa jsou ty tam a že Jošiokova škola zažívá úpadek. Byla jako uschlý strom, nebo jako nemocný člověk na smrtelném loži. Jediné, co Musaši musel udělat, bylo zasadit smrtelnou ránu tomuto prohnílému korábu. Mohl to udělat každý, ale nikdo se k tomu neměl. Proč? Protože ti z nás, kteří rozumí válečnému umění, dávno věděli, že škola už nemá žádnou moc. Dalším důvodem bylo to, že jsme neměli v úmyslu pošpinit vážené Kenpóovo jméno. Přesto se Musaši rozhodl vyprovokovat tento nehorázný incident, rozmístit vyzývavé cedule v ulicích Kjóta, šířit pomluvy a nakonec rozehrát velké představení, které by zvládl každý přiměřeně dovedný šermíř.

Nemohu ani vyjmenovat všechny laciné a podlé triky, ke kterým se uchýlil. Považte kupříkladu, že si dovolil přijít pozdě nejen na souboj s Jošiokou Seidžúróem, ale i na své setkání s Denšičiróem. Místo toho, aby se setkal se svými nepřáteli u velké borovice zpředu, přišel oklikou a uchýlil se ke všem možným úskokům.

Mnozí poukazují na to, že bojoval sám proti přesile. To je pravda, ale byla to jen jedna část jeho ďábelského plánu, jak proslavit své jméno. Věděl naprosto jasně, že bojem proti přesile získá veřejné mínění na svou stranu. A když došlo na samotný boj, tak si dovolím tvrdit, neboť jsem to viděl na vlastní oči, že to nebylo nic víc než dětská hra. Chvilí pomocí svých chytrých úskoků dokázal jakžtakž přežít, a když se naskytla šance k útěku, okamžitě zmizel. Ano, musím připustit, že do jisté míry to byla ukázka jeho surové síly. Ale

to jej nečiní odborníkem na šerm. Ne, v žádném případě. Musaši by měl být nejproslulejší svou schopností rychle utíkat. V rychlém ústupu nemá sobě rovného."

3

Slova se hrnula z Kodžiróových úst jako voda z přehrady.

„Obyčejní lidé si myslí, že pro jediného šermíře je těžké bojovat proti velkému počtu nepřátel, ale deset mužů nemusí být nutně silnější než jeden. Pro odborníka není důležitý počet." Poté Kodžiró podal odbornou kritiku celé bitvy. Bylo snadné znevažovat Musašiho výkon, i když v Kodžiróově výkladu by každý rozumný pozorovatel našel trhliny. Když se dostal k tématu Gendžiróovy smrti, začala být jeho slova přímo jedovatá. Tvrdil, že vražda chlapce byla zvěrstvo, porušení šermířské etiky, že není z žádného hlediska omluvitelná.

„A řeknu vám též něco o Musašiho minulosti," křičel rozhořčeně. Pak jim prozradil, že se před několika dny setkal na hoře Hiei s jistou Osugi a že si od ní vyslechl podrobný příběh o Musašiho zvrácenosti. Nešetřil detaily vypočítával všechny křivdy, které si od něj tato „něžná stará dáma" musela vytrpět.

Reč zakončil slovy: „Děsím se toho, že existují lidé, kteří pějou chválu na takového mizeru. Hrůza pomyslet, jaký dopad to může mít na morálku lidí! A to je důvod, proč jsem se tak rozhovořil. Nejsem ve spojení s rodem Jošioků ani nechovám osobní zášť vůči Musašimu. Hovořil jsem k vám čestně a nestranně, jako muž oddaný cestě meče a odhodlaný kráčet po ní spravedlivě! Řekl jsem vám pravdu. Byl bych rád, kdybyste si to zapamatovali!"

Odmlčel se a šálkem čaje zavlažil vyschlé hrdlo. Pak se obrátil ke svým společníkům a tiše poznamenal: „Slunce je na obloze tak nízko. Pokud hned nevyrazíte, dorazíte do Miidery až za tmy."

Samurajové z chrámu se zvedli a měli se k odchodu.

„Opatrujte se," řekl jeden z nich.

„Rádi vás zas v Kjótu uvidíme."

Kameníci vytušili šanci odejít a jako vězni zproštění viny pospíchali do údolí, které se halilo do načervenalých stínů a jež rozeznávalo švitoření slaviců.

Kodžiró sledoval, jak odcházejí, a pak zavolal do hostince: „Peníze za čaj nechám tady na stole. Mimochodem, nemáte nějaké doutnáky do muškety?"

Stařena se krčila u hliněného ohniště a připravovala večeři. „Doutnáky?“ opakovala po něm. „Svazek jich visí tamhle vzadu v koutě. Vezměte si jich, kolik chcete.“

Šel tedy do rohu místnosti. Když ze svazku vytahoval dva doutnáky, zbytek se rozsypal na lavici pod ním. Jak se natahoval, aby je posbíral, nemohl si nevšimnout dvou natažených nohou. Jeho oči klouzaly pomalu od nohou přes tělo až k obličejí. Šok byl silný jako přímý úder na solar.

Musaši otevřel oči a upřeně se na něj zadíval.

4

Kodžiró rychle uskočil dozadu.

„Vida,“ usmál se ironicky Musaši. Beze spěchu vstal a došel ke Kodžiróovi, u něhož se mlčky zastavil. Bylo vidět, že vše pochopil a náramně se baví.

Kodžiró se také pokusil o úsměv, ale lícní svaly mu vypověděly službu. Ihned mu došlo, že Musaši musel slyšet každé slovo, které pronesl, a jeho rozpaky byly tím větší, že cítil, jak se mu Musaši vysmívá. Po chvíli už znovu nabyl své obvyklé sebejistoty, ale jeho předchozí rozpaky byly neklamně.

„Musaši, nečekal jsem, že vás potkám zrovna zde,“ řekl.

„Rád vás zas vidím.“

„Nápodobně, také vás rád vidím.“ Litoval každého slova, které teď říkal, ale nebyl schopen přestat. „Musím říci, že od doby, kdy jsme se viděli naposled, jste se opravdu vyznamenal. Těžko uvěřit, že by jediný člověk dokázal bojovat jako vy. Dovolte, abych vám gratuloval. Dokonce se zdá, že jste vyvázl bez újmy.“

S úsměvem na rtech mu Musaši zdvořile odvětil: „Děkuji, že jste tam toho dne byl přítomen jako svědek. A také děkuji za kritiku, které jste právě podrobil můj výkon. Málokdy máme šanci vidět se tak, jak nás vidí ostatní. Jsem vám za vaše připomínky velmi zavázán. Ujišťuji vás, že si je budu pamatovat.“

Přes klidný tón a absenci hněvu poslední věta vyvolala v Kodžiróovi mrazivý pocit. Rozpoznal v ní to, čím ve skutečnosti byla, výzvu, která jednou v budoucnosti dojde naplnění.

Tito dva muži, oba hrdí a tvrdohlaví, oba přesvědčení o své čestnosti, se museli dříve či později utkat. Musaši byl ochoten čekat, ale když řekl „budu si je pamatovat“, mluvil čistou pravdu. Svě

nedávné vítězství již považoval za milník ve svém životě šermíře, za důležitý mezník v cestě za sebezdokonalením. Kodžiróovy pomluvy nemohly zůstat věčně bez odezvy.

Přestože Kodžiró svůj výklad přikrášlil, aby zaujal posluchače, ve skutečnosti ty události do značné míry viděl tak, jak je popisoval, a jeho skutečný postoj se nelišil příliš od toho, co prohlašoval. Byl přesvědčen, že jeho soud o Musašim je přesný.

„Jsem rád, že to říkáte," řekl Kodžiró. „Nechtěl bych, abyste zapomněl. Já také nezapomenu."

Musaši se stále ještě usmíval, když mu kývl hlavou na znamení shody.

Srostlé větve

1

„Ocu, tak jsem zase zpátky," zavolal Džótaró, když proklouzl bambusovou branou.

Ocu seděla na ochozu s rukama opřenýma o nízký psací stůl a pozorovala oblohu, jako ostatně už od rána. Pod průčelím domu visela dřevěná deska, na níž stálo bílými znaky „Poustevna horského měsíce". Malé stavení, které patřilo buddhistickému úředníkovi ze Stříbrného pavilonu, bylo na příkaz pana Karasumarua pronajato Ocu.

Džótaró si dřepnul na trs kvetoucích fialek a začal si omývat nohy v potoce, aby se zbavil nánosu bláta. Voda, která přitékala přímo ze zahrady Stříbrného pavilonu, byla čistší než čerstvě napadaný sníh. „Ta voda je ale ledová," konstatoval se zamračenou tváří. Zem byla ale příjemně teplá a byl rád, že může žít na tak krásném místě. Vlaštovky zpívaly, jako by měly také radost z krásného dne.

Vstal, otřel si nohy do trávy a přešel k ochozu. „Nenudíte se?" zeptal se.

„Ne, přemýšlím o mnoha věcech."

„Chcete slyšet dobrou zprávu?"

„Jakou?"

„Týká se Musašiho. Doslechl jsem se, že není daleko odsud."

„Kde je?"

„Několik dní jsem se ptal po okolí, zda někdo neví, kde je, a dnes jsem slyšel, že je v Mudódži na hoře Hiei."

„Je-li to tak, věřím, že je v pořádku.“

„Asi ano, ale myslím, že bychom tam měli hned vyrazit, než odejde někam jinam. Mám hlad. Najdu si něco k snědku a vy se zatím připravíte na cestu, jo?“

„Jsou tam rýžové hněténky balené v listech. Jsou v té třípatrové krabici. Posluž si.“

2

Když Džótaró dojedl hněténky, Ocú uklidila stůl a znovu se zadívala na oblohu.

„Co se děje?“ zeptal se podezíravě.

„Myslím, že bychom tam neměli chodit.“

„Je to možný? V jednu chvíli umíráte touhou spatřit Musašiho a hned nato předstíráte, že to není pravda.“

„Nevím, co dělat. Chápe už, co cítím. Tu noc, kdy jsme se setkali tam na kopci, jsem mu všechno řekla, všechno, co se říct dalo. Mysleli jsme, že se už živí neuvidíme.“

„Ale teď se můžete vidět znovu, tak na co čekáte?“

„Nevím, jak teď uvažuje, jestli je spokojený se svým vítězstvím nebo jestli se skrývá kvůli nebezpečí, které mu hrozí. Když mě opustil, smířila jsem se s tím, že se s ním v tomto životě už nikdy nepotkám. Raději za ním nepůjdu. Počkám, jestli pro mě pošle.“

„Co když to bude trvat roky?“

„Budu prostě dělat to co dosud.“

„Sedět tady a dívat se na oblohu?“

„Ty tomu nerozumíš. Ale to je jedno.“

„Čemu nerozumím?“

„Tomu, jak se Musaši cítí. Mám pocit, že mu nyní můžu opravdu věřit. Milovala jsem ho z celého srdce, ale asi jsem mu nevěřila dostatečně. Teď už ano. Všechno je úplně jinak.“

Jsme si bližší než větve jednoho stromu. I když jsme každý jinde, i když zemřeme, budeme stále spolu. Už se nikdy více nebudu cítit osamělá. Teď se jen modlím, aby našel cestu, kterou hledá.“

Džótaró se rozlítil. „Lžete!“ křičel. „Copak ženy nikdy neumí říct pravdu? Jestli se chcete takhle přetvařovat, tak račte, ale neopovažujte se už znovu zmiňovat o tom, jak moc toužíte vidět Musašiho. Vyplakejte si třeba oči! Je mi to jedno.“ Stálo ho značné úsilí, aby vypátral, kam se Musaši z Ičidžódži odebral, a teď tohle!

Po zbytek dne si Ocú nevšímal, nepromluvil ani slovo.

Brzy po setmění do zahrady vnikla rudá zář pochodně a jeden ze samurajů pana Karasumarua zaklepal na dveře.

3

Samuraj předal Džótaróovi dopis se slovy: „Je to od Musašiho, pro Ocú. Pán si přeje, aby na sebe Ocú dávala pozor." Otočil se a odešel.

„Je to Musašiho písmo, o tom není pochyb," pomyslel si Džótaró. „Je tedy určitě naživu." Pak si řekl poněkud rozčarovaně: „Ale posílá ten dopis Ocú, ne mně."

Ocú vyšla ven z domku a řekla: „Ten samuraj přinesl dopis od Musašiho, je to tak?"

„Ano, ale nevím, jestli vás to bude zajímat," odvětil s našpulenými rty a dopis schovával za zády.

„No tak, přestaň s tím, Džótaró. Ukaž mi ho," žadonila Ocú.

Chvíli se vzpíral, ale při prvním náznaku pláče jí dopis hodil. „Ha!" objevil se na Džótaróově tváři škodolibý výraz. „Děláte, že ho nechcete vidět, ale nemůžete se dočkat, až si přečtete jeho dopis."

Usedla pod lampu s listem v chvějících se rukách. I plamen působil vesele jako předzvěst radostné zprávy.

Inkoust se leskl jako duha a slzy na jejích víčkách jako dýmky. Ocú se náhle ocitla ve světě, o němž se už ani neodvažovala doufat, že existuje. V té chvíli se rozpomenula na jímavou pasáž z Po Ťú-iho, ve které se zesnulá duše Jang Kuej-fej raduje nad milostným dopisem od truchlícího císaře.

Přečetla si krátký vzkaz a pak ještě jednou. „Určitě teď na mě v tuto chvíli čeká. Musím si pospíšet." Přestože měla pocit, že ta slova pronesla nahlas, nevydala ani hlásku.

V nastalém shonu napsala poděkování majiteli domku, ostatním mnichům ze Stříbrného pavilonu a všem, kteří na ni byli během jejího pobytu laskaví. Sbalila své věci, nazula si sandály a pospíchala ven do zahrady. Všimla si však, že Džótaró sedí stále uraženě uvnitř.

„No tak, Džótaró! Pospěš si!"

„Vy někam jdete?"

4

„Džótaró, ty se ještě zlobíš?"

„Kdo by se nezlobil? Myslíte vždy jenom na sebe. To je Musašiho

dopis takové tajemství, že mi ho nemůžete ani ukázat?"

„Promiň," omlouvala se. „Nevím, proč bych ti ho nemohla ukázat."

„Zapomeňte na to. Už mě nezajímá."

„Nebud' tak tvrdohlavý. Chci, aby sis ho přečetl. Je to krásný dopis. První, který mi kdy poslal. A je to také poprvé, kdy mě požádal, abych za ním přišla. Nikdy jsem nebyla tak šťastná. Netrucuj a pojď se mnou do Sety. Prosím."

Na cestě přes Šigský průsmyk Džótaró zachovával mrzutou mlčenlivost, ale nakonec si utrhl list, aby na něj mohl pískat a zanotovat pár lidových popěvek, aby rozptýlil noční ticho.

Nakonec se s ním i Ocu usmířila, když řekla: „V krabičce od pana Karasumarua z předvčerejška zbyly ještě nějaké sladkosti."

Ale teprve když začalo svítat a mraky na obzoru získávaly růžový odstín, z něj byl zase ten starý veselý Džótaró.

„Jste v pořádku, Ocu? Nejste unavená?"

„Trochu. Je to celou cestu do kopce."

„Teď už to bude lepší. Podívejte, je už vidět jezero."

„Ano, jezero Biwa. A kde je Seta?"

„Tudy. Musaši tam ještě tak brzy nebude, nebo si myslíte, že ano?"

„Nevím. I nám potrvá tak půl dne, než se tam dostaneme. Neodpočíneme si?"

„Dobře," odvětil Džótaró, zase v dobré náladě. „Posadíme se tamhle pod ty dva velké stromy."

5

„Co je to vůbec za strom?" zeptal se Džótaró.

„Ospálek," odpověděla Ócu a podívala se nad sebe. „Když jsme byli malí, tak jsme si u něj s Musašim často hráli. Jeden takový totiž stál na dvoře chrámu Šippódži. V šestém měsíci vždy nádherně kvetl, měl takové růžové kvítky s dlouhými hedvábnými tyčinkami, a navečer se vždycky zavřely, vypadalo to, jako by šly spát."

„Tak proto se mu říká ospálek!"

„Ano, ale je zvláštní, že se to slovo píše znaky pro setkání a radost."

„Proč asi?"

„Hm. Nejspíš to nějaký důvod mít bude... Ale když se tak člověk na ty stromy dívá, nemusí jejich jméno ani znát. Vypadá to, že mají radost, že se potkaly."

„Copak můžou mít stromy radost?"

„Stromy mají také svou duši, Džótaró. Rozhlédni se kolem sebe, jsou tu stromy, které si libují v samotě, a jiné se zas souží, že jsou samy. Některé si prozpěvují jako ty, Džótaró, jiné se zas zlobí. Stačí jen naslouchat a člověk pozná, že v tomto světě má svou duši i kámen."

„Když to říkáte, tak mám pocit, že máte docela pravdu... Na co asi myslí tyhle dva stromy?"

„Když na ně koukám, tak jim docela závidím."

„Proč?"

„Znáš *Píseň o věčném žalu*, tu báseň od Po Ťu-iho, že jo?"

„Hm."

„Na konci té básně se říká:

*Chceme být navěky spolu
jak dva ptáčci na nebi,
být pohromadě
jak dvě srostlé větve stromu.*

Celou dobu myslím na to, že ty dvě srostlé větve vypadaly asi jako propletené větve těchto dvou stromů."

„Srostlé větve?"

„Dvě větve, dva kmeny, dva kořeny, které se spolu cítí tak dobře, že se radují z jara i podzimu jako jeden strom."

„Aha? Tím myslíte sebe a Musašiho?"

„Tak jsem to nemyslela, Džótaró."

„Kdybyste si nevymýšlela!"

„Už se skoro rozednilo. Ty mraky vypadají tak krásně!"

„Začali zpívat ptáci. Až dojdeme dolů, tak se musíme nasnídat."

„Nepovíš mi taky nějakou básničku, Džótaró?"

„Jakou?"

„Tu, co tě učil ten samuraj pana Karasumarua. Taky byla od Po Ťu-iho."

„Myslíte *Píseň lásky*?"

„Ano, přesně tu."

Džótaró začal poslušně odříkávat slova básně, aby udělal Ocú radost. Po chvíli se však zarazil a řekl: „Básniček už bylo dost, teď bych se raději najedl. Honem, pojďme už do Ócu, ať se nasnídáme."

První sprška

1

Bylo časně ráno a kouř z komínů stavení stoupal vzhůru k nebi jako pára zvedající se nad bojištěm. V mlze, rozprostírající se od jezera až k městu Išijama, se začaly rýsovat ulice Ócu. Jak se Musaši blížil, rozhlédl se po kraji, a byl rád, že je zpět mezi lidmi.

Při výstupu na vrch Bizódži poblíž Miidery přemýšlel, jakou cestou se asi ubírá Ocú. Předtím jej napadlo, že by se mohli setkat na cestě, ale pak si řekl, že to je nepravděpodobné. Žena, která doručila jeho dopis do Kjóta, mu sdělila, že Ocú už sice v Karasumaruově sídle nebydlí, ale dopis jí prý bude řádně doručen. Jelikož dopis nemohl dorazit dříve než pozdě večer a Ocú si na cestu musela schystat věci, předpokládal, že s cestou počkala do rána.

Když míjel chrám s hezkou skupinou sakurových stromů, jistě na jaře obdivovaných pro jejich květy, všiml si kamenného pomníku na návrší. Přestože zahlédl báseň vyrytou v kameni jen zběžně, zůstala mu v mysli po několik stovek metrů svažující se cesty. Byla to báseň z *Kroniky velkého míru*. Vzpomněl si, že báseň byla spjata s příběhem, který si kdysi zapamatoval, a tak si jej začal pro sebe pomalu odříkávat: „Ctihodný mnich z chrámu Šiga se opíral o svou dlouhou hůl. Byl tak starý, že mu jeho bílé obočí na čele srostlo jak jinovatka. Rozjímal nad krásou bohyně Kannon ve vodách jezera, když tu jeho zrak spočinul na císařské dámě z Kjógoku. Byla na cestě zpět z Šigy, kde se táhla celá pole krásných lučních květů. Jakmile ji spatřil, byl přemožen vášní. Ctnosti, jichž za dlouhá léta tak pracně nabyt, jej náhle zcela opustily. Skončil v hořícím domě touhy...”

„A jak to bylo dál?“ pomyslel si. „Vypadá to, že jsem to už zapomněl. Ach jo!“

Po chvíli si však vzpomněl: „...vrátil se do své proutěné chýše a modlil se před obrazem Buddhy. Představa té ženy mu však zatemňovala mysl. Ač vzýval jméno Buddhovo, jeho hlas zněl jak prelud. Zračí se snad kadeře jejích vlasů v oblacích nad horami za úsvitu? Náhle propadl soužení. Když pozvedl oči k měsíci, její tvář se na něj z nebe usmála. Byl zmaten a zostuzen.

Ze strachu, že jeho duše nebude vpuštěna do ráje, až skoná, předsevzal si setkat se s tou ženou a zjevit jí své city. Doufal, že na

něj bude čekat pokojnější smrt.

Vydal se tedy do císařského paláce a s holí pevně v zemi zarytou vyčkával na dvoře dnem i nocí..."

2

„Promiňte, pane! Vy, na té krávě!" řekl muž, který přicházel proti němu.

Vypadal jako pomocník z obchodu, takový, jaké je možno potkat v obchodnické čtvrti. Obešel krávu, poplácal ji po čumáku a přes její hlavu se zadíval na jezdce.

„Přišel jste určitě z Mudódži," řekl.

„Vlastně ano. Jak to víte?"

„Půjčil jsem tuto krávu jednomu obchodníkovi. Zřejmě ji tam zanechal. Já ji pronajímám, takže vás budu muset požádat, abyste mi zaplatil za její užívání."

„Zaplatím rád. Ale řekněte mi, jak daleko mě s ní necháte jít?"

„Pokud budete platit, tak s ní můžete kamkoliv. Musíte ji potom jen nechat u přepravce v nejbližším městě od místa, kde se zrovna budete nacházet. Pak si ji pronajme někdo jiný. Dříve či později se pak zase dostane zpět."

„Kolik by to stálo, kdybych s ní chtěl až do Eda?"

„To bych musel zjistit ve stájích. Tak jako tak to máte cestou. Jestli si ji chcete pronajmout, musíte jenom nahlásit svoje jméno v obchodě."

Obchodnická čtvrť byla nedaleko učidegahamského brodu. Protože tudy procházelo mnoho poutníků, myslel si Musaši, že je to jen místo, kde se lze trochu občerstvit a nakoupit jen to nezbytné.

Když byla záležitost s krávou vyřízena, dal si beze spěchu snídani a vydal se k vesnici Seta s toužebnou představou opětovného setkání s Ocú. Neměl už o ní žádné pochybnosti. Do onoho setkání před bitvou v něm vzbuzovala trochu strach, ale tehdy se všechno změnilo. Její čistota, inteligence a oddanost za svitu luny způsobily, že jeho důvěra v ni byla teď dokonce silnější než láska.

Nejenže jí věřil, věděl, že ona věří jemu. Přísahal, že až budou opět spolu, nic jí neodmítne. Samozřejmě pod podmínkou, že to neohrozí jeho styl života, jeho život bojovníka. Dříve se obával toho, že pokud by si připustil, že ji miluje, jeho meč by zrezivěl. Mohl by sejít ze své cesty jako starý mnich v příběhu z *Kroniky velkého míru*. Nyní

mu už bylo jasné, že je v tomto ohledu ukázněná. Nechtěla mu být překážkou či poutem, které by ho brzdilo. Jediným problémem, který před ním stál, byla obava, aby neupadl příliš do hlubokých vod lásky.

„Až se dostaneme do Eda," uvažoval, „postarám se, aby dostala vzdělání a výchovu, jakou žena potřebuje. Až bude studovat, vezmu s sebou Džótaróa a vydáme se hledat vyšší stupeň disciplíny. A pak jednoho dne, až přijde ten čas..." Tvář se mu koupala v mihotavém světle, odráženém hladinou jezera.

3

Dvě části mostu Kara, jedna o devadesáti šesti obloucích, druhá o dvaceti třech, byly spojeny malým ostrůvkem. Na něm byla stará vrba, důležitý orientační bod pro poutníky. Mostu se též často přezdívalo Vrbový most.

„Už jde!" křičel Džótaró. Vyběhl z čajovny na konci kratší části mostu, mával jednou rukou na Musašiho a druhou ukazoval na čajovnu. „Tamhle je, Ocú! Vidíte ho? Jede na krávě." Radostí se dal do tance. Za chvíli už stála Ocú vedle něj a také mávala na Musašiho, ona rukou, Džótaró svým slaměným kloboukem. Jak se Musaši blížil, byl mu na tváři znát zářivý úsměv.

Uvázal krávu k vrbě a všichni tři vešli do čajovny. Přestože Ocú na Musašiho, když přijížděl po mostě, hlasitě volala, nyní, když byl vedle ní, se jí nedostávalo slov. Záříc blahem přenechala řeč Džótaróovi.

„Vaše zranění se už zhojilo!" pronesl chlapec téměř básnicky. „Když jsem vás viděl na té krávě, myslel jsem si, že je to proto, že nemůžete chodit. Ale stejně jsme tu byli první my. Jakmile Ocú dostala ten váš dopis, byla připravena okamžitě vyrazit."

Musaši se usmíval, přikyvoval a občas zabručel „hm" nebo „no jo", ale když Džótaró začal mluvit o Ocú a její nezdolné lásce, začal se najednou mezi cizími lidmi cítit nepříjemně. Na jeho žádost se přesunuli do malého přístřešku v zadní části domu, který byl chráněn mřížkou porostlou vistáriemi. Ocú se stále ostýchala promluvit a i Musaši víc mlčel než mluvil. Džótaró na to však nebral ohledy. Jeho překotné klábosení se mísilo s bzučením včel a střečků.

Přerušil ho až hlas majitele čajovny. „Měli byste raději jít dovnitř. Blíží se bouřka. Podívejte, jak se nad chrámem Išijama zatáhlo." Ve

spěchu schoval slaměná stínidla a nasadil kolem celého přístřešku dřevěné okenice proti dešti. Řeka se zbarvila došeda, poryvy větru začaly divoce zmitat fialovými květy vistárií. Znenadání sjel z oblohy blesk a spustil se prudký liják.

„Zablýsklo se!“ vykřikl Džótaró. „To je letos poprvé. Rychle, musíme dovnitř. Ocú, vždyť celá zmoknete. Pospěšte si taky, mistře! Ten déšť přišel v pravý čas. Je to dokonalý.“

Déšť byl pro Džótaróa dokonalý, ale Ocú a Musašiho uváděl do rozpaků, protože uvnitř by se opět cítili jako párek zasněných milenců. Musaši chvíli váhal a Ocú stála s ruměncem ve tváři na okraji přístřešku, nechráněná před rozmary počasí stejně jako květy vistárií.

Lijákem se prodíral muž se slaměnou podložkou nad hlavou, vypadal jako samohybný deštník. Schoval se pod střechou brány do svatyně a uhladil si mokré, rozcuchané vlasy. Tázavě se zadíval na rychle ubíhající oblaka. „To je jako v půlce léta,“ zavrčel. Nebylo slyšet nic než hluk padajícího deště. Ale náhlé zahřmění jej donutilo zakrýt si uši. Matahači se bázlivě přikrčil u sochy boha bouře, která stála vedle brány.

Déšť ustal stejně náhle, jako začal. Černé mraky se protrhaly a skrze ně začal pronikat sluneční svit. Netrvalo dlouho a život na ulici byl stejně rušný jako předtím. Někde v dálce zaslechl Matahači drnkání šamisenu. Zrovna když se chystal jít dál, objevila se žena oblečená jako gejša a namířila si to přímo k němu.

4

„Jmenujete se Matahači?“ zeptala se.

„Ano,“ odpověděl nejistě. „Jak to víte?“

„Váš přítel je teď u nás v podniku. Zahlédl vás z okna a požádal mě, abych vás přivedla.“

Zběžným pohledem zjistil, že v sousedství se nachází několik nevěstinců. Ačkoli byl dost na pochybách, žena ho popoháněla do svého podniku. „Máte-li teď jiné záležitosti,“ řekla, „nemusíte se zdržet dlouho.“

Když vstoupili dovnitř, děvčata se na něj doslova sesypala. Osušovala mu nohy, svlékala mokré kimono a trvala na tom, aby šel do pokoje v patře. Když se zeptal, co že je to za přítele, jen se smála, že to prý brzy sám zjistí.

„Dobrá," prohlásil Matahači, „byl jsem zrovna venku, když přšelo. Chvíli tu tedy zůstanu, než mi uschnou šaty, ale nesnažte se mě tu držet déle. Na mostě v Setě na mě někdo čeká."

Děvčata se hihňala, že může odejít, kdy se mu bude chtít, zatímco ho postkovala nahoru do schodiště.

U dveří pokoje ho přivítal mužský hlas. „Ale, ale, jestlipak to není můj přítel, velký mistr Inugami!"

Matahači si pomyslel, že musí jít o omyl, ale když se podíval dovnitř, tvář muže se mu zdála odněkud povědomá.

„Kdo jste?" zeptal se.

„Zapomněl jsi snad na Sasakiho Kodžiróa?"

„Ne," odpověděl rychle Matahači. „Ale proč mi říkáte Inugami? Mé jméno je Hon'iden, Hon'iden Matahači."

„Já vím, ale nikdy nezapomenu na tu noc, kdy ses na Páté ulici šklebil na smečku toulavých psů. Myslím, že Inugami neboli psí bůh je pro tebe dost dobré jméno."

„Nechte toho! Na tom přeci není nic k smíchu. Té noci mi, kvůli vám, bylo opravdu hrozně."

„O tom nepochybují. Vlastně jsem pro tebe dnes poslal, protože bych ti to chtěl vynahradit. Pojd' sem a posad' se. Přineste mu nějaké sake, děvčata."

„Nemůžu tu zůstat. Mám v Setě domluvenou schůzku. Nemůžu si dnes dovolit opít se."

„S kým se máš setkat?"

„S mužem jménem Musaši. Jsme přátelé, už z dětství..."

„Mijamoto Musaši? Domluvil sis s ním schůzku, když jsi byl v hostinci v průsmyku?"

„Jak o tom víte?"

„Slyšel jsem o tobě a Musašim vše. Setkal jsem se s tvou matkou Osugi, doufám, že se tak jmenuje, v hlavním chrámu na hoře Hiei. Pověděla mi o všech trápeních, kterými si prošla."

„Vy jste mluvil s mojí matkou?"

„Ano, je to výjimečná žena. Obdivuji ji, stejně jako mnichy na hoře Hiei. Chtěl jsem ji trochu povzbudit." Vypláchl šálek v míse s vodou, nabídl ho Matahačimu a pokračoval: „Tu máš, napijeme se spolu a spláchneme naše staré nepřátelství. Když máš Sasakiho Kodžiróa na své straně, tak se už o Musašiho starat nemusíš."

5

Matahači šálek odmítl. „Nenapíješ se?“ „Nemůžu. Musím jít.“

Matahači se již zvedal, ale Kodžiró jej pevně uchopil za zápěstí a křikl: „Sedni si!“ „Ale Musaši na mě čeká.“

„Nebud' hlupák! Jestli zaútočíš na Musašiho sám, tak tě čeká jistá smrt.“ „Pletete se! Slíbil mi, že mi pomůže. Půjdu s ním do Eda a začnu nový život.“ „Chceš říct, že se chceš spoléhat na člověka, jako je Musaši?“ „Já vím, že o něm mnoho lidí říká spousty ošklivých věcí. Ale to všechno jen proto, že ho moje matka pomlouvá, kudy chodí. Ale mýlí se, celou dobu je na omylu. Poté, co jsem si s ním naposled promluvil, si tím jsem jistý víc než kdy jindy.“

Je to můj přítel a chci se od něj učit, aby ze mne taky něco bylo. I kdyby to nějakou dobu mělo trvat.“ Kodžiró se dal do hurónského smíchu, dlaněmi plácal do slaměné rohože. „Jak můžeš být tak důvěřivý? Tvoje matka mi říkala, že jsi hrozně naivní, ale nechat se vodit za nos takovým...“

„To není pravda! Musaši je...“

„Bud' zticha a poslouvej! V první řadě, jak můžeš zrazovat vlastní matku a spolčovat se s jejím nepřítelem? Je to od tebe kruté. Dokonce i já, cizí člověk, jsem byl dojat tou statečnou ženou. Přisahal jsem, že jí poskytnu veškerou pomoc, které jsem schopen.“

„Je mi jedno, co si myslíte. Půjdu za Musašim a nepokoušejte se mě zastavit. Hej, děvčata, doneste mi to kimono! Mělo by už být suchý.“

Kodžiró pozvedl svůj opilecký pohled a zavelel: „Nešahej na to, dokud ti neřeknu. Matahači, pokud se chystáš za Musašim, tak by sis měl nejdřív se svojí matkou alespoň promluvit.“

„Půjdu s Musašim do Eda. Když tam se sebou něco udělám, celý problém se vyřeší sám.“

„Zní to, jako by to vyslovil sám Musaši. Vsadím se, že to jsou jeho slova. V každém případě počkej do zítřka, půjdu s tebou vyhledat tvoji matku. Než cokoli uděláš, tak si vyslechni její názor. Do té doby se můžeme spolu pobavit. Zůstaneš tu se mnou pít, ať se ti to líbí nebo ne.“

Protože to byl nevěstinec a Kodžiró platil, všechny dívky se k němu přidaly. Matahačiho kimono nebylo stále přichystané a po několika šálcích o něj nakonec přestal žádat.

Dokud byl strýzlivý, nebyl Matahači pro Kodžiróa žádným

soupeřem. Opilý však dokázal své. Když se už setmělo a nastala noc, všem předváděl, kolik toho dokáže vypít. Chtěl, aby mu pořád nalávali, prozradil v opilosti i to, co neměl, vykřičel svou nespokojenost, jednoduše s ním byly opravdové potíže. Už se rozednívalo, když jej alkohol konečně zmohl. Probral se až kolem poledne.

Slunce svítilo, jako by chtělo svým svitem vynahradit včerejší deštivé odpoledne. Matahačimu zněla v hlavě Musašiho slova. Toužil vyzvracet každou kapku, kterou předchozího dne vypil. Naštěstí Kodžiró ve vedlejší místnosti ještě spal. Matahači sešel tiše po schodech, nechal si přinést kimono a rozběhl se směrem k vesnici Seta.

Kalně rudé vody pod mostem unášely větrem stržené sakurové květy z Išijamy. Bouře potrhala úponky vistárií a rozsypala po okolí žluté květy zákuly.

Po dlouhém hledání se Matahači zeptal v čajovně a bylo mu řečeno, že muž s krávou čekal, dokud podnik nezavře, a pak odešel do hostince. Vrátil se ještě po ránu, ale když nenašel svého přítele, zanechal vzkaz přivázaný k vrbové větvičce.

Na papíře, který vypadal jako velká noční můra, stálo: „Promiň, nemohl jsem už déle čekat. Dožehť mě na cestě. Budu tě vyhlížet.”

Vodopád muže a ženy

1

Matahači ušel po cestě Nakasendó vedoucí přes Kiso do Eda už pěkný kus. Ale ani v Kusacu se mu nepodařilo Musašiho dohonit. Poté, co prošel Hikone a Toriimotem, začal mít pocit, že ho musel někde cestou minout, a když došel až do průsmyku Suribači, čekal tam celý půlden a nespouštěl oči ze silnice.

Když se dostal na cestu do provincie Mino, vzpomněl si na Kodžiróova slova.

„Copak jsem se vážně nechal napálit?“ ptal se sám sebe. „Opravdu neměl Musaši nikdy v úmyslu jít se mnou?“

Když se zkusil kousek vrátit a prohledal i všechny vedlejší cesty, zahlédl Musašiho konečně nedaleko města Nakacugawa. Zprvu měl radost, ale když už byl tak blízko, aby rozpoznal, že osoba na krávé je Ocú, popadla jej strašlivá žárlivost.

„Byl jsem to ale blbec!" vztekal se. „A to od chvíle, kdy mě ten parchant ukecal, abych s ním šel do Sekigahary, až do tohoto okamžiku! Ale nebude se nade mnou naparovat navždy! Brzy se vypořádám i s ním!"

„To je vedro!" zvolal Džótaró. „Ještě nikdy jsem se tolik nezapotil jako na týhle horský cestě. Kde to jsme?"

„Kousek od průsmyku Magome," odpověděl Musaši. „Říká se, že je to nejobtížnější úsek cesty."

„Nevím, jak vy, ale já toho už mám dost. Už se těším, až dorazíme do Eda. Je tam prej hrozně moc lidí, že jo, Ocú?"

„To je, ale já tam nijak moc nespěchám. Raději bych trávil čas na cestách, kde nikdo není."

„To proto, že se vezete. Viděla byste to jinak, kdybyste šla pěšky. Podívejte! Tamhle je vodopád."

„Můžeme si tam odpočinout," navrhl Musaši.

Vydali se úzkou stezkou. Kolem dokola byla lemována polním kvítím, ještě skrápěným ranní rosou. Přišli k opuštěné chatrči na útesu, z kterého byl výhled na vodopád, a konečně se zastavili. Džótaró pomohl Ocú slézt z krávy, kterou hned nato přivázal ke stromu.

„Podívej, Musaši," řekla Ocú. Ukazovala na ceduli, na níž stálo „Vodopád muže a ženy". Důvod, proč se tak vodopád jmenoval, byl zcela zřejmý, neboť skály rozdělovaly vodu na dva padající proudy. Jeden tekł silně, mužně, druhý byl slabší, mírnější jako žena.

Zvířené jezírko a peřeje pod vodopády naplnily Džótaróa životadárnou silou. Napůl v poklusu, napůl v tanci seběhl prudký svah a vzrušeně volal: „Jsou tam ryby!"

Po chvíli křičel: „Umím je chytat! Po jedný jsem hodil kamenem a vyplavala mrtvá."

Jeho hlas nebyl v burácení vodopádu téměř slyšet, odrážel se od skal a vracel z různých směrů.

2

Ve stínu malé chýše seděli Musaši a Ocú mezi bezpočtem malých duh, které vytvářelo slunce svým svitem na mokré trávě.

„Kam myslíš, že se ten kluk poděl?" zeptala se. Hned k tomu dodala: „Je opravdu těžké ho zvládnout."

„Myslíš? V jeho věku jsem byl ještě horší. Matahači byl můj pravý

opak, měl slušné vychování. Zajímalo by mě, kde jenom je. To mi dělá větší starosti než Džótaró."

„Jsem ráda, že tu není. Jinak bych se před ním musela schovat."

„Proč? Myslím, že kdybychom mu všechno vysvětlili, tak by to pochopil."

„Tím bych si nebyla tak jistá. On a jeho matka nejsou jako ostatní."

„Ocú, vážně si to ještě nechceš rozmyslet?"

„Rozmyslet co?"

„Myslím tím, jestli si třeba nakonec nebudeš chtít vzít Matahačiho?"

Tvář se jí zkřivila náhlým zklamáním. „Rozhodně ne!" rozlítla se. Oční víčka jí zružověla a zakryla si obličej rukama. Nepatrné chvění jejího bílého límce jako by říkalo: „Jsem jenom tvoje a nikoho jiného!"

Musaši se na ni zadíval a litoval svých slov. Po několik dní mohl pozorovat hru světla a stínů na jejím těle - v noci mihotání lampy, ve dne teplé sluneční paprsky. Její pokožka se zářícími krůpějemi potu mu připomínala lotosový květ. Oddělen od jejího lůžka chatrnou zástěnou mohl cítit jemnou vůni jejích černých vlasů. Burácení vodopádu se spojilo s pulsováním krve v jeho žilách, cítil, jak nad ním získává moc silná touha.

Náhle vstal a přesunul se na slunné místo, kde byla ještě vysoká zimní tráva. Ztěžka se posadil a povzdechl si.

Ocú přišla, klekla si po jeho boku, objala mu kolena a vzhledla k jeho tiché, vylekané tváři.

„Co se stalo?" ptala se. „Řekla jsem snad něco, co tě rozhněvalo? Odpusť mi. Omlouvám se."

Čím byl napjatější a čím přísnější měl výraz v očích, tím více se k němu přimykala. Pak jej zničehonic prudce objala. Vůně a teplo jejího těla jej přemohly.

„Ocú!" zvolal vášnivě, když ji chytil do svých svalnatých rukou a povalil do trávy.

3

Hrubost jeho sevření jí vzala dech. Vymanila se z jeho objetí a schoulila se vedle něj.

„To nesmíš! Tohle nesmíš dělat!" křičela Ocú chraptivě. „Jak jsi mohl? Proč i ty jsi..." zalykala se pláčem.

Jeho horoucí vášeň byla náhle uhašena bolestí a zděšením v jejích očích. Musaši se rázem probral. Bylo to, jako by dostal políček do tváře. „Proč?“ volal. „Proč?“ Přemožen studem a zlostí měl i on slzy na krajíčku.

Už vedle něj neseděla, nechala po sobě jen váček na osobní věci, který jí vypadl z kimona. Musaši na něj prázdně civěl, pak zabořil tvář do země a nechal kanout slzy bolesti a zklamání do uschlé trávy.

Měl pocit, že z něj úmyslně udělala hlupáka, že jej podvedla, podrazila, potrápila a zostudila. Cožpak jej její slova, její rty, oči a tělo nevyzývaly? Cožpak schválně nezažehla žár v jeho srdci, a pak, když plameny vyšlehly naplno, neutekla s hrůzou pryč?

Zdálo se mu najednou, že veškerá jeho snaha stát se vznešenějším člověkem byla zmařena, veškerý zápas a strádání vyšly docela naprázdno. S hlavou zabořenou v trávě si říkal, že neudělal nic špatného, ale jeho svědomí to neuspokojovalo.

Nedovedl pochopit, jaký poklad pro dívku představuje panenství, jak cenné a drahé pro ni mohlo být.

Ale jak se nadechoval syrové vůně země, postupně zas nabyl sebekontroly. Když se konečně postavil na nohy, bouřlivý oheň v jeho očích byl pryč a z tváře opadla vášeň. Stojе na váčku upřeně zíral do země a zdálo se, že naslouchá hlasu samotných hor. Černé obočí měl svráštěné přesně jako tehdy, když se vrhl do bitvy pod velkou borovicí.

Slunce zašlo za mraky a odkudsi zazněl výkřik dravého ptáka. Se změnou směru větru se změnil i zvuk padajících vod.

4

Ocúino srdce tlouklo jako srdce vystrašeného ptáčete. Zpoza břízy pozorovala Musašiho muka. Náhle si uvědomila, jak hluboce jej ranila, a toužila být znovu u něj. Chtěla se k němu rozeběhnout a prosit o odpuštění, ale tělo jí vypovědělo poslušnost. Bylo to poprvé, co si uvědomila, že muž, kterému dala své srdce, není ztělesněním oněch mužských ctností, které si vysnila. Objevila v něm divoké zvíře, maso, krev a vášeň. Její oči se zatemnily zármutkem a strachem.

Dala se do běhu, ale po dvaceti krocích ji její láska dohnala a znovu lapila. Nyní, již s větším klidem, přiznávala, že Musašiho touha byla jiná než chtíč ostatních mužů. Dala by vše za to, aby se mu mohla

omluvit a ujistit ho, že kvůli tomu, co udělal, vůči němu žádnou zášť necítí.

„Je stále rozčilený," pomyslela si v obavách. Náhle zjistila, že ho nikde nevidí. „Co mám teď dělat?"

Nervózně se vrátila ke staré chatrči, ale našla jen bílý mlžný opar a hřmění vod, které jako by otřásalo stromy a vyvolávalo ozvěnu.

„Ocú! Stalo se něco strašného! Musaši skočil do vody!" Džótaróův zběsilý křik zazněl z převisu nad jezírkem. Hned nato se Džótaró chytil šlahounu vistárie a začal sestupovat dolů, přehupuje se z větve na větev jako opice.

Ocú sice nerozuměla, co Džótaró přesně volal, ale neunikla jí naléhavost v jeho hlase. Leknutím trhla hlavou a pustila se dolů z prudkého srázu. Občas po mechu uklouzla, ale včas se vždy přidržela skalnatého výčnělku, aby nepadla.

Obrys postavy rysující se ve vodní tříšti a závoji mlhy připomínal veliký kámen, ale bylo to Musašiho nahé tělo. Ruce měl zkříženy na prsou a skloněnou hlavu, pod patnáctimetrovým vodopádem vypadal úplně malinkatý.

5

Ocú se v polovině cesty zastavila a s hrůzou pozorovala ten výjev. Na druhém břehu stál Džótaró, stejně šokovaný.

„Mistře!" křičel.

„Musaši!"

Jejich hlas se však k Musašiho uším nedostal. Bylo to, jako kdyby ho do hlavy a ramen hryzalo tisíc stříbrných draků, jako kdyby ho šlehaly oči tisíců vodních démonů. Zrádné víry se zmocňovaly jeho nohou, každým okamžikem připraveny stáhnout ho do hlubin, kde číhala smrt. Stačil jeden chybný nádech, jeden překotný úder srdce, a jeho paty by na dně porostlém vodními řasami ztratily oporu. Jeho tělo by bylo odvléčeno divokým proudem, z něhož nebylo návratu. Vypadalo to, jako by jeho plíce a srdce měly puknout pod tou nesmírnou tíhou, pod obrovskou masou Magomských hor, která na něj dopadala.

Jeho touha po Ocú odumírala jen pomalu, protože měla hodně společného s jeho nezdolným nadšením, bez něhož by se nikdy nevypravil k Sekigahaře ani by nedokázal žádný ze svých mimořádných činů. Opravdové nebezpečí však spočívalo v tom, že

existovala situace, kdy mu všechna léta jeho tréninku byla k ničemu, a on klesl opět na úroveň divokého, nemyslícího zvířete. A proti tomuto nepříteli, skrytému a beztvaremu, byl jeho meč naprosto bezmocný. Ochromený a zmatený, vědom si své ničivé porážky, se modlil, aby ho zuřivé vody přivedly zpět na jeho cestu za zdokonalením.

„Mistře! Mistře!“ změnil se Džótaróův křik v náрек. „Nesmíte umřít! Prosím, neumírejte!“ Také zkřížil ruce na prsou a pokřivil obličej, jako by i on nesl tíhu vody, všechnu bolest a chlad.

Při pohledu na řeku se Džótaróovi podlomila kolena.

Nedovedl pochopit, co tam Musaši provádí. Musaši byl nejspíš odhodlán zůstat pod přívalem vody tak dlouho, dokud nezemře. Ale co Ocú? Kam zmizela? Báł se, že skočila dolů do řeky a utopila se.

6

Poté však skrz valící se vody zaslechl Musašiho hlas. Nebylo rozumět tomu, co říká. Džótaró si pomyslel, že by to mohla být nějaká sůtra, ale hned nato jej napadlo, že by to také mohly být zlobné nadávky, kterými se obviňoval.

Hlas byl plný síly a života. Musašiho široká ramena a svalnaté tělo vyzařovaly mládí a sílu. Vypadalo to, jako kdyby jeho duše byla očištěna a mohl začít žít zase nanovo.

Džótaró začal pociťovat, že vše špatné už odeznělo. Večerní slunce vykouzlilo nad vodopádem nádhernou duhu. „Ocú!“ volal Džótaró a doufal, že opustila útes, protože věděla, že Musašimu ve skutečnosti žádné nebezpečí nehrozí. „Pokud si je tak jistá, že je v pořádku,“ pomyslel si, „tak se o něj už bát nemusím. Zná ho líp než já, až na dno jeho duše.“

Džótaró seskočil mrštně k řece, našel dostatečně úzké místo, překročil řeku a vyšplhal se na druhou stranu. Přiblížil se potichu k chatrči a tam konečně spatřil Ocú. Byla schoulená na podlaze s Musašiho kimonem a meči na svých prsou.

Džótaró tušil, že její slzy, které se ani nesnažila skrývat, nebyly jen tak pro nic. Přestože tomu, co se stalo, příliš nerozuměl, cítil, že je to něco vážného. Po chvilce se potichu vrátil na místo, kde v bělavé trávě ležela jejich kráva. Také se tam natáhl.

„Tímhle tempem se do Eda nikdy nedostaneme,“ povzdechl si.

KNIHA PRÁZDNOTY

Fugen

1

Za průsmykem se tyčila hora Koma, na jejím úbočí se blyštěly pruhy sněhu, zatímco na hoře Ontake, která prosvítala skrze načervenalá poupata stromů, ležel sníh v rozptýlených ostrůvcích. Podél cesty a na lukách se třpytily zelené rostlinky ohlašující nadcházející dobu růstu.

Ocú se zasnila. Džótaró byl jako klíčící rostlina - tvrdohlavý a houževnatý. Dalo by moc práce snažit se jej zadupat, tlačit jej delší dobu k zemi. Poslední dny se jí zvětšoval přímo před očima. Občas se jí zdálo, že zahlédla podobu muže, který z něj jednou vyroste.

Od houževnatosti ale nebylo daleko k neomalenosti, a i když byla při jeho výchově značně tolerantní, Džótaróovo chování ji děsilo čím dál víc. Jeho požadavky, především co se jídla týče, nebraly konců. Pokaždé, když přišli k obchodu s jídlem, zastavil se před ním a nešel dál, dokud mu něco nekoupila.

Poté, co mu v Suhaře koupila rýžové oplatky, se zařekla: „To je naposledy.“ Ale neušli ani kilometr cesty a po oplatkách se jen zaprášilo. Džótaró okamžitě křičel, že umírá hladu. Sotva odvrátila další krizi časným obědem v čajovně v Nezame, jakmile se dali na cestu, byl zase hladový.

„Podívej, Ocú! V tom obchodě mají sušené tomely. Nekoupíme si nějaké, ať máme jídlo na cestu?“

Ocú dělala, že neslyší, a pokračovala v cestě.

Když přišli do Fukušimy v provincii Šinano, do místa známého množstvím a rozmanitostí různých lahůdek, bylo to zrovna v době, kdy měl Džótaró ve zvyku svačit.

„Odpociňme si na chvíli,“ skuhral. „Prosím.“

Dělala, že si ho nevšímá.

„No tak, Ocú! Dáme si rýžové koláčky obalované v sojové mouce. Je to zdejší specialita. Copak vy nechcete?" Protože zrovna vedl krávu za provaz, Ocú věděla, že projít kolem obchodu bude opravdu obtížné.

„To jsi neměl dost?" řekla nazlobeně.

Kráva, jako kdyby byla tajně spolčená s Džótaróem, se najednou zastavila a začala spásat trávu u cesty.

„Jak chceš!" obořila se na něj Ocú. „Jestli budeš pořád takový, tak půjdu napřed a řeknu o tom Musašimu." Začala slézat ze hřbetu krávy, ale Džótaró se dal do smíchu, protože moc dobře věděl, že své výhrůžky nedodrží.

2

Když jí nevyšel ani tento trik, slezla Ocú rezignovaně z krávy a vešli společně do přístavku s otevřenou stěnou před obchodem. Džótaró objednal jídlo pro dva a šel ven uvázat krávu.

Když se vrátil, Ocú mu řekla: „Pro mě jsi nic objednávat neměl. Já nemám hlad."

„Vy nic nechcete?"

„Ne. Kdo se moc cpe, z toho se stane hloupý prase."

„Aha, takže budu muset sníst i vaši porci."

„Že se nestydíš!"

V té chvíli se už ale cpal tak, že ji ani nevnímal. Potom na chvíli přestal a posunul si dřevěný meč u boku, aby ho netlačil do žeber. Pustil se znovu do jídla, ale zničehonic si napěchoval poslední koláček do pusy a vyběhl ven.

„Už jsi dojedl?" zvolala za ním Ocú. Položila peníze na stůl a chtěla ho následovat, ale Džótaró se nečekaně vrátil a zatlačil ji zpátky do dveří.

„Počkejte!" řekl vzrušeně. „Právě jsem zahlédl Matahačiho."

„To je hloupost," zbledla ve tváři. „Co by tady dělal?"

„To netuším. Vy jste ho neviděla? Měl na hlavě slaměný klobouk a díval se na nás."

„Tomu nevěřím."

„Mám ho přivést a dokázat vám to?"

„Ať tě to ani nenapadne!"

„No tak, nebojte se. Kdyby se něco mělo stát, dojdu pro Musašiho."

Ocú se rozbušilo srdce, ale když si uvědomila, že čím déle zde

budou otálet, tím více jim Musaši uteče, vrátila se ke krávě a nasedla na ni.

Když vyrazili, Džótaró poznamenal: „Nechápu to. Než jsme došli k vodopádu v Magome, tak jsme spolu všichni vycházeli dobře. Ale od té doby Musaši stěží promluví a vy s ním taky nemluvíte. Co se stalo?"

Když neodpověděla, pokračoval: „Proč musí jít napřed? Proč teď spíme odděleně? Pohádali jste se nebo co?"

3

Ocú se nemohla přimět, aby mu na to odpověděla po pravdě, protože nemohla upřímně odpovědět ani sobě. Chovají se všichni muži k ženám tak jako on, když se jí otevřeně snažil vnutit svou lásku? A proč ho tak prudce odmítla? Její úzkost a zmatek byly teď svým způsobem bolestivější než nemoc, ze které se nedávno uzdravila. Studánka lásky, která ji léta utěšovala, se náhle změnila v bouřlivý vodopád.

Vzpomínka na onen vodopád se jí rozeznávala v uších spolu s jejím vlastním nářkem a Musašiho hněvivým protestem.

Ptala se sama sebe, jestli to tak zůstane navždy, zda nikdy jeden druhému neporozumí. Ale to, že se za ním teď vláčela, aby ho neztratila z očí, přišlo i jí nelogické. Přesto, i když byli kvůli onomu nedorozumění oddělení a mluvili spolu jen poskrovnu, nic nenavštěvovalo tomu, že by Musaši porušil svůj slib, že s ní půjde do Eda.

U Kózendži odbočili po jiné cestě. Na vrcholu prvního kopce byla mýtní brána. Ocú slyšela, že od bitvy u Sekigahary na této cestě vládní úředníci přísně kontrolovali všechny cestující, především ženy. Ale doporučující dopis pana Karasumarua fungoval jako zaklínadlo a mýtem prošli zcela bez problémů.

Když došli k poslední čajovně za branou, zeptal se Džótaró: „Ocú, co to znamená Fugen?"

„Fugen?"

„Jo. Tamhle za námi, před tím obchodem, na vás ukázal jeden mnich a řekl, že vypadáte jako Fugen na krávě. Co to znamená?"

„Myslím, že měl na mysli bódhisattvu Fugena."

„To je ten bódhisattva, co jezdí na slonu? V tom případě jsem tedy já bódhisattva Mondžu. Ti chodili přeci vždycky spolu, ne?"

„Ale velmi nenasytý Mondžu."
„Jo, a vy jste Fugen uplakánek!"
„Zkus to říct ještě jednou a uvidíš!"
„Proč jsou Fugen a Mondžu vyobrazováni vždycky spolu? Nemí to přece muž se ženou."
Ať to bylo úmyslné či nikoli, byl to zásah do černého. Mohla mu vše vysvětlit mnohem podrobněji, protože o těchto věcech se toho dozvěděla hodně, když ještě žila v chrámu Šippódži, ale řekla pouze:
„Mondžu představuje moudrost a Fugen věrnost učení."
„Stát!" ozval se za nimi Matahačiho hlas.

4

Ocú si znechuceně pomyslela: „Ten zbabělec!" Otočila se a podívala se na něj s ledovým výrazem v očích.

Matahači jí opětovně zlobný pohled s pocity zmatenějšími než jindy. U Nakacugawy to byla čirá žárlivost, ale špehoval Musašiho a Ocú i dále. Když viděl, jak se drží od sebe, vysvětloval si to jako snahu všechny klamat a představoval si, co asi spolu dělají, když jsou sami.

„Slez!" přikázal jí.

Ocú zírala krávně na hlavu, neschopná slova. Její pocity vůči němu se jednou provždy změnily v nenávist a opovržení.

„Říkám, slez dolů!"

Jakkoli hořela vztekem, mluvila s naprostým klidem. „Proč? S tebou už nemám nic do činění."

„Cože?" zavrčel hrozivě a chytil ji za rukáv. „Ty se mnou možná nemáš co do činění, ale já s tebou ano. Slez dolů!"

Džótaró pustil provaz a zakřičel: „Nech ji být! Když nechce, tak proč by měla lézt dolů?" Napráhl ruce a uhodil Matahačiho do hrudi.

„Co si to dovoluješ, ty jeden spratku?" Matahači ztratil rovnováhu, ale srovnal si chodidla v sandálech a hrozivě pozvedl ramena. „Mám pocit, že ten tvůj hnusnej ksicht jsem už někde viděl. Nejsi ten zatoulanej kluk z nálevny v Kitanu?"

„Jo, a vím, proč ses tam tenkrát zpíjel do němoty. Žil jsi s nějakou starou mrchou a neměl jsi odvalu se jí postavit. Nemí to pravda?"

Džótaró se nemohl dotknout citlivějšího místa.

„Ty usmrkanej skrčku!" chňapl Matahači po jeho límci, ale Džótaró se skrčil a podlehl krávu na druhou stranu.

„Jestli já jsem usmrkanej skrček, tak co jsi potom ty? Usmrkanej pitomec, kterej se bojí ženskejch!"

Džótaró stačil ještě napůl vytasit svůj dřevěný meč, než jej Matahači popadl a odhodil z cesty do bambusového roští. Přistál na zádech v malém potoce, omráčený, napůl v bezvědomí.

5

Než se Džótaró stačil pořádně probrat, aby se jako mřenka vyplazil znovu na cestu, bylo už pozdě. Kráva klusala po silnici, Ocu na jejím hřbetě, a Matahači si to před ní šinul s provazem v ruce.

„Ten parchant!" zanaříkal Džótaró zkrušený vlastní bezmocí. Omráčení bylo příliš silné, než aby se dokázal postavit na nohy. Zůstal ležet na zemi, těžce oddechoval a jen nadával.

Na kopci kus cesty napřed odpočíval Musaši a z dlouhé chvíle zkoumal, zda jsou oblaka v pohybu, nebo, jak se zdálo, jsou trvale zavěšena mezi horou Koma a širokým podhůřím.

Náhle sebou trhl, jako by na něj někdo z dálky promluvil, otrásl se a narovnal.

Myslel na Ocu, a čím více o ní přemýšlel, tím víc ho to štvalo. Jak hanbu, tak zlost už ze sebe smyl ve vířivém proudu pod vodopádem, ale jak dny ubíhaly, pochybnosti se vracely zpět. Bylo od něj špatné, že svoje city projevil Ocu zrovna tímto způsobem? Proč ho tak odstrčila a stranila se ho, jako by jím pohrdala?

„Nech ji na pokoji," řekl nahlas. I tak ale věděl, že jen klame sám sebe. Slíbil jí, že až dorazí do Eda, může se začít učit, co bude chtít, a on zatím půjde vlastní cestou. V tom byl zahrnut i příslib do vzdálenější budoucnosti. Opustil s ní Kjóto. Zavázal se k tomu, že s ní zůstane.

„Co se mnou bude? S námi oběma? A co moje cesta meče?" Pozvedl oči k hoře a kousl se do jazyka, zahanben svou malicherností. Pohled na majestátní horu byl ponižující.

Říkal si, co je jen mohlo zdržet, a postavil se. Viděl však jenom pustý les, žádné postavy.

„Mohli se takovou dobu zdržet u mýtní brány?"

Slunce se naklánělo k obzoru, už dávno ho měli dohnat.

Náhle se jej zmocnil strach. Něco se muselo stát. Hned jak mu tato myšlenka probleskla hlavou, utíkal co nejrychleji dolů z kopce. Zvířata na polích před ním utíkala do všech směrů.

Musaši nedoběhl daleko, když jej oslovil jeden pocestný: „Poslyšte, nebyl jste předtím s mladou dívkou a chlapcem?"

Musaši se prudce zastavil. „Ano," řekl s bolestnou předtuchou. „Stalo se jim něco?"

Válečník z Kisa

1

Očividně byl jediným, kdo neznal, o čem se na silnici mluvilo. Jakýsi mladík oslovil jednu dívku. Unesl ji. Viděli ho, jak bičuje kravku. Běžel s ní postranní cestou nedaleko mýtní brány. Sotva pocestný dokončil své vyprávění, Musaši se zase rozeběhl.

Utíkal, jak nejrychleji dovedl, ale k mýtu mu to trvalo celou hodinu cesty. Brána se zavírala v šest a spolu s ní i čajovny na obou stranách. Vypadal zoufale, když se ptal starého muže, který sklízel stolky před svým obchodem.

„Co se stalo, pane? Něco jste tu zapomněl?"

„Ne. Hledám mladou dívku a chlapce, kteří tudy šli před několika hodinami."

„Nebude to ta dívka, co se vezla na krávě? Vypadala na ní jako Fugen."

„To je ona!" odpověděl Musaši bez přemýšlení. „Slyšel jsem, že ji někam vlekl jakýsi potulný samuraj. Víte, jakým směrem šli?"

„Neviděl jsem to na vlastní oči, ale slyšel jsem, že sešli z hlavní silnice u pohřebiště. To by je přivedlo k jezeru Nobu."

Musaši nedokázal pochopit, kdo a proč by unášel Ocú. Matahačiho jméno ho ani nenapadlo. Představoval si, že to byl nějaký potulný samuraj bez špetky cti, takový, s jakými se střetl v Naře. Nebo jeden z lapků, kteří se zde potulovali po lesích. Jenom doufal, že to byl jen drobný zlodějíček a ne jeden z těch násilníků, kteří se živí únosy a prodejem mladých žen. Ti dokážou být opravdu krutí.

Běžel dál a hledal jezero Nobu. Když se setmělo, viděl si stěží na chodidla, přestože hvězdy na obloze svítily jasně. Cesta se začala zvedat. Z toho usuzoval, že je na úpatí hory Koma.

Protože neviděl nic, co by se podobalo jezeru, a bál se, že si spletl cestu, zastavil se a dobře se rozhlédl. V husté tmě dokázal rozeznat jen osamělou rolnickou usedlost, větrolam ze stromů a nad tím vším se tyčila hora.

Když došel blíž, viděl, že dům je dost velký, s pevnou konstrukcí, i když měl střechu porostlou mechem a došky už tlely. Uvnitř se svítilo. Nedokázal určit, zda to byla lampa nebo oheň v ohništi. A vedle kuchyně byla přivázaná strakatá kráva.

2

Musaši si byl jistý, že je to přesně to zvíře, na kterém jela Ocú.

Opatrně se blížil k domu, drže se ve stínu. Když byl natolik blízko, aby mohl nahlédnout do kuchyně, uslyšel z kůlny za kupkou slámy a hromadou dříví zvučný mužský hlas.

„Přestaň s tím už, mami," řekl muž. „Pořád si stěžuješ, že tě bolí oči, ale pracuješ vždy až do tmy."

V místnosti vedle kuchyně bylo ohniště a Musaši měl pocit, že slyší vrčení kolovrátku. Po chvilce zvuk ustal a zaslechl něčí kroky.

Z kůlny vyšel muž a zavřel za sebou vrata. „Hned jsem u tebe. Musím si ještě umýt nohy," volal. „Můžeš klidně začít večeřet."

Odložil sandály u potoka, který tekł vedle kuchyně. A když se posadil, aby si v něm vymáchal nohy, sklonila kráva hlavu k jeho ramenu. Pohládl ji po nozdách.

„Mami," zavolal, „pojď sem na chvíli. Dneska jsem měl opravdu štěstí. Co myslíš, že jsem našel?... Krávu, a moc pěknou."

Musaši prošel potichu kolem předních dveří domu. Přikrčil se na kameni vedle okna a nahlédl do místnosti s ohništěm. První, co upoutalo jeho pozornost, bylo kopí zavěšené na začernalé polici vysoko na stěně. Byla to skvělá zbraň, očividně o ni dobře pečovali. Kožený kryt byl místy zdoben zlatem. Musaši nevěděl, co si o tom má myslet. Nebyla to věc, kterou by bylo možno běžně spatřit v domě rolníka. Rolníci měli zbraně zakázány, i kdyby si jejich koupi mohli dovolit.

Muž se na okamžik objevil ve světle venkovního ohně. Musaši hned poznal, že to není jen obyčejný rolník. Na to měl příliš bystré oči, příliš ostrážité. Měl na sobě po kolena dlouhé kimono a zabláčené kalhoty. Tvář měl kulatou a husté vlasy vzadu svázané třemi slaměnými stébly. Přestože byl malý, měřil asi tak metr šedesát, měl širokou statnou hrud' a vůbec byl dobře stavěný. Vykračoval si ráznými, sebevědomými kroky.

Z okna začal unikat kouř. Musaši zvedl rukáv, aby si jím přikryl tvář, ale bylo už pozdě, kouř se mu dostal přímo do plic a on

nedokázal potlačit odkašlání.

„Kdo je tam?“ zavolala žena z kuchyně. Vešla do místnosti s ohništěm a řekla: „Gonnosuke, zavřel jsi kůlnu? Je tu asi zase zloděj prosa. Slyšela jsem ho zakašlat.“

3

Musaši odběhl od okna a schoval se mezi stromy větrolamu.

„Kde?“ vykřikl Gonnosuke a utíkal rychle zezadu k domu.

Stařena se objevila u malého okna. „Musí být někde tady. Slyšela jsem ho zakašlat.“

„A nezdálo se ti to jenom?“

„Ještě slyším dobře. A jsem si jistá, že jsem viděla u okna něčí obličej. Určitě ho rozkašlal ten kouř.“

Gonnosuke pomalu a podezřívavě udělal asi dvacet kroků, rozhlížeje se opatrně napravo nalevo, jako by držel hlídku v pevnosti. „Asi máš pravdu,“ řekl. „Mám pocit, že tu někdo je.“

Musaši se díval do Gonnosukeho očí a čekal na vhodný okamžik. V postoji toho muže bylo něco, co říkalo, aby se měl na pozoru. Vypadalo to, že se trochu naklání dopředu. Musaši nedokázal rozeznat, jakou má zbraň, ale když se muž otočil, uviděl, že za zády skrývá více než metrovou hůl. Nebyla to jen obyčejná hůl, bylo na ní vidět, že ji používá často, zdála se být důležitou součástí jeho těla. Musaši nepochyboval, že ji má u sebe po celé dny a umí s ní dobře zacházet.

Musaši se mu ukázal a zakřičel: „Hej ty! Přišel jsem si pro své společníky!“

Gonnosuke si jej tiše prohlížel.

„Vrať mi tu ženu a chlapce, které jsi unesl na hlavní silnici. Pokud se jim nic nestalo, necháme to být. Pokud jsi jim ale ublížil, nedaruji ti to!“

Tající sních rozpouštějící se v potoce dodával zdejšímu vzduchu ostroti, což mělo za následek, že ticho působilo ještě mocněji než normálně.

„Vrať mi je! Hned teď!“ Musašiho hlas byl ostřejší než vítr.

Gonnosuke držel svou hůl takzvaným obráceným úchopem. Vlasy se mu naježily jako bodliny, narovnal se do plné výše a zařval: „Ty pitomý poleno! Komu říkáš, že někoho unesl?“

„Tobě! Viděl jsi, že jsou bez ochrany, a dovlekl jsi je sem. Přiveď

je!" Hůl se oddělila od Gonnosukeho boku tak rychle, že Musaši nebyl schopen určit, kde končí mužova ruka a kde začíná zbraň.

4

Musaši uskočil stranou. „Nedělej nic, čeho bys mohl litovat," varoval protivníka a stáhl se několik kroků dozadu.

„Kdo si myslíš, že jsi, ty pomatenče!" Ve chvíli, kdy Musašiho častoval těmito slovy, Gonnosuke vyrazil znovu do útoku. Byl odhodlán nenechat Musašiho ani na chvíli vydechnout. Kdykoli před ním několik kroků ustoupil, Gonnosuke tuto vzdálenost okamžitě zkrátil.

Musaši se už dvakrát pokusil položit pravou ruku na jílec svého meče, ale pokaždé si to rozmyslel. V momentě, kdy by se zbraně dotkl, by vystavil nebezpečí svůj loket. Musaši viděl, jak dokáže Gonnosuke s holí zacházet, a věděl, že by na dokončení pohybu neměl dostatek času. Věděl také, že pokud by tohoto podsaditého nepřítele bral na lehkou váhu, mohlo by to mít nedozírné následky. Musel zůstat v klidu, protože i jedno chybné nadechnutí jej mohlo ohrozit.

Musaši se pokoušel odhadnout, o jaký typ protivníka se jedná. Gonnosuke zaujal svými nohama a tělem postoj, který nedával téměř žádnou šanci k protiútoky. Musaši začal mít pocit, že technika tohoto rolníka je na mnohem vyšším stupni než u profesionálních šermířů, s nimiž se doposud setkal. Pohled v jeho očích svědčil o tom, že dokonale ovládl cestu, o niž Musaši celou dobu usiloval.

Na přemýšlení ale neměl moc času. Jeden úder následoval za druhým, vteřinu po vteřině, stejně jako Gonnosukeho nadávky, které se mu linuly z úst. Někdy použil obě ruce, někdy jednu, s neobyčejnou obratností prováděl útoky seshora, z boku, bodnutí a krouživé pohyby. Meč, u něhož je jasně vymezeno ostří a jílec, měl své výhody, ale oba konce hole mohly být použity opravdu ničivým způsobem. Gonnosuke třímal svou zbraň stejně hravě, jako cukrář vyrábí svá cukrlátka. Chvíli byla jeho hůl dlouhá, chvíli krátká, hned vysoko, hned nato nízko, prostě byla na mnoha místech najednou.

Stařena nabádala z okna svého syna k opatrnosti. „Gonnosuke! Nevypadá jako obyčejný samuraj!" Zdálo se, že je do zápasu zabráná stejnou měrou jako on.

„Neboj!" Vědomí, že jej matka sleduje, vyburcovalo Gonnosukeho

k ještě většímu výkonu.

V té chvíli Musaši vykryl úder na rameno a současně se posunul blíž ke Gonnosukemu, aby jej chytil za zápěstí. Vzápětí ležel rolník na zemi s nohama nahoře.

„Počkejte!“ křičela matka, která vzrušením rozbila mřížkování v okně. Zjezily se jí vlasy, když viděla, že se její syn ocitl na zemi.

5

Divoký výraz v její tváři odradil Musašiho od dalšího logického kroku, kterým by bylo tasení meče a skoncování s Gonnosukem. „Dobře, počkám,“ zařval, obkročmo se posadil na Gonnosukeho hrud' a přitlačil jej k zemi. Gonnosuke se ze všech sil snažil osvobodit. Jeho nohy, nad nimiž neměl Musaši kontrolu, vyletěly do vzduchu a zase dunivě přistály na zemi, jak se pokoušel prohnout v zádech. Musaši ho však držel pevně.

Matka vyběhla z kuchyně a vztekle křičela: „Co to má znamenat! Jaks to mohl tak podělat!“ Ale potom dodala: „Nevzdávej to! Jdu ti na pomoc.“

Když mu řekla, aby počkal, Musaši očekával, že před ním padne na kolena a bude prosit o život svého syna. Avšak jediný pohled stačil, aby poznal, že se šeredně zmýlil. Držela za sebou kopí, které viděl uvnitř místnosti, tentokrát ale bez krytu, jeho hrot se zablyštěl. Cítil v zádech, jak jej její oči probodávají.

„Mizernej potulnej samuraji!“ láteřila. „Tak ty na nás budeš něco zkoušet? Myslíš si, že jsme jenom obyčejný rolníci, co?“

Musaši se nemohl otočit, aby odrazil její útok zezadu, protože sebou Gonnosuke házel, aby dostal Musašiho do pozice, která by byla výhodná pro jeho matku.

„Neboj, mami!“ řekl. „Já to zvládnou. Nechod' moc blízko!“

„Zachovej klid,“ poučovala ho. „Nesmíš si dovolit prohrát s někým takovým. Nezapomeň na naše předky! Mysli na krev, kterou jsi zdědil po velkém Kakumjóovi, jenž bojoval po boku samotného Kisa Jošinaky proti Tairům.“

„Nezapomenu,“ křičel Gonnosuke. Hned jak to vyslovil, zvedl prudce hlavu a zabořil zuby do Musašiho stehna. Zároveň se pustil své hole a zaútočil na Musašiho oběma rukama. Stařena využila příležitosti a namířila kopí na Musašiho záda.

„Počkejte!“ zakřičel Musaši.

Dosáhli bodu, kdy se zdálo, že se celý spor dá vyřešit pouze smrtí jednoho z nich. Kdyby si byl Musaši absolutně jistý, že vítězstvím osvobodí Ocú a Džótaróa, pokračoval by v boji. Teď mu však čest velela, aby přestal a o celé věci si pořádně promluvil. Otočil se na stařenu a řekl jí, ať kopí odloží.

„Co mám udělat, synu?“

Gonnosuke byl stále přimáčkut k zemi, ale také si celou věc znovu přehodnocoval. Možná že tento samuraj má nějaký jasný důvod, proč si myslí, že jsou jeho společníci zrovna tady. Nemělo smysl riskovat smrt kvůli nedorozumění.

Když se uvolnili ze vzájemného sevření, vyjasnit si, že to všechno byl omyl, zabralo jen několik minut.

6

Všichni tři se pak vrátili do domu k sálajícímu ohni. Matka klečela vedle ohniště. „To bylo pěkně nebezpečné. Zvláště když nebyl žádný důvod pouštět se do boje,“ prohlásila.

Když se Gonnosuke chystal posadit vedle ní, zavrtěla nesouhlasně hlavou. „Než se posadíš,“ poznamenala, „provedeš tady pana samuraje po domě, aby měl jistotu, že tu jeho přátelé nejsou.“ A pak řekla Musašimu: „Chtěla bych, abyste se podíval sám.“

„To je dobrý nápad,“ souhlasil Gonnosuke. „Pojďte se mnou. Můžete si prohlédnout celý dům. Nerad bych, abyste mě podezříval z únosu.“

Již sedící Musaši nabídku odmítl. „To nebude nutné. Co jste mi řekli, dostatečně dokazuje, že s únosem nemáte nic společného. Odpusťte, že jsem vás podezříval.“

„Je to i moje vina,“ omlouval se Gonnosuke. „Než jsem ztratil nervy, tak jsem vás měl pořádně vyslechnout.“

Musaši se pak trochu váhavě zeptal na jejich krávu a vysvětlil, že si byl jistý, že je to tatáž, kterou si půjčil v Setě.

„Našel jsem ji,“ odpověděl Gonnosuke. „Dnes večer jsem byl chytat dole u jezera Nobu mřenky a cestou domů jsem tu krávu uviděl, jak má jednu nohu zabořenou do bahna. Jsou tam bažiny. Čím víc se snažila vyprostit, tím hlouběji se propadala. Dělal hrozný kravál, tak jsem ji vytáhl. Když jsem se poptal po okolí, dozvěděl jsem se, že nikomu nepatří, tak jsem si pomyslel, že ji nejspíš ukradl nějaký zloděj a pak ji opustil.“

Kráva má na venkově obrovskou cenu, a tahle vypadá dobře, má mladé vemeno," smál se Gonnosuke. „Myslel jsem si, že mi nebesa tu krávu soslala, protože jsem chudý a bez nadpřirozené pomoci se nedovedu o svoji matku postarat. Klidně bych ji vrátil původnímu majiteli, ale nevěděl jsem komu."

Jeho matka měla s Musašim soucit. „Jsem si jistá, že tady pan samuraj si dělá o svoje přátele starosti," řekla. „Najez se a pomoz mu je najít. Jenom doufejme, že jsou někde poblíž jezera. Hory nejsou pro lidi, kteří se tu nevyznají, příliš bezpečné. Jsou plné lapků a ti dokážou ukrást úplně všechno - koně, zeleninu, vážně cokoli! Vsadím se, že v tom budou mít prsty taky oni."

7

Vítr začal jako slabý šepot, pak se změnil v prudký poryv, načež začal hlasitě skučet ve větvích a pustošit menší rostliny.

Když se na chvíli zklidnil, vládlo při pohledu na hvězdy hrozné ticho. Gonnosuke držel nad hlavou zapálenou louči a čekal na Musašiho, až ho dohoní.

„Je mi líto," řekl, „ale nikdo o nich nic neví. Cestou k jezeru je už jen jeden dům. Je za tamhletím lesíkem. Jeho majitel část roku obdělává půdu a ve zbytku času se věnuje lovu. Jestli nám nepomůže ani on, tak už se nebudeme mít koho zeptat."

„Omlouvám se, že vám působím tolik potíží. Už jsme byli ve víc než deseti domech, a nemyslím, že by byla příliš velká naděje, že je tu najdeme. Když se nic nedovíme ani v tomto domě, tak to vzdejme. Bude lepší, když se vrátíme."

Bylo už po půlnoci. Musaši doufal, že najdou alespoň nějakou stopu, která by vedla k Džótaróovi, ale nikdo ho neviděl. Popis Ocú měl za následek jen tupé pohledy a dlouhé mlčení vesničanů.

„Pokud máte na mysli chození, tak si nemusíte dělat starosti. Dokážu chodit třeba celou noc. Patří ta dívka a ten chlapec vám? Jsou to vaši sourozenci?"

„Jsou mi blízcí."

Rádi by se jeden o druhém dověděli mnohem víc, ale Gonnosuke mlčel. Odkráčel kousek napřed a vedl Musašiho po úzké stezce k jezeru Nobu.

Musašiho zajímala Gonnosukeho technika boje s holí, chtěl se dozvědět, kde se ji naučil, ale slušnost mu velela, aby se na nic

neptal. Přemýšlel o tom, jaká nešťastná shoda okolností, včetně jeho unáhlenosti, je svedla dohromady. Byl za to ale vděčný. Jaká smůla by byla, kdyby neměl příležitost vidět jeho skvělou techniku!

Gonnosuke se zastavil a řekl: „Raději zůstaňte tady. Nejspíš už spí, nerad bych, abychom je vystrašili. Půjdu tam sám a zeptám se, zda je někde neviděli.“

Ukazoval na dům, jehož došková střecha byla napůl pohřbena mezi stromy.

Jejich kroky provázelo jen šelestění bambusu. Za chvíli Musaši slyšel, jak klepe mocně na dveře.

8

Za několik minut se Gonnosuke vrátil zpátky se zprávou, která poskytla Musašimu první vodítko. Trvalo nějakou dobu, než ti manželé pochopili, na co se jich ptal, ale nakonec mu žena pověděla, co se jí přihodilo dnes odpoledne.

Krátce před soumrakem na cestě z nákupů žena viděla utíkat nějakého chlapce směrem k Jabuhaře. Ruce a tvář měl celé umazané od bahna a za pásem měl dlouhý dřevěný meč. Když ho zastavila, aby se zeptala, co se mu stalo, odpověděl jí otázkou, kde najde šógunátního správce oblasti. Řekl jí, že nějaký zlý muž unesl dívku, se kterou cestoval. Pověděla mu, že by to byla zbytečná ztráta času, protože šógunátní úředníci by nikdy nezorganizovali pátrání po obyčejném člověku. Kdyby se jednalo o někoho významného, nebo kdyby dostali příkaz seshora, prohledali by každý koblížek koňské mrvy, každé zrno písku, ale obyčejní lidé je nezajímají. Navíc únosy žen nebo okrádání pocestných nejsou ničím neobvyklým. Podobné případy se dějí pořád.

Poradila chlapci, aby se vydal přes Jabuharu do místa zvaného Narai. Na jednom snadno rozpoznatelném rozcestí najde dům obchodníka s bylinkami. Patří jistému Daizóovi, který si jej určitě vyslechne a pomůže mu. Na rozdíl od úředníků Daizó nejen sympatizoval se slabými, ale v případě nutnosti jim také velkou měrou pomáhal.

Gonnosuke nakonec ještě dodal: „Přišlo mi, že ten chlapec bude nejspíš váš Džótaró. Co myslíte?“

„Jsem si tím jistý,“ řekl Musaši. „Nejlepší bude, když vyrazím co nejrychleji do Narai a najdu toho Daizóa. Moc vám děkuji, teď“

alespoň vím, co mám podniknout dál."

„Nechcete zbytek noci strávit u nás doma? Můžete vyrazit brzy ráno po snídani."

„Opravdu vám to nebude vadit?"

„Samozřejmě že ne. Když se přeplavíme přes Nobu, zabere nám cesta domů jen polovinu času, který nás stála cesta sem. V domě souhlasili, že si můžeme půjčit jejich loď."

Jezero na konci krátké stezky dolů po svahu vypadalo jako obrovský buben. Bylo obklopeno vysokými vrby a mělo průměr kolem šesti set metrů. Ve vodě se na pozadí hvězdné oblohy zrcadlil temný stín hory Koma.

Musaši svítil loučí na cestu a Gonnosuke pádloval, a tak se pomalým tempem dostali přes polovinu jezera. Světlo, které se odráželo na klidné hladině, bylo mnohem rudější než záře samotné louče.

Jedovaté zuby

1

Z dálky vypadaly louč a její odraz na vodě jako párek vodních ptáků, kteří plují po klidné hladině jezera Nobu.

„Někdo se sem blíží," šeptal Matahači. „Dobrá, půjdeme tedy tudy," dodal a zatahal za provaz, kterým byla Oců svázaná. „Pojď!"

„Nikam nepůjdu," protestovala Oců a zapřela se patami.

„Vstaň!"

Koncem provazu ji švihl přes záda, pak ještě jednou a ještě jednou. Každá rána jen zvýšila její odpor.

Matahači ztratil veškerý elán. „Tak pojď," prosil ji. „Prosím, už pojď."

Když i nadále odmítala vstát, znovu se rozčilil a popadl ji za límec. „Půjdeš, ať se ti to líbí nebo ne!"

Oců se pokusila otočit k jezeru a zakřičet, ale rychle jí zacpal ústa ručníkem. Nakonec se mu ji podařilo odtáhnout do malé svatyněky ukryté mezi vrby.

Oců toužila mít volné ruce, aby jimi mohla zmlátit svého únosce, i když mnohem lepší by bylo, kdyby se proměnila v hada. Takového, jakého právě viděla namalovaného na dřevěné destičce, která tam byla zavěšená. Byl obtočený kolem vrby a syčel na muže, který se jej

snažil zaklít.

„Měli jsme štěstí," oddechl si Matahači. Natlačil ji do svatyně a opřel se zvenčí o mřížkované dveře. Upřeně pozoroval, jak loďka přirazila ke břehu v malém zálivu asi dvě stě metrů od nich.

Dnešní den byl pro něj obzvláště vyčerpávající. Kdykoli proti Ocú použil hrubou sílu, dala mu vždy jasně najevo, že raději zemře, než by se mu poddala. Dokonce hrozila tím, že si prokousne jazyk, a Matahači věděl velmi dobře, že to myslí naprosto vážně. Zoufalství jej dohnalo skoro k vraždě, ale pouhá myšlenka na ten čin jej zbavila síly a zchladila jeho vášně.

Nemohl pochopit, proč teď místo něj miluje Musašiho, když tomu tak dlouho bylo přesně naopak. Neměla ho snad děvčata raději než jeho starého kamaráda? Nebylo to snad tak? Nezalíbil se Okó, hned jak jej spatřila? Samozřejmě že to tak bylo. Bylo možné jenom jediné vysvětlení. Musaši ho určitě za jeho zády pomlouval. Pomyšlení na jeho zradu v Matahačim probudilo další vlnu vzteku.

„Jsem hlupák, důvěřivej vůl! Jak jsem mohl dopustit, aby ze mě udělal takovýho blbce! A to jsem před ním brečel dojetím, když mluvil o našem věčném přátelství a o tom, jak moc si ho cení! Pche!"

Nadával si za to, že ignoroval varování Sasakiho Kodžiróa, které mu ještě teď znělo v uších. „Zkus tomu bídákovi Musašimu uvěřit a uvidíš sám, že toho budeš jenom litovat."

2

Do dnešního dne jeho vztah ke kamarádovi z dětství kolísal mezi sympatií a nenávisť, ale teď ho nemohl ani vystát. Přestože se neodhodlal ji vyslovit nahlas, v jeho srdci se začala rodit hrůzná modlitba, jíž Musašiho odsuzoval k věčné zkáze.

Byl přesvědčen o tom, že Musaši je jeho nepřítel, který se zrodil jen proto, aby mu na každém kroku křížil cestu a nakonec jej úplně zničil. „Ten svinskej pokrytec," pomyslel si. „Vidí mě po tak dlouhý době a hned mě začne poučovat, co je to být lidskou bytostí, nabádat, abych se vzchopil, tvrdit, že od teďka spolu půjdeme ruku v ruce jako kamarádi až do konce života. Pamatuju si každé slovo, ještě teď ho vidím, jak srdečně to říká. Je mi z toho zle, jen když na to pomyslím. Určitě se mi celou dobu vysmíval do očí.

Všichni ti takzvaní dobří lidé jsou určitě stejní lháři jako Musaši,"

ujišťoval se Matahači. „Ale já je už prohlédl. Mě už neoblbnou. Mám studovat nějaký pitomý knihy a překonat spoustu překážek jen proto, abych se stal dalším pokrytcem? Nesmysl. Od teďka si můžou říkat, co chtějí. I kdyby se ze mě měl stát lump, já tomu parchantovi zatnu tipec, však on se přestane naparovat. Nedám mu pokoj do konce života!"

Otočil se a kopl do mřížkových dveří. Potom vyndal Ocu roubík z úst a chladně se jí zeptal: „Zase bulíš?"

Neodpovídala.

„No tak, Ocu! Chci konečně tvoji odpověď!"

Její mlčení jej rozzuřilo, vztekla do ní kopl. Ocu se odsunula z dosahu jeho nohy a řekla: „Už nemám, co bych ti řekla. Jestli mě chceš zabít, tak to udělej jako chlap."

„Neplácej nesmysly! Už jsem se rozhodl! Ty a Musaši jste mi zkazili život, a od teďka vám ho zas znepříjemním já!"

„Hloupost! Za všechno si můžeš sám. A samozřejmě ti k tomu trochu dopomohla ta tvoje Okó."

„Dávej si pozor, co říkáš!"

„Ty a ta tvoje matka! Co jste vlastně za rodinu? Proč musíte pořád někoho nenávidět?"

„Přestaň žvanit! Chci vědět, jestli si mě vezmeš nebo ne."

„Na to ti odpovím snadno."

„Nuže?"

„V tomhle životě i v příštích zrozeních patří moje srdce jen Mijamotu Musašimu. Nikoho jiného nechci, a obzvláště ne takového slabocha, jako jsi ty. Nenávidím tě!"

3

Matahači se po celém těle zachvěl. S krutým úsměvem pronesl: „Takže ty mě nenávidíš? To není dobrý, protože ať se ti to líbí nebo ne, od dnešní noci bude tvoje tělo patřit jenom mně!"

Ocu se třásla vzteky.

„Budeš pořád dělat potíže?" obořil se na ni Matahači.

„Vyrosla jsem v klášteře. Nikdy jsem neviděla svého otce ani matku. Smrt mi strach nenažene!"

„Děláš si legraci?" zamručel, když si klekl na zem vedle ní a tiskl svůj obličej na její. „Kdo tady mluví o smrti? Kdybych tě zabil, tak bych z toho nic neměl. Tohle je, co ti udělám!" Chytil ji za rameno a

levé zápěstí a zakousl se jí skrz rukáv do paže.

Svíjela se a křičela, snažila se dostat z jeho sevření, ale stisk jeho zubů jen zesílil. Nepustil ji, ani když jí začala stékat krev až na zápěstí, které pevně svíral.

Bolestí zbledla a omdlela. Když ucítil, že její tělo zvláčnělo, pustil ji a rychle jí otevřel ústa, aby se ujistil, že si nepřekousla jazyk. Její tvář se koupala v potu.

„Oců!“ bědoval. „Odpusť mi to!“ Trásl s ní, dokud se neprobrala.

Ve chvíli, kdy byla zas schopna mluvit, se napřímila a hystericky zaúpěla: „To bolí! Strašně to bolí! Džótaró! Džótaró, pomoz mi!“

Matahači zbledl a lapal po dechu. „Bolí to? Tím líp! Stopy po mých zubech tam zůstanou ještě dlouho po tom, co se rána zahojí. Co tomu budou lidi říkat, až to uvidí? A co si asi pomyslí Musaši? Udělal jsem ti tam znamení, aby každý věděl, že jednou budeš moje. Jestli chceš, tak si uteč, ale na mě nikdy nezapomeň.“

V potemnělé svatynce, v níž se vznášel zvířený prach, se ozýval jenom štkavý nářek Ocú.

„Přestaň bulet. Leze mi to na nervy. Už ti nic neudělám, tak přestaň. Chceš, abych ti donesl trochu vody?“ Vzal z oltáře hliněnou misku a chystal se vyběhnout ven.

Byl překvapen, když uviděl muže, který nahlíží mřížkovánými dveřmi dovnitř.

4

Když se muž dal na útěk, Matahači proskočil dveřmi a chytil ho.

Muž, rolník, který se vracel z trhu v Šiodžiri s několika pytli obilí naloženými na koni, padl k Matahačiho nohám a klepal se strachy. „Neměl jsem v úmyslu nic udělat. Slyšel jsem jenom, jak ta žena pláče, tak jsem se podíval dovnitř, abych zjistil, co se stalo.“

„Opravdu? Jsi si tím jistý?“ Matahači mluvil přísně jako šógunátní správce.

„Ano. Můžu to odpřisáhnout.“

„V tom případě tvůj život ušetřím. Sundej ty pytle z koně a přivaž na něj tu ženu. Pak zůstaneš s námi, dokud tě nepropustím.“ Prsty si hrozivě pohrával na jílci meče.

Rolníkovi strach nedovolil odporovat, udělal, co měl nařízeno, a společně pak vyrazili na cestu.

Matahači sebral ze země tenkou bambusovou hůl, která mu

posloužila jako bič. „Jdeme do Eda a nechceme žádnou nechtěnou společnost, budeme se proto muset vyhnout hlavní silnici," zněly jeho pokyny. „Veď nás cestou, kde nemůžeme na nikoho narazit."

„To bude obtížné."

„Nikdo se neptá, jestli je to obtížný! Půjďme postranními cestami. Nejprve vyrazíme do Iny a pak do Kóšú, na hlavní silnici ani nevstoupíme."

„To ale znamená, že na cestě z Ubagami ke Gonbeiskému průmysku budeme muset zdolat hrozně vysokou horu."

„Přesně tak, jdeme! A nic nezkoušej, nebo ti tu tvoji kebuli rozseknu na dvě půlky. Nijak zvlášť tě nepotřebuju. Chci jen tvého koně. Měl bys být rád, že tě беру s sebou."

Temná cesta byla čím dál strmější. Když došli k Ubagami, napůl cesty k vrcholu hory, byli oba muži i kůň totálně vyčerpaní. Pod nohama se jim vlnily mraky jako vlny na moři. Na východě se objevily první záblesky světla.

Ocú se vezla celou noc, aniž by pronesla jediné slovo, ale když uviděla první paprsky slunce, tiše řekla: „Matahači, prosím, propusť toho muže a vrať mu koně. Slibuji, že neuteču."

Přiložila si dlaň na poraněnou paži a kousla se zlehka do rtů. „Neuteču. Nebo si myslíš, že chci, aby někdo viděl stopy po tvých jedovatých zubech?"

Obklopen hvězdami

1

Musaši byl už vzhůru. Seděl vzpřímeně na lůžku a s úžasem poslouchal vážnou výměnu názorů mezi matkou a jejím synem. Dávno na včerejší incident zapomněl, bral jej jako pouhé nedorozumění zapříčiněné jak svojí, tak Gonnosukeho chybou. „Mají opravdový smysl pro čest," říkal si, když se potichu přesouval do vedlejší místnosti. Došel až na její konec a nahlédl dovnitř škvírou v papírových posuvných dveřích.

Ve slabém světle vycházejícího slunce seděla Gonnosukeho matka zády k buddhistickému oltáři. Gonnosuke před ní pokorně klečel, oči klopil k zemi a po tváři mu tekly slzy.

„Matko," řekl Gonnosuke, „to už přeháníš. Copak nevidíš, jak mě to trápí?" Plakal a slova z něj jen trýskala.

„Pššt! Probudíš ho.“ Matčin hlas byl hebký, ale přísný. Bylo to, jako by hubovala tříleté dítě. „Když se cítíš tak špatně, tak se musíš dát zase dohromady a následovat svoji cestu celým srdcem. Nařikání ti v ničem nepomůže. Navíc se to nesluší. Utři si slzy.“

„Tak mi slib, že mi ten můj včerejší ostudný výkon promineš.“

„Musela jsem ti vynadat. Vše závisí na dovednostech. Říká se, že čím déle se muž s nikým neutká, tím slabším se stane. Nedivím se proto, žes prohrál.“

„Takhle jsi to říkat nemusela, cítím se teď ještě hůř. Snažíš se ze mě vždy dostat, co se dá. A já pak takhle hloupě prohraju. Vidím, že nemám ani talent, ani vytrvalost stát se opravdovým válečníkem. Vzdám se bojových umění, stačí mi úděl rolníka. S motykou toho pro tebe dokážu víc než s holí.“

Matka jej popadla za límec kimona a prudce se na něj obořila: „Cos to řekl?“

2

„Že chceš být až do konce života rolníkem?“ řekla matka a přitáhla Gonnosukeho k sobě, až se jeho hlava ocitla na jejích kolenou, a pokračovala stejně rozčileným tónem. „Pouze jediná věc mě poslední léta držela při životě - naděje, že z tebe udělám samuraje a obnovím slávu našeho rodu. Proto jsem tě nutila číst ty knihy a studovat bojová umění. Proto mi k životu stačilo tak málo. A ty... Ty teď chceš všechno zahodit?“

Také se rozplakala. „Podařilo se mu nad tebou vyhrát, měl bys raději myslet na odvetu. Je ještě tady. Až se probudí, vyzvi ho na další souboj. Je to jediný způsob, jak si můžeš zase začít věřit.“

Gonnosuke zvedl hlavu a smutně řekl: „Kdybych to dokázal, matko, tak bych se necítil tak jako teď.“

„Co je to s tebou? Vůbec tě nepoznávám. Kde je tvůj zápal?“

„Včera večer, když jsem s ním šel k jezeru, jsem čekal na příležitost zaútočit na něj, ale nedokázal jsem to udělat. Uklidňoval jsem se myšlenkou, že je to obyčejný samuraj bez pána. Když jsem se ale na něj podíval, ruce mě odmítly poslechnout.“

„Protože uvažuješ jako zbabělec.“

„A co má být? To, že mám v sobě krev samurajů z Kiso, vím moc dobře. Modlil jsem se před božstvem z Ontake celých dvacet jedna dní.“

„Nedal sis snad před božstvem z Ontake slib, že pomocí své hole založíš vlastní školu?"

„Ale to bylo jen z domýšlivosti. Nevěděl jsem, že existují i jiní muži, kteří se umí tak dobře bít. Jak bych mohl založit vlastní školu, když je moje umění tak nevyzrálé, jak jsem předvedl včera? Než žít v chudobě a vidět tě hladovět, to raději svou hůl zlomím a zapomenu na ni."

„Nikdy předtím jsi neprohrál a těch zápasů bylo docela dost. Možná pro tebe božstvo z Ontake připravilo včerejší prohru jako důležitou lekci. Možná je to trest za to, že sis příliš věřil. Péče o mě místo zdokonalování techniky hole mě v žádném případě nebude těšit. Až se ten samuraj probudí, tak ho hezky vyzvi. Teprve když znovu prohraješ, přijde čas, abys hůl zlomil a zapomenul na své cíle."

Musaši se vrátil do své místnosti, aby si vše trochu promyslel.

3

Pokud jej Gonnosuke vyzve, bude muset bojovat. A pokud bude bojovat, určitě vyhraje. Gonnosuke bude zoufalý a jeho matce to zlomí srdce.

„Musím se tomu souboji vyhnout," došel k závěru.

Potichu odsunul dveře na verandu a vyšel ven. Ranní slunce zalévalo stromy bělavým světlem. V rohu dvorku blízko skladiště stála kráva, vděčná za další den a trávu, která jí rostla u nohou. Musaši se s ní beze slov rozloučil, prošel větrolamem a odkráčel na cestu vinoucí se mezi políčky.

Hora Koma byla dnes vidět od úpatí až po vrchol. Na obloze byl nespočet mraků, malých a načechraných, různých tvarů, svobodně si pluly ve větru.

„Džótaró je mladý a Ocú křehká," mluvil sám pro sebe. „Ale na světě jsou lidé, kteří mají v srdci dobro a o to, co je mladé a křehké, se starají. Kosmické síly rozhodnou, zda je najdu nebo ne." Už se zdálo, že jeho duše, zmatená od onoho dne u vodopádu, ztratila svou cestu. Nyní se konečně vrátila na vytyčenou dráhu, po které měla kráčet. Přemítání o Ocú a Džótaróovi se mu toho rána zdálo krátkozraké, bez ohledu na to, jak důležití pro něj byli. Jeho mysl musí být upnuta na cestu, již se rozhodl vytrvale sledovat, jak v tomto, tak v budoucím životě.

Narai, do níž dorazil krátce po poledni, očividně prosperovala. Jeden obchod venku vystavoval různé druhy kožešin. Jiný se specializoval na hřeben z Kiso.

S úmyslem zeptat se na cestu nakoukl Musaši do obchodu, který prodával léčivé lektvary z medvědí žluči. Stál tam nápis „U Velkého medvěda“ a u vchodu bylo skutečně jedno zvíře zavřené v kleci.

Majitel k němu stál zády. Dolil si do šálku čaj a řekl: „Čím můžu sloužit?“

„Mohl byste mi poradit, kde najdu obchod jistého Daizóa?“

„Daizóa? Ten sídlí dole na rozcestí.“

Majitel vyšel s šálkem čaje v ruce ven a ukázal na cestu dolů. Když uviděl učedníka, který se právě vrátil z pochůzky, řekl: „Pojď sem. Tady pán by se rád dostal k Daizóovi. Nezná to tady, tak ho tam odveď.“

Učedník, který měl hlavu vyholenou tak, že mu zůstal chomáč vlasů vpředu a chomáč vzadu, ale žádné vlasy uprostřed, odkrácel s Musašim v závěsu. Musaši, vděčný za prokázanou laskavost, došel k závěru, že si zdejší lidé Daizóa dost považují.

„Tady to je, pane,“ řekl učedník. Ukázal na dům na levé straně a hned odešel.

4

Musaši očekával, že to bude obyčejné bylinkářství, ale to, co viděl, jej překvapilo. Mřížkované přední okno bylo široké pět a půl metru a za obchodem stála dvě skladiště. Dům byl obrovský, vypadalo to, že se táhne daleko dozadu za vysokou zdí, kterou byl obklopen zbytek komplexu. Impozantní vchod do domu byl zavřený.

Musaši váhavě otevřel dveře a zavolal: „Dobrý den!“ Rozlehlý, potměný interiér mu připomínal lihovar. Díky hliněné podlaze byl uvnitř příjemný chládek.

Před skříní s přihrádkami v místnosti se slaměnými rohožemi stál obchodní příručí.

Musaši za sebou zavřel dveře a vysvětlil, co zde pohledává. Nestačil to ani dopovědět a příručí přikývl a řekl: „Takže vy jste přišel pro toho chlapce.“ Uklonil se a nabídl Musašimu polštář k sezení. „Je mi líto, že vás musím zklamat, ale právě jste se minuli. Ukázal se tu kolem půlnoci, když jsme chystali vše potřebné k pánově cestě. Vyprávěl o únosu té dívky a žádal našeho pána, aby

mu ji pomohl najít. Pán řekl, že mu rád pomůže, ale že nemůže nic slíbit. Ale pokud ji unesli zdejší lapkové či jiní pobudové, neměl by to být problém. Údajně se však jednalo o někoho cizího a v tom případě se dotyčný bude nejspíš vyhýbat hlavním cestám.

Ráno pán poslal několik lidí, aby zjistili, co se dá, ale žádnou stopu nenašli. Chlapce to dost zkrušilo a pán navrhl, že může jít s ním, že ji třeba najdou cestou a možná narazí i na vás. To chlapce nadchlo, a tak se hned vydali na cestu. Už je tomu několik hodin. Je opravdu škoda, že jste se nepotkali."

5

Musaši byl zklamaný, přestože by to nestihl, ani kdyby vyrazil dřív a šel rychleji. Uklidňoval se alespoň myšlenkou, že ještě není všem dnům konec.

„Kam tedy Daizó šel?" zeptal se.

„Těžko říct. Náš obchod je veden trochu jiným způsobem, než je obvyklé. Byliny se připravují v horách a teprve pak se nosí sem. Dvakrát do roka, na jaře a na podzim, zde prodejci nakoupí zásoby a vyrazí na cesty. Jelikož náš pán není příliš zaneprázdněn, často se vydává na výlety, někdy do chrámů nebo k svatyním, někdy do lázeňských letovisek a jindy zas k proslulým přírodním sceneriím. Myslím, že tentokrát má namířeno do chrámu Zenkódži, chce putovat nějakou dobu po Ečigu a pak jít do Eda. Je to ovšem jen moje domněnka. Sám o své cestě nemluvil... Nedáte si trochu čaje?"

Musaši v nezvyklém prostředí místnosti netrpělivě čekal, až mu donesou z kuchyně čaj. Když se ho dočkal, zeptal se, jak Daizó vypadá.

„Až ho potkáte, určitě okamžitě poznáte, že je to on. Je mu padesát dva let, je docela robustní, očividný silák, a má hranatý, brunátný obličej podobaný od neštovic. A na pravé skrání má malou lysinu."

„Jak je vysoký?"

„Tak středně."

„A co má na sobě?"

„Když se mě ptáte, tak mě napadá, že nejsnáze ho poznáte právě podle oblečení. Má na sobě proužkované kimono z čínské bavlny, které si objednal v Sakai speciálně na tuto cestu. Je to dost neobvyklá látka. Pochybují, že by měl někdo něco podobného."

Musaši si udělal jakous takous představu o Daizóově charakteru a

vzhledu. Ze zdvořilosti zůstal, aby dopil nabídnutý čaj. Nemohl Džótaróa dohnat před setměním, ale odhadoval, že když půjde celou noc, dojde do průsmyku Šiodžiri ještě před úsvitem a tam na ně počká.

Když došel na úpatí průsmyku, slunce dávno zapadlo a na cestu se měkce snášela večerní mlha. Bylo pozdní jaro. Světla v domech podél cesty zdůrazňovala osamělost hory. K vrcholu průsmyku zbývalo ještě víc než osm kilometrů. Musaši stoupal vzhůru, odpočal si, až když došel do Inodžigahary, vysoce položeného místa kousek od vrcholu průsmyku. Lehl si obklopen zářícími hvězdami a nechal se unášet proudem svých myšlenek. Netrvalo dlouho a usnul hlubokým spánkem.

Matčina rada

1

Nejvyšší bod skalnaté vyvýšeniny, která na náhorní planince vypadala jako nádor, byl vyznačen malou svatyní zvanou Sengen. Bylo to zároveň nejvýše položené místo celé oblasti Šiodžiri.

Musašiho vyrušil ze spánku čísi zvučný hlas. „Pojď až sem,“ volal nějaký muž. „Je odsud vidět hora Fudži.“ Musaši se posadil a rozhlédl se kolem dokola, ale nikoho neviděl.

Ranní světlo bylo oslepující. V dálce na moři mraků se vznášel rudý kužel hory Fudži stále zahalený v zimním sněhovém kabátu. Pohled na ni jej uchvátil. Tuto slavnou horu viděl několikrát na obrazech a nesl si v paměti její podobu, ale nyní to bylo poprvé, co ji spatřil na vlastní oči. Byla od něj vzdálena hodně přes sto kilometrů, ale zdálo se, že leží ve stejné rovině jako on.

„Nádhera,“ řekl dojatě a nesnažil se utírat slzy, které mu kanuly z mžourajících očí.

Žasl nad vlastní malostí, bylo mu smutno při myšlence na svou bezvýznamnost ve srovnání s vesmírem. Od vítězství u velké borovice začal pomalu věřit tomu, že je opravdu málo těch, pokud vůbec existují, o nichž by bylo možno říct, že jsou stejně dobrými šermíři jako on. Jeho vlastní život na zemi byl krátký, omezený, krása a velkolepost hory Fudži byla věčná. Znepokojilo jej to a zároveň trochu deprimovalo. Ptal se sám sebe, jakou důležitost přisoudit svým úspěchům na cestě meče.

V tom, jak jej příroda majestátně a neúprosně převyšovala, byla jistá nevyhnutelnost, bylo v povaze vesmírného řádu, že byl odsouzen, aby navždy zůstal níže než ona. Klekl si před horou na kolena s nadějí, že mu bude jeho domýšlivost odpuštěna, a sepal ruce k modlitbě za věčný pokoj jeho matky a bezpečnost Ocú a Džótaróa. Vyjádřil poděkování zemi a prosil, aby mu bylo dovoleno stát se velkým, i když nikdy nemůže dosáhnout velikosti přírody.

Ale když takto klečel, napadaly jej i jiné myšlenky. Co jej vede k tomu, aby si myslel, že je malý? Nebyla snad příroda velká jenom proto, že se tak jevila v lidských očích? Neexistovali bohové jenom tehdy, když hovořili se srdci smrtelníků? Lidé - živé bytosti, nikoli neživé kameny - byli schopni vykonávat velké věci.

„Jako člověk,“ řekl si pro sebe, „nejsem od bohů ani vesmíru daleko. Můžu se jich dotknout svým devadesát čísel dlouhým mečem, který nosím vždy u sebe. Rozdíl mezi přírodou a lidstvem nebude trvat věčně. Ne, pokud se stanu opravdovým mistrem, plně rozvinutou bytostí.“

Jeho hloubání bylo přerušeno povídáním několika obchodníků, kteří vyšplhali na vrchol blízko místa, kde stál on, a zírali na vzdálenou horu.

„Měli pravdu. Vážně je odsud vidět.“

„Ne vždy se ale vydaří takhle pěkné počasí, aby se jí člověk mohl poklonit.“

2

Poutníci proudili oběma směry jako mravenci se svým různorodým nákladem. Dříve nebo později se zde musí objevit Daizó s Džótaróem. I kdyby se mu je nepodařilo rozeznat mezi ostatními, určitě si všimnou nápisu, který nechal na úpatí skalnaté vyvýšeniny: „Pro Naraie Daizóa. Až tudy půjdete, rád bych se s vámi setkal. Budu čekat u svatyně na vrcholu. Musaši, Džótaróův učitel.“

Slunce bylo vysoko nad obzorem. Musaši sledoval cestu jako ostříž, ale Daizóa zatím neviděl. Na druhé straně průsmyku se cesta větvila do tři stezek. Jedna vedla přes Kóšú přímo do Eda, druhá, ta hlavní, směřovala k Edu ze severu přes Usuiský průsmyk a poslední se stáčela k vzdáleným východním provinciím. Ať už Daizó směřoval na sever k Zenkódži nebo na východ do Eda, musel projít tímto průsmykem. Ale jak se Musaši mohl sám přesvědčit, lidé

nechodí vždy předpokládanými cestami. Obchodník s bylinkami mohl jít mimo ušlapanou cestu, nebo mohl strávit ještě jednu noc na úpatí průsmyku. Musaši usoudil, že by nemuselo být od věci vrátit se tam a poptat se po něm.

Když vyrazil na cestu dolů ze skalnatého vršku, zaslechl známý chrčivý hlas. „Tamhle je, nahoře!“ Musašimu se okamžitě vybavila hůl, s kterou měl předevčírem tolik práce.

„Pojďte sem!“ volal na něj z dálky Gonnosuke. S holí v ruce zíral upřeně na Musašiho. „Utekl jste! Domyslel jste si, že vás ještě jednou vyzvu, a utekl jste. Pojďte sem dolů a bojуйте!“

3

Musaši se zastavil mezi dvěma balvany, o jeden se opřel a mlčky se zadíval na Gonnosukeho.

Gonnosuke z toho usoudil, že se k němu nehodlá přiblížit, a tak řekl své matce: „Počkej tady. Půjdu nahoru a dám mu za vyučenou. Uvidíš.“

„Nikam nepůjdeš!“ zastavila jej matka sedící na krávně. „Přesně tohle je tvoje slabý místo. Jsi netrpělivý. Než se pustíš do souboje, musíš přechíst protivníkovy úmysly. Co když na tebe svrhne balvan? Co uděláš pak?“

Musaši je slyšel, ale ne natolik, aby rozuměl tomu, co si povídají. Ale byl přesvědčen, že už vyhrál. Věděl už, jakým způsobem Gonnosuke svou hůl používá.

Zlobila jej spíše jejich zahořklost a touha po pomstě. Pokud by Gonnosuke znovu prohrál, jejich vztek by se jen zvýšil. Po zkušenosti s Jošiokovou školou věděl, že pošetilé souboje mohou vést jen k mnohem většímu nepřátelství. A navíc tu byla Gonnosukeho matka, v níž Musaši spatřoval druhou Osugi, ženu, která slepě milovala svého syna a byla schopna navěky nenávidět kohokoli, kdo by mu ublížil.

Otočil se a vykročil zpět k vrcholu.

„Počkejte!“

Musašiho zadržela síla matčina hlasu, zastavil se a otočil.

Stařena slezla z krávy a došla k úpatí skalnatého vršku. Když si byla jista, že ji pozoruje, klekla si a s oběma rukama na zemi se mu hluboce uklonila.

Musaši neudělal nic, aby se před ním musela takto snižovat, ale

také se jí uklonil. Ruka mu vyjela, jako by jí pomáhal vstát.

„Dobrý samuraji!“ křičela. „Stydím se, že se musím uchýlovat k takovému věcem. Jsem si jistá, že máte pro mou tvrdohlavost jen pohrdání. Ale nejednám tak z nenávisti či zlé vůle. Žádám vás o soucit s mým synem. Deset let cvičil zcela sám - bez učitele, přátel, bez opravdových protivníků. Prosím, dejte mu ještě jednu lekci v umění boje.“

Musaši ji mlčky poslouchal.

„Byla bych nerada, kdybyste nás takto opustil,“ pokračovala vzrušeně. „Výkon mého syna před dvěma dny byl mizerný. Pokud neučiní něco, co dokáže jeho schopnosti, ani on, ani já se nebudeme moct podívat do tváře svým předkům. Je teď jen obyčejným rolníkem, který prohrál svůj zápas. Jelikož se mu poštěstilo setkat se s tak dobrým bojovníkem, bylo by pro něj hanbou, kdyby nemohl těžít z této zkušenosti. Proto jsem ho sem přivedla. Prosím, vezměte v potaz mou prosbu a přijměte jeho výzvu.“

Když domluvila, znovu se Musašimu uklonila, jako by uctívala nějaké božstvo.

4

Musaši sešel dolů, chytil stařenu za ruku a pomohl jí sednout si znovu na krávu. „Gonnosuke,“ řekl, „chop se zas provazu. Popovídáme si o tom cestou. Ještě náš souboj zvážím.“

Musaši šel kousek před nimi, a přestože navrhl, aby celou věc ještě prodiskutovali, nepromluvil ani slovo. Gonnosuke se podezřívavě díval na jeho záda a co chvíli pomrkával po nohách krávy, kterou vedl na provaze. Jeho matka vypadala ustaraně.

Když ušli po náhorní rovině asi dvě stě metrů, Musaši kývl hlavou a otočil se. „Budu bojovat,“ řekl.

Gonnosuke upustil provaz a zeptal se: „Jste připravený hned teď?“ Rozhlédl se, aby se ujistil, zda není v nevýhodném postavení, jako by se chtěl pustit do souboje rovnou na místě.

Musaši si jej nevšímal a oslovil jeho matku: „Jste připravena na nejhorší? Mezi takovýmto soubojem a soubojem na život a na smrt není příliš velký rozdíl, i když se nepoužívají stejné zbraně.“

Stařena se poprvé zasmála. „To mi není potřeba říkat. Pokud prohraje s někým mladším, jako jste vy, tak to může rovnou bojová umění vzdát. V tom případě by stejně jeho život ztratil smysl. Jestli

to tak dopadne, nebudu k vám cítit zášť."

„Je-li tomu tak, souhlasím." Sebral ze země provaz, který upustil Gonnosuke, a řekl mu: „Jestli zůstaneme na cestě, budou nám překážet kolemjdoucí. Přivažme krávu nahoru, a pak spolu můžeme bojovat, jak dlouho budete chtít."

Uprostřed rovinky stál vysoký modřín. Musaši na něj ukázal a společně šli až k němu.

„Tužte se, Gonnosuke," řekl nevzrušeně.

Gonnosukeho nebylo třeba dvakrát pobízet. Během okamžiku stál před Musašim s holí namířenou k zemi.

Musaši měl prázdné ruce, stál tam naprosto uvolněně.

„Nehodláte se nijak připravit?" zeptal se Gonnosuke.

„Na co?"

Gonnosuke zrudl vzteky. „Dojděte si pro něco, čím budete bojovat. Cokoli chcete."

„Jsem připravený."

„Beze zbraně?"

„Svou zbraň mám tady," odpověděl Musaši a položil levou ruku na jílec svého meče.

„Chcete bojovat mečem?"

Musaši se jen pousmál koutkem úst. Oba byli v situaci, kdy si nemohli dovolit plýtvat dechem na zbytečná slova.

Pod modřínem seděla Gonnosukeho matka. Při pohledu na hrozící nebezpečí zkameněla jako socha Buddhy.

5

„Nebojujte ještě. Počkejte!" volala matka.

Muži na sebe zírali, ani se nehnuli. Zdálo se, že ji ani jeden neslyšel. Gonnosukeho hůl čekala v jeho ruce na příležitost k zasazení rány, jako by nasávala všechen vzduch na planince a chystala se jej jediným mocným výdechem ze sebe dostat. Musašiho ruka byla nadále přilepená na spodní straně jílice krátkého meče, jeho oči protivníka doslova probodávaly. V jejich myslích se již souboj započal, protože oči dokážou způsobit větší škodu než hůl nebo meč. Když je učiněn první výpad očima, meč nebo hůl už nic nezmuže.

„Počkejte!" volala matka znova.

„Co se děje?" zeptal se Musaši a uskočil dozadu do bezpečné pozice.

„To budete bojovat opravdickým mečem?"

„Když bojuji, tak nesejde na tom, zda mám v ruce opravdový nebo dřevěný meč."

„Nesnažím se vám v tom zabránit."

„Rád bych, abyste mě pochopila. Použití meče, ať už dřevěného nebo ocelového, je absolutní. Při opravdovém souboji neexistuje nic napůl. Jediný způsob, jak se vyhnout nebezpečí, je útek."

„Máte naprostou pravdu, ale myslím si, že při souboji je důležité, aby se oba protivníci navzájem představili. Pro oba je to setkání s protivníkem, se kterým se utkají jen zřídka. Po souboji už bude pozdě."

„Dobře."

„Gonnosuke, představ se jako první."

Gonnosuke se obřadně Musašimu uklonil a začal: „Mým vzdáleným předkem je údajně slavný Kakumjó, který bojoval pod praporem velkého válečníka z Kisa, Minamota no Jošinaky. Po Jošinakově smrti se Kakumjó stal stoupencem mnicha Hónena, a je možné, že pocházím ze stejného rodu jako on. Naši předci žili po celá století v této oblasti, ale v generaci mého otce jsme utrpěli pohanu, o které se raději nebudu zmiňovat. Toto trápení mě přivedlo s matkou do svatyně Ontake, kde jsem složil písemný slib, že následováním cesty samuraje vrátím naší rodině její dávnou čest. Před božstvem ze svatyně Ontake jsem si osvojil techniku boje s holí. Nazývám ji stylem Musó neboli stylem Zjevené mysli, protože se mi jí dostalo při zjevení ve svatyni. Lidé mi proto říkají Musó Gonnosuke."

Musaši mu opětovně uklonil a také se představil: „Má rodina pochází od Hiraty Šógena, jehož rod byl odnoží rodiny Akamacu z Harimy. Jsem jediným synem Šinmena Munisaie, který žil ve vesnici Mijamoto v Mimasace. Bylo mi dáno jméno Mijamoto Musaši. Nemám žádné blízké příbuzné a svůj život jsem zasvětil cestě meče. Pokud před vaší holí neobstojím, nemusíte si dělat starosti s mými ostatky."

Znovu zaujal bojový postoj a vzkřikl: „Tužte se!"

„Tužte se!"

6

Stařena sotva dýchala. Neupadla se svým synem do nebezpečí,

sama jej vyhledala. Úmyslně svého syna vrhla před Musašiho blýskající se meč. Podobný čin by byl pro jinou matku nemyslitelný, ale stařena byla přesvědčena, že udělala správně. Seděla formálním způsobem s rameny trochu nakloněnými dopředu a rukama škrobeně položenými na kolena. Vypadalo to, jako by se její tělo smrškló a zmenšilo. Stěží by někdo uvěřil, že porodila několik dětí, které už kromě jednoho pohřbila, a přestála bezpočet trápení jen proto, aby z jediného syna, který přežil, udělala opravdového válečníka.

Její oči zasvítily, jako by se všechna božstva a bódhisattvové shromáždili v jediné osobě, aby byli svědky této bitvy.

V momentě, kdy Musaši tasil, zamrazilo Gonnosukeho po celém těle. Instinkt mu říkal, že o jeho osudu, vydaném napospas Musašiho meči, je už rozhodnuto, protože v této chvíli před sebou viděl muže, s jakým se ještě nesetkal. Předě dvěma dny viděl Musašiho, jak provádí plynulé, ladné pohyby podobné graciézním, jemným tahům kaligrafie v trávovém stylu.

Na muže, kterému musel čelit teď, nebyl připraven. Tentokrát se Musaši jevil jako ztělesnění dokonalosti, která je v případě kaligrafie spatřována v precizně napsaných znacích ve formálním stylu.

Když zjistil, že svého soupeře neodhadl správně, nedokázal se přimět ke stejné divokému útoku jako posledně. Jeho hůl zůstala bezmocně napřažená nad hlavou.

Zatímco stáli tiše proti sobě, rozpustily se poslední zbytky ranní mlhy. Mezi nimi a vzdálenými horami prolétl nevšimavě pták. Pak náhle protal vzduch svist, jako by se onen pták řítíl k zemi. Nebylo možné říci, zda zvuk vydal meč nebo hůl. Bylo to nemožné stejně jako tlesknutí jedné ruky, o němž často hovoří přívrženci zenu.

Ve stejnou chvíli oba bojovníci v dokonalé koordinaci se svými zbraněmi změnili pozice. Změna proběhla stejnou rychlostí, jakou probíhá převedení obrazu z oka do mozku. Gonnosuke při svém výpadu minul. Musaši při obraně přetočil předloktí a máchl jím vzhůru až nad Gonnosukeho hlavu, přičemž těsně minul jeho pravé rameno a spánek. Hned nato přišel Musašiho mistrovský zpětný sek, týž, jímž už přivedl tolik protivníků k zoufalství. Avšak Gonnosuke uchopil hůl ze široka oběma rukama a zachytil meč nad hlavou.

Kdyby meč nezasáhl hůl našikmo, Gonnosukeho zbraň by byla nepochybně rozseknuta vedví. Během tohoto pohybu vytrčil levý loket dopředu a pravý zvedl nahoru s úmyslem zasáhnout Musašiho solar, ale rozhodující výpad se nezdařil, konec hole skončil pár

centimetrů od Musašihho těla.

7

Kvůli zkrřížení meče a hole nad Gonnosukeho hlavou nemohl žádný z nich ani postoupit vpřed, ani se stáhnout. Oba věděli, že chybný pohyb by znamenal jistou smrt. Přestože tato pozice byla podobná bezvýchodnému zkrřížení dvou mečů, Musaši si byl vědom podstatných rozdílů mezi mečem a holí. Hůl neměla žádnou záštitu, ostří, jilec ani hrot. Ale v rukách experta, jakým byl Gonnosuke, se mohla jakákoli část této sto dvacet centimetrů dlouhé zbraně změnit v ostří, hrot nebo jilec. Hůl byla tudíž mnohem univerzálnější než meč a mohla být použita rovněž jako krátké kopí.

Musaši nebyl schopen odhadnout Gonnosukeho reakci, nemohl tedy svou zbraň stáhnout. Na druhé straně Gonnosuke byl v ještě mnohem nebezpečnější pozici, jeho zbraň pasivně kryla Musašihho čepel. Kdyby jeho mysl jen na okamžik zaváhala, meč by mu rozsekl hlavu.

Gonnosuke zbledl. Kousal se do spodního rtu, mastný pot se mu leskl kolem zdvižených koutků očí. Jak se zkrřížené zbraně začaly třást, začal ztěžka dýchat.

„Gonnosuke!“ zakřičela jeho matka, ve tváři bledá stejně jako on. Napřímila trup a plácla se do boků. „Máš moc nahoře boky!“ zaryčela a naklonila se dopředu. Vypadala jako smyslů zbavená, její hlas zněl, jako by plivala krev.

Zdálo se, že meč a hůl zůstanou do sebe zaklesnuty tak dlouho, až se oba bojovníci promění v kámen. Když zazněl stařenin pokřik, odtrhli se od sebe s ještě větší razancí, než když proti sobě zaútočili.

Musaši zaryl paty do země a skočil dozadu dobré dva metry. Tato vzdálenost však byla překlenuta rychlým Gonnosukeho výpadem a sto dvaceti centimetry jeho hole. Musaši sotva stačil uskočit stranou.

Po zmaření tohoto zoufalého útoku zaklopýtal Gonnosuke dopředu, aby získal znovu rovnováhu. Vystavil tak Musašimu svá záda. Musaši vyrazil rychlostí dravého jestřába, a vzápětí se tenký záblesk světla spojil se zádovým svalstvem protivníka, který se zabučením poráženého telete zavrával a padl tváří k zemi. Musaši se zuchnutím dosedl do trávy, držel se za břicho.

„Prohrál jsem,“ řekl.

Gonnosuke se neozýval.

8

Gonnosukeho matka nebyla schopna ani slova, bezvýrazně zírala na ležící postavu.

„Použil jsem horní hranu meče," řekl Musaši, když se k ní otočil. Protože se nezdálo, že to pochopila, dodal: „Doneste mu nějakou vodu. Nic vážného se mu nestalo."

„Cože?" vykřikla nevěřičně stařena. Když viděla, že synovi neteče krev, dopotácela se k němu a objala ho. Volala na něj, pak mu přinesla vodu a třásla s ním tak dlouho, až se probral.

Gonnosuke několik minut prázdně zíral na Musašiho, pak k němu došel a sklonil se před ním až k zemi. „Omlouvám se. Jste na mě příliš dobrý," řekl prostě.

Musaši se probral z polosnění, uchopil Gonnosukeho za ruku a řekl: „Kdepak. Já jsem prohrál." Rozevřel předeek kimona. „Podívejte se na tohle," ukazoval místo, kde jej zasáhla hůl. „Stačilo málo a byl bych mrtvý." Jeho hlas se trochu třásl, protože si nedokázal vybavit, kdy a jak k té ráně přišel.

Gonnosuke a jeho matka zírali na červenou skvrnu, ale nic neřekli.

Musaši si znovu utáhl kimono a zeptal se stařeny, proč upozornila svého syna na jeho boky. Pozorovala na jeho postoji něco chybného nebo nebezpečného?

„Nejsem v těchto věcech odbornicí, ale když jsem viděla, jak veškerou sílu vynakládá na udržení vašeho meče, tak se mi zdálo, že nemá žádnou šanci. Nemohl postoupit dopředu ani se stáhnout, byl příliš vzrušený. Ale přišlo mi, že když sníží boky a ruce nechá tak, jak byly, konec jeho hole zákonitě zasáhne vaši hrud'. Seběhlo se to tak najednou. V té chvíli jsem si nebyla plně vědoma, co říkám."

Musaši přikývl, musel uznat, že měl štěstí, že se mu dostalo užitečné lekce, aniž by za ni musel zaplatit životem. Gonnosuke také poslouchal s upřímným zájmem, nepochybně to i jemu poskytlo nový vhled do podstaty věci. To, co právě zažil, nebylo jen pomíjivým zjevením, ale cestou na hranici života a smrti. Jeho matka, když zjistila, že je jen krok od naprosté zkázy, mu poskytla lekci v umění přežít.

O mnoho let později stvořil Gonnosuke svůj styl a stal se široko daleko známým. Techniku, kterou tehdy jeho matka objevila, zaznamenal ve svém spise. Přestože věnoval matčině starostlivosti a zápasu s Musašim poměrně hodně prostoru, o svém vítězství se ani

slůvkem nezmínil. Ba naopak, po zbytek života lidem vyprávěl, že prohrál a že tato porážka pro něj byla neocenitelnou lekcí.

Musaši popřál matce a jejímu synovi vše nejlepší a pokračoval z Inodžigahary do Kamisuwy. Netušil, že v jeho stopách jde samuraj, který se vyptává všech podkoních v přepřahacích stanicích stejně jako ostatních pocestných, zda nepotkali Musašiho.

Láska na jednu noc

1

Musašiho zranění bylo bolestivé, takže místo aby trávil čas v Kamisuwě a informoval se o Ocú a Džótaróovi, odjel do lázní Šimosuwa. Toto město na březích jezera Suwa bylo poměrně rozlehlé. Jenom domů obyčejných měšťanů zde bylo více než tisíc.

V hostinci pro knížata byla lázeň zastřešená, ale jinak byly nádrže podél cesty otevřené a volně přístupné komukoli.

Musaši pověsil šaty a oba meče na strom a ponořil se do kouřící vodní lázně. Když si masíroval nateklé místo na pravé straně břicha, opřel si hlavu o skálu na okraji nádrže, zavřel oči a vychutnával příjemný pocit uvolnění. Slunce začínalo zapadat a z hladiny jezera, které viděl mezi rybářskými domky na pobřeží, stoupala načervenalá mlha.

Mezi nádrží a cestou, na které se za obvyklého hluku a shonu přesouvali sem a tam lidé a koně, leželo několik malých zeleninových záhonů. V obchodě s olejem na svícení a jinými drobnostmi si nějaký samuraj kupoval slaměné sandály. Když si vybral vyhovující pár, posadil se na lavičku, sundal ty staré a zavázal si nové.

„Určitě jste o tom slyšel," říkal prodavači. „Stalo se to pod velkou košatou borovicí v Ičidžódži poblíž Kjóta. Ten potulný samuraj si to tam rozdál s celým rodem Jošioků a bojoval s takovou odvahou, o jaké se dnes slyší jen málokdy. Určitě tudy šel. Jste si jistý, že jste ho neviděl?"

Přes všechnu jeho horlivost se zdálo, že samuraj ví o muži, kterého hledá, velmi málo. Neznal ani jeho věk, ani jak by mohl být oblečený. Když se mu dostalo negativní odpovědi, byl zklamáný. Zatímco si zavazoval sandály, dvakrát nebo třikrát zopakoval: „Musím ho nějak najít."

Tomu samuraji mohlo být kolem čtyřiceti, byl dobře oblečený a tvář měl z putování pod sluncem opálenou. Kolem šňůrek jeho klobouku mu na skráních vyčuhovaly vlasy a tvrdost jeho výrazu odpovídala jeho mužné postavě. Musašiho napadlo, že má na těle stopy a mozoly od brnění. „Nepamatuju si, že bych ho někdy předtím viděl," pomyslel si. „Ale pokud se tu prochází a mluví o Jošiokově škole, možná je to jeden z jejích žáků. Ta škola měla tolik žáků, a tak málo jich za něco stálo. Možná vymýšlí plán, jak se mi pomstít."

Když muž nakoupil a odešel, Musaši se osušil a oblékl v domnění, že je vzduch čistý. Ale když vyšel na ulici, skoro do něj vrazil.

Samuraj se uklonil, pátravě se zahleděl do jeho obličeje a řekl: „Nejste Mijamoto Musaši?"

2

Musaši kývl a samuraj, bez ohledu na jeho podezřavý výraz, dodal: „Já to věděl." Po krátkém chvalo zpěvu na svůj důvtip pokračoval, jako by se dobře znali: „Ani nevíte, jak jsem rád, že jsem vás konečně našel. Měl jsem pocit, že jsem na vás narazil už někde cestou." Aniž by dal Musašimu šanci promluvit, hned ho přemlouval, aby s ním přespal ve stejném hostinci. „Dovolte, abych vás ujistil," dodal, „že si o mne nemusíte dělat starosti. Moje postavení, promiňte, že to tak říkám, je takové, že obvykle cestuji s deseti sloužícími a několika koňmi navíc. Jsem vazal Dateho Masamuneho, pána na hradě Aoba v Mucu. Jmenuji se Išimoda Geki."

Když Musaši pozvání netečně přijal, Geki rozhodl, že přespí v hostinci pro knížata, a vedl ho dovnitř.

„Nedáte si také koupel?" zeptal se. „Ale vlastně vy jste se asi už vykoupal. Tak si udělejte pohodlí a já se zatím vykoupu. Budu za chvíli zpátky." Svlékl si cestovní šaty, vzal ručník a odešel.

Přestože ten muž působil sympaticky, měl Musaši v hlavě plno otázek. Proč by ho takový dobře postavený válečník hledal? Proč se choval tak přátelsky?

„Nechtěl byste se převléct do něčeho pohodlnějšího?" zeptala se služebná a zdvořile mu nabídla jedno z bavlněných kimon pro hosty.

„Ne, děkuji. Nejsem si jistý, jestli zde zůstanu."

Musaši vyšel na verandu. Slyšel, jak služebná za ním tiše servíruje

misky k večeři. Díval se, jak se zčeřená hladina jezera mění z tmavě fialové na černou, a v duchu mu vytanuly Ocúiny smutné oči. „Nejspíš nehledám na správném místě," pomyslel si. „Když je někdo takový bídák, že unese ženu, určitě se bude městům vyhýbat." Zdálo se mu, že slyší Ocú volat o pomoc. Bylo opravdu správné držet se přesvědčení, že vše se děje z vůle nebes? Cítil se provinile, když tam jen tak stál a nic nedělal.

Když se vrátil z lázně, Išimoda Geki se omluvil, že ho nechal tak dlouho čekat, a posadil se k večeři. Všiml si, že Musaši má na sobě stále své kimono, a zeptal se: „Proč se nepřevlečete?"

„Cítím se pohodlně v tom, co mám teď na sobě. Nosím to pořád - na cestách, v domě, i když spím venku pod stromy."

Na Gekiho to udělalo dojem. „To mě mělo napadnout," řekl. „Chcete být vždy připraven bojovat, ať jste kdekoli. To by se panu Datemu líbilo." Hleděl s neskrývaným obdivem na Musašiho obličej, který ze strany osvětlovala lampa. Když se dostatečně vynadíval, řekl: „Pojďte. Posad'te se a dejte si sake." Vypláchl šálek v nádobě s vodou a nabídl ho Musašimu.

Musaši se posadil a uklonil. Položil si ruce na kolena a zeptal se: „Můžete mi, prosím, říct, proč se ke mně chováte tak přátelsky? A pokud vám to nebude vadit, proč jste se na mě tam na silnici vyptával?"

3

„Myslím si, že je jenom přirozené, že se divíte, ale není moc co vysvětlovat. Jednoduše pro vás mám slabost." Na chvíli se zarazil, potom se zasmál a pokračoval: „Ano, jde o bláznivou lásku, o situaci, kdy je jeden muž přitahován druhým."

Zdálo se, že Geki má pocit, že je tím vše dostatečně vysvětleno, ale pro Musašiho to tak snadné nebylo. I když se nezdálo nemožné, aby se jeden muž zamiloval do druhého, on sám nikdy takové pouto nezažil. Takuan byl příliš upjatý, než aby vzbuzoval silnou lásku. Kóecu žil v úplně jiném světě. Sekišúsai se tyčil tak vysoko nad Musašim, že jak zalíbení, tak nelibost byly nemyslitelné. I když to mohl být Gekiho způsob, jak mu zalichotit, muž, který něco takového prohlásí, se vystavuje možnosti, že bude nařčen z pokrytectví. Přesto Musaši nevěřil, že je tento samuraj obyčejný pochlebovač. Na to měl příliš slušné, příliš mužné vzezření.

„Co tím přesně myslíte, když říkáte, že vás to ke mně přitahuje?“ zeptal se Musaši zpříma.

„Možná jsem příliš domýšlivý, ale od té doby, co jsem slyšel o vašem hrdinském skutku v Ičidžódži, jsem nabyl přesvědčení, že jste muž, který by se mi líbil, opravdu moc líbil.“

„Takže vy jste byl tenkrát v Kjótu?“

„Ano, přijel jsem během prvního měsíce tohoto roku a pobýval jsem v rezidenci pana Dateho na Třetí ulici. Když jsem se den po boji náhodou zastavil u pana Karasumarua Micuhira, hodně o vás mluvil. Říkal, že se s vámi setkal, a zmínil se o vašem mládí a o tom, co jste dělal v minulosti. A protože mě to k vám tak přitahovalo, rozhodl jsem se, že se s vámi musím setkat. Cestou z Kjóta jsem viděl nápis, který jste pověsil v průsmyku Šiodžiri.“

„Aha, tak vy jste to viděl?“ Je ironií osudu, pomyslel si Musaši, že místo Džótaróa mu přivedl ten nápis někoho, o němž neměl ani potuchy.

Ale čím více o tom přemýšlel, tím méně se mu zdálo, že si zaslouží takovou úctu, jakou k němu Geki choval. Bolestně si uvědomoval své vlastní chyby a prohry, a tak ho Gekiho poklony uváděly do rozpaků.

S naprostou upřímností mu tedy řekl: „Myslím, že mě přeceňujete.“

„U pana Dateho slouží mnoho vynikajících samurajů. Jak asi víte, jeho léno má výnos devíti set milionů litrů rýže ročně. Poznal jsem skutečně mnoho schopných šermířů. Ale podle toho, co jsem se doslechl, se jich s vámi příliš mnoho srovnávat nemůže. Navíc jste ještě mladý. Máte celou budoucnost před sebou. A to je asi to, co mě na vás tak přitahuje, to je ta moje láska. Každopádně, teď když jsem vás našel, buďme přáteli. Napijte se a povídejte o čemkoli, co vás zajímá.“

4

Musaši v dobré náladě přijal pohár sake a začal se svým hostitelem popíjet. Zanedlouho byl v obličeji celý brunátný.

Geki, na němž nebyl alkohol vůbec znát, řekl: „My samurajové ze severu můžeme vypít hodně. Pijeme, aby nám bylo teplo. Pan Date toho vypije víc než kdokoli z nás. Se silným generálem v čele není možné, aby oddíly zůstávaly pozadu.“

Služebná nosila další a další sake. Dokonce ani poté, co několikrát

přistříhla knot lampy, neměl Geki dost. „Budeme pít celou noc," navrhl. „Tak si budeme moct povídat celou noc."

„Dobrá," souhlasil Musaši a s úsměvem dodal: „Řekl jste, že jste mluvil s panem Karasumaruem. Znáte ho dobře?"

„Nedá se říct, že bychom byli blízcí přátelé, ale za ta léta jsem ho při svých pochůzkách několikrát navštívil. Znáte ho, je velmi přátelský."

„Ano, seznámil mě s ním Hon'ami Kóecu. Na dvořana mi přišel plný elánu."

Geki se trochu nespokojeně zeptal: „To je váš jediný dojem? Kdybyste s ním byl chvilku promluvil, jistě by vás ohromila jeho intelligence a upřímnost."

„No, my jsme tenkrát byli ve čtvrti lásky."

„Tak v tom případě se, myslím, zdráhal odhalit své pravé já."

„A jaký ve skutečnosti je?"

Geki se posadil formálněji a poněkud vážnějším tónem řekl: „Má mnoho starostí. Mnoho bolestí. Diktátorské způsoby šógunátu jej velmi zneklidňují."

Mezitím si Musaši uvědomil, že od jezera slyší hlasy, a všiml si stínů, které vytvářelo bílé světlo lampy.

Geki se najednou zeptal: „Musaši, příteli, kvůli komu se snažíte zdokonalovat vaše šermířské umění?"

Musaši o tom nikdy nepřemýšlel, a tak odpověděl s bezelstnou upřímností: „Kvůli sobě."

„To je celkem v pořádku, ale kvůli komu se snažíte být stále lepší a lepší? Vaším cílem není určitě jen osobní čest a sláva. To stěží uspokojí muže vašeho formátu." Geki se tak náhodou nebo záměrně dostal k tomu, o čem chtěl skutečně mluvit. „Ted' když je celá země pod Iejasuovou vládou," prohlásil, „tak se nám zdá, že žijeme v míru a blahobytu. Ale je to doopravdy tak? Mohou lidé za současného systému žít skutečně šťastně?"

Po několik století tu byli Hódžóové, Ašikagové, Oda Nobunaga, Hidejoši - dlouhá řada vojevůdců, kteří neustále utlačovali nejen lid, ale také císaře a dvůr. Císařskou vládu jen využívali a lid nemilosrdně vykořisťovali. Veškerých výhod se dostávalo jen vojenské třídě. Takhle to tu už chodí od Minamota no Joritoma, mylím se? A ani dnes tomu není jinak.

Nobunaga si, zdá se, uvědomoval tuto nespravedlnost, přinejmenším dal císaři postavit nový palác. Hidejoši nejen pocítl

císaře Gojózeie tím, že od knížat vyžadoval, aby mu vzdávala hold, ale dokonce se pokusil i o dosažení blahobytu a štěstí obyčejných lidí. Ale co Iejasu? Nezajímá ho nic kromě bohatství vlastního rodu. Takže štěstí lidu a dobro císařské rodiny jsou opět obětovány v zájmu vytvoření bohaté a silné vojenské diktatury. Zdá se, že jsme na prahu dalšího věku tyranie. Nikoho tento stav netrápí více než pana Dateho Masamuneho nebo, v případě dvorské šlechty, pana Karasumarua."

5

Geki se odmlčel a očekával nějakou reakci, ale dostalo se mu jen nezřetelného „Hm“.

Jako všichni i Musaši si uvědomoval drastické politické změny, ke kterým došlo od bitvy u Sekigahary. Ale nikdy nevěnoval pozornost tomu, co dělají knížata z ósacké frakce, či skrytým motivům Tokugawů nebo postojům mocných vnějších knížat, jakými byli Date a Šimazu. Vše, co o Datem věděl, bylo, že jeho léno má oficiální příjem pět set čtyřicet milionů litrů rýže ročně, ale ve skutečnosti to činilo kolem devíti set milionů, jak se zmínil Geki.

„Dvakrát ročně,“ pokračoval Geki, „posílá pan Date výnos z našeho knížectví panu Konoemu do Kjóta, aby jej předal císaři. Nikdy na to nezapomněl, dokonce ani v dobách války. Proto jsem byl v Kjótu.“

Hrad Aoba má jako jediný v zemi zvláštní místnost určenou pro císaře. Je samozřejmě nepravděpodobné, že by byla kdy využita, ale pan Date ji stejně nechal udělat. Postavil ji ze dřeva přivezeného ze starého císařského paláce, když jej přestavovali. Nechal to dřevo přivést lodí z Kjóta do Sendaie.

A ještě vám řeknu něco o válce v Koreji. Během tamních válečných tažení bojovali Kató, Koniši a ostatní generálové za vlastní slávu a vítězství. U pana Dateho to bylo jinak. Místo znaku své rodiny nosil znak vycházejícího slunce a každému říkal, že by nikdy své muže nepřivedl do Koreje jen pro slávu svého vlastního rodu nebo slávu Hidejošiho. Odjel do Koreje kvůli své lásce k Japonsku jako takovému."

Zatímco Musaši pozorně poslouchal, Geki se ponořil hlouběji do svého monologu a líčil svého pána v tom nejlepším světle. Ujišťoval Musašiho, že jeho pán je nepřekonatelný v cílevědomé oddanosti národu a císaři.

6

Geki na chvíli zapomněl na pití, ale pak se náhle podíval na láhev a řekl: „To sake je studené.“ Zatleskal na služebnou a chystal se objednat další.

Musaši ho spěšně přerušil. „Já už jsem vypil víc než dost. Pokud by vám to nevadilo, dal bych si teď raději trochu rýže a čaj.“

„Už?“ zamumlal Geki. Byl očividně zklamaný, ale z úcty ke svému hostu řekl dívce, aby přinesla rýži.

Geki pokračoval v mluvení i při jídle. Musaši si z jeho vyprávění utvořil obrázek, jak to v jejich knížectví vypadá. Dozvěděl se, že samurajové rodu Date mají zájem o cestu samuraje jako jednotlivci i jako celek, a stejně tak se zabývají problémem, jak ve shodě s touto cestou zachovávat disciplínu.

Tato cesta existovala od pradávna, kdy se zrodila válečnická třída, ale její morální hodnoty a závazky už nebyly ničím než mlhavou vzpomínkou. Během chaotických domácích válek v patnáctém a šestnáctém století byla etika válečníka pokřivena, pokud ne docela zničena, a nyní byl téměř každý, kdo byl schopen vládnout mečem či vystřelit šíp z luku, považován za samuraje, a to bez ohledu na pochopení či nepochopení hlubšího významu cesty meče.

Samozvaní samurajové těch dnů byli často muži horšího charakteru a podlejších instinktů než prostí rolníci nebo měšťané. Protože neměli nic než svaly a šermířskou zručnost, aby si zajistili respekt níže postavených lidí, v dlouhodobé perspektivě byli odsouzeni k zániku. To vědělo jen málo knížat, a pouhá hrstka předních vazalů Tokugawů a Tojotomiho pomýšlela na zavedení nové cesty samurajů, která by se mohla stát základem národní síly a prosperity.

Musašiho myšlenky se vrátily do let, kdy byl uvězněn na hradě Himeji. Takuan, který věděl, že pan Ikeda má ve své knihovně ručně psanou kopii *Cvičení na každý den* od Fušikiana, ji Musašimu přinesl, aby ji prostudoval. Fušikian byl pseudonym oslavovaného generála Uesugiho Kenšina. Ve své knize zaznamenal bod po bodu zásady denního etického tréninku pro potřebu svých hlavních vazalů. Díky tomu se Musaši dozvěděl nejen o Kenšinových osobních aktivitách, ale pochopil také, proč bylo Kenšinovo knížectví v Ečigu po celé zemi proslulé svým bohatstvím a vojenskou zdatností.

Stržen Gekiho nadšeným vyprávěním začínal mít pocit, že pan Date, kromě toho, že se jeho poctivost rovnala Kenšinově, vytvořil

ve své doméně atmosféru, která vedla samuraje k rozvoji nové cesty, takové, která by jim umožnila odolávat dokonce i šógunátu, pokud by to bylo nutné.

„Musíte mi prominout, že tu mluvím o věcech osobního zájmu," řekl Geki. „Co myslíte, Musaši? Nelákalo by vás přijet do Sendaie a vidět to na vlastní oči? Můj pán je čestný a přímý. Pokud jste člověk, který hledá správnou cestu, na vašem současném postavení mu nesejde. Můžete s ním mluvit, jako byste mluvil s kýmkoli jiným.

Velmi potřebujeme samuraje, kteří by byli ochotni zasvětit svůj život své zemi. Byl bych moc šťastný, kdybych vás mohl doporučit. Pokud proti tomu nic nemáte, můžeme jet do Sendaie společně."

Tou dobou už byly misky s jídlem dávno sklizeny, ale Gekiho nadšení nepolevovalo. Na Musašiho to udělalo dojem, ale zachovával opatrnost. „Budu si to muset promyslet, než budu schopen odpovědět," řekl.

Když si popřáli dobrou noc, Musaši šel do svého pokoje, lehl si a oči mu ve tmě jen zářily.

Cesta samuraje. Přemýšlel o tom, co tato cesta znamená pro něj samotného, pro jeho meč.

Náhle se mu zjevila pravda. Jeho cílem nebyly techniky jednotlivých šermířů, hledal všezahrnující cestu meče. Meč neměl být jen prostou zbraní, měl být odpovědí na životní otázky. Cesta Uesugiho Kenšina a Dateho Masamuneho byla příliš přísně vojenská, příliš úzkoprsá. Bylo na něm, aby posílil její lidský aspekt, aby jí dal větší hloubku, větší vznešenost.

Poprvé si položil otázku, zda je možné, aby se jeden nevýznamný muž stal součástí vesmíru.

Opětovně se ujistil, že jeho pravým směřováním bude cesta meče. S tímto přesvědčením pak klidně usnul.

Peníze

1

Musašiho první myšlenka po probuzení patřila Ocú a Džótaróovi, a přestože s Gekim vedl u snídaňe družný rozhovor, v duchu se zabíral problémem, jak je najít. Poté, co opustili hostinec, nevědomky zkoumal každý obličej, který na cestě potkali. Jednou či dvakrát se mu zdálo, že vepředu zahlédl Ocú, aby pak zjistil, že se

spletl.

„Zdá se, že někoho hledáte," poznamenal Geki.

„Hledám. Moji společníci a já jsme se cestou rozdělili. Dělán si teď o ně starosti. Myslím, že bych se raději myšlenky na společnou cestu do Eda měl vzdát a prohledat nějaké další cesty."

Geki zklamaně řekl: „To mě mrzí. Těšil jsem se na cestování s vámi. Doufám, že skutečnost, že jsem včera v noci příliš mnoho mluvil, vás neodradí od návštěvy Sendaie."

Gekiho přímý a mužný způsob jednání na Musašiho zapůsobil. „To je od vás velice laskavé," řekl. „Doufám, že jednou k tomu budu mít příležitost."

„Chci, abyste na vlastní oči viděl, jak se naši samurajové chovají. A pokud vás to nezajímá, tak to berte jako výlet za památkami. Můžete poslouchat místní písně a navštívit Macušimu. Je to opravdu nádherné místo." Geki se rozloučil a svižně vyrazil k průsmyku Wada.

Musaši se otočil a vrátil na místo, kde se z Nakasendó odděluje silnice do Kóšú. Jak tam stál a plánoval svou strategii, došla k němu skupina nádeníků ze Suwy. Podle šatů to byli nosiči břemen, pacholci nebo nosiči jednoduchých nosítek, jaká se v těch končinách používala. Přibližovali se pomalu, se zkříženými rukama jako armáda krabů. Když si ho neomaleně ohodnotili pohledem, jeden z nich řekl: „Pane, zdá se, že někoho hledáte. Nějakou slečinku, že jo? Nebo jen sluhu?"

2

Musaši zavrtěl hlavou, pokynul jim, aby si šli svou cestou, a otočil se. Nevěděl, jestli má jít na východ nebo na západ, ale nakonec se rozhodl strávit den prohledáním okolí. Pokud by jeho vyptávání nikam nevedlo, mohl by pak vyrazit do sídelního města s čistším svědomím.

Jeden z nádeníků jeho myšlenky přerušil. „Jestli někoho hledáte, mohli bychom vám pomoci," řekl. „Bude to lepší, než abyste tu postával na tomhle sluníčku. Jak ten člověk vypadá?"

Další dodal: „Ani si nebudeme říkat cenu za naše služby. Necháme to na vás."

Musaši se nechal obměkčit a detailně jim Ocu a Džótaróa popsal. Po poradě se svými kumpány jejich předák řekl: „Neviděli jsme je,

ale jestli se rozdělíme, určitě je najdeme. Únosci museli jít některou ze tří cest mezi Suwou a Siodžiri. Vy to tady neznáte, ale my jo."

Musaši, i když nebyl příliš optimistický, co se týkalo jeho šancí na úspěch v tak obtížném terénu, řekl: „Dobře, tak je jděte hledat."

„Domluveno," křikli všichni najednou.

Zase dali hlavy dohromady a okázale se domlouvali, kdo kam půjde. Pak vystoupil jejich vůdce a nesměle si mnul ruce: „Je tu jedna maličkost, pane. Víte... Nerad to říkám, ale jsme jen chudí nádeníci. Nikdo z nás ještě dnes nic nejedl. Napadlo mě, jestli byste nám nemohl dát předem, řekněme, půldenní plat a ještě trochu navíc. Ručím vám, že vaše společníky najdeme do západu slunce."

„Samozřejmě jsem měl v úmyslu vám něco dát."

Muž navrhl částku, ale Musaši po přepočítání peněz zjistil, že tolik u sebe nemá. Dobře si uvědomoval hodnotu peněz, ale když byl sám a nikoho nepodporoval, choval se k nim naprosto lhostejně. Přátelé a obdivovatelé mu občas přispěli na cestovní náklady, a pak zde byly chrámy, kde mohl přespát zdarma. Jindy spal venku nebo se obešel bez jídla. Ať tak či onak, vždy se mu dařilo nějak vyjít.

Na téhle cestě nechal finance na Ocú, která dostala slušnou sumu peněz na cestování od pana Karasumarua. Ona platila účty a každé ráno mu dávala určitou částku peněz na útratu, jako by byla jeho manželkou.

Nechal si pro sebe jen trochu peněz a zbytek rozdal těm mužům, kteří přestože očekávali více, souhlasili, že se hledání zhostí jako „přátelské služby".

„Čekajte na nás u dvoupatrové brány svatyně Suwa Mjódžin," navrhl mluvčí. „Do večera budeme zpátky s požadovanými zprávami." Rozešli se několika směry.

3

Než by promarnil den nicneděláním, šel se Musaši podívat na hrad Takašima a do města Šimosuwa. Sem tam se zastavil, aby si prohlédl ráz místní krajiny, což by se mohlo někdy v budoucnu hodit, a aby se podíval na způsob zavlažování polí. Několikrát se zeptal, zda jsou v okolí nějaké vynikající vojenští experti, ale nic zajímavého mu neřekli.

Jak se blížil západ slunce, šel do svatyně. Unavený a sklíčený se posadil na kamenné schody vedoucí k dvoupatrové bráně. Nikdo tam

nebyl, tak se prošel po rozlehlé svatyni. Ale když se vrátil k bráně, opět tam nikoho nenašel.

Znervózňovalo ho tiché podupávání koní. Když sešel po schodech, objevil přístřešek schovaný mezi stromy, kde starý podkoní krmil posvátné bílé koně.

Podezřívavě se na Musašiho podíval. „Mohu nějak pomoci?“ zeptal se příkře. „Máte snad co do činění se svatyní?“

Když uslyšel, proč tam Musaši je, dal se do nezadržitelného smíchu. Musaši, jemuž se vlastní situace nezdála vůbec legrační, nedokázal skrýt znechucení. Než se stačil ohradit, starý muž řekl: „Neměli byste chodit po cestách sám. Jste příliš nezkušený. Vážně jste věřil, že by ta sebranka trávila celý den hledáním vašich přátel? Jestli jste jim předem zaplatil, tak je už nikdy neuvidíte.“

„Chcete tím říct, že to jen tak hráli, když se rozdělili a odešli?“

Výraz v tváři podkoního teď vyjadřoval soucit. „Byl jste okraden!“ řekl. „Slyšel jsem, že v lesíku na druhé straně hory dnes celý den popíjelo a veselilo se asi deset pobudů. To budou nejspíš oni. Tohle se prostě stává.“ Pokračoval výčtem několika příběhů o tom, jak bezohlední nádeníci okradli pocestné o jejich peníze, ale vše zakončil smířlivě. „Tak to ve světě chodí. Příště byste si měl dávat větší pozor.“

Po této moudré radě sebral prázdný džber a odešel. Musaši se cítil hloupě. „Teď už se nedá nic dělat,“ povzdechl si. „Jsem obvykle hrdý na to, že nedávám svým nepřítelům žádnou šanci, a pak mě napálí banda negramotných nádeníků!“ Takovýto důkaz vlastní naivnosti mu připadal jako políček do tváře. Takové chyby mohly snadno pošramotit pověst o jeho bojovém umění. Jak by mohl muž, kterého by tak lehce napálili poddaní, úspěšně velet armádě? Jak stoupal zpět k bráně, rozhodl se dávat větší pozor na svět kolem sebe.

Ve tmě se rozhlížel jeden z oněch nádeníků, a jakmile spatřil Musašiho, zavolal na něj a seběhl mu po schodech naproti.

4

„Jsem rád, že jsem vás našel, pane,“ řekl. „Mám zprávu o jednom z těch lidí, co hledáte.“

„Vážně?“ podívil se Musaši. Ještě před chvílí se káral za svou naivitu, teď jej však těšilo vědomí, že na světě nejsou jenom samí

podvodníci. „Když říkáš o ‚jednom‘, myslíš tím chlapce nebo ženu?“

„Chlapce. Je s Naraiem Daizóem. Zjistil jsem, kde Daizó je, nebo přinejmenším kam jde.“

„A kam jde?“

„Věděl jsem, že ta banda, co jsem s ní byl dnes ráno, svůj slib nedodrží. Celý den se flákali a hráli hazard, ale mě vás bylo líto. Šel jsem z Šiodžiri do Seby a ptal jsem se každého, koho jsem potkal. O dívce nikdo nic nevěděl, ale služebná v hostinci, kde jsem jedl, řekla, že Daizó prošel Suwou dnes kolem poledne cestou k Wadskému průsmyku. Říkala, že měl s sebou chlapce.“

Zrozpačitělý Musaši mu téměř obřadně poděkoval: „Děkuji, žeš mi to přišel říct.“ Vyndal svůj váček s penězi, přestože věděl, že má sotva na jídlo pro sebe. Chvilí váhal, ale pak si uvědomil, že poctivost by neměla zůstat neodměněna, a dal nádeníkovi zbytek svých peněz.

Muž potěšené pozvedl peníze k čelu na důkaz díků a vesele odešel.

Když se Musaši díval, jak jeho peníze odcházejí dolů ulicí, cítil, že je utratil účelněji, než kdyby si naplnil žaludek. Nádeník zjistil, že poctivé chování se vyplácí, a možná zítra na cestě pomůže dalšímu pocestnému.

Byla už tma, ale rozhodl se, že místo aby přespal v nějakém rolnickém domě, přejde Wadský průsmyk. Když půjde celou noc, měl by Daizóa dohonit. Vydal se tedy na cestu.

5

Musaši si vychutnával svou samotu na opuštěné noční cestě. Cítil se dobře. Když tak počítal svoje kroky a poslouchal tichý hlas nebe nad sebou, dokázal na vše zapomenout a radovat se ze svého bytí. Když měl kolem sebe davy spěchajících lidí, jeho duše mu připadala smutná a opuštěná, ale teď se cítil plný síly a optimismu. Dokázal klidně a objektivně přemýšlet o životě a dokonce se pochválit, jako by chválil cizího člověka.

Krátce po půlnoci narušilo jeho přemítání světlo v dálce. Od překročení mostu přes řeku Očiai neustále stoupal. Jeden průsmyk byl za ním, a ten příští, Wadský, se před ním vypínal na pozadí hvězdné oblohy. Za ním pak mohl vidět ještě jeden vyšší průsmyk, Daimonský. Světlo přicházelo z údolí, jež se táhlo rovnoběžně s oběma hřebeny.

„To bude asi oheň," pomyslel si a poprvé teď pocítil hlad. „Třeba mě nechají usušit si rukávy a nabídnou mi trochu ovesné kaše."

Jak se přibližoval, viděl, že to není venkovní oheň, ale světlo z malé čajovny u silnice. Byla tam čtyři nebo pět stání pro koně, ale po koních ani památky. Zdálo se neuvěřitelné, že by v tuhle hodinu na takovém místě někdo byl, a přesto se zevnitř ozývaly veselé hlasy a praskání ohně. Několik minut nerozhodně postával pod okapem. Kdyby to byla chýše nějakého rolníka nebo dřevorubce, nedělalo by mu takový problém požádat o nocleh a nějaké zbytky od večere, ale tady se tím živili.

Vůně jídla posilovala jeho pocit hladu. Zahalil jej teplý kouř, nemohl se odtud odtrhnout. „No, když jim vysvětlím svoji situaci, možná mě nechají zaplatit soškou." Soškou byla míněna malá bohyně Kannon, kterou vyřezal ze dřeva staré švestky.

Když se vpotácel dovnitř, ohromení hosté přestali mluvit. Interiér byl jednoduchý, udusaná podlaha uprostřed s ohništěm, kolem kterého seděli tři muži na lavičkách. V kotli se vařilo kančí maso a obrovská ředkev. V popelu se ohříval džbáněk sake. Majitel byl otočený zády, krájel nakládanou zeleninu a dobrosrdečně si povídal.

„Co chcete?" zeptal se jeden z hostů, muž pronikavých očí a s dlouhými licousy.

6

Musaši byl příliš hladový, jeho dotaz neslyšel. Prošel kolem mužů, sedl si na kraj lavičky a řekl majiteli: „Dejte mi něco k jídlu, rychle. Bude stačit rýže a nakládaná zelenina. Cokoli."

Muž nalil trochu vývaru do misky se studenou rýží a postavil to před něj. „Chystáte se přejít v noci průsmyk?" zeptal se.

„Hm," zamumlal Musaši, který už držel v ruce hůlky a s chutí se pustil do jídla. Po druhém soustu se zeptal: „Nevíte, jestli tudy dnes kolem poledne neprocházeli směrem k průsmyku muž jménem Daizó? Narai Daizó. Má s sebou mladého chlapce."

„Asi vám nepomůžu," řekl hostinský a obrátil se na ostatní: „Tódži, neviděl jsi ty nebo tví přátelé staršího muže s chlapcem?"

Po chvíli se šeptání všichni tři odpověděli, že ne, a vrtěli při tom hlavami.

Musaši, nasycený a zahřátý teplým jídlem, si začal dělat starosti o účet. Kvůli přítomnosti ostatních o tom nechtěl s majitelem mluvit

hned na začátku, ale ani na chvíli se necítil jako žebrák. Prostě se zdálo důležitější nejdříve uspokojit vlastní žaludek. Rozhodl se, že kdyby majitel nechtěl sošku, nabídne mu svoji dýku.

„Je mi líto, že vám to musím říci," začal, „ale nemám u sebe žádné peníze. Nechci ale to jídlo zadarmo. Mám něco, čím bych mohl zaplatit, pokud na to přistoupíte."

Majitel odpověděl neočekávaně přátelsky: „To nevadí. Co máte?"

„Sošku Kannon."

„Skutečnou sošku?"

„No, není to dílo známého sochaře, vyřezal jsem ji já sám. Možná nemá ani cenu misky rýže, ale přesto se na ni podívejte."

Když začal rozvazovat šňůrky svého vaku, který s sebou nosil celá léta, tři muži přestali pít a sledovali jeho ruce. Kromě sošky bylo ve vaku jedno spodní prádlo na převlečení a psací potřeby. Když obsah vyndal, něco s žuchnutím dopadlo na zem. Ostatní překvapeně vyjekli, neboť to, co leželo u Musašiho nohou, byl váček s penězi, ze kterého se vysypalo pár zlatých a stříbrných mincí. Sám Musaši na ně ohromeně zíral neschopen slova.

Ostatní zírali na to bohatství s otevřenou pusou.

7

Musaši sáhl do vaku a vytáhl dopis. Stála v něm jediná věta: „Toto by mělo prozatím pokrýt vaše cestovní výdaje... Geki."

Musaši hned pochopil, o co jde. Byl to Gekiho způsob, jak si koupit jeho služby pro pana Dateho Masamuneho ze Sendaie a Aobského hradu. Rostoucí pravděpodobnost rozhodujícího střetu mezi rody Tokugawa a Tojotomi vyžadovala, aby velká knížata měla velký počet schopných bojovníků. Oblíbeným prostředkem v tomto bezohledném přetahování o několik nejschopnějších samurajů byl pokus dostat je do dluhů, nemusely být ani veliké, a pak jim navrhnout tichou dohodu o budoucí spolupráci.

Obecně se vědělo, že Tojotomi Hidejori poskytuje velké částky peněz Gotóovi Matabeiovi a Sanadovi Jukimurovi. Přestože se Jukimura uchýlil do ústraní na horu Kudó, přicházelo mu z Ósackého hradu tolik zlata a stříbra, že to Iejasu nechal prošetřit. Jelikož osobní požadavky bývalého generála žijícího v poustevně musely být velice skromné, bylo nad slunce jasnější, že peníze putovaly za několika tisíci zchudlými samuraji bez pána, kteří se

potloukali po okolních městech a čekali na vypuknutí nepokojů.

Proto objevení schopného válečníka, a Geki věřil, že se mu to povedlo, včetně jeho nalákání do pánových služeb bylo jednou z největších zásluh, jakou mohl dobrý vazal prokázat. A právě z toho důvodu neměl Musaši o Gekiho peníze zájem. Kdyby je použil, nechťně by se mu tím zavázal. Rozhodl se dar ignorovat, předstírat, že neexistuje.

Beze slova se sehnul pro váček a dal jej zpět do vaku. Obrátil se na majitele, jako by se nic nestalo, a řekl: „Dobrá, nechám vám tu místo peněz tu sošku.“ Muž se však zdráhal. „Na to teď přistoupit nemohu.“ „Je na ní něco špatného? Neříkám, že jsem skvělý sochař, ale...“ „Ne, není špatná a já bych si ji byl vzal, kdybyste neměl žádné peníze, jak jste říkal, ale vy jich máte plno. Proč tedy házíte peníze po zemi, aby je všichni viděli, když chcete, aby si všichni mysleli, že jste na dně?“ Ostatní hosté, kteří při pohledu na zlato vystřízlivěli a ožili, horlivě příkyvovali.

8

Musaši pochopil, že je marné tvrdit, že peníze nejsou jeho. Vytáhl tedy jeden stříbrný a podal jej majiteli.

„To je moc, pane,“ stěžoval si muž. „Nemáte něco menšího?“

Zběžná prohlídka ukázala, že jsou tam mince různé hodnoty, ale nic menšího. „Nedělejte si starosti s drobnými,“ řekl Musaši. „To je pro vás.“

Protože nemohl už déle předstírat, že peníze neexistují, schoval si váček za pás.

A pak, přestože se mu chtělo ještě chvíli se zdržet, dal si vak na ramena a vyšel do noci. Teď když byl najedený a vrátila se mu síla, počítal, že by do východu slunce mohl být v Daimonském průsmyku. Ve dne by kolem sebe viděl záplavu vysokohorských květín - rododendronů, hořců, divokých chryzantém -, ale v noci mohl v tom moři tmy zahlédnout jen bavlně podobnou mlhu držící se při zemi.

Byl už dva kilometry od čajovny, když na něj zavolal jeden z mužů, které tam viděl: „Počkejte! Něco jste zapomněl.“ Když Musašiho dohonil, zhluboka vydechl: „Vy teda chodíte rychle. Když jste odešel, našel jsem tuhle minci, tak jsem vám ji donesl. Určitě je vaše.“

A podával mu stříbrnou minci, kterou Musaši odmítl se slovy, že

určitě není jeho. Muž trval na tom, že je. „Musela se zakutálet do kouta, když jste upustil váček s penězi.“

Protože Musaši peníze nepočítal, nemohl dokázat, že se muž mýlí. Poděkoval mu a dal si minci do rukávu kimona. Přesto ho z nějakého důvodu tento projev poctivosti nedojoal.

Ačkoli mužův úkol skončil, přidal se k Musašimu a pokusil se zapříst hovor.

„Možná bych se neměl ptát, ale studujete šermířství u některého známého učitele?“

„Ne, mám svůj vlastní styl.“

Strohá odpověď muže neodradila. Prohlásil, že on sám je samuraj, a dodal: „Ale teď žiji tady v horách.“

„Vážně?“

„Ano. Ti dva také. Všichni jsme samurajové. Teď se živíme kácením stromů a sběrem bylin. Jsme jako drak, který čeká na svou příležitost na dně jezera. Nemůžu tvrdit, že jsem Sano Genzaemon, ale až přijde čas, vezmu svůj starý meč, obleču si prošoupané brnění a půjdu bojovat za nějakého známého knížete. Jen čekám, až ten den přijde!“

„Jste na straně Ósaky, nebo Eda?“

„Můžu říct, že je mi to celkem jedno. Podstatné je být na něčí straně, jinak tu promarním svůj život.“

Musaši se zdvořile zasmál. „Děkuji, že jste mi přinesl peníze.“

A pak, aby ho setřásl, začal dělat dlouhé rychlé kroky. Ale muž se držel vedle něho. A také se mu neustále tlačil na levou stranu, což by každý zkušený šermíř považoval za podezřelé.

9

Musaši nedal na sobě své obavy znát, neudělal nic, aby dal jasně najevo, že si hodlá levou stranu chránit, nechal ji odkrytou.

Muž začal být čím dál přátelštější. „Mohu vám něco navrhnout? Jestli chcete, můžete strávit noc u nás. Až přejdete Wadu, ještě vás čeká Daimon. Mohl byste to do rána stihnout, ale je to velice strmá cesta - obtížná pro toho, kdo to tu nezná.“

„Děkuji. Myslím, že vaši nabídku přijmu.“

„To byste měl, to byste měl. Jenom vám nemůžeme nabídnout žádné jídlo ani zábavu.“

„Mně bude stačit, když si budu mít kam lehnout. Kde je váš dům?“

„Asi kilometr doleva, po cestě vzhůru.“
„To bydlíte opravdu hluboko v horách.“
„Jak jsem řekl, dokud nepřijde ten správný čas, skrýváme se. Sbíráme byliny, lovíme a tak podobně. Bydlím s těmi dvěma muži.“
„Když o tom mluvíte, kde vlastně jsou?“
„Asi ještě pořád popíjejí. Pokaždé, když tam přijdeme, opijí se a já je pak táhnu domů. Dnes v noci jsem se rozhodl, že je tam nechám... Pozor! Tady je prudký sráz - dole je potok. Je to tu nebezpečné.“
„Budeme ho přecházet?“
„Ano. Tady je úzký, a je tu přes něj položená kláda. Až přejdeme, zahneme doprava a vystoupáme podél řeky.“
Musaši cítil, že se muž zastavil, ale neotočil se. Našel kládu a začal přecházet. Najednou muž přiskočil a zvedl konec klády ve snaze shodit Musašiho do potoka.
„O co vám jde?“

Ze zdola se ozval výkřik, ale muž udiveně zvedl hlavu. Musaši, který jeho podlé počínání předvídal, už z klády seskočil na širokou skálu. Vyděšený útočník upustil kládu do prudkého proudu potoka. A než mohla vystříknutá voda dopadnout na zem, skočil Musaši zpět na břeh a mečem útočníka zabil. Vše se seběhlo tak rychle, že muž ani neviděl, že by Musaši tasil.

Tělo se ještě chvíli svíjelo, než se přestalo hýbat. Musaši se na něj ani nepodíval. Už se připravoval na další útok, protože si byl jistý, že určitě přijde. Jeho vlasy se naježily jako peří na orlí hlavě.

Chvíli bylo ticho, které přerušila rána, která by roztrhla propast vedví. Zdálo se, že výstřel přišel odněkud z druhé strany. Musaši uskočil a dobře mířená střela prosvištěla místem, kde předtím stál, a zaryla se do náspu za ním. Musaši padl, jako by byl raněný, a podíval se na protější stranu, kde zahlédl červené jiskry, které se nesly vzduchem jako světlušky. Rozeznal dvě postavy, které se k němu opatrně plížily.

Spálení semeniště zla

1

Muž se chystal vystřelit znovu. Jeho společník se k němu přikrčil, podíval se do dálky a zašeptal: „Myslíš, že je to už bezpečný?“

„Jsem si jistý, že jsem ho dostal první ranou,“ odpověděl dotázaný

sebevědomě.

Ti dva se opatrně plížili vpřed, ale ještě než dosáhli okraje břehu, Musaši vyskočil. Střelec vyjekl a vystřelil, ale ztratil rovnováhu a poslal střelu směrem k nebi. Jak se ozvěna odrážela roklí, oba muži, další dva z čajovny, utíkali nahoru po cestě.

Náhle se jeden z nich zastavil a zahulákal: „Počkat! Proč utíkáme? My jsme dva, on je jen jeden. Já na něj zaútočím a ty mě budeš krýt.”

„Jdu s tebou!” zakřičel střelec a namířil pažbu své muškety na Musašiho.

Rozhodně to byla povedená cháska. Muž, o kterém si Musaši říkal, že je asi vůdce, tasil meč s jistou noblesou, avšak pro Musašiho byl chabým soupeřem. Oba je srazil k zemi jediným mávnutím svého meče. Střelec, rozpáraný od ramene do pasu, padl mrtvý k zemi a jeho tělo viselo na břehu jako na provázku. Ten druhý s Musašim v patách upaloval nahoru do svahu a držel si poraněné předloktí. Od pat se mu zvedal prach a kamínky.

Rokle údolí Buna ležela na půl cestě mezi průsmyky Wada a Daimon a dostala své jméno podle bříz, které tu všude rostly. V jejím nejvyšším místě stál horský srub obklopený brízami.

Lapka se rychle škrábal ke slabému plaménku lampy a zakřičel: „Zhasni honem to světlo!”

Žena, která chránila plamínek nataženým rukávem, vykřikla: „Ale... Pro pána! Jsi celý od krve!”

„Bud' zticha, huso! Zhasni světla - uvnitř taky.” Oddechoval tak, že mu stěží bylo rozumět. Naposledy se ohlédl a proběhl kolem ženy dovnitř. Žena sfoukla lampu a pospíchala za ním.

Když Musaši dorazil ke srubu, nikde nesvítilo žádné světlo.

„Otevřete!” zařval. Byl rozčilený. Ne proto, že ho měli za hlupáka, ani ne proto, že ho zbaběle napadli, ale protože takoví muži denně páchali velké křivdy na nevinných poutnících.

Mohl prolomit dřevěné okenice, ale než by riskoval čelní útok, při kterém by měl nebezpečně odkrytá záda, držel se opatrně ve vzdálenosti jednoho metru.

2

„Otevřete!”

Když se nic nedělo, vzal největší kámen, který mohl udržet v ruce,

a hodil jej do okenic. Kámen proletěl dvěma panely, z nichž se okenice skládaly, a uvnitř povalil muže i ženu. Z chumlu vyklouzl meč a po něm muž lezoucí po kolenou. Rychle se postavil na nohy a utíkal dovnitř. Musaši k němu přiskočil a chytil ho zezadu za kimono.

„Nezabíjejte mě! Je mi to líto!“ prosil Gion Tódži uječeným hlasem.

Vysmekl se a pokoušel se najít Musašiho slabé místo. Ten odrážel každý jeho útok, ale když udělal výpad, aby protivníka dostal, Tódži vytáhl krátký meč a vši silou zaútočil. Musaši pohotově uskočil a s výkřikem opovržení jej prohodil do vedlejší místnosti. Rukou nebo nohou vrazil do držáku na kotlík, protože bambusová tyč, na které visel, se s hlasitým prasknutím zlomila. Z ohniště se jako sopečný mrak vyvalil oblak bílého popela.

Musaši se musel držet zpátky, protože se na něj přes kouř a popel snesla sprška různých předmětů. Když se popel usadil, uviděl, že jeho protivníkem už není vůdce loupežné bandy, který nyní ležel jako špalek u zdi, nýbrž žena, která po něm zuřivě házela vše, co jí přišlo pod ruku - poklice, dříví, kovové hůlky, šálky na čaj.

Musaši k ní přiskočil a rychle ji srazil na podlahu, ale podařilo se jí vytáhnout jehlici z vlasů a bodnout ho. Když jí nohou přišlápl zápěstí, skřípala zuby, a pak vztekla a znechuceně křikla na Tódžiho, který byl v bezvědomí: „Copak nemáš žádnou hrdost? Jak můžeš prohrát s takovou nulou?“

Když Musaši uslyšel její hlas, zprudka se nadechl a pustil ji. Vyskočila na nohy, popadla krátký meč a prudce zaútočila.

„Přestaňte, prosím,“ řekl Musaši.

Zmatena tím podivně zdvořilým tónem přestala a podívala se něj. „Ale, to je... To je přeci Takezó!“

3

Musašiho tušení bylo správné. Kromě Osugi byla jedinou ženou, která mu ještě mohla říkat jeho starým jménem, Okó.

„Takezó,“ vykřikla a její hlas zněl sentimentálně. „Jmenuješ se teď Musaši, vid’? Stal se z tebe zdatný šermíř, že jo?“

„Co děláte na takovém místě?“

„To se ti stydím říct.“

„Je ten muž, co támhle leží, váš manžel?“

„Určitě ho budeš znát. To je to, co zbylo z Giona Tódžiho.“

„To je Tódži?“ zamumlal Musaši. V Kjótu slyšel, co je Tódži zač, jak ukradl peníze sebrané na rozšíření školy a uprchl s Okó. Přesto se při pohledu na lidskou trosku u zdi nemohl ubránit lítosti. „Měla byste se o něj postarat,“ řekl. „Kdybych věděl, že je to váš manžel, byl bych ho šetřil.“

„Ach jo, chtěla bych zalézt někam do díry, aby mě nikdo neviděl,“ pronesla Okó.

Šla k Tódžimu, omyla a ovázala mu rány, a když začal přicházet k sobě, řekla mu, kdo vlastně Musaši je.

„Cože?“ zaskřehotal. „Mijamoto Musaši? Ten, co... Taková hrůza!“ Zakryl si rukama obličej, byl úplně vyřízený.

Musaši zapomněl na svoji zlost a dovolil, aby se s ním zacházelo jako s váženým hostem. Okó zametla podlahu, uklidila ohniště, přiložila a ohřála sake.

Když mu podávala šálek, pronesla v souladu s pravidly etikety: „Nemáme, co bychom ti nabídli, ale posluž si.“

„Už jsem se dost najedl v čajovně,“ odpověděl Musaši zdvořile. „Nedělejte si starosti.“

„Doufám, že ti bude moje jídlo chutnat. Už je to tak dávno.“ Pověšila kotlík s dušeným masem na oheň, posadila se vedle něj a nalila mu sake.

„Připomíná mi to staré časy na hoře Ibuki,“ řekl Musaši přátelsky.

Venku se zvedl vítr, a přestože okenice byly zpět na svém místě, dostal se dovnitř různými škvírami a rozfoukal kouř nad ohništěm.

„Prosím, nepřipomínej mi to,“ řekla Okó. „Raději mi řekni, jestli jsi slyšel něco o Akemi? Netušíš, kde je?“

„Slyšel jsem, že strávila několik dní v hostinci na hoře Hiei. Ona a Matahači měli v plánu jít do Eda. Ale nejspíš mu utekla i se všemi penězi.“

„Vážně?“ řekla Okó zklamaně. „Tak i ona.“ Zírala na podlahu a smutně srovnávala dceřin život se svým.

4

Když se Tódži dostatečně zotavil, přidal se k nim a prosil Musašiho o odpuštění. Přiznal se, že jednal na základě náhlého impulsu, čehož teď hluboce litoval. Ujistil ho, že přijde den, kdy se do společnosti vrátí takový Gion Tódži, jakého svět kdysi znal.

Musaši nic neříkal, ale rád by mu řekl, že se mu nezdá, že by byl velký rozdíl mezi Tódžim samurajem a Tódžim lapkou, ale že kdyby se vrátil k životu válečníka, cesty by pro poutníky byly bezpečnější.

Rozněžněn pitím sake řekl Okó: „Doufám, že budete dost rozumná a přestanete s tímhle nebezpečným životem.“

„Máš pravdu, ale nemysli si, sama jsem si tenhle způsob života nevybrala. Když jsme odešli z Kjóta, měli jsme namířeno zkusit svoje štěstí v Edu. Ale v Suvě se Tódži chytil hazardu a prohrál všechno, co jsme měli - peníze na cestu, všechno. Napadlo mě léčitelství, a tak jsme začali sbírat byliny a prodávat je ve městě. Už mám dost těch jeho plánů na rychlé zbohatnutí, které trvají celý život. Po dnešní noci jsem s tím skončila.“ Trocha alkoholu vždy dodala jejímu hlasu příznak koketérie. Snažila se mu zalíbit.

Nedalo se určit, kolik je Okó let, stále však byla dost nebezpečná. Domácí kočka vesele poskakuje na kolenou svého pána, dokud je dobře živěná a je o ni postaráno, ale pusťte ji do hor a hned se bude se žhnoucímá očima plížit nocí připravena živit se na mrtvolách nebo trhat živé maso z poutníků, kteří padli nemocní u cesty. Okó byla taková.

„Tódži,“ řekla něžně. „Takezó říkal, že Akemi měla namířeno do Eda. Nemohli bychom tam jít taky a žít znovu jako lidi? Kdybychom našli Akemi, jsem si jistá, že bychom přišli i na nějaký výnosný způsob podnikání.“

„No, možná,“ zněla neochotná odpověď. Zamyšleně si pažemi objímal kolena, možná dokonce i jemu připadala ta nevyřčená myšlenka - prodávat Akemino tělo - trochu krutá. Po životě stráveném s touto predátorskou ženou začínal Tódži pociťovat stejné výčitky jako Matahači.

Musašimu připadal výraz Tódžeho tváře patetický. Připomněl mu Matahačiho. Otrásl se, když si vzpomněl, jak byl jednou sám omámen jejími půbavy.

„Okó,“ řekl Tódži a zvedl hlavu. „Už bude skoro svítat. Musaši je asi unavený. Proč mu nerozesteš v zadním pokoji, aby si mohl odpočinout?“

„Ano, samozřejmě.“ Podívala se na Musašiho podnapilým pohledem a řekla: „Musíš jít ale opatrně, Takezó. Tam vzadu je tma.“

„Děkuji. Trochu spánku by mi prospělo.“

5

Šel za ní tmavou chodbou do zadní části domu. Vypadalo to, že místnost byla přistavěna až dodatečně. Stála na kládách vysoko nad údolím, jímž si dole razila cestu řeka. Vzduch byl vlhký od mlhy a vodní tříště z vodopádu. Pokaždé, když vítr zesílil, místnost se rozhoupala jako loď.

Okó se po vnějším ochozu vrátila do místnosti s ohništěm.

„Šel spát?" zeptal se Tódži.

„Myslím, že ano," odpověděla a posadila se vedle něj. „Co hodláš udělat?" zašeptala mu do ucha.

„Jdi svolat ostatní."

„Takže to nevzdáváš?"

„Rozhodně! Není to jen otázka peněz. Jestli toho parchanta zabiju, pomstím rod Jošioků."

Vyhrnula si sukni kimona a vyrazila ven. Utíkala pod bezhvězdnou oblohou hluboko v horách černým větrem jako kočkovitý démon, její dlouhé vlasy za ní jen vlály.

Díry a pukliny v horské stráni neobývali jen ptáci a zvěř. Okó se na své cestě setkala s více než dvaceti muži. Všichni byli členy Tódžiho bandy. Vycvičení na noční přepadení se shromáždili tišeji než padající listí kousek před chatou.

„Jen jeden muž?"

„Samuraj?"

„Má peníze?"

Šepot doprovázela vysvětlující gesta a pohyby očí. Několik z nich s mušketami, dýkami a kopími obklíčilo zadní místnost. Asi polovina ostatních šla dolů do údolí, zatímco ta druhá se zastavila v půli svahu přímo pod místností.

Na podlaze v pokoji ležely červené rohože. Podél jedné zdi byly úhledné hromádky sušených bylin, sada třecích misek a ostatních nástrojů na přípravu léků. Příjemná vůně bylin Musašiho uklidňovala, jako by ho vábila, aby zavřel oči a usnul. Jeho tělo bylo otupělé a celé oteklé. Ale věděl moc dobře, že usnout nemůže.

Byl si vědom, že zde není něco v pořádku. Sběrači bylin z Mimasaky nikdy tímto způsobem byliny neskladovali. Nikdy je nedávali tam, kam se stahovala vlhkost. V nejasném světle lampy, která stála na stojanu třecí misky vedle jeho polštáře, viděl ještě něco dalšího, co ho znepokojilo. Železné konzole, které v rozích držely

místnost pohromadě, měly kolem sebe bezpočet otvorů po hřebecích. Na dřevěném povrchu se dala také poznat místa, která byla předtím jen ledabyle stlučena dohromady. Nebylo pochyb o tom, že místnost byla přestavěna, pravděpodobně několikrát.

Na rtech se mu objevil lehký úsměv, ale zůstal na místě.

6

„Takezó," zavolala tiše Okó. „Spíš?" Jemně odsunula posuvné papírové dveře, po špičkách došla k jeho lůžku a k hlavě mu položila táč.

„Dám ti sem trochu vody," řekla. Musaši dělal, že spí.

Když se Okó vrátila zpět do srubu, Tódži zašeptal: „Je všechno v pořádku?"

Aby své promluvě dodala na důrazu, zavřela oči a odpověděla: „Tvrdě spí."

Tódži se tvářil spokojeně a pospíchal ven. Šel dozadu za chatu a zamával lampou, načež muži dole vytáhli podpěry pod místností a ta se zřítila dolů do údolí - stěny, rám, hřebenová vaznice, všechno.

Ostatní vyběhli s triumfálním pokřikem zpoza svých přenosných zástěn jako lovci ze svých úkrytů a pospíchali k řece. Dalším krokem bylo vyproštění těla a majetku oběti z trosek. Pak už zbývalo jen posbírat jednotlivé části a místnost znovu postavit.

Lapkové se vrhli na hromady prken a tyčí jako psi na kosti.

Ti, co přicházeli seshora, se ptali: „Už máte tělo?"

„Ne, ještě ne."

„Někde tu musí být."

Tódži chraplavě zakřičel: „Možná narazil do skály nebo něčeho jiného, jak padal dolů, a odrazil se od ní stranou. Podívejte se všude kolem."

Skály, voda, stromy a rostliny v údolí získaly jasný načervenalý nádech. Tódži a jeho muži se s poděšenými výkřiky podívali k obloze. Dvacet metrů nad nimi šlehaly z oken, dveří, stěn a střechy chaty plameny. Byla to jedna velká ohnivá koule.

„Rychle! Pospěšte si! Honem sem nahoru!" křičela Okó. Znělo to jako řev ženy, která se právě zbláznila.

Než se muži dostali nahoru na útes, plameny již divoce tancovaly ve větru. Okó stála pevně přivázaná ke stromu ve spršce jisker a žhavých uhlíků.

Všichni do jednoho oněměli. Musaši utekl? Jak? Jak je mohl všechny takhle převézt?

Tódži ztratil odvahu. Ani své muže nevyslal, aby ho pronásledovali. Slyšel toho o Musašim dost na to, aby věděl, že ho nikdy nechytí. Lapkové však sami rychle zorganizovali pátrací skupiny a vyrazili všemi směry.

Nenašli ale po Musašim ani stopu.

Prostitutky

1

Na rozdíl od ostatních hlavních tras nerostly kolem silnice Kóšú, která spojovala Šiodžiri a Edo přes provincii Kai, žádné stromy. V šestnáctém století byla používána pro vojenskou dopravu, a tak neměla takovou síť postranních cest jako Nakasendó, status hlavní dopravní tepny získala teprve nedávno.

Pro ty, co přicházeli z Kjóta nebo Ósaky, byl tím největším zklamáním nedostatek dobrých hostinců a restaurací. Pokud jste si objednali jídlo s sebou, bylo pravděpodobné, že nedostanete nic chutnějšího než obyčejné rýžové koláčky zabalené v bambusových listech nebo, v horším případě, válečky suché rýže v sušených dubových listech. Navzdory primitivnímu jídlu - pravděpodobně stejnému, jaké se podávalo v období Heian před několika sty lety - byly hostince plné hostů, většinou na cestě do Eda.

Skupina poutníků odpočívala nad průsmykem Kobotoke. Jeden z nich zvolal: „Podívejte, jde další várka.“ Mínil tím pohled, který se jim naskýtal téměř každý den - skupinu prostitutek putujících z Kjóta do Eda.

Prostitutek bylo asi třicet, některé starší, některé mezi dvaceti a třiceti nebo těsně po třicítce a minimálně pět bylo kolem patnácti. Spolu s asi deseti muži, kteří se o ně starali a pomáhali jim, vypadaly jako velká patriarchální rodina. Ke skupině patřilo několik soumarů naložených vším možným, od malých proutěných košíků až po velké dřevěné truhly.

Hlava „rodiny“, muž kolem čtyřicítky, právě ke svým dívkám promlouval. „Pokud máte ze slaměných sandálů puchýře, obujte si nějaké měkké, ale pevně si je utáhněte, aby vám nesklouzly. A přestaňte si stěžovat, že už nemůžete jít dál. Jen se podívejte na děti

na silnici, vidíte ty děti?" Z jeho kyselého tónu bylo zřejmé, že má problémy přimět své svěřenyně k pohybu.

Muž se jmenoval Šódži Džinnai. Pocházel z Fušimi a byl původem samuraj, ale z osobních důvodů opustil vojenský život, aby se stal majitelem nevěstince. Protože byl pohotový a vynalézavý, podařilo se mu získat podporu Iejasua Tokugawy, který často na Fušimském hradě pobýval, a nejenže získal povolení přesunout svůj vlastní podnik do Eda, ale přesvědčil také mnoho svých kolegů, aby udělali totéž.

Poblíž hřebenu Kobotoke Džinnai své procesí zastavil a řekl: „Je ještě trochu brzy, ale můžeme si dát oběd.“ Otočil se na Onao, starší ženu, která sloužila jako taková kvočna, a přikázal jí, aby rozdala jídlo.

Z jednoho koně sundali košík s obědem a každá žena dostala v listu zabalený váleček rýže. Rozsadily se kolem a odpočívaly. Prach obarvil jejich kůži na žluto a také jejich černé vlasy byly téměř bílé, přestože měly cestovní klobouky se širokou krempou nebo si kolem hlavy ovázaly ručníky. Nebyl čaj, a tak se ozývalo samé mlaskání a popotahování mezi zuby. Žádný náznak sexuální touhy nebo milostného vzrušení. Otázka „Čípak paže budou dnes v noci objímat tento rudý květ?“ se zdála naprosto bezpředmětná.

„To je ale dobrotla!“ vykřikla nadšeně jedna z Džinnaiových mladších svěrenkyní. Tón jejího hlasu by vehnal slzy do očí její matky.

Pozornost tri dalších se soustředila na mladého samuraje, který tudy procházel.

„Že je hezký, vid’?“ zašeptala jedna.

„Hm, není špatný,“ odpověděla druhá, ta protřelejší.

Třetí dodala: „Já ho znám. Chodíval k nám s Jošiokovými muži.“

2

„O kom se bavíte?“ zeptala se jedna dívka se smyslným pohledem. „O tom mladém, co si tamhle vykračuje s tím dlouhým mečem na zádech.“ Sasaki Kodžiró si razil cestu davem nosičů a soumarů, aniž by tušil, že je obdivován. Vysoký, koketní hlas zvolal: „Pane Sasaki! Tady! Pane Sasaki!“ Protože se tak jmenovalo hodně lidí, ani se neotočil. „Vy, s těmi dlouhými předními vlasy!“

Kodžiró povytáhl obočí a prudce se otočil.

„Dejte si pozor na jazyk!“ okřikl je Džinnai vztekle. „Jste nezdvořilý.“ A když pak vzhledl od oběda, poznal Kodžiróa.

„Ale, ale,“ řekl a rychle vstal. „Jestlipak to není náš přítel Sasaki! Kam máte namířeno, jestli se můžu zeptat?“

„Ale dobrý den. Vy jste majitel podniku Sumija, že ano? Jsem na cestě do Eda. A co vy? Zdá se, že podnikáte kompletní přesun.“

„Ano, přesně tak. Přesouváme se do nového sídelního města.“

„Vážně? Myslíte, že vám tam obchod pokvete?“

„Ve stojatých vodách nic neroste.“

„Podle toho, jak se Edo rozrůstá, bych soudil, že je tam spousta práce pro nádeníky na stavbách a pro zbrojiře. Ale milostné hrátky? Nezdá se, že by tam po nich byla příliš velká poptávka.“

„A přece se mýlíte. Ženy udělaly město z Ósaky ještě předtím, než si ho Hidejoši vůbec stačil všimnout.“

„Ale v tak novém městě, jako je Edo, nebude pravděpodobně možné najít ani vhodný dům.“

„A zase se pletete. Vláda už pro lidi z mého oboru vyčlenila část bažiny na místě, kterému se říká Jošiwara. Moji společníci už ho začali zaplňovat, budovat ulice a stavět domy. Podle všech zpráv bych měl být schopen najít místo na dobrě ulici velmi lehce.“

„To chcete říct, že Tokugawové rozdávají půdu? Zadarmo?“

„Samozřejmě. Kdo by platil za bažinu? Vláda dokonce poskytuje část stavebního materiálu.“

„Už chápu. Není divu, že všichni opouštěte Kjóto.“

„A co vy? Dostal jste snad nabídku u některého knížete?“

„Ne, to ne. Nic takového. Ani bych ji nepřijal, kdyby mi ji někdo nabídl. Jen mě napadlo, že se podívám, jak to tam v tom Edu vypadá. Je to šógunovo sídlo a místo, odkud budou v budoucnu vycházet rozkazy. Kdyby mě ovšem požádali, abych se stal jedním ze šógunových instruktorů, možná bych nabídku přijal.“

Ačkoli nebyl znalcem šermířského umění, Džinnai měl dobrý čich na lidi. Nepovažoval za nutné komentovat Kodžiróovu nepokrytou samolibost. Otočil se a začal pobízet svou skupinu k odchodu. „Všichni vstávat! Je na čase, abychom šli.“

Onao, která je počítala, řekla: „Vypadá to, že nám jedna dívka chybí. Která je to tentokrát? Kičó? Nebo snad Sumizome? Ne, obě dvě jsou tamhle. To je divný. Kdo to jen může být?“

3

Kodžiró, který neměl v úmyslu putovat se skupinou prostitutek, pokračoval dál svou cestou.

Pár dívek, které šly zpět po cestě podívat se po hledané dívce, se vrátil k Onao.

Džinnai k nim přišel. „Onao, tak jak to vypadá? Kdo chybí?”

„Už vím. Je to ta dívka jménem Akemi,” odpověděla zkroušeně, jako by to byla její chyba. „Ta, kterou jsme přibrali cestou v Kiso.”

„Musí tu někde být.”

„Dávaly jsme se všude. Určitě utekla.”

„No, neměl jsem s ní podepsanou žádnou smlouvu a nepůjčil jsem jí žádné peníze. Řekla, že má o práci zájem, a protože byla dost hezká, aby se na tom dalo jednou vydělat, vzal jsem ji s sebou. Myslím, že mě přišla na nějaké cestovní náklady, ale ne na tolik, abych se tím trápil. Nechme ji být. Vyrážíme.”

Začal svou skupinu znovu popohánět. Chtěl dorazit do Hačiódži během jediného dne, i kdyby to mělo znamenat, že by putovali i po západu slunce. Pokud by se dostali bez zastávky až tak daleko, mohli by už další den být v Edu.

Když ušli kousek cesty, narazili na Akemi.

„Kdes byla?” zeptala se Onao rozzlobeně. „Nemůžeš jen tak odejít, aniž bys o tom někomu řekla. Pokud ovšem nemáš v plánu nás opustit.” Stará žena pokračovala ve vysvětlování, jak se o ni všichni báli.

„Vy tomu nerozumíte,” řekla Akemi, u které výčitky vyvolaly jen chichotání. „Na silnici byl muž, kterého znám, a já jsem nechtěla, aby mě viděl. Vběhla jsem do bambusové houštiny, ale nevěděla jsem, že je tam sráz. A spadla jsem rovnou dolů.” Jako důkaz ukázala své roztržené kimono a odřený loket. Ale po celou dobu, co prosila o odpuštění, se jí v obličeji neobjevila ani nejmenší známka výčitek svědomí.

Džinnai zjistil, co se stalo, a zavolal si ji. Řekl přísně: „Ty se jmenuješ Akemi, víd’? Akemi... to se špatně pamatuje. Pokud chceš v tomhle podnikání prorazit, budeš si muset najít lepší jméno. Řekni, skutečně sis předsevzala, že se k nám přidáš?”

„To je k tomu potřeba předsevzetí, abych se stala prostitutkou?”

„Není to něco, co můžeš dělat třeba jen měsíc a pak přestat. A pokud se staneš jedním z mých děvčat, budeš muset dát zákazníkům

to, o co si řeknou, ať se ti to líbí nebo ne. Jen si nemysli."

„Na tom už nesejde. Muži mi ze života beztak udělali dávno peklo."

„To není správný přístup. Teď si o tom pořádně popřemýšlej. Jestli si to rozmyslíš, ještě než dorazíme do Eda, nebudu se zlobit. Nebudu po tobě chtít peníze za jídlo ani za ubytování."

Hra s ohněm

1

Téhož dne se v chrámu Jakuóin v Takao starší muž, nezatížen obchodními záležitostmi, chystal pokračovat ve své poklidné cestě. Přijel včera večer spolu se svým sluhou a asi patnáctiletým chlapcem a požádal o ubytování na jednu noc. Od časného rána se s chlapcem procházeli po chrámu. Teď bylo kolem poledne.

„Tady máte na nutné opravy, třeba na střechu," řekl a podával jednomu knězi tři velké zlaté mince.

Představený chrámu, kterého o tom hned informovali, byl tak dojat hostovou štědrostí, že pospíchal ven, aby jej osobně pozdravil. „Možná byste nám mohl napsat své jméno," řekl.

Jiný mnich řekl, že se tak již stalo, a ukázal mu zápis v chrámovém registru, kde stálo: „Narai Daizó, obchodník s bylinami z úpatí hory Ontake v Kiso."

Představený se opakovaně omlouval za špatnou kvalitu podávaného jídla, neboť Narai Daizó byl v celé zemi pověstný jako štědrý sponzor svatyní a chrámů. Vždy podarovával zlatými mincemi - někde, údajně, i několika desítkami zlatých. Ale jen on sám věděl, zda to dělal jen proto, aby získal dobrou pověst, nebo z náboženského zápalu.

Představený se jej pokoušel přesvědčit, aby zůstal déle, a prosil ho, aby navštívil chrámový poklad, který mohl spatřit jen málokdo.

„Budu teď chvíli v Edu," řekl Daizó. „Přijdu se na něj podívat jindy."

„Dovolte mi alespoň, abych vás vyprovodil až k vnější bráně," trval na svém mnich. „Máte v plánu se dnes v noci zastavit ve Fučú?"

„Ne. V Hačiódži."

„Tak to budete mít snadnou cestu."

„Řekněte mi, kdo je teď v Hačiódži pánem?"

„Nedávno to dostal do správy Ókubo Nagajasu."
„Ten býval policejním soudcem v Naře, že ano?"
„Ano, přesně ten. Ovládá také zlaté doly na ostrově Sado. Je velmi bohatý."
„Vypadá jako velice schopný muž."
Ještě bylo světlo, když přišli k horám a stáli na rušné hlavní ulici v Hačiódži, kde bylo údajně kolem dvaceti pěti hostinců.

2

„Džótaró, tak kde přenocujeme?"
Džótaró, který se celou dobu držel Daizóa jako stín, na rovinu oznámil, že kdekoli, jen když to nebude chrám.
Daizó si vybral největší a nejimpozantnější hostinec, vešel dovnitř a požádal o pokoj. Jeho urozený vzhled spolu s elegantní lakovanou cestovní truhlou, kterou nesl sluha na zádech, udělal na správce dojem. Řekl podlézavě: „Zastavili jste se docela brzy. To se jen tak nevidí." Hostince u silnice byly zvyklé, že davy hostů se objevovaly až kolem večere nebo dokonce později.
Daizó byl uveden do velké místnosti v prvním patře, ale krátce po západu slunce přišli do jeho pokoje jak majitel hostince, tak správce.
„Chápu, že je to velice nepříjemné," začal majitel podlézavě, „ale před chvílkou se tu objevila velká skupina hostů. Obávám se, že to tu bude velice hlučné. Nevadilo by vám přesunout se do pokoje ve druhém patře..."
„Ale vůbec ne," odpověděl Daizó v dobré náladě. „Jsem rád, že vám obchod vzkvétá."
Naznačil sluhovi Sukeičimu, aby se postaral o zavazadla, a šel nahoru. Jakmile místnost opustil, nahrnuly se tam ženy ze Sumiji.
Hostinec nebyl plný, byl přímo našlapaný. Kvůli randálu dole ani sluhové neslyšeli, když je někdo volal. Večere se opozdila a po jídle nikdo nepřišel sklidit nádobí. Navíc v obou patrech někdo neustále pobíhal. Jenom soucit s personálem Daizóovi zabránil, aby se rozčílil. Nevšímal si zbytků jídla, natáhl se a dal si ruku pod hlavu, aby si zdříml. Za chvíli jej ale něco náhle napadlo a zavolal Sukeičiho.
Když Sukeiči stále nepřicházel, otevřel Daizó oči, posadil se a zavolal: „Džótaró, pojď sem!"
Ale ten tam také nebyl.

Daizó vstal a vyšel na vnější ochoz, který byl plný hostů, kteří s potěšením zírali na prostitutky v prvním patře.

Když mezi nimi uviděl i Džótaró, rychle ho vtáhl zpět do pokoje. S nesouhlasným pohledem se ho zeptal: „Na co ses díváš?”

Dlouhý dřevěný meč, jež si nesundával, ani když byl uvnitř, zavadil o slaměnou rohož, když se chlapec pokoušel si sednout. „Dívají se i všichni ostatní,” řekl.

„A na co se dívají?”

„No, dole v zadní místnosti je plno žen.”

„A to je všechno?”

„Jo.”

„A co je na tom tak zábavného?” Přítomnost prostitutek Daizóovi nevadila, ale z nějakého důvodu jej doslova znechucoval chtivý zájem ostatních mužů.

„Nevím,” odpověděl Džótaró upřímně.

„Jdu se projít po městě,” řekl Daizó. „Ty zatím zůstaň tady.”

„Nemohl bych jít s vámi?”

„Ne, je noc.”

„Proč ne?”

„Jak jsem už říkal, když se jdu projít, není to jen pro zábavu.”

„Tak proč tedy?”

„Souvisí to s mým náboženstvím.”

„Copak nemáte dost svatyní a chrámů během dne? I mniši musí v noci spát.”

„Náboženství je něco víc než jen svatyně a chrámy, chlapče. A teď mi přiveď Sukeičiho. Má klíče od méj cestovní truhly.”

„Před chvílí šel dolů. Viděl jsem ho, jak nahlíží do pokoje, kde jsou ty ženy.”

„I Sukeiči?” zvolal Daizó a mlaskl jazykem. „Přiveď ho, hned.” Když Džótaró odešel, začal si Daizó převazovat svůj pás.

3

Když muži v hostinci uslyšeli, že ty ženy jsou kjótské prostitutky pověstné svou krásou a schopnostmi, nemohli se na ně vynadávat. Sukeiči byl tak hypnotizován tím pohledem, že měl ještě pusť dokořán, když jej Džótaró našel.

„Pojď, už jsi toho viděl dost,” řekl Džótaró a zatahal ho za ucho.

„Au!” zakřučel Sukeiči.

„Tvůj pán tě volá.“
 „Nevymýšlej si.“
 „Je to pravda. Řekl, že se půjde projít. Vždycky se přece chodí projít.“
 „Co? No jo,“ řekl Sukeiči a neochotně odtrhl oči od prostitutek.
 Když se chlapec otočil, aby jej následoval, kdosi na něj zavolal:
 „Džótaró? Jsi to ty, Džótaró, že jo?“
 Hlas patřil mladé ženě. Pátravě se rozhlédl kolem. Nikdy se nevzdal naděje, že najde svého ztraceného učitele a Ocú. Že by? Napjatě se podíval přes větve zeleného křoví.
 „Kdo je to?“
 „Já.“
 Obličej, který se objevil za listím, dobře znal.
 „To jsi ty?“
 Akemi ho silně praštila do zad. „Ty malej mizero! Už je to fakt hodně dlouho, co jsme se neviděli. Co tady děláš?“
 „Na to bych se měl zeptat já tebe.“
 „No, já... Ale tomu bys stejně nerozuměl.“
 „Cestuješ s těmi ženami?“
 „Jo, ale ještě jsem se nerozhodla.“
 „Nerozhodla?“
 „Jestli se stanu jednou z nich nebo ne,“ odpověděla s povzdechem. Po dlouhé odmlce se zeptala: „A co dělá Musaši?“

4

Džótaró si uvědomil, že to je to hlavní, na co se ho chtěla celou dobu zeptat. Moc si přál, aby jí na tu otázku dokázal odpovědět.
 „Já, Ocú a Musaši jsme... Už nejsme spolu.“
 „Ocú? Kdo je Ocú?“ Jen to řekla, hned si vzpomněla. „Jasně, už vím. Stále ještě Musašiho pronásleduje?“ Akemi měla ve zvyku považovat Musašiho za nezdolného samuraje na cestě za zdokonalením, který se toulá po kraji, jak se mu zlíbí, žije v lesích a spí na holých skalách. I kdyby měla štěstí a dostihla jej, hned by poznal, jak nemravný život vede, a odvrhl by ji. Už dávno se vzdala naděje, že by její láska mohla být opětována.
 Ale zmínka o jiné ženě v ní vzbudila žárlivost a znovu rozdmýchala vyhasínající uhlíky její lásky.
 „Džótaró,“ řekla, „tady je moc zvědavých očí. Pojď, půjdeme

někam ven."

Vyšli zahradní brankou. Na ulici je oslepila světla Hačiódži a zdejších hostinců. Bylo to nejživější město, jaké od té doby, co opustili Kjóto, viděli. Na severozápadě se již začalo stmívat, pohoří Čičibu a hory, které tvořily hranici provincie Kai, se ukládaly k spánku. Zde však byla atmosféra prosycená vůní sake, klapáním tkalcovských stavů, křikem obchodníků, nadšenými hlasy hráčů a sklíčenými, táhlými písněmi místních pouličních zpěváků.

„Matahači o Ocú často mluvil," lhala mu Akemi. „Jaká je?"

„Je moc hodná," řekl Džótaró věcně. „Milá a jemná, ohleduplná a taky hezká. Mám ji moc rád."

Pocit ohrožení, který se jí zmocňoval, byl čím dál tíživější. Své pocity ale skryla za nevinný úsměv: „Je vážně tak skvělá?"

„Ano, je. A zvládne úplně všechno. Zpívá, dobře píše. A hraje výborně na flétnu."

Akemi, kterou to očividně vyvedlo z míry, řekla: „Nevím, k čemu je ženě dobré umět hrát na flétnu."

„Když nevíš, tak nevíš, ale dokonce i pan Jagjú Sekišúšai mluvil o Ocú s uznáním. Vadí mi na ní jen jedna maličkost."

„Každá žena má nějakou chybu. Otázkou je, zda ji čestně přizná, nebo se ji pokusí schovat za pózu slušně vychované dámy."

„Ocú taková není. Má jen tuhle jednu slabinu."

„A jakou?"

„Vždycky se rozpláče. Je hrozná."

„Vážně? A proč?"

„Pláče, kdykoli si vzpomene na Musašiho. Proto být s ní je hrozně ubíjející, vadí mi to." Džótaró to pronesl s mladickou lehkovážností, nedbaje na to, jaký účinek by to na ni mohlo mít.

5

Akemino srdce i celé tělo hořelo prudkou žárlivostí. Bylo to znát v jejích očích a dokonce i na barvě kůže. Ale pokračovala ve vyptávání. „A jak je stará?"

„Asi tak stejně."

„Myslíš stejně jako já?"

„Jo. Ale vypadá mladší a hezčí."

Akemi se toho chytíla a doufala, že obrátí Džótaróa proti Ocú. „Musaši je mužnější než většina chlapů. Určitě se mu protiví dívat se

na věčně naříkající ženu. Ocu si asi myslí, že slzy jí získají jeho soucit. Je jako dívky, co pracují v Sumiji."

Džótaró podrážděně odsekl: „To vůbec není pravda. Především, Musaši má Ocu rád. Nikdy nedává své city najevo, ale miluje ji."

Akemin zardělý obličej zbrunátněl. Toužila vrhnout se do řeky, aby uhasila plameny, které ji spalovaly.

„Džótaró, pojďme sem," a zatahla ho k červené lucerně v postranní ulici.

„Ale to je nálevna."

„No a co?"

„Ženy nemají na takových místech co pohledávat. Tam jít nemůžeš."

„Najednou bych se hrozně ráda napila, ale sama tam nemůžu. Cítla bych se trapně."

„Ty by ses cítila trapně. A co já?"

„Budou mít něco k jídlu. Můžeš si dát, co budeš chtít."

Na první pohled bylo zřejmé, že je podnik prázdný. Akemi šla rovnou dovnitř, a pak s očima upřenýma spíš na zeď než na pult řekla: „Jedno sake."

Pila jeden šálek za druhým, jak nejrychleji to jen šlo. Džótaró to množství děsilo. Snažil se ji zastavit, ale odstrčila ho.

„Bud' zticha," vykřikla. „Neotravuj! Dám si ještě! Sake!"

Džótaró, vklíněný mezi ní a lahví se sake, ji prosil: „Musíš přestat. Nemůžeš tak pít."

„O mě si nedělej starosti," drmolila. „Jsi přece na straně Ocu. Nesnáším ženy, které se snaží získat muže slzami!"

„A já nemám rád ženy, které se opíjejí."

„Mrzí mě to, ale takovej skrček jako ty nikdy nepochopí, proč musím tolik pít."

„No tak, zaplatíme."

„Ty si myslíš, že mám peníze?"

„A nemáš snad?"

„Ne. Ale možná mu dají peníze lidi ze Sumiji. Stejně jsem se už majiteli prodala." Oči jí zaplavily slzy. „Mrzí mě to... moc mě to mrzí."

„Nedělala sis náhodou legraci z Ocu, že pláče? Podívej se na sebe."

„Moje slzy nejsou stejné jako její. Život je tak krutý. Raději bych teď byla mrtvá."

Jen to dořekla, vstala a vypotácela se ven na ulici. Majitel nálevny,

který už podobné zákaznice zažil, to přešel skoro se smíchem, ale potulný samuraj, který celou dobu spal tiše v rohu, otevřel své zkalené oči a zíral na její vzdalující se záda.

6

Džótaró za ní vyrazil a chytil ji za pás, ale vytrhla se mu. Rozběhla se dolů ztemnělou ulicí s Džótaróem v patách.

„Stůj!“ vykřikl vyděšeně. „Na to nesmíš ani pomyslet. Vrať se!“

Ačkoli se zdálo, že ji nezajímá, jestli do něčeho ve tmě narazí nebo spadne do močálu, plně si uvědomovala Džótaróovy prosby. Když skočila do moře v Sumijoši, chtěla se zabít, ale teď byla mnohem záluďnější. Bavilo ji, že si o ni Džótaró dělá takové starosti.

„Pozor!“ zakřičel, když viděl, že míří přímo ke kalné vodě v příkopu. „Přestaň! Proč chceš umřít? Je to hloupost.“

Když ji znovu chytil za pás, zakvílela: „Proč bych neměla umírat? Myslíš si o mně, že jsem zkažená. Musaši taky. Všichni si to myslí. Zbývá mi jediné umřít a objímat Musašiho ve svém srdci. Nikdy si ho nenechám vzít ženou, jako je tahle!“

„Pěkně se ti to v hlavě zpěházelo. Odkdy to trvá?“

„To je jedno. Jediné, co musíš udělat, je strčit mě do příkopu. No tak, Džótaró, strč do mě.“ Zakryla si obličej rukama a horečně se rozplakala. To v Džótaróovi probudilo podivnou bázeň. Také jemu se chtělo brečet.

„Pojď, Akemi, půjdeme zpátky.“

„Tolik ho toužím vidět. Najdi mi ho, Džótaró. Prosím, najdi mi Musašiho.“

„Stůj klidně! Nehýbej se, je to nebezpečný.“

„Musaši!“

„Pozor!“

V tu chvíli vykročil ze stínu potulný samuraj z nálevny. „Uhni, chlapče,“ rozkázal. „Odvedu ji zpátky do hostince.“ Chytil Džótaróa za paže a hrubě jej odstrčil.

Byl to vysoký muž, asi pětatřicetiletý, s hluboce posazenýma očima a hustým vousem. Pod pravým uchem se mu šikmo k bradě táhla jizva, nepochybně od meče. Vypadala jako roztřepená trhlina, jako když se rozpůlí broskev.

Džótaró těžce polykal, aby překonal strach, a starostlivě zkusil Akemi ještě jednou domluvit: „Akemi, prosím, pojď se mnou.“

Všechno bude v pořádku."

Její hlava teď ležela na samurajově hrudi.

„Podívej," řekl muž, „usnula. Tak mazej! Já ji pak odvedu domů."

„Ne! Pusťte ji!"

Když se chlapec odmítl pohnout, samuraj pomalu natáhl jednu ruku a popadl jej za límec.

„Pusťte mě!" zaječel Džótaró a začal se bránit.

„Ty neřáde malej! Jak by se ti líbilo skončit v příkopu?"

„A kdo mě tam jako hodí?" Vykroutil se mu, a jakmile byl volný, nahmatal jílec svého dřevěného meče. Máchl jím po mužově boku, ale v tu chvíli jeho vlastní tělo udělalo salto a skončilo na kameni u cesty. Jenom zasténal a omdlel.

7

Džótaró byl chvíli v bezvědomí, ale pak uslyšel hlasy.

„No tak, probud' se."

„Co se stalo?"

Otevřel oči a zaregistroval malý dav lidí.

„Už jsi vzhůru?"

„Jsi v pořádku?"

Všechna ta pozornost mu byla nepříjemná, a tak zvedl svůj dřevěný meč a už se chystal odejít, když jej chytil za paži správce z hostince.

„Počkej," vyštěkl. „Co se stalo s tou ženou, co byla s tebou?"

Džótaró se rozhlédl a měl pocit, že všichni ostatní jsou také z hostince, hosté nebo zaměstnanci. Někteří z nich měli v rukou hole, ostatní drželi kulaté papírové lampiony.

„Někdo přišel a řekl, že jsi byl napaden a že potulný samuraj odvedl tu ženu pryč. Víš, kam šli?"

Džótaró, stále omámený, zavrtěl hlavou.

„To není možný. Určitě něco alespoň tušíš."

Džótaró ukázal prvním směrem, který ho napadl. „Ted' si vzpomínám. Bylo to tamtím směrem." Nechtělo se mu říkat, jak to doopravdy bylo. Báł se, že se Daizó bude zlobit, protože se pustil do boje, ale současně nechtěl těmto lidem přiznat, že jím ten samuraj tak mrštil.

Navzdory jeho nejasné odpovědi tam dav vyrazil a za chvíli se ozval výkřik: „Tady je. Tady."

Lampiony se shlukly v kruhu kolem Akemi, která ležela

neupravená tam, kde ji neznámý zanechal, v kůlně na hromadě sena. Protože ji klapot utíkajících nohou probral, postavila se. Předek kimona měla rozevřený, její pás ležel na zemi. Ve vlasech i na oblečení měla seno.

„Co se stalo?“

Přestože všichni měli na jazyku slovo „znásilnění“, nikdo je nevyslovil. Ani je nenapadlo toho zlotřilce honit. Ať už se Akemi stalo cokoli, říkali si, že si za to může sama.

„Pojďte, vrátíme se,“ řekl jeden z mužů a vzal ji za ruku.

Akemi se rychle odtáhla. Zoufale si opřela hlavu o zeď a hořce se rozplakala.

„Vypadá to, že je opilý.“

„Jak je to možné?“

Džótaró celou scénu pozoroval zpovzdálí. Nechápal přesně, co se Akemi stalo, ale nějak mu to připomnělo zkušenost, která s ní vůbec nesouvisela. Znovu pocítil vzrušení, které cítil, když ležel vedle Koči v seníku v Kojagjú, a spolu s ním podivně vzrušující strach z blížících se kroků. Ale jeho příjemný pocit rychle vyprchal.

„Měl bych se vrátit,“ rozhodl se.

Jak se jeho krok zrychloval, jeho duše, která se právě vrátila z výletu do neznáma, jej pohnula k písni.

Vprostřed pole, vprostřed pole stojíš,

starý kovový Buddho!

Nevíšs tady mladou dívku?

Nevíš o děvčeti, co zabloudilo?

Když se tě zeptám, jen zazvoníš.

Když do tebe praším, jen zazvoníš.

Skřivan v trávě

1

Džótaró si vykračoval svižným krokem a nevěnoval pozornost tomu, kudy jde. Najednou se zastavil a rozhlédl kolem, protože si nebyl jistý, zda nezabloudil. „Nepamatuji se, že bych tudy předtím šel,“ pomyslel si nervózně.

Samurajské domy lemovaly pozůstatky staré pevnosti. Jedna část byla přestavěna a sloužila jako oficiální sídlo nově jmenovaného Ókuba Nagajasua, ale zbytek byl zarostlý travou a stromy, vypadal

jako obyčejný pahorek. Kamenné náspy, zpusťosené před mnoha lety dobyvačnou armádou, se rozpadaly. V porovnání s hradními stavbami posledních čtyřiceti padesáti let vypadala pevnost primitivně. Neměla příkop, žádný most, nic, čemu by se dalo říkat hradby. Pravděpodobně patřila někomu z místní nižší šlechty v dobách před obdobím válek, než knížata spojila svá venkovská panství do větších feudálních celků.

Na jedné straně cesty byla rýžová políčka a bažiny, na druhé zed' a za ní útes, na kterém kdysi musela stát pevnost.

Jak se Džótaró snažil zorientovat, jeho oči putovaly podél útesu. Pak uviděl, jak se něco pohnulo, zastavilo a znovu pohnulo. Nejprve to vypadalo jako zvíře, ale brzy ta kradmo se pohybující silueta získala podobu muže. Džótaróovi přeběhl mráz po zádech, ale zůstal fascinovaně stát na místě.

Muž spustil dolů provaz, na jehož horním konci byl hák. Poté, co se spustil dolů po celé délce provazu a našel pevné místo pro nohy, trhnutím uvolnil hák a celý postup zopakoval. Když byl dole, zmizel v mlází.

To vzbudilo Džótaróovu zvědavost.

Za chvílku uviděl, jak muž kráčí mezi políčky a zjevně směřuje přímo k němu. Téměř propadl panice, ale oddechl si, když rozpoznal otep na jeho zádech. „Jaká ztráta času. Je to jen rolník, co krade dříví.“ Pomyslel si, že ten muž musí být nejspíš blázen, když riskuje lezení po útesu kvůli troše dřeva na topení. Byl také zklamáný, že se ze záhady stala nesnesitelně všední záležitost. Ale pak přišel druhý šok. Když muž vylezl na cestu a prošel kolem stromu, za kterým se Džótaró skrýval, musel chlapec potlačit hlasitý vzdech. Byl si jistý, že ta temná postava je Daizó.

„To není možný,“ řekl si pro sebe.

Muž měl kolem obličeje černý kus látky, na sobě rolnické kalhoty a lehké slaměné sandály.

2

Tajemná postava odbočila na cestu lemující kopec. Nikomu s tak mohutnými rameny a svižným krokem by nikdo nehádal, že mu už bylo padesát. Džótaró nabyl přesvědčení, že se spletl, a šel za ním. Potřeboval se dostat zpět do hostince a ten muž by mu mohl nevědomky pomoci najít cestu.

Když muž přišel na rozcestí, složil svůj náklad, který se zdál velmi těžký. Jak se naklonil, aby přečetl nápis na kameni, znovu přišlo Džótaróovi něco z jeho chování povědomé.

Jak muž stoupal po cestě nahoru do kopce, Džótaró zkoumal rozcestník, na kterém byla vyryta slova „Borovice na kopci pohřbívajícím hlavy - nahoru“. To bylo místo, kde místní obyvatelé pochovali několik lebek zločinců a poražených válečníků.

Větve rozložené borovice byly zřetelně viditelné proti noční obloze. Než Džótaró stačil dojít na vrchol, muž se usadil u kořenů stromu a kouřil dýmku.

Byl to Daizó! Nebylo o tom pochyb. Rolník by nikdy s sebou nenosil tabák. Někde se sice tabák pěstoval, ale v tak omezené míře, že byl stále ještě hodně drahý. Dokonce i v relativně prosperující oblasti Kansai byl považován za luxus. A na severu v Sendai, když si pan Date zapálil, tak to jeho písař považoval za tak důležité, že zapsal do denního zápisu: „Dopoledne tři kouření, odpoledne čtyři kouření, večer jedno kouření.“

Když si odmyslíme finanční hledisko, většinu lidí, kteří měli příležitost kouření vyzkoušet, se potom točila hlava a dokonce jim bývalo špatně. Ačkoli tabák příjemně voněl, byl obecně považován za omamnou látku. Džótaró věděl, že kuřáků je málo. Také věděl, že Daizó je jedním z nich, protože jej často viděl, jak vytahuje krásnou keramickou dýmku. Nikdy předtím mu to nepřišlo zvláštní. Daizó byl bohatý muž a měl vytříbený vkus.

„Co má v úmyslu?“ pomyslel si netrpělivě. Nebezpečnost situace ho již tak neděsila, plížil se tedy postupně blíž a blíž.

Když obchodník dokouřil, postavil se, sundal černý šátek a zastrčil jej za pás. Pak pomalu obcházel borovici. V příštím okamžiku si Džótaró všiml, že drží v rukou lopatu. Kde se tu vzala? Daizó se opřel o lopatu a chvíli se rozhlížel po okolí, zjevně proto, aby si místo zapamatoval.

3

Daizó odvalil velký kámen na severní straně stromu a začal horlivě kopat, nedíval se napravo ani nalevo. Džótaró sledoval, jak se jáma zvětšuje. Brzy byla tak hluboká, že by se do ní vešel stojící člověk. Konečně Daizó přestal a šátkem si utřel pot z obličeje. Džótaró stál nehnutě jako kámen, byl naprosto zmatený.

„To bude stačit," zamumlal tiše obchodník, když dokončil ušlapávání jemného prachu na dně jámy. Džótaró v jednu chvíli pocítil podivné nutkání zavolat a říct mu, aby se nepohrbíval, ale neudělal to.

Daizó vyskočil nahoru a odtáhl od stromu k okraji jámy těžký náklad a rozvázal konopnou šňůru, kterým byl svázaný. Džótaró si nejprve myslel, že je to látkový pytel, ale teď viděl, že to je těžký kožený kabát, jaký nosí generálové přes brnění. Uvnitř byl další pytel vyrobený ze stanové nebo nějaké podobné látky. Po jeho otevření se ukázalo neuvěřitelné množství zlata - poloválcové ingoty vzniklé nalitím roztaveného zlata do části bambusu rozseknutého po délce.

A to nebylo všechno. Daizó si uvolnil pás a vyndal několik tuctů velkých čerstvě vyražených zlatých mincí, které měl zastrčeny ve váčku na bříše, vzadu v kimonu a v dalších částech svého oblečení. Narovnal je nahoru na ingoty, oba vaky pořádně utáhl a hodil je do jámy, jako by tam házel mršinu psa. Pak jámu zaházel, ušlapal a přivalil na ni kámen. Vše dokončil tím, že kolem kamene rozházel suchou travu a větvičky.

Pak se začal přeměňovat zpět na slavného Naraie Daizóa, bohatého obchodníka s bylinami. Rolnický oděv obalil kolem lopaty a dal jej do houští, aby si jej kolemjdoucí nevšimli. Oblékl si cestovní plášť a na krk si pověsil váček s penězi jako nějaký potulný kněz. Když vklouzl do dřeváků, spokojeně pronesl: „Slušná noční práce."

Když byl Daizó z doslechu, Džótaró vyšel z úkrytu a přiklusal až ke kameni. Ačkoli si místo důkladně prohlížel, nemohl najít žádné stopy toho, čeho byl právě svědkem. Zíral na to místo jako na prázdné ruce kouzelníka.

„Měl bych vyrazit," napadlo ho najednou. „Jestli nebudu zpátky v hostinci, až se vrátí, může mě podezřívát." Protože pod sebou jasně viděl světla města, nedělalo mu problém určit správný směr. Běžel jako vítr. Vybíral si postranní cesty, snažil se nenarazit na Daizóa.

S výrazem naprosté nevinnosti vyšel po schodech hostince a vešel do pokoje. Měl štěstí. Sukeiči ležel opřený o lakovanou cestovní truhlu. Byl sám a tvrdě spal. Po bradě mu stékal tenký pramínek slin.

„Hej, Sukeiči, takhle se můžeš nasytnout." Džótaró s ním schválně zatřásl, aby ho probudil.

„Á, to jsi ty?" pronesl ospale Sukeiči a mnul si oči. „Co jsi dělal venku takhle pozdě večer bez pánova svolení?"

„Blázníš? Už jsem zpátky pěkně dlouhou dobu. Kdybys byl vzhůru, byl bys to věděl.“

„Nepokoušej se mě ošálit. Víím, že jsi šel ven s tou ženou ze Sumiji. Jestli už v tomhle věku běháš za prostitutkami, tak si nechci ani domyslet, co z tebe vyroste.“

V tu chvíli otevřel Daizó posuvné dveře. Jediné, co řekl, bylo: „Tak jsem tady.“

4

Pokud chtěli dorazit do Eda před soumrakem, bylo třeba vyrazit brzy ráno. Džinnaiova skupina včetně Akemi byla na cestě dávno před východem slunce. Daizó, Sukeiči a Džótaró se zdrželi u snídaň a byli připraveni na cestu, až když bylo slunce vysoko na obloze.

Daizó šel jako vždy první, ale Džótaró se držel spolu se Sukeičim vzadu. To bylo dost neobvyklé.

Nakonec se Daizó zastavil a zeptal se ho: „Co je dneska s tebou?“

„Prosím?“ snažil se Džótaró působit pokud možno nenucené.

„Stalo se něco?“

„Ne, vůbec nic. Proč se ptáte?“

„Vypadáš nějak zachmuřeně. Jinak než obvykle.“

„To nic není, pane. Jen jsem přemýšlel. Jestli zůstanu s vámi, tak nevím, jestli někdy svého mistra ještě najdu. Rád bych se po něm šel podívat sám, pokud by vám to nevadilo.“

Daizó odpověděl bez zaváhání: „Vadilo!“

Džótaró přiběhl k Daizóovi a chystal se ho chytit za ruku, ale teď svou paži odtáhl a nervózně se zeptal: „Proč?“

„Pojďme si tu chvíli odpočinout,“ řekl Daizó a posadil se na travnatou planinu, kterými byla provincie Musaši hodně proslulá. Když seděl, pokynul Sukeičimu, aby šel napřed.

„Ale já musím svého mistra najít co možná nejdřív,“ prosil Džótaró.

„Už jsem ti řekl, že sám nikam nepůjdeš.“ Daizó si přiložil k ústům dýmku, jednou potáhl a tvářil se přísně. „Počínaje dneškem jsi můj syn.“

Zdálo se, že to myslí vážně. Džótaró ztěžka polkl, ale pak se Daizó zasmál a chlapec, protože si myslel, že to byl jen vtip, řekl: „To by nešlo. Já nechci být váš syn.“

„Cože?“

„Vy jste obchodník. Já chci být samuraj.“

„Jsem si jistý, že poznáš, že Narai Daizó není obyčejný měšťan bez cti a původu. Staň se mým adoptivním synem a já z tebe udělám skutečného samuraje.“

Džótaró ke své hrůze zjistil, že to, co Daizó řekl, myslel vážně. „Mohu se zeptat, proč jste se najednou tak rozhodl?“ zeptal se.

Daizó jej bleskurychle popadl a přimáčkl k sobě. Naklonil ústa k chlapcovu uchu a zašeptal: „Tys mě viděl, vid', skrčku!“

„Viděl?“

„Jo. Díval ses, co?“

„Nevím, o čem mluvíte. Na co jsem se díval?“

„Na to, co jsem dělal včera v noci.“

Džótaró se ze všech sil snažil zachovat klid.

„Proč jsi to udělal?“

Chlapcova obrana selhávala.

„Proč jsi strkal nos do mých osobních záležitostí?“

„Promiňte!“ vyhrkl Džótaró. „Moc mě to mrzí. Nikomu to neřeknu.“

„Mluv potichu! Nepotrestám tě, ale na oplátku se staneš mým adoptivním synem. Jestli to odmítneš, nebudu mít na vybranou a budu tě muset zabít. No tak! Nenut' mě to udělat. Víím, že jsi dobrý chlapec, velmi sympatický.“

5

Poprvé v životě se Džótaró skutečně bál. „Je mi to líto,“ opakoval horlivě. „Nezabíjejte mě. Nechci zemřít!“ Krotce se svíjel Daizóovi v ruku jako polapený skřivan, protože se bál, že kdyby se s ním pustil do boje, okamžitě by ho zasáhla jeho smrtící ruka.

Ačkoli se chlapci sevření zdálo pevné, Daizó jej vůbec pevně nedržel. Ve skutečnosti, když si chlapce přitáhl na klín, jeho sevření bylo téměř něžné. „Takže budeš můj syn, jo?“ Jeho zarostlá brada škrábala Džótaróa na tváři.

Ačkoli to nemohl rozpoznat, to, co mu nasadilo pouta, byl dospělý, mužský zápach. Cítil se na Daizóově klíně jako malé dítě, neschopen odporu a dokonce ani slova.

„Musíš se rozhodnout sám. Buď dovolíš, abych tě adoptoval, nebo zemřeš. Odpověz mi hned teď.“

Chlapec se žalostně rozplakal. Špinavými prsty si utíral obličej,

dokud se mu na obou stranách nosu neudělaly zabláčené šmouhy.

„Proč brečíš? Máš štěstí, že máš takovou příležitost. Zaručuji ti, že z tebe bude velký samuraj.“

„Ale...“

„Co?“

„Vy... Vy...“

„Ano?“

„Nemůžu to ani říct.“

„No tak. Mluv. Muž by měl říkat své myšlenky prostě a jasně.“

„Vy... no, vy kradete.“ Kdyby ho nedržel, Džótaró by vystřelil pryč jako gazela. Ale seděl pevně na Daizóově klíně a nemohl se pohnout.

„Cha, cha, cha,“ zasmál se Daizó zvesela a rozpustile ho plácl po zádech. „To je to, co tě trápí?“

„A... a... ano.“

Jeho široká ramena se otrásala smíchem. „Mohl bych být ten typ, co ukradne celou zemi, ale ne běžný lupič nebo silniční zloděj. Podívej se na Iejasua nebo Hidejošiho nebo Nobunagu - to jsou válečníci, kteří ukradli nebo se pokusili ukrást celý národ, nemám pravdu? Zůstaň se mnou a zanedlouho všechno pochopíš.“

„Takže vy nejste zloděj?“

„Neobtěžoval bych se něčím, co je tak nevýnosné.“ Zvedl chlapce z klína a řekl: „Teď přestaň brečet a pojďme. Od nynějška jsi můj syn. Budu ti dobrým otcem. Ty na oplátku nikomu neřekneš ani slovo o tom, cos viděl včera v noci. Jestli to uděláš, zakroutím ti krkem.“

Džótaró si byl jistý, že by to skutečně udělal.

Nové město

1

Toho dne, kdy Osugi na konci pátého měsíce přijela do Eda, byl vzduch horký a dusný, jaký bývá, když v období dešťů zrovna neprší. Během těch dvou měsíců, co opustila Kjóto, cestovala poklidným tempem dávajíc si dostatek času na hýčkání svých trápení a bolestí nebo na návštěvy svatyní a chrámů.

Šógunovo sídelní město jí na první pohled připadalo ohavné. „Proč stavět domy v téhle bažině?“ poznamenala pohrdavě. „Tráva a keře ještě nebyly ani odstraněny.“

Protože byl na cestě čilý ruch, visel nad silnicí Takanawa s nově

vysázenými stromy a nedávno postavenými milníky oblak prachu. Část z Šiodžiri do Nihonbaši byla plná volských potahů s kamením a dřevem. Kolem šmahem vyrůstaly nové domy.

„Sakra!“ zaklela Osugi a rozzlobeně se podívala nahoru na napůl dokončený dům. Kus mokré hlíny ze zednické lžice jí nešťastnou náhodou spadl na kimono.

Nádeník se rozesmál.

„Jak se opovažujete házet po lidech bláto, a pak klidně stát a jenom se smát? Měl byste být na kolenou a omlouvat se!“

Doma v Mijamotu by jejích pár ostrých slov stačilo, aby její služebníci nebo kterýkoli vesničan padli na zem. Tito nádeníci, kteří patřili k tisícům nově příchozích z celé země, stěží vzhledli od práce.

„O čem to ta stará babizna blábolí?“ zeptal se jeden nádeník.

Osugi popuzeně zakřičela: „Kdo to řekl? Co si to dovoluješ, ty...“

Čím víc prskala, tím víc se smáli. Kolem se začali shromažďovat čumilové a ptali se jeden druhého, proč se ta stará paní nechová podle svého věku a nenechá to být.

Osugi se přihnala do domu, popadla konec prkna, na kterém zedníci stáli, a shodila jej z podpěr. Muži a kbelíky s mokrou hlínou s řinčením spadli na zem.

„Ty mrcho stará!“

Vyskočili na nohy a hrozivě ji obstoupili.

Osugi před nimi necouvla. „Z cesty!“ poručila jim příkře a položila ruku na svůj krátký meč.

Muži se zamysleli. Podle toho, jak vypadala a jak se chovala, musela být ze samurajské rodiny. Pokud by si nedali pozor, mohlo by je to přivést do maléru. Jejich chování se rázem změnilo.

Osugi změnu zaregistrovala a důležitě prohlásila: „Příště si už nic takového líbit nenechám!“ Se spokojeným výrazem vyšla z jejich kruhu a vydala se nahoru po cestě nastavujíc čumilům svá neústupná záda.

Ještě ani pořádně znovu nevykročila, když ji doběhl učedník. Zablácené nohy měl legračně obalené pilinami a odřezky a v ruce držel kbelík s mokrou hlínou.

„A jak se ti bude líbit tohle, babizno!“ zakřičel a vytil jí obsah kbelíku na záda.

2

„Co má být zas tohle!“ řvala Osugi z plných plic, ale než se stačila otočit, učedník zmizel. Když zjistila rozsah škody, hořce nadávala a oči se jí naplnily slzami roztrpčení.

Všichni se náramně bavili.

„Čemu se, vy hlupáci, smějete?“ zuřila Osugi a skřípala zuby. „Co je tak legračního na staré ženě, když ji někdo pocáká špínou? Takhle v Edu vítáte starší lidi? Vy vlastně ani lidi nejste! Jen si pamatujte, že i vy jednou budete staří.“

Její výbuch přilákal ještě více čumilů.

„Edo!“ odfrkla si. „Když o něm lidé mluví, jeden by řekl, že je to nejlepším město v celé zemi. A co to je ve skutečnosti? Místo plné prachu a špíny, kde všichni rozkopávají kopce a zavážejí jimi bažiny, kopou škarpy a vrší písek do moře. A nejen to, je plné chátrý, jakou byste nikdy nenašli v Kjótu nebo kdekoli jinde u nás, na západě.“ Když to ze sebe dostala, otočila se zády k chichotajícímu se davu a šla rychle svou cestou.

Novost města byla jistě jeho nejcharakterističtější znakem. Dřevo a fasády domů byly jasné a zářily čistotou, některé stavební parcely byly jen částečně zastavěné a kravince a kobylince útočily všude na oči a nosy pocestných. Nebylo tomu tak dávno, co tato silnice byla pouhou stezkou vedoucí mezi rýžovými poličky z vesnice Hibija do Čijody. Kdyby Osugi šla trochu na západ, blíže k Edskému hradu, byla by objevila starší a mnohem zabydlenější oblast, kde si šógunátní knížata a vazalové začali budovat svá sídla brzy poté, co Tokugawa Iejasu získal Edo v roce 1590 pro sebe.

Nic se jí tu nelíbilo. Připadala si stará. Všichni, které viděla - prodavače, úředníky na koních, samuraje procházející se kolem v kloboucích -, byli mladí stejně jako nádeníci, řemeslníci, pouliční prodavači, vojáci a dokonce i generálové.

Fasáda jednoho domu, který zedníci ještě dokončovali, měla vývěsní štít, za nímž seděla silně napudrovaná žena, která si během svého čekání na zákazníky kartáčovala obočí. V jiných napůl dokončených budovách se prodávalo sake a nabízelo sušené zboží, převážně sušené ryby. Jeden muž vyvěšoval nápis propagující léky.

„Kdybych někoho nehledala,“ mumlala si Osugi kysele pro sebe, „nezůstala bych v téhle stoce ani jednou noc.“

Když přišla k hromadě vykopané hlíny, která přehrazovala cestu,

zastavila se. U paty mostu, který vedl přes zatím suchý příkop, stála chatrč. Její zdi z rákosových rohoží byly přichyceny pruhy bambusu, ale nápis hlásal, že to jsou veřejné lázně. Osugi zaplatila měděnou mincí a šla si dovnitř vyprat kimono. Když je očistila, jak nejlépe to šlo, půjčila si tyč na sušení a pověsila je vedle chatrče. Jen ve spodním prádle a s lehkým letním kimonem přehozeným přes záda se posadila do stínu lázní a nepřítomně zírala na silnici.

3

Přes ulici stálo v kruhu asi pět mužů a dohadovali se tak hlasitě, že Osugi slyšela, o čem se baví.

„Jak je ten pozemek velký? Uvažoval bych o tom, kdyby cena odpovídala velikosti.“

„Jsou to dva a půl tisíce metrů čtverečních. Cena je taková, jak jsem už řekl. Z té nemohu slevit.“

„Ale je to moc drahý. To víte sám nejlépe.“

„Vůbec ne. Zavezení zeminou stojí plno peněz. A nezapomínejte, že už tady nic volného není.“

„Ale určitě je. Všude se zaváží.“

„To už je prodané. Lidé si to berou tak, jak to je, bažiny, prostě všechno. Na prodej tu nenajdete ani čtyřicet metrů čtverečních. Ovšem pokud se chcete vydat až k řece Sumida, možná tam dostanete něco levnějšího.“

„Zaručujete se, že jsou to skutečně dva a půl tisíce metrů?“

„Za to se nemusím zaručovat. Vemte si provaz a změřte si to sami.“

Osugi byla ohromena. Částka požadovaná za pět čtverečních metrů by postačila na desetinasobně větší pozemek s dobrou půdou pro pěstování rýže. Ale v podstatě stejné rozhovory bylo možno slyšet po celém městě, protože s pozemky spekuloval kdejaký obchodník. To Osugi také překvapilo. „Proč by tu někdo chtěl půdu? Na pěstování rýže se nehodí, a tomuhle se přece nedá říkat město.“

Obchod přes ulici byl zakrátko uzavřen rituálním tlesknutím rukama, aby se tak přivolalo štěstí do domu.

Jak tak líně pozorovala odcházející stíny, ucítila Osugi něčí ruku vzadu na svém pásu. „Zloděj!“ vykřikla a pokusila se chytit ho za zápěstí. Ale zloděj už byl i s její peněženkou na ulici.

„Zloděj!“ zakřičela znovu Osugi. Rozběhla se za mužem a podařilo se jí chytit ho za pás. „Pomoc! Zloděj!“

Kapsář bojoval a několikrát ji udeřil do obličeje, ale nepustila ho. „Pusť mě, ty mrcho!“ zařval a kopl ji do žeber. Osugi s hlasitým zachroptěním upadla na zem, ale vytáhla svůj krátký meč a sekla muže přes kotník.

„Au!“ Do krve zraněný zloděj odkulhal několik kroků a pak žuchl na zem.

Obchodníci s pozemky, poplašení nastalým rozruchem, se otočili a jeden z nich zvolal: „Hele, není to náhodou ten budižkničemu z Kóšú?“ Muž, který takto promluvil, byl Hangawara Jadžibei, předák velké skupiny stavebních řemeslníků.

„Vypadá jako on,“ souhlasil jeden z jeho mužů. „A co to má v ruce? Vypadá to jako peněženka.“

„Nejspíš. A někdo před chvílí volal zloděj. Podívejte! Táhle leží na zemi nějaká stařena. Běžte se podívat, co se jí stalo. Já to s ním zatím vyřídím.“

Kapsář už byl na nohou a dal se znovu na útěk, ale Jadžibei ho dohonal a srazil k zemi, jako by se pokoušel zabít luční kobylku.

4

Jeho muž za ním doběhl a hlásil: „Přesně jak jsme si mysleli. Ukradl té staré paní peněženku.“

„Tady je, vrátím ji sám. Jak je na tom?“

„Žádné vážnější zranění. Omdlela, ale když se probírala, začala hned křičet, že ji oloupili.“

„Ještě tam sedí. Nemůže vstát?“

„Myslím, že ne. Kopl ji do žeber.“

„Ty bídáku!“ Jadžibei s pohledem stále upřeným na kapsáře přikázal svému podřízenému: „Uši, postav sloup.“

Když to zloděj uslyšel, roztřásl se, jako by měl na hrdle přiloženo ostří nože. „To ne,“ prosil a plazil se v prachu u Jadžibeiových nohou. „Odpusťte mi to. Slibuji, že už to víckrát neudělám.“

Jadžibei zavrtěl hlavou. „Ne. Dostaneš, co si zasloužíš.“

Uši neboli Býk dostal své jméno podle znamení zvěrokruhu, ve kterém se narodil, což nebylo mezi rolníky neobvyklé. Vrátil se se dvěma nádeníky z nedaleké stavby mostu.

„Táhle,“ řekl a ukázal doprostřed prázdného pozemku.

Když nádeníci zarazili do země těžký kůl, jeden z nich se zeptal: „Bude to stačit?“

„Bude," řekl Jadžibei. „Teď ho k tomu přivažte a nad hlavu mu přibijte prkno."

Když to bylo hotovo, Jadžibei si půjčil tesařskou tuš a štětec a na prkno napsal:

„Tento muž je zloděj. Donedávna pro mě pracoval, ale teď se dopustil zločinu, za který musí být potrestán. Bude tu přivázán ke kůlu na dešti a slunci po sedm dní a sedm nocí. Z příkazu Jadžibeie z tesařské firmy."

„Děkuji," řekl a vrátil nádobu s tuší. „A pokud by vás to neobtěžovalo, dejte mu občas něco k jídlu. Jen aby neměl hlad. Cokoli, co vám zbude od oběda."

Dva nádeníci, spolu s ostatními, kteří se mezitím shromáždili, dali najevo souhlas. Někteří nádeníci slíbili, že se postarají, aby si kapsář pořádně užil výsměchu. Veřejného potupení se nebáli jen samurajové. Dokonce i pro obyčejné měšťany byl v té době výsměch tím nejhorším trestem.

Trestání zločinců mimo rámec zákona byla hluboce zakořeněná praxe. V dobách, kdy válečníci měli příliš práce s válčením, než aby se starali o pořádek, vzali měšťané, s ohledem na svou vlastní bezpečnost, starost o ničemý na vlastní bedra. Přestože Edo teď mělo oficiálního policejního soudce a rozvíjel se systém, kdy vedoucí představitelé každé oblasti fungovali jako zástupci vlády, okamžitý výkon spravedlnosti byl stále na denním pořádku. A protože situace ještě nebyla stabilní, neviděla oficiální místa důvod, proč do toho zasahovat.

„Uši," řekl Jadžibei, „dones staré paní její peněženku. Je na pováženou, že se něco takového muselo stát právě jí. Vypadá to, že je úplně sama. Co se stalo s jejím kimonem?"

„Říká, že si ho vyprala a pověsila uschnout."

„Tak jí ho přines a přiveď ji s sebou. Mohli bychom ji klidně vzít k nám. Nemělo by valný smysl potrestat zloděje a ji nechat tady, aby ji zas trápil další surovec."

Zanedlouho Jadžibei vyrazil. Uši byl hned za ním, kimono měl přes ruku a Osugi na zádech.

5

Brzy byli u Nihonbaši neboli Japonského mostu, od kterého se teď měřily všechny vzdálenosti na cestách vedoucích z Eda. Kamenné

podezdívky podpíraly dřevěný oblouk, a protože byl most postaven zhruba před rokem, zábradlí si stále zachovávalo zdání novoty. Kolem jednoho břehu byly přivázány lodě z Kamakury a Odawary. Na druhém byl městský rybí trh.

„Ach, to to bolí," řekla Osugi s hlasitým zasténáním.

Prodavači ryb vzhledli, aby se podívali, co se děje.

Jadžibeiovi se nelíbilo, když na něj zírali. Otočil se na Osugi a řekl: „Už tam brzy budeme. Snažte se to vydržet. Nejste v ohrožení života."

Osugi položila hlavu na Ušiho záda a byla zticha jako miminko.

V centru města si obchodníci a řemeslníci vytvořili své vlastní čtvrti. Byla tu čtvrť kovářů, samostatná čtvrť pro výrobce kopí, další pro barviče, výrobce slaměných rohoží, a tak dále. Jadžibeioův dům impozantně vyčníval mezi ostatními tesařskými domy, protože přední polovina střechy byla z tašek. Ostatní domy měly jen prkenné střechy. Až do požáru před několika lety byly všechny střechy doškové. Podle jeho nového domu pak všichni Jadžibeie začali nazývat novým rodovým jménem. Hangawara totiž znamená „napůl taškový".

Přišel do Eda jako samuraj bez pána, ale protože byl šikovný a dobrosrdečný, projevil se jako dovedný organizátor lidí. Brzy si udělal jméno jako podnikatel zaměstnávající početnou skupinu tesařů, pokrývačů a nekvalifikovaných nádeníků. Díky stavebním projektům pro různá knížata získal dostatečný kapitál, aby se zapojil i do obchodu s nemovitostmi. Zbohatlý natolik, aby nemusel pracovat vlastníma rukama, hrál roli místního předáka. Mezi bezpočtem samozvaných předáků byl v Edu Jadžibeie jeden z nejznámějších a nejrespektovanějších.

Obyvatelé města vzhlíželi jak k předákům, tak k válečníkům, ale předáci byli mnohem obdivovanější, protože se obvykle postavili za prosté lidi. Ačkoli ti z Eda se vyznačovali svérázným stylem a duchem, nebyli předáci výsadou nového sídelního města. Jejich historie počínala v pozdních dnech ašikagského šógunátu, kdy se tlupy lapků potloukaly krajem jako smečky lvů a svévolně a beztestně drancovaly okolí.

Podle jednoho spisovatele z toho období na sobě neměli nic než rumělkovou bederní roušku a široký břšní pás. Jejich dlouhé meče byly opravdu dlouhé - téměř metr dvacet - a i jejich krátké meče měřily přes šedesát centimetrů. Mnoho jich používalo jiné, hrubší

zbraně jako bojové sekery a železné hrábě. Nechávali si své vlasy neostříhané, jako čelenku používali kus tlustého provazu a na nohou měli často kožené návleky.

Neměli stálého pána a pracovali jako námezdní žoldáci, a když byl uzavřen mír, stranili se jich jak rolníci, tak samurajové. V době Edo ti, kteří nebyli spokojeni jako lapkové nebo zloději, často hledali štěstí v novém hlavním městě. Mnoho jich uspělo, a o tomto typu předáků bylo kdysi napsáno, že „spravedlnost je jejich kostmi, láska k lidem jejich tělem a udatnost jejich kůží“. Zkrátka byli mezi lidmi ve velké oblibě.

Masakr na břehu řeky

1

Život pod Jadžibeiovou taškami napůl pokrytou střechou se Osugi tak zamlouval, že tam žila ještě rok a půl po onom incidentu. Když uběhly první týdny, kdy odpočívala a zotavovala se, každý den si opakovala, že by se měla vydat na cestu.

Kdykoli o tom začala mluvit před Jadžibeiem, kterého nevidala nijak často, naléhal na ni, aby ještě zůstala. „Kam pospícháte?“ ptal se jí. „Nemáte důvod někam chodit. Počkejte, dokud vám Musašiho nenajdeme. Můžeme vám pak posloužit jako vaši sekundanti.“ Jadžibei věděl o Osugině nepříteli jen to, co o něm sama řekla. Ode dne, kdy přišla, měli jeho muži nařízeno okamžitě ohlásit cokoli, co by o Musašim slyšeli nebo s ním nějak souviselo.

Osugi, po prvním znechucení z Eda, změnila svůj postoj do té míry, že připustila, že místní lidé jsou „přátelští, bezstarostní a v srdci opravdu velmi laskaví“.

Hangawarova domácnost byla obzvláště tolerantní a hotový ráj pro ztracené existence. Vesničtí chlapci, kteří byli moc líní na to, aby hospodařili, vyhnání samurajové bez pána, rozmařilci, kteří prohýřili peníze svých rodičů, a potetovaní bývalí zločinci tvořili dohromady drsnou a různorodou skupinu, jejíž stmelující duch nezvykle připomínal dobře organizovanou vojenskou školu. Ideálem tu však bylo spíše divoké mužství než oduševnělost. Byla to tréninková hala pro ostré povahy.

Stejně jako v samurajské škole bojových umění byla i zde přísná hierarchie. Pod předákem, který byl rozhodující světskou i duchovní

autoritou, stála skupina jeho zástupců, kterým se obvykle říkalo „starší bratři“. Pod nimi byli obyčejní kumpáni, pěšáci, jejichž rozčarování velkou měrou záviselo na délce jejich služby. Existovala také zvláštní třída „hostů“. Jejich status závisel třeba na jejich schopnosti ovládat zbraně. Upevňování hierarchie bylo otázkou etikety. Nikdo nevěděl, odkud se vzala, ale všichni ji dodržovali.

Jadžibeie napadlo, že by se Osugi mohla nudit, a tak jí jednou navrhl, aby si vzala na starost mladší pěšáky. Od té doby měla celé dny plné ruce práce se šitím, spravováním, praním a uklízením po pěšácích, jejichž nešikovnost jí přidělávala spoustu práce.

Přestože jim scházelo vychování, dokázali rozpoznat, co je Osugi za osobnost. Obdivovali jak Osuginy spartánské zvyky, tak efektivnost, s jakou vykonávala své povinnosti. Zvykli si o ní říkat, že „je to skutečná žena samuraje a rodina Hon'iden musí mít opravdu dobrou krev“.

Osugin nezvyklý hostitel si jí považoval a dokonce jí nechal postavit oddělené místnosti na volném pozemku za domem. Kdykoli byl doma, přišel ji každé ráno a večer pozdravit. Když se ho jeden jeho podřízený zeptal, proč projevuje takovou úctu někomu cizímu, Jadžibeie přiznal, že dokud ještě žili, choval se k vlastním rodičům moc špatně. „Ve svém věku,“ řekl, „cítím synovskou povinnost ke všem starým lidem.“

2

Přišlo jaro, květy divokých sakur opadaly, ale ve městě zatím skoro žádné sakury nekvetly. Kromě pár stromů na řídké osídlených kopcích na severu tu bylo jen několik stromků, které vysadili buddhisté kolem cesty do Sensódži v Asakuse. Říkalo se, že letos vyrašily pupeny a poprvé rozkvetou.

Jednou přišel Jadžibeie do Osugina pokoje a řekl: „Jdu do Sensódži. Chtěla byste jít se mnou?“

„To bych moc ráda. Ten chrám je zasvěcený Kannon a já silně věřím v její schopnosti. Je to ta samá bohyně, ke které jsem se modlila v Kjótu v chrámu Kijomizu.“

S Jadžibeiem a Osugi šli ještě dva pěšáci, Džúro a Koroku. Džúro měl přezdívku „Rákosová podložka“, ale nikdo nevěděl proč. Zato bylo naprosto jasné, proč se Korokuovi říkalo „novic“. Byl to malý, podsaditý muž s výrazně dobrotivým obličejem, pokud jste ovšem

přehlédli tři ošklivé jizvy na čele, důkaz jeho záliby v pouličních rvačkách.

Nejprve šli k říčnímu kanálu u Kjóbaši, kde se daly pronajmout loď. Poté, co je Koroku obratným veslováním vyvezl z kanálu na řeku Sumidu, Jadžibei přikázal otevřít krabice s obědem.

„Dnes jdu do chrámu," vysvětlil, „protože je výročí smrti mé matky. Ve skutečnosti bych se měl vrátit domů a navštívit její hrob, ale je to příliš daleko, takže jsem to vyřešil tak, že zajdu do Sensódži a nechám tam dar. Ale teď jsme teprve na cestě, takže to považujte za piknik." Natáhl se přes okraj lodi, vypláchl šálek na sake a podal ho Osugi.

„Je od vás velice hezké, že si vzpomenete na svoji matku," řekla, když si vzala šálek, a usilovně přemýšlela, jestli se Matahači bude chovat stejně, až tady ona nebude. „Jen si nejsem jistá, zda je pití sake ten správný způsob, jak uctít výročí smrti vaší nebohé matky."

„No, raději tohle než nějaká nabubřelá ceremonie. V Buddhu věřím a to je to jediné, co se u takových ignorantů, jako jsem já, počítá. Znáte to přísloví, vidíte? Není třeba poznání, stačí jen věřit."

Osugi na to nereagovala a vypila několik šálků. Po chvíli poznamenala: „Už dlouho jsem se takhle nenapila. Mám pocit, že se vznáším ve vzduchu."

„Jen pijte," naléhal Jadžibei. „Je to dobré sake, že jo? Nedělejte si starosti, že jste na vodě. My se o vás postaráme."

Řeka tekoucí na jih od městečka Sumida byla široká a klidná. Na šimóské straně, východním břehu naproti Edu, stál bujný les. Kořeny stromů vybíhaly do vody a tvořily jakási hnízda naplněná malými průzračnými tůňkami, které na slunci zářily jako safíry.

„Slyšíte?" řekla Osugi. „Poslouchejte ty slavíky."

„Až přijde doba dešťů, můžete celé dny poslouchat kukačky."

„Ráda bych vám nalila. Doufám, že vám nevadí, že jsem se k vaší oslavě přidala."

„Rád vidím, že se dobře bavíte."

„Poslechněte, mohli byste mi sem poslat taky trochu sake?" ozval se Koroku ze zádě.

„Jen pilně vesluj. Když teď začneš pít, všichni se utopíme. Cestou zpátky si můžeš vypít, kolik budeš chtít."

„Tak dobře. Jen chci, abyste věděl, že mi už celá řeka začíná připadat jako proud sake."

„Přestaň nad tím uvažovat. Raději přiraž k té lodi u břehu, ať

můžeme nakoupit nějaké čerstvé ryby."

Koroku udělal, co mu řekl. Po chvíli dohadování rybář se šťastným úsměvem zvedl víko nádrže zabudované do paluby a řekl jim, aby si vzali, co chtějí. Osugi nikdy nic takového neviděla. Nádrž byla po okraj plná pleskajících a kroutících se ryb. Některé byly mořské, některé říční. Kapři, krevety, sumci, černí ostnozubci, hlaváčovitě ryby. Dokonce i pstruzi a okouni.

Jadžibei nakapal sójovou omáčku na jednu ryбку a začal ji pojídat syrovou. Nabídl i Osugi, ale ta s výrazem odporu odmítla.

3

Když zastavili na západní straně řeky a vystoupili na břeh, zdálo se, že se Osugi trochu motá.

„Opatrně," upozornil ji Jadžibei. „Tady, chyt'te se mě."

„Ne, děkuji. Nepotřebuji pomoc." Mávla si rozhořčeně rukou před obličejem.

Když Džúró a Koroku přivázali loď, všichni čtyři přešli široký pruh kamení a jílu, aby se dostali na vlastní břeh.

Skupina malých dětí byla zabraná do obracení kamenů, ale když uviděly tu nezvyklou čtveřici, nechaly toho, seběhly se kolem nich a vzrušeně štěbetaly.

„Kupte si nějaké, pane. Prosím."

„Nechcete si nějaké koupit, babičko?"

Zdálo se, že Jadžibeiovi se děti líbí. Alespoň se netvářil otráveně.

„Copak to máte, kraby?"

„Ne kraby, hroty šípů," vykřikly a z kimon vytáhly plné ruce hrotů.

„Hroty šípů?"

„Přesně tak. V hrobě vedle chrámu je pochováno mnoho mužů a koní. Lidé, co sem přicházejí, si kupují hroty šípů, aby jimi uctili mrtvé. Taky byste si je měli koupit."

„Nemyslím si, že bych chtěl zrovna hroty šípů, ale dám vám nějaké peníze. Co vy na to?"

Podle všeho jim to nevadilo, a jakmile Jadžibei rozdál několik mincí, děti odběhly znovu pátrat po hrotech. Z nedalekého doškového domku vyběhl muž, před jejich očima dětem peníze sebral a běžel hned zpátky. Jadžibei mlskl jazykem a znechuceně se odvrátil.

Osugi se fascinovaně dívala na řeku. „Jestliže je tady kolem plno

šípových hrotů," poznamenala, „muselo tu dojít k velké bitvě."

„Nevím, ale zdá se, že zde došlo k několika bitvám v době, kdy Edo bylo ještě provinční oblastí. To bylo tak před čtyřmi až pěti sty lety. Slyšel jsem, že ve dvanáctém století sem z Izu přišel Minamoto no Joritomo, aby tu zorganizoval své oddíly. Když byl císařský dvůr rozdělen - kdy to bylo, ve čtrnáctém století? - tak pan Nitta z Musaši byl tady někde poražen Ašikagy. Říká se, že během posledních pár století tu Óta Dókan a další místní generálové bojovali kousek výš po řece v mnoha bitvách."

Zatímco si povídali, Džúró a Koroku šli napřed, aby jim připravili místo k sezení na chrámovém ochozu.

Chrást Sensódži byl pro Osugi obrovským zklamáním. V jejích očích to nebylo nic víc než velký zchátralý dům a sídlo mnicha byla pouhá chatrč. „To je ono?" zeptala se s neskrývaným pohrdáním. „Po tom všem, co jsem o Sensódži slyšela..."

Chrást se nacházel v nádherném prastarém lese s velkými, letitými stromy, ale síň Kannon vypadala ošuntěle. Když se řeka rozvodnila, přišla voda lesem až k ochozu. A jindy se po pozemku přelévaly vody jejích malých přítoků.

„Bud'te vítáni. Rád vás zase vidím."

Osugi vzhledla překvapeně nahoru a uviděla mnicha klečícího na střeše.

„Spravujete střechu?" zeptal se Jadžibei přátelsky.

„Musím, kvůli ptákům. Čím častěji to spravuji, tím častěji kradou došky, aby si z nich postavili hnízda. Pokaždé tu někudy zatéká. Udělejte si pohodlí. Hned budu dole."

4

Jadžibei a Osugi si vzali votivní svíce a vešli do potměšlého interiéru. „Není divu, že sem zatéká," pomyslela si při pohledu na otvory nad sebou.

Poklekla vedle Jadžibei, vyndala svůj růženec a se zasněným pohledem přednášela slib Kannon z *Lotosové sútry*.

*Budeš obývat nebe jako slunce,
a když nehodní tě budou pronásledovat
a shodí tě dolů z Diamantové hory,
vzpomeň na moc bohyně Kannon,
nepřijdeš ani o jeden vlas.*

*Když tě obklíčí lupiči
a budou ti hrozit svými meči,
vzpomeň na moc bohyně Kannon,
tu slitují se lupiči nad tebou.
A když král odsoudí tě k smrti
a mečem už o tvůj život bude usilovat,
vzpomeň na moc bohyně Kannon,
v tu chvíli meč na kusy se zlomí.
Osmdesát čtyři tisíc slitovných bytostí
začalo ve svých srdcích toužit
po svrchované moudrosti všech buddhů.
Sláva Kannon, nejušlechtilejší!
Sláva slitovné bohyni, nejmilosrdnější!
Vyslyš, prosím, mou úpěnlivou prosbu.
Dovol, ať se mohu pomstít Musašimu!
Ať jej jednou provždy porazím!*

Zpočátku recitovala potichu, ale jak si přestala uvědomovat přítomnost Jadžibeie, Džúróa a Korokua, její hlas zesílil a nabyl na zvučnosti, její tvář hořela zaujetím.

Růženec se jí chvěl v prstech, na konci přešla bez přerušení od recitace k osobní úpěnlivé prosbě.

Náhle ztišila hlas a uklonila se až k zemi. „A dej, ať je Matahači dobrým synem! Ať se daří rodu Hon'iden.“

Když dlouhá modlitba skončila, bylo chvíli ticho, a pak je mnich pozval ven na šálek čaje. Jadžibei a oba mladíci, kteří během modlitby obřadně klečeli, vstali a cestou ven na ochoz si masírovali přesezené nohy.

„Ted' bych si mohl dát nějaké sake, že jo?“ ptal se Džúró horlivě. Když dostal svolení, pospíchal do mnichova domku a připravil v přístřešku oběd. Když tam ostatní dorazili, z jedné ruky uskrával sake a druhou opékal jednu z ryb, které koupili. „Komu vadí, že tu nejsou žádné kvetoucí sakury!“ poznamenal. „I tak to vypadá jako piknik pod rozkvetlým stromem.“

Jadžibei předal mnichovi dar, taktně zabalený do papíru, a řekl mu, aby to použil na opravu střechy. Poté si náhodou všiml řady dřevěných destiček, na kterých byla napsaná jména dárců a částky, které věnovali. Skoro všechny byly podobné té Jadžibeiově, některé nižší, ale jedna se nápadně odlišovala. „Deset zlatých, Narai Daizó, provincie Šinano.“

Jadžibei se otočil k mnichovi a poněkud ostýchavě poznamenal: „Možná to ode mě zní hloupě, ale deset zlatých mincí je značná částka. Je tenhle Narai Daizó tak bohatý?”

„To nevím. Objevil se zčistajasna jednou ke konci minulého roku a řekl, že je hanba, že neznámější chrám oblasti Kantó je na tom tak špatně. Rekl mi, abychom peníze dali do fondu na nákup dřeva.”

„Zdá se, že je to úctyhodný muž.”

„Také daroval tři zlaté mince svatyni Jušima a celých dvacet zlatých svatyni Kanda Mjódzin. Chtěl, aby svatyně zůstala v dobrém stavu, protože uchovává duši Tairy Masakada. Daizó tvrdil, že Masakado nebyl rebel. Myslí si, že by měl být uctíván jako průkopník, který otevřel východní část země. Na tomto světě žijí i opravdu podivní dárci.”

Jen domluvil, přihnal se k nim o překot hlouček dětí.

5

„Co tu děláte,” zakřičel mnich přísně. „Jestli si chcete hrát, běžte dolů k řece. Nemůžete sem tahle divoce vpadnout.”

„Rychle, pojďte,” vykřiklo jedno dítě. „Stala se hrozná věc.”

„Tam dole je samuraj a bojuje.”

„Jeden proti čtyřem.”

„Mají skutečné meče!”

„Dobrotivý Buddho, už zase!” lamentoval mnich, když si ve spěchu obouval sandály. Než odběhl, vysvětlil: „Promiňte. Musím vás na chvíli opustit. Břeh je oblíbené místo k soubojům. Pokaždé, když se nedívám, tam někdo seká lidi na kousky nebo je mlátí jako psy. Pak si lidé od policejního soudce přijdou ke mně pro psanou zprávu. Musím se jít podívat, co je to tentokrát.”

„Souboj?” ozvali se Jadžibei a jeho muži najednou, a vyrazili k řece. Osugi se vydala za nimi, ale byla mnohem pomalejší, takže když tam dorazila, bylo už po souboji. Děti a několik přihlížejících z nedaleké rybářské vesnice stáli tiše kolem, těžce polykali a byli viditelně pobledlí.

Osugi to ticho nejprve připadalo divné, ale pak i ona zadržela dech a vytřeštila oči. Nad zemí se vznášel stín vlaštovky. Směrem k nim šel mladý arogantní samuraj oděný do nachově červeného vojenského kabátku. Ať už si diváků všiml či nikoli, nevěnoval jim pozornost.

Osugin pohled se přesunul na čtyři těla, která ležela roztroušena nějakých dvacet kroků za samurajem.

Vítěz se zastavil. Z několika úst se vydral tichý povzdech, protože jeden z poražených se právě pohnul. Snažil se postavit na nohy a křičel: „Počkej! Neutečeš!”

Samuraj zaujal vyčkávací pozici, zatímco zraněný muž za ním běžel a těžce oddechoval: „Tenhle... souboj... ještě neskončil.”

Když zaútočil, samuraj o krok ustoupil a nechal muže přepadnout dopředu. Pak ťal dlouhým mečem a mužova hlava se rozletěla vedví.

„Teď už skončil?” zakřičel zlomyslně.

Nikdo nepostřehl, kdy stačil Dlouhé bidlo tasit.

6

Když si otřel ostří, sklonil se, aby si umyl ruce v řece. Ačkoli byli vesničané na souboje zvyklí, samurajova chladnokrevnost je zarážela. Smrt posledního muže byla nejen rychlá, ale nelidsky krutá. Nikdo nepromluvil ani slovo.

Samuraj se postavil a narovnal. „Je to jako řeka Iwakuni,” řekl. „Připomíná mi to můj domov.” Chvilí se nehybně díval na široký tok a na hejno bělobříchých vlaštovek létajících nad vodou. Pak se otočil a rázně vyrazil dolů po proudu.

Šel rovnou k Jadžibeiově lodi, ale když ji začal odvazovat, z lesa vyběhli Džúró a Koroku.

„Počkejte! Co si myslíte, že děláte?” zavolal Džúró, který byl dostatečně blízko, aby si všiml krve na samurajově kalhotové suknici a sandálech. Nevěnoval tomu ale pozornost.

Samuraj pustil provaz a s úsměvem se zeptal: „Ta loď není volná?”

„Samozřejmě že není,” odsekl Džúró.

„A kdybych za ni zaplatil?”

„Nepovídejte hlouposti.” Hlas, který příkře odmítl samurajovu nabídku, patřil Džúróovi, ale svým způsobem promluvalo jeho neomalenými ústy celé město Edo.

Samuraj se ani neomluvil, ani nepoužil síly. Otočil se a beze slova odcházel pryč.

„Kodžiró! Kodžiró! Stůj!” křičela Osugi z plných plic.

Když Kodžiró uviděl, kdo to je, pochmurnost z jeho tváře zmizela a přátelsky se usmál. „Ale, co tady děláte? Celou dobu jsem si říkal, co se s vámi asi stalo.”

„Jsem tady, abych uctila Kannon. Přišla jsem s Jadžibeiem Hangawarou a těmito dvěma mladíky. Jadžibei mě nechává u sebe doma.“

„Kdy jsem vás naposled viděl? Počkejte, na hoře Hiei. Tenkrát jste říkala, že se chystáte do Eda. Myslel jsem si, že vás tu možná potkám. Ale ani ve snu by mě nenapadlo, že to bude zrovna tady.“ Podíval se na Džúróa a Korokua, kteří tam stáli velice překvapení. „Myslíte tyhle dva?“

„Ano, je to taková dvojka rváčů, ale jejich předák je velice slušný člověk.“

Jadžibei byl stejně ohromený jako všichni kolem, když viděl, jak si jeho host přátelsky povídá s tím hrozným samurajem. Hned byl u nich. Uklonil se Kodžiróovi a řekl: „Omlouvám se za své chlapce, asi se k vám nechovali moc zdvořile. Doufám, že jim odpustíte. Právě se chystáme odjet. Možná byste se k nám rád přidal.“

Hoblíny

1

Jako většina lidí, které svedla dohromady náhoda a kteří obyčejně mají málo společného nebo nemají společného vůbec nic, samuraj a jeho hostitel brzy našli společnou řeč. Sake bylo dost, ryby čerstvé, a Osugi s Kodžiróem měli nezvyklou duchovní spřízněnost, která udržovala atmosféru na lehce neformální rovině. Ona se s opravdovým zájmem vyptávala na jeho úspěchy na cestě za zdokonalením a on na její pokroky při dosažení „velkého cíle“.

Když mu řekla, že už dlouho nemá žádné zprávy o tom, kde se Musaši nachází, Kodžiró jí nabídl záblesk naděje. „Slyšel jsem, že prý loni na podzim a v zimě navštívil dva nebo tři prominentní válečníky. Mám tušení, že bude ještě v Edu.“

Jadžibei si tím nebyl samozřejmě tak jistý a řekl Kodžiróovi, že jeho muži o něm vůbec nic neslyšeli. Když probrali Osuginu kritickou situaci ze všech úhlů, Jadžibei řekl: „Doufám, že můžeme počítat s vaším neutuchajícím přátelstvím.“

Kodžiró odpověděl ve stejném duchu, vypláchl svůj šálek a nabídl sake postupně nejen Jadžibeiovi, ale i jeho dvěma oblíbencům.

Osugi byla nadšená. „Říká se,“ konstatovala vážným hlasem, „že dobro se dá najít všude kolem. I tak musím přiznat, že mám

výjimečné štěstí! Mám na své straně dva tak silné muže, jako jste vy! Jsem si jistá, že velká Kannon mě vyslyšela." Nesnažila se zakrýt ani vzlyky, ani slzy, které jí vytryskly z očí.

Jadžibeí nechtěl, aby se konverzace stala sentimentální, a tak se zeptal: „Řekněte mi, Kodžiró, kdo byli ti čtyři muži, které jste rozsekal tam u řeky?"

To byla příležitost, na kterou Kodžiró čekal, neboť jeho hbitý jazyk okamžitě spustil. „Jo, myslíte tamty!" začal s nenuceným smíchem. „Nějací samurajové z Obatovy školy. Asi šestkrát jsem se tam zastavil, abych s Obatou probral vojenské záležitosti, a ti chlapíci do toho pořád zasahovali nestydatými poznámkami. Dokonce měli tu drzost žvanit na téma šermířství, tak jsem jim řekl, že když přijdou na břeh řeky Sumidy, uvedu je do tajemství stylu Ganrjú i s ukázkou ostří Dlouhého bidla. Dal jsem jim na srozuměnou, že je mi jedno, kolik jich přijde.

Když jsem tam přišel, bylo jich tam pět, ale v okamžiku, kdy jsem zaujal střeh, jeden se otočil a utekl. Musím říct, že Edo oplývá muži, kteří lépe mluví než bojují." Znovu se zasmál, tentokrát divoce.

„Obata?"

„Vy ho neznáte? Obata Kagenori. Pochází z linie Obaty Ničidžóa, která sloužila rodu Takeda z Kóšú. Nabídku k práci dostal už dřív a teď učí vojenskému umění šóguna Hidetadu. A má také svou vlastní školu."

„Ano, už jsem si vzpomněl." Že se Kodžiró zná důvěrně s tak slavnou osobností, Jadžibeie překvapilo a udělalo to na něj dojem. „Ten mladík má sice ještě vlasy do čela," říkal si, „ale musí to být někdo, když se stýká se samuraji takové třídy."

2

Předák tesařů byl přece jen prostoduchý a vlastností, kterou u svých kumpánů obdivoval nejvíce, byla čistě hrubá síla. Jeho obdiv ke Kodžiróovi se prohloubil.

Naklonil se k němu a řekl: „Dovolte, abych vám udělal návrh. U mě doma se neustále poflakuje čtyřicet nebo padesát hochů. Co kdybych vám postavil tréninkovou halu a požádal vás, abyste je trénoval?"

„No, nevadilo by mi je trénovat, ale pochopte, že v zemi je tolik knížat, kteří mi nabízejí práci se služným kolem pěti set litrů rýže

ročně, a já nevím, co dřív. Upřímně, neuvažoval bych o vstupu do něčí služby za méně než devět set tisíc. Také musím čistě ze slušnosti zůstat nějakou dobu tam, kde momentálně přebývám. Přesto vaše pozvání přijímám."

Jadžibei se hluboce uklonil a řekl: „Velice si toho vážím."

Osugi se přidala: „Budeme na vás čekat."

Džúró a Koroku, příliš naivní, než aby rozeznali blahosklonnost od chvástavého naparování, byli ohromeni jeho velkorysostí.

Když loď zatočila do kanálu Kjóbaši, Kodžiró řekl: „Tady vystoupím." Pak vyskočil na břeh a ve vteřině se ztratil v prachu, který se vznášel ulicí.

„Velmi zajímavý mladík," řekl okouzleně Jadžibei.

„Ano," souhlasila neochvějně Osugi. „Je to skutečný válečník. Jsem si jistá, že mnoho knížat by mu zaplatilo slušné služné." Po krátké odmlce smutně dodala: „Jen kdyby Matahači byl taky takový."

O pět dní později vešel Kodžiró do Jadžibeiova domu a byl uveden do pokoje pro hosty. Tam mu čtyřicet nebo padesát členů skupiny jeden po druhém vzdali úctu. Kodžiró byl potěšen a poznamenal, že Jadžibei vede opravdu zajímavý život.

Jadžibei pokračoval ve své předchozí myšlence: „Jak jsem už říkal, rád bych postavil tréninkovou halu. Nechtěl byste se podívat na pozemek?"

Pole vzadu za domem mělo sedm tisíc metrů čtverečních. V jednom rohu visely čerstvě obarvené tkaniny, ale Jadžibei Kodžiróa ujistil, že nebude problém barvíře, kterému pozemek pronajal, vystěhovat.

„Ani nepotřebujete tréninkovou halu," poznamenal Kodžiró. „Pozemek nevede na ulici, takže nás nikdo nebude vyrušovat."

„Dobře, ale co když bude pršet?"

„Jestli bude pršet, tak nepřijdu. Měl bych vás ale varovat, cvičení budou tvrdší než u Jagjúa nebo v jiných školách ve městě. Pokud si vaši muži nedají pozor, mohou skončit jako mrzáci nebo ještě hůř. Měl byste jim to radši vysvětlit."

„Všem to povím. Veďte si hodiny tak, jak vám to bude vyhovovat."

3

Domluvili se, že hodiny budou třikrát do měsíce, třetího, třináctého

a dvacátého čtvrtého, pokud to počasí dovolí.

Kodžiróova návštěva v tesařské čtvrti se stala zdrojem nekonečných řečí. Jeden soused říkal: „Teď tam mají vejťahu mnohem horšího než celá ta banda dohromady.“ Hodně se také mluvilo o jeho vlasech, všichni se shodli na tom, že když už mu je přes dvacet, tak by se měl raději co nejrychleji podrobit samurajskému obyčeji a vyholit si temeno. Avšak pouze příslušníci domu Hangawara měli privilegium vidět Kodžiróovo vyšívané spodní prádlo, které jim odhalil vždy, když si obnažil ramena, aby se jeho paže mohly volně pohybovat.

Kodžiróovi způsoby byly přesně takové, jaké se daly očekávat. Ačkoli to bylo jenom cvičení a mnoho jeho žáků nemělo žádné zkušenosti, neznal slitování. Po třetí hodině byl jeden muž natrvalo zmračený a čtyři nebo pět dalších utrpělo menší zranění. Poranění leželi kousek od místa tréninku, jejich sténání se ozývalo ze zadní části domu.

„Další!“ zakřičel Kodžiró a zamával dlouhým mečem vyrobeným ze dřeva japonské mišpule. Na začátku jim řekl, že rána zasazená mečem z mišpule „rozloží maso až na kost“.

„Už máte dost? Jestli ne, tak pojďte. Jestli ano, tak půjdu domů,“ vysmíval se jim pohrdavě.

Z čirého zoufalství jeden muž řekl: „Tak dobrá, já to zkusím.“ Oddělil se od skupiny, šel ke Kodžiróovi a natáhl se, aby zvedl dřevěný meč. Kodžiró ho složil prudkou ranou.

„Tím,“ prohlásil, „jsem vám ukázal, proč se nesmíte soupeři odkrýt. To je to nejhorší, co můžete udělat.“ Rozhlédl se po ostatních se zřejmým sebeuspokojením. Většina z těch třiceti až čtyřiceti mužů se viditelně třásla.

Poslední oběť byla odnesena ke studni, kde ji polili vodou. Neprobral se.

„Chudák už to má za sebou.“

„Chceš říct, že je mrtvý?“

„Nedýchá.“

Ostatní se rozeběhli, aby se podívali na zabitého druhá. Někteří se zlobili, někteří se tvářili odevzdaně, ale Kodžiró si těla nevšímal.

„Jestli vás něco takového děsí,“ řekl varovně, „měli byste na meč raději zapomenout. Přitom jste to vy, kdo se začne hned prát, když vám někdo na ulici řekne, že jste grázlové nebo že se chvástáte...“ Větu nedokončil, ale jak přecházel v kožených ponožkách přes dvůr,

pokračoval v přednášce. „Trochu se nad tím zamyslete, moji milí rváči. Jste připraveni tasit, jakmile vám někdo cizí šlápně na palec nebo se vám otře o pochvu meče, ale jste celí podělaní, když jde opravdu do tuhého. Vesele plýtváte svými životy pro mizerné ženské nebo malichernou pýchu, ale nemáte dost odvahy, abyste se obětovali pro něco smysluplného. Dojímají vás jen samé hlouposti. To nestačí."

S vypnutou hrudí zakončil: „Pravda je prostá. Skutečné hrdinství a opravdová sebedůvěra vychází z cvičení a sebeovládání. Vyzývám kohokoli z vás, vstaňte a bojujte se mnou jako muži."

Jeden žák, který mu to chtěl oplatit, jej napadl zezadu. Kodžiró se předklonil, téměř se dotkl země, útočník přelétl přes jeho hlavu a přistál před ním. V příštím okamžiku Kodžiróův meč prudce dopadl na mužovu kyčelní kost.

„Tím bychom pro dnešek skončili," řekl, odhodil meč stranou a šel si ke studni umýt ruce. Mrtvé tělo leželo ochable vedle nádrže. Kodžiró beze slova soucitu ponořil ruce do vody a postříkal si obličej.

Strčil ruce znovu do rukávů a řekl: „Slyšel jsem, že hodně lidí teď chodí do Jošiwary. Vy, chlapi, to tam určitě musíte dobře znát. Neprovedli byste mě po ní?"

4

Kodžiró měl ve zvyku dávat nepokrytě najevo, že se chce bavit nebo se jít napít, ale dalo se jen hádat, zda je úmyslně drzý nebo roztomile upřímný.

Jadžibeí si vybral tu mírnější interpretaci. „Vy jste ještě nebyl v Jošiware?" zeptal se překvapeně. „S tím musíme něco udělat. Šel bych s vámi osobně, ale musím tu dnes večer kvůli jedné práci zůstat."

Vybral Džúróa a Korokua a dal jim nějaké peníze. Také je varoval. „Pamatujte si, vy dva, neposílám vás ven, abyste blbli. Jdete tam, abyste se postarali o svého učitele, a zařídte, ať se dobře baví."

Kodžiró, několik kroků před těmi dvěma, brzy zjistil, že má problém udržet se na silnici, protože v noci byla skoro v celém Edu tma jako v pytli. Něco takového by se ve městech jako Kjóto, Nara nebo Ósaka nemohlo nikdy stát.

„Ta silnice je hrozná," řekl. „Měli jsme si vzít lampion."

„Všichni by se smáli, kdybychom chodili po čtvrti lásky s lampionem," řekl Džúró. „Pozor, pane. Ta hromada země, na které stojíte, je z nového příkopu. Raději pojd'te dolů, než do něj spadnete."

Voda v příkopě teď dostala načervenalý nádech stejně jako obloha nad řekou Sumida. Pozdně jarní měsíc visel jako placatý bílý koláč nad střechami Jošiwary.

„Je to tamhle, za mostem," řekl Džúró. „Mám vám půjčit ručník?"

„A na co?"

„Abyste si malinko zakryl obličej. Asi takhle." Oba, Džúró i Koroku, vytáhli zpoza pásů pruhy červené látky a zavázali si je přes obličej jako roušky. Kodžiró následoval jejich příkladu a dal si přes tvář kus hnědočerveného hedvábného krepu.

„Přesně takhle," řekl Džúró. „Fešák."

„Sluší vám."

Kodžiró a jeho průvodci zapadli do ošátkovaného davu, který se potloukal od domu k domu.

5

Stejně jako Janagimači v Kjótu i Jošiwara byla jasně osvětlena. Vchody do domů byly vesele zdobený červenými nebo světle žlutými závěsy. Některé měly dole zvonečky, aby dívkám ohlásily, že vstoupil zákazník.

Poté, co navštívili dva nebo tři domy, řekl Džúró potměšile Kodžiróovi: „Nemá smysl to skrývat, pane."

„Co skrývat?"

„Říkal jste, že jste tu nikdy nebyl, ale jedna dívka v posledním domě vás poznala. Jakmile jsme vešli, krátce vykřikla a schovala se za zástěnou. Vaše tajemství je prozrazeno, pane."

„Nikdy předtím jsem tu nebyl. O kom to mluvíš?"

„Netvařte se nevinně, pane. Pojd'me zpátky a já vám ji ukážu."

Vrátili se do domu, jehož závěs nesl znak tří spojených dubových listů. Nalevo bylo malým písmem napsáno „Sumija".

Velké trámy a majestátní chodby připomínaly kjótskou chrámovou architekturu, ale křiklavá novota tento pokus o vytvoření zdání tradice a vznešenosti kazila. Kodžiró měl silné tušení, že pod podlahou stále raší bahenní rostliny.

Velký salon v horním patře, do kterého je uvedli, ještě nebyl

uklizen po posledních zákaznících. Na stole i na podlaze byly poházeny zbytky jídla, papírové kapesníčky, párátko a všechno možné. Služebná, která přišla uklidit, prováděla svou práci co nejrychleji.

Když přišla Onao, aby si vyslechla objednávku, postěžovala si, kolik má práce. Prohlásila, že nemá ani čas spát a že další tři roky v takhle hektickém tempu by ji zabily. Lepší domy v Kjótu se pokoušely zachovat zdání, že jejich úkolem je pobavit a potěšit své zákazníky. Tady měli za cíl co nejrychleji zbavit muže jejich peněz.

„Tak tohle je edská čtvrt' lásky," ohrnul Kodžiró nos a upřel kritický pohled na díry po sucích ve stropě. „Řekl bych, že je to pěkně odbyté."

„To je jen dočasné," protestovala Onao. „Dům, který teď stavíme, bude lepší než cokoli jiného v Kjótu nebo ve Fušimi." Chvilí si Kodžiróa prohlížela. „Poslyšte, pane, už jsem vás někde viděla. No ano! Bylo to loni na silnici do Kóšú."

Kodžiró na to náhodné setkání zapomněl, ale když mu je připomněla, pronesl s jiskrou zájmu: „Ano, myslím, že naše osudy musí být propletené."

„To bych řekl," dodal se smíchem Džúró. „Když je tu dívka, která si vás pamatuje." Zatímco si Kodžiróa dobíral kvůli jeho minulosti, popsal Onao dívčinu tvář a oblečení a požádal ji, aby ji přivedla.

„Vím, koho máte na mysli," odpověděla Onao a šla pro ni.

Když uplynul určitý čas a Onao se stále nevracela, vyšli Džúró a Koroku do předsíně a zatleskali, aby ji přivolali. Museli ale zatleskat ještě několikrát, než se konečně objevila.

„Ta, kterou jste chtěli, tu není," řekla Onao.

„Ještě před chvílí tu ale byla."

„To je divné, teď jsem o tom říkala panu majiteli. Když jsme jednou byli v průsmyku Kobotoke a ten samuraj, co je s vámi, šel po silnici, tak taky hned zmizela."

6

Za Sumijou stála konstrukce nové budovy. Střecha byla částečně hotová, ale zdi ještě chyběly.

„Hanagiri! Hanagiri!"

Tak pojmenovali Akemi, která se schovávala mezi hromadou dřeva a malou kopičkou hoblin. Několikrát prošli tak blízko, že musela

zadržet dech, aby ji nenašli.

„Dělá se mi z nich nanic! Ze všech!“ pomyslela si. Několik prvních minut byl její hněv namířen proti samotnému Kodžiróvi. Teď se však rozšířil na všechny osoby mužského pohlaví - na Kodžiróa, Seidžúróa, potulného samuraje z Hačiódži, na zákazníky, kteří s ní každou noc hrubě zacházeli v Sumiji. Všichni muži byli jejími nepřáteli, všichni jí byli odporní.

Kromě jednoho. Toho pravého. Toho, který by byl jako Musaši. Toho, kterého bez přestání hledala. Když se vzdala skutečného Musašiho, žila teď v přesvědčení, že by bylo příjemné předstírat, že je zamilovaná do někoho, kdo je mu podobný. Ke své lítosti nikoho takového nenašla.

„Hanagiri!“ volal majitel podniku, Šódži Džinnai. Nejprve ji hledal vzadu za domem, a teď se přibližoval k jejímu úkrytu.

Kodžiró a ti další dva muži byli s ním. Sáhodlouze si stěžovali, čímž Džinnaie nutili, aby se jim opakovaně omlouval, ale nakonec odešli směrem k hlavní ulici.

Když Akemi viděla, jak odcházejí, s ulehčením vydechla. Počkala, až Džinnai zajde zpět dovnitř, a pak utíkala rovnou ke kuchyňským dveřím.

„Hanagiri, tys byla celou tu dobu venku?“ zeptala se služebná hystericky.

„Pšššt. Buď zticha a dej mi sake.“

„Sake? Ted’?“

„Jo, sake!“ Od té doby, co přišla Akemi do Eda, stále častěji hledala zapomnění v alkoholu.

Vystrašená služebná jí nalila plný šálek. Akemi zavřela oči a vypila jeho obsah až do dna. Její napudrovaný obličej se naklonil dozadu, až byl téměř rovnoběžný s bílým dnem šálku.

Služebná se otočila od dveří a poplašeně vykřikla: „Kam to jdeš?“

„Bud’ zticha. Jen si umyju nohy a hned se vrátím.“

Služebná jí uvěřila, zavřela dveře a vrátila se ke své práci. Akemi si obula první pár sandálů, který uviděla, a trochu nejistě vyšla na ulici. Její první reakcí byla slova: „Je tak příjemné být venku na vzduchu!“ Ale tento pocit velmi brzy vystřídalo zhnusení. Odplovla si směrem k jasně osvětlené ulici, podél níž se procházeli ti, co vyhledávali rozkoš, a vzala nohy na ramena.

Doběhla k místu, kde se v příkopu odrážely hvězdy, a zastavila se, aby se rozhlédla. Uslyšela, jak za ní někdo běží. „Ach ne! Tentokrát

mají lampiony. A jsou ze Sumiji. Bestie! Copak nemůžou nechat nějakou holku ani chvíli na pokoji? Ne! Najděte ji! Přiveďte ji zpátky, ať vydělává peníze! Jediné, co je uspokojí, je přeměňovat dívčí maso a krev na dřevo na jejich nový dům. Mě už ale zpátky nedostanou!"

Zkroucené hobliny ve vlasech jí skákaly nahoru a dolů, když utíkala, co jí nohy stačily, noční tmou. Netušila, kam běží, ale bylo jí to celkem jedno, jen když to bude daleko, hodně daleko odsud.

Sova

1

Když konečně opustili čajovnu, Kodžiró se sotva držel na nohou.

„Rameno... rameno," zamumlal, když se chytal Džúróa a Korokua. Nejistě se potáceli temnou, opuštěnou ulicí.

„Říkal jsem vám, že tam máme zůstat na noc, pane," řekl Džúró.

„V takový díře? V žádném případě. Raději bych se vrátil do Sumiji."

„Raději ne, pane."

„Proč ne?"

„Ta holka před vámi utekla. Jestli ji najdou, můžou ji donutit, aby s vámi šla do postele, ale co z toho? Ani byste si to neužil."

„Hm. Možná máš pravdu."

„Chcete ji?"

„Ne."

„Ale pořád na ni musíte myslet, že jo?"

„Já jsem se ještě nikdy nezamíloval. Prostě to pro mě není. Mám důležitější věci na práci."

„Jaké, pane?"

„To je snad jasné. Hodlám se stát nejlepším, nejslavnějším bojovníkem, co kdy žil, a nejrychlejší způsob, jak toho dosáhnout, je stát se šógunovým instruktorem."

„Ale on už se učí u Jagjúa. A slyšel jsem, že si nedávno najal Ona Džirómona."

„Ono Džiróemon! Ten mě nezajímá! A z rodu Jagjú si taky nic nedělám. Jen mě sledujte. Už brzy..."

Došli až k místu, kde se silnice rozšiřovala. Právě zde probíhal výkop nového příkopu a hromady bláta se vršily až do poloviny

kmenů vrb.

„Dávejte pozor, pane, je tu dost kluzko," řekl Koroku, když se spolu s Džúróem snažil pomoci svému učiteli z hromady bláta.

„Počkejte!" zařval Kodžiró a prudce odstrčil oba muže stranou. Bleskově sklouzl dolů z hromady bláta. „Kdo je tam?"

Muž, který se právě vrhal na Kodžiróova záda, ztratil rovnováhu a zřítil se po hlavě do příkopu.

„Už jsi zapomněl, Sasaki?"

„Zabil jsi čtyři naše druhy!"

Kodžiró vyskočil na vrcholek hromady, odkud spatřil nejméně deset mužů mezi stromy, částečně ukrytými za rákosím. S meči napřaženými na Kodžiróa se začali pomalu přibližovat.

„Vy jste ze školy Obata?" řekl Kodžiró pohrdavě. Tou náhlou akcí dokonale vystřízlivěl. „Posledně jste ztratili čtyři muže z pěti. Kolik vás chce umřít teď? Jen si řekněte, já vám vyhovím! Zbabělci! Jen zaútočte, jestli si troufáte!" Jeho ruka se obratně natáhla přes rameno k jílcí Dlouhého bidla.

2

Než se Obata Ničidžó stal mnichem, býval jedním z nejslavnějších bojovníků v Kóšú, provincii proslavené odvážnými samuraji. Poté, co Tokugawa Iejasu porazil rod Takeda, žili Obatové v ústraní, dokud se Kagenori nevyznamenal v bitvě u Sekigahary. Byl pak povolán do služby samotným Iejasuem a získal věhlas jako učitel vojenských věd. Odmítl nicméně šógunovu nabídku, aby si vybral pozemek ve středu Eda, s vysvětlením, že by se zde jako pouhý venkovský samuraj necítil příliš dobře. Mnohem více se mu zamlouval zalesněný pozemek přiléhající ke svatyni Hirakawa Tendžin, kde zřídil svou školu ve starobylé rolnické usedlosti s doškovou střechou, k níž přistavěl přednáškový sál a velkolepou vstupní bránu.

Nyní již zestárlý a nervovou poruchou trpící Kagenori byl v posledních měsících upoután na lůžko a v přednáškovém sále se objevoval jen vzácně. V okolních lesích žilo plno sov, začal se tedy podepisovat jako „Stařec Sova". Občas se trochu pousmál a říkal: „Jsem sova, jako ostatní."

Nezřídka byla bolest od pasu nahoru nesmírně trýznivá. Ani dnešní noci tomu nebylo jinak.

„Cítíte se trochu lépe? Přál byste si trochu vody?“ ptal se ho Hódžó Šinzó, syn Hódžóa Udžikacua, slavného vojenského stratéga.

„Teď je mi mnohem lépe,“ řekl Kagenori. „Proč si nejdeš lehnout? Už bude brzy svítat.“ Vlasy nemocného byly bílé, jeho postava vyzáblá a ohnutá jako stará slivoň.

„O mě si nedělejte starosti, naspím se dost i během dne.“

„Nemůžeš mít přece dost času na spaní, když trávíš celé dny tím, že za mne vyučuješ. Svedeš to za mne jenom ty.“

„Příliš mnoho spánku kázni nesvědčí.“

Šinzó si všiml, že lampa pomalu dohořívá, a tak přestal masírovat starcova záda a šel pro nový olej. Když se vrátil, zvedl Kagenori, jenž celou dobu ležel na břiše, svou kostnatou tvář z polštáře. V jeho očích se děsivě odráželo světlo.

„Co se děje, pane?“

„Neslyšíš to? Zní to jako šplouchání vody.“

„Nejspíš to přichází od studny.“

„Kdo by to mohl být, v tuhle hodinu? Myslíš, že byli naši hoši zase venku za zábavou?“

„Asi máte pravdu, ale raději se podívám.“

„Tak jim rovnou pořádně vynadej.“

„Ano, pane. Měl byste jít raději spát. Jste určitě unaven.“

Když Kagenoriho bolest ustoupila a on konečně usnul, Šinzó mu opatrně přetáhl přikrývku přes ramena a šel k zadním dveřím. Dva žáci se skláněli nad vědrem a smývali si u kamenné studny krev z rukou a obličeje.

3

Hódžó Šinzó se k nim zamračeně rozběhl.

„Takže jste tam přece šli!“ řekl přísně. „A já vás prosil, abyste to nedělali!“ Vztek z jeho hlasu zmizel v okamžiku, kdy si povšiml třetího muže, ležícího ve stínu studny. Z jeho sténání se zdálo, že svým zraněním může každou chvíli podlehnout. Oba žáci se s podivně zkroucenými obličeji rozvzlykali jako malí chlapci, kteří prosí staršího bratra o pomoc.

„Hlupáci!“ Šinzó se musel držet, aby se na ně nevrhl. „Kolikrát jsem vám říkal, že na něj nemáte? Proč jste mě neposlechli?“

„Potom, co zneuctil jméno našeho mistra? Potom, co zabil čtyři naše muže? Říkáte, že jsme ztratili rozum. Ale neztratil jste ho

náhodou vy? Pořád se ovládat a držet zpátky, snášet urážky bez jediného slova! Tomu říkáte být rozumný? To není cesta samuraje!"

„Není? Kdyby bylo opravdu správné postavit se Sasakimu Kodžiróvi, sám bych jej vyzval! Bylo opravdu nevhodné, že urážel našeho mistra a páchal vůči nám nepřístojnosti, ale to není důvod, abychom ztráceli rozvahu. Nebojím se smrti, ale Kodžiró nestojí za to, abych kvůli němu riskoval život - ani nikdo jiný."

„Spousta lidí to ale vidí jinak. Myslí si, že se ho bojíme. Že se bojíme bojovat za svou čest! Kodžiró pomlouvá mistra Kagenoriho po celém Edu."

„Jestli chce žvanit, tak ať žvaní. Myslíte si, že ti, kteří mistra Kagenonho znají, uvěří, že by mohl prohrát s takovým amatérem?"

„Dělejte, co chcete, Šinzó. Ale my ostatní nehodláme jen tak sedět a nic nepodniknout."

„Co přesně máte v úmyslu?"

„Jen jednu jedinou věc. Zabít ho."

„Myslíte si, že to dokážete? Říkal jsem vám, ať nechodíte do Sensódži. Neposlechli jste mě. Zemřeli tam čtyři muži. A teď porazil zase vás. Copak tím všechno jen nezhoršujete? To vy ničíte Kagenonho pověst, ne Kodžiró. Chci se vás tedy zeptat. Zabili jste ho?"

Nikdo neodpověděl.

„Samozřejmě že ne. Vsadím se, že na sobě nemá ani škrábnutí. Váš problém spočívá v tom, že nemáte dost rozumu, abyste se mu dokázali vyhnout, když je ve výhodě. Nemáte představu o jeho síle. Pravda, je mladý, nemá charakter, je hrubý a arogantní. Ale je to vynikající šermíř. Nevím, kde se tomu naučil, ale nelze popřít, že je tomu tak. Podceňujete ho, to je vaše základní chyba."

Jeden z mužů se k Šinzóovi přiblížil, jako by se jej chystal fyzicky napadnout. „Chcete tím říct, že ať ten parchant udělá cokoli, my s ním nic nezmůžeme? To se Kodžiró tolik bojíte?"

4

Šinzó vzdorovitě přikývl. „Přesně tak. Nic proti němu nezmůžeme. Nejsme šermíři, jsme studenti válečných věd. Pokud si myslíte, že je můj přístup zbabělý, tak se prostě budu muset vyrovnat s tím, že mě budou všichni považovat za zbabělce." Zraněný muž u jejich nohou zasténal: „Vodu... vodu... prosím."

Jeho dva druzi mu pomohli si sednout. Když Šinzó viděl, že mu chtějí dát vodu, poplašeně vykřikl: „Nechte toho! Jestli mu dáte napít, tak zemře!”

Zatímco váhali, muž přiložil ústa k vědru. Jeden hlt a jeho hlava klesla dolů - počet mrtvých za tuto noc se zvýšil na pět.

Sovy houkaly na ranní měsíc a Šinzó se tiše vrátil do pokoje nemocného Kagenoriho. Ten stále spal, zhluboka dýchaje. Uklidněný Šinzó se vrátil do svého pokoje. Na stole ležela díla zabývající se válečnými vědami - knihy, které začal číst, ale neměl čas dojít až do konce. Přestože pocházel ze slavného rodu, v dětství se něco naštípal dříví a nanosil vody. Trávil pak dlouhé hodiny učením při svíčkách. Jeho otec, velký bojovník, nebyl zastáncem hýčkání mladých mužů samurajského původu. Šinzó vstoupil do Obatovy školy především proto, aby vylepšil rodinné vojenské umění, a přestože byl mezi studenty jedním z nejmladších, cenil si jej jeho učitel nejvíce.

Poslední dobou mu ošetřování nemocného mistra zabralo většinu nocí. Se založenýma rukama se posadil a zhluboka si povzdechl. Kdo by se staral o Kagenoriho, kdyby tu nebyl on? Všichni ostatní studenti, kteří žili ve škole, patřili k oněm neotesancům, pro něž je typické nadšení pro boj. Ti, kteří chodili do školy jen kvůli přednáškám, byli ještě horší. Chvástali se a vyjadřovali své názory na záležitosti obvykle probírané jen mezi samuraji, nikdo z nich skutečně nerozuměl duši osamělého, rozumného muže, jenž byl jejich učitelem. Vybranější aspekty válečné vědy jim nic neříkaly. Mnohem srozumitelnější jim byly urážky, ať už opravdové či domnělé, namířené proti jejich cti či samurajským schopnostem. Když byli uraženi, okamžitě se stávali nemyslicími nástroji pomsty.

Šinzó byl zrovna na cestách, když Kodžiró přišel do školy. Jelikož Kodžiró tvrdil, že má několik otázek ohledně knih o válečnictví, zdálo se, že jeho zájem je opravdový, a byl proto uveden k mistrovi. Ale potom se začal s Kagenorim velmi drze a troufale dohadovat, aniž mu položil jedinou jasnější otázku. Lze tedy soudit, že jeho skutečným záměrem bylo starce ponížit. Když jej několik studentů konečně dostalo do jiné místnosti a dožadovalo se vysvětlení, odpověděl záplavou urážek a naparoval se, že se kdykoli s kýmkoli z nich utká.

Kodžiró pak začal šířit pomluvy, že Obatova vojenská věda je povrchní, že není ničím jiným než omíláním Kusunokiho stylu a

starých čínských válečných textů známých jako *Šest tajemství*, které jsou nepodložené a nespolehlivé. Když se studenti nakonec doslechli o jeho potměšilých výrocích, přísahali si, že za to Kodžiró musí zaplatit životem.

Šinzóovy námitky, že jde o bezvýznamnou záležitost a že mistr by neměl být podobnými problémy obtěžován, protože Kodžiró není skutečným studentem válečného umění, vyšly naprázdno. A to i přesto, že výslovně zdůraznil, že než bude cokoli podniknuto, tak by se měli poradit s Kagenoriho synem Jogoróem, který byl zrovna na cestách.

„Copak nevidí, kolik tím způsobí zbytečných problémů?“ zlobil se Šinzó. Slábnoucí světlo lampy matně osvětlovalo jeho tvář. Stále si lámal hlavu nad řešením celé situace.

5

Opřel se pažemi o rozložené knihy a usnul. Probudilo jej hučení nezřetelných hlasů.

Šinzó se nejprve vydal do přednáškového sálu, ale našel jej prázdný, a tak si obul sandály a vyšel ven. V bambusovém hájku, který byl součástí svatyně Hirakawa Tendžin, spatřil to, co předpokládal. Velká skupina studentů zde konala velmi vzrušenou válečnou poradu. Dva zranění muži, s popelavými tvářemi a rukama zavěšenýma na bílých páskách, stáli bok po boku a popisovali neštěstí předchozí noci.

Jeden z posluchačů se rozhořčeně zeptal: „Říkáte, že vás tam šlo deset a polovina byla zabita jediným mužem?“

„Obávám se, že je tomu tak. Nedokázali jsme se k němu ani přiblížit.“

„Murata a Ajabe byli přece našimi nejlepšími šermíři!“

„Ti šli na řadu jako první. Josobei se jen silou vůle dokázal vrátit zpět, ale udělal chybu, když se napil vody. Nestačili jsme mu v tom zabránit.“

Na skupinu se sneslo ponuré ticho. Jakožto studenti válečných věd se zabývali problémy logistiky, strategie, komunikace, špionáže a podobnými disciplínami, nikoliv bojovými technikami. Většina z nich věřila tomu, co je učili, totiž že šermířstvím se zabývají obyčejní vojáci, nikoli generálové. Přesto jim však samurajská pýcha bránila přijmout logický závěr, že nejsou schopni postavit se

zkušenému šermíři, jakým je Sasaki Kodžiró.

„Co uděláme?“ otázal se truchlivý hlas. Chvilí mu bylo odpovědi pouze soví houkání. Pak jeden ze studentů radostně řekl: „Mám bratrance v rodě Jagjú. Třeba by nám pomohli.“

„Nebud' hlupák!“ okřiklo jej několik dalších. „Nemůžeme se prosit o pomoc. To by našeho učitele jen zostudilo. Bylo by to přiznání bezmoci.“

„Tak co tedy uděláme?“

„Jediná možnost je postavit se znovu Kodžiróovi. Ale jestli to zase uděláme někde ve tmavé uličce, jenom to uškodí pověsti naší školy. Pokud máme umřít, tak ať je to v předem oznámené bitvě. Aspoň se o nás nebude říkat, že jsme zbabělci.“

„Pošleme mu řádnou výzvu?“

„Ano, klidně několikrát, bez ohledu na to, kolikrát prohrajeme.“

„Myslím, že máš pravdu, ale Šinzóovi se to líbit nebude.“

„Nemusí o tom vědět, není náš mistr. Dobře si to zapamatujte... Půjčíme si na to štětec a třecí kámen od mnicha.“

Tiše se vydali k mnichově cele. Neušli ani deset kroků, a muž v čele jen zalapal po dechu a ustoupil dozadu. Ostatní se okamžitě zastavili, oči upnuté na zadní ochoz omšelé svatyně. Tam, ve stínu slivoně obsypané zelenými plody, stál Kodžiró. Jednu nohu měl opřenou o zábradlí a ve tváři zlovorný úšklebek.

6

Studenti všichni do jednoho zbledli, někteří měli potíže se nadechnout.

Kodžiróův hlas byl plný jedu. „Z vaší rozmluvy soudím, že jste se pořád nepoučili, že jste se rozhodli napsat výzvu a doručit mi ji. V tomto ohledu jsem vám ušetřil práci. Jsem tu, připraven bojovat. Včera v noci, ještě než jsem si stačil smýt krev z rukou, jsem došel k závěru, že to bude mít určitě dohru. Následoval jsem vás proto až sem, ufnukaní zbabělci.“ Odmlčel se, aby jeho slova měla patřičný dopad, a pak ironickým tónem pokračoval. „Přemýšlel jsem, jaké asi zvolíte místo a jaký čas. Budete vybírat nejpříznivější den podle horoskopu? Nebo považujete za moudřejší nevytahovat meče dřív, než padne temná noc a váš protivník se vrátí opilý domů ze čtvrti lásky?“

Znovu se odmlčel, jako kdyby čekal na jejich odpověď.

„Nemáte na to co říct? Není mezi vámi jediný opravdový muž? Když se tak hrnete do boje, tak pojd'te! Po jednom nebo všichni najednou, je mi to jedno! Před takovými, jako jste vy, bych neutekl, ani kdybyste měli plnou zbroj a pochodovali za zvuku bubnů!"

Od vylekaných mužů nevyšel jediný zvuk.

„Co je s vámi?" Jeho pompézní odmlky se protahovaly. „Rozhodli jste se, že mě už nevyzve?... To mezi vámi není jediný, kdo za něco stojí? Tak dobře, je na čase, abyste nastražili uši a dobře poslouchali! Jsem Sasaki Kodžiró. Po smrti velkého Tody Seigena jsem se učil jeho umění meče. Zním tajemství rychlého tasení, které vyvinul Katajama Hisajacu, a já sám jsem založil styl Ganrjú. Nejsem jako ti, kteří se zabývají jen teorií a poslouchají přednášky o Mistru Sunovi nebo *Šesti tajemstvích*! Co se odhodlanosti a vůle týče, nemáme nic společného!

Neznám podrobnou náplň vašeho každodenního studia, ale právě teď vám předvádím, v čem celá vojenská věda ve skutečnosti spočívá. Nevychloubám se. Zamyslete se nad tím! Jestliže je člověk přepaden za tmy jako já minulou noc, co udělá? Je-li to obyčejný člověk, utíká, aby se co nejrychleji schoval do bezpečí. Když už mu nic nehrozí a ohlédne se za celou událostí, blahopřeje si, že přežil. Není to tak správné? Neudělali byste to také tak?

Ale učinil jsem to já? Nikoli! Nejenže jsem rozsekal polovinu vašich mužů, ještě jsem ty, kteří zbyli, sledoval až sem a čekal tady, přímo před vaším nosem. Poslouchal jsem to vaše slaboduché rozhodování a podařilo se mi vás zaskočit. Kdybych chtěl, mohl bych teď zaútočit a rozsekat vás na kousky. Tohle znamená být válečníkem! To je celé tajemství válečné vědy!

Někteří z vás tvrdí, že Sasaki Kodžiró je jen šermířem, že nemá právo chodit do školy válečných umění a naparovat se tam nabubřelými řecmi. Jak daleko až musím zajít, abych vás přesvědčil, že se mýlíte? Možná že dnes vám dokážu, že jsem nejen mistrem šermu, ale rovněž taktikem!

Cha, cha, cha! Tak se nám to tu pomalu změnilo v přednášku. Bojím se, že kdybych ještě chvíli pokračoval v předávání svých vědomostí, chudák Obata Kagenori by byl brzy bez příjmů. To by nebylo moc dobré, vidíte?

Mám hroznou žízeň! Koroku! Džúró! Přineste mi vodu!"

„Hned to bude, pane!" odpověděli jednohlasně zpoza svatyně, odkud všemu s obdivem jako u vytržení přihlíželi. Poté, co mu

přinesli velký hliněný džbán vody, se Džúró dychtivě zeptal: „Co budete dělat, mistře?“

„Zeptej se jich,“ ušklíbl se Kodžiró. „Odpověď najdeš v těch jejich vyhýbavých, prázdných ksichtech.“

„Už jste viděli, aby někdo vypadal tak pitomě?“ zasmál se Koroku.

„To je ale banda poserů,“ řekl Džúró. „Pojďte, pane, půjdeme. Ti se vám nikdy nepostaví.“

7

Zatímco si trojice pyšně vykračovala branou svatyně, Šinzó, schovaný mezi stromy, zamumlal skrze zaťaté zuby: „Za tohle zaplatí!“

Studenti byli sklíčení. Kodžiró je prohlédl a porazil, potom se jim vysmál a zanechal je vystrašené a ponížené. Ticho prolomil až student, který k nim přiběhl a užasle se zeptal: „Objednávali jsme nějaké rakve?“ Když nikdo neodpovídal, řekl: „Dorazil právě bednář s pěti rakvemi. Čeká před domem.“

Konečně mu jeden ze skupiny sklíčeně odpověděl: „Poslali jsme pro těla. Ještě nedorazila. Nejsem si jist, ale myslím, že budeme potřebovat ještě jednu. Řekni mu, ať ji udělá, a těch pět dej zatím do skladu.“

Tu noc drželi v přednáškovém sále vigilií za mrtvé. Přestože bylo vše provedeno ve vší tajnosti, aby se o tom Kagenori nedoslechl, mistr vytušil, co se přihodilo. Zdržel se však jakýchkoliv otázek a Šinzó rovněž nic neříkal.

Od toho dne visel nad školou cejch porážky. Jen Šinzó, který nutil ostatní ke zdrženlivosti a byl nařčen ze zbabělosti, v sobě živil touhu po pomstě. V očích mu zářil svit, kterému ostatní nerozuměli.

Začátkem podzimu se Kagenoriho nemoc zhoršila. Z jeho lůžka bylo možno spatřit sovu sedící na větvi velké zelkovy. Seděla nehybně, zírala a houkala na měsíc i ve dne. Šinzó z jejího houkání vyrozuměl, že se blíží mistrův konec.

Potom přišel dopis od Jogoróa, v němž stálo, že se doslechl o Kodžiróvi a vrací se domů. Během několika příštích dnů Šinzó přemýšlel, co přijde dřív, synův příjezd či otcova smrt. V každém případě den, na který čekal, den, kdy bude osvobozen od svých závazků, byl na dohled.

Večer před Jogoróovým předpokládaným příjezdem zanechal Šinzó

na svém stole dopis na rozloučenou a opustil Obatovu školu. V lese poblíž svatyně se otočil tváří k pokoji nemocného Kagenoriho a zašeptal: „Odpusťte mi, že odcházím bez vašeho dovolení. Jen klidně odpočívejte, mistře. Jogoró se zítra vrátí. Netuším, zda se mi podaří přinést Kodžiróovu hlavu dřív, než zemřete, ale musím se o to pokusit. A jestli přitom zahynu, budu na vás čekat v říši mrtvých.“

Osířelý chlapec

1

Musaši byl na Hótengahaře, planině v provincii Šimósa, na východ od Eda. Jen málo se změnila od doby, kdy se v desátém století touto krajinou proháněl rebel Taira no Masakado se svými vojsky. Planina byla stále bezútěšným místem, řídce obydlená a nerostlo zde nic, co by za něco stálo, jen plevel, pár stromů, zakrslý bambus a rákos. Slunce stálo nízko nad obzorem, barvilo kaluže stojaté vody do červena. Trávu a mláží však nechalo bezbarvé a bez výrazu.

„Co teď?“ říkal si Musaši, když zastavil své unavené nohy na rozcestí. Jeho tělo bylo celé ochablé a stále ještě nasáklé vodou z průtrže mračen, která jej zastihla před několika dny v průsmyku Točigi. Sychravá večerní vlhkost jej přiměla hledat lidská obydlí. Poslední dvě noci spal pod hvězdami, nyní však toužil po teple ohniště a nějakém pořádném jídle, třeba jen prostém rolnickém pokrmu z vařeného prosa s rýží.

Solná pachů větru naznačovala, že nedaleko odsud je moře. Kdyby se vydal směrem k němu, třeba by našel nějaký dům, snad i rybářskou vesnici nebo malý přístav. Pokud by tomu tak nebylo, musel by se spokojit s další nocí strávenou v suché trávě pod podzimním měsícem.

S trochou ironie si uvědomoval, že kdyby měl větší slabost pro poezii, mohl by si tyto teskné chvíle strávené v opuštěné krajině užít mnohem více. Takhle si pouze přál odsud uniknout, být s lidmi, najíst se slušného jídla a trochu si odpočinout. Jen nepřetržitě bzučení hmyzu se zdálo odříkávat litanie na jeho opuštěné toulání.

Musaši putoval více než rok a půl po odlehlých krajích, kde se oddával asketickému životu. Trestal své tělo, aby zdokonalil ducha. Byl rozhodnut projít si vše zcela sám.

Po dlouhém putování po cestě Nakasendó strávil jen několik nocí v

Edu a dal se znovu na cestu, tentokrát na sever k Sendai. Peníze, které mu dal Išimoda Geki, tížily jeho svědomí. Od okamžiku, kdy je Musaši objevil, věděl, že nebude mít klid, dokud je nevrátí.

Hladovění, nocování venku v zimě a dešti, chození ve špinavých hadrech - toho všeho se nechtěl vzdát. V srdci choval tužbu, která nemohla být naplněna tím, že by se dal do služeb knížete Dateho, ani kdyby mu jako služné nabídl sebevíc.

Musaši se zastavil na zabláceném mostě. Od mírumilovně se vlnícího potoka se ozývalo podivné šplouchání.

2

„Vydra?“ pomyslel si Musaši.

Namáhal oči ve slábnoucím denním světle, dokud nerozeznal postavu klečící v kotlince na břehu potoka. Když si uvědomil, že tvář chlapce vzhlížející k němu skutečně připomíná vydru, musel se tomu v duchu zasmát.

„Co to tam provádíš?“ zeptal se Musaši přátelsky.

„Mřenky,“ odpověděl chlapec lakonicky. Třepal ve vodě proutěným košíkem, aby ze svého mrskejícího se úlovku očistil bláto a písek.

„Aha, mřenky,“ řekl Musaši, nechtěje narušit toto nové pouto s jiným člověkem. „Chytil jsi jich hodně?“

„Moc ne. Už je podzim.“

„Co kdybys mi nějaké přenechal?“

„Moje mřenky?“

„Ano, jen trochu. Zaplatím ti.“

„Promiňte, ale jsou pro mého tátu.“ Chlapec obratně s košíkem v ruce vyskočil a jako střela zmizel v temnotě.

„Pěkně mu to peláší,“ zasmál se Musaši, znovu osamocený. Připomnělo mu to jeho dětství a vzpomněl si na Džótaróa. „Jak se mu asi vede,“ přemítal. Když ho viděl naposledy, bylo Džótaróovi čtrnáct. Brzy mu bude šestnáct. „Ubohý klučina. Přijal mě za svého učitele, jako učitele mě miloval a sloužil mi. A co jsem já pro něj udělal? Nic.“

Pohroužen do vzpomínek a přemítání zapomněl Musaši na únavu. Zastavil se a zůstal nehybně stát. Jasný měsíc v úplňku vystoupil na oblohu. Během takovýchto nocí Ocú ráda hrávala na flétnu. V bzučení hmyzu slyšel Ocúin a Džótaróův smích.

Otočil hlavu do strany a uviděl světlo. Na nic nečekal a vyrazil rovnou za ním.

Světlo vycházelo z chatrče, kolem dokola obrostlé vysokou trávou, která dosahovala až k naklánějící se střeše. Stěny byly pokryty svlačci, květy vypadaly z dálky jako obrovské kapky rosy. Když se přiblížil, vyděsilo jej mocné odfrknutí neosedlaného koně, který byl uvázaný hned vedle chatrče.

„Kdo je tam?”

Musaši poznal, že hlas vycházející z chatrče patří chlapci s mřenkami. „Mohl bych tu přenocovat? Hned ráno odejdu,” zvolal s úsměvem.

Chlapec přešel ke dveřím a pozorně si Musašiho prohlédl. Po chvíli řekl: „Dobrá, pojd'te dál.”

3

Dům byl to nejchatrnější, co kdy Musaši viděl. Škvírami ve střeše a ve stěnách pronikalo dovnitř měsíční světlo. Když si Musaši sundal kabátek, nenašel v domě ani kolík, na který by ho zavěsil. Přestože byla podlaha pokryta rákosovou rohoží, profukoval odspodu vítr.

Chlapec obřadně poklekl před hostem a řekl: „Předtím u řeky jste říkal, že byste chtěl trochu mřenek, vid'te? Chcete je ještě?”

Vzhledem k prostředí Musašiho chlapcova obřadnost tak překvapila, že na něj jen zíral.

„Proč se tak díváte?”

„Kolik je ti?”

„Dvanáct.”

Chlapcova tvář udělala na Musašiho dojem. Byla špinavá jako lotosová hlíza, když se právě vytáhne ze země, jeho vlasy vypadaly a zapáchaly jak vrabčí hnízdo. Přesto však byla z jeho výrazu patrná osobnost. Měl buclaté tváře a oči, které ze špinavého obličejce zářily jak drahokamy, byly nádherné.

„Mám trochu rýže a prosa,” pravil chlapec pohostinně. „A teď, když jsem dal trochu mřenek otci, můžete mít zbytek, pokud budete chtít.”

„Děkuji.”

„Jistě si dáte i čaj.”

„Ano, pokud by tě to příliš neobtěžovalo.”

„Tak chvíli počkejte.” Chlapec odsunul rozvrzané dveře a odešel

do vedlejší místnosti. Musaši jej slyšel štípat dřevo a rozdmychávat oheň v ohřívadle. Netrvalo dlouho a chatrč zaplavil kouř, který vyhnal ven celý roj much.

Chlapec se vrátil s tácem a položil jej na podlahu před Musašiho. Musaši usedl a okamžitě zhltal solené opečené mřenky, proso s rýží a nasládlou bobovou pastu.

„Bylo to výborné," řekl vděčně.

„Opravdu?" Zdálo se, že chlapce štěstí druhého těší.

Dobře vychovaný kluk, pomyslel si Musaši. „Rád bych vyjádřil své díky pánovi tohoto domu. Už si šel lehnout?"

„Ne, je přímo před vámi." Chlapec ukázal na sebe.

„Jsi tu sám?"

„Ano."

„Aha." Následovala rozpačitá odmlka. „A jak si vyděláváš na živobytí?" zeptal se Musaši.

„Pronajímám koně a chodím s ním jako pacholek. Dřív jsme se taky starali o pole... Tak to vidíte, došel nám olej do lampy. Ale vy už jste stejně zralý jít spát, vidíte?"

Musaši souhlasil a uložil se na odrbanou slaměnou matraci u zdi. Bzučení hmyzu bylo uklidňující. Usnul, ale strašně se potil, zřejmě v důsledku tělesného vyčerpání. Pak se mu zdálo, že slyší déšť.

Zvuk ve snu jej přiměl posadit se. Nemýlil se, to, co slyšel, byl zvuk broušeného nože. Když se instinktivně natáhl po meči, chlapec na něj zavolal: „Nemůžete spát?"

4

Jak mohl vytušit, že je Musaši vzhůru? Bylo to, jako by věděl o každém jeho pohybu. Musaši mu ohromeně odpověděl: „Proč si v tuhle hodinu brousíš nůž?" Otázka byla položena tak napjatě, že vyzněla spíše jako sek mečem než dotaz.

Chlapec se rozesmál. „Vyděsil jsem vás? Že by se dal tak silný a urostlý samuraj tak snadno vystrašit?"

Musaši byl zticha. Přemýšlel, zda nenarazil na vševidoucího démona přestrojeného za rolnického chlapce.

Když se broušení čepele ozvalo znovu, přešel Musaši ke dveřím. Škvírou viděl, že druhá místnost je kuchyně s menším prostorem na spaní. Chlapec klečel v měsíčním světle, které dovnitř pronikalo malým oknem, a vedle sebe měl postavený velký džbán s vodou.

Brousil krátký meč, jaký obvykle užívají rolníci.

„Co s tím chceš dělat?“ zeptal se Musaši.

Chlapec letmo pohlédl ke dveřím, ale pokračoval v práci. Po několika minutách otřel čepel, dlouhou asi pětáctýřicet centimetrů, a pozvedl ji, aby si ji mohl prohlédnout. Ve světle měsíce se jasně leskla.

„Co myslíte,“ řekl, „můžu s tímhle rozseknout člověka na dvě půlky?“

„To záleží na tom, jestli víš jak.“

„O tom jsem přesvědčen.“

„Máš na mysli někoho určitého?“

„Svého otce.“

„Otce?“ odsunul Musaši dveře. „To má být vtip?“

„Nežertuju.“

„Zabít vlastního otce? To nemůžeš myslet vážně. Ani krysy a vosy z téhle osamělé divočiny by se nedopustily něčeho tak šíleného.“

„Ale jestli ho nerozseknu na dvě půlky, tak ho neunesu.“

„Kam ho chceš odnést?“

„Musím ho odnést na hřbitov.“

„Chceš říct, že je mrtvý?“

„Ano.“

Musaši se znovu zadíval ke vzdálené stěně. Nenapadlo jej, že ten neforemný obrys, který zahlédl, by mohlo být tělo. Teď viděl, že je to skutečně mrtvola starého muže, uložená rovně s polštářem pod hlavou a přikrytá kimonem. Vedle stály miska rýže, šálek vody a talíř pečených mřenek na dřevěném tácu.

Při vzpomínce na to, jak mimoděk žádal, aby se s ním chlapec rozdělil o mřenky, které zamýšlel obětovat duši zemřelého, se Musaši zastyděl. Současně však obdivoval chlapce, který měl tolik kuráže, že plánoval rozseknout tělo na dva kusy, aby je mohl odnést. Nějakou chvíli nic neříkal a oči upíral na chlapcovu tvář.

„Kdy zemřel?“

„Dnes ráno.“

„Jak daleko je ten hřbitov?“

„Je vysoko v horách.“

„Nemohl by ti ho tam někdo odnést?“

„Nemám na zaplacení.“

„Dám ti.“

Chlapec zavrtěl hlavou. „Ne. Otec nerad přijímal dary. Taký nerad

chodil do chrámu. Myslím, že to zvládnou sám, děkuji."

5

Soudě pod chlapcovy odhodlanosti a odvahy a podle jeho stoického, leč praktického chování se Musaši domýšlel, že se jeho otec nenarodil obyčejným rolníkem. Muselo existovat něco, co vysvětlovalo chlapcovu samostatnost.

S ohledem na zásady zemřelého muže si Musaši peníze ponechal a místo toho se nabídl, že přispěje svou silou, aby bylo otcovo tělo zachováno celé. Chlapec souhlasil a společně naložili mrtvolu na koně. Když začala být cesta příliš strmá, vzal Musaši tělo na záda. Ukázalo se, že hřbitovem je míněna mýtinka pod kaštanem a jako náhrobek sloužil osamělý zakulacený balvan.

Po pohřbu položil chlapec na hrob květiny a řekl: „Dědeček, babička a maminka jsou zde také pohřbeni." Sepjal ruce k modlitbě a Musaši se k němu připojil v tiché prosbě za klidné spočinutí celé rodiny.

„Ten náhrobek nevypadá příliš staře," poznamenal Musaši. „Kdy se tu vaše rodina usadila?"

„Za mého dědečka."

„A kde jste byli předtím?"

„Dědeček byl samuraj, sloužil rodu Mogami, ale po porážce svého pána spálil listinu s naším rodokmenem i vším ostatním. Nic nezbylo."

„Nevidím tu vytesané jeho jméno. Není tu ani rodový znak, ani datum."

„Než zemřel, nařídil, abychom tam nic nedávali. Byl velice přísný. Jednou sem přišel někdo z rodu Gamó, potom někdo z rodiny Date. Nabízeli mu místo, ale odmítl. Řekl, že samuraj by neměl sloužit víc než jednomu pánu. Stejně tomu bylo i s tímto kamenem. Řekl, že když se teď stal rolníkem, bylo by urážkou jeho mrtvého pána nechat si sem vytesat svoje jméno."

„A víš alespoň, jak se jmenoval?"

„Ano, Misawa Iori. Otec byl jen rolník, tak se rodového jména vzdal. Říkal si jen San'emon."

„A ty se jmenuješ jak?"

„Sannosuke."

„Máš ještě nějaké příbuzné?"

„Starší sestru, ale ta odešla už strašně dávno. Nemám ponětí, kde je.“

„Už nikoho jiného?“

„Ne.“

„Jak se teď budeš živit?“

„Asi jako předtím.“ Potom ale chlapec rychle dodal: „Poslyšte, vy jste samuraj na cestě za zdokonalením, že jo? Určitě cestujete všude možně. Vezměte mě s sebou. Můžete si vzít mého koně a já vám budu dělat pacholka.“

Musaši přemítal o chlapcově prosbě a upíral oči na zem. Byla dost úrodná na to, aby zplodila přehršel plevle, nemohl proto pochopit, proč ji nikdo neobdělává. Jistě to nebylo proto, že by se lidem v okolí dobře dařilo. Viděl stopy chudoby všude kolem.

Civilizace, přemýšlel Musaši, nemůže vzkvétat, dokud se lidé nenaučí ovládat přírodní síly. Přemítal, proč jsou lidé zde ve středu nížiny Kantó tak bezmocní, proč se nechají přírodou tolik sužovat. Když vysvitlo slunce, Musaši viděl i malá zvířata a ptáky hodující na bohatství, jež se člověk ještě nenaučil sklízet. Alespoň to tak zde vypadalo.

6

Musaši se brzy přesvědčil, že Sannosuke, jakkoli je odvážný a samostatný, je přece jen dítě. Když se orosené listoví zalesklo sluncem a Musaši se Sannosukem byli připraveni k návratu, chlapec už dávno nebyl smutný, a dokonce se zdálo, že na svého otce docela zapomněl.

Cestou dolů zhruba v polovině kopce se na Musašim začal dožadovat odpovědi na svou prosbu. „Jsem připraven začít ode dneška,“ prohlásil. „Jen si to představte. Kamkoli se vydáte, budete moct jet na koni, a já vám toho koně povedu.“

To vyvolalo jen nejednoznačné zamručení. Přestože Sannosuke měl mnoho předností, Musaši byl na pochybách, zda se má opět ujmout zodpovědnosti za budoucnost nějakého chlapce. Džótaró měl přirozené nadání, ale co z toho měl, že se přidal k Musašimu? A teď když zmizel kdovíkam, si byl Musaši vědom své zodpovědnosti ještě více. Přesto, uvažoval Musaši, pokud by člověk myslel stále jen na nebezpečí, které ho může potkat, nepohnul by se dopředu ani o krok, natož aby se úspěšně ubíral po cestě životem. Navíc, co se dětí týče,

budoucnost jim nemůže zaručit nikdo, ani rodiče. „Je doopravdy možné rozhodnout nestranně, co je pro dítě dobré a co ne?“ ptal se sám sebe. „Pokud by šlo jen o rozvíjení Sannosukeho talentu a správné nasměrování, byl bych toho schopen. Tohle by koneckonců zvládl každý.“

„Tak slíbíte mi to? Prosím,“ trval chlapec na svém.

„Sannosuke, to chceš být celý život pacholkem?“

„Samozřejmě že ne. Chci být samurajem.“

„To jsem si myslel. Ale když půjdeš se mnou a staneš se mým žákem, bude tě čekat jen samá dřina. Jsi si toho vědom?“

Chlapec se pustil provazu, a než si to Musaši stačil uvědomit, poklekl na zem pod koňskou hlavou. S hlubokou úklonou žadonil: „Prosím, udělejte ze mě samuraje. Bylo to otcovo přání, ale neměli jsme nikoho, kdo by nám pomohl.“

Musaši sesedl z koně, chvíli se rozhlížel, potom sebral ze země klacek a podal jej Sannosukemu. Našel další pro sebe a řekl: „Chci, abys mě tímhle klackem uhodil. Podle toho, jak to zvládneš, posoudím, jestli máš schopnosti stát se samurajem.“

„Když vás zasáhnu, tak řeknete ano?“

„Žkus to a uvidíme,“ zasmál se Musaši.

Sannosuke pevně uchopil svou zbraň a vyrazil jako posedlý. Musaši s ním neměl slitování. Znovu a znovu zasazoval chlapci tvrdé rány, do ramen, přes obličej i přes ruce. Hoch se po každé ráně odpotácel, ale vždy se zas vrátil a zaútočil.

„Brzy začne brečet,“ pomyslel si Musaši. Ale Sannosuke se nevzdával. Když se mu jeho klacek zlomil, vyrazil do útoku holýma rukama.

„O co se pokoušíš, ty skrčku!“ okřikl ho Musaši schválně příkře. Chytil ho za pás a mrštil jím na zem.

„Ty hajzle!“ zaječel Sannosuke, zase zpátky na nohou, a hnal se do útoku. Musaši ho chytil v pase a držel vysoko ve vzduchu. „Máš už dost?“

„Ne!“ křičel chlapec vzdorovitě, přestože mu slunce pražilo do očí a nevzmohl se na víc než bezúčelné mávání končetinami.

„Mrsknou s tebou tamhle o ten kámen. Budeš mrtvej. Vzdáváš se?“

„Ne!“

„Ty jsi ale paličatej! Copak nevidíš, žeš prohrál?“

„Dokud jsem naživu, tak ne! Uvidíte. Nakonec vyhraju.“

„A jak to chceš udělat?“

„Budu trénovat!"
„I kdybys cvičil deset let, dopadne to stejně."
„Jo, ale vy jste mnohem starší než já. Umřete první."
„Hm."
„A až vás dají do rakve, tak vás praštím a konečně vyhraju!"
„Ty mizero!" vykřikl Musaši a hodil chlapce na zem. Když Sannosuke vstal, Musaši se mu chvíli díval do tváře, pak se zasmál a tleskl rukama.

Prstem k obloze

1

„Dobrá. Budeš mým žákem," řekl Musaši.
Sannosukeho radost neznala mezí. Radoval se opravdu jako dítě.
Během krátké cesty zpět k chatrči Sannosuke neustále mlel o svých snech do budoucna. Když jej ale Musaši ještě v noci vyzval, aby se rozloučil se svým domovem, roztesknil se. Zůstali dlouho vzhůru a Sannosuke se zamžnýmá očima vzpomínal a tichým hlasem vyprávěl o svých rodičích a prarodičích.

Ráno, když se připravovali k odjezdu, Musaši oznámil, že ode dneška bude Sannosukemu říkat Iori. „Jestli se máš stát samurajem," vysvětloval, „tak je jen vhodné, aby sis vzal dědečkovu jméno." Chlapec ještě nebyl dost starý, aby mohl podstoupit obřad dospělosti, kdy by mu bylo za běžných okolností uděleno jeho dospělé jméno, Musaši však předpokládal, že když bude nosit dědečkovu jméno, bude se muset chovat tak, aby je nepošpinil.

Později, když se zdálo, že chlapec otálí v domě příliš dlouho, řekl Musaši tiše, leč rozhodně: „Pospěš si, Iori. Není tam nic, co bys potřeboval. Nechceš, aby ti něco připomínalo tvoji minulost."

Iori vyběhl ven, oblečený do kimona, které mu sotva zakrývalo stehna, na nohou měl slaměné sandály a v ruce krabici s obědem sestávajícím z rýže a prosa. Vypadal jako malá žába, ale byl připraven a natěšen na nový život.

„Vyber strom za domem a uvaž koně," poručil Musaši.

„Můžete rovnou nasednout."

„Dělej, co ti říkám."

„Ano, pane."

Musaši si všiml jeho zdvořilosti, malého povzbudivého znamení

chlapcovy ochoty vyměnit ledabylé chování rolníka za samurajské způsoby. Iori uvázal koně a vrátil se k Musašimu, který stál pod průčelím staré chatrče a díval se na okolní planinu. „Na co asi čeká?“ přemýšlel chlapec.

Musaši položil dlaň na Ioriho hlavu a řekl: „Zde ses narodil a zde jsi také nabyl své odhodlání zvítězit,”

Iori přikývl.

„Tvůj dědeček se raději rozhodl opustit válečnickou třídu, než by sloužil druhému pánu. Tvůj otec, věrný poslednímu přání tvého dědečka, se spokojil s životem pouhého rolníka. Jeho smrtí jsi na světě osaměl, a tak nastal čas, aby ses postavil na vlastní nohy.”

„Ano, pane.”

„Musíš se stát velkým mužem!”

„Vynasnažím se.” Do chlapcových očí vstoupily slzy.

„Po tři generace chránil tento dům tvou rodinu před větrem a deštěm. Poděkuj mu a pak se s ním navždy a bez výčitek rozluč.”

Musaši vešel dovnitř a chatrč zapálil. Když vyšel ven, Iori potlačoval pláč.

„Kdybychom nechali ten dům stát,” řekl Musaši, „byl by z něj nakonec úkryt pro lapky nebo obyčejné zloděje. Zapálil jsem ho, abych zabránil takovýmto lidem znesvětit památku tvého otce a dědečka.”

„Jsem vám vděčný.”

Chatrč se změnila v malou ohnivou horu a potom se zborčila.

„Pojďme,” řekl Iori, již bez zájmu o zbytky minulosti.

„Ještě ne,” vrtěl Musaši hlavou.

2

„Copak se tady dá ještě něco dělat?”

Musaši se zasmál. „Tady na tom pahorku si postavíme nový dům.”

„Nový dům? Na co? Zrovna jsme spálili ten starý.”

„Ten byl tvého otce a dědečka. Tenhle bude náš.”

„Chcete tím říct, že tu zůstaneme?”

„Přesně tak.”

„Copak my nepůjdeme někam, kde se budeme učit a zocelovat v bojových uměních?”

„To budeme dělat tady.”

„Co se tady tak asi můžeme naučit?”

„Naučíme se být šermíři a samuraji. Budeme zocelovat ducha a usilovně pracovat, abychom se stali skutečnými lidskými bytostmi.

Pojď se mnou a vezmi tu sekeru." Ukázal na chumáč trávy, kde nechal rolnické nářadí. Iori si dal sekeru na rameno a následoval Musašiho k pahorku, kde rostlo několik kaštanů, borovic a cedrů. Musaši se svlékl do pasu, uchopil sekeru a začal pracovat. Brzy se kolem něj snášela pořádná sprška bílých třísek surového dřeva.

Iori ho pozoroval a přemýšlel. „Možná postaví tréninkovou halu. Nebo budeme cvičit venku?"

Jeden strom padl, potom další a ještě jeden. Musašimu se po zbrunátnělých tvářích řinul pot, odplavoval otupělost a osamění několika posledních dní. Svůj současný plán pojal, když stál nad čerstvým hrobem rolníka na malém hřbitově.

„Na čas meč odložím," rozhodl se, „budu raději pracovat motykou." Zen, kaligrafie, umění čaje, malování i vyřezávání sošek byly velmi užitečné pro rozvoj šermířského umění. Nemohlo by obdělávání pole rovněž přispět ke cvičení? Nebyl tenhle široký lán půdy, čekající na někoho, aby jej zúrodnil, dokonalým místem pro výcvik? Navíc by proměnou nehostinné roviny zajistil blaho příštím generacím.

Prožil celý svůj život stejně jako žebravý mnich. Vždy byl tím, kdo závisel na ostatních a přijímal od nich jídlo, přístřeší a peníze. Toužil po změně, nějaké zásadní, protože byl již dlouhou dobu přesvědčen, že pouze ti, kdo si skutečně pěstují své vlastní zrno a zeleninu, doopravdy rozumí, jak svaté a cenné ve skutečnosti jsou. Ti, kdo tomu nerozuměli, byli jako mniši, kteří nedodržují, co sami kážou, nebo bojovníci, kteří se sice naučili šermířským technikám, ale nevědí nic o cestě.

Jako malého chlapce jej matka vzala na pole, kde pracoval spolu s pachtýři a vesničany. Jeho cílem teď však nebylo získat jídlo. Hledal potravu pro ducha. Raději než žebrat o živobytí se chtěl naučit, co to znamená si na ně vydělat. Zároveň toužil vštípit lidem v tomto kraji svůj způsob myšlení. Z jeho hlediska znamenalo přenechávání půdy plevelu, bodláčí, bouřím a povodním jen předávání nuzného života z generace na generaci, aniž kdy lidé otevrou oči a pochopí své možnosti i možnosti půdy, na níž žijí.

„Iori," zavolal, „vezmi nějaký provaz, svaž to dřevo a dotáhni ho dolů ke břehu."

3

Když byl hotov, opřel Musaši sekeru o poražený strom a setřel si loktem pot z čela. Pak sešel dolů a sekerou osekal kůru z kmenů. Když padla tma, rozdělali z odštěpků oheň a špalky dřeva jim posloužily jako podušky pod hlavu.

„Zajímavá práce, co?“ řekl Musaši.

„Mně vůbec zajímavá nepříjde,“ odvětil Iori s naprostou upřímností. „Na to, abych se naučil tohle, jsem se nemusel stát vaším žákem.“

„Časem se ti to zalíbí.“

S odeznívajícím podzimem utichly i hlasy hmyzu. Listy uschly a opadaly. Musaši a Iori dostavěli svůj srub a začali připravovat půdu k obdělání.

Jednoho dne, když Musaši prozkoumával půdu, pohled na ni v něm vyvolal myšlenku, že je odrazem společenského neklidu, který trval po celé století od skončení válek Ónin. To nebylo příliš povzbuzující.

Musaši netušil, že Hótengahara byla během několika stovek let mnohokrát pohřbena pod sopečným popelem z hory Fudži a že řeka Tone opakovaně zaplavovala celou rovinu. Když bylo pěkné počasí, země vyschla na troud, ale kdykoli přišly deště, vyryla voda nové stružky a přinášela s sebou množství hlíny a kamení. Nebyl zde žádný hlavní proud, do nějž by se ty menší přirozeně slévaly. Občas se planina měnila na široké řečiště, které však nebylo schopno zavlažovat ani vysoušet okolní krajinu. Nejnaléhavější nutnost byla očividná, ovládnout vodu.

Čím více se díval, tím více se ptal, proč je zdejší kraj tak nerozvinutý. „Nebude to snadné,“ pomyslel si, vzrušený tou výzvou. Spojit vodu a zemi, aby vytvořil úrodná pole, nebylo příliš odlišné od vedení lidí tak, aby mohla civilizace vzkvétat. Musašimu se zdálo, že jeho cíl je v dokonalé shodě s jeho šermířskými ideály. Začínal vidět cestu meče ve zcela jiném světle. Před jedním nebo dvěma roky si přál jen porazit své protivníky, ale teď už jej myšlenka na to, že meč existuje, aby mu poskytoval převahu nad ostatními, neuspokojovala. Zabíjet lidi, vítězit nad nimi a předvádět hranice síly, to vše mu nyní připadalo marnivé. Chtěl dobývat sám sebe, aby se jemu samotnému život podřídil. Raději nutit lidi žít než je zabíjet. Cesta meče by neměla sloužit pouze ke zdokonalování sebe sama.

Měla by být zdrojem síly pro vládu nad lidmi a vést je k míru a štěstí.

Uvědomoval si, že jeho ideály nejsou víc než sny a zůstanou jimi, dokud nebude mít politickou moc je uskutečnit. Ale zde, v pustině, nepotřeboval postavení ani moc. Ponořil se do boje s radostí a nadšením.

4

Každý den dobývali pařezy, prosívali šterk, planýrovali půdu a z hlíny a kamení tvořili hráze. Musaši a Iori pracovali od úsvitu až do večera, dokud se na obloze neobjevily první hvězdy. Jejich houževnatá dřina vzbuzovala pozornost ostatních. Vesničané, kteří procházeli kolem, se často zastavovali, zírali a komentovali.

„O co se ti dva pokoušejí?"

„Jak můžou žít na takovýmhle místě?"

„Není to ten kluk starýho San'emon?"

Všichni se smáli, ale nebylo tomu tak vždy. Jeden člověk přišel z čiré laskavosti a řekl: „Nerad vám to říkám, ale ztrácíte čas. Můžete se tu třeba ztrhat, ale stačí jediná bouře a pole bude pryč."

Když dotyčný o několik dní později viděl, že se stále nevzdávají, vypadal trochu uraženě. „Povídám, že všechno, co děláte, je naprosto zbytečné."

Po několika dalších dnech došel k závěru, že ten cizí samuraj je prostě padlý na hlavu.

„Blázni!" křikl na ně znechuceně.

Příští den přišla celá skupina zevlounů.

„Kdyby tu něco rostlo, tak se nedřeme v tomhle vedru na našich vlastních ubohých polích. Seděli bychom doma a hráli na flétnu."

„A nebyly by hladomory."

„Rozvrtáváte to místo úplně zbytečně."

„Ti mají rozumu jak hromada hnoje."

Musaši pokračoval v okopávání, oči upíral k zemi a zeširoka se usmíval. Iori však nebyl tak tolerantní, přestože mu Musaši už předtím vynadal, že bere vesničany vážně. „Pane," našpulil rty, „pořád říkají to samé."

„Nevšímej si jich."

„Nemůžu si pomoci," vykřikl chlapec a popadl kámen, aby jej hodil na své trýznitele. Musašiho rozzlobený pohled jej zastavil. „Čemu

tím pomůžeš, co? Jestli se nebudeš chovat slušně, nebudeš mým žákem."

Ioriho uši se pokáráním zbarvily doruda, ale místo aby kámen položil, zaklel a mrskl jím po nějakém balvanu. Odskočily od něj jiskry a kámen se rozlomil na dvě půlky. Iori odhodil motyku a rozplakal se.

Musaši si ho nevšímal, i když byl dojat. „Je úplně sám, zrovna jako já," pomyslel si.

Jako kdyby počasí soucítilo s chlapcovým žalem, soumrakem se přihnál vítr a všechno se dalo do pohybu. Nebe potměnělo a začalo poprchávat.

5

„Pojď, Iori, půjdeme dovnitř," zavolal Musaši. „Vypadá to, že přijde pořádné krupobití." Urychleně posbíral nářadí a rozběhl se k domu. Když dorazil dovnitř, snášel se už déšť na zem jako souvislá šedá clona.

„Iori!" zakřičel, překvapen, že chlapec nepřišel spolu s ním. Přešel k oknu a usilovně upínal oči směrem k poli. Kapky deště se odrážely od parapetu přímo do jeho tváře. Zablesklo se a zahřmělo. Musaši zavřel oči a přitiskl si dlaně na uši. Pocítil sílu hromu. V dešti a větru viděl Musaši cedr v Šippódži a zaslechl Takuanův přísný hlas. Cítil, že cokoli od té doby získal, vděčil za to jim. Přál si mít nezměrnou sílu stromu stejně jako Takuanův ledový, neochvějný soucit. Kdyby tak mohl být Iorimu tím, čím jemu byl tisíciletý cedr, věděl by, že svůj dluh starému mnichovi splatil.

„Iori... Iori!"

Žádná odpověď nepřicházela, jen hřmění a déšť bubnující na střechu.

„Kam se jen poděl?" přemýšlel, stále ještě neochoten odvážit se ven.

Když déšť zeslábl a změnil se jen v drobné poprchávání, vyšel ven. Iori se nepohnul ani o centimetr. Oděv, který mu visel zplihle na těle, a tvář stále zkřivená zlobným zamračením mu dodávaly vzhled strašáka. Jak jen může být to dítě tak tvrdohlavé?

„Hlupáku!" plísnil jej Musaši. „Pojď domů! Jsi celý promáčený. Pospěš si, než to tu zaplaví voda. Pak už se nebudeš moct vrátit."

Iori se potočil, jako by se snažil zjistit, odkud na něj Musaši

mluví, a pak se rozesmál. „Děje se něco? Takovýhle déšť dlouho nevydrží. Podívejte, mraky už se trhají," řekl a ukázal prstem k obloze.

Musaši, který nečekal, že by ho jeho žák mohl poučovat, se pěkně dopálil, ale Iori si už celé záležitosti nevšímal. „Pojďte," řekl a pozvedl svou motyku. „Než zapadne slunce, můžeme pořád ještě odvést pořádný kus práce."

Učitel a žák

1

Během příštích pěti dnů si pod bezmračným modrým nebem vesele prozpěvovali slavíci, a jak země zasychala kolem kořenů rákosy, rozrůstaly se v ní velké praskliny. Šestého dne se na obzoru objevil shluk temných mráček a rychle se rozšířil přes celou oblohu, až to na planině vypadalo, jako by nastalo zatmění. Iori chvilku pozoroval nebe a potom ustaraně řekl: „Tentokrát to bude něco." Už když mluvil, přehnal se kolem nich zlověstný vítr. Listí se roztřásl a ptáčci se svezli na zem jakoby sestřeleni tlupou tichých, neviditelných lovců.

„To bude zase jen sprška?" otázal se Musaši.

„Ne, když je obloha taková. Radši půjdu do vesnice. A vy byste měl sebrat náradí a jít se co nejrychleji schovat dovnitř." Než se mohl Musaši zeptat proč, Iori vyrazil napříč planinou a rychle zmizel v moři vysoké trávy.

Ioriho odhad počasí byl zase přesný. Náhlá průtrž, hnaná prudkým, zuřivým větrem, jenž zahnal Musašiho pod střechu, si vytvořila svůj vlastní zřetelný rytmus. Chvilí padalo neuvěřitelné množství vody, pak déšť náhle přestal, jen aby se vrátil s ještě větší zuřivostí. Přišla noc, ale bouře bez přestání pokračovala. Začalo se zdát, že se nebe chystá přeměnit celou zemi v oceán. Musaši měl chvílemi strach, že vítr odnese střechu, podlaha již byla poseta servanými došky.

Přišlo ráno, šedivé a beztvaré, a po Iorim nebylo ani stopy. Musaši stál u okna a klesal na mysli: nemohl nic dělat. Sem tam zahlédl strom nebo chumáč trávy, všechno ostatní byla rozlehlá rozbahněná mokřina. Srub byl naštěstí stále nad úrovní hladiny, ale tam, kde dříve bývalo vyschlé řečiště, se teď valil mocný proud vody, strhávající s sebou vše, co mu přišlo do cesty.

Musaši nevěděl, jestli Iori nespádl do vody a neutopil se, a tak se mu čas strašně vlekl, dokud konečně nezaslechl, jak Iori volá: „Mistře! Tady!“ Chlapec se nacházel za řekou, jel na volkovi a za sebou měl veliký ranec.

Musaši ohromeně sledoval, jak chlapec vjel přímo do bahnitého proudu, který každým krokem hrozil, že jej stáhne dolů. Když se promočený Iori dostal na druhý břeh, třásl se zimou, ale v klidu dovedl volka až ke srubu.

„Kde jsi byl?“ naléhal Musaši. Byl rozčilený, ale zároveň se mu ulevilo.

„Ve vesnici přece. Přinesl jsem spoustu jídla. Naprší tak na půl roku dopředu, a až bouřka přestane, tak nás tu voda na nějakou dobu uvězní.“

2

Když dověkli slaměný ranec dovnitř, Iori ho rozvázal, vytahoval jednotlivé potraviny jednu po druhé a vybaloval je z naolejovaného papíru. „Tady jsou nějaké kaštiny... čočka... solené ryby... jídlo by nám nemělo dojít, ani kdyby záplavy trvaly měsíc nebo dva.“

Musašiho oči se zamžily vděkem, ale neřekl nic. Příliš se styděl za svůj vlastní nerozum. Jak by mohl vést lidstvo, když je tak lehkomyslný v otázkách vlastního přežití. Kdyby nebylo Ioriho, musel by teď čelit hladu. A tenhle chlapec, vychovaný v odlehlé rolnické oblasti, znal jistě nutnost shromažďovat zásoby již od svých dvou let.

Musašimu jenom přišlo divné, že by mu vesničané dali takové množství jídla. Vždyť nemohli mít dost ani sami pro sebe. Když byl zase schopen slova, zeptal se na to a Iori odpověděl: „Nechal jsem v zástavě svůj měsíc a půjčil jsem si v Tokugandži.“

„Co je Tokugandži?“

„To je chrám asi čtyři kilometry odsud. Otec mi řekl, že v měsíci je nějaký zlatý prach. Nařídil mi, že kdybych se dostal do potíží, mám ho použít. Když se včera pokazilo počasí, vzpomněl jsem si na to,“ usmál se triumfálně Iori.

„Nebyl ten měsíc památka na otce?“

„Byl. Když jsme spálili náš starý dům, zbyly mi jen ten měsíc a meč.“ Chlapec pohladil jílec krátkého meče, zastrčeného za pásem. Musaši si už předtím zbraň prohlédl. Přestože nenesla žádnou značku

od výrobce, všiml si, že je vynikající kvality. Rovněž měl pocit, že zděděný měšec byl mnohem důležitější než zlatý prach uvnitř.

„Neměl bys takhle zacházet s dárky na památku. Obstarám ti ho zpátky, ale musíš slíbit, že si na něj budeš dávat pozor.“

„Ano, pane.“

„Kde jsi byl přes noc?“

„Mnich mi řekl, abych zůstal radši až do rána.“

„Jedl jsi?“

„Ne. Vy také ne, vidíte?“

„Ne, ale nemáme dřevo.“

„Ale máme, spousty.“ Iori ukázal dolů, čímž naznačoval, že dole pod srubem je pořádná zásoba klacků, kořenů a bambusu, které posbíral při práci na poli. Se slaměnou matrací přes hlavu se Musaši proplazil pod srub a znovu žasl nad chlapcovým zdravým rozumem. V prostředí, jako bylo toto, záviselo přežití na předvídavosti. Jedna malá chyba mohla rozhodnout mezi životem a smrtí.

Když dojedli, přinesl si Iori nějakou knihu. Potom před svým učitelem obřadně poklekl a řekl: „Zatímco budeme čekat, než voda opadne a budeme zas moci pracovat, mohl byste mě, prosím, učit číst a psát?“

Musaši souhlasil. Byl to dobrý způsob, jak strávit takový zamračený, bezútešný den.

3

Byly to *Konfuciovy hovory*. Iori řekl, že je dostal v chrámu.

„Opravdu by ses chtěl učit?“

„Ano.“

„Už jsi toho přečetl hodně?“

„Ne, jen trochu.“

„Kdo tě učil?“

„Otec.“

„A co jste četli?“

„*Malé učení*.“

„Líbilo se ti to?“

„Ano, moc,“ odvětil hoch dychtivě s rozzářenýma očima.

„Tak dobrá. Naučím tě všechno, co znám. Později si najdeš někoho vzdělanějšího, kdo tě toho naučí víc.“

Zbytek dne věnovali studiu. Chlapec nahlas předčítal a Musaši ho

opravoval, nebo mu vysvětloval slova, kterým hoch nerozuměl. Seděli a soustředili se jen na studium, nedbajíce bouře venku. Povodeň trvala další dva dny a tou dobou už nebylo zemi vůbec vidět. I další den stále přšelo. Natěšený Iori se znovu chopil knihy a řekl: „Začneme?“

„Dnes ne. Na nějakou dobu už bylo čtení dost.“

„Proč?“

„Když budeš pořád jen číst, ztratiš kontakt s opravdovým světem. Proč si dnes neuděláš volno a nebavíš se něčím jiným? Já budu taky odpočívat.“

„Ale ven jít nemůžu.“

„Tak to udělej jako já," řekl Musaši, položil se na záda a složil ruce pod hlavou.

„Mám si lehnout?“

„Dělej si, co chceš. Lež, stůj, sed' - cokoliv je ti pohodlné.“

„A co dál?“

„Budu ti vykládat příběh.“

„To bude báječný," řekl Iori a plácl sebou na břicho, třepaje nohama ve vzduchu. „Jaký příběh?“

„Počkej," Musaši se v duchu probíral příběhy, které jako dítě rád posluchoval. Vybral si ten o nešvárech mezi rody Minamoto a Taira. To se vždycky všem chlapcům líbilo.

Iori nebyl žádnou výjimkou. Když se Musaši dostal k části, kdy Tairové rod Minamoto porazili a zmocnili se celé země, chlapcova tvář se zachmuřila. Musel hodně mžikat, aby se nerozplakal nad smutným osudem paní Tokiwy. Ale nálada se mu zase zlepšila, když uslyšel, jak se Minamoto no Jošicune učil šermířství od dlouhonošých skřetů v horách Kurama a o jeho pozdějším útěku z Kjóta.

„Jošicune se mi líbí," řekl a posadil se. „Jsou v Kuramě opravdu skřeti?“

„Možná. V každém případě jsou na tomto světě lidé, kteří by skřety klidně být mohli. Ale ti, co učili Jošicuneho, nebyli opravdoví skřeti.“

„A kdo tedy?“

„Věrní vazalové poraženého rodu Minamoto. Dokud byli Tairové u moci, nemohli se otevřeně ukazovat, a tak zůstali schovaní, dokud nepřišel jejich čas.“

„Jako můj dědeček?“

„Ano, až na to, že ten čekal celý život a jeho čas nepřišel. Když Jošicune vyrostl, jeho věrní následovníci konečně dostali příležitost, za kterou se modlili.“

„Já budu mít taky příležitost všechno dědečkovi vynahradit, že ano?“

„Hm. Myslím, že jo. Určitě.“

Musaši si přitáhl Ioriho k sobě, zdvihl ho nad hlavu a pohrával si s ním na rukou a nohou jako s míčem. „A teď mi ukaž, jak mu to vynahradíš!“ zasmál se.

Iori se zachichotal a zájímavě řekl: „Vy... vy jste taky skřet! Pře... přestaňte, vždyť spa... spadnu! Skřete! Skřete!“ Natáhl se dolů a štípl Musašiho do nosu.

4

Jedenáctého dne konečně přestalo pršet. Musaši by nejraději byl zase venku, ale trvalo ještě další týden, než se mohli vrátit k práci pod jasným sluncem. Pole, které s takovými obtížemi vyrvali divočině, zmizelo beze stopy. Na jeho místě teď bylo jen kamení a řeka, která tam předtím nebyla. Zdálo se, že se jim voda vysmívá úplně stejně jako vesničané.

Iori, který neviděl jediný způsob, jak by se dala jejich ztráta napravit, vzhlédl a řekl: „Tohle místo je beznadějně. Pojďme se podívat po nějakém lepším.“

„Ne,“ pravil Musaši odhodlaně. „Když to tady vysušíme, dostaneme vynikající půdu. Když jsem tohle místo vybíral, dobře jsem si to tu prohlédl.“

„A co když bude zase další bouřka?“

„Zařídíme to tak, aby se nám voda nepletla do cesty. Postavíme hráz, odsud až k tamhletomu kopci.“

„To je hrozně moc práce.“

„Zdá se, žeš zapomněl, že tohle je naše tréninková hala. Nezřeknu se ani pídě téhle země, dokud na ní neuvidím růst obilí.“

Musaši pokračoval ve svém tvrdohlavém zápase celou zimu, až do druhého měsíce nového roku. Vykopat příkopy, odvést vodu, nahromadit hlínu na násep a přikrýt ji těžkými kameny stálo několik týdnů namáhavé práce. O tři týdny později voda opět všechno strhla.

„Vidíte,“ řekl Iori, „mrháme silami na nemožné. Tohle je cesta meče?“ Tato otázka zasáhla Musašiho na citlivém místě, ale přesto

se nevzdával.

Neuplynul ani měsíc a přihnalo se nové neštěstí - husté sněžení následované prudkou oblevou. Iori se ze svých cest do chrámu pro jídlo vracel vždy rozhořčený, protože se mu vesničané kvůli Musašiho neúspěchu nelítostně vysmívali. Nakonec i Musaši začal propadat beznaději.

Po dva dny a ještě i část třetího tiše seděl, ztracen v myšlenkách, a zíral na své pole.

Pak se mu náhle rozbřeslo. Podvědomě se snažil vytvořit úpravné čtvercové pole, jak to bylo běžné v ostatních částech oblasti Kantó. To však nebylo to, co zdejší terén potřeboval. Přestože byl celkově plochý, krajinný ráz a kvalita půdy byly proměnlivé, což doslova volalo po nepravidelném tvaru pole.

„Co jsem to byl za hlupáka," zvolal nahlas. „Snažil jsem se přimět téct vodu a všít půdu tam, kde jsem si myslel, že to bude vhodné. Ale nefungovalo to. Jak bych to vůbec mohl dokázat? Voda je voda a půda je půda. Nemohu změnit jejich přirozenost. Musím se naučit vodě sloužit a půdu chránit."

Svým způsobem se tak podrobil přístupu rolníků. Toho dne se stal služebníkem přírody. Přestal se snažit vnucovat jí svou vůli a nechal ji, ať je po jejím. Zároveň však hledal možnosti, které přesahovaly chápání ostatních obyvatel planiny.

Sníh se vrátil a přišla další obleva, kalná voda se pomalu rozlévala planinou. Avšak Musaši měl čas na vypracování nového postupu a jeho pole zůstávala nedotčena.

„To samé platí pro vládnutí lidem," říkal si sám pro sebe. Do svého zápisníku si poznamenal: „Nesnaž se vzdorovat běhu vesmíru. Napřed se ujisti, že jeho běhu rozumíš."

Lapkové

1

Do chrámu Tokugandži právě dorazil Nagaoka Sado, vysoce postavený vazal knížete Hosokawy Tadaokiho z provincie Buzen. Měl jen málo volného času, ale pravidelně sem docházel při takových příležitostech, jako bylo výročí úmrtí jeho otce. Obvykle zůstával přes noc, protože chrám byl od Eda vzdálený dobrých třicet kilometrů. Na muže jeho postavení cestoval nenápadně, tentokrát ho

doprovázeli pouze dva samurajové a jeden osobní sluha.

„Rád bych se vyjádřil jasně. Nepřeji si, abyste se kvůli mně jakkoliv obtěžoval. Vaše pohostinnost, jíž si velmi vážím, je zcela dostačující.“

„Rozumím, pane. To je od vás velmi pozorné,“ odvětil mnich.

„Prostě bych si rád odpočinul, to je vše.“

„Samozřejmě.“

„A nyní doufám, že mi odpustíte mou nezdvořilost,“ řekl Sado, natáhl se pohodlně na bok a opřel si šedivějící hlavu o předloktí.

Aby mohl opustit Hosokawovo sídlo třeba jen na krátký čas, musel si vymyslet záminku. Jen vzácně si mohl dělat, co chtěl, a teď když měl příležitost, plně si užíval místního sake a poslouchal kvákání žab. Nakrátko mohl na všechno zapomenout - na potíže se správou úřadu a na neustálou nutnost přizpůsobovat se zvratům každodenních událostí.

Po večeři mnich rychle sklídl nádobí a odešel. Sado se nenuceně bavil se svými společníky, usazenými u protější stěny, takže ve světle lampy bylo možno zahlédnout pouze jejich tváře.

„Mohl bych tu klidně zůstat ležet napořád a dosáhnout nirvány, jako Buddha,“ řekl Sado lenivě.

„Dejte si ale pozor, ať se nenachladíte. Noční vzduch je vlhký.“

„Ale dej pokoj. Tohle tělo už přežilo pár bitev, trochu kýčání vydrží taky. Cítíte, jak ty květy voní! Krásná vůně, co?“

„Já nic necítím.“

„Ne? To máš tak mizerný čich? Jsi si jistý, že sám nejsi nachlazený?“

Byli zcela ponořeni do tohoto zdánlivě nenáročného žertování, když tu náhle žaby venku ztichly a jakýsi hlas zakřičel: „Ty hajzlíku, to se děláš, takhle čumět do pokoje pro hosty?“

Sadovi strážci byli okamžitě na nohou.

„Co se děje?“

„Kdo je to tam?“

Zatímco jejich ostražitě oči prohlížely zahradu, směrem ke kuchyni se vzdaloval klapot dřeváků.

Mnich nahlédl z vnějšího ochozu dovnitř, uklonil se a řekl: „Omlouvám se za to vyrušení. Je to jen jedno z místních dětí. Nic, co by vás mělo znepokojovat.“

„Jste si jistý?“

„Samozřejmě. Žije několik kilometrů odsud. Jeho otec pracoval

jako pacholek, ale nedávno zemřel. Říká se, že jeho dědeček byl samurajem, a tak kdykoli nějakého vidí, zastaví se a zírá. S prstem v puse."

Sado se posadil. „Nesmíte na něj být tak přísný. Jestli chce být samurajem, tak ho přiveďte. Dáme si nějaké cukroví a promluvíme si o tom."

2

Tou dobou už Iori doběhl do kuchyně. „Hele, babčo," křikl, „došlo nám proso! Dejte mi plnej, jo?" Pytel, jež nastavil vrásčité stařeně, která pracovala v kuchyni, by pojal dobrých osmnáct litrů rýže.

„Dej si pozor na jazyk, žebroto jedna!" křikla na něj stařena na oplátku. „Chováš se, jako bychom ti něco dlužili!"

„Ty máš vůbec pěknou kuráž," řekl mnich, který umýval nádobí. „Představený se nad tebou slitoval, takže ti dáváme jídlo, ale nebuď na nás drzý. Když žádáš o laskavost, buď zdvořilý."

„Já o nic nežebraám. Dal jsem představenému měsíc po otci. Jsou v něm peníze, spousty peněz."

„A kolik by asi tak pacholek, který se živí sběrem dřeva, svého synovi zanechal, co?"

„Tak dáte mi to proso, nebo ne?"

„Už zase začínáš? Jen se na sebe podívej. Jsi pěkně hloupej, když si necháš poroučet od toho bláznivýho samuraje. Odkud vůbec přišel? Co je zač? Proč by měl jíst naše jídlo?"

„Do toho vám nic není."

„Prosím tě! Vrtáte se v té neúrodné půdě, kde nikdy žádné pole, žádná zahrada ani nic jiného nebude! Směje se vám celá ves!"

„Kdo se vás prosí o radu?"

„Ať už má ten potulný samuraj s hlavou cokoli, je to určitě nakažlivé. Co myslíš, že tam najdete? Hrnc zлата jako v pohádce? Ještě ti teče mlíko po bradě, a už si kopeš vlastní hrob!"

„Sklapněte a dejte mi to proso! Hned!"

O několik minut později si mnich stále ještě Ioriho dobíral. Náhle jej ale cosi studeného a slizkého zasáhlo do obličeje. Vytřeštil oči, a pak uviděl, co to bylo - ropucha plná bradavic. Zaječel a vrhl se na Ioriho, ale jen co ho chytil za límec, vešel jiný mnich a oznámil, že chlapec je žádán v samurajově pokoji.

Představený rovněž zaslechl ten povyk a spěchal do kuchyně:

„Udělal něco, co rozzlobilo našeho hosta?“ ptal se ustaraně.

„Ne. Sado jen řekl, že by s ním rád mluvil. Také by mu chtěl dát nějaké sladkosti.“

Představený rychle uchopil Ioriho za ruku a osobně jej dovedl do Sadovy místnosti.

Když se Iori ostýchavě usadil vedle představeného, Sado se otázel: „Kolik je ti let?“

„Třináct.“

„A chtěl by ses stát samurajem?“

„Přesně tak,“ pokýval Iori rázně hlavou.

„No ne. Tak proč nejdeš bydlet ke mně? Nejdřív bys musel pomáhat v domě, ale později bych z tebe mohl udělat svého žáka.“

Iori beze slova zavrtěl hlavou. Sado to pochopil jako stydlivost a ujistil jej, že svou nabídku myslí vážně.

Iori po něm blýskl nahněvaným pohledem a řekl: „Prý mi chcete dát nějaké cukroví. Kde ho máte?“ Představený zbledl a pleskl jej přes ruku.

3

„Netrestejte ho,“ napomenul Sado představeného. Měl děti rád a udělal by pro ně první poslední. „Má pravdu, muž by měl dostat svému slovu. Dejte přinést cukroví.“

Když donesli cukroví, Iori si ho začal cpát do kimona. Sado se jej trochu zaskočeně otázel: „Nesníš si je tady?“

„Ne. Doma na mě čeká můj učitel.“

„Ale? Ty máš učitele?“ Aniž by se namáhal s odpovědí, Iori vystřelil z místnosti a zmizel v zahradě. Sada jeho chování nesmírně pobavilo, ale představený byl jiného názoru. Dvakrát nebo třikrát se poklonil až k zemi, a pak pronásledoval Ioriho do kuchyně.

„Kde je ten drzý spratek?“

„Vzal si svůj pytel prosa a běžel pryč.“

Chvilí poslouchali, zda ho někde neuslyší, ale ozývalo se pouze nelibozvučné skřípání.

Iori utrhl ze stromu list a snažil se o improvizovanou melodii. Žádná z těch několika málo písniček, které znal, se mu nezamlouvala. Popěvky, které si prozpěvovali pacholci, byly moc pomalé, písně ze svátku mrtvých zase příliš složité. Nakonec se spokojil s melodií, připomínající hudbu k posvátnému tanci z místní

svatyně. To se mu zamlouvalo, protože se mu tance líbily. Viděl je při těch několika málo příležitostech, kdy jej na ně otec vzal s sebou. Vpůli cesty k Hótengahaře se v místech, kde se dva prameny stékaly v řeku, náhle zastavil. List mu spolu se sprškou slin odlétl od úst a Iori se vrhl do bambusové houštiny vedle cesty.

Na jednoduchém můstku stáli tři nebo čtyři muži, zaujati tajnou poradou. „To jsou oni," vyhrkl Iori tiše.

V jeho vystrašených uších zněla dávná výstraha. Když matky z této oblasti hubovaly děti, říkávaly jim: „Jestli budete zlobit, přijdou si pro vás horší démoni." Naposledy přišli předloni na podzim.

Zhruba čtyřicet kilometrů odsud, v horách provincie Hitači, stála svatyně horského božstva. Před mnoha staletími se lidé tohoto božstva tolik obávali, že se vesnice každoročně střídaly v obětování obilí a žen. Vždy když na ně přišla řada, shromáždili obyvatelé vesnice obětiny a se zapálenými loučemi se v procesí vydali ke svatyni.

Avšak jak plynul čas, uvědomili si, že bohové jsou ve skutečnosti jen lidé, a začali přinášení oběti zanedbávat. Během občanské války se takzvané horské božstvo začalo domáhat obětí násilím. Každé dva nebo tři roky se horda lapků, vyzbrojených kůsami, kopími, sekerami - vším, co vnášelo hrůzu do srdcí mírumilovných obyvatel -, vrhla nejdříve na jednu, potom na druhou vesnici a odnášela vše, co se jim zalíbilo, včetně manželek a dcer. Pokud se oběti bránily, bylo loupení provázeno i zabíjením.

4

Iori se krčil ve křoví, poslední z nájezdů byl v jeho paměti ještě živý. Skupina pěti stínů přeběhla přes pole k mostu. Potom mlhou přiběhla další skupinka a ještě další, dokud nebylo lapků něco mezi čtyřiceti a padesáti.

Iori zadržoval dech a přihlížel, zatímco se dohadovali o průběhu akce. Brzy se dohodli. Jejich vůdce vydal rozkaz a ukázal směrem k vesnici. Muži se vyřítili jako hejno sarančat. Netrvalo dlouho a mlhu protrhla ohromná kakofonie - ptáci, dobytek, koně, lidský nářek, mladých i starých.

Iori se okamžitě rozhodl běžet do Tokugandži a požádat samuraje o pomoc, ale jakmile vyklouzl z úkrytu, ozval se z mostu výkřik: „Kdo je tam?" Nevšíml si dvou mužů, kteří zůstali na stráž. Těžce polkl a

rozběhl se, jak nejrychleji mohl, ale jeho krátké nohy se nemohly rovnat se dvěma dospělými muži.

„Kam to běžíš?“ rozkřikl se muž, který ho chytil jako první.

„Co jsi zač?“

Místo aby se rozplakal jako dítě, čímž by mohl muže alespoň trochu zaskočit, vzpíral se silným rukám, které jej věznily, a škrábal je.

„Viděl nás všechny pohromadě. Určitě to chtěl někomu říct.“

„Zmlátíme ho a hodíme do rýžovýho pole.“

„Mám lepší nápad.“

Odnesli Ioriho k řece, shodili jej ze břehu a skočili za ním, aby ho přivázali k mostnímu pilíři.

„Tak, teď si může zkoušet, co chce.“ Oba surovci se vrátili na stráž na mostě.

V dálce zvonil chrámový zvon. Iori se zděšeně díval, jak plameny stoupají z vesnice a zbarvují řeku do krvava. Pláč dětí a nářek žen se ozývaly blíž a blíž. Na mostě zahrčela kola. Asi šest lapků vedlo volské káry a koně naložené lupem.

„Ty bídáku!“ zakřičel mužský hlas.

„Vrať mi moji ženu!“

Potyčka na mostě byla krátká, ale divoká. Muži řvali, kov řinčel, ozval se výkřik a zkrvavená mrtvola přistála Iorimu u nohou. Do vody dopadlo druhé tělo, pocákalo mu tvář krví a vodou.

5

Jeden po druhém popadali rolníci do vody, celkem jich bylo šest. Těla se vynonla na hladinu a proud je pomalu unášel. Jeden z nich ale ještě žil, zachytával se rákosí a bořil prsty do hlíny, dokud se napůl nevytáhl z vody.

„Hej!“ volal Iori. „Odvaž mě! Dojdu pro pomoc. Postarám se, aby tě pomstili!“ Potom zařval: „No tak pojď, odvaž mě! Musím zachránit vesnici!“

Muž nehybně ležel.

Iori vši silou tahal za svá pouta, dokud se mu nepodařilo uvolnit je natolik, aby se mohl vykrotit stranou a kopnout muže do ramene. Tvář, jež se k němu obrátila, byla pokryta blátem a krví, oči kalné a nechápavé. Muž se bolestně doplazil blíž a z posledních zbytků sil rozvázal uzly. V okamžiku, kdy se provaz uvolnil, se zhroutil a

zemřel.

Iori opatrně vzhledl k mostu a kousl se do rtu. Bylo jich tam hodně. Ale měl štěstí.

Kolo káry se probořilo skrze shnilé prkno a lapkové byli příliš zaměstnání jeho vyprošťováním, než aby si všimli jeho útěku.

Iori si uvědomil, že by do chrámu nedoběhl, a tak se plížil přitím, až se dostal k mělkému místu, kde se mohl přebrodit. Když se dostal na druhý břeh, ocitl se na kraji Hótengahary. Ten kilometr, který mu zbýval ke srubu, překonal, jako by mu za patami hořelo.

Když se přiblížil k vyvýšenině, na níž stál srub, všiml si, že Musaši stojí venku a dívá se na oblohu. „Pojďte rychle!“ vykřikl.

„Co se stalo?“

„Musíme do vesnice!“

„Takže to hoří vesnice?“

„Ano. Horší démoni se vrátili!“

„Démoni? Myslíš lapky?“

„Ano, a je jich alespoň čtyřicet. Prosím, pospěšte si, musíme zachránit vesničany.“

Musaši se vrhl do srubu a vzápětí se vynořil se svými meči. Zatímco si uvazoval sandály, Iori ho pobízel: „Pojďte za mnou, ukážu vám cestu.“

„Ne. Ty zůstaneš tady.“

Iori nemohl uvěřit vlastním uším.

„Je to příliš nebezpečné.“

„Já se nebojím!“

„Pletl by ses mi pod nohy.“

„Vždyť ani nevíte, kudy se tam nejrychleji dostanete!“

„Ten oheň mě navede. A teď buď hodný kluk a zůstaň, kde jsi.“

„Ano, pane,“ přikývl Iori poslušně, ale s hlubokými obavami. Zadíval se směrem k vesnici a chmurně hleděl na Musašiho, který vyrazil vstříc rudé záři.

Vyhnání barbarů

1

Lapkové svázali své sténající a křičící zajatkyň do řady a táhli je k mostu.

„Přestaňte vrískat,“ zařval jeden. „Děláte, jako byste neuměly

chodit. Hněte sebou!"

Když ženy váhaly, bili je surově bičem. Jedna z žen upadla a strhla s sebou všechny ostatní. Jeden lapka popadl provaz, zvedl je na nohy a zavrčel: „Vy jedny nány tvrdohlavý! Na co si naříkáte? To tu radši budete dřít do smrti jak otroci? Jen se na sebe podívejte, nic než kost a kůže! S náma si užijete mnohem víc!"

Vybrali si jedno ze zdravěji vypadajících zvířat, která nesla těžký náklad uloupených věcí, provaz k němu přivázali a pořádně zvíře pláclí přes zadek. Provaz se rázem napjal a vzduch prořízl nový křik, jak byly ženy znovu taženy kupředu. Některé upadly a odíraly si obličej o zem.

„Zastavte!" vykřikla jedna, „utrhne mi to ruce!"

Mezi lapky proběhla vlna halasného smíchu. V tu chvíli se koně i ženy zastavili.

„Co se děje? Vepředu někdo je?"

Všichni se tím směrem zadívali. „Kdo je tam?" zařval jeden z lapků.

Tichý stín, který k nim vykročil, si nesl bílý meč. Lapkové měli dobře vycvičený čich, takže okamžitě ucítili krev odkapávající z čepele. Když muži vepředu nemotorně ustoupili, Musaši odhadoval sílu nepřítelů. Napočítal dvanáct svalnatých, surově vyhlížejících mužů. Ti se již vzpomatovali z počátečního ohromení, připravili si zbraně a zaujali obranná postavení. Jeden vyběhl dopředu se sekerou. Další, s loveckým kopím, vyrazil šikmo vpřed. Držel se při zemi a mířil na Musašiho žebra. Muž se sekerou přišel na řadu jako první.

„Ua!" Zaznělo to, jako by se kousl do jazyka, potom se muž bláznivě zatočil dokola a zhroutil se.

„Vy mě neznáte?" zařinčel pronikavě Musašiho hlas. „Jsem ochránce lidí. Posel božstva, jež se stará o tuto vesnici!" Jedním dechem se zmocnil kopí, které na něj mířilo. Vyrval je z rukou útočníka a prudce je odhodil na zem.

2

Musaši se pohyboval rychle mezi lapky, ruce měl zaneprázdněné odrážením výpadů ze všech stran. Avšak po první útočné vlně, kdy jeho protivníci ještě neměli dost sebedůvěry, měl již Musaši dobrou představu o tom, co může čekat. Nešlo o to, kolik nepřátel zde bylo,

ale o jejich soudržnost a sebeovládání.

Když lapkové viděli, jak se jeden po druhém mění ve zkrvavené trosky, rozestupovali se stále dále od sebe, až nakonec zpanikařili a ztratili veškeré zdání organizovanosti.

Musaši se učil i během boje, získával zkušenosti, které jej vedly ke zvláštním technikám, jež užívá menší síla proti síle větší. Toto byla cenná lekce, kterou se nemohl naučit z boje s jediným nepřítelem. Jeho dva meče zůstaly v pochvách. Celé roky se učil umění zmocnit se protivníkovy zbraně a obrátit ji proti němu. Nyní si to vyzkoušel a sebral meč prvnímu z mužů, který se mu postavil. Nebylo to proto, že by nechtěl krví banditů pošpinit svůj vlastní meč, jenž byl jeho duší, nýbrž z praktických důvodů. Pokud by jím bojoval proti takovému nesourodému šiku zbraní, čepel by se mohla naštípnout nebo zlomit.

Když pět nebo šest přeživších uprchlo směrem k vesnici, Musaši minutku dvě počkal, aby si odpočinul a popadl dech. Očekával, že se lapkové vrátí s posilami.

Osvobodil ženy a poručil těm, které se udržely na nohou, aby se postaraly o ostatní. Poté, co je trochu uklidnil, jim Musaši vysvětlil, že je jen na nich, jestli se podaří zachránit jejich děti a manžely.

„Cítily byste se přeci strašně, kdybyste přežily jen vy a oni zahynuli. Mám pravdu?“

„Hm,“ kývly všechny na znamení souhlasu.

„Vy samy jste schopny ochránit sebe i ostatní. Nevíte jen, jak používat vlastní sílu, a proto jste vydané na milost a nemilost těmhle zločincům. Ale my to změníme. Pomohu vám tím, že vám ukážu, jak máte svou sílu využít. Nejdřív se musíte vyzbrojit.“

Přiměl je, aby posbíraly ležící zbraně, a každé jednu přidělil.

„Teď pojdte za mnou a dělejte, co vám řeknu. Nesmíte se bát. Zkuste uvěřit, že vás provází vaše božstvo.“

3

Zatímco vedl ženy k hořící vesnici, vynořovaly se z přitní další oběti a připojovaly se k nim. Brzy se skupinka rozrostla do malé armády o téměř sto lidech. Ženy v slzách objímaly své milované. Dcery se vrátily k rodičům, manželky k manželům, matky k dětem.

Když ženy popisovaly, jak se Musaši vypořádal s bandity, muži nejdříve s ohromeným výrazem naslouchali a nechtěli uvěřit, že

tohle je ten hloupý samuraj z Hótengahary. Když uvěřili, projevovali mu vděčnost, přestože si kvůli zdejšímu nářečí špatně rozuměli.

Musaši se obrátil k mužům a poručil jim, aby si našli zbraně. „Postačí cokoliv, třeba i dobrý dlouhý klacek nebo pořádný bambus.”

Nikdo se nevzpíral ani nezpochybňoval jeho rozkazy.

„Kolik je celkem těch lapků?” otázal se Musaši.

„Asi padesát.”

„Kolik domů je ve vesnici?”

„Sedmdesát.”

Musaši si spočítal, že vesničanů bude něco kolem sedmi nebo osmi set. I kdyby vynechali děti a starce, lapkové budou stále v nevýhodě, vždy bude stát jeden proti deseti. Ponuře se usmál, když si pomyslel, že tito mírumilovní vesničané uvěřili, že nemají jinou možnost než se vzdát. Věděl, že pokud něco nepodnikne, bude se toto zverstvo stále opakovat. Dnešní noci chtěl dosáhnout dvou věcí: ukázat vesničanům, jak se bránit, a navždy se zbavit lapků.

„Pane!” zvolal jeden muž, který se právě vrátil z vesnice, „Chystají se sem!”

Přestože teď vesničané byli ozbrojeni, tato zpráva je zneklidnila. Začínalo být patrné, že se chtějí rozdělit a utéct.

Aby jim obnovil sebevědomí, zvolal Musaši: „Není se čeho bát. Čekal jsem to. Chci, abyste se schovali po obou stranách cesty, ale napřed si poslechněte mé pokyny.” Mluvil rychle, ale klidně, a pro zdůraznění stručně zopakoval hlavní body. „Až sem přijdou, nechte je na mě zaútočit. Já budu dělat, že před nimi utíkám. Oni mě budou pronásledovat. Vy všichni zůstanete, kde jste, nebudu vaši pomoc potřebovat. Za chvíli se vrátí, a pak zaútočíte vy. Dělejte u toho hrozný rámus, musíte je překvapit. Miřte jim na boky, nohy, na prsa - na jakékoliv nechráněné místo. Až se postaráte o první skupinu, zase se schovejte a čekejte na druhou. Takhle budeme pokračovat, dokud nebudou všichni mrtví.”

Sotva je stačil seznámit s plánem a ukrýt je, už se vynořila první skupinka lapků.

4

Podle jejich oděvů a z toho, že jim chyběla koordinace, usoudil, že jde o primitivní údernou sílu, jaké bývaly běžné kdysi dávno, když

lidé ještě lovili zvěř a ryby, aby se uživil. Jméno Tokugawa jim nic neříkalo, stejně tak Tojotomi. Hory jim byly domovem a vesnice existovaly pouze proto, aby jim poskytovaly jídlo a zásoby.

„Stát!“ zavelel muž v čele tlupy. Bylo jich asi dvacet, někteří třímali v ruce hrbolaté meče, jiní kopí, další bojové sekery nebo rezavé kůsy. Jejich postavy v žáru ohně vypadaly démonicky, jako uhlově černé stíny.

„To je on?“

„Jo, to je on.“

Asi padesát metrů před nimi jim stál v cestě Musaši. Vyvedení z míry zapochybovali o vlastní síle a chvíli se nikdo z nich ani nepohnul. Ale jen chvíli. Musašiho planoucí oči je začaly neúprosně přitahovat.

„Tak ty nám tu chceš překážet, hajzle?“

„Přesně tak!“ zařval Musaši, pozvedl meč a vrhl se na ně. Spustil se povyk, po němž následovala potyčka rychlá jako vzdušný vír, v níž nebylo možno rozeznat jednotlivé pohyby. Vypadalo to jako kroužící hejno křídlatých mravenců.

Rýžová pole na jedné straně cesty a násep lemovaný stromy a keři na straně druhé se Musašimu dokonale hodily, protože poskytovaly možnost úkrytu. Po první potyčce však zvolil strategický ústup.

„Vidíte to?“

„Ten parchant zdrhá!“

„Za ním!“

Pronásledovali ho do nejzazšího rohu nejbližšího políčka, kde se Musaši obrátil a čelil útoku. Zdálo se, že jeho pozice je horší, protože neměl nic za zády, ale držel si protivníky od těla tím, že se rychle pohyboval zprava doleva. A pak, v okamžiku, kdy jeden z nich udělal chybný pohyb, zaútočil.

Jeho temná postava se míhala z místa na místo, a kdykoli se zastavil, vystříkl před ním gejzír krve. Ti z lapků, kteří nebyli zabiti, byli příliš otřeseni, než aby bojovali dál, kdežto Musaši byl každým úderem hbitější. Byla to docela jiná bitva než v Ičidžódži. Necítil se stát na hranici mezi životem a smrtí, dosáhl stadia prázdné mysli, kdy tělo i meč pracovaly, aniž by jim musel věnovat pozornost. Jeho protivníci ve zmatku ustoupili.

5

Radou vesničanů proběhla vlna šepotu. „Už přicházejí." Potom celá skupina vyskočila z úkrytu a udeřila na dva nebo tři lapky. Zabili je bez námahy.

Rolníci opět splynuli s temnotou, a vše se opakovalo, dokud všichni loupežníci neleželi mrtví.

Počítání mrtvol zvedlo vesničanům sebevědomí.

„Přece jen nejsou tak silní," zasmál se zlomyslně jeden z mužů.

„Počkejte, tamhle jde další!"

„Na něj!"

„Ne, nechte ho. To je přece ten samuraj."

Trochu zmateně se vyrovnali podél cesty jako vojáci na přehlídce před svým generálem. Všechny zraky se upíraly na Musašiho zakrvácený oděv a meč, jehož čepel byla našťipnutá na dvanácti místech. Zahodil jej a popadl kopí.

„Ještě jsme neskončili," pravil. „Vezměte si nějaké zbraně a následujte mě. Když spojíme síly, vyženeme ty zločince z vesnice a zachráníme vaše rodiny."

Žádný z mužů nezaváhal. Ženy a děti si rovněž našly zbraně a přidaly se k nim.

Vesnice nebyla poškozena tak těžce, jak se obávali, protože jednotlivé domy se nacházely dost daleko od sebe. Vyděšená domácí zvířata však tropila obrovský rámus a někde hlasitě plakalo něčí dítě. Od silnice, kde se oheň rozšířil do bambusového houští, se ozývalo hlasité praskání.

Lapky nebylo nikde vidět.

„Kde jsou?" zeptal se Musaši. „Zdá se mi, že cítím sake. Kde by tu tak mohlo být větší množství sake?"

Vesničané byli tak pohlceni zíráním do plamenů, že si nikdo z nich vůně sake nevšiml, jeden z nich však odpověděl: „To bude starostův dům. Má tam sudy sake!"

„Budou tam," řekl Musaši.

Jak se k domu přibližovali, stále více lidí vylézalo z úkrytů a přidávalo se k nim. Musaši byl potěšen duchem soudržnosti.

„Tady je to," řekl jeden z mužů a ukázal na velký dům obehnaný hliněnou zdí.

6

Zatímco se rolníci šikovali, Musaši přelezl zeď a pronikl do loupežnického doupěte. Velitel a jeho pobočníci se ukrývali ve velké místnosti s hliněnou podlahou, kde nasávali sake a věnovali se dívkám, které zajali.

„To chce klid!“ křičel velitel zlostně. „Je to jen jeden chlap. Můžete ho zvládnout sami, mě k tomu nepotřebujete,“ huboval podřízeného, který přispěchal s novinou o porážce za vesnicí.

Když velitel zmlkl, uvědomili si ostatní hukot rozzuřených hlasů za zdí a znepokojeně se pohnuli. Upustili napůl snědená kuřata a šálky sake, vyskočili na nohy a instinktivně se natáhli pro své zbraně. Pak zůstali stát a pozorovali vchod do místnosti.

Musaši, jenž použil kopí jako tyč, vskočil dovnitř postranním okénkem vysoko u stropu a stanul přímo před velitelem lapků. Ten se otočil, jen aby se napíchl na kopí. S hrůzostrašným zaječením popadl oběma rukama kopí zaražené do své hrudi. Musaši je klidně pustil a muž se skácel tváří k zemi. Hrot a větší část ratiště mu trčely ze zad.

Další muž, který na Musašiho zaútočil, byl zbaven meče. Musaši jej probodl, seslal čepel na hlavu třetího muže a zabořil ji do prsou čtvrtého. Ostatní se hnali překotně ke dveřím. Musaši po nich hodil mečem a plynulým pohybem vytáhl kopí z náčelníkova těla.

„Ani hnout!“ vykřikl. Vyrázil s kopím natočeným do vodorovné polohy a oddělil lapky od sebe, jako by praštil holí do vody. Tím si udělal dostatek prostoru pro účinný útok dlouhou zbraní, jíž se teď hbitě oháněl. Zdálo se, že zkouší odolnost její násady z černého dubu. Útočil z boku, nebezpečně sekal dolů i dopředu.

Lapkové, kteří se snažili dostat branou ven, zjistili, že jim stojí v cestě ozbrojení vesničané. Někteří přelezli zeď. Jakmile se dotkli země, byli zmasakrováni. Z těch několika málo, kteří utekli, utržili téměř všichni zmrzačující zranění.

Vzduchem se chvíli nesl triumfální pokřik mladých i starých, mužů i žen, a když první opojení vítězstvím pominulo, všichni - manželé a manželky, rodiče a děti - se objímali a plakali radostí.

Uprostřed všeho toho nadšení se někdo otázel: „A co když se vrátí?“

Nastala chvíle náhlého a úzkostného ticha.

„Nevrátí se,“ řekl Musaši pevně. „Ne do této vesnice. Ale nebud'te

si sami sebou příliš jisti. Vy máte pracovat s pluhem a ne s mečem. Když příliš zpychnete nad svým uměním boje, sešlou na vás nebesa mnohem horší trest než nájezd horských démonů."

7

„Zjistili jste, co se stalo?" zeptal se Nagaoka Sado svých dvou samurajů, kteří se právě vrátili zpět do Tokugandži. Viděl, že v dálce za polem a bažinou už požár ve vesnici slábne.

„Všechno se uklidnilo."

„Zahnali jste ty lapky? Jak moc byla vesnice poškozena?"

„Vesničané je všechny zabili, až na těch pár, kteří utekli."

„To je zvláštní," řekl Sado překvapeně. Blesklo mu hlavou, že jestli je to pravda, bude si muset jeho pán pár věcí ohledně vlády na svém území promyslet.

Když druhého dne opouštěl chrám, pobídl koně směrem k vesnici a řekl: „Je to trochu z ruky, ale podíváme se tam."

Mnich jel s nimi, aby jim ukazoval cestu. Cestou si Sado všiml mrtvých a poznamenal: „Ta těla podél cesty nevypadají, že je rozsekali rolníci." Vyptával se samurajů na další podrobnosti.

Vesničané, kteří se vzdali spánku, teď pilně pracovali. Pohřbívali mrtvolu a uklízeli pozůstatky požáru. Když však zahlédli Sada a samuraje, rozprchli se schovat do svých domovů.

„Řekni jednomu z těch vesničanů, ať sem přijde. Alespoň zjistíme, co se tu přesně stalo," řekl Sado mnichovi. Muž, který se s mnichem vrátil, jim podrobně vysvětlil, co se v noci přihodilo.

„Tak teď už to začíná dávat smysl," přikývl Sado. „Jak se ten samuraj jmenuje?"

Rolník Musašiho jméno nikdy neslyšel, tak jen naklonil hlavu na stranu. Když Sado trval na tom, že chce to jméno znát, mnich se chvíli vyptával kolem a brzy přišel s odpovědí.

„Mijamoto Musaši?" zamyslel se Sado. „To je ten muž, o kterém ten chlapec mluvil jako o svém učiteli?"

„Správně. Ten, co se snažil zúrodnit kousek pustiny v Hótengahaře. Lidé si mysleli, že je trochu na hlavu."

„Rád bych se s ním setkal," řekl Sado, ale upamatoval se na práci, která na něj čekala v Edu. „Nevadí. Promluvím s ním, až sem zajedu příště." Obrátil koně a nechal rolníka stát na cestě. O několik minut později přitáhl koni uzdu před branou starostova domu. Zde se na

čerstvé ceduli leskl tuší psaný nápis:

„Na paměť obyvatelům vesnice: Váš pluh je vaším mečem. Váš meč je vaším pluhem. Až budete pracovat na poli, nezapomínejte na přepadení. Až budete myslet na přepadení, nezapomínejte na pole. Všechny věci musí být v rovnováze a účelné. A hlavně neodporujte cestě následujících generací.“

„Hm. Kdo to napsal?“

Starosta vyšel ven a uklonil se před Sadem až k zemi. „Musaši,“ odpověděl.

Sado se otočil k mnichovi a pravil: „Děkuji, že jste mě sem zavedl. Je velká škoda, že jsem se nemohl setkat s Musašim, ale bohužel teď doopravdy nemám čas. Brzy se sem vrátím.“

Čtvrtého měsíce

1

Správa Hosokawovy honosné rezidence v Edu, stejně jako dohled na plnění povinností vůči šógunovi, byla svěřena muži teprve dvacetiletému, Tadatošimu, nejstaršímu synu knížete Hosokawy Tadaokiho. Otec, oslavovaný generál, jenž měl rovněž vynikající pověst jakožto básník a mistr čajového obřadu, žil raději v Kokuře, na svém hradě v provincii Buzen na ostrově Kjúšú.

Přestože Nagaoka Sado a početná řada dalších důvěryhodných vazalů měli za úkol mladému muži vypomáhat, nebylo to proto, že by byl Tadatoši neschopný. Nejenže ho mocná šógunova knížata přijímala jako sobě rovného, vyznamenal se též jako energický a předvídavý správce. Vlastně se zdálo, že si v těchto časech míru a rozkvětu počíná obratněji než starší knížata, která prožila život v neustálém válčení.

Sado právě kráčel přímo k jízdárně. „Viděl jsi mladého pána?“ zeptal se mladého samuraje, který mu vyšel v ústrety.

„Myslím, že je na střelnici.“

Když Sado kráčel dolů úzkou cestičkou, zaslechl čísi hlas: „Mohl bych s vámi mluvit?“

Sado se zastavil a přistoupil k němu Iwama Kakubei, vazal respektovaný pro svou bystrost a praktické jednání. „Hodláte mluvit s mladým pánem?“ otázal se.

„Ano.“

„Pokud příliš nespěcháte, mám jednu maličkost, kterou bych s vámi rád probral. Co kdybychom se posadili tady?“ Zatímco kráčeli těch několik kroků k prosté besídce, Kakubei řekl: „Rád bych vás požádal o laskavost. Pokud byste našel během vašeho rozhovoru vhodnou chvíli, rád bych mladému pánu doporučil jednoho muže.“

„Někoho, kdo by rád sloužil rodu Hosokawa?“

„Ano. Víím, že za vámi s podobnými věcmi chodí plno lidí, ale tenhle muž je velmi neobvyklý.“

„Je to jeden z těch, co se zajímají pouze o vlastní bezpečí a peníze?“

„To rozhodně ne. Je to příbuzný mé ženy. Žije s námi od té doby, co před několika lety přišel z Iwakuni, takže jej znám velmi dobře.“

„Z Iwakuni? Provincii Suó měl v držení rod Kikkawa, než přišla bitva u Sekigahary. Je to jeden ze samurajů, kteří po něm zůstali?“

„Ne. Je synem vesnického samuraje. Jmenuje se Sasaki Kodžiró. Je ještě mladý, ale učil se stylu Tomita Kanemakiho Džisaie a od knížete Katajamy Hisajasua z Hóki se naučil tasit meč rychlostí blesku. Dokonce vytvořil vlastní styl, kterému říká Ganrjú,“ pokračoval Kakubei v podrobném líčení nejrůznějších Kodžiróových předností a zásluh.

Sado jej příliš neposlouchal. V duchu se neustále vracel zpět ke své návštěvě Tokugandži.

2

Přestože si byl Sado i z toho mála, co viděl a slyšel, jist, že Musaši je ten pravý muž pro službu rodu Hosokawa, chtěl se s ním napřed osobně setkat, než jej doporučí svému pánovi. Mezitím již uplynul rok a půl a on stále ještě nenašel příležitost navštívit Hótengaharu.

Když Kakubei skončil, Sado řekl: „Udělám pro vás, co budu moci.“ A pokračoval směrem ke střelnici.

Tadatoši se právě oddával soutěži v lukostřelbě s několika vazaly v jeho věku, z nichž se mu nemohl ani jeden, byť vzdáleně, rovnat. Jeho styl byl dokonalý a šípy vždy spolehlivě dospěly k cíli. Mnoho vazalů jej napomínalo, že bere lukostřelbu příliš vážně. Říkali mu, že v době kopí a pušek už meče a luky nejsou v boji mnoho platné. Na to Tadatoši vždy záhadně odpovídal: „Ale mé šípy míří přímo na duši.“

Hosokawovi vazalové chovali k Tadatošimu nejvyšší respekt a sloužili by mu s nadšením, i kdyby jeho otec, jemuž byli rovněž oddáni, nebyl mužem velkých zásluh. V tu chvíli Sado zalitoval slibu, který dal Kakubeiovi. Tadatoši nebyl mužem, jemuž by se dali případní vazalové snadno doporučit.

3

Tadatoši si otřel pot z tváře, přešel kolem několika mladých samurajů, s nimiž si popovídal, a zasmál se. Když si všiml Sada, zavolal: „Tak co, kmete? Vystřelíš si s námi?“

„Ze zásady soutěžím pouze s dospělými,“ odpověděl Sado.

„Takže ty nás pořád považuješ za mladé kluky s vyčesanými vlasy, co?“

„Zapomněl jste na bitvu u Jamazaki? Na hrad Nirajama? Byl jsem pochválen za svůj výkon na bojišti. A navíc, já se zabývám opravdovou lukostřelbou, nikoli...“

„Cha, cha, cha, cha. Promiň, že jsem se o tom zmínil. Nechci, abys s tím zase začínal.“ Ostatní se také rozesmáli. Tadatoši vystrčil ruku z rukávu a zvažněl. „Přišel jsi něco probrat?“

Když vyřídili běžné záležitosti, Sado řekl: „Kakubei říká, že by vám rád představil jednoho samuraje.“

Na okamžik se v Tadatošiho očích objevil nepřítomný výraz. „Předpokládám, že má na mysli Sasakiho Kodžiróa. Už se o něm několikrát zmínil.“

„Proč si ho nedáte zavolat a nepodíváte se na něj?“

„Je opravdu dobrý?“

„Neměl byste se o tom přesvědčit sám?“

Tadatoši si natáhl rukavici a přijal od sluhy šíp. „Tak já se na toho Kakubeiova muže podívám,“ řekl. „Také bych rád viděl toho samuraje, o němž ses zmiňoval. Tuším, že se jmenoval Mijamoto Musaši.“

„Ach, vy si to pamatujete?“

„Pamatuji. To ty vypadáš, jako bys zapomněl.“

„Ani v nejmenším. Měl jsem příliš mnoho práce, neměl jsem příležitost jet až do Šimósy.“

„Pokud si myslíš, žeš někoho našel, tak by sis na to měl udělat čas. Jsem překvapen, Sado, že necháváš něco tak důležitého čekat, dokud tě tam nezavede nějaká povinnost. Nepoznávám tě.“

„Omlouvám se. Tolik mužů vždycky shání místo. Myslel jsem, že už jste na to zapomněl. Asi jsem se o tom měl zmínit znovu.“

„To jsi samozřejmě měl. Nepřijímám nutně doporučení od ostatních, ale jsem dychtivý spatřit toho, o kom si starý Sado myslí, že by mohl opravdu za něco stát. Rozumíš?“

Sado se před odchodem ještě jednou omluvil. Šel rovnou do svého domu, nechal si neprodleně osedlat koně a vyrazil do Hótengahary.

4

„Není tohle Hótengahara?“

Sató Genzó, Sadův služebník, odpověděl: „To jsem si myslel, ale žádná divočina tu není. Všude kolem jsou rýžová pole. To místo, které se snažili zúrodnit, musí být blíž k horám.“

Už se dostali daleko za Tokugandži a brzy by došli na silnici vedoucí do Hitači. Bylo pozdní odpoledne a bílé volavky, cákající se v rýžových polích, dodávaly vodě pudrovitý nádech. Podél břehů a ve stínu návrší rostly trsy konopí a vlnily se stvolý obilí.

„Podívejte se támhle, pane," řekl Genzó.

„Co je to?“

„Jsou tam nějací rolníci.“

„No ano. Vypadá to, že se klanějí až k zemi.“

„Vypadá to jako nějaký náboženský obřad.“

Drže koně na uzdě přebrodil Genzó řeku jako první, aby se ujistil, že jej Sado může bezpečně následovat.

„Hej, vy tam!" zavolal Genzó.

Překvapení rolníci se rozestoupili z kruhu a otočili se čelem k návštěvníkům. Stáli před malým srubem a Sado viděl, že předmět, kterému se klaněli, je maličký dřevěný oltář, ne větší než ptáčí klícka. Bylo jich asi padesát, a podle všeho se vraceli z práce, protože veškeré nářadí měli omyté.

Vstříc jim vyšel mnich a vítal je: „Ale, to je přece pan Nagaoka Sado! Jaké příjemné překvapení!“

„A vy jste z Tokugandži, vidíte? To vy jste mě tehdy po tom přepadení dovedl do vesnice, že ano?“

„Přesně tak. Přijel jste navštívit náš chrám?“

„Ne, tentokrát ne. Pojedu zase hned zpátky. Můžete mi říci, kde bych našel samuraje jménem Miyamoto Musaši?“

„Už tu není. Odjel velice náhle.“

„Odjel? A proč?"

„Jednoho dne minulého měsíce se vesničané rozhodli udělat si den volna a oslavit pokrok, jehož zde bylo dosaženo. Sami vidíte, jak se to tu teď zelená. No, a ráno poté byli Musaši a ten chlapec Iori pryč." Mnich se rozhlédl, jako by tak trochu očekával, že se tu Musaši zčistajasna objeví.

Na Sadovo naléhání vylíčil mnich dopodrobna celý příběh.

5

Poté, co vesnice pod Musašiho vedením posílila svou obranu, byli mu vesničané tak vděční za život v klidu a míru, že jej začali uctívat téměř jako božstvo. Dokonce i ti, kteří se mu dříve krutě vysmívali, přišli pomáhat se zúrodnováním. Musaši s nimi se všemi zacházel dobře a spravedlivě. Nejprve je přesvědčil, že je zbytečné žít jako zvířata. Potom se jim snažil vštípit, jak důležité je vynaložit trochu námahy navíc, aby dali dětem možnost žít lepší život. Abyste byli opravdovými lidskými bytostmi, řekl jim, musíte pracovat pro příští generace.

Protože se do práce pouštělo každý den čtyřicet či padesát vesničanů, byli do podzimu schopni zvládnout povodně. Když přišla zima, orali. Na jaře čerpali vodu z nových zavlažovacích kanálků a zasadili rýžové sazenice. Na začátku léta se rýži dobře dařilo, zatímco na běžných polích už bylo konopí a obilí na třicet centimetrů vysoké. Příští rok se sklizeň zdvojnásobí a napřesrok ztrojnásobí.

Vesničané začali chodit do srubu složit Musašimu poklonu a poděkovat mu z celého srdce, ženy mu nosily darem zeleninu. V den slavnosti dorazili muži s velkými džbány sake a všichni se zapojili do posvátného tance, doprovázeného bubny a flétnami.

Když se vesničané shromáždili kolem Musašiho, ujistil je, že to bylo jejich zásluhou a ne jeho. „Já vám jen předvedl, co všechno můžete dokázat."

Potom si vzal mnicha stranou a svěřil se, že mu dělá starosti, jak se všichni spoléhají na takového pobudu, jako je on. „Měli by si věřit a mít schopnost zachovat soudržnost i beze mě." Potom vytáhl sošku Kannon, kterou vyřezal, a dal ji mnichovi.

Ráno po slavnosti zavládla ve vesnici vřava.

„Je pryč!"

„To přece nejde."

„Ale ano, zmizel. Srub je prázdný.“

Rolníci byli hluboce zasaženi žalem a toho dne nikdo z nich nešel na pole. Když to mnich slyšel, vynadal jim zostra za jejich nevděk a vyzval je, aby nezapomínali na to, co se naučili, a jemně je přesvědčil, aby pokračovali v práci, kterou začali.

Později vesničané postavili malý oltářík a vložili do něj drahocennou sošku Kannon. Klaněli se Musašimu ráno i večer, vždy cestou na pole a zpět.

Sado poděkoval mnichovi za informace, skrýváje, že je jimi zdrcen, tak mistrně, jak dokáže jen muž jeho postavení. Když se jeho kůň ubíral zpět večerní mlhou pozdního jara, pomyslel si celý nesvůj: „Neměl jsem cestu sem odkládat. Zanedbal jsem svou povinnost a zklamal svého pána.“

Vstup do města

1

Na východním břehu řeky Sumida, kde se silnice z Šimósy sbíhá s odbočkou k Ósace, vyvstala velkolepá mýtní brána, dostatečný důkaz pevné vlády Aojamy Tadanariho, nového správce města Edo.

Musaši stál ve frontě s Iorim po boku a čekal, až na něj dojde řada. Když před třemi lety procházel Edem, bylo snadné do města vstoupit a stejně tak jej opustit. I na tuhle vzdálenost viděl, že je v něm mnohem více domů než dříve a méně otevřených prostranství.

„Hej, samuraji, jste na řadě.“

Dva úředníci v kožených kalhotových suknicích začali Musašiho velice důkladně prohledávat, zatímco třetí na něj zlostně zíral a kladl mu otázky.

„Co vás přivádí do hlavního města?“

„Nic určitého.“

„Nemáte zde žádný cíl?“

„Jsem samuraj na cestě za zdokonalením. Předpokládám, že bych mohl říci, že mým cílem je naučit se být samurajem.“

Muž byl zticha a Musaši se vesele zašklebil.

„Kde jste se narodil?“

„Ve vesnici Miyamoto, kraj Jošino, provincie Mimasaka.“

„Kdo je vaším pánem?“

„Žádného nemám.“

„Kdo vám dává peníze na cestu?"

„Nikdo. Vyřezávám sošky a maluji obrazy. Občas je vyměním za jídlo nebo nocleh. Často zůstávám v chrámech. Příležitostně vyučuji šermu. Nějak to prostě zvládám."

„Odkud přicházíte?"

„Poslední dva roky jsem rolničil v Hótengahaře v Šimóse. Rozhodl jsem se, že to nechci dělat po zbytek života, tak jsem se vydal sem."

„Máte v Edu kde bydlet? Nikdo nesmí vstoupit do města, pokud tam nemá příbuzné nebo bydlení."

„Mám," odpověděl Musaši bez většího přemýšlení. Viděl, že s pravdou by se daleko nedostal.

„Nuže?"

„U Jagjúa Munenoriho, pána z Tadžimy."

2

Úředník otevřel ústa údivem. „Cože, u pana Jagjúa?"

Musaši, pobaven mužovou reakcí, si blahopřál. Příliš se netrápil, že by jeho lež mohla být odhalena. Byl si jist, že o něm Jagjúové slyšeli od Takuana. Nezdálo se být pravděpodobné, že by zcela popřeli jakoukoliv spojitost, kdyby se jich na něj někdo vyptával. Je docela možné, že Takuan nyní pobývá v Edu. Pokud ano, měl Musaši možnost být Jagjúovi představen. Bylo příliš pozdě na zápas se Sekišúsaie, ale toužil se utkat s Munenorim, jenž byl otcovým nástupcem ve stylu Jagjú a zároveň osobním učitelem šóguna.

Jméno zapůsobilo jako kouzlo.

„Dobrá, dobrá," řekl úředník přívětivě, „pokud máte styky s rodem Jagjú, tak se omlouvám, že jsem obtěžoval. Jistě chápete, že tady na silnici lze narazit na různé druhy samurajů. Musíme být obzvláště opatrní na kohokoliv, kdo vypadá jako samuraj bez pána. Rozkazy, to víte." Položil Musašimu ještě několik otázek, jen tak pro formu, a potom řekl: „Můžete jít, pane." A osobně jej doprovodil až k bráně.

„Pane," zeptal se Iori, když se ocitli na druhé straně, „proč jsou tak hrozně opatrní právě na samuraje bez pána a na ostatní ne?"

„Hledají nepřátelské špehy."

„Který špeh by byl tak hloupý, aby sem přišel přestrojený za samuraje bez pána? Úředníci jsou pěkně natvrdlí, i s těma jejich pitomýma otázkama! Kvůli nim jsme propásli přívoz!"

„Pššt. Uslyší tě. O přívoz se nestarej. Zatímco budeme čekat na

další, můžeš se dívat na horu Fudži. Věděl jsi, že se dá odsud pozorovat?"

„No a co? Z Hótengahary jsme ji viděli taky."

„Ano, ale odsud je jiná."

„Jak to?"

„Fudži není nikdy stejná. Mění se ze dne na den, z hodiny na hodinu."

„Mně přijde pořád stejná."

„Jenže není. Mění ji čas, počasí, období, místo, odkud se na ni díváš. Mění se také podle toho, kdo se na ni dívá. Podle jeho povahy."

Iori, na něhož to neučinilo žádný dojem, sebral oblázek a hodil jej tak, že dělal žabky po hladině. Poté, co se několik minut oddával této zábavě, se vrátil k Musašimu a zeptal se: „Opravdu jdeme do domu pana Jagjúa?"

„Budu si to muset promyslet."

„Neřekl jste to ale stráží?"

„Řekl. Mám v úmyslu tam jít, ale není to vůbec jednoduché. Je to kníže, to přece víš."

„Musí být šileně důležitéj. Takový chci být taky, až vyrostu."

„Důležitý?"

„Hm."

„Neměl bys mířit tak nízko."

„Co tím myslíte?"

„Podívej se na horu Fudži."

„Nikdy nebudu jako hora Fudži."

„Místo aby ses snažil být takový nebo makový, staň se tichým obrem, kterým nic nepohne. Přesně taková je hora. Nemarni čas tím, že se budeš snažit dělat dojem na lidi. Pokud se staneš takovým člověkem, který si zaslouží respekt, budou tě lidé respektovat, aniž by ses o to snažil."

Musašihovo slova však neměla možnost správně zapůsobit, protože zrovna v ten moment Iori vykřikl: „Podívejte, tamhle už jede přívoz!" Rozběhl se napřed, aby se na palubu dostal jako první.

3

Řeka Sumida byla nesmírně rozmanitá, někde široká, jinde úzká, tady mělká a tam zase hluboká. Při vysokém přílivu nabraly vlny

omývajících břehy barvu bláta. Někdy se její ústí zvětšilo do dvojnásobné šířky.

V místě, kde jezdil přívoz, vtékala řeka do zátoky.

Nebe bylo jasné a voda průzračná. Když se Iori nahnul přes palubu, spatřil hejna rybek plovoucích kolem. Mezi kameny rovněž spatřil rezavé pozůstatky staré přilbice. Vůbec si nevšímal rozhovoru probíhajícího kolem něj.

„Co myslíte? Vydrží nám mír, když se věci mají takhle?“

„Pochybuju.“

„Asi máte pravdu. Dříve nebo později se něco semele. Raději bych, aby ne, ale co jiného se dá čekat?“

Ostatní cestující si nechávali své myšlenky pro sebe a zarputile zírali na vodu. Báli se, že by nějaký úředník - nejspíš v přestrojení - mohl něco zaslechnout a způsobit jim problémy. Ty, kteří se rozhodli to riziko podstoupit, podle všeho těšilo zahrávat si s všudypřítomnými očima a ušima zákona.

„Už z toho, jak všechny kontrolují, si můžete domyslet, že se chystají na válku. Teprve nedávno začali takhle vyvádět. A všude se povídá o špezech z Ósaky.“

„A taky o zlodějích, co se vloupávají knížatům do domů, i když se to snaží utudat. Je to asi dost velká ostuda, být okradený, když máte sami zajišťovat zákon a pořádek.“

„Když se rozhodli tak strašně riskovat, museli jít po něčem víc než jen po penězích. Určitě to byli špehové. Žádný obyčejný zlodějíček by se něčeho takového neodvážil.“

Musaši se rozhlédl po ostatních cestujících a napadlo ho, že přívoz převládá typický vzorek edské společnosti. Dřevorubec, jehož pracovní šaty byly samá pilina, dvojice levnějších gejš, které asi přišly z Kjóta, dva nebo tři širokoplecí vesničané, skupinka kopáčů studní, dvě otevřeně koketující prostitutky, mnich z chrámu, žebravý mnich a ještě jeden samuraj bez pána jako on sám.

Když přívoz dorazil do Eda a všichni vystoupili, zavolal nějaký malý podsaditý muž na Musašiho: „Hej, ty! Samuraji! Něco jsi zapomněl.“ Vytáhl červenohnědý brokátový měšec, tak starý, že špína na něm svítila jasněji než těch několik málo zbylých zlatých nití.

Musaši potřásl hlavou: „To není moje. Musí to patřit nějakému jinému cestujícímu.“

„To je moje,“ pípł Iori, vytrhl měšec muži z ruky a nacpal si ho do

kimona. Muž se rozzuřil. „Co si myslíš? Takhle se po tom vrhnout! Dej to sem! Teď se mi třikrát pokloníš, než ti to vrátím! A jestli ne, hodím to do řeky!"

4

Musaši zasáhl a poprosil muže, aby Iorimu kvůli nízkému věku prominul jeho drzost.

„A kdo jsi ty?" zeptal se muž hrubě. „Jeho bratr? Pán? Jak se jmenuješ?"

„Mijamoto Musaši."

„Cože?" vykřikl surovec, zíraje na Musašiho. Za okamžik řekl Iorimu: „Příště si na to dávej lepší pozor." A otočil se, jako by chtěl utéct.

„Ještě okamžik," řekl Musaši. Mírnost jeho hlasu muže dokonale zaskočila.

Prudce se otočil, sahaje rukou po meči. „Co chceš?"

„Jak se jmenujete?"

„Co je ti do toho?"

„Zeptal jste se, jak se jmenuji. Ze slušnosti byste mi mohl říct také svoje jméno."

„Patřím k Hangawarovi. Jmenuji se Džúró."

„Dobrá, můžete jít," řekl Musaši a odstrčil jej.

„To si zapamatuju!" Džúró se trochu zapotácel, než se sebral a utekl.

„Patří mu to, zbabělci," řekl Iori. Byl spokojen, že jej Musaši pomstil. Věnoval mu zbožňující pohled a stoupl si blíž. Když kráčeli městem, pravil Musaši: „Iori, musíš si uvědomit, že žít tady není jako doma na venkově. Tam jsme měli za sousedy jen lišky a veverky. Tady je spousta lidí. Musíš si dávat pozor, jak se chováš."

„Ano, pane."

„Když spolu lidé žijí v harmonii, je to na zemi jako v ráji," pokračoval Musaši vážně. „Ale každý člověk má své dobré a špatné stránky. A někdy ukazuje jen tu špatnou. Potom už to není ráj, ale peklo. Rozumíš, co ti říkám?"

„Ano, myslím, že ano," odvětil Iori krotce.

„Existuje důvod, proč máme vychování a etiketu. Brání naší špatné stránce, aby se projevovala. To podporuje společenský řád, kterého se snažíme dosáhnout pomocí vládních zákonů." Musaši se odmlčel.

„Způsob, jakým ses choval... byla to maličkost, ale tvůj přístup toho muže prostě musel rozzlobit. Nemám z toho vůbec radost.“

„Ano, pane.“

„Nevím, kam ještě půjdeme. Ale kamkoliv se dostaneme, měl by ses chovat slušně a podle pravidel.“

Chlapec několikrát pokýval hlavou a krátce, strnule se poklonil. Nějakou dobu kráčeli mlčky.

„Pane, nevzal byste si k sobě můj měšec? Nechtěl bych ho znovu ztratit.“

Musaši měšec přijal, a než jej uložil do kimona, pořádně si jej prohlédl: „To je ten, co ti zanechal otec?“

„Ano, pane. Dostal jsem ho zpátky z Tokugandži začátkem roku. Představený si z něj žádné peníze nevzal, takže když bude potřeba, můžete je použít.“

5

„Děkuji,“ řekl Musaši mírně. „Dobře se o něj postarám.“

„Má talent, jaký já postrádám,“ řekl si Musaši, dumaje smutně nad vlastní lhostejností k osobním financím. Chlapecova vrozená prozíravost naučila Musašiho, jaký význam má dobré hospodaření. Cenil si jeho důvěry a každým dnem jej měl raději. S nadšením se těšil, jak mu bude pomáhat rozvíjet jeho přirozenou inteligenci.

„Kde bys dnes rád přenocoval?“ zeptal se.

Iori, který pozoroval nové okolí s velikou zvědavostí, podotkl: „Je tu spousta koní. Vypadá to jako trh, přímo tady ve městě.“ Vypadal, jako by v cizí zemi narazil na dávno ztraceného přítele.

Dorazili do Bakurocó, kde se nacházela rozmanitá sbírka čajoven a nocleháren, určených všem, kdo se zabývali koňmi - prodavačům, nákupcům, vozkům, pacholkům a nejrůznějším pomocníkům. Muži v malých skupinkách smlouvali a hovořili změní dialektů, z nichž nejvíce nápadný byl ten štiplavý, zlobně znějící edský.

Mezi touto chátrou se nacházel výborně oblečený samuraj, pátrající po dobrých koních. „Pojdme domů,“ pravil s rozladěným výrazem. „Tady mají samé herky, nic, co bychom mohli doporučit pánovi.“

Jak tak hbitě kráčet mezi koňmi, ocítl se tváří v tvář Musašimu. Zamrkal a překvapeně ustoupil. „Vy jste přeci Mijamoto Musaši!“

Musaši se na muže zadíval a potom se široce usmál. Byl to Kimura Sukekuró. Přestože se ti dva muži na hradě Kojagjú téměř utkali,

Sukekuróovo chování bylo srdečné a nezdálo se, že by ohledně té záležitosti choval jakoukoliv zahořklost.

„Vás bych tu tedy nečekal," řekl. „Už jste v Edu dlouho?"

„Právě jsem přijel z Šimósy," odvětil Musaši. „Jak se daří vašemu pánovi? Těší se dobrému zdraví?"

„Ano, děkuji, ovšem v Sekiśusaiově věku... Jsem teď s panem Munenorim. Musíte zajít na návštěvu, rád vás představím. A ještě něco," významně na Musašiho pohlédl a usmál se. „Máme nádherný poklad, který patří vám. Musíte přijít co nejdříve."

Než se mohl Musaši zeptat, co za „nádherný poklad" by to mohlo být, Sukekuró se mírně uklonil a se sluhou v zádech rychle odkrácel.

Mouchy

1

Hosté v levných hostincích v Bakuročó byli převážně koňští handlíři z venkova. Musaši se rozhodl ubytovat raději zde než v jiné části města, kde by bylo pravděpodobně mnohem draž. Stejně jako ostatní hostince i ten, který Musaši vybral, měl obrovské stáje, tak velké, že pokoje pro hosty vypadaly jako přístavek. Ale po zkušenosti s drsným životem v Hótengahaře vypadaly i tyto podřadné hostince luxusně.

Přestože se cítil dobře, obtěžovaly Musašiho mouchy, až si začal stěžovat. Majitelka jej zaslechla. „Vyměním vám pokoj," nabídla mu starostlivě. „V patře to s nimi není tak zlé."

Jakmile se přestěhoval, začalo na Musašiho ze západu pražit slunce, a tak měl sto chutí si znovu stěžovat. Ještě před pár dny by pro něj slunce znamenalo důvod k radosti, zářivý paprsek naděje, šířící výživné teplo na rýžové sazeničky, a předzvěst dobrého počasí pro zítřek. Co se much týkalo, když pracoval na poli a přilákal je jeho pot, bral to tak, že také dělají jen to, co musí, stejně jako on. Dokonce se na ně díval jako na společnice. Teď, když překročil řeku a ocítl se v bludišti města, neviděl ve slunečním žáru nic než nepohodlí a mouchy byly otravnou překážkou.

Z přemítání o nepohodlí jej vytrhla chuť k jídlu. Pohlédl na Ioriho a na jeho tváři spatřil rovněž příznaky únavy a hladu. Nebylo divu, protože společnost ve vedlejším pokoji si objednala velký hrnec kouřícího jídla a právě se na něj hladově vrhla. Vesele se při tom

bavili, smáli a popíjeli.

Pohankové nudle! To bylo to, co chtěl! Když chtěl člověk na venkově pohankové nudle, zasadil brzy na jaře pohanku, v létě sledoval, jak rozkvétá, na podzim usušil zrno a v zimě si umlel mouku. Teprve pak si mohl dát nudle. Tady stačilo jen zatleskat a přivolat obsluhu.

„Iori, dáme si trochu pohankových nudlí?”

„Ano,” ozvala se dychtivá odpověď.

Majitelka přišla a zapsala si jejich objednávku. Zatímco čekali, opřel se Musaši lokty o parapet a zastínil si oči. Šikmo přes ulici zahlédl ceduli s nápisem „Broušení duší. Zušino Kósuke, mistr stylu Hon'ami”.

I Iori si toho povšiml. Chvilí užasle zíral a potom pravil: „Ten nápis říká ‚Broušení duší’. Co to má být?”

„Píše se tam taky, že mistr používá styl Hon'ami, takže předpokládám, že je to brusič mečů. Když o tom tak přemýšlím, taky bych si měl dát ošetřit meč.”

Jelikož nudle ještě stále nenesli, Musaši se natáhl na slaměnou rohož, aby se prospal. Hlasy v druhém pokoji však zesílily a hovor se měnil v hádku.

„Iori,” otevřel Musaši jedno oko, „mohl bys poprosit ty lidi vedle, aby se trochu ztišili?”

2

Jejich pokoj byl od druhého oddělen pouze jedněmi posuvnými dveřmi, ale místo aby je otevřel, šel Iori do chodby. Dveře do druhé místnosti byly otevřené. „Nehlučte tak,” zakřičel, „můj učitel se snaží usnout!”

„Co!” Hádku okamžitě ustala. Muži se otočili a zlobně na něj hleděli.

„Říkáš něco, záprtku?”

Iori nad tou nadávkou našpulil rty a řekl: „Přestěhovali jsme se do patra kvůli mouchám, a vy tu teď děláte takový rámus, že nemůžeme spát.”

„To byl tvůj nápad, nebo tě poslal tvůj mistr?”

„Poslal mě můj učitel.”

„Jo? Tak nebudu ztrácet čas mluvením s takovým malým hajzlíkem, jako jsi ty. Běž a řekni svému učiteli, že Kumagoró z

Čičibu si to s ním vyřídí později. A teď padej!"

Kumagoró byl velký surový chlap a ti druzí dva nebo tři v místnosti nebyli o moc menší. Iori, zastrašený hrozbou v jejich očích, vyklidil rychle pole. Musaši už usnul a Iori ho nechtěl rušit, tak se posadil k oknu.

Za chvíli jeden z koňských handlířů pootevřel posuvné dveře a podíval se škvírou na Musašiho. Následoval smích, doprovázený hlasitými a urážlivými poznámkami.

„Kdo si myslí, že je, že nám tu ruší flám! Nějakej potulnej samuraj! Ani neřekne, odkud je, jenom se sem nacpe a chová se, jako by mu to tady celý patřilo!"

„Budeme mu muset ukázat, jak se věci mají!"

„Jo, ať vidí, co jsou edský koňáci zač!"

„Mluvením mu nic neukážeme, vytáhneme ho ven a vymácháme mu hubu ve vědru koňskejch chcanek."

„No tak, počkejte," promluvil Kumagoró. „Nechte mě to vyřídít. Buďto mi dá písemnou omluvu, nebo mu umejeme obličej koňským chcankama. Jen v klidu pijte sake, nechte to na mně."

„To bude dobrý," řekl jeden z mužů a Kumagoró si se sebevědomým úšklebkem utáhl pás.

„S dovolením," řekl Kumagoró a otevřel posuvné dveře. Zůstal na zemi, do Musašiho místnosti se přišoupal po kolenou.

Pohankové nudle, šest porcí v lakované krabici, konečně dorazily. Musaši právě seděl a nořil jídelní hůlky do první porce.

„Podívejte, jdou sem," řekl tiše Iori a mírně se poodsunul, aby nestál v cestě.

Kumagoró se usadil vzadu po Ioriho levici, zkřížil nohy a opřel se lokty o kolena. Divoce se zamračil a řekl: „Najíst se můžete později. Nesnažte se předstírat, že se nebojíte. Nezasťírejte to tím, že tu sedíte a děláte, že jíte."

Přestože se Musaši usmíval, nedal nijak najevo, že poslouchá. Zamíchal si jídlo hůlkami, aby od sebe oddělil jednotlivé nudle, zvedl sousto k ústům a s potěšeným srknutím je spolkl.

3

Žíly na Kumagoróově čele skoro praskly. „Položte to!" řekl zlostně.

„A vy jste kdo?" zeptal se Musaši mírně, aniž by uposlechl.

„Vy nevíte, kdo jsem? Jediný lidi v Bakuročó, který neslyšeli moje

jméno, jsou lemry a hluchoněmý!"

„Já moc dobře neslyším. Mluvte, řekněte mi, kdo jste a odkud pocházíte."

„Jsem Kumagoró z Čičibu, nejlepší koňák v Edu. Když mě děti vidí přicházet, jsou tak vyděšený, že ani nemůžou brečet."

„Aha. Takže se zabýváte obchodováním s koňmi."

„To si pište. Prodávám je samurajům. To si zapamatujte, když se mnou máte co do činění."

„A já s vámi mám něco do činění?"

„Poslal jste tady toho zakrslíka, aby si stěžoval, že děláme bordel. Kdo si myslíte, že jste? Tohle není žádná nóbl hospoda pro knížata! My koňáci máme rádi rámus."

„To jsem pochopil."

„Tak proč se nám snažíte zkazit flám? Chci omluvu!"

„Omluvu?"

„Jo, písemně. Můžete ji adresovat Kumagoróvi a jeho společníkům. Jestli žádnou nedostaneme, vezmeme vás ven a ukážeme vám, zač je toho loket."

„To, co říkáte, je velmi zajímavé."

„Cože!"

„Mám tím na mysli vaše vyjadřování."

„Přestaňte žvanit nesmysly! Dáte nám tu omluvu, nebo ne? No?" Kumagoróův hlas se změnil z vrčení v řev, pot na jeho zrudlém čele se leskl v zapadajícím slunci. Když už to vypadalo, že každou chvíli vybuchne, odhalil svou zarostlou hrud' a z širokého pásu obtočeného kolem břicha vytáhl dýku.

„Rozhodněte se! Jestli hnedka neuslyším odpověď, budete mít pořádný problém!" Roztáhl nohy, klekl si a držel dýku kolmo vedle lakované krabice, takže se špičkou dotýkala podlahy.

Musaši, který měl co dělat, aby se nerozesmál, řekl: „Jak bych měl na tohle odpovědět?"

Sklonil svou misku, natáhl se a hůlkami odstranil černé smítko z nudlí v krabici a vyhodil je oknem. Stále mlčky se znovu natáhl a uchopil další smítko, a potom další.

Kumagoró zatajil dech a oči mu vystoupily z důlků.

„Nebere to konce, vidíte?" podotkl Musaši uvolněně. „Na, Iori, umyj pořádně ty hůlky."

Když Iori odešel, Kumagoró zvolna a tiše zmizel zpět do svého pokoje a tichým hlasem vyprávěl svým společníkům o té

neuvěřitelné podívané, jíž byl právě svědkem. Nejdříve považoval černá smítka na nudlích za špínu, ale pak si uvědomil, že jde o mouchy, chycené tak obratně, že neměly šanci uniknout. Během několika minut přesunuli on i jeho společníci svou malou oslavu do vzdálenějšího pokoje a zavládlo ticho.

„Takhle je to lepší, ne?“ řekl Musaši Iorimu. Vzájemně se na sebe usmáli.

Když dojedli, slunce už zapadlo a bledý měsíc svítil nad střechou obchodu „brusiče duší“.

Musaši vstal a uhladil si kimono. „Myslím, že se podívám, jestli by se nepostarali o můj meč,“ řekl.

Zvedl zbraň a chystal se k odchodu, když majitelka vystoupala do poloviny začerněného schodiště a zavolala: „Přišel vám dopis!“

4

Musaši byl zmatený, že se někdo tak rychle dozvěděl místo jeho pobytu. Sešel dolů, přijal dopis a zeptal se: „Je posel stále ještě tady?“

„Ne, hned odešel.“

Na dopise byl pouze nápis „Suke“, což - jak si Musaši domyslel - znamenalo Kimura Sukekuró. Rozevřel jej a četl: „Informoval jsem pana Munenoriho, že jsem vás ráno viděl. Vypadal šťastný, že o vás po tak dlouhé době slyší. Prikázal mi, abych vám napsal a zeptal se, kdy nás budete moci navštívit.“

Musaši sešel zbývajících schody a navštívil místnosti pro zaměstnance, kde si vypůjčil třetí kámen a štětec. Usadil se v koutku a napsal na zadní stranu Sukekuróova dopisu: „Rád pana Munenoriho navštívím, kdykoli si bude přát utkat se se mnou. Jakožto bojovník nemám jiný důvod, proč jej navštěvovat.“ Podepsal vzkaz jako „Masana“, oficiálním jménem, jehož užíval jen zřídka.

„Iori,“ zavolal zdola od schodiště, „mám pro tebe úkol!“

„Ano, pane.“

„Chci, abys panu Jagjúovi Munenorimu doručil dopis.“

„Ano, pane.“

Podle majitelky znal adresu pana Munenoriho každý, ale i přesto mu cestu vysvětlila: „Půjdeš dolů po hlavní ulici, dokud nedojdeš k silnici. Běž po ní až k Nihonbaši. Pak zahni doleva a běž podél řeky až do Kobikičó. A tam to už je, nemůžeš to minout.“

„Děkuju," řekl Iori, když si nazul sandály. „Určitě to najdu."

Byl nadšený příležitostí jít ven, obzvláště když cílem jeho cesty byl dům význačného knížete. Bez ohledu na pozdní hodinu rychle odkráčel, pohupuje rukama a s hlavou pyšně vztyčenou.

Když ho Musaši pozoroval, jak zahýbá za roh, pomyslel si: „Má víc sebevědomí, než je zdravo."

Rozprava o mečích

1

„Dobrá večer," zvolal Musaši.

Nic na domě Zúšina Kósukeho nenaznačovalo, že se jedná o podnik poskytující služby. Neměl mřížkované dveře jako většina obchodů a nebylo zde vystaveno žádné zboží. Musaši stál v chodbě s hliněnou podlahou, která vedla podél levé strany domu. Vpravo byla vyvýšená podlaha, pokrytá slaměnými rohožemi a oddělená zástěnou od místnosti vzadu.

Muž spící na slaměných rohožích s rukama opřenýma o truhlici připomínal Musašimu taoistického mudrce, kterého viděl jednou na obraze. Dlouhá, hubená tvář měla našedlou barvu jílů. Musaši na ní nenacházel nic z nadšení, jež si vždy spojoval s mečíři.

„Dobrá večer," opakoval Musaši o něco hlasitěji.

Když jeho hlas pronikl Kósukeho strnulostí, zvedl mečíř velice pomalu hlavu, jako by byl právě probuzen ze staletého spánku.

Setřel si slinu z brady, narovnal záda a lhostejně se zeptal: „Mohu vám nějak pomoci?" Musaši měl dojem, že takový člověk mohl meče, a tím spíše duše, leda tak otupit, ale i přesto vytáhl svou vlastní zbraň a vysvětlil, proč sem přišel.

„Podívám se na to," narovnal Kósuke energicky ramena. Položil si levou ruku na koleno, pravou se natáhl pro meč a poklonil se před ním.

„Zvláštní stvoření," pomyslel si Musaši. „Přítomnosti lidské bytosti si sotva povšimne, ale meči se klaní."

Kósuke, držící ústy kus papíru, tiše vytáhl meč z pochvy. Postavil jej svisle před sebe a prohlédl si ho od jílce až po hrot. Oči se mu jasně zaleskly, což Musašimu připomnělo skleněné oči v dřevěných sochách Buddhy.

Kósuke prudce zasunul meč zpět do pochvy a pohlédl zvědavě na

Musašiho. „Pojďte a posad'te se," řekl, udělal Musašimu místo a nabídl mu polštář.

Musaši si sundal sandály a vstoupil do místnosti.

„Je tenhle meč ve vaší rodině po generace?"

„Ale kdepak," řekl Musaši, „nejde o práci nějakého slavného mečíře, nic takového."

„Užíval jste jej v bitvě, nebo jej nosíte z obvyklých důvodů?"

„Neužil jsem jej na bitevním poli. Není na něm nic zvláštního. To nejlepší, co se o něm dá říct, je, že je lepší než nic."

„Hm." Kósuke pohlédl Musašimu přímo do očí a pak se zeptal: „Jak ho chcete nabrousit?"

„Jak ho chci nabrousit? Co tím myslíte?"

„Chcete ho naostřit, aby dobře sekal?"

„No, je to meč. Čím čistěji bude sekát, tím lépe."

„Tak vy si to také myslíte?" řekl Kósuke s rezignovaným povzdechem.

2

„Co je na tom špatného? Není snad povoláním mečíře naostřit meč tak, aby pořádně sekal?" pravil Musaši a zvědavě zašilhal po Kósukeho tváři.

Samozvaný brusič duší odstrčil meč zpátky k Musašimu a řekl: „Nemohu pro vás nic udělat. Vezměte ho k někomu jinému."

Opravdu zvláštní, pomyslel si Musaši. Nemohl skrýt jistou rozmrzelost, ale nic neřekl. Kósuke, rty pevně sevřeny, se mu nesnažil nic vysvětlovat. Jak tak seděli a zírali jeden na druhého, strčil dovnitř hlavu muž ze sousedství.

„Kósuke, máš bidlo na napichování ryb? Je příliv a ryby jen skácou. Když mi půjčíš bidlo, rozdělím se s tebou o úlovek."

Kósuke muže očividně považoval za další břemeno, které nehodlal nést. „Nevěřím na zabíjení a v tomto domě žádné vražedné nástroje nepřechovávám."

Muž rychle odkráčel a zanechal Kósukeho v ještě horší náladě.

Jiný člověk by možná ztratil trpělivost a odešel, ale Musašimu zvědavost nedovolila odejít. Na tom muži bylo něco zajímavého, nikoli důvtip či inteligence, ale jakási drsná přirozená добрta jako ta vyzářující ze džbánu na sake vyrobeného v Karacu nebo čajového šálku z Nonkó. Stejně jako má keramika často nějaký kaz,

vyvolávající pocit blízkosti s hlinou, měl i Kósuke na napůl vylysalem místě na spánku jakýsi vřed, který si natíral mastí.

Zatímco se Musaši snažil skrýt své rostoucí okouzlení, řekl: „Co vám brání nabrousit můj meč? Je tak mizerný, že už to nepůjde?"

„Samozřejmě že ne. Vy jste jeho majitel. Víte stejně dobře jako já, že je to dobrý bizenský meč. Také vím, že jej chcete naostřit proto, abyste mohl sekat do lidí."

„Je na tom něco špatného?"

„To říkají všichni. Co je na tom špatného, že chci naostřit meč, aby lépe sekal? Když meč seká, jsou celí šťastní."

„Ale když někdo přinese meč, abyste ho naleštil, tak samozřejmě chce, aby..."

„Počkejte," pozvedl Kósuke dlaň. „Ne tak rychle. Nejdřív bych rád, abyste se znovu podíval na ten nápis nad mým podnikem."

„Je tam napsáno ‚Broušení duší', pokud se pamatuji. Dají se ty znaky snad číst ještě nějak jinak?"

„Ne. Jak vidíte, neříká se tam ani slovo o broušení mečů. Mojí prací je broušení duší samurajů, kteří sem přijdou, nikoliv jejich zbraní. Lidé tomu nerozumějí, ale tak jsem se to učil, když jsem studoval broušení mečů."

„Chápu," odvětil Musaši, ačkoliv stále nerozuměl.

„Snažím se být věrný učení svého mistra, a tak odmítám brousit meče samurajů, kteří rádi zabíjejí lidi."

„No, něco na tom je. Ale řekněte mi, kdo byl váš mistr?"

„To také stojí na tom nápisu. Studoval jsem v rodině Hon'ami, u samotného Hon'amioho Kóecua." Když vyslovil jméno svého mistra, napřímil Kósuke pyšně ramena.

3

„To je zajímavé. Náhodou se znám s vaším mistrem i s jeho skvělou matkou Mjóšú." Musaši vyprávěl, jak se setkali na pláni poblíž Rendaidži a jak později strávil několik dní v jejich domě.

Uzaslý Kósuke si jej chvíli bedlivě prohlížel. „Nejste vy náhodou ten muž, který před několika lety způsobil veliké pozdvižení v Kjótu, když porazil v Ičidžódži Jošiokovu školu? Byl to, tuším, Mijamoto Musaši."

„Přesně tak se jmenuji," zčervenal lehce Musaši. Kósuke poněkud ustoupil a uctivě se uklonil. „Odpusťte mi. Neměl jsem vás tu

poučovat. Netušil jsem, že mluvím se slavným Mijamotem Musašim," řekl.

„Už na to nemyslete. Vaše slova byla velmi poučná. Kóecuova povaha se projevuje ve způsobu, jak učí své žáky."

„Jak jistě víte, rodina Hon'ami sloužila šógunům z rodu Ašikaga. Čas od času byli též povoláni, aby nabrousili císařské meče. Kóecu vždy říkal, že japonský meč nebyl vyroben proto, aby zabíjel či zraňoval lidi, ale aby zachovával císařský řád a ochraňoval národ, krotil a vyháněl demony. Meč je duší samuraje, nenosí jej pro nic jiného, než aby zachoval svou vlastní bezúhonnost. Je to věčně přítomné varování těm, kteří vládnou ostatním, a činí tak, aby dodržovali cestu života. Je jen přirozené, aby mečiř, který brousí meče, brousil rovněž šermířovu duši."

„To je pravda," souhlasil Musaši.

„Kóecu říkával, že vidět dobrý meč je jako vidět posvátné světlo, ducha míru a klidu země. Nesnášel, když se musel dotknout špatného meče. Dokonce mu nedělalo dobře, když byl takovému meči třeba jen nablízku."

„Aha. Máte na mysli, že jste v mém meči cítil něco zlého?"

„Ne, ani v nejmenším. Jen jsem byl trochu skleslý. Od té doby, co jsem přišel do Eda, jsem již pracoval na mnoha mečích, ale žádný z jejich vlastníků nevypadal, že by měl zdání, co to meč ve skutečnosti je. Občas pochybuji, zda se vůbec dá jejich duše nabrousit. Všechno, o co se starají, je někoho rozčtvrtit nebo rozseknout mu hlavu i s přilbou, a tak podobně. Otrávil mě to. Proto jsem si před několika dny nechal vyvěsit novou ceduli. Ale nezdá se, že by to nějak zabíralo."

„A já sem přišel a chtěl po vás totéž. Chápu, jak se asi cítíte."

„Ale to bylo na začátku. S vámi by to mohlo být trochu jiné. Ale upřímně, když jsem viděl ostří vašeho meče, byl jsem šokován. Všechny ty vroubky a skvrny, skvrny od lidského masa. Myslel jsem, že jste zase jeden takový necitelný samuraj, pyšný na to, že spáchal spoustu nesmyslných vražd."

Musaši sklonil hlavu. Byl to hlas Kóecua, vycházející z Kósukeho úst. „Jsem vám vděčný za tuto lekci," řekl. „Nosím meč již od doby, kdy jsem byl chlapcem, ale nikdy jsem ještě dostatečně nepřemýšlel o duši, která v něm přebývá. V budoucnu budu věnovat pozornost tomu, co jste právě řekl."

Na Kósukem bylo vidět, jak se mu ulevilo. „V tom případě vám

meč nabrousím. Nebo bych měl spíše říci, že jako mečíř považuji za čest, že budu moci vyleštit duši takového samuraje, jakým jste vy."

4

Setmělo se a rozsvítily se lampy. Musaši se rozhodl, že je načase odejít.

„Počkejte," pravil Kósuke. „Máte nějaký jiný meč, zatímco budu leštit tento?"

„Ne, dlouhý meč mám jenom jeden."

„Proč si v tom případě nevyberete náhradní? Obávám se, že žádný z mečů, které tu mám, není moc dobrý, ale podívejte se po nějakém."

Odvedl Musašiho do zadní místnosti, kde ze skříně vytáhl několik mečů a vyložil je na slaměnou rohož. „Můžete si vzít kterýkoliv," nabídl.

Navzdory mečířovu skromnému popírání byly všechny meče vynikající kvality. Musaši měl potíže vybrat si z tak oslňujících nabídky, ale nakonec si jeden vybral a okamžitě se do něj zamiloval. Hned jak jej uchopil, pociťoval obětavou oddanost jeho tvůrce. Když vytáhl meč z pochvy, jeho dojem se potvrdil. Byl to skutečně krásný kousek, pravděpodobně ze čtrnáctého století. Přestože jej trápila myšlenka, že je na něj takový meč příliš elegantní, jakmile jej jednou vytáhl na světlo a prohlédl si ho, zjistil, že se zdráhá dát jej z rukou.

„Mohu si vzít tenhle?" zeptal se. Nemohl se přinutit použít slovo „půjčit".

„Máte oko odborníka," podotkl Kósuke, když uklízel ostatní meče.

Pro jednu byl Musaši ovládán chamtivostí. Věděl, že zmiňovat se přímo o koupi by nemělo smysl. Cena by byla příliš vysoká. Ale nemohl si pomoci.

„Nepředpokládám, že byste zvážil, zda byste mi tento meč prodal?"

„Proč ne?"

„Jak moc za něj chcete?"

„Dám vám jej za tolik, za kolik jsem ho koupil."

„A kolik to bylo?"

„Dvacet zlatých."

Pro Musašiho to byla téměř nepředstavitelná suma. „Raději vám ho vrátím," řekl váhavě.

„Proč?" zeptal se Kósuke nechápavě. „Můžete si ho nechat tak dlouho, jak si budete přát. Prosím, vezměte si ho."

„Ne, to by bylo ještě horší. Už to, jak moc ho chci, je špatné. Kdybych jej nějakou dobu nosil, bylo by pro mě příliš velké utrpení se s ním rozloučit.“

„Opravdu vám tolik přirostl k srdci?“ Kósuke pohlédl na meč, potom na Musašiho. „Tak dobrá, dám vám ho, jak se říká, jako dar do manželství. Ale očekávám za to vhodný dárek na oplátku.“

Musaši byl bezradný, neměl absolutně co nabídnout.

„Slyšel jsem od Kóecua, že vyřezáváte. Byl bych poctěn, kdybyste mi vyřezal sošku Kannon. To by byla dostatečná oplátka.“

5

Poslední Kannon, kterou Musaši vyřezal, byla ta, kterou zanechal v Hótengahaře.

„Teď zrovna žádnou nemám,“ řekl. „Ale během několika příštích dnů pro vás nějakou vyřežu. Mohu si pak ten meč vzít?“

„Samozřejmě. Nemyslel jsem tím, že ji od vás očekávám okamžitě. Mimochodem, proč místo toho, abyste se mačkal v tom hostinci, raději nezůstanete tady? Máme pokoj, který nepoužíváme.“

„To by bylo výborné,“ řekl Musaši. „Kdybych se zítra nastěhoval, mohl bych hned začít pracovat na té sošce.“

„Pojďte se na něj podívat,“ naléhal Kósuke, rovněž šťastný a nadšený.

Musaši ho následoval venkovním průchodem, na jehož konci bylo schodiště o šesti schůdkách. V mezípatře mezi prvním a druhým podlažím se nacházel pokoj o osmi rohožích. Z okna mohl Musaši pozorovat orosené listy meruňky.

Kósuke ukázal na střechu pokrytou ústřicovými lasturami a pravil: „To je moje dílna.“

Mečířova žena, jakoby přivolána nějakým tajným znamením, přinesla sake a něco k zakousnutí. Když se oba muži posadili, rozdíly mezi hostem a hostitelem se rázem vypařily. Uvolnili se a s nohama nataženými se jeden druhému svěřovali, nedbajíce omezení obvykle daných etiketou. Hovor se samozřejmě stočil na jejich oblíbené téma.

„Všichni jen planě mluví o důležitosti meče,“ řekl Kósuke. „Kdokoliv vám řekne, že meč je duší samuraje a že meč je jedním ze tří císařských pokladů. Ale způsob, jakým lidé s mečem obvykle zacházejí, je nehorázný. A to myslím jak samuraje a mnichy, tak

měšťany. Jednou jsem obcházel chrámy a starobylé domy, v nichž kdysi bývaly celé sbírky krásných mečů, a mohu vám říct, že to bylo opravdu hanebné."

Kósukeho bledé tváře se nyní červenaly. Oči mu hořely nadšením a v koutcích úst se mu hromadily sliny, které se občas rozlétly přímo do tváře jeho společníka.

„Téměř o žádný z těch kdysi slavných mečů se nikdo pořádně nestará. V Šinanu ve svatyni Suwa je víc než tři sta mečů. Mohly by se označit za skutečný poklad, ale našel jsem mezi nimi jen pět, které nebyly zrezivělé. Svatyně Ómišima v Ijo je také proslavená svou sbírkou, jde o tři tisíce mečů starých mnoho století. Ale poté, co jsem tam strávil celý měsíc, jsem našel jen deset mečů v dobrém stavu! Je to hrůza!"

Kósuke se nadechl a pokračoval: „Potíž je v tom, že čím starší a slavnější meč to je, tím víc se jeho majitel snaží uchovávat ho na bezpečném místě. Ale pak se k němu nikdo nedostane a nepostará se o něj, takže ostří je čím dál rezavější.

Majitelé jsou jako rodiče, kteří střeží své děti tak žárlivě, až jim z nich vyrostou hlupáci. Co se dětí týče, těch se rodí čím dál víc, takže je jedno, jestli je jich pár natvrdlých. Ale meče..."

Kósuke se odmlčel, aby nasál slinu, potom narovnal svá úzká ramena a s jasem v očích prohlásil: „Všechny dobré meče už byly vyrobeny. Během válek mečířství upadlo. Ne, zljadačilo! Zapomnělo se na zručnost a od té doby to jde s meči z kopce. Jediné řešení je starat se lépe o meče z dřívějších dob. Dnešní řemeslníci se mohou snažit imitovat starší meče, ale z toho nebude nikdy nic dobrého. Nenaštvalo by vás to?"

Náhle vstal a poznamenal: „Jen se podívejte na tohle." Přinesl meč hrůzu nahánějící délky a položil ho na zem, aby si jej mohl host dobře prohlédnout. „Skvostná zbraň, ale pokrytá tou nejhorší rzí."

Musašimu se zastavilo srdce. Ten meč byl bezpochyby Dlouhé bidlo Sasakiho Kodžiróa.

6

Musašiho zaplavila vlna vzpomínek.

Ovládl se a řekl: „Ten je ale dlouhý! Na to musí být jeden opravdu dobrý samuraj, aby se s ním dokázal ohánět."

„To si taky myslím," souhlasil Kósuke. „Takových mnoho není."

Vytáhl meč, otočil ho horní hranou čepele k Musašimu a podal mu jej za jílec. „Podívejte," řekl. „Ošklivě zrezlý, tady, tady a tady. Ale stejně ho používal."

„Vidím to."

„Je to pořádně vzácný kus, pravděpodobně byl ukován v období Kamakura. Bude to spousta práce, ale snad ho dám dohromady. Na těchto starobyklých mečích je rez obvykle jen velmi tenká. Kdyby to byl nový meč, nikdy bych z něho ty skvrny nedostal. Na nových mečích jsou rezavé skvrny jako zhoubné boláky, prožerou se přímo do srdce kovu."

Musaši obrátil meč horní hranou čepele ke Kósukemu a řekl: „Povězte, přinesl ten meč sám jeho vlastník?"

„Ne. Byl jsem pracovně u knížete Hosokawy a jeden z jeho starších vazalů, Iwama Kakubei, mě požádal, abych se cestou zpátky stavil u něj doma. Šel jsem tam a svěřil mi tohle. Řekl, že patří jeho hostu."

„Kování je také pěkné," poznamenal Musaši, oči stále upíraje na zbraň.

„Je to bitevní meč. Až dosud jej ten muž nosil na zádech. Rád by jej ale nosil na boku, tak jsem byl požádán, abych předělal i pochvu. Určitě je to velice vysoký muž. Tak nebo tak, má jistě dobře vycvičenou ruku."

Na Kósukem začínalo být znát sake. Jazyk mu poněkud ztěžkl. Musaši usoudil, že je načase jít, což učinil pokud možno bez zbytečné obřadnosti.

Bylo mnohem později, než si myslel. V sousedství nesvítla žádná světla.

Když se vrátil do hostince, tápal tmou po schodech nahoru a potom do pokoje. Byly tam rozprostřeny dvě matrace, ale obě byly prázdné. Ioriho nepřítomnost ho znepokojila, protože měl podezření, že chlapec ještě bloudí v ulicích velkého neznámého města.

Sešel zpět do přízemí a zatřásl nočním hlídačem. „Ještě se nevrátil?" zeptal se muže, který se zdál být ještě překvapenější než Musaši.

„Myslel jsem, že je s vámi."

Musaši věděl, že by jen zíral do stropu, dokud se Iori nevrátí, a tak raději vykročil ven do černočerné noci a se založenýma rukama zůstal stát pod průčelím domu.

Liška

1

„Jsem správně v Kobikičó?"

I přes několikerá ujištění, že ano, Iori stále pochyboval. Jediná světla v celé oblasti pocházela z provizorních chýší tesařů a kameníků, a i těch bylo poskrovnu. Kromě nich viděl v dáli už jen zpěněné vlny v zátoce.

Blízko řeky byly hromady dříví a kamení, a ačkoliv Iori věděl, že v celém Edu se staví neuvěřitelnou rychlostí, zaráželo ho, že by si pan Jagjú postavil sídlo na takovém místě.

„Kam teď?" pomyslel si sklíčeně, když se usadil na stavebním dříví. Nohy ho již únavou pálily, a tak si je zchladil v orosené trávě. Napětí brzy polevilo, pot na něm uschl, ale v duši byl stále sklíčený.

„Je to všechno chyba tý stařeny z našeho hostince," říkal si. „Nevěděla, co říká." Na to, že sám strávil nějakou dobu pozorováním shonu v divadelnické čtvrti Sakaičó, zapomněl.

Už se připozdívalo a okolo nebyl nikdo, koho by se mohl zeptat na cestu. Avšak představa, že by měl strávit noc v tomto neznámém prostředí, mu nedělala dobře. Musel dokončit svou pochůzku a vrátit se do hostince před úsvitem, i kdyby musel probudit někoho z dělníků.

Když se přiblížil k nejbližší osvětlené chýši, uviděl ženu s kusem látky omotaným kolem hlavy.

„Dobrá večer, paní," řekl nevinně.

Žena na něj nasupeně pohlédla, protože si ho spletla s pomocníkem z nedalekého obchodu. „To jsi ty? Hodil jsi po mně kamenem a utekl, co? Ty malý spratku!"

„To jsem nebyl já," bránil se Iori. „Nikdy jsem vás neviděl!"

Žena k němu váhavě přistoupila a pak se rozesmála. „Ne," řekla, „to jsi nebyl ty. Co tady takový pěkný chlapec jako ty dělá?"

„Mám tady něco vyřídit, ale nemůžu ten dům najít."

„Čí dům?"

„Pana Jagjúa z Tadžimy."

„Děláš si legraci?" Začala se koketně smát.

2

„Pan Jagjú je kníže a učitel šóguna. Myslíš, že by otevřel bránu někomu, jako jsi ty?“ A opět se zasmála. „Znáš asi někoho ze sluhů, nemám pravdu?“

„Nesu dopis.“

„Komu?“

„Samuraji jménem Kimura Sukekuró.“

„To je určitě jeden z jeho vazalů. Jsi ale vážně legrační. Mluvíš o panu Jagjúovi, jako bys ho znal.“

„Chci jen doručit ten dopis. Pokud víte, kde ten dům je, tak mi to řekněte.“

„Je na druhé straně příkopu. Tamhle přejdeš most a budeš před domem pana Kii. Vedle je dům pana Kjógokua, pak pana Katóa a potom pana Macudairy ze Suó.“

Na prstech odpočítávala budovy na protějším břehu řeky. „A hned za ním je ten, který hledáš.“

„Budu stále v Kobikičó, až přejdu most?“

„Samozřejmě.“

„Sakra!“

„Takhle nemluv. Hm, vypadáš jako milý hoch. Půjdu s tebou a ukážu ti dům pana Jagjú.“

Jak tak před ním kráčela s tou látkou kolem hlavy, připadala mu spíše jako nějaký duch.

Když byli v polovině mostu, přiblížil se k nim nějaký muž, otřel se o její rukáv a hvízdal. Bylo z něj cítit sake. Než Iori pochopil, co se děje, žena se otočila a vydala se za tím mužem. „Já tě znám,“ zasyčela. „Jenom kolem mě takhle projít, to není moc hezké.“ Popadla ho za rukáv a táhla ho k místu, odkud se dalo jít pod most.

„Pusť mě.“

„Copak ty se mnou nechceš jít?“

„Nemám peníze.“

„To nevádí.“ Přisála se k němu jako pijavice, podívala se na Ioriho vyplašený obličej a řekla: „No tak, běž. Mám tady nějakou práci s tímhle pánem.“

Užasle sledoval, jak se přetahují. Po chvíli zmizeli pod mostem. Iori přistoupil k zábradlí, stále ještě zmaten, a přes ně se podíval na travnatý břeh řeky.

V tu chvíli se žena zrovna podívala nahoru a zakřičela: „Debile!“ a

zvedla kámen.

Iorimu se podařilo zásahu vyhnout a rozeběhl se na druhý konec mostu. Za celý svůj život v Hótengahaře neviděl nikdy nic tak hroživého, jako byla bílá tvář té ženy ve tmě.

3

Na druhé straně řeky se ocitl před nějakým skladem. Vedle byl plot, pak další sklad, plot a tak to šlo pořád dál v celé ulici. „To musí být on," řekl si, když přišel k páté budově. Na zářivě bílé zdi byl zobrazen znak ve tvaru dvouvrstvého ženského klobouku. Ze známé písničky věděl, že to je rodový znak klanu Jagjú.

„Kdo je tam?" ptal se hlas vycházející z brány.

Iori, snaže se mluvit co nejhlasitěji, odpověděl: „Jsem žák Mijamota Musašiho. Přináším dopis."

Strážný pronesl několik slov, která ale Iori nezachytil. V bráně byly malé dveře, kterými lidé procházeli, aniž by se musela brána otvírat. Po chvíli se dveře pomalu otevřely a strážný se ho podezíravě zeptal: „Co tady děláš tak pozdě?"

Iori strčil strážnému před obličej dopis. „Doručte to prosím za mne. Pokud bude nějaká odpověď, vyřídím ji."

„Hm," přemýšlel muž, zatímco si bral dopis. „To je pro Kimuru Sukekuróa, že?"

„Ano, pane."

„Není tady."

„A kde je?"

„Je v hlavním domě, v Higakubo."

„Co? Všichni mi říkali, že dům pana Jagjú je v Kobikičó."

„To lidé říkají, ale tady jsou pouze sklady - na rýži, na dříví a pár dalších věcí."

„Pan Jagjú tady nebydlí?" „Přesně tak."

„Jak daleko je to do toho druhého domu - v Higakubo?" „Docela daleko." „A kde to je?"

„V kopcích za městem, ve vesnici Azabu."

„To neznám," povzdechl si zklamaně Iori, ale jeho smysl pro odpovědnost mu nedovoľoval se vzdát. „Pane, mohl byste mi nakreslit pláněk?" „Neblázni. I kdybys znal cestu, trvalo by ti celou noc, než by ses tam dostal." „To nevadí."

„V Azabu je hodně lišek. Přece nechceš, aby tě nějaká očarovala,

co?" „Ne."

„Znáš Sukekuróa dobře?" „Můj učitel ho zná." „Víš co? Je už pozdě, tak přespi tady v sýpce a ráno můžeš vyrazit."

4

„Kde to jsem?" vykřikl Iori a promnul si oči. Vyskočil a vyběhl ven. Odpolední slunce ho oslepovalo, a tak musel před tím žářem přimhuřovat oči. Vešel do strážnice, kde strážný právě obědval.

„Tak ses konečně probudil."

„Ano, pane. Mohl byste mi tedy nakreslit ten pláněk?"

„To tak pospícháš, ospalče? Na, nejdřív by ses měl trochu najíst. Je toho dost pro oba."

Zatímco chlapec žvýkal a polykal, načrtl strážný pláněk a vysvětlil mu, jak se dostane do Higakubo. Dojedli ve stejnou chvíli a Iori, nadšen důležitostí svého úkolu, rychle vyrazil na cestu. Ani nepomyslel na to, že by se Musaši o něj mohl strachovat, protože se ještě nevrátil do hostince.

Cesta mu ubíhala rychle, dokud nedorazil do okolí Edského hradu, kde stály nádherné domy předních knížat. Rozhlížel se kolem sebe a jeho tempo pomalu sláblo. Kanály byly plné lodí s nákladem. Hradby zpola pokrývalo lešení z klád a z dálky připomínalo bambusové konstrukce, které se používají při pěstování svlačců.

Loudal se čtvrtí Hibija, v níž zvuky dlát a rány seker zněly jako disonantní hymnus na moc nového šógunátu.

Zastavil se. Byl uchvácen představením, jehož byl svědkem: dělníci tahající obrovské kameny, tesaři se svými hoblíky a pilami, a nad nimi hrdě dohlízející samuraj. Tak moc chtěl být jako on, až vyrostel!

Z hrdel mužů, kteří tahali kameny, vycházela hlasitá píseň:

Natrhám kvítí

na pláni Musaši,

hoře a zvonečky,

divokou záplavu

nádherných barev.

Když pomyslím na tu dívku,

květinu, co nejde utrhnout,

jak rosou zmáčím si

slzami rukávy.

Stál tam okouzlen. Než si to stačil uvědomit, voda v kanálech

zčervenala a ozývalo se večerní krákání vran.

„Ale ne, za chvíli už zapadne slunce," káral se. Zrychlil a nějakou dobu běžel, seč mu síly stačily, všimaje si pouze plánku, který mu nakreslil strážný.

5

Aniž si to uvědomil, stoupal už po kopci Azabu, který byl tak porostlý stromy, že to vypadalo, jako by už byla půlnoc. Když ale dosáhl vrcholu kopce, bylo slunce stále na obloze, i když velmi nízko.

Na samotném kopci nebyly téměř žádné domy. Vesnici Azabu dole v údolí tvořilo jen několik usedlostí a polí. Stál v moři trávy a věkovitých stromů, naslouchal bublání říčky a únava ho opouštěla. Jen matně tušil, že místo, kde stojí, je historické, i když nevěděl proč. Ve skutečnosti právě toto místo v minulosti zrodilo velké válečnické rody, Taira a Minamoto.

Slyšel dunění bubnů, podobné tomu na šintoistických slavnostech. V lese pod kopcem byla vidět svatyně. Iori věděl, že jde o velkou svatyni Iiguru zasvěcenou bohyni slunce z Ise, o níž se učil.

Svatyně byla zase něco úplně jiného než nádherný hrad, který právě viděl, nebo mohutné brány knížecích sídel. Svou jednoduchostí byla téměř k nerozeznání od okolních usedlostí a Iorimu se zdálo nejasné, proč lidé mluví uctivěji o rodu Tokugawa než o nejposvátnější bohyni. Znamenalo to snad, že rod Tokugawa byl význačnější než bohyně slunce? „Budu se na to muset zeptat Musašiho, až se vrátím."

Vyndal plánek, upřeně se do něj podíval, pak se rozhlédl kolem sebe, a znovu pohlédl do plánku. Nikde v dohledu sídlo pana Jagjúa neviděl.

Na zem se snášela večerní mlha a Iori začal mít divný pocit. Už jednou se takto cítil. Tenkrát byl v místnosti se zataženými posuvnými dveřmi a zapadající slunce dopadalo na rýžový papír, následkem čehož se zdálo, že uvnitř je světlo, zatímco venku byla čím dál větší tma. Samozřejmě to byla pouze iluze, ale pociťoval ji tak silně, že si musel promnout oči, aby se zbavil pocitu závratě. Věděl, že nesní, a podezřívavě se rozhlédl kolem.

„Ty mrcho!" vykřikl, vyskočil a rychle vytáhl meč. Odsekl trs vysoké trávy před sebou.

S bolestným zavytím vyskočila ze své skrýše liška a uháněla pryč.

Její ocas se třpytil krví stékající z rány na zadku.

6

„Potvoro!“ Iori se vydal za ní. Přestože byla velmi rychlá, Iorimu neutekla. Když to kulhající stvoření klopýtlo, Iori na ně zaútočil, jist si svým vítězstvím. Avšak liška mu hbitě proklouzla, a ať se snažil útočit, seč mohl, podařilo se jí uniknout.

Když sedával matce na klíně, slýchal nespočet příběhů dokazujících mimo jakoukoliv pochybnost, že lišky mají moc očarovat člověka. Většinu zvířat měl rád, i divoké kance, ale lišky nenáviděl. Báł se jich. Podle něj to, že potkal toto lstivé zvíře, mohlo znamenat pouze jednu věc. To kvůli ní nemohl najít cestu. Byl přesvědčen, že je to zlé a lstivé stvoření, které ho pronásledovalo od předešlé noci a před chvílí ho dozajista očarovalo. Pokud ji nezabije nyní, určitě ho zase očaruje. Byl připraven pronásledovat svou kořist až na konec světa, ale liška mu zmizela někde v houští.

Na květech se třpytila rosa. Vyčerpán si sedl na zem a slízl rosu z lístku máty. Konečně popadl dech, z čela mu stékal pot. Srdce mu divoce bušilo. „Kam utekla?“ zeptal se hlasem, který byl něčím mezi výkřikem a přidušeným chrapotem.

Jestli liška opravdu utekla, tím lépe, ale Iori nevěděł, čemu věřit. Jelikož to zvíře poranil, tušil, že se bude chtít určitě pomstít. A smířen s tím, co přijde, dál klidně seděl a čekal.

Právě když se trochu uklidnil, dolehl mu k uším podivný zvuk. S očima široce otevřenými se rozhlédl kolem. „To je ta liška, určitě je to ona,“ řekl a obrňoval se proti očarování. Rychle vstal a navlhl si slinami obočí. To mělo kouzla lišek odvrátit.

Kousek od něj se přibližovala večerní mlhou žena, jejíž tvář byla napůl zahalena hedvábným závojem. Jela na koni a otěže volně ležely přes hrušku sedla. Sedlo bylo vyrobeno z lakovaného dřeva s perleťovým vykládáním.

„Proměnila se v ženu,“ pomyslel si. Ten přízrak v závoji hrající na flétnu a rýsující se v obrysech na pozadí šikmých paprsků večerního slunce nemohl být stvořením z tohoto světa.

7

Sedl si v trávě na bobek jako žába a najednou uslyšel volat nějaký nadpozemský hlas: „Ocú!“ Byl si jist, že ten hlas pochází od

nějakého jejího společníka.

Jezdkyně již téměř došla k místu, kde cesta zahýbala na jih. Horní část jejího těla rudě žhla. Slunce, zapadající za šibujské kopce, bylo lemováno závojem mraků.

Kdyby ji zabil, vrátila by se do své liščí podoby. Iori pevně uchopil meč a vzmužil se. „Naštěstí neví, že se tu skrývám," pomyslel si. Jako všichni, kdo jsou obeznámeni s pravdou o liškách, i Iori věděl, že duch zvířete se nachází několik centimetrů za jeho lidskou podobou. Těžce polkl a čekal na přízrak, až se přiblíží a zahne na jih.

Avšak když kůň k tomu místu dojel, přestala žena hrát, uložila flétnu do kusu látky a zastrčila ji za pás. Zvedla závoj a zkoumavě se podívala kolem sebe.

„Ocú!" volal opět ten hlas.

Na tváři se jí rozprostřel milý úsměv a zvolala: „Tady jsem, Hjógo. Tady nahoře."

Iori pozoroval nějakého samuraje, jak přichází po cestě z údolí. „Vida!" vyjekl, když si všiml, že ten muž kulhá. Tohle byla ta liška, kterou zranil, o tom nemohlo být pochyb! Nebyla převlečená za krásnou svůdkyni, ale za pohledného samuraje. To zjevení Ioriho naprosto vyděsilo. Divoce se třásl a potil.

Poté, co spolu žena a samuraj chvíli mluvili, vzal samuraj koně za uzdu a vedl ho přesně kolem místa, kde se skrýval Iori.

„Teď je ta chvíle," rozhodl se, ale jeho tělo nereagovalo.

Samuraj si všiml nepatrného pohybu a rozhlédl se. Jeho pohled dopadl přímo na Ioriho zkamenělou tvář. Záře samurajových očí se zdála jasnější než žár zapadajícího slunce. Iori padl na tvář. Nikdy během svého čtrnáctiletého života nepocítil takovou hrůzu. Protože Hjógo na tom chlapci neviděl nic zvláštního, pokračoval dál.

Doprovod

1

Svah byl strmý a Hjógo se musel zaklánět, aby koně udržel. Podíval se přes rameno na Ocú a něžně se jí zeptal: „Proč vám to tak trvalo? Jela jste přeci jen ke svatyni a zpět. Strýc začal mít strach a poslal mě pro vás."

Ocú neodpověděla a seskočila z koně.

Hjógo se zastavil. „Proč slézáte z koně? Děje se něco?"

„Ne, jen není pro ženu vhodné, aby se vezla, když muž jde pěšky. Pojdme spolu. Můžeme oba držet uzdu.“ Postavila se vedle koně z druhé strany.

Sestoupili do tmavého údolí a prošli kolem nápisu „Sendan'en, zenová škola sekty Sótó“. Nebe bylo poseto hvězdami a v dáli byla slyšet řeka Šibuja. Řeka dělila údolí na Severní Higakubo a Jižní Higakubo. Jelikož škola ustavená mnichem Rintacuem ležela na severním svahu, byli mniši označováni jako „přátelé severu“. „Přátelé jihu“ byli muži studující šerm u Jagjúa Munenoriho, jehož škola byla přesně na druhé straně údolí.

Jako oblíbenec Jagjúa Sekišúsaie požíval Jagjú Hjógo mezi jeho syny a vnuky, mezi „přáteli jihu“, zvláštní postavení. Sám se velmi vyznamenal. Ve dvaceti letech byl povolán známým generálem Katóem Kijomasou a získal místo na hradě Kumamoto v provincii Higo, se služným pět set čtyřiceti tisíc litrů rýže ročně. Na tak mladého muže to bylo velmi neobvyklé, ale po bitvě u Sekigahary začal mít na své postavení jiný názor, protože musel stranit buď Tokugawům, nebo ósacké frakci. Před třemi lety využil nemoci svého dědečka jako záminku k tomu, aby mohl Kumamoto opustit, a vrátil se do Jamata. Poté nějakou dobu cestoval po zemi, protože, jak sám říkal, se potřeboval zdokonalit v cestě meče.

2

S Ocú se Hjógo seznámil náhodou předešlého roku, když přijel ke svému strýci. Po předešlé tři roky vedla Ocú nejistý život, nikdy nebyla schopna utéci od Matahačiho, který ji s sebou všude tahal a potenciálním zaměstnavatelům tvrdil, že je to jeho žena. Kdyby byl ochotný pracovat jako učeň u nějakého tesaře nebo kameníka, mohl získat zaměstnání hned toho dne, kdy přijeli do Eda. On si ale představoval, že by mohli někde pracovat spolu, ona třeba jako služebná a on jako úředník nebo účetní.

Žádný zájemce o jeho služby se však nenašel, a tak museli vykonávat různá zaměstnání. Jak měsíce plynuly, vzdala se mu Ocú už po všech stránkách, jen své tělo mu všanc nedala.

Pak se jednoho dne procházeli po ulici, kde potkali průvod nějakého knížete. Spolu se všemi ostatními se přesunuli ke kraji cesty a uctivě se klaněli.

Nosítka nesla rodový znak klanu Jagjú. Ocú pozvedla dostatečně

oči, aby si toho mohla všimnout, a vzpomínka na Sekišúsaie a šťastné dny na hradě Kojagjú jí zaplavily srdce. Kéž by mohla být zpátky v tom klidném knížectví v Jamato! S Matahačim po boku se mohla na tu družinu jen dívat.

„Ocú, jste to vy?“ Samuraj měl hluboko posazený kuželovitý klobouk, ale když se přiblížil, poznala v něm Ocú Kimuru Sukekuróa, muže, na něhož vzpomínala s náklonností a úctou. Ani kdyby to byl sám Buddha, obklopený nádherným světlem nekonečného slitování, nebyla by tak užaslá a vděčná. Odběhla od Matahačiho a pospíchala za Sukekuróem, který jí okamžitě nabídl, že ji vezme s sebou domů.

Když se Matahači pokusil protestovat, řekl mu Sukekuró rozhodně: „Pokud chcete něco říct, přijďte do Higakubo, promluvíme si tam.“

Matahači byl před mocným rodem Jagjú bezmocný, tak raději mlčel. Trpce se kousal do rtu, když pozoroval, jak mu uniká jeho drahocenný poklad.

Naléhavá zpráva

1

Ve třiceti osmi letech byl Jagjú Munenori pokládán za nejlepšího ze všech šermířů. Jeho otec si o něj ale stejně dělal nadále starosti.

„Kdyby jen tak držel na uzdě ty svoje manýry,“ říkal si často. Jindy zas: „Může si někdo tak tvrdohlavý udržet dobré místo?“

Bylo tomu nyní čtrnáct let, co Tokugawa Iejasu nařídil Sekišúsaiovi, aby opatřil instruktora pro Hidetadu. Sekišúsai si mezi ostatními syny, vnuky a synovci vybral právě Munenoriho. Munenori ničím nevynikal ani to nebyl typ siláckého hrdiny, ale byl to muž dobrého a pevného úsudku, praktický muž, který nepoletoval nikde v oblacích. Neměl ani otcovu statnou postavu, ani Hjógova ducha. Byl ale spolehlivý, a co bylo nejdůležitější, chápal hlavní princip stylu Jagjú, totiž že pravá hodnota válečného umění leží v jeho aplikaci při vládnutí.

Sekišúsai rozuměl dobře Iejasuovu úmyslu. Sjednotitel země nepotřeboval šermíře, který by jeho syna učil jen technickým dovednostem. Několik let před Sekigaharou studoval sám Iejasu u šermířského mistra Okujamy a jeho cílem bylo, jak sám často zdůrazňoval, „nabýt zraku potřebného k dohlížení nad celou zemí“.

Hidetada byl nyní šógunem a nebylo vhodné, aby šógunovým instruktorem byl muž, který prohrál v opravdovém boji. Od samuraje v Munenoriho pozici se očekávalo, že zvítězí nad všemi svými vyzývately, čímž prokáže, že styl Jagjú je nejlepší. Munenori cítil, že je neustále zkoušen, a zatímco ostatní by mohli pokládat za štěstí, kdyby byli vybráni na tak význačné místo, on sám často záviděl Hjógovi. Přál si vést takový život jako jeho synovec.

Hjógo šel právě venkovním ochozem do strýcova pokoje. Ačkoli to byl rozlehlý dům, nevypadal nijak honosně, a ani jeho vybavení nebylo bohaté. Místo aby si najal tesaře z Kjóta, kteří by mu vytvořili elegantní a půvabné sídlo, svěřil Munenori schválně tuto práci místním stavitelům, zvyklým na spartánský válečnický styl z Kamakury. Ačkoliv stromů tu bylo jen pár a kopce nebyly nijak vysoké, vybral si Munenori venkovský styl architektury, jehož příkladem bylo jejich staré sídlo v Kojagjú.

„Strýci," zavolal jemně a zdvořile Hjógo, když si klekl na ochoz před Munenoriho pokojem.

„To jsi ty, Hjógo?" zeptal se Munenori, aniž by se přestal dívat do zahrady.

„Mohu vstoupit?"

Poté, co mu bylo dovoleno vejít, vstoupil do pokoje po kolenou. Před svým dědečkem, který měl tendenci ho spíše rozmazlovat, cítil, že není nutné chovat se příliš formálně, to ale rozhodně neplatilo v případě jeho strýce. Přestože nebyl Munenori žádný pedant, lpěl na řádné etiketě. Nyní byl jako vždy usazen v přísné formální pozici. Někdy ho bylo Hjógovi i líto.

2

„Co Oců?" zeptal se Munenori, jako by mu ji Hjógův příchod připomněl.

„Je už zpátky. Jela jen do svatyně Hikawa, tak jako obvykle. Cestou zpět chvíli koně vedla za uzdu."

„Šel jsi ji hledat?"

„Ano."

Munenori chvíli nic neříkal. Světlo lampy ještě zdůrazňovalo jeho profil s pevně sevřenými rty. „Dělá mi obavy, že tu s námi tak dlouho žije mladá žena. Nikdy nevíš, co se může stát. Řekl jsem už Sukekuróovi, aby využil vhodné příležitosti, a navrhl jí, aby šla

jinam."

Hjógo řekl poněkud smutně: „Slyšel jsem, že nemá kam jít." Změna strýcova postoje jej překvapila, protože když Sukekuró Ocú poprvé přivedl a představil ji jako ženu, která dobře sloužila Sekišusaiovi, Munenori ji srdečně přivítal a řekl, že může zůstat, jak dlouho si bude přát. „Vám jí není líto?" zeptal se Hjógo.

„Ano, ale existují hranice toho, co můžeš udělat pro ostatní."

„Myslel jsem, že o ní smýšlíte v dobrém."

„To s tím nemá nic společného. Když žije mladá žena v domě plném mladých mužů, vyvolává to řeči. A pro naše muže je to obtížné. Někdo z nich by mohl udělat něco ukvapeného."

Hjógo nic neříkal, ale ne kvůli tomu, že si bral strýcovy poznámky osobně. Bylo mu třicet a stejně jako ostatní samurajové byl svobodný. Avšak pevně věřil, že jeho city k Ocú jsou natolik čisté, že nemohou vzbudit žádné pochybnosti o jeho úmyslech. Snažil se utlumit strýcovy obavy tím, že neskrýval, že má Ocú rád. Ale nikdy na sobě nedal znát, že jeho city vůči Ocú jsou mnohem víc než přátelské.

Hjógo se domníval, že problém je ve strýci. Jeho žena pocházela z velmi ctěné a vážené rodiny, jejíž dcery jsou předávány svým manželům ve svatební den v zahalených nosítkách, aby je nemohl vidět nikdo cizí. Její pokoje v domě byly spolu s pokoji ostatních žen v soukromé části domu, a tak nikdo nemohl tušit, zda jsou jejich rodinné vztahy harmonické. Nebylo těžké si domyslet, že paní domu se dívá s nedůvěrou na krásné a žádoucí ženy v okolí svého manžela.

Hjógo prolomil ticho, když řekl: „Nechte tu záležitost na mně a na Sukekuróovi. Vymyslíme nějaké řešení, které nebude vůči Ocú příliš kruté."

Munenori souhlasně pokýval hlavou a řekl: „Čím dříve, tím lépe."

V tu chvíli vešel do předpokoje Sukekuró. Položil na slaměné rohože dopis, klekl si a uklonil se. „Pane," řekl uctivě. Munenori se otočil k předpokojí a zeptal se: „Co se děje?" Sukekuró se na kolenou posunul blíže. „Právě přijel ve spěchu kurýr z Kojagjú."

3

„Ve spěchu?" řekl Munenori rychle, ale ne překvapeně.

Hjógo přijal od Sukekuróa schránku a podal ji strýci. Munenori otevřel dopis. Byl od Šódy Kizaemona. V nakvap napsaném dopise

stálo:

Starý pán dostal další záchvat, tentokrát horší než všechny předešlé. Obáváme se, že již dlouho nevydrží. Tvrdošíjně trvá na tom, že jeho nemoc není dostatečný důvod, abyste zanechal svých povinností. Avšak poté, co jsme sami tuto záležitost probrali, jsme se my vazalové rozhodli napsat tento dopis a informovat vás o současné situaci.

„Jeho stav je kritický," řekl Munenori.

Hjógo se obdivoval jeho schopnosti zachovávat klid. Tušil, že Munenori ví přesně, co dělat, a jistě už učinil patřičné rozhodnutí.

Po několika minutách ticha Munenori prohlásil: „Hjógo, pojeděš do Kojagjú místo mě?"

„Ovšem."

„Chci, abys ujistil mého otce, že je zde vše v pořádku. A také chci, aby ses o něj osobně staral."

„Ano."

„Domnívám se, že teď už je vše v rukou bohů a Buddhy. Pospěš si, abys tam dorazil, než bude příliš pozdě."

„Odjedu dnes večer."

Hjógo odešel rovnou do svého pokoje. Zatímco si připravoval těch pár věcí, které bude potřebovat, roznesla se novina po celém domě.

Ocú přišla tíše do jeho pokoje a k jeho překvapení byla v cestovním.

Měla uslzené oči. „Prosím, vezměte mne s sebou," prosila ho. „Nevím, jak oplatit laskavost panu Sekišúsaiovi, že mne vzal do svého domu. Chtěla bych být s ním a pomoci, pokud to bude možné. Doufám, že neodmítnete."

Hjógo si pomyslel, že strýc by ji nejspíš odmítl, avšak neměl to srdce. Možná byla tato příležitost odvést Ocú z domu dar nebes.

„Dobře," souhlasil, „ale budeme muset jet rychle."

„Slibuji, že vás nebudu zdržovat." Osušila si slzy, pomohla mu dobalit věci a šla se rozloučit s Munenorim.

4

„Budete doprovázet Hjóga?" řekl Munenori trochu překvapeně. „To je od vás moc milé. Jsem si jist, že vás můj otec rád uvidí." Ze zásady jí dal dostatek peněz na cestu a nové kimono jako dárek na

rozloučenou. Ačkoliv byl přesvědčen, že dělá správně, její odchod ho rozesmutnil.

Pokoj opustila s hlubokou úklonou. „Dávejte na sebe pozor," řekl jí dojatě, když už byla v předpokoji.

Sluhové se rozestoupili podél cesty k bráně, aby je vyprovodili. Hjógo se s nimi jen krátce rozloučil a vydali se na cestu.

Ocú si vykasala kimono, takže spodní lem měla asi jen dvanáct centimetrů pod koleno. Na hlavě měla lakovaný cestovní klobouk se širokou krempou a v pravé ruce hůlku. Kdyby měla přes ramena pohozené květy, vypadala by jako nějaká postava z dřevorytů.

Jelikož se Hjógo rozhodl najímat si nosítka ve stanicích podél silnice, dnešním cílem bylo město Sangen'ja, jižně od Šibui. Odtamtud chtěli pokračovat po Ójamské silnici k řece Tama, tu překonat na přívozu a pak jít po cestě Tókaidó až do Kjóta.

Ocúin lakovaný klobouk se ve večerní mlze brzy začal lesknout. Poté, co prošli travnatým říčním údolím, dorazili k poměrně široké silnici, která byla od období Kamakura jednou z nejdůležitějších v celé oblasti Kantó. Po obou stranách rostly stromy a v noci byla zcela opuštěná.

„Je tu tma, vidíte?" řekl Hjógo usmívaje se a opět zpomalil tempo, aby ho mohla Ocú dojít. „Tohle je Dógenův svah. Tady v okolí bývali lapkové," dodal.

„Lapkové?" Strach v jejím hlase ho rozesmál.

„To už je ale dávno. Muž jménem Dógen Taró, který byl příbuzný vzbouřence Wady Jošimoriho, byl prý náčelníkem bandy zlodějů, kteří žili v okolních jeskyních."

„Nemluvme o takových věcech."

„Cha, cha, cha, cha!" Hjógův smích se rozléhal tmou, a když slyšel jeho ozvěnu, cítil se zahanben, že se choval tak rozpustile. Avšak nemohl si pomoci. I když byl smutný, těšil se, že několik dalších dnů stráví s Ocú.

„Áá!" vykřikla Ocú a ustoupila o několik kroků vzad.

„Co se děje?" zeptal se Hjógo a instinktivně ji objal kolem ramen.

„Tamhle někdo je."

„Kde?"

„Je to dítě, sedí na kraji silnice, mluví samo k sobě a nařiká. Ubožáček!"

Když se k němu Hjógo přiblížil, poznal chlapce, kterého viděl schovávat se v trávě v Azabu.

5

Iori s křikem vyskočil. „Ty mrcho!“ volal a mířil na Hjóga mečem. „Liško!“ křičel. „Jsi liška!“

Ocú zalapala po dechu a potlačila výkřik. Výraz Ioriho obličeje byl divoký, téměř démonický, jako by byl posedlý nějakým zlým duchem. I Hjógo opatrně ustoupil.

„Lišky!“ vykřikl opět Iori. „Já vám ukážu!“ Hlas měl nakřáplý a chraplavý jako stará žena. Hjógo na něj zmateně zíral a dával si pozor, aby se vyhnul jeho čepeli.

„A co tohle?“ zakřičel Iori a usekl trs vysoké trávy nedaleko od Hjóga. Poté padl na zem, vysílen námahou. Zhluboka dýchal a vykřikoval: „Co říkáš na tohle, liško?“

Hjógo se otočil k Ocú a s úšklebkem řekl: „Ubohý chlapec. Zdá se, že je posedlý liškou.“

„Asi máte pravdu. Má takový divoký výraz v očích.“

„Stejný jako liška.“

„Copak mu nemůžeme nijak pomoci?“

„No, na bláznovství a hloupost prý neexistuje žádný lék, a pochybuji, že jeho stav by něco vyléčilo.“ Přistoupil k Iorimu a zadíval se na něj.

Chlapec k němu vzhledl a znovu rychle popadl svůj meč. „Ty jsi pořád tady?“ křičel. Ale než mohl vyskočit, uši mu zalehly ukrutným řevem vycházejícím z Hjóga.

„Uááá!“

Iori strnul hrůzou. Hjógo ho popadl v pase a vydal se s ním dolů kopcem směrem k mostu. Tam chlapce otočil, popadl za kotníky a držel ho přes zábradlí.

„Pomoc! Mami! Pomoc, pomoc! Mistře! Zachraňte mě!“ řev se postupně měnil v pláč.

Ocú mu spěchala na pomoc. „Přestaňte, Hjógo. Pusťte ho. Neměl byste být tak krutý.“

„Myslím, že ti to už stačí,“ řekl Hjógo a posadil chlapce opatrně na most.

Iori byl v hrozném stavu, brečel, dusil se a byl přesvědčen, že nikdo na světě ho nemůže zachránit. Ocú k němu přistoupila a s láskou ho objala kolem ramen. „Odkud jsi, chlapče?“ zeptala se ho něžně.

Iori vzlykal. „O... o... od... tamtud,“ vykoktal a někam ukázal.

„Co tím myslíš, odtamtud?“

„Z Ba... Ba... Bakuročó."
„To je přeci hrozně daleko."
„Měl jsem něco vyřídit, ale ztratil jsem se."
„Kdy to bylo?"
„Bakuročó jsem opustil včera."
„A to jsi tu celý den a celou noc bloudil?"
Iori trochu zavrtěl hlavou, ale nic neřekl.

6

„To je hrozné. A kam jsi měl jít?"
Již trochu klidnější Iori okamžitě odpověděl, jako by na tu otázku čekal. „Do sídla pana Jagjúa Munenoriho z Tadžimy." Po chvíli vytáhl zpod svého pásu zmuchlaný dopis a hrdě jím zamával. Pak si ho dal k očím a řekl: „Je pro Kimuru Sukekuróa. Mám ho doručit a počkat na odpověď."

Ocú viděla, že Iori bere svůj úkol velmi vážně a je ochoten chránit dopis vlastním tělem. Iori byl vskutku rozhodnut neukázat ho nikomu jinému. Neměl ani potuchy o ironii celé situace, o promarněné šanci, která byla vzácnější než každý rok se opakující setkání Pasáčka a Přadleny odloučených Nebeskou řekou.

Ocú se otočila k Hjógovi a řekla: „Vypadá to, že má dopis pro Sukekuróa."

„Šel špatným směrem, že? Naštěstí to není moc daleko." Zavolal si k sobě Ioriho a vysvětlil mu, kudy jít. „Jdi podél řeky, a až dojdeš na první rozcestí, zahni doleva a vydej se nahoru do kopce. Dorazíš k místu, kde se silnice sbíhají, a po pravé straně uvidíš dvě vysoké borovice. Dům, který hledáš, bude nalevo přes silnici."

„A dej si pozor, ať tě zas neočaruje liška," dodala Ocú.

Iori opět nabyl sebevědomí. Když už utíkal podél řeky, ještě se otočil a poděkoval jim. Když dorazil na rozcestí, otočil se a zakřičel: „Tady doleva?"

„Přesně tak," odpověděl mu Hjógo. „Je tma, tak buď opatrný." Spolu s Ocú ho ještě z mostu chvíli pozorovali. „To je ale zvláštní kluk," řekl Hjógo.

„Ano, ale zdá se být docela bystrý." V duchu ho porovnávala s Džótaróem, který byl jen o něco starší než Iori, když ho viděla naposledy. Teď mu je už určitě tak sedmnáct, přemítala. Zajímalo ji, jaký asi je, a srdce se jí svíralo, jak toužila po Musašim. Jak strašně

dlouho o něm už ani neslyšela! Ačkoliv si už zvykla na život plný utrpení, jež způsobuje láska, doufala, že nyní, když opustila Edo, by ho mohla někde potkat.

„Pojďme dál," řekl rázně Hjógo jak sobě, tak Ocú. „Dnes večer toho moc neujdeme, ale nesmíme ztrácet čas."

Sútra

1

„Co to děláte, bábi? Cvičíte se v psaní?" Džúró měl zvláštní výraz, nebylo jasné, zda to obdivuje, anebo je šokován.

„Á, to jsi ty," řekla trochu rozčileně Osugi.

Sedl si vedle ní a zamumlal: „Opisujete sútru, co?" Odpovědi se mu ale nedostalo. „Copak už nejste dost stará na to, abyste se musela pořád cvičit v psaní? Nebo se snad v příštím životě chcete stát učitelkou kaligrafie?"

„Bud' zticha. Aby mohl člověk opisovat posvátné texty, musí dosáhnout stavu prázdné mysli. Na to je nejlepší samota. Proč nejdeš pryč?"

„Když jsem tak pospíchal domů, jen abych vám řekl, co se dnes stalo?"

„To může počkat."

„Kdy to dokončíte?"

„Musím vložit do každého znaku duch Buddhova probuzení. Trvá mi tři dny, než udělám jednu kopii."

„To jste dost trpělivá."

„Tři dny nejsou nic. Letos v létě udělám desítky kopií. Přisahala jsem, že než zemřu, udělám jich tisíc. Věnuju je těm, kteří nemilují dostatečně své rodiče."

„Tisíc kopií? To je hodně."

„Je to moje zbožná přísaha."

„No, nejsem na to zrovna hrdej, ale myslím, že se ke svým rodičům taky nechovám moc uctivě, stejně jako všichni ostatní tady. Dávno na ně už zapomněli. Jediný člověk, který má rád svou matku a otce, je náš předák."

„Žijeme ve smutném světě."

„Cha, cha. Když vás to tak trápí, tak to asi taky máte syna budižkničemu."

„Nerada to říkám, ale můj syn mi způsobil hodně zármutku. Proto jsem složila tu přísahu. Tohle je Súra o velké rodičovské lásce. Každý, kdo se nechová dobře ke svým rodičům, by si ji měl přečíst."

„Vy opravdu dáte kopii toho, co opisujete, tisíci lidem?"

„Když prý zasadiš jedno semínko probuzení, můžeš změnit stovku lidí. A pokud jedno semínko probuzení vyrostе ve stovce srdcí, pak může být zachráněno deset milionů duší." Odložila štětec, vzala do ruky hotovou kopii a podala ji Džúróovi. „Vezmi si ji. A přečti si ji, až budeš mít čas."

Vypadala tak zbožně, že Džúró málem vyprskl smíchy, ale nakonec se ovládl. Překonal se a nestrčil tu kopii jen tak do kimona jako všechno ostatní, ale uctivě ji pozvedl k čelu a položil si ji na klín.

„Poslyšte, bábi, opravdu nechcete vědět, co se dnes stalo? Možná vaše víra v Buddhu přináší ovoce. Potkal jsem někoho zvláštního."

„Kdo to byl?"

„Mijamoto Musaši. Viděl jsem ho u řeky Sumida, jak vystupoval z přívozu."

2

„Ty jsi viděl Musašiho? A proč jsi mi to neřekl?" Prudce odstrčila psací stůl. „Jsi si jistý? Kde je teď?"

„Uklidněte se. Váš starý Džúró nedělá věci napůl. Když jsem zjistil, kdo to je, šel jsem za ním. Neviděl mě. Šel do hostince v Bakuročó."

„Takže je někde poblíž?"

„No, není to tak úplně blízko."

„Možná to tak nepřipadá tobě, ale mně ano. Hledala jsem ho po celé zemi." Vyskočila a ze skříně vyndala krátký meč, který patřil její rodině již po generace.

„Odved' mě tam," nařídila mu.

„Teď?"

„Ovšem že teď."

„Myslel jsem, že jste trpělivá, ale... Proč tam musíte jít hned teď?"

„Na setkání s Musašim jsem připravena kdykoliv. Pokud mě zabije, můžeš poslat moje tělo mé rodině v Mimasace."

„Nemohla byste počkat, až se vrátí předák? Pokud odejdeme jen tak, dostanu akorát vynadáno."

„Ale Musaši by mohl jít někam jinam."

„O to se nestrachujte. Poslal jsem tam jednoho muže, aby na něj dával pozor."

„Můžeš mi zaručit, že Musaši odtamtud neuteče?"

„Cože? Prokazují vám laskavost a vy chcete, abych se vám tu zavazoval? Tak dobře. Ručím za to. Naprosto. Podívejte, bábi, teď byste se měla raději uklidnit, sednout si a opisovat tu svoji sůtru."

„Kde je Jadžibei?"

„Na cestě do Čičibu se svou náboženskou skupinou. Nevím, kdy se přesně vrátí."

„Nemůžu si dovolit čekat."

„Pokud je tomu tak, proč nepošlete pro Sasakiho Kodžiróa? Mohla byste si s ním o tom promluvit."

Druhý den ráno dostal Džúró nové zprávy o Musašim. Šel za Osugi a řekl jí, že se Musaši přestěhoval z hostince do domu brusiče mečů.

„Vidíš? Já jsem ti to říkala," prohlásila Osugi. „Nemůžeš očekávat, že bude na jednom místě navěky. Brzy bude zase pryč." Seděla u svého psacího stolu, ale za celé dopoledne nenapsala ani řádek.

„Musaši nemá křídla," ujišťoval ji Džúró. „Bud'te v klidu. Koroku jde dnes za Kodžiróem."

„Dnes? Copak jsi za ním neposlal někoho už včera? Řekni mi, kde bydlí. Půjdu za ním sama."

Začala se připravovat k odchodu, ale Džúró najednou zmizel, a tak se musela na cestu zeptat několika sluhů. Jelikož za poslední dva roky opustila dům jen zřídkakdy, neznala město příliš dobře.

3

„Kodžiró bydlí u Iwama Kakubeie," řekl jeden sluha.

„Kakubei je vazal rodu Hosokawa, ale jeho soukromá rezidence je na silnici Takanawa," řekl druhý.

„Je to asi v půli cesty do svahu Isarago. Kdokoliv vám řekne, kde to je."

„Pokud nebudete vědět, ptejte se po Cukinomisaki. To je druhé jméno pro kopec Isarago."

„Ten dům lehce poznáte, protože má svítivě červenou bránu. Je to jediný dům v okolí s červenou bránou."

„Dobře, rozumím," řekla Osugi, ale nelíbilo se jí, že s ní mluví, jako by byla hloupá nebo senilní. „Nezdá se mi to nijak těžké, tak už

vyrazím. Postarejte se tu o všechno, zatímco budu pryč. A dávejte pozor na oheň. Nechci, aby to tu shořelo, než se Jadžibei vrátí." Obula si sandály, ujistila se, že má svůj meč, popadla pevně hůl a vyrazila.

O chvíli později se objevil Džúró a ptal se, kde je.

„Ptala se nás, jak se dostane ke Kakubeiovu domu, a hned odešla."

„Co naděláte se starou tvrdohlavou ženskou?" A zavolal směrem k mužským ubikacím: „Koroku!"

Koroku přestal hrát kostky a okamžitě se ozval.

„Včera v noci jsi měl jít za Kodžiróem, ale pak jsi to odložil. A teď se podívej, co se stalo. Ta stará ženská za ním šla sama."

„Co?"

„Až se šéf vrátí, všechno mu vyžvaní."

„To máš pravdu. A s tou svou výřečností mu zase nakecá, jak jsme strašný."

„Jo. Kdyby jen mohla chodit tak dobře, jako mluví, ale je hubená jak tyčka. Jestli ji srazí kůň, bude to její konec. Nerad tě prosím, ale měl bys jít za ní a postarat se, aby se v pořádku vrátila."

Koroku vyběhl a Džúró se uchýlil do rohu svého pokoje. Přemýšlel, jak je to celé absurdní. Byla to velká místnost, přibližně devět na dvanáct metrů. Podlaha byla pokryta tenkou, jemně utkanou rohoží a všude kolem ležely různé meče a jiné zbraně. Na hřebících visely ručníky, kimona, spodní prádlo, hasičské přilby a další věci, které takoví povaleči potřebují. Avšak dvě věci se tam vyjímaly. Jasně barevné kimono s podšívkou z červeného hedvábí a zlatě lakovaný stojan na zrcadlo, přes který bylo kimono přehozeno. Tyto dvě věci zde byly na rozkaz Kodžiróa. Ten vysvětlil Jadžibeiovi, poněkud záhadně, že když žije několik mužů v jednom pokoji bez náznaku čehokoli ženského, jsou náchylní k vzájemným rvačkám, čímž plýtvají energií potřebnou na smysluplné bitvy.

„Ty podvádíš, neráde!"

„Kdo podvádí? Ty ses zbláznil."

Džúró pohrdavě pohlédl na hráče a pohodlně se usadil. Uprostřed toho hluku nebylo vůbec možné usnout, ale nehodlal se snížit k tomu, aby se přidal k hráčům, kteří hráli kostky a karty.

4

Když zavřel oči, uslyšel něčí hlas, jak říká: „Dneska je to nanic. Nemám vůbec štěstí.“ Nešťastník, jehož oči značily naprostou porážku, hodil na zem polštář a ulehl vedle Džúróa. Pak se k nim přidal další, a pak další a ještě jeden.

„Co to je?“ zeptal se jeden z nich a natáhl se po kusu papíru, který vypadl z Džúróova kimona. „To je přece sútra. K čemu někdo jako ty nosí sútru?“

Džúró pootevřel jedno oko a líně řekl: „Jo tohle? To opsala bábi. Řekla mi, že přísahala, že jich opíše tisíc.“

„Ukaž mi to,“ řekl další a natáhl se po ní. „Ty taky ničemu nerozumíš. Je to napsaný moc hezky, čitelně. Přečetlo by to i dítě. Ke každému znaku je připojeno čtení.“

„Chceš tím říct, že bys to přečetl i ty?“

„Samozřejmě. Je to hračka.“

„Tak dobře, posloucháme. A zpívej to pěkně jako mnich.“

„Děláš si srandu? To není písnička.“

„To je jedno. Dřív se sútry zpívaly. I Buddhovy chvalo zpěvy se tak začínaly. Poznáš přece chvalozpěv, když ho slyšíš, ne?“

„Tahle slova nemůžeš zpívat na melodii chvalozpěvu.“

„Tak si vyber melodii, jakou chceš.“

„Zpívej ty, Džúró.“

Džúró ležel na zádech, povzbuzen nadšením ostatních, otevřel sútru a začal:

„SÚTRA O VELKÉ RODIČOVSKÉ LÁSCE

*Toto jsem slyšel,
když byl jednou Buddha
na posvátné Supí hoře
ve městě královských paláců,
kde hovořil k bódhisattvům a svým žákům.
Shromáždily se zástupy mnichů a mnišek
a rovněž laiků obojího pohlaví,
všechny nebeské bytosti, dračí božstva a démoni,
aby si vyslechli slovo Buddhova zákona.
Shromáždili se kolem nefritového trůnu
a dívali se zpříma
do posvátné tváře.“*

„Co to znamená?"

„Když říká mnišky, jsou to ty samé mnišky, jak je známe dnes? Slyšel jsem, že některé mnišky z Jošiwary si začaly pudrovat obličej našedo a dají ti za míň, než kdybys šel do bordelu..."

„Ticho!"

„*Tehdy Buddha*

učil o zákoně řka:

Vy všichni dobří muži a dobré ženy,

přiznejte svůj dluh za soucit vašich otců,

přiznejte svůj dluh za lítost vašich matek,

protože lidský život na tomto světě

je řízen zákonem příčiny a účinku

a rodiči jako počátkem všeho."

„Je to o tom, že bys měl být hodný na mámu a tátu. To jsi už slyšel milionkrát."

„Pššt!"

„Zpívej dál. Budeme už zticha."

5

„*Bez otce nezrodí se dítě,*

bez matky nemůže dítě růst.

Duch pochází z otcova sémě

a tělo roste v matčině lůně."

Džúró na chvíli přestal, aby se lépe uvelebil a podloubal se v nose. Poté zas pokračoval.

„*Kvůli tomuto poutu*

nelze lásku matky k dítěti

přirovnat k ničemu z tohoto světa. "

Džúró si všiml, že jsou všichni potichu, a zeptal se: „Posloucháte mě?"

„Ano. Pokračuj."

„*Od chvíle, kdy se jí dostane*

dítě do lůna,

během cesty dlouhé devět měsíců

při chůzi, vsedě, ve spánku

sužována je utrpením.

Přestane mít zájem o jídlo, pití a ošacení,

myslí jen na bezpečné narození."

„Už mě to unavilo," stěžoval si Džúró. „To už stačí, ne?"

„Ne. Zpívej dál. My tě posloucháme."

„Měsíce se naplní a dny sečtou,

v den zrození se přizpějí vítr

příčinného vznikání.

Matčiny kosti jsou zmítány v bolestech,

i otec se chvěje strachy,

příbuzní a sloužící jsou plni obav.

Když dítě se narodí a spočine na trávě,

radost otce a matky nezná mezí.

Vyrovná se nadšení nuzné ženy,

jež nalezne všemocný, čarovný drahokam.

Když dítě vydá první hlásek,

matka cítí, že i ona je znovu zrozena.

Její hrud' se stane místem jeho odpočinku,

její kolena místem, kde si bude hrát,

její ňadra zdrojem potravy,

její láska jeho životem.

Bez matky se dítě neobleče ani nevysleče.

I když matka hladoví,

bere si jídlo od úst a dává je dítěti.

Bez matky nemůže dítě růst."

„Co se děje? Proč jsi přestal?"

„Počkejte chvíliku."

„Koukejte na něj. Brečí jak malý dítě."

„Drž hubu!"

Celé to začalo jako legrace, chtěli zabít čas. Ale význam těch slov je pohlcoval. Třem nebo čtyřem z nich zmizel z tváře úsměv a dívali se zasněně do dálky.

„Matka chodí do sousední vsi pracovat,

nosí vodu, rozdělává oheň,

tluče zrna, vyrábí mouku.

Večer, než se vrátí,

předtím, než dojde domů,

už slyší nárek svého dítěte

a je přemožena láskou k němu.

Její prsa dmou se, srdce nařiká,

mléko vytéká, nemůže to již vydržet,

utíká rychle domů.

*Dítě, když vidí matku z dálky přicházet,
natahuje se a třese hlavičkou,
volá na ni.
Matka se naklání
a chytá dítě za ruce,
líbá je,
není na světě větší lásky.
Když dosáhne dítě dvou let,
opustí matčinu hrud',
avšak bez otce by nevědělo, jak oheň pálí,
bez matky by nevědělo,
že nůž uříznout prsty dovede.
Když mu jsou tři, je odstaveno a naučí se jíst.
Bez otce by se nenaučilo, že jed zabíjí,
bez matky by se nedozvědělo, že léky léčí.
Když rodiče jdou do jiných domů
a dostane se jim skvělých lahůdek,
nejedí a schovávají si jídlo do kapes,
berou je domů, aby udělali radost svému dítěti."*

6

„Ty zase brečíš?"

„Já si nemůžu pomoci. Právě jsem si na něco vzpomněl."

„Nech toho, nebo začnu taky."

Sentimentalita vůči rodičům byla mezi těmito muži zapovězena. Vyjádřit synovskou náklonnost bylo jako přiznat slabost, zženštilost nebo ještě něco horšího. Ale stárnoucí srdce Osugi by bylo při pohledu na ně nadšeno. Možná se sútra prostřednictvím prostého jazyka dotýkala přímo jejich podstaty.

„To je všechno? Dál už to nepokračuje?"

„Je toho ještě hodně."

„Tak pokračuj."

„Počkejte chvíli."

Džúró vstal, hlasitě si vyprázdnil nos a opět se usadil, aby dozpíval zbytek textu.

„Dítě roste.

*Otec mu přinese oblečení,
matka češe jeho vlasy.*

*Rodiče mu dávají to nejhezčí, co mají,
sami se spokojí se starým, opotřebeným.
Dítě se ožení
a přivede si do domu cizí ženu.
Rodiče se mu vzdálí.
Novomanželé touží po soukromí,
zůstávají sami ve svém pokoji,
šťastně spolu rozprávějí."*

„Tak to na světě chodí," řekl jeden z mužů.

*„Rodiče zestárnou,
ochabnou na duchu, ubude jim sil.
Dokážou se jen o své dítě opřít
a o jeho ženu, aby jim pomohla.
Ale dítě k nim už nepřichází,
ani v noci, ani ve dne.
V jejich pokoji je chladno,
prýč je příjemné rozprávění.
Jsou osamělí jak v cizím domě,
trápí se, volají své dítě.
V devíti případech z desíti nepřichází,
dítě se nesnaží jim sloužiti.
Množí se v něm zloba a hanobí je,
říká, že lepší by bylo, aby zemřeli,
než by všem na světě na obtíž setrvali.
Rozplakali se a napomenuli ho:
Když jsi byl maličký, bez nás by ses nenarodil,
bez nás bys ani nevyrostl.
Jak teď jen..."*

Džúró náhle přestal zpívat a odhodil text stranou. „Já už nemůžu. Ať to radši čte někdo jiný."

Ale nikdo ho nemohl zastoupit. Leželi na zádech, na břiše, seděli s hlavou zavěšenou mezi koleny, a všichni měli v očích slzy jako malé děti.

Doprostřed této nezvyklé scény vešel Sasaki Kodžiró.

Krvavá sprška

1

„Jadžibei tady není?“ zeptal se Kodžiró hlasitě.

Hráči byli tak zabráněni do hry a ti, co plakali, byli tak pohrouženi do vzpomínek z dětství, že mu nikdo neodpověděl.

Přišel k Džúróovi, který ležel na zádech a předloktí měl zkřížená na očích. Řekl mu: „Můžu se zeptat, co se děje?“

„Promiňte, já nevěděl, že jste to vy, pane.“ Všichni rychle vstávali, otírali si oči a pokorně se klaněli svému šermířskému mistrovi.

„Vy brečíte?“ zeptal se.

„Hm, jo. Chci říct ne.“

Zatímco se ostatní kvapně vzdálili, vyprávěl Džúró o svém náhodném setkání s Musašim, a byl šťastný, že to odvede Kodžiróovu pozornost od rozpoložení mladých mužů. „Jelikož tu předák není,“ řekl, „nevěděli jsme, co dělat, a tak se Osugi rozhodla jít za vámi.“

Kodžiróovy oči jasně zazářily. „Musaši přespává v hostinci v Bakuročó?“

„Byl tam, ale teď bydlí v domě Zušina Kósukeho.“

„Zajímavá náhoda.“

„Opravdu?“

„Poslal jsem Zušinovi svoje Dlouhé bidlo, aby mi ho nabrousil. Měl by s tím být už hotov. Chtěl jsem si ho dnes vyzvednout.“

„Vy jste tam už byl?“

„Ještě ne. Chtěl jsem se nejdříve zastavit tady.“

„Tak to je štěstí. Kdybyste se tam teď zjevil, Musaši by na vás možná rovnou zaútočil.“

Toho večera na válečné poradě vyjádřil Kodžiró názor, že není důvod čekat, až se Jadžibei vrátí. On sám poslouží Osugi jako sekundant a ona se bude moct konečně pomstít. Džúró a Koroku chtěli jít také, ale spíše kvůli cti než pomoci. Ačkoliv věděli, že Musaši má pověst vynikajícího bojovníka, nedokázali si představit, že by se mohl vyrovnat jejich učitel.

Avšak toho dne se už nedalo nic dělat. Ze všeho toho nadšení byla Osugi k smrti unavená a bolela ji záda. Rozhodli se, že svůj plán vykonají následujícího dne.

2

Druhý den odpoledne se Osugi vykoukala ve studené vodě, načernila si zuby a nabarvila vlasy. Za soumraku se začala připravovat na svou bitvu. Nejdříve si oblékla bílou róbu, kterou si koupila, aby v ní byla jednou pohřbena, a kterou s sebou celá léta všude nosila. Pro štěstí si ji nechala orazítkovat v každé svatyni a v každém chrámu, který navštívila - ve svatyni Sumijoši v Ósace, svatyni Ojama Hačiman, v chrámu Kijomizu v Kjótu, chrámu Kannon v Asakuse a v nespočtu méně slavných náboženských míst po celé zemi. Róba tak vypadala jako batikované kimono. Osugi se v ní cítila bezpečněji, než kdyby měla brnění.

Pod pás si schovala dopis pro Matahačiho a kopii *Sútry o rodičovské lásce*. Měla ještě jeden dopis, který vždy nosila v malém váčku. V něm bylo napsáno:

Ačkoliv jsem stará, stalo se mi osudem projít celou zemi, abych mohla vykonat svou velkou věc. Mohu ale být zabita mým úhlavním nepřítelem, nebo mohu zemřít na nějakou nemoc. Má-li to být můj osud, žádám úředníky a lidi dobré vůle, aby použili tyto peníze na převoz mého těla domů. Osugi, vdova po Hon 'idenovi, Jošino, provincie Mimasaka.

Zavěsila si meč, oblékla bílé nohavice, bezprsté rukavice, pás, který držel kimono bez rukávů, a byla téměř připravena. Na psací stůl položila mísu vody, klekla si před ni a řekla: „Jdu.“ Poté zavřela oči, nehybně seděla a své myšlenky směřovala k strýčku Gonovi.

Džúró pootevřel posuvné dveře a nakoukl dovnitř. „Jste připravena?“ zeptal se. „Už bychom měli vyrazit. Kodžiró už čeká.“

Přidala se k ostatním a šla před domácí svatýňku, kterou pro ni nechali udělat. Koroku vzal ze stolu šálek, vložil ho Osugi do ruky a opatrně ji nalil sake. Totéž poté udělal i pro Kodžiróa a Džúróa. Když všichni dopili, zhasli lampu a vyšli.

Několik Hangawarových mužů se dožadovalo, aby mohli jít s nimi, ale Kodžiró je odmítl, neboť větší skupina lidí by pouze upoutávala pozornost a mohlo by k něčemu dojít.

Když vycházeli z brány, zavolal na ně jeden muž, aby počkali. Dvěma oblázky nad nimi vykřesal několik jisker pro štěstí. Venku pod oblohou posetou mraky zpívali slavíci.

3

Jak procházeli tmou, tichými ulicemi se ozýval štěkot psů, kteří snad instinktivně vycítili, že tito čtyři lidé jdou vykonat něco hrozivého.

„Co to je?“ zeptal se Koroku a dlouze se díval dozadu.

„Viděl jsi něco?“

„Někdo jde za námi.“

„Asi někdo z domu,“ řekl Kodžiró. „Všichni dychtili po tom, aby mohli jít s námi.“

„Mají rvačky raději než jídlo.“

Zahnuli za roh, Kodžiró se zastavil pod okapem jednoho domu a řekl: „Tady někde je Kósukeho dílna, že?“ Nyní už jen šeptali.

„Je dál v ulici, na druhé straně.“

„Co budeme teď dělat?“ zeptal se Koroku.

„Pokračovat podle plánu. Vy tři se schováte tady ve tmě. Já půjdu rovnou k mečířovi.“

„Co když se Musaši pokusí proklouznout zadními dveřmi?“

„Nemějte strach. Mně neuteče, stejně jako já neuteču jemu. Kdyby utekl, byl by s ním jako s šermířem konec.“

„Stejně bychom se možná měli rozmístit kolem domu z druhé strany, kdyby chtěl něco podniknout.“

„Dobře. A od teď, ka, jak jsme se domluvili. Přivedu Musašiho ven, a až se přiblížíme k Osugi, vytáhnu meč a tím ho překvapím. V tu chvíli vyjde Osugi a zaútočí.“

Osugi byla vděčností celá bez sebe. „Děkuji vám, Kodžiró. Jste na mne tak hodný. Musíte být převtělením velkého Hačimana.“ Sepjala ruce a uklonila se, jako by stála skutečně před samotným bohem války.

Kodžiró nepochyboval, že dělá správnou věc. Žádný obyčejný smrtelník by si nedokázal představit, do jaké míry se cítil jako hotové ztělesnění spravedlnosti v okamžiku, kdy přistupoval ke dveřím obchodu.

Když byli Musaši a Kodžiró velmi mladí, plni nadšení dokazovat svou nadřazenost, nebyl mezi nimi ani náznak nepřátelství. Byla mezi nimi samozřejmě rivalita, ale pouze taková, která se vyskytuje mezi dvěma stejně silnými bojovníky. Později ale Kodžiró trápilo vidět, jak se Musaši postupně stává známým šermířem. Musaši uznával Kodžiróovy mimořádné schopnosti, i když nikoli charakter,

a vždy se k němu choval obezřetně. Jak ale léta plynula, v některých věcech mezi nimi nepanovala shoda, ať už šlo o osud Jošiokovy školy, o Akemi nebo o starou vdovu z rodiny Hon'iden. Smíření už nebylo možné.

A nyní, kdy se Kodžiró stal ochráncem Osugi, jevílo se vše jako neklamně znamení osudu.

4

„Kósuke!" zaklepal Kodžiró lehce na dveře. „Jste vzhůru?" Pouze světlo procházející škvírou ve dveřích naznačovalo, že uvnitř někdo je.

Za chvíli se ozval nějaký hlas a zeptal se: „Kdo je tam?"

„Iwama Kakubei vám dal k nabroušení můj meč. Jdu si tedy pro něj."

„Myslíte ten dlouhý? Ten je váš?"

„Otevřete mi, ať se můžu podívat."

„Počkejte chvíli."

Dveře se pootevřely a ti dva tu nyní stáli tváří v tvář. Kósuke mu ale zatarasil cestu a stroze řekl: „Meč ještě není hotov."

„Aha." Kodžiró se prosmýkl kolem Kósukeho a usadil se na schod vedoucí do podniku. „A kdy bude hotov?"

„No..." Kósuke se drbal na tváři a jeho obličej vypadal ještě otráveněji.

Kodžiró měl pocit, že si z něj dělá legraci. „Nemyslíte si, že to trvá už moc dlouho?"

„Řekl jsem Kakubeiovi jasně, že nemůžu slíbit, kdy bude hotov."

„Já ho už ale potřebuji."

„V tom případě si ho zas vezměte."

„Cože?" Kodžiró byl v šoku. Řemeslníci takto nemluvili se samuraji. Avšak místo aby se snažil zjistit, co vězí za tím chováním, došel k závěru, že jeho návštěva byla očekávaná. Pomyslel si, že nejlepší bude, když zareaguje rychle, a tak řekl: „Mimochodem, prý u vás bydlí Mijamoto Musaši z Mimasaky."

„Kde jste to slyšel?" řekl Kósuke a vypadal nervózně. „Je to tak, bydlí tu."

„Nevadilo by vám, kdybyste ho zavolal? Neviděl jsem ho již velmi dlouho, naposledy v Kjótu."

„Jak se jmenujete?"

„Sasaki Kodžiró. Bude vědět, kdo jsem."
„Řeknu mu, že jste tady, ale nevím, jestli se s vámi bude moci sejít."
„Počkejte chvíli."
„Ano?"
„Možná bych to měl vysvětlit. Náhodou jsem v domě knížete Hosokawy slyšel, že tady bydlí muž odpovídající Musašiho popisu. Chtěl jsem si s ním trochu popovídat a popít."
„Dobře." Kósuke se otočil a šel do zadní části domu.
Kodžiró přemýšlel, co udělá, když Musaši odmítne. Napadala ho dvě nebo tři řešení, ale než se stačil rozhodnout, vyděsil ho šilený výkřik.

5

Kodžiró vyskočil, jako by ho někdo prudce kopl. Přepočítal se. Musaši ho prokoukl a navíc ještě určitě vyklouzl zadními dveřmi, obešel dům a někoho napadl. Ale kdo to vykřikl? Osugi? Džúró? Koroku?

„Jestli je to tak..." pomyslel si Kodžiró vztekle, když vyběhl do ulice. Svaly měl napjaté, krev se mu zpěníla a během chvíle byl připraven na cokoliv. „Stejně se s ním musím dříve nebo později utkat," pomyslel si. To věděl již od onoho dne na hoře Hiei. Ta chvíle nyní přišla! Kodžiró přísahal, že jestli Musaši Osugi zabil, bude jeho krev obětí za věčný život její duše.

Ušel několik kroků a tu zaslechl, jak ho někdo volá.

„Koroku, jsi to ty?"

„Na... na... napadl mě."

„Džúró! Kde je Džúró?"

„Jeho taky."

„Kde je?" Než stačil získat odpověď, všiml si Džúróa, jak leží zakrvácený několik metrů od něho. I Kodžiró začal mít obavy o vlastní bezpečnost, tak ze sebe vychrlil: „Koroku! Kterým směrem Musaši utekl?"

„Ne... Musaši... ne." Koroku nebyl schopen zvednout hlavu a kroutil jí ze strany na stranu.

„Co to říkáš? To vás nenapadl Musaši?"

„Ne... ne... Musa..."

„Kdo tedy?"

To byla otázka, na kterou už Koroku neodpověděl.

Kodžiró si nevěděl rady. Přiběhl k Džúróovi a popadl ho za rudý límec kimona. „Džúró, řekni mi, kdo to byl? Kterým směrem šel?"

Ale Džúró, místo aby odpověděl, se naposledy plačtivě nadechl a řekl: „Mami... promiň... neměl jsem..."

„O čem to mluvíš?" zasupěl Kodžiró a pustil ho.

6

„Kodžiró! Kodžiró, jste to vy?"

Běžel směrem, odkud přicházel Osugin hlas, a uviděl tu starou ženu ležet bezmocně v kanálu. Na obličeji a ve vlasech měla slámu a slupky od zeleniny. „Dostaňte mě odsud," prosila ho.

„Co děláte v té špinavé vodě?"

Kodžiróův hlas zněl spíše rozčileně než soucitně. Popadl ji a odnesl na cestu, kde se okamžitě zhroutila na zem.

„Kam ten muž šel?" zeptala se přesně na to, na co se jí chtěl sám zeptat.

„Jaký muž? Kdo vás napadl?"

„Nevím přesně, co se stalo, ale jsem si jista, že to byl ten muž, co šel za námi."

„Zaútočil náhle?"

„Ano! Zničehonic. Nemohli jsme ani cokoliv říct. Vyskočil ze tmy a nejdřív napadl Džúróa. A Koroku byl ve chvíli, kdy vytáhl meč, už také zraněn."

„Kterým směrem šel?"

„Odhodil mě stranou, takže jsem ho ani neviděla, ale slyšela jsem kroky tamhle tím směrem." Ukázala k řece.

Kodžiró přeběhl přes opuštěné místo, kde se konaly trhy s koňmi, přiběhl k hrázi v Janagihare a rozhlédl se. Trochu dále viděl hromady dříví, světlo a lidi.

Když se k nim přiblížil, zjistil, že to jsou nosiči nosítek. „Mí dva společníci byli napadeni," řekl. „Chci, abyste je odvezli do domu Hangawary Jadžibeie v tesařské čtvrti. Je s nimi ještě stará žena, tu vezměte také."

„Napadli je zloději?"

„Jsou tady někde zloději?"

„Je jich tu spousta. Musíme si dát pozor."

„Ať to byl kdokoliv, musel přiběhnout od tamtoho rohu. Neviděli

jste někoho?"

„Myslíte teď?"

„Ano."

„Raději pojďme," řekl nosič. Spolu s ostatními popadl nosítka a připravili se na cestu.

„A co peníze?"

„Zaplaceno dostanete v domě."

Kodžiró projel rychle očima břeh řeky a okolí hromad s dřívím a rozhodl se, že udělá nejlépe, když se vrátí do Jadžibeiova domu. Bez Osugi stejně nemělo smysl sejít se s Musašim. Také mu nepřipadalo moudré, aby se s ním sešel v tomto stavu.

Vydal se zpět a došel k protipožárnímu pruhu, podél jehož jedné strany rostla řada paulovnií. Chvilí se na ně díval, a když se otočil, uviděl mezi stromy záblesk čepele. Než poznal, co to je, spadlo ze stromu několik listů. Meč mířil na jeho hlavu.

7

„Zbabělče!" vykřikl Kodžiró.

„Já že jsem zbabělec?" odpověděl hlas a meč se podruhé zableskl.

Kodžiró se prudce otočil a uskočil dozadu. „Pokud jste to vy, Musaši, proč se neuchýlíte k řádnému..." Než to stačil doříct, mířil na něj meč znovu. „Kdo jste?" křičel. „Nespletl jste si mě s někým?"

Úspěšně se vyhnul třetí ráně, a útočník pochopil, že se namáhá zbytečně. Změnil tedy taktiku a s nataženým mečem kráčel dopředu. Oči mu jen hořely. „Drž hubu!" hřímal. „S nikým si tě nepletu. Když ti řeknu své jméno, možná ti oživím paměť. Jsem Hódžó Šinzó."

„Jsi jedním z Obatových studentů, že?"

„Urazil jsi mého mistra a zabil několik mých druhů."

„Podle pravidel mě můžete kdykoli vyzvat. Sasaki Kodžiró si nehraje na schovávanou."

„Zabiju tě."

„Tak to zkus."

Zatímco Kodžiró pozoroval, jak se přibližuje, mlčky si uvolnil horní část kimona a pravou ruku položil na meč. „Tak pojď!" vykřikl.

Pod tíhou této výzvy Šinzó nechtěně zaváhal, malinko klopýtl. Kodžiró se předklonil, jeho ruka vystřelila jako luk a ozvalo se zazvonění kovu. Vzápětí jeho meč zajel prudce zpět do pochvy.

Objevil se pouze tenký záblesk světla.

Šinzó ještě stál, nohy od sebe. Ačkoliv bylo jasné, že je zraněn, nebyla na něm ani stopa krve. Meč měl stále natažený před sebou v úrovni očí, ale jeho levá ruka se dotýkala krku.

„Ho!“ Zalapání po dechu se ozvalo před i za zraněným studentem. Jedno patřilo Kodžiróovi, druhé muži, který se objevil za Šinzóem. Ty kroky a hlas Kodžiróa donutily, aby se raději ukryl ve tmě.

„Co se stalo?“ volal Kósuke. Natáhl se, aby Šinzóa podepřel, ale ten mu celou svou tíhou padl do náruče. „To vypadá špatně!“ křičel Kósuke. „Pomoc! Pomozte mi někdo!“

Kus masa, velký jako lastura, odpadl ze Šinzóova krku. Krev prýstící z rány stékala v proudech na Kósukeho paži a prosákla celým kimonem.

Marná práce

1

Bác! Další zelená slíva spadla ze stromu v tmavé zahradě. Musaši si toho nevšímal. Pokud ji vůbec slyšel. V jasném, byť mihotavém světle lampy vypadaly jeho rozčuchané vlasy uroasaně, postrádaly svůj přirozený lesk a malinko nazrzlou barvu.

„Jak je to těžké s tím dítětem!“ stěžovala si často jeho matka. Jeho tvrdohlavost, která ji přiváděla až k pláči, k němu patřila stejně tak jako skvrna na hlavě, kterou mu v dětství způsobil hnisavý zánět.

Hlavou mu teď probíhaly vzpomínky na matku, jeho obličej se chvílemi velmi podobal jejímu.

Před nějakou chvílí přišel Kósuke ke dveřím, chvíli váhal a poté zavolal: „Stále pracujete? Je tu muž jménem Sasaki Kodžiró a chtěl by se s vámi vidět. Chcete s ním mluvit, nebo mu mám říct, že už spíte?“

Musašimu se zdálo, že se Kósuke zeptal ještě jednou, ale nebyl si jistý, jestli mu odpovéděl.

Stolek, Musašiho kolena i podlaha byly pokryty dřevěnými odřezky a třískami. Snažil se dokončit sošku Kannon, kterou slíbil Kósukemu výměnou za meč. Jeho úkol byl o to náročnější, že Kósuke měl speciální přání. Byl to muž, který jasně věděl, co chce.

Když Kósuke vyndal ze skříně čtvrtmetrový špalek a opatrně mu ho podal, Musaši zjistil, že musí být šest set nebo sedm set let starý.

Kósuke s ním zacházel jako s nesmírnou cenností. Pocházel totiž z chrámu z osmého století u hrobky prince Šótokua v Šinaze. „Byl jsem tam na výletě," vysvětlil mu, „a právě ho opravovali. Nějací hloupí kněží a tesaři si z těch starých trámů dělali palivové dříví. Nemohl jsem se na to koukat, tak jsem je přiměl, aby mi tento špalek dali."

Dřevo bylo pěkné jak na omak, tak na pohled. Ale fakt, že si ho Kósuke tak nesmírně vážil, jej znervózňoval. Kdyby mu ujela ruka, zničil by něco naprosto nenahraditelného.

Uслыšel ránu, znělo to, jako by zahradní bránu prudce otevřel poryv větru.

2

Musaši pozvedl hlavu od práce a poprvé od chvíle, co začal vyřezávat, si pomyslel: „Nemohl by to být Iori?" a vztyčil hlavu, aby se přesvědčil.

„Na co zíráš?" zakřičel Kósuke na svou ženu. „Nevidíš, že je ten muž těžce raněn? Dejte ho do jakéhokoliv pokoje!"

Muži, kteří přinesli Šinzóa, se okamžitě nabídli k pomoci.

„Máte nějaký alkohol, abychom mu mohli vyčistit tu ránu? Pokud ne, dojdu pro něco domů."

„Dojdu pro doktora."

Když pak zmatek trochu ustal, řekl Kósuke: „Chci vám všem poděkovat. Myslím, že jsme mu zachránili život, už se nemusíme strachovat." Hluboce se všem uklonil.

Musašimu konečně došlo, že se něco stalo a že do toho je zapletený i Kósuke. Oprášil si kolena od třísek a sešel po schodišti stlučeném ze starých truhel, a vešel do místnosti, kde Kósuke a jeho žena hleděli na toho poraněného muže.

„Vy jste stále vzhůru?" zeptal se brusič mečů a poodstoupil, aby mu udělal místo.

Musaši se posadil blízko raněného muže, zahleděl se na něj a zeptal se: „Kdo to je?"

„Samotného mě to překvapilo. Nepoznal jsem ho, dokud jsme ho sem nedonesli. Je to Hódžó Šinzó, syn pana Hódžóa z Awy. Je to velmi oddaný mladý muž, učí se u Obaty Kagenoriho již několik let."

Musaši opatrně zvedl okraj obvazu a prohlédl si ránu, která byla již

vypálena a vyčištěna. Čistě odříznutý kus masa odhalil pulsující tepnu. Stačilo málo a ten muž by byl po smrti. „Kdo to udělal?“ přemýšlel Musaši. Z tvaru rány bylo možno odhadnout, že sek byl proveden technikou letící vlaštovky.

Technika letící vlaštovky, to byla Kodžiróova specialita.

„Vy víte, co se stalo?“ zeptal se Musaši.

„Ještě ne.“

„Já také samozřejmě ne, ale jedno vám říct můžu.“ A sebejistě pokývl hlavou. „To je práce Sasakiho Kodžiróa.“

3

Když se Musaši vrátil zpět do svého pokoje, lehl si na slaměné rohože s rukama pod hlavou a nevšímal si nepořádku okolo sebe. Lůžko měl již rozestlané, ale nešel spát, ačkoliv byl unavený.

Na soše pracoval už skoro čtyřicet osm hodin. Ale jelikož nebyl sochař, postrádal technickou zdatnost, díky níž by vyřešil některé obtížné problémy, ani nebyl tak zručný, aby mohl zahladit některé chyby. Jediné, co měl, byl obraz Kannon v jeho mysli a jeho jediná technika spočívala v tom, že byl netečný k jakýmkoliv vnějším vlivům a snažil se jen co nejlépe vtisknout ten obraz do dřeva.

Někdy si myslel, že socha již nabývá správných tvarů, ale potom se něco pokazilo a objevila se trhlina mezi obrazem v jeho mysli a tím, jak jej zpodoboval. Když už si myslel, že mu jde práce opět dobře, přišla další chyba. Ve chvíli, kdy začal již poněkolkáté, byl ten prastarý kus dřeva už jen deset centimetrů vysoký.

Zaslechl dvakrát zazpívat slavíka, a pak usnul, ale asi jen na hodinu. Když se probudil, jeho tělo překypovalo energií a jeho mysl byla naprosto čistá. Jak se zvedal, pomyslel si: „Tentokrát se mi to podaří.“ Vyšel ke studni v zahradě, omyl si obličej a vypláchl ústa. Poté opět usedl k lampě a s novou chutí se pustil do práce.

S nožem se mu nyní pracovalo jinak. V dřevě samotném cítil staletí historie. Věděl, že pokud nyní nebude opatrný, zbude z něj pouze hromada třísek. Po několik dalších hodin se soustředil na práci s horečnatým úsilím. Za celou dobu se ani jednou nenapil. Začalo svítat, ptáci se dali do zpěvu a všechny dveře v domě, kromě jeho, byly otevřené k rannímu úklidu. Ale jeho pozornost se soustředila jen na hrot nože.

„Musaši, jste v pořádku?“ zeptal se ho jeho hostitel ustaraně, když

otevřel posuvné dveře a vstoupil do pokoje.

„Nejde to," povzdechl si Musaši. Napřimil se a nůž odhodil. Špalík byl nyní velký jen jako palec. Dřevo kolem něj leželo jako napadaný sních.

„Nejde to?"

„Nejde."

„A co dřevo?"

„Je pryč... Nepodařilo se mi ztvárnit bódhisattvu." S rukama za hlavou pociťoval, jak se po nedefinovatelné době strávené někde mezi sebeklamem a probuzením vrací zpět na zem. „Není to k ničemu. Nyní je třeba zapomenout a meditovat."

Lehl si na záda. Když zavřel oči, všechno rozrušení ho opustilo, nahradila je oslepující mlha. Jeho mysl postupně zaplnila jen představa nekonečné prázdnoty.

4

Většina hostů, kteří toho rána opouštěli hostinec, byli koňští handlíři. Vraceli se domů po čtyřdenním trhu, který skončil předešlého dne. Po několik dalších dnů v hostinci moc hostů nebylo.

Když si majitelka všimla Ioriho vystupujícího nahoru po schodech, zavolala na něj.

„Co je?" odpověděl jí Iori. Z místa, kde stál, viděl dobře její obratně zamaskovanou pleš.

„Kam si myslíš, že jdeš?"

„Jdu nahoru za svým učitelem. Stalo se něco?"

„Víc, než si myslíš," odpověděla žena a rozčileně se na něho podívala. „Kdy jsi odsud odešel?"

Iori začal počítat na prstech, a pak odpověděl: „Před předevcírem, myslím."

„Tedy před třemi dny?"

„Ano."

„To sis dal na čas. Co se stalo? Očarovala tě liška, nebo co?"

„Jak to víte? Vy sama jste určitě liška." Smál se své trefné odpovědi a vydal se znovu po schodech nahoru.

„Tvůj učitel už tady není."

„Nevěřím vám." Vyběhl po schodech a brzy se vrátil s vyděšeným výrazem ve tváři. „Přestěhoval se do jiného pokoje?"

„Co je s tebou? Řekla jsem ti přece, že odešel."

„Opravdu je pryč?" V jeho hlase bylo znatelné znepokojení.
„Jestli mi nevěříš, podívej se do knihy. Vidiš?"
„Ale proč? Proč by odcházel před mým příchodem?"
„Protože jsi byl pryč příliš dlouho."
„Ale...ale..." Iori se rozplakal. „Kam šel? Prosím, řekněte mi to."
„Neřekl mi, kam jde. Myslím, že se na tebe vykašlal, protože jsi k ničemu."

Iori vyběhl na ulici. Díval se doleva, doprava, a pak se zadíval na oblohu. Po tvářích mu stékaly slzy.

Žena si podržela hřebenem pleš a začala se chraplavě smát. „Neboj," zavolala na něj. „Dělala jsem si z tebe jen legraci. Tvůj učitel je u brusiče mečů." Sotva domluvila, vešel dovnitř nový host.

5

Iori se pokorně a zdvořile usadil k Musašiho nohám a tiše mu oznámil: „Jsem zpátky."

Hned po příchodu si všiml stísněné atmosféry v celém domě. Třísky nebyly dosud odklizeny a vyhaslá lampa stála tam, kde byla předešlou noc.

„Jsem zpátky," zopakoval Iori opět tiše.

„Kdo to je?" zamumlal Musaši a pomalu otevřel oči.

„Iori..."

Musaši se rychle posadil. Ačkoliv se mu ulevilo, když viděl, že se chlapec v pořádku vrátil, přivítal ho stroze: „Aha, to jsi ty."

„Omlouvám se, že mi to trvalo tak dlouho." Následovalo ticho. „Odpusťte." Ani omluvou, ani zdvořilou úklonou nedosáhl odpovědi.

Musaši si utáhl pás a řekl: „Otevři okno a uklid' pokoj."

Než stačil Iori říct: „Ano, pane," byl pryč.

Musaši šel dolů do pokoje a poptal se, jak se daří raněnému.

„Zdá se, že se to lepší."

„Musíte být unavený. Mám se po snídani vrátit, abyste si mohl odpočinout?"

Kósuke mu odpověděl, že není třeba. „Ale jednu věc bych chtěl udělat," dodal. „Myslím, že bychom měli dát vědět Obatově škole, ale nemám koho tam poslat."

Musaši nabídl sebe nebo Ioriho, a pak se vrátil do svého pokoje, který byl již uklizený. Sedl si a řekl: „Iori, máš odpověď na můj dopis?"

Iori, potěšen tím, že nedostal vynadáno, se usmál: „Ano, nesu odpověď. Je tady." Triumfálně vytáhl ze svého kimona dopis.

„Dej mi ji."

Iori se přisunul po kolenou a podal stočený papír Musašimu.

6

„Je mi líto," psal Sukekuró, „ale pan Munenori, šógunův instruktor, se s vámi nemůže utkat, jak jste ho žádal. Avšak pokud byste nás někdy navštívil z jiného důvodu, je možné, že by vás osobně uvítal v naší škole. Pokud ale opravdu toužíte změřit své síly s někým, kdo ovládá styl Jagjú, myslím, že by bylo nejlepší, kdybyste se utkal s Jagjúem Hjógem. Bohužel vám ale musím oznámit, že Jagjú Hjógo včera odjel, aby mohl být nablízku knížeti Sekišúsaiovi, který je vážně nemocen. Proto vás musím požádat, abyste svou návštěvu odložil na později. Rád vám budu nápomocen při zařizování této záležitosti."

Musaši se při rozvinování svitku usmíval. Iori se cítil již bezpečněji, a tak si pohodlně natáhl nohy a řekl: „Ten dům není v Kobikičó, je až v Higakubo. Je to tam moc velký a krásný, a Kimura Sukekuró mi dal moc dobré věci k jídlu..."

Musaši svým pohledem dával najevo nesouhlas s Ioriho upovídaností. „Iori," řekl vážně.

Chlapec okamžitě zaujal formální pozici a odpověděl: „Ano, pane."

„I kdyby ses ztratil, nepřipadá ti, že tři dny je moc dlouhá doba? Co se stalo?"

„Očarovala mě liška."

„Liška?"

„Ano, liška."

„Jak by mohla chlapce jako ty, který se narodil a vyrostl v této zemi, očarovat liška?"

„Nevím, ale potom jsem si vůbec nepamatoval, kde jsem strávil půl dne a celou noc."

„Hm. Velmi zvláštní."

„Ano, pane. Taky jsem si to myslel. Možná že lišky v Edu jsou jiné než lišky na venkově."

„Obávám se, že je to pravda." Když viděl, jak je chlapec vážný, neměl to srdce mu vynadat, ale považoval za nutné pokračovat. „Obávám se, že ses do něčeho zapletl."

„No, ta liška mě pronásledovala, a aby mě neuhranula, sekl jsem ji mečem. Ale ona mě za to potrestala."

„Ne, nepotrestala."

„Nepotrestala?"

„To nebyla liška, kdo tě potrestal. To bylo tvé vlastní svědomí, které je neviditelné. Teď si tady sedni a přemýšlej o tom. Až se vrátím, řekneš mi, co jsem tím myslel."

„Ano, pane. Někam jdete?"

„Ano, do jednoho domu u svatyně Hirakawa Tendžin."

„Ale do večera se vrátíte, že?"

„Cha, cha, cha. Snad, pokud mě neočaruje liška."

Musaši odešel a Iori začal hloubat o svém svědomí. Venku byla obloha zahalena temnými pochmurnými mraky.

Opuštěná škola

1

V lese kolem svatyně Hirakawa Tendžin naříkaly cikády. Když Musaši procházel od brány k vstupním dveřím Obatova domu, slyšel houkat sovu.

„Dobrý den!" zvolal, ale jeho pozdrav nevyvolal žádnou reakci.

Po nějaké době uslyšel kroky. Mladý samuraj, který se před ním objevil a měl u sebe dva meče, nebyl rozhodně žádný sluha, jehož úkolem bylo otvírat dveře.

Aniž by se obtěžoval uklonit, řekl: „Mohu se zeptat, jak se jmenujete?" Ačkoliv mu nebylo více než dvacet čtyři nebo dvacet pět let, vypadal jako někdo, koho si velmi považují.

„Jmenuji se Miyamoto Musaši. Jsem tu správně v Kagenoriho škole vojenských věd?"

„To jste," odpověděl samuraj úsečně. Bylo zřejmé, že očekává, že mu Musaši začne vysvětlovat, že sem přichází, aby se zlepšil v bojových uměních a podobně.

„Jeden z vašich studentů byl zraněn v boji," řekl Musaši. „Nyní se o něj stará brusič mečů Zušino Kósuke, kterého, jak doufám, znáte. Přišel jsem na Kósukeho žádost."

„To je určitě Šinzó!" Evidentně byl v šoku, ale brzy se vzpamatoval. „Odpusťte mi. Jsem Jogoró, Kagenoriho jediný syn. Děkuji, že jste se obtěžoval a přišel nám to sdělit. Je Šinzó v

ohrožení života?"

„Dnes ráno již vypadal lépe, ale je ještě příliš brzy na to, aby se mohl hýbat. Myslím, že by bylo moudré, aby ještě zůstal v Kósukeho domě."

„Doufám, že vyřídíte Kósukemu naše díky."

„Velmi rád."

„Po pravdě řečeno, můj otec je upoután na lůžko a Šinzó vyučoval místo něho. Minulý podzim ale najednou zmizel. Jak sám vidíte, není tu téměř nikdo. Je mi líto, že vás nemůžeme náležitě přijmout."

„To není problém, ale řekněte mi, neexistuje nějaký svár mezi vaší školou a Sasakim Kodžiróem?"

„Ano, ale byl jsem pryč, když to celé začalo, takže neznám všechny podrobnosti. Kodžiró však očividně urazil mého otce, což samozřejmě podnítilo naše studenty, a sami si dali za úkol Kodžiróa potrestat. Kodžiró jich ale několik zabil. Myslím, že Šinzó poté opustil školu, aby se mohl pomstít."

„Aha. Začíná to dávat smysl. Rád bych vám něco poradil. Nebojujte s Kodžiróem. Nemůže být poražen obyčejnými technikami a nepodlehne ani chytré taktice. Jako bojovník, řečník a taktik nemá soupeře ani mezi největšími žijícími mistry."

Toto ohodnocení Jogoróa velmi rozčililo. Musaši si toho všiml a pokládal za rozumné své varování zopakovat. „Nechte pýchu stranou," dodal. „Nemá smysl riskovat kvůli pouhé zlosti. Doufám, že Šinzóova porážka ve vás nevzbudí touhu vyrovnat si s ním účty. Pokud ano, dopadnete jako Šinzó. To by bylo hloupé."

2

Když Musaši odešel, opřel se Jogoró o zed' a zkrřížil si ruce. Tiše, třesoucím se hlasem si říkal: „Až tak daleko to došlo. Ani Šinzó neuspěl!" Prázdným pohledem pozoroval strop a přemýšlel o dopise, který mu Šinzó zanechal. V něm psal, že odchází, aby mohl zabít Kodžiróa, a pokud by neuspěl, Jogoró ho už nejspíš nikdy nespatří živého.

Ačkoliv Šinzó nezemřel, ponížení z porážky to nezmírnilo. Škola byla zavřena a veřejnost došla k závěru, že Kodžiró měl pravdu: Obatova škola byla školou pro zbabělce, či v lepším případě pro teoretiky, kteří postrádali praktické dovednosti. To vedlo některé studenty k odchodu. Jiní, vědomi si Kagenoriho nemoci a očividného

úpadku stylu Kóšú, přešli ke konkurenčnímu stylu Naganuma. Pouze dva tři žáci zůstali.

Jogoró se rozhodl, že otci o Šinzóovi nepoví. Nyní se staral o otce, jak nejlépe mohl, ačkoli od doktora věděl, že vyléčení je nemožné.

„Jogoró, kde jsi?”

Jogoróa pokaždé překvapilo, jak hlas jeho otce, který ležel na smrtelném loži, zněl vždy, když jej k sobě volal, zdravě.

„Už jdu.” Vběhl do pokoje, padl na kolena a řekl: „Volal jste mě?”

Tak jako obvykle, když ho již unavilo neustálé ležení na zádech, Kagenori seděl opřen o okno a polštář mu sloužil jako opěradlo. „Kdo byl ten samuraj, který právě prošel branou?”

„Hm,” řekl Jogoró poněkud nervózně. „Aha, ten. Nikdo zvláštní. Pouze posel.”

„Posel odkud?”

„No, Šinzó měl prý nehodu, tak nám to přišel povědět. Prý se jmenuje Mijamoto Musaši.”

„Hm. Není z Eda, že?”

„Ne, z Mimasaky. Je to potulný samuraj. Vy ho znáte?”

„Ne,” odpověděl Kagenori a prudce zakroutil svým úzkým šedivým vousem. „Nepamatuji si, že bych ho kdy viděl nebo o něm slyšel. Za život jsem potkal tolik lidí, však víš, na bojišti i v obyčejném životě. Někteří z nich byli velmi dobří a velmi jsem si jich vážil. Ale těch, které jsem považoval za skutečné samuraje, samuraje v pravém slova smyslu, těch bylo velmi málo. Tento muž - Musaši jsi říkal? - na mě udělal dobrý dojem. Chtěl bych se s ním setkat a promluvit si s ním. Jdi a přiveď ho zpátky.”

3

„Ano,” odpověděl Jogoró poslušně, ale než si stoupl, trochu zmateně se otce ještě zeptal: „Co vás na něm zaujalo? Viděl jste ho jen z dálky.”

„Tomu bys nerozuměl. Pochopíš to, až budeš starý jako já.”

„Ale muselo v tom něco být.”

„Líbila se mi jeho ostražitost a bystrost. Když prošel branou, zastavil se a rozhlédl, díval se na dům, na okna, zda jsou zavřená či otevřená, na cestu do zahrady, na všechno. To vše stačil jedním pohledem. Nebylo na tom nic nepřírozeného. Kdokoli by řekl, že se zastavil jen na znamení úcty. Ohromilo mě to.”

„Takže si myslíte, že je to pravý samuraj?"

„Možná. Jsem si jist, že by bylo velmi zajímavé s ním pohovořit. Zavolej ho zpátky."

„Nebojíte se, že se vám tím jenom přitíží?"

Kagenori se rozčilil, a Jogoró si připomněl doktorovo varování, že otec by neměl dlouho mluvit.

„Nestrachuj se o moje zdraví. Léta jsem čekal na to, kdy potkám takového muže, jako je on. Nestudoval jsem celou dobu vojenství, abych vyučoval jen děti. Uznávám, že se mým vojenským vědám říká styl Kóšú, ale nejedná se pouze o rozšíření učení slavných válečníků z Kóšú. Mé myšlenky se liší od myšlenek Takedy Šingena, Uesugiho Kenšina, Ody Nobunagy či ostatních generálů, kteří bojovali proto, aby získali moc nad zemí. Smysl vojenství se od té doby změnil. Má teorie se zaměřuje na dosažení míru a stability. Něco z toho znáš, ale otázka zní, komu mohu své teorie světit?"

Jogoró nic neříkal.

„Můj synu, ačkoliv je mnoho věcí, které ti chci předat, jsi stále nevyzrálý, příliš nevyzrálý, než abys poznal nesmírné kvality muže, kterého jsi právě potkal."

Jogoró sklopil oči a tiše strpěl otcovu kritiku.

„Pokud i já, který mám tendenci schvalovat vše, co děláš, tě pokládám za nevyzrálého, potom o tom vůbec nepochybují. Nejsi ještě člověk, který by mohl pokračovat v mé práci. Musím tedy najít tu správnou osobu. Pamatuj, že když spadne květ sakury, musí se spolehnout na vítr, aby roznese jeho pyl."

„Nesmíte ještě spadnout, otče. Musíte se snažit žít."

Starý muž se nasupil a pozvedl hlavu. „To, co říkáš, dokazuje, že jsi stále dítě! Ted' rychle běž a najdi toho samuraje!" „Ano!"

„Nenuť ho. Jen mu řekni, co jsem ti pověděl, a přiveď ho sem."

„Hned, otče."

Jogoró vyběhl z domu.

4

Nejdříve se zkusil vydat směrem, kterým viděl Musašiho odcházet. Pak se rozhlédl kolem dokola a vyběhl na hlavní ulici čtvrti Kódžimači, ale zbytečně.

Nebyl nijak přehnaně rozrušený, protože na rozdíl od svého otce nebyl přesvědčen o Musašiho skvělosti ani nebyl vděčný za

Musašiho varování. Jeho řeči o Kodžiróově neobvyklých schopnostech, o tom, že je bláznovství „riskovat kvůli pouhé zlosti“, mu vězely v žaludku. Bylo to, jako by je Musaši navštívil jen proto, aby mohl vychvalovat Kodžiróa.

Zatímco poslušně naslouchal svému otci, myslel si: „Nejsem tak mladý a nevyzrálý, jak říkáš.“ A pravda je, že v té chvíli ho vůbec nezajímalo, co si Musaši myslí.

Byli asi tak stejně staří. I kdyby byl Musaši neuvěřitelně talentovaný, jeho vědomosti i schopnosti nebyly neomezené. V minulosti Jogoró odešel z domu na několik let, aby vedl asketický život samuraje na cestě za zdokonalením. Nějaký čas žil a studoval ve škole jiného vojenského experta a studoval rovněž zen u přísného mistra. Ale jeho otec, přestože Musašiho viděl jen krátce, si ho nejen přehnaně cenil, ale ještě zašel tak daleko, že ho dával synovi za vzor.

„Můžu jít klidně domů,“ pomyslel si smutně. „Myslím, že neexistuje žádný způsob, kterým by syn přesvědčil otce, že už dávno není dítě.“ Zoufale toužil, aby na něj jednoho dne Kagenori pohlédl a viděl v něm nejen dospělého muže, ale i statečného samuraje. Velmi ho tížilo pomýšlení, že otec by mohl zemřít dřív, než onen den nadejde.

„Hej, Jogoró! Jste to vy, ne?“

Jogoró se rychle otočil a spatřil Nakatogawu Handajúa, samuraje ve službách rodu Hosokawa. V poslední době se nevidali, ale dříve spolu pravidelně navštěvovali Kagenoriho lekce.

„Jak se daří ctihodnému učiteli? Pracovní povinnosti mi nedovolily, abych se zastavil na návštěvu.“

„Je na tom stále stejně, děkuji.“

„Slyšel jsem, že Hódžó Šinzó napadl Sasakiho Kodžiróa a byl poražen.“

„Vy už jste o tom slyšel?“

„Ano, mluvilo se o tom dnes ráno u knížete Hosokawy.“

„Stalo se to teprve včera v noci.“

„Kodžiró je host Iwama Kakubeie. Kakubei to určitě všude roznesl. I kníže Tadatoši se o tom dověděl.“

Jogoró byl příliš mladý, než aby jen nezaujatě poslouchal, nicméně na sobě nechtěl dát znát sebemenší známku rozčilení. Rozloučil se s Handajúem a co nejrychleji spěchal domů.

Jeho mysl neměla klidu.

Pomluvy

1

Kósukeho žena byla v kuchyni a vařila pro Šinzóa kaši, když přišel Iori.

„Slívky už žloutnou," řekl.

„Jestli jsou už skoro zralé, pak začnou brzy zpívat cikády," odpověděla zamysleně.

„Vy nenakládáte slívky?"

„Ne. Není nás tu mnoho a na naložení je třeba hodně soli."

„Sůl by nepřišla nazmar, ale slívky nazmar přijdou, jestli je nenaložíte. A kdyby byla válka nebo záplavy, potom by se hodily. Když se stále staráte o toho poraněného muže, rád vám je naložím sám."

„Ty jsi ale kvítko, staráš se o záplavy. Přemýšlíš jako starý muž."

Iori už vyndával ze skříně prázdný dřevěný košík. Vyšel s ním do zahrady a podíval se na slivoň. Byl sice už dost velký, aby se strachoval o budoucnost, ale stále moc mladý, aby si nechal ujít hru s cikádou. Připlížil se blíž, popadl ji a pevně ji držel v ruce. Vřískala jako vystrašená bába.

Podíval se mezi prsty a něco mu přišlo zvláštní. Vzpomněl si, že se říká, že hmyz nemá krev, ale z cikády vycházelo zvláštní teplo. Možná že i cikády, když jsou vystaveny nebezpečí smrti, vydávají tělesné teplo. Najednou ho popadl strach a také lítost. Rozevřel dlaně, vyhodil cikádu do vzduchu a pozoroval ji, jak odlétá směrem k ulici.

Slivoň byla domovem různorodých komunit - tlustých housenek s překvapivě krásným zbarvením, malých spících motýlů, tančícího roje much. Pozoroval ten kousek jejich zvířecího království a přišlo mu nelidské narušit jejich život tím, že by zalomcoval větvi. Opatrně se natáhl, utrl jednu slívu a kousl do ní. Poté něžně zatřásl nejbližší větví, ale k jeho překvapení žádné ovoce nespadlo. Opět se natáhl, utrl několik slívek a dal je do košíku.

„Ty neřáde!" vykřikl Iori a tři nebo čtyři slívky hodil do úzké cestičky vedle domu. Sloup na sušení prádla, umístěný mezi domem a plotem, hlasitě spadl na zem a nějaké kroky rychle odpelášily z cestičky ven do ulice.

Kósukeho tvář se objevila v bambusové mřížce okna jeho dílny.

„Co to bylo za hluk?“ zeptal se a oči měl úžasem vytřeštěné.

2

Iori seskočil ze stromu a křičel: „Nějaký další divný muž se schovával za plotem, přímo na cestičce. Hodil jsem na něj několik slívek a on utekl.“

Brusič mečů vyšel ven a utíral si ruce do ručníku. „Jaký muž?“

„Nějakej pobuda.“

„Někdo z Hangawarových mužů?“

„Nevím. Proč tady pořád šmírují?“

„Čekají na příležitost dostat se k Šinzóovi.“

Iori se podíval směrem k pokoji, kde raněný muž právě dojídal kaši. Jeho rána byla již natolik zhojena, že nepotřeboval obvaz.

„Kósuke,“ zavolal Šinzó.

Řemeslník přišel k okraji ochozu a zeptal se: „Jak se cítíte?“

Šinzó odsunul ták a zdvořile si poposedl. „Chci se omluvit, že jsem vám způsobil tolik nepříjemností.“

„Nemluvte o tom. Omlouvám se spíš já, že jsem měl příliš práce a neudělal toho pro vás víc.“

„Vidím, že kromě starostí o mne vás ještě rozčilují ti Hangawarovi otrapové. Čím déle tady zůstanu, tím větší je nebezpečí, že vás budou také pokládat za nepřítele. Myslím, že bych měl odejít.“

„Ať vás to ani nenapadne.“

„Je mi již mnohem lépe, jak sám vidíte. Mohu už jít domů.“

„Dnes?“

„Ano.“

„Nespěchejte tolik. Počkejte alespoň, dokud se nevrátí Musaši.“

„Raději ne, ale poděkujte mu za mě. Byl ke mně velmi milý. Dokážu už chodit.“

„Vy mi asi nerozumíte. Hangawarovi muži sledují dům dnem i nocí. Zaútočí na vás, jakmile vyjdete ven. Nemohu vás nechat odejít.“

„Měl jsem dobrý důvod, proč zabít Džúróa a Korokua. To celé začal Kodžiró, ne já. Ale pokud mě chtějí napadnout, ať mě napadnou.“

Šinzó již stál a byl připraven odejít. Jelikož Kósuke věděl, že ho nemá čím zastavit, šel ho spolu se ženou vyprovodit.

Právě v tu chvíli se u dveří objevil Musaši a po jeho opálené tváři

stékal pot. „Odcházíte?“ zeptal se. „Jdete domů? Rád vidím, že se již cítíte dobře, ale bylo by nebezpečné, kdybyste šel sám. Půjdu s vámi.“

3

Šinzó se snažil odmítnout jeho pomoc, ale Musaši na tom trval. Za několik minut se vydali na cestu.

„Musí být těžké opět chodit po tak dlouhé době, co jste jen ležel.“

„Zem mi přijde vyšší, než doopravdy je.“

„Ke svatyni Hirakawa Tendžin to je daleko. Mohli bychom si najmout nosítka.“

„Asi jsem to měl říct dříve, ale já se nevracím do školy.“

„Opravdu? A kam tedy?“

Šinzó sklopil oči a odpověděl: „Je to poněkud ponižující, ale myslím, že budu muset na nějakou dobu do domu svého otce. Je to v Ušigome.“

Musaši odchytil nosítka a prakticky do nich Šinzóa vtlačil, a odmítl nosítka pro sebe navzdory nátlaku nosičů a k rozčarování Hangawarových mužů, kteří je pozorovali zpoza rohu.

„Podívej, posadil Šinzóa do nosítek.“

„Viděl jsem, že se sem podíval.“

„Raději ještě počkáme.“

Poté, co nosítka u příkopu zahnula doprava, vykasali si nohavice, podvázali rukávy a dále pronásledovali Šinzóa. Oči se jim blyštěly, jako by byly připraveny se vyvalit a vystřelit směrem k Musašiho žádům.

Musaši a Šinzó právě dorazili do okolí Ušigafuči, když po tyči nosítek sklouzl malý kamínek. Ve stejnou chvíli začali jejich pronásledovatelé řvát a obkličovat svou kořist.

„Počkejte!“ zvolal jeden z nich.

„Zůstaň, kde jsi!“

Vystrašení nosiči upustili nosítka a uprchlí. Šinzó vylezl z nosítek s rukou na svém meči. Stoupl si, zaujal pozici a vykřikl: „To já mám čekat?“

Musaši před něj skočil a zakřičel: „Co chcete?“

Pronásledovatelé se opatrně sunuli blíž, jako by se brodili mělkou vodou.

„Však víte, co chceme!“ vychrlil ze sebe jeden z nich. „Odstup od

toho zbabělce. A o nic se nepokoušej, nebo tě taky zabijeme."

Tímto chvástáním si dodali odvalu a překypovali chladnokrevnou zuřivostí. Avšak ani jeden z nich nepostoupil dopředu, aby zaútočil. Plamen v Musašiho očích je držel v šachu. Z bezpečné vzdálenosti jen křičeli a kleli.

Musaši a Šinzó je tiše pozorovali. Po chvíli je ale Musaši zaskočil, když zvolal: „Pokud je mezi vámi Hangawara Jadžibei, ať předstoupí."

„Šéf tady není. Pokud ale máš něco na srdci, řekni to mně, Nanbucuovi Tazaemonovi, rád tě vyslechnu." Starší muž, který předstoupil, měl na sobě bílé konopné kimono a okolo krku buddhistický růženec.

4

„Co máte proti Hódžóovi Šinzóovi?"

Tazaemon narovnal ramena a odpověděl: „Zabil dva naše muže."

„Podle Šinzóa ti dva lotři pomohli Kodžiróovi zabít několik Obatových studentů."

„To je jedna věc. Ale je tu ještě něco. Pokud si se Šinzóem nevyřídíme účty, všichni se nám vysmějou."

„Tak to možná chodí u vás," připustil Musaši smířlivým tónem. „Ale ve světě samurajů to chodí jinak. Mezi válečníky není možné někomu vytýkat, že se chce pomstít. Samuraj se může pomstít, když chce bránit spravedlnost nebo čest, ale nemůže se mstít, aby utišil osobní zášť. To pravý muž nedělá. Stejně jako to, co se chystáte udělat vy."

„Že to nedělá pravý muž? Obviňuješ nás, že nejsme chlapi?"

„Pokud by předstoupil Kodžiró a vyzval nás svým vlastním jménem, pak by to bylo v pořádku. Ale nezapleteme se do nějaké potyčky jen s jeho posluhovači."

„Jdi a klidně si hraj na samuraje. Říkej si, co chceš. Ale my budeme stejně chránit naše jméno."

„Pokud by samurajové bojovali s každým podle pravidel toho, kdo má zrovna navrch, pak by byly ulice plné krve. Tenhle spor můžeme vyřešit jediné u správce. Co ty na to, Nenbucu?"

„To je k ničemu. Pokud by to mohl vyřešit správce, nebyli bychom tu."

„Pověz, kolik je ti let?"

„Do toho ti nic není."

„Myslím, že vypadáš dost staře na to, abys věděl, že nemá cenu vést mladé muže na zbytečnou smrt."

„Nech si ty svoje chytrý řeči pro sebe. Na to, abych bojoval, zas tak starej nejsem!" Tazaemon vytáhl meč a ostatní, pokřikující a strkající do sebe, postoupili dopředu.

Musaši se vyhnul Tazaemonovu výpadu a popadl ho vzadu za hlavu. Dotáhl ho až k příkopu a svrhl dolů. Potom, když se ostatní stáhli, přiběhl zpět k Šinzóovi, chytl ho paží kolem pasu a vyrazil.

5

Utíkal přes pole směrem ke kopci. Pod nimi stékala do příkopu říčka a na úpatí svahu byla vidět namodralá bažina. Když byli v půli cesty, Musaši se zastavil a postavil Šinzóa zase na nohy. „Teď musíme běžet," řekl mu. Šinzó váhal, ale Musaši ho pobídl a oba se dali do běhu.

Pobudové se mezitím vzpamatovali ze šoku a opět je pronásledovali.

„Chytněte ho!"

„Zbabělec!"

„To že je samuraj?"

„Nemůže si hodit Tazaemona jen tak do příkopu a utéct, aniž bychom ho potrestali!"

Musaši si nevšímal jejich výtek a osočování a řekl Šinzóovi: „Ať vás ani nenapadne si s nimi něco začínat. Poběžte! To je jediné, co můžeme dělat." Ještě se usmál a dodal: „V tomhle terénu není moc snadné postupovat rychle dopředu." Probíhali dnešní čtvrtí Ušigafuči a svahem Kudan, které v té době byly ještě zarostlé lesy.

Když ztratili z dohledu své pronásledovatele, byla Šinzóova tvář smrtelně bledá.

„Unaven?" optal se ho Musaši starostlivě.

„Ne... Není to tak hrozné."

„Nebo je nechcete nechat nás takto urážet, aniž byste se pomstil?"

„No..."

„Cha, cha, cha, cha! Popřemýšlejte si o tom v klidu. Někdy je lepší utéct. Tamhle je potok. Vypláchněte si v něm ústa a já vás dovedu do domu vašeho otce."

Za chvíli spatřili les kolem svatyně Akagi Mjódžin. Dům pana

Hódžóa byl těsně pod ní.

„Doufám, že půjdete se mnou a seznámíte se s mým otcem," řekl Šinzó, když dorazili k hliněné zdi, která se táhla kolem domu.

„Někdy jindy. Pořádně si odpočiňte a dávejte na sebe pozor," řekl Musaši a odešel.

Po této události o Musašim všichni v Edu mluvili, dokonce více, než by si sám přál. Nazývali ho „podvodníkem" a „největším zbabělcem", a říkali o něm: „Nemá kouska studu... Je hanbou samurajů. Pokud takový podvodník porazil v Kjótu Jošioky, pak jen díky tomu, že byli velmi slabí. Když je vyzval, musel vědět, že se nemohou bránit. A bezpochyby utekl, dříve než se ocitl v opravdovém nebezpečí. Jde mu jen o to, aby si udělal jméno u lidí, kteří o šermu nic nevědí." Brzy již nebylo nikoho, kdo by se jej zastal.

Vše korunovaly cedule, které někdo rozvěšoval po celém Edu:

Toto je vzkaz pro Mijamota Musašiho, který dostal strach a utekl. Vdova z rodu Hon'iden dychtí po odplatě. I my bychom chtěli vidět pro změnu vaši tvář, a ne záda. Pokud jste samuraj, přijďte a bojujte. Hangawarovi muži.

KNIHA DVOU NEBES

Se svými muži

1

Než se nasnídal, začal pan Hosokawa Tadatoši svůj den studiem konfuciánských klasiků. Úřední povinnosti, které vyžadovaly jeho přítomnost v Edském hradě, mu zabíraly většinu času. Pokud ale mohl, věnoval se bojovému umění. Kdykoliv to jen šlo, trávil večery ve společnosti mladých samurajů, kteří byli v jeho službách.

Atmosféra v domě byla harmonická, všichni byli kolem něho usazeni jako kolem patriarchy, ne zcela neformálně, ale obvyklá přísná etiketa zde byla poněkud volnější. Tadatoši, usazený v lehkém konopném kimonu, podněcoval výměny názorů, jejichž součástí často byly nejnovější klepy.

„Okatani," řekl kníže, vybíraje si jednoho z robustnějších mužů.

„Ano, pane."

„Prý ses zlepšil v boji s kopím."

„To je pravda. Velmi jsem se zlepšil."

„Cha, cha, cha. Rozhodně netrpíš falešnou skromností."

„Když to říká každý, proč bych to popíral?"

„Jednou si to tvé zlepšení sám vyzkouším."

„Na ten den se již těším, ale stále nepřichází."

„To buď rád."

„Řekněte mi, pane, slyšel jste tu píseň, co všichni zpívají?"

„Jakou?"

„Zní takto:

Jsou různé kopiníci,

všemožní kopiníci jsou.

Ale tím největším ze všech

Okatani Goródži jest..."

Tadatoši se zasmál. „Tak lehce mě neošálíš. Ta píseň je přeci o

Nagojovi Sanzóovi."

Ostatní se též rozesmáli.

„Cože, tak vy ji znáte?"

„Byl bys překvapen, kdybys věděl, co všechno vím." Již byl připraven mu to dokázat, ale nakonec si to rozmyslel. Rád poslouchal, o čem jeho muži hovoří a co si myslí. Považoval za svou povinnost být dobře informován. Rozhodně ale nechtěl odhalovat, co vlastně ví. Místo toho se zeptal: „Kolik z vás se specializuje na boj s kopím a kolik na boj s mečem?"

Ze sedmi pět studovalo kopí a pouze dva meč.

„Proč tolik z vás preferuje kopí?" zeptal se Tadatoši.

Všichni kopiníci se shodli, že je v boji efektivnější.

„A co si o tom myslí šermíři?"

Jeden z těch dvou odpověděl: „Lepší je meč. Šerm vás dobře připraví jak na mír, tak na válku."

2

Toto byl stálý námět jejich diskusí a debaty bývaly obvykle živé.

Jeden z kopiníků ale trval na svém: „Čím delší kopí, tím lépe, ale nesmí být zase příliš dlouhé. Můžete s ním sekat, bodat, mlátit, a když s ním neuspějete, můžete vždy sáhnout po meči. Pokud ale máte pouze meč a ten se zlomí, je konec."

„To je možná pravda," odpověděl vyznavač boje s mečem, „ale umění meče se nevztahuje pouze na bojiště. Meč je duší samuraje. Pokud praktikujete toto umění, očistíte a cvičíte svého ducha. V nejširším slova smyslu je meč základem všech bojových umění, ať už má v boji jakékoli nedostatky. Pokud jste pochopili smysl cesty samuraje, můžete tuto disciplínu využít i v boji s kopím a ostatními zbraněmi. Pokud znáte meč, neuděláte žádnou chybu a nic vás nezaskočí. Šerm je univerzální umění."

Tato roztržka mohla pokračovat nekonečně dlouho. Avšak Tadatoši, který jen poslouchal, aniž by někomu strnil, náhle řekl: „Mainosuke, zdá se mi, že to, co jsi právě řekl, není z tvé hlavy."

Macušita Mainosuke se začal obhajovat. „Ne, pane. To je můj vlastní názor."

„Ale no tak, řekni pravdu."

„Tedy, abych řekl pravdu, zaslechl jsem něco podobného, když jsem nedávno navštívil Kakubeie. Sasaki Kodžiró říkal téměř totéž."

Ale tak to vystihovalo můj názor, že... Nechtěl jsem nikoho oklamat. Sasaki to jen vyjádřil lépe, než bych to dokázal já."

„To jsem si myslel," řekl Tadatoši a usmíval se. Zmínka o Kodžiróovi mu připomněla, že se stále ještě nerozhodl, zda přijme Kakubeiovo doporučení.

Kakubei navrhl, že by mohl Kodžiróovi nabídnout slušné okolo čtyřiceti tisíc litrů rýže ročně, protože byl ještě mladý. Ale šlo o více než jen o plat. Otec Tadatošimu několikrát říkal, že nejdůležitější při najímání samuraje je správný úsudek, a potom dobré zacházení. Před přijetím nějakého kandidáta bylo nutné zhodnotit nejen jeho technické zdatnosti, ale také jeho charakter. I kdyby to byl sebevíce žádoucí muž, pokud by plně nespolutracoval s ostatními vazaly, kteří učinili z rodu Hosokawa to, čím je dnes, byl by prakticky k ničemu.

Podle rady jeho otce bylo léno jako hradní věž postavená z mnoha kamenů. A kdyby jen jeden kámen, byť sebekrásnější, nezapadal, oslabil by tím celou strukturu. Kníže této nové doby zanechal všechny nevyhovující kameny v horách a na polích, jelikož těch byl nadbytek. Velkou výzvou bylo najít jeden skvělý kámen, který by do zdi nezbytně patřil. Když o tom takto přemýšlel, Tadatoši cítil, že Kodžiróovo mládí mluví v jeho prospěch. Byl stále v letech, kdy se mohl ještě vyvíjet a formovat.

3

Tadatoši si připomněl také toho druhého samuraje. Nagaoka Sado se o Musašim zmínil poprvé na jednom z těchto večerních sezení. Sado si sice nechal Musašiho proklouznout mezi prsty, ale Tadatoši na něj nezapomněl. Pokud mluvil Sado pravdu, byl Musaši nejen lepší bojovník než Kodžiró, ale byl to také velmi velkomyslný muž, který by byl při vládnutí velmi cenný.

Jak tak ty dva porovnával, musel uznat, že většina knížat by dala přednost Kodžiróovi. Pocházel z dobré rodiny a studoval dlouhou dobu válečné umění. I když byl ještě mladý, už si vyvinul svůj vlastní impozantní styl a získal velkou slávu jako bojovník. Příběh o tom, jak „skvěle" zvítězil nad muži z Obatovy školy na břehu řeky Sumida a poté na hrázi na řece Kanda, byl známý každému.

Po nějakou dobu se o Musašim nic nevědělo. Získal svou pověst vítězstvím u Ičidžódži. Ale to bylo již několik let, a poté se začalo

říkat, že Musaši touží jen po slávě a celou tu bitvu si vymyslel. Pouze jednou zaútočil a poté uprchl na horu Hiei. Pokaždé, když Musaši udělal něco záslužného, začali všichni očerňovat jak jeho charakter, tak schopnosti. Došlo to až tak daleko, že i pouhá zmínka o něm vyvolala řadu kritických poznámek. Jindy ho lidé naprosto ignorovali. Protože byl synem bezejmenného válečníka z mimasackých hor, jeho rodokmen byl naprosto bezvýznamný. Ačkoliv i jiní muži neurozeného původu, například Tojotomi Hidejoši, který pocházel z Nakamury v provincii Owari, dosáhli slávy, lidé velmi dbali na původ a nevěnovali příliš pozornosti někomu jako Musaši.

Jak tak nad tím Tadatoši přemýšlel, rozhlédl se kolem sebe a zeptal se: „Znáte někdo samuraje jménem Mijamoto Musaši?“

„Musaši?“ odpověděl překvapeně jeden z nich „O tom musel slyšet každý. Mluví se o něm po celém městě.“ Bylo zřejmé, že jeho jméno znají všichni.

4

„Proč?“ Na Tadatošiho tváři bylo možno zahlédnout výraz očekávání.

„Ve městě stojí plno cedulí,“ řekl jeden z mužů poněkud rezervovaně.

Další muž, jménem Mori, se přidal: „Lidé si text těch cedulí opisují, také jsem si jej poznamenal. Přinesl jsem ho s sebou. Mám ho přečíst?“

„Prosím, ano.“

„Tady to je,“ řekl Mori a rozložil kus zmačkaného papíru. „Toto je vzkaz pro Mijamota Musašiho, který dostal strach a utekl...“

Všichni pozvedli obočí a na jejich tvářích byl vidět úsměv. Tadatošiho tvář však zůstávala vážná. „To je všechno?“

„Ne.“ Přečetl zbytek a řekl: „Ty letáky byly vyvěšeny tou bandou z tesařské čtvrti. Lidé se tomu smějí, protože rváči z ulice si dělají legraci ze samuraje.“

Tadatoši se lehce zamračil, protože se mu zdálo, že všechna ta slova očerňující Musašiho zpochybňují jeho vlastní úsudek. Bylo to na hony vzdáleno jeho vlastní představě o Musašim. Stále nebyl připraven zcela uznat to, co právě slyšel. „Hm,“ zamumlal. „Zajímá mě, zda to tak doopravdy je.“

„Myslím, že je to jen prachobyčejný chvástál," řekl Mori a jeho názor sdíleli i všichni ostatní. „Nebo alespoň zbabělec. Kdyby nebyl zbabělec, nechal by snad ostatní očerňovat svoje jméno?"

Zvony odbily čas, muži odešli, ale Tadatoši dále seděl na svém místě a přemýšlel: „Je na něm něco zajímavého." Nenechal se ovlivnit všeobecným názorem a zajímala ho Musašiho verze.

Druhý den ráno, poté co si vyslechl lekci z čínských klasiků, vyšel ze své studovny na vnější ochoz a zahlédl v zahradě Sada. „Dobré ráno, můj starý příteli," zavolal na něj.

Sado se otočil a uctivě se uklonil.

„Jsi stále na pozoru?" zeptal se Tadatoši.

Sado, zmaten jeho otázkou, na něj udiveně hleděl.

„Myslím, jestli stále dáváš pozor na Mijamota Musašiho?"

„Ano, pane," sklopil Sado oči.

„Pokud ho najdeš, přiveď ho ke mně. Chci vidět, jaký je."

Krátce po poledni téhož dne se k Tadatošimu na střelnici přiblížil Kakubei a znovu mu naléhavě doporučil Kodžiróa.

Tadatoši zvedl svůj luk a tiše řekl: „Promiňte, zapomněl jsem. Přiveďte ho, kdy budete chtít. Chtěl bych se na něj podívat, bez ohledu na to, zda se stane mým vazalem."

Hmyzí naříkání

1

Kodžiró seděl v zadním pokoji domu, který mu Kakubei propůjčil, a prohlížel si Dlouhé bidlo. Po té události s Hódžóem Šinzóem požádal Kakubeie, aby donutil brusiče, aby mu jeho zbraň vrátil. Donesli mu ji toho rána.

„Samozřejmě nebude nabroušený," tušil Kodžiró, ale ve skutečnosti bylo o jeho zbraň postaráno s takovou pozorností a péčí, jakou by si nedokázal představit ani ve snu. Z modročerného kovu, jenž se vlnil jako proud hluboké říčky, šlehal bílý žár, světlo minulých staletí. Všechny zrezivělé skvrny, podobající se skvrnám po lepře, byly ty tam, vlnitý vzor mezi ostřím čepele a její hranou, dříve poskvrněný krví, byl nyní krásný jak měsíc plující oblohou.

„Je, jako bych ho viděl poprvé," žasl Kodžiró, který z něj nemohl spustit oči. Ani nevnímal, že ho někdo volá: „Jste tam?... Kodžiró?"

Této části svahu se říkalo Cukinomisaki, Měsíční mys, protože se

zde naskýtal nádherný výhled na vycházející měsíc. Ze svého pokoje viděl pás mořského zálivu od Šiby až k Šinagawě. V úrovni očí mu pluly nadýchané mraky. Zdálo se, že v tu chvíli bělost vzdálených kopců a nazelenalá modř vody splynuly s čepelí meče.

„Kodžiró! Jste tady?“ Tentokrát hlas přicházel od postranní brány.

Poté, co se vzpamatoval, zavolal: „Kdo je to?“ a zasunul meč do pochvy. „Jsem vzadu. Pokud se mnou chcete mluvit, pojdte sem na ochoz.“

„Tady jste,“ řekla Osugi a přicházela k místu, odkud mohla vidět do domu.

„Ale to je překvapení,“ řekl Kodžiró srdečně. „Co vás sem přivádí?“

„Počkejte chvíli. Musím si umýt nohy a potom spolu můžeme mluvit.“

„Studna je tamhle. Buďte opatrná. Je dost hluboká. A ty běž s ní, ať tam nespadne.“ Muž, kterého oslovil, byl jedním z mladších Hangawarových mužů, kteří byli přiděleni k Osugi.

Poté, co si umyla zpocenou tvář a opláchla nohy, vešla Osugi do domu a přivítala se s Kodžiróem. Všimla si, že domem profukuje příjemný vánek přicházející od zálivu. Rozhlédla se a řekla: „To je hezký dům a je v něm hezky chládek. Nebojíte se, že zlenivíte, když budete bydlet v takovém příjemném domě?“

Kodžiró se zasmál. „Nejsem jako Matahači.“

Stará žena smutně zamrkala, ale jeho poznámku ignorovala. „Omlouvám se, že jsem nepřinesla opravdový dar,“ řekla. „Místo toho vám dám sůtru, kterou jsem sama opsala.“ Když mu podávala *Sůtru o velké rodičovské lásce*, dodala: „Prosím, přečtěte si to, až budete mít čas.“

Když si její práci zběžně prohlédl, otočil se k jejímu průvodci a řekl: „To mi něco připomíná. Vyvěsili jste ty cedule, které jsem vám napsal?“

2

„Ty, ve kterých vybízíte Musašiho, aby se přestal skrývat?“

„Ano, ty,“ odpověděl Kodžiró.

„Trvalo nám to celé dva dny, ale podařilo se nám je vyvěsit téměř na každou důležitou křižovatku.“

Osugi řekla: „Zahlédla jsem nějaké, když jsem sem šla. Stáli kolem

nich všelijací lidé a povídali si. Potěšilo mě, když jsem slyšela, co o Musašim říkají."

„Pokud tu výzvu nevyslyší, tak jako samuraj skončil. Celá země se mu bude smát. To by pro vás měla být dostatečná pomsta, bábi."

„To si nemyslím. Tomu nevadí, že se mu budou lidé smát. Neví, co je to stud. A mě to neuspokojí. Chci, aby byl potrestán jednou provždy."

„Cha, cha, cha, cha," smál se Kodžiró, pobaven její neústupností. „Stárnete, ale nikdy se nevzdáte. Mimochodem, přišla jste sem kvůli něčemu konkrétnímu?"

Sařena mu vysvětlila, že po více než dvou letech u Hangawary cítí, že by měla jít dál. Nebylo správné využívat Jadžibeiovy pohostinnosti tak dlouhou dobu. Kromě toho už ji unavilo starat se o dům plný lumpů. Viděla jedno pěkné místo k pronájmu poblíž přívozu Joroi.

„Co si myslíte?" zeptala se s vážnou tváří. „Zdá se, že Musašiho jen tak nenajdu. A mám pocit, že Matahači je někde v Edu. Nechám si z domova poslat nějaké peníze a ještě tu nějaký čas zůstanu. Ale sama, jak jsem již řekla."

Kodžiró nemohl nic namítat, a tak jí rychle přitakal. Jeho vlastní styky s Hangawarou, zpočátku zábavné a užitečné, mu byly nyní poněkud na obtíž. Rozhodně to nebylo nic prospěšného pro samuraje hledajícího místo u mocného knížete. Již dříve se rozhodl, že přestane se svými lekcemi šermu.

Kodžiró přivolal jednoho z Kakubeiových podřízených a nechal si od něj přinést meloun ze záhonu za domem. Zatímco ho muž krájel a servíroval, Kodžiró hovořil s Osugi. Brzy ji ale vyprovodil na cestu. Zdálo se, že chce, aby opustila dům před západem slunce.

Když odešli, sám zametl pokoj a zalil zahradu vodou ze studně. Svlačce a jam rostoucí na plotě dosáhly již jeho horní části a nyní přepadávaly k zemi. Vypadaly, jako by chtěly spodní část kamenné vodní nádrže dostat do svých osidel. Jejich bílé květy se vlnily ve večerním vánku.

Vrátil se zpět do pokoje, lehl si a jen přemítal, zda bude mít jeho hostitel dnes službu v Hosokawově domě. Lampa nebyla rozsvícena, ale stejně by ji nejspíš vítr uhasil. Na tvář mu již svítil měsíc, zvedající se nad zálivem.

3

Kakubei zastavil svého koně, na němž jezdil do hosokawského sídla, u květináře na úpatí kopce Isarago. Zde ho vždy nechával ve stáji. Toho večera ale květináře, který vždy okamžitě vyšel, aby se o koně postaral, neviděl. Nebyl ve svém obchodě, a tak šel Kakubei dozadu a začal koně přivazovat ke stromu sám. Právě v tu chvíli přiběhl květinář zpoza chrámu.

Vzal otěže Kakubeiovi z rukou a sotva dechu popadaje se mu začal omlouvat: „Omlouvám se, pane. Na hřbitově byl nějaký divný muž a šel nahoru do kopce. Zavolal jsem na něj a řekl mu, že tam žádná cesta nevede. Otočil se, rozčileně se na mě zadíval, a pak zmizel.“ Na chvíli přestal mluvit, podíval se mezi tmavé stromy a ustaraně dodal: „Myslíte, že by to mohl být lupič? Hodně knížecích sídel bylo v poslední době vykradeno.“

Kakubei o tom také slyšel, ale jen se zasmál a řekl mu: „To jsou jenom řeči, nic víc. Pokud by ten muž, kterého jste viděl, byl lupič, tak to byl určitě jen nějaký zlodějíček nebo jeden z těch potulných samurajů, co číhají na lidi na ulici.“

„No, jsme tady hned u vstupu na Tókaidó. Hodně cestujících bylo už napadeno lidmi prchajícími do jiných provincií. Znervózňuje mě, když tu vidím v noci podezřelé osoby.“

„Pokud se cokoli stane, vyběhněte na kopec a zabušte na moji bránu. Muž, který u mě bydlí, si neustále stěžuje, že se tu nic neděje.“

„Máte na mysli Sasakiho Kodžiróa? Říká se o něm, že je to skvělý šermíř.“

Tím, co řekl, Kakubeiovu hrdost nijak neurazil. Kakubei kromě toho, že měl rád mladé lidi, také velmi dobře věděl, že lidé pokládají za obdivuhodné a moudré, pokud se známý samuraj, jako byl on sám, ujme mladého nadějněho muže jako svého chráněnce. Svou loajalitu mohl dokázat nejlépe tím, že svému pánovi poskytoval dobré bojovníky pro případ, že by se něco semlelo. A kdyby některý z nich nakonec vynikl, uznání by se dostalo také vazalovi, který ho doporučil. Kakubei věřil, že osobní zájmy jsou u vazala nežádoucí vlastností. Nicméně byl realista. Jen málo vazalů bylo ochotno naprosto nedbat svých vlastních zájmů.

Ačkoliv své místo zdědil, Kakubei byl ke knížeti Tadatošimu stejně loajální jako ostatní vazalové a nijak se nesnažil předčit ostatní

dokazováním své věrnosti. Pro vykonávání rutinních povinností se lidé jako on hodili mnohem více než ti, kteří se chtěli hlavně předvádět a vykonávat výjimečné činy.

„Jsem zpátky," zvolal, když vcházel branou do svého domu. Kopec byl dost strmý, a tak pokaždé, když dorazil domů, byl trochu udýchaný. Jelikož ženu zanechal na venkově a dům byl až na pár služek obýván hlavně muži, postrádal ženského ducha. Přesto vždy, když neměl noční službu, mu vydlážděná cesta od červené brány k vchodu byla příjemná. Očekávali totiž, že se vrátí, a tak ji vydrhli. A nezáleželo na tom, jak pozdě se vracel, stejně ho vždy přišel někdo přivítat.

„Je tu Kodžiró?" zeptal se.

4

„Je tu celý den," odpověděl sluha. „Leží ve svém pokoji a vychutnává si čerstvé povětrí."

„Dobře. Připrav trochu sake a požádej ho, aby za mnou přišel."

Zatímco se vše připravovalo, Kakubei se svlékl a odpočíval ve vaně. Potom si oblékl světlé kimono a vešel do obývacího pokoje, kde již seděl Kodžiró a ovíval se vějířem.

Sluha donesl sake, Kakubei ho nalil a řekl: „Zavola jsem pro vás, protože vám chci říct o něčem příznivém, co se dnes stalo."

„Dobré zprávy?"

„Zmínil jsem se o vás panu Tadatošimu a zdá se, že o vás už slyšel. Dnes mi řekl, abych vás za ním někdy brzy přivedl. Jak víte, zařizování takových záležitostí není jednoduché. Je mnoho vazalů, kteří mají někoho, koho by rádi doporučili." V jeho hlase i chování bylo znát očekávání, že Kodžiró bude ohromně potěšen.

Kodžiró přiložil šálek k ústům a napil se. Když promluvil, jeho výraz zůstával nezměněn. Řekl jen: „Dovolte, ať vám naliji."

Kakubei nebyl nijak podrážděn. Naopak obdivoval toho mladého muže za to, jak dokáže nedat najevo své city. „To znamená, že jsem úspěšně dosáhl toho, oč jste mě žádal. Myslím, že bychom to měli oslavit. Nalijte si ještě."

Kodžiró se malinko uklonil a pronesl: „Jsem vám vděčný za vaši laskavost."

„Dělal jsem samozřejmě jen svou povinnost," odpověděl skromně Kakubei. „Když je někdo tak schopný a talentovaný jako vy, jsem

povinován pánovi tím, že zařídím, aby vám věnoval pozornost."

„Prosím, nepřeceňujte mě. A dovolte znovu zdůraznit jednu věc. Nezajímá mě výše služného. Myslím si pouze, že je pro samuraje dobré sloužit tak význačnému rodu, jako jsou Hosokawové. Pocházejí z něj tři výjimeční muži za sebou." Těmi třemi muži byli míněni Tatatoši, jeho otec Sansai a jeho děd Júsai.

„Nebojte, nijak přehnaně jsem vás nevychvaloval. Ani jsem nemusel. Jméno Sasaki Kodžiró je známé po celém městě."

„Jak bych mohl být známý, když tu celé dny jen lenoším? Nepřipadám si nijak výjimečný. Je to spíš tím, že je kolem hodně podvodníků."

„Řekl mi, že vás mohu kdykoli přivést. Kdy byste chtěl jít?"

„Kdykoliv."

„Co zítra?"

„Souhlasím." Jeho tvář neodhalovala žádné nadšení, žádnou úzkost, pouze klidnou sebedůvěru.

Kakubei, na kterého jeho chladnokrevnost udělala velký dojem, zvolil tuto chvíli, aby věcně poznamenal: „Doufám však, že pochopíte, že pan Tatatoši nečiní konečné rozhodnutí dříve, než vás uvidí. Ale nemusíte si kvůli tomu dělat starosti. Je to jen formální záležitost. Nevím jen, jaké místo vám nabídne."

Kodžiró položil šálek na stůl a zadíval se Kakubeiovi zpříma do tváře. Pak řekl velmi chladně a vzdorovitě: „Rozmyslel jsem si to. Omlouvám se, že jsem vám způsobil takové obtíže." Jeho ušní lalůčky byly rudé od pití a nyní vypadaly, jako by z nich měla vytrysknout krev.

5

„Co... co... cože?" zadrhával se Kakubei. „Chcete tím říct, že se vzdáváte šance získat místo u rodu Hosokawa?"

„Prostě se mi ta myšlenka nelíbí," odpověděl jeho host stroze, aniž by poskytl jakékoliv další vysvětlení. Jeho pýcha mu říkala, že nemá jediný důvod, proč by se měl podvolovat nějaké zkoušce. Desítky jiných knížat by po něm přece okamžitě chňapli a bez váhání mu nabídli slušné padesát nebo devadesát tisíc litrů rýže ročně.

Kakubeiovo zklamání na něj neudělalo vůbec žádný dojem, ani mu nezáleželo na tom, že bude pokládán za tvrdohlavého nevďěčníka. Bez sebemenšího náznaku pochybností nebo zpytování svědomí

dojedl jídlo a vrátil se do svého pokoje.

Měsíční svit lehce dopadal na slaměné rohože. V opilosti se roztáhl na zemi, ruce si dal za hlavu a začal se sám pro sebe tiše smát. „Je to čestný muž, ten Kakubei.“ Věděl, že jeho hostitel nebude vědět, jak vysvětlit Tadatošimu tu náhlou změnu názoru. Ale věděl také, že se na něj Kakubei dlouho hněvat nebude, přestože se zachoval tak hrubě.

Ačkoliv tak vehementně tvrdil, že mu nezáleží na výši služného, byl ve skutečnosti šířán ctižádostí. Chtěl vysoké služné a ještě mnohem více - každý kousek slávy a úspěchu, kterého by mohl dosáhnout. K čemu by jinak byla celá ta léta náročného výcviku?

Kodžiróova ctižádost se lišila od ctižádosti jiných mužů jen svou velikostí. Chtěl být známý po celé zemi jako velký a úspěšný muž, chtěl přinést slávu svému domovu v Iwakuni a požívat všech výhod, které se mu nabízely. Nejrychlejším způsobem, jak nabýt slávy a bohatství, bylo vynikat v bojových uměních. Měl štěstí, že pro boj s mečem měl přirozený talent. Věděl o tom a nemalou měrou jej to uspokojovalo. Naplánoval si svou cestu chytře a s obdivuhodnou prozíravostí. Vše, co dělal, měl naplánováno tak, aby se přiblížil k vyčtenému cíli. Přestože byl Kakubei starší, připadal Kodžiróovi naivní a trochu sentimentální.

Premýšlel o své skvostné budoucnosti a usnul.

O něco později zazněl hlas, tichý jako vánek ševelící v bambusu. „Ted’,” ozvalo se. Tmavá postava, obklopená hejnem bzučícího hmyzu, se plížila kupředu jako žába k okapům neosvětleného domu.

6

Onen záhadný muž, který byl předtím viděn na úpatí kopce, pokračoval kupředu pomalu a tiše, až se dostal k vnějšímu ochozu, kde se zastavil a nakoukl do pokoje. Sehnutý stál v přítmí, a kdyby byl celou dobu tiše, mohl tam zůstat nepozorován neomezeně dlouhou dobu.

Kodžiró dál pochrupoval. Opět se začal ozývat jemný bzukot hmyzu, jenž přestal ve chvíli, kdy muž potřeboval zaujmout své místo.

Uplynulo několik minut. Potom ticho narušil šramot, když muž vytasil meč a vyskočil na ochoz.

Naklonil se nad Kodžiróa a zakřičel: „Uááá!“, načež zaťal zuby a

udeřil.

Kodžiróův dlouhý meč jen zasyčel, jak sjel útočníkovi po zápěstí, ale mužova rána byla přesto velice silná. Meč mu nevypadl z ruky, zajel hluboko do slaměné rohože, na níž předtím ležel Kodžiró.

Kodžiró, zamýšlená oběť, se vrhl ke zdi, kde nyní stál tváří v tvář vetřelci, v jedné ruce držel Dlouhé bidlo, ve druhé pochvu.

„Kdo jste?“ řekl Kodžiró klidně. I ve spánku dokázal vnímat hmyzí naříkání či padání rosy, nic ho nedokázalo vyvést z rovnováhy.

„To jsem já!“

„Já mi nic neříká. Ale vím, že jste zbabělec, když napadnete muže ve spánku. Jak se jmenujete?“

„Jogoró, jediný syn Obaty Kagenoriho. Využil jste toho, že byl můj otec nemocný, a po celém městě jste o něm šířil pomluvy.“

„Já ty pomluvy nešířil. To obyvatelé Eda.“

„A kdo vlákal jeho studenty do boje a zabil je?“

„To jsem byl já. Já, Sasaki Kodžiró. Ale co jsem měl dělat, když jsem byl lepší než oni? Silnější. Statečnější. A vím toho mnohem víc o válečném umění.“

„Kde berete tu drzost takhle mluvit, když jste si přivolal na pomoc tu Hangawarovu verbež?“

Kodžiró znechuceně zavrčel a popošel o krok dopředu. „Pokud mě chcete nenávidět, do toho! Ale kdokoli vstupuje do zkoušky sil v bojových uměních s osobní záští, není roven ani zbabělci. Je mnohem horší, je k politování, k smíchu. Takže musím připravit o život dalšího Obatu. Jste s tím smířen?“

„.....“

„Ptal jsem se, jestli jste smířen s osudem.“ Postoupil o další krok. V tu chvíli oslepilo Jogoróa měsíční světlo odrážející se od Kodžiróova právě vyleštěného meče. Kodžiró hleděl na svou kořist, jako hladový hledí na velkolepou hostinu.

Orel

1

Kakubei litoval, že se sebou nechal zacházet tak podle, a přísahal, že už s Kodžiróem nebude mít co do činění. Cítil ale, že má toho muže rád. Avšak nelíbilo se mu, jak se zmítá mezi svým pánem a svým chráněncem. Poté začal o celé věci znovu přemýšlet.

„Možná je Kodžiróova reakce důkazem jeho výjimečnosti. Obyčejný samuraj by po příležitosti být vyzkoušen okamžitě skočil." Čím více přemýšlel o jeho záchvatu uražené ješitnosti, tím více se mu jeho svobodný duch zamlouval.

Po další tři dny měl Kakubei noční službu. Celou tu dobu Kodžiró neviděl, až čtvrtý den ráno, kdy jen tak mimochodem vešel do jeho pokoje. Po chvíli nepříjemného ticha mu řekl: „Chci s vámi na chvíli mluvit, Kodžiró. Když jsem včera odcházel, kníže Tadatoši se na vás ptal. Řekl, že by se na vás podíval. Proč se nezastavíte na střelnici a nezhlédnete techniku Hosokawa?"

Když se Kodžiró jen zašklebil, aniž by cokoli odpověděl, dodal Kakubei: „Nevím, proč si stále myslíte, že je to pro vás ponižující. Je obvyklé pohovořit si s člověkem, jemuž chcete nabídnout místo ve své družině."

„Já vím, ale co když mě odmítne? Co potom? Byl bych zatracenec. Nejsem v takové nouzi, abych musel běhat a nabízet se tomu, kdo dá nejvíc."

„Potom to bude moje chyba. Špatně jsem se asi vyjádřil. Kníže nic takového nenaznačil."

„Tak co jste mu odpověděl?"

„Ještě nic. Ale zdá se být trochu netrpělivý."

„Cha, cha, cha. Jste tak ohleduplný a tolik jste toho pro mě udělal. Myslím, že bych vás neměl stavět do takové situace."

„Přemýšlejte ještě o tom. Zastavte se u něj, jen jednou."

„Dobře, pokud to pro vás tolik znamená," řekl Kodžiró povýšeně, nicméně Kakubei byl potěšen.

„Co dnes?"

„Tak brzy?"

„Ano."

„V kolik hodin?"

„Co chvíli po poledni? To zrovna cvičí lukostřelbu."

„Dobře, půjdu tam."

Kodžiró se snažil na to setkání pečlivě připravit. Vybral si velmi kvalitní kimono a kalhotovou suknicí z dovezené látky. Přes kimono si vzal vestu bez rukávů a s vycpanými rameny z jemného hedvábí. Nakonec si ještě nechal od sluhů přinést nové sandály a nový klobouk.

„Mohu si vzít nějakého koně?" zeptal se.

„Ano. Pán má u květinářství na úpatí kopce ještě jednoho koně,

bílého."

Kodžiróovi se květináře najít nepodařilo. Podíval se přes ulici směrem k chrámu, kde se skupina lidí srozovala kolem mrtvolý přikryté rohoží z rákosu. Šel se také podívat.

2

Lidé s místním mnichem domlouvali pohřeb. Oběť ale nemohli podle ničeho identifikovat. Nikdo nevěděl, kdo to je. Mohli pouze říct, že to je mladý muž, nejspíše samuraj. Zaschlá černá krev z rány se táhla od ramene až do pasu.

„Já jsem ho už jednou viděl. Asi před čtyřmi dny, večer," řekl květinář a mluvil vzrušeně dále, dokud nepocítil ruku na svém rameni.

Když se otočil, aby se podíval, kdo to je, řekl mu Kodžiró: „Řekli mi, že tu má Kakubei schovaného koně. Mohl byste mi ho, prosím, osedlat?"

Květinář se kvapně uklonil, mechanicky se zeptal: „Jedete pryč?" a rychle odběhl.

Když bílého, šedivě grošovaného koně vyváděl ze stáje, poplácal ho po krku.

„Je to docela pěkný kůň," poznamenal Kodžiró.

„Ano, je. Pěkné zvíře."

Poté, co usedl do sedla, se květinář radostně usmál a pravil: „Sluší vám to na něm."

Kodžiró vyndal z měšce nějaké peníze a hodil mu je. „Použijte je na květiny a kadidlo."

„Cože? Na co?"

„Pro toho mrtvého."

Za chrámovou branou si odplívl, jako by se chtěl zbavit té nahořklé pachuti, kterou v něm zanechal pohled na mrtvého muže. Pronásledoval ho pocit, že ten mladík, kterého skolil svým Dlouhým bidlem, odhodil rákosovou rohož a rozeběhl se za ním. „Neudělal jsem nic, za co by mě mohl nenávidět," říkal si a začal se cítit lépe.

Pod rozžhaveným sluncem jel Kodžiró na svém koni po cestě Takanawa a lidé ustupovali, aby mohl projet. Všichni se nadšeně otáčeli. I v ulicích Eda udělal Kodžiró obrovský dojem na kolemjdoucí, přemýšleli, kdopak to asi je a odkud pochází.

Když dorazil do hosokawského sídla, předal koně sluhovi a

vstoupil do domu. Kakubei ho přiběhl přivítat. „Děkuji, že jste přijel. Přicházíte v pravou chvíli,“ řekl, jako by mu Kodžiró prokazoval nějakou laskavost. „Počkejte chvíli. Řeknu pánovi, že jste tady.“ Než tak učinil, dohlédl na to, aby jeho host dostal studenou vodu, čaj z ječmene a popelník.

Když přišel jeden z vazalů, aby ho dovedl na střelnici, odevzdal mu Kodžiró své Dlouhé bidlo, ponechal si krátký meč a následoval ho.

Kníže Tadatoši se rozhodl, že během léta vystřelí denně sto šípů. Několik z jeho blízkých vazalů sledovalo se zatajeným dechem každou jeho ránu a vystřelené šípy vždy přinesli.

„Podejte mi ručník,“ rozkázal Tadatoši a postavil luk vedle sebe.

Kakubei si klekl a zeptal se: „Mohu vás obtěžovat, pane?“

„Co se děje?“

„Je zde Sasaki Kodžiró. Byl bych rád, kdybyste se s ním sešel.“

„Sasaki? Ach ano, jistě.“

3

Tadatoši napnul luk, rozkročil se a pozvedl ruku nad úroveň očí. Dokud nebylo vystřeleno všech sto šípů, nikdo se na Kodžiróa ani nepodíval.

Tadatoši si vydechl a řekl: „Vodu. Přineste mi trochu vody.“

Sluha došel pro vodu do studně a nalil ji do dřevěného džberu, stojícího vedle Tadatošiho. Horní část kimona nechal volně viset dolů, otřel si hrudník a umyl nohy. Jeho muži mu pomáhali - přidržovali mu rukávy, běhali pro vodu a otírali mu záda. Nechovali se přehnaně formálně, a tak by nikoho nenapadlo, že jde o knížete a jeho družinu.

Kodžiró předpokládal, že Tadatoši, básník a obdivovatel umění, syn knížete Sansaie a vnuk knížete Júsaie, bude muž šlechtických způsobů a svým kultivovaným chováním se bude podobat dvořanům z Kjóta. Nedal však v očích znát překvapení, že je tomu jinak.

S ještě vlhkýma nohama vklouzl Tadatoši do sandálů a podíval se na Kakubeie, který stál stranou. Vypadal jako někdo, kdo si právě vzpomněl na svůj slib, a řekl: „Tak, Kakubei, teď se setkám s tím vaším mužem.“ Přinesli mu stoličku a umístili ji do stínu pod plachtou. Zde usedl před praporem nesoucím jeho rodový znak, tvořený jedním kruhem, který byl obklopen dalšími osmi malými kruhy, jež představovaly slunce, měsíc a sedm planet.

Kakubei kývl na Kodžiróa, aby předstoupil a poklekl před knížetem Tadatošim. Poté, co se náležitě přivítali, vyzval Tadatoši Kodžiróa, aby si sedl na stoličku, čímž mu dal najevo, že je váženým hostem.

„S vaším svolením," řekl Kodžiró, stoupl si a posadil se naproti Tadatošimu.

„Kakubei mi o vás vyprávěl. Prý jste se narodil v Iwakuni."

„Ano, pane."

„Kníže Kikkawa Hiroie z Iwakuni byl znám jako moudrý a ušlechtilý vládce. Byli vaši předci jeho vazaly?"

„Ne, rodu Kikkawa jsme nikdy nesloužili. Naše rodina údajně pochází z rodu Sasaki v Ómi. Po pádu posledního ašikagského šóguna se můj otec uchýlil do matčiny vesnice."

Po několika dalších otázkách týkajících se jeho rodiny a původu se kníže Tadatoši zeptal: „Vstupujete do služby poprvé?"

„Ještě nevím, zda vstupuji do služby."

„Doslechl jsem se od Kakubeie, že si přejete sloužit rodu Hosokawa. Co vás k tomu vede?"

„Věřím, že je to rod, pro který bych byl ochoten žít a dokázat pro něj i zemřít."

Zdálo se, že Tadatošiho jeho odpověď potěšila. „A jaký je váš styl boje?"

„Nazývám ho stylem Ganrjú."

„Ganrjú?"

„Je to styl, který jsem sám vymyslel."

„Pravděpodobně ale z něčeho vychází."

„Studoval jsem styl Tomita a těžil jsem též z lekcí u pana Katajamy Hisajasua z Hóki, který se ve stáří uchýlil do Iwakuni. Mnohé techniky jsem se také učil sám. Cvičil jsem tak, že jsem usekával křídla letícím vlaštovkám."

„Tudíž název Ganrjú je odvozen od jména řeky blízko vašeho rodiště, nemám pravdu?"

„Ano, pane."

„Chtěl bych vás vidět v boji." Tadatoši se rozhlédl po tvářích svých samurajů. „Kdo z vás by se s ním chtěl utkat?"

4

Všichni předtím tiše poslouchali jejich rozhovor a mysleli si, že je Kodžiró dost mladý na to, jakou má již pověst. Podívali se nejprve

po sobě a poté na Kodžiróa, jehož zčervenálé tváře prozrazovaly ochotu postavit se komukoli.

„Co třeba ty, Okatani?“

„Ano, pane.“

„Vždy tvrdíš, že kopí je lepší než meč. Nyní máš příležitost to dokázat.“

„Rád, pokud bude Sasaki souhlasit.“

„Samozřejmě,“ odpověděl Kodžiró pohotově. V jeho zdvořilém, ale chladném tónu byl náznak krutosti.

Samurajové, kteří zametali písek na střelnici a uklízeli výstroj, si stoupli za svého pána. Ačkoliv se zbraněmi uměli zacházet stejně dobře jako s jídelními hůlkami, pocházeli jejich zkušenosti hlavně z tréninků. Šance být svědky opravdového boje se jim mohla naskytnout jen několikrát za život. Byli zajedno v tom, že boj muže proti muži je větší výzva než se bít na bojišti. Tam se mohl člověk na chvíli zastavit a nadechnout se, zatímco jeho druhové bojují dál. V boji muže proti muži se válečník mohl spolehnout pouze na sebe, na svou ostrážitost a sílu, a to od začátku až do konce. Buď vyhraje, nebo bude zabít či zmrzačen.

Ostatní Okataniho Goródžiho uctivě pozorovali. I mezi nejprostšími pěšáky se našlo několik, kteří byli velmi zdatní v boji s kopím. Ale Goródži byl všeobecně pokládán za nejlepšího. Nejenže se již účastnil bitvy, ale také velmi pilně cvičil a vymýšlel své vlastní techniky.

„Dejte mi pár minut,“ řekl Goródži, a ještě než se začal připravovat, uklonil se směrem k Tadatošimu a Kodžiróovi. Byl rád, že stejně jako v jiné dny má na sobě čisté prádlo, přesně podle tradice správného samuraje, který začíná každý den s úsměvem a nejistotou, protože si nikdy nemůže být jistý, zda večer neskončí jako mrtvola.

5

Poté, co si půjčil devadesát centimetrů dlouhý dřevěný meč, vybral Kodžiró místo k boji. Jeho tělo vypadalo uvolněně, tím spíš, že si nevykasal svou kalhotovou suknici. Jeho vzezření vzbuzovalo úctu, i jeho nepřátelé by to museli uznat. Vyzařovala z něho neohroženost a jeho hezký profil byl poklidně sebejistý.

Jeho oči se však začaly nervózně otáčet směrem k závěsu, za nímž si Goródži upravoval oblečení a výstroj.

„Co mu tak dlouho trvá?" zeptal se někdo.

Goródži poklidně omotával kus vlhké látky kolem hrotu svého kopí, které již dříve úspěšně využil na bitevním poli. Násada kopí byla dlouhá dva metry sedmdesát a jeho hrot měřil přes dvacet centimetrů. Samotný hrot byl tedy dlouhý asi jako krátký meč.

„Můžu se zeptat, co tam děláte?" zavolal Kodžiró. „Pokud se obáváte, že mě zraníte, není třeba." A z jeho slov, ačkoliv byla zdvořilá, opět zaznívala arogance. „Nevadí mi, pokud ho necháte nezabalený."

Goródži na něj ostře pohlédl a řekl: „Jste si jistý?"

„Naprosto."

Kníže Tadatoši ani nikdo z jeho mužů nepromluvil, ale jejich pronikavé pohledy dávaly Goródžimu najevo, aby se již pustil do boje. Když měl ten vetřelec tu drzost říct si o to, proč ho tedy neprobodnout?

„Jak si přejete." Goródži odtrhl látku z hrotu, uchopil kopí v jeho polovině a vykročil vpřed. „Rád vám vyhovím, ale pokud mám já holý hrot, chci, abyste vy použil opravdový meč."

„Tento dřevěný stačí."

„Ne, s tím nemohu souhlasit."

„Snad ode mne, cizího člověka, nechcete, abych byl tak troufalý a v přítomnosti knížete použil opravdový meč?"

„Ale..."

Kníže Tadatoši poněkud netrpělivě řekl: „No tak, Okatani. Nikdo tě nebude pokládat za zbabělce, když vyhovíš jeho žádosti." Bylo zřejmé, že se nechal unést Kodžiróovým postojem.

Muži si očima vyměnili pozdravy, oběma se v tvářích zračila odhodlanost zvítězit. Goródži učinil první pohyb a uskočil stranou. Avšak Kodžiró pod jeho kopím proklouzl a udeřil ho přímo do hrudníku, jako když se pták přilepí na tyč potřenou lepem. Goródži neměl čas ho bodnout, a tak se prudce otočil stranou a snažil se zapíchnout hrot své zbraně do jeho týlu. Ozvala se hlasitá rána a kopí vylétlo do vzduchu. V tu chvíli se Kodžiróův meč zabodl do jeho odkrytých žeber. Goródži se smekl do strany, poté uskočil, ale Kodžiró na něj bez přestání útočil. Nemaje čas popadnout dech musel neustále uskakovat stranou. Prvním několika ranám se vyhnul úspěšně, ale byl jako sokol snažící se odrazit orla. Jeho kopí, pronásledované neustále zuřivým mečem, se zlomilo. V tu chvíli z Goródžiho vyšel hrozivý řev, jako by mu někdo rval duši z těla.

To byl konec jejich krátké bitvy. Kodžiró doufal, že se postaví čtyřem nebo pěti mužům, ale Tadatošimu to stačilo.

6

Když přišel Kakubei večer domů, zeptal se ho Kodžiró: „Nezašel jsem příliš daleko? Myslím před knížetem.“

„Ne, bylo to úžasné vystoupení.“ Kakubei se cítil poněkud nespůj. Nyní, když mohl posoudit celý rozsah jeho schopností, si připadal jako člověk, který si k sobě v náručí přivine maličkého ptáčka a vyrostle z něj orel.

„Říkal kníže Tadatoši něco?“

„Nic zvláštního.“

„Musel přece něco říct.“

„Ne. Opustil střelnici bez jediného slova.“

„Hm.“ Kodžiró vypadal zklamaně, ale řekl: „To nevadí. Uchvátil mě, je to ještě větší muž, než jak ho líčí ostatní. Říkal jsem si, že pokud bych měl u někoho sloužit, pak jedině u něho. Ale já samozřejmě nemůžu ovlivnit, jak to celé dopadne.“ Neprozradil, jak pečlivě o celé situaci přemýšlel. Po rodech Date, Kuroda, Šimazu a Móri byli Hosokawové tím nejprestižnějším a nejzajištěnějším klanem. Byl si jist, že jím zůstanou tak dlouho, dokud bude Tadatošiho otec, kníže Sansai, držet panství Buzen. A dříve nebo později se skuteční rozhodující srážka mezi Edem a Ósakou. Nebylo možné předpovědět, jak to celé dopadne. Samuraj, který si vybere špatného pána, se může lehce stát zase potulným samurajem, může nasadit svůj život jen pro několik měsíců služného.

Druhý den se dozvěděl, že Goródži nezemřel, přestože měl rozdrcenou pánev a levou stehenní kost. Kodžiró přijal tuto zprávu s klidem. Říkal si, že i kdyby toto místo nezískal, ukázal alespoň, co v něm je.

O pár dnů později najednou oznámil, že půjde Goródžiho navštívit, aniž by tento nenadálý projev ohleduplnosti nějak vysvětlil. Do Goródžiho domu blízko mostu Tokiwa se vydal sám a pěšky.

Raněný přivítal tuto nečekanou návštěvu srdečně.

„Zápas je zápas,“ řekl Goródži s úsměvem na rtech a se zvlhlýma očima. „Mohu naříkat nad nedostatkem svých schopností, ale proti vám rozhodně nic nemám. Je od vás milé, že jste se za mnou přišel podívat. Děkuji.“

Když Kodžiró odešel, řekl Goródži svému příteli: „To je samuraj hodný obdivu. Myslel jsem, že je to arogantní spratek, ale ukázalo se, že je přátelský a zdvořilý.“

Přesně v takovou reakci Kodžiró doufal. Byla to část jeho plánu. Sám poražený Goródži ho bude před ostatními vychvalovat! Zašel k němu ještě třikrát, v intervalu dvou nebo tří dnů. Jednou mu přinesl živou rybu z trhu, jako dárek k uzdravení.

Zelené tomely

1

V parních letních dnech po období dešťů se po vyprahlých ulicích líně plazili krabi a cedula vyzývající Musašiho, aby „se neschovával a bojoval“, se už přestaly objevovat. Těch pár, které nespady na rozbředlou zem nebo nebyly rozkradeny, aby s nimi lidé mohli zatopit, zarostly vysokou trávou.

„Musí tu něco být,“ pomyslel si Kodžiró rozhlížeje se kolem sebe, když hledal nějaký podnik, kde by se mohl najít. Ale tady byl v Edu, ne v Kjótu, sem ještě nedorazily levné obchody s občerstvením. Jediné místo přicházející v úvahu, které bylo zastíněno rákosovými roletami, stálo na prázdném pozemku. Zpoza rolet vystupoval líně kouř a na svislé ceduli stálo „Dondžiki“. To slovo mu hned připomnělo slovo „tondžiki“, což byly rýžové kuličky, které se v minulosti podávaly jako vojenský příděl.

Když se k domku přiblížil, uslyšel mužský hlas, který si objednával šálek čaje. Uvnitř dva samurajové hltali rýži, jeden z obyčejné misky a druhý z misky na sake.

Kodžiró se posadil na kraj lavice naproti nim a zeptal se majitele: „Co nabízíte?“

„Rýžové pokrmy. A také sake.“

„Na ceduli máte napsáno Dondžiki. Co to znamená?“

„Vlastně sám nevím.“

„Copak jste to nepsal vy?“

„Ne. Napsal to jeden obchodník, co se tu stavil.“

„Pěkně napsané. Opravdu.“

„Říkal, že je na náboženské pouti. Navštívil prý svatyně Hirakawa Tendžin, Mikawa, Kanda Mjódžin a podobná místa. A všem těm svatynám přispěl obrovskými částkami. Připadal mi velmi zbožný a

velkorysý."

„Víte, jak se jmenoval?"

„Řekl mi, že Narai Daizó."

„To jméno jsem už slyšel."

„Dondžiki. Vážně nevím, co to má znamenat. Ale říkal jsem si, že když to napsal takový muž, mohlo by to odsud odradit boha chudoby," zasmál se.

Kodžiró si poté, co nahlédl do několika velkých porcelánových misek, vzal trochu rýže a rybu, rýži si zalil čajem, odehnal hůlkami mouchy a dal se do jídla.

Jeden z hostů si stoupl a skrz rozbitou lištu v roletě vykoukl ven. „Podívej, Hamado," řekl svému společníkovi. „Není to ten prodavač melounů?"

Druhý muž rychle přešel k roletě a podíval se ven. „Jo, je to on."

2

Prodavač procházel kolem Dondžiki a přes rameno nesl tyč s dvěma košíky. Samurajové vyběhli z obchodu a dohonili ho. Vytáhli meče a usekli provazy, na kterých byly košíky zavěšeny. Prodavač melounů přepadl dopředu.

Hamada ho popadl za zátylek. „Kam jsi ji odvedl?" ptal se ho rozčileně. „A nelži! Určitě ji někde schováváš."

Druhý samuraj mu strčil pod nos hrot svého meče.

„Tak ven s tím! Kde je?"

Čepel meče se nebezpečně dotkla mužovy tváře. „Jak může někoho s takovým obličejem napadnout, že uteče se ženou někoho jiného?"

Prodavač, jehož tváře byly zrudlé hněvem i strachem, zavrtěl hlavou, ale poté využil vhodné příležitosti, odstrčil jednoho ze samurajů, popadl svou tyč a rozpřáhl se, aby udeřil toho druhého.

„Tak ty se chceš prát? Opatrně, Hamado, tohle není nějaký obyčejný prodavač melounů."

„Co tenhle ňouma dokáže?" zašklebil se Hamada, chytl tyč a srazil prodavače k zemi. Pak ho obkročil a přivázal provazy k tyči.

Najednou se za ním ozval výkřik podobný kvičení zabíjeného prasete. Hamada se otočil přímo do načervenalého mlžného závoje. Naprosto ohromen vyskočil a zařval: „Kdo jste? Co má tohle..."

Těsně před ním se objevila čepel, hrozila mu jako zmije před uštknutím. Kodžiró se zasmál. Hamada začal couvat, ale Kodžiró šel

stále za ním. Pohybovali se v kruhu. Po každém kroku, který Hamada udělal vzad, následoval Kodžiróův krok vpřed. Jakmile Hamada uskočil stranou, vyrazilo stejným směrem i Dlouhé bidlo, pronásledující svou budoucí oběť.

Prodavač melounů ohromeně zvolal: „Kodžiró! To jsem já. Zachraňte mě!”

Hamada zbledl hrůzou a vyjekl: „Kodžiró!” Poté se otočil a chtěl utéct.

„Kam si myslíte, že jdete?” vyštěkl na něj Kodžiró. Jeho Dlouhé bidlo se zablesklo vzduchem, odseklo Hamadovi ucho a projelo skrze rameno hluboko do masa. Hamadova smrt byla dílem okamžiku.

3

Kodžiró okamžitě rozsekl pouta, kterými byl prodavač svázán. Ten se hned Kodžiróovi uklonil a v této pozici ještě nějakou chvíli setrval. Byl natolik v rozpacích, že nemohl ani ukázat svou tvář.

Kodžiró si otřel meč a zasunul ho zpět do pochvy. Trochu se usmál a řekl: „Co je s tebou, Matahači? Nedívej se tak zničeně. Jsi naživu.”

„Ano, pane.”

„Jaký pane? Podívej se přece na mě. Už je to dlouho, co jsme se neviděli, co?”

„Jsem rád, že jste v pořádku.”

„Proč bych nebyl? Ale musím říct, že ses dal na neobvyklou práci.”

„Prosím, nemluvme o tom.”

„Dobře. Tak si ty melouny posbírej. A proč je nenecháš v Donžiki?” Hlasitě zavolal na majitele, který je pomohl odnést za rolety.

Kodžiró si vyndal štětec a třecí kámen a napsal na jednu část posuvných dveří: „Všem, kterých se to může týkat... Potvrzuji, že tyto dva muže jsem zabil já, Sasaki Kodžiró, samuraj toho času v Cukinomisaki.”

Majiteli řekl: „To by mělo zamezit tomu, aby vás někdo spojoval se zabitím těch mužů.”

„Děkuji vám, pane.”

„To je maličkost. Pokud sem přijdou přátelé nebo příbuzní těch mrtvých, vyřiďte jim následující. Řekněte jim, že neuteču. Pokud se budou se mnou chtít sejit, kdykoli je přivítám.”

Když byli opět venku, řekl Matahačimu: „Pojďme.“

Matahači krácel vedle něj, ale oči měl přilepené k zemi. Od té doby, co přišel do Eda, si ani jednou nepodržel žádné zaměstnání. Ať byly jeho úmysly jakékoliv - stát se samurajem na cestě za zdokonalením nebo obchodníkem -, jakmile se vyskytly nějaké potíže, hned zaměstnání změnil. A poté, co od něj utekla Ocú, se mu chtělo pracovat míň a míň. Přespával pokaždé jinde, někdy i v laciných ubytovnách obývaných samými lumpy. V posledních týdnech si vydělával na živobytí jako pouliční prodavač melounů, plahočící se od jednoho konce hradního opevnění k druhému.

Kodžiróa nijak zvlášť nezajímalo, co Matahači dělal, ale napsal ten vzkaz v Dondžiki, a někdo by se ho na ten incident mohl později ptát. „Co proti tobě ti muži měli?“ zeptal se Kodžiró.

„Abych řekl pravdu, byla v tom žena...“

Kodžiró se usmál a pomyslel si, že kamkoliv Matahači přišel, vždy se dostal do nesnází kvůli nějaké ženě. Možná to byl jeho osud. „Hm,“ zabručel. „Takže velký milovník opět v akci, co?“ Pak řekl již hlasitěji: „Kdo je ta žena a co přesně se stalo?“

4

Musel ho nejprve trochu pobízet, aby mluvil, ale Matahači to nakonec vzdal a svůj příběh mu řekl, nebo alespoň jeho část. Blízko hradního příkopu bylo hodně malých čajoven, určených hlavně pro dělníky a kolemjdoucí. V jedné z nich pracovala dívka, která každého hned zaujala svou krásou. A tak tam chodili i muži, kteří nebyli ani žízniví, ani hladoví. Jedním z pravidelných hostů byl Hamada. Také Matahači se tam někdy zastavil.

Jednoho dne mu dívka pošeptala, že by potřebovala jeho pomoc. „Jde o tamhletoho samuraje,“ řekla. „Nelíbí se mi, ale pokaždé, když tu skončím, mi majitel nařídí, abych s ním šla domů. Nemohla bych se schovat u tebe v domě? Nebudu ti překážet. Budu ti vařit a spravovat tvoje oblečení.“

Jelikož se mu její prosba zdála rozumná, souhlasil.

Matahači trval na tom, že to je vše. Kodžiróa ale nepřesvědčil: „To se mi nějak nezdá.“

„Proč?“ zeptal se Matahači.

Kodžiró si nebyl jistý, jestli ze sebe chce Matahači udělat neviňátko, anebo se vychloubá, jaký je dobyvatel ženských srdcí.

Ani se ironicky nezasmál, jak měl ve zvyku, a řekl: „Nevadí. Je horko. Pojďme k tobě domů a můžeš mi o tom povyprávět ještě podrobněji.”

Matahači se zastavil.

„Nehodí se ti to?” zeptal se Kodžiró.

„Domů... To není zrovna místo, kam bych vás chtěl vzít.”

Když Kodžiró viděl, jak je rozrušený, řekl mu: „Nevadí. Ale někdy brzy mě musíš přijít navštívit. Bydlím u Iwama Kakubeie, asi v polovině kopce Isarago.”

„Rád.”

„Mimochodem, viděl jsi ty cedule adresované Musašimu, co se nedávno šířily po celém městě?”

„Ano.”

„Tvá matka ho prý také hledá. Proč ji nenavštívíš?”

„Ne v tomhle stavu!”

„Hlupáku. Před matkou si na nic hrát nemusíš. Jak se pak dozvíš, že našla Musašiho? Když u toho nebudeš, promarníš svou životní šanci. A toho bys přece litoval, ne?”

„Ano, budu s tím muset něco udělat,” řekl Matahači lhostejně, a v duchu si našťvaně říkal, že nikdo, ani ten, kdo mu právě zachránil život, nerozumí citům mezi matkou a dítětem.

Rozešli se. Matahači se loudavě vydal po travnaté cestě a Kodžiró zdánlivě vyrazil opačným směrem. Brzy se ale otočil a vydal se za Matahačim dávaje pozor, aby si ho nevšiml.

5

Matahači zanedlouho dorazil k řadě nevzhledných jednopatrových domů. Ve všech byly tři nebo čtyři byty. Jelikož se Edo velmi rychle rozrůstalo a ne každý si mohl vybírat, kde bude bydlet, s rostoucí poptávkou bylo zapotřebí připravit půdu k zástavbě. Teprve pak se cesty přirozeně proměnily v ulice. Také kanalizace vznikla náhodně v místech, kudy protékala odpadní voda směrem k řece. Nebýt těchto ledabyle postavených čtvrtí, nově přichozí by neměli kde bydlet. Většina jejich obyvatel byli samozřejmě dělníci.

Když byl již blízko domova, přivítal Matahačiho jeden z jeho sousedů. Jmenoval se Unpei. Byl vedoucím skupiny dělníků, kteří kopali studně. Unpei seděl ve velkém dřevěném škopku, čouhala mu z něj jen hlava. Kolem škopku měl postavenou zástěnu, aby na něj

nikdo neviděl.

„Dobrý večer," řekl Matahači. „Koukám, že se koupete."

„Právě se chystám vylézt," odpověděl Unpei žoviálně. „Nechcete se taky vykoupat?"

„Děkuji, ale myslím, že Akemi mi už ohřála vodu."

„Vy dva se máte moc rádi, vidíte? Nikdo tady neví, jestli jste sourozenci nebo manželé. Jak to je?"

Matahači se stydlivě pousmál. Naštěstí se v tu chvíli objevila Akemi a on se tak mohl odpovědi vyhnout.

Položila škopek pod tomelový strom a nalila do něj několik věder horké vody. Když byla hotova, řekla: „Matahači, zkus tu vodu, jestli je dost horká."

„Je trochu moc horká."

Matahači byl už svlečený, na sobě měl jen bederní roušku. Došel si pro studenou vodu ke studni a nalil ji do své lázně. „Ááá," vzdychl spokojeně. „Teď je akorát."

Unpei si oblékl letní bavlněné kimono a usadil se na bambusovou stoličku pod bambusovou konstrukcí na svlačce. „Prodal jste hodně melounů?" zeptal se.

„Hodně ne. Nikdy jich neprodám hodně." Všiml si zaschlé krve mezi prsty a rychle si ji omyl.

„Ani si nemyslím, že byste jich mohl hodně prodat. Pořád si myslím, že byste udělal nejlíp, kdybyste se přidal k nám a kopal studně."

„To říkáte vždycky. Nemyslete si, že jsem nevděčný, ale to bych musel být neustále na hradě. Proto Akemi nechce, abych tu práci vzal. Říká, že by jí tu bylo beze mě smutno."

„To jste šťastný pár. No tak dobře."

„Jau!"

„Co se stalo?"

„Něco mi spadlo na hlavu."

Na zem, přesně za Matahačim, dopadl zelený tomel.

„Cha, cha, cha, cha! To je trest za to, že se vychloubáte oddaností vaší ženy, dobře vám tak." Smál se a vějířem se plácal po kolenou.

Bylo mu něco přes šedesát a na hlavě měl rozčuchanou bílou hřívu vlasů. Sousedé si ho vážili a mladí, ke kterým se choval jako k vlastním dětem, ho obdivovali. Byl stoupencem sekty Ničiren, každé ráno ho slyšeli, jak vzývá jméno *Lotosové sútry*.

Pocházel z Itó v provincii Izu a před svým domem měl nápis:

„Unpei, hradní kopáč studní." Pro vybudování tolika studen nutných pro hrad bylo zapotřebí neobyčejných technických dovedností. Unpei byl najat jako poradce a proto, aby nabíral další dělníky, protože měl několikaleté zkušenosti ze zlatých dolů na poloostrově Izu. Nejraději ze všeho sedával pod svou milovanou bambusovou konstrukcí zarostlou svlačci, vyprávěl dobrodružné historky a popíjel svůj noční šálek levné, ale silné rýžové pálenky.

6

Když se Matahači vykoupal, rozložila Akemi kolem škopku zástěnu a také si dopřála koupel. O něco později se opět dostali k Unpeiově nabídce. Kromě toho, že dělníci nemohli opustit území hradu, byli také velmi bedlivě pozorováni a jejich rodiny byly prakticky rukojmími místních předáků. Na druhou stranu tam byla jednodušší práce a plat nejméně dvakrát vyšší než jinde.

Matahači se natáhl přes táč s jídlem, na kterém byl chlazený tvaroh ze sójových bobů, ozdobený čerstvým listem bazalky, a řekl: „Nechci si připadat jako vězeň, jen abych vydělal trochu peněz. Nebudu celý život prodávat melouny, vydrž to se mnou ještě, Akemi."

„Hm," odpověděla mezi sousty rýže zalité čajem. „Raději zkus aspoň jednou udělat něco skutečně užitečného, něco, co by přinutilo lidi, aby si tě všimli."

Přestože nikdo nikdy nepochybil, že je Matahačiho právoplatnou manželkou, nechtěla být s někým, kdo je tak nerozhodný jako on. Únik s Matahačim z frivolního světa na Sakaimači byl jen trik. On byl jen bidýlko, ze kterého chtěla při první příležitosti opět vzlétnout k širé obloze. Ale jejím záměrům nevyhovoval Matahačiho odchod za prací do hradu. Cítila, že zůstat sama by bylo nebezpečné. Přesněji řečeno se bála, že Hamada by ji mohl najít a přinutit, aby žila s ním.

„Málem jsem zapomněl," řekl Matahači, když dojedli své skromné jídlo, a vyprávěl jí o tom, co se mu toho dne přihodilo. Přizpůsobil podrobnosti tak, aby ji potěšily, ale když skončil, byla celá bledá.

Zhluboka se nadechla a řekla: „Ty jsi viděl Kodžiróa? Řekl jsi mi, že jsem tady? Neřekl, vid', že ne?"

Matahači vzal její ruku a položil si ji na koleno. „Samozřejmě že ne. Myslíš, že bych dovolil, aby se ten neřád dozvěděl, kde jsi? Je to

typ, který se nikdy nevzdává. Pronásledoval by tě..."

Přerušil větu nesrozumitelným výkřikem a přitiskl si ruku k obličejí. Zelený tomel, který mu narazil na tvář, se rozpadl a jeho bělavá dužina se rozstříkla po Akemině obličejí.

Venku, ve stínu bambusového háje osvětleného měsícem, bylo možno zahlédnout postavu podobnou Kodžiróovi, jak nonšalantně odchází pryč směrem k městu.

Vlhká rosa

1

„Mistře!“ zvolal Iori, který ještě nebyl dost vysoký, aby viděl přes vysokou travu. Byli na pláni Musašino, o které se říkalo, že pokrývá deset knížectví.

„Jsem tady,“ odpověděl Musaši. „Co ti tak dlouho trvá?“

„Možná tu je cesta, ale stále ji ztrácím. Jak daleko ještě musíme jít?“

„Dokud nenajdeme dobré místo k žití.“

„Žití? Tady někde zůstaneme?“

„Proč bychom neměli?“

Iori pohlédl na nebe, pomyslel na jeho rozlehlost a na pustou zemi kolem sebe, a řekl: „To tedy nevím.“

„Představ si, jaké to tu bude na podzim. Čisté, překrásné nebe, čerstvá rosa v trávě. Necítíš se hned čistší, když na to pomyslíš?“

„No, možná, ale já nejsem proti životu ve městě jako vy.“

„Ve skutečnosti nejsem. Svým způsobem je příjemné být mezi lidmi, ale i s mou hroší kůží bych tam nemohl vydržet, když vyvěsili všechny ty cedule. Viděl jsi, co říkaly.“

Iori se ušklíbl. „Štve mě pouhá myšlenka na ně.“

„Proč se nad tím rozčilovat?“

„Nemůžu si pomoci. Ať jsem šel kamkoli, nikdo o vás neřekl nic dobrého.“

„Nedalo se nic dělat.“

„Mohl jste setnout ty, kteří ty pomluvy šířili. Mohl jste vyvěsit vlastní cedule a tak jim čelit.“

„Nemá smysl začínat boj, který nemůžeš vyhrát.“

„S tou chátrou byste neprohrál. Určitě ne.“

„Ne, mylíš se. Prohrál bych.“

„Jak to?"

„Prosté počty. Když jich porazím deset, přijde sto dalších. Když jich porazím sto, přijde tisíc dalších. V takové situaci není možné zvítězit."

„Ale to znamená, že se vám budou až do konce života vysmívat."

„Samozřejmě že ne. Jsem rozhodnutý si zachovat dobré jméno jako každý jiný. Dlužím to svým předkům. Hodlám se stát mužem, kterému se nikdo nebude vysmívat. To je to, co jsem se sem přišel naučit."

„Můžeme chodit, jak chceme, ale nemyslím, že najdeme nějaké domy. Neměli bychom se zase pokusit najít klášter, aby nás tam nějakou dobu nechali?"

„To není špatný nápad, ale to, co doopravdy chci, je nějaké místo se spoustou stromů, kde si postavíme vlastní dům."

„Bude to zase jako v Hótengahaře?"

„Ne. Tentokrát nebudeme rolničit. Mám v úmyslu každý den cvičit zenovou meditaci. Ty si můžeš číst knihy a já ti dám pár lekcí s mečem."

Na pláň vkročili u vesnice Kašiwagi, která byla vstupní branou z Kóšú do Eda, sešli po dlouhém svahu od Džúnišo Gongenu a sledovali úzkou stezku, která opakovaně hrozila zmizet ve vlnící se letní trávě. Když konečně dosáhli pahorku pokrytého borovicemi, provedl Musaši rychlý průzkum terénu a řekl: „Tady to bude stačit." Pro něj mohlo být kterékoli místo domovem. A nejen to. Kdekoli se ocitl, tam se pro něj rozprostíral vesmír.

V nejbližší rolnické usedlosti si vypůjčili nářadí a najali pomocníka.

2

Musašiho přístup ke stavbě domu nebyl právě důmyslný. Ve skutečnosti by se toho mohl hodně přiučit u ptáků stavějících hnízda. O pár dní později z toho vzešla podivná chatrč, pevná méně než horská poustevna, ale ne tak ubohá, aby se dala popsat jako chlív. Sloupy tvořily klády s neoloupanou kůrou, zbytek byl hrubou změtí prken, kůry, bambusu a rákosu.

Musaši podstoupil, aby se dobře podíval, a pak zamyšleně poznamenal: „Takhle nějak asi vypadaly domy, ve kterých žili lidé v dávných dobách bohů." Jedinou útěchou v oné primitivní stavbě byly

kousky papíru láskyplně poskládané do malých posuvných dveří.

V následujících dnech se Ioriho hlas, vycházející zpoza rákosových rolet, když odříkával svá cvičení, vznášel nad cvrkotem cikád. Jeho výcvik se stal velmi tvrdým v každém ohledu.

S Džótaróem Musaši netrval na disciplíně, myslel si tehdy, že je lepší nechat chlapce vyrůstat přirozeně. Ale jak čas plynul, zjistil, že špatné povahové rysy mají sklon se samy rozvíjet a ty dobré že jsou potlačovány. Totéž pozoroval u stromů a rostlin. Ty, které bychom chtěli pěstovat, nerostou, zatímco plevel a křoví bují bez ohledu na to, jak často se sekají.

Po válce Ónin připomínal národ sto let propletenou masu stvolů konopí. Potom Nobunaga rostliny posekal, Hidejoši je svázal a Iejasu zoral a uhladil zemi, aby vybudoval nový svět. Jak to viděl Musaši, válečníci, kteří přikládali vysokou hodnotu pouze bojovým technikám a jejichž nejvýznamnější charakteristikou byla nespoutaná ctižádost, již nebyli dominantním prvkem společnosti. Bitva u Sekigahary s tím skoncovala.

Dospěl k tomu, že ať už národ zůstane v rukou Tokugawů nebo se přimkne k rodu Tojotomi, lidé obecně znají směr, kterým se chtějí ubírat. Z chaosu k řádu, od ničení k budování.

Občas měl pocit, že se narodil příliš pozdě. Hidejošiho sláva nepronikla do odlehlých venkovských oblastí a nezapálila srdce chlapců, jako byl Musaši, dříve než se vypařila možnost jít v Hidejošiho stopách.

Takže rozhodnutí klást důraz na disciplínu v Ioriho výchově vyplynulo z jeho vlastní zkušenosti. Pokud hodlal vychovat samuraje, měl by ho vychovat pro nadcházející dobu, ne pro minulost.

„Iori.“

„Ano, pane.“ Chlapec klečel před Musašim, dříve než stačil ta slova vyslovit.

„Slunce už skoro zapadá. Čas pro naše cvičení. Přines meče.“

„Ano, pane.“ Když je položil před Musašiho, poklekl a formálně požádal o lekci.

3

Musašiho meč byl dlouhý, Ioriho krátký, v obou případech se jednalo o dřevěné cvičné zbraně. Učitel a žák stáli jeden proti

druhému v napjatém tichu, meče v úrovni očí. Lem slunečního svitu se vznášel nad horizontem. Cedrový háj za chatrčí se již topil ve tmě, ale kdyby se jeden z nich podíval, odkud se ozývá cvrkot cikád, uviděl by srpek měsíce prosvítající větvemi.

„Oči," řekl Musaši.

Iorimu se rozšířily oči.

„Moje oči. Dívej se do nich."

Iori dělal, co mohl, ale zdálo se, že jeho oči od Musašiho očí doslova odskakují. Místo toho, aby se mu do nich pořádně zahleděl, uhýbal před nimi pohledem. Když to zkusil znovu, zmocnila se ho závrať. Měl pocit, že už mu nepatří vlastní hlava. Jeho ruce, nohy, celé tělo se vznášelo jako na vodě.

„Podívej se mi do očí!" rozkázal velmi přísně Musaši. Ioriho pohled se opět zatoulal stranou. Potom, když se konečně soustředil na mistrovy oči, zapomněl na meč. Krátké, mírně zakřivené dřevo ztěžklo, jako by se z něj stal mohutný kus oceli.

„Oči! Oči!" řekl Musaši a mírně postoupil vpřed.

Iori potlačil nutkání ustoupit, za které byl tolikrát hubován. Ale když se pokusil reagovat na protivníkovu iniciativu a pohnout se kupředu, jeho nohy byly jako přibité k zemi. Neschopen pohybu vpřed nebo vzad cítil, jak se jeho tělem rozlévá teplo. „Co se to se mnou děje?" Ta myšlenka v něm vybuchla jako ohňostroj.

Musaši ucítil ten výbuch mentální energie a vykřikl: „Útok!" Současně s tím poklesl v ramenou, ustoupil a uskočil hbitě jako ryba.

Iori s vyjeknutím vyrazil kupředu, otočil se a uviděl Musašiho stát tam, kde byl předtím on.

Pak opět začala konfrontace, přesně jako předtím, a učitel i žák přísně zachovávali mlčení.

Zanedlouho byla tráva zmáčená rosou a nad cedry visel srpek měsíce. Pokaždé, když zavanul vítr, hmyz přestal na chvíli zpívat. Přišel podzim a divoké květy, ač přes den nijak velkolepé, se nyní půvabně chvěly jako opeřená róba tančícího božstva.

„Dost," řekl Musaši a sklonil meč.

Když ho podával Iorimu, všimli si hlasu přicházejícího od cedrového háje.

4

„Kdo to asi je," řekl Musaši.

„Nejspíš zbloudilý poutník, který chce ubytovat na noc.“

„Běž a podívej se.“

Když Iori odpěchal na druhou stranu chatrče, Musaši se usadil na bambusovém zápraží a upřel pohled na širou pláň. Vzdouvající se tráva byla vysoká, její vrcholky načechrané. Světlo dopadající na trávu mělo podivný lesk.

Když se Iori vrátil, Musaši se zeptal: „Je to poutník?“

„Ne, host.“

„Host? Tady?“

„Je to Hódžó Šinzó. Uvázal svého koně a čeká na vás vzadu.“

„Tenhle dům přeci nemá nějaké vzadu nebo vpředu. Ale raději ho přijmu tady.“

Iori oběhl chatrč a volal: „Prosím, pojd'te tudy.“

„Rád vás vidím,“ řekl Musaši a jeho oči vyjadřovaly radost z toho, že vidí Šinzóa zcela zotaveného.

„Omlouvám se, že jsem tak dlouho o sobě nedával vědět. Předpokládám, že tu žijete, abyste se dostal pryč od lidí. Doufám, že mi odpustíte, že jsem přišel tak neočekávaně.“

Když si vyměnili pozdravy, pokynul Musaši Šinzóovi, aby si sedl k němu na zápraží. „Jak jste mě našel? Nikomu jsem neřekl, kde jsem.“

„To Zušino Kósuke. Říkal, že jste dokončil Kannon, kterou jste mu slíbil, a poslal Ioriho, aby ji doručil.“

„Che, che, che. Předpokládám, že to tajemství vyzradil Iori. No, nevadí... Nejsem tak starý, abych opustil svět a odešel do ústraní. Myslel jsem jen, že když na pár měsíců odejdu z města, ty zákeřné pomluvy se utiší. Doufal jsem, že tak ubudou i potíže způsobované Kósukemu a ostatním přátelům.“

Šinzó sklonil hlavu. „Dlužím vám omluvu. Všechny ty potíže jsou kvůli mně.“

„Ne tak docela. Jde o něco mnohem hlubšího. Právě jádro té záležitosti má co dělat s mým vztahem ke Kodžiróovi.“

„Víte, že zabil Obatu Jogoróa?“

„Ne.“

„Když Jogoró uslyšel, co se mi stalo, rozhodl se vykonat pomstu sám. Neměl proti Kodžiróovi šanci.“

„Varoval jsem ho...“ Obraz mladého Jogoróa stojícího ve vchodu do domu jeho otce byl v Musašiho mysli stále živý. „Je to škoda,“ pomyslel si.

„Chápu, jak se cítil," pokračoval Šinzó. „Všichni žáci odešli a jeho otec zemřel. Byl přesvědčený, že je jediný, kdo to může udělat. V každém případě to vypadá, že se vypravil do Kodžiróova domu. Nikdo je však spolu neviděl. Neexistuje pro to žádný důkaz."

„Hm. Možná mělo moje varování opačný účinek, než jsem zamýšlel. Roznítilo v něm pýchu. Cítil pak potřebu bojovat. Je to smůla."

„To je. Jogoró byl jediný mistrův potomek. Jeho smrtí rod Obata přestal existovat. Nicméně můj otec probral celou záležitost s panem Munenorim, který zařídil jednání o adopci. Mám se stát Kagenoriho dědicem a následníkem a nést jméno Obata... Nejsem si jistý, jestli jsem na to dostatečně vyzrálý. Bojím se, že bych mohl přinést nebohému Kagenorimu jen další hanbu. Byl to největší mistr vojenské tradice Kóšú."

5

„Váš otec je pánem knížectví Awa. Není vojenská tradice stylu Hódžó pokládána za stejně dobrou jako tradice stylu Kóšú a váš otec za stejně velkého mistra jako Kagenori?"

„Říká se to. Naši předci pocházeli z provincie Tótómi. Můj děd sloužil Hódžóovi Udžicunovi a Hódžóovi Udžijasuvovi z Odawary, a můj otec byl vybrán samotným Iejasuem, aby je následoval jako hlava celého rodu."

„Pocházíte ze slavného válečnického rodu, není to trochu zvláštní, že jste se stal žákem Obaty Kagenoriho?"

„Můj otec má své žáky a dával lekce z vojenských věd přímo šógunovi. Ale místo toho, aby mě něco naučil, řekl, ať odejdu a učím se od někoho jiného. Zvol si tvrdou cestu! Takový je to člověk."

Musaši vycítil v Šinzóově chování prvky opravdové slušnosti, dokonce ušlechtilosti. A je to koneckonců celkem přirozené, pomyslel si, protože Šinzóův otec, Udžikacu, byl výjimečným generálem a jeho matka dcerou Hódžóa Udžijasua.

„Obávám se, že jsem se příliš rozmluvil," řekl Šinzó. „Můj otec mě sem vlastně poslal. Samozřejmě by bylo vhodné, aby přišel sám a vyjádřil vám svůj vděk osobně, ale momentálně má hosta, který se touží s vámi setkat. Otec mi nařídil, abych vás přivedl s sebou zpátky. Půjдете?" podíval se tázavě Musašimu do tváře.

„Host vašeho otce mě chce vidět?"

„Správně."

„Kdo by to mohl být? Skoro nikoho v Edu neznám."

„Člověk, kterého znáte už od doby, kdy jste byl ještě chlapec."

Musaši si nemohl vybavit, kdo by to mohl být. Že by Matahači? Samuraj z Takejamského hradu? Přítel jeho otce?

Možná dokonce Ocú... Ale Šinzó odmítal své tajemství prozradit. „Dostal jsem pokyn nepovědět, kdo to je. Ten host řekl, že bude lepší vás překvapit. Půjдете?"

Musaši byl zvědavý. Pomyslel si, že to nemůže být Ocú, ale v hloubi duše doufal, že to bude ona.

„Pojďme," řekl a postavil se. „Iori, zůstaň tady."

Šinzó, spokojený, že svůj úkol úspěšně splnil, šel za dům a přivedl svého koně. Sedlo a třmeny byly zmáčené rosou.

6

Podržel uzdu a nabídl koně Musašimu, který bez většího otálení nasedl.

Když odjížděli, Musaši řekl Iorimu: „Dávej na sebe pozor. Je možné, že se do zítřka nevrátím." Zanedlouho je pohltila večerní mlha.

Iori seděl tiše na verandě, ztracen v myšlenkách.

„Oči," přemýšlel. „Oči." Nespočetněkrát mu bylo nařízeno, aby se díval protivníkovi do očí, ale nebyl schopen ani pochopit důležitost tohoto pokynu, ani se té myšlenky zbavit. Nečinně sledoval Mléčnou dráhu.

Co s ním bylo v nepořádku? Proč, když se na něj Musaši upřeně díval, nemohl jeho pohled opětovat? Rozmrzelý tím selháním víc, než by si z něho dělal kterýkoli dospělý, se snažil odhodlaně najít vysvětlení. V té chvíli si všiml páru očí. Mířily na něj z větví divoké révy, která se ovíjela kolem stromu před chatrčí.

„Co to je?" pomyslel si.

Jasně svítící oči mu silně připomínaly Musašiho oči během tréninku.

„To bude určitě poletucha." Jednu několikrát zahlédl, jak jí plané hrozny. Oči měla jako acháty, byly to oči divokého skřítka.

„Ty mrcho!" vykřikl Iori. „Myslíš, že nemám žádnou odvahu, myslíš si, že mě porazíš pouhým pohledem? Já ti ale ukážu! Rozhodně neprohraju!"

Se vzteklym odhodláním napnul lokty a oplácel pohled. Poletucha, ať už z tvrdohlavosti nebo ze zvědavosti, se neměla k útěku. Její oči dokonce nabraly ještě jasnější lesk.

Ioriho jeho úsilí pohltilo natolik, že zapomněl dýchat. Přísahal, že neprohraje, ne s touhle obyčejnou potvorou. Po chvíli, která se zdála být hodinami, si náhle uvědomil, že zvítězil. Listí révy se zachvělo a poletucha zmizela.

„To tě naučí!“ radoval se Iori. Byl promočený potem, ale cítil se uvolněný a osvěžený. Jen doufal, že bude schopen zopakovat stejný výkon příště, až se utká s Musašim.

Stáhl rákosovou roletu, zhasl lampu a šel spát. Modravě bílé světlo se odráželo od trávy venku. Usnul, ale zdálo se mu, že uvnitř své hlavy vidí malou skvrnu zářící jako drahokam. Po čase se skvrna změnila v nejasný obrys tváře poletuchy.

Převaloval se a sténal, a náhle ho zaplavilo přesvědčení, že ty oči jsou v nohách jeho lůžka. S obtížemi se vztyčil. „Ty potvoro,“ vykřikl a sáhl po meči. Provedl vražedný švih, ale skončil kotrmelcem. Stín poletuchy byl pohybující se skvrnou na roletě. Divoce po něm sekl, pak vyběhl ven a zběsile sekal do révy. Zvedl zrak k nebi a hledal oči.

Pomalou soustředil pozornost na dvě velké modravé hvězdy.

Čtyři mudrci a světlo

1

Ze zvuku flétny, který zněl jako doprovod k posvátnému tanci, a z hořící hranice viditelné skrz les Musaši usoudil, že probíhá nějaká noční slavnost.

„Jsme tady,“ řekl Šinzó, když dosáhli úpatí vrchu Akagi.

Cesta do Ušigome trvala dvě hodiny.

Na jedné straně bylo rozlehlé prostranství svatyně Akagi, naproti přes svažující se ulici stála hliněná zeď prostorné soukromé rezidence a brána velkolepých proporcí. Když dorazili k bráně, Musaši sesedl z koně a s díky podal uzdu Šinzóovi.

Šinzó odvedl koně dovnitř a předal uzdu jednomu ze samurajů čekajících poblíž vchodu s lampiony v rukou. Všichni postoupili kupředu, přivítali ho a vedli ho cestou mezi stromy na mýtinu před působivou vstupní halou. Tam stáli sloužící vyrovnaní v řadách po

obou stranách dvorany.

Hlavní správce je pozdravil a řekl: „Pojďte dál. Kníže vás již očekává. Ukážu vám cestu.“

„Děkuji,“ odpověděl Musaši. Následoval sluhu nahoru po schodišti do předpokoje.

Provedení domu bylo neobvyklé. Jedno schodiště za druhým vedlo do pokojů umístěných za sebou, což vytvářelo dojem, že je jeden pokoj natěsnán nad druhým po celou cestu nahoru na vrch Akagi. Když si sedal, všiml si Musaši, že místnost je již pěkně vysoko ve svahu. Za svahem na okraji zahrady rozeznával pouze severní část hradního příkopu a lesy ohraničující opevnění. Zjistil, že myslí na to, jak úchvatný asi musí být výhled z pokoje ve dne.

Dveře v klenutém rámu se nehlučně otevřely. Krásná služebná vklouzla půvabně dovnitř, položila před něj podnos s koláčky, čajem a tabákem. Pak vyklouzla ven stejně tiše, jako předtím přišla. Vypadalo to, jako by se její pestré kimono a pás náhle vynořily a zase splynuly se zdí. Zůstala po ní lehká příjemná vůně, která Musašimu připomněla existenci ženského pokolení.

Pán domu se objevil krátce poté, doprovázen mladým samurajem. Obešel veškeré formality a řekl: „Je opravdu dobře, že jste přišel.“ Jako správný samuraj se usadil se zkříženýma nohama na polštář připravený jeho společníkem a řekl: „Jak jsem se doslechl, můj syn je vám velmi zavázán. Doufám, že mi odpustíte, že jsem vás pozval sem, místo abych sám navštívil váš dům a vyjádřil své díky.“ S rukama lehce spočívajícíma na vějíři ve svém klíně mírně sklonil hlavu.

„Jsem vašim pozváním poctěn,“ řekl Musaši.

Nebylo snadné odhadnout věk Hódžóa Udžikacua. Chyběly mu tři přední zuby, ale jeho hladká, světlá pleť svědčila o odhodlání nikdy nezestárnout. Mohutný černý knír, protkaný jen několika bílými vousy, rostl po obou stranách tak, aby zakryl vrásky způsobené chybějícími zuby. Musašimu přišel jako muž se spoustou dětí, který umí dobře vycházet s mladými lidmi.

Musaši tušil, že hostitel nebude nic namítat, a tak přešel rovnou k jádru věci. „Váš syn mi řekl, že je zde host, který se se mnou prý zná. Kdo je to?“

2

„Ne jeden, ale dva hosté. Za chvíli se s nimi uvidíte.“

„Dva?“

„Ano. Znají se velmi dobře a oba dva jsou mými dobrými přáteli. Potkal jsem je dnes na Edském hradě. Vrátili se se mnou, a když je Šinzó přišel pozdravit, stočila se řeč na vás. Jeden z nich řekl, že vás již dlouhou dobu neviděl a rád by se s vámi setkal. Také ten druhý, který vás zná jenom z vyprávění, vyjádřil velkou touhu se s vámi seznámit.“

Musaši se doširoka usmál a řekl: „Myslím, že už vím. Jeden je Takuan Šúhó, je to tak?“

„Přesně tak,“ zvolal překvapeně kníže Udžikacu a plácl se přes koleno.

„Neviděl jsem ho od té doby, co jsem před několika lety přišel sem do východních provincií.“

Dříve než měl Musaši čas uhádnout, kdo je tím druhým mužem, kníže řekl: „Pojďte se mnou,“ a vyšel na chodbu.

Vystoupili po krátkém schodišti a procházeli dlouhou temnou chodbou. Po straně byly umístěny okenice. Náhle Musaši ztratil pana Udžikacua z očí. Zastavil se a nastražil sluch.

Za chvíli Udžikacu zavolal: „Jsem tady dole.“ Jeho hlas se zdál přicházet z dobře osvětlené místnosti, která byla umístěna na druhé straně volného prostoru chodby.

„Hned tam budu,“ odpověděl Musaši, ale místo toho, aby zamířil přímo za světlem, zůstal stát. Volný prostor chodby byl lákavý, ale něco mu říkalo, že v tom pruhu temnoty číhá nebezpečí.

„Na co čekáte, Musaši? Jsme tady.“

„Už jdu,“ odpověděl Musaši. Jinak ani odpovědět nemohl. Jeho šestý smysl ho však varoval, aby byl v pohotovosti. Pokradmu se otočil a vrátil se asi deset kroků k malým dvířkům, které vedly ven na zahradu. Navlékl si sandály a obešel zahradu k ochozu místnosti, kde byl kníže Udžikacu se svou společností.

„Vy jste přišel tudy?“ řekl kníže a rozhlédl se z druhého konce místnosti. Znělo to zklamaně.

„Takuane!“ zvolal Musaši, když vstoupil do pokoje s radostným úsměvem na tváři. Mnich, usazený ve výklenku, vstal, aby se s ním mohl pozdravit. Setkat se znovu - a sice pod střešou knížete Hódžóa Udžikacua -, to se zdálo být až příliš šťastnou náhodou.

Musaši nemohl uvěřit, že je to doopravdy.

3

„Musíme si povědět, co všechno se od našeho posledního setkání přihodilo," řekl Takuan. „Mám začít?" Byl oděn v prostých šatech, jako vždy. Žádná ozdoba, kromě růžence. Ale zdál se jemnější a jeho mluva uhlazenější. Stejně jako Musašiho venkovská výchova vyprchala vytrvalým úsilím sebekázně, také Takuanovy ostré hrany se zdály být vyhlazeny a posíleny zenovým učením. Nebyl to už žádný mladík. Byl o jedenáct let starší než Musaši, pomalu se blížil ke čtyřicítce.

„Kde to bylo? V Kjótu? Ano, už si vzpomínám. Bylo to krátce předtím, než jsem se vydal zpět do Tadžimy. Po smrti své matky jsem strávil rok truchlením. Pak jsem chvíli cestoval a nějaký čas pobyl v Nansódži v provincii Izumi a v Daitokudži. Později jsem se hodně vídal s panem Karasumaruem - skládal s ním poezii, věnoval se čajovému obřadu, odsunul stranou všechny starosti tohoto světa. Ani jsem se nenadál a strávil jsem v Kjótu tři roky. Nedávno jsem se sprátelil s knížetem Koidem z Kišiwadského hradu a přišel se s ním podívat na Edo."

„Takže tu jste teprve krátce?"

„Ano. Přestože jsem se s Hidetadou setkal dvakrát v Daitokudži a byl několikrát povolán k Iejasuovi, tohle je má první cesta do Edo. A co ty?"

„Jsem tu teprve od začátku tohoto léta."

„Zdá se, že sis v této části země udělal celkem jméno."

Musaši se nepokusil ospravedlnit. Svěsil hlavu a řekl: „Předpokládám tedy, že jste o tom slyšel."

Takuan na něj chvíli zíral, zjevně jej porovnával se starým Takezóem. „Proč si s tím dělat starosti? Nebylo by normální, kdyby muž tvého věku měl příliš dobrou reputaci. Pokud jsi neudělal něco zrádného, nečestného nebo odbojného, co na tom záleží? Víc mě zajímá, jak probíhá tvůj výcvik."

Musaši podal stručný výčet svých posledních zkušeností a skončil slovy: „Obávám se, že jsem ještě nezralý, nerozvážný - daleko od opravdového probuzení. Čím déle jsem na své pouti, tím delší mi ta cesta přijde. Mám pocit, že šplhám po nekonečné horské stezce."

„Přesně tak by to mělo být," řekl Takuan, očividně potěšen

mladíkovou poctivostí a pokorou. „Pokud muž, ještě ne třicetiletý, prohlásí, že zná byť jen malý kousek cesty, je to neomylné znamení, že jeho růst se zastavil. I já se stále chvěji rozpaky, když si někdo myslí, že tak neotesaný mnich jako já by mohl znát skutečnou podstatu zenu. Vyvede mě z rovnováhy, když mě lidé žádají, abych jim řekl o Buddhově zákoně nebo vysvětlil jádro učení. Lidé mají tendenci vzhlížet k mnichovi jako k žijícímu Buddhovi. Buď rád, že tě ostatní nepřeceňují, že nepodléháš zbytečným přeludům."

Zatímco ti dva muži šťastně rozprávěli, sluhové přišli s jídlem a pitím. Vzápětí Takuan řekl: „Odpusťte mi, kníže, ale obávám se, že jsme na něco zapomněli. Proč nezavoláte i posledního hosta?"

Musaši si už byl jistý, kdo je oním druhým hostem, ale rozhodl se mlčet.

4

Udžikacu malinko zaváhal a řekl: „Mám ho zavolat?" Potom k Musašimu: „Musím přiznat, že jste naši léčku prohlédl. Jako ten, kdo ji vymyslel, se cítím zahanben."

Takuan se zasmál. „Jsem rád, že to slyším! Je dobré, že umíte přiznat porážku. Ale o nic nejde. Byla to přeci jen hra pro pobavení nás všech, nemám snad pravdu? Rozhodně to není nic, kvůli čemu by měl mistr stylu Hódžó ztratit tvář."

„Beze všech pochyb jsem byl poražen," zamumlal Udžikacu zdráhavě. „Pravda je taková, že i když jsem o vás slyšel samou chválu, neměl jsem představu, jak dobře jste ve skutečnosti trénovaný a jakou máte disciplínu. Chtěl jsem se o tom přesvědčit sám a můj druhý host souhlasil, že mi v tom pomůže. Když jste se v průchodu zastavil, čekal na vás v úkrytu, připraven tasit svůj meč." Na knížeti byla vidět lítost nad tím, že vystavil Musašiho takové zkoušce. „Vy jste však pochopil, že vás vedu do pasti, a přišel jste zahradou." Podíval se přímo na Musašiho a zeptal se: „Mohu se zeptat, proč jste tak jednal?"

Musaši se jen usmál.

Slova se ujal Takuan. „To je rozdíl mezi vojenským stratégem a šermířem."

„Rozdíl? A jaký?"

„Má to co do činění s instinktivní reakcí. Reakce muže vzdělaného ve vojenských vědách, která se řídí intelektem, stojí proti reakci

muže, který následuje cestu meče, pramenící ze srdce. Myslel jste si, že když Musašiho povedete za sebou, bude vás následovat. Ale Musaši, bez možnosti vidět nebo dotknout se něčeho určitého, vycítil nebezpečí a učinil krok, kterým se chránil. Jeho reakce byla spontánní, instinktivní."

„Instinktivní?"

„Jako v zenu."

„Takže vy oplýváte stejnými schopnostmi, Takuan?"

„Tím si nejsem příliš jistý."

„Já jsem v každém případě dostal lekci. Průměrný samuraj, když ucítí nebezpečí, propadne panice, nebo padne do pasti kvůli touze předvést své dovednosti s mečem. Když jsem viděl Musašiho, jak se vrací, bere si sandály a přechází zahradu, byl jsem ohromen."

Musaši zachoval mlčení, jeho tvář nejevila nejmenší potěšení z Udžikacuovy pochvaly.

Jeho myšlenky se upínaly k muži, který stále stál venku ve tmě, zanechán tam obětí, která nepadla do pastí.

Oslovil svého hostitele a řekl: „Mohu požádat, aby tadžimský kníže zaujal své místo mezi námi?"

5

„Cože?" užasl Udžikacu stejně jako Takuan. „Jak jste to poznal?"

Musaši se posunul, aby poskytl Jagjúovi Munenorimu čestné místo, a řekl: „Navzdory temnotě jsem cítil přítomnost jedinečného umění meče. Když vezmu v úvahu ostatní přítomné tváře, nevím, kdo jiný by to mohl být."

„Zase jste nás dostal!" řekl Udžikacu ohromeně.

Na jeho přikývnutí Takuan řekl: „Správně. Je to tadžimský pán, kníže Munenori." Otočil se ke dveřím a zavolal: „Vaše tajemství je vyzraženo, pane Munenori. Nepřipojíte se k nám?"

Ozval se hlasitý smích a Munenori se objevil u vchodu. Místo toho, aby se pohodlně usadil, poklekl před Musašim a pozdravil ho jako sobě rovného. Řekl mu: „Jsem Jagjú Mataemon Munenori. Rád vás poznávám."

„Setkání s vámi je pro mě ctí. Jmenuji se Mijamoto Musaši, jsem potulný samuraj z Mimasaky. Těší mě."

„Kimura Sukekuró se o vás zmínil už před několika měsíci, ale v té době jsem byl zaneprázdněn, jelikož mi onemocněl otec."

„Jak se knížeti Sekišúsaiovi vede teď?"

„Však víte, je velmi starý. Nikdo nemůže vědět, kdy..." Po krátké pauze pokračoval s vřelou srdečností: „Můj otec mi o vás napsal v dopise a několikrát jsem o vás slyšel mluvit tady Takuana. Musím říct, že vaše reakce před několika minutami byla obdivuhodná. Pokud nebudete mít nic proti tomu, myslím, že bychom mohli vámi požadovaný souboj brát jako uskutečněný. Doufám, že vás neurazil neobvyklý způsob, jakým jsem to provedl."

Musaši měl dojem, že inteligence a vyzrálост tohoto muže jsou v souladu s jeho proslulostí.

„Vaše ohleduplnost mě přivádí do rozpaků," odpověděl a hluboce se uklonil. Jeho projev úcty byl naprosto přirozený, protože kníže Munenori stál na společenském žebříčku tak vysoko nad Musašim, že prakticky patřil do jiného světa. Jeho jmění obnášelo milion osm set tisíc litrů rýže ročně a příslušníci jeho rodu byli už od desátého století proslulí jako provinční správci. Většinu lidí by přišlo zvláštní, kdyby v jedné místnosti s Musašim viděli jednoho z šógunových učitelů, jak s ním bez problémů, přátelsky a neformálně mluví. Musašimu se ulevilo, když si všiml, že ani Udžikacu, učenec a člen šógunovy stráže, ani Takuan, původem venkovský kněz, necítí v přítomnosti vysoce postaveného Munenoriho žádné napětí.

Na řadu přišlo teplé sake, hosté si vyměňovali přípitky, vesele spolu hovořili a smáli se. Věkové a třídní rozdíly byly zapomenuty. Musaši věděl, že není v tomto vybraném kruhu přijímán kvůli tomu, čím je. Hledal cestu, stejně jako oni. Byla to společná cesta za zdokonalením, která umožnila takové přátelství.

V jedné chvíli Takuan odložil svůj šálek a zeptal se Musašiho: „Co se stalo s Ocú?"

Musaši se mírně začervenal a řekl, že ji nějaký čas neviděl ani o ní neslyšel.

„Vůbec nic?"

„Nic."

„To není dobré. Nemůžeš ji nechávat stále jen tak. Ani tobě to příliš neprospívá."

„Ocú?" zeptal se Munenori. „Myslíte tu dívku, která jeden čas pobývala u mého otce v Kojagjú?"

„Ano," odpověděl Takuan za Musašiho.

„Vím, kde je. Odešla s mým synovcem Hjógem do Kojagjú pečovat o mého otce."

6

V přítomnosti uznávaného vojenského стратега a Takuana, pomyslel si Musaši, by mohli mluvit o strategii nebo probírat zenové učení. V přítomnosti Munenoriho a Musašiho by předmětem hovoru mohla být cesta meče.

S omluvným kývnutím Musašimu řekl Takuan ostatním o Ocú a jejím vztahu k Musašimu. „Dříve nebo později," zakončil, „bude někdo muset svést zase ty dva dohromady, ale obávám se, že to není úkol pro mnicha. Žádám o pomoc vás dva, pánové." Ve skutečnosti tím navrhoval, aby Udžikacu a Munenori působili jako Musašiho ochránci.

Zdálo se, že se této role rádi ujmou. Munenori viděl, že Musaši je dost starý, aby založil vlastní rodinu, a Udžikacu řekl, že dosáhl uspokojivé úrovně v tréninku.

Munenori navrhl, aby v nejbližších dnech byla Ocú povolána zpět z Kojagjú a provdána za Musašiho. Pak by se Musaši mohl usadit v Edu, kde by jeho rod společně s rodinami Ona Tadaakiho a Jagjúa Munenoriho vytvořil triumvirát meče a zahájil tak zlatý věk šermířského umění v novém sídelním městě. Takuan i Udžikacu souhlasili.

Kníže Udžikacu, který chtěl Musašiho odměnit za jeho laskavost k Šinzóovi, jej chtěl doporučit jako šógunova instruktora, což byl nápad, který ti tři posoudili ještě předtím, než pro Musašiho poslali Šinzóa. A Munenori, když viděl, jak Musaši obstál v jeho zkoušce, byl nyní sám připraven dát tomuto plánu své posvěcení.

Bylo třeba překonat jisté obtíže. Jednou z nich bylo to, že učitel v šógunském paláci musel být rovněž členem čestné stráže. Protože mnoho jejích členů bylo věrnými vazaly Tokugawů z dob, kdy Iejasu držel své panství v Mikawě, převládala neochota k přijímání nových členů a všichni kandidáti byli velmi důkladně zkoumáni. Nicméně s doporučením od Udžikacua a Munenoriho společně se zaručujícím se dopisem od Takuana by Musaši s velkou pravděpodobností uspěl.

Problémem byl jeho původ. Neexistoval žádný písemný pramen, který by sledoval jeho rod zpět k Hiratovi Šógenovi z rodu Akamacu, ani rodokmen, který by prokazoval, že je z předního samurajského rodu. Nepochybně nebyl nijak rodově spřízněn s Tokugawy. Naopak, bylo nesporné, že jako nezkušený sedmnáctiletý mladík bojoval proti Tokugawům v bitvě u Sekigahary. Stále tu však

byla značná šance na úspěch. I jiní samurajové z bývalých nepřátelských rodů se po bitvě u Sekigahary přidali k rodu Tokugawa. I Ono Tadaaki zastával pozici šógunova instruktora, přestože byl samurajem z rodu Kitabatake, který se v současnosti skrýval v Macuzace v provincii Ise.

Poté, co tři muži znovu prošli všechna pro a proti, Takuan řekl: „Dobrá tedy, doporučme ho. Ale možná bychom měli zjistit, co on sám si o tom myslí.“

Ta otázka byla adresována Musašimu, který odpověděl mírně: „Je od vás opravdu hezké a velkorysé, co navrhuje, ale já jsem jen nezralý mladý muž.“

„Takhle uvažovat nemůžeš,“ řekl Takuan vlídně. „To, co ti právě navrhuje, je skutečná cesta k tomu, abys vyzrál. Vybuduješ si vlastní dům, nebo máš v plánu nechat Ocú žít natrvalo tak, jak žije teď?“

7

Musaši se cítil jako v pasti. Ocú říkala, že hodlá snášet jakékoli těžkosti, ale to v žádném případě nesnižovalo Musašiho odpovědnost za každé trápení, které by ji postihlo. Ačkoli bylo přijatelné, aby žena jednala v souladu se svými city, v případě, že to vedlo k nešťastnému konci, provinil se vždy muž.

Ne že by Musaši odmítal převzít odpovědnost. Převzal by ji velmi rád. Ocú byla vedena láskou a břímě oné lásky leželo stejně na něm jako na ní. Přesto však cítil, že je ještě brzy oženit se a mít děti. Rozprostírala se před ním dlouhá, tvrdá cesta meče. Jeho touha následovat ji byla stále stejně silná.

To, že se jeho přístup k meči změnil, nijak nezjednodušovalo situaci. Od dob, kdy pobýval v Hótengahaře, byl meč, který dobývá a zabíjí, věcí minulosti, byl bezvýznamný, nepoužitelný.

Být technickým instruktorem, či tím, kdo dává pokyny šógunově družině, ho nezajímalo. Cesta meče, tak jak ji viděl, musí mít přesné cíle: zavést pořádek, chránit a tříbit ducha. Cesta musela být něčím, čeho by si člověk vážil až do smrti jako vlastního života. Pokud taková cesta existuje, nemohla by snad být využita tak, aby přinesla mír a štěstí pro všechny?

Když v odpovědi na Sukekuróův dopis vyzval knížete Munenoriho na souboj, jeho motivem nebyla povrchní honba za vítězstvím, které

by mu konečně umožnilo vyzvat Sekišúsaie. Ted' si přál být angažován ve věcech vládnutí. Samozřejmě, ne v nějakém velkém měřítku. Malé zanedbatelné knížectví by pro jeho aktivity, které by, jak si představoval, podpořily dobrou vládu, bohatě stačilo.

Ale chyběla mu odvaha vyjádřit tyto myšlenky, cítil, že ostatní šermíři by zavrhli jeho mladické ambice jako absurdní. Nebo, kdyby ho vzali vážně, cítili by nutkání ho varovat, že politika vede k destrukci. Podílením se na vládě by pošpinil svůj milovaný meč. Udělali by to z upřímné starosti o jeho duši.

Dokonce věřil, že pokud by po pravdě řekl, co má na mysli, dva přítomní válečníci a mnich by reagovali buď smíchem, nebo obavami.

Když znovu promluvil, namítal, že je příliš mladý, příliš nezralý, že jeho výcvik je nedostatečný...

Nakonec ho Takuan přerušil a řekl: „Nech to na nás."

Kníže Udžikacu dodal: „Postaráme se, aby to dobře dopadlo."

Věc byla rozhodnuta.

Šinzó, který co chvíli přicházel, aby doplnil olej v lampě, zachytil podstatu rozhovoru. Dal otci a hostům tiše na vědomí, že to, co slyšel, jej nesmírně potěšilo.

Jasmín u zadní brány

1

Matahači otevřel oči, rozhlédl se, vstal a vystrčil hlavu ze zadních dveří.

„Akemi!" zavolal.

Nedostalo se mu žádné odpovědi.

Něco ho pobízelo, aby otevřel skříň. Nedávno dokončila nové kimono. Bylo pryč.

Nejdřív šel k sousedům, k Unpeiovi, a potom prošel průchodem na ulici a úzkostlivě se každého ptal, zda ji neviděl.

„Viděla jsem ji dnes ráno," řekla žena prodavače uhlí.

„Vážně? Kde?"

„Byla celá nastrojená. Ptala jsem se jí, kam vyráží. Řekla mi, že se jde podívat za příbuznými do Šinagawy."

„Do Šinagawy?"

„Nikoho tam nemá?" zeptala se skepticky.

Už chtěl říci, že ne, ale zarazil se. „Ano, samozřejmě. Mluvila o tom.”

Má teď běžet za ní? Po pravdě řečeno, jeho pouto k ní nebylo obzvláště silné. Spíš než co jiného na ni byl našťvaný. Její zmizení v něm zanechalo hořkou pachutí.

Odplivl si a trochu si zanádal. Pak šel dolů na pláž na druhé straně šibaurské hlavní cesty. Kousek od břehu byly roztroušeny domy rybářů. Měl ve zvyku sem zajít každé ráno a hledat ryby, zatímco Akemi vařila doma rýži. Obvykle jich aspoň pět nebo šest vypadlo ze sítí a on se vracel právě včas, aby si je dal k snídani. Dnes si ryb nevšímal.

„Co se děje, Matahači?” Na rameno mu poklepal majitel zastavárny z hlavní ulice.

„Dobré ráno,” řekl Matahači.

„Je příjemné být časně ráno venku, vidíte? Těší mě, že vás vidím každý den se takto procházet. Je to výborné pro zdraví!”

„Děláte si legraci? Kdybych byl bohatý jako vy, tak bych se možná procházel pro zdraví. Pro mě je ale chůze prací.”

„Nevypadáte moc dobře. Něco se stalo?”

Matahači nabral hrst písku a pouštěl ho po troškách po větru. On i Akemi se se zastavárníkem dobře znali, už několikrát jim pomohl překonat nouzi.

Zastavárník pokračoval: „Víte, je něco, o čem bych s vámi chtěl mluvit, ale neměl jsem k tomu zatím příležitost. Jdete dnes pracovat?”

„K čemu by to bylo? Prodvání melounů už nenese.”

„Pojďte se mnou na ryby.”

Matahači se poškrábal na hlavě a řekl: „Děkuju, ale já moc rybaření neholduju.”

„Dobře, nemusíte chytat ryby, když nechcete. Ale pojdte i tak. Budete se cítit líp. Tamhleto je můj člun. Umíte veslovat?”

„Myslím, že ano.”

„Tak pojeďte se mnou. Chci vám říct, jak vydělat spoustu peněz, možná až tisíc zlatých. Co vy na to?”

2

Matahačiho náhle rybářská výprava ohromně zajímala.

Dobrých pět set metrů od břehu byla voda stále dost mělká, aby se

dalo veslem dotknout dna. Matahači nechal loď plout a zeptal se: „Tak jak mám vydělat ty peníze?”

„Hned vám to povím.” Zastavárník trochu posunul své objemné tělo na sedátku uprostřed člunu a pokračoval: „Ocenil bych, kdybyste také držel nad vodou prut.”

„Proč?”

„Bude lepší, když si lidé budou myslet, že rybaříme. Dva lidé veslující takhle daleko, jen aby si promluvili, to by mohlo vypadat podezřele.”

„Asi takhle?”

„Výborně.” Zastavárník si vyndal dýmku s keramickou hlavičkou, nacpal ji drahým tabákem a zapálil. „Dřív než vám povím, co mě napadlo, položím vám jednu otázku. Co o mně říkají vaši sousedé?”

„O vás?”

„Ano, o Narai Daizóovi.”

„No, zastavárníci bývají držgrešle, ale každý říká, že vy jste dobrý člověk, protože jim půjčujete peníze. Říkají, že jste muž, který rozumí životu.”

„Nemyslím své obchodní praktiky. Chci znát jejich názor na mě osobně.”

„Myslí si, že jste dobrý člověk, člověk se srdcem na pravém místě. To se vám nesnažím lichotit. To doopravdy říkají.”

„Nemluví někdy o tom, jak jsem pobožný?”

„No ano, jistě. Každý žasne, jak jste šlechetný a laskavý.”

„Nepřišel nikdy někdo z úřadu městského správce a nevyptával se na mě?”

„Ne. Proč by měl?”

Daizó se pousmál. „Nejspíš si myslíte, že jsou moje otázky pošetilé, ale pravda je taková, že ve skutečnosti nejsem zastavárník.”

„Cože?”

„Matahači, možná už nikdy nebudete mít příležitost vydělat tolik peněz najednou.”

„Asi máte pravdu.”

„Chcete se pevně zachytit?”

„Čeho?”

„Popínavého stonku peněz.”

„A co mám udělat?”

„Dejte mi slib a dodržte ho.”

„To je všechno?”

„Je to všechno, ale pokud si to později rozmyslíte, bude se to rovnat vaší smrti. Vím, že vás peníze zajímají, ale dobře si to rozmyslete, než mi dáte konečnou odpověď.“

„Ale co vlastně mám udělat?“ zeptal se Matahači podezřívavě.

„Musíte se stát dobrým kopáčem. Nejde o nic těžkého.“

„Na Edském hradě?“

Daizó přehlédł zátoku. Nákladní loď naložené stavebním materiálem a nesoucí vlajky několika velikých rodů - Tódó, Arima, Kató, Date, Hosokawa - byly seřazeny jedna za druhou.

„Chápete to velmi správně, Matahači.“ Zastavárník si znovu nacpal dýmku. „Edský hrad je přesně to, co jsem měl na mysli. Jestli se nepletu, Unpei se vás snažil přesvědčit, abyste pro něj kopal studny. Nebylo by proto nijak zvláštní, když byste se rozhodl jeho nabídku přijmout.“

„To je vše, co mám udělat? ... Jak mi může to, že se stanu kopáčem studní, přinést tolik peněz?“

„Buďte trpělivý. Všechno vám vysvětlím.“

3

Když se vrátili na břeh, Matahači cítil obrovské vzrušení. Když se loučili, zavázal se slibem. Toho večera měl nepozorovaně vyklouznout ze svého domu, jít k Daizóovi a vyzvednout si zálohu třiceti zlatých.

Šel domů, zdřímł si a vzbudil se o pár hodin později s vidinou oné nesmírné sumy. Peníze mu doslova tancovaly před očima.

Peníze, obrovské jmění, dost na to, aby si jimi vynahradil všechnu tu smůlu, kterou až dosud měl. Dost, aby mu vydržely po zbytek jeho života. Ještě více ho vzrušovala vyhlídka, že bude moci lidem ukázat, že se mýlili, že přece jen má schopnosti.

Touha po penězích mu nedopřávala klidu. Ještě teď cítil sucho v ústech. Vyšel ven, stál v opuštěném průchodu čelem k bambusovému háji za domem a pomyslel si: „Kdo to vlastně je? O co mu jde?“ Potom si začal znovu procházet rozhovor s Daizóem.

Kopáči studní právě pracovali na Gošindžó, novém hradě v západní části. Daizó mu řekl: „Musíte počkat, až se naskytne vhodná příležitost, a pak zastřelit nového šóguna mušketou.“ Zbraň a munice by měly být na pozemcích hradu, pod velkým, několik set let starým jasmínem poblíž zadní brány na úpatí kopce Momidži.

Není třeba zmiňovat, že dělníci byli pod stálým dohledem, ale Hidetada se rád se svým doprovodem procházel kolem, aby dohlédl na práci. Splnit takový úkol by bylo poměrně snadné. V nastalém zmatku by Matahači mohl uprchnout skokem do vnějšího příkopu, ze kterého by jej Daizóovi muži zachránili. „Nemusíte se bát," řekl Daizó.

Když byl zpátky v pokoji, zíral Matahači do stropu. Zdálo se mu, že slyší Daizóův hlas šeptající ono ujištění stále dokola. Vzpomněl si, jak se mu chvěly rty, když říkal: „Ano, udělám to." Naskočila mu husí kůže a vymrštil se na nohy. „To je strašný! Teď hned jdu za ním a řeknu mu, že s tím nechci nic mít."

Potom si vzpomněl, co ještě Daizó řekl: „Teď když jsem vám tohle všechno pověděl, jste mi zavázán. Nerad bych, aby se vám něco stalo, ale pokud byste se pokusil couvnout, mí přátelé získají vaši hlavu nejdéle do tří dnů." Daizóův pronikavý pohled, když tohle říkal, probleskl Matahačimu před očima.

4

Matahači šel kousek po ulici Nišikubo až na roh takanawské hlavní cesty, kde stála zastavárna. Zátoka, zahalená tmou, byla na konci boční ulice. Vešel do uličky vedle důvěrně známého skladiště, došel k nenápadným zadním dveřím obchodu a zlehka zaklepal.

„Není zamčeno," přišla okamžitá odpověď.

„To jste vy, Daizó?"

„Ano. Jsem rád, že jste přišel. Pojďme do skladu."

Dveře byly otevřené. Matahači vešel do vnější chodby a následoval zastavárníka.

„Posaďte se," řekl Daizó a položil svíčku na dlouhý dřevěný šatník. Sám se také posadil, založil si ruce a zeptal se: „Setkal jste se s Unpeiem?"

„Ano."

„Kdy vás vezme do hradu?"

„Pozítří, kdy má přivést deset nových dělníků. Řekl, že mě vezme s sebou."

„Takže je vše zařízeno?"

„No, ještě potřebujeme, aby předák zdejší čtvrti a pět zástupců našeho sídliště dali svá razítka na dokumenty."

„To nebude problém. Náhodou mezi těch pět patřím."

„Vážně? Vy?"

„Co vás na tom překvapuje? Jsem nejvlivnější obchodník v sousedství. Minulé jaro předák trval na tom, abych se stal zástupcem."

„Nepřekvapilo mě to. Já... Jenom jsem to nevěděl, to je všechno."

„Cha, cha, cha. Víím přesně, co jste si myslel. Myslel jste si, jaká je to hrůza, když člověk jako já zastupuje ostatní a stará se o záležitosti celého sídliště. Dovolím si k tomu ale podotknout, že pokud máte peníze, bude naprosto každý tvrdit, že jste dobrý člověk. Jinak se místním předákem nestanete, i kdybyste se o to snažil sebevíc. Pomyslete na to, Matahači. Zanedlouho budete mít taky spoustu peněz."

„A... a... ano," vykoktal Matahači, neschopný potlačit chvění.
„Dáte mi teď zálohu?"

„Moment."

Chopil se svíčky a šel do zadní části skladu. Ze schránky na polici odpočítal třicet zlatých. Vrátil se a řekl: „Máte něco, do čeho je zabalíte?"

„Ne."

„Vezměte si tohle." Chňapl po bavlněném hadru na podlaze a hodil ho Matahačimu. „Radši si je dejte za pás a ujistěte se, že nevypadnou."

„Potřebujete stvrzenku?"

„Stvrzenku?" zopakoval Daizó a bezděčně se rozesmál. „Vy jste ale poctivec! Ne, nic nepotřebuji. Když uděláte nějakou chybu, vezmu si vaši hlavu."

Matahači zamrkal a řekl: „Asi už bych měl jít."

„Ne tak rychle. S těmi penězi máte také jasné závazky. Pamatujete si všechno, co jsem vám řekl dnes ráno?"

„Ano. Ale jedna věc mi není jasná. Řekl jste, že mušketa bude pod jasmínem. Kdo ji tam dá?"

5

Protože věděl, jak obtížné je pro obyčejné kopáče dostat se na pozemky hradu, přemítal nad tím, jak by se tam někdo mohl vplížit s mušketou a kulkami. A jak by je mohl někdo bez nadpřirozených schopností ukryt tak, aby tam čekaly připravené ještě půl roku?

„To není vaše starost. Udělejte jen to, s čím jste souhlasil, že

uděláte. Teď jste nervózní, protože je to pro vás něco nového. Až tam budete pár týdnů, budete zas v pořádku."

„To doufám."

„Nejdřív ze všeho se musíte rozhodnout, že to uděláte. Pak musíte čekat na vhodný okamžik."

„Rozumím."

„Nesmíte se dopustit žádné chyby. Schovejte ty peníze tak, aby je nikdo nenašel. A nechte je tam, dokud nesplníte svůj úkol. Kdykoli se nějaký plán nezdaří, je to vždy kvůli penězům."

„Nemusíte se bát. Také jsem na to myslel. Ale zeptám se vás ještě na něco. Jak si můžu být jistý, že mi po splnění úkolu neodmítnete zaplatit zbytek?"

„Hm! Může to znít jako vychloubání, ale peníze jsou moje poslední starost. Pokochejte se pohledem na tyto truhly." Podržel svíčku tak, aby Matahači lépe viděl. Místnost byla zaplněna truhlami - na lakované tácy, na brnění, na mnoho dalších věcí. „V každé z nich je tisíc zlatých."

Matahači se nenamáhal podívat se na ně zblízka a omluvně řekl: „Samozřejmě, věřím vám."

Tajný rozhovor pokračoval ještě asi hodinu. Matahači, který se cítil o něco lépe, pak odešel zadem.

Daizó šel k vedlejší místnosti a nahlédl dovnitř. „Akemi, jsi tady?" zavolal. „Myslím, že odsud půjde rovnou schovat ty peníze. Radši běž za ním."

Po několika návštěvách zastavárny Akemi, okouzlená Daizóovou osobností, mu otevřela své srdce a postěžovala si na svou současnou situaci. Vyjádřila touhu pohnout se k něčemu lepšímu. Pár dní předtím Daizó uvažoval o tom, že by se mu hodila žena, která by se mu starala o dům. A tu se dnes časně ráno u jeho dveří objevila Akemi. Když ji vpustil dovnitř, řekl, ať si nedělá starosti, že se o Matahačiho „postará".

Budoucí vrah, v blažené nevědomosti, že je sledován, se vrátil domů. S motykou v ruce pak vylezl skrz temný háj za domem na vrchol kopce Nišikubo a zakopal svůj poklad.

Akemi, která vše viděla, to ohlásila Daizóovi, který okamžitě na Nišikubo vyrazil. Už téměř svítalo, když se vrátil do skladiště a spočítal zlatáky, které vykopal. Spočítal je podruhé, potřetí, ale nepletl se. Jen dvacet osm.

Daizó vztyčil hlavu a zamračil se. Hluboce nesnášel lidi, kteří mu

kradli peníze.

Svah Saikači

1

Osugi nebyla z těch, kdo si zoufali nad trápením a hořkým zklamáním z neopětované mateřské lásky, ale nařikání hmyzu ve vysoké trávě a hukot mohutné řeky, jež tekla kolem, v ní vyvolaly pocity nostalgie a smutku z pomíjivosti života.

„Jste doma?“ Drsný hlas zněl v klidném večerním vzduchu hrubě.

„Kdo je to?“ zavolala.

„Jdu od Hangawary. Z Kacušiky přišla spousta čerstvý zeleniny. Šéf říkal, abych vám nějakou donesl.“

„Jadžibei je vždy tak pozorný.“

Seděla u nízkého stolku, vedle sebe měla svíčku a se štětcem v ruce opisovala *Sútru o velké rodičovské lásce*. Přestěhovala se do malého pronajatého domku v řídce obydlené oblasti Hamačó a vydělávala si docela dobře léčbou pomocí moxy. Po zdravotní strážce si neměla na co stěžovat. Od začátku podzimu se cítila zase jako mladá.

„Povězte, bábi, nepřišel sem za vámi dnes večer nějaký mladík?“

„Myslíš na léčbu pomocí moxy?“

„Ale ne. Přišel za Jadžibeiem, vypadalo to, že má něco důležitého na srdci. Ptal se, kde teď žijete, tak jsme mu to řekli.“

„Jak byl starý?“

„Dvacet sedm nebo osm, řekl bych.“

„Jak vypadal?“

„Takovej zakulacenej. Ne moc vysoký.“

„Hm, nevím...“

„Měl přízvuk jako vy. Myslel jsem, že třeba pochází ze stejného místa. No, já půjdu. Dobrou noc.“

Když kroky utichly, nařikání hmyzu opět zesílilo a znělo jako šumění deště. Osugi odložila štětec, zadívala se na svíčku a myslela na dny, kdy byla ještě mladá a lidé věštili ze světla svíčky. Ti, kteří zůstali opuštěni, neměli jiný způsob, jak zjistit, jak se daří manželům, synům a bratrům, kteří odešli do války, nebo jaký osud je čeká v jejich nejisté budoucnosti. Jasná záře byla považována za dobré znamení, červenavé odstíny za znamení toho, že někdo zemřel. Když plamen praskal jako borové jehličí, bylo jisté, že přijde

konečně ten, na koho tak dlouho čekají.

Osugi už zapomněla, jak vykládat znamení, ale dnes večer přivětivá záře, překrásně pestrá jako duha, předznamenávala na obzoru něco skvělého.

Mohl by to být Matahači? Její ruka sáhla po štětci, ale ucukla. Byla tak nadšená, že úplně zapomněla na sebe i na své okolí a příští hodinu nebo dvě myslela pouze na tvář svého syna, která jako by proploouvala tmou pokoje.

Šelest u zadního vchodu ji vytrhl ze snění. Říkala si, zda jí v kuchyni neřadí lasička. Vzala svíčku a vydala se to zjistit.

Pytel se zeleninou byl u výlevky, nahoře na něm ležel bílý předmět. Zdvihla ho a zjistila, že je těžký, asi jako dva zlaté. Na bílém papíru, do kterého byly zabaleny, Matahači napsal: „Stále ještě nemám odvahu podívat se ti do očí. Prosím, odpusť mi, pokud tě budu příštích šest měsíců zanedbávat. Nechávám tady alespoň tento lístek.“

2

Jakýsi samuraj se s vražedným pohledem prosekával vysokou travou, až došel ke dvěma mužům stojícím na břehu řeky. Zalupal po dechu a zavolal: „Hamado, byl to on?“

„Ne,“ povzdechl si Hamada. „Někdo jinej.“ Ale jeho blýskající se oči neustávaly v prohledávání okolí.

„Jsem si jistý, že to byl on.“

„Nebyl. Byl to převozník.“

„Jsi si jistý?“

„Když jsem se za ním rozběhl, vlezl do tamhletoho člunu.“

„To z něj ještě nedělá převozníka.“

„Zkontroloval jsem to.“

„Musím říct, že má rychlé nohy.“

Otočili se zády k řece a vyrazili zpět přes pláň Hamačó.

„Matahači... Matahači!“

Nejprve to volání přes hukot řeky sotva slyšeli, ale jak se opakovalo a bylo stále zřetelnější, zastavili a užasle se podívali jeden na druhého.

„Někdo ho volá!“

„Vypadá to na nějakou stařenu.“

S Hamadou v čele šli rychle za tím hlasem. Když Osugi uslyšela

jejich kroky, rozeběhla se k nim.

„Matahači? Je tady...”

Obklopili ji a svázali jí ruce za zády.

„Co to děláte?” Nafoukla se jako rozzuřená ryba a zakřičela: „Kdo vůbec jste?”

„Jsme žáci Onovy školy.”

„Neznám nikoho jménem Ono.”

„Ty jsi nikdy neslyšela o Onu Tadaakim, šógunovu instruktorovi?”

„Nikdy.”

„Ty stará...”

„Počkej. Zjistíme, co ví o Matahačim.”

„Jsem jeho matka.”

„Ty jsi matka Matahačiho, prodavače melounů?”

„Jak to myslíš, ty mizero! Jakýho prodavače melounů! Matahači je potomek rodu Hon'iden a to je důležitá rodina v provincii Mimasaka. Hon'idenové jsou předními poddanými Šinmena Munecury, knížete z Takejamského hradu v Jošinu.”

„Dost žvástů,” řekl jeden z mužů.

„Co uděláme?”

„Vezmeme ji s sebou.”

„Jako rukojmí? Myslíš, že to zabere?”

„Jestli je to jeho matka, bude pro ni muset přijít.”

Osugi se vzchopila a bojovala jako kudlanka, ale nebylo jí to nic platné.

3

Kodžiró, znuřen a neuspokojen vývojem událostí během posledních pár týdnů, si navykl hodně spát, přes den i v noci. Právě teď ležel na zádech, něco si brumlal a k hrudi si tiskl meč.

„Tohle by rozplakalo i Dlouhé bidlo. Takový meč, takový šermíř a hnijeme tu v cizím domě!”

Ozvalo se cvaknutí a něco se kovově zablesklo.

„Mrcho!”

Zbraň nad ním udělala obrovský oblouk a vklouzla zpět do pochvy jako živé stvoření.

„Výborně!” vykřikl sluha z okraje ochozu. „Cvičíte techniku zásahu z lehu?”

„Nebud' směšný,” poznamenal Kodžiró. Otočil se na břicho, sebral

z podlahy dvě smítka a hodil je na ochoz. „Už tu otravovala dost dlouho.“

Sluhovy oči se rozšířily. Nějaký hmyz, připomínající mûru, měl obě jemná křídla a tělíčko přeseknuté přesně na dvě půlky.

„Přišel jsi mi ustlat?“ zeptal se Kodžiró.

„To ne! Odpusťte! Je tu pro vás dopis.“

Kodžiró beze spěchu dopis otevřel a začal číst. Jak četl, objevil se mu na tváři vzrušený výraz. Podle Jadžibeie předešlé noci zmizela Osugi. Žádal Kodžiróa, aby okamžitě přijel a určil další postup pátrání.

Dopis podrobně popisoval, jak se dozvěděli, kde se Osugi nachází. Jadžibeiovi muži po ní celý den pátrali, ale nejdůležitější byla zpráva, kterou zanechal Kodžiró v Dondžiki. Byla přeškrtnuta a vedle ní bylo napsáno: „Pro Sasakiho Kodžiróa: Osoba, která drží Matahačiho matku v zajetí, je Hamada Toranosuke ze školy Ono.“

„Konečně,“ řekl Kodžiró. Slova mu vycházela z hloubi hrdla. Už tenkrát, když zachránil Matahačiho, měl podezření, že ti dva samurajové, které zabil, měli něco společného s Onovou školou.

Spokojeně se pousmál a řekl: „Přesně na to jsem čekal.“ Stál na ochozu a hleděl na noční oblohu. Bylo zamračeno, ale na déšť to nevypadalo.

Krátce nato ho viděli, jak jede po takanawské hlavní cestě na pronajatém soumarovi. Byl pozdní večer, když dorazil do Hangawarova domu. Zeptal se Jadžibeie na podrobnosti a rozhodl se tam strávit noc, aby mohl vyrazit do akce hned ráno.

4

Ono Tadaaki dostal své nové jméno nedlouho po bitvě u Sekigahary. Ještě jako Mikogami Tenzen byl povolán do Hidetadova ležení, aby tam vyučoval boji s mečem, což vykonával znamenitě. Spolu s udělením jména přišlo i jmenování přímým tokugawským vazalem a přidělení nové rezidence v Edu, na vrchu zvaném Kanda.

Protože vrch nabízel překrásný výhled na horu Fudži, šógunát ho přiřkl jako obytnou oblast vazalům ze Surugy, provincie, v níž se Fudži nachází.

„Řekli mi, že ten dům je na svahu Saikači,“ řekl Kodžiró.

On a jeden z Hangawarových mužů byli na vrcholu kopce. V hlubokém údolí pod sebou viděli Očanomizu, úsek řeky, o němž se

říkalo, že se z něj nabírá voda na šógunův čaj.

„Počkejte tady," řekl Kodžiróův průvodce. „Podívám se, kde je." Krátce nato se vrátil s informací, že ho už přešli.

„Nevybavuji si místo, které by vypadalo jako dům šógunova instruktora."

„Ani já ne. Myslel jsem, že bude mít veliké sídlo jako Jagjú Munenori. Ale byl mu vyhrazen ten starý dům na pravé straně. Slyšel jsem, že dřív patřil šógunovu správci stájí."

„Ani mě to nepřekvapuje. Ono má služné jen padesát čtyři tisíc litrů rýže ročně. Munenori má za sebou svůj mocný rod. O většinu jmění se postarali jeho předci."

„Je to tady," řekl průvodce.

Kodžiró se zastavil, aby obhlédl uspořádání budov. Stará hliněná zeď se táhla ze střední části svahu až k houští na druhé straně kopce. Místo se zdálo být celkem velké. Od brány bez vrat viděl za hlavní budovou tréninkovou halu a přístavek, očividně nedávno postavený.

„Už se můžeš vrátit," řekl Kodžiró. „A vyříd' Jadžibeiovi, že pokud se nevrátím se starou paní do večera, může mě považovat za mrtvého."

„Ano, pane." Muž běžel svižně ze svahu Saikači, během cesty se však několikrát zastavil a ohlédl.

Kodžiró nemarnil čas tím, že by se snažil přiblížit k Jagjúovi Munenorimu. Neexistoval způsob, jak ho porazit a využít jeho proslulosti k vlastní slávě. Styl Jagjú byl stylem preferovaným Tokugawy. To samo o sobě byla dostatečná omluva pro Munenoriho, aby odmítl jakéhokoli ambiciózního samuraje bez pána. Na druhou stranu Tadaaki měl sklon utkat se s každým, kdo jej vyzval.

Ve srovnání se stylem Jagjú byl styl Ono mnohem praktičtější, jeho cílem nebylo velkolepé předvádění schopností, ale prosté zabití. Kodžiró neslyšel o nikom, kdo by úspěšně zaútočil na rod Ono a uvrhl jej v hanbu. Zatímco Munenori byl obecně vysoce respektován, Tadaaki byl považován za neobyčejně silného muže.

Kodžiró od té doby, co poprvé přišel do Eda a zjistil, jak se věci mají, věděl, že jednou na bránu Tadaakiho domu bude muset zaklepat.

Nyní se před touto branou konečně ocitl.

Tadaakiho šílenství

1

Hamada Toranosuke pocházel z provincie Mikawa, patřil tedy mezi dědičné vazaly Tokugawů. Nebyl obdařen vysokým služným, ale bylo to dost na to, aby se v novém sídelním městě Edu mohl naparovat.

Ted' po něm pátraly oči Numaty Kadžúróa, který se díval z okna šatny tréninkové haly. Podíval se ještě jednou, pak přelétl pohledem celou halu. Uviděl je uprostřed, jak dává lekci mladšímu žákovi. Přiběhl k němu a hlubokým hlasem vyprskl: „Je tady! Tam venku, před domem!”

Toranosuke s dřevěným mečem připraveným před sebou vykřikl na žáka: „Do střehe.” Pak prudce vyrazil kupředu. Když se oba soupeři dostali až do severního kouta místnosti, žák udělal kotrmelec a jeho dřevěný meč proletěl vzduchem.

Toranosuke se otočil a řekl: „O kom to mluvíš? O Kodžiróovi?”

„Ano, už prošel branou. Bude tu každou chvíli.”

„Je tu dřív, než jsem čekal. Vzít tu stařenu jako rukojmí byl dobrý nápad.”

„Co navrhuje udělat? Kdo ho má přivítat? Měl by to být někdo připravený na všechno. Pokud se sem odvažuje přijít sám, pokusí se možná o něco nečekaného.”

„Přiveďte ho do tréninkové haly. Pozdravím ho sám. Vy počkejte vzadu a buďte potichu.”

„Alespoň je nás tu hodně,” řekl Kadžúró. Odvahu mu dodalo, když se rozhlédl a uviděl tváře oddaných stoupenců, jakými byli Kamei Hjósuke, Negoro Hačikuró a Itó Magobei. Kromě nich zde bylo dalších dvacet schopných žáků. Neměli tušení, jak o celé věci smýšlí Kodžiró, ale všichni věděli, proč ho sem Toranosuke přilákal.

Jeden z těch dvou mužů, které Kodžiró zabil u Dondžiki, byl Toranosukeho starší bratr. Ačkoli to byl budižkničemu a ve škole si o něm nemysleli nic dobrého, jeho smrt musela být kvůli pokrevnímu svazku pomstěna.

Navzdory svému mládí byl Toranosuke považován spolu s Kameiem, Negorem a Itóem za jednoho ze „čtyř generálů svahu Saikači”. Smrt jeho bratra a Kodžiróův nápis na Dondžiki se úzce dotýkaly pověsti jejich školy.

Když Toranosuke přišel předchozí noci domů s Osugi, všichni se shodli, že vykonal pozoruhodný kousek. Teď bylo pro Kodžiróa těžké se neukázat. Muži přísahali, že pokud se objeví, vymlátí mu duši z těla, uříznou mu nos a pověsí ho na strom u řeky Kanda, aby ho všichni viděli. Nebyli si však jisti, zda se skutečně ukáže. Uzavírali na to sázky a většina se klonila k variantě, že nepřijde.

2

Shromáždili se v hlavní místnosti tréninkové haly, nechali uprostřed volné místo a nervózně vyčkávali.

Po chvíli se jeden muž zeptal Kadžúróa: „Jsi si jistý, že to byl Kodžiró, koho jsi viděl?“

„Naprosto.“

Seděli v šiku budícím hrůzu. V jejich tvářích, zprvu nehybných, se teď objevily známky napětí. Někteří se obávali, že jestli to potrvá déle, padnou za oběť vlastní nervozitě. Před šatnou náhle ustal rychlý klapot sandálů, jako by se blížil bod zlomu, a v okně se objevil obličej dalšího z žáků, který se postavil na špičky a řekl: „Poslouchejte! Nemá smysl tu čekat. Kodžiró nepřijde.“

„Jak to myslíš? Kadžúró ho právě viděl.“

„Ano, ale šel přímo do domu. Jak toho dosáhl, nevím, ale je v přijímacím pokoji a mluví s mistrem.“

„S mistrem?“ ozvalo se jako ozvěnou kolektivní zalapání po dechu.

„Je to pravda?“ dožadoval se Toranosuke, v jehož tváři se objevilo bezmála zděšení. Měl silné podezření, že pokud by byly okolnosti smrti jeho bratra vyšetřovány, zjistilo by se, že neměl v úmyslu nic dobrého. Když o tom incidentu vyprávěl Tadaakimu, bratrovu vinu pomínil. Ani o únosu Osugi nevěděl mistr od něho.

„Jestli mi nevěříte, běžte se podívat.“

„To je zmatek!“ povzdychl si Toranosuke.

Jeho kumpáni s ním v žádném případě nesoucítili, štvála je jeho malá rozhodnost.

Kamei a Negoro doporučili ostatním, aby zůstali v klidu, zatímco oni dva půjdou zjistit, jaká je situace. Už si obouvali sandály, když z domu vyběhla půvabná dívka se světlou pletí. Když poznali, že je to Omicu, zastavili se, a i ostatní přiběhli ke dveřím.

„Honem,“ zakřičela vzrušeným pronikavým hlasem. „Pojďte honem! Strýček a ten host tasili meče. Jsou v zahradě. Bojují spolu!“

3

Přestože Omicu byla oficiálně považována za Tadaakiho neteř, šeptalo se o tom, že ve skutečnosti je nemanželskou dcerou Itóa Ittósai. Ittósai byl Tadaakiho učitelem a Tadaaki musel souhlasit s tím, že se o dívku postará.

Výraz strachu v jejích očích byl naprosto neobvyklý. „Slyšela jsem, jak se strýček s tím mužem baví... Křičeli na sebe čím dál hlasitěji... A pak... Nemyslím si, že strýčkovi něco hrozí, ale...”

„Čtyři generálové“ vyděšeně vykřikli a rozeběhli se do zahrady, která byla od venkovních budov oddělena živým plotem. Ostatní je dohonili u brány ze splétaného bambusu.

„Brána je zamčená.”

„Nemůžete ji vyrazit?”

To se ukázalo jako zbytečné, protože brána povolila pod váhou samuraje, který se o ni opřel. Když se rozletěla, spatřili rozlehlé prostranství zakončené kopcem. Tadaaki stál uprostřed, svůj starý dobrý meč zvaný Jukihira držel v úrovni očí. V uctivé vzdálenosti od něj stál Kodžiró, nad hlavou třímal Dlouhé bidlo a z očí mu sršel oheň.

Zdálo se, že napjatá atmosféra vytvořila mezi těmi dvěma muži a ostatními neviditelnou bariéru. Pro muže vychované v přísné samurajské tradici byly hrůzu nahánějící vážnost obklopující bojovníky a důstojnost tasených zbraní nedotknutelné. Navzdory jejich neklidu tento výjev Tadaakiho žáky na chvíli zbavil pohyblivosti i všech emocí.

Pak ale tři z nich vyrazili směrem za Kodžiró.

„Zůstaňte, kde jste!” vykřikl Tadaaki zuřivě. Jeho hlas, ledový a nevlídný, ani zdaleka ten otcovský hlas, na který byli zvyklí, zmrazil veškerý jejich pohyb.

4

Lidé měli sklon odhadovat Tadaakimu, kterému bylo kolem padesáti pěti let, o deset let méně a považovat jej za muže s postavou průměrné výšky, přestože mu do ní ve skutečnosti hodně chybělo. Měl stále ještě černé vlasy, jeho tělo bylo štíhlé, ale pevně stavěné. V pohybech jeho údů nebylo nic strnulého či nemotorného.

Kodžiró ještě ani jednou neudeřil, ve skutečnosti ani nemohl.

Přesto musel Tadaaki bezodkladně čelit jednomu faktu. Stál proti

strašlivému šermíři. „Je to druhý Zenki!" pomyslel si a nepatrně se otrásl.

Zenki byl poslední bojovník, s jakým se kdy setkal, který měl takovou sílu a nezdolnou odhodlanost. A to už bylo velmi dávno, v dobách, kdy ještě jako mladý putoval s Ittósaiem na cestě za zdokonalením. Zenki, syn převozníka z provincie Kuwana, byl jedním z Ittósaiových starších žáků. Jak Ittósai stárl, Zenki jím čím dál víc pohrdal, a dokonce začal prohlašoval, že styl Ittó vymyslel on sám.

Zenki způsobil Ittósaiovi mnoho trápení, protože čím zběhlejší byl s mečem, tím víc ubližoval lidem. „Zenki," bědoval Ittósai, „je největší chybou mého života. Když se na něj podívám, vidím monstrum zosobňující všechny špatné vlastnosti, jaké jsem kdy měl. Když ho vidím, nenávidím sám sebe."

Bylo ironií osudu, že mladému Tadaakimu posloužil Zenki jako odstrašující příklad a hnál ho k vyšším výkonům, kterých by jinak nebyl schopen dosáhnout. Nakonec se Tadaaki s tímto zlým příznakem utkal na pláni Koganegahara v Šimóse a podařilo se mu ho zabít. Ittósai mu pak předal osvědčení stylu Ittó a dal mu zasvěcující knihu tajných technik.

Zenkiho nedostatkem bylo, že jeho technická způsobilost nebyla vyvážena dostatečnou výchovou. Jinak tomu bylo u Kodžiróa. Jeho inteligence a vzdělání byly v jeho umění meče patrné.

„Tenhle boj nemůžu vyhrát," pomyslel si Tadaaki, který se v žádném případě necítil slabší než Munenori. Ve skutečnosti neměl o Munenoriho schopnostech příliš vysoké mínění.

Jak se tak díval na svého děsivého protivníka, uvědomil si ještě jednu skutečnost. „Časům mé slávy je už odzvoněno," pomyslel si smutně.

5

Stáli bez hnutí. Nebyla vidět sebemenší změna. Ale jak Tadaaki, tak Kodžiró ze sebe vydávali značné množství životní energie. Fyziologická daň na sebe vzala podobu potu, který jim mohutně vyrážel na čele, vzduchu vyfukovaného rozšířenými nozdrami a blednoucí a poté modrající kůže. Přestože nějaký pohyb se zdál neodvratný, meče zůstávaly neochvějně nehybné.

„Vzdávám se," řekl Tadaaki a nečekaně ustoupil o pár kroků.

Dohodli se, že to nebude boj až do konce. Každý z něj mohl odstoupit přiznáním porážky.

Kodžiró se vymrštil jako dravec a uvedl švihnutím zesponu Dlouhé bidlo do pohybu o síle a rychlosti vichřice. Ačkoli Tadaaki včas uhnul, kadeř jeho vlasů vylétla vzhůru a byla odseknuta. Sám Tadaaki v úskoku provedl brilantní protiúder a odsekl kousek Kodžiróova rukávu.

„Padouch!" zazněl výkřik z řad žáků, jejichž tváře zahořely hněvem. Využitím protivníkovy kapitulace k útoku porušil Kodžiró etický kodex samuraje.

Všichni žáci se na něj vrhli.

Kodžiró zareagoval tím, že se rychlostí kormorána rozletěl k velikému stromu na konci zahrady a napůl se schoval za jeho kmenem. Zastrásoval je odsud svými rychlými, těkajícími očima.

„Viděli jste to?" zakřičel. „Viděli jste, kdo vyhrál?"

„Viděli to," řekl Tadaaki. „Zadržte!" řekl svým mužům. Zasunul svůj meč a vrátil se na ochoz před studovnou.

Zavolal Omicu a řekl jí, aby mu svázala vlasy. Zatímco mu je upravovala do účesu, podařilo se mu znovu popadnout dech. Na hrudi se mu leskly potůčky potu.

Na mysl mu přišlo staré rčení, že je snadné předstihnout předchůdce, ale obtížné nebýt předstižen následníkem. Vychutnával plody nabyté tvrdým tréninkem, když byl ještě mladý. Uspokojovalo ho vědomí, že styl Ittó nebyl o nic horší než styl Jagjú. Společnost mezitím rodila nové talenty, jakým byl třeba Kodžiró. Toto poznání přišlo jako krutá rána, ale nebyl typem muže, který by to jen tak přehlédl.

Když Omicu skončila, řekl: „Dejte našemu mladému hostu nějakou vodu, aby si mohl vypláchnout ústa, a uveďte ho zpět do hostinského pokoje."

Tváře žáků kolem něho byly pobledlé šokem. Někteří potlačovali slzy, ostatní rozmrzele zírali na svého mistra.

„Shromáždíme se v tréninkové hale," řekl. „Hned." Sám šel v jejich čele.

6

Tadaaki zaujal své vyvýšené místo a tiše pozoroval tři řady žáků sedících čelem k němu.

Konečně sklopil oči a tiše promluvil: „Obávám se, že i já jsem zestárl. Když se ohlédnou, zdá se mi, že mé nejlepší dny jako šermíře byly tehdy, když jsem porazil toho démona Zenkiho. V době, kdy jsem otevřel tuto školu a lidé začali mluvit o Onově skupině na svahu Saikači a nazývat styl Ittó neporazitelným, jsem byl jako šermíř už za svých vrcholem.“

Význam těch slov byl jejich obvyklému stylu myšlení tak cizí, že žáci nemohli uvěřit vlastním uším.

Jeho hlas zesílil, když pohlédl přímo do jejich pochybujících, nespokojených tváří. „Řekl bych, že je to něco, co se jednou přihodí každému. Věk nás dostihne, aniž bychom si to stačili uvědomit. Časy se mění. Následníci předstihují své vůdce. Mladší generace otevírá nové cesty... Tak to má být, protože svět dělá pokroky jen díky změnám. Na poli šermířství to ovšem není přípustné. Cesta meče je cestou, která nedopouští, aby muž zestárl.“

Nevím, jestli je mistr Ittósai ještě naživu. Neslyšel jsem o něm už celé roky. Po Koganegahare se stal mnichem a odešel do hor. Jeho cílem, jak říkal, bylo studovat meč, cvičit zen, hledat cestu života a smrti, vyšplhat na vrchol dokonalého probuzení.

Ted' je řada na mně. Po dnešku už bych se nemohl svému mistru podívat do očí... Lituji, že jsem svůj život neprožil lépe.“

„Mistře!“ skočil mu do řeči Negoro Hačikuró. „Říkáte, že jste prohrál, ale my nevěříme, že byste za normálních okolností prohrál s mužem, jako je Kodžiró, i když je mladý. Něco dnes není v pořádku.“

„Něco není v pořádku?“ Tadaaki potřásl hlavou a usmál se. „Vše je v naprostém pořádku. Kodžiró je mladý. Ale to není důvod, proč jsem prohrál. Prohrál jsem, protože časy se změnily.“

„Co tím myslíte?“

„Poslouchejte a uvidíte.“ Jeho pohled sklouzl z Hačikuróa na ostatní tiché tváře. „Pokusím se být stručný, protože Kodžiró na mě čeká. Chci, abyste pečlivě naslouchali mým myšlenkám a nadějším do budoucna.“

7

Informoval své žáky o tom, že počínaje dneškem ve škole končí. Neměl v úmyslu odejít na odpočinek, ale jít ve stopách Ittósae a hledat veliké probuzení. „To je má největší naděje,“ řekl jim.

Dále požádal Itóa Magobeie, svého synovce, aby se postaral o jeho jediného syna Tadanariho. Magobei také dostal příkaz, aby oznámil události toho dne šógunátu a vysvětlil, že Tadaaki se rozhodl stát buddhistickým mnichem.

Potom řekl: „Nijak zvlášť nelituji, že jsem byl poražen mladším mužem. Co mi dělá starosti a zahanbuje mě, je spíše následující: noví bojovníci jako Sasaki se objevují na různých místech, ale žádný šermíř jeho úrovně nevyšel z naší školy. Myslím, že vím proč. Mnozí z vás jsou dědičnými vazaly šóguna. Dopustili jste, aby vám vaše postavení stouplo do hlavy. Po trošce tréninku si hned začínáte gratulovat, že jste mistry nepřekonatelného stylu Ittó. Jste příliš samolibí.“

„Počkejte, pane," zaprotestoval Hjósuke třesoucím se hlasem. „To není fér. Ne všichni jsme líní a omezení. Všichni nezanedbáváme studium.“

„Mlč!" zařval se na něj zuřivě Tadaaki. „Nedbalost na straně studentů je odrazem nedbalosti na straně učitele. Přiznávám tím teď svou vlastní hanbu a soudím sám sebe.“

Úkolem, který je před vámi, je skoncovat s netečností, udělat z Onovy školy místo, kde se může mladý talent řádně rozvinout. Musí se stát cvičištěm pro budoucnost. Pokud se tak nestane, můj odchod a uvolnění cesty změnám nebudou k ničemu.“

Naléhavost jeho sdělení konečně zapůsobila. Žáci svěřili hlavy, přemítali nad jeho slovy, každý zvažoval svá vlastní selhání.

„Hamado," řekl Tadaaki.

Toranosuke odpověděl: „Ano, pane." Očividně byl překvapen. Tadaakiho chladné oči jej přiměly, aby sklopil zrak.

„Postav se.“

„Ano, pane," řekl, ale nezvedl se.

„Stoupni si! Teď hned.“

Toranosuke se postavil na nohy. Ostatní tiše přihlíželi.

„Vylučuji tě ze školy." Odmlčel se, aby nechal slova zapůsobit. „Ale když to dělám, doufám, že jednou přijde den, kdy zlepšíš své chování, naučíš se disciplíně a pochopíš význam válečného umění. Možná pak budeme moci být opět spolu jako učitel a žák. Teď odejdi!"

„Mistře! Proč? Nepamatuji se, že bych udělal něco, čím bych si tohle zasloužil.“

„Nepamatuješ se, protože nechápeš válečné umění. Když o tom

budeš dlouho a pečlivě přemýšlet, pochopíš."

„Prosím, řekněte mi důvod. Nemohu odejít, dokud mi to nevysvětlíte." Na čele mu vystoupily žíly.

8

„Dobrá tedy," odmlčel se Tadaaki. „Zbabělost je ta nejubožejší slabost, jakou může samuraj mít. Válečné umění na to přísně upozorňuje. Je železným pravidlem této školy, že muž, který se provinil zbabělým skutkem, musí být vyloučen.

Nicméně ty, Hamado, jsi nechal od smrti svého bratra uběhnout několik týdnů, než jsi konečně vyzval Sasakiho Kodžiróa. Mezitím jsi pobíhal kolem a snažil se pomstít nějakému bezvýznamnému prodávaci melounů. Včera jsi navíc unesl starou matku tohoto muže a přivedl ji sem. Jedná snad pravý samuraj takhle?"

„Ale, pane, vy to nechápete. Udělal jsem to, abych vylákal Kodžiróa." Začal sklouzávat do horlivé obhajoby, ale Tadaaki ho přerušil.

„Přesně to je ta zbabělost, o níž jsem mluvil. Pokud jsi chtěl bojovat s Kodžiróem, proč jsi nešel přímo do jeho domu? Proč jsi mu neposlal vzkaz s výzvou? Proč jsi před ním nefekl hrdě své jméno a úmysl?"

„No... Uvažoval jsem o tom, ale..."

„Uvažoval? Nic ti v tom přece nebránilo. Ale ty ses zbaběle uchýlil k špinavému triku. Využil jsi ostatní, aby ti pomohli vylákat Kodžiróa až sem, abys na něj mohl zaútočit v přesile. V porovnání s tvým přístupem byl ten Kodžiróův obdivuhodný." Tadaaki se odmlčel. „Přišel sám a setkal se se mnou osobně. Odmítl mít cokoli společného s ubohým zbabělcem a vyzval raději mě. Ví moc dobře, že chyba žáka je chybou učitele.

Výsledkem střetu našich mečů bylo odhalení hanebného zločinu. A já ten zločin teď přiznávám."

V místnosti bylo hrobové ticho.

„Tak co, Toranosuke? Stále ještě věříš, že jsi samurajem bez poskvrny?"

„Prosím o prominutí."

„Odejdi."

S očima u země ustoupil Toranosuke několik kroků dozadu a poklekl na podlahu, paže před sebou, aby se uklonil.

„Přeji vám dobré zdraví, mistře... A to samé i vám všem." Jeho hlas zněl zastřeně.

Vstal a smutně vyšel z tréninkové haly.

Tadaaki se postavil. „Já odsud musím také odejít." Bylo slyšet potlačované vzlyky. Jeho poslední slova byla strohá, ale plná lásky. „Proč truchlit? Přišel váš čas. Je na vás, abyste dohlédli na to, aby naše škola vstoupila do nového věku se ctí. Od teďka buďte pokorní, tvrdě pracujte a snažte se veškerou svou vůlí zušlechtit svého ducha."

9

Když Tadaaki došel do přijímacího pokoje, vypadal klidně. Tiše se posadil a oslovil Kodžiróa.

Nejprve se omluvil, že ho nechal tak dlouho čekat, a řekl: „Právě jsem vyloučil Hamadu. Poradil jsem mu, aby napravil své chování, aby se pokusil porozumět pravému významu samurajské disciplíny. Samozřejmě, starou paní ihned propustím. Chcete s ní jít vy, nebo mám zařídit její odchod později?"

„Jsem spokojen s tím, co jste udělal. Může jít rovnou se mnou." Kodžiró se pohnul, jako by chtěl vstát. Souboj ho zcela vyčerpal a následné čekání mu přišlo až příliš dlouhé.

„Nechodte ještě," řekl Tadaaki. „Teď když je po všem, dejme si spolu alespoň šálek. Co se stalo, stalo se." Tleskl a zavolal: „Omicu! Přines sake!"

„Děkuji," řekl Kodžiró. „Děkuji za pozvání." Usmál se a pokrytecky řekl: „Teď vím, proč jsou Ono Tadaaki a styl Ittó tak slavní!" K Tadaakimu však nechoval ani trochu úcty.

„Jestli se jeho přirozený talent správně rozvine," pomyslel si Tadaaki, „svět mu bude klečet u nohou. Pokud to ale vezme za špatný konec, máme tu dalšího Zenkiho."

„Kdybyste byl mým žákem..." chtěl říct Tadaaki, ale jenom se zasmál a skromně odpověděl na Kodžiróovu lichotku.

V průběhu jejich rozhovoru padlo Musašiho jméno a Kodžiró se dověděl, že se možná stane jedním z vybraných mužů, kteří dávají šógunovi lekce šermu.

Kodžiró řekl jen: „Ach tak?", ale jeho výraz prozrazoval nelibost. Rychle obrátil oči k zapadajícímu slunci a rozhodl se odejít.

O několik dní později Tadaaki zmizel z Eda. Měl pověst prostého,

poctivého válečníka, byl ztělesněním cti a nezištnosti. Chyběla mu však Munenoriho politická obratnost. Lidé nechápali, proč muž, který by mohl dosáhnout všeho, co si usmyslel, odchází do ústraní. Užírali se zvědavostí a jeho zmizení připisovali různá vysvětlení.

Říkalo se, že Tadaaki v důsledku svého selhání přišel o rozum.

Jímavost věcí

1

Musaši tvrdil, že to byla nejhorší bouře, jakou kdy zažil.

Iori hloubavě hleděl na promočené, potrhane stránky knihy rozházené sem a tam a smutně si pomyslel: „Už žádné studium.“

Dva podzimní dny - dvoustýdesátý a dvoustýdvacátý den roku - byly postrachem rolníků. Byly to tyto dva dny, kdy bylo nejpravděpodobnější, že tajfuny zničí jejich úrodu. Iori, který vnímal nebezpečí více než jeho mistr, přivázal střechu a zatížil ji kameny. Přesto během noci vítr střechu oderval, a když se rozednilo natolik, aby se daly zjistit utržené škody, bylo jasné, že jejich chatrč už nepůjde nikdy opravit.

Po zkušenosti z Hótengahary Musaši vyrazil krátce po úsvitu do vesnice. Iori ho pozoroval, jak odchází, a pomyslel si: „K čemu mu bude dobré vidět políčka sousedů? Samozřejmě že jsou zaplavená. Jeho vlastní dům pro něj nic neznamená?“

Rozdělal oheň, použil k tomu zbytky stěn a podlahy a opekl si pár kaštanů a při bouři uhynulých ptáků k snídani. Kouř ho štípal v očích.

Musaši se vrátil krátce po poledni. Asi o hodinu později dorazila skupina rolníků ve slaměných pláštěnkách, aby mu poděkovali - za pomoc nemocné osobě, za příspěví při odvedení naplavené vody a za spoustu dalších služeb. Jak přiznal jeden z mužů: „Vždy se v časech, jako je tento, hádáme a každý se ve spěchu snažíme postarat nejdřív jen o to svoje. Ale dnes jsme poslouchali vaše rady a všichni spolupracovali.“

Také přinesli jídlo jako dar - sladkosti, nakládanou zeleninu a k Ioriho radosti také rýžové koláčky. Když o tom Iori přemýšlel, zjistil, že dnes dostal od mistra další lekci. Když člověk zapomene sám na sebe a pracuje pro skupinu, jídlo přijde samo.

„Postavíme vám nový dům,“ slíbil jeden rolník. „Takový, který nic

jen tak neodfoukne." Prozatím je pozval, aby zůstali v jeho domě, nejstarším v celé vesnici. Když se tam dostali, mužova manželka jim pověsila šaty, aby uschly, a když byli připraveni jít spát, byli odvedeni do oddělených pokojů.

Než usnul, všiml si Iori zvuku, který vzbudil jeho zvědavost. Otočil se k Musašiho pokoji a přes papírovou stěnu zašeptal: „Slyšíte to, mistře?"

„Hm?"

„Poslouchejte. Slyšíte to? Bubny z posvátných tanců. Zvláštní, ne? Pořádat náboženské tance v noci hned po tajfunu?" Jedinou odpovědí bylo Musašiho hluboké oddechování.

2

Příští ráno vstal Iori brzy a zeptal se rolníka na včerejší bubny. Vrátil se do Musašiho pokoje a vesele prohlásil: „Svatyně Micumine v Čičibu odsud není daleko, že ne?"

„Myslím, že ne."

„Chtěl bych, abychom tam zašli. Rád bych tam složil poklonu."

Zmatený Musaši se zeptal, co ho k tomu tak najednou vede, a dozvěděl se, že ti bubeníci byli hudebníci ze sousední vesnice, kteří cvičili bubnování k posvátnému tanci zvanému Asagaja, na který se toto uskupení specializovalo už od dávné minulosti. Každý měsíc chodili účinkovat na slavnosti svatyně Micumine.

Krásu hudby a tance znal Iori jen prostřednictvím těchto šintoistických tanců. Měl je neobyčejně rád, a když slyšel, že tance v Micumine patří ke třem slavným příkladům této tradice, rozhodl se, že je musí vidět.

„Nevezmete mě tam?" prosil. „Potrvá určitě dobrých šest dní, než bude náš dům hotový."

Ioriho opakované prosby připomněly Musašimu Džótaróa, který se vždy tolik naotravoval - fňukal, trucoval, hučel -, jen aby dostal, co chtěl. Iori, tak urostlý a samostatný na svůj věk, se málokdy uchyloval k takové taktice. Musaši nad tím příliš nehloubal, ale pozorovatel by si mohl všimnout výsledků jeho působení. Jednou z věcí, které Ioriho naučil, bylo striktní rozlišování mezi žákem a učitelem.

Nejdřív odpověděl vyhýbavě, ale pak si to promyslel a řekl: „Dobrá, vezmu tě tam."

Iori vyskočil do vzduchu a zvolal: „Počasí je nám taky nakloněno.“ Během pěti minut oznámil své štěstí jejich hostiteli, požádal o jídlo na cestu a získal nové slaměné sandály. Pak už stál znovu před svým učitelem a ptal se: „Neměli bychom vyrazit?“

Rolník je vyprovodil se slibem, že až se vrátí, bude jejich dům hotový.

Prošli místy, kde tajfun na své pouti zanechal jezírka, téměř malá jezera, ale jinak bylo těžké uvěřit, že jen o dva dny dříve tu nebesa rozpoutala svůj hněv. Tuhýci létali nízko na obloze.

K přenocování si vybrali levný hostinec ve vesnici Tanaši a šli brzy spát. Nazítří je cesta zavedla dále do rozlehlé pláně Musašino.

Jejich cesta byla na několik hodin přerušena u řeky Iruma, která se rozvodnila na trojnásobek své normální šířky. Jen krátký úsek hliněného mostu stál zcela zbytečně uprostřed proudu.

Zatímco Musaši pozoroval skupinu rolníků, kteří přinášeli nové pilíře z obou stran, aby vybudovali dočasný přechod, Iori si na zemi všiml starých hrotů šípů. Upozornil na ně a dodal: „Jsou tu i vršky z helem. Musela tu být bitva.“ Bavil se vyhrabáváním hrotů šípů, rezavých částí zlomených mečů a roztodivných kusů starého, neidentifikovatelného materiálu podél celého břehu.

Náhle ucukl rukou od bílé věci, kterou chtěl zdvihnout.

„Je to lidská kost," vykřikl.

3

„Přines ji sem," řekl Musaši.

Iori neměl žaludek na to, aby se jí znovu dotkl. „Co s ní chcete dělat?“

„Pohřbít ji někde, kde se po ní nebude šlapat.“

„Není tu jen jedna kost. Jsou jich tu spousty.“

„Dobře. Budeme mít tedy co dělat. Přines sem všechny, co najdeš.“ Otočil se zády k řece a řekl: „Můžeš je pohřbít támhle, kde rostou ty hořce.“

„Nemám rýč.“

„Můžeš použít zlomený meč.“

Když byla jáma dost hluboká, Iori do ní vložil kosti, pak sebral svou sbírku hrotů a kousků kovu a pohřbil je i s kostmi. „Je to takhle v pořádku?“ zeptal se.

„Polož na to nějaké kameny a udělej z toho pořádný pomník.“

„Kdy tu byla bitva?"

„Už jsi zapomněl? Musel jsi o ní číst. *Kronika velkého míru* mluví o dvou divokých bitvách na místě zvaném Kotesašigahara, v letech 1333 a 1352. To je zhruba tam, kde se teď nacházíme. Na jedné straně byl rod Nitta, podporující Jižní dvůr, a na té druhé obrovská armáda vedená Ašikagou Takaudžim."

„Aha, bitva u Kotesašigahary. Teď si vzpomínám."

Po Musašiho pobídce Iori pokračoval. „*Kronika* tvrdí, že princ Munenaga, syn císaře Godaiga, žil dlouhou dobu ve východních provinciích a studoval cestu samuraje. Užasl ale, když ho císař jmenoval šógunem."

„Jak zní báseň, kterou složil při té příležitosti?" zeptal se Musaši.

Iori vzhlédl k ptákoví vznášejícímu se na azurové obloze a spustil:

*Zdali bych se nadál,
že budu mistrem luku z katalpy,
kdybych se jej nedotkl
a strávil život jen tak?*

„A ta báseň v kapitole o tom, jak přejel do provincie Musaši a bojoval u Kotesašigahary?"

Chlapec váhal a kousal se do rtu, ale pak začal. Odřikával báseň na svou vlastní melodii:

*Když pro pána
a pro svůj lid
obětuji se,
proč lpět bych měl
teď na životě?*

„A co se tou básní říká?" „To je snad jasné."

„Jsi si jistý?"

„Kdo jí nerozumí, tak není opravdovým Japoncem, i kdyby to byl třeba samuraj. Nemám pravdu?"

„Ano, ale řekni mi, Iori, když je to tak, proč se chováš, jako by ti ty kosti měly ušpinit ruce, když se jich dotýkáš?"

„A vám by se líbilo dotýkat se kostí mrtvých?"

„Muži, kteří zde zemřeli, byli samurajové. Bojovali a zahynuli s pocity vyjádřenými v básni prince Munenagy. Nelze vyčíslit jejich počet. Jejich kosti pohřbené v hlíně tvoří základ, na kterém stojí tato země. Kdyby nebylo jich, nebyl by ani mír, ani naděje na blahobyť."

Války pominuly stejně jako tajfun. Země jako celek zůstává stejná, ale nikdy nesmíme zapomenout na dluh, který máme k těmto bílým

kostem v zemi."

4

Iori přitakával téměř každému slovu. „Teď už rozumím. Mám položit květiny a uklonit se, než budou kosti uloženy do hrobu?"

Musaši se usmál. „Klanění není nutné, pokud si uchováš v srdci tuto myšlenku."

„Ale..." Chlapec, který nebyl zcela spokojen, utrl pár květin a položil je před hromadu kamení. Chystal se sepnout ruce v projevu úcty, když ho přepadla další nepříjemná myšlenka. „Mistře, to vše je v pořádku, pokud ty kosti náležely samurajům, kteří byli věrni císaři. Ale co když se jedná o pozůstatky mužů Ašikagy Takaudžiho? Těm bych se klanět nechtěl."

Iori zíral a čekal na odpověď. Musaši upřel svůj zrak na úzký srpek měsíce ve slunečním svitu. Nenapadalo ho nic uspokojivého.

Pak řekl: „V buddhismu existuje spása i pro ty, kteří spáchali deset nepravostí a pět smrtelných hříchů. Probuzení se nachází v srdci každého. Buddha odpouští provinilcům, pokud otevřou oči a pohlédnou k jeho moudrosti."

„Znamená to, že věrní válečníci i zlí rebelové si jsou po smrti rovni?"

„Ne!" řekl Musaši důrazně. „Pro samuraje je jeho jméno posvátné. Pokud je poskvrní, tak po celé generace neexistuje náprava."

„Tak proč se Buddha chová ke špatným lidem stejně jako k těm věrným?"

„Protože všichni lidé si jsou v podstatě rovni. Existují ti, kteří jsou zaslepeni sebou samými a touhou, takže se stanou rebely nebo lapky. Buddha je ochoten to přehlížet. Nabádá všechny k tomu, aby dosáhli probuzení a otevřeli své oči opravdové moudrosti. Toto je poselství všech sůter. Samozřejmě že když někdo zemře, vše vyprchá."

„Aha," řekl Iori, aniž by to opravdu pochopil. Hloubal nad tím ještě chvíli a potom se zeptal: „Ale to neplatí pro samuraje, že jo? Ne všechno vyprchá, když samuraj zemře."

„Proč to říkáš?"

„Jeho jméno žije dál, ne?"

„To je pravda."

„Pokud je to špatné jméno, tak zůstává špatné. Pokud je dobré, zůstává dobré, i když ze samuraje zbudou jen kosti. Není tomu tak?"

„Ano, ale zas tak úplně jednoduché to není," řekl Musaši. Přemýšlel, zda je schopen uspokojit žákovu zvědavost. „Samuraj si dokáže uvědomit jímavost věcí. Válečník postrádající tuto schopnost je jako keř v poušti. Aby byl silným válečníkem, musí být jako tajfun. Podobné je to se šermíři, kteří nemyslí na nic jiného než na svůj meč, meč a zase meč. Opravdový samuraj, skutečný šermíř, má v srdci soucit. Chápe pomíjivost života."

Iori potichu přemístil květiny a sepal ruce.

Paličky

1

Uprostřed horské cesty pohltila nekončící řadu poutníků malých jako mravenci mohutná mračna. Blízko vrcholu u svatyně Micumine je přivítala jasná obloha.

Tři horské vrcholky, Komutori, Siraiwa a Mjóhógatake, se rozprostíraly do čtyř východních provincií. Uvnitř šintoistického komplexu se nacházely buddhistické chrámy, pagody, svatyně a brány. Venku bylo vzkvétající městečko s čajovnami a obchody s upomínkovými předměty, úřady vysokých kněží a domy asi sedmdesáti rolníků, jejichž produkty byly určeny pro potřebu svatyně.

„Slyšíte? Začali hrát na velké bubny," řekl vzrušeně Iori, který hltal rýži s fazolemi. Musaši, který seděl naproti, si jídlo beze spěchu vychutnával.

Iori odložil hůlky. „Hudba začala," řekl. „Pojďme se tam podívat."

„Včerejší noc mi stačila. Běž sám."

„Včera ale předvedli jen dva tance. Nechcete vidět další?"

„Ne, pokud kvůli tomu budu muset pospíchat."

Iori pohlédl na mistrovi dřevěnou misku stále zpola zaplněnou a hlesl: „Od včerejška přijela spousta lidí. Byla by škoda, kdyby přšelo."

„Hm?"

Když Musaši nakonec řekl: „Tak půjdeme?", Iori se vyřítil ke dveřím jako pes utržený ze řetězu, vypůjčil si slaměné sandály a připravil je mistrovi na práh.

Před síní Kannon'in, kde stáli, a po obou stranách hlavní brány svatyně plápolaly obrovské hranice. Před každým domem byla

rozžehnuta louč a celý areál nacházející se vysoko v horách byl osvěcen jako ve dne. Nahoře na nebi se třpytila barva nebeské řeky, Mléčné dráhy, jako čarovný kouř. V uličkách se davy mužů a žen zapomínajících na studený horský vzduch šinuly směrem k pódiu, kde se předváděly posvátné tance. Vysoký jemný tón fléten a dunění velkých bubnů se linuly v horském vánku. Jevišť bylo prázdné kromě třepetajících se praporů, které brzy poslouží jako jeho pozadí.

Iori byl tlačен davem, který ho oddělil od Musašiho, ale rychle se prodíral zpět, dokud ho znovu neviděl u jedné budovy, jak hledí na seznam dárců. Iori na něho volal, přiběhl k němu a zatahal ho za rukáv. Musašiho pozornost byla ovšem upřena na jednu pamětní destičku, která byla větší než ostatní. Lišila se také uváděnou výší příspěvku, jež věnoval „Narai Daizó z vesnice Šibaura v provincii Musaši”.

2

Dunění bubnů sílilo.

„Začali tančit,” zvolal Iori s myslí upřenou k posvátnému tanečnímu pavilonu. „Mistře, na co se to díváte?”

Musaši, vytržený ze zasnění, odvětil: „Ale, na nic zvláštního... Jen jsem si vzpomněl, že musím ještě něco udělat. Běž se dívat na tance. Zajdu tam později.”

Musaši vyhledal úřad šintoistických kněží, kde ho uvítal starý muž.

„Rád bych se zeptal na jeden dar,” řekl Musaši.

„Omlouvám se, ale to nespadá pod naši kompetenci. Musíte zajít do budovy hlavního buddhistického představeného. Ukážu vám, kde to je,” řekl a zvedl se, aby ho tam doprovodil.

I když byla svatyně Micumine šintoistická, hlavní kontrolu nad celým komplexem měl buddhistický představený. Na ceduli na bráně bylo přiměřeně velkými znaky napsáno: „Úřad prozatímního představeného svatyně.”

Starý muž dlouho hovořil s knězem, který měl službu v přijímací místnosti. Když skončili, kněz uvedl Musašiho dovnitř a velice zdvořile ho pozval do vnitřní místnosti. Nabídl mu čaj a tácek chutných koláčků. Potom přinesli další podnos a následovalo sake, které naléval pohledný mladý novic. Nyní se objevil prozatímní představený svatyně.

„Vítejte na naší hoře,” řekl. „Obávám se, že vám můžeme

nabídnout jen skromnou místní stravu. Věřím však, že nám odpustíte. Udělejte si, prosím, pohodlí."

Musaši nedokázal pochopit takovou péči. Aniž by se dotkl sake, řekl: „Přišel jsem se vás dotázat na jednoho z vašich přispěvatelů."

„Prosím?" Laskavá tvář plnoštíhlého asi padesátiletého představeného se zlehka proměnila. „Dotázat?" zeptal se nedůvěřivě.

Vzápětí se Musaši vyptával, kdy přišel Daizó do chrámu, jestli přicházel často, jestli někdy přivedl někoho s sebou, a pokud ano, koho.

S každou otázkou rostla mnichova nelibost, až konečně odvětil: „Tak vy jste nepřišel kvůli vlastnímu příspěvku, ale jen vyzvídat o někom z našich dárců?" Jeho tvář vypadala podrážděně.

„Ten starý muž mě nepochopil. Neměl jsem v úmyslu dát příspěvek. Jen jsem se chtěl zeptat na Daizóa."

„To jste ale mohl říci jasně již u vchodu," řekl představený povýšeně. „Soudím, že jste nejspíš samuraj bez pána. Nevím, kdo jste ani odkud pocházíte. Musíte pochopit, že nepodávám informace o našich dárcích jen tak kdekomu."

„Ujišťuji vás, že se nic nestane."

„Dobře, musíte jít ale za mnichem, který to má na starosti." S ublíženým výrazem Musašiho opustil.

3

Ukázalo se, že ani registr dárců mu nepomůže, protože obsahoval jen záznam o tom, že Daizó několikrát navštívil chrám. Musaši mnichovi poděkoval a odešel.

Blízko tanečního pavilonu se rozhlížel po Iorim, ale nespatriil ho. Stačilo se však podívat vzhůru. Chlapec byl skoro přímo nad jeho hlavou na stromě, aby lépe viděl celé představení.

Při sledování scény na jevišti se Musaši vrátil do svého dětství k nočním svátkům ve svatyni Sanumo v Mijamoto. Vybavoval si dav lidí s bílou tváří Ocú uprostřed, Matahačiho, jak ustavičně přezývkuje jídlo, a strýčka Gona, jak významně chodí sem a tam. Nezřetelně si vybavil tvář své matky, která ho šla hledat v obavách, že je tak pozdě venku.

Hudebníci v neobvyklých kostýmech, které měly připomínat eleganci staré císařské gardy, zaujali místa na jevišti. Ve světle ohňů se jejich pompézní oděv blyštěl plátky zlatého brokátu a připomínal

mytická roucha z dob bohů. Bubnování na lehce uvolněné blány bubnů se rozléhalo do cedrového lesa. Poté se přidaly flétny a dřívka, jimiž hráči tloukli do špalků různých velikostí, začala udávat rytmus přede hry. Předstoupil taneční mistr v masce předků. Tato nadpozemská maska, ze které se na různých místech tváře a brady odloupł lakový povrch, se zvolna pohybovala a zpívala slova Kamiasobi, písně bohů.

*Na hoře Minuto
za posvátným plotem,
před velkým božstvem
na posvátném stromě
listí se hustě rozrůstá,
hustě se listí rozrůstá.*

Tempo bubnů se zvyšovalo a přidaly se i ostatní nástroje. Brzy píseň a tanec splynuly v živý synkopický rytmus.

*Odkud pochází ta hůl?
Je to hůl
z posvátného příbytku
prince Tojooky na nebesích.
Hůl z posvátného příbytku.*

Musaši některé písně znal. Jako dítě je zpíval s maskou a tančil ve svatyni Sanumo.

*Dlouhý meč,
jenž chrání lid,
chrání všechnen lid.
Pověsme ho slavnostně
před božstvem.
Pověsme ho slavnostně
před božstvem.*

Zjevení ho zasáhlo jako blesk. Musaši pozoroval ruce jednoho z bubeníků, který držel dvě krátké paličky. Zatajil dech a vykřikl: „To je ono! Dva meče!“

4

Iori zaražen jeho hlasem odvrátil pohled od pódia a podíval se dolů. „Aha, tady jste,“ řekl.

Musaši ani nepohlédl nahoru. Upřeně zíral před sebe, ne v blouznivé extázi jako ostatní, ale s výrazem náhlého prozření, který

téměř naháněl strach.

„Dva meče," opakoval. „To je přesně ono. Dvě paličky, ale pouze jeden zvuk." Se založenýma rukama si pečlivě prohlížel každý pohyb bubeníka.

V jistém ohledu to bylo celkem pochopitelné. Lidé se narodí se dvěma rukama, tak proč by je neměli používat obě? Téměř vždy však válečník bojoval jen s jedním mečem, v jedné ruce. To mělo smysl za předpokladu, že toto pravidlo zachovává každý. Pokud by ovšem jeden bojovník vytasil dva meče naráz, jakou šanci na výhru by měl jeho protivník pouze s jedním mečem?

Když čelil Jošiokově škole v Ičidžódži, držel Musaši dlouhý meč v pravé ruce a krátký v levé. Chopil se obou mečů instinktivně, bezděčně, aby ho obě ruce co nejvíce chránily. V boji na život a na smrt zareagoval velice nekonvenčním způsobem. Nyní mu zničehonic tento princip připadal přirozený a možná nevyhnutelný.

Pokud stojí v bitvě obě vojska čelem k sobě, je podle pravidel válečného umění nemyslitelné, aby se použilo pouze jedno křídlo armády, zatímco druhé by zůstalo nečinné. Nejde náhodou o pravidlo, které si nemůže dovolit ignorovat ani osamocený válečník? Od potyčky v Ičidžódži Musašimu připadalo normální i lidské bojovat oběma rukama. Po celá staletí tu však existoval zvyk, který toto zavrhoval. Musaši měl pocit, že dospěl k nepopíratelné pravdě. Zvyk učinil nepřirozené přirozeným a naopak.

Tento zvyk se tříbil každodenními zkušenostmi, ale stát na hranici mezi životem a smrtí se přihodí jen několikrát za život. Hlavním cílem cesty meče by tudíž mělo být postavit se kdykoli na pokraj smrti. Čelit smrti přímo, bez couvnutí, by se mělo stát běžným jako jiné každodenní zkušenosti. A ten postup by měl být vědomý, ale pohyb mimovolný, jako by šlo o pouhý reflex.

Tasení obou mečů muselo zahrnovat tuto podstatu - vědomou, ale stejně tak automatickou jako reflex, který postrádá jakákoli omezení zakořeněná ve vědomé reakci. Musaši se nějakou dobu snažil spojit do účinného pravidla to, co poznal instinktivně, s tím, co se naučil pomocí svého intelektu. Nyní se blížil k okamžiku, kdy to byl schopen formulovat slovy. V příštích generacích jej tato slova proslavila po celé zemi.

Dvě paličky, jeden zvuk. Bubeník si uvědomoval obě ruce zároveň, pravou i levou, ale současně je vůbec nevnímal. Zde před jeho zrakem se naplňoval buddhistický kruh nespoutané mysli. Musaši

cítil prozření a naplnění.

Pět posvátných tanců, které zahájil písni taneční mistr, pokračovalo vystoupením dalších tanečníků. Tanec Iwato byl hrubý a prudký, po něm následoval tanec Ara mikoto no hoko. Melodie fléten se zrychlila, bubny duněly v živém rytmu.

Musaši pohlédl nahoru na Ioriho a řekl: „Nepůjdeš už?“

„Ještě ne,“ odpověděl bezmyšlenkovitě. Iori byl duchem uvnitř tance, cítil, že je jedním z tanečníků.

„Vrať se brzy. Zítra vystoupíme do vnitřní svatyně na vrcholu hory.“

Démoni

1

Psi z Micumine byli šelmí plemeno, prý proto, že to byli kříženci psů přivezených z Koreje před více než tisíce lety a divokých psů z hor Čičibu. Z dob, kdy žili na svobodě, jim zůstaly potulky po horách a vlčí způsob lovení zvěře v oblasti. Ale protože byli považováni za posly božstev a jejich „průvodce“, věřící si uchovávali jejich tištěné obrázky nebo sošky pro štěstí.

Černý pes vedle muže, který sledoval Musašiho, byl velký jako tele.

Jakmile Musaši vstoupil do síně Kannon'in, muž se otočil a řekl: „Tudy,“ a kývl volnou rukou.

Pes zavrčel, zatahl za vodítko - silný provaz - a začal štěkat.

Muž psa švihl vodítkem přes hřbet a řekl: „Pššš, ticho, Kuro!“

Muži bylo asi padesát, měl pevné, ale pružné tělo, a stejně jako jeho pes nevypadal vůbec krotce. Byl ovšem dobře oblečen. Měl na sobě kimono, které vypadalo jako mnišské roucho nebo samurajský slavnostní oděv, dále úzký a hladký pás a konopnou kalhotovou suknici. Měl slaměné sandály, které muži nosí na slavnost. Byly opatřeny novými řemeny.

„Baikene?“ Žena stála vpovzdálí, aby se vyhnula psovi.

„Lehni,“ přikázal Baiken a silně plácl zvíře po hlavě: „Jsem rád, že jsi ho vypátrala, Okó.“

„Tak byl to on?“

„Není o tom pochyb.“

Chvilí tiše stáli a trhlinou v mracích pozorovali hvězdy. Byla slyšet

hudba k posvátným tancům, ale oni ji nevnímali.

„Co budeme dělat?“ zeptala se.

„Něco vymyslím.“

„Nesmíme tu šanci propást.“

Okó zírala napjatě na Baikenu.

„Je Tódži doma?“ zeptal se.

„Ano, opil se sake a usnul.“

„Vzbud' ho.“

„A co ty?“

„Mám nějakou práci. Jakmile to skončím, přijdu za tebou.“

2

Venku za hlavní bránou svatyně se Okó rozeběhla. Prvních dvacet nebo třicet domů byly většinou obchůdky s upomínkovými předměty nebo čajovny. Bylo tam i pár hospůdek, ze kterých se ozývaly radostné hlasy hýřilů. Na okapu boudy, do které vešla Okó, visela cedule „Odpočívárna“. Na jedné stoličce ve špinavé přední místnosti seděla mladá služebná a podřimovala.

„Pořád spí?“ zeptala se Okó.

Děvče zavrtělo energicky hlavou a čekalo, že dostane vyhubováno.

„Nemyslím ty - můj manžel.“

„Ano, pořád spí.“

Okó mlaskla nesouhlasně jazykem a zabručela: „Je slavnost a on si spí. Jsme jediný podnik bez zákazníků.“

Poblíž vchodových dveří vařili muž a stařena na hliněných kamnech rýži a fazole. Plameny byly jedinou příjemnou věcí v této pošmourné místnosti.

Okó přistoupila ke spícímu muži na lavičce u stěny, poklepala mu na rameno a řekla: „Hej, vstávej! Co kdybys taky jednou otevřel oči!“

„Co?“ zamumlal a trochu se nadvzedl.

„Promiňte,“ vykřikla a ustoupila. Potom se zasmála a řekla: „Omlouvám se. Myslela jsem, že jste můj manžel.“

Na zem se sesunula slaměná podložka. Mladík s kulatou tváří a velkýma zvědavýma očima ji zvedl a znovu rozložil. Hlava mu spočívala na dřevěném podhlavníku, sandály měl zašpiněné blátem. Vedle něj na stole ležel tác a prázdná rýžová miska. U stěny měl cestovní vak, slaměný klobouk a hůl.

„Předpokládám, že je to zákazník," otočila se Okó k děvčeti.
„Ano. Povídal, že má v úmyslu jít brzy ráno nahoru k vnitřní svatyni, a zeptal se, jestli si zde může na chvíli zdřímnout."
„Kde je Tódži?"
„Jsem tady, huso." Jeho hlas vycházel zpoza roztržené papírové stěny. Protáhl se, a pak jednou nohou vkročil do čajovny. „Proč musíš dělat scény, že jsem si trochu zdříml? Kde jsi byla celou dobu? Máš být tady a starat se o podnik!"
Čas byl v mnoha ohledech daleko neúprosnější k Okó než k Tódžimu. Nejenom že pozbyla svůj mladistvý šarm, ale byla nucena se starat o čajovnu Oinu a zastat mužskou práci za svého neschopného manžela. Tódži sice v zimě nalovil něco málo na přilepšenou, ale jinak nedělal téměř nic. Poté, co jim Musaši zapálil chatrč i s tajnou skrýší v průsmyku Wada, jejich tlupa se rozutekla.

3

Tódžiho zarudlé oči se postupně stočily k sudu s vodou. Došel k němu, naklonil se a vypil plnou naběračku.

Okó se natáhla na lavici a pohlédla na něj přes rameno. „Je mi jedno, jestli je slavnost. Už je načase, aby ses naučil, kdy přestat. Máš štěstí, že tě někdo neprobodl mečem, když jsi byl pryč."

„Co?"

„Říkám ti, že by sis měl dát větší pozor."

„Nevím, o čem mluvíš."

„Věděl jsi, že Musaši je tady na slavnosti?"

„Musaši? Mijamoto... Musaši?" Náhle se probral a řekl: „To myslíš vážně? Tak se raději běž schovat dozadu."

„To je vše, co tě napadá? Schovat se?"

„Nechci, aby se znovu přihodilo to samý jako ve Wadě."

„Zbabělče. Netoužíš se s ním za to, co nám a Jošiokově škole provedl, konečně vypořádat? Já ano, a to jsem jen žena."

„Jo, ale nezapomínej, kolik mužů nám tenkrát pomáhalo. Teď jsme pouze dva."

Tódži nebyl v Ičidžódži, ale slyšel o tom, jak Musaši dovede bojovat, takže neměl pochyb o tom, kdo z nich dvou by zemřel, kdyby se znovu potkali.

Okó se přitočila ke svému muži a řekla: „V tom se právě mýlíš. Je zde jeden muž, který nenávidí Musašiho stejně jako ty."

Tódži věděl, že tím myslí Baikena, kterého potkali na cestě do Micumine.

Protože se už nebojovalo, být lapkou se nevyplácelo, a tak si Baiken otevřel kovárnu v provincii Iga. Byl však vyhnán poté, co tam kníže Tódó začal upevňovat svou moc. Baiken měl v úmyslu zbohatnout v Edu, tak svoji tlupu rozpustil. Posléze se stal díky vlivné známosti strážcem chrámové pokladnice.

I teď byly hory mezi provinciemi Musaši a Kóšú zamořené lapky. Zaměstnat Baikena jako strážce pokladnice plné náboženských cenností a darů bylo, jako kdyby stařešinové chrámu hasili požár ohněm.

4

Baiken měl výhodu, že nejen dokonale znal způsob života lapků, ale dovedl také zacházet se srpem a řetězem. Jako zakladatel stylu Jaegaki by si jistě mohl získat přízeň knížete, nebýt toho, že jeho bratrem byl Cudžikaze Tenma. Před mnoha lety byli totiž oba dva postrachem celé oblasti mezi horou Ibuki a krajem kolem řeky Jasu. Baiken nepříčítal své problémy novým časům. Byl přesvědčen, že hlavní příčinou všech těžkostí byla Tenmova smrt z rukou Takezóa.

Když si Okó povídala s Baikenem o nenávisti vůči Musašimu, svoji zášť přeháněla, aby s ním ještě více upevnila přátelství. Baiken se zamračil a řekl: „Brzy dostane, co si zaslouží.“

Okó právě dovyprávěla Tódžimu, jak z čajovny zahlédla Musašiho a vzápětí ho ztratila v davu. Později šla do síně Kannon'in a dorazila zrovna v okamžiku, kdy Musaši a Iori vyrazili k vnější svatyni. Sdělila tuto informaci neprodleně Baikenovi.

„Tak je to tedy,“ řekl Tódži povzbuzen zprávou, že získali spolehlivého spojence. Znal Baikena i jeho oblíbenou zbraň, kterou porazil každého šermíře v nedávném chrámovém turnaji. Pokud by Musašiho napadl on, měli šanci ho porazit. „Co říkal, když jsi mu to pověděla?“

„Přijde, až vyřídí nějakou práci.“

„Musaši není blázen. Pokud si nedáme pozor...“ Tódži se zachvěl a vydal nevrlý nesrozumitelný zvuk. Okó viděla, jak se dívá směrem ke spícímu muži na lavičce.

5

„Kdo je to?“ zeptal se Tódži.

„To je jen zákazník,“ odpověděla Okó.

„Vzbuď ho, ať jde pryč.“

Okó pověřila služebnou, ať to zařídí. Děvče šlo do zadní místnosti a třáslo spáčem tak dlouho, dokud se neposadil.

„Vypadněte,“ řekla hrubě. „Už zavíráme.“

Vstal, protáhl se a řekl: „To jsem si hezky zdíml.“ Pousmál se a zamžoural očima, potom si zahalil ramena podložkou, nasadil slaměný klobouk a sbalil svůj vak, dal si hůl pod paži, řekl: „Moc děkuju,“ uklonil se a rychle odešel.

Okó podle jeho šatů a přízvuku usuzovala, že není zdejší, ale přišel jí neškodný. „Legrační chlapík,“ řekla. „Zajímalo by mě, jestli zaplatil účet.“

Okó a Tódži zrovna vytahovali rolety a sklízeli lavičky, když vešel Baiken s Kurem.

„Rád vás vidím,“ řekl Tódži. „Pojďme do zadní místnosti.“

Baiken si tiše sundal sandály a následoval je, zatímco pes slídl po zbytcích jídla. Zadní místnost byla jen zchátralý přístavek s vrstvou hrubé omítky na stěnách, který byl ale z doslechu lidí v čajovně.

Když zapálili lampu, řekl Baiken: „Dnes večer jsem vepředu u pódia zaslechl Musašiho, jak říká tomu chlapci, že zítra ráno půjdou do vnitřní svatyně. Pak jsem šel do síně Kannon'in, abych si to ověřil.“

Okó a Tódži polkli a podívali se ven z okna. Vrchol, na kterém stála svatyně, se nejasně rýsoval proti obloze poseté hvězdami.

Baiken věděl, koho má před sebou, a proto přepadení naplánoval a přivolal posily. Dva mniši, hlídači pokladnice, příslibili pomoc a šli napřed s kopími. Byl s nimi i jeden muž z Jošiokovy školy, který měl malou tréninkovou halu ve svatyni. Baiken spočítal, že by mohl mobilizovat asi deset lapků, které znal z Igy a kteří nyní pracovali v okolí. Tódži měl mušketu, zatímco Baiken svůj srp.

„To všechno jste už zařídil?“ zeptal se Tódži nevěřicně.

Baiken se ušklíbl, ale nic neřekl.

Styl Jaegaki

1

Ubývající srpek měsíce čněl vysoko nad údolím, ale byl skrytý pod hustou mlhou. Vysoký vrcholek byl stále ponořen do spánku, tichem pronikalo jen zurčení řeky. Skupina tmavých postav se shromáždila na mostě v Kosaruzawě.

„Tódži?“ zašeptal chraplavě Baiken.

„Ano.“

„Dejte pozor, ať si nenamočíte doutnák.“

Mezi pestrrou skupinou byli nápadní dva mniši s kopími, jejichž suknice byly již vykasané k boji. Ostatní měli na sobě různé oděvy, ale všichni byli obutí, aby se mohli hbitě pohybovat.

„To jsou všichni?“

„Ano.“

„Kolik dohromady?“

Když se spočítali, bylo jich třináct.

„Dobrá,“ řekl Baiken. Probral znovu jejich úkoly. Mlčky ho poslouchali a občas přikývli. Potom se na jeho znamení rozprchli v mlze a zaujali pozice podél cesty. Na konci mostu přešli okolo patníku s nápisem „Pět tisíc metrů k vnitřní svatyni“.

Když se most znovu vyprázdnil, vynořila se z úkrytu skupinka opic, které skákaly z větví, šplhaly po révě a sbíhaly se na cestu. Vyběhly na most, hemžily se pod ním a házely kameny do strže. Vypadalo to, jako by je mlha povzbuzovala k veselosti.

Kdyby se zjevil taoistický nesmrtelný a kývl, tak by se asi proměnily v oblaka a vzlétly k nebesům. Horské ticho prořal štěkot psa. Opice se vytratily jako pára nad hrncem.

2

Náhle se objevil na cestě Kuro a táhl za sebou Okó. Podařilo se mu utrhnout z kůlu, a přestože jej Okó stihla popadnout za vodítko, nedokázala ho už znovu přivázat. Věděla, že Tódži nechce psa poblíž, aby nedělal rámus. Rozhodla se proto, že ho nechá běžet až k vnitřní svatyni, pryč z cesty.

Táhlá mlha začala dosedat na údolí jako sníh a tři vrcholky

Micumine a nižších hor mezi Musašinem a Kóšú nabývaly na obloze na majestátnosti. Vlnící se cesta zůstala bílá a ptáci si začali načechrávat peří a cvrlikali úsvitu na pozdrav.

Iori řekl napůl sám pro sebe: „Zajímalo by mě, proč to tak je?“

„Proč je co?“ zeptal se Musaši.

„Že svítá, ale není vidět slunce.“

„Protože se díváš na západ.“

„Aha!“ Iori rychle pohlédl na měsíc, který se ponořoval za vzdálenými vrcholky.

„Iori, zdá se, že tu v horách žije spousta tvých přátel.“

„Kde?“

„Tamhle.“ Musaši se zasmál a ukázal na několik opic, jak se kupí okolo své matky.

„Rád bych byl jednou z nich.“

„Proč?“

„Mají aspoň matku.“

Mlčky vystoupali strmou část cesty a přišli na rovnější úsek. Musaši si všiml, že je zde tráva značně zdupaná.

3

Cesta se vinula dál kolem hory. Po nějaké době dorazili na místo, odkud hleděli k východu.

„Podívejte,“ vykřikl Iori a díval se Musašimu přes rameno. „Vychází slunce.“

„Hm, máš pravdu.“

Hory v Kóšú a Kózuke vyčnívaly jako ostrovy z oblačného moře pod nimi. Iori se zastavil a stál nehybně se svěšenými pažemi a pevně sevřenými rty. Uchváceně zíral na rozlehlou zlatou nebeskou klenbu a představoval si, že je dítětem slunce. Zničehonic vykřikl silným hlasem: „To je bohyně slunce, Amaterasu Ómikami! Že ano?“ Pohlédl na Musašiho, jestli souhlasí.

„Přesně tak.“

Chlapec zvedl ruce vysoko nad sebe a prsty nasával zářící paprsky. „Moje krev,“ vykřikl, „má stejnou barvu jako krev slunce.“ Sepjal ruce, jako by byl ve svatyni a vzýval bohy. Sklopil hlavu v tiché úctě a přemýšlel: „Opice mají matku. Já žádnou nemám. Mám ale tuhle bohyni. Opice jsou zas bez bohyně.“

Zjevení ho naplňovalo radostí. Vytryskly mu slzy a měl pocit, že

slyší nad oblaky hudbu k tancům ve svatyni. Bubny hřměly v jeho uších, zatímco kontrapunkt fléten se vznášel v melodii tance Iwato. Jeho nohy se pohybovaly v jejím rytmu a paže se zlehka vznášely. Z jeho úst plynula slova, která si zapamatoval minulé noci:

Drnění třetiv luků z katalpy.

S každým jara příchodem

doufám, že uvidím

tanec deseti tisíců bohů.

Jak jen toužím

vidět jejich tanec.

Náhle si uvědomil, že Musaši ušel kus dopředu. Přestal tančit a utíkal, aby ho dohonil.

Ranní záře sotva pronikala do lesa, kam vešli. Přístup k vnitřní svatyni obrůstaly ve velkém množství přibližně stejně vysoké cedry. Útlé bílé květiny rostly na tlustých polštářích mechu, které přiléhaly ke stromům. Iori měl nutkání stále se těmito věkovitým stromům starým pět set nebo možná i tisíc let klanět. Rozhlížel se na všechny strany na zářivě červené listy břechťanu. Cesta se zúžila na pěšinu v nízkém holém bambusovém podrostu.

Země se bez varování pod jejich nohama zachvěla. Hned poté, co zazněl výstřel, se ozval ohromující výkřik a vodopád ostrých ozvěn. Iori si zakryl uši rukama a ponořil se do bambusového podrostu.

4

„Iori! Zůstaň dole!“ přikázal mu Musaši zpoza obrovského stromu.

„Nehýbej se, i kdyby po tobě šlapali!“

Zdálo se, že ponuré pološero je zaplněno kopími a meči. Útočníci si zprvu mysleli, že když se ozval výkřik, byl cíl zasažen, ale nikoho neviděli. Strnuli a nevěděli, co si dál počít.

Iori byl uprostřed kruhu očí a tasených čepelí. V mrtvolném tichu, které nastalo, jej přepadla zvědavost. Pomalu zvedal hlavu nad bambusový podrost. Jen pár kroků od něho se zpoza stromu zablýskla pod paprsky slunce čepel meče.

Iori se neovládl a vykřikl z plných plic: „Mistře! Někdo se tu schovává!“ Jakmile vykřikl, vyskočil na nohy a utíkal do bezpečí.

Meč vyskočil ze stínu a visel jako démon nad jeho hlavou.

Ale jenom na okamžik. Musašiho dýka letěla přímo na hlavu útočníka a zůstala mu vězet ve spánku.

„Uááá!"

Jeden z mnichů se vrhl na Musašiho se svým kopím. Musaši je zachytil a držel pevně jednou rukou.

Následoval další smrtelný výkřik, jako když má někdo plná ústa kamení. Musaši napjal oči, aby viděl, zda se útočníci nebijí mezi sebou. Další mnich pevně namířil kopím a řítil se k němu. Rovněž toto kopí Musaši chytil a pevně stiskl pod paží.

„Skočte na něho! Ted'!" zakřičel jeden z mnichů, když viděl, že má Musaši plné ruce.

Musaši zahromoval: „Kdo jste? Řekněte, kdo jste, nebo vás budu muset pokládat za nepřátele. Je hanba prolévat krev na tak posvátném místě, ale asi mi nic jiného nezbude."

Musaši zamával kopími a oba mniši letěli každý jiným směrem. Máchl mečem a dorazil jednoho z nich, ještě než se skácel.

5

Když se otočil, zjistil, že na něj míří další tři čepule, které lemovaly úzkou pěšinu. Okamžitě se k nim přiblížil. Vynořili se další dva muži a zaujali místo bok po boku prvních tří.

Jakmile postoupil dopředu a jeho protivníci ustoupili, zahlédl Musaši koutkem oka, jak další kopiník sebral svoji zbraň a pronásleduje Ioriho.

„Stůj, vrahouně!" Ale v okamžiku, kdy se Musaši chystal osvobodit Ioriho, pětice mužů s pokřikem zaútočila. Musaši se na ně vyřítíl. Byla to srážka dvou zuřivých vln, při které však vytryskla krev, nikoli slaná voda. Musaši se mezi protivníky otáčel rychlostí tajfunu. Ozvaly se dva strašlivé výkřiky, a pak třetí. Lapkové padali k zemi jako mrtvé stromy, každý přetažený v půli těla. V pravici třímal Musaši dlouhý meč, v levici krátký.

Zbylí dva se dali na útěk a křičeli hrůzou. Musaši jim byl v patách.

„Kam myslíte, že přede mnou utečete?" křičel a rozpoltil jednomu muži hlavu krátkým mečem. Krev vystříkla Musašimu do oka. Reflexivně zvedl levou ruku k tváři a v tom okamžiku za sebou zaslechl podivný kovový zvuk.

Zakroužil dlouhým mečem, aby ten předmět odklonil stranou, ale stalo se něco úplně jiného, než předpokládal. Znepokojilo ho, když uviděl kovové závaží na řetězu, jak obtáčí čepel blízko mečové záštity. Musaši byl zaskočen.

„Musaši!" zařval Baiken a napnul řetěz. „Zapomněl jsi na mě?"

Musaši se na něj chvíli upřeně díval, než zvolal: „Šiśido Baiken z hory Suzuka!"

„Správně. Můj bratr Tenma tě volá z propasti pekel. Postarám se o to, aby ses za ním dostal co nejrychleji!"

Musaši nemohl meč uvolnit. Baiken postupně navíjel řetěz a postupoval dopředu, aby mohl použít srp na druhém konci řetězu. Musaši čekal na vhodnou příležitost, aby použil krátký meč, a uvědomil si, že kdyby bojoval pouze jedním mečem, byl by nyní zcela bezmocný.

Baiken, jehož krk byl vypětím tak zduřelý, že téměř splynul s hlavou, vztekle zařval a trhl silně řetězem.

6

Musaši hrubě pochybil a byl si toho plně vědom. Srp byl sice neobvyklou zbraní, ale znal ji dobře. Před mnoha lety ho tato ďábelská zbraň uchvátila, když ji spatřil v rukách Baikenovy ženy. Ale jedna věc je něco vidět, a druhá vědět, jak tomu čelit.

Baiken měl radost a jeho tvář se ďábelsky šklebila. Musaši věděl pouze o jediné možnosti, jak pokračovat v boji. Musí dlouhý meč pustit z ruky. Čekal na příhodný okamžik.

Se zuřivým rykem Baiken vyskočil a k Musašiho hlavě přilétl srp. Minul ji jen o vlásek. Musaši konečně pustil meč. Hned za srpem však prosvištělo vzduchem závaží. Pak srp, závaží, srp, a tak dál pořád dokola Musaši uskočil před srpem a stanul v dráze závaží. Nemohl se dostat dostatečně blízko, aby zaútočil. Přemýšlel, jak dlouho dokáže ještě vzdorovat. „To má být ono?" zeptal se. Otázka to byla zcela vědomá, ale jak sílilo napětí, ovládal své tělo čím dál hůře a jeho reakce byly pouze instinktivní. Nejenom jeho svaly, ale i kůže se doslova vzpírala. Intenzivně se soustředil, až se konečně přestal potit. Každický chlup na jeho těle se naježil.

Bylo už pozdě, aby se schoval za strom. Jestli se teď vyřítí vpřed, narazí pravděpodobně na dalšího nepřítele.

Uslyšel jasný a tklivý nářek. Napadlo ho: „Že by Iori?" Chtěl se podívat, ale něco mu říkalo, že je už chlapec ztracen.

„Chcípni! Parchante!" ozvalo se za Musašiho zády. „Musaši, proč vám to trvá tak dlouho? O všechny červy, co zůstali, se už postarám."

Musaši ten hlas nepoznával, ale rozhodl se zaměřit svou pozornost jen na Baikena.

Pro Baikena bylo nejdůležitější zůstat co nejdál od svého protivníka. Jeho úspěch spočíval v manipulaci s délkou řetězu. Pokud by se podařilo Musašimu pohnout a dosáhnout na řetěz nebo se přiblížit, tak by se Baiken ocitl v nesnázích. Potřeboval mít jistotu, že Musaši není schopen nic z toho udělat.

Musaši žasl nad tajnou technikou soupeře. Vtom mu došlo, že se jedná o princip dvou mečů. Řetěz stanovoval vzdálenost, závaží fungovalo jako meč v pravé ruce a srp jako meč v levé ruce.

„No jistě!“ vykřikl triumfálně. „To je styl Jaegaki.“

Musaši byl nyní přesvědčen o vítězství. Uskočil dozadu, aby byli od sebe na vzdálenost pěti kroků. Přehodil si meč do pravé ruky a mrštil jím. Letěl rychle jako šíp.

Baiken se mu vyhnul přetočením těla, meč kolem něj projel a zanořil se do kořenu blízkého stromu. Ale jak se Baiken přetácel, řetěz se mu navinul kolem pasu. Než stačil vykřiknout, Musaši do něj vrazil plnou vahou svého těla. Baiken se chytil jílce svého meče, ale Musaši mu odrazil ruku ostrým úderem do zápěstí. Hned nato Baikenovu zbraň vytasil a roztřal ho, jako když blesk zasáhne strom. Meč projel Baikenovým tělem od hlavy až dolů.

„Jaká škoda,“ pomyslel si Musaši. Podle pozdějšího vyprávění dokonce projevil soucit, když zakladatel stylu Jaegaki vydechl naposled.

„Vertikální sek,“ ozval se obdivný hlas. „Podobně jako při štípání bambusu. To je poprvé, co jsem něco takového spatřil.“

Musaši se otočil a řekl: „No ne?... Gonnosuke z Kisa. Co vy tady děláte?“

„Už je to dlouho, co jsme se neviděli, vidíte? Božstvo Micumine to muselo zařídít, asi s pomocí méj matky, která mě tolik naučila, než zemřela.“

Pokračovali by dále v hovoru, ale Musaši se náhle zarazil a vykřikl: „Iori!“

„Je v pořádku. Zachránil jsem ho před tím svinským mnichem a nechal jsem ho vylézt na strom.“

Iori je pozoroval z vysoké větve. Chystal se promluvit, ale místo toho si zaclonil oči a pohlédl na malou mýtinu na okraji lesa.

8

Ke stromu uvázaný Kuro se zakousl do rukávu Okóina kimona. Zoufale jím škulba, roztrhla ho a utíkala pryč.

Jediný přeživší mnich, který ještě před chvílí pronásledoval Ioriho, se ztěžka opíral o kopí a z rány na hlavě se mu řinula krev. Pes opilý pachem krve začal strašně řádit. Chvíli se rozléhalo jeho skučení, ale pak provaz povolil a pes se řtil za Okó. Když dohnal mnicha, ten zvedl kopí a zamířil na psovu hlavu. Zvíře uteklo s poraněnou šíjí do lesa.

„Ta žena utíká pryč," křičel Iori.

„Nevadí. Už můžeš slézt."

„Tamhle je zraněný mnich. Neměl byste ho chytit?"

„Zapomeň na to. Teď už je to jedno."

„Ta žena pravděpodobně pochází z čajovny Oinu," řekl Gonnosuke.

Vysvětlil mu důvod své přítomnosti, tu náhodu seslanou nebesy, která ho přivedla sem, aby pomohl Musašimu.

Musaši s hlubokou vděčností řekl: „To vy jste zabil muže, co střílel?"

„Ne," usmál se Gonnosuke. „Ne já, ale moje hůl. Vím, že si dokážete běžně poradit s takovými lidmi, ale pokud měli použít pušku, tak jsem se rozhodl, že raději zasáhnou. Tak jsem sem přišel před nimi a vyčíhl si toho muže, dokud byla ještě tma."

Prohledali mrtvá těla. Sedm jich bylo zabito holí, jen pět mečem.

Musaši řekl: „Nedělal jsem nic jiného, než že jsem se bránil, nicméně toto území patří svatyni. Cítím povinnost vysvětlit tyto okolnosti pověřenému státnímu úředníkovi. Může mít otázky, které tento incident objasní."

Cestou dolů z hory potkali na mostě Kosaruzawa skupinu ozbrojených úředníků. Musaši jim pověděl svůj příběh. Zjevně zmatený kapitán poslouchal, posléze však rozkázal, aby Musašiho spoutali.

Musaši byl překvapený. Chtěl vědět, proč jej zatkli, když jim měl v úmyslu oznámit ten incident jako první.

„Pohněte sebou," zavelel kapitán.

Musaši byl rozezlen, že s ním zacházejí jako s obyčejným zločincem. Čekali ho však ještě jedno překvapení. U úpatí hory se nacházeli další úředníci. Když dorazili do města, jeho stráž čítala ne

méně než stovku lidí.

Podivný náklad

1

„No tak, už žádné slzy." Gonnosuke objal Ioriho. „Jsi přeci chlap, ne?"

„To protože jsem chlap... tak pláču." Zvedl hlavu, otevřel ústa a řval na oblohu.

„Musašiho nezajali. Sám se vzdal." Gonnosuke mluvil klidně, aby zakryl vlastní obavy. „No tak, pojďme."

„Ne! Až ho sem přivedou."

„Propustí ho brzo. Budou muset. Chceš, abych tě tu nechal samotného?" Gonnosuke poodešel kousek dál.

Iori se nepohnul. Náhle se z lesa vyřítíl Baikenův pes se zkrvaveným čenichem.

„Pomoc!" zařval Iori a běžel ke Gonnosukemu.

„Jsi unavený, vid'? Chtěl bys, abych tě vzal na záda?"

Iori byl potěšen a zamumlal slova díky. Vylezl si na nastavená záda a objal Gonnosukeho široká ramena.

Návštěvníci slavnosti z předminulé noci již odjeli. Mírný větřík unášel cáry bambusových obalů a papírů opuštěnými ulicemi.

Když míjeli čajovnu Oinu, pohlédl Gonnosuke letmo dovnitř tak, aby ho nezahlédlí.

2

„To je ta ženská, co utíkala pryč!" zakřičel Iori.

„Myslel jsem si, že ji tu najdu." Zastavil se a přemýšlel nahlas: „Pokud úředníci odvedli Musašiho, proč nezatklí také ji?"

Když Okó zahlédla Gonnosukeho, její oči vzplály zlostí.

Gonnosuke se smál, když viděl, jak si žena rychle balí věci. „Jedete na výlet?" zeptal se.

„Do toho vám nic není. Nemyslete si, že nevím, kdo jste, mizero poradnej. Zabil jste mi muže!"

„Způsobila jste si to sama."

„Jednou si to spolu vyřídíme."

„Čarodějnice!" křikl Iori za Gonnosukeho hlavou.

Okó se pohrdlivě zasmála a vzdálila se do zadní místnosti. „Vy jste ti praví, co mě mají co pomlouvat! Jste zloději, vykradli jste pokladnici.“

„Co tím myslíte?“ Gonnosuke nechal loriho sklouznout ze zad a vkročil do čajovny. „Komu říkáte zloději?“

„Mě neoklamete.“

„Řekněte to ještě jednou a...“

„Zloději!“

Když ji Gonnosuke uchopil za rameno, otočila se a ohnala se po něm dýkou. Vytrhl jí dýku z ruky a strčil do ní.

Okó vyskočila a zaječela: „Pomoc! Zloději! Chtějí mě zabít!“

Gonnosuke zamířil a hodil dýkou. Projela jí zády a vyšla na prsou. Okó dopadla na tvář.

Zčistajasna se objevil Kuro a skočil dopředu k jejímu tělu. Nejprve hladově vychlemtal krev, a potom zvedl hlavu a zavyl.

„Podívejte se na ty oči!“ vykřikl hrůzou Iori.

Okóin pokřik „Zloději!“ zaslechli vzrušení vesničané. Někdy před rozbřeskem byla vykradena chrámová pokladnice. Vše nasvědčovalo tomu, že to spáchal někdo cizí, protože náboženské poklady jako staré meče, zrcadla a podobné věci zůstaly nedotčeny, zatímco bohatství ve zlatém prachu, prutech a v hotovosti, které se nashromáždilo za mnoho let, zmizelo. Zprávy unikaly ven pomalu a byly neověřené. Okóin křik, zatím jediný zřejmý důkaz, měl elektrizující účinek.

„Á, tady jsou!“

„Uvnitř Oinu!“

3

Výkřiky přilákaly dav lidí, kteří drželi bambusové oštěpy, lovecké pušky, hole a kamení. Vzápětí se zdálo, že celá vesnice obklopuje čajovnu a lační po krvi.

Gonnosuke a Iori utekli zadem a příštích několik hodin se skrývali po všech možných skrýších. Nyní už ale pochopili, že Musaši byl zatčen ne pro „zločin“, ke kterému se chtěl přiznat, ale jako zloděj. Podařilo se jim setrást poslední pronásledovatele, až když dorazili k průsmyku Šómaru.

„Odsud je krásně vidět plán Musašino,“ řekl Iori. „Zajímalo by mě, jestli je můj učitel v pořádku.“

„Hm. Dokážu si představit, že je už ve vězení, nejspíš ho vyslýchají.“

„Neexistuje nějaký způsob, jak ho zachránit?“

„Na něco musíme přijít.“

„Prosím vás, udělejte něco. Prosím.“

„Nemusíš prosit. Pro mě je to také učitel. Ale tady nic nezmůžeš, Iori. Dokážeš se sám vrátit domů?“

„Když budu muset, tak asi ano.“

„Dobře.“

„A co vy?“

„Pojedu zpátky do Čičibu. Jestli odmítnou pustit Musašiho, tak ho nějak ven dostanu. I kdybych měl to vězení zbořit,“ řekl a důrazně klepl holí o zem. Iori, který už viděl, co jeho zbraň dovede, souhlasně přitakal. „Tak se mi líbíš. Vrať se zpátky a sleduj, co se děje, než se vrátím v pořádku s Musašim domů.“ Zasunul hůl do podpaždí a zamířil k Čičibu.

Iori se necítil opuštěně ani se nebál. Ani neměl obavu, že se ztratí. Byl jen strašlivě ospalý. Jak šel dál na horkém slunci, tak jen stěží udržel oči otevřené. V Sakamotu uviděl u cesty kamennou sochu Buddhy a lehl si do jejího stínu.

Už se stmívalo, když se probudil a uslyšel tlumené hlasy z druhé strany sochy. Aby ho neobviňovali, že tajně poslouchá, předstíral, že stále spí.

4

Jeden muž seděl na pařezu a druhý na balvanu. Nedaleko stáli dva koně přivázaní ke stromu, po obou stranách sedel visely lakované bedny. Na jedné z nich byla cedulka: „Z provincie Šimósa. Pro potřebu výstavby západního opevnění. Lakovaná zásobnice pro šóguna.“

Iorimu, který je nyní pozoroval zpoza sochy, nepřipadali muži jako obvyklí vypasení palácoví úředníci. Oči měli příliš pronikavé a jejich těla byla svalnatá. Staršímu mohlo být přes padesát a vypadal statně. Poslední paprsky slunce se odrážely od jeho čepce, který mu zakrýval obě uši a přesahoval dopředu, takže nebylo možné vidět jeho rysy.

Jeho společník byl útlý, šlachovitý mladík s kadeří na čele, která mu dodávala chlapecký vzhled. Na hlavě měl šátek barvený v Suó,

který měl uvázaný pod bradou.

„A co ty lakované bedny?“ zeptal se mladík. „To bylo docela dobré, ne?“

„Ano, bylo chytré donutit ty lidi, aby si mysleli, že pracujeme na stavbě hradu. Sám bych to tak nevymyslel.“

„Musím vás toho ještě hodně naučit.“

„Dávej si pozor. Nedělej si legraci ze starších. Ale kdo ví? Možná za čtyři pět let budeš dávat mně, starému Daizóovi, rozkazy.“

„Mladí přece taky jednou vyrostou. Staří lidé jen stárnou, a je jedno, jak tvrdě pracují na tom, aby zůstali mladí.“

„Myslíš si, že to je to, co dělám?“

„To je jasné. Pořád přemýšlíte o svém věku, a právě to vás popohání k dovršení vašeho poslání.“

„Zdá se, že mě znáš docela dobře.“

„Neměli bychom už vyrazit?“

„Ano, noc už nás dohání.“

„Nemám rád pocit, že mě něco dohání.“

„Chacha. Když se tak snadno vylekáš, tak asi nejsi moc přesvědčen o tom, co děláš.“

„Už jsem tuhle práci dlouho nedělal. Někdy mě znervózní i šelest větru.“

„To je proto, že si připadáš jako obyčejný zloděj. Pokud si budeš pamatovat, že to děláš pro dobro této země, tak se to spraví.“

„To říkáte pokaždé. Věřím vám, ale něco mi stále říká, že nedělám správnou věc.“

„Musíš se povzbuzovat svým přesvědčením.“ Ale toto napomenutí neznělo příliš přesvědčivě, spíše jako by Daizó ujišťoval sám sebe.

Mladík se zlehka vyšvihl do sedla a vyrazil kupředu. „Sledujte mě,“ houkl přes rameno. „Když něco uvidím, dám vám znamení.“

Cesta ubíhala daleko k jihu. Iori je ještě chvíli pozoroval schovaný za sochou a pak se rozhodl je následovat.

Lakované bedny

1

Iori se zabýval myšlenkou, zda právě oni neukradli chrámový poklad.

Jednou nebo dvakrát se opatrně ohlédl. Zřejmě neviděli nic

podezřelého, protože po nějaké době se zdálo, že na něj zapomněli. Už dávno se setmělo a bylo vidět sotva na pár metrů.

Dva jezdci byli už téměř na okraji planiny Musašino, když mladík ukázal dopředu a řekl: „Šéfe, jsou odsud vidět světla Ógimačiji.“ Cesta se ztrácela v dáli. Nedaleko se klikatila jako odhozený pás řeka Iruma, která se třpytila v měsíčním světle.

Iori nyní dával pozor, aby si ho nevšimli. Byl už přesvědčen, že ti muži jsou zloději. Co zloději dovedou, poznal ještě v Hótengahaře. Zloději jsou zpustlí lidé, kteří člověka zmrzačí kvůli jednomu vejci nebo hrsti červených fazolí. Dokážou vraždit bez důvodu.

2

Zanedlouho dorazili do Ógimačiji. Daizó zvedl paži a řekl: „Džótaró, tady zastavíme a trochu se najíme. Koně se musí nakrmit a rád bych si zakouřil.“

Přivázali koně před slabě osvětlenou hospodou a vešli dovnitř. Džótaró se usadil u vchodu, aby viděl na lakované bedny po celou dobu, co bude jíst. Když se najedl, vyšel ven a nakrmil koně.

Iori vešel do obchůdku s jídlem přes ulici, a když vyjeli dál, hrábl si pro poslední hrst rýže a snědl ji při chůzi.

Jeli vedle sebe. Cesta byla potmělá, ale rovná.

„Džótaró, poslal jsi posla do Kisa?“

„Jistě, zařídil jsem to.“

„Na kolik hodin jsi to domluvil?“

„Na půlnoc. Měli bychom tam být včas.“

Iori zaslechl v tiché noci z jejich rozhovoru dost, aby věděl, že Daizó oslovoval svého společníka chlapeckým jménem, zatímco Džótaró staršímu muži říkal „šéfe“. To by mohlo znamenat, že je hlavou celé tlupy, ale Iori měl dojem, že navíc jsou to otec a syn, což z nich činilo nejenom obyčejné zloděje, ale také spřízněné lumpy, kteří jsou ještě nebezpečnější. Nikdy je nedopadne sám. Ale kdyby se mu podařilo je sledovat dostatečně dlouho, mohl by pak nahlásit jejich úmysly úředníkům.

Město Kawagoe spalo v temné noci tiše jako močál. Oba jezdci minuli řadu tmavých domů, zabočili z hlavní cesty a začali stoupat do kopce. Dole na kamenném patníku stálo: „Les hrobových mohyl, nahore.“

Iori se prodral křovím podél pěšiny a na vrchol dorazil jako první.

Stála tam veliká opuštěná borovice, k níž byl přivázaný kůň. Základnu obývali tři chlapi oblečení jako potulní samurajové. Seděli s rukama složenýma v klíně a s napjatým očekáváním pohlíželi směrem k pěšině.

Sotva se Iori usadil v úkrytu, jeden z mužů vstal a řekl: „V pořádku, to je Daizó.“ Všichni tři jim běželi naproti a vesele je přivítali. Daizó a jeho spojenci se neviděli skoro čtyři roky.

Museli se dát do práce. Daizó jim řekl, ať odvalí obrovský balvan a začnou kopat.

Hlínu navršili k jedné straně a spoustu zlata a stříbra ke druhé. Džótaró sejmul bedny z koňů a vysypal jejich obsah. Jak Iori předpokládal, byl v nich ztracený poklad ze svatyně Micumine. Spolu s dřívější kořistí musel mít lup hodnotu několika desetitisíců zlatých.

Vzácné kovy nasypali do prostých slaměných vaků a naložili je na koně. Prázdné lakované bedny a nářadí hodili do jámy. Začistili povrch a vrátili balvan na původní místo.

„Tak to bychom měli,“ řekl Daizó. „Teď je čas si zakouřit.“ Posadil se k borovici a vytáhl dýmku. Ostatní si oprášili šaty a posadili se také.

3

Během svého čtyřletého putování prošel Daizó planinu Kantó křížem krážem. Bylo jen pár chrámů a svatyní, které neměly pamětní desku svědčící o Daizóově štědrosti, kterou se nijak netajil. Bylo ale podivné, že se nikdo nedotázal, jak on sám přišel k takovému množství peněz.

Daizó, Džótaró a tři muži z Kisa seděli v kruhu asi hodinu a hovořili o dalších plánech. Nebylo pochyb, že návrat do Eda byl pro Daizóa nyní velmi riskantní. V Šibauře museli získat ze skladu zlato a spálit dokumenty. A něco musí udělat také s Akemi.

Ještě před východem slunce vyrazili Daizó a tři muži dolů na silnici Kóšú vedoucí do Kisa. Džótaró se vydal pěšky opačným směrem.

Iori pohlížel na hvězdy, které mu nedokázaly odpovědět na otázku: „Koho následovat?“

Žáci stejného mistra

1

Podzimní nebe bylo průzračně modré a palčivé paprsky odpoledního slunce hluboko pronikaly do Džótaróovy kůže. Procházel se po pláni Musašino, jako by mu patřila, a hlavu měl plnou myšlenek ohledně své role v nadcházející éře.

Letmo se podíval za sebe a pomyslel si: „Stále tam je.“ Už dřív ho napadlo, že by s ním chtěl možná ten chlapec mluvit, a tak se párkrát zastavil. Chlapec se však nesnažil ho dohonit.

Džótaró se rozhodl zjistit, co má kluk za lubem, a schoval se za keř.

Jakmile Iori dorazil na kraj silnice, kde naposledy viděl Džótaróa, v obavách se rozhlížel.

Džótaró se zprudka vztyčil a zahalekal: „Hej, ty tam, skrčku!“

Iori sebou škubl, ale rychle se vzpamatoval. Věděl, že nemůže utéci, tak k němu přikročil a nenucené se zeptal: „Co si přejete?“

„Sleduješ mě, co?“

„Ne, to ne,“ zavrtěl Iori nevinně hlavou. „Jsem na cestě do Nakana v Džúnisó.“

„Lžeš! Sledoval jsi mě. Kdo tě za mnou poslal?“

„Nevím, o čem to mluvíte.“ Iori se neudržel a začal utíkat. Džótaró ho ale chytil zezadu za kimono.

„Tak mluv!“

„Ale... já... já nic nevím.“

„Lháři!“ křikl Džótaró a zesílil stisk. „Někdo tě za mnou poslal. Jsi špeh!“

„A vy, vy jste prachsprostý zloděj!“

„Cože?“ zakřičel Džótaró a koukl zblízka na Ioriho.

Iori se sklonil až k zemi, vysmekl se mu a utíkal pryč.

Džótaró na chvíli zaváhal, a pak se za ním pustil.

Iori viděl na jedné straně doškové střechy rozeseté jako vosí hnízda. Běžel přes planinu porostlou načervenalými podzimními travinami a rozkopl několik zaprášených krtinců.

„Pomoc! Zloděj! Zloděj!“ křičel Iori.

Vesničku, ke které utíkal, obývalo několik rodin, které se staraly o hašení ohňů na planině.

2

Iori slyšel kovářské kladivo a kovadlinu. Lidé vybíhali z tmavých koníren a domků, kde se sušily tomely. Iori mával rukama a supěl: „Ten chlap se šátkem... co mě pronásleduje... je zloděj. Zadržte ho. Prosím!... Á! Tady je.“

Vesničané zmateně zírali, někteří se dívali vystrašeně, ale Ioriho polekalo, že se nikdo neodhodlal dopadnout Džótaróa.

„Je to zloděj! Kradl v chrámu!“

Zastavil se asi uprostřed vesnice a uvědomil si, že pouze jeho křik narušuje zdejší poklidnou atmosféru. Potom vzal nohy na ramena a našel skryš, kde se mohl vydýchat.

Džótaró opatrně zpomalil, šel zvolna. Vesničané ho jen tiše pozorovali. Nevypadal na nějakého zloděje nebo samuraje, co má něco za lubem. Ve skutečnosti vypadal jako bezúhonný mladík, který by nikdy nic nespáchal.

Iori byl znechucen netečností vesničanů - pitomci! - a rozhodl se, že se rychle vrátí do Nakana, kde by mohl vše vypovědět lidem, které zná.

Sešel z cesty a pustil se přes planinu. K cíli zbýval asi kilometr a půl, když zahlédl cedr za domkem. Oddechl si a z rychlé chůze přešel do běhu.

Náhle se na cestě před ním vynořil chlap s nataženými pažemi.

Neměl čas přemýšlet, jak se podařilo Džótaróovi ho předběhnout, ale Iori zde byl doma. Uskočil zpátky a vytáhl meč.

„Hajzle,“ křičel na Džótaróa.

3

Džótaró se k němu rychle přiřítíl s holýma rukama a popadl ho za límec. Chlapec se mu však vysmekl a uskočil do strany.

„Parchante,“ zamumlal Džótaró a ucítil teplou krev, která mu stékala z rány na pravé paži.

Iori zaujal bojový postoj a vybavoval si pravidlo, které mu vštěpoval Musaši.

Oči... oči... oči... Jeho síla, kterou zasel do svých žáků, jeho celá bytost jako by prostupovala skrze pár ohnivých očí.

Džótaró na něj zíral a vytasil také meč. „Musím tě zabít,“ zavrčel.

Iori povzbuzen, jak odrazil první úder, nyní zaútočil, jak to měl naučené od Musašiho.

Džótaró znovu uvažoval. Nevěřil, že by Iori použil meč. Nyní sebral všechny síly k boji. Musí se zbavit tohoto dotěrného kluka pro dobro svých spojenců. Jako by nebylo Ioriho výpadu, skočil dopředu a vztekle zaútočil, avšak bezúspěšně.

Iori odrazil dvě tři rány, potom se otočil, odběhl, zastavil se a znovu zaútočil. Když se Džótaró postavil čelem, tak znovu ustoupil. Povzbuzovalo ho, že jeho strategie funguje. Vylákal protivníka na své vlastní území.

Džótaró se zastavil, aby popadl dech, rozhlédl se okolo temného lesíka a zařval: „Kde jsi, ty zavšivenej skrčku?“ Odpovědí mu byla sprška kůry a listů. Džótaró zdvihl hlavu a zahulákal: „Vidím tě,“ i když ve skutečnosti mohl vidět skrze listy jen pár hvězd.

4

Džótaró začal šplhat za šelestem způsobeným Ioriho pohybem na stromě. Bohužel odsud již nebylo úniku.

„Dostal jsem tě. Pokud nemáš křídla, abys uletěl, tak se raději vzdej. Jinak jsi mrtvý.“

Iori se tiše přesouval zpátky k místu, kde se rozbíhaly dvě větve. Džótaró lezl pomalu a opatrně. Když se ho snažil Džótaró polapit, tak se Iori znovu přehoupl na jednu z větví. Džótaró znovu zanačoval, zachytil se jí oběma rukama a začal se přitahovat. Na to Iori čekal. Zručně ťal mečem do větve, na které visel Džótaró. Větev se zlomila a Džótaró se zřítil k zemi.

„Jak se ti to líbí, zloději?“ radoval se Iori.

Džótaró se při pádu zabrzdil o nižší větev, a tak nebyl vážně zraněn, až na jeho pýchu. Zaklel a začal opět šplhat na strom, tentokrát rychlostí leoparda. Když se dostal pod něj, Iori sekal mečem na všechny strany, aby ho držel co nejdál od sebe.

Když byli v této patové situaci, uslyšeli náhle tklivé tóny flétny šakuhači. Na okamžik přestali a zaposlouchali se.

Potom Džótaró zkusil se svým protivníkem vyjednávat. „V pořádku,“ řekl, „bojoval jsi lépe, než jsem čekal. Za to máš můj obdiv. Když mi řekneš, kdo ti řekl, abys mě sledoval, tak tě nechám jít.“

„Přiznej, žes prohrál!“

„Přeskočilo ti?“

„Nejsem příliš veliký, ale jmenuji se Misawa Iori a jsem jediným

žákem Mijamota Musašiho. Kdybych žadonil o milost, urazil bych tím pověst svého mistra. Vzdej se!"

5

„Cože?" zeptal se Džótaró nevěřicně. „Řekni to ještě jednou." Hlas se mu chvěl.

„Tak tedy poslouchej pozorně," řekl pyšně Iori. „Jsem Misawa Iori, jediný žák Mijamota Musašiho. To tě tak udivuje?"

Džótaró byl připraven se vzdát. Napůl pochybovačně, napůl zvědavě se zeptal: „Jak se má můj učitel? Je zdravý? Kde je?"

Iori byl udiven, ale zůstal v bezpečné vzdálenosti od Džótaróa, který se k němu přibližoval. „Cha! Mistr by nikdy neměl za žáka zloděje," řekl Iori.

„Neříkej mi tak. Copak se ti Musaši nikdy nezmínil o Džótaróovi?"

„Džótaróovi?"

„Pokud jsi opravdu Musašiho žák, tak ti musel někdy říci mé jméno. Bylo mi tenkrát asi tolik jako teď tobě."

„To je lež."

„Ne, není. Je to pravda."

Džótaróa teď přepadla nostalgie. Dostal se k Iorimu a snažil se mu vysvětlit, že by měli být přátelé, když byli žáky stejného učitele. Iori, který byl stále ostražitý, ho chtěl bodnout do žeber.

Džótaró se opatrně protlačil mezi dvě větve a jen taktak se mu podařilo chytit rukou Ioriho zápěstí. Iori se však z nějakého důvodu pustil větve, které se držel. Když společně spadli, dopadli jeden na druhého. Byli potlučeni a v bezvědomí.

Světlo v Musašiho novém příbytku bylo vidět odevšad, protože ačkoli měl střechu, nebyly ještě postaveny zdi.

Takuan dorazil na návštěvu kvůli bouři o den dřív, a rozhodl se zde proto počkat, až se Musaši vrátí. Dnešní vytouženou samotu mu narušil jen žebравý mnich, který přišel těsně po soumraku pro trochu teplé vody k večeři.

Obrovská věc

1

Když postarší mnich dojedl své skrovné jídlo sestávající z rýžových koláčků, začal hrát pro Takuana na šakuhači, kterou držel poněkud neohrabaně. Takuan se zaposlouchal a připadalo mu, že až na neobratně zahrané pasáže zní hudba dobře. Domníval se, že dokáže rozpoznat náladu, jakou se hráč snaží ze svého nástroje vyloudit. Od první noty k poslední to byla lítost - naříkající pláč pokání.

Zdálo se, že vypráví životní příběh muže, který, jak si náhle Takuan uvědomil, se příliš neliší od jeho vlastního. Nezáleží, zda jsou lidé šlechetní či nikoli, jejich životní zkušenosti se moc neliší. Jediný rozdíl spočívá pouze v tom, jak se dokážou vypořádat s obyčejnou lidskou slabostí. Takuan považoval sebe i ostatní lidi za uzlíček iluzí zabalený do lidské kůže.

„Mám takový pocit, že jsem vás už někde viděl," zamumlal Takuan zamyšleně.

Mnich zamrkal skoro slepýma očima a řekl: „Když to říkáte, mám také pocit, že znám váš hlas. Nejste Takuan Šúhó z Tadžimy?"

Takuan si náhle vzpomněl. Posvítíl mnichovi do tváře a řekl: „A vy jste Aoki Tanzaemon, vidíte?"

„Tak jste opravdu Takuan. Ach, kéž bych mohl zalézt do díry a skrýt toto ubohé tělo!"

„Jak je to podivné, že se setkáváme zrovna tady. Od našeho setkání v Šippódži už uběhlo skoro deset let, že?"

„Když si na tu dobu vzpomenu, tak mi běhá mráz po zádech." Potom řekl přidušeně: „Jsem teď nucen bloudit temnotou a při životě mě drží jen vzpomínka na mého syna."

„Máte syna?"

„Slyšel jsem, že je společně s tím mužem, co byl pověšen na tisíciletém cedru. Byl to ten Takezó, pokud se nepletu. Nyní se prý jmenuje Mijamoto Musaši. Slyšel jsem, že se měli oba vypravit na východ."

„Říkáte, že váš syn je Musašiho žákem?"

„Tak to říkájí. Cítil jsem se zahanben. Nemohl jsem se s Musašim setkat tváří v tvář, tak jsem se rozhodl, že svého chlapce vypudím z mysli. Ale teď... letos je mu sedmnáct. Kdybych tak měl příležitost ho jen jednou spatřit a vidět, jaký se z něho stal člověk, byl bych

připraven a ochoten zemřít."

2

„Tak Džótaró je váš syn. To jsem nevěděl," řekl Takuan.

Tanzaemon přikývl. Nikdo by neřekl, že býval kdysi pyšným samurajem, který toužil po Ocú. Takuan na něho smutně pohlédl, přišlo mu líto vidět Tanzaemona, jak jej souží pocit viny.

Takuan postřehl, že i když má Tanzaemon mnišský háv, nepřijal žádnou náboženskou víru. Takuan se rozhodl, že by mu měl nejprve přiblížit nekonečnou slitovnost Buddhy Amidy, který dokáže spasit dokonce i provinilce, kteří spáchali deset nepravostí a pět smrtelných hříchů. Až se zbaví pocitu bezradnosti, bude mít stále čas najít Džótaróa.

Takuan mu sdělil jméno jednoho zenového kláštera v Edu. „Když jim povíte, že vás posílám, tak vás tam nechají, jak dlouho budete chtít. Jakmile budu mít čas, tak vás navštívím a pořádně si promluvíme. Mám tušení, kde by váš syn mohl být. Udělám vše pro to, abyste se zase setkali. Prozatím se však přestaňte strachovat. I muž po padesátce nebo šedesátce se může stále radovat a dokonce být užitečný. Můžete ještě žít spoustu let. Promluvte si o tom s mnichy, až dorazíte do kláštera."

Takuan vyprovodil Tanzaemona bez zbytečných průtahů a projevů soucitu ke vchodu. Zdálo se, že Tanzaemon tento postoj ocenil. Několikrát se uklonil, aby projevil svoji vděčnost, sebral si svůj proutěný klobouk, flétnu šakuhači a odešel.

Tanzaemon se obával, že by mohl uklouznout, proto si zvolil cestu přes les, kde není pěšina tak strmá. Náhle jeho hůl o něco zavadila. Hmatal kolem rukama a ke svému překvapení našel dvě těla, která ležela bez hnutí na vlhké zemi.

3

Tanzaemon pospíchal zpátky k chatrči. „Takuane! Můžete mi pomoci? Narazil jsem v lese na dva bezvládné chlapce." Takuan vstal a vyšel ven. Tanzaemon pokračoval: „Nemám s sebou žádné léky a špatně vidím, abych jim mohl dát napít."

Takuan si obul sandály a zavolal k úpatí kopce. Jeho hlas se zlehka nesl. Odpověděl mu jeden rolník, který se ho optal, co chce.

Takuan mu řekl, ať přinese louč a nějakou vodu a zavolá pár mužů.

Zatímco čekal, poradil Tanzaemonovi, ať jde raději po silnici. Vysvětlil mu dopodrobna cestu a rozloučil se s ním. V polovině cesty z kopce potkal Tanzaemon muže jdoucí nahoru.

Když Takuan dorazil s rolníky na místo, Džótaró se již probral a seděl pod stromem celý omámený. Ruku měl položenou na Ioriho paži a uvažoval, jestli ho má vzkřísit, aby od něj zjistil, co potřebuje, anebo má odtud zmizet. Zareagoval na louče jako noční zvíře, které napíná svaly, když se chystá na útěk.

„Co se tu děje?“ otázal se Takuan a podíval se na něj zblízka. Jeho zvědavost vystřídalo překvapení, když spatřil Džótaróa. Mladík byl o dost vyšší, než jak si ho Takuan pamatoval, a i jeho tvář se trochu změnila.

4

„To jsi ty, Džótaró?“

Mladík položil obě ruce na zem a uklonil se. „Ano, jsem,“ odpověděl váhavě, téměř bázlivě. Okamžitě poznal Takuana.

„Musím uznat, že z tebe vyrostl pěkný mladý muž.“ Nyní obrátil svoji pozornost k Iorimu, podložil pod něj ruku a ujistil se, že žije.

Iori se probral, zvědavě se chvilku rozhlížel a pak se rozplakal.

„Co se děje?“ zeptal se Takuan konejšivě. „Jsi zraněn?“

Iori zavrtěl hlavou a zblekotal: „Nejsem zraněný. Ale odvedli pryč mého učitele. Je ve vězení v Čičibu.“ Takuan mu jen stěží rozuměl, protože stále štkal, ale podstata vyprávění mu byla jasná. Takuan si uvědomoval vážnost situace a byl skoro tak zarmoucený jako Iori.

Džótaró byl rovněž zneklidněn. Třesoucím se hlasem náhle vyhrkl: „Takuane, musím vám něco říct. Mohli bychom popojít o kus dál?“

„To je jeden z těch zlodějů,“ řekl Iori. „Nemůžete mu věřit ani slovo. Cokoli řekne, je lež.“ A ukázal na Džótaróa. Pohlédli na sebe.

„Ztichněte oba dva. Nechte mě posoudit, kdo má pravdu a kdo ne.“ Takuan je zavedl zpátky do domu a poručil jim rozdělat venku oheň.

Takuan si sedl k ohni a přikázal jim udělat totéž. Iori zaváhal. Z jeho výrazu bylo patrné, že se nehodlá přátelit se zlodějem. Viděl však, jak Takuan a Džótaró rozmlouvají přátelsky o minulosti, což v něm budilo závist, a sedl si zdráhavě blízko nich.

Džótaró ztišil hlas a zvážněl, jako když se žena zpovídá Buddhovi ze svých hříchů.

„Poslední čtyři roky mě vyučuje muž jménem Daizó. Pochází z

Narai v Kiso. Znáám jeho plány a vím, co chce pro svět udělat. Byl bych schopen pro něj i zemřít, když by to bylo nutné. Proto jsem mu také pomáhal s jeho úkolem... Takže se mě opravdu dotýká, když mě někdo nazývá zlodějem. Jsem ale i žákem Musašiho. I když jsme od sebe daleko, nikdy jsem ho v duchu ani na jeden den neopustil."

5

Džótaró pokračoval ve vyprávění: „Daizó i já jsme společně přísahali bohům nebes a země, že nikomu neřekneme, jaký je náš cíl. Nemohu to říci ani vám. Přesto však nemohu nečinně stát, když byl Musaši vsazen do žaláře. Půjdu zítra do Čičibu a udám se." Takuan řekl: „Tak to jsi byl ty a Daizó, kdo vykradli pokladnici." „Ano," odpověděl Džótaró bez sebemenší známky kajícínosti. „Takže ty jsi ten zloděj," řekl Takuan.

Džótaró sklopil hlavu, aby se vyhnul Takuanovu pohledu. „Ne... ne," zamumlal nepřesvědčivě. „Nejsme prachobyčejní sprostí zloději."

„Nevěděl jsem, že se zloději dělí do různých kategorií."

„Dobrá, snažím se říct, že to neděláme pro náš zisk. Děláme to pro lidi. Je to způsob, jakým se veřejný majetek dostane nadobro k lidem."

„Tomuhle vysvětlení příliš nerozumím. Myslíš tím, že krádež je spravedlivý zločin? Říkáš, že jsi jako jeden z těch loupeživých hrdinů z čínských románů? Pokud je to tak, napodobuješ je dost chabě."

„Nemohu vám na to odpovědět, protože jsem se zavázal Daizóovi, že neprozradím naše tajemství."

„Cha, cha, cha. Přece se nenecháš napálit?"

„Říkejte si, co chcete. Přiznám se jenom proto, abych zachránil Musašiho. Doufám, že se pak u něj za mě přimluvíte."

„Něco takového mě ani nenapadne. Musaši je nevinný. Bude stejně osvobozen, ať se přiznáš nebo ne. Zdá se mi, že je pro tebe daleko důležitější, aby ses omluvil Buddhovi. Využij mě jako prostředníka a vyzpovídej se mu."

„Buddhovi?"

„Přesně tak. Vychloubáš se, že děláš obrovskou věc pro dobro ostatních lidí. Hlavně by ses ale měl strachovat o sebe. Copak tě nenapadlo, že za sebou zanecháš hodně lidí v zármutku?"

„Člověk na sebe nemůže hledět, když pracuje jménem společnosti."
„Hlupáku!" Takuan vrazil Džótaróovi pořádnou facku. „Vlastní já je podstatou všeho. Každý čin je projevem vlastního já. Člověk, který nezná sám sebe, nemůže pomáhat ostatním."
„Myslel jsem... Nejednal jsem proto, abych uspokojil svoje tužby."
„Zmlkni! Copak nevidíš, že jsi sotva dospěl? Neexistuje nic strašlivějšího než nedopečený dobrodinec, který o světě nic neví, ale bere na sebe úlohu, aby řekl světu, co je pro něj dobré. Už nemusíš nic říkat o tom, co ty a Daizó děláte. Už jsem si udělal obrázek... Proč brečíš? Vysmrkej se."

6

Přikázal Džótaróovi, aby si lehl. Džótaró poslechl, ale nemohl usnout, protože myslel na Musašiho. Sepjal ruce na prsou a tiše prosil o odpuštění. Slzy mu stékaly do uší. Otočil se na bok a začal přemýšlet o Ocu. Tvář ho ještě bolela, ale víc ho bolely slzy Ocu. Byl si jistý, že i kdyby se Takuan pokusil z něj dostat tajný slib daný Daizóovi, nic nevyzradí.

Tiše vstal, vyšel ven a požíval se na hvězdy. Bude muset běžet, noc už je skoro u konce.

„Stůj!" Džótaró strnul. Za ním stál velký Takuanův stín.

Mnich k němu přistoupil a vzal ho kolem ramen. „Jsi odhodlaný jít a přiznat se?"

Džótaró přikývl.

„To ale není chytré," řekl Takuan soucitně. „Zemřeš strašlivou smrtí. Myslíš si, že když se vzdáš, tak Musaši bude hned osvobozen, ale není to tak jednoduché. Úředníci budou držet Musašiho, dokud jim neřekneš všechno, co jsi odmítl říct mně. Budou tě mučit, dokud jim to neřekneš, ať to potrvá rok, dva nebo ještě déle."

Džótaró svěsil hlavu.

„To je to, co chceš? Zemřít umučením? Nemáš teď na vybranou, buď všechno přiznáš na mučení, nebo vypovíš všechno mně. Jako Buddhův žák nejsem soudcem. To přenechám Amidovi."

Džótaró mlčel.

„Existuje ještě jedna možnost. Čirou náhodou jsem včera v noci potkal tvého otce. Nosí nyní šaty žebravého mnicha. Samozřejmě mě ani nenapadlo, že jsi tu také. Poslal jsem ho do jednoho kláštera v Edu. Pokud se rozhodneš, že zemřeš, udělal bys lépe, kdybys ho

nejdřív navštívil. A až ho uvidíš, tak se ho můžeš zeptat, jestli mám pravdu. Džótaró, máš tři možnosti. Ty sám se musíš rozhodnout pro jednu z nich." Otočil se a vrátil se do domu.

Džótaró si uvědomil, že šakuhači, kterou slyšel předešlé noci, musela patřit jeho otci. Dovedl si představit, aniž by mu to musel někdo říkat, jak jeho otec asi vypadá a co pociťuje, když se potuluje z jednoho místa na druhé.

„Takuan, počkejte! Budu mluvit. Řeknu Buddhovi všechno, včetně mého slibu Daizóovi." Zachytil mnichův rukáv a oba se odebrali do lesíka.

7

Džótaró se vyzpovídal v dlouhém monologu a nic nevynechal. Takuan nehnul ani brvou, ani nic neříkal.

„To je vše," řekl Džótaró.

„Všechno?"

„Úplně všecičko."

„Dobře."

Takuan pak mlčel dobrou hodinu. Rozednilo se. Vrány začaly krákat. Všude se třpytila rosa. Takuan seděl na kořenu cedru. Džótaró se opíral o další strom, hlavu měl skloněnou a očekával plísňení.

Když Takuan konečně promluvil, zdálo se, že už o ničem nepochybuje. „Musím říct, že jsi se zapletl se spoustou lidí. Nechápu, jakým směrem se svět ubírá. Je dobře, že jsi mi vše řekl, ještě než se věci zhoršily." Oblékl si kimono a překvapivě podal Džótaróovi dvě zlaté mince. „Uděláš nejlíp, když odtud co nejrychleji odejdeš. Sebemenší zpoždění může zahubit nejenom tebe, ale i tvého otce a učitele. Odejdi, jak nejdál můžeš, ale nepřibližuj se k hlavní silnici Kóšú nebo Nakasendó. Do dnešního poledne budou přísně kontrolováni všichni poutníci."

„A co mistr, co bude s ním? Nemůžu přece odejít a nechat ho tam, kde je."

„Nech to na mně. Za rok dva, až se věci zklidní, ho můžeš navštívit a omluvit se mu. A potom u něj za tebe ztratím dobré slovo."

„Na shledanou."

„Ještě chvilku."

„Ano?"

„Běž nejdřív do Eda. V Azabu je zenový klášter Šódžuan. Tvůj otec by tam už měl být. Vezmi si tuhle pečeť z kláštera Daitokudži. Vědí, že je moje. Ať tobě a tvému otci dají mnišský klobouk, roucho a také nezbytné pověřovací listiny. Pak můžeš cestovat v přestrojení."

„Proč mám předstírat, že jsem mnich?"

„Kdy už přestaneš být naivní? Můj hloupounký příteli, patříš do skupiny, která má v úmyslu zabít šóguna, zapálit Iejasuův hrad v Suruze, vyvolat zmátek v celé oblasti Kantó a převzít vládu. Jinými slovy, jsi zrádce. Pokud tě chytí, tak tě pověsí."

Džótaró na něj zíral s otevřenými ústy.

„Teď už jdi."

„Můžu mít jen jednu otázku? Proč by se mělo hledět na lidi, kteří chtějí svrhnout rod Tokugawa, jako na zrádce? Proč nejsou zrádci ti, kteří svrhli rod Tojotomi a chopili se moci v zemi?"

„Na to se mě neptej," odpověděl Takuan s chladným strnulým pohledem.

Granátové jablko

1

Takuan a Iori přijeli do sídla knížete Hódžóa Udžikacua později téhož dne. Mladý sluha u brány šel ohlásit Takuana a za chvíli vyšel ven Šinzó.

„Můj otec je v paláci v Edu," řekl Šinzó. „Nechcete jít dál a počkat?"

„V paláci?" řekl Takuan. „Tak to pojedu dál, protože jsem tam měl stejně namířeno. Nevadilo by vám, kdybych zde nechal Ioriho?"

„Vůbec ne," odpověděl Šinzó s úsměvem a zběžně na Ioriho pohlédl. „Mám vám obstarat nosítka?"

„Buďte tak hodný."

Sotva byla lakovaná nosítka z dohledu, zašel Iori do stáje, aby si prohlédl dobře krmené hnědáky a strakaté bělouše knížete Udžikacua. Obdivoval hlavně jejich vzhled, který mu připadal ušlechtilější než u soumarů, které znal. Jednu věc ale nedovedl pochopit. Jak to, že si válečníci mohou dovolit tolik koní, aniž je plně využijí?

Představoval si zrovna šik bojovníků jedoucích do bitvy, když ho

vyrušil Šinzóův hlas. Podíval se k domu a čekal, že dostane vyhubováno. Viděl ale, že Šinzó má vztek na hubenou starou ženu s holí a neústupnou tváří.

„Kdo předstírá, že je pryč?“ křičel Šinzó. „Proč by můj otec musel něco předstírat před starou čarodějnici, kterou ani nezná?“

„Zlobíte se?“ řekla sarkasticky Osugi. „Došlo mi, že jste syn knížete. Víte, kolikrát jsem sem přišla, abych viděla vašeho otce? Mokrát, a povím vám, že mi pokaždé řekli, že je pryč.“

Šinzó byl trochu v rozpacích a řekl: „Na tom nezáleží, kolikrát přijdete. Můj otec nerad přijímá lidi. Pokud vás nechce vidět, tak proč se stále vracíte?“

Osugi se neohroženě zachichotala. „Nerad vidí lidi! Proč tedy mezi nimi žije?“ A vycenila zuby.

2

Šinzó si pomyslel, že jí vynadá a pohrozí mečem, ale nechtěl dát nepatřičně průchod svému hněvu a nebyl si také jist, jestli by to vůbec bylo co platné.

„Můj otec zde není,“ řekl obvyklým tónem. „Proč se neposadíte a neřeknete mi, o co se jedná?“

„Dobrá, myslím, že přijmu vaši nabídku. Ušla jsem dlouhou cestu a bolí mě nohy.“ Sedla si na okraj schodu a začala si třít kolena. „Když na mě, mladý muži, mluvíte mírně, tak se cítím zahanbena, že jsem na vás zvýšila hlas... Až váš otec dorazí, chtěla bych, abyste mu vyřídil to, co vám povím.“

„Rád to udělám.“

„Přišla jsem mu vyprávět o Mijamotu Musašim.“

Šinzó se zeptal zmateně: „Něco se Musašimu přihodilo?“

„Ne. Chci, aby váš otec věděl, jaký je to člověk. Když bylo Musašimu sedmnáct let, šel do bitvy u Sekigahary a bojoval proti Tokugawům. Proti Tokugawům, rozumíte? A co víc, nadělal tolik zlých skutků v Mimasace, že tam o něm nikdo nemluví hezky. Zabil mnoho lidí a už několik let se přede mnou skrývá, protože se mu chci spravedlivě pomstít. Musaši je neužitečný darmošlap a je nebezpečný!“

„Ale, počkejte...“

„Ne, jen poslouvejte! Musaši začal flirtovat s jednou ženou, se kterou byl zasnouben můj syn. Sprostě ji ukradl a zmizel s ní.“

„Počkejte chvíli," Šinzó zvedl nesouhlasně ruku. „Proč mi vyprávíte takové věci o Musašim?"

„Dělám to pro dobro této země," řekla samolibě Osugi.

„Jaké dobro jí přinese vaše osočování Musašiho?"

Osugi si poposedla a řekla: „Zaslechla jsem, že ten úlisný darebák bude brzy jmenován učitelem v šógunově domě."

„Kde jste to slyšela?"

„Od jedné ženy z Onovy školy. Slyšela jsem to na vlastní uši."

„Opravdu?"

„Lump jako Musaši by se v šógunově přítomnosti neměl ani vyskytnout, natož aby se stal jeho učitelem. Učitel v domě Tokugawů je učitelem národa. Dělá se mi špatně, jen na to pomyslím. Jsem zde, abych varovala knížete Hódžóa, protože jsem slyšela, že právě on doporučil Musašiho. Už to chápete?" Olízla si slinu z koutku úst a pokračovala: „Jsem si jistá, že varovat vašeho otce je k prospěchu této země. A dovolte, abych vás také varovala. Dávejte si pozor, ať nenaletíte Musašiho lichotkám."

3

Šinzó, který se obával, že bude takhle pokračovat ještě dlouhé hodiny, sebral poslední zbytky trpělivosti, těžce polkl a řekl: „Děkuji vám. Rozumím tomu, co tím chcete říct. Sdělím to otci."

„Prosím vás o to!"

Osugi vstala s pocitem, že konečně dosáhla svého cíle, a zamířila k bráně. Její sandály klapaly hlasitě o dlažbu.

„Bábo smradlavá!" zvolal chlapecký hlas.

Osugi sebou škubla a vyštěkla, „Co?... Cože?" a rozhlížela se kolem, až uviděla Ioriho mezi stromy, jak na ni cení zuby jako kůň.

„Sežerte ho!" zakřičel a hodil po ní granátové jablko. Dopadlo zprudka, až se rozplesklo.

„Au!" vykřikla a chytla se za prsa.

Sehnula se, aby po něm také něco hodila, ale Iori jí utekl z dohledu. Vběhla do stáje a hledala ho uvnitř, když tu jí náhle na obličej přistálo koňské lejno.

Osugi prskala, plivala a stírala si prsty špínu z obličeje. Vytryskly jí slzy, když si pomyslela, že zrovna ji potkala taková věc, když putuje po celé zemi jen kvůli synovi!

Iori vše sledoval v bezpečné vzdálenosti za stromem. Když ji viděl,

jak pláče, najednou se zastyděl. Chtěl jít za ní a omluvit se, než zmizí z vrat, ale nepřestával zuřit kvůli tomu, jak hanila Musašiho. Stál tam chvíli zmítaje se mezi lítostí a nenávistí a kousal si nehty.

„Pojď sem, Iori. Uvidíš rudou horu Fudži,“ zavolal Šinzó z pokoje vysoko na kopci.

Iori se rozběhl s pocitem velké úlevy. „Horu Fudži?“ Představa jejího vrcholku rudě zbarveného večerním světlem mu vypudila z hlavy jakékoli myšlenky.

Zdálo se, že také Šinzó zapomněl na rozhovor s Osugi.

Krajina snů

1

Šógun Iejasu předal svůj úřad Hidetadovi v roce 1605, ale vládl i nadále ze svého hradu v Suruze. Nyní již byly základy nového režimu z větší části vybudovány, a tak nechal Hidetadu, aby se ujal svých zákonných povinností.

Když mu předával moc, zeptal se svého syna, co má v úmyslu udělat.

Hidetada odpověděl: „Budu budovat,“ což prý starého šóguna nesmírně potěšilo.

Na rozdíl od Eda neustávaly v Ósace přípravy na konečnou bitvu. Vynikající generálové osnovali tajná spiknutí, poslové předávali depeše do různých paláců, sesazení vojenští velitelé a samurajové bez pánů se utěšovali myšlenkou na pomstu. Ve skladech se shromažďovalo střelivo, leštila se kopí, prohlubovaly se příkopy.

Více a více městských obyvatel se však stěhovalo ze západních měst do vzkvétajícího sídelního města na východě. Lidé často změnili svoji loajalitu ze strachu, že vítězství Tojotomiho přinese neustálý svár o navrácení majetku.

Knížata a níže postavení vazalové, kteří stále váhali, zda osud svých synů a vnoučat svěřit Edu nebo Ósace, se pod dojmem rozsáhlé výstavby v Edu nakonec přiklonili k Tokugawům.

Dnes, stejně jako v jiné dny, se Hidetada pohroužil do jedné ze svých oblíbených zálib. Lehce oblečen opustil hlavní opevnění, aby vyjel na kopec, odkud mohl obhlédnout stavební práce.

Sotva se šógun a jeho družina nejvěrnějších vazalů, osobního doprovodu a buddhistických mnichů zastavila k odpočinku, vypukl

na úpatí pahorku Momidži povyk.

„Zastavte toho mizeru!"

„Chyt'te ho!"

2

Kopáč studně kroužil dokola ve snaze setřást tesaře, kteří ho pronásledovali. Upaloval jako zajíc mezi stavebním dřívím a skryl se rychle za zednickou boudou. Pak prchl k lešení na vnější zdi a začal šplhat nahoru.

Dva tesaři s hlasitým klením lezli za ním. Chytili ho za nohu. Kopáč zamával šíleně rukama a spadl na hromadu hoblin.

Tesaři ho zalehli, kopali do něj a bili ho ze všech stran. Z nějakého zvláštního důvodu ani nevykřikl, ani se nesnažil klást odpor. Tiskl se co nejvíce k zemi, jako kdyby to byla jeho jediná záchrana.

Přiběhli samuraj zodpovědný za tesaře a dozorce dělníků.

„Co se tu děje?" zeptal se samuraj.

„Stoupl mi na mou plošinu, to špinavý prase!" ječel jeden tesař. „Ta plošina je tesařova duše!"

„Mlč!"

„Co byste dělal vy, kdyby vám někdo šlápl na meč?" dožadoval se tesař.

„To stačí. Tamhle na kopci odpočívá šógun."

První tesař se ztišil, když uslyšel zmínku o šógunovi, ale druhý muž řekl: „Musí se umýt, pak se poklonit mému místu a omluvit se!"

„My už ho nějak potrestáme," řekl dozorce. „Vraťte se k práci, chlapi."

Vzal ležícího muže za límec a řekl: „Podívej se na mě."

„Ano, pane."

„Ty patříš ke kopáčům studní, co?"

„Ano, pane."

„Tak co děláš tady dole? Tady nemáš co pohledávat."

„Potuloval se tu také včera," řekl tesař.

„Opravdu?" řekl dozorce a upřeně hleděl do Matahačiho bledé tváře. Všiml si, že na kopáče studní vypadá až příliš křehce a uhlazeně.

Chvíli se radil se samurajem a potom Matahačiho odvedli.

3

Matahači byl zamčen v kůlně za dozorcovou boudou a po několik dalších dní viděl jen palivové dříví, dva pytle dřevěného uhlí a sudy s mořidlem. Děsil se myšlenky, že spiknutí bude vyraženo.

Když se poprvé ocitl v hradním paláci, vše znovu uvážil a rozhodl se, že i kdyby měl celý svůj zbývající život prožít jako kopáč studní, nestane se vrahem. Viděl šóguna a jeho družinu již mnohokrát, ale nic nepodnikl.

K úpatí kopce Momidži, kam se mohl kdykoli vypravit během pauzy na odpočinek, ho vlastně přivedla nepředvídatelná komplikace. Měla se stavět knihovna, a to by také znamenalo odstranit onen jasmín. Matahači provinile očekával, že se najde jeho mušketa, což by ho namočilo do spiknutí. Nebyl ovšem schopen najít vhodný okamžik, kdy nebude nikdo nablízku, aby mušketu vykopal a zbavil se jí.

4

I ze spánku se probouzel celý zpocený. Jednou se mu zdálo, že je v kraji mrtvých, a kamkoli se podíval, všude rostly jasmíny. Několik dní po svém uvěznění viděl ve snu úplně jasně svou matku. Místo aby ho politovala, tak na něj Osugi vztekle křičela a hodila na něj koš se zámotky bource morušového. Když ho zavalila sprška zámotků, tak se snažil utéci. Pronásledovala ho a její vlasy se proměnily také v bílé zámotky. Utíkal a utíkal, ale byla neustále za ním. Celý zpocený skočil ze skály a propadal se temnotou pekel, která neměla konce.

„Matko! Odpusť mi,“ vykřikl jako zraněné dítě a jeho vlastní hlas ho probudil. Probudil se do skutečnosti, která - s vidinou smrti - byla děsivější než ten sen.

Zkusil zatáhnout za dveře, které, jak věděl, byly zamčené. V zoufalství vylezl na sud, rozbil okénko u střechy a protáhl se ven. Přes hromady dříví, kamení a kupek vykopané hlíny se dostal nepozorovaně až do blízkosti západní zadní brány. Jasmín tam stále stál. S úlevou si oddychl.

Našel motyku a začal zběsile kopat, jako by mu šlo o život. Zneklidňoval ho hluk, jaký dělal, a tak přestal a rozhlížel se kolem. Když nikoho neviděl, znovu pokračoval.

5

Máchal šíleně motykou při představě, že už někdo tu mušketu našel. Dýchal rychle a trhaně. Zpocený a špinavý vypadal, jako by byl v bahenní lázni. Začala se mu motat hlava, ale nemohl přestat.

Ostří narazilo na něco dlouhého. „Mám to," pomyslí si. Odhodil motyku a natáhl se dolů, aby to vytáhl.

Jeho úleva netrvala dlouho. Ta věc nebyla zabalena do naolejovaného papíru, neměla žádnou schránku a hlavně nestudila jako kov. Sebral to, vyzdvihl nahoru a zahodil. Byla to bílá lidská kost - z ruky nebo nohy.

Matahači neměl odvahu znovu sebrat motyku. Připadalo mu to jako další noční můra. Ale věděl, že je vzhůru. Dokázal by spočítat každíčký list na jasmínu.

„Co asi Daizó lhaním získal?" přemítal, jak chodil okolo stromu a kopal do hlíny.

Stále chodil okolo stromu, když k němu zezadu kdosi potichu přistoupil a mírně ho plácl po zádech. S hlasitých smíchem Matahačimu špitl do ucha: „Nenajdeš to."

Matahačimu podklesla kolena, až skoro spadl do jámy. Otočil se za tím hlasem a pár vteřin zaraženě civěl, než se sebe vydal udivený skřek.

„Pojď se mnou," řekl Takuan a vzal ho za ruku.

Matahači se nedokázal pohnout. Jeho prsty ztuhly a zaklesly se do mnichovy ruky. Zachvátila ho mrazivá hrůza.

„Neslyšel jsi mě? Pojď se mnou," řekl Takuan a káravě se na něj zadíval.

Matahačimu zdřevěněl jazyk. „Je... ještě... musím... zahrabat... tu díru..."

Takuan řekl soucitným tónem: „Nech toho. Je to ztráta času. Věci, které lidé na zemi udělají, ať už dobré nebo špatné, jsou jako tuš na savém papíru. Nelze je vymazat ani za tisíc let. Uvědom si, že trocha vyházené hlíny nespraví to, co jsi provedl. Právě proto, že takto uvažuješ, je tvůj život tak neuspořádaný. Teď pojď se mnou. Jsi zločinec a tvůj zločin je ohavný. Hodlám ti uříznout hlavu bambusovou pilou a odhodit tě do pekelného krvavého jezera." Popadl Matahačiho za ušní lalůček a táhl ho za sebou.

6

Takuan zaklepal na dveře přístřešku, kde spali pomocníci v kuchyni.

„Pojďte někdo ven," řekl.

Vyšel jeden mladík a mnul si ospalé oči. Když spatřil mnicha, kterého předtím viděl, jak mluví se šógunem, hned se probral a řekl:

„Ano, pane. Mohu pro vás něco udělat?"

„Chci, abys otevřel kůlnu."

„Je tam zamčený kopáč studní."

„Ne, není tam. Ten stojí právě tady. Není důvod ho tam vsazovat oknem, takže otevři dveře."

Chlapec běžel pro dozorce, který se hned přiřítíl. Omlouval se a prosil Takuana, aby se o té věci nikomu nezmiňoval.

Takuan strčil Matahačiho zpět do kůlny, vešel dovnitř a zavřel dveře. O chvíli později vystrčil hlavu ven a řekl: „Určitě tu máte břitvu. Nabruste ji a přineste mi ji."

Dozorce a pomocník na sebe pohlédli, ale netoužili se dozvědět, na co potřebuje mnich břitvu. Nabrousili ji a podali mu ji.

„Děkuji," řekl Takuan. „Nyní si můžete jít zase lehnout."

Uvnitř kůlny byla tma jako v pytli. Skrz rozbité okno byl vidět jen třpyt zářících hvězd. Takuan se posadil na hromadu roštů na podpal. Matahači se sesul na rákosovou rohož a sklopil zahanbeně hlavu. Na dlouhou dobu nastalo ticho. Matahači, který nikde břitvu neviděl, nervózně přemítal, jestli ji Takuan drží stále v ruce.

Konečně Takuan promluvil: „Matahači, cos chtěl vykopat pod tím jasmínem?"

„.....“

„Ukážu ti, jak se dá doopravdy něco vykopat. Myslím tím vyjmout něco z nicoty, znovu vydobýt skutečný svět z krajiny snů."

„Ano, pane."

„Nemáš ani tušení, jaká je skutečnost, o které mluvím. Jsi bezpochyby ještě ve svém světě fantazie. Dobrá, když jsi naivní jako dítě, budu ti muset tvoji duchovní stravu předžvýkat... Kolik ti je let?"

„Dvacet osm."

„Stejně jako Musašimu."

Matahači si zakryl tvář a rozplakal se.

Takuan mlčel, dokud se Matahači nevyplakal. Potom řekl: „Je hrozné pomyslet na to, že se ten jasmín mohl brzo stát náhrobní deskou jednomu bláznovi. Kopal sis svůj vlastní hrob, do kterého jsi už málem spadl.”

Matahači objal Takuanovy nohy a snažně prosil: „Zachraňte mě. Prosím, zachraňte mě. Moje oči... moje oči jsou už otevřené. Naletěl jsem Narai Daizóovi.”

„Ne, tvé oči nejsou ještě zcela otevřené. Ani Daizó tě nepodvedl. Zkusil jenom využít největšího hlupáka na světě - chamtivého, jednoduchého, lítostivého omezece, který však našel tu troufalost vzít na sebe úkol, od kterého by každý rozumný člověk ustoupil.”

„Ano... ano... Byl jsem blázen.”

„Víš ty vůbec, kdo ten Daizó je?”

„Nevím.”

„Jeho pravé jméno je Mizoguči Šinano. Býval vazalem knížete Ótaniho Jošicugua, který je blízkým přítelem Išidy Micunariho. Micunari byl, jak jistě víš, jedním z poražených u Sekigahary.”

„Ne... ne,” zadrhával se Matahači. „Je jedním z válečníků, které chce šógunát dostat pod kontrolu?”

„Kdo jiný by chtěl zavraždit šóguna? Tvá hloupost bije do očí.”

„To mi neřekl. Zmínil se jen, že nenávidí Tokugawy a že by bylo lepší pro blaho země, kdyby vládl rod Tojotomi. Mluvil o úkolu pro dobro všech.”

„Ty ses ani nenamáhal se sám sebe zeptat, kdo to je, vid’? Bezmyšlenkovitě ses směle pustil do kopání vlastního hrobu. Z té tvé odvahy jde strach, Matahači.”

„Co mám dělat?”

„Co máš dělat?”

„Prosím, Takuane, prosím, pomozte mi!”

„Pusť mě!”

„Ale... ale já jsem tu mušketu ani nepoužil. Ani jsem ji nenašel!”

„Samozřejmě že ne, protože nedorazila včas. Kdyby Džótaró, kterého Daizó zlákal k tomuto ohavnému spiknutí, dorazil do Eda, jak plánoval, mušketu by pravděpodobně někdo pod tím stromem zakopal.”

„Džótaró? Myslíte toto kluka...”

„Na tom nesejde. To se tě netýká. Co se tě týká je zrada, kterou jsi

spáchal a která ti nemůže být odpuštěna. To ti neprominou ani bohové, ani Buddha. Můžeš také přestat myslet na to, že budeš spasen."

„Nešlo by nějak...?"

„V žádném případě!"

„Slitujte se," vzlykal Matahači přilepený k Takuanovým kolenům.

Takuan vstal a odkopl ho. „Hlupáku!" zaburácel hrozivým hlasem, který by odmrštil i střechu kůlny. Jeho hněvivý pohled se nedal popsat - Buddha, který odmítá k někomu přilnout, hrozivý Buddha bez vůle spasit kajícího. Matahači zprvu nesl jeho pohled nelibě. Potom však svěsil odevzdaně hlavu a jeho tělo se začalo chvět vzlykotem.

Takuan vzal břitvu z kůlu a přiložil ji zlehka k Matahačiho hlavě.

„Protože stejně zemřeš, smíš zemřít jako Buddhův žák. Pomůžu ti v tom, ze starého přátelství. Zavři oči a posad' se tiše se zkříženými nohama. Hranice mezi životem a smrtí není o nic větší než tloušťka obočí. Smrt není strašná, není potřeba proto naříkat. Neplač, chlapče, neplač. Takuan tě připraví na konec."

Kvetoucí a uvadající květy

1

Místnost, ve které se scházela šógunova rada starších k rozhovorům ohledně státních záležitostí, byla oddělená od ostatních částí Edského paláce. Tato tajná komnata byla dokonale uzavřená dalšími místnostmi a chodbami. Kdykoli bylo zapotřebí získat šógunovo rozhodnutí, ministři šli buď do jeho přijímací místnosti, nebo poslali depeši v lakované schránce. Poznámky a odpovědi proudily do místnosti a ven nezvykle často. Takuan a kníže Hódžó byli v audienční místnosti přijati několikrát, často se tam účastnili porad, které trvaly celý den.

V tomto daném dni, v jiné místnosti, která nebyla tak izolovaná, ale nebyla o nic méně střežená, si ministři vyslechli zprávu posla vyslaného do Kisa.

Říkal, že i když od vydání zatykače na Daizóa nedošlo k žádné prodlevě, podařilo se mu uprchnout společně s celou rodinou a opustit své sídlo v Narai. Při prohlídce se objevily značné zásoby zbraní a munice společně s několika dokumenty, které nestačil zničit.

Listiny obsahovaly také dopisy mezi ním a Tojotomiho přívrženci v Ósace. Posel zařídil doručení důkazů do šógunova hlavního města a poté spěchal na koni rychle zpět do Eda.

Ministři se cítili jako rybáři, kteří vyhodili síť, ale nechytili nic než jedinou střeň.

Hned další den vazal knížete Sakaie, který byl členem rady starších, podal zprávu jiného charakteru: „V souladu s vašimi knížecími příkazy byl z vězení propuštěn Mijamoto Musaši. Byl předán muži jménem Musó Gonnosuke, kterému jsme podrobně objasnili, jak k celému nedorozumění došlo."

Kníže Sakai neodkladně informoval Takuana, který odvětil potěšené: „Výborné."

„Požádejte, prosím, vašeho přítele Musašiho, aby o nás nesmýšlel špatně," řekl kníže Sakai omluvně. Byl si vědom nepříjemné chyby, která se stala na území pod jeho pravomocí.

Jednou z potíží, kterou se podařilo co nejrychleji vyřešit, byla Daizóova operační základna v Edu. Úředníci edského komisaře udeřili na zastavárnu v Šibauře a okamžitě všechno zabavili, jak majetek, tak tajné dokumenty. Během výkonu byla zadržena nešťastná Akemi, ačkoli stála úplně mimo a zrádné plány svého pána jen sledovala.

Jednoho večera při audienci u šóguna Takuan vypravoval o událostech, které znal, a vypověděl, jak se všechno seběhlo. Skončil slovy: „Nezapomeňte, prosím, ani na okamžik, že na tomto světě je daleko víc lidí jako Narai Daizó."

Hidetada přijal varování s energickým kývnutím.

„Pokud máte v úmyslu vypátrat všechny tyto lidi a předat je spravedlnosti," pokračoval Takuan, „všechn váš čas a úsilí pohltí vypořádání se s povstalci. Nebudete moci uskutečnit všechnu tu skvělou práci, která se od vás očekává jako od následníka vašeho otce."

Šógun vnímal pravdivá Takuanova slova a vzal si je k srdci. „Ať jsou tresty mírné," přikázal. „Poněvadž jste nahlásil to spiknutí vy, nechám na vás, abyste rozhodl o trestech."

2

Takuan upřímně poděkoval a řekl: „Než jsem se nadál, strávil jsem v paláci více než měsíc. Nadešel čas, abych odešel. Pojedu do

Kojagjú v Jamatu, abych navštívil knížete Sekišúsaie. Pak se vrátím přes kraj Senšú do kláštera Daitokudži."

Zdálo se, že zmínka o Sekišúsaiovi vyvolala v Hidetadovi příjemnou vzpomínku.

„Jak se daří starému Jagjúovi?"

„Bohužel kníže Munenori si myslí, že brzy zemře."

Hidetada si vzpomněl na časy, kdy byl v klášteře Šókokudži a Sekišúsai byl přijat šógunem Iejasuem. Hidetada byl v té době dítě a vousatý Sekišúsai na něj udělal hluboký dojem.

Takuan přerušil ticho. „Je zde ještě jedna věc," řekl. „Po poradě s radou starších a s jejich svolením jsem s knížetem Hódžóem z Awy doporučil samuraje jménem Mijamoto Musaši jako instruktora šermu v domě Vaší Excellence. Doufám, že budete spokojen."

„Již jsem byl informován. Říká se, že rod Hosokawa o něj projevuje zájem, což je k jeho prospěchu. Rozhodl jsem se, že ještě jednoho vychovatele můžeme přijmout."

Dva nebo tři dny předtím, než opustil palác, Takuan získal nového žáka. Zašel do kůlny za pracovní dozorcího, kde mu otevřel jeden z kuchyňských pomocníků. Venkovní světlo dopadalo na čerstvě oholenou hlavu a novice na chvíli oslepilo.

Novic, jenž se považoval za vyvržence, pomalu zvedal sklopené oči a hlesl: „Ách!"

„Pojď," řekl Takuan.

Matahači stál v mnišské kutně, kterou mu poslal Takuan, nejistě a vypadalo to, že se mu nohy každou chvíli podlomí. Takuan ho jemně vzal kolem ramen a pomohl mu z kůlny.

Nadešel den odplaty. Matahači odevzdaný do vůle osudu v duchu užřel rákosovou rohož, na kterou si bude muset kleknout, než kat zvedne meč. Zřejmě už zapomněl, že zrádce čeká potupná smrt na oprátce. Slzy se mu řinuly po čerstvě oholených tvářích.

„Dokážeš chodit?" zeptal se Takuan.

Matahači si myslel, že odpovídá, ale ve skutečnosti nevydal ani hlásek.

3

Stěží vnímal, že prochází palácovými branami a přechází mosty spojující vnitřní a venkovní příkopy. Vlekl se smutně vedle Takuana a dokonale zobrazoval příslovečnou ovci, kterou vlečou na porážku.

„Vzývám buddhu Amidu, vzývám buddhu Amidu..." Tiše opakoval provolání k buddhovi věčného světla.

Matahači pošilhával za venkovní příkopy na nádherné knížecí rezidence. Daleko na východě ležela vesnice Hibija, a za ní byly vidět ulice ve středu města.

Znovu se mu vybavil pomíjivý svět a touha po něm mu do očí hrnula nové slzy. Zavřel oči a rychle opakoval: „Vzývám buddhu Amidu, vzývám buddhu Amidu..." Prosba byla zprvu sotva slyšitelná, pak ji opakoval stále hlasitěji a rychleji.

„Pospěš si," řekl Takuan přísně.

Od příkopu zahnuli k Ótemači a překročili napříč prázdné rozlehlé prostranství.

Matahači měl pocit, že už ušel tisíc kilometrů. Bude stejně dlouhá jeho cesta do pekel, od denního světla k naprosté temnotě?

„Počkej tady," přikázal mu Takuan. Nacházeli se uprostřed otevřeného prostranství, nalevo přitékala do příkopu kalná voda od mostu Tokiwa.

Přímo přes ulici byla čerstvě bíle omítnutá hliněná zeď. Za ní se nacházela palísada nového vězení a skupina černých budov, které vypadaly jako obyčejné městské domy. Byla to však úřední rezidence edského komisaře.

Matahačimu se chvěly nohy natolik, že už nebyl schopen se na nich udržet. Skácel se k zemi. Křik křepelky v trávě mu napověděl, kudy do země mrtvých.

Má se rozběhnout? Jeho nohy i ruce nejsou spoutané. Ale ne, pomyslel si, takhle neuspěji. Pokud se šógun rozhodl, že stojí za to ho hledat, tak se neschová ani za list, ani za stéblo trávy.

V duchu volal matku, která mu byla v tu chvíli velice drahá. Kéž by ji nikdy neopustil, to by tu teď nebyl. Vzpomněl si na ostatní ženy: Okó, Akemi, Ocú a další, které se mu líbily nebo s nimi koketoval. Opravdově ale toužil vidět jen matku.

4

Kdyby tak měl znovu příležitost žít, byl si jistý, že by se nikdy nepřičil její vůli, nikdy více by nebyl nehodným synem.

V týle ho zamrazilo. Pohlédl vzhůru na tři divoké husy, které letěly směrem k zálivu, a tiše jim záviděl.

Nutkání uletět bylo jako svědění. A proč ne? Nemohl nic ztratit.

Kdyby ho chytili, tak by na tom nebyl o nic hůře než teď. Se zoufalstvím v očích pohlédl k bráně přes ulici. Takuan nikde.

Vyskočil a začal utíkat.

„Stůj!“

Silný hlas ho znejistěl. Ohlédl se a uviděl jednoho z komisařových katů. Muž přiskočil a šlehl Matahačiho dlouhou holí přes rameno. Srazil ho k zemi jedním úderem, pak ho holí přitiskl, jako když dítě drží žábu klackem.

Když Takuan vyšel z komisařovy rezidence, doprovázela ho stráž a kapitán. Vedli dalšího vězně spoutaného provazem.

Kapitán zvolil místo exekuce a nechal na zemi rozvinout dvě nově spletené rákosové rohože.

„Začneme?“ zeptal se Takuana, který souhlasně přikývl.

Kapitán a mnich seděli na stoličkách a kat křikl: „Vstaňte!“ a zvedl hůl. Matahači se loudal, ale byl příliš slabý, než aby šel. Kat ho zlostně popadl vzadu za šaty a přivlekl ho na jednu rohož.

Seděl se svěšenou hlavou. Už křepelku neslyšel. I když vnímal hlasy, zněly kdesi v dálce, jakoby někde za zdí.

Někdo zašeptal jeho jméno. Překvapeně vzhlédl.

„Akemi!“ zalpal po dechu. „Co tady děláš?“

Klečela na druhé rohožce.

„Mlčet!“ Dva ze strážců je od sebe oddělili holemi.

Kapitán vstal a začal předčítat úřední rozsudky a tresty vážným a důstojným tónem. Akemi zadržovala slzy, ale Matahači nestydatě brečel. Kapitán dočetl, usadil se a zakřičel: „Provést.“

Dva strážci s nižší hodností, kteří drželi dlouhé bambusové rákosky, zaujali pozice a začali pravidelně švihat vězně do zad.

„Jeden, dva, tři,“ počítali.

Matahači sténal. Akemi se sklopenou hlavou a popelavou tváří zaťala vši silou zuby a snažila se přestát bolest.

„Sedm, osm, devět.“ Rákosky byly roztřepené a zdálo se, že z jejich konců stoupá dým.

5

Několik kolemjdoucích se zastavilo na okraji prostranství a dívalo se.

„Co se děje?“

„Vypadá to, že jsou trestáni dva vězni.“

„Asi sto ranami."

„Ještě nemají za sebou ani padesát."

„Musí to bolet."

Přišel k nim strážce a zastrašoval je tím, že mlátil holí o zem.
„Běžte pryč. Tady nesmíte stát."

Čumilové poodešli do bezpečné vzdálenosti, a když se otočili zpět, viděli, že trest už byl vykonán. Strážce odložily své rákosky, které byly úplně rozcupované, a setřely si pot z tváře.

Takuan povstal. Kapitán již stál. Zdvořile se rozloučili a kapitán odešel zpátky na komisařství. Takuan stál tiše několik minut a díval se na zhroutená těla na rohožích. Beze slova odešel.

Šógun mu věnoval mnoho darů, které rozdál různým zenovým klášterům ve městě. To ale brzy rozvířilo v Edu pomluvy. Podle jedné klevety měl být ctižádostivým mnichem, který se plete do politiky. Nebo také špehem Tokugawů, který se snažil odhalit ósackou frakci. Anebo spiklenec v „černém rouchu".

Takuan si z pomluv nic nedělal. I když se velice zajímal o blaho národa, shledával jen malý rozdíl v tom, zda okázalé květy té doby - paláce v Edu a Ósace - rozkvétají nebo uvadají.

Pár slabých slunečních paprsků pronikalo skrze oblaka. Znovu se ozval hlas křepelky. Ani jedna ze zhroutených postav se dlouho nepohnula, i když neztratily úplně vědomí.

Akemi konečně zamumlala: „Matahači, podívej - voda." Před nimi stála dvě dřevěná vědra s vodou a s naběračkami, což dokazovalo, že komisař není tak úplně bezcitný.

Akemi spolykala několik doušků a nabídla naběračku Matahačimu. Když neodpovídal, zeptala se ho: „Co je s tebou? Nechceš se napít?"

Pomalu se natáhl a vzal si naběračku. Jen co se jí dotkl ústy, hltavě ji vypil.

„Matahači, ty jsi se stal mnichem?"

„Hm?... To je všechno?"

„Co je všechno?"

„Je ten trest za námi? Ještě nám neusekli hlavy."

„Ani to neměli v úmyslu. Neslyšel jsi rozsudek, když ho ten muž četl?"

„Co říkal?"

„Říkal, že jsme vyhoštěni z Eda."

„Já žiju!" zajčel. Poskakoval radostí jako šílenec a odkráčel, aniž pohlédl na Akemi.

Přiložila ruce k hlavě a začala si rovnat vlasy. Potom si upravila kimono a utáhla pás. „Mizera," procedila skrz zakřivené rty. Matahači už byl jen skvrnkou na obzoru.

Přelud na pláni

1

Iori se po několika dnech začal v rezidenci Hódžóů nudit. Už ho nebavily ani lumpárny.

„Kdy se vrátí Takuan?" zeptal se jednoho rána Šinzóa. Toužil se dozvědět, co se stalo Musašimu.

„Můj otec je ještě v paláci, předpokládám tedy, že Takuan také," odvětil Šinzó. „Dříve nebo později přijedou. Proč se neprojedeš na koni?"

Iori přispěchal ke stáji a nasadil lakované sedlo vykládané perletí na hřbet svého oblíbeného koně. Už se na něm projížděl včera i předevčírem, aniž by se Šinzóa zeptal. Byl pyšný, že dostal svolení. Vyšvihl se do sedla a tryskem rozrazil vrata.

Knížecí domy, polní cesty, rýžová políčka a lesy se mu míhaly před očima v rychlém sledu a stejně tak rychle mizely. Jasně červené zkroucené tykve a červenohnědá tráva dávaly vědět, že podzim je v plné síle. Pohoří Čičibu čnělo nad planinou Musašino. „Je někde v těch horách," pomyslel si Iori. Představoval si svého milovaného mistra ve vězení a slzy na tvářích mu vysušoval mírný chladivý vítr.

Proč bych se nemohl vypravit za Musašim sám? Bez dalšího přemýšlení popohnal koně a vraník i jezdec se řítily vysokým travnatým porostem.

Asi po kilometru krkolomného cvalu zastavil koně a napadlo ho: „Možná se už vrátil zpět do domku."

Našel nedávno dostavěný domek, ale nikdo v něm nebyl. U nejbližšího políčka zavolal na rolníky, kteří sklízeli rýži: „Neviděl někdo mého učitele?" Zavrtěli smutně hlavami.

Tak musí být v Čičibu. Na koni tam může dojet za den.

Po čase dorazil do vesnice Nobidome. Vjezd do vesnice zatarasili jezdecktí koně samurajů, soumaři, cestovní truhly, nosítka a asi čtyřicet samurajů, kteří právě obědvali. Otočil se, aby našel jinou cestu.

Tři nebo čtyři sluhové se za ním rozeběhli.

„Hej, darebáku, počkej!“
„Jak mi to říkáte?“ zeptal se zlostně Iori.

2

„Z koně!“ Nyní ho obstoupili.
„Proč? Ani vás neznám.“
„Zavři zobák a slez dolů.“
„Ne! Nemůžete mě nutit!“

Než si uvědomil, co se děje, jeden z mužů mu zvedl pravou nohu nahoru a shodil ho na druhou stranu koně. „Někdo tě chce vidět. Pojď se mnou.“ Popadl Ioriho za límec a táhl ho k čajovně na okraji silnice.

Osugi stála venku s holí v jedné ruce. Odehnala sluhy mávnutím ruky. Byla oblečená na cestu jako doprovod všech těch samurajů. Iori nevěděl, co si má myslet, a ani neměl čas o tom moc přemýšlet.

„Spratku!“ řekla Osugi a praštila ho holí přes rameno. Snažil se zaujmout správný bojový postoj, i když si uvědomoval, že proti jejich přesile nemá žádnou naději. „Musaši má jen ty nejlepší žáky. Cha! Slyšela jsem, že ty jsi jedním z nich.“

„Být vámi, tak bych takovýmhle tónem nemluvil.“

„Opravdu?“

„Nemám s vámi co do činění.“

„Ale ano, máš. Něco nám povíš. Kdo tě za námi poslal na výzvědy?“

„Na výzvědy?“ zeptal se Iori pohrdlivě.

„Jak se opovažuješ se mnou takhle mluvit!“ zaječela stařena. „To tě Musaši nenaučil dobrým mravům?“

„Od vás žádné rady nepotřebuji. Odcházím.“

„To tedy ne!“ křičela Osugi a zasáhla ho holí do holeně.

„Au!“ svalil se Iori na zem.

Sluhové popadli chlapce a pochodovali s ním do mlýna nedaleko vesnické brány, kde posedával zjevně výše postavený samuraj. Zrovna dojedl a usrkával horkou vodu. Ušklíbl se nad Iorim, když spatřil, jak je bezradný.

3

„Je nebezpečný,“ pomyslel si Iori, když se jeho oči setkaly s Kodžiróovým.

Osugi vystrčila s triumfálním pohledem bradu a řekla: „Podívejte! Je to, jak jsem si myslela. Byl to Iori. Co má teď Musaši v plánu? Kdo jiný by ho za námi poslal, aby nás sledoval?“

„Hm,“ zamumlal Kodžiró. Kývl a propustil sluhy. Jeden z nich se zeptal, jestli chce, aby chlapce svázal.

Kodžiró se pousmál a zavrtěl hlavou. Kodžiróův pohled nedovolil chlapci stát zpříma, natož utíkat.

Kodžiró řekl: „Slyšel jsi, co řekla. Je to pravda?“

„Ne, jen jsem si vyjel na projížďku. Nesledoval jsem ani vás, ani kohokoli jiného.“

„Hm, možná. Jestli je Musaši opravdový samuraj, tak se nepotřebuje uchýlovat k laciným trikům.“ Pak začal uvažovat nahlas. „Na druhou stranu jestli zaslechl, že jsme se vydali na cestu s velkou skupinou Hosokawových samurajů, mohl pojmout podezření, a tudíž někoho poslat, aby nás sledoval. Bylo by to celkem přirozené.“

Kodžiróova proměna byla překvapující. Hlavu měl uprostřed řádně podle samurajského způsobu vyholenou, jeho dlouhé přední vlasy byly ty tam. A namísto křiklavých šatů, které vždy nosíval, měl na sobě pevné černé kimono a hrubou kalhotovou suknici, ve které působil dost konzervativně. Dlouhé bidlo už nenosil na zádech, ale na boku. Jeho přání stát se vazalem rodu Hosokawa bylo vyslyšeno - nedostal však vytoužených sto osmdesát tisíc litrů rýže služného ročně, nýbrž jen polovinu. Tato výprava pod velením Kakubeie byla předvojem na cestě do Buzenu, jehož úkolem bylo připravit vše pro návrat Hosokawy Tadatošiho. S ohledem na otcův věk předložil svou žádost šógunátu už před drahnou dobou. Obdržel nakonec svolení, které svědčilo o tom, že šógunát nemá pochybnosti o loajalitě Hosokawů.

4

Osugi požádala, aby se k nim mohla přidat, protože cítila potřebu vrátit se domů. Nezřekla se postavení hlavy rodiny, i když byla pryč už téměř deset let. Dokud byl naživu, obstarával za ni všechny záležitosti strýček Gon. Předpokládala proto, že na ni čeká řada rodinných záležitostí k vyřízení.

Pojedou přes Ósaku, kde zanechala popel strýčka Gona. Bude ho moci převézt do Mimasaky a vykonat patřičné obřady. Před mnoha lety už také vykonala řadu obřadů k uctění památky svých

zapomenutých předků. Do pátrání po Musašim se zase může pustit, až urovná domácí záležitosti.

Nedávno na sebe mohla být pyšná, když věřila, že se jí podařilo poštvat všechny proti Musašimu. Když se od Kodžiróa poprvé dozvěděla, že ho doporučili na místo instruktora, propadla hluboké depresi. Jestli bude Musaši jmenován, už na něj nedosáhne.

Rozhodla se, že před tímto neštěstím ochrání šógunát i celý národ. S Takuanem se nepotkala, ale navštívila sídla rodů Jagjú i Hódžó a odrazovala je od Musašiho tvrzením, že by bylo nebezpečně poštelilé dosadit jej do tak vysoké pozice. To jí ale nestačilo, a tak opakovala své pomluvy v těch domech vládních ministrů, do nichž jí sluhové dovolili vejít.

Kodžiró jí v tom samozřejmě nijak nebránil, ale rovněž ji nikdy zvlášť nepodporoval. Věděl, že nepřestane, dokud vše dokonale neprovede. A tak tomu i bylo: napsala dokonce zlomyslné dopisy o Musašiho minulosti a vhodila je do obytných komplexů edského komisaře a členů rady starších. Když byla se vším hotova, dělal si dokonce i Kodžiró starosti, zda nezašla příliš daleko.

Kodžiró ji pobídl, aby jela s nimi, protože věřil, že pro něj bude lepší, když se Osugi vrátí na území, kde nebude příliš škodit. Pokud Osugi něčeho vůbec litovala, tak jen toho, že Matahači nejede s ní, protože stále věřila, že se jednoho dne umoudří a vrátí se k ní.

Iori nemohl znát tyto souvislosti. Cítil se polapen nepřáteli, před kterými nemohl uprchnout, a měl strach, že poškodí Musašiho pověst.

Kodžiró záměrně hleděl do chlapcových očí a k jeho překvapení byl jeho pohled opětován. Iori ani jednou očima neuhnul.

5

„Máte štětec a tuš?“ zeptal se Kodžiró Osugi.

„Ano, ale všechna tuš vyschla. Proč?“

„Chci napsat dopis. Cedula, které vyvěsili Jadžibeiovi muži, Musašiho nevylákaly, a tak nevím, kde teď je. Iori je nejlepší posel, jakého můžeme mít. Myslím, že bych měl Musašimu při odjezdu z Eda poslat vzkaz.“

„Co hodláte napsat?“

„Nic složitého. Sdělím mu, aby si procvičil své šermířské umění a navštívil mě někdy v Buzenu. Chci, aby věděl, že na něj budu až do

konce života čekat. Může přijet kdykoli, až bude mít dostatek odvahy."

Osugi zvedla ruce hrůzou. „Jak můžete takhle mluvit? Do konce života, to snad ne! Já tolik času nemám. Musím Musašiho vidět mrtvého do dvou nebo tri let."

„Nechte to na mně. Bude tak vyřízena moje i vaše záležitost."

„Copak nevidíte, že stárnu? Musíte to provést, dokud jsem ještě naživu."

„Když se budete opatrovat, tak určitě uvidíte, jak můj nepřemožitelný meč vykonává svou práci."

Kodžiró sebral psací náčiní a odešel k blízkému potoku, v němž si namočil prst, aby navlhčil tušový kámen. Vestoje si sáhl do kimona pro papír. Psal rychle, ale jak kaligrafie, tak styl dopisu byly zdařilé.

„Tímhle to můžete zalepit," řekla Osugi, vzala pár zrněk uvařené rýže a dala je na javorový list. Kodžiró je rozdrtil mezi prsty, rozetřel podél okraje dopisu a zapečetil ho. Na spodní stranu dopisu připsal:

„Od Sasakiho Ganrjúa, vazala rodu Hosokawa."

„Chlapče, pojd' jsem. Neublížím ti. Chci, abys tenhle dopis zanesl Musašimu. Musí ho dostat. Je to důležité."

Iori chvíli otálel, ale pak zamručel a popadl dopis z Kodžiróovy ruky. „Co je v něm napsáno?"

„Jen to, co jsem řekl tady bábi."

„Smím se podívat?"

„Nesmíš rozlomit pečeť."

„Pokud jste napsal něco urážlivého, tak si to nevezmu."

„Není tam nic nevhodného. Žádám ho, aby v budoucnu pamatoval na náš slib, a píšu mu, že ho zase rád uvidím, možná v Buzenu, pokud se tam náhodou staví."

„Co myslíte tím, že ho zase rád uvidíte?"

„Myslím tím setkání na hranici mezi životem a smrtí." Kodžiró lehce zrudl v tvářích.

6

Iori zasunul dopis do kimona a řekl: „Dobře, doručím ho," a odběhl. Po deseti metrech se ale zastavil, otočil se a vyplázl jazyk na Osugi. „Babizno blbá!" zakřičel.

„Cože?" Osugi byla připravená se za ním rozeběhnout, ale Kodžiró ji chytil za ruku a držel ji zpátky.

„Nechte ho být," usmál se posmutněle. „Jen to jen dítě." Poté na Ioriho zahulákal: „Nedokážeš mluvit trochu slušněji?"

„Ne..." Zalykal se zlostí. „Budete toho litovat. Musaši vás rozhodně nenechá upláchnout."

„Jsi jako on, co? Nikdy se nevzdáš. Ale líbí se mi, jak při něm držíš. Jestli někdy zemře, tak přijď za mnou. Zaměstnám tě, abys zametal zahradu nebo dělal něco podobného."

Kodžiró ho jen trýznil, ale Iori se smrtelně urazil. Zvedl kámen. Jakmile se ho chystal hodit, Kodžiró na něj upřel zrak.

„To nedělej," řekl tichým, ale důrazným hlasem.

Iori cítil, jak ho jeho oči propichují. Upustil kámen a utíkal. Nepřestal utíkat, dokud naprosto vyčerpán neklesl do trávy uprostřed pláně Musašino.

Seděl tam celou věčnost. Přemýšlel o muži, ke kterému vzhlízel jako ke svému učiteli. Ačkoli věděl, že Musaši má spoustu nepřátel, považoval ho za skvělého muže, jakým se chtěl také jednou stát. Protože byl přesvědčen, že musí udělat vše, čím je povinován svému učiteli, a zachránit jej, sbíral všechny svoje síly.

Pronásledovala ho vzpomínka na děsivý jas v Kodžiróových očích. Přemýšlel, zda by Musaši dokázal porazit tak silného muže, a pesimisticky uznal, že jeho učitel by měl ještě hodně studovat a trénovat. Znovu se postavil.

7

Bílá mlha se valila z hor a prostupovala planinou. Rozhodl se, že bude pokračovat do Čičibu a předá dopis. Náhle si vzpomněl na koně. V obavách, aby ho neukradli lapkové, ho urputně hledal, volal a pískal na všechny strany.

Zdálo se mu, že slyší dusot kopyt přicházející ze směru, kde, jak se domníval, je rybník. Běžel tam, ale kůň ani rybník nikde.

Přiblížil se k pohybující se černé tečce. Byl to divočák, který právě přestal rýt v zemi a rozběhl se nebezpečně blízko něj. Divoké prase se ztratilo v rákosí a v jeho stopách se vytvořila z mlhy bílá čára, která vypadala, jako by ji nakreslila kouzelníková hůlka. Upřeně na ni hleděl, a pak si uvědomil, že slyší, jak někde zurčí voda. Šel blíž a uviděl odraz měsíce v horské bystřině.

Vždy ho fascinovala tajemství rozlehlých planin. Pevně věřil, že i to nejmenší slunéčko sedmítečné má v sobě božskou moc. V jeho

očíh vše mělo duši, třepetající se listí, zurčící voda nebo ženoucí se vítr. Když byl nyní obklopen přírodou, prožíval melancholickou osamělost končícího podzimu, smutnou nostalgii, kterou určitě pociťují i traviny a hmyz a voda.

Vzlykal, až se mu ramena třásla, ale byly to slzy radosti, nikoli hoře. Pokud by se ho jiná bytost než lidská - pravděpodobně hvězda nebo duch planiny - zeptala, proč pláče, nedokázal by odpovědět. Pokud by duch i nadále naléhal, konejšil a chlácholil ho, mohl by snad nakonec říci: „Často pláču, když jsem venku v krajině. Mám pokaždé pocit, že jsem blízko našeho domu v Hótengahaře.“

Pláč byl osvěžením pro jeho duši. Když se dosytnosti vyplakal, nebesa i země mu přinesly útěchu. Když slzy uschly, jeho duše vyšla z oblak čistá a svěží.

„To je Iori, že jo?“

„Myslím, že ano.“

Iori se otočil za hlasem. Dvě tmavé lidské postavy stály proti večerní obloze.

8

„Mistře!“ zvolal Iori a klopýtl, jak běžel k jezdcí na koni. „Jste to vy!“ přitiskl se ke třmenu a vzhlédl nahoru, aby se ujistil, že nesní.

„Co se stalo?“ zeptal se ho Musaši. „Co tady děláš tak sám?“ Snad kvůli měsíčnímu svitu vypadala Musašiho tvář velice pohuble, ale jeho vřelý hlas toužil Iori uslyšet celé týdny.

„Chtěl jsem zajet do Čičibu...“ řekl a zadíval se na sedlo. „Jak to? Tohle je přece můj kůň!“

Gonnosuke se pousmál a řekl: „Je tvůj?“

„Ano.“

„Nevěděli jsme, komu patří. Potuloval se u řeky Iruma, tak jsem ho považoval za dar z nebes pro Musašiho.“

„To ho za vámi musel poslat duch planiny,“ řekl Iori zcela vážně.

„Říkáš, že je tvůj? Tohle sedlo musí ale patřit samuraji se služným víc než sto osmdesát tisíc litrů rýže ročně.“

„No, ve skutečnosti patří Šinzóovi.“

Musaši sesedl z koně a zeptal se: „Tak ty jsi teď u něj?“

„Ano. Vzal mě tam Takuan.“

„A co náš nový dům?“

„Je hotov.“

„Dobře. Můžeme tam tedy jet.“
„Mistře... Jste hrozně pohublý. Jak to?“
„Strávil jsem delší dobu meditováním.“
„Jak jste se dostal z vězení?“
„Gonnosuke ti to pak bude vyprávět. Prozatím ti řeknu, že bohové stáli na mé straně.“
„Nemusíš se už strachovat, Iori,“ řekl Gonnosuke. „O jeho nevině už nikdo nepochybuje.“
Iori si oddychl a začal jim vyprávět, jak potkal Džótaróa a o jeho cestě do Eda. Když přišla řeč na „starou babiznu“, která se objevila v domě Hódžóů, vzpomněl si na dopis od Kodžiróa.
„Jo! Zapomněl jsem na něco důležitého,“ zvolal a podal dopis Musašimu.

9

„Dopis od Kodžiróa?“ podivil se. Držel dopis, jako by to bylo psaní od dávného přítele. „Kde jsi ho viděl?“ zeptal se.
„Ve vesnici Nobidome. Ta stará babizna byla s ním. Říkal, že pojede do Buzenu.“
„Hm?“
„Byl se spoustou Hosokawových samurajů... Mistře, měl byste být raději opatrný, nic neriskovat.“
Musaši si neotevřený dopis zastrčil na prsou za kimono a přikývl.
Iori si nebyl jistý, jestli ho dobře pochopil, a proto řekl: „Ten Kodžiró je dost silný, vidíte? Něco proti vám má?“ a vylíčil Musašimu podrobně své setkání s nepřitelem.
Když dorazili do chatrče, Iori došel dolů pod kopec pro jídlo a Gonnosuke šel nasbírat dříví a nanosil vodu.
Posadili se okolo ohně, který jasně plápolal v ohništi, a vychutnávali si tu radost, že se spolu zase sešli v pořádku a ve zdraví. Iori si po chvilce všiml, že Musaši má čerstvé jizvy a modřiny na rukách a na krku.
„Jak jste přišel k všem těm ranám?“ zeptal se. „Máte je všude.“
„To není nic vážného. Dal jsi nažrat koni?“
„Ano, pane.“
„Zítra ho musíš vrátit.“
Další den časně ráno Iori vyskočil na koně a tryskem uháněl na krátkou vyjížďku ještě před snídaní. Když slunce vystoupilo nad

horizont, zastavil koně a ohromeně otevřel ústa.

Ujížděl zpátky k chatrči a volal: „Mistře, vstávejte, rychle! Přesně tohle jsme viděli z hor v Čičibu. Slunce je tak veliké! Vypadá, jako by chtělo zavalit celou pláň. Vstávejte, Gonnosuke.“

„Dobré ráno,“ řekl Musaši z lesíka, v němž byl právě na procházce. Iori byl příliš rozrušen, než aby myslel na snídani. Řekl jen: „Tak já jedu,“ a odcválal.

Musaši ho pozoroval. Chlapec s koněm se podobali havranu v samotném středu slunce. Černá tečka se stále zmenšovala, až ji nakonec pohltila obrovská ohnivá koule.

Brána ke slávě

1

Sluha před snídaní uhrabal zahradu, zapálil oheň a otevřel bránu. Šinzó byl už také nějakou dobu vzhůru. Četl jako každé ráno výběr z čínských klasiků. Pak se šel cvičit v boji s mečem.

Umyl se u studny, a pak přešel ke stáji, aby zkontroloval koně.

„Pacholku,“ zavolal.

„Ano, pane.“

„Ten kaštanový grošák ještě není zpátky?“

„Ne, ale spíš než o něj si dělám starost o toho hochu.“

„O Ioriho se nestrachuj. Vyrostl na venkově. Umí se o sebe postarat.“

Postarší sluha přišel k Šinzóovi a řekl mu, že se za ním dostavili nějací muži a čekají na něho v zahradě.

Šinzó kráčel k domu a zamával jim, jak je uviděl. Jeden muž řekl: „Dlouho jsme se neviděli.“

„Rád vás zase všechny vidím,“ odvětil Šinzó.

„Jak se vám daří?“

„Jak vidíte, tak skvěle.“

„Slyšeli jsme, že jste byl zraněn.“

„Nebylo to nic vážného. Co vás sem přivádí tak časně ráno?“

„Rádi bychom s vámi probrali jednu věc.“

Pět bývalých studentů Obaty Kagenoriho se na sebe významně podívalo. Všichni to byli pohlední synové přímých šógunových vazalů nebo konfuciánských učenců.

„Pojďme tamhle,“ řekl Šinzó a ukázal na vršek v rohu zahrady

porostlý javory.

Došli k sluhovu ohništi a sedli si kolem dokola.

Šinzó si sáhl na krk, a když si všiml, že ho ostatní sledují, řekl: „Když se ochladí, tak mě to trochu bolí.“ Všichni se podívali na jeho jizvu.

„Doslechl jsem se, že to je práce Sasakiho Kodžiróa.“

Chvíli bylo napjaté ticho.

„Mimochodem, důvod, proč jsme sem dnes zavítali, je, že chceme hovořit právě o Kodžiróovi. Včera jsme se dozvěděli, že zabil Jogoróa.“

„Tušil jsem to. Máte nějaký důkaz?“

„Nepřímý, ale přesvědčivý. Jogoróovo tělo bylo nalezeno za klášterem na úpatí pahorku Isarago. Kakubeiův dům je v polovině kopce a Kodžiró tam bydlel.“

„Hm. Nepřekvapilo by mě, kdyby se Jogoró vypravil sám navštívit Kodžiróa.“

„Jsme si celkem jisti, že se to tak stalo. Před čtyřmi nebo pěti dny, než bylo tělo nalezeno, jeden zahradník uviděl muže, který odpovídal popisu Jogoróa, jak stoupá do kopce. Kodžiró ho musel zabít a snést jeho tělo dolů z kopce.“

Šestice mužů na sebe vážně hleděla a v jejich očích se odrážel tichý hněv.

2

Šinzó s načervenalou tváří od ohně se zeptal: „To je vše?“

„Ne. Chtěli jsme hovořit o budoucnosti rodu Obata a o tom, co uděláme s Kodžiróem.“

Šinzó se zamyslel. Muž, který předtím promluvil jako první, řekl: „Možná jste se už doslechl, že Kodžiró se stal vazalem knížete Hosokawy Tadatašiho a teď je na cestě do Buzenu. Ještě neodčinil to, co nám udělal - zničil pověst našeho mistra, zabil jeho jediného syna a dědice, a zavraždil naše druhy.“

„Šinzó," naléhal třetí muž, „jako žáci Obaty Kagenoriho musíme něco podniknout.“

Kousky bílého popela se vznášely od ohně. Jeden muž se nadýchl závanu kouře a zakašlal.

Po chvíli, když vyslechl jejich hořké roztrpčení, Šinzó řekl: „Jsem samozřejmě jednou z obětí, ale mám vlastní plán. Sdělte mi však, co

máte v úmyslu vy."

„Uvažujeme, že předneseme stížnost knížeti Hosokawovi. Povíme mu celý příběh a požádáme o vydání Kodžiróa."

„A co pak?"

„Postaráme se o to, aby byla jeho hlava napíchnuta na kopí před hroby našeho učitele a jeho syna."

„To budete moci udělat, pokud vám bude vydán v poutech. Ale Hosokawové to pravděpodobně neudělají. I když ho zaměstnali teprve nedávno, je to jejich vazal a zajímají je jeho dovednosti. Vaše stížnost jim přinese jen další důkaz o jeho schopnostech. Který kníže by se vzdal svého vazala bez přesvědčivých důvodů?"

„Potom nám tedy zbývají jen krajní řešení."

„Jako například?"

„Skupina, se kterou jel, je dost velká. Mohli bychom je snadno dohonit. Vy jako náš vůdce, nás šest a další oddaní žáci..."

„Navrhujete na ně zaútočit?"

„Ano. Pojd'te s námi, Šinzó."

„To se mi nelíbí."

„Copak nejste ten, kdo bude mít tu čest nosit jméno Obata?"

„Je těžké si přiznat, že je nepřítel lepší," řekl Šinzó zamyšleně. „Z objektivního hlediska je však Kodžiró skutečně zdatnější šermíř. Obávám se, že bychom skončili hanebně i s tuctem mužů."

„Budete tedy stát nečinně opodál?" zeptal se jeden muž rozhořčeně.

„Ne. Stejně jako vám se mi nelíbí, že Kodžiró uniká před tím, co napáchal. Ale jsem ochoten počkat na ten správný okamžik."

„To jste tedy hrozně trpělivý," řekl jeden sarkasticky.

„Nevyhýbáte se svojí zodpovědnosti?" zeptal se jiný.

Když Šinzó neodpovídal, pětice mužů pochopila, že další rozmluva je zbytečná, a spěšně odešla.

Cestou potkali Ioriho, který seskočil u brány z koně a vedl ho do stáje.

3

Iori zahlédl Šinzóa u ohně a šel k němu.

„Vida, jsi zpátky," řekl Šinzó.

„Ano," odvětil Iori. „Vy jste se pohádali?"

„Proč se ptáš?"

„Když jsem teď zrovna dorazil, tak jsem potkal nějaké samuraje.

Vypadali rozzlobeně. Říkali divné věci, jako „Podcenil jsem ho, nebo „Je slaboch.“

„To nic,“ pousmál se Šinzó. „Pojď blíž a ohřej se.“

„Kdo potřebuje oheň? Jedu sem bez zastávky přes celou pláň Musašino.“

„Zdá se, že jsi dobře naladěn. Kde jsi byl včera v noci?“

„Doma. Mistr je zpátky!“

„Slyšel jsem, že dříve nebo později bude propuštěn.“

„Vy jste to věděl?“

„Takuan mi to pověděl. Iori, už jsi slyšel tu novinu?“

„Jakou?“

„Tvůj učitel se stane slavným. Má ohromné štěstí. Stane se jedním ze šógunových instruktorů a bude si moci založit vlastní šermířskou školu.“

„To myslíte vážně?“

„Máš radost?“

„Samozřejmě, nic by mi neudělalo větší radost. Můžu si půjčit koně?“

„Ted’? Sotva jsi přijel.“

„Pojedu mu to říct.“

„To nemusíš. Než skončí den, rada starších vydá oficiální předvolání. Jakmile se něco dovíme, hned to Musašimu sám dojedu sdělit.“

„Přijede sem?“

„Ano,“ ujistil ho Šinzó. Naposled se podíval na uhasínající oheň a odebral se k domu. Iori ho trochu povzbudil, ale obával se o osud svých rozhněvaných přátel.

Asi o dvě hodiny později přijel posel s psaním pro Takuana a příkazem pro Musašiho, aby se následujícího dne dostavil do Edského hradu, do Audienčního paláce před bránou Wadakura. Poté, co bude jeho jmenování potvrzeno, přijme ho šógun.

Když Šinzó se sluhou dorazili do domku na pláni Musašino, seděl Musaši na slunci s kočkou na klíně a povídal si s Gonnosukem.

Pověděli si jen pár slov. Šinzó řekl: „Přijel jsem pro vás.“

„Díky,“ řekl Musaši, „Zrovna jsem se vás chystal navštívit, abych poděkoval za to, jak jste se postaral o Ioriho.“

Bez dalších okolků nasedl na koně, kterého mu Šinzó přivedl, a vrátili se do Ušigome.

4

Toho večera, když seděl společně s Takuanem a knížetem Udžikacuem, byl nesmírně šťastný, že může na tyto muže pohlížet jako na opravdové přátele.

Ráno se Musaši vzbudil a našel připravený vhodný oděv pro tuto zvláštní příležitost společně s ostatními věcmi, jako jsou vějíř a hedvábný papír.

U snídaně mu kníže Udžikacu řekl: „Dnes je významný den. Měl byste se radovat." Servírované jídlo zahrnovalo rýži s červenými fazolemi, celou mořskou pražmu pro každého a další pokrmy servírované pouze k slavnostním příležitostem. Hostina připomínala oslavu dospělosti v rodině Hódžó.

Musaši chtěl své jmenování odmítnout. V Čičibu znovu uvažoval o dvou letech strávených v Hótengahaře i o své touze používat své umění meče ve prospěch dobré vlády. Nyní se však zdálo, že už věří méně tomu, že Edo, nemluvě o zbytku země, je připraveno k takové ideální vládě, kterou si vysnil. Posvátnost jeho cesty a uplatnění principů umění meče k mírovým účelům mu připadaly jen jako vznešené ideály, alespoň dokud Edo nebo Ósaka neupevní svou moc v celé zemi. Navíc se ještě nerozhodl o jedné věci: pokud se konečná bitva odehraje zítra, má stát na straně Východní nebo Západní armády? Anebo má raději odejít do ústraní a přežívat v horách, než bude obnoven mír?

I dnes ráno se nemohl zbavit pocitu, že pokud se spokojí s vysokou hodnotí, selže ve studiu cesty.

Odmítnout však nemohl. Nakonec ho udolala důvěra, kterou mu projevovali jeho přátelé. Neexistoval způsob, jak říci ne. Nemohl zklamat důvěru Takuana, svého starého přítele a přísného rádce, a knížete Udžikacua, tak důležitého známého.

Oblečen do slavnostního roucha a na skvělém koni s nádherným sedlem vyrazil na sluncem zalitou cestu k paláci. Každým krokem se přibližoval k bráně slávy.

Před Audienčním palácem bylo šterkové nádvoří a na vysokém kůlu stála cedule s nápisem „Sesedněte". Jakmile Musaši seskočil z koně, přišli mu naproti úředník a štolba.

„Jmenuji se Mijamoto Musaši," oznámil s formálním tónem v hlase. „Přijel jsem na předvolání vydané včera radou starších. Smím vás požádat, abyste mě zavedli do přijímací místnosti?" Přijel sám,

jak se očekávalo. Jiný úředník ho zavedl do přijímací místnosti, kde měl počkat, „až přijde zvnitřku příslušný pokyn“.

Byla to velická místnost zvící více než dvaceti rohoží, známá jako „Pokoj orchidejí“ podle obrazů ptáků s jarními orchidejemi na stěnách a posuvných dveřích. Dlouho předtím přinesl sluha čaj a koláčky, ale byla to jediná lidská bytost, kterou tam za celý půlden potkal. Ptáčci na obrazech nezpívali a orchideje nevoněly. Musaši začal zívát.

5

Předpokládal, že bělovlasý muž s rudou tváří, který se konečně objevil, je jedním z ministrů. Byl pravděpodobně uznávaným válečníkem v nejlepších letech.

„Vy jste Musaši, že ano?“ řekl mírně kníže Sakai Tadakacu, když si sedal. „Odpust’te, že jsme vás nechali tak dlouho čekat.“ Ačkoli kníže z Kawagoe byl jedním z předních mužů v zemi, v šógunově paláci byl jen dalším úředníkem, jehož doprovod čítal pouze jednoho samuraje. Jeho chování naznačovalo, že nedbal příliš na zbytečnou okázalost a obřadnost.

Musaši se poklonil až k zemi a zůstal v této pozici, když ohlašoval odměřeně formálním jazykem: „Jmenuji se Mijamoto Musaši. Jsem samuraj z Mimasaky, syn Munisaie, který pocházel z rodiny Šinmen. Přišel jsem k palácové bráně na přání šóguna, jak se píše v předvolání, které mi bylo zasláno.“

Tadakacu několikrát přikývl, čímž se mu rozechvěla jeho zdvojená brada. „Děkujeme, že jste se k nám obtěžoval,“ řekl, ale pak pokračoval omluvným tónem: „V záležitosti vašeho jmenování do úřední pozice, na kterou jste byl doporučen mnichem Takuanem a knížetem Hódžóem z Awy, došlo minulého večera k náhlé změně šógunova plánu. Důsledkem toho nebudete přijat. Poněvadž několik z nás s tímto rozhodnutím nebylo spokojeno, rada starších znovu tuto záležitost dnes probrala. Ve skutečnosti jsme o tom diskutovali až do nedávné chvíle. Znovu jsme se pak dotázali šóguna. S lítostí konstatuji, že jsme nebyli schopni jeho poslední rozhodnutí změnit.“

V jeho očích byl soucit a zdálo se, že chvíli hledá slova útěchy. „V našem pomíjivém světě,“ pokračoval, „se takovéto věci stávají často. Nesmíte se nechat znechutit tím, co o vás lidé říkají. Ve věcech souvisejících s úředním postavením je často těžké říci, zda se jedná o

šťestí či nikoli."

Musaši byl stále skloněn a odvětil: „Ano, pane."

Tadakacuova slova mu zněla jako hudba. Vděčnost mu zaplavila srdce a prostupovala celým tělem.

„Rozumím tomu rozhodnutí, pane. Jsem vám vděčný." Ta slova byla nestrojená, Musaši se nepřetvařoval ani nebyl ironický. Měl pocit, že ho ve skutečnosti šógun jmenoval do daleko větší funkce, než bylo místo oficiálního instruktora. Bohové vyslyšeli jeho přání.

„Přijal to dobře," pomyslíl se Tadakacu a upřeně se zadíval na Musašiho. „Možná je to ode mě troufalost, ale slyšel jsem, že máte na samuraje neobvyklé umělecké vlohy. Rád bych ukázal šógunovi některé vaše práce. Není důležité reagovat na zlomyslné pomluvy běžných lidí. Myslím, že by pro ušlechtilého samuraje bylo mnohem případnější, aby se povzněl nad zástup klevetníků a zanechal mlčenlivé svědectví o ryzosti srdce. Umělecké dílo je tím vhodným prostředkem, nemyslíte?" řekl.

Zatímco Musaši nad tím ještě uvažoval, Tadakacu dodal: „Doufám, že vás znovu uvidím," a odešel z místnosti.

Musaši zvedl hlavu a narovnal se. Teprve před pár minutami mu došel význam Tadakacuových slov - totiž že není nutné reagovat na zlomyslné pomluvy, ale že musí podat důkaz o svém charakteru. Pokud by to dokázal, jeho čest by nebyla poskvrněna, a muži, kteří ho doporučili, by neztratili svoji tvář.

Musaši pohlédl na šestidílnou zástěnu v jednom rohu místnosti. Lákala ho svojí prázdnotou. Zavolal mladého samuraje z vedlejší místnosti a vysvětlil mu, že ho kníže Sakai požádal, aby namaloval obraz, a požádal ho o náčiní, se kterým by to mohl svést - štětec, kvalitní tuš, trochu rumělky a modrého barviva.

6

Musašiho napadlo, že je zvláštní, že většina dětí umí kreslit, ale záhy, když vyrostou, na to zapomenou. Stejně je tomu i se zpíváním. Asi jim v tom zabraňuje rozum, který nabyly. On sám nebyl výjimkou. Jako dítě často kreslil obrázky, což bylo jeho oblíbenou činností, kterou čelil samotě, ale ve třinácti nebo čtrnácti letech zanechal kreslení úplně, a to trvalo, dokud nepřekročil dvacítku.

Na svých cestách se často zastavoval v klášterech nebo bohatých rezidencích, kde měl možnost spatřit kvalitní obrazy - nástěnné

malby nebo závěsné svitky ve výklencích -, což vzbuzovalo jeho živý zájem o umění.

Aristokratická jednoduchost a jemná hloubka obrazu s kaštany od Liang Kchaje v něm zanechala obzvlášť hluboký dojem. Poté, co viděl toto dílo v Kóecuově domě, využil každé příležitosti, aby mohl spatřit vzácné čínské obrazy z doby dynastie Sung, díla japonských zenových mistrů z patnáctého století i malby současných mistrů školy Kanó, konkrétně Kanóa Sanrakua a Kaihóa Júšóa. Přirozeně, něco se mu líbilo více, něco méně. Výrazný mužný styl štětcového rukopisu Liang Kchaje ho z pohledu samuraje zaujal tím, jak vystihuje nesmírnou, obrovskou sílu. Kaihó Júšó asi proto, že byl původně samurajem, dosáhl ve vysokém věku takového stupně čistoty, že ho Musaši považoval za hodného následování. Zaujaly ho rovněž náhodné světelné efekty v dílech poustevnického mnicha a estéta Šókadóa Šódžóa, kterého měl rád o to víc, že byl údajně blízkým přítelem Takuana.

Malířství se zdálo být vzdálené cestě, kterou si zvolil, a bylo stěží uměním pro člověka, který se zřídka zdržel na jednom místě více než měsíc. Přesto čas od času maloval.

Podobně jako to bylo s dospělými, kteří zapomněli kreslit, jeho mysl plně pracovala, nikoli však jeho duch. Myslel na to, aby jeho kresba byla technicky zdařilá, a proto se nebyl schopen vyjádřit přirozeně. Mnohokrát předtím se nechal odradit a přestal. Potom, dříve nebo později, ho něco ponouklo, aby se štětcem chopil znovu, i když tajně. Styděl se za své obrazy, a proto je nikdy nikomu neukazoval, i když na druhou stranu svolil, aby si lidé prohlíželi jeho sochy.

Až do tohoto dne. Aby tento osudový den zůstal v paměti, rozhodl se namalovat obraz určený přímo šógunovi.

Pracoval rychle a neustal, dokud ho nedokončil. Poté tiše vložil štětec do nádoby s vodou a odešel, aniž by si své dílo znovu prohlédl.

Na nádvoří naposledy obešel impozantní bránu a kladl si jedinou otázku: „Ležela sláva před nebo za touto branou?“

Sakai Tadakacu se vrátil do přijímací síně a posadil se, aby si chvíli prohlížel ještě nezaschnutou malbu. Byl to výjev z pláně Musašino. Uprostřed se zvedalo obrovské vycházející slunce namalované rumělkou. Symbolizovalo Musašiho víru v jeho vlastní bezúhonnost. Zbytek obrazu byl namalován tuší, která vyjadřovala náladu

podzimu na planině.

Tadakacu si pro sebe řekl: „Škoda, nechali jsme utéct tygra zpět do divočiny.“

Zvuk nebes

1

„Už jste zpátky?“ zeptal se Gonnosuke a překvapeně mrkal na Musašiho upjatého v naškrobeném slavnostním kimonu.

Musaši vešel do chatrče a posadil se. Gonnosuke si klekl na okraj rákosové rohože a poklonil se. „Blahopřeji,“ řekl vřele. „Budete se muset hned ujmout svého úkolu?“

„Jmenování bylo zrušeno,“ řekl se smíchem Musaši.

„Zrušeno? Děláte si legraci?“

„Ne. A jsem rád.“

„Nechápu. Z jakého důvodu?“

„Neměl jsem důvod se ptát. Jsem bohům vděčný, jak to dopadlo.“

„Ale je to škoda.“

„Myslíte, že můžu dojít slávy jen uvnitř Edského paláce?“

Gonnosuke neodpověděl.

„Nějaký čas jsem takové ctižádosti podléhal. Snil jsem, že mi mé chápání meče poslouží k zajištění míru a blahobytu pro celý národ, že učiním cestu meče cestou vlády. Myslel jsem si, že jako úředník budu mít příležitost si tuto ideu ověřit.“

„Někdo vás pomluvil. Že je to tak?“

„Asi, ale tím se nezabývám. A nechci, abyste mě špatně pochopil. Ověřil jsem si, obzvláště dnes, že mé představy jsou jen pouhými sny.“

„To není pravda. Já uvažuji stejným způsobem. Cesta meče a duch dobré vlády by měly být jedno a totéž.“

„Jsem rád, že se shodneme. Ale ve skutečnosti pravda učence, osamocенého ve studiu, není vždy v souladu s tím, co většina světa za pravdu považuje.“

„Pak si ovšem myslíte, že pravda, kterou hledáme, není ve skutečném světě k užitku.“

„Ne, tak to není,“ řekl Musaši netrpělivě. „Dokud bude teto země existovat, a nezáleží, jak se věci vyvinou, cesta ducha statečného člověka nikdy nepřestane být důležitá... Když nad tím budete

přemýšlet, uvidíte, že cesta vlády se netýká pouze vojenského umění. Dokonalý politický systém musí být založen na perfektním splnutí vojenského umění a vzdělanosti. Hlavním smyslem cesty meče je přivést svět k míru. Proto jsem usoudil, že mé představy jsou jen přeludem, dětským snem. Musím se naučit být pokorným služebníkem dvou bohů, svého meče a štětce. Než se pokusím vládnout lidu, musím nejdříve poznat, co ho mám učit." Svou řeč zakončil smíchem, ale náhle se zarazil a zeptal se Gonnosukeho, jestli má třecí kámen a něco na psaní.

2

Když dopsal, přeložil dopis a řekl Gonnosukemu: „Promiňte, že obtěžuji, ale rád bych vás požádal, abyste ho za mě doručil."

„Do sídla Hódžóů?"

„Ano. Napsal jsem jim pravdivě o svých pocitech. Pozdravujte ode mne co nejsrdečněji Takuana a knížete Udžikacua... A ještě něco. Nosím stále něco pro Ioriho. Předejte mu, prosím, toto." Vytáhl měšec, který po sobě zanechal Ioriho otec, a položil ho vedle psaní.

Gonnosuke se přisunul po kolenou blíže a se znepokojeným výrazem ve tváři se zeptal: „Proč to Iorimu vracíte zrovna teď?"

„Odcháším do hor."

„Ať do hor nebo do města, kamkoli půjdete, Iori i já chceme být s vámi jako vaši žáci."

„Nebudu pryč napořád. Mezitím chci, abyste se o Ioriho postaral, asi tak na dva roky."

„Cože? Hodláte odejít do ústraní?"

Musaši se zasmál, natáhl si nohy a opřel se dozadu o ruce. „Na to jsem příliš mladý. Nevzdávám se své velké naděje. Vše mám ještě před sebou: touhu, iluzi, vše... Existuje jedna báseň. Nevím, kdo ji napsal, ale zní takto:

*Přestože toužím
po hlubokých horách,
proti mé vůli
lákají mě místa,
jež lidé obývají."*

Gonnosuke poslouchal se sklopenou hlavou. Pak vstal a zasunul dopis i měšec do svého kimona. „Měl bych už jít," řekl tiše. „Stmívá se."

„Dobře. Vraťte, prosím, koně a řekněte knížeti Udžikacuovi, že si to kimono nechám, protože se cestou zaprášilo.“

„Ano, samozřejmě.“

„Myslím, že by nebylo taktní, abych jezdil ke knížeti Udžikacuovi. Zrušené jmenování musí znamenat, že mě šógunát považuje za nespolehlivého nebo podezřelého. Kdyby se se mnou kníže i nadále stýkal, mohlo by mu to způsobit potíže. To jsem v dopise nenapsal, ale chci, abyste mu to takhle vysvětlil. Vyříd'te mu, že doufám, že se neurazil.“

„Chápu. Vráťm se před úsvitem.“

Slunce rychle zapadalo. Gonnosuke vzal koně za uzdu a vedl ho dolů po pěšině. Nepomyslel ani na vteřinu, že by nasedl na koně, který byl zapůjčen Musašimu.

Asi o dvě hodiny později dorazil do Ušigome. Muži se právě dohadovali, co se s Musašim stalo. Gonnosuke se k nim připojil a předal dopis Takuanovi.

3

Před ním je už přijel informovat jeden státní úředník o nelichotivých zprávách týkajících se Musašiho povahy a minulosti. Nejvíce ho poškozovalo to, že měl nepřítele, který se zapřísáhl, že se pomstí. A podle toho, co si lidé povídají, není pravda na Musašiho straně.

Poté, co úředník odjel, se Šinzó svému otci a Takuanovi zmínil o návštěvě Osugi. „Snažila se to svoje zboží prodat dokonce i tady,“ vyjádřil se obrazně.

Zůstávalo ale nevysvětlitelné, proč lidé bez větších pochyb uvěřili tomu, co jim namluvila. Nebyli to jen tak obyčejní lidé - drbny od studny nebo pijáci z levných nálevů -, ale vzdělaní lidé, kteří dokázali rozeznat fakta od výmyslů. Šógunovi ministři věc dlouze probírali, ale nakonec se rozhodli uvěřit pomluvám Osugi.

Takuan s ostatními napůl očekávali dopis vyjadřující Musašiho nespokojenost, ale ve skutečnosti nesděloval nic kromě jeho důvodu k odchodu. List začínal sdělením, že požádal Gonnosukeho, aby jim přetlumočil jeho pocity. Pak následovala báseň, kterou přednesl Gonnosukemu. A na konci stálo: „Vyhovuji své věčné touze toulat se a vyrážím na další cestu bez cíle. Při této příležitosti vám věnuji následující báseň, která vás snad pobaví:

*Pokud vesmír
je skutečně mou zahradou,
když na ni pohlédnu,
stojím u východu z domu
zvaného prchavý svět."*

Ačkoli na Udžikacua i Šinzóa hluboce zapůsobilo Musašiho uvažování, Udžikacu řekl: „Je příliš skromný. Rád bych ho ještě viděl, než odjede. Takuane, pochybuji, že by přijel, kdybychom pro něj poslali, pojedme proto za ním." Postavil se, aby okamžitě vyrazil na cestu.

„Mohli byste ještě posečkat, pane?" poprosil Gonnosuke. „Rád bych jel s vámi, ale Musaši mě poprosil, abych něco předal Iorimu. Prosím, mohl byste ho dát zavolat?"

4

Když Iori přišel, zeptal se: „Volali jste mě?" Jeho zrak okamžitě padl na měšec v Gonnosukeho ruce.

„Musaši řekl, abys ho dobře opatroval," řekl Gonnosuke, „protože je to jediná vzpomínka na tvého otce." Potom mu vysvětlil, že zůstanou spolu, dokud se Musaši nevrátí.

Iori nebyl schopen zakrýt svoje zklamání, ale jelikož nechtěl vypadat slabošsky, přikývl.

Iori Takuanovi odpověděl na všechny otázky, které se týkaly jeho rodičů. Když už nikdo neměl žádné dotazy, řekl: „Jednu věc ale stále nevím, a sice co se stalo s mojí sestrou. Otec o ní moc nemluvil a maminka zemřela, aniž by mi o ní co řekla. Nevím, kde žije, jestli je vůbec ještě naživu."

Takuan položil měšec na své koleno a vyndal z něho zmačkaný kus papíru. Pročítal tajný vzkaz od Ioriho otce, načež v údivu pozvedl obočí. Pevně se podíval na Ioriho a řekl: „Toto nám vypovídá něco o tvé sestře."

„Myslel jsem si to, ale nerozuměl jsem tomu. Ani ten mnich z kláštera Tokugandži si nevěděl rady."

Takuan přeskočil první část a četl nahlas:

*Jelikož jsem se rozhodl raději zemřít hladu než sloužit
dalšímu knížeti, moje žena a já jsme se po mnoho let
toulali a žili v skromných podmínkách. Jednoho roku
jsme museli nechat naši dceru v jednom klášteře v*

centrálních provinciích. Zastrčili jsme Zvuk nebes do jejích šatečeků a svěřili její budoucnost slitovnosti na prahu kláštera. Potom jsme pokračovali do další provincie.

Později jsem získal doškový domek v oblasti Šimósa. Znovu jsem přemýšlel o naší dceři. To místo bylo ale hodně daleko a neměli jsme o ní žádné zprávy. Obával jsem se proto, že by to nebylo ani v jejím zájmu, abychom ji hledali. Nechal jsem to proto být.

Jak mohou být rodiče krutí! Kárají mě slova Minamota no Sanetoma:

*I němé tváře,
jež nemohou vypovídat
o svých citech,
láskou oplývají
ke svým potomkům.*

Kéž by se nade mnou mí předkové slitovali za to, že jsem odmítl poskvřnit svou čest a přijmout službu u dalšího knížete. Jsi můj syn. Jakkoli toužíš po úspěchu, nepřijmi nikdy potupnou obživu!

Takuan vložil papír do měšce a řekl: „Budeš se moci setkat se svojí sestrou. Znáám ji od svého mládí. A Musaši ji zná taky. Pojď s námi, Iori.“ Ničím nenaznačil, proč to řekl, ani se nezmínil o Ocú nebo Zvuku nebes, v němž rozpoznal její flétnu.

Všichni společně vyrazili na cestu a spěchali k Musašiho chýši. Přijeli krátce poté, co se jí dotkly první paprsky slunce. Byla prázdná. Na okraji pláně se rýsoval jen jeden bílý oblak.

KNIHA DOKONALÉHO SVĚTLA

Posel jara

1

Kojagjú bylo proslulé zpěvem slavíků.

Stíny na bílé omítnuté zdi, které vrhaly slivoňové větve za svitu bledého slunce, byly nádherné a do jisté míry evokovaly monochromní tušovou malbu. Začínalo jaro a zdálo se, že větve slivoní se tiše kloní k jihu za slavíky, kteří se brzy sletí v údolí.

Samurajové na cestě za zdokonalením, kteří se objevovali u hradní brány, neznali na rozdíl od ptáků žádné roční období. Přicházeli v nekončících zástupech, aby buď získali od Sekišúsaie výcvik, nebo se mu pokusili postavit. Unavující žádosti se od sebe příliš nelišily: „Prosím, ještě jeden pokus.“ „Prosím, dovolte mi ho navštívit.“ „Jsem jediným opravdovým žákem toho a toho, který vyučuje tam a tam.“ Posledních deset let odpovídaly stráže stejně: „Mistr nemůže nikoho přijmout, protože je v pokročilém věku.“ Nemnoho šermířů nebo rádoby šermířů to ostře napadalo. Někteří připomínali smysl opravdové cesty a to, že se nemá rozlišovat mezi mladými a starými, chudými a bohatými, začátečníky a mistry. Ostatní jednoduše prosili, zatímco jiní ukvapeně nabízeli úplatky. Mnozí odešli a zlostně nadávali.

Věci by se mohly velice zjednodušit, kdyby se roznesla pravda, že Sekišúsaie ke konci minulého roku skonal. Bylo ale rozhodnuto, že se jeho smrt bude držet v tajnosti až do konání obřadu za mrtvého, protože Munenori nemohl do čtvrtého měsíce z Eda přijet.

Mladý sluha volal Ocú ve vnitřní zahradě. Otevřely se papírové posuvné dveře. Vyšla jimi Ocú, za ní se táhl tenký proužek dýmu z vonné tyčinky. Více než sto dní od Sekišúsaiovy smrti byla ještě ve smutečním a její tvář byla bílá jako broskvoň v rozkvetu.

„Kde jste byla? Všude jsem vás hledal," oslovil ji chlapec.

„V buddhistické kapli."

„Hjógo vás volá."

Když vkročila do jeho místnosti, Hjógo řekl: „Ocú, děkuji, že jste přišla. Rád bych, abyste za mě pozdravila jednu návštěvu."

„Ano, samozřejmě."

„Je zde už docela dlouho. Sukekuró mu dělá společnost, ale už musí být určitě vyčerpaný neustálým mluvením o vojenském umění."

„Opat z kláštera Hózóin?"

„Hm."

Ocú se lehce pousmála, uklonila se a odešla z pokoje.

2

Jeden z hrstky lidí mimo hrad, kteří věděli, že je už Sekišúsai po smrti, nyní seděl v přijímacím pokoji a trval na tom, že chce vidět Hjóga.

Byl to Inšun, postarší opat kláštera Hózóin, kdo po stařecký věk In'eie i po jeho smrti udržoval pověst kláštera jako centra bojových umění. Někteří dokonce věřili, že ji i zlepšil. Dělal vše možné, aby uchoval pevné styky kláštera a Kojagjú, které existovaly od dob In'eie a Sekišúsaie. Řekl, že chce vidět Hjóga, protože si s ním chce promluvit o bojovém umění. Kimura Sukekuró věděl, co opravdu chce - zápasit s mužem, kterého jeho děd osobně považoval za lepšího šermíře, než byl on sám nebo Munenori. Hjógo by se samozřejmě tohoto zápasu neúčastnil, protože to nepovažoval za prospěšné ani jedné straně, a tudíž to měl za zbytečné.

Sukekuró ujistil Inšuna, že předá vzkaz. „Jsem si jist, že by vás Hjógo přivítal, kdyby se cítil lépe."

„Chcete tím říct, že je stále nachlazen?"

„Ano, zdá se, že se toho nemůže nějak zbavit."

„Nevěděl jsem, že je jeho zdraví tak křehké."

„Ach, to ani ne, ale byl dlouho v Edu, znáte to, a nějak si nemůže zvyknout na zdejší tuhé zimy."

Inšun se nepřiliš vybíravým způsobem Sukekuróa vyptával na Hjógovu minulost a povahu.

„Slyšel jsem, že když Kató Kijomasa Hjógovi nabídl místo, tak Sekišúsai odmítl souhlasit, dokud Kijomasa nepřistoupí na jeho neobvyklou podmínku."

„Opravdu? Nepamatuji se, že bych něco takového kdy slyšel.“
„In'ei tvrdil, že Sekišúšai Kijomasovi řekl, že jelikož je Hjógo velice prchlivý, tak mu kníže musí slíbit, že pokud Hjógo spáchá jakýkoli hrdelní zločin, tak mu první tři promine. O Sekišúsaiovi bylo známo, že nepromíjel prudkost. Musel mít pro Hjóga zvláštní slabost.“

3

Kimura Sukekuró tím byl natolik překvapen, že když vešla Ocú, stále ještě nebyl schopen slova. Usmála se na opata a řekla: „Ráda vás opět vidím. Bohužel, Hjógo musí připravit jednu neodkladnou zprávu do Eda, a proto mě požádal, abych vám vyřídila jeho omluvu, že vás dnes nebude moci přijmout.“ Nalila všem čaj a nabídla Inšunovi a dvěma mladým mnichům v jeho doprovodu koláčky.

Opat vypadal zklamaně, ačkoli zdvořile přešel rozpor mezi Sukekuróovou a Ocúinou omluvou. „To nerad slyším. Měl jsem pro něj důležitou informaci.“

„Rád mu ji předám,“ řekl Sukekuró, „ujišťuji vás, že to uslyší jen jeho uši.“

„O tom jsem přesvědčen,“ řekl starý mnich. „Chtěl jsem jen Hjóga varovat osobně.“

Inšun pak vypravoval, co zaslechl od jednoho samuraje z Uenského hradu v provincii Iga. Hranice mezi Kojagjú a tímto hradem probíhala řídce obydlenou oblastí asi dva kilometry na východ. Od té doby, co toto území Iejasu zabral knížeti Cucuiovi Sadacuguovi, který přijal křesťanskou víru, a přidělil je Tódóovi Takatorovi, nastalo mnoho změn. Když se tam Takatora přestěhoval, opravil hrad, upravil daňový systém, vylepšil závlahová zařízení a zavedl další opatření k upevnění svých držav. Toto vše bylo dobře známo. Inšun ale zvětřil, že se Takatora chystá rozšiřovat své území posunutím hraniční čáry.

Podle všeho Takatora odeslal k Cukigase několik samurajů, kteří tam stavějí domy, kácí slivoňové stromy, číhají na poutníky a otevřeně vstupují na území knížete Jagjúa.

„Možná,“ podotkl Inšun, „že kníže Takatora využívá toho, že držíte smutek. Můžete si myslet, že panikařím, ale vypadá to, že má v úmyslu posunout hranici tímto směrem a postavit nové oplocení. Pokud ano, bylo by daleko jednodušší se s tím vypořádat teď, než až

bude se vším hotov. Obávám se, že pokud nic nepodniknete, budete toho později litovat."

Sukekuró jako jeden z nejstarších vazalů poděkoval Inšunovi za informace. „Nechám situaci prošetřit a přednesu stížnost, pokud bude oprávněná." Poděkoval i jménem Hjóga a uklonil se, když opat odcházel.

Když to Sukekuró Hjógovi vylíčil, Hjógo se jen zasmál. „Nechte to být," řekl. „Až se vrátí můj strýc, tak se na to podívá."

Sukekuró, který si byl dobře vědom, jak je důležité hlídat každyčkový kousek země, nebyl s Hjógovým postojem příliš spokojen. Poradil se s ostatními samuraji a společně se shodli na tom, že i když je zapotřebí určité obezřetnosti, musí něco podniknout. Tódó Takatora byl jedním z nejvlivnějších knížat v zemi.

Následujícího rána, když Sukekuró odcházel z tréninkové haly nad Šinkagedó po cvičení s mečem, narazil na asi třináctiletého chlapce.

Hoch se uklonil a Sukekuró vesele řekl: „Ahoj, Ušinósuke. Míříš zase do tréninkové haly?"

4

„Přinesl jsi mi dárek? Podívejme se... sladké brambory?" Sukekuró si z něj utahoval jen napůl, protože Ušinósukeho brambory byly vždy chutnější než kterékoli jiné. Chlapec žil se svojí matkou v opuštěné horské vesnici Araki a často přicházel do hradu prodat dřevěné uhlí, kančí maso nebo něco jiného.

„Dnes žádné brambory nemám, ale přinesl jsem tohle pro Ocú." Držel balíček zabalený ve slámě.

„Co to je, rebarbora?"

„Ne, je to živý! Někdy slyším v Cukigase zpívat slavičky, tak jsem jí jednoho chytil!"

„Hm, vždy chodíš přes Cukigase, vid'?"

„Jo. Jiná cesta sem nevede."

„Potom bych se tě rád na něco zeptal. Viděl jsi tam v poslední době hodně samurajů?"

„Nějaký jo."

„Co tam dělají?"

„Stavějí chatrče..."

„Viděl jsi je stavět oplocení nebo něco takového?"

„Ne."

„Káceli slivoňové stromy?“

„No, kromě těch chatrčí opravují mosty, takže pokáceli všechny možné stromy. Taky na podpal.“

„Zastavují na cestě lidí?“

„To si nemyslím. Neviděl jsem, že by něco takovýho dělali.“

Sukekuró zvedl hlavu. „Slyšel jsem, že to jsou samurajové knížete Tódóa, ale nevím, co v Cukigase dělají. Co říkají lidé u vás ve vesnici?“

„Říkají, že to jsou potulní samurajové pronásledovaní z Nary nebo Udži a že nemají, kde by žili, tak přišli do hor.“

Navzdory tomu, co říkal Inšun, mu toto vysvětlení nepřipadalo nesmyslné. Ókubo Nagajasu, správce Nary, neustával ve svém úsilí zjednodušit si výkon své moci odstraněním potulných samurajů.

„Kde je Ocú?“ zeptal se Ušinósuke. „Chci jí dát ten dárek.“ Vždycky se na ni těšil, ale ne proto, že mu dávala cukrovinky a byla na něj hodná. Její krása mu připadala tak trochu záhadná, tajuplná. Občas si nebyl jistý, jestli je to lidská bytost nebo bohyně.

„Myslím, že je někde tady,“ řekl Sukekuró. Pak se podíval k zahradě a řekl: „Vida, zdá se, že máš štěstí. Není to náhodou ona?“

„Ocú!“ zavolal Ušinósuke hlasitě.

Otočila se a usmála. Přiběhl k ní udýchaně a podal jí balíček.

„Podívejte! Chytil jsem slavíka. Je pro vás.“

„Slavíka?“ Zamračila se a ucukla rukama.

Ušinósuke vypadal zklamaně. „Má krásný hlas,“ řekl. „Nechcete si ho poslechnout?“

5

„Ráda bych, ale jen pokud bude volný, aby mohl letět, kam se mu zlíbí. Teprve pak nám krásně zazpívá.“

„Asi máte pravdu,“ řekl a trochu sešpulil rty. „Chcete, abych ho pustil?“

„Opravdu si cením toho, že jsi mi chtěl dát dárek. Ale budu mít větší radost, když ho pustíš.“

Ušinósuke mlčky rozevřel slaměný balíček a pták vyletěl jako šíp přes hradní zeď.

„Vidíš, jak je rád, že je volný?“ řekla Ocú.

„Myslím, že slavíkům se říká poslové jara, vidíte? Možná že vám někdo přinese dobré zprávy.“

„Posel, který přináší tak vítanou zprávu, jako je příchod jara? Je pravda, že toužím něco slyšet.“

Když Ocú vykročila k lesíku a bambusovému háji v zadní části hradu, Ušinosuke se k ní připojil.

„Kam jdete?“ zeptal se.

„Poslední dobu jsem byla hodně uvnitř. Říkala jsem si, že pro změnu si vyjdu na kopec a podívám se na rozkvetlé slivoně.“

„Na slivoně? Na tom kopci za moc nestojí. Měla byste raději jít do Cukigase.“

„To by bylo hezké. Je to daleko?“

„Jen několik kilometrů. Nezajdete tam se mnou? Dnes jsem přivezl dříví na podpal, tak mám s sebou býčka.“

Ocú byla skoro celou zimu v paláci, rozhodla se tedy okamžitě. Nikomu neřekla, kam jde. Oba dva šli dolů k zadní bráně, kterou přicházeli obchodníci a ostatní, kteří měli něco společného se zdejším hradem. U brány držel stráž jeden samuraj s kopím. Kývl a usmál se na Ocú. Ušinosuke mu byl také dobře znám, a tak je nechal projít branou, aniž by zkontroloval, jestli má chlapec písemné svolení pohybovat se na území hradu.

Lidé na polích i na cestě Ocú laskavě zdravili, ať už ji znali nebo ne. Když obydli řídla, ohlédla se dozadu na bílý hrad usazený na okraji hory a řekla: „Dostanu se domů ještě za světla?“

„Jistě, doprovodím vás i zpátky.“

„Vesnice Araki je přeci nad Cukigase?“

„To nevadí. Je to kousek.“

Povídali si o různých věcech. Prošli okolo obchodu se solí, kde jeden muž právě vyměňoval kančí maso za pytel soli. Dokončil obchod, vyšel ven a šel po cestě za nimi.

Splašený býček

1

Cesta, na níž roztával sníh, byla stále horší. Potkali několik poutníků.

„Ušinosuke,“ řekla Ocú, „ty chodíš vždycky jen do Kojagjú, vid?“

„Ano.“

„A není Uenský hrad k vesnici Araki blíž?“

„Ano, ale v Uenu není žádný skvělý šermíř jako kníže Jagjú.“

„Líbí se ti meče?"

„Hm."

Zastavil býčka, povolil mu provaz a nechal ho seběhnout k okraji říčky. Stál tam most, ze kterého vypadla kláda. Umístil ji zpátky a čekal, až muž za nimi přejde most jako první.

Muž vypadal jako potulný samuraj. Když šel okolo Ocú, drze se na ni podíval. Pak se několikrát ohlédl na mostě i na druhé straně a zmizel v úžlabině hory.

„Kdo to byl?" zeptala se Ocú rozrušeně.

„Polekal vás?"

„Ne, ale..."

„Všude okolo v horách jsou spousty potulných samurajů."

„Opravdu?" řekla neklidně.

Ušinosuke řekl přes rameno: „Ocú, chci se vás zeptat, jestli byste mi nemohla pomoci. Mohla byste pana Kimuru požádat, aby mě najal? Mám na mysli, jako že bych třeba zametal zahradu, nosil vodu a podobně."

Teprve nedávno dostal chlapec zvláštní svolení od Sukekuróa vstoupit do tréninkové haly a sledovat muže při cvičení, ale Ušinosuke měl jasný cíl. Jeho předkové nosili rodové jméno Kikumura a ten, kdo byl hlavou rodiny, se vždy jmenoval Mataemon. Ušinosuke se rozhodl, že až se stane samurajem, tak se přejmenuje na Mataemona. Nikdo z rodu Kikumura ale neudělal nic významného, a proto se rozhodl, že jeho budoucím rodovým jménem bude název rodné vesnice. A pokud se jeho sen naplní, stane se široko daleko známým jako Araki Mataemon.

Jak ho Ocú poslouchala, pomyslela na Džótaróa a přepadl ji pocit osamění. Nyní jí bylo dvacet pět let a jemu teď muselo být devatenáct nebo dvacet. Dívala se na rozkvetlé slivoně - ještě ne v plném rozkvětu - a nemohla se zbavit pocitu, že jaro jejího života je už pryč.

„Ušinosuke, vraťme se zpátky," řekla náhle.

Podíval se na ni tázavě, ale poslušně otočil býčka zpátky.

„Stůjte!" zařval mužský hlas.

2

Spolu s mužem, kterého potkali u obchodu se solí, tam stáli další dva samurajové se založenýma rukama na prsou.

„Co chcete?“ zeptal se Ušinosuke.
Muži zírali na Ocú.
„Už vím, co máš na mysli,“ řekl jeden.
„Je krásná, vid’?“
„Už jsem ji někde viděl,“ řekl třetí. „Myslím, že v Kjótu.“
„Určitě je z Kjóta, ne z těch vesnic tady kolem.“
„Nevzpomínám si, jestli to bylo v Jošiokově škole nebo někde jinde, ale určitě jsem ji už někde viděl.“
„Tys byl v Jošiokově škole?“
„Tři roky, po bitvě u Sekigahary.“
„Co od nás chcete!“ řekl rozzlobeně Ušinosuke. „Chceme dojet zpátky za světla.“
Jeden ze samurajů se na něj podíval, jako by si ho všiml teprve teď.
„Ty jsi z Araki, vid’? Jeden z těch uhlířů, co?“
„Jo. A co má být?“
„Tebe nepotřebujeme. Běž domů.“
„Přesně to mám v úmyslu.“
Držel býčka pevně za provaz. Jeden z mužů se na něj podíval tak, že by se většina chlapců jeho věku roztrásla strachy.
„Uhněte nám z cesty,“ řekl Ušinosuke.
„Ta dáma pojede s námi.“
„Kam?“
„Co je ti po tom? Dej sem ten provaz.“
„Ne!“
„Zdá se, že nechápe, že to myslím vážně.“
Další dva vypjali prsa a zamračeně se blížili k Ušinosukemu. Jeden mu zahrozil před bradou pěstí, tvrdou jako kámen.
Ocú se pevně držela na zádech býčka. Ušinosuke zvedl obočí, což jasně naznačovalo, že se něco bude dít.
„Ach ne, přestaň!“ zakřičela. Doufala, že chlapce zastaví, než udělá něco ukvapeného.
Ale její prosebný hlas ho jen pobídl k činu. Švihl hbitě jednou nohou a zasáhl muže před sebou tak, až se zapotácel dozadu. Sotva se Ušinosuke znovu dotkl nohou země, vrazil hlavou do břicha muže nalevo. Současně sevřel jeho meč a vytáhl jej z pochvy. Začal jím zběsile máchat.

3

Pohyboval se lehce a rychle. Otáčel se, jako by útočil současně všemi směry, na všechny tři protivníky naráz se stejnou úderností. Ať už jednal skvěle díky instinktu nebo z dětské nerozvážnosti, jeho neobvyklá taktika samuraje překvapila.

Sekem zespodu zasáhl hrud' jednoho ze samurajů. Ocí vykřikla, ale její hlas přehlušil řev zraněného muže. Padal na dobytče, na jehož hlavu vytryskla krev. Zděšený býček nepopsatelným způsobem zařval. Pak ho Ušinosuke plácl mečem přes zadek a zvíře se s bučením dalo do cvalu.

Zbylí dva samurajové se řítili za Ušinosukem, který přeskakoval v říčce mrštně z kamene na kámen. „Neudělal jsem nic špatného! To vy!“ zakřičel.

Samurajové si uvědomili, že ho nedostihnou, a vyrazili za býčkem.

Ušinosuke skočil zpátky na cestu a zařval: „Utíkáte? Utíkáte přede mnou?“

Jeden muž se zastavil a otočil.

„Ty spratku malej!“

„Nech ho na později!“ zařval druhý.

Býček oslepený hrůzou seběhl z cesty a utíkal na pahorek. Překonal jeho nejvyšší bod a ztratil se na druhé straně. V krátké době urazil značnou vzdálenost, a tak brzy dosáhl hranic Jagjúových držav s Narou.

Ocí zavřela odevzdaně oči a pevně svírala sedlo určené pro náklad, aby nevypadla. Slyšela hlasy lidí kolem, ale příliš se zajíkala, než aby mohla křičet o pomoc. Ani by jí to nebylo nic platné. Nikdo z lidí, kteří komentovali celý výjev, neměl odvahu zastavit splašené zvíře.

4

Když už byli skoro na pláni Hannja, vyšel z postranní cesty doprostřed poměrně úzké hlavní silnice Kasagi jeden muž. Přes rameno měl zavěšenou schránku na dopisy, vypadal jako nějaký sluha.

Lidé řvali: „Pozor! Běžte na stranu!“, ale on šel dál přímo proti dobytčeti.

Náhle byla slyšet strašlivá rána.

„Nabral ho na rohy!“

„Šílenec!"

Ale nebylo tomu tak, jak si diváci zprvu mysleli. Rána, kterou slyšeli, nebyla způsobena nárazem zvířete do muže, ale omračujícím úderem, který on zasadil býčkovi do hlavy. Zvíře stočilo svůj mohutný krk do strany, pootočilo se a začalo couvat. Neušlo ani deset kroků a zastavilo se. Sliny mu stékaly z tlamy a celé se třáslo.

„Slezte rychle dolů," řekl muž Ocu.

Lidé se seběhli vzrušeně kolem a hleděli upřeně na mužovu nohu, která pevně stála na provaze.

Jakmile byla Ocu zpátky na zemi, poklonila se svému zachránci. Byla ale příliš omámená. Nevěděla, kde je ani co dělá.

„Proč by se tak klidné zvíře, jako je toto, mělo plašit?" zeptal se muž, když odvedl býčka ke straně cesty a přivázal ho ke stromu. Povšiml si krve na nohách zvířete a řekl: „Co to má znamenat? Proč je pořezaný? Mečem!"

Zatímco se díval na ránu a něco si pro sebe mumlal, Kimura Sukekuró se prodral kroužkem lidí a odháněl je pryč.

„Nejste náhodou z doprovodu opata Inšuna?" zeptal se, dříve než stačil popadnout dech.

5

„Jaké štěstí, že vás potkávám už tady, pane. Mám pro vás dopis od opata. Pokud vám to nebude vadit, rád bych vás požádal, abyste si ho teď hned přečetl." Vyndal dopis z brašny a podal ho Sukekuróvi.

„Pro mne?" zeptal se Sukekuró udiveně. Ujistil se, že se nemýlí, otevřel ho a četl: „Co se týče samurajů v Cukigase, ověřil jsem si po našem rozhovoru, že to nejsou muži knížete Tódóa. Je to banda potulných samurajů vyhnaných z měst, kteří se sem na zimu stahují. Urychleně vás informuji o této politováníhodné chybě z mé strany."

„Děkuji," řekl Sukekuró. „To souhlasí s tím, co jsme se dozvěděli z jiného zdroje. Řekněte opatovi, že se mi velice ulevilo a že věřím, že jemu také."

„Promiňte, že jsem vám dopis předal uprostřed cesty. Doručím váš vzkaz opatovi. Na shledanou."

„Počkejte chvíli. Jak dlouho jste byl v klášteře Hózóin?"

„Ne dlouho."

„Jak se jmenujete?"

„Jmenuji se Torazó."

„To je zvláštní," zamumlal Sukekuró a pečlivě si prohlížel mužovu tvář. „Nejste náhodou Hamada Toranosuke?"

„Ne."

„Nikdy jsem Hamadu nepotkal, ale jeden muž v paláci tvrdí, že Hamada nyní slouží u Inšuna jako doprovod."

„Ano, pane."

„Ze bych se spletl?"

Torazó zrudl a ztlumil hlas. „Ve skutečnosti jsem Hamada. Přišel jsem do kláštera Hózóin z osobních důvodů. Rád bych uchoval svou totožnost v tajnosti, abych ještě více nezostudil svého učitele a nezahanbil sám sebe. Pokud by vám nevadilo..."

„Neobávejte se. Nemám v úmyslu pátrat po vašich úmyslech."

„Jsem si jistý, že jste již slyšel o muži jménem Tadaaki. To, že se vzdal své školy a odešel do hor, je moje vina. Vzdal jsem se svého postavení. Pomocné práce v klášteře mě povedou ke kázni. Nesdělil jsem opatovi své pravé jméno. Vše je tak zahanbující."

„Výsledek Tadaakiho sporu s Kodžiróem není žádným tajemstvím. Kodžiró o tom vyprávěl každému, koho potkal mezi Edem a provincií Buzen. Chápu to tak, že jste se rozhodl očistit jméno vašeho učitele."

„Jednoho dne... zase na shledanou, pane." Torazó se rychle vzdálil, jako by již nebyl schopen zdržet se tu být jen vteřinu.

Konopné semínko

1

Hjógo si dělal čím dál větší starosti. Šel s dopisem od Takuana do Ocúina pokoje, ale nebyla tam. Čím více času uplynulo, tím naléhavěji ji po celém hradě hledal.

Doručení dopisu psaného jedenáctého měsíce loňského roku se z nejasných příčin zpozdlilo. Psalo se v něm o očekávaném jmenování Musašiho na pozici šógunova instruktora. Takuan žádal Ocú, aby co nejrychleji přijela do hlavního města, protože Musaši bude brzy potřebovat jak dům, tak „někoho, kdo o něj bude pečovat". Hjógo se nemohl dočkat, až uvidí její rozzářenou tvář.

Hjógo Musašimu Ocúinu lásku záviděl. To, že její srdce patřilo někomu jinému, však neovlivnilo jeho city k ní. Byla mu milou společnicí na cestě z Eda a po další týdny a měsíce žasl, s jakým

zanícením se starala o jeho děda. Pociťoval k ní lásku jako nikdy předtím. Jeho cit však nebyl opětován. Sekišūsai mu nařídil, aby ji odvezl Musašimu v pořádku. A přesně tak to Hjógo i zamýšlel. Nebylo v jeho povaze toužit závistivě po štěstí ostatních nebo uvažovat o tom, jak je o ně připraví. Nepřišla mu na mysl žádná myšlenka, která by ho svedla z cesty samuraje. To, že splní dědovo přání, bylo samo o sobě projevem jeho lásky.

Když ji nikde neviděl, šel nakonec ven, aby se zeptal stráže u brány. Řekli mu, že už ji taky hledají. Hjógo se zhluboka nadechl a pomyslel si, že Ocú nemá ve zvyku odejít jen tak a nezanechat žádný vzkaz. I v maličkostech jednala zřídka impulsivně.

2

Ovšem než stačil pomyslet na nejhorší, dostal zprávu, že Ocú se s Ušinosukem, Sukekuróem a ostatními muži vyslanými do Cukigase vrátila zpět do hradu.

Chlapec se všem omlouval, aniž by kdo věděl proč, a spěchal s cestou domů.

„Kam máš namířeno?“ zeptal se ho jeden sluha.

„Musím se dostat zpátky do Araki. Maminka se bude strachovat, jestli nedorazím.“

„Pokud tam půjdeš teď,“ řekl Sukekuró, „tak tě ti potulní samurajové chytí a zcela určitě tě připraví o život. Můžeš zůstat tady a jít domů až zítra ráno.“

Ušinosuke smířlivě cosi zamručel a odešel do dřevěného skladiště ve vnějších prostorách hradu, kde spali samurajští pomocníci.

Hjógo kývl na Ocú a vzal ji stranou. Řekl jí, co mu Takuan napsal. Nepřekvapilo ho, když mu odpověděla: „Odjedu zítra ráno.“ Ruměncem na tváři odhalil její pocity.

Hjógo jí posléze připomněl, že přijede Munenori, a navrhl jí proto, aby odjela do Eda s ním, i když předem znal její odpověď. Nechtěla čekat ani dva dny, natož další dva měsíce. Navrhl jí proto, aby počkala, až skončí pohřební obřady. Pak by s ním mohla jet až do Nagoji. Byl totiž vyzván, aby se stal vazalem tokugawského knížete z Owari. Když nesouhlasila ani s tím, tak jí řekl, že se mu vůbec nelíbí, aby jela na takovou cestu sama. V každém městě a hostinci po cestě na ni budou čekat nepřijemnosti, ne-li dokonce nebezpečí.

Usmála se. „Zdá se, že jste již zapomněl. Jsem docela zvyklá

cestovat sama. Nemusíte se bát."

Toho večera při malé večeři na rozloučenou jí každý vypověděl, jak moc jim bude chybět, a následujícího jasného rána ji rodina a služebnictvo vyprovodily k přední bráně.

3

Sukekuró poslal jednoho muže, aby přivedl Ušinosomeho. Doufal, že Ocú bude moci jet na býčkoví až do Udži. Když se ale muž vrátil, oznámil, že chlapec odešel minulé noci domů. Sukekuró nakonec přikázal, ať přivedou koně.

Ocú připadalo, že při svém nízkém postavení nemá na něco takového nárok, a odmítla. Hjógo však trval na svém. Samurajský pomocník přivedl dolů k vnější bráně tmavě skvrnitého šedáka.

Když Hjógo viděl Ocú na koni, nemohl popřít, že Musašimu opravdu závidí, stejně jako by záviděl komukoli, koho Ocú milovala.

Byl ponořen do úvah, když se Ocú otočila a s díky se uklonila všem svým dobrodincům. Ve chvíli, kdy vyrazila na cestu, zavadila o slivoňové květy. Hjógo bezděčně sledoval, jak se snášejí k zemi, téměř ucítil jejich vůni. Měl pocit, že ji vidí naposled, a utěšoval se alespoň tím, že ji očekává vytoužené štěstí. Stál a díval se za ní, až se mu ztratila z očí.

„Pane," ozvalo se za ním.

Hjógo se otočil a na tváři se mu pomalu objevil úsměv. „Ušinosome. Dobře že jsi tady. Slyšel jsem, že jsi včera večer odešel."

„Ano, pane, ale moje maminka..." Byl stále ve věku, kdy ho zmínka o odloučení od matky přiváděla téměř k pláči.

„To je v pořádku. Je správné, když se syn stará o svoji matku. Ale jak sis poradil s těmi samuraji v Cukigase?"

„Ale to bylo snadné."

„Opravdu?"

Chlapec se usmál. „Nebyli tam. Když se dozvěděli, že Ocú je z vašeho hradu, dostali strach, že budou napadeni. Nejspíš utekli na druhou stranu hory."

„Cha, cha, cha. Alespoň tady přestanou dělat problémy. Snídal jsi už?"

„Ne," řekl Ušinosome trochu stydlivě. „Vstával jsem brzy, abych vykopal pár brambor pro pana Kimuru. Jestli chcete, tak vám také

nějaké přinesu."

„Děkuji."

4

„Nevíte, kde je Ocú?" zeptal se Ušinosuke.

„Právě odjela do Eda," odpověděl mu Hjógo.

„Do Eda?" řekl váhavě. „Rád bych věděl, jestli se zeptala vás nebo pana Kimury na to, co jsem po ní chtěl."

„A co to bylo?"

„Rád bych se u vás stal samurajským pomocníkem."

„Na to jsi ještě příliš mladý. Snad až budeš starší."

„Ale chci se naučit umění meče. Neučil byste mě, prosím? Musím se mu naučit, dokud je moje maminka ještě naživu."

„Už ses u někoho učil?"

„Ne, ale trénoval jsem s dřevěným mečem na stromech a zvířatech."

„To je dobrý začátek. Až budeš trochu starší, můžeš mě následovat do Nagoji. Už brzy se tam přestěhuji."

„To je až v Owari, vidíte? Nemohu jít tak daleko, dokud moje maminka žije."

Hjógo dojatě řekl: „Pojď za mnou." Ušinosuke ho tiše následoval. „Půjdeme do tréninkové haly. Uvidím, zda máš v sobě nadání stát se šermířem."

„Do tréninkové haly?" Ušinosuke nevěřil svým uším. Od raného dětství vzhlížel ke staré tréninkové hale školy Jagjú jako k symbolu toho, oč v životě usiloval. Přestože mu Sukekuró řekl už předtím, že smí vejít, nikdy se toho neodvážil. Ale nyní ho vyběhl člen rodiny!

„Omyj si nohy."

„Ano, pane." Ušinosuke přistoupil k malé nádržce u vchodu a pečlivě si umyl nohy. Dbal na to, aby mu nezůstala špína mezi prsty.

Když se ocitl uvnitř, připadal si malý a bezvýznamný. Trámy a nosníky byly staré a masivní, podlaha vyčištěná, až se blýskala, mohl na ní vidět svůj obraz. I Hjógův hlas zněl jinak, když řekl: „Chop se meče."

Ušinosuke si mezi zbraněmi, které visely na stěně, vybral černý dubový meč. Hjógo si rovněž jeden vzal a odkráčel doprostřed místnosti.

„Jsi připraven?" zeptal se chladně.

„Ano," řekl Ušinosuke a zvedl zbraň na úroveň prsou.

5

Hjógo zaujal základní postoj trochu šikmo proti soupeři. Ušinosuke se celý naježil. Zvedl obočí, divoce se zamračil a krev mu začala divoce proudit celým tělem. Když Hjógo pohledem naznačil, že zaútočí, Ušinosuke hlasitě zachroptěl. Hjógo vyrazil vpřed a udeřil ze strany do Ušinosukeho pasu.

„Ještě mě nemáte!" zařval hoch. Vyskočil vysoko do vzduchu a těsně minul Hjógovo rameno. Hjógo po něm hmátl levou rukou a zlehka mu vytrčil nohu nahoru. Ušinosuke udělal salto a dopadl za Hjóga. Ve zlomku vteny se vymrštil a utíkal pro svůj meč.

„To už stačí," řekl Hjógo.

„Ne, ještě jednou!"

Ušinosuke popadl meč, držel ho oběma rukama nad hlavou a rozletěl se jako orel proti Hjógovi. Hjógova zbraň, která mířila přímo proti němu, jeho útok zastavila. Ušinosuke spatřil Hjógův pohled a do očí se mu draly slzy.

„Ten kluk má kuráž," pomyslel si Hjógo, ale předstíral, že se zlobí. „Nebojuješ čistě," zařval. „Skočil jsi mi přes rameno."

Ušinosuke nevěděl, co na to říct.

„Nechápeš své postavení, příliš si dovoluješ! Posad' se tady." Chlapec si klekl, položil ruce před sebe, aby se omluvně poklonil. Hjógo se k němu přiblížil, pustil dřevěný meč na zem a vytáhl svou vlastní zbraň. „Teď' tě zabiju. Nenamáhej se křičet."

„Zabijete mě?"

„Nastav krk. Pro samuraje není nic důležitějšího než dodržování pravidel morálního kodexu. Jsi sice jen vesnický kluk, ale to, cos provedl, je neomluvitelné."

„Zabijete mě jen kvůli tomu, že jsem si moc dovolil?"

„Správně."

Ušinosuke se na samuraje chvíli díval, a pak s odevzdaností v očích pozvedl ruce směrem ke své vesnici a zvolal: „Maminko, spočinu v hlíně na tomto hradě. Víím, jak jsi smutná. Odpuť, že jsem nebyl dobrým synem." Pak poslušně nastavil krk.

6

Hjógo se zasmál a zasunul meč zpět do pochvy. Zlehka poklepal

Ušinosukemu po zádech a řekl: „Nemyslíš si snad, že bych opravdu zabil chlapce, jako jsi ty?"

„Vy jste to nemyslel vážně?"

„Ne."

„Řekl jste, že morální kodex je důležitý. To si samuraj může tropit takovéto žerty?"

„To nebyl žert. Pokud se máš u mě stát samurajem, musím poznat, co v tobě je." „Já myslel, že to míníte vážně," řekl Ušinosuke a začal opět zvolna dýchat.

„Řekl jsi mi, že tě nikdo neučil," řekl Hjógo. „Když jsem se ale proti tobě vyřítíl a zahnal tě do rohu místnosti, skočil jsi mi přes rameno. Mnoho žáků by něco takového nedokázalo ani po čtyřech letech cvičení."

„Opravdu jsem se u nikoho neučil."

„Není co skrývat. Musel jsi mít učitele, a velmi dobrého. Kdo to byl?"

Chlapec se na chvíli zamyslel a pak řekl: „Ano, už vím, kdo mě to naučil."

„Kdo to byl?"

„Nebyl to člověk."

„Byl to snad skřet z lesa?"

„Ne, konopné semínko."

„Cože?"

„Konopné semínko."

„Jak ses mohl něco takového naučit od konopného semínka?"

„No, tam nahoře v horách jsou takoví bojovníci, však víte, takoví, co dokážou zmizet přímo před vašima očima. Mnohokrát jsem viděl, jak cvičí."

„Myslíš tím nindži? Nejspíš jsi viděl nindži z Igy. Co to má ale společného s konopným semínkem?"

„No, když se konopí na jaře zaseje, dlouho netrvá a objeví se malý výhonek."

„A co má být?"

„Skáčete přes něj. Každý den cvičíte skoky sem a tam. Když se oteplí, tak výhonek roste rychle. Nic neroste tak rychle jako konopí, takže musíte skákat každý den výš a výš. Pokud nebudete cvičit každý den, konopí vyrostе tak vysoko, že už ho nedokážete přeskochit."

„Rozumím."

„Cvičil jsem to loni a předloni. Od jara do podzimu.“
Hned nato vešel do haly Kimura Sukekuró a řekl: „Hjógo, přišel další dopis z Eda.“

7

Když si Hjógo dopis přečetl, řekl: „Sukekuró, Ocú ještě nebude moc daleko, že ne?“

„Jede sice na koni, ale doprovází ji pěšky samurajský pomocník. Ušli nanejvýš tak osm kilometrů. Stalo se něco?“

„Ano. Takuan píše, že Musašiho jmenování bylo zrušeno. Byly prý vysloveny pochyby o jeho charakteru. Nemyslím, že bychom měli nechat Ocú jet do Eda, aniž bychom ji o tom informovali.“

„Pojedu za ní.“

„Ne. Pojedu sám.“

Hjógo kývl na Ušinოსukeho a vyrazil ven. Šel rovnou ke stáji.

Byl v půli cesty do Udži, když si vše znovu promyslel. To, že Musaši nebyl jmenován, Ocúinu lásku nijak nezmění. Záleželo jí jen na něm, nikoli na jeho postavení. I když by ji Hjógo přesvědčoval, aby zůstala o něco déle v Kojagjú, chtěla by bezpochyby pokračovat do Eda. Proč jí tedy kazit cestu špatnou zprávou?

Zamířil zpět do Kojagjú a zpomalil do klusu. I když se mohlo zdát, že je smířený se světem, v jeho srdci zuřil divoký zápas. Kéž by tak mohl znovu spatřit Ocú! Nepřiznal by nikomu jinému než sobě, že to byl ten pravý důvod, proč se za ní rozjel.

Hjógo se snažil své myšlenky ukáznit. Válečníci mají své slabé chvíle, bláznivé, stejně jako kdokoli jiný. Přesto povinnost každého samuraje zůstává jasná: vytrvat, dokud nedosáhne stavu stoické vyrovnanosti. Jakmile překročí hranici iluze tohoto světa, jeho duše bude volná a svobodná. Jeho oči uvidí zelené vrby kolem, uvidí každické stéblo trávy. Láska nebyla jedinou emocí schopnou zapálit samurajovo srdce. Jeho svět se lišil od světa ostatních lidí. V době dychtící po mladých talentovaných mužích není čas nechat se rozptylovat jednou květinou, která stojí u cesty. Pro Hjóga bylo důležité být na správném místě a ovlivňovat chod událostí.

Zvířený prach

1

Od Ocúina odchodu uplynulo více jak dvacet dní.

Jaro již bylo vidět na každém kroku.

„Je tu docela hodně lidí, co?“ poznamenal Hjógo vesele.

„Ano, Nara se nemůže chlubit mnoha tak hezkými dny,“ odpověděl Sukekuró.

„Ne všichni jsou tady asi kvůli turnaji.“

Ušinosuke, kterého začal mít Hjógo v oblíbenosti, šel několik kroků za nimi. Chlapec nyní chodil do hradu stále častěji a postupně se z něj stal jejich pravidelný společník. Nosil jim na zádech obědy a za pásem měl přivázaný další pár sandálů pro Hjóga.

Ocitli se na volném prostranství uprostřed města. Na jedné straně nad okolními lesy se tyčila pětistupňová pagoda kláštera Kófukudži, naproti místu, kde stáli, byly vidět domy buddhistických mnichů a šintoistických kněží. Ačkoli byl jasný den a svěží vzduch, nad dolní částí města, kterou obývali obchodníci a řemeslníci, visel tenký pruh mračen. Dav asi pěti set lidí nevypadal na rozlehlé pláni zas tak veliký.

Několik jelínků, kterými byla Nara proslulá, si klestilo cestu mezi diváky a větřilo všude pamlsky.

„Ještě neskončili, že ne?“ poznamenal Hjógo.

„Ne,“ řekl Sukekuró. „Zdá se, že si udělali přestávku na oběd.“

„Tak i mniši musí jíst?“

Sukekuró se zasmál.

Dnešní událost byla směsicí různých představení. Větší města měla divadla, ale v Naře a menších městech se podívaná konala pod širým nebem. Kouzelníci, tanečníci, loutkoherci stejně jako lučištníci a šermíři vystupovali venku. Dnešní vystoupení ale nesloužila pouze k zábavě. Každoročně pořádali mniši z kláštera Hózóin klání, na kterém se rozhodovalo o tom, v jakém pořadí budou mniši v chrámu vedle sebe sedět. Jelikož vystupovali na veřejnosti, účastníci bojovali tvrdě a zápasy byly často velmi divoké a působivé. Před klášteřem Kófukudži visela cedule s oznámením, že klání se smí účastnit každý, kdo se věnuje bojovým uměním. Ale lidí mimo klášter, kteří se odvážili utkat s kopínky, bylo jen nepatrně.

„Pojďme se někam posadit a naobědvat,“ řekl Hjógo. „Vypadá to,

že máme spoustu času."

„Kde to bude nejlepším?" rozhlížel se Sukekuró kolem.

„Tady," zavolal Ušinósuke. „Můžete se posadit na tohle." Ukázal na rákosovou rohožku, kterou někde sebral, a rozložil ji na příjemném kopečku. Hjógo obdivoval chlapcovu vynalézavost a celkem se mu líbilo, jak mu Ušinósuke dokáže vždy ve všem pohotově vyhovět, i když nepovažoval úzkostlivou starostlivost za ideální vlastnost budoucího samuraje.

2

Když se posadili, Ušinósuke jim podal jejich jednoduché jídlo: hněténky z nehlazené rýže s nakládanými slívkami a nasládrou fazolovou pastou, to vše zabalené v suchých bambusových listech pro snadnější nošení na cestách.

„Ušinósuke," řekl Sukekuró, „běž za těmi mnichy a přines nám trochu čaje. Ale neříkej jim, pro koho ho chceš."

„Obtěžovali by nás případnými poklonami," dodal Hjógo, který si stáhl klobouk hluboko do obličeje. Sukekuróova tvář byla víc než z poloviny zakrytá velkým šátkem, jaký nosili mniši.

Jakmile Ušinósuke vstal, uslyšel jiného hochy, který byl asi padesát kroků od něho, jak si stěžuje: „Nechápu to. Ta rohožka byla přímo tady."

„Žapomeň na ni, Iori," řekl Gonnosuke. „Není to zas tak velká ztráta."

„Někdo ji musel sebrat. Kdo myslíte, že to mohl být?"

„Netrap se tím." Gonnosuke se posadil do trávy, vyndal si štětec a tuš a začal si poznamenávat do malého notesu dnešní výdaje. Tento zvyk nedávno převzal od Ioriho.

Iori byl v mnoha ohledech na svůj věk příliš dospělý, příliš upjatý. Dával bedlivý pozor na své osobní finance, nikdy nic nezahodil, dbal na svůj vzhled a byl vděčný za každou misku rýže, za každý krásný den. Byl jednoduše šetrivý a díval se svrchu na ty, kteří nebyli.

Opovrhoval každým, kdo si přivlastnil něčí majetek, i když to byla třeba jen laciná rohožka.

„Aha! Tamhle je," zavolal. „Vzali nám ji tamhleti muži. Hej, vy!"

Běžel směrem k nim, ale zastavil se několik kroků od nich, aby si rozmyslel, co jim řekne. Náhle stál tváří v tvář Ušinósukemu.

„Co chceš?" zaburácel Ušinósuke.

3

„Co asi tak myslíš, že chci?“ obořil se na něj Iori.

Ušinosuke se na něj díval s chladem, jaký vesničané chovají k cizím lidem, a řekl: „To ty jsi k nám přišel zničehonic!“

„Kdokoli sebere něčí věc, je zloděj!“

„Zloděj? A proč, ty mizero?“

„Ta rohožka je naše.“

„Rohožka? Našel jsem ji, jak se válí na zemi. To je všechno, co tě naštvalo?“

„Rohožka je pro poutníky důležitá,“ řekl nazlobeně Iori. „Chrání je před deštěm a můžou na ní spát. Dá se použít všelijak. Vrat' mi ji!“

„Můžeš ji zase mít zpátky, ale toho zloděje odvolej!“

„Nevím, proč bych se měl omlouvat, abych dostal to, co mi patří. Jestli mi ji nedáš, vezmu si ji sám!“

„To si zkus! Jsem Ušinosuke z Araki. Nemám v úmyslu se zdržovat se skřetem, jako jsi ty. Jsem žák samuraje.“

„To určitě!“ řekl Iori pohrdlivě a malinko vypnul hrud'. „Chvástáš se, jen když ti někdo stojí za zadkem. Kdybychom byli o samotě, tak by ses bojovat neodvážil.“

„To ti nedaruju!“

„Tak přijď později tamhle.“

„Kam?“

„K pagodě. Přijď ale sám.“

Rozdělili se. Ušinosuke šel pro čaj, a když dorazil zpátky s keramickou konvičkou, rohožka byla přesunuta.

Ušinosuke stál ve velkém kruhu dalších diváků a díval se ostře na Ioriho, který ho očima vyzýval na souboj. Iori mu pohled opětoval. Oba dva věřili, že zvítězí.

4

Hlučící dav si klestil cestu k zápasišti a vířil žlutá oblaka prachu. Ve středu kruhu stál mnich s dlouhým kopím. Jeden po druhém před něj předstupovali protivníci a vyzývali ho na souboj. A jeden za druhým byli sražení k zemi nebo odhazováni do vzduchu.

„Tak do toho, zbabělci,“ křičel, ale nakonec se už nikdo neodvážoval. „Pokud tu nikdo jiný není, tak odcházím. Jsou nějaké námitky proti tomu, abych byl já, Nankóbó, vyhlášen za vítěze?“ Po studiu u In'eie si vytvořil svůj vlastní styl a byl nyní hlavním sokem

Inšuna, který se dnes vymluvil kvůli nemoci. Nikdo nevěděl, jestli se obával Nankóbóa nebo zda se chtěl raději vyhnout konfliktu.

Když nikdo nepředstoupil, rozložitý mnich sklopil kopí do vodorovné polohy a prohlásil: „Nenajde se už žádný vyzývatel.”

„Počkejte,” zavolal jeden mnich a přiběhl před Nankóbóa. „Jsem Da'un, žák Inšuna. Vyzývám vás.”

„Do střehu.”

Muži se uklonili a odskočili od sebe. Obě kopí na sebe mířila tak dlouho, že byl znuděný dav nucen pobízet je k akci. Najednou pokřikování ustalo. Nankóbóovo kopí náhle zasáhlo Da'unovu hlavu, až se jeho tělo pomalu naklonilo na stranu, jako když se strašák kymácí ve větru, a sklátilo se na zem. Tři kopiníci k němu přiběhli, ne aby ho pomstili, ale proto, aby jeho tělo odtáhli pryč.

Nankóbó arogantně zakroužil rameny a obzíral dav.

„Zdá se, že je tu pár odvážlivců. Pokud ano, tak ať předstoupí.”

Jeden horský mnich vystoupil zpoza stanu, sundal si ze zad cestovní truhlici a zeptal se: „Je toto klání určeno jen pro mnichy z Hózóinu?”

„Ne,” jednohlasně odpověděli mniši z Hózóinu.

Mnich se uklonil. „V tom případě bych se o to pokusil. Může mi někdo zapůjčit dřevěný meč?”

5

Hjógo pohlédl na Sukekuróa a řekl mu: „Začíná to být zajímavé.”

„Máte pravdu.”

„Není pochyb o tom, jak to dopadne.”

„Nepředpokládám, že je zde nějaká šance, že by Nankóbó prohrál.”

„To jsem nemyslel. Myslím si, že Nankóbó nebude chtít bojovat. Pokud ano, tak prohraje.”

Sukekuró vypadal zmateně, ale nepožádal o vysvětlení.

Někdo podal horskému mnichovi dřevěný meč. Mnich přistoupil k Nankóbóovi, uklonil se a vyzval ho. Bylo mu asi čtyřicet, ale jeho tělo bylo pružné jako ocel, spíše než o asketickém sebetříznění v horách svědčilo o tvrdém výcviku na bitevním poli. Byl to muž, který už mnohokrát čelil smrti a byl duševně připraven ji kdykoli přijmout. Jeho způsob řeči byl mírný, jeho oči klidné.

Nankóbó byl sice arogantní, ale nebyl blázen. „Nepocházíte odsud?” zeptal se nesmyslně.

„Ne," odpověděl vyzývatel a znovu se uklonil.

„Počkejte chvíli." Nankóbó si jasně uvědomil dvě věci. Mnichova technika byla nejspíš lepší než jeho. Pravděpodobně by s ním prohrál. Nemálo slavných bojovníků, kteří byli poraženi u Sekigahary, se ještě potuluje v přestrojení za mnichy. Nic nenaznačovalo, kdo to ve skutečnosti je.

„Nemohu přijmout za soupeře toho, kdo není odsud," zavrtěl hlavou.

„Právě jsem si ověřil, že je to možné."

„Ostatní jsou možná pro, ale já s lidmi odjinud nezápasím. Když bojuji, není to proto, abych protivníka porazil. Je to náboženský akt, ve kterém prostřednictvím kopí cvičím svého ducha."

„Chápu," řekl mnich a pousmál se. Zdálo se, že má ještě co říct, ale zaváhal. Chvilku přemýšlel, a pak opustil zápasíště. Odevzdal dřevěný meč a odešel.

Nankóbó se nyní rozhodl raději odejít, aniž si všiml šepem pronášených poznámek, že zbaběle couvl. V doprovodu tří žáků vznešeně odkráčel jako vítězný generál.

„Co jsem ti říkal?" řekl Hjógo.

„Měl jste naprostou pravdu."

„Ten muž je bezpochyby jeden z těch, kteří se skrývají na hoře Kudo. Představ si namísto bílého hávu a šátku přílbu a zbroj. Zjistíš, že se díváš na jednoho z nejlepších šermířů několika posledních let."

Když se dav začal vytrácel, rozhlížel se Sukekuró, kde je Ušinósuke. Nenašel ho.

Dětinská pře

1

Ušinósuke na Ioriho znamení odběhl k pagodě, kde nyní stojí proti sobě a divoce na sebe hleděli.

„Nedávej mi vinu, když teď zemřeš," řekl Iori.

„Dost vychloubání," odpověděl mu Ušinósuke a sebral ze země klacek, aby mu posloužil jako zbraň.

Iori se vyřítil k útoku s mečem v pravé ruce. Ušinósuke před ním uskočil dozadu, Iori si pomyslel, že se ho bojí, a běžel přímo na něj. Ušinósuke nad něj vyskočil a kopl ho ze strany do hlavy. Iori se chytil rukou za hlavu a složil se na zem. Rychle se ale vzpamatoval a

postavil se na nohy. Oba chlapci na sebe mířili zdviženými zbraněmi.

Iori, který si nevzpomněl na to, co ho Musaši i Gonnosuke učili, že nejdůležitější je dívat se protivníkovi do očí, zaútočil se zavřenými očima. Ušinosuke nepatrně uhnul stranou a srazil ho klackem k zemi.

Iori zasténal a zůstal ležet s dřevěným mečem v ruce.

„Ha! Vyhrál jsem," křičel Ušinosuke. Pak si náhle uvědomil, že se Iori ani nepohnul. Dostal strach a utekl.

„Ne, nevyhrál!" zahulákal Gonnosuke, který chlapce zadržel rychlým úderem holí ze strany.

Ušinosuke se svalil na zem s bolestivým výkřikem, ale jen co mrkl na Gonnosukeho, byl zase na nohách a pádil pryč jako zajíc. Vzápětí vrazil rovnou do Sukekuróa.

„Ušinosuke! Co se tu děje?"

Ušinosuke se honem schoval za Sukekuróa, aby samuraj stál tváří v tvář Gonnosukemu.

2

Chvíli to vypadalo, že jejich střet je nevyhnutelný. Sukekuró položil ruku na meč a Gonnosuke pevně stiskl hůl.

„Mohl byste mi laskavě říct," zeptal se Sukekuró, „proč honíte toho kluka, jako byste ho chtěl zabít?"

„Než vám odpovím, dovolte mi otázku. Viděl jste, jak srazil tohoto hochu k zemi?"

„Patří k vám?"

„Ano. A tenhle tvoří váš doprovod?"

„Neoficiálně ano." Podíval se přísně na Ušinosukeho a zeptal se ho: „Proč jsi toho chlapce praštil a utekl? Řekni mi pravdu."

Než stačil Ušinosuke odpovědět, Iori zvedl hlavu a zvolal: „Byl to zápas." S bolestnou grimasou se posadil a řekl: „Měli jsme souboj a já jsem prohrál."

„Vyzvali jste se navzájem řádně na souboj a dohodli se, že budete bojovat až do konce?" zeptal se Gonnosuke. Jak se na oba střídavě díval, bylo v jeho očích vidět pobavení.

Ušinosuke velice zahanben řekl: „Nevěděl jsem, že to je jeho rohož, když jsem si ji bral."

Oba muži se na sebe usmáli s vědomím, že kdyby se neovládli, mohla by triviální dětinská pře skončit krveprolitím.

„Je mi to moc líto," řekl Sukekuró.

„Mně též. Doufám, že mi odpustíte."

„O nic nejde. Náš pán na nás čeká, musíme už jít."

Všichni prošli se smíchem branou. Gonnosuke a Iori se vydali doleva a Sukekuró s Ušinokem doprava.

Gonnosuke se náhle otočil a zeptal se: „Mohl bych se vás na něco zeptat? Pokud půjdeme přímo touto cestou, zavede nás do hradu Kojagjú?"

Sukekuró se vrátil zpět ke Gonnosukemu.

3

O chvíli později se k nim připojil také Hjógo, kterému Sukekuró sdělil, kdo ti dva jsou a jaký je účel jejich cesty.

Hjógo si chápavě povzdechl. „To je škoda. Kéž byste přijeli před třemi týdny, než odjela Ocú za Musašim do Eda."

„On ale není v Edu," řekl Gonnosuke. „Nikdo neví, kde je. Ani jeho nejbližší přátelé."

„Co si teď Ocú počne?" řekl Hjógo a litoval, že ji nepřivezl zpátky do Kojagjú.

Iori zadržoval slzy, chtěl být sám a pořádně se vyplakat. Cestou z kopce vypravoval bez ustání o setkání s Ocú. Tak to alespoň připadalo Gonnosukemu. Jakmile se rozhovor mužů stočil k událostem v Edu, zvolna se od nich vzdálil. Hjógo se zeptal Gonnosukeho na další informace o Musašim, o svém strýci a podrobnostech ohledně zmizení Ona Tadaakiho. Zdálo se, že jeho otázky a Gonnosukeho odpovědi neberou konce.

„Kam jdeš?" zeptal se Ioriho Ušinosuke, který šel za ním, a položil mu lítostivě ruku na rameno. „Ty pláčeš?"

„Samozřejmě že ne." Ale jak zatřásl hlavou, vyhrkly mu slzy.

„Hm... Víš, jak se vykopávají brambory?"

„Jistě."

„Tamhle nějaké jsou. Schválně, kdo nějakou vykope rychleji!"

Iori jeho výzvu přijal a začali kopat.

4

Toho dne bylo již dost pozdě, a protože si stále měli co vypravovat, Hjógo naléhal, aby Gonnosuke strávil pár dní na jejich hradě. Gonnosuke ale trval na tom, že by raději pokračoval v cestě.

Když se loučili, všimli si, že jsou oba chlapci zase pryč. Za chvíli na ně Sukekuró ukázal prstem a řekl: „Tamhle jsou. Vypadá to, jako by něco kopali.”

Iori a Ušinosuke byli zabráněni do práce, protože kvůli křehkým hlízám museli kopat opatrně do větší hloubky. Muže pobavila jejich zaujatost. Tiše se přiblížili za jejich záda a chvíli je pozorovali, než Ušinosuke vzhlédl a uviděl je. Nepatrně zalapal po dechu a Iori se otočil a ušklíbl. Oba pak zvýšili své úsilí.

„Mám ji,” zakřičel Ušinosuke. Vytáhl podlouhlou bramboru a položil ji na zem.

Iori měl celou paži až po rameno v zemi, načež Gonnosuke řekl netrpělivě: „Jestli toho hned nenecháš, půjdu sám.”

Iori si položil ruku za záda jako starý rolník a vstal. „Nedokážu to. Trvalo by mi to celý zbytek dne,” řekl.

Odevzdaně oprašoval hlínu z kimona.

„Nemůžeš dostat bramboru ven, i když jsi kopal tak hluboko?” zeptal se Ušinosuke. „Tak já ti ji vytáhnou.”

„Ne,” řekl Iori a odtáhl Ušinosukeho ruku. „Zlomila by se.” Jemně nahnul hlínu zpět do díry a upěchoval ji.

„Na shledanou,” zavolal Ušinosuke s bramborou v ruce. Když se na ni mimoděk podíval, všiml si, že je na špičce odlomená.

Hjógo to uviděl a řekl: „Prohrál jsi. Možná jsi vyhrál souboj, ale jsi vyřazen ze soutěže ve vykopávání brambor.”

Dainiči

1

I sakurové květy v Jošinu už vybledly a s uvadajícími květy bodláků nostalgicky připomínaly dobu před mnoha stoletími, kdy byla Nara hlavním městem. Na delší chůzi bylo trochu teplo, ale Gonnosuke ani Iori nebyli z cesty unaveni.

Iori zatahal Gonnosukeho za rukáv a ustaraně řekl: „Ten muž nás stále sleduje.”

Gonnosuke hleděl upřeně dopředu a řekl mu: „Předstírej, že ho nevidíš.”

„Je za námi od té doby, co jsme opustili Kófukudži.”

„Hm.”

„A byl také v tom hostinci, ve kterém jsme se stavovali.”

„Nedělej si s tím starosti. Nemáme nic cenného, co by nám ukradl."
„A co naše životy! Ty nic neznamenají?"
„Cha, cha. Svůj život si nechám pod zámkem. A ty?"
„Umím se o sebe postarat." Iori stiskl levičkou pochvu svého krátkého meče.

Gonnosuke věděl, že to je ten horský mnich, který předešlého dne vyzval Nankóbóa na souboj. Nedokázal však pochopit, proč jim jde v patách.

Iori se znovu otočil a řekl: „Už tam není."

Gonnosuke se podíval také. „Asi ho to přestalo bavit." Zhluboka se nadechl a dodal: „O moc líp se ale necítím."

Přenocovali té noci v jedné rolnické usedlosti a časně zrána dorazili do Amana v Kawači. Byla to vesnička s domky s nízkými střechami, za nimiž tekla horská bystřina s průzračnou vodou. Gonnosuke zde byl proto, aby umístil pamětní destičku své matky v klášteře Kongódži, kterému se říkalo také Ženská Kója. Nejprve chtěl najít ženu jménem Oan, kterou znal z dětství, aby čas od času zapálila před matčinou destičkou vonnou tyčinku. Pokud by ji nenašel, tak hodlal jít na horu Kója, kde byl hřbitov mocných a bohatých. Přesto doufal, že tam nebude muset jít, protože by si tam připadal jako žebrák.

Optal se na cestu manželky jednoho obchodníka, která mu pověděla, že Oan je manželkou lihovarníka jménem Tóroku a že jejich domek je čtvrtý zprava za chrámovou branou.

2

Když Gonnosuke prošel branou, přemýšlel, jestli ta žena věděla, co říká. Spatřil totiž ceduli s nápisem, že je zakázáno nosit sake a zapáchající zeleninu na posvátnou půdu. Jak by tam tedy mohl stát lihovar?

Večer mu tuto záhadu vysvětlil sám Tóroku, který je srdečně přivítal a byl ochoten promluvit s opatem o umístění pamětní destičky. Tóroku vyprávěl, že jednou Tojotomi Hidejoši ochutnal sake vyráběné pro potřeby chrámu a pochvaloval si ho. Mniši pak založili lihovar pro Hidejošiho a jiná knížata, která podporovala chrám. Po smrti Hidejošiho výroba upadla, ale chrám nepřestával zásobovat několik významných patronů.

Když se Gonnosuke a Iori dalšího rána probudili, Tóroku byl již

pryč. Vrátil se krátce po poledni a řekl, že vše zařídil.

Kláster Kongódži se rozkládal v údolí řeky Amano mezi nefritově zbarvenými horskými vrcholky. Gonnosuke, Iori a Tóroku za na chvílku zastavili na mostě směřujícím k hlavní bráně. Voda pod mostem unášela sakurové okvětní plátky. Gonnosuke narovnal ramena a zdálo se, že najednou celý zvažněl. Iori si upravil límec kimona.

Když přistupovali k hlavní síni, uvítal je vysoký, trochu silnější opat v obyčejném mnišském rouchu. Natržený slaměný klobouk a dlouhá hůl působily přirozeně.

„Je to ten muž, který chce vykonat obřad za klidné spočinutí své matky?“ zeptal se přátelsky.

„Ano,“ odpověděl Tóroku a vrhl se pokorně k zemi.

Gonnosuke očekával přísně vyhlížejícího mnicha ve zlaceném brokátu, a proto ho jeho pozdrav poněkud zarazil. Poklonil se a sledoval, jak opat scházel dolů z ochozu, nazul si velké špinavé slaměné sandály a zastavil se před nimi. S růžencem v ruce jim opat pokynul, aby ho následovali, a za ně se pak zařadil mladý mnich.

Prošli okolo Síně Jakušiho, buddhy léčitele, dále kolem refektáře, jednostupňové pagody s pokladnicí a mnišských cel. Když se dostali k Síně Dainičiho, buddhy světla, mladý mnich je předešel a promluvil k opatovi. Ten pokývl a mnich otevřel dveře velikým klíčem.

Společně vstoupili do rozlehlé síně a Gonnosuke s Iorim poklekli před mnišským pódiem. Nad nimi stála obrovská pozlacená socha buddhy Dainičiho, který byl společný všem esoterickým sektám.

3

Po nějaké chvíli se opat vynořil zpoza oltáře oděn v obřadnějším rouchu a usadil se na pódiu a začal recitovat sútru. Rázem se změnil ve váženého vysoce postaveného mnicha, jehož autorita byla očividná i z držení jeho ramen.

Gonnosuke obřadně tleskl rukama. Před očima mu stoupal slabý proužek dýmu, a jemu vytanul na mysli obraz průsmyku Šiodžiri, kde se utkal s Musašim. Jeho matka seděla stranou, vzpřímeně jako prkno, vypadala znepokojeně, stejně jako tenkrát, když zvolala ta slova, která jej tehdy zachránila.

„Matko,“ pomyslel si, „nemusíš se o mě v budoucnu bát. Musaši

svolil, že bude mým učitelem. A není daleko den, kdy budu schopen založit svoji vlastní školu. Se světem se může dít, co chce, ale já z cesty nesejdu. Ani nezapomenu na své synovské povinnosti..."

Když se Gonnosuke probral ze svého snění, zpěv súter ustal a opat byl pryč. Vedle něho seděl Iori jako omámený a jeho oči se nemohly odtrhnout od tváře Dainičiho, zázraku sochařské citlivosti, který vyřezal sám velký Unkei ve třináctém století.

„Proč tak zíráš, Iori?"

Aniž by chlapec pohnul očima, odpověděl: „To je moje sestra. Ten buddha vypadá jako moje sestra."

Gonnosuke vyprskl smíchy. „O čem to mluvíš? Nikdy jsi ji přeci neviděl. V každém případě nikdo z lidí by nemohl mít tolik soucitu a vyrovnanosti jako Dainiči."

Iori zatřásl rázně hlavou: „Viděl jsem ji. Blízko rezidence knížete Jagjúa v Edu. A mluvil jsem s ní. Tehdy jsem nevěděl, že je to moje sestra, ale teď když opat odříkával tu sútru, buddhova tvář se proměnila v její obličej. Vypadalo to, jako by mi něco říkala."

Vyšli ven a posadili se na ochoz, aby si uchovali kouzelné vidiny, které právě zakusili.

„Obřad byl sice za mou matku," řekl Gonnosuke zamyšleně, „ale dnešek patří stejně tak těm, kteří jsou naživu. Je těžké uvěřit, když tu sedíme, že existují války a krveprolití."

4

Kovová špička pagody s uchovávaným bohatstvím zářila v paprscích zapadajícího slunce jako drahokamy zdobený meč. Všechny ostatní budovy zakryl hluboký stín. Kamenné lampy lemovaly potemnělou pěšinu směřující nahoru na příkrý kopec k čajovému domku ve stylu doby Muromači a k malé hrobce.

U čajového domku stará mniška s bílým hedvábným šátkem přes hlavu zametala spolu se zaobleným, asi padesátiletým mužem spadané listí.

Mniška si oddechla a řekla: „Myslím, že je to lepší než předtím." Do této části chrámového komplexu chodilo jen málo lidí uklízet zimní nános listí a ptačí kostřičky.

„Musíte být unavená, matko," řekl ten muž. „Proč se neposadíte a na chvíli si neodpočinknete? Já to dodělám." Měl na sobě jednoduché bavlněné kimono, plášť bez rukávů, slaměné sandály a návleky se

vzorem sakurových květů. Měl u sebe krátký meč s nezdobeným jílcem ze žraločí kůže.

„Nejsem unavená," usmála se. „Ale co ty? Nejsi na to zvyklý. Nemáš rozpraskané ruce?" „Ne, to ne, ale mám na nich puchýře."

Žena se znovu zasmála a řekla: „Odneseš si alespoň domů hezkou vzpomínku." „To mi nevadí. Pročistil jsem si při tom mysl. Doufám, že to je znamení, že tato naše nepatrná dřina, kterou jsme vynaložili, potěšila bohy." „Vida, už se stmívá. Nechme zbytek na zítřejší ráno." Gonnosuke a Iori stáli u verandy. Kóecu a Mjóšú pomalu sestupovali pěšinou a drželi se za ruce. Když se přiblížili k Síni Dainičiho, oba sebou trhli a zavolali:

„Kdo je tam?" Mjóšú pak řekla: „Dnes byl krásný den, vidíte? Přišli jste si to tu prohlédnout?" Gonnosuke se uklonil a řekl: „Ne, nechal jsem odříkat za mou matku sútru." „Je hezké potkat mladé lidi, kteří jsou vděční svým rodičům." Mateřsky Ioriho pohlédla po hlavě. „Kóecu, zbyly ti ještě nějaké pšeničné koláčky?"

Pout' do minulosti

1

Kóecu vytáhl ze zánadří malý balíček a podal ho Iorimu: „Omlouvám se, že ti nabízím jenom zbytky."

„Gonnosuke, můžu si to vzít?" zeptal se Iori.

„Ano," odpověděl Gonnosuke a poděkoval za něj Kóecuovi.

„Podle toho, jak mluvíte, usuzuji, že jste přišli z východní části země," řekla Mjóšú. „Mohu se zeptat, kam máte namířeno?"

„Zdá se, že to je nekonečná pout' na věčné cestě. Já a tady tento chlapec jsme společnými žáky cesty meče."

„Vybrali jste si obtížnou cestu. Kdo je váš učitel?"

„Jmenuje se Mijamoto Musaši."

„Musaši? Neříkejte!" Mjóšú upřeně pohlížela do dálky, jako by tam viděla příjemnou vzpomínku.

„Kde je Musaši nyní?" zeptal se Kóecu. „Je to už tak dávno, co jsme ho viděli naposled."

Gonnosuke jim vyprávěl o Musašiho osudu v uplynulých několika letech. Kóecu během jeho povídání pokyvoval hlavou a usmíval se, jako kdyby říkal: „Přesně to bych od něj čekal."

Gonnosuke dokončil své vyprávění a zeptal se: „Mohu vědět, kdo

jste vy?"

„Ach, promiňte, že jsme se nepředstavili hned." Kóecu sebe a svou matku řádně představil. „Musaši u nás před několika lety nějakou dobu pobýval. Máme ho moc rádi, často na něj vzpomínáme." Vyprávěl Gonnosukemu o událostech, které se přihodily, když byl Musaši v Kjótu.

Gonnosuke věděl již dlouho, že Kóecu je proslulý brusič mečů, a docela nedávno se doslechl o jeho vztahu k Musašimu. Nikdy by jej ale nenapadlo, že potká tohoto bohatého měšťana, jak uklízí zanedbanou chrámovou zahradu. „Je zde hrob někoho vám blízkého?" zeptal se. „Nebo jste si sem jen tak vyšli?"

2

„Ne, nic tak lehkomyslného jako obyčejnou vycházku bychom nepodnikli," zvolal Kóecu. „Ne na tak svaté místo, jako je toto... Vyprávěli vám mnichové něco o historii kláštera Kongódži?"

„Ne."

„V tom případě mi dovolu, abych vám o něm trochu povyprávěl namísto mnichů. Berte ovšem na vědomí, že pouze opakuji to, co jsem slyšel."

Kóecu se odmlčel, pomalu se rozhlédl a řekl: „Dnes v noci je zrovna úplňk," a seznámil je s význačnými body - s hrobkou a budovami Mieidó a Kangecutei nad nimi, a potom s Taišidó, s šintoistickou svatyní, pagodou s chrámovým pokladem, refektářem a dvoupatrovou branou pod nimi.

„Podívejte se pozorně," řekl, nepochybně unesen půvabem opuštěné scenerie. „Ta borovice, ty kameny, každý strom, každé stéblo trávy tady připomínají neviditelnou stálost, půvabnou tradici naší země."

Pokračoval v podobném duchu a hlasem naplněným vážností hovořil o tom, jak ve čtrnáctém století během rozepře mezi Jižním a Severním dvorem byla tato hora útočištěm Jižního dvora. Jak princ Morinaga, známý též pod jménem Daitó, pořádal tajné schůzky s cílem svrhnout regenty z rodu Hódžó. Jak Kusunoki Masašige s dalšími věrnými bojovali s vojsky Severního dvora. Později se rod Ašikaga chopil moci a císař Gomurakami, jehož vyhnali z hory Otoka, byl nucen prchat z místa na místo. Nakonec se mu podařilo najít útočiště v tomto klášteře, kde po mnoho let žil životem

horského mnicha a musel si toho tolik vytrpět. V refektáři si zřídil sídlo vlády a pracoval neúnavně na tom, aby znovu získal císařská privilegia přivlastněná vojskem.

V době, kdy se excísaři Kógon, Kómjó a Sukó ze Severního dvora spolu s dvořany a samuraji vypravili do těchto míst, mnich Zen'e tklivě napsal: „Mnišské cely i jiné budovy byly srovnány se zemí. Ta ztráta se nedá popsat.”

Gonnosuke pokorně a uctivě naslouchal. Iori, naplněný úctou k vážnosti Kóecuova hlasu, nemohl odtrhnout oči od jeho tváře.

3

Kóecu se zhluboka nadechl a pokračoval: „Všechno tady jsou památky na ty časy. Hrobka je místem posledního odpočinku císaře Kógona. Od dob úpadku rodu Ašikaga není o nic náležitě pečováno. Proto jsme se s matkou rozhodli, že to tu jako výraz naší úcty dáme trochu do pořádku.”

Potěšen pozorností svých posluchačů hledal Kóecu vhodná slova, kterými by vyjádřil své niterné pocity.

„Během zemetání jsme našli kámen, do nějž asi ruka vojáka těch časů vyryla báseň. Stálo v ní:

*I kdyby válka
sto let trvala,
jaro se zas navrátí.
Žij s písní v srdci,
ó lide císařův.”*

„Pomyslete na tu statečnost a velikost ducha jednoho vojáka, který po několikaletých, možná desítky let trvajících bojích za císaře byl stále schopen se radovat a zpívat. Jsem přesvědčen, že to bylo díky duchu Masašigeho, který k němu promlouval. Ačkoli od té doby uplynuly stovky válečných let, toto místo zůstává památkou císařské důstojnosti. Neměli bychom být za to vděční?”

„Nevěděl jsem, že se zde odehrály tak slavné bitvy,” řekl Gonnosuke. „Snad mi odpustíte moji neznalost.”

„Jsem rád, že jsem měl příležitost se s vámi podělit o své skromné znalosti historie naší země.”

Čtveřice kráčela společně dolů z kopce. Za měsíčního svitu byly jejich stíny matné a přízračné.

Když míjeli refektář, Kóecu řekl: „Jsme zde již sedm dní. Zítřka

odjíždíme. Pokud uvidíte Musašiho, tak mu, prosím, řekněte, ať nás zas někdy navštíví."

Gonnosuke ho ujistil, že mu to vyřídí.

Mělká říčka, rychle proudící podél vnější chrámové zdi, byla přírodním příkopem, přes který vedl hliněný most.

Gonnosuke a Iori se na něj zrovna chystali vstoupit, když se ze stínu vynořila velká bílá postava s holí a vyřítla se proti Gonnosukeho zádům. Tomu se podařilo vyhnout útoku pohybem do strany, ale Iori byl z mostu sražen.

4

Proud v říčce byl silný, ale naštěstí bylo pod mostem mělko.

Muž se přes Gonnosukeho dostal až k cestě na druhé straně mostu. Otočil se a zaujal pevný postoj. Jeho nohy připomínaly kmeny stromů. Gonnosuke spatřil, že to byl ten mnich, který je od předešlého dne sledoval.

„Kdo jsi?" zařval Gonnosuke.

Mnich neodpověděl.

Gonnosuke nastavil hůl do útočné pozice a zařval: „Kdo jsi? Z jakého důvodu napadáš Musóa Gonnosukeho?"

Mnich jako by neslyšel. Jeho nohy vyčnívající z těžkých slaměných sandálů se hnuly vpřed jako rychlá stonožka, z očí mu sršely blesky.

Gonnosuke zavrčel a tiše zaklel. Jeho krátké těžké nohy také vyrazily dopředu, aby se s mužem utkal.

Mnichova hůl praskla na dva kusy. Jeden vyletěl do vzduchu a druhým mrštil mnich vši silou do Gonnosukeho tváře. Minul ji, ale zatímco se Gonnosuke pokoušel znovu získat ztracenou rovnováhu, jeho protivník vytasil meč a vyřítil se na most.

„Ty hajzle!" zařval Iori.

Mnich zalapal po dechu a zakryl si rukou obličej. Kamínky, které Iori hodil, ho zasáhly a jeden mu vletěl přímo do oka. Otočil se dokola a běžel k cestě.

„Stůj!" křičel Iori a šplhal nahoru na břeh s hrstí kamínek. „To nevádí," řekl Gonnosuke a položil Iorimu ruku na rameno. „Myslím, že dostal za vyučenou," rozplýval se spokojeně Iori a vyhodil kamínky proti měsíci.

5

Brzy poté, co se vrátili do Tórokuova domu a šli spát, nastala bouřka. Vítr burácel ve stromech a hrozil, že odnese z domu střechu. To ale nebylo jediné, kvůli čemu nemohli usnout.

Gonnosuke vleže bděl a přemýšlel o minulosti i současnosti. Přemítal, zda je teď svět opravdu lepší než v uplynulých letech. Nobunaga, Hidejoši a Iejasu si získali sympatie lidí stejně jako zákonné právo vládnout, přesto si kladl otázku, zda se ve skutečnosti nezapomnělo na pravého panovníka a zda lidé neuctívali falešné bohy? Doba Kamakura a Ašikaga se mu hnusila, popírala samotnou podstatu, na níž byla tato země postavena. Přesto i tenkrát následovali velcí válečníci jako Masašige, jeho syn a jejich stoupenci skutečný morální kodex válečníka. „Co se stalo s cestou samuraje?“ ptal se Gonnosuke sám sebe. Zdálo se, že nyní existuje stejně jako cesta měšťana a cesta rolníka jen pro dobro vojenského vládce.

Gonnosuke měl z usilovného přemýšlení příjemný hřejivý pocit po celém těle. Vrcholky Kawači, lesy kolem kláštera Kongódži a skučící bouřka se jakoby proměnily v živé bytosti a volaly ho k spánku.

Iori nemohl vypudit z hlavy neznámého mnicha. Myslel na strašidelnou bílou postavu ještě dlouho poté, co bouřka zesílila. Přetáhl si deku přes oči a konečně usnul hlubokým bezesným spánkem.

Když další den vyrazili na cestu, oblaka nad horami byla duhově zabarvená. Za vesnicí je vesele pozdravil jakýsi podomní obchodník, který se vynořil z ranní mlhy.

Provazy

1

Gonnosuke obchodníkovi odpovídal jen zběžně. Ani Iori nebyl příliš hovorný, protože byl stále ponořen do myšlenek, které mu minulou noc nedaly spát.

Muž se snažil navázat hovor. „Minulou noc jste přespali u Tórokua, vidíte? Znáám ho už několik let. Jsou to skvělí lidé, on i jeho žena.“

Gonnosuke pouze něco zamručel.

„Čas od času chodívám taky do hradu Kojagjú," řekl obchodník.

„Kimura Sukekuró mi prokázal hodně laskavosti."

Ozvalo se další zamručení.

„Vidím, že jste byli na Ženské Kóji. Předpokládám, že teď máte namířeno na samotnou horu Kója. Je na to akorát vhodná roční doba. Sníh je pryč a všechny cesty jsou upravené. Při přechodu přes průsmyky Amami a Kiimi nemusíte pospíchat, můžete zůstat přes noc třeba v Hašimotu nebo Kamuru..."

Mužovo vyptávání na plán jejich cesty vzbudilo v Gonnosukem podezření. „S čím obchodujete?" zeptal se.

„Prodávám pletené provazy," řekl muž a ukázal na malý ranec na zádech. „Provazy jsou vyrobené z hladce tkané bavlny. Tento způsob byl vynalezen teprve nedávno, ale rychle se rozšiřuje."

„Hm," poznamenal Gonnosuke.

„Tóroku mi velmi pomohl, když vyprávěl věřícím o mých provazech. Mimochodem, měl jsem v úmyslu u něj včera v noci přenocovat, ale řekl mi, že už dva hosty má. Byl jsem trochu zklamaný, protože když jsem u něho, tak mě vždy hostí svým výtečným sake." Zasmál se.

Gonnosuke se trochu uvolnil a začal se vyptávat na místa po cestě, protože podomní obchodník byl na zdejší venkově jako doma. A než došli k náhorní plošině Amami, jejich povídání se změnilo v přátelský hovor.

„Hej, Sugizó!"

Uviděli nějakého muže, jak za nimi kluše po cestě, aby je doběhl.

„Jak to, že jsi odešel beze mě? Čekal jsem na tebe ve vesnici Amano. Řekl jsi, že se pro mě stavíš."

„Promiň, Gensuke," řekl Sugizó. „Narazil jsem na tyto dva muže a zapovídali jsme se. Úplně jsem na tebe zapomněl." Zasmál se a podrbl se na hlavě.

Vyšlo najevo, že Gensuke, oděný podobně jako Sugizó, obchoduje také s provazy. Jak tak šli, obchodníci začali rozmlouvat o svých záležitostech. Když přicházeli k hluboké rokli, Sugizó se náhle zarazil a ukázal před sebe.

„Opatrně," řekl.

Gonnosuke se zastavil a podíval se do rokli, která mohla vzniknout během velkého zemětřesení před mnoha a mnoha lety.

„Něco není v pořádku?" zeptal se.

2

„Ta kláda se nedá bezpečně přejít. Podívejte, tamhle se několik podpěrných kamenů uvolnilo a sesulo dolů. Musíme to opravit, aby byla kláda pevněji usazená.“ Pak dodal: „Měli bychom to udělat pro všechny pocestné.“

Gonnosuke pozoroval, jak si dřepí na okraji rokle a začali pod kládu dávat kameny a hlínu. Jak tak přemýšlel o těchto zcestovalých obchodnících, kteří znali jak potíže na cestách, tak spousty lidí, nevycházel z údivu. Nebylo obvyklé, aby lidé jako oni pečovali o druhé tím, že by se obtěžovali s opravami lávky.

Iori nad tím nepřemýšlel. Učinili na něj hluboký dojem, pomáhal jim tedy sbírat kameny.

„To by mělo stačit,“ řekl Gensuke. Opřel se nohou o lávku, usoudil, že je dost pevná, a řekl Gonnosukemu: „Půjdu první.“ S rukama udržujícíma rovnováhu přeběhl rychle lávku na druhou stranu. Pak pokynul ostatním, ať ho následují.

Na Sugizóovu výzvu šel první Gonnosuke a těsně za ním Iori. Ještě nebyli ani v polovině, když leknutím vykřikli. Před nimi na ně Gensuke mířil kopím. Gonnosuke se ohlédl a spatřil, že Sugizó má rovněž kopí.

„Odkud se vzala ta kopí?“ pomyslel si Gonnosuke. Zaklel a kousl se vztekle do rtu. Uvažoval, do jak trapné situace se dostal.

„Gonnosuke, Gonnosuke...“ Iori se neobezřetně přimkl k bokům Gonnosukeho, který chlapce objal, na okamžik zavřel oči a svěřil svůj život vůli nebes.

„Vy parchanti!“

„Zmlkni!“ zařval mnich, který se objevil nad nimi na cestě za Gensukem. Jeho oko bylo oteklé a tmavé.

3

„Zůstaň v klidu,“ řekl Gonnosuke Iorimu konejšivým hlasem. Potom zařval: „Tak vy patříte k sobě! Dobrá, ale dejte si pozor, vy zloději! Narazili jste na špatnou oběť!“

Mnich se chladně zadíval na Gonnosukeho. „Víme, že nemáte nic, co by stálo za to ukrást. Pokud jste stejně tak hloupí, tak jste pěkně mizerní špehové.“

„Komu říkáte špehové?“

„Tokugawskej pse! Odhod' tu hůl a dej ruce za záda. A hlavně nic

nezkoušej!"

„Ach jo!" podíval se Gonnosuke, jako kdyby ho opouštěla chuť bojovat. „Podívejte, děláte chybu. Opravdu jsem přijel z Eda, ale nejsem špeh. Jmenuji se Musó Gonnosuke. Jsem samuraj na cestě za zdokonalením."

„Lži si, co chceš."

„Proč myslíte, že jsem špeh?"

„Naši přátelé na východě nám před časem sdělili, že máme hledat muže, který cestuje s mladým chlapcem. Poslal vás sem dolů kníže Hódžó z Awy, co?"

„Ne."

„Odhod' tu hůl a přístup blíž."

„Nikam s vámi nepůjdeme."

„Tak tady zemřete."

Gensuke a Sugizó je obklíčili zepředu i zezadu s namířenými kopími.

Aby Gonnosuke uchránil Ioriho před zraněním, plácl ho po zádech, a Iori s hlasitým výkřikem dopadl do křoví na dně strže.

Gonnosuke se s mocným výkřikem vyřítíl proti Sugizóovi.

4

Aby bylo kopí účinné, musí se jím dobře namířit a přesně načasovat útok. Sugizó natáhl paži, aby kopí vymrštil, ale propásl vhodný okamžik. Hlasitě zaskřehotal a špice zasvištěla vzduchem. Gonnosuke narazil do Sugizóa, který spadl na záda, a dopadl na něj. Když se Sugizó snažil vstát, Gonnosuke mu dal pravou pěstí ránu do obličeje. Sugizó vycenil zuby, ale vypadal směšně, protože jeho tvář už byla celá od krve. Gonnosuke vstal, odrazil se od Sugizóovy hlavy a dopadl až na konec lávky.

Nachystal si hůl a zařval: „Tak pojd'te, zbabělci!"

Ve stejné chvíli přes lávku přiletěly tři provazy, jeden zatěžkaný mečovou záštitou, další krátkým mečem v pochvě. Jeden provaz zatahl smyčku okolo Gonnosukeho paže, druhý okolo jeho nohou a třetí kolem krku. Ve chvílce se další provaz obtočil kolem jeho hole.

Gonnosuke se svíjel jako hmyz chycený do pavučiny, ale ne dlouho. Z lesa se vyřítilo šest mužů. Během chvilky ležel Gonnosuke bezmocně na zemi, svázaný pevněji než svazek slámy. Kromě onoho nevrlého mnicha byli všichni ustrojeni jako obchodníci s provazy.

„Nemáte koně?" zeptal se mnich. „Nechci se s ním vláčet celou cestu na horu Kudo."

„Nejspíš si budeme moct pronajmout koně ve vesnici Amami."

Jarní déšť

1

V temném, ponurém cedrovém lese zněly hlasy malých t'uhýků společně se zpěvem slavíků jako skvostné tóny mytického nebeského ptáka.

Dva muži sestupující z hory Kója, kde navštívili síně a pagody kláštera Kongóbudži a složili svou poklonu ve vnitřní svatyni, se zastavili na klenutém můstku spojujícím vnitřní a vnější chrámový okrsek.

„Nuinosuke," řekl zamyšleně starší muž. „Svět je vskutku křehký a nestálý, že?" Soudě podle jeho těžkého prostého pláště a kalhotové suknice se mohlo jednat o venkovského samuraje, nesměl by ovšem mít za pasem zastrčené meče tak vynikající kvality a mít za doprovod tak způsobného, vkusně upraveného společníka.

„Viděl jsi je, že?" pokračoval. „Hroby všech skvělých a proslulých generálů z nedávné doby, jako byli Oda Nobunaga, Akeči Micuhide, Išida Micunari, Kobajakawa Kingo. A tamhle ty kameny pokryté mechem označují hroby velkých bojovníků z rodů Minamoto a Taira."

„Přítel a nepřítel... všichni jsou zde společně."

„Zbyly zde po nich jen opuštěné kameny. Byla jména jako Uesugi a Takeda opravdu tak významná, nebo se jednalo o pouhý sen?"

„Připadá mi to zvláštní. Vypadá to, že svět, ve kterém žijeme, není skutečný."

„Myslíš? Nebo spíš toto místo není skutečné?"

„Hm. Kdo ví?"

„Kdo si myslíš, že tento můstek pojmenoval Mostem snů?"

„To je velmi trefný název."

„Myslím si, že sen je pravda, stejně jako probuzení je skutečností. Pokud by iluze neexistovala, svět by rovněž nemohl existovat. Samuraj, který zasvětil svůj život svému mistrovi, si nemůže ani na chvíli dovolit být nihilistou. Proto zen, který cvičím, je zen života. Je to zen zkaženého světa, zen pekla. Samuraj, který se chvěje při

pomyšlení na pomíjivost nebo opovrhuje světem, nemůže vykonávat své povinnosti... Ale dost už toho. Pojďme se vrátit do toho druhého světa."

Na svůj věk kráčet rychle a jeho krok byl jistý.

Když si všiml mnichů z kláštera Seigandži, zamračil se a zamumlal: „Proč to dělají?" Přespál v klášteře minulou noc a nyní se asi dvacet mladých mnichů seřadilo podél pěšiny a čekalo, aby se s ním rozloučili, přestože jim své sbohem řekl již ráno, aby se vyhnul podobné přehlídce.

Proběhl uličkou se zdvořilými pozdravy a spěchal dolů na cestu shlížející na směsici malých údolí známých pod společným jménem Kudžúkutani. Zklidnil se, až když znovu pocítil obyčejný svět. Byl si vědom své vlastní klamavé lidské mysli a vůně tohoto světa mu přinesla úlevu.

2

„Dobrý den, můžu vědět, jak se jmenujete?" Otázka je zasáhla jako střela, jakmile vyšli ze zatačky na cestě.

„A kdo jste vy?" zeptal se Nuinosuke.

Statný samuraj světlé pleti, který stál uprostřed cesty, zdvořile řekl: „Promiňte, jestli se mýlím, ale nejste Nagaoka Sado, vazal kníže Hosokawy Tadatošiho?"

„Ano, jsem Nagaoka. A kdo jste vy a jak jste věděl, že jsem v okolí?"

„Jmenuji se Daisuke. Jsem jediným synem Gessóa, který žije v ústraní na hoře Kudo."

Když Daisuke viděl, že mu to jméno nic neříká, dodal: „Můj otec se již dávno zřekl svého původního jména, ale až do bitvy u Sekigahary byl známý jako Sanada Saemonnosuke."

„Myslíte Sanadu Jukimuru?"

„Ano, pane." Zdálo se, že ho Sadovo vzezření překvapilo, a ostýchavě řekl: „Jeden mnich z kláštera Seigandži se zastavil dnes ráno v domku mého otce. Řekl, že jste přišel na krátkou návštěvu hory Kója. I když jsme slyšeli, že cestujete inkognito, otci by bylo líto, kdyby vás nepozval na šálek čaje."

„To je od něho velice milé," odpověděl Sado. Chvilku váhal, a pak řekl Nuinosukemu: „Co myslíš, mám přijmout?"

„Ano, pane," odpověděl Nuinosuke bez většího nadšení.

Daisuke řekl: „Je sice ještě dost brzy, ale můj otec by byl poctěn, kdybyste u nás strávil celou noc.“

Sado chvíli přemýšlel, zda je moudré přijmout pohostinnost od muže považovaného za nepřítele Tokugawů, pak ale přikývl a řekl: „O tom můžeme rozhodnout později, ale čaj s vaším otcem si vypiji rád. Máš něco proti, Nuinosuke?“

„Ne, pane.“

Nuinosuke vypadal trochu podrážděně, ale jak vyrazili po cestě dolů za Daisukem, vyměnil si se svým pánem několik chápavých pohledů.

Stoupali od vesnice na hoře Kudo ještě o něco výš až k sídlu, které bylo oddělené od ostatních domků. Obydlí bylo obklopeno plotem z pletené trávy zpevněným nízkou kamennou podezdívkou a budilo dojem opevněného domu nižšího venkovského vojenského velitele. Celkově ale opevnění působilo spíše svojí vytříbeností než vojenskou promyšleností.

„Otec je tamhle, u toho doškového stavení,“ řekl Daisuke, když procházeli branou.

3

Byl zde malý zeleninový záhon, který poskytoval dostatek cibule a jiné zeleniny na ranní a večerní polévku. Hlavní dům stál na útesu, blízko ochozu byl bambusový háj, nad kterým bylo vidět ještě další dva domy.

Nuinosuke poklekl na vnějším ochozu místnosti, kam byl uveden Sado.

Sado se posadil a poznamenal: „Je tu ticho.“

O chvíli později se objevila mladá žena, Daisukeho manželka, která tiše naservírovala čaj a odešla.

Zatímco Sado očekával svého hostitele, prohlédl si zahradu a údolí. Dole byla vesnice a v dálce městečko Kamuro. Na mechu, pokrývajícím přečnivající doškovou střechu, rozkvétaly drobné kvítky. Ucítit nezvykle příjemnou vůni modlitebních tyčinek. A ačkoli ji neviděl, slyšel říčku protékající bambusovým hájem.

Samotná místnost vzbuzovala pocit tlumené elegance, byla to tichá připomínka, že majitelem tohoto neokázalého obydlí je druhý syn Sanady Masajukiho, kdysi pána Uedského hradu s příjmem šesti milionů osmi set čtyřiceti tisíc litrů rýže ročně.

Podpěrné kůly a trámy byly úzké a strop nízký. Stěna za menším prostým výklenkem byla hrubě nahozená načervenalým jílem. Květinová výzdoba ve výklenku se skládala z jediné vykvetlé ratolesti hrušky v útlé žlutozelené keramické váze. Sado pomyslel na verš od básníka Po Tú-iho „Po hrušňové snítce stéká první jarní déšť“ a na lásku, která pojila čínského císaře k Jang Kuej-fej, jak je popsáno v *Písni o věčném žalu*. Připadalo mu, že slyší tichý nářek.

Jeho pohled se stočil k závěsnému svitku nad květinovou výzdobou. Velkými, prostými znaky na něm bylo napsáno „Hókoku Daimjódžin“, což bylo nové jméno Hidejošiho, když byl po své smrti povýšen na božstvo. Na jednom okraji svitku bylo připsáno menšími znaky, že dílo vytvořil Hidejošiho syn Hidejori v osmi letech. Sado měl pocit, že je nezdvořilý vůči Hidejošiho památce sedět ke svitku zády, a proto se pootočil trochu bokem. Když tak učinil, uvedomil si najednou, že ta příjemná vůně se nehnula z tyčinek, ale ze stěny a posuvných dveří, které ji musely vstřebat, když tam byla ráno a večer umístěna vonná tyčinka, aby očistila místnost k Hidejošiho uctění. Předpokládal, že se každý den jako obětina předkládalo také sake, jako u jiných šintoistických božstev.

„Tak přeci,“ pomyslel si, „Jukimura je oddán Hidejošimu, jak se o tom vypráví.“ Na co ale nemohl přijít, bylo, proč Jukimura ten svitek neschoval. Bylo o něm známé, že to je nepředvídatelný muž, který se skrývá a čeká na vhodný okamžik, aby se vrátil do středu státních záležitostí. Nebylo zapotřebí příliš velké fantazie, aby si představil, jak jeho hosté později tlumočí své dojmy tokugawské vládě.

Kroky se přiblížily k venkovní chodbě. Malý hubený muž, který vešel do místnosti, měl na sobě plášť bez rukávů a za pásem jen jeden krátký meč. Byl zosobněním skromnosti.

Jukimura poklekl a uklonil se k zemi: „Odpusťte, že jsem za vámi poslal svého syna a přerušil tak vaši cestu.“

4

Projev pokory nebyl Sadovi příjemný. Z právního hlediska se Jukimura vzdal svého společenského postavení. Byl nyní pouze samurajem bez pána, který přijal buddhistické jméno Denšin Gessó. Nicméně byl synem Sanady Masajukiho a jeho starší bratr Nobujuki byl kníže, který měl úzké kontakty s rodem Tokugawa. Sado byl jako pouhý vazal na daleko nižším místě společenského žebříčku.

„Neměl byste se mi takto klanět," řekl a pozdrav mu oplatil. „Je pro mne nesmírnou ctí a potěšením, že vás znovu potkávám. Jsem rád, že se těšíte dobrému zdraví."

„Zdá se, že vy také," odvětil uvolněně Jukimura, zatímco se Sado ukláněl. „Jsem rád, že se kníže Tadatoši navrátil bezpečně do Buzenu."

„Děkuji. Letos to jsou už tři roky, co kníže Júsai skončil. Můj pán proto usoudil, že nadešel čas návratu."

„Je to již tak dlouho?"

„Ano. Byl jsem osobně v Buzenu, ačkoli mě vůbec nenapadá, k čemu chce kníže Tadatoši takového starce, jako jsem já, využít. Jak jistě víte, sloužil jsem jeho otci i dědovi."

Když si odbyli všechny zdvořilosti a začali rozmlouvat o všem možném, Jukimura se zeptal: „Neviděl jste v poslední době našeho zenového mistra?"

„Ne, Gudóa jsem dlouho neviděl ani jsem o něm nic neslyšel. To mi připomíná, že jsem vás poprvé spatřil v jeho meditační místnosti. Tehdy jste byl ještě chlapec, byl jste tam spolu s otcem." Sado se usmál, když si vzpomněl na dobu, kdy byl pověřen dohledem nad stavbou Šunpo'inu, budovy, kterou rod Hosokawa věnoval klášteru Mjóšindži.

„Spousty rváčů chodily za Gudóem, aby zformoval jejich ducha," řekl Jukimura. „Všechny je přijal, bez rozdílu věku, staré i mladé, ať to byl kníže nebo potulný samuraj."

„Vlastně si myslím, že si oblíbil hlavně mladé samuraje bez pána," uvažoval Sado. „Říkával, že opravdový samuraj nehledá slávu ani zisk, nepodlézá mocným, nesnaží se využít politickou moc k vlastním účelům, nevynechává sebe z etického hodnocení. Má být snášenlivý jako plující oblaka, připraven jednat rychle jako déšť a docela spokojen se svojí chudobou. Nikdy neplánuje a nikdy nechová v mysli zášť."

„Vy si to vše pamatujete i po tolika letech?" zeptal se Jukimura.

Sado zlehka přikývl. „Trval také na tom, že nalézt opravdového samuraje je stejně těžké jako hledat perlu v širém moři. Pohřbené kosti bezpočtu samurajů, kteří obětovali své životy pro dobro země, přirovnal ke sloupům, které podpírají tento národ." Sado hleděl upřeně do Jukimurových očí. Zdálo se mu ale, že Jukimura nepostřehl narážku na své vlastní postavení.

„To mi připomíná jednoho potulného samuraje," poznamenal

Jukimura, „který tenkrát také stanul u Gudóa. Byl to mladík z Mimasaky jménem Mijamoto...”

5

„Mijamoto Musaši?”

„Ano, to je on, Musaši. Měl jsem z něho dojem, že to je muž nezlomného ducha, i když mu tenkrát bylo asi jenom dvacet let a jeho kimono bylo vždycky špinavé.”

„To musí být on.”

„Takže si ho pamatujete?”

„Ne, až donedávna, kdy jsem byl v Edu, jsem o něm neslyšel.”

„Stojí za pozornost. Gudó se zmínil, že jeho přístup k zenu je slibný, proto jsem ho nespustil z očí. Pak ale najednou zmizel. O rok nebo dva později jsem zaslechl, že dosáhl skvělého vítězství nad Jošiokovou školou. Pamatuji se, jak jsem si tehdy pomyslel, jaký výtečný odhad měl Gudó na lidi.”

„Já na něj narazil čirou náhodou. Byl v Šimóse a učil vesničany, jak se mají bránit proti lupičům. Později jim pomohl proměnit pás pustyň v rýžové pole.”

„Myslím, že by mohl být tím skutečným samurajem, kterého měl Gudó na mysli - perlu v širém moři.”

„Opravdu si to myslíte? Doporučil jsem ho knížeti Tadatošimu, ale obávám se, že jej bude těžké nalézt stejně jako perlu. Jedna věc je jistá. Pokud takovýto samuraj přijme oficiální postavení, tak to není kvůli příjmu. Bude ho zajímat, jak jeho práce odpovídá jeho ideálům. Možná že by Musaši dal přednost hoře Kudo před rodem Hosokawa.”

„Prosím?”

Sado zastřel svoji poznámku krátkým smíchem, jako by se jen přerekl.

„Děláte si jistě legraci,” řekl Jukimura. „V mé současné situaci si nemohu pořádně dovolit najmout ani sluhu, natož známého samuraje. Pochybuji, že by Musaši vůbec přišel, kdybych ho pozval.”

„Není třeba, abyste něco popíral,” řekl Sado. „Není tajemstvím, že rod Hosokawa je na straně Tokugawů. A každý ví, že vy jste opora Hidejoriho, na kterou nejvíc spoléhá. Když jsem viděl ten svitek ve výklenku, tak mě dojala vaše věrnost.”

6

Zdálo se, že to Jukimuru zneklidnilo. Řekl: „Ten svitek mi dala jistá osoba v Ósackém hradě místo památného portrétu Hidejošiho. Snažím se ho opatrovat. Ale Hidejoši je mrtev." Polkl a pokračoval. „Samozřejmě, časy se mění. Člověk nemusí být zasvěceným odborníkem, aby viděl, že Ósaka upadá, zatímco moc Tokugawů roste. Já ale nemám v povaze měnit svou oddanost a sloužit jinému pánu."

„Zajímalo by mě, zda lidé uvěří, že to je vše. Jestli mohu mluvit otevřeně, každý říká, že Hidejori a jeho matka vám poukazují každoročně velké částky a vy můžete pouhým mávnutím ruky shromáždit pět nebo šest tisíc samurajů."

Jukimura se odmítavě zasmál. „Na tom není ani slovo pravdy. Řeknu vám, Sado, není nic horšího než dovolit, aby si lidé o vás mysleli, že jste něčím víc než ve skutečnosti."

„Nemůžete je oklamat. Přišel jste k Hidejošimu, když jste byl mladý, a měl vás rád jako nikoho jiného. Slyšel jsem, že váš otec o vás údajně řekl, že jste Kusunoki Masašige nebo Kchung-ming naší doby."

„Uvádíte mě do rozpaků."

„Je to pravda?"

„Chci strávit zbytek života zde v tichosti, ve stínu hory Kója, kde Buddhův zákon přetrvává. Toť vše. Nejsem mužem vytříbeného ducha. Stačí mi, pokud mohu pečovat o svá políčka, žít, abych viděl vyrůstat svá vnoučata, mít na podzim vlastní pohankové nudle a na jaře čerstvou zeleninu. Kromě toho bych se rád dožil vysokého věku, daleko od válek a všech řečí o nich."

„To je opravdu všechno?" zeptal se Sado mírně.

„Klidně se mi smějte, ale většinu času trávím četbou textu Lao-c' a mistra Čuanga. Došel jsem k závěru, že život je radost. Jaký smysl má život bez radosti?"

„Ach tak," zvolal Sado. Nevěřil, že je to vše, ale předstíral, že mu už uvěřil.

Rozmlouvali ještě více než hodinu a popíjeli čerstvý čaj, který jim nalévala Daisukeho žena.

Nakonec Sado řekl: „Obávám se, že jsem se zdržel příliš dlouho a připravil vás o čas svým tlacháním. Nuinosuke, půjdeme?"

„Nespěchejte," řekl Jukimura. „Syn se ženou pro vás připravili

trochu nudlí. Skromné vesnické jídlo, ale rád bych vás pohostil. Pokud máte v plánu zůstat přes noc v Kamuru, máte spoustu času."

Daisuke se objevil právě včas, aby se zeptal otce, jestli už má podávat jídlo. Jukimura vstal a ukazoval cestu chodbou vedoucí do zadní části domu.

7

Když se posadili, Daisuke nabídl Sadovi hůlky a řekl: „Omlouvám se, že to není žádná delikatesa, přesto, prosím, ochutnejte."

Jeho žena, která nebyla zvyklá na cizí společnost, mu ostýchavě nabídla šálek sake, který Sado zdvořile odmítl. Daisuke a jeho žena ještě chvíli váhali, načež se omluvili a odebrali se pryč.

„Co je to za zvuk, co je teď slyšet?" zeptal se Sado. Znělo to jako tkalcovský stav, i když hlasitěji a trochu jinak.

„Myslíte tohle? To je dřevěné kolo na výrobu provazů. Je mi hanba přiznat, že jsem musel svoji rodinu a služebnictvo přimět plést provazy, které prodáváme, abychom si trochu přilepšili." Pak dodal: „Všichni jsme si na to už zvykli, ale je možné, že toho, kdo na to není zvyklý, to může obtěžovat. Příkážu, aby s tím přestali."

„Ne, to je v pořádku. Neobtěžuje mě to. Nerad bych vaši práci zdržoval."

Když Sado začal jíst, přemýšlel o jídle, z něhož lze někdy zjistit, jak se komu ve skutečnosti vede. Na nic ale nepřišel. Jukimura už nebyl oním mladým samurajem, kterého znal před lety. Připadalo mu, že drží své současné poměry v tajnosti.

Pak Sado přemítal o zvucích, které zlyšel - o hluku z kuchyně, o lidech, kteří přicházeli a odcházeli, a občasném cinkotu odpočítávaných mincí. Vyvlastnění lenní pánové nebyli zvyklí na těžkou fyzickou práci a dříve nebo později rozprodali všechny své poklady. Je možné, že Ósacký hrad už přestal být zdrojem financí. Přesto byla představa, že je Jukimura ve finanční tísní, podivně znepokojivá.

Byl si vědom toho, že jeho hostitel se může na základě útržků jejich rozhovoru pokusit udělat si obrázek o současném stavu rodu Hosokawa, ale nic tomu nenasyvědčovalo. Co ho ale nejvíce zarazilo při přemítání nad jejich setkáním, bylo to, že se ho Jukimura vůbec nezeptal na jeho návštěvu hory Kója. Sado by býval odpovídal bez váhání, protože nic neskrýval. Před mnoha lety byl Hosokawa Júsai

vyslán Hidejošim do kláštera Seigandži, pobyl tam docela dlouho. Zanechal tam po sobě několik knih, různých dokumentů a drobný osobní majetek. Sado si vše prohlédl, vytrídil a zařídil, aby to bylo navraceno Tadatošimu.

8

Nuinosuke, který se nehnul z vnějšího ochozu, se znepokojivě díval na zadní část domu. Vztahy mezi Edem a Ósakou byly dost napjaté. Proč Sado takto riskoval? Nuinosuke nepředpokládal, že je Sado v bezprostředním ohrožení, ale zaslechl, že kníže provincie Kii, Asano Nagaakira, měl příkaz horu Kudo přísně sledovat. Pokud by někdo z Asanových mužů podal zprávu, že Sado tajně navštívil Jukimuru, šógunát by začal rod Hosokawa podezřívát.

„Jdu pro něj," pomyslel si, když se náhle v zahradě prohnal vítr rozkvetlými forsytiemi a zlatým deštěm. Nakupila se černá mračna a začalo mrholit.

Pospíšil si dolů chodbou a oznámil: „Začíná pršet, pane. Pokud musíme vyrazit na cestu, tak bychom měli vyrazit raději teď."

Sado byl vděčný za příležitost uniknout a hned vstal. „Děkuji, Nuinosuke," řekl. „Rozhodně už musíme jít."

Jukimura na Sada nenaléhal, aby zůstal přes noc. Zavolal Daisukeho a jeho ženu a řekl: „Dejte hostům slaměné pláštěnky. A ty je, Daisuke, vyprovod' až do Kamura."

Když Sado u brány poděkoval Jukimurovi za jeho pohostinnost, dodal: „Jsem si jist, že se ještě uvidíme. Možná bude zase pršet nebo foukat silný vítr. Do té doby vám přeji pevné zdraví."

Jukimura se usmál a pokýval hlavou. „Ano, někdy příště..." pomyslel si. Na okamžik si každý z nich představil toho druhého na koni s kopím v ruce. Ale teď zde byl jen uklánějící se hostitel uprostřed padajících meruňkových okvětních plátků a odcházející, deštěm zmáčený host ve slaměné pláštěnce.

Když už šli dolů po cestě, Daisuke řekl: „Nebude moc pršet. V tuto roční dobu tu bývají podobné přepřšky každý den."

Přesto oblaka nad údolím Sendžó a vrcholem hory Kója vypadala hrozivě. Bezděčně přidali do kroku.

9

Když přišli do Kamura, uvítal je pohled na pevně spoutaného muže

přehozeného přes koňský hřbet mezi svazky roští. Koně vedl bíle oděný mnich, který zavolal na Daisukeho jménem a běžel k němu. Daisuke předstíral, že ho neslyšel.

„Někdo vás volá," řekl Sado a vyměnil si pohled s Nuinosukem.

Daisuke, který si ho teď už musel všimnout, řekl: „Ach, Rinšóbó. Promiň, neviděl jsem tě."

„Přijel jsem rovnou z průsmyku Kiimi," řekl mnich hlasitě a vzrušeně. „Toho chlapa z Eda, co jsme na něj měli číhat, jsem zahlédl v Naře. Vzepřel se nám, ale zajali jsme ho živého. Nyní ho odvedeme ke Gessóovi a přinutíme ho mluvit. Zjistíme..."

„O čem to mluvíš?" vpadl mu do řeči Daisuke.

„O tom chlapovi na koni. Je to špeh z Eda."

„Nemůžeš konečně zavřít zobák, pitomče!" vyprskl Daisuke. „Znáš tohoto muže, který je tu se mnou? Je to Nagaoka Sado, přední vazal rodu Hosokawa. Máme vzácnou příležitost se s ním vidět, nedovolím, abys nás obtěžoval svými hloupými vtipy."

Rinšóbó se na oba poutníky podíval a nedokázal skrýt svůj úlek. Neovládl se a vyhrkl: „Z rodu Hosokawa?"

Sado a Nuinosuke se snažili vypadat klidně a lhostejně, ale vítr pozdvihl jejich kapuce, které se zatřepotaly ve vzduchu jako křídla jeřábů, a jejich snaha vyšla téměř naprázdno.

„Proč?" zeptal se potichu Rinšóbó.

Daisuke ho odvedl stranou a něco mu šeptal. Když se obrátil ke svým hostům, Sado řekl: „Proč se nyní raději nevrátíte? Nerad bych vám přiděloval další potíže."

Daisuke je pozoroval, dokud nezmizeli z dohledu, a potom se obořil na mnicha: „Copak ti přeskočilo? Nevíš, že máš otevřít oči, dřív než otevřeš ústa? To mého otce moc nepotěší, až se to dozví."

„Ano, pane. Je mi to líto. Nevěděl jsem."

Měl na sobě sice mnišské roucho, ale mnich to nebyl. Byl to Toriumi Benzó, jeden z předních vazalů Jukimury.

Přístav

1

„Asi jsem se zbláznil," pomyslel si Iori.

Náhle pocítil chlad. Hleděl do kaluže a poznal svoji tvář. Oddech si. Byl osamocený a neměl nikoho, ke komu by se vrátil. Nebyl si ani

jistý, že je vůbec naživu.

Byl ještě v šoku. Vzhlédl k nebi a volal: „Tak pojď!“ Nebo zíral k zemi a sprostě nadával.

„Gonnosuke!“ volal. „Gonnosuke!... Gonnosuke!“

Měl pocit, že nemůže přestat. Musel jeho jméno křičet stále dokola. Našel nějaké Gonnosukeho věci, jak se válejí na zemi, a byl přesvědčen, že je mrtev.

Uplynul den a noc. Chodil jako zmámený, ani si neuvědomoval, jak moc je unavený. Nohy, ruce i hlavu měl od krve a jeho kimono bylo hodně potrhané.

Když se probral na dně strže, nemohl si vzpomenout na uplynulých několik dní. Nenapadlo ho vrátit se do kláštera Kongódži nebo do Kojagjú.

Jeho pozornost uchvátily lesknoucí se barvy duhy - byl to bažant. Ucítil ve vzduchu vůni divokých vistárií a posadil se. Jak se snažil pochopit svou situaci, jeho mysl ovládly úvahy o slunci. Představoval si, že je všude - nad oblaky, mezi vrcholky hor, v údolí. Klekl si, sepal ruce, zavřel oči a začal se modlit. Když o pár chvil později oči otevřel, první, co uviděl, byl třpyt modře zamženého oceánu v průzoru mezi horami.

„Chlapče,“ řekl mu mateřsky znějící hlas, „jsi v pořádku?“

„Hm?“ trhl sebou Iori a podíval se vpadlýma očima na dvě ženy, které na něj zvědavě hleděly.

„Co myslíš, že mu je, mami?“ zeptala se mladší, zatímco si ho s odporem prohlížela.

Starší žena vypadala zmateně. Přistoupila k Iorimu, a když uviděla krev na jeho šatech, svraстила čelo. „Nebolí ty rány?“ zeptala se. Iori zavrtěl hlavou. Otočila se k dceři a pověděla: „Zdá se, že rozumí, co říkám.“

2

Zeptaly se ho na jméno, kde se tu vzal, kde se narodil, co zde vlastně dělá a ke komu se modlí. Postupně, jak hledal odpovědi na jejich otázky, se mu paměť navracela zpět. Dcera jménem Ocuru nyní daleko soucitněji řekla: „Pojďme ho vzít s sebou zpátky do Sakai. Mohl by nám pomoci v obchodě. Má na to akorát věk.“

„To je dobrý nápad,“ řekla její matka Osei. „Ale půjde s námi?“

„On půjde... Že půjdeš?“

Iori přikývl a řekl: „Hm.“

„Tak tedy pojď, ale musíš nám vzít naše zavazadla.“

„Hm.“

Iori vzal na vědomí jejich poznámky zamručením, ale jinak cestou z hor a na silnici do Kišiwady nic neříkal. Až mezi lidmi znovu promluvil.

„Kde žijete?“ zeptal se.

„Ve městě Sakai.“

„Je to někde tady?“

„Ne, kousek u Ósaky.“

„A kde je Ósaka?“

„Pojedeme do Sakai lodí. Uvidíš sám.“

„Opravdu! Lodí?“ Ta vidina ho vzrušovala. Rozpovídal se na hodnou chvíli, jak se plavil na několika přívozech z Eda do Jamata. Ale na oceán, přestože nebyl daleko od jeho rodiště v Simóse, se ještě nikdy lodí nevypravil.

„Tak to se musíš určitě moc těšit,“ řekla Ocuru. „Nesmíš ale říkat mojí matce panímámo. Když na ni budeš mluvit, tak jí říkej paní.“

„Hm.“

„A neodpovídej na všechno tím svým hm. Říkej ano, paní.“

„Ano, paní.“

„To je lepší. Když s námi zůstaneš a budeš tvrdě pracovat, můžeš se u nás stát příručím.“

„A co vlastně vaše rodina dělá?“

„Můj otec zprostředkovává námořní dopravu.“

„Co to znamená?“

„Je to obchodník. Vlastní mnoho lodí, které brázdí moře po celém západním Japonsku.“

„Aha, takže jen obyčejný obchodník?“ ohrnul Iori nos.

3

„Obyčejný obchodník? Co si o sobě myslíš...“ pobouřila se dívka. Matka Ioriho hulvátství přehlížela, ale dívka byla rozhořčena. Pak váhavě řekla: „Předpokládám, že jsi asi nikdy neviděl jiné obchodníky než prodavače cukrovinek nebo látek.“ Dmula se pýchou obchodníků z oblasti Kansai, když ho zpravila o tom, že její otec vlastní v Sakai tři rozlehlé sklady a několik desítek lodí. Vysvětlila mu, že mají pobočky v Šimonoseki, Marukame a Šikamě a že jejich

služby pro rod Hosokawa v Kokuře jsou tak neocenitelné, že loď jejího otce obdržely status oficiálních plavidel.

„A navíc," pokračovala, „má dovoleno užívat rodové jméno a nosit dva meče, jako nosí samurajové. Každý v západním Honšú a na Kjúšú zná jméno Kobajaši Tarózaemon z Šimonoseki. V době válek knížata Šimazu a Hosokawa lodě potřebují, takže můj otec je vlastně stejně důležitý jako generál."

„Nechtěl jsem vás rozhněvat," řekl Iori.

Obě ženy se zasmály.

„Nehněvám se," řekla Ocuru. „Ale co kluk jako ty může vědět o světě?"

„Omlouvám se."

Když zabočili za roh, přivítal je závan slaneho vzduchu. Ocuru ukázala na loď zakotvenou u kišiwadského břehu. Byla schopna pojmout až devadesát tisíc litrů rýže a momentálně byla plně naložena místními výrobky.

„To je ta loď, která nás vezme domů," řekla hrdě.

Kapitán lodi a pár Kobajašiho zmocněnců vyšli z přístavní čajovny, aby je uvítali.

„Měly jste příjemnou cestu?" zeptal se kapitán. „Je mi líto, že vám musím oznámit, že jsme velice těžce naloženi, takže jsem pro vás nemohl vyčlenit příliš volného prostoru. Půjdem na palubu?"

Dovedl je na zád' paluby, kde bylo místo oddělené závěsy. Rozprostřeli červený koberec a elegantní lakované nádobí v momojamském stylu obsahovalo dostatek jídla a sake. Iori měl pocit, jako by vstoupil do malého, dobře zařízeného pokoje v paláci nějakého knížete.

4

Loď dorazila do Sakai večer po bezstarostné plavbě vzhůru Ósackým zálivem. Pasažéři šli přímo do podniku Kobajaši, který stál průčelím k molu, a zde je přivítal správce jménem Sahei společně s velkou skupinou pomocníků, kteří se shromáždili u prostorného vchodu.

Když Osei vcházela do domu, otočila se a řekla: „Saheii, postaráte se, prosím, o toho chlapce?"

„Myslíte toho špinavého uličníka, co právě vystoupil z lodi?"

„Ano. Vypadá chápavě, takže byste neměl mít problémy ho zaučit

do práce... A udělejte něco s jeho šaty. Možná má vši. Dohlédněte, ať se pořádně umyje, a dejte mu nové kimono. Pak si může jít lehnout."

Iori neviděl paní domu ani její dceru dalších několik dní. Kancelář odděloval od obytných prostor vzadu poloviční závěs. Byl jako zeď. Bez zvláštního povolení se ani Sahei neodvážil jít za něj.

Iorimu vyhradili v obchodě jeden kout, místnost, ve které měl spát, a i když byl vděčný, že ho zachránili, brzy byl se svým novým způsobem života nespokojen.

Kosmopolitní atmosféra, ve které se ocitl, měla jisté kouzlo. Zíral na cizokrajné novoty, které vídal na ulicích, na lodě v přístavu a na známky prosperity viditelné ve způsobu života zdejších lidí. Bylo to však pořád samé: „Hej, chlapče! Udělej tohle!... Udělej tamhleto!" Od nejnižšího příručího až po správce ho všichni honili po obchodě jako psa způsobem, který ani trochu nepřipomínal to, jak se chovali k členům domácnosti nebo k zákazníkům. To se hned změnili v podlézavé patolízaly. A od rána do noci se bavili jen o penězích a dalších penězích. Když ne o nich, tak jen o práci a zase o práci.

„A to si říkají lidské bytosti!" myslel si Iori. Stýskalo se mu po modrém nebi a vůni horké trávy pod sluncem. Mnohokrát už se rozhodl, že uteče.

5

Stesk byl nejsilnější, když si vzpomněl na to, jak Musaši mluvil o opravdovém posilování ducha. Vybavovala se mu Musašiho tvář, také tvář zesnulého Gonnosukeho. A tvář Ocu.

Vše se vyhrtilo jednoho dne, když Sahei zavolal: „Io! Io, kde jsi?"

Když nedostal odpověď, vstal a došel k černě nalakovanému dřevěnému trámu, který tvořil práh obchodu. „Ty tam, ty novejš," křičel. „Proč nepřijdeš, když tě volám?"

Iori právě zametal cestičku mezi obchodem a skladištěm. Zvedl hlavu a zeptal se: „Vy jste mě volal?"

„Vy jste mě volal, pane!"

„Ach tak."

„Ach tak, pane!"

„Ano, pane."

„Copak nemáš uši? Proč mi neodpovíš?"

„Slyšel jsem vás říkat Io. Jak mám ale vědět, že tím myslíte mě. Já

se jmenuji Iori... Pane."

„Jo stačí. A další věc. Už jednou jsem ti říkal, abys přestal nosit ten meč."

„Ano, pane."

„Dej mi ho."

Iori na okamžik zaváhal a potom řekl: „Je to památka na mého otce. Nemohu ho dát pryč."

„Spratku jeden! Dej ho sem!"

„Stejně nechci být obchodníkem."

„Kdyby nebylo obchodníků, celý svět by se zhroutil," řekl Sahei důrazně. „Kdo by dovážel zboží z cizích zemí? Nobunaga a Hidejoši byli sice velcí muži, ale nikdy by nepostavili všechny ty velké hrady, Azuči, Džuraku a Fušimi, bez pomoci obchodníků. Jen se podívej na lidi tady v Sakai - z jižních zemí, z Luzonu, Fučou, Siamenu. Všichni provozují obchod ve velkém."

„To vím."

„Jak bys to mohl vědět?"

„Každý může vidět ty velké tkalcovské domy v Ajamači, Kinumači a Nišikimači, a nahoře na kopci podnik Ruzon'ja, ten vypadá skoro jako hrad. Jsou tu celé ulice skladišť a panských sídel, která patří bohatým obchodníkům. Víím, že paní Osei a Ocuro jsou na tenhle podnik hrdé, ale ve srovnání s těmito centry neznamená nic."

„Co si to dovoluješ, ty hajzlíku!"

Než stačil Sahei vyjít z předsíně, Iori upustil koště a utekl.

6

Sahei zavolal několik přístavních dělníků a přikázal jim, aby ho chytili.

Když dověkli Ioriho zpět, Sahei zuřil. „Co mám s takovým klukem dělat? Odmlouvá a dělá si z nás legraci. Pořádně ho dnes potrestejte." Na cestě zpátky do obchodu dodal: „A seberte mu ten meč."

Odstranili jeho nebezpečnou zbraň a svázali mu ruce za zády. Když připevnili provaz k velké bedně s nákladem, vypadal Iori jako opice na řetízku.

„Chvilku zůstaneš takhle," posmíval se mu jeden z nich. „Ať z tebe lidé mají legraci." Ostatní vybuchli smíchem a vrátili se do práce.

Neexistovalo nic, co by mohlo Ioriho dopálit víc než toto. Musaši a

Gonnosuke ho často kárali, aby nedělal nic, za co by se mohl stydět.

Nejdříve zkusil prosit, pak slíbil, že se polepší. Když to nezabralo, začal s urážkami.

„Správce je blbec - debilní kretén! Odvažte mě a vraťte mi můj meč! V tomhle domě už nezůstanu.“

Sahei vyšel ven a zakřičel: „Sklapni už!“ Pak se pokusil dát Iorimu do pusy roubík, Iori ho ale kousl do prstu, tak to raději vzdal a nechal dělníky, aby to udělali za něj.

Iori svými pouty škubal a cloumal všemi směry. Už tak byl stresován tím, že ho ukazovali na veřejnosti, a když se kousek od něj vymočil kůň a zpěněná tekutina tekla k jeho chodidlům, propukl v pláč.

7

Když jeho pláč pomalu ustával, uviděl něco, co jej téměř zbavilo vědomí. Za koněm se objevila mladá žena, hlavu si před slunečním žářem chránila širokým lakovaným kloboukem. Kimono z juty měla malinko vykasané, aby se jí lépe cestovalo, a v ruce držela bambusovou hůl.

Marně se na ni snažil zavolat. Jak natahoval krk a pokoušel se na sebe upozornit, vypětím se skoro zalkl. Oči měl suché, ale ramena se mu třásla vzlykotem. Bylo to k zbláznění, Ocu byla tak blízko. Kam asi míří? A proč opustila Edo?

Později toho dne, když u mola zakotvila loď, začalo být v podniku rušno a kolem procházelo stále více lidí.

„Saheii, co ten chlapec dělá tam venku, přivázaný jako cvičený medvěd u kůlu? Je kruté ho tam takhle nechávat. Navíc je to špatné pro obchod.“ Muž, který volal do obchodu, byl bratrancem Tarózaemona. Obvykle mu říkali Nanban'ja, tedy jménem obchodu, v němž pracoval. Černé dolíčky dodávaly hněvu v jeho tváři na zlověstnosti. Přes svůj vzhled byl přátelským člověkem a dával Iorimu často sladkosti. „Nejde o to, že ho trestáte,“ pokračoval. „Váš problém je, že to děláte venku na ulici. Je to špatné pro celý rod Kobajaši. Odvažte ho.“

„Ano, pane.“ Sahei ihned poslechl a zasypal Nanban'ju detailním výčtem toho, jaký je Iori darebák.

„Jestli si s ním nevíte rady,“ řekl Nanban'ja, „vezmu ho s sebou domů. Dnes si o tom promluvíím s Osei.“

Správce obávající se důsledků, které by mohly nastat, až paní domu uslyší, co se dnes přihodilo, měl najednou touhu si Ioriho udobřit. Iori však s ním po zbytek dne nechtěl mít nic společného.

Cestou z práce se toho večera Nanban'ja zastavil v Ioriho koutě kanceláře. Trochu opilý a v povznesené náladě řekl: „No, tak se mnou nakonec přeci jen nepůjdeš. Ženy o tom nechtěly ani slyšet. Che!”

Jeho rozhovor s Osei a Ocuru měl však jeden užitečný dopad. Hned další den začal Iori chodit do chrámové školy v sousedství. Měl dovoleno nosit svůj meč do školy, a ani Sahei, ani ostatní už mu nedělali potíže.

Stále však nedošel klidu. Když byl v obchodě, jeho oči často zabloudily k ulici.

Pokaždé, když kolem prošla mladá žena, která jen vzdáleně připomínala Ocu, okamžitě mu zčervenala tvář. Někdy vyběhl ven, aby se mohl lépe podívat.

Vařící voda

1

Jednoho rána začátkem devátého měsíce začal z Kjóta po řece Jodo nákladní člun přivážet ohromné množství beden a košů. Kolem poledne byly bedny a koše naskládány do výšky před obchodem. Popisky svědčily o tom, že se jedná o majetek samuraje z rodu Hosokawa. Samurajové, kteří náklad doprovázeli, byli v Kjótu s podobným úkolem, jaký přivedl Sada na horu Kója - postarat se o pozůstalost Hosokawy Júsaie. Nyní se posadili, popíjeli ječný čaj a ovívali se, někteří v obchodě, jiní venku před domem.

Když Iori na cestě ze školy došel na ulici, kde byl jejich obchod, náhle se zastavil a zbledl.

Kodžiró, usazený na vršku velkého koše v místnosti, právě říkal Saheiovi: „Je tu moc velké vedro. Nezakotvila už naše loď?”

Sahei vzhlédl od seznamu pasažérů, který držel v ruce, a ukázal k molu. „Vaše loď je *Tacumimaru*. Je přímo tamhle. Jak vidíte, ještě s nakládáním nejsme hotoví, vaše místa na palubě ještě nejsou připravena. Je mi líto.”

„Mnohem raději bych čekal na palubě. Určitě tam bude chladněji.”

„Ano, pane. Půjdu a podívám se, jak se věci mají.” Aniž si stačil

setřít pot z čela, vyběhl spěšně na ulici, kde spatřil Ioriho.

„Io, co tam postáváš? Vypadáš, jako kdybys spolkl tyč. Jdi a obsluž zákazníky. Dej jim, cokoli si budou přát. Ječný čaj, studenou vodu, horkou vodu.“

Iori šel do boudy u vstupu do uličky vedle skladiště, kde se vařila v konvici voda. Ale místo toho, aby se ujal své práce, zůstal zírat na Kodžiróa.

Nyní mu většinou říkali Ganrjú, toto učenecky znějící jméno se zdálo vhodnější pro jeho současný věk a postavení. Byl mohutnější než dříve. Měl plnější tváře a jeho kdysi pronikavé oči vypadaly klidněji, vyrovnaněji. Už tolik nezneužíval svůj ostrý jazyk, který v minulosti způsobil tolik příkoří. Důstojnost jeho meče se stala součástí jeho osobnosti.

To mělo odraz v tom, že byl postupně přijímán ostatními samuraji. Nejenže o něm mluvili s uznáním, ale skutečně ho respektovali.

2

Zpocený Sahei se vrátil z lodi, znovu se omluvil za dlouhé čekání a ohlásil: „Místa uprostřed lodi ještě nejsou připravena, ale na přídí už ano.“ To znamenalo, že pěšáci a nižší samurajové mohli vstoupit na palubu. Sebrali si svá zavazadla a odešli ve skupině. Zůstali jenom Kodžiró a sedm starších mužů, všichni významní hosokawští úředníci.

„Sado ještě nedorazil?“ řekl Kodžiró.

„Ne, ale měl by tu být každou chvíli.“

„Slunce bude za chvíli na západě,“ řekl Sahei Kodžiróovi. „Bude lepší se přesunout dovnitř.“

„Ty mouchy jsou děsné,“ stěžoval si Kodžiró. „A mám žízeň. Mohl bych dostat ještě jeden šálek čaje?“

„Hned to bude, pane.“ Aniž by vstal, Sahei zakřičel do přístřešku, kde se vařila voda. „Io, co tam děláš? Přines našim hostům čaj!“ Rychle se zase vrátil ke své práci, ale když si uvědomil, že Iori neodpovídá, zopakoval svůj příkaz. A pak viděl chlapce, jak pomalu přichází s několika šálky čaje na podnose.

Iori nabídl čaj každému ze samurajů, a pokaždé se zdvořile uklonil. Když stál před Kodžiróem s posledními dvěma šálky, řekl: „Prosím, tady je čaj.“

Kodžiró bezmyšlenkovitě natáhl ruku, ale rychle ji stáhl zpět.

3

Nikoli kvůli tomu, že čaj byl vařící, nýbrž poté, co se jeho oči setkaly s Ioriho pohledem. Překvapeně zvolal: „Cože? Ty jsi přeci...”

S úšklebkem Iori řekl: „Ano, naposledy jsem měl tu smůlu na vás narazit v Musašinu.”

„Cože?” zaskřehotal Kodžiró tónem, který se vůbec neslučoval s jeho současným postavením.

Chystal se ještě něco říct, když Iori zakřičel: „Vida, tak si mě pamatujete?” a hodil mu podnos do obličeje.

„Ty...” vykřikl Kodžiró a chytil chlapce za zápěstí. Ačkoliv ho podnos minul, trochu horkého čaje jej zasáhlo do levého oka. Zbytek čaje se mu vylil na hrud' a do klína. Podnos skončil na sloupu v rohu místnosti.

„Ty spratku!” zakřičel Kodžiró. Mrštil Iorim o zem a přitlačil ho nohou. „Správce,” křičel vztekle. „Tenhle mizera pracuje u vás, vidíte? Pojd'te si pro něho, ať neuteče. Je to sice jenom dítě, ale tohle nesnesu.”

K smrti vyděšený Sahei spěchal udělat, co mu Kodžiró nařídil. Ale Iorimu se podařilo sáhnout po svém meči a máchnout jím po Kodžiróově ruce. Ten Ioriho odkopl doprostřed místnosti a uskočil trochu dozadu.

Sahei se otočil a hnul se za ním, div si plíce nevyřval. Natahoval se po Iorim, právě když chlapec vyskočil na nohy.

„Vy se do toho nepleťte!” zakřičel Iori. Pak se podíval Kodžiróovi přímo do tváře, zavrčel: „Dobře vám tak!” a utekl ven.

Kodžiró sebral dřevěnou hůl, která byla náhodou po ruce, a hodil jí po chlapci. Trefil ho přesně do ohbí pod kolenem. Iori se rozplácl na zemi.

4

Na Saheiův rozkaz několik mužů skočilo na Ioriho a odvěkli ho zpátky do přístřešku, kde sluha sušil Kodžiróovo kimono a kalhotovou suknici.

„Prosím, odpusťte tuto nepředloženost,” prosil Sahei.

„Nevíme, jak bychom se vám omluvili,” řekl jeden z příručních.

Kodžiró se na ně ani nepodíval, vzal vlhký ručník od sluhy a utřel si obličej.

Ioriho přitlačili k zemi, ruce měl zkroucené za zády. „Pust'te mě," prosil, svíjeje se bolestí. „Neuteču vám. Jsem syn samuraje. Udělal jsem to úmyslně a přijmu trest jako muž."

Kodžiró se oblékl a upravil si účes. „Pust'te ho," řekl tiše.

Sahei nevěděl, co si má najednou o mírném výrazu v samurajově tváři myslet. „Jste... Jste si... Jste si jist, že je to v pořádku?" zadrhával se.

„Ano. Ale..." Poslední slovo znělo jako hřebík, zarážející do prkna. „Přestože nemám v úmyslu zaplést se s pouhým dítětem, jestli si myslíte, že by měl být potrestán, mám pro vás návrh. Nalijte mu na hlavu naběračku vařící vody. To ho nezabije."

„Vařící vody?" couvl Sahei trochu dozadu, když slyšel ten návrh.

„Ano. Nebudu mít ale nic proti tomu, když mu to odpustíte."

Sahei a jeho pomocníci se na sebe nejistě dívali.

„Nemůžeme něco takového nechat bez trestu."

„Stejně vždycky něco provede."

„Má štěstí, že z toho vyvázl živý."

„Přineste provaz."

Když ho začali svazovat, Iori se jim vyškubl. „Co to děláte?" zakřičel. Sedl si na zem a ohradil se: „Řekl jsem vám, že neuteču. Přijmu svůj trest. Ke svému činu jsem měl důvod. Obchodník by se možná omluvil. Já ale ne. Syn samuraje nebude naříkat pro trochu horké vody."

„Tak dobře," souhlasil Sahei. „Řekl sis o to." Vyhrnul si rukávy, naplnil naběračku vařící vodou a pomalu kráčel k Iorimu.

„Zavři oči, Iori. Jestli je nezavřeš, oslepneš." Hlas přicházel z druhé strany ulice.

5

Iori neměl odvahu podívat se, čím hlas to byl, ale poslušně zavřel oči. Vzpomněl si na příběh, který mu vyprávěl Musaši jednou v Musašinu. Bylo to o Kaisenovi, zenovém mnichovi, velmi ctěném válečníky z provincie Kóšú. Když Nobunaga a Iejasu napadli Kaisenův chrám a zapálili jej, mnich se klidně usadil v horním patře brány. Zatímco jej požíraly plameny, pronášel tato slova: „Když se tvá mysl rozpustí v probuzení, tak oheň chladí."

„Je to jen naběračka horké vody," říkal si Iori. „Takhle nesmím přemýšlet." Zoufale se snažil stát se prázdnotou, oprostit se od

přeludů, od smutku. Možná by se mu to podařilo, kdyby byl mladší, nebo starší... Ale v jeho věku ještě příliš lpěl na světě, v němž žil.

Kdy už to přijde? Na krátký okamžik si myslel, že pot, který mu stékal z čela, byla vařící voda. Minuta se zdála jako století.

„To je přeci Sado," řekl Kodžiró.

Sahei a všichni ostatní se otočili a zírali na starého samuraje.

„Co se tu děje?" zeptal se Sado, který přicházel z druhé strany ulice spolu s Nuinosukem.

Kodžiró se zasmál a řekl žoviálně: „Chytil jste nás v nesprávný okamžik. Právě trestají tady chlapce."

Sado se upřeně podíval na Ioriho. „Trestají ho? No, pokud udělal něco špatného, měl by být potrestán. Pokračujte, budu se dívat."

Sahei pohlédl koutkem oka na Kodžiróa, který okamžitě ohodnotil situaci a bylo mu jasné, že to bude on, kdo bude hnán k odpovědnosti za tento krutý trest. „To stačí," řekl Kodžiró.

Iori otevřel oči. Chvilí mu trvalo, než se rozkoukal, ale když poznal Sada, řekl šťastně: „Vás znám, vy jste ten samuraj, co přišel do Tokugandži v Hótengahae."

„Ty si mě pamatuješ?"

„Ano, pane."

„Co se stalo tvému učiteli Musašimu?"

Iori popotáhl nosem a zakryl si oči rukama.

6

Kodžiró byl šokován skutečností, že Sado chlapce zná. Když o tom chvilí přemýšlel, napadlo ho, že to musí mít něco společného se Sadovým soustavným hledáním Musašiho. Nicméně nechtěl, aby v hovoru s předním hosokawským vazalem zaznělo Musašiho jméno. Věděl, že jednoho dne bude muset s Musašim bojovat, ale teď už se nejednalo jen o soukromou záležitost dvou šermířů.

Mezi oběma hlavními liniemi a větvemi rodu Hosokawa došlo k rozkolu, jedna část si vážila Musašiho, druhá se klonila ke Kodžiróovi, který byl nyní hlavním šermířským instruktorem knížectví. Říkalo se, že skutečným důvodem, proč je boj nevyhnutelný, je rivalita mezi Sadem a Kakubeiem.

Ke Kodžiróově úlevě právě dorazil loďmistr z *Tacumimaru* se zprávou, že loď je připravena.

Sado, který zůstával pozadu, řekl: „Loď neodpluje do západu

slunce, že ne?"

„Ano, pane," odpověděl Sahei, který pobíhal po místnosti, jelikož si dělal starosti, jaké bude mít dnešní událost následky.

„Takže mám čas si trochu odpočinout, vidíte?"

„Spoustu času. Prosím, dejte si čaj."

Za vnitřním závěsem se objevila Ocuru a pokynula správci rukou.

7

Sahei ji chvíli poslouchal, a potom se vrátil k Sadovi. Řekl: „Tahle místnost není hodna vašeho postavení. Přes zahradu je to do domu jen pár kroků. Nevadilo by vám se tam zastavit?"

„To je od vás hezké," odpověděl Sado. „Od koho se mi dostalo této cti? Od paní domu?" „Ano. Říkala, že by vám ráda osobně poděkovala."

„Za co?"

Sahei se poškrábal na hlavě. „No, myslím, že za to, že jste dohlédl, aby se Iorimu nic nestalo. A když tu není pán..."

„Když mluvíme o Iorim, rád bych si s ním promluvil. Zavolał byste ho?"

Zahrada byla přesně taková, jakou Sado očekával u domu bohatého obchodníka. Přestože byla na jedné straně ohraničena budovou skladu, byla dostatečně daleko od horkého, hluchého obchodu. Kameny a keře byly čerstvě zality a tekł zde potok.

Osei a Ocuru klečely v malé, elegantní místnosti s okny do zahrady. Na slaměné rohoži byl vlněný koberec a na něm tácky se sladkostmi a tabákem. Sado si všimł nezvyklé vůně směsi vonných tyčinek.

Sedł si na konci místnosti a řekl: „Nepůjdu dovnitř, mám špinavé nohy."

Když mu Osei podávala čaj, omluvila se za své zaměstnance a poděkovala mu, že zachránil Ioriho.

Sado řekl: „Před časem jsem měl příležitost se s tím chlapcem setkat. Jsem rád, že jsem ho zase našel. Jak se stalo, že je ve vašem domě?"

Když Sado vyslechl její vyprávění, pověděl jí o svém dlouhém hledání Musašiho. Chvilku si přátelsky povídali, a potom Sado řekl: „Sledoval jsem Ioriho několik minut přes ulici. Zapůsobila na mě jeho schopnost zůstat klidný. Dokonale se ovládal. Po pravdě řečeno,

myslím, že by byla škoda vychovávat chlapce, který má takového ducha, u obchodníka. Zajímalo by mě, zda byste souhlasili s tím, abych se ho ujal já. V Kokuře by mohl být vychován jako samuraj."

Osei ihned souhlasila, a řekla: „Nic lepšího jej nemohlo ani potkat."

Ocuru vstala, že půjde Ioriho hledat, ale ten se právě vynořil zpoza stromu, kde celý rozhovor poslouchal.

„Máš něco proti tomu, jít se mnou?" zeptal se Sado.

Iori štěstím bez sebe žadonil, aby ho vzal do Kokury.

Zatímco Sado pil svůj čaj, Ocuru vypravila Ioriho na cestu: dostal nové kimono, kalhotovou suknici, kožené návleky a slaměný klobouk. Bylo to vůbec poprvé, co měl na sobě kalhotovou suknici.

Toho večera, kdy loď *Tacumimaru* roztáhla svá černá křídla a vyplula na svou pouť pod sluncem zbarvenými mraky, uviděl na břehu celé moře tváří - Ocuru, její matky, Saheieovu a také všech těch, kteří mu přišli přát štěstí -, viděl tvář města Sakai.

Se širokým úsměvem si sundal klobouk a zamával jim.

Učitel Muka

1

Nad vchodem do úzké uličky v rybářské čtvrti města Okazaki visel nápis „Vzdělávání pro mladé. Kursy čtení a psaní" a pod tím jméno Muka, což byl podle všeho jeden chudý, ale poctivý samuraj bez pána, který se s dětmi obyčejných lidí dělil o znalosti, které byly vyhrazeny samurajské třídě.

Podivný, neuměle provedený nápis vyvolával u kolemjdoucích úsměv, ale Muka tvrdil, že se za něj nestydí. Kdykoli se o něm někdo zmínil, odvětil vždy stejným způsobem: „Duchem jsem stále ještě dítě. Cvičím se společně s dětmi."

Ulička končila bambusovým hájkem, za kterým byla jízdná rodu Honda. Za jasného počasí byla vždy zahalena oblaky zvířeného prachu, protože jezdci často cvičili od rána až do večera. Jejich původ, jímž se pyšnili, sahál ke slavným mikawským válečníkům, k nimž patřili i Tokugawové.

Muka se probíral z poledního spánku, šel ke studni a vytáhl vodu. Jeho šedavé, nepodšíité kimono a šedý šátek mohly snadno být oblečením muže kolem čtyřicítky, jemu však ještě nebylo ani třicet. Když si umyl tvář, došel do hájku, kde jediným máchnutím meče

usekl silný bambus.

Poté, co bambus omyl u studně, šel zpět dovnitř. Závěsy visící na jedné straně bránily, aby tudy pronikal prach z jízďárny, ale protože to byla strana, jíž přicházelo dovnitř světlo, vypadala místnost menší a temnější, než ve skutečnosti byla. V koutě místnosti leželo dlouhé prkno a nad ním visel anonymní portrét zenového kněze. Muka na prkno postavil useknutý bambus a naaranžoval do něj rozkvetlý svlačec.

„To není špatné," pomyslel si, když se posunul kousek dál, aby si svůj výtvar prohlédl.

Posadil se před svůj stolek, chopil se štětce a začal se cvičit v psaní. Jako předloha mu sloužil manuál se znaky od Čchu Suej-lianga a otisk kaligrafie mnicha Kóbóa Daišiho. Během roku, který zde strávil, se jeho písmo značně zlepšilo, protože znaky, které psal nyní, byly mnohem kvalitnější než ty před jeho školou.

„Mohu vás vyrušit?" zeptala se žena ze sousedství, manželka muže, který prodával štětce na psaní.

„Ale jistě, pojd'te dál," řekl Muka.

„Jenom na chvíli. Chtěla jsem se jenom přesvědčit... Před několika minutami jsem slyšela hlasitý zvuk. Znělo to, jako kdyby se něco lámalo. Slyšel jste to?"

Muka se zasmál. „To jsem byl já, odsekl jsem kus bambusu."

„Ach tak. Už jsem měla strach, že se vám něco stalo. Můj manžel říkal, že ti samurajové, co slídí tady v okolí, vás chtějí zabít."

„Nevadilo by, kdyby to udělali. Stejně za nic nestojím."

„Neměl byste to brát na lehkou váhu. Mnoho lidí bývá zabito, aniž by věděli proč. Pomyslete, jak smutné by byly všechny dívky, kdyby se vám něco stalo."

2

Šla dál svou cestou, aniž by se zeptala jako obvykle: „Proč se neoženíte? Není to doufám proto, že nemáte rád ženy?" Muka nikdy neodpověděl přímo, i když za to, že si o něm lidé mysleli, že je dobrou partií, si mohl částečně sám. Jeho sousedé věděli, že byl samurajem z Mimasaky, který studoval cestu meče a nějaký čas žil v Kjótu, v Edu a jeho okolí. Prohlašoval, že se chce usadit v Okazaki a zřídit dobrou školu. Už od mládí jevil značnou píli a poctivost, nebylo proto divu, že mnoho dívek projevovalo o sňatek s ním

zájem, stejně jako se o něj zajímalo několik rodičů s dcerami na vdávání.

Pro tento malý výsek společnosti byl Muka přitažlivým mužem. Prodavač štětců a jeho žena se k němu chovali laskavě, žena ho učila vařit a někdy mu umyla nádobí a zašila šaty. Celkem vzato se mu zdejší život líbil. Každý znal každého a všichni hledali nové způsoby, jak svůj život zpestřit. Pořád se něco dělo, pokud se nekonala žádná slavnost, pouliční tance či náboženské oslavy, konal se alespoň pohřeb nebo se objevil někdo nemocný, kdo potřeboval jejich péči.

3

Toho večera prošel kolem domu prodavače štětců, zrovna když se svou ženou večerel. S mlasknutím žena poznamenala: „Kam jde? Ráno vyučuje děti, odpoledne buď spí, nebo studuje a večer chodí pryč. Je jako netopýr.“

Její manžel se pousmál. „Co je na tom špatného? Je svobodný. Neměla bys mu závidět jeho noční vycházky.“

V ulicích Okazaki se zvuky bambusových fléten mísily s bzučením chyceného hmyzu v dřevěných klíčkách, rytmičtým kvílením slepých zpěváků a výkřiky prodavačů melounů nebo suši. Nebyl to však onen zběsilý spěch, který charakterizoval Edo. Lampy poblikávaly, lidé se potulovali v letních kimonech. Vládla zde uvolněná atmosféra, zdálo se, že je vše na svém místě.

Jak Muka procházel kolem, dívky si šeptaly.

„Už je zase tady.“

„Hm, ale jako vždy si nikoho nevšímá.“

Některé mladší ženy se mu uklonily, pak se otočily ke svým kolegyním a spekulovaly, kam asi míří.

Muka krácel přímoou cestou dál, kolem postranních uliček, kde by si mohl koupit lásku okazackých prostitutek, jež byly podle mnohých jednou z hlavních místních atrakcí na cestě Tókaidó. Na západním okraji města se zastavil a protáhl, aby uvolnil horko ze svých rukávů. Před ním byly plynoucí vody řeky Jahagi a Jahagský most dlouhý více než tři sta sedmdesát metrů, nejdelší na celé Tókaidó. Krácel vstříc štíhlé postavě, která na něj čekala u prvního pilíře.

„Musaši!“

„Ahoj, Matahači,“ usmál se Muka na Matahačiho, který měl na

sobě mnišskou róbu. „Už se mistr vrátil?" zeptal se ho.

„Ne."

„Ještě ne?"

4

Přecházeli přes most bok po boku. Na protějším břehu stál na kopci pokrytém borovicemi starý zenový chrám. Protože kopec byl znám pod jménem Hačidžó, byl chrám pojmenován jako Hačidžódži. Vyšplhali po temném svahu před branou. „Jak se vede?" zeptal se Musaši. „Věnovat se zenu není asi legrace." „To tedy není," odpověděl Matahači sklíčeně a přikyvoval svou namodralou, čerstvě oholenou hlavou. „Často jsem přemýšlel, že uteču. Pokud mám kvůli tomu, abych se stal opravdovou lidskou bytostí, projít duševním mučením, raději si strčím hlavu do oprátky a na všechno zapomenu."

„Nenech se tím odradit. Jsi stále na začátku. Skutečný trénink nezačne, dokud nepožádáš mistra a nepřesvědčíš ho, aby tě přijal za svého žáka."

„Není to tak úplně nemožné. Trochu jsem studoval i sám. A kdykoli mám pocit, že to není ono, vzpomenu si na tebe. Když svoje obtíže dokážeš překonat ty, měl bych být schopen já překonat ty moje." „Tak by to mělo být. Všechno, co umím já, bys měl dokázat i ty." „Pomáhá mi taky vzpomínka na Takuana. Nebýt jeho, už bych byl popraven."

„Když dokážeš snášet těžkosti, můžeš zažít radost větší, než je bolest," řekl Musaši vážně. „Dnem i nocí, hodinu po hodině jsou lidé zaplavováni vlnami bolesti a radosti. Jedna se vrší za druhou. Když začnou toužit jenom po radosti, odkloní se od života. A pak se všechna radost vytratí."

„Začínám rozumět."

„Pomysli na obyčejné zívnutí. Zívnutí člověka, který hodně pracoval, je jiné než zívnutí lenocha. Spousta lidí zemře, aniž by poznala, jakou radost může takové zívnutí přinést."

„Hm, připadám si zas jak v klášteře."

„Doufám, že brzy přijde den, kdy tě předám do rukou mistra. Já sám ho chci požádat o vedení. Chci vědět víc o cestě."

„Kdy myslíš, že se vrátí?"

„Těžko říct. Zenoví mistři se někdy potulují po krajině dva nebo tři roky. Teď když jsi tady, bys měl být smířený s tím, že na něj budeš

čekat i čtyři nebo pět let, když to bude třeba."

„Ty taky?"

„Ano. Život u nás v ulici, mezi chudými a poctivými lidmi, je dobrý trénink - součást mého učení. Není to ztracený čas."

Prázdná schránka

1

Když Musaši odešel z Eda, prošel Acugi. Potom, veden pochybnostmi o své budoucnosti, zmizel do Tanzawských hor, aby se vynořil o dva měsíce později ještě ustaranější a pohublejší než kdykoli předtím. Vyřešení jednoho problému ho přivedlo hned k dalšímu. Občas se tak trápil, že jeho meč se zdál být zbraní namířenou proti němu.

Mezi možnostmi, o kterých uvažoval, byla na výběr i snadná cesta. Kdyby se dokázal přimět žít pohodlným, obyčejným životem s Ocú, život by byl jednoduchý. Téměř kterýkoli kníže by mu zaplatil dostatečně slušné služné, možná dvacet až třicet tisíc litrů rýže ročně. Ale když to všechno položil jako otázku, odpověď byla vždy ne. Snadná existence přinášela omezení, která nemohl podstoupit.

Někdy se cítil ztracený v nízkých, zbabělých představách jako hladoví démoni v pekle, potom se jeho mysl na čas znovu vyjasnila a liboval si v radosti svého hrdého osamění. V jeho srdci zuřil neustálý boj mezi světlem a tmou. Ve dne v noci kolísal mezi nadšením a melancholií. Pomyslel na své šermířské umění, ale nebyl spokojen. Pomyslel na to, jak dlouhá je cesta, jak daleko je ještě od skutečného poznání, a jeho srdce uchvátila slabost. Jindy ho život v horách rozveselil a jeho myšlenky se stočily k Ocú.

Když přišel z hor, odešel na pár dní do kláštera Jugjódži ve Fudžisawě, potom dál do Kamakury. A zde potkal Matahačiho.

2

Matahači, rozhodnutý nevrátit se k životu v nečinnosti, byl v Kamakuře kvůli spoustě zdejších zenových klášterů. Trpěl ale ještě větším neklidem než Musaši.

Musaši ho tehdy uklidnil: „Ještě není pozdě. Když se naučíš sebekázni, můžeš začít zase znovu. Je zhoubné říkat si, že je všechno

pryč, že jsi k ničemu."

Cítil nutnost dodat: „Abych řekl pravdu, já sám jsem narazil na zeď. Jsou chvíle, kdy přemýšlím, jestli mám nějakou budoucnost. Cítím se úplně prázdný. Je to, jako když jsi zavřený v ulitě. Nenávidím sám sebe. Říkám si, že jsem k ničemu. Ale potom se pokárám a přinutím se jít dál, prokopnout tu ulitu. Pak se přede mnou otevře nová cesta. Věř mi, tentokrát je to opravdový boj. Zmítám se v té ulitě sem a tam, neschopný cokoli udělat. Přišel jsem z hor, protože jsem si vzpomněl na člověka, o kterém si myslím, že by mi mohl pomoci."

Tím člověkem byl mnich Gudó.

Matahači řekl: „To je ten, co ti pomohl, když jsi poprvé hledal cestu, nemám pravdu? Nemohl bys mě představit a požádat ho, zda by mě nepřijal za svého žáka?"

Zpočátku Musaši pochyboval o Matahačiho upřímnosti, ale když slyšel o všech problémech, jaké měl v Edu, uvěřil, že to myslí vážně. Vypptávali se pak na Gudóa v mnoha zenových kláštorech, ale zjistili jen málo. Musaši věděl, že mnich už není v Mjóšindži v Kjótu. Odešel před několika lety a nějaký čas cestoval na východě a severovýchodě. Věděl také, že je to nevyzpytatelný muž, který mohl být jeden den v Kjótu a vyučovat zenu císaře, a další den cestovat někde po venkově. Bylo známo, že Gudó se několikrát zastavil v Hačidžódži v Okazaki, a jeden mnich říkal, že by to mohlo být nejlepší místo, kde na něj počkat.

Musaši a Matahači seděli v malém přístřešku, kde teď Matahači přespával. Musaši ho tam často navštěvoval, a povídali si dlouho do noci. Protože Matahači ještě nebyl přijat jako mnich, nesměl spát v noclehárně, která jako ostatní budovy v Hačidžódži byla prostá, s doškovou střechou.

3

„Ach, ti komáři!" řekl Matahači. Rozháněl kouř z vonné tyčinky na odhánění hmyzu a mnul si podrážděné oči. „Pojďme ven."

Šli k hlavní hale a sedli si na vnější ochoz. Místo bylo opuštěné a vanul tam chladný vánek.

„Připomíná mi to tu Šippódži," řekl Matahači. Jeho hlas byl sotva slyšet.

„Mně taky," řekl Musaši.

Ztichli. To dělali v takových chvílích vždycky, myšlenky na domov pravidelně přinášely vzpomínky na Ocú, na Osugi či na události, o kterých ani jeden z nich nechtěl mluvit z obavy, že naruší jejich přátelství.

Ale za několik minut Matahači řekl: „Kopec, na kterém stál klášter Šippódži, byl vyšší, ne? A není tu ani žádný starý cedr." Ztichl, chvíli se díval na Musašiho z profilu, a potom nesměle řekl: „Chtěl jsem tě o něco požádat..."

„O co?"

„Ocú..." začal Matahači, ale ihned se zarazil. Když si myslel, že už to zvládne, pokračoval. „Rád bych věděl, co teď Ocú dělá a co se s ní stane. Myslím teď na ni často a omlouvám se jí v duchu za to, co jsem udělal. Stydím se to přiznat, ale v Edu jsem ji přiměl, aby se mnou žila. Ale stejně se nic nestalo. Nedovolila mi se jí dotknout. Poté, co jsem odešel do bitvy u Sekigahary, se Ocú musela cítit jako uvadlý kvítek. A teď je z ní pro změnu květ, který kvete na jiném stromě, v jiné půdě." V jeho obličejí byla vidět upřímnost a jeho hlas byl vážný.

„Takezō, ne... Musaši, prosím, ožeň se s Ocú. Jsi jediný člověk, který ji může zachránit. Nedokázal jsem se přinutit ti to říct, ale teď, když jsem se rozhodl být Gudóovým žákem, smířil jsem se se skutečností, že Ocú není má. Ale i tak mám o ni starost. Nemohl by ses o ni postarat a zajistit jí štěstí, po kterém touží?"

4

Byly asi tři hodiny ráno, když Musaši vyrazil dolů po tmavé horské cestě. Ruce měl založené na prsou, hlavu skloněnou. Matahačiho slova mu zněla v uších. Úzkost mu tížila nohy. Zajímalo ho, kolik nocí se Matahači musel trápit, než našel odvahu promluvit. Přesto se Musašimu zdálo, že jeho vlastní dilemma je mnohem naléhavější, mnohem trýznivější.

Premýšlel o tom, že Matahači doufal, že unikne z plamenů minulosti do chladivé spásy Buddhova učení tím, že se jako právě narozené dítě bude snažit hledat v dvojí tajemné bolesti smutku a extáze život, který stojí za to žít.

Musaši nebyl schopen říct: „To nemohu udělat." A ještě méně: „Nechci se oženit s Ocú. Je to tvoje snoubenka. Kaj se, očisti své srdce a získej ji zpátky." Nakonec neřekl nic, protože cokoli by řekl,

byla by to stejně lež.

Matahači vroucně prosil: „Pokud si nebudu jistý, že je o Ocú dobře postaráno, to, že se stanu mistrovým žákem, mi nepomůže. Ty jsi ten, který na mě naléhal, abych se stal jeho žákem. Jestli jsi můj přítel, tak se postarej o Ocú. Jedině tak mě můžeš zachránit.“

Musaši byl překvapený, když Matahači propukl v pláč. Nepředpokládal, že je schopný tak hlubokého citu. A když se zvedl k odchodu, Matahači jej chytil za rukáv a prosil, ať mu odpoví. „Nech mě si to promyslet,“ bylo jediné, na co se Musaši vzdal. Nyní se proklínal, že byl takový zbabělec, a naříkal nad neschopností překonat vlastní nerozhodnost.

5

Musaši smutně přemítal, že ti, kdo nikdy netrpěli tímto neduhem, nikdy nepoznali, co je to utrpení. Nešlo o to, že by byl zahálčivý, což je často dost příjemný stav, ale spíše chtěl zoufale něco udělat, ale nebyl toho schopen. Musašiho mysl a oči byly tupé a prázdné. Když došel na své cestě, jak nejdále mohl, zjistil, že není schopen ani návratu, ani cesty jiným směrem. Bylo to, jako by byl uvězněn v místnosti bez východu. Jeho pocit marnosti živil pochybnosti o sobě samém, vedl k sebeobviňování a slzám.

Nepomohlo mu, že se na sebe rozzlobil, vybavilo se mu všechno, co udělal špatně. Bylo to proto, že zažíval první symptomy bolesti z toho, že se rozešel s Iorim a Gonnosukem a ohrozil pouta se svými přáteli v Edu. Ale jeho záměr prorazit svůj krunýř, než bude příliš pevný, se nezdařil. Krunýř tam byl stále, uzavíral jeho prázdné já jako opuštěná schránka cikády.

Váhavě šel dál. Otevřel se mu pohled na širokou řeku Jahagi a na tváři cítil chladivý vítr přicházející od řeky.

Náhle varován pronikavým zasvištěním uskočil na stranu. Střela proletěla asi metr a půl kolem něj a za řekou se ozvala ozvěna výstřelu z muškety. Musaši napočítal mezi kulkou a zvukem dva nádechy a výdechy a usoudil, že ze zbraně bylo vystřeleno z velké dálky. Skočil pod most a chytil se kůlu jako netopýr.

Pozvání

1

Uběhlo několik minut, než přiběhli z kopce Hačidžó tři muži jako borovicové šišky hnané dolů silou větru. Nedaleko konce mostu se zastavili a začali hledat tělo. Střelec byl přesvědčen, že se trefil, doutnák tedy už odhodil. Byl oblečen do tmavších šatů než dva ostatní a přes hlavu měl kuklu, jen jeho oči byly vidět.

Nebe se trochu rozjasnilo, mosazné ornamenty na pažbě zbraně se matně zaleskly.

Musaši si nedokázal představit, kdo z Okazaki by ho chtěl mrtvého. Ne že by byl nedostatek kandidátů. V průběhu let porazil mnoho protivníků, kteří mohli stále planout touhou po pomstě. Během soubojů zabil mnoho mužů, jejichž rodiny nebo přátelé by se mohli chtít pomstít.

Kdokoli na cestě meče byl v neustálém ohrožení života. Když jednou unikl o vlásek smrti, pokaždé existovala možnost, že právě tím skutkem si vytvořil nové nepřátele nebo další nebezpečí. Nebezpečí bylo brusným kotoučem, na kterém šermíř brousil svého ducha. Nepřátelé byli učitelé v přestrojení.

Poučit se z nebezpečí a zůstat v pohotovosti i ve spánku, neustále se od nepřátel učit něco nového, používat meč jako prostředek k zachování života druhých, vládnout zemi, dosáhnout probuzení, sdílet radosti svého života s ostatními - to vše patřilo k cestě meče.

Jak se Musaši krčil pod mostem, chladná realita situace mu dala potřebný stimul a jeho malátnost přešla. Dýchal zlehka, nehlučně a nechal útočníky přistoupit blíže. Když nenašli mrtvolu, prohledali opuštěnou cestu a prostor pod koncem mostu.

Musašiho oči se rozšířily. Přestože byli oblečeni v černém jako nindžové, byli opásáni samurajskými meči a byli dobře obuti. Jedinými samuraji v oblasti byli ti, kteří sloužili rodu Honda v Okazaki a tokugawskému rodu Owari v Nagoji. Nebyl si vědom, že by měl s některým z těchto rodů spor.

Jeden z mužů se v šeru sklonil a sebral ze země doutnák. Zapálil ho a zamával jím, což Musašimu napovědělo, že za mostem jsou další muži.

2

Nemohl se pohnout, alespoň teď ne. Kdyby se ukázal, nalákal by na sebe další střelbu z mušket. A i kdyby se mu podařilo dosáhnout protějšního břehu, čekalo by na něj další nebezpečí, možná ještě větší. Avšak ani tam, kde byl teď, nemohl zůstat příliš dlouho. Věděli, že most nepřešel. Kdyby se k němu přiblížili, jeho skrýš by snadno objevili.

Další plán se mu však zjevil jako záblesk světla. Nebyl promyšlený na základě teorie válečného umění, která představovala vlákno, ze kterého byl utkán instinkt trénovaného válečníka. Promyslet způsob útoku byl zdoluhavý proces, který v situacích, kdy byla důležitá spíše rychlost, často končil prohrou. Instinkt válečníka nesmí být zaměňován se zvířecím pudem. Přicházel jako tělesná reakce vzniklá spojením moudrosti a disciplíny. Byl to absolutní způsob uvažování, jež šlo za rámec rozumu, šlo o schopnost provést správný krok ve zlomku vteřiny bez zapojení vlastního procesu myšlení.

„Nemá smysl jednat tajně, váš doutnák je vidět," zařval Musaši. „Jestli hledáte mě, jsem přímo tady." Vít byl v tu chvíli celkem silný, ale Musaši si nebyl jist, zda se k nim jeho slova donesla.

O tom, že jej slyšeli, ho přesvědčil další výstřel. Musaši byl však už dávno jinde. Když byla kulka ještě ve vzduchu, skočil dobré tři metry blíže ke konci mostu.

Hnal se přímo do středu útočníků. Mírně se rozdělili, postavili se mu ze tří stran, avšak zcela bez souhry. Delším mečem zaútočil spodem na muže v jejich středu a současně sekl příčně krátkým mečem muže nalevo od něj. Třetí muž utíkal přes most, co chvíli klopýtl a narazil do zábradlí.

3

Musaši šel pomalým krokem za ním, držel se u strany. Chvillemi se zastavoval, aby se zaposlouchal, zda se něco neděje. Nic se už však nestalo. Odešel tedy domů a v klidu se vyspal.

Druhý den ráno se u jeho domu objevili dva samurajové. Když našli vchod plný dětských sandálů, šli kolem ke straně domu.

„Jste učitel Muka?" zeptal se jeden. „Jsme z rodu Honda."

Musaši vzhlédl od svého psaní a řekl: „Ano, jsem Muka."

„Je vaše skutečné jméno Miyamoto Musaši? Jestli ano, nepokoušejte se to zakrýt."

„Jsem Musaši.“
 „Věřím, že znáte Watariho Šimu.“
 „Nejsem si jistý, že bych ho znal.“
 „Říkal, že byl na dvou setkáních poezie haikai, jichž jste se účastnil.“
 „Máte pravdu, vzpomínám si na něj. Setkali jsme se v domě našeho společného přítele.“
 „Chtěl by vědět, zda byste za ním nepřišel a nestrávil s ním večer.“
 „Pokud hledá někoho, s kým by mohl skládat haikai, pak je na špatné adrese. I když je pravda, že jsem byl pozván na několik takových poetických setkání, jsem jen obyčejný člověk s malými zkušenostmi v této oblasti.“
 „Myslím, že mu jde o to, promluvit si s vámi o válečném umění.“
 Musašiho žáci ustaraně zírali na dva samuraje. Musaši na ně nějakou dobu zíral také, a pak řekl: „V tom případě ho s potěšením navštívím. Kdy?“
 „Mohl byste přijít dnes večer?“
 „Dobrá.“
 „Pošle pro vás nosítka.“
 „To je od vás velice laskavé. Budu čekat.“
 Když odešli, otočil se zpět na své žáky. „No tak,“ řekl. „Nesmíte se nechat rozptylovat. Vraťte se ke své práci. Podívejte se na mě. Také cvičím. Musíte se naučit soustředit, tak abyste neslyšeli ani mluvit lidi, ani zpěv cikád. Pokud budete zahálet, když jste ještě mladí, vyrostete jako já, a budete pak muset cvičit, až budete dospělí.“ Zasmál se a rozhlédl se po tuší zamazaných tvářích a rukách.

4

Když padl soumrak, oblékl si kalhotovou suknici a byl připraven k odchodu. Právě když ujišťoval plačící manželku prodavače štetců, že bude v pořádku, dorazila nosítka, nikoli ta prostá, jaká byla běžně k vidění ve městech, ale lakovaná luxusní nosítka, doprovázená dvěma samuraji a třemi sloužícími.

Sousedé, zmateni tím, co viděli, se shlukli kolem a šeptali si. Děti zavolaly své kamarády a vzrušeně štěbetaly.

„Jen velcí lidé jezdí v takových nosítkách.“

„Náš učitel musí být někdo.“

„Kam to jede?“

„Vrátí se někdy?“

Samurajové zavřeli dvířka nosítek, vyklidili cestu a vyrazili.

5

Musaši nevěděl, co má očekávat, a tak si toto pozvání spojoval s incidentem u mostu Jahagi. Možná Šima chtěl, aby se před ním zodpovídal ze zabití dvou samurajů z rodu Honda. Možná že to byl právě Šima, kdo stál za vším tím špehováním a neočekávaným útokem. Třeba se rozhodl postavit Musašimu otevřeně. Nevěřil, že by z dnešního setkání mohlo vzejít cokoli dobrého, byl tedy připraven čelit nejhoršímu. Spekulace ho daleko nedostanou. Válečné umění vyžadovalo, aby zjistil, jak si stojí, a podle toho se zachoval.

Nosítka se mírně pohupovala, jako loď na moři. Slyšel skučení větru v borovicích, a tak si domyslel, že jsou v lese poblíž severní hradní zdi. Nevypadal jako muž, který se připravuje na nepředvídatelné přepadení. S napůl zavřenýma očima vypadal jako někdo, kdo poklidně podřimuje.

Když zaskřípala a otevřela se hradní brána, tempo nosičů polevilo, hlasy samurajů byly tlumenější. Prošli kolem poblikávajících lamp a došli k budově hradu. Když Musaši vystoupil, sluhové jej tiše, ale zdvořile uvedli do velké haly. Protože rolety byly vytažené na všech čtyřech stranách, proudil dovnitř příjemný vánek. Lampy proudem vzduchu matněly a neukázněně plápolaly. Nic nenasevďčovalo tomu, že venku je parná letní noc.

„Jsem Watari Šima," řekl hostitel. Byl to typický mikawský samuraj. Statný, mužný, ostražitý, a nebylo to jen pouhé zdání, neprozrazoval žádné známky slabosti.

„Jsem Miyamoto Musaši." Stejně stručnou odpověď doprovodil úklonou.

Šima mu úklonu opětoval a vyzval ho: „Udělejte si pohodlí," a bez dalších formalit přistoupil rovnou k věci. „Řekli mi, že jste minulou noc zabil dva z našich samurajů. Je to tak?"

„Ano." Musaši se díval upřeně do Šimových očí.

„Dlužím vám omluvu," řekl Šima vážně. „Slyšel jsem o tom incidentu až dnes, když byla ohlášena ta úmrtí. Samozřejmě se vše začalo vyšetřovat. Přestože jsem vaše jméno znal už dlouho, až do nynějšíka jsem nevěděl, že žijete v Okazaki."

6

„Co se týče toho útoku, slyšel jsem, že na vás střílela skupina našich mužů, z nichž jeden byl žákem Mijakeho Gunbeie, válečného odborníka na styl Tógun.“

Jelikož Musaši cítil, že se nejedná o žádný úskok, přijal Šimova slova jako pravdivá. Událost se postupně odkrývala. Gunbeiův žák byl jedním z několika samurajů rodu Honda, kteří studovali v Jošiokově škole. Buřiči mezi nimi se dali dohromady a rozhodli se zabít muže, který zmařil slávu Jošiokovy školy.

Musaši věděl, že jméno Jošioky Kenpóa bylo stále ctěno po celé zemi. Bylo by velmi nesnadné najít knížectví, ve kterém by nebyl ani jeden samuraj, který studoval pod jeho vedením. Musaši řekl Šimovi, že jejich nenávisť chápe, ale shledává ji spíše osobní záští než oprávněným důvodem pro mstu ve shodě s válečným uměním.

Šima očividně souhlasil. „Zavolal jsem ty, kteří přežili, a pokáral je. Doufám, že nám odpustíte a na celou záležitost zapomenete. I Gunbei byl velmi znepokojen. Pokud vám to nebude vadit, rád bych vás představil. Chtěl by vám nabídnout svou omluvu.“

„To není nutné. Co se stalo, se lidem na cestě válečného umění stává často.“

„Přesto však...“

„Skončíme už s omluvami. Pokud by si však chtěl promluvit o cestě meče, bylo by mi potěšením se s ním setkat. Jeho jméno mi je důvěrně známo.“

Šima poslal pro Gunbeie, a když si odbyli prvotní uvítání, řeč se stočila k mečům a šermířství.

7

Musaši řekl: „Rád bych se dozvěděl něco o stylu Tógun. Vytvořil jste ho vy?“

„Nikoli,“ řekl Gunbei. „Učil jsem se mu od svého učitele Kawasakiho Kaginosukeho z provincie Ečizen. Podle textu, který mi věnoval, jej prý vyvinul, když žil jako poutník na hoře Hakuun v Kózuke. Podle všeho se mnoho svých technik naučil od tendaiského mnicha jménem Tógunbó... Ale řekněte mi něco o sobě. Vaše jméno jsem slyšel zmiňovat už mnohokrát. Myslel jsem si, že jste mnohem starší. Když jste teď tady, byl bych rád, kdybyste mi prokázal laskavost malou lekcí.“ Jeho tón byl přátelský. Nicméně to bylo

vyzvání na souboj.

„Někdy jindy," odpověděl Musaši lehce. „Už bych měl jít. Ve skutečnosti neznám cestu domů."

„Až půjdete," řekl Šima, „někoho s vámi pošlu."

„Když jsem uslyšel, že byli zabiti dva muži," pokračoval Gunbei, „šel jsem se ihned na to místo podívat. Zjistil jsem, že z umístění těl nedokážu vysvětlit, jak k těm ranám přišli, tak jsem se zeptal muže, který utekl. Měl dojem, že jste použil dva meče najednou. Může to být pravda?"

Musaši s úsměvem řekl, že to nikdy nedělal vědomě. To, co dělal, považoval za boj jednoho těla jedním mečem.

„Neměl byste být tak skromný," řekl Gunbei. „Řekněte nám o tom trochu více. Jak cvičíte? Jak těžké mají být meče, abyste je mohl používat s takovou lehkostí?"

Věděl, že nebude moci odejít, dokud nepodá nějaké vysvětlení, a tak bloudil očima po místnosti. Jeho oči spočinuly na dvou mušketách ve výklenku.

8

Musaši se zeptal, zda by si muškety mohl půjčit. Šima souhlasil a Musaši šel doprostřed místnosti, přičemž držel obě zbraně za hlavně, v každé ruce jednu.

Musaši zvedl koleno a řekl: „Dva meče jsou jako jeden meč. Jeden meč je jako dva meče. Vaše ruce jsou oddělené, ale obě patří ke stejnému tělu. Absolutní uvažování není dvojí, je vždy jedno. Všechny styly a jejich odnože jsou v tomto ohledu stejné. Ukážu vám to."

Mluvil zcela spontánně. Když domluvil, zvedl ruku a řekl: „Dovolím si začít." Potom začal točit mušketami. Točily se dokola, vytvářejíce malý vír. Šima s Gunbeiem zbledli.

Musaši přestal a přitáhl ruce k bokům. Přešel k výklenku a dal muškety zpátky. S lehkým zasmáním řekl: „Doufám, že vám to k pochopení trochu pomohlo." Další vysvětlení nenabídl, uklonil se hostiteli a odcházel. Šima byl tak ohromený, že s ním zapomněl poslat slíbený doprovod.

Když byl Musaši za branou, naposledy se ohlédl, s úlevou, že unikl z dosahu Watariho Šimy. Stále si nebyl jistý jeho skutečnými záměry, ale jedna věc byla jasná. Nejenže byla známa jeho identita,

ale ještě se zde zapletl do incidentu. Nejmodřejší by bylo z Okazaki odejít ještě tuto noc.

Přemýšlel o svém slibu Matahačimu, že s ním počká na Gudóův návrat, když se objevila světla Okazaki a zaslechl, jak na něj od svatyně u cesty někdo volá.

„Musaši, to jsem já, Matahači. Dělalí jsme si o tebe starosti, tak jsme ti přišli naproti.“

„Starosti?“ řekl Musaši.

„Šli jsme k tobě domů. Sousedka nám řekla, že tě v poslední době sledují nějakí lidé.“

„Vám?“

„Mistr se dnes vrátil.“

Gudó seděl před svatynkou. Byl to muž neobvyklého vzezření, jeho kůže byla tmavá jako žilky v křídlech cikády, hluboce posazené oči zářily jasně pod vysokým obočím. Vypadal na čtyřicet až padesát let, ale u muže jako on se dá věk odhadnout jen těžko. Byl hubený, slachovitý a měl hromový hlas.

Musaši k němu přišel, poklekl a sklonil čelo k zemi. Gudó ho nějakou chvíli tiše pozoroval. „Dlouho jsme se neviděli, co?“ řekl.

Musaši zvedl hlavu a tiše odpověděl: „Je to opravdu velmi dlouho.“

9

Buď Gudó, nebo Takuan. Musaši byl už delší dobu přesvědčen, že pouze jeden z těchto dvou mužů ho může dostat ze současné bezvýhodné situace. A nyní, po celoročním čekání, měl Gudóa před sebou. Hleděl na mnichův obličej, jako by se díval na měsíc za temné noci. Náhle energicky zvolal: „Mistře!“

„Copak?“ Gudó se nemusel ptát, věděl, co Musaši chce, cítil to, stejně jako matka vycítí, co potřebuje její dítě.

Musaši, s hlavou znovu u země, řekl: „Je to už téměř deset let, co jsem studoval pod vašim vedením.“

„To už je tak dlouho?“

„Ano, ale i tak pochybuji, že jsem během těch dlouhých let na své cestě nějak pokročil.“

„Pořád mluvíš, jako bys byl dítě. Ani jsi daleko dojít nemohl.“

„Sžirají mě výčitky.“

„Z čeho?“

„Že jsem svým tréninkem a sebekázní dosáhl tak málo.“

„Pořád mluvíš o takových malichernostech. Dokud s tím nepřestaneš, je to marné.“

„Co by se stalo, kdybych to vzdal?“

„Zase bys nevěděl kudy kam. Byl bys lidský odpad, byl bys v horším stavu než dřív, když jsi byl jen hloupý ignorant.“

„Kdybych opustil cestu, hluboko bych se propadl. Ale když se snažím dojít na její konec, zjišťuji, že je to nad moje síly. Točím se ve větru vpůli cesty vzhůru, nejsem ani šermíř, ani lidská bytost, kterou bych chtěl být.“

„To vystihuje přesně, jak na tom jsi.“

„Ani nevíte, jak jsem byl zoufalý. Co mám dělat? Řekněte mi to! Jak se mám osvobodit od nečinnosti a zmatení?“

„Proč se ptáš mě? Můžeš se spolehnout pouze na sebe.“

„Dovolte mi sedět zase u vašich nohou a být trestán za svou slabost. Prosím za sebe i Matahačiho. Nebo mě udeřte svou holí a probudte mě z téhle temné prázdnoty. Prosím, mistře, pomozte mi.“ Musaši nezvedl hlavu. Neuronil ani slzu, ale jeho hlas byl zastřený.

Gudó řekl odměřeně: „Pojď, Matahači,“ a společně odešli ze svatyně.

10

Musaši běžel za mnichem, chytil ho za rukáv a prosil jej.

Mnich mlčky zavrtěl hlavou. Když Musaši trval na svém, řekl: „Nic víc není!“ A potom, rozzlobeně: „Co ti mám říct? Co bych ti ještě mohl nabídnout? Můžu tě akorát tak praštit.“ Mávl pěstí do vzduchu, ale neuhodil.

Musaši pustil jeho rukáv a chtěl ještě něco říci. Mnich ale šel rychle pryč, ani se neohlédl.

Když Matahači míjel Musašiho, pověděl mu: „Když jsem ho viděl v chrámu a vysvětlil mu naše pocity a to, proč se chceme stát jeho žáky, skoro neposlouchal. Když jsem skončil, jenom zamručel a řekl mi, že ho můžu následovat a počkat na něj. Možná že když půjdeš za námi, tak kdykoliv se bude zdát, že má dobrou náladu, můžeš se ho zeptat, na co budeš chtít.“

Gudó se otočil a zavolal na Matahačiho.

„Už jdu,“ řekl Matahači. „Udělej, co ti říkám,“ poradil Musašimu, když utíkal, aby mnicha dohonil.

Musaši měl pocit, že nechat Gudóa znovu zmizet z dohledu by bylo

osudné, a proto se rozhodl řídit Matahačiho radou. V běhu kosmického času je lidský život pouhým zábleskem. A v tomto krátkém čase měl tu čest setkat se s člověkem, jakým je Gudó. Bylo by hloupé nechat si tuto šanci proklouznout mezi prsty.

„Je to výjimečná příležitost," pomyslel si. Horké slzy se mu objevily v koutcích očí. Musel následovat Gudóa, třeba na konec světa, pokud to bude nutné. Sledovat ho, dokud neuslyší slova, po kterých toužil.

Gudó šel pryč z kopce Hačidžó, zjevně bez dalšího zájmu o tamější klášter. Jeho srdce už začalo plynout s vodou a mraky. Když došel na cestu Tókaidó, otočil se na západ, směrem na Kjóto.

Kruh

1

Zenový mistr sice směřoval ke Kjótu, ale způsob, jakým putoval, byl nanejvýš podivný. Jeden den, když přišlo, zůstal celý den v hostinci a nechal si od Matahačiho dělat moxy. V provincii Mino se zastavil na sedm dní, a potom několik dní strávil v zenovém klášteře v Hikone, takže se ke Kjótu přibližovali opravdu pomalu.

Musaši spal, kdekoli našel nocleh. Když přespával Gudó v hostinci, strávil Musaši noc buď venku, nebo v jiném hostinci. Když se mnich a Matahači zastavili v chrámu, Musaši našel přístřeší pod branou. Strádání nebylo nic ve srovnání s jeho potřebou Gudóova slova.

Jednou v noci před chrámem u jezera Biwa si najednou uvědomil, že přichází podzim, a zjistil, že se nejvíc ze všeho podobá obyčejnému žebrákovi. Jeho vlasy pochopitelně připomínaly myší noru, protože se rozhodl nečesat se, dokud mnich nepovolí. Už týdny se nekoupal a neholil. Jeho oděv se rychle měnil v hadry, škrábaly ho na kůži jako kůra z borovice.

Zdálo se, že hvězdy spadnou z oblohy. Pohlédl na svou rákosovou rohož a pomyslel si: „Jsem to ale blázen!" Najednou mu jeho chování připadalo naprosto nesmyslné. Hořce se zasmál. Tvrdošíjně lpěl na svém cíli, ale co vlastně hledal u zenového mistra? Bylo tak nemožné žít dál, aniž by musel podstoupit toto trápení? Dokonce mu začalo být líto vší, které žily na jeho těle.

Gudó prohlásil nezvratně, že není „nic", co by mu mohl nabídnout. Bylo nerozumné naléhat na něj, aby mu dal něco, co nemá. Bylo

špatné mu to zazlívát, přestože k němu měl méně ohledů než k zatoulanému psu u cesty.

Musaši zíral vzhůru skrze vlasy, které mu visely přes oči. Nebylo o tom pochyb - zářil podzimní měsíc. Ale ti komáři. Jeho kůže, posetá rudými šrámy, byla už k jejich štípnutí necitlivá.

Byl zcela připraven přiznat si, že existuje něco, co nechápe, ale uvažoval o tom stále jako o jediné věci. Kdyby tak jenom mohl přijít na to, co to je. Jeho meč by byl vysvobozen ze svých pout. Vše ostatní by se vyřešilo během chvilky. Pokaždé, když cítil, že má tu věc na dosah, nelítostně mu unikla.

Kdyby jeho hledání cesty mělo skončit v tomto bodě, raději by volil smrt, protože už neviděl žádný důvod žít. Natáhl se pod střešou brány. Když se spánek nedostavoval, přemýšlel, co by tou věcí mohlo být. Technika meče? Ne. Ne sama o sobě. Tajemství, jak dosáhnout úspěchu? Ne. Víc než to. Řešení problému s Ocú? Ne. Žádný muž by se necítil tak uboze kvůli lásce ženy. Musela to být jedna všeobsažná odpověď, avšak přes svou závažnost by nemusela být větší než makové semínko.

Zabalený do své rohože vypadal jako housenka. Přemýšlel, zda se Matahačimu spí dobře. Při myšlence na svého kamaráda pocítil závist. Nezabránilo mu v tom ani to, že si uvědomoval Matahačiho problémy. Musaši měl tendenci vyhledávat nové problémy, jimiž by se mohl mučit.

2

Jeho oči padly na cedulku, visící na sloupu brány. Vstal a přišel k ní, aby se mohl lépe podívat. Za světla měsíce přečetl:

Prosím, najdi původní pravdu.

Paj-jún byl pohnut zásluhami Paj-čanga,

Chu-čchiou se zaradoval nad učením Paj-júna.

Nebud' jako tví předchůdci,

nesbírej pouze listí

a nesoustřed' se jen na větve.

Vypadalo to jako úryvek ze závěti Kanzana Egena, zakladatele chrámu Mjóšindži.

Musaši si znovu přečetl poslední dva řádky. Listí a větve... Kolik lidí svedly z cesty nedůležité maličkosti? Nebyl snad on sám dobrým příkladem? I když tato myšlenka se zdála ulehčovat jeho břemenu,

jeho pochyby nezmizely. Proč ho jeho meč neposlouchal? Proč se jeho oči odkláněly od cíle? Co mu zabráňovalo dosáhnout vyrovnanosti?

Vše se zdálo být zbytečné. Věděl, že když někdo sledoval cestu tak daleko, jak toho byl schopen, dostavilo se váhání a zaútočila netrpělivost - listí a větve. Jak se člověk mohl vysvobodit z kruhu? Jak se mohl dostat k jeho jádru a zničit ho?

Směji se své desetileté cestě, zašlé róbě, rozedranému klobouku, věčnému klepání na brány klášterů. Ve skutečnosti je Buddhův zákon prostý: „Jez svou rýži, pij svůj čaj, nos své šaty.“

Musaši si vzpomněl na tyto verše, kterými se Gudó vysmíval sám sobě. Když je napsal, byl zhruba ve stejném věku jako nyní Musaši.

Během Musašiho první návštěvy v Mjóšindži ho tento mnich téměř vykopl ze dveří. „Jak tě vůbec mohlo napadnout za mnou chodit?“ křičel. Ale Musaši vytrval, a později, když byl přijat, si jej Gudó často těmito ironickými verši dobíral. Smál se mu a říkal totéž co před několika týdny: „Pořád mluvíš o takových malichernostech... Je to marné.“

Absolutně deprimovaný Musaši se vzdal myšlenky na spánek a vydal se kolem brány, právě včas, aby viděl dva muže vynořit se z chrámu.

Gudó a Matahači šli neobvykle rychlým krokem. Možná přišla naléhavá výzva z Mjóšindži, hlavního chrámu Gudóovy sekty. Prošli kolem skupinky mnichů, kteří se sešli, aby ho vyprovodili, a namířili si to přímo k mostu Kara v Setě.

3

Musaši je následoval do spícího Ócu. Knihařství, zelinářství a dokonce i jindy hlučící hostince měly zavřené okenice. Byl vidět jen přízračný měsíc na obloze.

Když odešli z města, vyšplhali na horu Hiei, minuli Miideru a Sekideru v závojích mlhy. Nepotkali téměř nikoho. Když došli k průsmyku, Gudó se zastavil a řekl cosi Matahačimu. Pod nimi leželo Kjóto, na druhé straně klidná hladina jezera Biwa. Kromě samotného měsíce vypadalo všechno jako slída, jako moře měkké stříbřité mlhy.

O několik minut později dorazil k průsmyku i Musaši. Polekal se, když zjistil, že stojí několik kroků od mistra. Jejich oči se po týdnech

poprvé setkaly.

Gudó mlčel.

Musaši také nic neřekl.

„Teď... Musí to být teď," pomyslel si Musaši. Kdyby mnich došel až do Mjóšindži, musel by čekat mnoho týdnů, než by se našla další příležitost ho vidět.

„Prosím, pane," řekl. Jeho hrud' se vzdouvala, krk se kroutil. Jeho hlas zněl jako hlas vystrašeného dítěte, pokoušejícího se říci matce něco, co ve skutečnosti říct nechtělo. Nesměle se přibližoval.

Mnich se nesnížil k tomu, aby se zeptal, co chce. Jeho oči hleděly rozzlobeně na Musašiho.

„Prosím, pane." Musaši nedbal ničeho, kromě planoucího nutkání, ženoucího ho vpřed. Padl na kolena a sklonil hlavu. „Prosím o ponaučení. Jen o jedno slovo..."

Zdálo se mu, že čeká celé hodiny. Když už to nemohl vydržet, začal znovu se svou prosbou.

„Všechno jsem slyšel," přerušil ho Gudó. „Matahači o tobě mluví každou noc. Vím všechno, dokonce i o té dívce."

Slova se do něj bolestivě zabodávala jako úlomky ledu. Nedokázal zvednout hlavu, i kdyby chtěl.

„Matahači, hůl!"

Musaši zavřel oči, zocelil se před výpraskem, ale místo aby udeřil, Gudó okolo něj nakreslil kruh.

4

Bez dalšího slova hůl odhodil a řekl: „Jdeme, Matahači." Rychle odešli pryč.

Musaši zuřil. Po týdnech krutého ponížení, kterým prošel v upřímné snaze být přijat do učení, bylo Gudóovo odmítnutí mnohem více než jen nedostatek soucitu. Bylo to bezcitné, brutální. Pohrával si s životem člověka.

„Mnichu zkurvenej!"

Musaši vztekle pozoroval odcházející pár, rty měl pevně sevřené a mračil se.

„Nic víc není." Přemítal o Gudóových slovech a došel k závěru, že klamně naznačovala, že má co nabídnout, i když ve skutečnosti v jeho hloupé hlavě není vůbec „nic".

„Jen počkej, však uvidíš," pomyslel si Musaši. „Nepotřebuju tě!"

Už nebude nikomu věřit. Nakonec tu tedy nebyl nikdo, na koho by se mohl spolehnout, kromě sama sebe. Byl jen obyčejným mužem, stejně jako byl jen mužem Gudó a všichni předchozí mistři.

Vstal, napůl zdvižený vlastním vztekem. Několik minut zíral na měsíc, ale jak jeho hněv opadal, jeho oči spočinuly na kruhu. Otočil se v něm kolem dokola. Když tak učinil, vzpomněl si na hůl, která ho nepraštila.

„Kruh? Co by to mohlo znamenat?“ Nechal se unášet svými myšlenkami.

Dokonale oblá čára, bez začátku, bez konce, bez odchýlení. Při rozpínání do nekonečna by se stala vesmírem. Při smršťování by se stala rovnocennou s oním malým bodem, v němž ulpívala jeho duše. Jeho duše byla kruhová. Vesmír byl kruhový. Nebyli dva, ale jeden. Jediný celek - jeho duše a vesmír.

Tasil svůj meč a namířil jím šikmo dolů. Na zemi uviděl svůj stín. Vesmírný kruh však zůstal stejný. Zůstal tedy nezměněn i on. Pouze jeho stín se změnil.

„Jenom stín," pomyslel si. „Stín není mým skutečným já." Zdánlivě nepřekonatelná zeď, o níž bušil hlavou, byla pouhým stínem, stínem jeho zmatené mysli.

Pozvedl hlavu a rty se mu prodrál divoký výkřik.

Levou rukou podržel svůj krátký meč. Stín se opět změnil, ale obraz vesmíru ani v nejmenším. Dva meče byly jedním. A byly součástí kruhu.

Hluboce si oddechl. Oči se mu konečně otevřely. Podíval se znovu na měsíc a uviděl, že jeho velký kotouč by mohl být považován za identický s mečem nebo duší toho, kdo kráčí po zemi.

„Mistře!" zakřičel a vyrazil za Gudóem. Už od mnicha nic nechtěl, ale dlužil mu omluvu za silnou nenávist, kterou k němu pocítil.

Po deseti krocích se ale zastavil. „Jsou to jen listy a větve," pomyslel si.

Šikamská modř

1

V době, kdy Musaši a Matahači vyrazili směrem do Kjóta, připojil se Iori k Nagaokovi Sadovi a odplul na stejné lodi jako Sasaki Kodžiró do Kokury v Buzenu.

Bábi Osugi se před rokem přidala na cestě z Eda k družině Sasakiho Kodžiróa, zastavila se v Ósace pro ostatky strýčka Gona a vrátila se zpět do své vesnice v Mimasace.

Také Takuan opustil Edo a podle všeho se momentálně zdržoval v Tadžimě.

O těchto lidech se jakžtakž dalo říct, kde se zrovna nalézají. Mezi těmi, o nichž se nic nevědělo, byl kromě uprchlého Naraie Daizóa zmizelý Džótaró.

Také o Akemi nebylo nic známo.

Problematickou postavou byl rovněž Musó Gonnosuke, o němž informoval Iori pana Sada a požádal ho, aby se ho pokusil nějak zachránit.

Když se Sado vracel z hory Kudo, všiml si svázaného zajatce na koni. Pokud to byl Gonnosuke a pokud ho omylem zabili, nedalo se nic dělat. Avšak v případě, že se vše vysvětlilo, věřil Sado, že ho Jukimura propustil. Možná že teď Gonnosuke někde pátrá po Iorim.

Ještě zde však byla jedna osoba. A sice Ocú. Žena, jež byla soustavně pronásledována nepřízní osudu. Zvolila si cestu ženy, ženy, jež má své touhy a sny. Její život v podstatě sestával z marného hledání Musašiho. Její pouť byla ze všech nejosamělejší.

„Je tady Ocú?“

„Ano, tady jsem.“

Nad vrškem živého plotu se objevila tvář.

„Vy jste Manbei, obchodník s konopím, že?“ ujistila se Ocú.

„Ano. Promiňte, že vás obtěžuji, když máte tolik práce, ale zaslechl jsem cosi, co by vás mohlo zajímat.“

„Pojďte dál.“ Ukázala na dřevěné dveře v plotu.

Jak bylo zřejmé z šatů, visících na větvích a kůlech, patřil dům jednomu z barvířů, kteří vyráběli pevnou tkaninu, která byla po celém kraji známá jako „Šikamská modř“.

2

Tajemství výroby Šikamské modři spočívalo v opakovaném ponořování látky do indigové barvy a jejím tlučení ve velkém hmoždíři po každém ponoření do lázně. Příze byla poté tak nasycena barvou, že se spíš dříve obnosila, než vybledla.

Ocú ještě nebyla zvyklá na zacházení s palicí, ale pracovala pilně a její prsty byly plné modravých skvrnek. V Edu, poté co zjistila, že je

Musaši pryč, navštívila knížete Hódžóa a Jagjúa, a vyrazila okamžitě pátrat dál. Minulého léta se v Sakai nalodila na jednu z lodí Kobajašiho Tarózaemona a připlula do Šikamy, rybářské vesnice umístěné v trojúhelníkovité zátce, kde se řeka Šikama vlévá do Vnitřního japonského moře.

Vzpomněla si, že její kojná byla vdaná za barvíře ze Šikamy, a tak ji Ocú vyhledala a žila u ní. Protože byla její rodina velmi chudá, cítila se Ocú povinná pomoci s barvením, což byla práce pro mladé nevdané ženy. Často si při práci zpívaly, a vesničané říkali, že dokážou rozeznat z hlasu dívky, zda je zamilovaná do některého z mladých rybářů.

Když si Ocú umyla ruce a setřela pot z čela, vyzvala Manbeie, aby si sedl na ochoz před domem.

3

Odmítl mávnutím ruky a řekl: „Přišla jste z vesnice Mijamoto, vídíte?”

„Ano.”

„Jezdím tím směrem za prací, nakupovat konopí. Posledně jsem slyšel, co se ve vsi povídá...”

„O čem?”

„O vás.”

„O mně?”

„Také jsem zaslechl cosi o muži jménem Musaši.”

„Musaši?” Ocú poskočilo srdce a tváře jí zčervenaly.

Manbei se mírně usmál. Přestože byl podzim, svítlo slunce stále dost silně. Přeložil si svůj ručník, dal si ho přes hlavu a dřep si na paty. „Znáte ženu jménem Ogin?” zeptal se.

„Myslíte Musašiho sestru?”

Manbei důrazně přitakal. „Narazil jsem na ni ve vesnici Mikazuki v Sajo. Náhodou jsem zmínil vaše jméno. Vypadala velmi překvapeně.”

„Řekl jste jí, kde jsem?”

„Ano. Neviděl jsem na tom nic špatného.”

„Kde teď žije?”

„Žije se samurajem jménem Hirata - myslím, že je to její příbuzný. Říkala, že by vás velice ráda viděla. Několikrát se zmínila, jak jí chybíte a co všechno by vám chtěla říct. Něco z toho bylo tajné,

říkala. Myslel jsem, že se při tom rozpláče."

Ocúiny oči zrudly.

„Setkali jsme se uprostřed cesty, takže nebylo kde napsat dopis. Požádala mě tedy, abych vám řekl, že máte přijet do Mikazuki. Říkala, že by ráda přijela sem, ale momentálně prý nemůže." Manbei se odmlčel. „Nezacházela do detailů, ale říkala, že slyšela o Musašim." Dodal, že nazítří míří do Mikazuki, a navrhl, aby jela s ním.

Přestože Ocú už byla pevně rozhodnuta, cítila, že by to měla probrat s barvířovou ženou. „Dám vám vědět dnes večer," řekla.

„Dobrá. Pokud se rozhodnete jet, měli bychom si přivstat." Na pozadí šumícího moře zněl jeho hlas obzvláště hlasitě a i Ocúina jemná odpověď se zdála pronikavá.

4

Když Manbei vyšel z brány, mladý samuraj, který seděl na pláži a mnul v rukou hrst písku, vstal a sledoval ho pronikavými očima, jako by se chtěl ujistit, že se ve svém úsudku o tom muži nemýlí. Byl slušivě oděn, v ruce držel hluboký slaměný klobouk. Vypadal tak na osmnáct devatenáct let. Když byl obchodník s konopím z dohledu, samuraj se otočil a zíral na barvířův dům.

Navzdory vzrušení, jež vyvolala Manbeiova zpráva, zdvihla Ocú palici a pokračovala v práci. Vzduchem se nesl zvuk ostatních palic doprovázený dívčím zpěvem. Z Ocúiných rtů nevyšel při práci ani hlásek, ale v jejím srdci zněla píseň lásky k Musašimu. Potichu si šeptala báseň ze starodávné sbírky:

*Moje láska
je stále větší
od našeho setkání.
Jak látka z Šikamy
však zbarvena není.*

Byla si jista, že když navštíví Ogin, dozví se, kde je Musaši. A Ogin byla navíc žena. Nebude těžké se s ní podělit o své pocity.

Bušení její palice se zpomalovalo v téměř mdlé tempo. Byla po dlouhé době zase šťastná. Chápala pocity básníka. Moře se často zdálo cizí a zádušné, dnes bylo ale oslnivé, a vlny, přestože byly jemné, se zdály plné naděje.

Pověsila látku na vysoký sušák a se srdcem dosud zpívajícím vyšla

ven otevřenou branou. Koutkem oka zahlédla mladého samuraje, jak se klidně prochází po břehu. Neměla tušení, kdo to je, ale něčím ji upoutal, v té chvíli si nevšimla ničeho jiného, ani ptáka letícího ve sláném vánku.

5

Jejich cíl nebyl příliš daleko. I žena tam mohla dojít bez velkých obtíží jen s jedinou zastávkou. Bylo téměř poledne.

„Omlouvám se, že jsem vás dostala do takových obtíží,“ řekla Ocú,
„Nevadí. Vypadá to, že vám nohy slouží dobře,“ řekl Manbei.

„Jsem zvyklá cestovat.“

„Slyšel jsem, že jste byla v Edu. To je pěkný kousek cesty pro ženu, která jde úplně sama.“

„To vám řekla barvířova žena?“

„Ano. Slyšel jsem všechno. Lidé v Mijamotu o tom také mluví.“

„Opravdu?“ řekla Ocú a trochu se zamračila. „Je to tak trapné.“

„Nemusíte se cítit trapně. Pokud někoho milujete, kdo má to právo rozhodnout, zda je vás třeba litovat nebo vám gratulovat. Ale zdá se mi, že Musaši je trochu chladný.“

„Ale ne, není. Vůbec ne.“

„Vám nevadí, jak se zachoval?“

„Zavinila jsem si to sama. Jeho trénink a sebezdokonalování jsou jediným cílem jeho života. Nedokážu se s tím jenom smířit.“

„Nevidím nic špatného na vaší lásce.“

„Vypadá to ale, že jsem mu způsobila hodně problémů.“

„Hm, to by měla slyšet moje žena. Takové by ženy měly být.“

„Je Ogin vdaná?“ zeptala se Ocú.

„Ogin? Nejsem si úplně jistý,“ řekl Manbei a změnil téma. „Tamhle je čajovna, pojďme si na chvilku odpočinout.“

Šli dovnitř a objednali si čaj k obědu, který si nesli s sebou. Když dojídali, nějací čeledíní a nosiči zavolali na Manbeie důvěrným tónem.

„Manbeii, proč si dnes nezajdeš zahrát k Handovi? Všichni se zlobí. Tuhle jsi odešel se všema penězma.“

Trochu zmatený odpověděl, jako by jim nerozuměl: „Dnes vaše koně nepotřebuju.“ A pak rychle k Ocú: „Půjďme?“

Když odcházeli z čajovny, jeden z čeledínů řekl: „Není divu, že na nás nemá čas. Koukněte na tu holku!“

„Prásknu to tvojí starý, Manbeii.“

Když rychle odcházeli, slyšeli ještě několik podobných poznámek. Obchod Asaji Manbeie v Šikamě nepatřil mezi nejvýznamnější podniky. Kupoval v okolních vesnicích konopí a prodával je ženám a dcerám rybářů na sítě, plachty a další věci. Ale byl to přece jen majitel vlastního podniku, jeho přátelské vztahy s obyčejnými nosiči proto Ocú překvapily.

Aby Manbei rozptýlil nevyřčené pochybnosti, řekl: „Co naděláte s takovou lůzou.“

To, že jim dělám dobrou službu tím, že je používám při přepravě konopí z hor, jim ještě nedává důvod chovat se ke mně tak důvěrně.“

Zvěsti

1

Noc strávili v Tacunu, a když příští ráno odešli, byl Manbei stejně laskavý a starostlivý jako předchozího dne. Než došli do Mikazuki, začalo se na úpatí hor stmívat.

„Manbeii,“ zeptala se Ocú úzkostlivě, „nejsme už skoro v Mikazuki? Když přejdeme tu horu, budeme v Mijamotu.“ Doslechla se, že Osugi je zase v Mijamotu.

Manbei se zastavil. „Ano, je to hned na druhé straně. Stýská se vám po něm?“

Ocú zvedla oči k černému, vlnitému hřebeni hor a k večerní obloze. Ta oblast se zdála být opuštěná, jako by se lidé, kteří tu měli být, někam ztratili.

„Už je to jenom kousek,“ řekl Manbei, který šel celou cestu napřed. „Jste unavená?“

„Ani ne, vy ano?“

„Ne, já jsem na tuhle cestu zvyklý. Chodím tudy často.“

„A kde je Oginin dům?“

„Tamhle tím směrem,“ odpověděl a ukázal rukou. „Určitě na nás už čeká.“

Přidali trochu do kroku. Když došli na místo, kde se úbočí svažovalo, uviděli shluk domů. Byla to zastávka na tacunské horské cestě. Svou velikostí mělo toto místo hodně daleko do toho, aby se dalo hovořit o městu, ale pyšnilo se levnou jídelnou, která byla věčně plná nádeníků, a několika lacinými hospůdkami, rozsetými po obou

stranách cesty.

Když byli už za vesnicí, Manbei oznámil: „Teď budeme muset trochu šplhat.“ Uhnul z cesty, a vydal se nahoru po strmém kamenném schodišti, vedoucím do místní svatyně.

Jako ptáče, které začne hned pípat, když se náhle ochladí, pocítila i Ocú něco zvláštního. „Jste si jistý, že nejdeme špatně? V okolí žádné domy nejsou,“ řekla.

„Nebojte se. Je to osamělé místo, ale určitě si sednete a odpočinete na ochozu svatyně. Já zatím dojdou pro Ogin.“

„Proč byste to dělal?“

„Zapomněla jste? Určitě jsem se o tom zmiňoval. Ogin říkala, že možná bude mít hosty. Bylo by nevhodné, kdybyste mezi ně přišla. Její dům je na druhé straně tohoto hájku. Jsem hned zpátky.“ Odběhl po úzké cestičce mezi tmavými cedry.

Jak se večerní obloha stmívala, Ocú se začala cítit velmi nejistě. Suché listy rozvířené větrem jí padaly do klína. Netečně jeden sebrala a otáčela ho v prstech. Naivita nebo čistota - něco jí dělalo dokonalým obrazem panenskosti.

2

Najednou se zpoza svatyně ozvalo hlasité zapraskání. Ocú seskočila okamžitě na zem z ochozu, na němž seděla.

„Nehýbej se, Ocú!“ nařídil hrubý, děsivý hlas.

Ocú zalapala po dechu a přikryla si rukama uši.

Zpoza svatyně vyšlo několik temných postav, které obklíčily její třesoucí se tělo. Přestože měla zavřené oči, jednu z nich viděla zcela jasně, děsivější a zdánlivě větší, než byly ty ostatní, bělovlasou čarodějnici, již tak často vídávala v nočních mýrách.

„Děkuji, Manbeii,“ řekla Osugi. „Teď jí dejte roubík, než začne křičet, a vezměte ji do Simonošó. Dělejte!“ Mluvila s hrůzostrašnou autoritou krále pekel, který do nich právě posílal hříšníka.

Tři muži, kteří přišli s Osugi, byli zřejmě vesničtí rváči, nějakým způsobem spříznění s její rodinou. Se souhlasným mručením přišli k Ocú jako vlci soupeřící o kořist a svázali ji tak, že měla volné jen nohy.

„Jděte zkratkou.“

„Dělejte!“

Osugi ještě zůstala, aby se vyrovnala s Manbeiem. Když lovila

peníze ze svého pásu, řekla: „Je od vás chytré, že jste ji přivedl. Měla jsem strach, že to nezvládnete." Pak dodala: „Nikomu ani slovo."

Manbei se spokojeným výrazem zastrčil peníze do rukávu. „Tak těžké to zas nebylo," řekl. „Váš plán fungoval výborně."

„To byla ale podívaná. Byla vyplašená, co?"

„Nevzmohla se ani na útěk. Jen tam tak stála. Cha, cha, cha... Ale možná jsme to trochu přehnali."

„Co jsme přehnali? Víte, čím vším jsem si prošla!"

„Ano, ano. Už jste mi o tom řekla dost."

„No, nemůžu se tu zdržovat. Jednou se zase uvidíme. Přijďte nás do Šimonošó navštívit."

„Buďte opatrná. Není to nejsnazší cesta," volal přes rameno, když vyrazil zpět dolů po dlouhých, temných schodech.

Osugi zaslechla zasténání, rychle se otočila a křikla: „Manbeii! To jste byl vy? Co se děje?"

3

Manbei už nebyl schopen odpovědi.

Osugi běžela na schody. Vydala krátký výkřik a vyrazilo jí dech, když spatřila stín, stojící u padlého těla, a meč, z něhož kapala na zem krev.

„Kdo... kdo je tam?"

„.....“

„Kdo jste?" Její hlas byl suchý a napjatý, roky však neubraly nic z její neohroženosti. Mužova ramena se lehce zachvěla smíchem. „To jsem já, vy stará čarodějnice." „Kdo jsi?"

„Copak mě nepoznáváte?" „Nikdy jsem tvůj hlas neslyšela. Jsi zloděj?" „Žádný zloděj by se nezahazoval s ubohou stařenou, jako jste vy." „Zato ty jsi mě nějakou dobu sledoval, mylím se snad?" „Sledoval."

„Mě?"

„Proč se ptáte dvakrát na to samý? Nepřišel bych celou cestu z Mikazuki, abych tady zabil Manbeie. Přišel jsem vám uštědřit lekci."

„Cože?" Znělo to, jako by Osugi praskla průdušnice. „Nejsi na správné adrese. Kdo vlastně jsi? Já jsem Osugi. Hlava rodiny Hon'iden."

„Vida! Rád to slyším přímo od vás! Vrací mi to všechnu nenávist. Čarodějnice! Zapomněla jste na Džótaróa?"

„Džó... Džótaró?"

„Za tři roky novorozenec vyroste a stane se z něj tříleté dítě. Vy jste starý strom, já jsem mladý stromek. S politováním vám musím oznámit, že už se mnou nemůžete zacházet jako s ufňukaným spratkem."

„To nemůže být pravda. Vážně jsi Džótaró?"

„Zaplatíte za všechny zármutek, který jste mému učiteli za všechny ty roky způsobila. Vyhýbal se vám jen proto, že jste stará, nechtěl vám ublížit. Využila jste toho, potulovala jste se po celé zemi, dokonce i v Edu jste byla, a šířila o něm zlomyslné pomluvy. Chovala jste se, jako byste měla právo se mu mstít. Dokonce jste zašla tak daleko, že jste mu zabránila v získání dobrého místa."

Osugi mlčela.

„Ani tím vaše zášť neskončila. Obalamutila jste Ocú a chtěla jste jí ublížit. Myslel jsem, že vás to už omrzelo a vrátila jste se do Mijamota. Pokračujete v tom ale dál. Využila jste Manbeie, abyste zase na Ocú hodila nějakou špínu."

Osugi mlčela i teď.

„Copak vás už ta věčná nenávist neunavuje? Bylo by snadné vás rozseknout na dvě půlky. Máte štěstí, že už nejsem synem svéhohlavého samuraje. Můj otec, Aoki Tanzaemon, se vrátil do Himedži a od minulého jara slouží znovu rodu Ikeda. Abych se vyvaroval jeho zostuzení, nepřipravím vás o život."

Džótaró popošel několik kroků k ní. Osugi, jež si nebyla jista, zda mu věřit či ne, ustoupila a pátrala po nějakém úniku.

4

Když si myslela, že konečně zjistila, jak se odsud dostat, vyrazila cestou, kterou se dali její muži. Džótaró ji dohonil jediným skokem a chytil ji za krk.

Doširoka otevřela ústa a křičela: „Co si to dovoluješ?" Otočila se a současně tasila meč. Máchla po něm, ale minula.

Když Džótaró uhýbal, prudce do ní strčil. Tvrdě narazila hlavou na zem.

„Takže ses něčemu naučil, co?" zaúpěla s obličejem napůl zarytým v trávě. Vypadalo to, že není schopna zapudit představu, že Džótaró je stále ještě dítě.

Se zamručením položil chodidlo na její křehkou páteř a bez

slitování jí zkroutil ruku za záda.

Dovlekl ji před svatyní, přitlačil ji chodidlem k zemi, ale nedokázal se rozhodnout, co s ní udělat.

Také myslel na Ocú. Kde asi je? V Šikamě ji objevil spíše náhodou, ačkoli to mohlo být také tím, že jejich osudy byly propojeny. Díky opětovnému nástupu otce do funkce obdržel Džótaró také místo u knížete. Na jedné ze svých výprav uviděl mezerou v plotě mihnout se ženu, která vypadala jako Ocú. Když se před dvěma dny vrátil na stejnou pláž, svou domněnku si ověřil.

I když byl vděčný bohům, že ho zavedli za Ocú, jeho dlouho skrývaná nenávisť k Osugi za to, jak trápila Ocú, byla znovu roznícena. Pokud nebude tato stařena odstraněna z cesty, nebude mít Ocú klid. Ta touha tu stále byla. Ale její zabití by zapletlo otce do sporu s rodinou venkovského samuraje. Byli to v nejlepším případě nepříjemní lidé. V případě, že by je obtěžoval přímý knížecí vazal, bylo jisté, že způsobí mnoho problémů.

Nakonec se rozhodl, že nejlepší bude potrestat Osugi co nejrychleji, a pak se pokusit o vysvobození Ocú.

„Znám místo, které je pro vás jako stvořené," řekl. „Pojďte."

Osugi se zběsile tiskla k zemi, i přes jeho pokusy ji odtáhnout pryč. Chytil ji za pas a odnesl ji pod pažďím dozadu kolem svatyně. Část kopce byla při stavbě svatyně odkopána. Byla tam malá jeskyně, jejíž vchod byl dost velký, aby se jím protáhla jedna osoba.

5

Ocú viděla v dáli jen jediné světlo. Jinak bylo vše černé jako uhlí - hory, pole, potoky i Mikazucký průsmyk, kterým právě po kamenité cestě prošli. Dva muži vpředu ji vedli za provaz jako zločince.

Když se přiblížili k řece Sajo, muž za ní řekl: „Zastavte na chvíli. Co myslíte, že se stalo bábi? Říkala, že se k nám hned připojí."

„Jo. Už by nás přece měla dávno dohnat."

„Mohli bychom se tu na chvilku zastavit. Nebo jít dál do Sajo a počkat v čajovně. Zřejmě budou všichni spát, ale mohli bychom je vzbudit."

„Půjdeme a počkáme tam. Můžeme si alespoň dát pár šálků sake."

Pátrali podél řeky po mělkém místě, a když začali řeku překračovat, zaslechli z dálky nějaké volání. Za chvíli se ozvalo znovu, ale z mnohem větší blízkosti.

„Bábi?"

„Ne. To zní spíš jako mužský hlas."

„Tak to nebylo na nás."

Voda byla ledově studená jak ostří meče, obzvláště pro Ocú. Když zaslechli zvuk běžících nohou, jejich pronásledovatel už byl skoro u nich. Za velkého šplouchání je zahnal na druhý břeh a tam se jim postavil.

„Ocú?" volal Džótaró.

Muži ze sebe setřásli vodu, která na ně dopadla, obstoupili Ocú a zůstali stát.

„Nehýbejte se," zakřičel Džótaró s rozpráhnutými pažemi.

„Kdo jsi?"

„Na tom nezáleží. Propusťte Ocú!"

„Přeskočilo ti? Copak jsi neslyšel, že když se budeš plést do cizích věcí, přijdeš akorát o život?"

„Osugi říkala, že máte Ocú předat mně."

„Lžeš, jako když tiskne." Všichni tři muži se zasmáli.

6

„Nelžu. Podívejte se na tohle." Podržel před nimi kousek tenkého papíru s Osuginým písmem. Zpráva byla krátká: „Situace se změnila. Nic nepodnikejte. Dejte Ocú Džótaróovi, a pak se vraťte pro mne."

Muži se podívali se svaštělým obočím na Džótaróa a postoupili na břeh.

„Nebo neumíte číst?" posmíval se Džótaró.

„Sklapni zobák. Takže ty jsi Džótaró?"

„Správně. Jmenuji se Aoki Džótaró."

Ocú se na něj upřeně zadívala, chvěla se lehce strachem a pochybami. Ted', aniž by pořádně věděla, co dělá, vykřikla, zalapala po dechu a klopýtla směrem dopředu.

Muž nejbližší Džótaróovi zakřičel: „Uvolnil se jí roubík. Utáhněte ho!" Pak pohrozil Džótaróovi: „Tohle je písmo stařeny, o tom není pochyb. Ale co se s ní stalo? Co myslí tím, že se pro ni máme vrátit?"

„Je moje rukojmí," řekl hrdě Džótaró. „Dejte mi Ocú a já vám řeknu, kde je."

Tři muži se na sebe podívali. „Děláš si legraci?" zeptal se jeden. „Víš, kdo jsme? Každý samuraj v Himedži, pokud jsi odtamtud, zná

rod Hon'iden z Šimonošó."

„Tak ano, nebo ne? Odpovězte! Když mi nevydáte Ocú, nechám stařenu tam, kde je, dokud nevyhladoví a nezemře."

„Ty parchante!"

Jeden z mužů chytil Džótaróa, další tasil meč a zaujal bojový postoj. První zabručel: „Jestli budeš dál takhle kecat, tak ti zakroutím krkem. Kde je Osugi?"

„Dáte mi Ocú?"

„Ne!"

„Pak to nezjistíte. Předejte mi Ocú a můžeme to skončit, aniž by někdo musel přijít k zranění."

Muž, který držel Džótaróa za ruku, ho přitáhl k sobě a zkoušel ho porazit na zem.

Džótaró využil sílu protivníka a přehodil si ho přes rameno. Vzápětí už na něm seděl a drtil mu stehno. Muž však tasil meč a švihl po něm jako kosou.

7

Naštěstí rána nebyla příliš hluboká. Džótaró vyskočil na nohy ve stejný okamžik jako útočník. Také ostatní dva muži se na něj vrhli.

„Nezabíjejte ho. Musíme ho dostat živého, pokud máme dostat Osugi zpět."

Džótaró rychle zapomněl na nechuť zaplést se do krveprolití. V následné rvačce tři muži v jednom momentě docílili toho, že ho povalili na zem. Zařval a použil stejnou taktiku, jaká byla před chvílí použita proti němu. Tasil svůj krátký meč a probodl břicho muži, který na něj padal. Džótaróova ruka vyšla z protivníkova těla do poloviny červená od krve. Vypadala, jako by ji ponořil do sudu se slívovým octem. Jeho tělo řídil pud sebezáchovy.

Znovu na nohách zakřičel a sekl směrem dolů. Ostří zasáhlo ramenní kost, sjelo na stranu a utrhlo kus masa velikosti rybiho filé. Muž vykřikl a ještě sáhl po meči, ale bylo už pozdě.

„Mizerové! Mizerové!" křičel s každým seknutím svého meče. Dařilo se mu zbylé dva muže držet od sebe a jednoho z nich vážně zranit.

Brali svou přesilu jako samozřejmost, nyní však ztratili sebekontrolu a začali mávat rukama jako zmatení.

Ocú běhala celá bez sebe v kruhu a zoufale šhubala svýma

svázanýma rukama. „Kde jste kdo! Pomoc!" Její slova se však ztrácela v hukotu řeky a kvílení větru.

8

Náhle si uvědomila, že spíš než volat o pomoc by se měla spolehnout na vlastní síly. S výkřikem zoufalství se svezla na zem a začala třít provazy o ostrou hranu kamene. Byl to jen volně utkaný slaměný provaz, koupený cestou do svatyně, a tak byla zanedlouho volná.

Sebrala několik kamenů a běžela za ostatními. „Džótaró," volala, když hodila kámen do obličeje jednoho z mužů. „Jsem tady taky. Pomůžu ti!" Další kámen. „Vydrž!" A další kámen, avšak stejně jako ten předchozí minul cíl. Spěchala zpět pro další.

„Ty děvko!" Dvěma skoky se jeden z mužů zbavil Džótaróa a pustil se za Ocú. Když se chystal praštit ji do zad tupou hranou meče, Džótaró ho dostihl. Ponořil svůj meč tak hluboko do mužova kříže, že se ostří vynořilo přímo z jeho pupku.

Další muž, zraněný a zmatený, se začal krást pryč, a pak se dal do vrávoravého běhu.

Džótaró se pevně postavil oběma chodidly na mrtvolu, vytáhl meč a zakřičel na utíkajícího: „Stůj!"

Když se ho chystal pronásledovat, Ocú ho pevně chytila za ruku a zvolala: „Nedělej to! Nesmíš útočit na raněného, když utíká." Horlivost její prosby ho ohromila. Nedokázal pochopit, jak mohla sympatizovat s mužem, který ji před chvílí mučil.

Ocú řekla: „Ráda bych věděla, co jsi celá ta léta dělal. I já ti mám co vyprávět. Ale měli bychom odsud co nejrychleji zmizet."

Džótaró rychle souhlasil, protože si uvědomoval, že kdyby se zvěsti o tomto incidentu donesly do Šimonošó, Hon'idenové by zburcovali celou vesnici, aby je pronásledovali.

„Dokážete běžet, Ocú?"

„Ano. Nemusíš se bát."

Běželi temnotou, seč jim dech stačil. Oběma to připadalo stejné jako za starých časů, když Ocú byla mladičkou dívkou a Džótaró ještě chlapcem, v dobách, kdy spolu putovali.

9

V Mikazuki svítila světla pouze v hostinci. Jedno zářilo v hlavní

budově, kde jen o chvíli dříve posedávala ve veselém hovoru skupinka cestovatelů - obchodník s kovy, kterého přivedl obchod do místních dolů, prodavač příze z Tadžimy a potulný mnich. Všichni se už odebrali na kutě.

Džótaró a Ocú si povídali pod druhým světlem, v malé oddělené místnosti, kde žila matka hostinského se svým kolovratem a hrnci, ve kterých vařila bource. Hostinský podezřívál pár, který se u něj ubytoval, že jsou na útěku, ale přesto pro ně připravil pokoj.

Ocú řekla: „Tak ani ty jsi v Edu neviděl Musašiho.“ Vyprávěla mu, co dělala posledních pár let.

Posmutněl, když slyšel, že neviděla Musašiho od onoho dne na silnici v Kiso, ani se mu nechtělo mluvit. Přesto si myslel, že může nabídnout paprsek naděje.

„Nedá se na to moc spoléhat, ale v Himedži se povídá, že by se tam Musaši měl brzy ukázat.“

„V Himedži? Opravdu?“ zeptala se, dychtivá chytit se i toho nejslabšího stébla.

„Jen se to říká, ale lidé u nás o tom mluví, jako by to už bylo téměř jisté. Říkají, že tam bude procházet na cestě do Kokury, kde slíbil přijmout výzvu Sasakiho Kodžiróa. To je vazal knížete Hosokawy.“

„O té výzvě jsem taky slyšela, ale nenašla jsem nikoho, kdo by se doslechl něco o Musašim, nebo by dokonce věděl, kde je.“

„No, co se říká v okolí hradu Himedži, bude asi pravda. Podle všeho chrám Mjóšindži v Kjótu, který má úzké styky s rodem Hosokawa, informoval knížete Hosokawu, kde se Musaši nachází, a Nagaoka Sado, jeho přední vazal, doručil dopis s výzvou Musašimu.“

„A má k tomu dojít už brzy?“

„To nevím. Zdá se, že to nikdo neví přesně. Ale jestli to má být v Kokuře, a jestli je Musaši v Kjótu, bude cestou určitě procházet přes Himedži.“

„Mohl by jet lodí.“

Džótaró zavrtěl hlavou. „To si nemyslím. Knížata z Himedži, Okajamy a dalších oblastí podél Vnitřního moře ho budou žádat, aby se u nich zastavil alespoň na jednu noc. Chtějí vědět, jaký je opravdu člověk, a zeptat se ho, jestli by neměl zájem o místo. Kníže Ikeda psal Takuanovi. Potom se vyptával v Mjóšindži a instruoval obchodníky v okolí, aby mu podali zprávu, kdyby viděli někoho, kdo odpovídá Musašiho popisu.“

„Proto je stále více důvodů předpokládat, že nepojede po souši. Není nic, co by víc nesnášel než zbytečný rozruch. Pokud o tom ví, udělá všechno pro to, aby se tomu vyhnul.“

10

Ocú vypadala sklesle, jako by najednou ztratila všechnu naději. „Co myslíš, Džótaró?“ zeptala se úzkostně. „Podaří se mi něco zjistit, když se vypravím do Mjóšindži?“

„Možná, ale musíte počítat s tím, že to jsou zatím jen řeči.“

„Ale něco na nich musí být, nemyslíš?“

„A vy chcete jet do Kjóta?“

„Ano, chtěla bych jít hned... Hned zítra.“

„Nespěchejte tolik. Proto se pořád s Musašim míváte. V momentě, kdy uslyšíte nějaké řeči, hned je berete jako fakt a už tam letíte. Chcete-li vysledovat slávika, musíte hledat tam, odkud vychází jeho hlas. Mně ale přijde, že se pořád vláčíte za Musašim místo toho, abyste předvídala, kde bude příště.“

„Možná, ale láska se neřídí rozumem.“ Nepozastavila se nad tím, co řekla. Překvapilo ji však, když viděla, jak Džótaróův obličej zrudl při vyslovení slova „láska“. Rychle tedy řekla: „Ale děkuji za radu, promyslím si to.“

„To udělejte, ale mezitím pojd'te se mnou do Himedži.“

„Tak dobrá.“

„Chci, abyste šla k nám domů.“

„.....“

„Podle toho, co říká můj otec, jste se předtím, než jste odešla z Šippódži, dobře znali... Nevím, co má v úmyslu, ale říká, že by vás zase rád viděl a popovídal si s vámi.“

Svíčka už téměř dohasínala. Ocú se otočila a vzhledla pod poničeným okapem k obloze. „Prší,“ řekla.

„Prší? A my musíme zítra do Himedži.“

„Podzimní sprška přeci nic není. Vezmeme si klobouky do deště.“

„Byl bych raději, kdyby bylo hezky.“

Zavřeli dřevěné okenice, a pokoj byl zanedlouho teplejší a vlhčí. Džótaró si ostře uvědomoval ženskou vůni Ocú.

„Jděte si lehnout,“ řekl. „Já budu spát tady.“ Položil si pod okno dřevěný podhlavník a lehl si na bok čelem ke zdi.

„Vy ještě nespíte?“ zabručel Džótaró. „Měla byste se vyspat.“

Přetáhl si tenkou deku přes hlavu, ale vrtěl se a převaloval pěknou chvilku, než upadl do hlubokého spánku.

Kannon

1

Ocú seděla a poslouchala, jak kape voda z díry ve střeše. Déšť hnaný větrem šlehal pod okapy a cákal na okenice. Ale byl podzim a nedalo se nic předvídat. Ráno je mohl čekat jasný úsvit bez mráček.

Pak si vzpomněla na Osugi. Je chudák venku v téhle bouřce, úplně mokrá a prochladlá. Je stará. Možná do rána nevydrží. A i kdyby vydržela, může trvat dny, než ji najdou. Může umřít hladu.

„Džótaró," zavolala jemně. „Vzbud' se." Bála se, že udělal něco krutého, protože ho slyšela, jak říká Osuginým mužům, že ji trestá, a v podobném duchu se o ní zmínil i cestou do hostince.

„V jádru není špatná." pomyslela si. „Když k ní budu poctivá, jednou mě pochopí... Musím jít za ní."

Říkala si: „Jestli se Džótaró rozhněvá, nebudu jí moci pomoci," a otevřela okenici. Proti tmavé obloze vypadal déšť bíle. Podkasala si kimono, sundala ze zdi klobouk z bambusových proužků a uvázala si ho na hlavu. Pak si hodila přes ramena objemnou slaměnou pláštěnku, obula si sandály a proběhla vodopádem deště, hrnouceho se ze střechy. Když přicházela ke svatyni, kam ji přivedl Manbei, viděla, že kamenné schody vedoucí nahoru se proměnily v mnohopatrový vodopád. Nahoře byl vítr mnohem silnější, skučel mezi cedry jako smečka rozzlobených psů.

„Kde jenom může být?" říkala si, když nahlížela do svatyně. Volala do tmy pod svatyní, ale nepřicházela žádná odpověď.

Šla dozadu za budovu a několik minut tam zůstala stát. Skučící vítr se přes ni převaloval jako příboj na rozbouřeném moři. Postupně si začala uvědomovat další zvuk, téměř nerozeznatelný od bouřky. Přestával a zase se znovu ozýval.

„Haló. Slyšíte mě někdo? Je tam někdo?... Haló!"

„Bábi!" křičela Ocú. „Bábi, kde jste?" I když křičela, ve větru se zvuk moc daleko nedonesl.

2

Z nějakého záhadného důvodu se však k Osugi její slova dostala. „Haló! Je tam někdo. Vím to... Zachraňte mě. Tady! Pomozte mi!“

Všechna slova k Ocú nedolehla, ale její zoufalý křik zaslechla.

„Kde jste,“ křičela ochraptěle. „Bábi, kde jste?“ Oběhla celou svatyni, na chvilku se zastavila, a pak běžela znovu kolem dokola. Zcela náhodou zahlédla něco, co vypadalo jako medvědí doupe, asi dvacet kroků od ní, u paty strmé cesty, vedoucí nahoru do vnitřní kaple.

Jak přicházela blíž, byla si jistá, že stařenin hlas vychází právě odsud. Došla ke vchodu, zastavila se a zírala na velký balvan, který ho uzavíral.

„Kdo je to? Kdo je tam? Jste vtělením Kannon? Já se jí klaním každý den. Slitujte se nade mnou. Zachraňte ubohou stařenu, která se dostala do zajetí zlého ducha.“ Osuginy prosby se začínaly měnit v hysterii. Napůl plačky, napůl s prosíkem, v temném prostoru mezi životem a smrtí, vytvářela si představu slitovné Kannon a obracela se k ní ve vroucí modlitbě o svůj život.

„Jak jsem šťastná!“ křičela pomateně. „Milosrdná Kannon uviděla dobrotu mého srdce a zželelo se jí mě. Přišla mě zachránit. Její soucit! Velké milosrdenství! Sláva bohyni Kannon, sláva bohyni Kannon, sláva...“

Její hlas se náhle zlomil. Možná si myslela, že to stačí, protože bylo jen přirozené, že jí v krajním případě Kannon v nějaké formě přijde na pomoc. Byla hlavou dobré rodiny, dobrá matka, a věřila, že je bezúhonná, bezchybná lidská bytost. A cokoliv udělala, bylo samozřejmě morálně správné.

Ale pak vycítila, že ať byl venku před jeskyní kdokoli, nebylo to božské vtělení, ale opravdová lidská bytost. Ulevilo se jí, a jak se jí ulevilo, omdlela.

Jelikož Ocú nevěděla, co Osuginy utišení znamená, propadla panice. Bylo potřeba nějak odstranit balvan z vchodu do jeskyně. Jak zdvojnásobila své úsilí, řemínky, kterými byl zavázán její klobouk, se uvolnily, a klobouk a její černé kadeře divoce vlály ve větru.

3

Přemýšlela, jak tam Džótaró dokázal dát ten balvan úplně sám, strkala do něj a opírala se do něj vši silou, ale nic jím nepohnulo.

Vyčerpaná tím úsilím pocítila záchvěv nenávisti vůči Džótaróovi. Původní úleva z nalezení Osugi se změnila v mučivou úzkost.

„Vydržte, bábi. Ještě chvilku. Dostanu vás ven," volala. Ačkoliv tiskla rty k puklině v kameni, nedostalo se jí žádné odpovědi.

Po chvíli začala Osugi slabě, sotva slyšitelně recitovat:

*A pak, když se setká s lidožravými démony,
jedovatými draky a d'ábly,
pomyslí na zázračnou moc slitovné Kannon
a nikdo se mu už neodváží ublížit.
Když je obklopen divokými zvířaty
s ostrými tesáky a hrozivými drápy,
pomyslí na zázračnou moc slitovné Kannon...*

Osugi odřikávala *Sútru o zázračné moci slitovné Kannon*. Byla schopná vnímat jen hlas této bóddhisattvy. Byla už klidná, ruce držela sepnuté, slzy jí stékaly po tvářích, rty se chvěly a z nich plynula posvátná slova.

4

Zasažena podivným pocitem přestala Osugi recitovat a přiložila oko k škvíře mezi kameny. „Kdo je tam?" křičela. „Ptám se, kdo je tam?"

Vítr odfoukl Ocúin klobouk do deště. Zmatená, vyčerpaná a umazaná od bahna se ohnula a křičela: „Jste v pořádku, bábi? Jsem Ocú."

„Kdože je tam?" přišla podezřívavá odpověď.

„Ocú!"

„Ach tak." Před další nedůvěřivou otázkou následovala dlouhá pauza. „Co tím chcete říct, že jste Ocú?"

Právě v tom okamžiku zasáhla Osugi mohutná vlna šoku, která prudce rozptýlila její náboženské myšlenky. „Pro... proč jsi sem přišla? Á, už vím. Hledáš toho zloducha Džótaróa!"

„Ne. Přišla jsem vás osvobodit, bábi. Prosím, zapomeňte na minulost. Pamatuji si, jak jste na mě byla hodná, když jsem byla ještě malá. Pak jste se obrátila proti mně a snažila se mi ublížit. Nemám vám to ale za zlé. Přiznávám, že jsem byla příliš umíněná."

„Aha, takže se ti konečně otevřely oči a vidíš všechno to zlo ve svých činech. Je to tak? Říkáš, že se chceš vrátit k rodině Hon'iden jako Matahačiho nevěsta?"

„Ne, tak jsem to nemyslela," řekla Ocú rychle.
„Tak proč jsi tady?"
„Bylo mi vás tak líto, že jsem to nemohla vydržet."
„A teď chceš, abych ti byla zavázaná. O to se snažíš?"
Ocú byla příliš překvapená, než aby řekla jediné slovo.
„Kdo tě žádal, abys mě vysvobodila? Já tedy ne! Tvoji pomoc nepotřebuju. Jestli si myslíš, že tím, že pro mě něco uděláš, mě přinutíš, abych tě přestala nenávidět, tak se mýlíš. Je mi jedno, jak zle na tom jsem. Raději zemřu, než abych ztratila svou čest."
„Ale bábi, jak po mně můžete chtít, abych nechala tak starou osobu, jako jste vy, na takovém místě?"
„Zase se mě pokoušíš uchlácholit svými sladkými slovy. Copak si myslíš, že nevím, o co ti s Džótaróem jde? Schválně jste mě zavřeli do téhle jeskyně, abyste si ze mě mohli dělat legraci. Ale až se dostanu ven, tak vám to nedaruju. Tím si můžeš být jistá."
„Jsem si jistá, že už brzy přijde den, kdy pochopíte, co doopravdy cítím. V každém případě tu nemůžete zůstat. Ještě onemocníte."
„Hm. Už mám těch nesmyslů dost."
Ocú vstala a balvan, který nebyla schopna odstranit silou, se uvolnil jakoby jejími slzami. Poté, co se svrchní kámen odvalil na zem, měla až překvapivě málo potíží s odvalením toho, jenž vězel pod ním.
Nebyly to však jen Ocúiny slzy, co otevřelo jeskyni. Zevnitř tlačila i Osugi. Vyrázila ven s ohnivě rudým obličejem.

5

Ocú se ještě potácela vynaloženou námahou a hlasitě se zaradovala, avšak Osugi, jakmile byla venku, chytila Ocú za límec kimona. Z prudkosti napadení se zdálo, že jediným důvodem, proč chtěla zůstat naživu, byl útok na její zachránkyni.
„Á! Co to děláte? Au!"
„Drž zobák!"
„Pro... proč... "
„Co jsi čekala?" křičela Osugi a přimáčkla Ocú k zemi se zuřivostí divoženky. Ocú byla hrozně vyděšena.
„A teď půjdeme," supěla Osugi a táhla dívku po promáčené zemi.
Ocú sepjala ruce a řekla: „Prosím. Potrestejte mě, když chcete, ale nesmíte zůstat na dešti."
„Náno blbá! Copak se nestydíš? Myslíš si, že dosáhneš toho, abych

tě litovala?"

„Neuteču vám. Neuteču... Au! To bolí!"

„Jistěže to bolí."

„Nechte mě..." V náhlém vzepětí sil se Ocú vyškubla a vyskočila na nohy.

„To teda ne! Mně se vzpírat nebudeš!" Osugi okamžitě zaútočila znovu a chytla hrst Ocúiných vlasů. Ocúin bílý obličej se obrátil k nebi. Déšť se na něj jen řinul. Zavřela oči.

„Ty mrcho! Víš, jak jsem celá ta léta kvůli tobě trpěla?"

Pokaždé, když otevřela Ocú ústa, aby promluvila, nebo se jí pokusila vysmeknout, škubla stařena nešetrně za její vlasy. Držela je pevně v ruce, i když povalila Ocú na zem. Dupala na ni a kopala ji.

Pak Osugi po tváři přeběhl překvapený výraz a vlasy pustila.

„Co jsem to udělala?" zalapala zaraženě po dechu. „Ocú?" zvolala úzkostlivě při pohledu na bezvládnou postavu u svých nohou.

„Ocú!" Sklánějíc se k ní zírala upřeně na promáčený obličej, na dotek chladný jako leklá ryba. Dívka očividně nedýchala.

„Je... Je mrtvá."

Osugi se zděsila. Přestože nechtěla Ocú odpustit, nezamýšlela ji zabít. Narovнала se a s bédováním couvala pryč.

Postupně se uklidnila a nedlouho nato si řekla: „Musím dojít rychle pro pomoc." Vykročila na cestu, zaváhala, otočila se a vrátila se zpět. Vzala Ocúino chladné tělo do náručí a donesla je do jeskyně.

Přestože byl vchod malý, vnitřek byl prostorný. Poblíž jedné stěny bylo místo, kde v dávné minulosti usedali k meditaci poutníci hledající cestu probuzení.

6

Když déšť povolil, šla ke vchodu, a když se chystala vylézt, mraky se znovu protrhly. Z proudu tekoucího přes ústí jeskyně se voda přelila téměř až do její nejzazší části.

„Do rána už mnoho času nezbyvá," pomyslela si. Posadila se a čekala, až přestane zase pršet.

To, že byla v úplné tmě s Ocúiným tělem, začalo pomalu působit na její rozpoložení. Měla pocit, že ten mrazivý bledý obličej se na ni vyčítavě dívá. Nejdříve se uklidňovala slovy: „Všechno, co se stane, je předurčeno. Přijmi místo v ráji jako nově narozený Buddha. Nechovej vůči mně zášť." Ale zanedlouho ji strach a pocit ohromné

zodpovědnosti donutily vyhledat útočiště ve zbožnosti. Zavřela oči a začala odříkávat sůtry. Uběhlo několik hodin.

Když její rty konečně umlkly a otevřela oči, uslyšela zpívat ptáky. Vítr ustal a přestalo pršet. Ústím jeskyně na ni hledělo zlatavé slunce a vysílalo na drsnou zem uvnitř bílé paprsky.

„Co to je?“ řekla nahlas, když se postavila na nohy a její oči padly na nápis vyrytý neznámou rukou na stěně jeskyně.

Postavila se před něj a četla:

Roku 1544 jsem poslala svého šestnáctiletého syna jménem Mori Kinsaku bojovat v bitvě o hrad Tendžinzan na straně knížete Uragamiho. Pak jsem ho už neviděla. Ze zármutku se toulám po různých místech zasvěcených Buddhovi. Nyní v této jeskyni odkládám sošku bohyně Kannon. Modlím se, aby tato soška a slzy jeho matky ochraňovaly Kinsakua v jeho budoucím životě. Kdyby se zde někdo v pozdějších dobách zastavil, prosím ho, aby za mne vzýval Buddhovo jméno. Napsáno dvacet jedna let po Kinsakuově smrti... Kinsakuova matka, z vesnice Aita.

Erozí poškozené znaky byly na některých místech špatně čitelné. Bylo tomu skoro sedmdesát let, co byly nedaleké vesnice - Sanumo, Aita a Kacuta - napadeny rodem Amako a kníže Uragami byl vyhnán ze svého hradu. Jednou ze vzpomínek na dětství, které z Osuginy paměti nikdy nevymizely, byl požár hradní pevnosti. Pořád viděla černý kouř, stoupající k nebi, mrtvolu mužů a koní rozprostřené po lukách a pěšinách po mnoho dalších dnů. Boje se dostaly téměř až k domům rolníků.

Při pomyšlení na chlapcovu matku, na její smutek, její potulování, její modlitby a oběti, pocítila Osugi bodavou bolest. „Muselo to pro ni být hrozné,“ řekla. Poklekla a sepjala dlaně.

„Vzývám buddhu Amidu...”

Vzlykala a na ruce jí kapaly slzy. Teprve když se vyplakala, vzpomněla si na Ocúinu tvář, chladnou a netečnou k rannímu světlu, jež ležela u jejího kolena.

7

„Odpusť mi, Ocú. Bylo to ode mě zlé, strašné! Prosím, odpusť mi, prosím.“ Obličej se jí zkřivil lítostí, zvedla Ocúino tělo v jemném

objetí. „Jaká hrůza... Jak strašlivé. Byla jsem zaslepena mateřskou láskou. Z oddanosti k vlastnímu dítěti jsem se stala d'áblem k dítěti jiné ženy. I ty jsi měla matku. Kdyby mě znala, viděla by mě jako... zlého démona... Byla jsem si jistá, že jednám správně, ale pro ostatní jsem jen zlomyslná zrůda."

Slova se zdála vyplňovat jeskyni a vracela se k jejím uším. Nebyl tam nikdo, žádné oči, které by to viděly, žádné uši, které by to mohly slyšet. Temnota noci se stala světlem Buddhovy moudrosti.

„Byla jsi tak hodná, Ocú. Tolik dlouhých let tě trýznil tenhle strašlivý starý blázen, a přece jsi nikdy neoplácela jeho zášť. Přes to všechno jsi přišla, abys mě zachránila... Najednou to všechno vidím. Nechápala jsem to. Všechnu dobrotu ve tvém srdci jsem viděla jako zlo. Tvou laskavost jsem oplácela nenávisť. Moje mysl byla zvrácená, pokřivená. Ach, odpusť mi to, Ocú."

Tlačila svou sklíčenou tvář na Ocúinu. „Kdyby tak můj syn byl tak hodný a dobrý jako ty... Otevři zase oči, podívej se, jak prosím o odpuštění. Otevři ústa a spílej mi. Zasloužím si to. Ocú... odpusť mi."

Jak zírala na její tvář a ronila hořké slzy, proběhl jí před očima obraz jí samotné, jak asi při všech těch ošklivých setkáních s Ocú musela vypadat. Pochopení, jak byla zlomyslná, ji chytilo za srdce. Stále dokola opakovala: „Odpusť mi... Odpusť mi." Dokonce přemýšlela o tom, že by bylo správné sedět tam, dokud by se k dívce nepřipojila ve smrti.

„Ne!" vykřikla rozhodně. „Už žádné vzlykání a naříkání. Možná... Možná že není mrtvá. Když se o to pokusím, možná ji dokážu přivést zpět k životu. Je ještě mladá. Má celý život před sebou."

Něžně uložila Ocú zpět na zem a vylezla ven z jeskyně na oslepující sluneční světlo. Zavřela oči a přiložila ruce k ústům. „Kde jste kdo? Haló, pojd'te sem! Pomoc!" Otevřela oči a uběhla s voláním o pomoc několik kroků vpřed.

V cedrovém háji bylo možné rozeznat pohyb a brzy se ozvalo volání: „Je tady. Je v pořádku!"

Z cedrového háje vyšlo asi deset členů rodu Hon'idén. Poté, co vyslechli výpověď zakrváceného muže, který minulé noci přežil souboj s Džótaróem, zorganizovali pátrací oddíl a ihned vyrazili do oslepujícího deště. Měli na hlavách sice klobouky do deště, ale byli úplně promočení.

„Takže se vám nic nestalo," jásal první muž, který se k Osugi

dostal. Shromáždili se kolem ní a v obličejích se jim zračila ohromná úleva.

„O mě se nestarejte," nařídila Osugi. „Dělejte! Zjistěte, jestli nemůžete udělat něco pro tu dívku v jeskyni. Je už hodiny v bezvědomí. Pokud jí ihned nedáme nějaké léky, tak..." Její hlas byl zastřený. Skoro v transu ukázala k jeskyni. Poprvé od smrti strýčka Gona plakala z opravdového žalu.

Na cestu životem

1

Přešel podzim i zima.

Jednoho dne začátkem čtvrtého měsíce roku 1612 se cestující usazovali na palubě pravidelné lodi ze Sakai v provincii Izumi do Simonoseki v Nagatu.

Když řekli Musašimu, že je loď připravena k odjezdu, vstal z lavice obchodu Kobajašiho Tarózaemona a uklonil se lidem, kteří se s ním přišli rozloučit.

„Ať se vám daří," přáli mu, zatímco ho doprovázeli na krátké cestě k molu.

Mezi přítomnými byla i tvář Hon'amiho Kóecua. Jeho dobrý přítel Haija Šójú se nemohl dostavit kvůli nemoci, byl však zastoupen svým synem Šóekim. S Šóekim byla jeho žena, za jejíž oslnivou krásou se otáčely všechny hlavy, kde se jen objevila.

„To je Jošino, že?" zašeptal nějaký muž, tahaje za rukáv svého společníka.

„Z Janagimači?"

„Hm. Kurtizána Jošino z Ógiji."

Sóeki ji představil Musašimu, aniž by zmínil její předchozí jméno. Její tvář byla Musašimu samozřejmě neznámá, protože to byla kurtizána Jošino Druhá. Nikdo nevěděl, co se stalo s Jošino První, kde byla nyní, zda byla vdaná či svobodná. Lidé už dávno přestali mluvit o její oslňující kráse. Květiny rozkvétaly a uvadaly. V prchavém světě čtvrti lásky plynul čas rychle.

Jošino. To jméno vyvolávalo vzpomínky na sněžné noci, na pivoňkový oheň, na rozbitou loutnu.

„Už je to osm let, co jsme se setkali poprvé," poznamenal Kóecu.

„Ano, osm let," opakoval Musaši a divil se, kam se ty roky mohly

podít. Měl pocit, že jeho dnešní cesta na loď znamená uzavření jedné fáze jeho života.

Mezi těmi, kteří ho vyprovázeli, byl i Matahači, stejně jako několik samurajů z hosokawské rezidence v Kjótu. Ostatní samurajové nesli pozdravení od pana Karasumarua Micuhira, a byla zde skupina asi třiceti šermířů, kteří díky známosti s Musašim z Kjóta se přes jeho protesty pokládali za jeho následovníky.

Mířil do Kokury v provincii Buzen, kde se střetne se Sasakim Kodžiróem ve zkoušce dovednosti a zralosti jejich umění. Díky úsilí Nagaoky Sada se mohl onen dlouho připravovaný osudný střet konečně uskutečnit. Vyjednávání byla dlouhá a obtížná, vyžadovala vyslání mnoha posílů a dopisů. I poté, co se Sado minulý podzim ujistil, že Musaši je v domě Hon'amio Kóecua, zabralo dokončení příprav další půlrok.

2

Přestože věděl, že se bude muset rozloučit se svými přáteli, ani ve snu by jej nenapadlo, že bude na cestu vyrážet jako nějaký hrdina s ohromným množstvím následovníků a obdivovatelů. Velikost davu jej uváděla do rozpaků. Navíc mu znemožnila promluvit si s některými lidmi, tak jak chtěl.

Co ho na celé výpravě zasáhlo nejsilněji, byla její absurdita. Neměl tu nejmenší touhu být komukoli idolem. Přesto však zde byli, aby ukázali svou dobrou vůli. Nemohl jim v tom bránit.

Někteří, jak cítil, mu rozuměli. Za jejich popřání byl vděčný. Jejich obdiv ho naplňoval úctou. Společně s tím byl však vržen na vlnu onoho pošetilého sentimentu, zvaného popularita. Jeho reakce neměla daleko do strachu z toho, že mu pochlebování stoupne do hlavy. Byl přece jen obyčejným člověkem.

Další věc, která ho zneklidňovala, byla ta dlouhá předehra. Pokud se dalo říci, že jak on, tak Kodžiró viděli, kam je jejich vzájemný vztah žene, dalo by se stejně tak říci, že je svět zahnal jednoho proti druhému a rozhodl, že musí jednou provždy rozhodnout, kdo z nich je lepší.

Začalo to lidmi, kteří tvrdili: „Slyšel jsem, že si to chtějí rozdat.”

Později to bylo: „Ano, určitě se chtějí jeden druhému postavit.”

A ještě později: „Kdy se ten zápas koná?”

Nakonec se šeptalo o samotném dni a hodině, ještě předtím, než o

něm sami aktéři rozhodli.

Musaši nesnášel být hrdinou. Ve světle jeho velkých činů však bylo nevyhnutelné, aby se jím stal, on sám po tom ale netoužil. Chtěl spíše získat víc času na svoji meditaci. Potřeboval v sobě najít potřebnou harmonii, aby měl jistotu, že jeho myšlenky nepředěženou jeho schopnost jednat. Skrze svou nejnovější zkušenost s Gudóem pokročil o další krok na cestě k probuzení. A začal naléhavěji cítit strasti sledování cesty, oné dlouhé cesty životem.

„A přitom..." zamyslel se. Kde by byl, kdyby nebylo laskavosti těch, kteří ho podporovali? Byl by vůbec naživu? Měl by na sobě toto oblečení?

Byl oblečen do černého kimona s krátkými rukávy, které mu ušila Kóecuova matka. Nové sandály i nový slaměný klobouk v jeho ruce, všechny věci, které měl u sebe, mu dali ti, kteří si ho cenili. Rýže, kterou jedl, byla vypěstována také jinými lidmi. Žil díky plodům cizí práce, ne své vlastní. Jak mohl lidem oplatit všechno to, co pro něj dělali?

Když se jeho myšlenky začaly ubírat tímto směrem, jeho nesouhlas s požadavky, které na něj kladly zástupy jeho příznivců, se zmenšil. Nicméně strach z toho, že je zklame, trval i nadále.

Přišel čas napnout plachty. Lidé se modlili za bezpečnou plavbu, zazněla poslední slova na rozloučenou. Mezi přátele na molu a jejich odjíždějícího hrdinu vplouval neviditelný čas.

Lana byla odvázána, loď byla unášena vstříc otevřenému moři a velká plachta byla rozprostřena jako křídla vstříc azurovému nebi.

Na okraj mola doběhl jistý muž. Zastavil se, našťavaně dupnul a zavrčel: „Sakra!"

3

„Nestihl jsem to! Neměl jsem si zdřímnout!" řekl.

Kóecu k němu přistoupil a zeptal se: „Nejste Musó Gonnosuke?"

„Ano," odpověděl a zasunul si pod paždí svou hůl.

„Jednou jsem vás potkal v Kongódži v provincii Kawači."

„Ano, ovšem. A vy jste Hon'ami Kóecu."

„Jsem rád, že jste v pořádku. Z toho, co jsem slyšel, jsem si nebyl jistý, zda jste naživu."

„Slyšel? A od koho?"

„Od Musašiho."

„Musašiho?"

„Ano, až do včerejška bydlel u mě v domě. Dostal několik dopisů z Kokury. V jednom z nich Nagaoka Sado tvrdil, že jste byl uvězněn na hoře Kudo. Obával se, že vám tam ublíží, nebo vás přímo zabijí."

„Všechno to byl jen omyl."

„Dozvěděli jsme se rovněž, že Iori žije v Sadově domě."

„Takže je v pořádku!" vykřikl Gonnosuke a tvář mu zaplavila úleva.

„Ano. Posadme se někde a o všem si popovídejme."

Zavedl Gonnosukeho do nedalekého obchodu. Při čaji pak Gonnosuke vyprávěl svůj příběh. Naštěstí pro něj Sanada Jukimura okamžitě poznal, že se nejedná o žádného špeha. Gonnosuke byl propuštěn a oba muži se spřátelili. Jukimura se nejen omluvil za chybu svých podřízených, ale vyslal také skupinu mužů, aby Ioriho našli.

Když pod mostem nenalezli chlapcovo tělo, Gonnosuke usoudil, že bude určitě naživu. Veškerý čas od té doby trávil pátráním v sousedních provinciích. Když se doslechl, že Musaši je v Kjótu a že se schyluje k jeho souboji s Kodžiróem, zesílil své úsilí. Potom, když se včera vrátil na horu Kudo, se od Jukimury dozvěděl, že Musaši má dnes vyplout do Kokury. Báł se ukázat před Musašim bez Ioriho nebo podrobnějších informací o tom, kde je. Ale protože si nebyl jistý, zda svého učitele ještě kdy spatří živého, vypravil se za ním. Omlouval se Kóecuovi, jako by to byl on, komu se musel ze všeho zodpovídat.

„Už se tím netrapte," řekl Kóecu. „Za několik dní popluje další loď."

4

„Chtěl jsem opravdu jet s Musašim." Odmlčel se a pak otevřeně pokračoval. „Myslím, že tato cesta by mohla být obratem v Musašiho životě. Neustále se cvičí v sebekázni. Pravděpodobně s Kodžiróem neprohraje. Ale u takového zápasu nemůžete nikdy vědět, jak se vyvine. Je zde přítomno něco, co přesahuje člověka. Musí tomu čelit všichni válečníci. O tom, kdo vyhraje nebo prohraje, zčásti rozhoduje náhoda."

„Nemyslím si, že je třeba, abyste se strchoval. Musaši byl dokonale vyrovnaný. Vypadalo to, že si věří."

„Tomu věřím, ale i Kodžiró je proslulý bojovník. Říká se, že od chvíle, kdy vstoupil do služeb knížete Tadatošiho, stále cvičí a zdokonaluje se.“

„Bude to zkouška schopností geniálního, leč trochu namyšleného šermíře, a obyčejného muže, který vypiloval svůj talent až k dokonalosti.“

„Nenazýval bych Musašiho obyčejným mužem.“

„Ale přesně jím je. Právě to je na něm neobyčejné. Není spokojen jen se svým přirozeným nadáním. Ví, že je obyčejný muž, a proto se stále snaží zdokonalit. Nikdo nedocení všechno to trýznivé vypětí, které musel vynaložit. Nyní, když léta cvičení přinesla tak velkolepé výsledky, mluví každý o jeho talentu, který mu byl dán do vínku. Lidé, kteří se příliš nesnaží, se tak sami utěšují ve svém nicnedělání.“

„Děkuji, že jste to tak řekl,“ přitakával Gonnosuke. Cítil, že to, co Kóecu řekl o Musašim, mohl stejně tak říct i o něm. Díval se na široký, poklidný profil postaršího muže a pomyslel si: „A to samé by šlo říct i o vás.“

Kóecu působil dojmem člověka, jakým ve skutečnosti byl, poklidného muže, který se dobrovolně odpoutal od zbytku světa. V této chvíli jeho oči postrádaly onen lesk, který z nich vyzařoval, když se soustředil na umělecký výtvar. Nyní byly jako klidné moře, tiché a nevzrušené, pod čistou, jasnou oblohou.

Do dveří strčil hlavu mladý muž, který řekl Kóecuovi: „Půjďme už zpátky?“

„Matahači,“ oslovil jej Kóecu laskavě. Otočil se na Gonnosukeho a řekl: „Myslím, že vás budu muset opustit. Můj společník na mě čeká.“

„Vracíte se cestou přes Ósaku?“

„Ano. Pokud se tam dostaneme včas, rád bych jel večerní lodí do Kjóta.“

„Pak vás tedy doprovodím až tam.“ Gonnosuke nechtěl čekat na další loď, rozhodl se raději cestovat po souši.

Všichni tři šli spolu bok po boku a jejich hovor se jen vzácně zatoulal k jinému tématu než k Musašimu, jeho současnému postavení a minulým činů. V určitém momentě vyjádřil Matahači své obavy: „Doufám, že Musaši vyhraje, ale Kodžiró je nevyzpytatelný. Jeho technika je ohromující.“ Jeho hlas postrádal nadšení, vzpomínka na jeho vlastní setkání s Kodžiróem byla příliš živá.

Za soumraku se dostali do zalidněných ulic Ósaky. Kóecu s

Gonnosukem si najednou všimli, že Matahači zmizel.

5

„Kam se mohl podít?" zeptal se Kóecu.

Vrátili se trochu zpátky a našli ho, jak stojí na konci mostu. Fascinovaně zíral na druhý břeh řeky, kde ženy z nedalekých obydlí, řady zchátralých chatek krytých jedinou střechou, myly nádobí, nehlazenou rýži a zeleninu.

„Tváří se podivně," řekl Gonnosuke a zůstal stát s Kóecuem opodál.

„To je ona," vykřikl Matahači. „Akemi!"

Ve chvíli, kdy ji poznal, byl zasažen nevyzpytatelností osudu. Okamžitě si však uvědomil, že je tomu jinak. Osud ho nepokoušel, pouze jej konfrontoval s minulostí. Podle zvykového práva byla jeho manželkou. Jejich osudy byly navzájem propletené. Pokud chodili po stejné zemi, bylo jim souzeno se dříve či později setkat.

Měl potíže ji vůbec poznat. Působ a koketnost z doby před pouhými třemi lety byly ty tam. V obličeji byla neuvěřitelně pohublá, nemyté vlasy měla svázané do drdolu. Měla na sobě bavlněné kimono s trubkovitými rukávy, sahalo jí malinko pod kolena. Jednalo se o praktický oděv, který ve městech nosily vdané ženy nižšího postavení. Bylo to na hony vzdáleno pestrým hedvábným šatům, které si oblékala v dobách, kdy se živila jako milostnice.

Krčila se úslužně jako pouliční prodavačka a v náručí držela těžký košík, z něhož nabízela škeble, mořské plže a chaluhy. To, že ho měla ještě plný, svědčilo o tom, že obchody se jí příliš nedařily.

Na zádech měla špinavým pruhem látky přivázané asi roční dítě.

Nejvíce rozbušila Matahačiho srdce přítomnost dítěte. Složil hlavu do dlaní a začal počítat měsíce. Pokud bylo dítěti více než jeden rok, muselo být počato ještě v Edu... a tehdy, když je veřejně bili holemi, byla Akemi nejspíš těhotná.

Paprsky večerního slunce se odrážely od hladiny řeky a tancovaly na Matahačiho tváři, která díky nim vypadala, jako by tonula v záplavě slz. Byl hluchý k ruchu hlučné ulice. Akemi kráčela pomalu kolem řeky. Rozběhl se za ní, křičel a mával na ni rukama. Kóecu a Gonnosuke utíkali za ním. „Matahači, kam jdeš?"

6

Úplně na oba muže zapomněl. Zastavil se a počkal, až k němu doběhnou. „Omlouvám se,“ zahuhňal. „Abych řekl pravdu...“ Pravdu? Jak jim mohl povědět, co se chystá udělat, když to ani on sám dost dobře nevěděl? Vyrovnat se v té chvíli se svými pocity bylo nad jeho síly, ale konečně vyhrkl: „Rozhodl jsem se, že se nestanu mnichem, vrátím se k normálnímu životu. Ještě jsem nebyl řádně vysvěcen.“

„Vrátíte se k normálnímu životu?“ vykřikl Kóecu. „Tak náhle? Stalo se něco?“

„Nedokážu to teď vysvětlit. I kdybych se o to pokusil, mysleli byste si nejspíš, že jsem se zbláznil. Právě jsem uviděl ženu, se kterou jsem dřív žil. A na zádech nese dítě. Myslím, že to dítě je moje.“

„Jste si tím jist?“

„Ano, vlastně...“

„Měl byste se uklidnit a pořádně si to rozmyslet. Je to opravdu vaše dítě?“

„Ano! Jsem otec!... Je mi to líto. Nevěděl jsem o tom... Hrozně se stydím. Nemohu ji nechat, aby vedla takovýto život, aby prodávala zboží z košíku jako nějaká tulačka. Musím pracovat a postarat se o své dítě.“

Kóecu a Gonnosuke se na sebe překvapeně podívali. Ačkoli si Kóecu nebyl jistý, zda je Matahači opravdu při smyslech, řekl: „Nejspíš víte, co děláte.“

Matahači si sundal mnišskou róbu, která zakrývala jeho obyčejné kimono, a předal ji spolu s růžencem Kóecuovi. „Je mi líto, že vám přidělávám starosti, ale nemohl byste tyto věci předat v Mjóšindži Gudóovi? Ocenil bych, kdybyste mu řekl, že zůstanu tady v Ósace, najdu si práci a budu dobrým otcem.“

„Jste si jist, že to tak chcete? Vzdáte se mnišství jen tak?“

„Ano. Mistr mi řekl, že se můžu vrátit do normálního života, kdykoli budu chtít.“

„Hm.“

„Řekl, že proto, aby se člověk věnoval duchovní kázni, nemusí být nutně v chrámu. Tvrdil, že je mnohem obtížnější a také mnohem obdivuhodnější ovládat se a udržet víru uprostřed lží, špíny a sporů - všech těch ošklivých věcí tohoto světa - než v čistém, nevinném

prostředí chrámu."

„Nepochybně má pravdu."

„Byl jsem s ním více než rok, ale stále mi ještě neudělil mnišské jméno. Vždycky mi říká jen Matahači. Možná se v budoucnu setkám s něčím, s čím si nebudu vědět rady. Pak se za ním ihned vydám. Můžete mu to, prosím, vyřídit?"

S těmito slovy se Matahači rozeběhl a utíkal za ztrácející se postavou u řeky.

Večerní loď

1

Nad obzorem se táhl jako dlouhý prapor jediný načervenalý mrak. U dna lesknoucího se moře se líně převalovala chobotnice.

Kolem poledne byla přivázána u ústí řeky Šikama, nenápadně, aby nebyla vidět, malá loď. Teď, s pokračujícím soumrakem, se z ohřívadla na její palubě zvedal tenký proužek dýmu. Stařena lámala klacíky a přikládala je na oheň.

„Je ti zima?"

„Ne," odpověděla dívka, která ležela v lodi za červenou rohoží. Zavrtěla slabě hlavou, pak se malinko nadzvedla a podívala se na stařenu. „Nebojte se, bábi. Dělán si spíš starosti o vás. Váš hlas zní trochu chraplavě."

Osugi položila na ohřívadlo hrnec, aby uvařila kaši. „To nic není," řekla. „Ale ty jsi nemocná. Musíš pořádně jíst, abys byla silnější, až připluje loď."

Ocú zadržela slzy a zadívala se na moře. Bylo tam několik lodí na lovu chobotnic a pár nákladních lodí. Loď ze Sakai nebyla nikde vidět.

„Už je docela pozdě," stěžovala si Osugi. „Říkali, že sem dorazí ještě před setměním."

Zpráva o vyplutí Musašiho lodě se šířila rychle. Když se dostala k Džótaróovi v Himedži, poslal posla za Osugi. Ta pro změnu pospíchala do Šippódži, kde Ocú ležela nemocná na lůžku. Zotavovala se z následků po výprasku, který jí tato stařena uštědřila.

Od toho večera ji Osugi prosila o odpuštění tak často a dojemně, že břímě viny doléhalo spíš na Ocú. Ocú jí nedávala vinu za své onemocnění. Myslela si, že se jí jen vrátila nemoc, kvůli které

musela strávit několik měsíců v domě pana Karasumarua v Kjótu.

Ráno a večer ji trápil dávivý kašel a měla trochu teplotu. Ubrala na váze, díky čemuž její tvář byla ještě krásnější než předtím, ale byla to příliš křehká krása, která všechny, kdo ji viděli, rozesmutnila.

2

V jejích očích však bylo světlo. Předně byla šťastná, že se Osugi tak změnila. Vdova Hon'idenů konečně pochopila, že se v Ocú a Musašim mylila, byla teď jako znovuzrozená. Dále se Ocú upínala k naději, že se s určitostí blíží den, kdy se znovu shledá s Musašim.

Osugi řekla: „Abych odčinila všechno trápení, které jsem ti způsobila, padnu před Musašim na kolena a poprosím ho o odpuštění. Budu před ním bít hlavou o zem. Omlouvat se. Přesvědčovat ho.“ Poté, co oznámila své rodině a všem ve vesnici, že ruší zasnoubení Matahačiho s Ocú, zničila dokument, podle něhož se ti dva měli vzít. Vzala si za úkol, že všem řekne, že jediným vhodným manželem pro Ocú je Musaši.

Jelikož se vesnice velmi změnila, jediným člověkem, jehož Ocú v Mijamotu opravdu znala, byla Osugi, která si předsevzala, že bude o Ocú pečovat, dokud se neuzdraví. Každé ráno a každý večer přicházela do Šippódži se stejnými starostlivými otázkami: „Jedla jsi? Vzala sis léky? Jak se cítíš?“

Jednoho dne jí se slzami říkala: „Kdyby ses tenkrát v noci v té jeskyni neprobrala, asi bych si vzala život.“

Bábi Osugi se dříve nerozpakovala překroutit pravdu nebo říkat holé lži. Tou poslední byla lež, že Ogin je v Sajo. Ve skutečnosti o Ogin neslyšel nikdo už dlouhá léta vůbec nic. Jediné, co o ní věděli, bylo, že se provdala a přestěhovala do jiné provincie.

Proto Ocú nejprve Osuginým slovům nevěřila. I kdyby byly její výčitky upřímné, bylo pravděpodobné, že ji to časem přejde. Ale jak plynuly dny a týdny, pečovala o Ocú mnohem starostlivěji a byla k ní čím dál pozornější.

„Nikdy by mě nenapadlo, že má tak dobré srdce,“ říkala si často Ocú. A jelikož Osugina nově nalezená vřelost a vlídnost vyzařovala na všechny kolem ní, sdíleli tento pocit všichni členové rodiny Hon'iden i vesničané, ačkoli mnozí z nich vyjadřovali své překvapení mnohem příměji, když říkali: „Co se té staré čarodějnici stalo?“

Dokonce i Osugi byla překvapená, jak na ni byli teď lidé hodní.

Dříve bývalo zvykem, že i ti, kteří jí byli nejbližší, měli tendenci se trást, sotva se před nimi objevila. Teď se všichni usmívali a srdečně s ní rozprávěli. Konečně se ve věku, kdy bývá člověk vůbec rád, že je ještě naživu, naučila, jaké to je být milována a respektována druhými.

Jeden známý se jí upřímně zeptal: „Co se stalo? Vždycky když vás potkám, tak vypadáte čím dál lépe.“

„Možná na tom něco je,“ pomyslela si Osugi později toho dne, když se dívala do zrcadla. Čas však své stopy zanechal. Když před léty odcházela z vesnice, měla ještě černé vlasy, jen tu a tam protkané šedými prameny. Teď byly šedé všechny. Ale nevadilo jí to, protože věřila tomu, že alespoň její srdce teď není černé.

3

Loď, kterou se plavil Musaši, dělala pravidelnou noční zastávku v Šikamě, kde se nakládalo a vykládalo zboží.

Včera, když se Osugi o této věci zmínila Ocú, dodala ještě: „Co uděláš?“

„No, samozřejmě tam pojedu.“

„V tom případě pojedu taky.“

Ocú opustila lůžko a během jedné hodiny se společně vypravily na cestu. Do Himedži dorazily pomalou chůzí pozdě odpoledne. Celou cestu pečovala Osugi o Ocú jako o dítě.

Toho večera se v domě Aokiho Tanzaemona pro Musašiho naplánovala slavnostní večeře v hradě Himedži. Vzhledem k dřívější zkušenosti s pobytem na tomto hradě se dalo předpokládat, že to pro něj bude pocta. I Džótaró byl o tom přesvědčen.

Po poradě s Tanzaemonovými muži bylo rozhodnuto, že by pro Ocú nebylo dobré, aby ji lidé viděli pohromadě s Musašim. Mohli by si myslet, že je jeho tajnou, vydržovanou milenkou. Tanzaemon sdělil Ocú a Osugi jádro celého plánu a navrhl použít loď, díky níž může být Ocú přítomna a zároveň se nestat objektem trapných pomluv.

Moře potemnělo a načervenalá barva nebe postupně vybledla. Na obloze začaly poblíkávat první hvězdy. Poblíž domu barvíře, kde do oné příhody s Osugi žila Ocú, čekala na Musašiho už od poledne skupina asi dvaceti samurajů z hradu Himedži.

„Možná že jsme přišli v nesprávný den,“ poznamenal jeden z nich.

„To určitě ne," odpověděl druhý. „Mám to potvrzeno od Kobajašiho místního zástupce." „Koukejte, není to ona?" „Vypadá jako loď, na kterou čekáme." S hlasitými poznámkami se všichni přesunuli blíž břehu. Džótaró se od nich odpojil a utíkal k malé loďce u ústí řeky. „Ocú! Bábi! Už je vidět! Musašiho loď je už vidět!" volal na natěšené ženy.

4

„Opravdu jsi ji viděl? Kde?" ptala se Ocú. Vypadla málem z loďky, jak se snažila postavit.

„Opatrně," upozornila ji Osugi a chytla ji zezadu, aby se jí nic nestalo. Stály vedle sebe a zíraly do tmy. Postupně se vzdálená tečka začala proměňovat ve velkou loď. Ve svitu hvězd vypadal celá černá, zdálo se, že pluje po moři přímo k jejich očím.

„To je ona," vykřikl Džótaró.

„Rychle, chop se vesla," řekla Ocú. „Musíš nás za ním odvézt."

„Není třeba pospíchat. Jeden ze samurajů na pláži popluje Musašimu naproti."

„Právě proto musíme vyrazit hned teď! Až kolem budou sami samurajové, tak s ním nebude mít Ocú příležitost se vidět," řekla Osugi.

„To nemůžeme, všichni by ji viděli."

„Marníš tolik času obavami, co si o ní budou myslet ostatní samurajové. A proto jsme natěsnaný tady na týhle loďce. Kdyby bylo po mém, tak bychom počkali hezky v barvířově domě."

„Ne, nemáte pravdu. Nechápete, co dokážou lidi napovídat. Počkejte ještě. Vymyslíme s otcem způsob, jak ho sem přivést." Na moment se zamyslel. „Až vystoupí na břeh, půjde si na chvíli odpočinout do barvířova domu. Já pak půjdu za ním a postarám se o to, aby přišel sem. Počkejte tady. Za chvíli jsem zpátky." Rozeběhl se znovu na pláž.

„Zkus si chvíli odpočinout," řekla Osugi.

Přestože si Ocú poslušně lehla, bylo vidět, že se jí špatně dýchá.

„Zase tě trápí kašel?" zeptala se Osugi laskavě. Klekla si a třela dívčinu záda. „Neboj se. Zanedlouho tu budeš mít Musašiho."

„Děkuji. Už je to dobré." Když konečně utišila svůj kašel, upravila a uhladila si vlasy, aby vypadala trochu lépe.

5

Čas plynul a Musaši nikde. Osugi začala být nervózní. Nechala Ocú v loďce a vystoupila na břeh.

Když se ztratila z dohledu, odsunula Ocú lůžko a podhlavník za matraci, utáhla si pás a urovnala kimono. Srdce jí tlouklo, jako když jí bylo sedmnáct. Červené světlo signálního ohně na přidi jí pronikalo do srdce svým teplem. Natáhla svou jemnou bílou ruku přes okraj loďky, navlhčila si hřebínek a česala si jím znovu vlasy. Potom si tváře nalíčila bílým pudrem, ale jen zlehka, aby to nebylo příliš znát. Koneckonců i samurajové, když jsou povoláni uprostřed noci ke svému pánovi, se nejprve odeberou do místnosti, kde je nikdo nevidí, a zakryjí svoji sinalost trochou rtěnky.

Ve skutečnosti ji spíše trápilo, co mu má říct. Bála se, že zase nebude schopna promluvit, jako tomu bylo už několikrát, když se viděli. Nechtěla říct nic, čím by jej nahněvala, musí tedy být opatrná. Byl na cestě na souboj. Celá země o tom mluvila.

Ocú si v této rozhodující chvíli svého života nemyslela, že by mohl s Kodžiróem prohrát, ale vítězstvím si také nebyla úplně jista. Vždy je zde nevyzpytatelnost náhody. Pokud by dnes udělala chybu a Musaši by byl zabit, vyčítala by si to po zbytek svého života. Nezbylo by jí nic jiného než se uplatat k smrti, jako onen čínský císař, aby se setkala se svou láskou v příštím životě.

Musela mu ale říct všechno, co chtěla, ať bude Musaši mluvit nebo jednat jakkoli. Tolik síly si na tento okamžik nechala. Když se teď mělo konečně jejich setkání uskutečnit, tepala jí krev v žilách čím dál divočeji. Měla toho tolik na srdci, ale slova, která mu chtěla sdělit, se zatím nepodařilo zformulovat.

Osugi nic podobného netrápilo. Volila slova, která užije, až se mu bude omlouvat za nedorozumění a nenávisť, aby ulehčila svému srdci a poprosila za odpuštění. Důkazem její upřímnosti byla její snaha dohlédnout na to, aby Ocúino štěstí bylo svěřeno do rukou Musašiho.

Tma byla jen tu a tam narušena příležitostným odrazem světla na vodě. A všude vládlo ticho, dokud nebylo slyšet Džótaróovy blížící se kroky.

6

„Tak jsi konečně tady?“ řekla Osugi, která celou dobu stála na břehu. „Kde je Musaši?“

„Je mi to líto, bábi."

„Je ti to líto? Co se stalo?"

„Jenom poslouchejte, hned vám to vysvětlím."

„Já nechci žádný vysvětlování. Přijde Musaši, nebo ne?"

„Nepřijde."

„Nepřijde?" Její hlas zněl prázdně, zklamaně.

Džótaró, celý nesvůj, vysvětlil, co se stalo, a sice, že když určený samuraj dovesloval k lodi, dozvěděl se, že loď zde kotvit nebude. Mezi pasažéry nebyl nikdo, kdo by chtěl vystoupit v Šikamě, jenom zboží bylo přeloženo na přístavní pramici. Samuraj si vyžádal Musašiho, který se objevil na zádi, ale řekl, že vystoupení z lodi nepřipadá v úvahu. On sám i kapitán lodi chtěli dorazit do Kokury co nejrychleji.

V době, kdy samuraj dorazil zpět na břeh s těmito informacemi, loď už dávno vyplula zpět na širé moře.

„Už není ani vidět," řekl Džótaró zklamaně. „V cestě stojí borový háj na druhé straně pláže. Je mi to líto. Nikdo za to nemůže."

„Proč jsi nejel k lodi s tím samurajem?"

„Netušil jsem, že... Stejně už se nedá nic dělat. Nemá smysl to nějak rozebírat."

„Asi máš pravdu, ale jaká hanba! Co teď řekneme Ocú? Musíš to udělat ty, Džótaró. Já nemám to srdce. Můžeš jí to říct podle pravdy... Ale pokus se jí nejprve nějak uklidnit, ať se jí zase nepřitíží."

7

Džótaró však nemusel nic vysvětlovat. Ocú seděla za matrací, celý rozhovor dobře slyšela. Šplouchání vody o bok loďky se zdálo se vším smířeno.

„Jestli jsme se minuli dnes v noci," pomyslela si, „uvidím se s ním určitě nějaký jiný den, na jiné pláži."

Byla přesvědčena, že chápe Musašiho rozhodnutí neopustit loď. V celém západním Honšú a na Kjúšú byl Sasaki Kodžiró uznáván jako největší šermíř v zemi. Když se rozhodl čelit jeho výzvě, Musaši hořel odhodlaností zvítězit. Myslel jen na tento úkol, na nic jiného.

„Když pomyslím na to, jak byl blízko," povzddechla si. Po tvářích se jí řinuly slzy, dívala se do dálky, kde se nejspíš nacházela na západ mířící Musašiho loď. Zoufale se nakláněla přes okraj loďky.

Potom si poprvé uvědomila ohromnou energii, která se v ní spolu se slzami vzdouvala. Přestože byla tak křehká, někde uvnitř se skrýval zdroj neobyčejné síly. Aniž by o tom věděla, síla její vůle byla nezdolná, umožňovala jí přestát všechna ta dlouhá léta nemoci a trápení. Do líček se jí nahnula svěží krev, naplnila je novým životem.

„Bábi! Džótaró!"

Pomalů sešli dolů ze břehu. Džótaró se zeptal: „Copak, Ocú?"

„Všechno jsem slyšela."

„Co?"

„Ano, slyšela. Ale nebudu tu zbytečně naříkat. Vydám se do Kokury. Podívám se na tu loď sama... Nemůžeme si být jisti, že Musaši vyhraje. Pokud prohraje, vezmu si jeho prach a kosti a odnesu je s sebou."

„Jste přece nemocná."

„Nemocná?" Na nemoc neměla ani pomyšlení. Zdálo se, že se její slabost rázem vytratila, její tělo zaplavovala nová vitalita. „Na to už nemysli. Jsem úplně v pořádku. No, možná jsem ještě trochu nemocná, ale dokud neuvidím, jak dopadne souboj..."

„Jsem rozhodnuta nezemřít," řekla málem nahlas. Tato slova však potlačila a připravila se rychle na cestu. Když byla hotova, vystoupila bez cizí pomoci z loďky, ačkoli se musela pevně držet brlení.

S jestřábem a ženou

1

V době bitvy u Sekigahary byla Kokura pevností pana Móriho Kacunobua, knížete z Iki. Od té doby se podařilo hrad přestavět, zvětšit a obsadit novým pánem. Mohutné věže a zářivě bílé zdi svědčily o velké moci a důstojnosti rodu Hosokawa, vedeného nyní knížetem Tadatošim, který nastoupil po svém otci Tadaokim.

Během krátké doby od Kodžiróova příchodu se styl Ganrjú, který vyvinul na základě toho, co se naučil od Tody Seigena a Kanemakiho Džisaie, rozšířil po celém Kjúšú. Přicházeli se mu učit dokonce samurajové z Šikoku. Doufali, že po jednom či dvou letech cvičení dostanou osvědčení o jeho zvládnutí a budou se moci vrátit domů jako učitelé tohoto nového stylu.

Kodžiróa si lidé kolem velmi cenili, nevyjímaje Tadatošiho, který jednou s uspokojením řekl: „Našel jsem opravdu vynikajícího šermíře.“ V každé části rozsáhlé hosokawské rezidenci se shodně ozývalo, že Kodžiró je člověk „výjimečných kvalit“. Když se pohyboval mezi svým domem a hradem, činil tak ve vší parádě, doprovázen šesti kopiníky. Lidé mu uhýbali z cesty a klaněli se mu.

Do jeho příchodu byl hlavním instruktorem šermu Udžiie Magoširó, který šířil styl Šinkage, ale jeho hvězda postupně hasla spolu s tím, jak Kodžiróova čím dál více zářila. Kodžiró se k němu choval blahosklonně. Knížeti Tadatošimu řekl: „Nesmíte nechat pana Udžiieho odejít. Jeho styl možná není okázalý, ale je v něm vyzrálost, kterou mi mladší postrádáme.“ Navrhl, že by se mohli s Magoširóem při výuce v hradní tréninkové hale každý den střídat, a také se to tak začalo provozovat.

Jednoho dne Tadatoši řekl: „Kodžiró tvrdí, že Magoširóova metoda sice není okázalá, ale je vyspělá. Magoširó říká, že Kodžiró je génius, s kterým se nemůže rovnat. Kdo z nich má pravdu? Rád bych to viděl na vlastní oči.“

Oba muži souhlasili, že se utkají dřevěnými meči před knížetem. Když se měli utkat, Kodžiró zahodil zbraň, klekl si u protivníkůvých nohou a prohlásil: „Nemůžu se s vámi rovnat. Odpusťte mou troufalost.“

„Nebud'te tak skromný,“ odpověděl mu Magoširó. „Jsem to spíš já, kdo není hoden se s vámi utkat.“

Svědci se rozdělili na ty, kteří si mysleli, že to Kodžiró udělal z lítosti, a na ty, kteří tvrdili, že to udělal ze zřetelných důvodů. V každém případě jeho renomé bylo čím dál větší.

K Magoširóovi zůstal Kodžiró shovívavý, ale kdykoli se někdo příznivě vyjádřil o Musašiho vzrůstající slávě v Edu a Kjótu, okamžitě dotyčného usadil.

„Musaši?“ říkal pohrdlivě. „Díky své mazanosti se jakžtakž proslavil. Prý se chlubí svým stylem dvou mečů. Pochybuji, zda se v Kjótu nebo Ósace najde někdo, kdo by ho mohl porazit.“ Vždy dal najevo, že k tomu nehodlá více dodat.

2

Jednoho dne navštívil Kodžiróa jeden zkušený válečník, který řekl: „Nikdy jsem se s ním nesetkal, ale lidé říkají, že Miyamoto Musaši je

největším šermířem od dob Kamiizumiho a Cukahary, samozřejmě s výjimkou Jagjúa Sekišúsaie. Zdá se, že si všichni myslí, že pokud není největším šermířem, dosáhl určitě alespoň mistrovství."

Kodžiró se zasmál a změnil barvu ve tváři. „Lidé jsou slepí," řekl kousavě. „Není proto překvapením, že ho považují za skvělého muže a vynikajícího šermíře. Je to jen důkaz toho, jak válečné umění kleslo, ať už jde o styl nebo chování jednotlivců. Žijeme v době, kdy ten, kdo touží po slávě, se může snadno dostat nahoru a ošálit obyčejné lidi.

Není třeba zdůrazňovat, že já se na to dívám jinak. Byl jsem svědkem toho, jak se Musaši před několika lety pokoušel v Kjótu proslavit. Byla to bitva s Jošiokovou školou u Ičidžódži, kde předvedl svou brutalitu a zbabělost. Zbabělost je ve skutečnosti slabé slovo. Pravda, stál proti přesile, ale co vlastně dokázal? Při první příležitosti utekl. Když vezmu v potaz jeho minulost a přehnané ambice, nestojí podle mě ani za to, aby na něj člověk plivnul... Cha, cha, cha. Pokud je za znalce považován ten, kdo tráví svůj život studiem válečného umění, potom je Musaši skutečně znalcem. Ale mistrem meče? Ne, v žádném případě."

Očividně považoval jakoukoli chválu Musašiho za osobní urážku. Jeho vehementní snaha přesvědčovat každého o své pravdě však měla za následek, že i jeho nejvěrnější obdivovatelé začali pochybovat. Nakonec se začalo mezi lidmi povídat, že mezi Musašim a Kodžiróem panuje odvěké nepřátelství. Netrvalo dlouho a začalo se všude mluvit o jejich souboji.

Bylo to na popud knížete Tadatošiho, že Kodžiró konečně učinil skutečnou výzvu. Během několika měsíců, které od té doby uplynuly, se v celém knížectví spekulovalo, kdy se souboj uskuteční a jak dopadne.

Iwama Kakubei, nyní již hodně zestárlý, chodil za Kodžiróem každé ráno a večer, kdykoli k tomu našel příležitost. Jednoho večera počátkem čtvrtého měsíce, když opadaly všechny růžové sakurové okvětní plátky, vešel Kakubei Kodžiróovou přední zahradou kolem červených azalek, které kvetly ve stínu okrasných kamenů. Byl uveden do zadního pokoje osvětleného jen skomírajícími paprsky večerního slunce.

„Vida, pan Iwama, rád vás vidím," řekl Kodžiró, který stál venku a krmil rukou svého jestřába.

3

„Mám pro vás důležitou zprávu," řekl Kakubei ještě vestoje. „Rada starších dnes diskutovala v přítomnosti knížete o místu konání souboje a došla ke konečnému rozhodnutí."

„Račte se posadit," řekl Kodžiróův pobočník z vedlejší místnosti.

Kakubei jen děkovně zamručel, posadil se a pokračoval: „Bylo navrženo mnoho míst, mezi nimi například Kikunogahama a břeh řeky Murasaki, ale všechna byla zamítnuta, protože byla buď příliš malá, nebo snadno přístupná veřejnosti. Mohli bychom samozřejmě kolem postavit bambusové oplocení, ale ani to by nezabránilo tomu, aby byl břeh řeky zaplaven zástupy senzacechtivých lidí."

„Aha," odpověděl Kodžiró, který nadále vytrvale pozoroval oči a zobák jestřába.

Kakubei, který očekával, že Kodžiró bude jeho hlášení poslouchat se zatajeným dechem, byl zklamaný. Host by normálně něco takového neudělal, avšak Kakubei navrhl: „Pojďte přeci dovnitř. Jedná se o záležitost, o které nelze mluvit takovýmto způsobem."

„Hned to bude," řekl Kodžiró nenucené. „Dokončím jenom krmení svého ptáka."

„Je to tentýž jestřáb, kterého vám daroval kníže Tadatoši, když jste byli loni na podzim spolu na lovu?"

„Ano. Jmenuje se Amajumi. Čím déle s ním jsem, tím ho mám raději." Zahodil zbytek žrádla, zvedl červenou šňůrku se štrápcem uvázanou kolem krku jestřába a řekl za sebe mladému pobočníkovi: „Pojď sem, Tacunosuke, odnes ho zpět do voliéry."

Předal ho ze své ruky na ruku Tacunesukeho, který se s ním odebral přes rozlehlou zahradu. Za běžným umělým kopečkem byl borový háj obklopený z druhé strany zdíkem. Celý pozemek ležel podél řeky Itacu, stejně jako sídla mnoha jiných hosokawských vazalů.

„Omlouvám se, že jsem vás nechal tak dlouho čekat," řekl Kodžiró.

„Nic se nestalo. Nejsem přeci úplně cizí člověk. Kdykoli sem jdu, mám pocit, jako bych šel do domu svého syna."

Do místnosti vstoupila asi dvacetiletá služebná a ladnými pohyby jim nalila čaj. Pohledem vyzvala hosta, aby si nabídl.

Kakubei zavrtěl obdivně hlavou a řekl: „Rád vás vidím, Omicu. Vždycky vám to tak sluší."

Celá se zarděla. „A vy si ze mě jako vždycky jen utahujete,"

odpověděla předtím, než rychle opustila místnost.

Kakubei poznamenal: „Říkal jste, že čím jste se svým jestřábem déle, tím ho máte raději. Jak je to s Omicu? Nebylo by lepší mít po boku ji než toho dravce? Měl jsem v plánu se vás zeptat, jaké s ní máte úmysly.“

„Nenavštívila vás náhodou teď někdy?“

„Přiznávám, že si se mnou přišla promluvit.“

„Hloupá ženská! Neřekla mi o tom ani slovo.“ Rozzlobeně se podíval na bílé papírové posuvné dveře.

4

„Nesmíte se zlobit. Není důvod, proč by se u mě nemohla zastavit.“ Počkal, až se Kodžiróova zloba v očích zmírní, a pokračoval: „Je to žena, je jenom přirozené, že si dělá starosti. Nemyslím si, že pochybuje o vaší lásce, ale kdokoli v její pozici by se strchoval o svou budoucnost. Ptám se tedy, co s ní zamýšlíte?“

„Takže vám všechno řekla.“

„Proč by neměla? Je to přeci normální věc, která se mezi muži a ženami stává. Jednou si ji budete chtít vzít za ženu. Máte tehle veliký dům se spoustou sluhů. Nic vám ve svatbě nebrání.“

„Dovedete si představit, co by lidé říkali, kdybych se oženil s dívkou, která u mě pracovala jako služebná?“

„Záleží snad na tom? Přece ji teď kvůli tomu nezapadíte. Pokud by to nebyla dobrá partie, tak by mohly vzniknout určité nepříjemnosti, ale je z dobré krve, nemám pravdu? Je prý neterí Ona Tadaakiho.“

„V tom se nemýlíte.“

„A setkal jste se s ní, když jste šel do Tadaakiho školy a ukázal mu, v jak žalostném stavu se jeho škola šermu nachází.“

„Ano. Nejsem na to hrdý, ale před někým tak blízkým, jako jste vy, to už nemůžu déle tajit. Stejně jsem vám to chtěl dříve nebo později říct... Přesně jak říkáte, stalo se to po mém souboji s Tadaakim. Když jsem vyrazil domů, byla už tma a Omicu, která tou dobou bydlela u svého strýce, přinesla malý lampion a doprovodila mě cestou ze svahu Saikači. Aniž bych tím zamýšlel něco hlubšího, začal jsem s ní cestou flirtovat. Omicu to však vzala vážně. Po Tadaakiho zmizení mě přišla navštívit a...“

Tentokrát to byl Kakubei, kdo se ocitl v rozpacích. Mával rukou, aby dal svému chráněnci najevo, že už slyšel dost. Ve skutečnosti

ještě donedávna nevěděl, že k sobě tuto dívku Kodžiró vzal předtím, než odcestoval z Eda do Kokury. Byl překvapen nejen svojí naivitou, ale také Kodžiróovou schopností získat sympatie ženy, něco s ní mít a celou záležitost udržet v tajnosti.

„Nechte to na mně," řekl. „V této chvíli by nebylo příliš vhodné, abyste oznamoval svůj úmysl oženit se. Všechno má svůj čas. Můžete to udělat hned po vašem souboji." Stejně jako většina ostatních lidí si byl jistý, že konečné potvrzení Kodžiróovy slávy a pozice bude zpečetěno během několika málo dnů.

Vzpomněl si, proč se zde dnes zastavil. „Jak jsem řekl, rada se dohodla na místě souboje. Jelikož jedním z požadavků bylo, aby se zápas uskutečnil na území našeho knížete, ale někde, kam nebudou mít přístup davy lidí, všichni se shodli, že ideálním místem bude nějaký ostrov. Byl vybrán malý ostrov zvaný Funašima, leží mezi Šimonoseki a Modži."

Chvíli se na něj zamyšleně zahleděl a řekl: „Přemýšlím, zda by nebylo rozumné obhlédnout si místo před Musašiho příjezdem. Mohl byste tak být ve výhodě."

5

Jeho úvaha vycházela ze zkušenosti, že znalost terénu může šermíři poskytnout představu, jak vést boj, jak pevně si uvázat sandály, jak využít terénních zvláštností a postavení slunce. Kodžiróovi by to poskytlo alespoň minimální pocit bezpečí, kterého by nemohlo být dosaženo, kdyby se na ostrově ocitl poprvé v den zápasu.

Navrhl, že si můžou najmout rybářskou loď a vydat se na Funašimu hned zítra.

Kodžiró nesouhlasil. „Podstatou válečného umění je využít co nejrychleji protivníkova slabého místa. I když je možné učinit předběžná opatření, často se stává, že protivník je dopředu odhalí a vymyslí způsob, jak jim čelit. Mnohem lepší je přistupovat k situaci s prázdnou myslí a mít absolutní svobodu pohybu."

Kakubei uznal, že to má svou logiku, a už se o cestě na Funašimu nezmiňoval.

Omicu na Kodžiróovo zavolání přinesla sake a oba muži pili a rozprávěli dlouho do noci. Ze způsobu, jakým Kakubei upíjel svoje sake, bylo zřejmé, že jej život těší a že jeho úsilí pomoci Kodžiróovi konečně přináší ovoce.

Spíše jako pyšný otec řekl: „Myslím, že byste o tom měl říct Omicu. Až to bude za námi, můžeme sem pozvat její příbuzné a přátele na svatební obřad. Je skvělé, že jste plně oddán svému meči, ale musíte mít také vlastní rodinu, aby vaši potomci pokračovali ve vaší slávě. Až se oženíte, budu mít konečně pocit, že jsem vykonal vše, co jsem měl.“

Na rozdíl od šťastného vazala po mnoha letech služby nejevil Kodžiró žádné známky opilosti. Ale v poslední době byl stejně spíše zamlklý. Když bylo rozhodnuto o uskutečnění souboje, Kakubei navrhl a Tadatoši schválil, aby byl Kodžiró zproštěn svých povinností. Zpočátku si nezvyklou volnost užíval, ale jak se den zápasu postupně blížil, přibývalo hostů, které musel nějak zabavit. Poslední dobou chvil, kdy si mohl v klidu odpočinout, značně ubylo. Nechtěl se však od všech odříznout a posílat návštěvy pryč. Kdyby to tak dělal, lidé by si mohli myslet, že byla narušena jeho obvyklá vyrovnanost.

Rozhodl se každý den vyrážet do přírody s jestřábem na ruce. Procházky po pláních a horách za pěkného počasí s jestřábem jako jediným společníkem byly balzámem na jeho duši.

Když opeřencovy ostražitě azurové oči spatřily ve vzduchu oběť, Kodžiró ho vypustil. Potom jeho stejně ostražitě oči sledovaly, jak se vznesl a vrhl střemhlav na svou kořist. Se zatajeným dechem vyčkával, dokud se k zemi nezačalo snášet peří, jako by on sám byl jestřábem.

„Výborně! To je ono!“ vykřikl, když jestřáb zabil kořist. Mnoho se od tohoto dravce naučil a díky těmto loveckým výpravám se mu postupně vracela jeho jistota.

Když se večer vrátil domů, uvítaly jej plácem oteklé oči Omicu. Trápilo jej, že je před ním skrývá. Osobně si porážku s Musašim nepřipouštěl. Nicméně otázka, co s ní bude, když během souboje zemře, se vplížila do jeho mysli.

Stejně tak to bylo s tváří jeho zesnulé matky, na niž během posledních let sotva pomyslel. Každou noc, když spal, se mu zjevovaly azurové jestřábí oči a nateklé oči Omicu, smíchané podivným způsobem s pomíjivou vzpomínkou na jeho matku.

Před třináctým

1

Do Šimonoseki, Modži a hradního města Kokury přišlo během posledních dnů mnoho poutníků, málo se jich však odsud vydalo zase někam dál. Hostince byly plné a stejně tak před nimi nebylo nikde volného místa na uvázání koně. V oznámení vydaném hradem stálo:

Třináctého dne tohoto měsíce v osm hodin ráno se na Funašimě v Nagatské úžině v provincii Buzen uskuteční se svolením knížete souboj mezi Ganrjúem Sasakim Kodziróem, samurajem z tohoto knížectví, a Mijamotem Musašim Masanou, samurajem bez pána z provincie Mimasaka.

Je přísně zakázáno, aby příznivci kterékoli strany šermířům pomáhali nebo vyplouvali na vody mezi hlavními ostrovy a Funašimou. Do deseti hodin ráno třináctého dne se zakazuje vstup do úžiny všem výletním, přepravním i rybářským lodím.

Čtvrtého měsíce sedmnáctého roku éry Keičó (1612)

Oznámení bylo vyvěšeno viditelně na cedulích na všech hlavních rozcestích, molech a místech, kde se shromažďovali lidé.

„Třináctého? To už je pozítří, ne?“

„Na tenhle zápas se chtějí podívat lidé z různých koutů země, aby pak o něm mohli doma vyprávět.“

„To mi je jasný, ale jak chtějí vidět souboj, kterej se bude odehrávat na ostrově vzdáleném čtyři kilometry od břehu?“

„Když se vyleze na horu Kazaši, jsou z ní vidět borovice na ostrově Funašima. Lidi se sem stejně nahrnou, aby mohli očíumovat lodě a davy lidí v Buzenu a Nagatu.“

„Doufám, že nám vydrží počasí.“

Kvůli úplnému omezení lodní dopravy přicházeli převozníci o ohromné zisky, které se jim mohly jinak naskytnout. Poutníci a lidé z měst se však vypravili na cestu alespoň pěšky a hledali vhodné místo, odkud by mohli zahlédnout alespoň atmosféru vzrušení na ostrově Funašima.

Kolem poledne jedenáctého dne kojila jistá žena dítě a chodila sem a tam před lacinou jídelnou v místě, kde cesta z Modži vstupovala do

Kokury.

Dítě unavené dlouhým putováním nechtělo přestat plakat. „No tak. Vyspinkej se. Hajej. Hajej.“ Akemi se rytmicky pohupovala do kroku. Nebyla ani trochu nalíčená. S dítětem se jí život výrazně změnil, ale na současný stav si nijak nestěžovala.

Z jídelny vyšel Matahači, na sobě měl kimono bez rukávů nevýrazné barvy. Jediné, co nasvědčovalo tomu, že se chtěl stát mnichem, byl uvázaný šátek, který skrýval kdysi vyholenou hlavu.

„Ale copak je to?“ řekl. „Ještě pláčeš? Ty nebudeš spinkat?... Dej mi ho, Akemi. Vezmu si ho, ať se najíš. A najež se pořádně, ať máš hodně mlíka.“ Vzal si dítě do náručí a začal mu pobrukovat ukolébavku.

„To je ale překvapení!“ ozvalo se za ním.

2

„Co?“ civěl Matahači na toho muže, nevěděl, s kým má tu čest.

„Jsem Ičinomija Genpači. Setkali jsme se před léty v Kjótu, poblíž borového háje u Páté ulice. Ale asi si mě už nepamatujete.“ Když na něj Matahači i nadále nechápavě zíral, řekl: „Tvrdil jste tehdy, že jste Sasaki Kodžiró.“

„Aha!“ zvolal Matahači. „Ten mnich s tou holí...“

„Ano, to jsem byl já. Rád vás zase vidím.“

Matahači se mu ve spěchu uklonil a probudil přitom znovu dítě. „No tak, přece nebudeš zase plakat,“ povzdechl si.

„Chtěl bych se jenom zeptat,“ řekl Genpači, „jestli nevíte, kde najdu Kodžiróův dům? Víím jenom, že žije v Kokuře.“

„Je mi líto, nemám tušení. Právě jsem sem dorazil.“

Z jídelny vyšli dva samurajové, a jeden z nich oslovil Genpačiho: „Jestli hledáte Kodžiróův dům, tak ho najdete u řeky Itacu. Jestli chcete, ukážeme vám cestu.“

„To je od vás milé... Na shledanou, Matahači. Doufám, že se zase uvidíme.“ Samurajové odkráčeli a hned za nimi i Genpači.

Matahači si všiml bláta a špíny na jeho oblečení a pomyslel si: „Nejspíš šel pěšky celou cestu až z Kózukey.“ Udělalo na něj obrovský dojem, že se informace o chystaném souboji dostaly tak daleko. Pak si vzpomněl na své první setkání s Genpačem a oťásl se. Jaký budižkničemu, povaleč a křivák tehdy byl! Když pomyslel na drzost, s níž si přivlastnil ono osvědčení o předání stylu Čúdzó, na

to, jak se vydával za někoho jiného... I když to, že teď viděl, jaký padouch tenkrát byl, bylo příznivým znamením. Za tu dobu se mu podařilo alespoň trochu změnit. „Zdá se," pomyslel si, „že i takového hlupáka, jako jsem já, lze napravit, pokud zůstane probuzen a trochu se snaží."

Akemi zaslechla, že dítě zase pláče, tak do sebe rychle hodila jídlo a vyběhla ven. „Dovolíš?" řekla. „Já si ho zas vezmu. Dej mi ho na záda."

„Už ho nebudeš kojit?"

„Je ospalej. Na zádech mi určitě usne."

„Hm... Tak dobře."

Matahači připevnil dítě na Akemina záda a pověsil si přes rameno krabici s pamlsky, svou novou živnost. Několik kolemjdoucích této chudé, ale očividně šťastné rodince závidělo.

Zezadu se k nim blížila stará, ale elegantně vypadající paní, která poznamenala: „To je ale roztomilé děťátko! Kolik mu asi je? Vidíš? Usmálo se na mě." Jako na povel se i její sluha na chvíli zastavil a prohlížel si dětskou tvářičku.

3

Kousek cesty šli spolu. Potom, když se Matahači s Akemi chystali zabočit do postranní uličky, aby si našli nějaký hostinec, žena řekla: „Á, vy jdete tudy?" Rozloučila se s nimi, a jako by si zrovna na něco vzpomněla, zeptala se: „Jste asi také na cestách, ale nevíte, kde bych našla dům Sasakiho Kodžiróa?"

Matahači se s ní podělil o to, co před chvílí vyslechl od dvou samurajů. Když se díval, jak odchází, zasmušile si říkal sám pro sebe: „Co asi teď dělá moje máma!" Když měl teď svoje dítě, začínal chápat její city.

„Tak pojď už," řekla Akemi.

Matahači stál a prázdně civěl za starou paní. Byla zhruba stejně stará jako Osugi.

Kodžiróův dům byl plný hostů.

„Je to pro něj báječná příležitost."

„Také si to myslím. Tenhle souboj ho proslaví jednou provždy."

„Budou ho znát úplně všichni."

„To je sice pravda, ale nesmíme zapomenout na to, kdo je jeho

protivníkem. Ganrjú musí být velmi opatrný."

Mnoho hostů přišlo už předchozí noci a postupně zaplavili velkou vstupní halu, postranní východy a vnější chodby. Někteří jej přišli pozdravit z Kjóta nebo Ósaky, jiní ze západního Honšú, jeden přišel až z vesnice Džókjódzí v provincii Ečizen. Protože v domě nebylo dost sloužících, Kakubei poslal na pomoc několik svých. Do domu vcházeli a odcházeli rovněž samurajové z řad Kodžiróových žáků, jejich tváře obrazy dychtivé očekávání nadcházejícího souboje.

Všichni Kodžiróovi přátelé a žáci měli jedno společné. Bez ohledu na to, zda Musašiho znali či ne, byl jejich úhlavním nepřítelem. Nejsilněji tuto nenávist pociťovali provinční samurajové, kteří se kdysi učili metodám boje Jošiokovy školy. Ponížení z porážky u Ičidžódži trýnilo jejich mysl a srdce. Nadto cílevědomé odhodlání, s nímž se snažil dosáhnout svého, Musašimu nadělalo také mnoho nepřátel. To, že jím opovrhovali Kodžiróovi žáci, bylo naprostou samozřejmostí.

Mladý samuraj doprovázel ze vstupní haly do zalidněného pokoje pro hosty čerstvou návštěvu. Oznamil: „Tento pán přišel až z Kózuke."

Zmíněný muž pak řekl: „Jmenuji se Ičinomija Genpači," a skromně se zařadil mezi ostatní.

Místností se ozvalo obdivné zamručení všech přítomných a slova obdivu, protože provincie Kózuke ležela opravdu daleko. Genpači požádal, zda by amulet, který donesl z hory Hakuun, mohl být položen na domácí svatyni, načež mnozí souhlasně přikyvovali.

„Třináctého bude asi hezky," poznamenal jeden z mužů, který se díval ven na rudé zapadající slunce.

4

Jeden z hostů se zeptal Genpačiho: „Musím uznat, že vaše cesta z takové dálky jen proto, abyste Kodžiróovi popřál hodně štěstí, je hodna obdivu. Můžu vědět, co vás s ním spojuje?"

„Jsem vazal rodu Kusanagi z Šimonidy. Můj zesnulý pán, Kusanagi Tenki, byl synovcem Kanemakiho Džisaie. Tenki znal Kodžiróa už jako malého chlapce."

„Slyšel jsem, že Kodžiró u Džisaie studoval."

„Ano. Kodžiró pochází ze stejné školy jako Itó Ittósai. Slyšel jsem několikrát Ittósai říkat, že Kodžiró je vynikající šermíř." Pokračoval

pak vyprávěním o tom, jak Kodžiró odmítl přijmout Džisaiovo osvědčení a vytvořil si svůj vlastní styl. Hovořil také o tom, jak byl Kodžiró vytrvalý už jako dítě. Genpači pak ještě dlouho odpovídal na dychtivé otázky ostatních mužů.

„Mistr Ganrjú tady není?“ zeptal se mladý pomocník, který si razil cestu davem návštěvníků. Když ho nikde neviděl, procházel postupně jednotlivé pokoje. Bručel si nespokojeně cosi pro sebe, když uviděl Omicu, která právě uklízela v Kodžiróově pokoji. „Jestli hledáš pána,“ řekla, „najdeš ho ve voliére s jestřábem.“

5

Kodžiró byl uvnitř voliéry a upřeně se díval do Amajumiho očí. Krmil ho, smetával z něj vypadlá pírká, chvíli jej držel na ruce a teď ho láskyplně poplácával.

„Mistře.“

„Ano?“

„Je zde žena, která tvrdí, že za vámi přišla z Iwakuni. Říkala, že když ji uvidíte, budete hned vědět, kdo to je.“

„Hm. Mohla by to být matčina mladší sestra.“

„Do jakého pokoje ji mám uvést?“

„Nechci se s ní vidět. S nikým se nechci vidět... Ale asi budu muset. Je to moje teta. Zaved' ji do mého pokoje.“

Mladík odešel a Kodžiró zavolal směrem ke dveřím: „Tacunosuke!“

„Ano, pane.“ Tacunosuke vešel do klece a poklekl za ním na jedno koleno. Byl to Kodžiróův věrný žák, žil v jeho domě, a proto mu byl neustále nablízku jako jeho pobočník.

„Je jedenáctého, souboj nás čeká už pozítří.“

„Čas jenom letí.“

„Zítra půjdu na hrad, abych navštívil knížete. Delší dobu jsem se s ním neviděl. Potom bych chtěl strávit noc v klidu.“

„Je zde tolik hostů. Proč všechny zítřejší návštěvy neodmítnete? Mohl byste si pak lehnout dřív.“

„Přesně to mám v úmyslu.“

„Je tu tolik lidí, jejich přehnaná starostlivost by vás před soubojem mohla vyčerpat.“

„Takhle nemluv. Všichni přišli z dobré vůle... Zda vyhraji nebo ne, záleží na tom, co se ve stanovenou dobu odehraje. Není to úplně

záležitostí štěstěny, ale člověk nikdy neví... Tak už to mezi válečníky bývá, někdy vyhrají, někdy prohrají. Pokud zemřu, najdeš v mé zásuvce na dopisy dvě závěti. Jednu dej Kakubeiovi a druhou Omicu."

„Napsal jste poslední vůli?"

„Ano. Hodí se, aby samuraj myslel i na nejhorší. A ještě jedna věc. V den souboje mám dovoleno si s sebou vzít jednoho pomocníka. Chci, abys se mnou jel ty. Půjdeš?"

„Je to čest, které nejsem hoden."

„A vezmu taky Amajumiho," řekl a podíval se na svého jestřába. „Bude mi dělat společnost na cestě lodí."

„Rozumím vám."

„Dobře. Ted' se setkám se svojí tetou."

Našel ji ve svém pokoji. Venku večerní mraky zčernaly, jako když vychladne čerstvě ukutá ocel. Pokoj osvětlovalo bělostné světlo svíčky.

„Děkuji, že jste přišla," řekl když se před ní způsobně posadil. Po matčině smrti jej vychovávala jeho teta. Na rozdíl od matky jej teta nikdy nerozmazlovala. Byla si vědoma závazku ke své starší sestře, usilovala tedy o to, aby se z něj stal člověk hodný jména Sasaki a význačný muž. Ze všech příbuzných to byla ona, kdo věnoval veškerou péči jeho kariéře a budoucnosti.

6

„Kodžiró," začala slavnostně, „doslechla jsem se, že máš před sebou rozhodující moment svého života. Mluví o tom u nás úplně všichni, nevydržela jsem to a přišla se za tebou podívat. Jsem ráda, žeš to dotáhl tak daleko." V duchu porovnávala důstojného, zámožného samuraje s chlapcem, který odešel z domu jenom s jedním mečem.

Kodžiró se sklopenou hlavou řekl: „Už je to deset let. Prosím, odpusťte mi, že jsem o sobě nedával vědět. Nevím, zda si o mně lidé myslí, že jsem úspěšný či nikoli, ale ještě jsem zdaleka nedosáhl toho, co jsem si předsevzal. To je důvod, proč jsem vám nepsal."

„To nevadí. Slyším o tobě i tak stále něco nového."

„Až v Iwakuni?"

„Ano. Máš naši podporu. Pokud s Musašim prohraješ, bude to potupa pro celý rod Sasaki, ne, pro celou naši provincii. Kníže

Katajama Hisajasu z Hóki, který teď pobývá jako host v kikkawském knížectví, hodlá přivést skupinu samurajů z Iwakuni, aby zhlédla souhoj."

„Zhlédla souboj?"

„Ano. Budou asi hrozně zklamaní, když je teď zakázáno se tam plavit... Ach, málem bych zapomněla. Tohle jsem ti přinesla." Otevřela malý uzlíček a vyndala z něj pečlivě složené spodní kimono. Bylo ušito z bílé bavlny a popsáno jmény boha války a ochranných božstev. Stovkou Kodžiróových ženských příznivkyň bylo na obou rukávech vyšito sanskrtem kouzlo přinášející štěstí v bitvě.

Poděkoval jí a s úctou podržel kimono u čela. Potom řekl: „Musíte být po cestě unavená. Můžete zůstat v tomto pokoji a jít si lehnout, kdy si budete přát. Teď vás na chvíli opustím."

Nechal ji tam a usadil se v jiné místnosti, kam za ním chodili hosté, aby mu věnovali své dary - posvátný amulet ze svatyně Hačiman na hoře Otoko, drátěnou vestu, obrovskou pražmu, soudek sake. Za chvíli se nebylo už ani kde posadit.

Přestože všichni tito příznivci mysleli své přání vítězství zcela upřímně, bylo též pravdou, že každých osm z deseti vyjadřovalo svou přjeň s vidinou, že z toho budou moci jednou těžit i oni sami.

„Jak by to vypadalo, kdybych byl jen potulný samuraj?" pomyslel si Kodžiró. Přestože jej podlézavost příznivců deprimovala, byl spokojený, že to byl právě on, v koho věřili a komu plně důvěřovali.

„Musím vyhrát. Musím. Musím."

Myšlenka na vítězství představovala duševní břemeno. Uvědomoval si to, ale nedalo se s tím nic dělat. „Musím vyhrát! Musím. Musím!" Tato slova se opakovaně ozývala někde v jeho mysli jako vlna hnaná větrem na moři. Nikdo, dokonce ani Kodžiró, nebyl schopen pochopit, proč se primitivní dobovačná touha zmítala v jeho mozku s takovou naléhavostí.

Byla už noc, ale velká skupina hostů byla ještě vzhůru, popíjeli a stále si měli co říct. Pozdě v noci kdosi přiběhl a ohlásil: „Musaši už dorazil. Vystoupil dnes v Modži z lodi a vyrazil na cestu do Kokury."

„Takže šel asi za Nagaokou Sadem. Neměl by se tam někdo z nás podívat, ať víme, co se chystá?" řekl jeden z mužů.

Mezi všemi zavládlo velké vzrušení, ale snažili se mluvit potichu, aby je náhodou neslyšel někdo cizí.

Slaměné podkovy

1

Přesně jak se doneslo ke Kodžiróovým mužům, Musaši byl toho dne už v Kokuře.

O několik dní dříve dorazil do Šimonoseki. Protože tam nikoho neznal a nikdo neznal jeho, dopřával si klidu, neobtěžovali jej patolízalové ani všeteční dotěrové.

Jedenáctého ráno se přeplavil přes úžinu Kanmon do Modži, aby navštívil Nagaoku Sada a informoval jej, že čas a místo uskutečnění zápasu přijímá.

Ve vstupní hale jej přijal samuraj, který na něj vyjeveně zíral a pomyslel si: „Tak tohle je ten slavný Miyamoto Musaši!“ Nahlas však řekl: „Pán je ještě na hradě, ale každou chvíli by se měl vrátit. Prosím, pojdte dál a počkejte zde na něj.“

„Ne, děkuji. Zcela postačí, když mu vyřídíte můj vzkaz.“

„Přišel jste ale z takové dálky. Bude ho moc mrzet, když se s vámi nebude moct setkat. Pokud opravdu musíte jít, dovolte mi alespoň, abych o vašem příchodu řekl ostatním.“

Sotva vešel dovnitř, vběhl Musašimu do náručí Iori.

„Mistře!“

Musaši mu něžně poklepal po hlavě a řekl: „Studoval jsi pilně?“

„Ano.“

„Tys ale vyrostl!“

„Věděl jste, že jsem tady?“

„Ano. Pan Sado mi o tom psal v dopise. Slyšel jsem o tobě taky od Kobajašiho Taróazemona v Sakai. Jsem rád, že jsi tady. Pobyt u takového pána ti jen prospěje.“

Iori vypadal zklamaně, nic neříkal.

„Copak?“ zeptal se Musaši. „Nesmíš zapomenout na to, co pro tebe pan Sado udělal.“

„Ano.“

„Musíš se věnovat i jiným věcem než bojovému umění. Musíš se učit z knih. Bude-li třeba pomoci, měl bys být první, kdo svoji pomoc nabídne. Musíš být skromnější než ostatní.“

„Ano...“

„A hlavně se nikdy nelituj. Hodně chlapců, kteří přišli o svoje rodiče, tomuhle pocitu propadá. Nikdy nebudeš moct splatit

laskavost druhých, dokud nebudeš sám srdečný a laskavý."

„Hm."

„Jsi chytrý chlapec, Iori, ale buď opatrný. Nedovol, aby v tobě převážila tvoje divoká nátura. Musíš se naučit ovládat. Jsi ještě dítě, máš celý život před sebou. Bedlivě ho opatruj. Šetři si ho, dej jej v sázku pouze za něco opravdu velikého - za svou zemi, svoji čest, cestu meče. Drž se života, žij čestně a statečně."

Iori měl skličující pocit, že to jsou slova na rozloučenou, loučení jednou provždy. Jeho intuice by mu to pravděpodobně prozradila, i kdyby Musaši nemluvil o tak vážných věcech, ale slovo „život" jej nenechávalo na pochybách. Sotva je Musaši vyslovil, zabořil se mu Iori do prsou a začal nezadržitelně brečet.

2

Musaši si všiml, že je Iori dobře upravený, vlasy měl pěkně učesané a svázané, bílé ponožky bez sebemenší skvrnky. Litoval, že na něj nepromluvil vlídněji. „Nebřeč," řekl konejšivě.

„Když ale vy..."

„Přestaň fňukat. Všichni se ti budou smát."

„Jde... jdete pozítří na Funašimu?"

„Ano, musím tam."

„Vyhrajte. Prosím, vyhrajte. Nesnesl bych pomýšlení, že bychom se už nikdy neviděli."

„Cha, cha, cha, cha. To pláčeš kvůli mně?"

„Někteří samurajové říkají, že nad Kodžiróem nemůžete zvítězit. Neměl jste se soubojem vůbec souhlasit."

„To mě nepřekvapuje. Lidé toho napovídají hodně."

„Dokážete ho porazit, že jo, mistře?"

„Takovými myšlenkami ani nemarním čas."

„Myslíte tím, že si jste jistý, že neprohrájet?"

„I kdybych prohrál, slibuji, že tak učiním statečně."

„Když si ale myslíte, že by se to mohlo stát, proč někam raději na nějakou dobu neodejdete?"

„Na každém šprochu je pravdy trochu, Iori. Možná jsem udělal chybu, ale když už to došlo tak daleko, útek by byl totéž jako opuštění cesty samuraje. Přineslo by to hanbu nejen mně, ale i mnoha jiným lidem."

„Ale neříkal jste snad, že se mám držet života, že ho mám

opatrovat?"

„Ano, řekl, a když mě na Funašimě pohrbí, vezmi si z toho ponaučení, že se máš vyhnout zápasům, které by mohly skončit zmařením tvého života." Vytušil, že to trochu přehnal, tak změnil téma hovoru: „Už jsem požádal jednoho samuraje, aby vyřídil moje pozdravy panu Sadovi. Chci, abys totéž udělal i ty, řekni mu, že se uvidíme na Funašimě."

Musaši ze sebe chlapce jemně setřásl. Když odcházel k bráně, Iori jej chytil za slaměný klobouk v jeho ruce. „Prosím... Počkejte ještě..." bylo vše, co dokázal říct. Druhou rukou si zakryl obličej. Ramena se mu otrásla pláčem.

Z dveří před branou vyšel Nuinosuke a představil se Musašimu. „Zdá se, že vás Iori nechce pustit. Jsem nucen s ním souhlasit. Jsem si vědom toho, že nemáte příliš času, ale bylo by možné, abyste strávil dnešní noc tady?"

Musaši mu opětoval úklonu a řekl: „Děkuji za nabídku, ale myslím, že by to nebylo dobré. Za několik dnů budu možná spát na věky. Nemyslím, že by bylo vhodné, abych byl zbytečnou přítěží už teď. Mohlo by to později vést k trapnému rozčarování."

„To je od vás velmi ohleduplné, ale obávám se, že můj pán se na nás bude zlobit, když vás necháme odejít."

„Pošlu mu dopis, ve kterém všechno vysvětlím. Přišel jsem ho dnes jenom pozdravit. Raději bych měl už odejít."

3

Venku za branou zabočil k pláži. Neušel k ní ani polovinu cesty, když za sebou zaslechl, jak jej někdo volá. Otočil se a uviděl hrstku postarších hosokawských samurajů, dva z nich už měli šedivé vlasy. Jelikož z nich nikoho nepoznával, usoudil, že volají na někoho jiného, a pokračoval v cestě.

Došel až na břeh, zastavil se a díval se na širé moře. Na hladině kotvilo několik rybářských lodí, jejich svinuté plachty měly v mlhavém podvečerním světle šedivou barvu. Za širokou Hikošimou se nezřetelně rýsovaly obrysy Funašimy.

„Musaši!"

„Jste Mijamoto Musaši, vidíte?"

Musaši se k nim otočil a přemýšlel, co po něm tito staří samurajové můžou chtít.

„Asi si nás nepamatujete, že? Ani se nedivím. Už je to moc dávno. Jsem Ucumi Magobeinodžó. Všech nás šest pochází z Mimasaky. Sloužili jsme kdysi rodu Šinmen na hradě Takejama.“

„A já jsem Kojama Handajú. Magobeinodžó a já jsme byli dobrými přáteli vašeho otce.“

Musaši se široce usmál. „To je ale překvapení!“ Jejich přízvuk, svědčící o tom, že jsou skutečně z jeho kraje, v něm vyvolal vzpomínky na dětství. Uklonil se jim a řekl: „Rád vás vidím. Ale povězte mi, jak je možné, že jste tu všichni pohromadě, tak daleko od domova?“

„Jak jistě víte, rod Šinmen po bitvě u Sekigahary zanikl. Stali se z nás samurajové bez pána a odešli jsme na Kjúšú, sem do provincie Buzen. Po nějaký čas jsme se živili výrobou slaměných sandálů. Později nás ale potkalo štěstí.“

„Aha. No, ale stejně, nikdy by mě nenapadlo, že potkám přátele mého otce tady v Kokuře.“

„I nás těší toto nečekané setkání. Vypadáte moc dobře, Musaši. Škoda že váš otec nemůže vidět, jak jste se vypracoval.“

Chvilku pokračovali jeden přes druhého v chválení Musašiho dobrého vzhledu, a pak Magobeinodžó řekl: „Já hlupák! Málem jsem zapomněl, proč jsme za vámi přišli. V Sadově domě jsme se těsně minuli. Měli jsme v plánu s vámi strávit večer. Sado vše připravil...“

Handajú mu skočil do řeči: „To je pravda. Je od vás velmi nezdvořilé přijít až před vstupní dveře a odejít, aniž byste se se Sadem setkal. Jste synem Šinmena Munisaie. Měl byste se podle toho chovat. Ted' pojd'te s námi.“ Očividně měl pocit, že jako přítel jeho otce má právo synovi rozkazovat. Nečekal na odpověď a vyrazil na cestu v očekávání, že jej bude Musaši následovat.

4

Musaši se k nim už téměř přidal, ale nakonec to neudělal.

„Je mi líto,“ řekl. „Raději nepůjdu. Omlouvám se za svou nezdvořilost, ale myslím, že by nikomu neprospělo, kdybych se k vám přidal.“

Všichni se zastavili a Magobeinodžó řekl: „Neprospělo? Co je na tom špatného? Chceme vás jenom řádně uvítat, jsme přeci ze stejné vesnice.“

„Sado se na vás také moc těší. Přece byste ho neurazil?“

Magobei rozzlobeně dodal: „Co je s vámi? Něco vás rozčílilo?“
„Šel bych rád s vámi," řekl Musaši zdvořile, „ale je třeba zvážit i jiné okolnosti. Přestože to jsou možná jenom řeči, doslechl jsem se, že můj souboj s Kodžiróem je zdrojem napětí mezi dvěma předními vazaly rodu Hosokawa, Nagaokou Sadem a Iwamou Kakubeiem. Říká se, že k Iwamově straně se přiklání kníže Tadatoši a Nagaoka se opozicí vůči Kodžiróovi snaží upevnit pozici své frakce."

Tato slova se setkala s projevy překvapení.

„Jsem si jistý," pokračoval Musaši, „že se jedná jen o nicotné spekulace, ale i tak, veřejné mínění bývá nebezpečné. Co se stane se samurajem bez pána, jako jsem já, na tom příliš nesejde, ale nechci udělat nic, co by vyvolalo další řeči a zvětšilo podezření týkající se Sada a Kakubeie. Oba dva jsou pro zdejší knížectví nepostradatelnými muži."

„Rozumím," řekl Magobeinodžó.

Musaši se usmál. „Přinejmenším na tohle bych se mohl vymluvit. Po pravdě řečeno je pro mě, kluka z vesnice, dost obtížné způsobně sedět a být na všechny zdvořilý. Raději si chci v klidu odpočinout."

Na samuraje udělala dojem Musašiho ohleduplnost vůči druhým, ale i přesto se s ním nechťeli hned rozloučit. Dali hlavy dohromady a přemýšleli, jak celou situaci co nejlépe vyřeší.

„Dnes je jedenáctého čtvrtého měsíce," řekl Handajú. „Už deset let se nás šest v tento den vždy schází. Naším železným pravidlem je, že k sobě nikdy nepřivzeme nikoho cizího, ale vy jste z naší vesnice, Munisaiův syn, rádi bychom vás tedy poprosili, zda byste se k nám nepřipojil. Možná vás naše společnost bude nudit, ale nebudete si muset dělat starosti s přehnanou zdvořilostí ani s tím, že bychom přišli do řeči."

5

„Když to říkáte takto," odpověděl Musaši, „nemůžu vaše pozvání odmítnout."

Jeho odpověď staré samuraje velice potěšila. Po kratší poradě se dohodli na tom, že Musaši počká na jednoho z nich, na muže jménem Kinami Kagaširó, za několik hodin před jednou čajovnou. Všichni se pak rozešli.

Musaši se ve stanovenou hodinu setkal s Kagaširóem, a společně pak šli z centra města asi dva kilometry kamsi poblíž mostu Itacu.

Musaši zde neviděl žádná samurajská sídla ani prvotřídní podniky, jenom světlo z osamělé nálevny a laciného hostince, obojí o trochu dál. Jako vždy byl ostražitý, začal v duchu probírat všechny možnosti. Na tom, co mu dnes říkali, nenašel nic podezřelého, jejich věk a přízvuk vše potvrzovaly. Ale proč ho vzali na tak osamělé místo?

Kagaširó ho nechal stát a šel směrem k řece. Pak na Musašiho zavolal: „Všichni jsou už tady. Pojd'te sem dolů." Vedl ho úzkou cestičkou na břeh.

„Že by večírek na lodi?" pomyslel si Musaši a pousmál se nad svou zbytečnou opatrností. Žádná loď tam ale nebyla. Uviděl je způsobně sedět na rákosových rohožkách.

„Odpusťte, že jsme vás zavedli na takovéto místo," omlouval se Magobeinodžó. „Zde pořádáme naše pravidelná setkání. Máme pocit, že nás svedla dohromady nějaká šťastná náhoda. Račte se alespoň na chvíli posadit a udělejte si pohodlí."

Mluvil s vážností, jako by vítal čestného hosta v nádherné místnosti s postříbřenými papírovými posuvnými dveřmi. Nabídl Musašimu rohožku na sezení.

Musaši přemýšlel, zda je to kvůli umocnění estetického dojmu prostoty, nebo zda k tomu mají nějaký hlubší důvod, že se s ním nesetkali ostatním na očích. Avšak jako host byl nucen se jako řádný host chovat. Uklonil se jim a způsobně se na rohožku posadil.

„Udělejte si pohodlí," pobízel jej Magobeinodžó. „Později si užijeme veselí, ale nejprve musíme vykonat náš obřad. Nebude trvat příliš dlouho."

Všech šest mužů si sedlo trochu pohodlněji a každý se chopil snopku slámy, kterou s sebou přinesli, a začali z nich plést slaměné podkovy.

6

S pevně sevřenými ústy a s očima soustředěně upřenýma na svou práci vypadali vážně, až zbožně. Musaši je uctivě pozoroval, cítil sílu a horlivost v jejich pohybech, jak si plivali do rukou, protahovali slámu mezi prsty a splétali ji mezi dlaněmi.

„Tohle by mělo stačit," řekl Handajú. Odložil koňské podkovy a podíval se po ostatních.

„Taky mám hotovo."

Položili podkovy před Handajúa, oprášili se a upravili si oděvy. Handajú nakládal podkovy na malý stolek uprostřed kruhu samurajů a Magobeinodžó, nejstarší z nich, se postavil.

„Uplynulo už dvanáct let od bitvy u Sekigahary, od hrozné porážky, jež nebude nikdy vymazána z našich vzpomínek," začal. „Žijeme déle, než jsme měli právo očekávat. Za to vděčíme ochraně a dobrodiní knížete Hosokawy. Musíme dohlédnout na to, aby naši synové a vnuci nikdy nezapomněli na jeho dobrotivost."

Skupinkou se ozvalo souhlasné zamručení. Seděli v nábožné úctě se sklopenýma očima.

„Nesmíme také zapomenout na štědrost všech pánů z rodu Šinmen, i když hlavní rodina zanikla. Stejně tak nesmíme zapomenout na trápení a beznaděj, kterou jsme prožívali, když jsme sem přišli. Scházíme se zde každý rok, abychom si připomenuli tyto tři věci. Nyní se pomodleme za zdraví a blaho nás všech."

Muži sborově odpověděli: „Dobrotivost knížete Hosokawy, štědrost rodu Šinmen, dobrodiní nebes, jež nás vyvedlo z beznaděje - nikdy nezapomeneme."

„A nyní se pokloňme," řekl Magobeinodžó.

Otočili se k bílým zdem hradu Kokura, který se nejasně rýsoval na pozadí noční oblohy, a uklonili se až k zemi. Potom se otočili směrem k provincii Mimasaka a uklonili se znovu. Nakonec se obrátili směrem k podkovám a uklonili se potřetí. Každý pohyb prováděli s naprostou vážností a upřímností.

Magobeinodžó pak řekl Musašimu: „Teď půjdeme do svatyně, kousek tady nahoře, a obětuje naše podkovy. Pak bude následovat slibovaná oslava. Můžete zde chvíli počkat?"

Muž, který šel v čele, nesl stolek s podkovami ve výšce čela, ostatní šli v řadě za ním. Přivázali své výtvary k větvím stromu vedle vchodu do svatyně. Potom všichni před božstvem tleskli rukama a vrátili se za Musašim.

Hostina byla velmi prostá - dušený pokrm z brambor, bambusové výhonky se sójovou pastou a sušená ryba -, běžná strava zdejších rolníků. Měli však velkou zásobu sake, hodně se nasmáli a uvolněně si povídali o všem možném.

7

Když byli všichni příjemně naladěni, Musaši řekl: „Je mi ctí, že

jsem se k vám mohl přidat. Stále ale musím přemýšlet o tom vašem obřadu. Určitě je za ním něco hlubšího, co pro vás má obrovský význam."

„Ano," odpověděl Magobeinodžó. „Když jsme sem po porážce dorazili, neměli jsme, o koho se opřít. Raději bychom zemřeli než začít krást, ale jíst jsme museli. Napadlo nás tedy udělat si nahoře u mostu malý obchůdek a vyrábět slaměné podkovy. Naše ruce byly po létech tréninku s kopím celé ztvrdlé, takže to nějakou dobu trvalo, než jsme se naučili plést ze slámy. Věnovali jsme se tomu tři roky, prodávali jsme podkovy pacholkům, kteří chodili kolem s koňmi, a díky tomu jsme byli schopni se uživit.

Pacholci ale začali mít podezření, že pletení slaměných podkov není naší původní živností, a jeden z nich se o nás zmínil knížeti Hosokawovi Sansaiovi. Když se dozvěděl, že jsme byli původně vazaly knížete Šinmena, poslal za námi muže, který nám sdělil, že se můžeme stát jeho vazaly."

Magobeinodžó vyprávěl, jak jim kníže Sansai nabídl společné služné sto osmdesát tisíc litrů rýže ročně, což odmítli. Chtěli mu sloužit, ale cítili, že vztah mezi pánem a vazalem by měl být vztahem muže k muži. Sansai jejich pocity chápal a nabídl tedy služné každému zvlášť. Projevil také ohleduplnost, když jeho vazalové vyjádřili obavy, že oněch šest potulných samurajů se nebude moci ukázat před knížetem ve vhodném oděvu. Když navrhli, aby samurajům byl vyplacen zvláštní příspěvek na oblečení, Sansai odmítl s tím, že by se jich to mohlo dotknout. Ve skutečnosti byly tyto obavy neopodstatněné, protože i když žili tak nuzně, dokázali se obléct do naškrobených šatů a zastrčit si za pás své dva meče, když šli přijmout své jmenování.

8

„Nebyl by problém zapomenout na naše strádání, když jsme se živili pořadnou prací. Ale kdybychom nedrželi při sobě, nedožili bychom se toho, že nás přijal kníže Sansai. Nesmíme zapomenout na prozřetelnost nebes, díky níž jsme ta léta přestáli."

Magobeinodžó dokončil své vyprávění, pozvedl šálek a pronesl: „Odpusťte, že jsem o nás mluvil tak dlouho. Chtěl jsem jenom, abyste věděl, že nám můžete důvěřovat, i když nepijeme prvotřídní sake a ani jídla není vrchovatě. Chceme, abyste pozítří bojoval

statečně. Pokud prohrajete, nemusíte se strachovat, náležitě vás pohrběme."

Musaši šálek přijal a řekl: „Je mi ctí, že zde mohu být mezi vámi. Je to mnohem lepší než popíjet to nejlepší sake v nejluxusnějších paláci. Doufám jen, že budu mít stejné štěstí, jaké jste měli vy."

„Nesmíte doufat! Musíte se naučit plést slaměné podkovy."

Jejich smích přerušil zvuk způsobený drolením hlíny. Oči všech se otočily nahoru na násep. Uviděli postavu muže, který se tam krčil jako netopýr.

„Kdo je to?" zakřičel Kagaširó, který okamžitě vyskočil. Vstal ještě jeden ze samurajů a tasil meč. Oba dva vyběhli na násep a zírali do mlžného oparu.

Kagaširó se smíchem zavolal dolů: „Zdá se, že to byl jeden z Kodžiróových mužů. Asi si myslel, že jsme Musašiho sekundanti a dohadujeme se na nějakém tajném plánu. Zmizel odsud dřív, než jsme si ho stačili prohlédnout."

„No, ani se těm Kodžiróovým stoupencům nedivím," řekl kdosi.

Všichni byli i nadále v dobré náladě, ale Musaši se rozhodl odejít. Nechtěl, aby se těmto dobrým mužům kvůli němu něco přihodilo. Zdvářile jim poděkoval za jejich laskavost a opustil je. Bezstarostně odkráčel do tmy.

Alespoň tak to všem přišlo.

Druhý den ráno, dvanáctého, vyslal Nagaoka Sado své muže, aby našli Musašiho. Večer předtím se sice zlobil, že nechali z jeho domu Musašiho odejít, ale počkal až do rána.

Když se muži vrátili a hlásili, že nemůžou Musašiho nikde najít, že nemají tušení, kde by mohl být, Sadovo bílé obočí se vzdouvalo rozčilením. „Co se mu mohlo přihodit? Snad neu..." nechtěl raději ani dokončit myšlenku.

Dvanáctého se také zastavil na hradě Kodžiró a byl vřele přijat knížetem Tadatošim. Popili spolu trochu sake, a Kodžiró se pak vracel v povznesené náladě domů na svém oblíbeném koni.

Večer se už po celém městě mluvilo o Musašiho zmizení.

„Musaši nejspíš dostal strach a utekl."

„O tom není pochyb. Je pryč."

Za svítání

1

Utekl?

Určitě utekl.

Nebylo by divu.

Té noci nemohl Sado usnout. Snažil se přesvědčit sám sebe, že není možné, aby Musaši najednou zmizel, nebyl to typ muže, který by před něčím utíkal... Nicméně nebylo neobvyklé, že se i zdánlivě spolehlivý člověk vlivem stresu zhroutil. Sado se obával nejhoršího, už se viděl, jak páchá seppuku, která jediná by dokázala odčinit Musašiho selhání, kdyby se neukázal na místě souboje.

Třináctého brzy ráno, za jasného, průzračného úsvitu, se procházel v zahradě s Iorim a ptal se sám sebe stále dokola: „Zmýlil jsem se? Neodhadl jsem toho muže správně?“

„Dobré ráno, pane.“ V postranní bráně se objevila unavená tvář Nuinosukeho.

„Našel jsi ho?“

„Ne, pane. Nikdo z majitelů hostinců neviděl nikoho, kdo by se mu podobal.“

„Zeptal ses i ve všech chrámech?“

„V chrámech, tréninkových halách, na všech místech, kam se obvykle adeпти bojových umění uchylují. Magobeinodžó byl se svojí skupinou venku celou noc a...“

„Ještě se nevrátili.“ Sado svraštil obočí. Skrz čerstvé listí slivoně viděl modré moře. Měl pocit, jako by vlny narážely přímo do jeho hrudi. „Nechápu to.“

„Nikde jsme ho nenašli, pane.“

Jeden za druhým se vraceli unavení a zklamaní muži, kteří pátrali po Musašim. Shromažďovali se u vnějšího ochozu, ve vzteku a zoufalství probírali celou situaci.

Podle Kinamiho Kagaširóa, který šel kolem domu Sasakiho Kodžiróa, se před branou shromáždilo několik stovek jeho příznivců. Vchod byl vyzdoben slavnostními zástavami s rodovým znakem ve tvaru hořce a před dveře, ze kterých měl vyjít Kodžiró, byla postavena zlacená zástěna. Za úsvitu šly zástupy jeho stoupenců do tří hlavních svatýň, aby se pomodlili za jeho vítězství.

V Sadově domě panovala i nadále pochmurná nálada, nejhůře se

cítili obzvláště muži, kteří znali Musašiho otce. Cítili se zrazeni. Pokud Musaši skutečně utekl, nemohli by se nikdy ukázat před ostatními samuraji.

Když je Sado propustil, Kagaširó prohlásil: „Najdeme toho nevděčníka. Když ne dnes, tak někdy jindy. A pak ho zabijeme.”

Sado se vrátil do svého pokoje a zapálil ve stojánku vonnou tyčinku, jak to činil každý den, ale Nuinosuke pozoroval vážnost, s jakou dnes vykonával všechny pohyby. „Připravuje se na nejhorší,” pomyslel si, smutný z toho, že to došlo takto daleko.

V té chvíli se Iori, který stál na konci zahrady a díval se na moře, otočil a zeptal se: „Nuinosuke, zkusili jste se zeptat v domě Kobajašiho Tarózaemona?”

2

Nuinosuke instinktivně vytušil, že na Ioriho poznámce něco je. Nikdo se nezastavil v jeho pobočce, v níž zprostředkovával lodní dopravu. Ale byl to přesně ten typ místa, které by si Musaši zvolil, aby nebyl nikomu na očích.

„Ten chlapec má pravdu,” zvolal Sado s rozjasněnou tváří. „Jsme banda hlupáků! Nuinosuke, honem, zajdi tam!”

„Já půjdu taky,” nabídl se Iori.

„Myslíte, že může jít se mnou?”

„Ano, může jít taky. Ale pospěšte si... Ne, ještě počkejte.”

Napsal v rychlosti vzkaz a seznámil Nuinosukeho s jeho obsahem: „Sasaki Kodžiró se bude plavit na Funašimu v lodi poskytnuté knížetem Tadatošim. V osm hodin bude už na místě. Stále to ještě můžete stihnout. Navrhuji, abyste sem přišel a připravil se. Zajistím vám loď, která vás doveze za vaším slavným vítězstvím.”

Nuinosuke s Iorim si jménem Sada vymohli od knížecího lodního správce rychlý člun. Dorazili do Simonoseki, a pak pokračovali rovnou do Tarózaemonova obchodu.

Na jejich dotaz jim jeden ze zaměstnanců řekl: „Nevím o tom nic bližšího, ale vypadá to, že v pánově domě je teď nějaký mladý samuraj.”

„To je on! Našli jsme ho.” Nuinosuke a Iori se na sebe usmáli a rychle utíkali z obchodu do obchodníkovy domu.

Nuinosuke se Tarózaemona rovnou zeptal: „Jde o velmi naléhavou úřední záležitost. Je u vás Mijamoto Musaši?”

„Ano.“

„Díky bohům. Můj pán si dělal ohromné starosti. Ale pospíchám, řekněte, prosím, Musašimu, že jsem tady.“

Tarózaemon vešel do domu a za chvíli se vrátil. „Je ve svém pokoji. Spí.“

„Spí?“ řekl Nuinosuke vyděšeně.

„Byl včera vzhůru celou noc. Povídali jsme si a pili sake.“

„Teď není čas na spánek. Probuďte ho! Hned!“

Obchodník nechal Nuinosukeho a Ioriho uvést do pokoje pro hosty a šel vzbudit Musašiho.

Když se Musaši přidal k ostatním, vypadal odpočínutě, oči měl jasné jako miminko.

„Dobré ráno,“ řekl zvesela, když se posadil. „Co vás sem přivádí?“

Nuinosuke, vyvedený z rovnováhy jeho bezstarostností, mu beze slov předal Sadův dopis.

„Je od něj hezké, že mi píše,“ řekl Musaši, obřadně se před dopisem uklonil a přečetl si ho. Iori na Musašiho prázdně zíral, trápilo ho, že si jej ani nevšiml. Když dopis dočetl, znovu ho složil a řekl: „Děkuji za Sadvu ohleduplnost.“ Podíval se konečně na Ioriho, který sklopil hlavu, aby zakryl své slzy.

3

Musaši napsal odpověď a předal ji Nuinosukemu. „Vše jsem v dopise vysvětlil,“ řekl, „ale rozhodně mu vyřídte mé díky a uctivé pozdravení.“ Dodal, že se nemusí obávat. Dorazí na Funašimu v pravý čas.

Nic více už nesvedli, tak odešli. Iori neřekl Musašimu ani slovo, stejně tak Musaši neřekl nic jemu. Přesto si navzájem stvrdili svůj vztah učitele a žáka.

Když si Sado četl Musašiho odpověď, v jeho obličeji byla vidět ohromná úleva. V dopise stálo:

Mnohokrát Vám děkuji za nabídku lodi na Funašimu. Nejsem hoden takové pocty. Navíc mám pocit, že by nebylo správné, abych ji přijal. Prosím, zvažte skutečnost, že Kodžiró a já jsme protivníci. Plaví se na lodi poskytnuté knížetem Tadatošim. Kdybych se na ostrov vypravil ve Vaší lodi, mohlo by to působit dojem, že stojíte proti knížeti. Nebylo by dobré, abyste

mi nějakým způsobem pomáhal.

Vím, že jsem Vám o tom měl říci dříve, ale neučinil jsem to, protože jsem věděl, že byste pak naléhal, abych přijal Vaši pomoci. Nechtěl jsem Vás do ničeho zaplést, a tak jsem zůstal v Tarózaemonově domě. Použiji také jednu z jeho lodí, abych se dostal ve vhodném čase na Funašimu. Můžete se na mě spolehnout.

Třináctého dne čtvrtého měsíce

Mijamoto Musaši

Sado byl dopisem dojat, tiše na něj ještě chvíli zíral. Byl to dobrý dopis, skromný, ohleduplný, taktní. Sado se styděl za to, jakým způsobem včera jednal. „Nuinosuke.“ „Ano, pane.“

„Vezmi si ten dopis a ukaž ho Magobeinodžóovi a jeho druhům, stejně tak všem, kterých se celá záležitost týká.“

Nuinosuke právě odešel, když vešel dovnitř služebník se slovy: „Pokud jste skončil, pane, měl byste se připravit na cestu.“

„Ano, samozřejmě, ale máme ještě spoustu času,“ odpověděl Sado tiše.

„Příliš ne, pane. Pan Kakubei už vyrazil.“

„To je jeho věc. Iori, pojd' sem na chvílku.“

„Přejete si?“

„Jsi už muž, Iori?“

„Myslím, že ano.“

„Dokážeš nebrečet, ať se stane cokoli?“

„Ano, pane.“

„Dobře tedy, můžeš se mnou jet na Funašimu jako můj pobočník. Ale pamatuj na jednu věc. Možná budeme muset sebrat Musašiho mrtvolu a přivést ji zpět. Dokážeš to i tak přestát bez pláče?“

„Ano, pane. Dokážu. Slibuji.“

Sotva Nuinosuke vyběhl branou ven, oslovila jej nuzně oblečená žena. „Promiňte, pane, nejste náhodou vazalem z tohoto domu?“

4

Nuinosuke se zastavil a podezřívavě se na ni zadíval. „Co si přejete?“

„Odpusťte, prosím. V těchto šatech nemám ani právo stát před vaší branou.“

„Tak proč to tedy děláte?“

„Chtěla jsem se zeptat... Týká se to dnešního souboje. Říká se, že Musaši utekl. Je to pravda?"

„Ženská hloupá! Jak se opovažujete! Mluvíte o Mijamotu Musašim. Myslíte, že by udělal něco takového? Počkejte do osmi hodin a sama uvidíte. Před chvílí jsem se s Musašim setkal."

„Viděl jste se s ním?"

„Kdo jste?"

Žena sklopila zrak. „Jsem Musašihova známá."

„Hm. A i přesto věříte neopodstatněným řečem? Dobrá. Pospíchám, ale ukážu vám dopis od Musašihova." Přečetl jí ho, přičemž si nevšiml usazeného muže, který mu četl přes rameno. Když ho upozoroval, škulb ramenem a řekl: „Co jste zač? Co si myslíte, že děláte?"

Muž si utřel slzy a poslušně přikývl. „Omlouvám se. Patřím k této ženě."

„Jste její manžel?"

„Ano. Děkuji, že jste nám ukázal ten dopis. Mám teď pocit, jako bych doopravdy viděl Musašihova. Ty ne, Akemi?"

„Taky. Cítím se hned mnohem líp. Pojd', najdeme si místo, odkud se budeme moci na zápas dívat."

Nuinosukeho hněv vyprchal. „Když půjdete na tamhleten kopec nahore na břehu, budete mít výhled až na Funašimu. Je dnes hezké počasí, možná budete moci rozeznat i písečnou pláž."

„Omlouváme se, že jsme vás obtěžovali, když máte tolik naspěch. Odpuště nám, prosím."

Když se chystali odejít, Nuinosuke se ještě zeptal: „Počkejte ještě. Jak se jmenujete? Pokud nebudete nic namítat, rád bych se vaše jména dozvěděl."

Oba se za ním znovu otočili a uklonili se: „Jmenuji se Matahači. Pocházím ze stejné vesnice jako Musaši."

„Já jsem Akemi."

Nuinosuke přikývl a utíkal pryč.

Chvíli jej sledovali, podívali se na sebe a pospíchali na kopec. Odsud viděli Funašimu vyčnívající mezi řadou dalších ostrovů. V dálce se tyčily Nagatské hory. Rozprostřeli si na zemi rákosovou rohožku a posadili se. Pod nimi burácely vlny, Akemi sundala ze zad své dítě a začala je kojit. Matahači s rukama na kolenou upřeně zíral na modravé moře.

Každý jinak a stejně

1

Nuinosuke zašel nejprve do Magobeinodžóova domu, ukázal mu Musašiho dopis a vysvětlil celou situaci. Hned nato odešel, neměl ani čas vypít šálek čaje. Zastavil se postupně i ve zbylých pěti domech.

„Ganrjú...” řekl si pro sebe nahoře nad pláží vedoucí na břeh od domu vojenského správce a schoval se za strom. Pozoroval shon, který zde panoval už od časného rána. Několik skupin samurajů už vyplulo k Funašimě, každá skupina ve svojí lodi. Na pláži pak stála připravena jedna malá loď pro Kodžiróa. Tadatoši ji nechal postavit speciálně pro tuto příležitost, dřevo a provazy svítily novotou.

Počet lidí, kteří vyprovázeli Kodžiróa, se blížil stovce. Nuinosuke rozeznal několik šermířových přátel, mnoho jiných nikdy neviděl.

Kodžiró dopil čaj a vyšel ze správceva domu v doprovodu několika úředníků. Svého oblíbeného koně svěřil svým přátelům, šel k lodi po písčité pláži pěšky. Těsně za ním jej doprovázel Tacunosuke. Dav příznivců potichu vytvořil dvě řady a udělal tak cestu svému šampionovi. Při pohledu na Kodžiróovo oblečení měli mnozí pocit, že jdou do bitvy spolu s ním.

Měl na sobě bavlněné kimono s úzkými rukávy, celé bílé s vystouplým vzorováním, a přes ně zářivě červený kabátek bez rukávů. Jeho fialová kožená kalhotová suknice byla vykasaná do výšky kolen a na lýtkách měl připevněné návlaky. Na nohách pak slaměné sandály, trochu utažené, aby v nich neuklouzl. Kromě krátkého meče, který nosil vždy u sebe, si s sebou vzal i Dlouhé bidlo, jež od té doby, co vstoupil do služeb rodu Hosokawa, neužíval. Jeho bílé, plné tváře vyzařovaly v kontrastu s jeho rudým kabátkem dokonalý klid. Něco dnes Kodžiróovi dodávalo na majestátnosti, dalo by se říci na kráse.

Nuinosuke viděl Kodžiróův klidný, sebevědomý úsměv. Rozdával jej všemi směry, vypadal šťastně, v dokonalé pohodě.

Kodžiró nastoupil do lodi. V závěsu za ním Tacunosuke. Kromě nich byli přítomni dva členové posádky, jeden na přídi, druhý stál u vesla. Amajumi seděl poslušně na Tacunosukeho ruce.

Když byla loď spuštěna na vodu, chopil se muž vzadu vesla a začal pravidelnými, mohutnými záběry posouvat loď po hladině.

Jestřáb vyplašený výkřiky Kodžiróových příznivců zatřepotal křídly.

2

Dav se rozdělil do malých skupinek a pomalu se rozptýlil po pobřeží, přičemž žasl nad Kodžiróovým klidem a přál mu, ať v tomto významném souboji vyhraje.

„Musím se už vrátit," pomyslel si Nuinosuke, který si vzpomněl, že nese odpovědnost za to, že Sado vyrazí včas. Když se otočil, všiml si dívčí postavy. Omicu se tiskla ke stromu a žalostně plakala.

Nuinosuke ji nechtěl přivést do rozpaků, odvrátil zrak a potichu se vytratil. Když byl znovu na ulici, ještě jednou se ohlédl za Kodžiróovou loď, a pak na Omicu. „Každý žije dvojí život, soukromý a veřejný," říkal si v duchu. „Ve stínu vši té velkolepé slávy pak stojí tahle plačící dívka."

Na lodi Kodžiró požádal Tacunosukeho, aby mu předal jestřába, a natáhl levou ruku. Tacunosuke na ni přesunul Amajumiho a uctivě poodstoupil.

Proud unášel loď svižným tempem. Byl nádherný den, nebe čisté, voda průzračná. Jen vlny byly trochu vysoké. Pokaždé, když voda šplouchla dovnitř přes okraj lodi, jestřáb bojovně roztáhl křídla.

Když byli v polovině cesty k ostrovu, Kodžiró uvolnil pásku z jeho nohy a vyhodil ptáka vzhůru do vzduchu. „Vrať se do hradu," zavolal za ním.

Amajumi, jako by byl na obvyklém lovu, zaútočil na vodního ptáka, snesl se děšť bílého peří. Když jej ale jeho pán nevolal zpátky, spustil se střemhlav nízko nad ostrov, potom vzlétl vysoko k obloze a zmizel.

Po propuštění jestřába si Kodžiró začal sundávat buddhistické a šintoistické amulety a kouzelná zaklínadla, která dostal od svých příznivců. Jeden po druhém je vyhodil z lodi, stejně tak učinil i se spodním kimonem s vyšitým sanskrtským nápisem, které dostal od své tety.

„Teď," řekl potichu, „si můžu odpočinout." V situaci, kdy se mělo rozhodnout o jeho životě nebo smrti, nechtěl být obtěžován žádnými zbytečnými myšlenkami a lidmi. Myšlenka na všechny ty lidi, kteří se modlili za jeho vítězství, jej tížila. Jejich ohledy, přestože upřímně míněné, mu byly spíše na překážku než ku pomoci. Důležitý teď byl

on sám jako lidská bytost, jeho holé já.

Do zamlklé tváře mu foukal slaný vánek. Jeho oči upřeně hleděly na přibližující se zelené borovice na ostrově Funašima.

3

V Šimonoseki prošel Tarózaemon kolem řady chatrčí a vešel do svého obchodu. „Sasuke," zavolal. „Neviděl někdo Sasukeho?" Sasuke patřil k jeho nejmladším zaměstnancům, ale zároveň byl jedním z nejchytřejších. Tarózaemon si ho opatroval jako domácího sluhu, ale občas pomáhal i v obchodě. „Dobré ráno," řekl Tarózaemonův správce, který se právě vynořil ze své kanceláře. „Sasuke tady ještě před chvílí byl." Otočil se na mladšího příručního a řekl: „Běž najít Sasukeho. Honem!"

Správce začal Tarózaemona seznamovat s nejnovějším děním v obchodě, ale obchodník ho zarazil. Zavrtěl hlavou, jako by jej pronásledoval komár. „Chtěl bych jenom vědět, jestli se tu byl někdo ptát po Musašim."

„Abych pravdu řekl, ráno tady někdo byl."

„Myslíte posla od Nagaoky Sada? O tom vím. Někdo jiný?"

Správce se drbal na bradě. „Osobně jsem nikoho neviděl, ale slyšel jsem, že se tady včera večer zastavil nějaký špinavý muž s ostrým pohledem. V ruce držel dlouhou dubovou hůl a říkal, že chce vidět mistra Musašiho. Dalo prý hodně práce zbavit se ho."

„Někdo nedržel jazyk za zuby. Proč jsem asi všem vysvětloval, že mají o tom, že je u nás Musaši, přede všemi mlčet?"

„Já vím. Také jsem jim to zdůraznil. Ale s mladými nic nenaděláte. Myslí si, že když je tu Musaši, tak jsou náramně důležití."

„Jak se toho muže zbavili?"

„Sóbei mu řekl, že se určitě mýlí, že tady Musaši nikdy nebyl. Nakonec mu tedy nezbývalo než odejít, ať mu uvěřil nebo ne. Sóbei si všiml, že venku čekali ještě další dva nebo tři lidé, jedním z nich byla žena."

Sasuke přiběhl zezdola z mola. „Potřebujete mě, pane?"

„Ano. Chtěl jsem se ujistit, že jsi připravený. Je to moc důležité."

„Vím o tom, pane. Vstal jsem ještě před svítáním. Mysl jsem se ve studené vodě a vzal si novou bílou bavlněnou bederní roušku."

„Dobře. Je loď připravena, jak jsem ti včera řekl?"

„No, zas tak těžké to nebylo. Vybral jsem tu nejrychlejší a nejčistší

lod', rozsypal kolem trochu soli, abych provedl očistu, a zevnitř i zvenku ji pořádně vydrhnul. Můžeme vyplout, kdykoli si bude Musaši přát."

4

„Kde je ta loď?"

„Na břehu, mezi ostatními loděmi."

Tarózaemon se na chvilku zamyslel, a pak řekl: „Raději bychom ji měli přemístit. Bude lidem moc na očích, až bude Musaši vyplouvat na moře. Nepřeje si to. Zakotví ji nahoře, pod tou vysokou borovicí, co se jí říká Borovice rodu Taira. Tam se sotva někdo objeví."

„Ano, pane."

Obchod, obvykle tak plný, byl dnes téměř prázdný. Tarózaemon nervózně vyšel na ulici. Zde a v Modži, na protějším břehu, se tlačily zástupy lidí - samurajové ze sousedních provincií, potulní válečníci, konfuciánští učenci, kováři, zbrojíři, lakýrníci, mniši, měšťané všech druhů, několik rolníků z okolních vesnic. Navoněné ženy s širokými klobouky a závoji. Rybářské ženy s dětmi na zádech nebo s ratolestmi, které se jich držely za ruce. Všichni směřovali stejným směrem, marně se pokoušeli dostat blíže k ostrovu, přestože se na něm odsud nedalo rozpoznat nic menšího než strom.

„Chápu, co má Musaši na mysli," pomyslel si Tarózaemon. Být vystaven pohledu tohoto zástupu výletníků, pro které byl zápas pouhou podívanou, to by se dalo snášet jen těžce.

Běžel zpět do svého domu. Všude bylo pečlivě uklizeno. V pokoji, který se otevíral směrem k pláži, se na stropě mihotaly vzdouvající se vlny.

„Kde jste byl, tatínku? Všude jsem vás hledala." Do místnosti vešla Ocuru s čajem.

„O nic nešlo." Vzal si do rukou šálek čaje a zamýšleně se do něj zadíval.

Ocuru sem za otcem občas jezdila, aby mu mohla být nablízku. Cestou ze Sakai, čirou náhodou na stejné lodi jako Musaši, zjistila, že se oba znají s Iorim.

5

Když se zde Musaši zastavil, aby Tarózaemonovi poděkoval, že se jej ujal, obchodník trval na tom, že Musaši musí zůstat u nich v

domě, a nařídil Ocuru, aby o něj pečovala.

Předchozí noci, když si Musaši povídal se svým hostitelem, seděla Ocuru ve vedlejší místnosti a šila novou bederní roušku a pás kolem břicha, který se rozhodl vzít na sebe v den zápasu. Připravila mu už i nové černé kimono, ze kterého v rychlosti odstranila nitě, které sloužily k tomu, aby do prvního použití zůstalo kimono úhledně složené.

Tarózaemonovi problesklo hlavou, že se Ocuru možná do Musašiho zamilovala. V její tváři byly vidět obavy, přemýšlela o něčem vážném.

„Ocuru, kde je Musaši? Donesla jsi mu snídani?“

„Ano. Už dávno. Potom se zavřel ve svém pokoji.“

„Asi se připravuje.“

„Ne, ještě ne.“

„A co tedy dělá?“

„Maluje nějaký obrázek.“

„Ted’?“

„Ano.“

„Hm. Bavili jsme se o malování. Požádal jsem ho, aby mi něco namaloval. Nejspíš pracuje právě na tom.“

„Říkal, že to dokončí ještě před vyplutím. Jeden obrázek maluje i pro Sasukeho.“

„Pro Sasukeho?“ opakoval po ní nevěřicně Tarózaemon. Rostl v něm čím dál větší neklid. „Copak neví, že už nemá moc času? Měla jsi vidět ty zástupy lidí v ulicích.“

„Z výrazu Musašiho tváře by jeden řekl, že na souboj úplně zapomněl.“

„Ted’ není čas na malování. Běž mu to nějak říct. Buď zdvořilá, ale dej mu jasně najevo, že to klidně počká.“

„Když já...“

„Nedokážeš mu to říct?“ Jeho podezření, že se do něj zamilovala, se zdálo opodstatněné. Otec si s dcerou rozuměl. Rozpoznal její smutek, ale řekl: „Huso! Co brečíš?“ Zvedl se a šel do Musašiho pokoje.

6

Musaši tiše klečel, jako při meditaci. Vedle sebe měl štětec, třecí kámen a nádobku s vodou. Dokončil už jeden obrázek - volavku pod

vrbou. Papír před ním byl ještě prázdný. Přemýšlel, co namaluje. Nebo, přesněji řečeno, pokoušel se dostat do správného stavu mysli, který byl zapotřebí, aby si představil obraz nebo poznal, jakou techniku má použít.

Bílý papír před sebou viděl jako velký vesmír nebytí. Jediný tah štětce v něm mohl stvořit bytí. Mohl si v mysli vybavit déšť nebo vítr, ale cokoli by namaloval, zůstalo by v obrázku navždy jako odraz jeho duše. Pokud by bylo jeho srdce nečisté, byl by nečistý i obrázek. Pokud by jeho srdce bylo netečné, byl by takový i obrázek. Pokud by se pokusil předvést jen svůj um, nešlo by to nijak skrýt. Lidské tělo se vytratí, ale tuš žije dál. Obraz jeho srdce bude dýchat i dlouho po jeho smrti.

Uvědomil si, že mu myšlenky brání v činnosti. Byl na pokraji vstupu do světa nebytí, aby nechal promluvit své srdce, nezávisle na svém egu, bez osobního zainteresování. Pokusil se dosáhnout stavu prázdné mysli, čekal na onen úžasný okamžik, kdy jeho srdce dokáže promluvit ve shodě s vesmírem, nezištně a zcela svobodně.

Zvuky z ulice do pokoje nedoléhaly. Dnešní souboj jako by se jej netýkal. Byl si vědom pouze chvějícího se bambusu ve vnitřní zahradě.

„Mohu vás vyrušit?“ Posuvné dveře za ním se téměř nehlučně otevřely a dovnitř nakoukl Tarózaemon. Přišlo mu, že je špatné, ba přímo zlé, vrazit dovnitř, ale odhodlal se k tomu a řekl: „Omlouvám se, že vás vyrušuji, když jste plně zabrán do své práce.“

„Á, račte dovnitř.“

„Je pomalu čas, abyste vyplul.“

„Já vím.“

„Všechno je připraveno. Všechny věci, které budete potřebovat, jsou ve vedlejší místnosti.“

„Jste velmi laskav.“

„Nedělejte si, prosím, s těmi obrázky starosti. Můžete je dokončit, až se vrátíte z Funašimy.“

„To je maličkost. Cítím se dnes ráno tak svěže. Maluje se mi výborně.“

„Musíte ale také myslet na čas.“

„Áno. Víím.“

„Až budete připraven, stačí jen zavolat. Budeme čekat.“

„Děkuji.“ Tarózaemon chtěl už odejít, ale Musaši ještě dodal: „Jak je to v tuto dobu s přílivem a odlivem?“

7

„V tuto dobu je odliv mezi šestou a osmou ráno. Někdy teď by měl začít příliv.“ „Děkuji,“ řekl Musaši nepřítomně a znovu se soustředil na bílý papír. Tarózaemon tiše zavřel posuvné dveře a vrátil se zpět do svého pokoje. Měl v úmyslu se tam posadit a v klidu čekat, ale netrvalo dlouho a nervozita nad ním získala navrch. Vstal a odkráčel na vnější ochoz, ze kterého mohl vidět, jak úžinou teče rychlý mořský proud. Začínal příliv, vody na pláži postupně přibývalo.

„Tatínku.“

„Co je?“

„Je nejvyšší čas, aby se vypravil na moře. Připravila jsem mu sandály u vstupu do zahrady.“

„Ještě není připravený.“

„Stále ještě maluje?“

„Ano.“

„Myslela jsem, že jste ho šel popohnat.“

„Byl jsem za ním, ale když jsem vstoupil do jeho pokoje, nedokázal jsem ho přesvědčit.“

Ke břehu přirazila malá loďka, Tarózaemon zaslechl, jak jej někdo volá. Byl to Nuinosuke. Ptal se: „Už Musaši vyplul?“ Když mu Tarózaemon odpověděl, že ne, Nuinosuke ve spěchu řekl: „Prosím, řekněte mu, ať se připraví a vyrazí co nejdříve. Kodžiró je už dávno na cestě a stejně tak kníže Hosokawa. Můj pán vyráží z Kokury právě v tuto chvíli.“

„Udělám, co bude v mých silách.“

„Prosím! Možná vám přijdu jako stará baba, ale chceme mít jistotu, že nedorazí pozdě. Bylo by hanbou, kdyby teď selhal.“ Rychle odvesloval a zanechal na vnějším ochozu obchodníka a jeho dceru napospas jejich beznaději. Počítali každou vteřinu, co chvíli se ohlíželi dozadu směrem k malému pokoji, v němž bylo naprosté ticho.

Brzy dorazila další loď s poslem z Funašimy, který přišel Musašiho popohnat.

8

Musaši při zvuku otevíraných dveří otevřel oči. Ocuru nemusela ani promluvit, aby věděl, že je to ona. Když mu pověděla o lodi z Funašimy, přikývl a vlídně se usmál. „Tak je to tedy?“ řekl a odešel

z pokoje.

Ocuru se podívala na podlahu, kde ještě před chvílí seděl. Papír byl nyní hustě pomalovaný tuší. Nejprve jí obrázek přišel jako obyčejný mrak, ale brzy viděla, že je to tušová krajina v čínském stylu. Tuš byla ještě mokrá.

„Dejte, prosím, tenhle obrázek otci," volal na ni Musaši přes hukot vln. „A ten druhý Sasukemu."

„Děkujeme. To nebylo třeba."

„Mrzí mě, že vám po vši vaší péči nemůžu nabídnout nic lepšího. Doufám ale, že to váš otec přijme jako dárek na památku."

Ocuru mu ohleduplně odpověděla: „Rozhodně se dnes v noci zase vraťte, ať si můžete s tatínkem popovídat stejně jako včera."

Když Ocuru slyšela z vedlejšího pokoje šustění šatů, měla radost. Konečně se oblékal. Pak bylo ticho, a než se nadála, zaslechla jej, jak hovoří s jejím otcem. Vše proběhlo velmi rychle, vyměnili si jen pár slov. Když procházela sousedním pokojem, všimla si jeho starých, úhledně složených šatů v krabici v rohu místnosti. Bylo jí najednou strašně smutno. Sedla si a zabořila tvář do ještě teplého kimona.

„Ocuru!" volal ji otec. „Co děláš? Už odchází!"

„Hned, tatínku." Otrřela si z tváře a očí slzy a běžela za ním.

Musaši byl u zahradní brány, již si zvolil, aby ho nikdo neviděl. Otec, dcera a pět dalších lidí z domu a obchodu jej přišli vyprovodit až k této bráně. Ocuru nebyla schopna slova. Když se na ni Musaši podíval, uklonila se jako ostatní.

„Sbohem," řekl Musaši. Prošel nízkou proutěnou branou, zavřel ji za sebou a řekl: „Opatrujte se." Když všichni zvedli sklopené hlavy, odcházel už rychlým tempem pryč.

Dívali se za ním, ale Musaši se už neotočil.

„To je pravý samuraj," řekl jeden z nich. „Žádné zbytečné řeči a loučení, rovnou odešel."

Ocuru okamžitě zmizela. Za chvíli se i její otec vrátil domů.

9

Borovice rodu Taira stála na pláži asi sto metrů od břehu. Musaši šel k ní a jeho mysl byla klidná. Všechny své myšlenky zanechal v tuši namalované krajině. Malování bylo příjemné a obrázek se mu navíc zdařil.

Teď mířil na Funašimu. Kráčel klidně, jako by to byla obyčejná

procházka. Nevěděl, zda se z ní vrátí, ale ani o tom neuvažoval. Před lety, když se ve věku dvaceti dvou let blížil k velké borovici v Ičidžódži, byl napjatý, tušil blížící se tragédii. Třímal tehdy svůj osamělý meč s obrovskou odhodlaností. Nyní necítil vůbec nic.

Nebylo to proto, že dnes se nemusel bát tolik jako tehdy, když musel bojovat proti stovce mužů. Opak byl pravdou. Kodžiró byl sice sám, ale byl mnohem nebezpečnějším protivníkem než armáda samurajů z Jošiokovy školy. Musaši neměl nejmenších pochyb, že se blíží největší zápas jeho života.

„Mistře!“

„Musaši!“

Musaši se otočil a uviděl, jak k němu běží dvě postavy. Nejprve nemohl uvěřit vlastním očím.

„Gonnosuke!“ zvolal. „A bábi! Kde jste se tu vzali?“

Oba, celí špinaví od cesty, si před ním klekli do písku.

„Museli jsme přijít,“ řekl Gonnosuke.

„Přišli jsme tě vyprovodit,“ dodala Osugi. „A já jsem se ti navíc přišla omluvit.“

„Omluvit? Mně?“

„Ano. Za všechno, co jsem ti udělala. Prosím tě o odpuštění.“

Musaši se na ni zkoumavě podíval. Její slova mu přišla neskutečná.

„Proč to říkáte, bábi? Stalo se něco?“

Vstala a prosebně sepjala ruce. „A co mám říkat jiného? Způsobila jsem ti tolik zla. Nebudu to moct ani nikdy odčinit. Všechno to bylo obrovské nedorozumění... Byla jsem zaslepená láskou ke svému dítěti, ale teď už znám, jaká je ve skutečnosti pravda. Prosím, odpusť mi to.“

Chvíli na ni zíral, potom si klekl a chytil ji za ruku. Neodvažoval se pozvednout oči, bál se, že v nich mohou být slzy. Když viděl, jak je stařena kající, cítil najednou pocit viny. Byl ale zároveň i vděčný. Její ruka se třásla, a rovněž jeho ruka se trochu chvěla.

Trvalo ještě nějakou dobu, než se zase vzchopil. „Věřím vám, bábi. Jsem rád, že jste přišla. Teď můžu čelit smrti bez výčitek, můžu jít do boje se svěží myslí.“

„Takže mi odpouštíš?“

„Samozřejmě že ano. Ale musíte také odpustit mně za to, co jsem se vám natropil ještě jako malý kluk.“

„Ano. Mám takovou radost, tolik se mi ulevilo. Ale je tu ještě někdo, kdo na tebe už dlouho čeká a trápí se smutkem.“ Otočila se,

aby se tím směrem také podíval.

10

Pod Borovicí rodu Taira se na ně stydlivě dívala Ocú, ve tváři úplně bledá, a přesto plná očekávání.

„Ocú!“ zvolal. Během několika vteřin byl u ní, ani nevěděl, jak jej k ní nohy donesly. Gonnosuke s Osugi zůstali, kde byli, přáli si rozplynout se ve vzduchu a zanechat na břehu ty dva o samotě.

„Ocú, přišla jsi za mnou.“

Neexistovala slova, jimiž by mohl překlenout hlubokou propast oněch let, co se neviděli, slova, jimiž by vyjádřil cit, kterým uvnitř překypoval.

„Není ti dobře? Vypadáš nemocná.“ Vyřkl ta slova, jako kdyby recitoval nějakou báseň.

„Malinko.“ Sklopila oči, snažila se ovládnout své city, musela tuto chvíli zvládnout, neudělat žádnou chybičku. Možná se už vidí naposledy, tento okamžik nesmí být promarněn.

„Jsi jenom nachlazená?“ zeptal se. „Nebo je to něco vážnějšího? Co se stalo? Kde jsi poslední dobou byla?“

„Minulý podzim jsem se vrátila do Šippódži.“

„Do Šippódži?“

„Ano.“ Podívala se na něj zpřímá, oči měla čiré jako oceán, snažila se zadržet slzy. „Ale pro sirotka, jako jsem já, neexistuje žádný domov. Jediný domov mám v srdci.“

„Takhle nemluv. Vždyť i bábi Osugi je na tebe hodná. Mám z toho radost. Musíš se uzdravit a být šťastná. Kvůli mně.“

„Jsem šťastná teď.“

„Jsi šťastná? Když to slyším, jsem také šťastný... Ocú!“ řekl a nahnul se k ní. Ocú, která si byla vědoma, že se na ně Osugi s Gonnosukem dívají, se nenechala unést svým citem. Musaši však na ně zcela zapomněl, objal ji a otřel svou tvář o její.

„Jsi tak pohublá.“ Nemohl si nevšimnout jejího horečnatého dechu.

„Ocú, prosím, odpusť mi. Možná můžu lidem připadat bezcitný, ale nejsem takový. Alespoň ne vůči tobě.“

„Já vím.“

„Opravdu?“

„Ano. Ale řekni mi jen jednu větu. Jen jediné slovo. Řekni, že jsem tvoje žena.“

„Jenom bych tím zkazil to, co už oba dobře víme.“

„Ale... Ale..." Celé její tělo naříkalo, ale dokázala se náhle vzchopit. Chytila jej za ruku a vykřikla: „Řekni to. Prosím, řekni, že jsem až do konce života tvoje žena.“

Dlouze, tiše přikývl. Potom ze své ruky jeden po druhém sundal její drobné prsty a vzpřimil se. „Samurajská žena nesmí naříkat, když jde její muž do války. Usměj se na mě, Ocú. Vyprovod' mě s úsměvem. Možná se loučíš se svým manželem naposled.“

11

Oba věděli, že už je čas. Na krátkou chvíli se na ni zadíval a usmíval se. „Tak zatím," řekl.

„Zatím." Chtěla mu úsměv opětovat, ale podařilo se jí pouze zadržet slzy.

„Sbohem." Otočil se a šel pevným krokem ke břehu. Ocú mu chtěla ještě něco říct na rozloučenou, ale nebyla toho schopna. Nezadržitelně se rozplakala, pro samé slzy ho už ani pořádně neviděla.

Silný slaný vítr čechral Musašiho licousy a kimono na něm jen vlálo.

„Sasuke! Přitáhni loď trochu blíž.“

Přestože Sasuke čekal už dvě hodiny a věděl, že je Musaši na pláži, díval se ohleduplně jiným směrem. Teď se na Musašiho zahleděl a řekl: „Hned to bude.“

Několika mocnými, rychlými pohyby dostal loď z mělčiny ke břehu. Když loď přirazila, Musaši hbitě vyskočil na příď a vyrazili na moře.

„Ocú! Stůjte!" volal Džótaró.

Ocú utíkala přímo k moři. Džótaró běžel za ní. Vyplašený Gonnosuke s Osugi se k němu přidali.

„Ocú! Stůjte! Co to děláte?"

„Nedělejte!"

Dostihli ji všichni najednou, zadrželi ji rukama, aby se nešla utopit.

„Ne, ne," protestovala a vrtěla pomalu hlavou. „Není to, jak myslíte.“

„A co... A co chceš udělat?"

„Chci si tam sednout." Její hlas byl klidný.

Pustili ji a Ocú šla důstojně na místo kousek od nich, kde si klekla

do písku, zdánlivě vyčerpána. Ale vzchopila se. Narovнала si límec kimona, uhladila si vlasy a uklonila se směrem k Musašihو malé loďce.

„Jed'! A ať tě nic netíží!“ řekla.

Osugi si klekla a uklonila se. Totéž udělal Gonnosuke. A rovněž tak Džótaró. Přišel z takové dálky, až z Himedži, a promarnil svoji šanci promluvit si s Musašim, přestože se s ním tolik toužil rozloučit. Jeho zklamání bylo zmírněno vědomím, že se o svůj čas na setkání s Musašim podělil s Ocú.

Zpěv ryb a duše moře

1

Příliv právě vrcholil, voda se valila úžinou jako rozvodněná řeka v úzké strži. Vítr jim foukal do zad a loďka překonávala vlny rychle. Sasuke vypadal hrdě, chtěl, aby ho dnes za jeho práci s veslem pochválili.

Musaši seděl uprostřed loďky s koleny od sebe. „Bude nám cesta trvat dlouho?“

„Za přílivu příliš ne, ale vyrazili jsme pozdě.“

„Hm.“

„Je už hodně po osmé hodině.“

„Ano, máš pravdu. V kolik myslíš, že tam dorazíme?“

„Kolem desáté.“

„Výborně.“

Obloha, na kterou se díval Musaši a na niž koukal i Kodžiró, byla blankytně modrá. Sníh pokrývající hřebeny Nagatských hor vypadal na bezmračném nebi jako bílá stužka. Byly vidět domy v Modži a záhyby a trhliny hory Kazaši. Na kopcích napínaly zrak k ostrovům davy tísnících se lidí.

„Sasuke, můžu si tohle vzít?“

„A co?“

„Tohle zlomené veslo, leželo tady na dně lodi.“

„Nepotřebuji ho. Proč ho chcete?“

„Má tu správnou délku,“ odpověděl Musaši záhadně. Držel vodou trochu nasáklé veslo v jedné ruce a prohlížel si ho, zda je rovné. Na jednom konci bylo zlomené.

Položil si veslo na koleno a soustředěně je začal krátkým mečem

opracovávat. Sasuke se několikrát otočil směrem k Šimonoseki, ale Musaši lidem, které právě opustili, nevěnoval pozornost. Byl tohle způsob, jak se má samuraj chovat před zápasem, který rozhodne o jeho životě a smrti? Sasuke byl měšťan, takový přístup mu připadal chladný a bezcitný.

Musaši dokončil svůj výtvar a oprášil si z kalhotové suknice odřezky. „Máš něco, co bych mohl přes sebe hodit?“ zeptal se.

„Je vám zima?“

„Ne, ale šplíchá sem voda.“

„Pod sedátkem by měl být prošívaný kabátek.“

Musaši vytáhl oděv zpod sedátka a přehodil si ho přes ramena. Potom si z kimona vytáhl několik papírů a začal z nich rolovat a kroutit papírové provázky. Když jich udělal asi dvacet, spojil je konci dohromady a vytvořil dvě šňůrky, kterými si podvázal rukávy. Sasuke slyšel, že vyrábění šňůrek na podvázání rukávů z papíru je tajnou dovedností, která se předává z generace na generaci, ale v Musašiho podání to vypadalo snadně. Sasuke s obdivem pozoroval jeho obratné prsty a ladnost, s jakou si podvazoval rukávy.

„To je Funašima?“ ptal se Musaši a ukazoval před sebe.

2

„Ne, to je Hikošima, hlavní ostrov. Funašima leží o trochu dál na severovýchodě. Lze ji poznat snadno, protože je plochá a vypadá jako dlouhá písčná pláž. Tady mezi Hikošimou a Izaki je úžina Ondo. Pravděpodobně jste o ní slyšel.“

„Na západě tedy musí být buzenská zátoka Dairi.“

„Správně.“

„Už si vzpomínám. V těchto místech porazil Jošicune v rozhodující bitvě rod Taira.“

Sasuke byl každým pohybem vesla nervóznější. Na těle mu vyrazil studený pot a srdce mu divoce bušilo. Nedokázal pochopit, jak dokáže Musaši povídat o takových nedůležitých věcech. Jak může být někdo před zápasem tak klidný?

Byl to souboj na život a na smrt. Poveze svého pasažéra i zpět? Nebo jen jeho znetvořenou mrtvolu? Nemohl si tím být jistý. Musaši, pomyslel si Sasuke, je jako bílý mrak plující oblohou.

Musaši se nesnažil nic předstírat, prostě jenom na nic nemyslel. A pokud ano, tak to byl jen slabý pocit nudy.

Podíval se přes okraj lodi na víření modravé vody. Byla hluboká, nekonečně hluboká a plná věčného života. Voda však neměla pevný, jednou daný tvar. Není to, že člověk má pevný, jednou daný tvar, důvodem, proč nedokáže dosáhnout věčného života? Nezačíná snad opravdový život, když přijde o svou jasnou formu?

V Musašiho očích se život a smrt zračily ve zvířené pění. Naběhla mu husí kůže, nikoli ze studené vody, ale protože jeho tělo mělo neblahé tušení. Přestože se jeho mysl pozvedla nad život i smrt, jeho tělo nebylo s myslí zajedno. Až zapomene na každý pór svého těla jako na svou mysl, nezůstane uvnitř jeho bytí nic než voda a mraky.

Proplouvali kolem zátoky Tešimači na Hikošimě. Na břehu stálo kolem čtyřiceti samurajů, kteří na ně upřeně hleděli, ale oni si jich nevšimli. Všichni byli příznivci Kodžiróa a většina z nich byla ve službách hosokawského knížete. Přes Tadašiho zákaz se doplavili na Funašimu už o dva dny dříve. V případě, že by Kodžiró padl, byli připraveni se okamžitě pomstít.

Dnes ráno, když Nagaoka Sado, Iwama Kakubei a ostatní muži, kteří měli být svědky souboje, tyto samuraje našli, přísně je pokárali a přikázali jim, aby se přeplavili na Hikošimu. Ale protože většina úředníků s nimi sympatizovala, nebyli nijak potrestáni. Když už nebyli na Funašimě, nenesli úředníci za jejich činy odpovědnost.

„Jsi si jistý, že je to Musaši?“ ptal se jeden ze samurajů.

„Naprosto.“

„Je sám?“

„Vypadá to tak. Má přes ramena nějaké kabát.“

„Nejspíš pod ním skrývá lehké brnění.“

„Jdeme.“

Nervózně se rychle naskládali do lodí a zalehli. Byli vyzbrojeni meči, ale na dně každé lodi leželo dlouhé kopí.

„Musaši je tady!“ ozvalo se skoro ve stejné chvíli na Funašimě.

Hukot vln, vrzání borovic a šustění bambusového porostu se jemně mísilo dohromady. Už od časného rána vypadal tento ostrov opuštěně, i přes přítomnost úředníků. Bílý mrak zvedající se z Nagata zastínil slunce, stromy a bambusové listí potemněly. Mrak odplul dál a znovu se rozjasnilo.

Byl to opravdu malý ostrov. Na severním konci se zvedal nevysoký kopec zarostlý borovicemi. Směrem na jih byl ostrov plochý, terén dosahoval poloviny výšky kopce a plynule přecházel do mělčiny.

3

Mezi některými stromy byly ve značné vzdálenosti od břehu pověšeny závěsy. Úředníci a jejich pomocníci tiše a v klidu vyčkávali, nechťeli, aby Musaši poznal, že straní pouze svému šampionovi.

Nyní, dvě hodiny po stanoveném času, začali mít obavy a vztek. Vyslali za Musašim už dvě rychlé lodě, aby si pospíšil.

Člen hlídky běžel ze břehu za úředníky, aby jim sdělil: „Je to on! Není o tom pochyb!“

„Vážně je tady?“ zeptal se Kakubei a bezděčně vstal, čímž se prohřešil proti etiketě. Jako oficiální svědek měl zachovávat rezervovaný klid. Jeho vzrušení však bylo celkem přirozené a sdíleli ho i ostatní členové jeho skupiny, kteří se také postavili.

Kakubei si uvědomil, čeho se dopustil, a přiměl ostatní, aby se posadili. Bylo důležité, aby svými slovy a chováním nedali najevo, že jsou na straně Kodžiróa. Kakubei pohlédl směrem k místu, kde čekal Kodžiró. Tacunosuke pověsil závěs s rodovým znakem ve tvaru hořce mezi plané broskve. Hned vedle závěsu stál nový dřevěný džber s bambusovou naběračkou. Kodžiró, netrpělivý z dlouhého čekání, požádal o trochu vody a nyní odpočíval ve stínu závěsu.

4

Sadovo místo bylo za Kodžiróovým a nepatrně nad ním. Byl obklopen strážemi a pobočníky, hned vedle něj byl Iori. Když člen hlídky přiběhl se zprávou o Musašiho příjezdu, chlapcova tvář a dokonce i jeho rty zbledly. Sado důstojně seděl, zpřímá, ani se nepohnul. Přilbu měl posunutou malinko doprava, jako by se díval na rukáv svého kimona. Hlubokým hlasem zavolal Ioriho.

„Ano, pane,“ uklonil se Iori až k zemi a teprve pak vzhlédl k Sadovi s přilbou na hlavě. Iori nedokázal potlačit vzrušení, chvěl se od hlavy až k patě.

„Iori,“ řekl Sado a podíval se chlapci zpřímá do očí. „Sleduj všechno, co se stane. Nevynech ani jedinou věc. Dívej se s vědomím, že Musaši dal v sázku život, aby tě naučil tomu, co předvede.“

Iori přikývl. Jeho oči se zajiskřily jako oheň, když se zadíval na pobřeží. Bílá tříšť vln, které se o ně rozbíjely, uchvátila jeho zrak. Pobřeží bylo vzdáleno více než sto metrů, a tak bylo nemožné, aby

odsud rozeznal nepatrné pohyby a dýchání bojovníků. Sado však nechtěl, aby sledoval technickou stránku souboje. Šlo mu o onen dramatický moment, kdy samuraj vstupuje do boje na život a na smrt. Tento okamžik zůstane nadlouho uchován v Ioriho mysli, ovlivní jej na celý život.

Tráva se vlnila ve větru. Sem a tam poletoval zelený hmyz. Malý, útlý motýl přeletoval ze stébka na stéblo, až zmizel.

„Už je skoro tady," zalapal Iori po dechu.

Musašiho loďka se pomalu sunula ke břehu. Blížila se desátá hodina.

Kodžiró se postavil a nevzrušeně sešel kousek dolů. Uklonil se úředníkům na levé i pravé straně a šel tiše travou na břeh.

5

Na ostrově bylo několik zátočin, kde nebyly vlny tak silné, měnily se v pouhé čeření. Musaši viděl čistou modravou vodou až na dno.

„Kde mám přirazit?" zeptal se Sasuke, který loď zpomalil a prohledával očima pobřeží.

„Jed' rovnou na břeh." Musaši ze sebe shodil prošívaný kabátek.

Příd' se pohybovala jen pomalu. Sasuke se nedokázal přinutit, aby vesloval trochu energičtěji, jeho ruce se pohybovaly mírně, vynakládaly jen málo síly. Vzduchem se nesl zpěv slavíků.

„Sasuke."

„Ano, pane."

„Je tady mělko. Není třeba, abys jezdil dál. Nechceš přeci, aby se něco stalo s tvou lodí. Navíc brzy začne odliv."

Sasuke se zadíval na vysokou, osamělou borovici. Pod ní si vítr pohrával se zářivě červeným kabátkem.

Sasuke se na něj chystal ukázat, ale Musaši už svého protivníka dávno zpozoroval. S očima upřenýma na Kodžiróa vytáhl Musaši zpoza pásu červenohnědý ručník, čtyřikrát jej podélně přeložil a ovázal si ho kolem hlavy. Potom si dopředu za pás zastrčil krátký meč. Vytáhl z něj dlouhý meč a položil ho na dno lodi a přikryl jej rákosovou rohožkou. V pravé ruce držel dřevěný meč, který si vyrobil ze zlomeného vesla.

„Tady by to mělo stačit," řekl Sasuke.

Ke břehu zbývalo ještě více než třicet metrů. Sasuke udělal veslem několik mocných záběrů. Loďka se zhoupala dopředu a narazila na

mělčinu, až se trup lodi zachvěl.

V té chvíli Musaši s vykasanou kalhotovou suknicí skočil do moře. Přistál tak lehce, že voda sotva vystříkla. Utíkal rychle, jeho dřevěný meč rozstříkoval kapky vody.

Pět kroků. Deset kroků. Sasuke upustil veslo, s úžasem přihlížel, zapomněl, kde je, co právě dělá.

Když Kodžiró vystartoval od vysoké borovice jako rudý prapor, vyleštěná pochva jeho meče se zaleskla v paprscích slunce, svítila jak ocas stříbrné lišky.

„Pospěš si!“ znělo Sasukemu v hlavě, ale Kodžiró byl už na okraji moře. Sasuke si byl jistý, že je s Musašim konec, nedokázal se na to dívat. Padl tvář na dno lodi, třásl se strachy, skrýval svou tvář, jako by to měl být on, koho se chystá Kodžiró rozpůlit.

6

„Musaši!“

Kodžiró zabořil nohy do písku, nehodlal ustoupit ani o píd’.

Musaši se zastavil a nehybně stál, vydán napospas vodě a větru. Na tváři se mu objevil úsměv.

„Kodžiró,“ řekl tiše. V jeho očích byla nadpozemská dravost, síla, které nešlo čelit, vystavovala Kodžiróa neúprosně nebezpečí a zkáze.

Kodžiróovy oči sršely ohněm. Krvežíznivý plamen v jeho panenkách hořel jako vše pronikající duha, která šíří děs a oslabuje.

„Musaši!“

Nedostalo se mu odpovědi.

„Musaši!“

Moře v dálce zlověstně dunělo. Pokračující odliv omýval jejich nohy.

„Přišel jste zase pozdě! Je to součást vaší strategie? Podle mě to je jen zbabělý trik. Uběhly už dvě hodiny od smlouveného času. Přišel jsem přesně v osm, jak jsem slíbil. Čekal jsem tu.“

„.....“

„Udělal jste to v Ičidžódži a předtím u Rengeóinu. Vaší metodou je vyvést čekáním protivníka z rovnováhy. Proti Kodžiróovi se vám to však nepovede. Teď se ale připravte a bojujte statečně, ať se vám budoucí pokolení nebudou muset smát. Tak do toho, Musaši, bojujte!“ Konec jeho pochvy se začal vysoko zvedat, jak tasil Dlouhé bidlo. Levou rukou stáhl pochvu z meče a odhodil ji do vody.

Musaši počkal, až ke břehu přirazí a zase se stáhne jedna vlna, a nečekaně tichým hlasem řekl: „Prohrál jste, Kodžiró.“

„Cože?“ zeptal se překvapeně Kodžiró.

„O našem souboji je rozhodnuto. Říkám, že jste prohrál.“

„O čem to žvaníte?“

„Kdybyste hodlal vyhrát, nezahodil byste nikdy pochvu meče. Zahodil jste svoji šanci na život.“

„Hm! Taková pitomost!“

„Je mi vás líto, Kodžiró. Jste už připraven na svůj pád? Chcete to skončit co nejrychleji?“

„Tak do toho!“

„Dobrá!“ Musašiho zvolání se ozvalo současně s pohybem jeho nohou ve vodě.

Kodžiró vstoupil také jednou nohou do vody, Dlouhé bidlo držel vysoko nad hlavou, čelil Musašimu diagonálně.

7

Bílá pěna vystříkla na hladinu, když Musaši vyběhl na břeh po Kodžiróově levici. Kodžiró se vyřítíl za ním.

Musašiho nohy opustily vodu a dotkly se písku téměř ve stejném okamžiku, kdy se Kodžiróův meč ohromnou rychlostí po něm ohnal jako létající ryba. Když Musaši zpozoroval, že se k němu blíží Dlouhé bidlo, dokončoval zrovna pohyb, kterým se dostal z vody, a mírně se nakláněl dopředu.

Chytil svůj dřevěný meč oběma rukama, mířil jím doprava, mírně za sebe, jako by jej chtěl skrýt. Spokojený s touto pozicí zamručel: „Hm!“ Kodžiró měl pocit, že se mu zamručení ozvalo přímo před obličejem. Vypadalo to, že Dlouhé bidlo dokončí sek směrem dolů, ale pak se trochu zachvělo a zastavilo. Jen dva a půl metru před Musašim Kodžiró změnil směr a skočil mrštně doprava. Věděl totiž, že by po něm sekl zcela zbytečně.

Oba muži na sebe zírali. Musaši stál několik kroků od vody, za zády měl širé moře. Kodžiró stál proti němu, držel svůj meč oběma rukama vysoko nad hlavou.

Oba byli plně zabráněni do smrtelného zápasu, mysl obou samurajů byla dokonale prázdná.

Stejně tak místo boje bylo dokonalou prázdnotou. V pozadí hučely vlny. V dále poblíž závěsů, kde seděli svědci, se vzdouvala tráva.

Nespočet lidí zadržel dech při pohledu na prázdnotu dvou válečníků.

Nad Kodžiróem se vznášely modlitby a naděje těch, kteří v něj věřili a přáli si, aby žil, nad Musašim pak modlitby a naděje těch ostatních.

Stál za ním Sado a Iori zde na ostrově.

Ocú, Osugi a Gonnosuke na pláži v Šimonoseki.

Akemi a Matahači na kopci v Kokuře.

Všechny jejich modlitby směřovaly k nebesům.

Zde však naděje, modlitby a boží pomoc nebyly k ničemu, nebyla k tomu koneckonců ani příležitost. Byla zde jen prázdnota, neosobní a dokonale nestranná.

Je tato prázdnota, tak obtížně dosažitelná pro toho, kdo je obdařen životem, výrazem myslí, jež přesahuje myšlení a transcendentno?

Oba muži spolu komunikovali mimoslovně. Každý došel k nevědomému poznání toho druhého. Všechny chlupy se jim na těle naježily jako jehly namířené na protivníka.

Svaly, šlachy, nehty, vlasy, dokonce i obočí - všechny orgány, které se podílejí na životě - byly spojeny v jedinou sílu proti nepříteli, bránily živoucí organismus, jehož byly součástí. Jenom mysl byla zajedno s vesmírem, čistá a ničím nesužovaná, jako odraz měsíce na rybníce uprostřed řádící bouře. Bylo dosaženo nejvyššího cíle.

8

Zdálo se to jako celá věčnost, ale ve skutečnosti to byla jen krátká chvíle - vlny se za tu dobu vzdálily a zase vrátily na břeh jen šestkrát.

Potom se ozval mohutný niterný výkřik, který onen okamžik roztříštil. Vydal ho Kodžiró, téměř současně však vykřikl i Musaši.

Dva výkřiky, jako rozezlené vlny bičující skalnaté pobřeží, umožnily jejich duchu vzlétnout k obloze. Kodžiróův meč vztyčený tak vysoko, že se zdálo, že ohrožuje samotné slunce na nebi, svištěl vzduchem a vytvářel za sebou úzký proužek duhy.

Musaši vytrčil levé rameno dopředu, ukročil pravou nohu dozadu a dostal horní polovinu svého těla do pozice, v níž stál k protivníkovi z profilu. Jeho dřevěný meč držený obouřuč proletěl vzduchem ve stejném okamžiku, kdy mu hrot Dlouhého bidla klesal přímo před nosem.

Oddechování obou bojovníků bylo hlasitější než šumění vln. Nyní

držel Musaši dřevěný meč natažený ve výšce očí, Dlouhé bidlo bylo opět vysoko nad útočnickovou hlavou. Kodžiró běžel asi deset kroků, pryč z místa, kde stál bokem k vodě. Přestože se mu při útoku nepodařilo Musašiho zranit, dostal se alespoň do výhodnější pozice. Kdyby zůstal stát, kde byl, odraz slunce od vodní hladiny by měl za následek, že jeho zrak by brzy polevil, stejně jako jeho duch, a on by byl vystaven na milost a nemilost Musašimu.

S obnovenou sebedůvěrou se Kodžiró začal sunout zase vpřed, jeho ostrý zrak hledal skulinku v Musašiho obraně a sbíral ducha k rozhodnému útoku.

Musaši udělal něco neočekávaného. Místo toho, aby se ke Kodžiróovi přibližoval pomalu a opatrně, vyrazil odvážně přímo proti němu s mečem vytrčeným před sebe, aby jej zabořit do Kodžiróových očí. Prostota tohoto pokusu Kodžiróa přiměla, aby se zastavil. V té chvíli se mu Musaši začal před očima ztrácet.

Dřevěný meč se zvedl k obloze a Musaši se mohutným výskokem vznesl vysoko do vzduchu. Přitáhl přitom nohy k sobě, metr osmdesát vysoká Musašiho postava se rázem scvrkla na pouhý metr dvacet.

„Uáá!“ Kodžiróův meč zasvištěl prostorem nad jeho hlavou. Minul, ale hrot Dlouhého bidla prosekl ručník na Musašiho hlavě, který okamžitě odletěl pryč.

Kodžiró jej v té chvíli mylně považoval za protivníkovu hlavu a na tváři se mu nakrátko rozhostil úsměv. V příštím okamžiku mu úder Musašiho dřevěného meče roztříštil lebku jako štěrky.

Když Kodžiró dopadl na rozhraní písku a trávy, jeho tvář stále neobrážela vědomí porážky. Z úst mu tekla krev, ale jeho rty vykouzly triumfální úsměv.

9

„Ááá!“

„Ganrjú!“

Iwama Kakubei se nedokázal ovládnout a prudce se zvedl ze svého místa. Spolu s ním celý jeho doprovod, tváře měli stažené hrůzou. Pak se podívali na Nagaoku Sada a Ioriho, kteří i nadále v klidu a rozvážně seděli na svých místech. Zahanbeni se alespoň nerozběhli ke Kodžiróovi. Pokoušeli se znovu nabýt důstojnost, ale nedokázali zastřít smutek a rozčarování. Někteří hořce polykali, odmítali tomu,

co viděli, uvěřit, nebyli schopni jediné myšlenky.

Rázem byl ostrov klidný a tichý jako nikdy předtím. Pouze šelestení borovic a vlnění trávy se vysmívaly křehkosti a pomíjivosti lidských bytostí.

Musaši se díval na malý mráček na obloze. Zatímco jej pozoroval, jeho duše se vrátila zpět do jeho těla, a on mohl začít znovu rozlišovat mezi mrakem a sebou, mezi svým tělem a vesmírem.

Ganrjú Sasaki Kodžiró se už do světa živých nevrátil. Ležel tváří k zemi, stále ještě s mečem v ruce. Bylo ještě možné rozeznat jeho nezdolnou sílu. V jeho tváři nebylo ani známky utrpení. Zračilo se v ní uspokojení z dobrého zápasu, nebyl v ní ani náznak výčitek.

Když Musaši uviděl na zemi svůj ručník, přeběhl mu mráz po zádech.

„Už nikdy se nesetkám s takovým protivníkem," pomyslel si.

Zaplavila ho vlna obdivu a úcty k nepříteli. Byl Kodžiróovi vděčný. Silou a vůlí zvítězit Musašiho daleko převyšoval. A díky tomu si Musaši musel stanovit rovněž tak vysoký cíl.

Co však Musašimu umožnilo nad Kodžiróem zvítězit?

Lepší technika? Přízeň bohů? Věděl, že nic z toho to nebylo, ale pravý důvod se mu nikdy nepodařilo slovy zformulovat. Nepochybně to bylo něco mnohem důležitějšího než síla nebo boží prozřetelnost.

Kodžiró měl důvěru v meč síly a dobré techniky. Musaši věřil v meč ducha. Pouze v tom spočíval rozdíl mezi nimi.

Musaši došel asi deseti kroky tiše ke Kodžiróovi a poklekl vedle něj. Přiložil levou dlaň k jeho nosním dírkám a zjistil, že ještě trochu dýchá. „Může se z toho dostat," řekl si v duchu. Chtěl tomu věřit, přál si, aby nejudatnější z jeho protivníků byl ušetřen smrti.

Bitva však skončila. Byl čas odejít.

„Sbohem," řekl Kodžiróovi, a potom úředníkům, kteří seděli nepohnutě na svých stoličkách.

Uklonil se až k zemi, rozeběhl se na břeh a vskočil do lod'ky. Na jeho dřevěném meči nebyla ani kapka krve.

Malá lod'ka vyplula na moře. Kdo může říci kam? Neexistuje záznam o tom, že by se mu Kodžiróovi stoupenci na Hikošimě pokusili pomstít.

Po celý život se lidé nedokážou vzdát svých lásek a nenávistí. Čas plyne a vlny nenávisti se neustále vracejí. Až do konce jeho života se našel pokaždé někdo, kdo měl Musašimu za zlé jeho vítězství a

kritizoval jeho chování v tento den. Říkalo se, že spěchal pryč, protože se obával odvety. Že byl zmatený. Že dokonce Kodžiróovi nezasadil ani ránu z milosti.

Svět je stále plný hučících vln.

Drobné ryby se vlnám oddávají, tancují a zpívají, ale kdo zná srdce moře, stovky a stovky metrů pod hladinou? Kdo zná jeho hloubku?